

AGUADO DE CÓRDOBA, Antonio Francisco

Bullarium equestris Ordinis S. Iacobi de Spatha : per annorum
seriem nonnullis donationum, & aliis interiectis scripturis... / opus
D. Antonii Francisci Aguado de Cordova... ; D. Alfonsi Antonii Aleman
et Rosales... diligentia ; et Domni Iosephi Lopez Agurleta... studio
ac labore completum ; cui accesit Catalogus Summorum Pontificum, ac
bullarum seu indultorum... necnon... locupletissimus index. -- Matrili
: Ex Typographia Ioannis de Ariztia : Sumptibus eiusdem Ordinis, 1719
[28], 634, [54] p., [1], @-3@4, 4@1, A-Z6, 2A-2Z6, 3A-3L6, 3M2 ;
Fol.

Texto en español y latín. -- Port. a dos tintas, con orla tip. --
Front. calc., representando al Apóstol Santiago: "P. de Villafranca
sculptor Regius ft.". -- Texto a dos col.

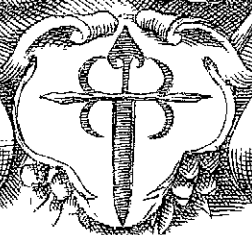
1. Orden de Santiago 2. Santiagoren ordena 3. Bulas pontificias 4.
Aita santuaren buldak I. Alemán y Rosales, Alfonso Antonio II. López
Agurleta, José III. Título

R-5266 Enc. perg. -- Ex-libris del Conde del Carpio

Urm v^o 10

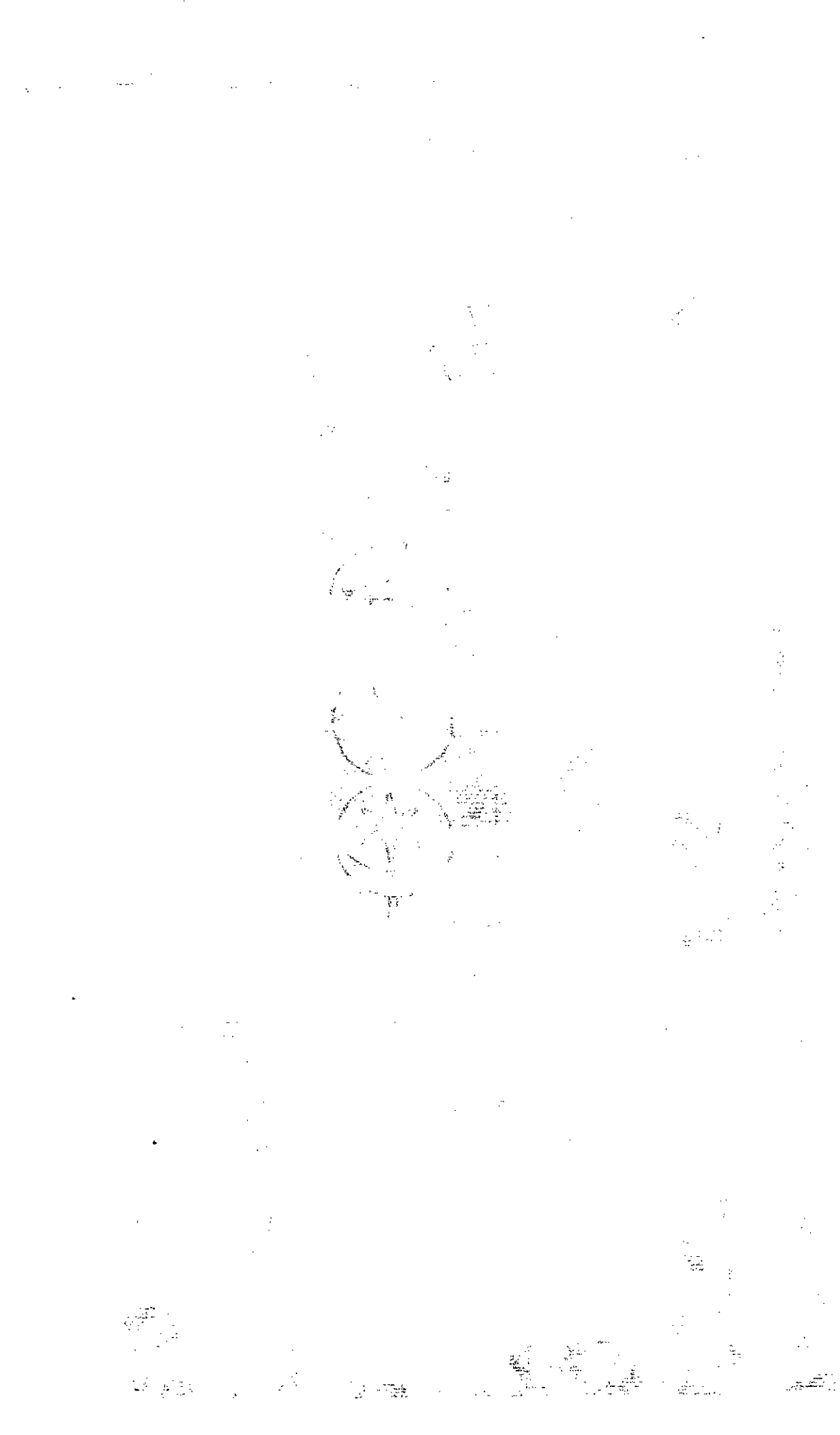
Crevalto

Feb 6⁵

**BULLARIUM ORDINIS
MILITIAE SANCTI IACOBI GLORIOSISSIMI
HISPANIARUM PATRONI
REGIO DECRETO IN PUBLICAM ET FIDEM
REDACTUM ET LUCEM EDITUM.
M. DCC. XIX.**

P. P. Vilafranca sculptor Regius fr.

**BULLARIUM
EQUESTRIS ORDINIS
S. IACOBI DE SPATHA**

PER ANNORUM SERIEM NONNULLIS
Donationum, & alijs interiectis Scripturis

CONGESTUM
REGII ORDINUM SENATUS
iussu compilatum, simul ac Regio diplomate
in lucem editum.

OPUS
D. ANTONII FRANCISCI AGUADO DE CORDOVA,
Iacobei Equitis, eiusdemque Senatûs Consiliarij
directione.

D. ALFONSI ANTONIJ ALEMAN ET ROSALES,
eiusdem Ordinis Militis, ac Procuratoris Generalis
diligentia.

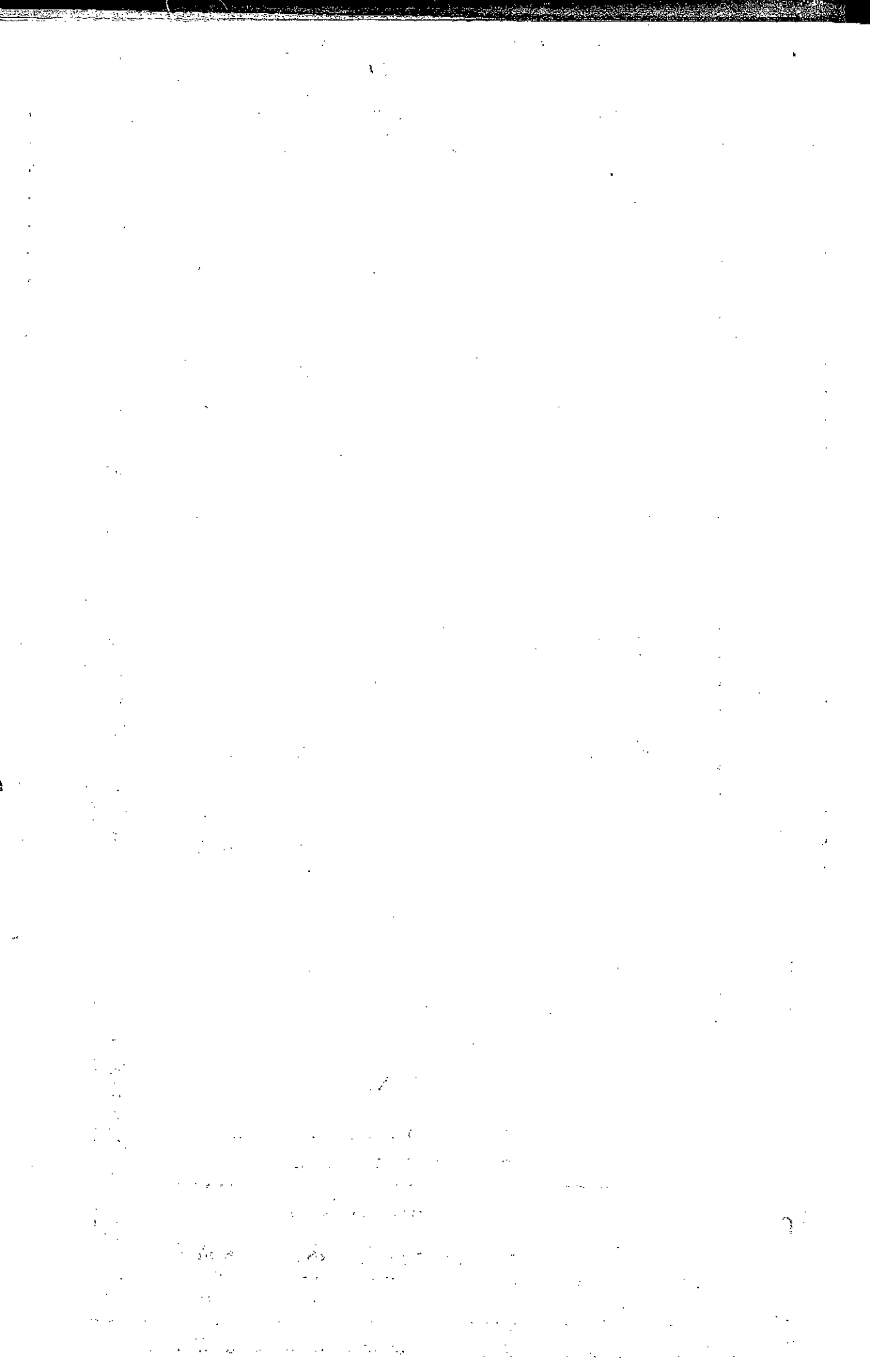
ET DOMNI IOSEPHI LOPEZ AGURLETA,
ipsius Ordinis Presbyteri, Uclensis Conventus Subprioris;
studio ac labore completum.

CUI ACCESSIT
CATALOGUS SUMMIORUM PONTIFICUM,
ac Bullarum seu Indultorum, quæ ab eisdem ema-
narunt, necnon rerum notabiliûm
locupletissimus

INDEX.

MATRITI: Anno M. DCC. XIX.
Stimptibus eiusdem Ordinis.

Ex Typographia Ioannis de Ariztia.

EL REY.

OR Quanto aviendose reconocido la suma falta que ha hecho à los derechos de la Orden de Santiago (cuya Administracion perpetua tengo por auctoridad Apostolica) no averse incluido , y insertado en el Libro de los Establecimientos de ella la gran copia de Bulas Pontificias , que à favor , y en declaracion de ellos , y de las dudas que se han ofrecido , se han expedido en diferentes tiempos por la Santa Sede Apostolica , ocasionandose de esto dudas , y dilaciones en la determinacion de algunos casos ; y conviniendo al beneficio de la referida Orden , y sus individuos se tengan presentes para los que adelante se ofreciessen , se ha formado por Don Joseph Lopez de Agurleta Religioso de la dicha Orden , y Superior al presente del Convento de Santiago de Velès , vn Bulario comprehensivo , con insercion à la letra de todas las Bulas pertenecientes à la referida Orden , que no estàn incluidas en los Establecimientos de ella , y de diferentes Cedula Reales , Decretos , Provisiones , Concordias , y Executorias de la Orden , y sus Gran-Maestres que han sido de la Orden : las quales dichas Bulas , y demàs instrumentos referidos que comprehende el mencionado Bulario , estàn corregidos , y concertados con los originales que se hallan en el Archivo publico del Convento de Santiago de Velès por el Licenciado Don Diego de Torres , mi Capellan de Honor , Canonigo de la Santa Iglesia de Leon , y vno de los Juezes in Curia de Numero del Tribunal de su Santidad en estos mis Reynos , quien los ha concordado , y autorizado ante el Licenciado Francisco Lozano , Presbytero de la Villa de Velès , y Notario Apostolico , en onze de este presente mes , en virtud de comission de mi Consejo de las Ordenes , quien aviendo puesto lo referido en mi Real noticia , en consulta de quatro de Enero de este presente año , he resuelto se im-

prima el referido Bulario, para que se use de él como se usa de los Establecimientos de la dicha Orden. Por tanto, como Administrador perpetuo de ella, mando al dicho mi Consejo de las Ordenes, y demás Tribunales, y Jueces, y à los Piores, y Conventos de la de Santiago, Comendadores Mayores, y Treces de ella, à todos los otros Comendadores, Cavalleros, y Freyles, Visitadores, Governadores, Alcaldes, Regidores, Alguaciles, y Oficiales, Cavalleros, Escuderos, y Hombres buenos, y demás personas, y Vassallos de las Ciudades, Villas, y Lugares de la referida Orden, que en todos los casos, y para todas las cosas que à la utilidad, y beneficio de ella, y sus individuos convenga, usen de las referidas Bulas, y de las facultades en ellas concedidas, y asimismo de las Provisiones Reales, Cédulas, y Decretos de los Gran-Maestres, insertos en el referido Bulario, como se usa de los Establecimientos de la dicha Orden, para cuyo efecto he ordenado se imprima, y se despache esta mi Cédula, para que en virtud de ella se execute, y ponga por Cabeza de él, à fin de que à todos conste de lo que queda expresado, que así es mi voluntad. Fecha en Buen Retiro à treinta de Março de mil setecientos y diez y nueve.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nuestro Señor,
D. Diego de Morales y Velasco.

Series

Series Romanorum Pontificum ab Anno MC. LXX.

Alexand. III. à die 2. Sept. anno 1159. ad 27. Augusti anno	1181. cuius hic	05.
Lucius III. à die 29. Aug. ann. 1181. ad 25. Novembris anno	1185. cuius hic	06.
Urban. III. à die 25. Nov. ann. 1185. ad 19. Octobris anno	1187. cuius hic	03.
Gregor. VIII. à die 20. Oct. ann. 1187. ad 15. Decembris anno	1187. cuius hic	01.
Clemens III. à die 6. Ian. ann. 1188. ad 25. Martij anno	1191.	
Cœlest. III. à die 29. Martij ann. 1191. ad 8. Ianuarij anno	1198.	
Innocent. III. à die 8. Ian. ann. 1198. ad 20. Iulij anno	1216. cuius hic	08.
Honor. III. à die 1. August. ann. 1216. ad 18. Martij anno	1227. cuius hic	46.
Gregor. IX. à die 20. Mart. ann. 1227. ad 22. Augusti anno	1241. cuius hic	38.
Cœlest. IV. à die 23. Sept. ann. 1241. ad 8. Octobris anno	1241.	
Innoc. IV. à die 29. Iulij ann. 1243. ad 13. Decembris anno	1254. cuius hic	68.
Alexand. IV. à die 25. Dec. ann. 1254. ad 25. Maij anno	1261. cuius hic	14.
Urbanus IV. à die 29. Aug. ann. 1261. ad 2. Octobris anno	1264. cuius hic	11.
Clemens IV. à die 5. Febr. ann. 1265. ad 29. Novembris anno	1268. cuius hic	05.
Gregorius X. à die 1. Sept. ann. 1271. Coron. 27. Martij 1272. ad 11. Ian. 1276. cuius hic	1277.	17.
Innoc. V. à die 20. Ianuar. ann. 1278. Adrian. V. Ioann. XXII. ad 20. Sept. 1277.	1280.	
Nicolaus III. à die 25. Nov. ann. 1277. ad 22. Augusti anno	1280.	
Martin. IV. à die 22. Febr. ann. 1281. ad 29. Martij anno	1285.	
Honor. IV. à die 30. April. ann. 1285. ad 3. Aprilis anno	1287. cuius hic	02.
Nicol. IV. à die 22. Febr. ann. 1288. ad 4. Aprilis anno	1292. cuius hic	03.
Cœlestinus V. à die 7. Iulij ann. 1294. ad 13. Decembris anno	1294. cuius hic	01.
Bonifac. VIII. à die 24. Dec. an. 1294. ad 11. Octobris anno	1303. cuius hic	12.
Bened. XI. à die 21. Oct. ann. 1303. ad 7. Iulij anno	1304.	
Clemens V. à die 7. Iulij ann. 1305. ad 20. Aprilis anno	1314. cuius hic	26.
Ioann. XXII. à die 8. Aug. ann. 1316. ad 4. Decembris anno	1334. cuius & eius Legatorum, 32.	
Benedict. XII. à die 20. Ian. ann. 1334. ad 25. Aprilis anno	1342. cuius & eius Legat.	05.
Clemens VI. à die 7. Maij ann. 1342. ad 6. Decembris anno	1352. cuius hic	03.
Innocent. VI. à die 18. Dec. ann. 1352. ad 12. Septembris anno	1362. cuius & eius, &c.	05.
Urbanus V. à die 29. Sept. ann. 1362. ad 19. Decembris anno	1370. cuius & eius, &c.	01.
Gregor. XI. à die 30. Dec. ann. 1370. ad 27. Martij anno	1378. cuius & eius, &c.	12.
Urbanus VI. à die 6. April. ann. 1378. ad 15. Octobris anno	1389.	
Pro Germania & Italia in divisione obedientiarum à die 20. Septembris anni 1378. ad ann. 1417. in Concilio Constantiensi. Bonifacius IX. ab anno scilicet 1389. ad 1404. & Innocentius VII. ad ann. 1406. & Gregorius XII. simul cum Alexandro V. & Ioanne XXIII.		
Pro Hispania & Gallia in divisione obedientiarum Clemens VII. à 20.		
Septemb. anno	1378. ad 16. Octobris anno	1394. cuius hic 16.
Bened. XIII. à die 28. Sept. ann. 1394. ad Constantiense anno	1416. cuius hic	08.
Mart. V. à die 11. Novemb. an. 1417. ad 12. Februarij anno	1431. cuius hic	06.
Eugen. IV. à die 4. Martij ann. 1431. ad 23. Februarij anno	1447. cuius hic	04.
Nicolaus V. à die 13. Martij an. 1447. ad 24. Martij anno	1455. cuius hic	02.
Calixtus III. à die 27. Martij an. 1455. ad 6. Augusti anno	1458. cuius hic	01.
Pius II. à die 19. Augusti anno 1458. ad 16. Augusti anno	1464. cuius & eius, &c.	01.
Paulus II. à die 31. Augusti ann. 1464. ad 28. Iulij anno	1371. cuius hic	02.
Sixtus IV. à die 8. Augusti ann. 1471. ad 12. Augusti anno	1484. cuius hic	11.
Innoc. VIII. à die 29. Aug. ann. 1484. ad 25. Iulij anno	1492. cuius & eius, &c.	07.
Alexand. VI. à die 11. Aug. ann. 1492. ad 17. Augusti anno	1503. cuius hic	05.
Pius III. à die 22. Septemb. ann. 1503. ad 18. Octobris anno	1503.	
Iulius II. à die 1. Novemb. ann. 1503. ad 21. Februarij anno	1513. cuius & eius, &c.	08.
Leo X. à die 15. Martij anno 1513. ad 1. Decembris anno	1521. cuius & eius	10.
Adrian. VI. à die 9. Ianuar. ann. 1522. ad 24. Septembris anno	1523. cuius hic	01.
Clem. VII. 2. à die 19. Nov. ann. 1523. ad 25. Septembris anno	1534. cuius & eius, &c.	07.
Paulus III. à die 9. Octob. ann. 1534. ad 10. Novembris anno	1549. cuius & eius, &c.	07.
Iulius III. à die 8. Februar. ann. 1550. ad 23. Martij anno	1555. cuius hic	02.
Marcel. II. à die 9. ad 29. Apr. an. 1555.		
Paulus IV. à die 22. Maij anno 1555. ad 18. Augusti anno	1559.	
Pius IV. à die 24. Decemb. ann. 1559. ad 9. Novembris anno	1565. cuius & eius, &c.	02.
S. Pius V. à die 7. Ianuarij ann. 1566. ad 1. Maij anno	1572. cuius hic	08.

Gregor. XIII. à die 27. Maij an. 1572. ad 10. Aprilis anno	1585. cuius hic	05
Sixtus V. ad 1590. Urban. VII. Gregor. XIV. Innocentius IX. ad annum 1591.		
Clem. VIII. à die 30. Ian. ann. 1592. ad 3. Martij anno	1605. cuius & eius, &c.	07
Leo XI. à 3. ad 27. Aprilis ann. 1605.		
Paulus V. à die 16. Maij anno 1605. ad 28. Ianuarij anno	1621. cuius hic	03
Gregor. XV. à die 8. Febr. ann. 1621. ad 8. Iulij anno	1623. cuius hic	03
Urban. VIII. à die 6. Aug. ann. 1623. ad 29. Iulij anno	1644. cuius hic	02
Innoc. X. à die 15. Sept. anno 1644. ad 7. Ianuarij anno	1655.	
Alexand. VII. à die 7. April. an. 1655. ad 22. Maij anno	1667. cuius hic	01
Clem. IX. à die 20. Iunij anno 1667. ad 9. Decembris anno	1669. cuius hic	01
Clemens X. die 29. Aprilis an. 1670. ad 22. Iulij anno	1676.	
Innoc. XI. à die 21. Sept. ann. 1676. ad 12. Augusti anno	1689.	
Alexan. VIII. à die 6. Octob. an. 1689. ad 1. Februarij anno	1691.	
Innocent. XII. à die 12. Iulij an. 1691. ad 27. Septembris anno	1700.	
Clemens XI. à die 23. Nov. ann. 1700. vivat feliciter.		

Series Magistrorum Ordinis Militiæ Sancti Iacobi.

- I. Dominus Petrus Ferrandez de F. à die 29. Iulij anno. 1170. ad 11. Iulij 1184. obiit. kal. Vclen.
- II. Dominus Fernandus Diaz à Novembri anno — 1184. ad Maium 1186. cefsit.
- III. Dominus Sancius Fernandez de Lemos à Maio anno 1186. ad Novemb. 1195. cefsit.
- IV. D. Gonfalus Rodriguez Kodorniz aliàs Hordoniz à Nov. 1195. ad Novemb. 1204. cefsit.
- V. D. Suèrus Rodríguez Lusitanus Comend. à Nov. ann. 1204. ad 23. Aprilis 1206. obiit. k. Vclj
- VI. Domn. Ferrandus Gonçalez de Marañon à Maio anno 1206. ad Novemb. 1210. cefsit.
- VII. Dominus Petrus Arias à Novembri anno — 1210. ad 3. August. 1212. obiit. k. Vclj
Vacavit simul Magiftralis ac Prioralis Sedes ad anno 1213.
- VIII. D. Garfias Gonçalez de Arauzo Toletanus ab anno 1213. ad Iulium 1217. cefsit.
- IX. D. Martinus Pelæz Barragàn Martitenfis anno — 1217. ad finem ann. 1221. ob. fauciat. à Maurj
- X. D. Garfias Gonçalez de Candamio, vxoratus à Martio an. 1222. ad Martium 1224. cefsit.
- XI. D. Fernandas Perez Chacin Lusitanus Com. à Martio an. 1224. ad Decemb. 1226. cefsit.
- XII. D. Petrus Gonçalez vulgò Mengo Dñus in Arauzo à Martio 1227. ad 6. Decéb. 1237. obiit. k. Vclj
- XIII. D. Rodericus Yñiguez de Méndoza à Ianuatio anno 1238. ad Novemb. 1242. cefsit.
- XIV. D. Pelagius Perez Correa à Nov. in Capit. Gener. ann. 1242. ad 8. Februar. 1275. obiit. k. Vclj
- XV. Dominus Gonfalus Roiz Giròn à Martio anno — 1275. ad 23. Iunij 1280. occifus. k. Vclj
- XVI. D. Petrus Nuñez, numquam Muñiz nec Martinez, à Iul. 1280. ad Martium 1287. obiit.
- XVII. D. Gonfalus Perez Martel Aragonen. à Iunio anno 1287. ad 4. Sept. 1287. obiit. k. Vclj
- XVIII. Dominus Petrus Fernandez Mara à Novembr. anno 1287. ad Augustum 1293. obiit.
- XIX. Dominus Ioannes Oforez à Novembri anno — 1293. ad 3. Martij 1311. obiit. k. Vclj
- XX. Dominus Didacus Moñiz à Martio anno — 1311. ad 3. April. 1318. vel 17. k. Vclj
- XXI. Dominus Garfias Fernandez de Truxillo ab anno 1317. vel 18. ad Mar. 1327. cefsit.
- XXII. Dominus Vasfus Rodriguez Coronado à Martio ann. 1327. ad Februar. 1338. obiit.
- XXIII. Dominus Vasfus Lopez eius Nepos à Martio anno 1338. ad Septemb. 1338. depositus.
- XXIV. D. Alfonsus Melendez de Guzmàn à Septembri an. 1338. ad 14. Sept. 1342. obiit. k. Vclj
- XXV. D. Federicus de Castella Regis Alfonsi Filius ab ann. 1342. ad 29. Maij 1358. obiit. k. Vclj
Domnus Ioannes de Padilla vocatus Magifter à fine anni 1354. ad 27. Nov. 1355. occif. k. Vclj.
- XXVI. Dominus Garfias Alvarez Toleranus ab anno — 1359. ad April. an. 1366. cefsit Toleti.
- XXVII. D. Gonfalus Mexia cū D. Garfia ab an. 1359. & ab an. 1366. ad 15. August. 1370. obiit. k. Vclj
- XXVIII. Dominus Fernandus Oforez à Septembri anno 1370. ad 17. Sept. 1382. obiit. k. Vclj
- XXIX. D. Petrus Fernandez Cabeza de Vaca ab Octob. an. 1382. ad 22. Mar. a. 1384. obiit. k. Vclj
- XXX. Dominus Rodericus Gonçalez Mexia à Maio anni 1384. ad 12. Sept. 1384. obiit. k. Vclj
- XXXI. D. Petrus Muñiz de Godoy Calatravensis ab Oct. an. 1384. ad Augustum 1385.
- XXXII. D. Garfias Fernandez Mexia Dñus medietatis Villæ
Garfiæ Octob. anno — 1385. ad 21. Sept. 1387. obiit. k. Vclj
- XXXIII. D. Laurentius Suarez de Figueroa à die 28. Oct. an. 1387. ad 19. Mai. an. 1409. obiit. k. Vclj
- XXXIV. D. Henricus Infans Fern. Aragon. Regis filius à Iun. 1409. ad 15. Iun. an. 1445. obiit. k. Vclj
- XXXV. Dominus Alvarus de Luna ab anno — 1445. ad 5. Iulij an. 1453.
- XXXVI. D. Alfonsus Infans, & pro eo pater & frater ipfius, Re-
ges Castella & Legionis, ac non D. Bertrandus de la Cueva ab an. 1353. ad cefsionem 1467.
- XXXVII. D. Ioannes Pacheco Marchio de Villena ab anno 1467. ad 1. Octob. 1474.

XXXVIII. D. Rodericus Manrique Comes de Paredes à Nov. 1476. ad 11. Novemb. 1476.

Dñus D. Fern. Rex Catholicus Administrator à Nov. 1476. ad 21. Novembr. 1477. cessit Hispani;

XXXIX. D. Alfonso de Cardenas à die 30. Novembr. anno 1477. ad 1. Julij ann. 1493. obiit.

Domini Reges iterum à die 1. Julij ann. ———— 1493. & eorum successores perpetuo.

Comendatores Maiores Uclensis Militum Conventus, ab Anno 1174. ad 1245.

Domnus Analfus Lucensis, Maior totius Ordinis Comendator ab anno 1169. ad ann. 1177.
D. Fernandus Diaz de Asturijs Frater D. Alvari Diaz ad ann. electionis in Magistr. 1184.
D. Petrus Francovxoratus ad diem obitus scilicet 29. Augusti ann. ———— 1190.
D. Ferrandus Martinez de Fita Primi Magistri ex Fratre Nepos ad annum ———— 1196.
D. Petr. Martinez Docarez Dñus Villæ de Dosvarrios vxoratus sicut prædecessor ad an. 1203.
D. Gomecius Martinez de Piedrola Navarren. ad annum ———— 1208.
D. Garcias Gonzalez de Arauzo Toletanus ad electionem in Magistrum anno ———— 1213.
D. Egidius Gonzalez Comendator Maior Portug. factus Maior Uclensis ad ann. 1221.
D. Petrus Gonzalez Mengo factus primo Comendator an. 1222. & iterum 1224. ad 1227.
D. Rodericus Yñiguez de Mendoza (postmodum Mag.) Maior Comend. an. dumtaxat 1223.
D. Petrus Alvarez ab anno 1227. ad annum ———— 1239.
D. Martinus Lopez, quondam Legionensis Maior, factus Uclensis ad annum dumtaxat 1240.
D. Rodericus Bueso aut Boiso quondam de Montalvan ad ann. dumtaxat ———— 1241.
D. Pelagius Perez Correa quondam de Alcazar in Portug. à Nov. ann. 1241. ad Nov. 1242.
D. Garcias Laurentij de Gundar Lusitanus, vltimus Comendator Maior Uclen. ad an. 1245.
D. Petrus Petri de Jarava, quondam de Concha, Primus Comendator in Regno Castellæ sub titulo de Segura extracta ab Uclensi Militum Conventu maxima personarum & auctoritatis parte. Successores fuerunt D. Petrus Ponce Lusitanus 1258. D. Petrus Gutierrez 1263. D. Petrus Nuñez 1270. qui novæ Militiæ Sanctæ Mariæ de España factus Magister ann. 1277. cum Jacobæ Militiæ vnius ann. 1282.

SUMMARIUM OMNIUM BULLARUM,
Donationum & Scripturarum, quæ in hoc Bullario
continentur.

ANNO 1170.

- I. **P**rologus Cardinalis Alberti ad Regulam Militiæ S. Iacobi.
- II. Donatio Villa de Pinal de Suso, adiuncta Etâ notitia de institutione Ordinis.

Anno 1171.

- I. Donatio in favorem Militiæ de Caceres.
- II. Concessio in feudum sub annuo censu Congregationi de Caceres solvendo.
- III. Pactio seu concordia cum Ecclesia Compestellana de Vesillo, Fotis, & invocatione S. Iacobi.
- IV. Donatio Vallis de Albueva, ubi de signo & invocatione.
- V. Donationes de Alconcher & alijs, ubi de invocatione & signo.

Anno 1172.

- I. Professio Abulensium Militum coram Cardinali Iacinto Legato.
- II. Donatio Castri de Toraf in favorem Ecclesiæ Romanæ, reavistæ.
- III. Donatio Castri de Moxsanto in Lusitania.

Anno 1173.

- I. Bulla susceptionis Militiæ sub mera protectione Sedis.
- II. Indulgentia XL. dierum à Toletano Ce- lebruno concessa in favorem Ecclesiæ S. Mariæ de Rozalen.
- III. Descriptio terminorum Ville de Abrahantes in Lusitania.

Anno 1174.

- I. Donatio Villa & Castri de Velès.
- II. Concessio Decimarum de Velès in favorem Ordinis de Calatrava.
- III. Notitia super Decimis de Velès.

Anno 1175.

- I. Bulla confirmationis Ordinis.
- II. Bulla super redditibus, qui Vota S. Iacobi vocantur communiter.
- III. Bulla commendatitia Ordinis ad universum Clerum cum inhibitione Presulium.

Anno 1176.

- I. Donatio Castri de Toraf in favorem Ordinis seu restitutio.
- II. Forum à Magistro datum Concilio Castri de Toraf.

Anno 1177.

- I. Donatio Domorum & aliarum possessionum in Chonca Civitate.

Anno 1178.

- I. Concordia inter Militias Templi & S. Iacobi, & Ordinem S. Iohannis.

Anno 1179.

- I. Bulla ad prohibendum transitum in alium Ordinem.

Anno 1180.

- I. Fundatio Domus de Mercede Redemptionis apud Toletum.
- II. Boamundi Antiocheni Principis Privilegium donationis.

Anno 1181.

- I. Donatio de novo statuta, sive restitutio Oppidorum in Regno Legion.
- II. Bulla super Villafafia & Valdornia.
- III. Bulla super Alcobiella prope Gormaz.
- IV. Bulla: Attendentes de libertate Ecclesiasticam Ordinis.

Anno 1182.

- I. Fundatio Domus de Mercede Redemptionis Conchenfis.
- II. Privilegium Regis Castellæ in favorem Comendatorum Maiorum.
- III. Bulla super debitis Fratrum ante professionem contractis.
- IV. Bulla de non transeundo ad alium Ordinem sine licentia Magistri.

Anno 1183.

- I. Donatio Villenova de Stampas in Galizia.

Anno 1184.

- I. Privilegium Regis Legion. super tributo vulgarter Nuntio nuncupato.
- II. De obitu primi Magistri.
- III. Vota Civitatis Conchen. pro Mercede Redemptionis, aliàs Almudes.
- IV. Indulgentia Episcopi Conchen. in favorem Hospitalis Redemptionis.
- V. Bulla confirmationis Ordinis à Lucio Papa III. secunda.

Anno 1185.

- I. Donatio Villa de Aregnos in Palentia Dioc.
- II. Concordia Ordinis S. Iacobi sive de Spata, cum Ecclesia Palentina.

Anno 1186.

- I. Donatio Villa de Archela & aliorum.
- II. Concessio Decimarum & Iurium Episcopaliū in Ecclesijs de Truxillo.
- III. De Monasterio olim Canoniorum S. Eufemie de Cozollo.

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

IV. De Monasterio S. Petri de Cervatos.

V. Donatio Monasterij S. Eusemiae de Cozollis.

VI. Donatio Regis Legion. de hereditate de Salcedo.

Anno 1187.

I. Donatio de Montanches, Sancta Cruz ac de alijs facta à D. Petro Fernandez de Castro.

II. Bulla pro Toletano Hospitali de Mercede super eleemosynis.

III. Bulla tertia confirmationis Ordinis ab Urbano Papa III.

IV. Bulla de nullitate rescriptorum tacita veritate obtentorum.

V. Bulla pro omnibus Ordinis Hospitalibus.

Anno 1188.

I. De obitu Regis Legion. Ferdinandi.

II. De Ecclesia S. Marie de Rozalen, vulgò de la Dehesa.

III. Concordia inter Ordines de Calatrava & S. Iacobi apud Villam de Carrion.

IV. Fundatio Ecclesie & Domus ad litterarum studia in Benevento.

V. Regia confirmatio possessionum in Regno Legionensi.

Anno 1190.

I. Donatio Ville de Paracuellos.

Anno 1194.

I. De Hospitali Domo de Talavera nondum de Mercede Redemptionis.

II. Confirmatio in forma donationis Arcis seu Alcazar de Alarcon, & aliorum.

III. Cessio Arcis de Alarcon ab Ordine facta in favorem Regis.

IV. Donatio Monasterij de Villar de Donas in Galicia.

Anno 1195.

I. Confirmatio in forma donationis Ville de Paracuellos.

Anno 1196.

I. Concordia inter Comendatorem de Velès & eius nepotem super Paracuellos, & alijs possessionibus.

II. Fundatio Hospitalis de Villamartina prope aliud de las Tiendas.

Anno 1197.

I. Concessio Decimarum à Legionen. Regiæ va Berengaria facta.

Anno 1198.

I. Fundatio Preceptorie vulgò de la Ferrereria.

II. Vota Civitatis de Huete in honorem S. Iacobi, vulgò Almudes seu Celemines, adiuncta quadam Innocentij III. Bulla.

Anno 1199.

I. Donatio in favorem Prioris & Canoniorum de Velès in Cap. Generali.

II. Donatio iuris Regij in Villa de Canes apud Compostellam facta.

Anno 1200.

I. Donatio Tributi vulgò Ballena de Matrico.

Anno 1203.

I. Fundatio Domus tertia de Mercede Redemptionis in Villa de Alarcon.

Anno 1204.

I. De redditibus ad expensas Capituli Generalis & Procuratorum.

Anno 1205.

I. Confirmatio in forma donationis Castræ de Caravançhel.

II. Bulla quarta confirmationis Ordinis ab Innocentio III.

III. Donatio Domus de Gorriceca apud Villam de S. Sebastian facta.

Anno 1206.

I. Donatio cuiusdam Molendini seu molæ à S. Martino quondam Seguntino Episcopo facta.

Anno 1207.

I. Bulla: Si velletis, de decimis tam de novalibus quam de laboribus.

Anno 1208.

I. Bulla super professione cuiusdam Fratris Grandimontensis, & super Matrimonij Militum Ordinis.

II. Bulla de non extorquendo licentiam Matrimonij contra Regulam.

Anno 1209.

I. Bulla & concordia super iuribus Parochialibus de Velès, & super Decimis.

Anno 1210.

Bulla quinta confirmationis Ordinis, subdata ab Incarnatione 1209.

Anno 1211.

I. De fundacione Domus de Mercede in Villa de Moya.

II. Homagium Domini de Albarracis de restituendo eius Castro.

Anno 1212.

I. De Capitulo Generali in Dominica, quæ cantatur: Lactare.

II. Donatio Ville de Castroverde paulò post partam victoriam de las Navas.

Anno 1213.

Bulla commissio in causa Decimarum contra Episcopum Casaraugust.

Anno 1214.

I. Donatio Castræ de Eznavesor.

II. Concordia cum Ecclesia Toletana remissive.

Summarium omnium Bullarum.

III. De obitu Regis Castellæ D. Alphonsi.

Anno 1215.

I. Donatio in favorem Hospitalis de Mercede Redemptionis in Moya.

II. Confirmatio concessionis factæ D. Alvaro Nuñez Castri del Albambra.

III. De Arce seu Alcazar de Moyapro alijs ibi domibus.

IV. Bulla super restitutione à Rege Legion. fieri debita.

Anno 1216.

I. De Algecira de Guadiana Castro olim ab Ordine possesso.

II. Concessio portatici de Valera apud Velès facta.

Anno 1217.

I. Concessio terminorum Castro de Alfambra.

II. Bulla Toletano Archiepiscopo super terminis concessa.

III. Bulla commissionis super Ecclesia ad studia in Benevento.

IV. Bulla conservatoria ad revocandos contractus.

V. Bulla commissionis contra Conchen. Civitatem.

VI. & VII. Bulla commissionis contra Villas de Velès, & de Occania.

VIII. Bulla exemptionis à seculari foro.

IX. Donationes Garfæ & Petri Gonçalez Dominorum in Arauzo.

X. Mirabilis recuperatio Castri de Alcazar in Lusitania.

Anno 1218.

I. Conformatio Castri de Alcazar in Lusitania.

II. De possessionibus propinquorum primæ Magistri prope Villam de Fita.

III. & IV. Bulla commissionis contra Abbatem de Nogales & Episcopum Cesaraugust.

V. Assignatio terminorum Oppidi de Montealegre.

Anno 1219.

I. Concordia super Decimis cum Zamorensi Episcopo.

II. Bulla commissionis contra Templarios.

Anno 1220.

I. Fundatio quinta Domus de Mercede in Castro Toraf.

II. Bulla commissionis super Monasterio de Santui.

III. Bulla commissionis super Votis, vulgè Almudes.

IV. V. & VI. Bulla commissionis contra Abbates de Sobrado, Moveruela & Offera.

VII. VIII. IX. X. Bulla commissionis contra Templarios.

XI. Bulla protectionis Hospitalis de Villamartin.

Anno 1221.

I. Conventio seu contractus super Petrofa & alijs possessionibus.

II. Conventio super Oppido de Pozantigu.

Anno 1222.

I. Concordia super Decimis cum Zamorensi Episcopo.

II. Donatio in favorem Hospitalis de las Tiendas & Captivorum.

III. Donatio possessionum in Candamio & Gonçon.

IV. Bulla commissionis contra Calatraven. & Alcantaren. Fratres.

V. Bulla commissionis super Monasterio de Sazardos adiuncta donatione.

VI. & alia vsque ad XV. Bulla commissionis super diversis iuribus.

Anno 1223.

I. Facultas concessa Populatoribus de Barcience ab Vicensi. Priore, & Clericis.

II. Donatio D. Petri Vidas Hospitali de Moya.

III. Bulla commissionis super foro Castri de Toraf.

IV. Donatio quinta Castri de Toraf.

V. Bulla sexta confirmationis Ordinis ad Honorio Tertio.

VI. vsque ad XIII. Bulla commissionis super diversis iuribus.

XIV. Bulla ad prohibendas alienationes.

XV. Bulla contra Apostatas licet habiturus retineant.

XVI. Confirmatio privilegij Comendatoris Maioris.

XVII. Privilegio vulgè del hilo del Agua à Zorita vsque ad Toletum.

Anno 1224.

Bulla commissionis super spoliacione eiusdem Ecclesie.

Anno 1225.

I. Concessio pretèj redemptionis Captivorum inimicorum.

II. De pio vsu in muniendo Frontariam.

Anno 1226.

I. Fundatio sexta Domus de Mercede in Villa de Talavera.

II. Regia protectio in Regno Aragonie.

Anno 1227.

Votorum emissio ab Vicensibus & Oppidanis.

Anno 1228.

I. Exemptio Vassallorum Ordinis ultra De.

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

Dorium flumen.

- II. *Sabinensis Episcopi sententia in causa inter Magistrum & Milites ex una, & Velep. Priorem ac Clericos ex alia partibus.*
- III. *De Urgelensi Comitissa & eius donationibus.*
- IV. *De fundationibus ad instar in Catalonia factis.*

Anno 1229.

Professio Urgelensis Comitissa.

Anno 1230.

Bulla confirmationis Militiæ ad instar S. Iacobi in Vasconia.

Anno 1231.

- I. *Donatio Salinarum de Velinchor.*
- II. *Regia scedula ad possessionem quorundam bonorum in Toledo.*
- III. *Bulla commissionis in causa super Ecclesijs de Montiel.*
- IV. *Inscriptio Vclensis Kalendarij de occisis Fratribus in constituta prope Xerez.*

Anno 1232.

- I. *Citatio ad comparandum apud Agripennam.*
- II. *vsque ad XI. Bullæ commissionis contra Comitissas de Lara & alios super diversis iuribus.*
- XII. *Bulla contra manuum iniectores in Fratres Ordinis.*

Anno 1233.

- I. *vsque ad V. Bulla commissionis contra Templarios, & Priorem olim S. Marci, ac contra Regem Castellæ super diversis questionibus.*
- VI. *Litteræ Magistræ ad Principes extra Hispaniam.*

Anno 1234.

- I. *Ordinis supplicatio ad Rom. Pontificem super Castroteraf.*
- III. *vsque ad VII. Bulla commissionis contra Abbates de Moreruela, Carracedo, & Castaneira, & contra Toletanum Archiepiscopum super diversis.*
- VIII. *Clausula Bullæ Canonizationis S. Dominici.*
- IX. *Bulla super limitibus Ecclesiæ Beatiensis.*
- X. *Bulla commissionis contra Episcopum Astoricens.*
- XI. *Bulla de Tertijs fabricæ Ecclesiarum Ordinis.*
- XII. *Bulla de libertate Fratrum quoad forum seculare, & super necessarijs ad victum emendis.*

Anno 1235.

- I. *Bulla citationis in causa de Montiel ad comparandum in Curia.*
- II. *Bulla citationis Toletani ad comparandum similiter.*
- III. *Bulla aliunde sumpta Fratribus Domus S. Eulaliæ concessa.*
- IV. *Forum datam Civibus Emeritensibus.*
- V. *Daclaratio Compostellani Archiepiscopi super privilegio de non excommunicandis Fratribus.*

Anno 1236.

- I. *Donatio à Concilio de Baeza facta.*
- II. *Bulla: Veniens, ut in cap. Veniens de verb. signif. in 6. Declarationis in causa de Montiel.*

Anno 1239.

- I. *Bulla absolutionis propter commercium cum Sarracenis.*
- II. *Bulla ad commercium cum Sarracenis propter redemptionem.*
- III. *Bulla commissionis in causa de Montiel.*

Anno 1240.

Mandatum Procuratorium Toletani in causa de Montiel.

Anno 1241.

- I. *Citatio Magistræ ad comparandum coram Iudicibus.*
- II. *Allegatio iuris pro Ordine.*
- III. *Mandatum Procuratorium Magistræ & Ordinis.*
- IV. *Mandatum Procuratorium Ecclesiæ, & interlocutoria ad iurandum.*
- V. *Gratia Episcopi & Ecclesiæ Conchenæ super Decimis.*

Anno 1242.

Donatio Ville de Segura remissive.

Anno 1243.

- I. *Concessio Infantis D. Alphonsi de educatione sui Primogeniti in Ordine.*
- II. *Restitutio Ecclesiæ de Villanova pleno iure.*

Anno 1244.

De concordijs & litibus cum Ecclesiâ Toletana.

Prosequitur annus 1244.

- I. *Donatio Ville de Enguera in Regno Valentie.*
- II. *Donationes & pacta Regis Zeit Abuzeit quondam Valentie.*
- III. *Bulla de receptione cuiusdam Fratris.*

Anno 1245.

- I. *Bulla super concordia cum Toletano.*
- II. *Bulla contra Apostatas.*
- III. *Bulla ad exhortandũ cõtra Sarracenos*

Summarium omnium Bullarum,

Priori Provinciali Predicatorum commissa.

IV. De commutatione voti Ierosolimitani.

V. Ad Reges contra Apostatas.

VI. Ad confirmandam concordiam cum Ecclesia Compostellana super Emerita.

VII. Ad confirmandam donationem de Montanches.

VIII. Ad confirmandum Castrum de Alvisfre.

IX. Ad confirmandum Castrum de Hornos.

X. Ad confirmandam Villam de Torres prope Securam.

XI. Ad confirmandum Castrum de Albarilla.

XII. Ad confirmandam Castra ad Securam spectantia prope Regnum Murcia.

XIII. Ad confirmandam concessionem Regiam si per Emerita.

XIV. Ad confirmandum Portaticum de Alarcon.

XV. Ad confirmandam concordiam cum Rege Legion. super Caceres & alijs.

XVI. Conservatoria ad quinquenium.

XVII. Ad confirmandam Villam de Vclès.

XVIII. Ad confirmandam Villam de Secura, & terminos eius, extra Regnum Giennij & Murcia.

XIX. XX. & XXI. Ad confirmandas Villas & Ecclesias de Alcazar, Palme-la, Almadana, Sifimbria, & Mertola in Lusitania.

XXII. Ad confirmandam Castra S. Pauli, & Montelli.

XXIII. Ad confirmandum privilegium Regis Legion. de adquirendis Nobilium possessionibus.

XXIV. Ad confirmandas possessiones in Lusitania.

XXV. Bulla de non solvendis Decimis contra tenorem privilegiorum.

XXVI. Ad confirmandum Castrum de Albange.

XXVII. Ad confirmandam sententiam in causa cum Concilio de Alcazar.

XXVIII. Ad confirmandam Villam de Miseros, & Ecclesiam.

XXIX. Ad revocanda pacta contra Regulam inita.

XXX. Ad confirmandam Villam de Hornichor.

XXXI. Ad confirmandam Castra de Palme-la, la Rada, &c.

XXXII. Bulla contra Apostatas.

XXXIII. Bulla super Decimis, Olio sancto & Chrismate.

XXXIV. Bulla ad confirmandum Regnum de Zale, & super Ecclesijs ibi construendis.

XXXV. Obligatio Magistri apud Lugdunum super summa pecuniarum.

Anno 1246.

I. Bulla de Tredecim potestate.

II. Bulla ut Magister auxilietur Balduino Imperatori.

III. Facultas Infantis Alphonsi ut Magister proficiatur Constantinopolim.

IV. Conventiones & pacta Magistri cum Balduino Imperatore.

V. Balduini quadam obligationis scedula.

Anno 1247.

I. Bulla ut Magister proficiatur Constantinopolim mense Augusti.

II. Bulla commissionis contra Fratres S. Sepulchri.

III. Bulla ut Ordo non teneatur recipere aut providere impetrentem litteras Apostolicas.

IV. Bulla dispensationis Regule cap. 8.

V. Bulla facultatis ad piscandum & venandum.

VI. Bulla de Ordinis Confratrijs intra, aut extra Hispaniam.

VII. Bulla confirmationis Ordinis septima.

Anno 1248.

I. Bulla contra Magistrum de quadam pecunie summa.

II. Bulla ut recipiatur Petrus Nuñez olim desertor.

Anno 1249.

I. Bulla contra Magistrum de quadam pecunie summa.

II. Subdelegatio Iudicum in causa super solutione pecunie.

III. Executio Subdelegatorum in precedenti materia.

Anno 1250.

I. II. & III. Bulla commissionis in causa Magistri cum Priore & Clericis Vclen.

IV. Littere Magistri ad Principes Theuthonie.

V. Compromissum ad concordandas lites Magistri cum Priore.

VI. Obligatio Procuratoris Magistri super pecunie solutione.

VII. Bulla dispensationis ad convertendum in alios usus redditus redemptionis in Toletano Hospitali.

VIII. Bulla dispensationis ad commercium cum Sarracenis.

IX. Bulla absolutionis super commercio cum Sarracenis.

X. Bulla ad exhortandum contra Infideles,

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

- les, & ad publicandum Indulgentias Cruciate.
- XI. Bulla de precedenti materia.
- XII. Bulla de Nundinis, vulgò Férias.
- XIII. Bulla absolutiois Fratrum in causa cum Clericis.
- XIV. Bulla de foro Ecclesiastico quod Fratribus competit in civilibus.
- XV. Bulla de libertate Fratrum à solutione gavelarum.
- XVI. Bulla de continuo Pontificis familiaris.
- XVII. & XVIII. Bulla de Hospitalitate ex debito per Episcopos non exigenda.
- XIX. & XX. Regis & Conchen. Episcopi littera super Votis S. Iacobi, vulgò Almudes.
- Anno 1252.
- I. Concordia Magistri cum Ecclesia Plysiphonensi.
- II. & III. Bulla super Ecclesia Sancti Spiritus de Maitin in Sicilia.
- Anno 1253.
- I. Bulla de duabus Dietis ultra quas in iudicium Magister non trabatur ad tempus concessa.
- II. Bulla ad defensionem precedentis gratia.
- III. Donatio Castrorum de Alcabadet, Torrepexin, &c. à Sancio de Mazuelos facta.
- Anno 1254.
- Concordia de permutatione cum Ecclesia Compostellana.
- Anno 1255.
- I. Bulla commissionis contra Sanctum de Mazuelos.
- II. Bulla commissionis super Ecclesia Sancti Spiritus de Maitin.
- III. Bulla ad confirmandam permutationem cum Ecclesia Compostellana.
- Anno 1256.
- I. Bulla ut Ordo non teneatur respondere litteris Apostolicis, contra tenorem privilegiorum.
- II. Concordia Templariorum cum Episcopo Pacensi.
- III. De elemosynis exigendis, & colligendis.
- Anno 1257.
- Bulla ut Magister & Præceptores extra Castella Regnum in iudicium non trahantur.
- Anno 1258.
- I. Bulla de Hospitalitate Fratribus concedenda, & elemosynis colligendis.
- II. Bulla contra violentarum manuum in-
- iectores.
- III. & IV. Appellatio & absolutio Magistri in causis pecuniarum.
- Anno 1259.
- Bulla de usu venera & alijs.
- Anno 1260.
- I. Bulla conservatoria ad tempus.
- II. Bulla ne de bonis Conchen. Hospitali datis, aliquid exigatur.
- III. Conservatoria ad tempus super bonis Præceptorum de Vasconia.
- Anno 1261.
- Bulla absolutiois Magistri, qui contra tonsuratum processerat.
- Anno 1262.
- Pactio inter Reges Iacobum & Zeit Abuzeit quondam Valencia.
- Anno 1263.
- I. & II. Bulla contra violentarum manuum iniectores & falsos elemosynarum Collectores.
- Anno 1264.
- I. Bulla Vclensibus Clericis concessa super Decimis à Fratribus reddendis.
- II. Bulla ad confirmandam sententiam Sabinenfis Episcopi.
- III. Bulla super restitutione Prioris Vclen. in possessionem.
- IV. Bulla de celebratione Capituli, & Tredecim potestate.
- V. Bulla ad Regem de procuranda pace in Ordine.
- VI. Bulla de protectione Vclensis Conventus.
- VII. Bulla ad Regem pro pace in Ordine.
- VIII. Bulla de potestate Tredecim.
- IX. Bulla ad Prælatos de pace & unitate in Ordine, & obedientia erga Magistrum.
- Anno 1266.
- I. Bulla super Ecclesia Sancti Spiritus in Sicilia.
- II. Bulla commissionis super Decimis in favorem Vclensis Prioris.
- III. Bulla conservatoria ad tempus.
- Anno 1268.
- Donatio Regis Theobaldi de Navarra.
- Anno 1269.
- Concordia cum Ecclesia Barchinonensi.
- Anno 1270.
- I. II. & III. De Monasterijs Monialium S. Petri de Petra, & Sancti Spiritus Salmanticens. & S. Eufemie de Cozollos.
- Anno 1271.
- Concordia cum Ecclesia Cartaginen.
- Anno 1272.
- I. De Emeritensi ponte & alijs.

Summarium omnium Bullarum.

II. Bulla de Indulgentijs & gratijs Confratribus Ordinis indultis.

III. De precedentis Bullae publicatione.

IV. Bulla de proventibus Cruciate in favorem Ordinis.

V. & VI. Bullae de elemosynis colligendis.

VII. Bulla conservatoria ad tempus.

VIII. Bulla ad confirmanda Ordinis Privilegia.

Anno 1273.

Bulla super confirmatione Militiae S. Iacobi in Vasconia.

Anno 1274.

I. Bulla de immediata Ordinis subiectione, & conservatoria ad tempus.

II. Bulla ad detegenda occulta.

III. & IV. Bullae ad detegenda occulta.

V. & VI. Bulla commissionis contra Philippum Infantem, & alios Nobiles.

VII. Bulla ad revocandos alienationis contractus.

VIII. Bulla exemptionis à subsidio.

Anno 1275.

I. Bulla conservatoria in Gallia & Flandria Dominijs.

II. Bulla de subsidij exemptione.

III. Statutum quoddam Capituli Generalis.

Anno 1276.

De quadam pecunia solutione, & obitu Magistri.

Anno 1279.

Concordia cum Ecclesia Giennensi.

Anno 1280.

Concordia Regnorum Castella, Legionis & Gallicie inter se.

Anno 1283.

Privilegium pastorum & armentarum Hospitalis Conchensis.

Anno 1284.

Concordia cum Ordine S. Iohannis.

Anno 1285.

I. & II. Confirmationes Regiae bonorum Ordinis in Regno Castelle.

Anno 1286.

Bulla ut Miles S. Iacobi recipiatur in Ordine S. Iohannis.

Anno 1287.

Bulla confirmationis Privilegiorum.

Anno 1288.

Bulla de subsidij exemptione.

Anno 1289.

Bulla ad revocandos contractus Velenfis Conventus.

Anno 1291.

I. Bulla de privilegijs ad Cruciatam pertinentibus.

II. De convocatione Fratrum Portugaliae ad Capitulum.

Anno 1294.

Bulla Coelestini V. ad revocandam aliam Nicolai Quarti.

Anno 1295.

I. Bulla de electione Bonifacij Octavi.

II. & III. Bullae contra Fratres in Portugalia Regno.

Anno 1298.

Bulla ad illicitè detenta, & occulta detegenda.

Anno 1299.

I. Bulla de Hospitali Toletano & eius redditibus ad redemptionem.

II. Bulla contra rebelles quosdam Ordinis Fratres.

III. Bulla ad revocandos contractus.

IV. Bulla confirmationis Privilegiorum.

Anno 1300.

I. Bulla conservatoria ad tempus.

II. Bulla ad census revocandos.

III. Privilegium concurrentibus ad Nundinas Emeriten. concessum.

Anno 1301.

Privilegia super quibusdam tributis Vasallorum Ordinis.

Anno 1302.

I. & II. Privilegia super tributo vulgò Acemilas, & alijs.

III. Privilegium pastorum & armentorum Velenfis Conventus.

Anno 1303.

Regia littera in favorem Cruciate & eius Praedicatorum.

Anno 1304.

Permutatio reddituum inter Comendatorem & Rectorem de Montalvan.

Anno 1305.

I. Privilegium in favorem Cruciate.

II. Bulla commissionis contra Magistrum super quibusdam domibus.

Anno 1307.

I. Bulla ad Prelatos in Hispania constitutos ubi de Ordinis immediata Sede Apostolica subiectione.

II. Bulla ad detegenda occulte detenta remissive.

III. Bulla super testamento Gastonis de Bearne.

Anno 1308.

I. Bulla ad confirmanda Ordinis Privilegia.

II. Bulla ad detegenda Ordinis bona occulta.

III. Bulla ad confirmandum Privilegium exemptionis à tributo vulgò Acemilas.

Bul-

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

IV. Bulla commissionis super quadam pecunie summa.

Anno 1310.

I. Bulla de Templariorum Militia abolenda & convocacione Magistri S. Jacobi ad Viennense Concilium.

Anno 1311.

I. Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu, vel aliis in præiudicium remissive.

II. Bulla in Viennensi expedita ad detegenda Ordinis bona occulte detenta.

III. Bulla Tolet. Legion. & Palent. Præsulibus ad revocandos contractus.

Anno 1312.

I. & II. Bulla commissionum contra D. Ioannem Alfonsi de Haro & D. Fernan Perez Ponce super quibusdam Castris.

III. IV. & V. Bulla commissionis contra D. Petrum Fernan de Castro, Sanctum Ximenez de Farosa, & alios super Villis de Simbria, & Canes, & super quadam violentia facta in Conchensi Hospitali.

VI. VII. Bulla commissionis contra Concilium de Alcaraz & alios super Castris de Orçera & Valadazot.

VIII. & IX. Bulla commissionis contra Civitatem Conchen. super edificatione in Ripa de Xucar, qua Ripa ad Hospitalale dicitur spectare.

X. Bulla contra quosdam in frontaria rebus belles quondam Comendatores.

XI. Bulla commissionis super Ecclesia de Cuzques.

XII. De reformatione Ordinis in Generali Capitulo post primam Viennensis Concilij indictionem congregato.

XIII. Bulla de Templariorum bonis Ordini S. Ioannis applicandis, quibusdam exceptis.

XIV. Donatio cuiusdam Villa Templariorum eo mense facta, quo Bulla præcedens expedita.

XV. De emptione Villa, seu Castri de Fertia Templariorum terris proximi.

XVI. Bulla commissæ Valensi Priori in causa inter alios.

Anno 1313.

I. Privilegium Regis Alfonsi ad confirmandum aliud Patris sui de Luctuosa Templariorum.

Anno 1314.

I. Donatio Castri de Villalar à Dorana Vetaza facta, & à Rege & Regina Portug. confirmata.

Anno 1315.

I. De sumptibus in Viennensi Concilio, de litibus in Regno Aragonia & Valentia, ac de alijs.

Anno 1316.

I. De Privilegijs Salmantino Sancti Spiritus Monasterio, & eius Villis, vulgò Pueblas, concessis.

II. Bulla in favorem Prioris S. Marci Legion. ad revocandos prædecessorum contractus remissive.

Anno 1317.

I. Privilegia Ville seu Oppido de Cebegira à Magistris Militiarum Templi & S. Jacobi concessa.

II. Bulla contra Comendatores & Fratres Ordinis in Portugalia, qui vacante Apost. Sede obedientiam Magistro Generali debitam negaverant.

III. De electione Comendatoris Sacre Domus & Conventus S. Mariae Lentini in Sicilia.

Anno 1319.

I. Mandatum Magistri ad lites in Romana Curia contra Regem Portugalia & alios.

II. Bulla commissionis pro parte Comendatoris Saavedra & Delegati iudicis sententia in ipsius favorem.

III. Appellatio interposita pro parte Militiarum S. Jacobi & de Alcantara super exemptione à solutione subsidij.

Anno 1320.

I. Bulla confirmatoria Privilegiorum Prioris Conventus & Prioratus de Velès ad Rom. Ecclesiam immediatè pertinentium.

II. & III. Bulla commissionis pro parte Prioris contra Comendatorem de Velès super Decimis.

IV. Bulla de bonis Templariorum à Magistro & Fratribus S. Jacobi in virtute obedientie Ordini S. Ioannis dimittendis & tradendis.

V. Bulla commissionis contra Alfonsum Luppi de Saavedra super Decimis.

VI. Bulla commissionis contra Rodericum Yañez de Mexia, qui ad Domum de Buenamefon hostiliter accesserat.

VII. & VIII. Bulla commissionis super Decimis contra Comendatores de Segura & Paracuellos.

IX. Indulgentia Ecclesiam Sanct. Mariae de Defessa Monasterij de Rozalen visitantibus concessa.

X. Testimonium de exhibitione quarundam Bullarum ante Iudices Delegatos.

Summarium omnium Bullarum,

XI. Littera absolutionis Prioris Vclensis, qui in Ecclesia sua generali interdictione supposita celebraverat.

XII. De Olarno seu Huclamo, & eius Comendatore Garfia de Alborno, Cardinalis Egidij Patre, atque Olarni foro à Magistro D. Fernando Gonfalvi de Marañon concessio.

XIII. Cardinalis Legati littera Fr. Guillelmi Perez de Bayona, ut Magister cogat Comendatores in Regno Murciae ad solvendam Legationis suae Procuracionem.

XIV. Bulla super Preceptoriarum redditibus, unde Lancearum origo, adiuncta citatione post biennium.

Anno 1321.

I. Cardinalis Legati littera super Decimis Conventui Canonico de Vclès solvendis.

II. Bulla exemptionis à solutione reddituum Ecclesiasticorum per obitum vacantium.

III. Cardinalis Legati convocatorie littera iterato expedite, ut compareat Magister Ordinis in Curijs, vel sessionibus Palentie.

IV. Concordia seu conventio Magistorum S. Iacobi & Calatravae cum Tolitano Archiepiscopo super Regnorum pace & conuincendo procurandis.

Anno 1322.

I. Cardinalis Legati littera super Legationis suae procuracionibus.

II. Provisio Hospitalium Vasconie in Lusitaniensi Diocesi.

III. Cardinalis Legati littera contra Comendatores solvere procuracionem secundum annum Legationis contradicentes.

Anno 1324.

I. Bulla absolutionis, & Cardinalis quondam Legati adiuncta commissio Priori Vclensi & alijs directa cujus facultate absolvendi eos, qui procuracionem solverint, vel solvere sint parati.

II. Bulla ad subrogandum Iudicem pro Bracharensi Archiepiscopo in causa contra Magistrum & Fratres Ordinis in Portugalia.

Anno 1325.

I. Bulla commissionis contra Oxomensem Episcopum super loco seu Oppido de Vzero.

II. Bulla ad conferendam Tolandae habitum Ordinis, & expressam professionem recipiendam.

III. Bulla ad conferendam Tolandae

bernationem Monasterij Sancti Spiritus.

IV. Bulla commissionis super Decimis contra Priorem S. Marci.

V. Bulla commissionis super Decimis in causa tempore Messium acta.

Anno 1326.

I. Renuntiatio habitus & administracionis Monasterij Sancti Spiritus coram Magistro facta.

Anno 1327.

I. Bulla commissionis contra Magistrum & Fratres Portugaliae.

II. Regis littera de Ordinis libertate à solutione Tertiarum, vulgò Tercias Reales.

Anno 1329.

I. Testimonium super taxatione dierum in apportando processu in causa contra Fratres Ordinis in Portugalia.

II. Testimonium super taxatione scriptorum CCCC. XL. folior. processus predicti.

III. Prologus Procuratoris Ordinis ad librum, quem composuit.

IV. Facultas Magistro D. Vasco concessa ad eligendum Confessarium.

V. Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu.

VI. Bulla contra quemdam usurarium, qui locum seu Villam de Dosbarrios sub illicito contractu possidebat.

Anno 1330.

Privilegia Monasterio Sancti Spiritus & eius Vassallis de la Puebla, intra muros Salmant. consistitibus concessa.

Anno 1332.

I. Concordia super Castro de Ceptino in Regno Murciae.

II. Traditio & possessio Castri de Ceptino ubi de Petro Faxardo Ordinis Militum Regia Castri donatio, ubi de Egidia Garfia de Azagra Ordinis Fratres.

Anno 1334.

Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu remissive.

Anno 1335.

I. Bulla ad eligendum Confessarium Magistro D. Vasco concessa.

II. Bulla confirmatoria omnium Privilegiorum Ordinis.

III. Littera Cardinalis Episcopi Albanensis super quodam dubio à Vicario perpetuo Emeritensi in Curia proposito.

Anno 1336.

I. Regis littera super Gozon & Sobresobio in Asturijs Castris à Magistro concessa.

est.

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

- cesii Henrico Regis filio.
II. Privilegium Militiæ, olim S. Maria de España & in ipsius primordiis Militiæ S. Iacobi unita de libertate à quibusdam exactionibus.
III. Donatio Locorum seu Villarum de Fuentes, Ahmonacid, la Ossa, Tresjuncos, Hontanaya, &c.

Anno 1337.

- I. Bulla commissionis contra Archidiaconum de Cerrato super Decimis de Guaza.
II. Regis litteræ super dominio Castri de Almenara, adiuncta cuiusdam Militis declaratione.

Anno 1338.

Bulla conservatoria per Triennium validatura.

Anno 1342.

Titulus Comendatoris de Bargas, quondam de Castella nuncupati.

Anno 1344.

Regia donatio Villarum de Caravaca, Cez begin, & Bullas.

- II. Sententia in favorem Magistri lata super cuiusdam cause cognitione & appellatione.

Anno 1345.

I. Permutatio honorum ad Comendam quondam de Castella dictam spectantium pro Villis de Baltanas, & Pozuelo.

II. De inventione Imaginis Sanctæ Mariæ de los Llanos.

III. Prior Vclensis paulò ante obitum & in sanitate, ut apparet constitutus confert quædam bona sub annuo censu.

Anno 1346.

Capitulum Ordinis constituit Generalem Procuratorem Joannem Lupi de Baeza Ordinis Administratorem.

Anno 1347.

I. Bullæ tres eiusdem tenoris ad revocandos contractus.

II. De impositione cuiusdam tributi Vclensis Conventui & Comendatori de la Camara ab alijs Comendatoribus solvendi.

Anno 1348.

Comenda de la Oliva datur cum assensu Administratorum Ordinis.

Anno 1349.

I. Donatio quorundam bonorum in Algeria consistentium.

II. Sententia in favorem Ordinis lata super quibusdam bonis quondam B. Sanctiæ Alfonsi.

Anno 1350.

I. Regis Petri litteræ ad Tolet. Archiepis-

copum D. Egidium de Albornoz super Villis de Paracuellos, Mobernando, & de Torrebuçeyt.

II. Responsio Archiepiscopi D. Egidij nondum Cardinalis apud Villamnovam Avinion. consistentis.

III. De restitutione Sigilli Capituli Generalis ad Vclens. Caput Ordinis & protectione nullitatis contractuum.

Anno 1351.

I. Comenda de Castrotoraf conceditur Joanni Alfonsi à Capitulo congregato in Villa del Cuervo.

II. Regine Matris Regis litteræ super Villalar.

III. Regia confirmatio in Curijs facta à tributo Fonsadera nuncupato in Ordinis Villis.

IV. Regia confirmatio omnium Privilegiolorum Ordinis in eisdem Curijs facta.

V. Regia confirmatio de Luctuosa Templariorum in eisdem Curijs.

Anno 1352.

I. Regia confirmatio de tributis Vassalorum Ordinis, Ordini solvendis remissa sive.

II. Prioris Vclensis litteræ in favorem Hospitalium S. Antonij Abbatis ad Clericos Prioratus.

III. Donatio quorundam honorum in Galilecia.

Anno 1353.

I. Testimonium absolutionis Prioris Vclensis in Curia Romana.

II. Compromissio in arbitrium Cardinalis de Albornoz & huius sententia de licentia Papa lata.

III. De provisione Supprioratus de Montaban ab Vclensi Priore facta, & alijs ad executionem sententiæ Cardinalis de Albornoz spectantibus.

IV. De restitutione habitus Martino Ferrandi à Priore Vclensi facta.

V. Provisiones à Magistro factæ mense Martij cum Administratoribus Ordinis & mense Aprilis absque eorum mentione.

Anno 1354.

I. Bulla ad interdictum in Regno, exceptis nonnullis Civitatibus & Locis Magistris.

Anno 1355.

Litteræ D. Joannis Garcia de Villagera scilicet Padilla nuncupati Magistris.

Anno 1356.

I. Testimonia super quibusdam obligationibus, ubi de Comendatore Gomez Arias

Summarium omnium Bullarum.

- de numero Tredecim.
- II.** Absolutionis littera in favorem Prioris Vclensis & Fratrum, qui Privilegijs confisi celebrarunt in locis suppositis interdicto.
- III.** Absolutionis littera propter Administrationem D. Roderici Chanson extraneam ab Ecclesia.
- Anno 1358.
- Regia confirmatio super Lucuosa Templariorum.
- Anno 1360.
- Testimonium super quadam obligatione in favorem Magistri D. Garcia Alvarez.
- Anno 1369.
- Donatio Villanova de Alcaraz Magistro D. Goncalvo Mexia a Rege Henrico.
- Anno 1370.
- I.** Prioris Vclensis donatio in favorem Supprioris & Conventus.
- II.** Magistri & Capituli littera de terminis de Castilleja collendis.
- III.** Auditoris littera contra Ordinis Fratres in Portugalia.
- IV.** Donatio Ville de Xerez & eius Vicaria Magistro D. Fernando Offorez a Rege Henrico.
- Anno 1371.
- I.** Bulla dispensationis super Magistri natalibus de Parentibus solutis nati.
- II.** Bulla provisionis seu nove ad cautelam electionis D. Fernandi Offorez in Magistrum.
- III.** Bulla ad omnes Ordinis Preceptores, & Militia Fratres, ut debitam exhibeant Magistro obedientiam.
- IV.** Facultas Magistro concessa ad eligendum Confessarium.
- V.** Hospitala in Villa de Talavera de Mercede quondam Redemptionis uxoris conceditur.
- VI.** Bulla in favorem Magistri de plenaria in articulo mortis.
- Anno 1372.
- Publicatio quarundam litterarum contra Fratres in Regno Portugalia.
- Anno 1373.
- Permutatio Domorum de Anglaria & de Cidamon.
- Anno 1374.
- Bulla commissionis remissive.
- Anno 1376.
- I.** Sententia in causa inter Ordinem & Hispanensem Archiepiscopum super Huelamo, & alijs.

- II.** Provisio a Magistro facta de Hospitali de Mancieto.
- III.** Bulla conservatoria ad Triennium.
- IV.** Bulla ad revocandos contractus.
- V.** Vexillum Ordinis Romanum solemniter benedicitur a Dño Papa.
- Anno 1377.
- I.** Conventio inter Suppriorum de Montalvan & Preceptorem de Enguera super Decima.
- Anno 1378.
- Bulla absolutionis & Commissarij subdelegatio in Priores Ordinis.
- Anno 1379.
- Preceptorum de Montalvan confertur D. Pedro de Hajar.
- Anno 1380.
- Regia confirmatio de Lucuosa Templariorum.
- Anno 1381.
- I.** Regia confirmatio donationis de Guadalcazar.
- II.** Concessio cuiusdam Preceptorie ad tempus.
- Anno 1382.
- I.** De S. Maria del Paramo, seu de Pinede Suso.
- II.** De Sacra Domo S. Marie de Paramo seu Pinede Suso.
- Anno 1383.
- Licentia Hospitali Conchensi ad eius redditates sub annuo censu emphyteosis sive plantationis locandas.
- Anno 1385.
- Magistri littera sub data a Nativitate Dñi omissa Era Cesaris vulgariter nuncupata.
- Anno 1386.
- I.** Confirmatio Capituli Generalis de quadam hereditate in favorem Sancij Fernandi.
- II.** Cardinalis Petri de Montagnado Galli littera absolutionis in favorem Visarij perpetui de Tudia.
- III.** Bulla super cambio seu contractu cum Rege inito de Oppido, seu loco de Villagarcia.
- IV.** Bulla de Procuracionibus Legatorum.
- V.** Bulla ut Magister & Fratres possint satisfacere servitoribus secularibus de bonis Ordinis.
- VI.** Bulla de plenaria Indulg. fidelibus frontariam defensantibus.
- Anno 1387.
- Cardinalis Petri de Luna Legati littera contra Hospitalis Conchensis sacrilegos violatores.

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

Anno 1389.

- I. Magistri D. Laurentij de Figueroa litteræ ad Abbatiales Sanctæ Mariæ de Junquerae super Priorissæ electione.
- III. Prioris Vclen. litteræ vices suas committentis Capellano post modum Confessorio Magistri ad confirmandam Priorissam.
- III. Bulla inhibitoria Apostolicorum Iudicum in causa electionis Priorissæ de Junquerae.

Anno 1392.

- I. Bulla indulg. ac etiam reservationis concessa in favorem Capellæ S. Crucis de Caravaca.
- II. Bulla facultatis Prioribus de Vclès, ac S. Marci commissæ ad absolvendum de irregularitate.
- III. Bulla in favorem Priorum, Rectorum & Vicariorum Ordinis approbando horum usum in absolvendis Fratribus & familiaribus & Parrochianis.
- IV. Bulla Magistro, Preceptoribus, & Fratribus concessa ad testandum de medietate bonorum mobilium.
- V. Bulla confirmatoria electionis Magistri, vel defectuam siqui intervenerunt, suppletiva.
- VI. Bulla commissionis ad recipiendum Magistri iuramentum.
- VII. Forma iuramenti, & testimonium super eius receptione.

Anno 1393.

Bulla absolutionis & dispensationis iuramenti, de quo proxime supra.

Anno 1394.

Bulla notam faciens Ordinis Magistro Pontificis electionem.

Anno 1396.

Testimonium super cuiusdam Fratris reconciliatione in capitulo particulari.

Anno 1403.

Sententia super Decimis de terris post Concilium acquisitis

Anno 1408.

Bulla convocationis ad Concilium Perpiniensi celebrandum die 1. Novemb. ann. 1408.

Anno 1409.

- I. Bulla confirmatoria omnium Privilegiorum Ordinis.
- II. Bulla conservatoria per viginti annos valitura.
- III. Bulla super audiendis Fratrum confessionibus, scilicet ut quilibet Fratrum absolvi possit à quolibet Priore seu Vicario.
- IV. Bulla super fundatione Conventus in

Civitate Hispalensi.

Anno 1412.

Bulla conservatoria in favorem Prioris & Conventus de Vclès per decennium valitura.

Anno 1414.

Bulla de plenaria indulg. concessa Fernando Sancij nonnudo Vicario de Tudia.

Anno 1415.

Bulla Priori & Canonicis Vclensibus cum insertione Bullæ Urbani IV. de qua ann. 1264. script. concessa.

Anno 1417.

I. II. & III. De convocatione Concilij Constantiensis per concurrentes facta, de alijsque decretis.

Anno 1421.

Permutatio Vassallorum & hereditatum de Barciencia pro quodam annuo redditu.

Anno 1423.

- I. Bulla super Decimis & annuis censibus Vclensi Conventui solvendis, etiamsi consuetudo sit contraria.
- II. Testimonium cuiusdam protestationis in Villanova de Alcardet facta super tonsurandis Clericis extra Prioratus territorium.

Anno 1428.

- I. Provisio Vicaria de Segura & Diocesis sani arbitria nominatio iuxta usum, de quo infra script. 5.
- II. Bulla dispensationis super ieiunijs & alijs Regule præceptis & super voto & iuramento à Magistris fieri solito.
- III. Bulla conservatoria per triginta annos valitura.
- IV. Bulla Indulgentiarum.
- V. Bulla super Ordinaria ab immemoriali iurisdictione Priorum, & Vicariorum Principalium Ordinis, & facultate eam alijs Vicarijs & Rectoribus committendi ab arbitraria Episcoporum nominatione.

VI. Bulla plenaria Ordinis exemptionis usque ad expressam revocationem ab omni Ordinariorum potestate.

Anno 1430.

Regia confirmatio Privilegij Priori & Canonicis Vclensibus concessi.

Anno 1431.

Litteræ Cardinalis Ardicini Iudicis in causa quæ inter Tredecim Ordinis Electores vertebatur.

Anno 1434.

I. Bulla de antiquo Prioris Vclensis usu Pontificalium intra limites suæ iurisdictionis.

Summarium omnium Bullarum,

- de numero Tredecim.
- I.** Absolutionis littera in favorem Prioris Vclensis & Fratrum, qui Privilegijs confisi celebrarunt in locis suppositis interdicto.
- II.** Absolutionis littera propter Administrationis D. Roderici Chanson extraneionem ab Ecclesia.
- Anno 1358.
- Regia confirmatio super Luctuosa Templariorum.
- Anno 1360.
- Testimonium super quadam obligatione in favorem Magistri D. Garcia Alvarez.
- Anno 1369.
- Donatio Villenove de Alcaraz Magistro D. Gonfalo Mexia a Rege Henrico.
- Anno 1370.
- I.** Prioris Vclensis donatio in favorem Supprioris & Conventus.
- II.** Magistri & Capituli littera de terminis de Castilleja collendis.
- III.** Auditoris littera contra Ordinis Fratres in Portugalia.
- IV.** Donatio Villa de Xerez & eius Vicarie Magistro D. Fernando Offorez a Rege Henrico.
- Anno 1371.
- I.** Bulla dispensationis super Magistri natalibus de Parentibus solutis nati.
- II.** Bulla provisionis seu nove ad cautelam electionis D. Fernando Offorez in Magistrum.
- III.** Bulla ad omnes Ordinis Preceptores, & Militie Fratres, ut debitam exhibeant Magistro obedientiam.
- IV.** Facultas Magistro concessa ad eligendum Confessarium.
- V.** Hospitale in Villa de Talavera de Mercede quondam Redemptionis uxoris conceditur.
- VI.** Bulla in favorem Magistri de plenaria in articulo mortis.
- Anno 1372.
- Publicatio quarundam litterarum contra Fratres in Regno Portugalia.
- Anno 1373.
- Permutatio Domorum de Anglaria & de Cidamon.
- Anno 1374.
- Bulla commissionis remissive.
- Anno 1376.
- I.** Sententia in causa inter Ordinem & Hispanensem Archiepiscopum super Huelamo, & alijs.
- II.** Provisio a Magistro facta de Hospitali de Mancieto.
- III.** Bulla conservatoria ad Triennium.
- IV.** Bulla ad revocandos contractus.
- V.** Vexillum Ordinis Romanum solemniter benedicitur a Dño Papa.
- Anno 1377.
- I.** Conventio inter Suppriorum de Montalwan & Preceptorem de Enguera super Decima.
- Anno 1378.
- Bulla absolutionis & Commissarij subdelegatio in Priores Ordinis.
- Anno 1379.
- Preceptoria de Montalwan confertur D. Petro de Hijar.
- Anno 1380.
- Regia confirmatio de Luctuosa Templariorum.
- Anno 1381.
- I.** Regia confirmatio donationis de Guadalcazar.
- II.** Concessio cuiusdam Preceptorie ad tempus.
- Anno 1382.
- I.** De S. Maria del Paramo, seu de Pinel de Suso.
- II.** De Sacra Domo S. Maria de Paramo seu Pinei de Suso.
- Anno 1383.
- Licentia Hospitali Conchensi ad eius hereditates sub annuo censu emphyteosis sive plantationis locandas.
- Anno 1385.
- Magistri littera sub data a Nativitate Dñi omissa Era Cesaris vulgariter nuncupata.
- Anno 1386.
- I.** Confirmatio Capituli Generalis de quadam hereditate in favorem Sanctij Fernandi.
- II.** Cardinalis Petri de Montagudo Galis littera absolutionis in favorem Vicarij perpetui de Tudia.
- III.** Bulla super cambio seu contractu cum Rege inito de Oppido, seu loco de Villagarcia.
- IV.** Bulla de Procuracionibus Legatorum.
- V.** Bulla ut Magister & Fratres possint satisfacere servitoribus secularibus de bonis Ordinis.
- VI.** Bulla de plenaria Indulg. fidelibus frontariam defensantibus.
- Anno 1387.
- Cardinalis Petri de Luna Legati littera contra Hospitalis Conchensis sacrilegos violatores.

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

Anno 1389.

- I. Magistri D. Laurentij de Figueroa litteræ ad Moniales Sanctæ Mariæ de Junquera super Priorissæ electione.
- III. Prioris Velen. litteræ vices suas committentis Capellano post modum Confessario Magistri ad confirmandam Priorissam.
- III. Bulla inhibitoria Apostolicorum Iudicum in causa electionis Priorissæ de Junquera.

Anno 1392.

- I. Bulla indulg. ac etiam reservationis concessa in favorem Capelle S. Crucis de Caravaca.
- II. Bulla facultatis Prioribus de Vclès, ac S. Marci commissæ ad absolvendum de irregularitate.
- III. Bulla in favorem Priorum, Rectorum & Vicariorum Ordinis approbando horum usum in absolvendis Fratribus & familiaribus & Parrochianis.
- IV. Bulla Magistro, Præceptoribus, & Fratribus concessa ad testandum de medietate honorum mobilium.
- V. Bulla confirmatoria electionis Magistri, vel defectuum si qui intervenerunt, suppletiva.
- VI. Bulla commissionis ad recipiendum Magistri iuramentum.
- VII. Forma iuramenti, & testimonium super eius receptione.

Anno 1393.

Bulla absolutionis & dispensationis iuramenti, de quo proxime supra.

Anno 1394.

Bulla notam faciens Ordinis Magistro Pontificis electionem.

Anno 1396.

Testimonium super cuiusdam Fratris reconciliatione in capitulo particulari.

Anno 1403.

Sententia super Decimis de terris post Concilium acquisitis.

Anno 1408.

Bulla convocationis ad Concilium Perpiniensi celebrandum die 1. Novemb. ann. 1408.

Anno 1409.

- I. Bulla confirmatoria omnium Privilegiorum Ordinis.
- II. Bulla conservatoria per viginti annos valitura.
- III. Bulla super audiendis Fratrum confessionibus, scilicet ut quilibet Fratrum absolvi possit à quolibet Priore, seu Vicario.
- IV. Bulla super fundatione Conventus in

Civitate Hispalensi.

Anno 1412.

Bulla conservatoria in favorem Prioris & Conventus de Vclès per decennium valitura.

Anno 1414.

Bulla de plenaria Indulg. concessa Fernando Sancij nondum Vicario de Tudia.

Anno 1415.

Bulla Priori & Canonicis Vclensibus cum insertione Bullæ Urbani IV. de qua ann. 1264. script. concessa.

Anno 1417.

I. II. & III. De convocatione Concilij Constantiensis per concurrentes facta, de aliisque decretis.

Anno 1421.

Permutatio Vassallorum & hereditatum de Barcience pro quodam annuo reditu.

Anno 1423.

- I. Bulla super Decimis & annuis censibus Vclensi Conventui solvendis, etiamsi consuetudo sit contraria.
- II. Testimonium cuiusdam protestationis in Villanova de Alcardet facta super transfurandis Clericis extra Prioratus territorium.

Anno 1428.

- I. Provisio Vicaria de Segura & Dicecesani arbitria nominatio iuxta usum, de quo infra script. 5.
- II. Bulla dispensationis super ieiunijs & alijs Regule præceptis & super voto & iuramento à Magistris fieri solito.
- III. Bulla conservatoria per triginta annos valitura.
- IV. Bulla Indulgentiarum.
- V. Bulla super Ordinaria ab immemoriali iurisdictione Priorum, & Vicariorum Principalium Ordinis, & facultate eam alijs Vicarijs & Rectoribus committendi ab arbitraria Episcoporum nominatione.
- VI. Bulla plenaria Ordinis exemptionis usque ad expressam revocationem ab omni Ordinariorum potestate.

Anno 1430.

Regia confirmatio Privilegij Priori & Canonicis Vclensibus concessi.

Anno 1431.

Litteræ Cardinalis Ardicini Iudicis in causa qua inter Tredecim Ordinis Electores vertebatur.

Anno 1434.

I. Bulla de antiquo Prioris Vclensis vsu Pontificalium intra limites sua iurisdi-

Summarium omnium Bullarum,

- tionis & extensione eiusdem facultatis extra predictos limites.
- II. Bulla eiusdem concessionis ac sub eadem Dat. ut Velenfis Prior exercere predicta possit in quibusvis Ecclesijs, & locis.
- Anno 1436.
- Bulla pro Magistri Procuratore Petro de la Panda ut plura beneficia possint ei conferri.
- Anno 1441.
- Declaratio ab Velenfi Priore facta super usu & iure conferendi nonnulla Ordinis beneficia.
- Anno 1449.
- Bulla Priori de Santoyd, & alijs commissa ad procedendum contra Petrum Sarmiento.
- Anno 1453.
- Bulla ut Prior Sancti Marci Legion. possit Pontificalibus vii & omnia, quae Velenfis Prior intra, seu extra suam Provinciam.
- Anno 1455.
- Bulla super quadam Praeceptoriam S. Michaelis de las Medes.
- Anno 1462.
- Provisio Vicaria & Beneficij de Segura.
- Anno 1463.
- Cardinalium littere ad Indulgentias concedendas Visitantibus Eremitorium, olim Ecclesiam Sanctae Mariae de la Debesa.
- Anno 1465.
- Bulla de non alienandis bonis Ecclesiae remissive.
- Anno 1468.
- I. Bulla super electione Prioris de Junqueras Barchinon.
- II. Facultas ad testandum per Priorem Velensem, & eius Capitulum concessa cuidam Canonico, Abbati seu Comendatori S. Mariae de Paramo.
- Anno 1470.
- Approbationes fundationis cuiusdam Capellaniae ab Velenfi Priore Ordinis pro Magistro in Castella Governatore.
- Anno 1471.
- I. Bulla de unione Praeceptoriae quondam Maioris de Vclès Mensa Magistrali & erectione alterius in terminis de Monreal.
- II. Bulla conservatoria in perpetuum ad iurisdictionem intra quinque Dietas exercendam in causis ceptis, vel non ceptis ad universitatem causarum.
- Anno 1473.
- Privilegium de pastoribus, servitoribus & armentis Velenfis Conventus.
- Anno 1477.
- I. Bulla ut cuidam Ordinis Militi professo conferatur, vel Praeceptoriam, vel Prioratus ex primo vacaturis.
- II. Electionis Magistri D. Alfonsi de Cardenas praecipuae clausulae ad intelligentiam Bullae 1479. script. 1.
- Anno 1479.
- Bulla ad conferendum Magistratum D. Alfonso de Cardenas bis electo inhibita Electoribus Tredecim ante Magistri Pacheco mortem eligendi facultate.
- Anno 1480.
- Bulla seu responsoriae litterae Pontificis super quibusdam Magistri supplicationibus.
- Anno 1481.
- I. Bulla de facultate Magistrorum ad reuniendum sua Mensae per se omnia bona ab ea separata: Necnon de Medijs Annatis in Comendis vacantibus sub censura Rom. Pontifici reservata, ac de pluralitate Praeceptoriarum deinceps non dispensanda.
- II. Bulla ad confirmandas alias.
- III. Bulla conservatoria ad defensionem Ordinis specialiter in praecedentibus Privilegijs Urbani Innocentij, & Martini.
- IV. De Votis S. Iacobi vulgò Mercedes, vel Celemines in Marchiona de Moya.
- V. De mantentione possessionis in percipiendis Votis.
- VI. De secunda sententia in favorem Ordinis ann. 1579. prolata super proprietate voto un facta mentione alterius 1477. necnon de inscriptione cuiusdam libri de redditibus Hospitalis Toletani de origine Votorum.
- Anno 1482.
- Bulla seu Pontificis litterae Fr. Petro Cornejo directae super negotio nepotis sui Bartholomaei Lopez de Rubere.
- Anno 1484.
- I. Bulla commissionis super appellatione ad Sedem à quadam sententia lata in Consilio Ordinis, & eius revocatione & iterata appellatione in causa Decimarum.
- II. Bulla commissionis contra Petrum de Palcazar Comendatorem dictum de Palma.
- III. Bulla de libertate Ordinis in recipiendo ad habitum & provisionem in Militia.
- Anno

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

Anno 1485.

- I. *Sententia in favorem Vclensis Prioris super convocacione Tredecim ubicumque obierit Magister & convocacioni annexis.*
- II. *Bulla commissionis in causa exemptionis à solutione subsidij.*

Anno 1486.

- I. *Bulla ad transferendos Conventus S. Marci, S. Spiritus & S. Eufemie cum insertione Bullæ Pauline.*
- II. *Bulla Fratribus Militiæ dumtaxat concessa ad testandum de omnibus bonis, necnon dispensationis in nonnullis Regule præceptis.*
- III. *Bulla de facultate Regibus Catholicis concessa ad fundanda Monasteria utriusque sexus in Regno Granatensi, & Insulis Canariæ.*
- IV. *Bulla dispensationis in nonnullis Regule præceptis cum facultate corrigendi Regulam in capitulis dispensatis.*

Anno 1493.

De Vestuario seu pro vestimentis portione dari solita Vclen. Canonici ab Ordinis Magistris.

Anno 1496.

Bulla ad Ordinem reformandum & eius bona permutanda aut eorum aliqua.

Anno 1498.

De permutatione Beneficiorum de Moherando & Robredillo in Toletana Diocesi.

Anno 1501.

Bulla in favorem Regine Elisabeth Administratricis Ordinis, ut Rege decedente prosequatur Administratrix.

Anno 1502.

- I. *Bulla de Prioribus Militiæ, in qua duo et infra 1531. script. 2. qui deinceps Triennales sint, & eorum electione per Magistros seu Administratores deinceps confirmanda, salva in alijs immediata Priorum Romanæ Sedi subiectione.*
- II. *Bulla commissionis super Decimis Militum, ubi de pacifica Ordinis possessione ab immemoriali.*

Anno 1503.

- I. *Bulla in forma Brevis, ut possent Reges Catholici Priores in Domibus de Vclès & S. Marci pro primo dumtaxat Triennio nominare.*
- II. *Ostiensis Episcopi Pœnitentiarij littere, ut quidam Vclensis Frater valeat se transferre ad aliam Canonicoꝝ Regularium Domum.*

Anno 1505.

- I. *Bulla de quibusdam præstimonialibus portionibus annexendis Ecclesijs & Beneficijs in Valle de Ricote erigendis.*
- II. *Bulla ad instantiam Prioris & Conventus S. Marci expedita super confirmatione Bullæ Alex. VI. de Prioribus Triennialibus.*

Anno 1507.

- I. *Bulla de non reeligendo aliquem in Prioratrem nisi elapsis duobus Triennijs computatis à fine præcedentis.*
- II. *Bulla septima confirmationis Ordinis cum insertione Bullæ Alex. III. supra 1175. script. 1. & Prologi Cardinalis Alberti supra ann. 1170. script. 1. & Regule Ordinis.*
- III. *Bulla de erectione Præceptorie de Villalobos, & Villalba.*

Anno 1508.

Bulla forsitan ex retentis super Eremitarijs de quibus in præcedenti.

Anno 1509.

- I. *Cardinalis Pœnitentiarij littere super collatione Rectoriæ de Huelamo.*
- II. *Bulla superioritatis Magistri seu Administratoris Ordinis in omnes Prioratus Præceptorias & personas eiusdem Ordinis.*

Anno 1510.

Regia donatio cuiusdam Domus, & aliorum bonorum in Civitate de Oran, ut ibi Ordinis Conventus construatur.

Anno 1511.

De statu Vclensis Conventus quoad litterarum studia & de filijs Militum ibi addiscentibus.

Anno 1513.

- I. *Bulla de non recipiendo ad habitum nisi Nobiles in Militari disciplina insignes iuxta statuta qualificados, qui & in Conventu de Oran vel alibi probationis annum peragant.*
- II. *Bulla de Prioribus Conventus S. Iacobi Hispanensis deinceps Triennialibus.*

Anno 1514.

- I. *Bulla commissionis contra Officialem Conchen. qui prætextu conservatoriarum pro Episcopo suo Cardinali quasdam inhibitorias expedierat.*
- II. *Bulla conservatoria Leonis X. remissive.*
- III. *Bulla de Lacticijs, Confessario eligendo, Altari Portatil, ac de alijs Indulgentijs Vclensibus, ac Legionensibus Canonicoꝝ Ordinis concessis.*
- IV. *Bulla de facultate Magistro concessa ad*

Summarium omnium Bullarum,

ad puniendos Ordinis Milites etiam qualificati homicidij reos inconsulta Sede Apostolica.

V. Bulla de Medijs Annatis in quavis vacatione Præceptoriarum solvendis excepta vacatione permutationis causa.

VI. Indulgentiarum litteræ XVII. Cardin. concessarum visitantibus Eremitorium S. Mariæ de la Debesa.

Anno 1515.

Bulla ad nominandum Priores pro primo Triennio.

Anno 1516.

Bulla commissionis, & eius vigore lata sententiâ contra Episcopum ac Albaracin super iure presentandi Rectores in Ecclesia de Huelamo.

Anno 1518.

De iurisdictione Ordinaria Vclen. Prioribus coram Inquisitoribus Conchen. exposita, & de recursu ad Cardinalem Adrianum, ac huius ad eos litteris.

Anno 1519.

Inquisitorum Conchen. litteræ super eis, de quibus proximè supra.

Anno 1520.

Concordia & transactio cubicularij D. Francisci de Solis cum Vclensibus.

Anno 1522.

Bulla aliunde sumpta ex Bullar. Rom. Constit. 1. de unione Magistratum S. Jacobi & de Calatrava, ac de Alcantara Coronæ Regnorum Castelle & Legionis.

Anno 1523.

Bulla de quibusdam Capellarijs in Collegiata de Belmonte Conchen. Dioc. institutis.

Anno 1527.

Sententia pro cubulario Solis electo Balneoregensi super Parrochiali Sanctæ Mariæ de Albarracin loci de Huelamo.

Anno 1529.

Bulla de Medijs Annatis remissivè ad Sixtum anno 1481. script. 1. & ad Leonem X. ann. 1514. script. 4. necnon de erectione thesauri ad iura Ordinis defensanda.

Anno 1530.

Bulle conservatorie Leonis X. & huius Clementis, de quibus fit mentio in Bulla Pij V.

Anno 1531.

I. Bulla dispensationis in quodam statuto super confessionis & communionis & in quibusdam Regule præceptis.

II. Bulla aliunde sumpta ex Bullario Roman. Constit. XXXII. de facultate Cleri-

corum Ordinis ad testandum.

Anno 1532.

I. Bulla ad approbandum Breviarum Ordinis.

II. Sententia in favorem Prioris S. Marci contra Vicarium de Tudia & de Reyna.

III. Præcipua clausule antiqui processus in litibus prædictorum Prioris & Vicarij, ubi constat de praxi in concedendis litteris ad Ordines, & in adducendis Episcopis ad Pontificalia exercenda.

Anno 1533.

Bulla super Decimis Militum ex nutrimentis, ac de laboribus proprijs sumptibus excultis.

Anno 1534.

I. Bulla facultatis Clericorum non Conventualium ad testandum & alias quomodolibet disponendum.

II. De quinto à Militibus dari solito.

III. Toletani Archiepiscopi litteræ collationis Vicariæ ac Beneficij de Villa-Rodrigo absque examinis mentione absente Vicario.

Anno 1535.

Bulla de Vicaria perpetua de Mobernando in Telet. Dioc. per Militia Fratres obtineri solita.

Anno 1536.

I. Nuntij in Hispania litteræ collationis super Beneficio de Huelamo.

II. Prædicti Beneficij de Huelamo presentatio nulla permutationis mentione facta.

III. Bulla ad suspendendas lites inter Episcopos & Ordinem motas super Decimis & alijs.

IV. Nuntij in Hispania litteræ Rectoris Universitatis Complut. ad videndum & approbandum, ut imprimatur, Misale Ordinis.

Anno 1542.

I. Bulla ad revocandam facultatem Toletano concessam super visitatione Ecclesiarum Ordinum Militarum.

Anno 1544.

Bulla ad concordandas lites inter Episcopos & Ordinem S. Jacobi absque mentione Iudicum deputandorum vulgò de Junta Apostolica.

Anno 1553.

Bulla de Triremibus, vulgò: Galeras de la Orden, Medijs Annatis, de facultate arrendandi, & num. 5. de secunda instantia seu prima appellatione à Prioribus.

Anno

Donationum & Scripturarum, quæ &c.

Anno 1554.

Bulla de Triremibus, ut supra & de libertate à subsidio, lanceis, & alijs omnibus, dum viginti millia ducatorum expenderit Ordo in earum manutentione, & de Prioris Monialium deinceps triennialibus & de facultate audiendâ & interpretandi ius civile.

Anno 1560.

Bulla ad concordandas lites Ordinis S. Iacobi cum insertione Bullæ Pauli III.

Anno 1562.

Auditoris Commissarij à Pio IV. deputati litteræ de non transferendo Conventu S. Marci à Civitate Legion.

Anno 1566.

- I. Bulla de iudicibus Ordinis ad universitatem causarum vulgò conservatoria.
- II. Publicatio Bullæ præcedentis per unum ex tribus iudicibus à Rom. Pontifice deputatis cum subdelegatione in eos, qui pro parte Ordinis fuerint nominati.
- III. Bulla de translatione Conventus S. Marci Legionensis ad Provinciam Legion.

Anno 1567.

Bulla de unione Beneficij Ecclesie S. Iacobi in Valencia, vulgò S. Jaime de Vclès ad Ecclesiam de Museros.

- II. Bulla de Thesaurò Ordinis, cui applicabatur quinta, ut deinceps ei applicetur quarta pars de Medijs Annatis.
- III. De appellatione à Regio Consilio Ordinum & Militibus Ancianis in causis criminalibus.

VI. Bulla declaratoria super facultate testandi & donandi Ordinis Clericis concessa.

Anno 1566.

Bulla de unione Beneficij simplicis de Pefiansende ad Mensam Magistralem Ordinis.

Anno 1569.

Bulla de appellatione à Regio Ordinum Consilio, absque Ancianorum mentione scilicet in civilibus.

Anno 1573.

Bulla aliunde sumpta de facultate Clericorum trium Militiarum ad ius civile.

Anno 1575.

Bulla aliunde sumpta ex Bullario Rom. Constit. 30. de reintegracione trium Militiarum ad testandum.

Anno 1578.

I. Sententia seu eius præcipua clausula pro iurisdictione Vicariorum de Teste cum insertione Bullæ an. 1560. script. 1.

II. Bulla de Indulgentia celebrando pro anima ad Altare Crucifixi in Vclensi Ecclesia.

Anno 1579.

- I. Bulla super eodem ac in præcedenti post Altaris designationem.
- II. Bulla de plenaria ad viginti annos dumtaxat.

Anno 1581.

Testimonia de apportacione venerandæ Reliquie Brachij scilicet Divi Iacobi Hispaniarum singularis Patroni à Compostella ann. 1138. ad Herbypolim, inde ad Ducem Bavarie, indeque ad Regem Philippum II.

Anno 1585.

Regie scedule ad Cartaginens. & alios Episcopos super litteris ad Ordines Sacros Clericis secularibus dari solitis ab Vclen. Priore.

Anno 1592.

Decretum Congregationis Concil. Trident. super dispensationibus Matrim. de quo Barbosa in Concil. sess. 22. cap. 5.

Anno 1595.

Sententia super Beneficio de Guaza.

Anno 1596.

Bulla de dispensat. Matrim. Vclensi Priori, vel eius Officiali dirigendis.

Anno 1597.

Bulla conservatoria cum insertione Bullæ Pij V. de appellationibus in criminalibus.

Anno 1599.

Declaratio Concil. Trid. de facultate accersendi Episcopos, qui de licentia Priorum Militiarum verè Ordinariorum Pontificalia exerceant.

Anno 1600.

- I. Declaratio, ut in præcedenti.
- II. Bulla aliunde sumpta de appellationibus in criminalibus, & mixtis trium Militiarum.

Anno 1601.

Bulla Hispaniarum Regi concessa ad concordandas lites inter Episcopos & Ordines Militares.

Anno 1608.

Bulla aliunde sumpta de appellationibus in criminalibus & mixtis trium Militiarum.

Anno 1614.

Bulla commissionis in causa Capellania, vulgò de Celda in Caravaca, adiuncta licentia fundandi ab Vclensi Capitulo concessa.

Anno

Summarium omnium Bullarum,

Anno 1619.

Bulla aliunde sumpta de participatione Indulgentiarum Regularibus personis concessarum.

Anno 1622.

Bulla declarationis super Mercatoribus aut eorum filijs ad habitum Ordinum recipiendis.

Anno 1623.

I. Bulla Indulgentie pro anima, ut supra ann. 1578.

II. Bulla commissionis in causa competentie inter Vclensem Priorem, & Vicarium de Montiel.

Anno 1626.

Bulla aliunde sumpta de plenaria concessa Ordinis Militibus Sacram Eucharistiam sumentibus.

Anno 1626.

Sententia contra & pro Ordine prolata in causa iurisdictionis Ordinis in Vicaria de Veas.

Anno 1643.

Bulla commissionis, & eius vigore sententia tertia contra Rectorem Vniuersitatis Complutensis super refrendatione quarumvis litterarum.

Anno 1652.

I. Regia concessio de libertate Capituli Generalis in usu papyri communis.

II. Regia concessio ex proprio motu facta,

ut in Congregationibus Ecclesiasticorum super distributione Subsidij ad fines Ordinis persone.

III. Nuntij in Hispania littere super Subsidio & eius inter particulares Ordinis personas distributione.

IV. Cardinalis Adriani littere de precedenti materia.

Anno 1661.

Bulla ad revocandum quoddam Ordinis novum statutum, & illud reducendum ad statum in quo erat ante ann. 1553.

Anno 1668.

I. Bulla ut Militiarum Clerici Ecclesiarum Rectores, vel Vicarij ad Triennales Dignitates in suis respective Ordinibus assumi, & pro eis alij substitui possint in eorum Ecclesijs.

II. Decisio & declaratio in precedentia materia.

Anno 1684.

Regij Consilij Ordinum sententia contra Tolet. Archiepiscopum, & Comendatorem Maiorem Castellae participes Decimarum Villa de Villarejo de Salvanes, duabus alijs confirmata.

Anno 1707.

Regium Decretum super causis criminalibus Equitum trium Militiarum ad observantiam Apostolicarum litterarum.

Summa Bullarum &c. quæ in Appendice continentur.

I. Bulla de participatione Indulgentiarum Militibus trium Ordinum concessa.

II. Bulla de Prioribus & Rectoribus, ne ob huiusmodi officia, Beneficium dimittant.

III. Bulla de probationibus Militum ex natione Hyberna ad habitum Ordinum.

IV. Bulla ad concordandas lites inter Ordines Militares, & alias Ecclesiasticas personas, Regi D. Carolo II. concessa.

V. Bulla de precedenti materia, Regi nostro D. Philippo V. concessa.

VI. Bulla de Medijs Annatis in omni vacatione Præceptoriarum deducendis.

VII. Regium Decretum de precedenti materia, & præfata deductione singulis decennijs.

VIII. Bulla, vulgò de Vacantes, seu redditibus tempore vacationis thesauro applicandis.

IX. Bulla ad applicandum Ecclesijs, quod olim in augmentum Præceptoriarum applicari poterat.

X. Bulla ad supprimendas Ordinum Castellanas, & redditus Ecclesijs applicandos.

XI. Decretum super Præceptorijs, vulgò de Bastimentos.

XII. Bulla de exemptione à vicefima.

XIII. Bulla super Privilegijs Decimarum, censurarum, & Canonis fori.

XIV. Bulla super non usu Privilegiarum, ne obstet ad usum.

XV. Bulla de Medijs Annatis in augmentum applicandis.

XVI. Bulla super Clericorum Conventu de Tudia.

XVII. Bulla ad conferendam Administrationem Ordinum Carolo Austria Principi.

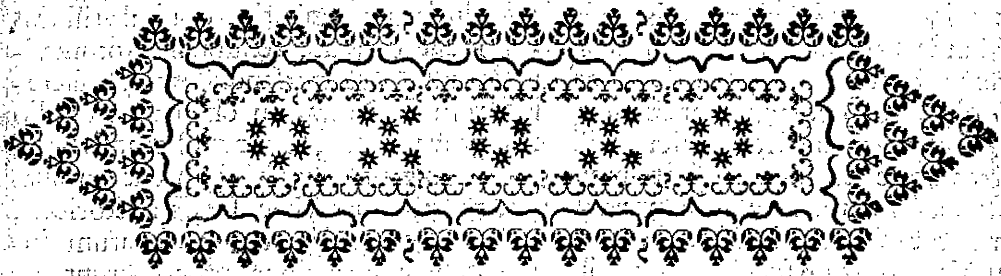
XVIII. Bulla de facultate vendendi nonnulla Ordinum Oppida & bona.

XIX. Pœnitentiarij littere, ut in Vclensè Conventu possint hora matutina recitari commodiori tempore, quo senes adesse valeant.

Bullarij errata sic corriget

P Ag. 6 columna 1. linea 7. devotiones, lege devotione. p. 15. c. 2. lin. 42. ad, leg. ab:
 p. 18. c. 2. lin. 40. robero, leg. robore. p. 32. c. 1. lin. 8. & Kal. leg. X. Kal. p. 35.
 c. 1. lin. 28. Legionensis, leg. Legion. p. 41. c. 1. lin. 17. elemosinam, leg. elemosina. pag.
 53. c. 1. lin. 37. dono, leg. domo. p. 62. c. 1. & 2. lin. 29. & 25. LIII. leg. LIII. p. 74.
 c. 1. lin. 37. pius, leg. pius. p. 77. c. 1. lin. 26. pratera, leg. præterea. p. 94. c. 1. lin. 29.
 patte, leg. parte. p. 100. c. 2. lin. 42. annuo, leg. annuo. p. 108. c. 1. lin. 20. intelleximus,
 l. intelleximus. p. 116. c. 1. lin. 35. intes, leg. inter. lin. 41. irati, leg. iuraturi. p. 124.
 c. 1. lin. 7. confirmat, leg. conf. p. 132. c. 1. lin. 42. donde, leg. dende. p. 153. c. 1. lin. 27.
 fratrem, leg. fratrum. p. 179. c. 2. lin. 27. superant, leg. supererant. p. 194. c. 2. lin. 54.
 oblibetis, leg. obligetis. p. 203. c. 1. lin. 2. exertuum, leg. exercituum. lin. 27. genera-
 lem, leg. generale. p. 152. c. 2. lin. 30. bona bona, leg. bona. p. 277. c. 2. lin. 49. dicto,
 leg. dictos. p. 281. c. 1. lin. 7. conditionis, leg. conditionis. p. 291. c. 2. lin. 55. expedi-
 Etione, leg. expeditione. p. 294. c. 1. lin. 41. Episcopo, leg. Episcopi. pag. 322. c. 1. lin. 35.
 fecerar, leg. fecerat. p. 338. c. 2. lin. 21. plarius, leg. pluries. p. 341. c. 2. lin. 19. amone-
 bit, leg. imminet. p. 363. c. 1. lin. 42. tete, leg. te. p. 374. leg. Constancien. & lin.
 8. die 23. leg. die 13. p. 397. c. 2. lin. 12. detentors, leg. detentores. p. 407. c. 2. lin. 46.
 proproprij, leg. proprij. p. 423. c. 2. lin. 34. deputatis, leg. deputatus. p. 447. c. 1. lin.
 42. memorie, leg. mem. p. 457. c. 2. lin. 6. eiusdam, leg. eiusdem. p. 465. c. 2. lin. 15.
 portali, leg. portabili. p. 474. c. 2. lin. fin. dicti, leg. ducti. p. 489. c. 1. lin. 14. anima-
 rum, leg. animabus. p. 493. c. 1. lin. 7. dictorum, leg. dictarum. lin. 8. c. 2. sigillis, leg.
 sigilli. pag. 500. c. 2. lin. 17. ve, leg. vel. p. 513. c. 1. lin. 5. eum, leg. eam. p. 518. col. 1.
 lin. 14. Dominum, leg. Dominium. p. 521. c. 1. lin. 24. occu, leg. occupari. p. 530. c. 2.
 lin. 20. divinis, leg. divini. p. 536. c. 1. lin. 23. fuerint, leg. fuerit. p. 552. col. 2. lin. 5.
 committende, leg. committendæ. p. 565. c. 2. lin. 34. persocæ, leg. personæ. p. 572. c. 2.
 lin. 50. cognitionem, leg. cognitionem. p. 583. c. 2. lin. 51. establecimientas, leg. estable-
 cimientos. pag. 602. c. 2. lin. 1. litteri, leg. litteris. p. 604. c. 1. lin. 14. quibus erant, in,
 leg. in quibus erant. p. 618. c. 2. lin. 23. Regi, leg. Regis. p. 627. c. 1. lin. 46. Ordinarij,
 leg. Ordinarij. p. 630. c. 1. lin. 12. beneficio, leg. Beneficia. p. 632. c. 1. lin. 56. etenim,
 leg. etenim.

BULLARIUM ORDINIS MILITIÆ SANCTI IACOBI,

NONNULLIS DONATIONUM, ET FUNDATIONUM
intermixtis scripturis Chronologicè dispositum
ab anno Domini M.C.LXX.

OS Licenciatus D. Didacus de Torres, Regalium Consiliorum advocatus Prothonotarius Apostolicus, & Iudex ex numero Tribunalis Nunciaturæ Hispaniarum, & Catholicæ Maiestatis Domini D. PHILIPPI QUINTI honoris Capellanus, atque almæ Ecclesiæ Cathedralis Legionensis Canonicus. Univerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis, lecturis, pariter & audituris ſalutem in Domino ſempiternam. Notum facimus quod nomine, & pro parte Ordinis Militiæ Sancti Iacobi de Spata comparuit coram nobis D. Alphoñſus Antonius Alemàn & Roſales prædicti Ordinis Miles, & Generalis Procurator, ac præſentavit quaſdam S.D. N.D. Alexandri Papæ Tertij, aliorum Romanorum Pontificum, necnon & Sedis Apoſtolicæ Nunciorum, ac Legatorum litteras, aliasque Regum, & Illuſtrium tam Secularium, quàm Eccleſiaſticarum perſonarum donationes, privilegia & conceſſiones, ac Iudicum ſententias, & ſcripturas ex veris earum originalibus, vt aſſerebat, depromptas ad effectum, vt eas litteras & ſcripturas, quarum originalia inſtrumenta nobis paratus erat exhibere correctas, & cum præſatis originalibus collationatas & concordatas in publicam formam redigendas curaremus. Quarum quidem omnium tenor ſequitur, & eſt talis. Videlicet.

SCRIPTURA I.

Prologus Cardinalis Alberti poſtmodum Gregorij VIII. ad Regulam Militiæ S. Iacobi, quam etiam ordinavit. Vide ann. 1507. Script. 2.

I SANCTI SPIRITUS Gratia in his vltimis temporibus par-
tes Hispaniarum clementer
irradiavit, & nonnullos nomine magis

quam numine, numero pluſquam merito Chriſtianos à ſactu ſæcularis pompæ ab operibus ſatanæ miſericorditer revocavit.

2 Erant enim in Hispania viri generis excellentia Nobiles, huius mundi ſapientia inſignes, armorum potentia illuſtres, temporalium affluentia locupletes, & omnis tranſitorie felicitatis extollentia non parum commendabiles.

3 In his tam præclaris hominibus pravitas nefandæ vitæ nimis obduxit splendorem laudis terrænæ, quia nimirum rerum suarum prædigi, alienarum cupidi, ad omne facinus præcipites, ad cuncta nefanda effrenes, sicut Militiæ strenuitate ad plenum sunt præditi, sic malitiæ totius enormitate omnimodè extiterunt irretiti. Deo autem gratias, qui tam scelerosos, tantisque criminibus involutos de conversatione paternæ traditionis, de barathro perditionis transtulit ad admirabile Regnum claritatis filij sui, ut qui prius fuerant equites diaboli, nunc certatim gloriantur portare iugum Dei. Qui Spiritu Sancto præduce immutantes opera, pristina perdiderunt nomina, sic loquente clementia: Non memor ero nominum suorum per labia mea.

4 Conversi namque ad Dominum se de liberis nequitiae fervos iustitiæ facientes non sua, sed potius fratrum commoda quærentes, Deum super omnia, & proximum diligentes, & corpora sua iugi martyrio propter Christum exponentes, in obedientia sub alieno dominio degentes primum Deo, deinde hominibus propter Deum placere satagunt.

5 Tempore suæ conversionis sub hac tempestate in Hispanijs fluctuabat Ecclesia. Reges ad invicem disperibant disidio, Portugalensis scilicet à Legionensi, Legionensis à Portugalensi, & Toletano, Toltanus à Legionensi, & Navarrensi, Navarrensis à Toletano, & Aragonensi.

6 Regibus ita dissonis Sarracenorum numerositas innumerabiliter citrà mare transfretavit, ut Christianorum terminos devastaret, & Ecclesiam Dei destrueret.

7 Prædicti siquidem milites Spiritus Sancti gratia inspitati Christianis cernentes inenarrabile, nisi præcideretur, imminere periculum, ut inimicorum Christi cursus hostiles reprimerent, & Ecclesiam Dei defenderent, & se velut murum fidelitatis infidelium furori opponerent, Crucem in modum ensis, cum signo & invocatione Beati Iacobi, pectori suo impresserunt.

8 Christianos ulterius non impug-nare, nec res eorum aliquibus molestijs infestare, sæculari pompæ in splendore vestis pretiosæ, in capillorum

prolixitate, & in rebus cæteris, quibus plurimum vanitatis, & nihil utilitatis inesse constat, renuntiare, totum vivendi, & conversandi statum, ut sacrarum Scripturarum offensam in nullo provocarent, & contra Paganos belligerantes Deum sibi placarent, ordinare, prævia divinæ Legis auctoritate, & Ecclesiasticarum personarum instanti exhortatione, proposuerunt, retinentes quæ sine offensa legis Dei retineri possunt, & respuentes, quæ legem ipsam offendunt.

9 Ad hæc ipsos divinitus compunctos zelus Domus Dei, propria devotio, & Archiepiscoporum, atque Pontificum constantissima prædicatio obligavit.

10 Do. Cebrunus Archiepiscopus Toletanus, D. Petrus Archiepiscopus Compostellanus, D. Ioannes Bracharensis Archiepiscopus, D. Ioannes Legionensis Episcopus, D. Fernandus Astoricensis Episcopus, D. Stephanus Zamorensis Episcopus, & cæteri omnes prædictis Archiepiscopis subditi Pontifices huius Militiæ primordium conversionis, & propositum sanctæ conversationis, totamque vivendi formam unanimi benevolentia, pari consensu, & auctoritate firmissima loco, & tempore suo communitè gavisi sunt.

11 Postea verò Dominus Iacintus Cardinalis Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconus, Apostolicæ Sedis Legatus à Sanctissimo & Univerfali Papa Domino Alexandro ad Hispaniarum partes divina providentia destinatus, cum Regna Hispaniarum intrasset, & pro pace inter Reges reformanda Soriam pervenisset, Magistrum dictæ Militiæ cum aliquantis Fratritus ibidem recepit, & ad instantiam illustrium Regum, Domini scilicet Magnifici Regis Fernandi, & Domini Alfonsi Regis Castellæ, & Domini Alfonsi Regis Aragonum, & Baronum eorum Regum, & ad preces, & testimonium Petri Compostellani Archiepiscopi, tunc verò Salmantini Episcopi, cui dictus Cardinalis magis, quam alicui personæ de terra illa credere videbatur, & Oxomensis, & Cauriensis Episcoporum Magistrum, & Fratres eius sub protectione Sacros. Rom. Eccles. recepit, & eorum Ordinem au-

toritate Apostolica, qua fungebatur, confirmavit.

12 Postmodum verò ad presentiam Domini Papæ accedentes & ab eo in proprios, & speciales filios sunt recepti, & eorum Ordo ab eodem Papa, & à suis sanctis, ac discretis personis longo studio, & examine tractatus, contemplantibus, fore ibi sincerae fidei nitorem purissimum, necnon & Catholicæ Matris Ecclesiæ tutamen, & ingentem utilitatem auctoritate Apostolica est ratus, & confirmatus.

13 Ad ultimum verò post longam certaminis disceptationem Archiepiscoporum, & Episcoporum interfuere Conventus, qui cum magno gaudio, & celebritate Ordinem Sanctum, & confirmatione dignum attestati sunt.

14 Deinde Cardinalis Magister Albertus circa hunc Ordinem non parum devotus approbans eum exemplis, & auctoritatibus Apostoli Pauli, & plurimorum Sanctorum Patrum, Sanctum & confirmatione dignum, ore suo dictavit, & stylo exaravit, & auctoritate Apostolica confirmavit. Qui talis est: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Donatio Villæ S. Mariæ de Pinel de Suso D. Petro Ferrandi noncum Ordinis Magistro à Rege Castellæ facta, ac de Ordinis institutione notitia. Vide anno 1175.

Script. 1. num. 4. & 1205. Script.

2. num. 4. & 1382.

Script. 1. & 2.

IN Nomine Domini Iesu Christi. Amen. Decet Regiam potestatem aliquem sibi fideliter fervientem donis remunerare. Quapropter ego Aldephonsus Dei gratia Rex Castellæ, & Extrematuræ dono tibi Domno Petro Ferrandez iure hereditario in perpetuum illam Villam, quæ vocatur Piniello de Suso. Dono tibi quantum ibi habeo, vel habere debeo cum terris, & vineis, & pratis, & pascuis, fontibus, montes, & vallis cum cultis, & incultis, ingressibus, & egressibus. Dono inquam tibi, ut facias totam voluntatem tuam

donando, vendendo, concambiando ubicumque tibi placuerit. Et hoc facio pro bona voluntate, & per illum servitium, quod mihi fecistis, & in antea feceritis. Et hoc meum factum semper sit firmum. Si quis verò hanc meam donationem temptare voluerit sit à Deo maledictus, & excommunicatus, & cum Iuda Domini traditore in inferno dampnatus, & insuper peccet in coro Regiæ parti centum libras auri purissimi, & tibi talem hereditatem duplatam in tali & simili loco. Facta carta in Castroverde XV. dies Julij. Era M.CC.III. Regnante me Rege Aldefonso in Castella, & in Extrematura, & in Naiara, & in Asturijs.

2 Ioannes Toletanus Archiepiscopus confirmat. Raimundus Palentinus Episcopus conf. Celebrinus Segontinus Episcopus conf. Guillelmus Secoviensis Episcopus confirmat. Petrus Burgenfis Episcopus conf. Sancius Avilensis Episcopus confirmat. Ioannes Oxomenfis Episcopus conf. Rodericus Calagurritanus Episcopus confirmat.

3 Comes Nunio confirmat. Comes Lупpo conf. Alvaro Petriz conf. Gomez Gonçalvez conf. Petrus Malrrie conf. Petrus Garciez Mayordomus Curie Regis confirmat. Rodericus Gonçalvez Alferiz Regis conf. Raimundus Cancellarius Regis scripsit hanc cartam. *Concordat cum originali.*

4 *Ex Vlcensi antiquiore Calendario circa finem ibi: Era M.CC.VIII. & quot. III. Kalendas Augusti institutus est Ordo Beati Iacobi.*

Anno 1171. Script. I.

Donatio cuiusdam Molendini, & aliarum hereditatum propè Astoricam à Rege Legionensi facta in favorem Militiæ tunc temporis de Caceres nuncupata.

Vide anno 1222.

Script. 6.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Inter cetera, quæ Regiam Maiestatem decorare videntur, summa, & perpetua virtus est sancta loca, & Religiosas personas diligere, ac venerari, & eas largis ditare muneribus, atque in prædijs, & possessionibus ampliare, ut dan-

do terrena adipisci mereatur aeterna. Ea propter ego Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex vna cum vxore mea Regina Dña Viraca per scriptum firmissimum in perpetuum valiturum do Deo, & vobis Domino Petro Fernandez Magistrum Fratrum de Caceres, & omnibus Fratribus eiusdem loci tam praesentibus, quam futuris vnum Molendinum, & vnum Hortum, quem habeo in Astorica. Do etiam vobis quantum regalengum habeo inter S. Andream, & Celadam, vt ab hac die, & deinceps praefatum Molendinum, & Hortum, & regalengum supra scriptum habeatis cum omnibus directuris, & pertinentijs suis, & possideatis, vendatis, commutetis, & totam vestram faciatis voluntatem, & iure haereditario in perpetuum tam Molendinum, quam Hortum, quam etiam regalengum vobis habendum concedimus. Si quis vero tam de meo genere, quam de alieno hoc meum voluntarium factum infringere temptaverit, iram Dei Omnipotentis, & Regiam indignationem incurrat, & cum Iuda Domini traditore in inferno sit damnatus, & pro temerario ausu parti Regis tres mille morab persolvat, & quod invaserit vobis, vel voci vestrae in quadruplum reddat, & hoc scriptum semper maneat firmum. Facta carta in Legionne, mense Febroario, Era M.CC.VIII. Regnante Rege Domino Fernando in Legionne, Extremadura, Gallecia, & Asturijs. Ego F. Dei gratia Hispaniarum Rex hoc scriptum, quod fieri iussi, proprio robore confirmo.

2 Petrus Compostell. Archiepiscopus confirmat. Ioannes Legionensis Episcopus conf. Fernandus Astoricen. Episcopus conf. Gunzavus Overen. Episcopus conf. Stephanus Zamoren. Episcopus conf. Petrus Salamantic. Episcopus conf. Ioannes Lucensis Episcopus conf. Ioannes Tudenfis Episcopus conf. Ioannes Mindunien. Episcopus conf. Adam Auriensis Episcopus confirmat.

3 Comes Vrgellenfis Maiordomus Regis dominans in Toronio, & Limia confirmat. Comes Rodericus in Sarraria conf. Comes Gomez in Trastamar conf. Comes Alfonso in Asturijs conf. Fernandus Roderici tenens Turres Legionis conf. Petrus Pelagij Signifer

Regis conf. Petrus Roderici conf. Alvarus Roderici conf. Goterius Roderici conf. Didacus Fernandez de Castro Roda conf. Ego Petrus Ioannis Domini Regis Notarius per manum Domini Petri de Ponte scripsi, & confirmo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Concessio in feudum Molendini, & hereditarium praedictarum sub annuo, & perpetuo censu Congregationi de Caceres solvendo facta & subscripta à Magistro & alijs tredecim Militibus, & Clericis Fratribus.

IN Nomine Domini Iesu Christi. Amen. Ego Petrus Ferrandi Magister Militum de Caceres cum consensu totius Congregationis loci illius pari voluntate facimus cartam donationis vobis Bernardo de Gordon, & vxori vestrae Iustae Petri. Damus vobis, & deinceps iure haereditario concedimus illum Molendinum, & illum Hortum, & illam terram, quam habemus in Astorica, & illa terra iacet inter S. Andream, & Sceladam. Similiter damus vobis quantum Regalengum habemus inter S. Andream, & Sceladam, sicuti Nos acquisivimus à Rege Domino Fernando cum omnibus directuris suis, tali scilicet pacto, vt tam vos, quam quicumque illum Molendinum, & illum Hortum, & illam terram, & illum Regalengum per successionem habuerint, singulis annis censualiter tres libras piperis, & vnum capellum Hierosolimitanum Domui, & Congregationi de Caceres sine offensa, & contentione reddatis. Et vos sitis fideles Vassalli ad illos Seniores de Caceres, & illi, qui post partem vestram illum Molendinum, & Hortum, & illam terram, & illum Regalengum tenuerint, faciant ad illos Seniores de Caceres supradictum forum, & sedeant illis fideles Vassalli, &c. Facta carta sub Era M.CC.VIII. Et qt. Idus Febroarij. Regnante Rege Domino F. cum Regina Domna Viraca in Legionne, & Extremadura, Gallecia, & Asturijs. Fernando Astoricensi Episcopo. Froila Ramirez, & Fernando Gascon tenentibus Astoricam, Ego Petrus Ferran-

randi, & totus Conventus de Cáceres vobis Bernardo de Gordon, & vxori tuæ Iustæ Petri hanc cartam, quam fieri iussimus, proprijs manibus roboramus, & signa nostra facimus, qui præfentes fuerunt.

2. 1. Petrus confirmo. 2. Dominus Analfus confirmo. 3. Petrus Becerro confirmo. 4. Dominicus Neto conf. 5. Ioannes confirmo. 6. Petrus Ravia conf. 7. LRinaldi conf. 8. Cantor Dominicus conf. 9. Dominico confirmo. 10. Gunfallus Veiro conf. 11. Dominicus Paanez conf. 12. Fernandus Thesaurarius conf. 13. Dominicus Saluatoriz conf. *Concordat. prout est in Codice Legionis.*

SCRIPT. III.

Pactio, seu Concordia inter Ecclesiam Compostellanam & Militiam de invocatione & Signo, seu Vexillo, de quibus supra in Prologo num. 7. De modijs vulgo votis. S. Iacobi, quæ vexillum sequuntur in Transferra; id est in Provincijs Toletanis perpetuo. Vide ann. 1175. script. 2. & 1184. script. 3. & 1220. script. 3. & 1481. script. 3. necnon de Emerita Augusta vide anno 1235. script. 4.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Era. M.CC.VIII. & pridie Idus Februarij. Thesaurus memoriæ est scriptura, ad quam expedit recurrere, quotiens contingit de conventionibus dubitare. Eo videlicet prospectu præfenti scripto, quasi testimonio quodam tam præfentibus, quam futuris notum fieri volumus, quia ego Petrus Dei gratia Secundus, Compostellanus Archiepiscopus cum consensu, & voluntate Canonicorum meorum volens fidem, & Ecclesiam Dei propagare, iuvare, protegere, & dilatare recipio vos Petrum Fernandî Magistrum Militum Sancti Iacobi in Socium, & Canonicum Ecclesiæ S. Iacobi, quod idem concedimus vniversis successoribus vestris, qui locum vestrum tenuerint, hoc est, qui Magistri Militum fuerint, vt diximus, Sancti Iacobi, cæteros autem Fratres vestros, & vos ipsum, & qui post vos Magistri Militum fuerint, in

Vassallos, & in Milites Beatissimi Iacobi Apostoli, sub Christo militaturos in Vexillo S. Iacobi ad honorem eius Ecclesiæ, & Fidei amplificationem, Meque ipsum Petrum Compostellanum Archiepiscopum Dei gratia in Socium vestrum, & Fratrem offero, & trado, & quod me ad vnum vestrum admittatis, Deo & vobis gratias ago, quod & manere ratum, & consequens volumus apud vniversos successores nostros & posteros, qui Cathedram Compostellanam tenuerint, prout quisque successerit, in fraternitatem, & in societatem vestram venerabiliter suscipiatis.

2. Vnde ob hanc mutuam fraternitatem, & salutarem devotionem in primis munimus vos, & donamus Vexillo Sancti Iacobi, immo Christi, & Iacobi, vt sub Christo militetis S. Iacobo Beatissimo Patrõno, & Apostolo nostro hac opè nostra semper adiuti, vt quodcumque Nobis posse datum fuerit vel per nos, vel cum Rege, auxilio vestro simus cum Vassallis & militibus nostris consilium, & auxilium, arma, & armatos præstantes, prout melius valuerimus. Vos autem Nos, nostrosque successores Archiepiscopos fratres, socios cum Vexillo S. Iacobi ad eius honorem, & Fidei augmentum suscipiatis venerabiliter cum devotione.

3. Si autem interdum euenerit, quod eveniet, quod absque persona nostra, vel successorum nostrorum Milites, & vassalli nostri Regis expeditionem sequentes, vel specialiter in castra vestra venientes Magistrum vestrum, vel Vice-Magistri vestrum Tenentem tanquam me ipsum sequantur fidelissimè, ac revereantur.

4. Ad honorem igitur S. Iacobi, & eius Vexilli exaltationem donamus vobis, tradimus, & concedimus medietatem Votorum, quæ habemus in his tribus partibus: Zamora, Salamanca, Civitate, & earum terminis: Vniversa item Vota ex integro vsque ad vnum quæ ad Nos spectant in Episcopatu de Abula, vel eius terminis cum omnibus illis de Transferra; & medium illius Alburquerque cum medietate terminorum suorum, & quartam partem Civitatis Emeritæ cum vna de melioribus Capellis, &

cum medietate omnium eorum, quæ infra suos terminos ad Nos iure Regali pertinere noscuntur eiusdem Civitatis, salvo in omnibus iure Pontificali. Luctuosas quoque omnium Militum, quæ ad Nos de terra S. Iacobi spectant cum devotiones vobis concedimus. Hæc enim dona, quæ præscriptis five oblationes vobis perpetuo habendas concedimus, ut teneatis, & defendatis Alburquerque Oppidum. Ad cuius tuitionem, & cœterorum defensionem, quorum labor vobis incumbit, & aliorum acquisitionem superadimus vobis, medietatem fructuum omnium hæreditatum, & medietatem consuetudinum, quas possidemus sub Zamora, Salamanca, Ledesma, & earum terminis scilicet copactis, ut tanto tempore possideatis hos hæreditatum fructus, & percipiat, quousque Alburquerque, Cañeres, Emerita à labore Sarracenorum, ac vigilijs, & defudatione tenendi frontaniam cessaverint, hoc est, cum civitates aliæ vel castella hunc laborem contra Sarracenos principaliter sustinere susceperint, ab eo inquam tempore fructus hæreditatum, quorum medietatem sub Zamora, Salamanca, Ledesma, & earum terminis vobis concessimus, redeant cum omni integritate in ius pristinum, & possessionem Ecclesie S. Iacobi.

5 Ego quoque Petrus Fernandi Magister Militum Beati Iacobi, licet indignus, una cum consensu Militum, & Fratrum nostrorum ob prædicta beneficiorum merita recipimus vos Dominum Petrum Compostellanum Archiepiscopum, vestrosque successores, qui Cathedram Compostellanam tenuerint, in nostram societatem, & fraternam dilectionem. Mequoque, meos que successores, & fratres nostros universos contradimus, & asserimus in Vassallos, & Milites Sancti Iacobi, ut iuxta præscriptum tenorem in honorem eiusdem Gloriosissimi Apostoli sub eius Vexillo perpetuo militemus in Christo.

6 Ego Petrus Dei gratia Ecclesie Beati Iacobi Secundus, Archiepiscopus hoc scriptum proprio robore confirmo. Petrus Dei gratia Iacobitanæ Ecclesie Decanus confirmo. Ego Pelagius de Lauro Ecclesie Beati Iacobi

Archidiaconus conf. Ego Petrus Iudex conf. Ego Bernardus Compostellanæ Ecclesie Cardinalis conf. Pelagius Gund. Ecclesie Beati Iacobi Cantor conf. Ego Petrus Stephani Archidiaconus conf. Magister Petrus Cardinalis. Archipresbyter de Giro conf. Ego Petrus Præpositus Ecclesie Beati Iacobi Canonicus, & Domini Archiepiscopi Cancellarius confirmo. *Concordat prout est in Codice Legionis.*

SCRIPT. IV.

Donatio Vallis de Albuera & aliarum hæreditatum in nova Extremadura consistentium, ubi de signo & invocatione fit mentio. Ut supra ann. 1170.

script. i. num. 7.

IN Nomine Domini Iesu Christi. Amen. Inter cœtera, quæ Regiam Maiestatem decorare videntur, summa, & præcipua virtus est Religiosas personas diligere, venerari, & largis muneribus ditare, & eos præcipue, qui abiectis secularibus concupiscentijs pro defensione Christianitatis contra inimicos Crucis Christi semper militare sancto statuerunt proposito. Huius rationis intuitu ego Dominus Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex una cum vxore mea Regina Domina Vrraka, & filio meo Rege Aldefonso do Deo, & vobis Petro Fernandi, Gloriosissimi Patroni nostri Apostoli Iacobi Militiæ Magistro, & omnibus successoribus vestris, necnon & omnibus Militibus, qui sub Vexillo ipsius Apostoli Deo iam militant, vel deinceps militaverint, istas hæreditates, quæ sunt infra terminos de Badallozo, videlicet: Vallem de Albuera cum Luchena, & Cantinmanam, & illud Castellum, quod dicitur Mons Maior cum illo Rivo qui vocatur Cadia, sicut defluit in Guadianam, & sicut aquæ decidunt in Cadiam cum omnibus directuris, & pertinentijs suis. Ut ab hac die deinceps vos, & successores vestri habeatis istas prædictas hæreditates, & iure hæreditario in perpetuum possideatis. Hoc autem facimus, ut ille, qui dat salutem Regibus, Nos, & Regnum nostrum servet incolume in hac præsentî vita, & in futura æter-

na pramia largiri dignetur. Si quis igitur tam de nostro genere, quam de alieno hoc nostrum voluntarium factum infringere temptaverit, iram Omnipotentis Dei, & Regiam indignationem incurrat, & cum Iuda Domini traditore in inferno sit dagnatus, & propter temerarium ausum patri Regiæ centum libras auri persolvat, & hæc carta firma in perpetuum maneat. Facta carta in Xerit, Era M. CC. VIII. Regnante invictissimo Rege Domino Fernando cum vxore sua Regina Domina Vrraka in Legionem, Gallecia, Asturijs, & Extremadura. Ego Dominus Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex, hanc cartam quam fieri iussi, proprio robore confirmo.

2. Petrus Compostellanæ Ecclesiæ Archiepiscopus Secundus confirmat. Ioannes Lucensis Episcopus confirmat. Fern. Astoricen. Episcopus conf. Ioan. Legion. Episcopus conf. Gunsalvus Oveten. Episcopus conf. Stephanus Zamoren. Episcopus conf. Petrus Salamant. Episcopus conf. Petrus Cauriensis Episcopus conf.

3. Comes Vrgellenfis Maiordomus Regis dominans in Limia, & Toronio confirmat. Comes Gomez dominans in Trastamar conf. Comes Adefonsus dominans in Asturijs conf. Fernandus Roderici tenens Turres Legionis conf. Petrus Pelagij de Portugal Signifer Regis conf. Fernandus Poncij Mayor tenens Senabriam confirmat. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. V.

Donationes à quadam Nobili fœmina Froila Ramiri, postmodum Comitissæ, vxore, & à Rege Legionensi factæ in favorem Militiæ ubi de eiusdem invocatione & signo iterum fit mentio, & de Alconcher.

Vide anno 1256.

Script. 2.

1. **I**N Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Sciant omnes, ad quorum audientiam litteræ istæ pervenerit, quod ego Vrraka Gundisalvi vxor Froilæ Ramiri facio cartam, & testamentum vobis Domno Petro Ferrandi Dei gratia Mi-

litiæ S. Iacobi Magistro, & omnibus successoribus vestris, necnon omnibus Militibus, qui sub nomine ipsius Apostoli contra Crucis Christi inimicos semper dimicare sancto statuerunt proposito, de tota parte meæ propriæ hereditatis, quam habeo, vel habere debeo in Villa Alon, & in suis terminis per duas leguas circumquaque, & similiter de illa tota mea hereditate, quam habeo, vel habere debeo in Aroello, & in Villa Revello. Facta carta Zamoræ, Era M. CC. VIII. Regnante Domino Rege Fernando cum vxore sua Regina Domina Vrraka in Legionem, Gallecia, Asturijs, & Strematura. *Concordat prout est in Codice Castella, exceptis subscriptionibus.*

2. In Nomine Domini, &c. Ego Domno Fernandus Dei gratia Hispanorum Rex vna cum vxore mea Domina Vrraka, & filio meo Rege Aldefonso do Deo, & vobis D. P. Ferrandi Militiæ S. Iacobi Magistro, & omnibus successoribus vestris, necnon & omnibus Militibus, qui sub nomine ipsius Apostoli Deo iam militant, vel deinceps militaverint Alconcher, videlicet Castellum illud, quod est ultra Badallocium apte situm ad expugnandos Christi Crucis inimicos. Hoc autem facio tam pro me, quam pro omnibus successoribus meis, &c. Facta carta in Orunna, Era M. CC. VIII. *Concordat prout est in Codice Legionis exceptis que omittuntur.*

3. In Nomine Domini Nostri Iesu Christi Amen. Ad reintegrationem memoriæ vtilis inolevit consuetudo, vt id confirmetur scripto, quod à Regibus publicè donatur Deo. Eius intuitu rationis ego Dominus Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex vna cum vxore mea Regina Domina Vrraka, & filio meo Rege Aldefonso scripti testimonio do Deo, & vobis Domno Petro Ferrandi Gloriosissimi Patroni nostri Apostoli Iacobi Militiæ Magistro, & omnibus successoribus vestris, necnon & omnibus Militibus, qui sub Invocatione prædicti Apostoli Iacobi pro dilatanda Christi Fide contra Crucis eius inimicos, semper dimicare compromisserunt, vel deinceps compromisserint, Al-Mo-frag, Castellum scilicet quoddam, quod est in Ripa Tagi in frontera Sarrace-

notum. Et hoc facio, &c. Facta Carta Era M. CC. VIII. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

Anno 1272. Script. I.

Professio, & obedientia Abulensium Optimatum sive Principum D. Petro Ferrandi primitus Militiæ Magistro præstita sub quibusdam conditionibus, Cardinali Iacinto Legato, & alijs Castellæ ac Legionis Prælati, ac Nobilibus presentibus, ubi de Ordinis Regula, & eius tenore, necnon de Signis seu Vexillis fit mentio.

IN Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Quotiens devotio fidelium operari aliquid desiderat ad salutem animarum, dignum est, ut commendetur perpetuitati litterarum, ne aliquo casu labatur à mente mortalium. Proinde præsentem commendatum est cartæ, quod Divina inspirante clementia nonnulli Abulenses de optimatibus eiusdem Civitatis præsentis vitæ conversationem nocivis sollicitudinibus, & infructuosis laboribus fore plenam conficientes sub Habitu, & Signis Ordinis Militiæ S. Iacobi obsequi Deo elegerunt, & voluerunt in ipsa Militia ad defensionem Ecclesiæ contra Crucis Christi inimicos incessanter pugnare, & Domino Petro Ferrandi eiusdem Militiæ primitus Magistro, eiusque successoribus tam ipsi, quam eorum successores obedire, & secundum tenorem suæ Regulæ vivere compromisserunt. Tali videlicet conditione.

1. Ut illud, quod prædicti Fratres Abulenses tunc temporis haberent, vel deinde lucrati fuerint aut sint, ipsi possideant, & fideliter conservent ad commodum suorum Fratrum, & ad suæ Domus augmentum. Nihil de suo alicui donare cogantur, nisi cui voluerint, nec Magister eis aliquid debet dare, nisi quando voluerit. Ipsi de suo communi sibi provideant, & necessaria administrent.

2. Si, Deo donante, in terra Sarracenorum, Magistro præsentem, mobile aliquid, vel civitatem, aut castellum consecuti fuerint, restauratis Equis, & annis ibi perditis, quinta

pars, & civitatis, vel castelli dominium detur Magistro. Si vero, Magistro absente, hoc quod prædiximus cum suis Fratribus adquiserint, decima pars omnium mobilium Magistro detur, & acquisitæ civitatis, vel castelli dominium eidem Magistro assignetur, cætera sint Abulensium fratrum, & ea, quæ populare potuerint. Si forte Magistro, & Fratribus suis absentibus, civitatem, vel castellum, vel aliquid aliud prendiderint, decimam partem dent inde Magistro, & non aliud.

3. Cum eorum auxilium, & fucursum in expeditione Magister postulaverit, illi secundum posse suum, sicut decet, subvenire festinent, & non eos Magister abinvicem separet, sed in ipso auxilio pro posse suo simul omnes veniant. Similiter, & alij Fratres, cum necesse fuerit, subveniant, licet Magister absens fuerit, & invicem alterutri sibi sicut Fratres subveniant.

4. Si, quod accidat, Sarracenis ab Hispaniæ partibus citra Mare propulsis, in Terram de Matrocos Magister, & Capitulum ire proposuerint, illic & eos adjuvare sicut Fratres non disistant. Similiter, & si necesse fuerit in Hierusalem.

5. Præceptorem, quem sibi Capitulum elegerit, illum eundem Magister confirmet. Si casu mutandus fuerit, & ad eum deponendum maior, & sanior pars Capituli consenserit, deponatur; & alius, quem Magister, & Capitulum elegerint, locum ipsius teneat.

6. Nemo, nisi communi providentia Capituli, in eorum societatem recipiatur. Nullus ex iam susceptis ab eorum societate separetur, nisi qui culpis exigentibus indignus tali consortio repertus fuerit.

7. Siqui illorum ad Summum Pontificem appellaverint, vel ab alijs appellati fuerint, in quantum necesse fuerit, Magister pro eis, sicut pro alijs Fratribus agat.

8. Vocati ad Capitulum Magistri, ommissis alijs rebus, veniant. Nihil aliud facere ipsi à Magistro cogantur, vel Magister nihil aliud illis ex debito faciat, nisi quod in hac carta scriptum continetur. Facta Carta era M. CC. X. Quarto Idus Madij. Regnante Rege Ferrando in Legionem, Gallecia, Asturibus,

rijs, & Estremadura cum vxore sua Regina Domna Vrraka, & cum Filio suo Rege Aldefonso. Regnante Rege Aldefonso in Castella, Toletu, & Naiara cum vxore sua Regina Alienor.

9 Iacintus Dei gratia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconus Cardinalis Apostolicæ Sedis Legatus, confirmo. Petrus Compostellanus Archiepiscopus confirmo. Ioannes Legionensis Episcopus conf. Stephanus Zemorensis Episcopus conf. Petrus Salamantinus Episcopus conf. Sancius Abulensis Episcopus conf. Egidius Superaddi Abbas conf.

Comes Vrgellenis conf. Comes Nunius conf. Comes Gomez conf. Fernandus Roderici confirmat. Guterius Roderici conf. Michael qui notuit confirmat. *Concordat proot est in Codice Castella.*

SCRIPT. II.

Donatio Castru de Toraf in favorem Ecclesiæ Romanæ à Rege Legionensi facta absque vlla Ordinis, cui prius fuerat concessum, mentione remissivè ad annum 1223.

script.4. vide 1176. script.1.

& 1181. script.1.

IN Nomine Domini Nostri Iesu Christi. Amen. Inter cætera, quæ Regiam Maiestatem decorare videntur, summa, & præcipua virtus est sancta loca, ac Religiosas personas diligere, & venerari, & eas largis ditare muneribus, atque prædijs, & possessionibus ampliare, vt dando terrena adipisci mereamur æterna. Ea propter ego Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex vnâ cum vxore mea Domina Vrraka per scriptum donationis firmissimum in perpetuum valiturum dono Deo, & Sancto Petro, & vobis dilecto nostro Cardinali Domino Iacinto in Hispania Legato Castrum Toraf, & per proprium annulum vos inde investio, vt ab hac die, & deinceps præfatum Castrum habeatis, &c. *vt infra in Bulla Honorij Tertij ad annum 1223. die 6. Augusti. script.4.* Factum fuit hoc apud Zemoram in Camera, in qua Dominus Cardinalis iacebat in præsentia prædictæ Domine Regine, & Bobonis fratris Domi-

ni Cardinalis, & Raimundi de Capella Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Maibrardi. Septimo Idus Iulij, Era M.CC.X.

SCRIPT. III.

Donatio Castellu de Monsancto nuncupati à Rege Portugaliæ facta in manibus D. Petri Ferrandi Magistri, & Comitis D. Roderici fratris tunc Ordinis postmodum vero Magistri Militiæ de Montegaudiu, seu de Monfrag, & Comitis Alvari Roderici de Sarria, vt ex alijs apparet, filij. De Al-Monfrag Castello in Ripa Taji.

Vide anno 1171. script.

5. num.3.

IN Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Ego Alfonso Dei gratia Portugalensium Rex vnâ cum filijs meis Rege Domino Sancio, & Regina Donna Tharasia facio cartam donationis, & scripturam firmitudinis Deo, & vobis Magistro Domino Petro Ferrandi, & vobis Comiti Domino Roderico, & Ordini vestro de Castello meo proprio, quod dicitur: Mons Sanctus. Do vobis illud Castellum, atque concedo, vt habeatis iure hæreditario. tali videlicet conditione, vt ipse Commendator, qui baiullationem huius Ordinis in terra mea tenuerit, teneat semper illud Castellum, & non alius Commendator alterius terræ, & recipiat semper in illud filium meum, & filiam meam Regnam Donnâ Tharasiam, si Regnum meum tenuerit, & homines eorum in negocijs, & guerris suis tam Christianorum, quam Sarracenorum, hæc itaque conditione habeatis illud, & possideatis in perpetuum. Et nulli hominum generis mei sit licitum hoc meum scriptum violare, sed hæc carta in perpetuum obtinea robur. Facta carta donationis apud Colimbriam mense Septembris, Era M.CC.X.

2 Ego prædictus Rex Domnus Alfonso vnâ cum filijs meis Rege Domino Sancio, & Regina Donna Tharasia do Deo, & vobis Magistro Domino Petro Ferrandi, & vobis Comiti Domino Roderico, vestroque Ordini hanc cartam, quam proprijs manibus roboro. Petrus Ferrandi Major de-

domus Regis Domini S. confirmat. Ferrandus Alfonsi eius Signifer confirmat. Petrus Odoarij Curia Regis Dapifer confirmat. P. testis. Suerus testis. F. testis. Velascus testis. Pela-

gius testis. Gundizalvus testis. *Lucus* ✕ *Rota, in qua legitur: Rex Alfonsus. Rex Sancius. Tharasia Regina. Concordat prout est in Codice Castellæ.*

ALEXANDER PAPA III.

Electus die 2. Septembris anno 1159. obiit die
27. Augusti anno 1181.

Anno 1173. Script. I.

Bulla susceptionis Militiæ S. Iacobi sub protectione Sedis Apostolica impetrata, et ex alijs apparet, ubi & quando in Sanctorum numerum relatus est. Div. Thomas Cantuariensis Præsul. Vide in Bullario

Romano const. IV. Alexandri III.
ubi de Cardinali Alberto
fit mentio.

Alexander Episcopus servus servorum Dei, dilectis filijs Petro Ferlando Magistro, & Fratribus Militiæ Sancti Iacobi salut. & Apost. ben.

Attendentes iuges labores, & pericula, quæ pro Christo inamobili fortitudine sustinetis, & quomodo contragentem nefariam Mafsimutorum extrema pro Fratribus vestris non dubitetis discrimina experiri nihilominus cogitantes, dignum duximus iustis petitionibus annuere, & ne vos vel loca vestra indebitis possitis vexationibus fatigari, vobis Apostolicæ defensionis patrocinium impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus benignius inclinati, & officio susceptæ administrationis inducti, vos, civitates, castra, villas, & cætera alia, quæ in præsentiarum iuste, & canonicè possidetis, aut in futurum iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, sub Beati Petri, & nostræ protectione suscipimus, & præsentis scripti privilegio communamus statuentes, & sub interminatione anathematis prohibentes, ne quis vobis in personis, locis, vel rebus vestris indebitam molestiam inferre audeat, vel gravamen. Si quis autem hoc attemp-

rare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Signiæ VI. Idus Martij. Concordat prout est in Codice Castellæ.

SCRIPT. II.

Indulgentia XL. dierum ab Archiepiscopo Toletano D. Celebruno concessa, & ab Oxoniensi Episcopo simul confirmata, vel ad alios quadraginta dies aucta, eleemosynam facientibus Ecclesiæ S. Mariæ Monasterij, vulgò de la Deheffa de Rozalen. Vide ann. 1188. script. 1. & 1320.

script. 9. & 1428.

script. 4.

Celebrum Dei gratia Toletanæ Sedis Archiepiscopus licet indignus, & Hispaniarum Primas dictus, omnibus Christi fidelibus, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem in Domino Iesu Christo. Caritati vestræ notificamus, quod sicut peccando præmium vitæ æternæ amittimus, ita eleemosynas, & oblationes Religionis locis, & personis offerendo gloriam sempiternam consequimur, eleemosyna enim à peccato hominem liberat, quoniam scriptum est: Sicut aqua extinguit ignem, ita eleemosyna extinguit peccatum, & alibi: Date eleemosynam, dicit Dominus, & ecce omnia munda sunt vobis, & iterum: Abscondite eleemosynam in sinu pauperis, & ipsa orabit pro vobis ad Dominum.

Hinc est, quod fraternitatem vestram attentius exhortamur in Domino, atque in peccatorum vestrorum

remissionem vobis iniungimus, quatinus de bonis vobis a Deo collatis libenti animo largiamini ad ædificationem Sanctæ Mariæ de Rozalem, quæ antiquis temporibus in maxima celebratione habita fuit, quoniam propter hoc scriptum est: Centuplum in hoc mundo recipietis, & in futuro vitam æternam possidebitis. Et quicumque parum vel multum de facultatibus suis ad ædificationem prædictæ Ecclesiæ contulerit, vel aliquod servitium ibidem fecerit ei sit, in remissionem omnium peccatorum suorum. Nos quoque de auctoritate Dei Omnipotentis, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli confidentes Quadraginta dies de iniuncta sibi pœnitentia condonamus. Ioannes Oxomensis Episcopus confirmo. *Concordat proot est in Codice Castelle.*

SCRIPT. III.

Descriptio terminorum Ville de Abrantes à Rege Portugaliæ facta in favorem Ordinis & Comendatoris ibi maioris, Comitis Roderici Alvarez de Sarria.

De quo supra 1172.
script. 3.

IN Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Ego Alfonso Dei gratia Portugalensium Rex vnà cum filijs meis Rege D. Sancio, & Regina Donna Tarasia facio cartam Deo, & vobis Comiti Domino Roderico, & Magistro vestro Domino Petro Ferrandi, & Ordini vestro de terminis de Ablantes. Do itaque ipsi castello de Ablantes terminos, & divisiones per Ozerar, vbi intrat in Tagum per ripam Tagi vsque in terminum Edania, & vltra Tagum per lombum desuper vinea dos Freires do Templo, & inde sicut vadit per lombum illum desuper ipsa Mata Dalcolura, & inde quomodo fert in Arracef, in Almegion ad pontem de Soor, & inde sicut vadit Soor ad furtum ad Cabeza Dalgudi, & inde ad Taliadas de Marvan, quomodo fert in Seur, & revertitur in Tagum. Hos terminos do vobis pro divisione ipsius castelli, vt quidquid infra prædictos terminos ad Regale ius pertinet, iure hæreditario habeatis, & possidea-

tis. Quicumque igitur ex femine meo hos terminos, quos vobis do, illæfos, conservaverit, benedictionem a Domino consequatur. Facta scriptura terminorum apud Colimbriam mense Septembrio, Era M.CC.XI.

2. Ego prædictus A. vnà cum filijs meis Sancio, & Regina Donna Tarasia hanc scripturam, quam fieri præcepi, roboro, & confirmo. Petrus Ferrandi Maiordomus Curia Regiæ conf. Petrus Odoarij Dapifer conf. Petrus restis. Gundisalvus testis. Petrus Fafion notuit. Locus ✕ Rotæ. *Concordat proot est in Codice Castelle.*

Anno 1174. Script. I.

Donatio Ville, & Castelli de Vclès à Rege Castelle in favorem Ordinis à Regno Legionensi commigrantis facta, quam Compostellanis Præsul in peregrinatione comes cum Castellanis Episcopis confirmat. Vide in Prologo anno 1170. script. I. num. II. vbi de hoc Præsule quondam Salmantino fit mentio.

IN Nomine Domini. Amen. Regali nempè convenit Majestati honestos ac Religiosos viros quosque diligere, & maxime eos, qui relictis Sæcularibus voverunt sponte contra Crucis Christi adversarios & proprium sanguinem fundere, & temporalem vitam finire. Ego itaque Ildesonus Dei gratia Hispanorum Rex vnà cum vxore mea Alienor Regina pro animabus avi, & patris mei, necnon & parentum meorum, pro salute etiam animæ meæ dono, & concedo Deo, & vobis Petro Ferrandi Iacobitanæ Militiæ Magistro, & vniversis eiusdem militibus præsentibus, & futuris Vclès cum Castello, & Villa cum terris, vineis, pratis, pascuis, rivis, molendinis, piscarijs, cum portagijs, cum ingressibus, & egressibus, & cum omnibus directuris, & terminis eidem pertinentibus iure hæreditario habendum, & possidendum in perpetuum. Si quis verò huius meæ donationis paginam in aliquo rumpere voluerit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & in suplicijs infernalibus Iudæ Domini proditoris consors fiat,

fiat, & Regis parti mille marcas auri, & iam dictum Vclès prefata Militia chippalarum in cauto perfolvat. Facta carta in Arevalo tempore quo famosissimus Rex Ildefonsus Navarrorum Regem devicit, & Pampilonam usque pervenit. Sub Era M. CC. XII. & V. Idus Januarij. Ego Rex Ildefonsus Regnans in Castella, & in Toledo hanc cartam propria manu roboro, & confirmo.

2 Cenebrunus Toletanus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Petrus Compostellanus Archiepiscopus confirmat. Sancius Avilensis Episcopus confirmat. Gundisalvus Secoviensis Episcopus confirmat.

3 Comes Nunno confirmat. Comes Gundisalvus confirmat. Comes Petrus confirmat. Petrus Roderici filius Comitis confirmat. Gomez Garfia confirmat. Petrus Garfia confirmat. Ordonius Garfia confirmat. Petrus Guterriz confirmat. Tel Petriz confirmat. Petrus Regis Notarius, Raimundo existente Cancellario, scripsit. Rodericus Guterij Maiordomus Curia Regis confirmat. Comes Gundisalvus de Marannone Aleriz confirmat. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II

Concessio Decimarum de Vclès in favorem Ordinis de Calatrava facta exceptis decimis fratrum S. Jacobi ibi iam dominantium, & habitantium.

IN Nomine Domini. Amen. Regia convenit Dignitati Milites devote Deo fervientes, & precipue contra multitudinem paganorum cotidie certantes proprijs remunerare donis. Vnde ego Aldefonsus Dei gratia Hispanorum Rex vna cum vxore mea Alienor Regina spontanea voluntate dono, & concedo Deo, & vobis Magistro Martino Petri de Siones, & Fratribus de Calatrava ibi commorantibus tam presentibus, quam futuris pro salute anime mee, necnon & parentum meorum omnes Decimas de Vclès, tam de quinta, quam de labore, & cavalgada, ac de molendinis, & insuper de omni tributo, quod me oportet habere, ex-

ceptis laboribus, ac cavalgada aliorum fratrum ibidem habitantium, sive dominantium, vt habeatis, & possideatis per infinita secula seculorum. Si quis vero de mea progenie, vel de aliena, & c. M. Morabitanos perfolvat. Facta carta in Medina Celim in mense Aprili secundo kalendas Maij Era M. CC. XII. Regnante me Rege A. in Toledo, & Castella, Nairara, & Extremadura. Ego Rex A. hanc cartam, quam fieri iussi, propria manu roboro, & confirmo.

2 Cenebrunus Toletanus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Jocelinus Segontinus Episcopus conf. Raimundus Palentinus Episcopus conf. Gondisalvus Segoviensis Episcopus conf. Petrus Burgensis Episcopus conf. Rodericus Calaguritanus Episcopus conf.

3 Comes Nunio conf. Comes Petrus conf. Comes Gundisalvus Roderici conf. Comes Ferrandus conf. Petrus Roderici filius Comitis conf. Petrus de Arazori conf. Gomez Garfia conf. Gassias Portoles conf. Petrus Garfia conf. Ordonius Garfia conf. Petrus Gutierrez conf. Tel Petrez conf. Guterrus Pelagij merinus Regis conf. Rodericus Guterij Maiordomus Curia Regis conf. Comes Gundisalvus de Marannone Aleriz Regis conf. Raimundo existente Cancellario Petrus hanc cartam exaravit. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III

Authentica narratio super decimis de Vclès ex libro Tumbo, sive Becerro vulgariter nuncupato, ac regio sigillomunito de prompta

Ista est memoria de fratribus Militie S. Jacobi, & Fratribus de Calatrava. In tempore illo erat ex Militia S. Jacobi Magister P. Ferrandi, & erat Magister de Calatrava Martin Petriz Syones. In tempore isto quando isti erant Magistri dedit Dominus Rex A. Vclès Magistro P. Ferrandi vna cum suis Fratribus, & fuit ibi Magister de Calatrava Martin Petri bonus operator, & placuit ei multum, & hoc facto venit Magister de Calatrava ad Re-

gem A. & petivit Decimum de Vclès, & Fratres S. Iacobi non scierunt hoc, nec fecit eos scire, nec placuit eis, & tenuit illud Decimum vsque emimus eum de illo, & de suis Fratribus, & dedimus pro eo Decimo in pretium Alcobella de Riba de Doiro, quæ est super Sancto Stephano de Gormaz. *Concordat prout est in Codice Castelle.*

Anno 1175. Script. I.

Bulla confirmationis Ordinis eius professores in filios speciales Ecclesie Romanæ recipiens, de quo vide anno 1236. Script. 2. Eosque, & Ecclesias ab ipsis fundandas ab omni excommunicatione, interdicto, Decima, exactione Episcoporum, vel gravamine plenariè liberans. Vide Ann. 1184. & 1187. & 1205. & 1210. & 1224. & 1246. alias confirmationis Bullas.

Alexander Episcopus servus servorum Dei, dilectis filijs Petro Fernandi Magistro Militiæ S. Iacobi, eiusque Fratribus Clericis, & Laicis tam præsentibus, quam futuris communem vitam profectis in perpetuam rei memoriam.

Benedictus Deus in donis suis, & Sanctus in omnibus operibus suis, qui Ecclesiam suam nova semper prole fecundat, & sic pro patribus filios in ea facit exurgere, sicque à generatione in generationem notitiam nominis sui & lucem Fidei Christianæ diffundit, ut sicut ante ortum solis stellæ sese ad occasum in firmamento sequuntur, ita in ecclesiasticis gradibus generationes iustorum, ante quam veniat dies Domini magnus, & horribilis, & tenebras veri solis splendor illuminet, per tempora sibi succedant; & sicut multi sæpè per caudam Draconis deijciuntur in terram, ita & per adoptionem spiritus quotidiana fiat reparatio perditorum, & de profundo inferni ad quærenda multi cœlestia erigantur, & ita corpore teneantur in terra, ut tamquam Cives Sanctorum, & Domestici Dei cogitatione ac desiderio conversentur in Cœlis.

2 Hoc sane temporibus nostris in partibus Hispaniarum de divino fa-

ctum munere gratulamur, ubi nobiles quidam viri peccatorum vinculis irretiti, & miseratione illius, qui vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt, superna gratia sunt afflati & tacti super multis transgressionibus suis dolore cordis intrinsecus, & præteritorum agentes pœnitentiam peccatorum, non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua dare in extrema quæque pericula pro Domino decreverunt, & ad exemplum Domini nostri Iesu Christi qui ait: Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me Patris, in habitu, & conversatione Religionis sub vnius Magistri statuerunt obedientia commorari, eo utique moderamine propositum suum, & Ordinem temperantes, ut, quia vniverfa turba fidelium in coniugatos, & continentis distinguitur, & Dominus Iesus Christus non solum pro viris, sed & pro foeminis quoque de foemina nasci voluit, & cum hominibus conversari, habeantur in ipso Ordine, qui cœlibem, si voluerint, ducant vitam, & consilium Beati Pauli sequantur qui dicit: De Virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem do, sint etiam qui iuxta institutionem Dominicam ad procreandam sobolem, & incontinentiæ præcipitium evitandum coniugibus suis utantur, & vnà cum eis ad incolatum supernæ Patriæ de convalle lacrimarum, & terrena transire peregrinatione nitantur, & lacrimis diluant, & operibus pietatis, si eos super fundamentum suum, quod Christus est, pro cura carnis, & affectibus liberorum ligna, scœnum, stipulam ædificare contingat, cum alij expeditiores, & continentes ædificent aurum, argentum, & lapides pretiosos, & isti tamen & illi militent vni Regi, & super vnum fundamentum cœlestem vnã ædificent mansionem promissione Psalmistæ in Domino roborati, qui minora quoque membra Ecclesie confortat, & dicit: Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur.

3 In horum autem Fidelium Christi Collegio, tu dilecte in Domino Fili Petre Fernandi, per voluntatem Dei Magisterium super alios, & providentiam suscepisti, qui cum quibusdam fratrum tuorum ad præsentiam

tiam nostram accedens cum humilitate, qua decuit, à Sede Apostolica requisiti, vt vos tamquam peculiare filios in defensionem nostram, & locum, in quo caput Ordinis factum fuerit, in ius, & proprietatem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ recipere deberemus.

4 Vnde nos devotionem vestram, & bonum in Domino desiderium attendentes de communi Fratrum nostrorum consilio in speciales, & proprios Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes præsentis scripti patrocinio communimus, statuantes, vt quæcumque possessiones, quæcumque bona in præsentiarum iustè, & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis, & vestris successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis: Lodium, & Monasterium cum cauto, & pertinentijs suis. Burgum de Pontemini contra Lodium cum suis pertinentijs. Crescente cum cauto, & suis pertinentijs. Quintaniella de Petro Erez cum cauto, & suis pertinentijs. Barra cum cauto, & suis pertinentijs. Sanctum Salvatorem del Estriana cum cauto, & suis pertinentijs. Moncot cum cauto, & suis pertinentijs. Penagosent cum suis pertinentijs. Sancta Maria de Pinel cum suis pertinentijs. Vclès cum suis pertinentijs. Alfarella cum suis pertinentijs. Orella cum suis pertinentijs. Mora cum suis pertinentijs. Moraveia cum suis pertinentijs. Decimas de Valera, & de Portadgo cum suis pertinentijs. Estremera cum suis pertinentijs. Alcazar cum suis pertinentijs. Almodana cum suis pertinentijs. La Ruda cum suis pertinentijs. La Zarça cum suis pertinentijs.

5 Sancimus præterea, ne occasione antiquæ detentionis, siue scripturæ quiscquam vobis possit auferre, quæ vtrâ memoriâ hominum sub Sarracenum detenta sunt potestate, & de munificentiâ Principum, seu vestro studio, & labore, aut iam obtenta sunt,

aut in futurum auxiliante Domino poteritis obrinere. Cum enim vnica sit vobis intentio, & singularis cura semper imminet pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed personas ipsas pro tuitione fratrum incunctanter exponere, plurimum posset hoc pium opus, & laudabile studium impediri, si labores, & stipendia vestra, quæ in communi proficiunt, præcipiantur ab alijs, & otiosi ac desidiosi, atque in laboribus suis non quæ Iesu Christi, sed quæ sua sunt requirentes emolumenta illa perciperent, quæ pro tantis laboribus vobis, & pauperum Christi vsibus sunt provisâ dicente Apostolo: Qui non laborat non manducet.

6 Inter ea sanè, quæ in professionis vestræ Ordine statutum est observari, primum est, vt sub vnius Magistri obedientia in omni humilitate, atque concordia sine proprio vivere debeatis, illorum fidelium exemplum habentes, qui ad Fidem Christianam Apostolorum prædicatione conversi vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes illorum, dividebaturque singulis pro vt cuique opus erat, neque aliquis illorum quæ possederat, quicquam suum esse dicebat, sed erant eis omnia communia.

7 Ad suscipiendam quoque prolem, quæ in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium iuxta institutionem Domini, & indulgentiam Apostoli, qui ait: Bonum est homini mulierem non tangere, propter fornicationem autem vnusquisque uxorem suam habeat, & similiter mulier virum suum, qui continere nequiverit, coniugium fortiatur, & servet inviolatam fidem vxori, & vxor viro, ne tori coniugalis continentia viole-

8 Si autem viri præmortui fuerint, & relictæ vxores, quæ Ordinem susceperunt, nubere voluerint, denuntietur hoc Magistro, siue Comendatori, vt cum illius conscientia, cui mulier ipsa vult, nubat secundum verbum Apostoli dicentis: Mortuo viro soluta esse intelligitur mulier à lege viri, cui vult nubat tantum in Domino, quod etiam de viris intelligitur observandum, vnâ etenim lege tenentur.

9 Statuimus quoque, vt nullus fratrum,

trum, siue fororum post susceptionem Ordinis vestri, & promissam obedientiam vel redire ad saeculum, vel ad alium Ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre, cum sint in Ordine vestro loca statuta, vbi quisque districtius valeat conversari. Discedentem verò nullus audeat retinere, sed ad Ordinem suum per censuram Ecclesiasticam, qui discesserit, redire cogatur.

10 Vt autem in Ordine vestro cum maiori omnia deliberatione tractentur, statutum est inter vos, vt locus aliquis ordinetur, in quo per singulos annos in solemnitate omnium Sanctorum Generale Capitulum teneatur, & sit ibi Clericorum Conventus, & Prior, qui illorum, & aliorum Clericorum, qui de Ordine vestro fuerint, curam possit habere, ac fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus.

11 Sint autem, & Tredecim in Ordine Fratres, qui Magistro cum opus fuerit, in consilio, & dispositione Domus assistant, & eligendi Magistri curam habeant competentem. Prior siquidem Clericorum, cum Magister migraverit de hac luce, de Domo, & Ordine sollicitudinem gerat, cui sicut Magistro omnes obediens existant, donec per providentiam Tredecim praedictorum fratrum Magistri electio celebretur. Is, cum transitus Magistri fuerit auditus, & cognitus, tredecim illos fratres sine dilatione aliqua convocabit, & si quisquam eorum infirmitate, vel alia ex causa infra quinquaginta dies adesse nequiverit, cum aliorum consilio, qui praesentes fuerint, alium absentis loco constituet, vt Magistri electio ex aliquorum absentia minime differatur.

12 Illi verò Tredecim Fratres, si Magister, qui pro tempore fuerit, perniciosus, aut inutilis apparuerit, cum consilio Prioris Clericorum, & sanioris partis Capituli maioris Domus corrigendi, aut etiam amovendi eum habeant potestatem. Et si inter eum, & Capitulum emerferint quaestiones, debitum eis finem imponant, ne per aliena iudicia vel dilabatur Ordo, vel temporalis substantia dissipetur. In nullam autem ex hoc fratres illi superbiam eleventur, sed Magistro suo de-

voti, & obediens existant. Et si quis eorum ex hac vita transferit, vel pro culpa, seu alia quacumque fuerit occasione mutandus, Magister cum consilio reliquorum, aut maioris partis, alium loco eius substituat.

13 In Capitulo autem, quod annis singulis diximus celebrandum, Tredecim isti fratres, & Comendatores Domorum, nisi evidens, & magna eos necessitas detinuerit, ad statutum locum incunctanter occurrant, & communiter tractent, quae ad profectum Ordinis, animarumque salutem, & sustentationem corporum fuerint statuenda, vbi praecipue ad defensionem Christianorum intendere moneantur, & districtè praecipatur, vt in Sarracenos non mundanae laudis amore, non desiderio sanguinis effundendi, non terrenarum rerum cupiditate bellum tractent, sed in tantum in pugna sua intendant, vt vel Christiani ab eorum tueantur incurfu, vel ipsos ad culturam possint Christianae fidei provocare.

14 Eligantur & tunc Visitatores idonei, qui Domos fratrum per anni circulum fideliter visitent, & quae ibi digna correctione invenerint, aut ipsi corrigant, aut ad Generale Capitulum deferant corrigenda.

15 Clerici praeterea vestri Ordinis per Villas & Oppida simul maneant, & Priori, qui super eos fuerit ordinatus, obediens existant, & filios fratrum, qui eis à Magistro fuerint commisi instruant scientia litterarum, & fratribus tam in vita, quam in morte spiritualia subministrent. Induentur autem superpelliceis, & Conventum, & Claustrum sub Priore suo tenebunt, & humiliter facient, quod ad ipso illis secundum Deum fuerit imperatum, vbi fratres quoque, de quibus Magistro visum fuerit, conversentur, & non sint otiosi, sed vacent orationi, & operibus pietatis.

16 Clericis verò de laboribus & alijs bonis à Deo praestitis decimae redantur à fratribus, vnde libros, & congrua Ecclesiarum faciant ornamenta, & in necessitatibus corporum convenienter sibi provideant, & si aliquid super fuerit, secundum providentiam Magistri in usus pauperum erogetur.

17 Vt autem concordia inter vos, charitasque servetur, & à peccato de-

tractionis, & murmuris euncti debeant abstinere, qui Comendator in quolibet loco fuerit institutus, pro facultate Domus in sanitate, & ægritudine quod cuique opus fuerit, cum ea sollicitudine ac benevolentia subministret, vt neque in substantia parcitatem, neque in verbo amaritudinem gerere videatur.

18. Sit vobis præcipua cura hospitem, & indigentium, & necessaria illis pro facultate Domus liberaliter conferantur. Exhibeatur Prælati Ecclesiarum honor, & reverentia. Subministretur Christi, fidelibus Canonicis, Monachis, Templarijs, Hospitalarijs, alijsque in sanctæ Religionis observantia positis, consilium, & auxilium. Quorumlibet etiam indigentia, si facultas fuerit, subleuetur, vt Deus in vestris glorificetur operibus, & alij, qui viderint, humilitatis, & charitatis vestræ provocentur odore.

19. Ad hæc adijciendum decernimus, vt si locus aliquis, in quo Episcopus esse debeat, in vestram venerit potestatem, sit ibi Episcopus, qui cum Ecclesijs, & Clero suo designatos sibi redditus, & possessiones, & Episcopalia iura percipiat, reliqua verò cedant in usus vestros, & in vestra dispositione sine cuiusquam contradictione persistant.

20. Profecto in Parrochialibus Ecclesijs, quas habetis, nolimus Episcopos suo iure fraudari. Si autem in locis desertis, aut in ipsis terris Saracenorum de novo Ecclesias construxeritis, Ecclesiæ illæ plena gaudeant libertate, nec aliqua per Episcopos decimarum, aut alterius rei exactione graventur, liceatque vobis per Clericos vestros idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare, neque interdicto per Episcopos, vel excommunicationi subdantur, sed fas sit vobis tam in maiori Ecclesia, quæ caput fuerit Ordinis, quam in illis, excommunicatis, & interdictis exclusis, divina semper Officia celebrare.

21. Præterea, ne humanis vexationibus, & calumnijs à defensione Christianorum retrahi valeatis, Apostolica auctoritate decernimus, ne personas vestras præter Legatum Apostolicæ Sedis à Latere Romani Pontificis destinatum interdiceret quisquam aut

excommunicare præsumat, quod etiam de familijs, & servientibus vestris statuimus, qui stipendia vestra percipiunt, donec iustitiam parati fuerint exhibere, nisi forte talis fuerit culpa, ex qua ipso facto Ecclesiasticam censuram incurrant.

22. Christina verò, & Oleum Sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, Ordinationes Clericorum vestrorum, qui ad Sacros Ordines fuerint promovendi à Diocesano suscipietis Episcopo, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam atque communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absque vlla pravitate vobis debeat exhibere, alioquin liceat vobis quem maluëritis adire Antistitem, qui nostra fultus auctoritate quod postulatur indulgeat.

23. Liceat præterea vobis in locis vestris, vbi quatuor Fratres vel plures fuerint, oratoria construere, in quibus Fratres, & familiæ vestræ tantum, & divinum audire Officium, & christianam possint habere sepulturam, ita enim volumus necessitati vestræ consulere, vt non debeant ex hoc adiacentes Ecclesiæ iniuriam sustinere. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce divina Officia celebrare.

24. Nihilominus præsentis decreto sancimus, vt si quis in aliquem vestrum, Fratrum videlicet vel Sororum, violentas manus iniecerit, excommunicationis sententia sit astrictus, & illud idem pro tutela vestra tam in sententia, quam in poena seruetur, quod sub scel. memoriæ Papa Innocentio Prædecessore nostro de tuitione Clericorum generali Concilio noscitur institutum.

25. Decernimus ergo, vt nulli hominum liceat iura, vel possessiones vestras temerè perturbare, aut bona vestra auferre, vel ablata retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed illibata omnia, & integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate.

26. Ad iudicium autem huius à

Sede Apostolica perceptæ libertatis Decem Malachinos nobis, nostrisque successoribus annis singulis perolveris.

27 Si qua igitur Ecclesiastica, Sæcularive persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contravenire tentaverit, secundo, tertiove communita, nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio exiltere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Iesu Christi aliena sit, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem vobis vestra iura servantibus sit pax Domini Nostri Iesu Christi, quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

28 Vias tuas Domine demonstra mihi. S. Petrus S. Paulus. Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. Ego Gualterius Albanensis Episcopus. Ego Ioannes Presbyter Cardinalis Sanctor. Ioannis & Pauli, Tit. Pamachij. Ego Ioannes Presbyter Cardin. Tit. Sanctæ Anastasiæ. Ego Albertus Presbyter Cardin. Tit. S. Laurentij in Lucina. Ego Bosso Presbyter Cardin. S. Pudencianæ Tit. Pastoris. Ego Manfredus Presbyt. Cardin. Tit. S. Cecilix. Ego Petrus Presbyter Cardin. Tit. S. Sabinæ.

29 Ego Iacintus Diaconus Cardin. S. Mariæ in Cosmedin. Ego Ardicio Diaconus Cardin. S. Theodori. Ego Cinthius Diaconus Cardin. S. Adriani. Ego Vitellus Diaconus Cardin. Sanctor. Sergij, & Bachi. Ego Laborans Diaconus Cardin. S. Mariæ in Porticu. Ego Rainerius Diaconus Cardin. S. Georgij ad Velum Aureum. Ego Vivianus Diaconus Cardinal. S. Nicolai in Carcere Tulliano.

Dat. Ferentin. per manem Gratiani S.R.E. Subdiaconi, & Notarij. Tertio Nonas Iulij. In dictione octava. Incarnationis Dominicæ anno Millesimo Centesimo Septuagesimo Quinto. Pontificatus verò Domini Alexandri Papæ Tertij, anno sextodecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla super redditibus, qui Vota S. Jacobi vocantur, impetrata vbi, & quando confirmatus est Ordo, cuius tenor aliunde sumptus hic visus est apponendus. Vide supra ann. 1171. script. 3. & 1120.

script. 3. & 1481. script.

3. & 4.

Alexander Episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum Episcopatibus redditus Compostellanæ Ecclesiæ, qui Vota vocantur, sunt constituti, salut. & Apost. bened.

Cum Ecclesiam Beati Jacobi ob reverentiam ipsius Apostoli multipliciter diligere debeamus, & fovere, nullatenus pati volumus, vel debemus, ut iura ipsius aliquatenus minuantur, vel ipsam per minorem sollicitudinem nostram aliquem sustineat in suis rebus defectum. Inde est, quod vniuersitati vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, ac mandando præcipimus, quatenus omnes, qui prædicta Vota, vel alteros redditus Ecclesiæ Compostellanæ dare teneatur, auctoritate nostra moneatis, & districtius compellatis, ut eadem vota, & redditus præscriptæ Ecclesiæ omni occasione, & excusatione cessante cum integritate persolvant. Dat. Ferentini secundo kalend. Iulij.

SCRIPT. III.

Bulla commendatitia Ordinis ad vniuersum Orbem Christiani Clerum directæ de Ordinis institutione ad defensionem Christianitatis versus & extra Hispania fines. Vide supra anno 1172.

script. 1. n. 4. & 1207.

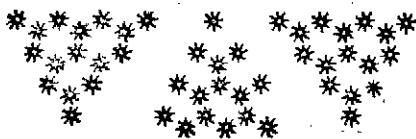
script. 1.

Alexander Episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, & vniuerso Clero, & Populo, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem, & Apostolicam bened.

Versus Hispaniam contra gentem nefariam Paganorum surrexerunt de novo viri Deum timentes, & zelan.

lantes legem Domini, videlicet fratres Sancti Iacobi, qui pro defensione Fidei Christianæ se ipsos extremis periculis exponunt, & fines Christianitatis ab incurfibus paganorum induti lorica Fidei, & multiplici succincti virtute tuerentur. Horum utique propositum in Domino digna gratiarum profequimur actione, & ei, à quo omne bonum procedit, adscribimus, quod temporibus nostris surrexerit in partibus illis Religio, quæ Deo grata est, sic indubitanter credimus, & accepta, & Christianitati plurimum necessaria, cum hi, qui eam assumunt, ad hoc specialiter & præcipue studio totius sollicitudinis elaborent, ut inimicos Crucis Christi, eo adiuuante, confundant, & fines Christianitatis versus Hispaniam ab eorum incurfibus protegant, & defendant. Vnde cum expediat vniuersis, qui nomine Christiano censentur tam fortes athletas Christi propter Deum ferventi charitate diligere, & signum, quod gestant in pectore, revereri, per quod ad tuitionem fidei nostræ se ostendunt semper armatos, rogamus vniuersitatem vestram, monemus & hortamur in Domino, atque in remissionem peccatorum vestrorum iniungimus, quatinus siquando aliquos prædictorum fratrum vos videre contigerit; eos pro charitate Christi, & reverentia Beati Iacobi, cuius Milites se esse fatentur, curetis benignè recipere, & eis humanitatis, & charitatis affectum propter Christum humiliter exhibere. Vobis quoque auctoritate, qua fungimur, arctius inhibemus, ne quis vestrum eos in personis, vel rebus offendere audeat, quia, cum Nos eos & eorum Domum, considerato Religionis Ordine, quem sumpserunt, sub Beati Petri, & nostra protectione pro nostri Officij debito suscepimus, præter divinam offensam in contemptum Romanæ Ecclesiæ cederet, si quid molestiæ vel gravaminis à quolibet indebitè paterentur. Data Ferentini, tertio

Nonas Augusti. *Concordat
cum originali.*

Anno 1176. Script. I.

Donatio tertia Castri de Toraf à Rege Legionensi facta in favorem Ordinis, ommissa donationis in favorem Ecclesiæ Romanae memoria. De qua supra anno 1172. script. 2.

IN Nominie Domini nostri Iesu Christi. Amen. Catholicorum Regum officium esse dignoscitur Religiosas personas diligere, ac venerari, & eas largis ditare muneribus, ut dando terrena adipisci mereamur æterna. Huius liquidem rationis intuitu ego Dominus Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex vna cum filio meo Rege Domino Aldefonso do Deo, & vobis Petro Fernandi Militiæ Beati Iacobi venerabili Magistro, omnibusque successoribus vestris, necnon & omnibus Militibus eiusdem Ordinis, tam præsentibus, quam futuris: Deo fervientibus illam Villam dictam Castro Toraf, per terminos novissimos & antiquos, ut ab hac die & deinceps ipsam Villam habeatis cum omnibus directuris, & pertinentijs suis, & possideatis, donetis, commutetis, & totam vestram voluntatem de supradicta Villa Castro Toraf faciatis iure hæreditario in perpetuum. Facta carta apud Astoricam mense Februario, Era M.CC.XIII. Regnante Rege Domino Fernando in Legionne, Extrematura, Gallecia, & Asturijs. Ego Dominus Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex hoc scriptum, quod fieri iussi, proprio robero confirmo.

2 Petrus Dei gratia Compostellanae Ecclesiæ Archiepiscopus confirm. Ioannes Legionensis Episcopus conf. Ioannes Lucen. Episcopus conf. Arnaldus Astoricen. Episcopus conf. Guillelmus Zemoren. Episcopus confirm. Vitalis Salaman. Episcopus conf. Petrus Civitaten. Episcopus conf. Alfonso Aurien. Episcopus conf. Rabinadus Mindunien. Episcopus conf.

3 Comes Vrgellensis Maiordomus Regis confirmat. Comes Gomecius dominans in Trastamar conf. Fernandus Poncij conf. Gundisalvus Osforij conf. Pontius Velaz conf. Fernandus Gutierrez conf. Fernandus Roderici de Benevento conf. Pelagus

Tabladello conf. Ioannes Gallego conf. Ego Petrus Ioannis Domini Regis Notarius, Archidiachono Domino Pelagio de Lauro existente Cancellario feci scribere. *Concordat prout est in Codice Legionis.*

SCRIPT. II.

Forum concessum à Magistro Ordinis concilio de Castro Toraf, sive pactum cum habitatoribus ibidem Ordinis vassallis habitum. Vide anno 1220.

script. 1.

IN Dei Nomine. Notum sit omnibus præsentibus, quod nos Magister Petrus Fernandi Militiæ S. Iacobi vnâ cum fratribus nostris, & Concilium de Castrotoraf, per mandatum, & concessionem Regis Domini Fernandi facimus pactum firmissimum, & perpetuo valiturum. Statuimus siquidem, quod hæreditas de Castrotoraf, & de suo termino non currat nec in aliam partem vadat, nisi ad prædictam Villam, & ad suum terminum, & ad hæreditarios ipsius Villæ ibi, & in suo termino commorantes, & illi qui fuerint hæreditarij in Castrotoraf faciant casam in eadem Villa, vel in suo termino, & ibi morentur, & si alibi morari voluerint non leuant hanc hæreditatem secum, nec vendant eam nisi populatoribus ipsius Villæ, vel de eius termino; & insuper vendere vel emere hæreditatem non possint nisi quod fuerit mensura, & si maiori pretio vendere voluerint quàm convenit, Magistri cum Alcaldibus hoc non consentiant. Omnes etiam Ecclesias de Castrotoraf, vel de suo termino illi Clerici, qui hæreditarij sunt in dicta Villa, vel in suo termino; & ad hoc sunt idonei, per manum Magistri, & concessionem sui Episcopi habeant eas in vita sua, nisi fecerint pro quo eas amittant, quarum Decimæ sic dividantur, vna tertia videlicet Episcopo, alia Clericis, alia verò datur prædicto Ordini, vnde libros, & congrua Ecclesiarum faciant ornamenta. In ipsas Ecclesias quæ Clericos non habuerint, Commendator cum consilio, & auctoritate Domini Episcopi mitat in eas Clericos. *Concordat prout est in*

Codice Legionis.

Anno 1177. Script. I.

Donatio Domorum, Molendini, Hauritorij vulgò Zuda, & aliarum hereditatum in Concha Civitate & eius termino à Rege Castella, decima post captam Urbem die facta. Vide anno 1182.

script. 1.

Regali nempè convenit Maieftati honestos quosque viros diligere, & eos maxime, qui relictis sæcularibus contra Crucis Christi inimicos voverunt de cætero militare. Ea propter ego A. Dei gratia Rex Castellæ vnâ cum vxore mea Alienor Regina pro animabus parentum meorum, & salute propria libenti animo, & voluntate spontanea dono, & concedo Deo, & vobis Petro Fernandi Iacobitanæ Militiæ Magistro, & vniverfis eiusdem fratribus presentibus ac futuris duas casas circa illas de Aven Mazloca in ipso Alcazare de Conca, & duos solares circa fratres Calatravæ vsque ad Turricellas, & Zudam illam de Albofera vsque ad pontem cum plarea, quæ ibi continetur à via publica vsque ad Sugar, & vnum Molendinum in rivo Muscarum, & vnum Ortum circa eundem rivum cum sua Albofera, & Aldeam illam quæ Vivera vocatur totam ex integro cum terris, vineis, pratis, piscuis, rivis, molendinis, piscarijs, cum montibus, & fontibus, cum ingressibus, & egressibus, & cum omnibus terminis, & pertinentijs suis, vt de cætero omnia præscripta ab omni servitio, pecco, & gravamine libera, & absoluta iure hæreditario in perpetuum habeatis, & de eis quidquid vobis placuerit absolute faciatis, donando, vendendo, quodlibet faciendo. Si quis verò huius meæ donationis paginam in aliquo rumpere, vel diminuere temptaverit iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti xxx. libras auri puri, & vobis, vel vocem vestram pulsanti præfatas hæreditates duplatas in cauto persolvat. Facta carta in Conca quando fuit capta, Era M.CC. XV. kalendis Octobris. Et ego Rex A. regnans in Castella & Tolero hanc cartam manu propria roboro, & confirmo.

2 Cenebrunus Toleranus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Sanctius Avilensis Episcopus conf. Gundisalvus Secovien. Episcopus conf. Iofzelmus Segontinus Episcopus conf.

3 Comes Petrus confirmat. Comes Ferrandus conf. Comes Gomez conf. Rodericus Guterrez Maiordomus Curiae Regis confirmat. Comes Gund. de Marannonie Alferiz Regis conf. Petrus de Arazuri conf. Petrus Garfiae conf. Gomez Garfiae conf. Odonius Garfiae conf. Didacus Semeniz conf. Petrus Guterrez conf. Petrus de la Cruce Regis Notarius, Reimundo existente Cancellario, scripsit. *Concordat cum originali.*

Ann. 1178. Script. I.

Concordia inter Militias Templi, & S. Jacobi, & Ordinem Hospitalis S. Iohannis habitam apud Salamanticam ubi, & quando à Regè Legionensi curia celebratur. Vide ann. 1284.

Script. I.

1 **I**N Nomine Sanctae, & individuae Trinitatis, & unice Deitatis. Amen. Congregatis in unum apud Salamanticam Fratres Hospitalis, Fratribusque Militiae Templi, & Fratribus S. Jacobi. Era M. CC. XVI. Mense Septembrio quando Rex Fernandus habuit Curiam suam in Sala mantica cum Episcopis, & Baronibus Regni sui, & institutiones terrae suae per decreta sua firmiter ordinavit, placuit divina inspirante gratia praedictis Fratribus pacem, & veram concordiam unanimiter inter se habituram de mandato Magistrorum suorum, videlicet Domini Petri de Areis Hispanijs Prioris, & Domini Guidonis de Garda Magistri Militiae Templi, & Domini Petri Fernandi Magistri Militiae S. Jacobi, qui hanc constitutionem in Capitulis suis in virtute obedientiae firmiter teneri praeceperunt, statuere.

2 Ad honorem itaque nostrae professionis, aut Ordinis diligenter statuimus, ut si quis istorum trium Ordinum frater in aliquem eorumdem fratrum forte peccaverit quod rationabiliter possit comprobari, in Capitulo con-

querentis ille qui iniuriam intulit, se repraesentet plenam exhibiturus iustitiam, & hoc non differat.

3 Si vero istorum trium Ordinum alter ab altero se cognoverit iniuriam pati, aut aliquod gravamen inferri, manifestata utrorumque querimonia in praesentia tertij Ordinis, & per advocatos suos rectè declarata, quod tertius Ordo super hoc iudicaverit, ratum teneatur, & firmum.

4 Si aliquis nostrorum pro negotijs suis Romanam Curiam adire contigerit, testimonij sui litteras ab alijs petat, & ipsi accepta licentia Magistrorum, Fratri suo tamquam se metipsis per praesentiam suam subvenire non differant.

5 Si contigerit vni de his tribus Ordinibus, ut habeat suas directuras defendere, vel alias acquirere, alij duo Ordines adjuvent eum, quasi semetipsos contra omnes homines, contra Regem etiam rogando, & supplicando per terras etiam.

6 Vbicumque Frater cuiuslibet horum trium Ordinum convocaverit Fratrem aliorum duorum Ordinum propter sua negotia, non differat eum adjuvare, ac si sui Ordinis esset, quia à prima institutione à Magistris licentia generaliter permessa est.

7 Si forte qui Romam petierit aliqua necessitate compulsus, negotium suum complere non potuerit, Fratres alios advocet in auxilium, & ipsi studiosè cum magna diligentia Domino Papae propter ipsum litteras suas transmittant, &c.

Anno 1179. Script. I.

Bulla prohibens transitum ad alium Ordinem obtentu aetioris Religionis, cum in ipso S. Jacobi Ordine sit locus aetioris observantiae constitutus, sicut preceptum fuerat in Bulla Confirmationis

anno 1175. num. 9.

¶ 10.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis, ad quos litterae istae pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Cum venisset olim ad Sedem Apo-
sto-

stolicam dilectus filius noster Petrus Ferrandi Magister Militiæ S. Iacobi cum quibusdam de Fratribus suis humiliter postulans Ordinis sui observantias à Sede Apostolica confirmari, Nos igitur ipsius, & aliorum Fratrum precibus inclinati constituimus, ut locum aliquem arctiorem haberent, in quo Fratres, qui sine vxoribus vellent esse, & caste vivere, sub arctiore Regula possent Domino deservire, quod & ipsi, sicut audivimus, facere curaverunt. Nunc verò quidam de Fratribus magis animi levitate, quam obtentu maioris religionis inducti ad alia loca se transferunt; nonnulli tamen reiecto habitu regulari, & Ordine spreto, in quo voverant Domino militare, ad sæculum, tamquam canis ad vomitum, redeuntēs sæculariter vivere non verentur. Ne igitur de cætero Fratrum aliquis post susceptum habitum, & factam ibidem professionem ad alium locum arctioris religionis intuitu sine Magistri, & Conventus licentia transire cogantur, cum in hoc Ordine sub strictiori observantia peccata sua valeat expiare, universitati vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, ut si aliquis hoc attemptare præsumperit, si commonitus à vobis ad obedientiam Fratrum prædictorum humiliter se non redegerit, ipsum nullius appellatione obstante per excommunicationis sententiam compellatis. Dat. Signiæ XIII. kalendas Augusti. *Concordat cum originali.*

Anno 1180. Script. I.

Fundatio Domus Hospitalis de Mercede Redemptionis Captivorum in Toletō, sive Hospitali iam dudum instituto, & donatio Regiæ. Vide anno

1250. script. 7.

Inter cætera pietatis opera piissimum est, & salutem animarum accomodum Christianos Captivos redimere, & eos, qui ad hoc intendunt, terrenis facultatibus iuvare. Ea propter lego Aldonfus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti vna cum vxore meâ Alienor Regina libenti animo, & voluntate spontanea intuitu pietatis & misericordiæ pro animabus parentum meorum, & salute propria facio car-

tam donationis, concessionis, & stabilitatis Deo, & vobis Petro Ferrandi omnibusque successoribus vestris Magistris Militiæ S. Iacobi, & omnibus Fratribus in vestro Ordine constitutis præsentibus & futuris illius Hospitalis, quod institutum est in vestro Ordine ad extrahendos Christianos Captivos in terra Maurorum iure hæreditario in perpetuum valituram. Dono itaque, & iure hæreditario vobis concedo in Toletō medietatem totius Portagij de porta, quæ dicitur Visagra, sicut ipsa porta habere debet, libere, & quiete per sæcula cuncta habendam, & irrevocabiliter possidendam. Et hanc medietatem pro CCC. Aureis assignatis vobis assigno, & dono instituens sano intellectu & concedens, quod si aliquis Rex post me veniens alteram medietatem istius portagij alicui intuitu dilectionis, vel servitij dederit, nullatenus tamen ipse, nec aliquis Dominus Villæ possit medietatem portagij, quam vobis dono, aliqua occasione alicui dare, nec permutare, nec diminuerē, sed semper firma, & stabilis sit hæc mea donatio huius medietatis, sicut recipitur hodie.

2 Tali conditione, & pacto vobis hanc medietatem dono, ut nullus Magister vestri Ordinis, nec fratres, nec aliquis fratrum possint redditus dictæ medietatis aliqua occasione in alios usus vestri Ordinis ullatenus expendere, nec occasione caritiæ, vel cuiuscumque necessitatis, nec aliqua penitus occasione, nisi ad redimendos Christianos Captivos de terra Maurorum. Instituo, ut annuatim de redditu huius medietatis triginta Captivi ad minus redimantur, & si aliqua occasione contigerit, quod in vnoquoque anno triginta non redimatis, quam citius poteritis reservatam redditum vel partem residuam pro redemptione detis Captivorum, ut si forte numerus Captivorum redimendorum deficiat in vno anno, per bonam fidem suppleatur in altero. Et si plusquam trecenti Aurei haberi potuerint, aut in vnoquoque anno, aut aliquando de medietate dicti portagij iuxta prædictam rationem, ex superacrescentibus Aureis ampliores Captivos de institutione, & pacto redimatis. Instituo, quod decem Aurei pro vno Captivo dentur.

Et

3 Et Ego Petrus Ferrandi Magister Militiæ S. Jacobi, nã cum communi consensu Capituli per Nos, & per successores nostros convenimus, & promittimus vobis Domino nostro Regi A. quod totum redditum assignatæ medietatis pro Captivis redimendis, sicut superscriptum est, tribuamus; & quod nulla interveniente caristia, vel occasione aliqua dictum redditum in alios usus nostri Ordinis expendamus nisi in Redemptionem Captivorum, sicut feriatim prænomiatum est, ad honorem Dei, & salutem corporis, & animæ vestræ, & parentum vestrorum.

4 Et Ego Rex Aldefonsus sic dono, & tale pactum à vobis recipio. Siquis verò huius meæ donationis paginam in aliquo rumpere, inquietare, vel diminuere temptaverit sive sit ex meo, sive ex alio genere iram Dei Omnipotentis plenariè incurrat, & cum Iuda Domini proditore pœnas in inferno patiatur æternas, & insuper Regiæ parti decem millia Aureorum in cauto persolvat, & prædicto Ordini, vel vocem eius pulsantia dampnum quod intulit duplatum restituat. Facta carta in Concha, Era M. CC. XVIII. & Quarto Nonas Aprilis. Et ego A. Rex regnans in Castella, & Toletto hanc cartam, quam fieri mandavi, manu propria roboro & confirmo.

Cerebrinus Tolertanus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Raimundus Palentinus Episcopus conf. Sancius Abulensis Episcopus conf. Ioannes Primus Conchenfis Electedus confirmat.

Comes Ferrandus confirmat. Rodericus Gutierrez Maiordomus Curie Regis conf. Goinez Garcia de Roda Alferiz Regis conf. Petrus Roderici de Azagra conf. Ferrandus Roderici de Trugello conf. Petrus de Arazuñ conf. Petrus Roderici de Guzman confirmat. Munio Sanchez dominans in Concha confirmat. Magister Geraldus Regis Notarius, Petro de Cardona exi-

stente Cancellario, scripsit. *Concordat. cum originali.*

SCRIPT. II.

Privilegia Boamundi Antiocheni Principis Magistrum Ordinis proprio nomine invocantis ad bella gerenda in Terra Sancta, ubi primitus invenitur Ordinis invocatio de Spata. Vide anno 1185.

script. 2.

1 ✠ IN Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Cum ego Boamundus Divina dignatione Princeps Antiochenus Raimundi bonæ memoriæ Principis filius scirem, id solum ad salutem animæ pertinere, quod folius Dei timore geritur & amore, proposui in corde meo ex terris & possessionibus ad honorem Antiochiæ pertinentibus Christo Militantibus necessariam distribuere portionem, ut per hanc eorum orationibus adiutus æternam à Deo consequatur retributionem.

2 Ea propter notum sit universitati fidelium, quod cum essemus in Palatio Antiochiæ, residentibus nobiscum tam Baronibus, quam cæteris hominibus nostris, consilio & voluntate Domini pijsissimi Patris nostri Americi Patriarchæ donavimus, & concessimus Petro Ferrandi Militiæ Beati Jacobi, & de Spata venerabili Magistro, & sacro eiusdem Religionis Conventui Castellam Vetule cum suis pertinentijs præter hoc, quod ex illo Guillelmus Buceli sibi retinuit, quando reddidit Castellum in nostra manu, & exceptis quatuor casalibus, quos habent ibi Templarij, Besil videlicet, Carmehalia, Neni, & Nenenta, & excepto Ifala, & duabus Gastinis Templatorum.

3 Donavimus eis nihilominus Castellum de S. Gerrenes cum suis pertinentijs exceptis illis casalibus, quos concessimus habendos yertito Assidæorum. Simili modo donavimus eis Guerras cum suis pertinentijs, Baldernia cum suis pertinentijs, Buckebis cum suis pertinentijs, Gypsum cum suis pertinentijs, salvis Villanis montanæ revelatæ, qui voluerint in platum hospitari, & venire ad Nos, sive ad nostros homines.

4 Siqui verò de nostris Baronibus suam eis largiri elemosinam voluerint,

rint, nostra permissione poterunt eis donare C. Bs. in assisiam. Alij de mille Bs. quinquaginta, de quingentis & infra, XXV.

5 Hoc totum donavimus Petro prænominatæ Militiæ Beati Iacobi, & Spatæ venerabili Magistro, & Sacro eiusdem Religionis Conventui iure perpetuo tenendum, & possidendum pro salute animæ nostræ, & pro animabus parentum nostrorum, quod si à præsentis mense Septembri vsque ad annum ynum cum tanta manu fratrum suorum Militum venerit, vt terram sibi à nobis concessam cum Dei adiutorio, & nostro possint conquerere, habeant eam in feodum, & hæreditatem iure perpetuo. Quod si termino præfixo minimè venerit, in nostro arbitrio erit vel eam nobis retinere, vel donare, quibus nobis placuerit. Vt autem hæc nostra donatio firmum tenorem habeat subscriptis testibus corroboratam nostri Sigilli principalis impressione muniri præcipimus.

6 Huius rei testes sunt Dominus noster Aimericus Sanctæ Sedis Antiochiæ Patriarcha. Rainaldus de Margato. Guiscardus de Infula. Hugo de Logijs. Rogerius de Surdavallo. Balduinus Constabularius. Oliverius Camerarius. Gervasius Dapifer. Rogerius Corbelli Dux Antiochiæ. Guiscardus de Nazareth. Datum est hoc privilegium per manum Ioannis Cancellarij nostri, & Sanctæ Sedis Antiochiæ Archidiaconi. Anno Incarnati Verbi M. C. LXXX. Principatus nostri XVII. Indictione XIII. *Concordat cum originali.*

Anno 1181. Script. I.

Donatio Regia de novo statuta, sive restitutio plurimum ad quadraginta ex hereditatibus, & Villis, quas Ordo dimisserat de Regno egrediens Legionensi anno 1174. (retentis nonnullis alijs) à Rege post Beneventanam Curiam facta. Vide ann. 1174. Scriptura 1. & 1175. Scriptura 1. nam. 4. & Rades in Chron.

S. Iacobi Cap. 1. §. Tiempo en que esta Orden fol. 3.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Plerum-

que oblivionis incommoda sentimus, cum ea, quæ facimus, per negligentiam scripto non commendamus. Catholicorum igitur Regum est loca, & personas diligere Religionis, ac venerari ipsas amplis ditando muneribus, vt dando temporalia consequi mereamur æterna. Ea propter ego Rex Domnus Fernandus vnà cum filio meo Rege Domno Aldefonso facio cartam donationis, & confirmationis vobis Domno Petro Fernandi Militiæ S. Iacobi Magistro, & vestris Fratribus, in perpetuum de novo statutæ, postquam modo meas cepi incartationes, & meum Regnum in pace mansit in statu suo melioratum, de omnibus illis hæreditatibus, quas cumque de me tenetis & possidetis, & de omnibus alijs, qui in suas elemosinas vobis, Fratres Militiæ S. Iacobi, contulerunt per Regnum meum.

2. Concedo igitur vobis, & confirmo Ecclesiam S. Salvatoris de Desfriana cum sua Villa, & cum suas Ecclesias, quæ sunt in Valdornia intus, & foris, & cum Sernas, quæ sunt in Valdornia populatas, & por popular, & Priaranza, & Ferrera integra & cum totis suis pertinentijs, quæ pertinent ad Sancti Salvatoris de Desfriana. Otero de Dorio. Negrales & Moral, & sunt in termino de Legionem. Quintanellam. Moralinas. Castellum de Penna Gofende, Peteleio, la Zarça in Limia, Ganadi, Ecclesiam de Sandianas, Villar de Carrapatas, cautum de Veras Manos, median Ecclesiæ de Retorta, Barchenam cum Ecclesia & sua Villa, Morreiram cum suo Monte de Piraria, Casalem Pontis de Fresnedo, Magnoj, Villar de Ponte cum suo cauto, Casalem Fontis de Spino, Casalem Daufe, Ecclesiam de Carracedo cum toto suo cauto, Casalem de Meriz, Medium Dalvam, Medium de Layas, Medium Dasmeros in Salar, Ecclesiam de Petro Vzzos in Lemos, & Sanctum Salvatorem Darcos, qui est in valle Orreis quem ego vobis dedi pro Equo, cum quo bellatus fui, quando fuit bellum de Portugal cum Rege Sancio, & fuit Equus ille apretiatas quingentis Morabetinis, Loio cum suo cauto, Pontem Minij versus Loyo, Crescentem cum suo cauto. In Asturijs Borgia, Ec-

clesiam de Royriz eum suo cauto, Caurum de Guiral, Villar Sardon. Medium de Lentagno, Rovacns, & Castellum de Courel cum omnibus directuris, & pertinentijs.

3 Hæc omnia suprædicta concedo, & confirmo Militiæ S. Iacobi in perpetuum à tempore illo, quando concilium meum cum meis Baronibus feci apud Beneventum, vbi statum mei Regni melioravi, & omnes incartationes mihi accepi, & istas ibi confirmavi cum omni suo iure, quod vnaquæque illarum obtinere debet. Libero etiam istas hæreditates, & alias quas à me de hinc habebant de toto iure, & voce Regali, quòd sicut nunc obtinent, semper eis liceat sic possidere, & habere, ita quòd ex illis faciant quemadmodum vnusquisque facere potuit de hæreditate prænominata. Et etiam eas cauto, quòd de cætero nemini liceat Maiorino Regis, vel Sagioni, aut etiam alij de parte Regia, vel extranea in istas intrare contra voluntatem Magistri, & Fratrum Militiæ, & ipsorum successorum, neque pro aliquo foro, aut voce ipsas inquietare, neque de suo prendere, vel alienare, &c. Facta carta apud Castro Toraf, tertio Kal. Aprilis sub Era M. CC. XVIII. Regnante Domino Fernando in Legionè, Gallecia, Asturijs, & Extremadura.

4 Ego Dominus Fernandus vnà cum filio meo Rege Aldefonso hoc scriptum, quod fieri iussi, proprio robore confirmo.

Petrus Sedis Compostellanæ Archiepiscopus confirmo. Manricus Legionensis Electus conf. Ioannes Lucensis Episcopus conf. Rudericus Ovetensis Episcopus conf. Vitalis Salamantinus Episcopus conf. Aldefonsus Auriensis Episcopus conf. Bertrandus Tuden. Episcopus conf. Rabinatus Mindunensis Episcopus conf. Vilelmus Zamoren. Episcopus conf. Petrus Civitatis Episcopus conf. Fernandus Astoricen. Episcopus conf. Vazcat Cauriensis Episcopatus.

Guido Magister Militiæ Templi conf. Petrus de Areis Hospitalis Prior per Hispaniam conf.

5 Ermengotus Comes Vrgellenfis, Regis Fernandi Maiordomus confirm. Fernandus Roderici Castellanus conf. Velascus Comes conf. Gumez Comes in Trastamar conf. Veremundus Alvariz dominans in Sarria conf. Fruela Ramirez conf. Rodericus Lopez in Legionè conf. Alfonso Lupiz confirm. Rodericus Fernandiz conf. Fernandus Roderici de Benevento conf. Gonsalvus Roderici Signifer Regis conf. Gutterius Roderici conf. Pelagius Tabladiellus conf. Petrus Captivus confirm. Nuncio Pelæz conf. Michael Sefmiri confirmat.

Ego Bernardus Domini Regis Notarius per manum Pelagij de Lauro Compostellani Archidiaconi Regis Cancellarij, scribere iussi, & confirmo. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

LUCIUS PAPA III.

Electus die 29. Augusti anno 1181. obiit die 25.

Novembris anno 1185.

SCRIPT. II.

Bulla confirmans Regiam donationem de Villafafita, & Valdornia factam apud Salamanticam, & aliam donationem cuiusdam Nobilis die 25. Martij huius anni in Curia Beneventi habita.

Lucius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro &

Fratribus Militiæ S. Iacobi, salut. & Apost. ben.

Quanto vtilius pro fide Christi ad Sarracenorum compescendam perfidiam insudatis, tanto libentius paci vestræ consulimus & quieti, ac iustis postulationibus vestris assensum libentius debemus, & volumus impertiri. Ea propter vestris precibus clementer in-

inducti Villam Fasilam cum pertinentijs suis, Valdoñiam cum pertinentijs suis, Corel cum pertinentijs suis, & alias hæreditates, quas de largitione charissimi in Christo filij nostri Ferrandi illustris Hispaniarum Regis estis adepti, sicut rationabiliter, & sine controversia possidetis, vobis, & Domui vestræ auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus statuentes, vt nulli omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Velleterre Decimo Kalen. Novembris. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla confirmans Castrum de Alcobella propè S. Stephanum de Gormaz situm, quod anno sequenti in concordia datum fuit Ordini de Calatrava. Vide anno 1174. script. 3. & Rades in Chron.

S. Jacobi cap. 9. §. Carra de Hermandad fol. 16.

T Ucius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Jacobi salutem & Apostolicam ben.

Quanto vtilius pro fide Christi ad Sarracenorum compescendam perfidiam insudatis, tanto libentius paci vestræ consulimus & quieti, ac iustis postulationibus vestris assensum libentius debemus & volumus impertiri. Ea propter vestris precibus clementer inducti Castrum Alcubellam cum pertinentijs suis & hæreditates alias, quas de largitione charissimi in Christo filij nostri Alfonsi illustris Castellanorum Regis estis adepti, sicut rationabiliter, & sine controversia possidetis, vobis, & Domui vestræ auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus statuentes, vt nulli omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli

Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Velleterre Decimo Kal. Novembris. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla de libertate Ecclesiarum Ordinis, de qua fit mentio in cap. Veniens de verb. sign. in sexto, necnon de institutione Rectorum in Ecclesijs & Capellis Ordinis.

Vide anno 1236. script. 2. num.

13. & 1207. script. 2.

T Ucius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis salutem & Apost. ben.

Attendentes, quantus fructus de labore, ac studio dilectorum nostrorum filiorum Magistri, & Fratrum Sancti Jacobi Christianitati proveniar, & qualiter eo intuitu fideles omnes, & Prælati maxime, illorum debent subvenire necessitatibus, & commodis imminere, miramur plurimum, sicut est de ratione mirandum, quod plerique vestrum, vt dicitur, non solum eorum necessitatibus non communicant, sed ipsos contra tenorem Privilegij, quod à Sede Apostolica sunt adepti, pœnè intolerabiliter persequuntur. Accepimus sanè, quod quidam vestrum ab Ecclesijs, quas in desertis locis labore suo ac studio construxerunt, exigunt impudenter, quæ ab alijs Ecclesijs Parochialibus de iure Canonico sunt præstanda. Ecclesiæ verò iuxta tenorem Privilegij Apostolici constructæ à Fratribus, sicut in eodem Privilegio continetur, plena debent libertate gaudere, ita vt nulla per Episcopos Decimarum, aut alterius rei exactione graventur. Ridiculose autem à quibusdam Privilegij verbum exponitur, dicentibus, quod positum est: *Construxeritis*, ad construendas Ecclesias, & non ad constructas, quod de libertate illarum dictum est, referatur, cum iuxta sanam intelligentiam accipiendum sit de omnibus Ecclesijs, quas Fratres post concessum sibi Privilegium construxerunt, & auctore Domino construxerint in futurum. Quoniam igitur providere volumus & debemus, ne Apostolica constituta, quæ obtinere debent perpetuam firmitatem, vacentur pro privato commodo alicuius,

Vniuersitati vestre auctoritate Apostolica prohibemus, ne quid ab huiusmodi Ecclesijs videlicet constructis, vel construendis à Fratribus in deserto, Diocesanae legis nomine requiratis, vel permittatis à Ministris vestris requiri. Grave quidem nobis, & molestum existeret, si eos, aut Ecclesias supradictas propter hoc aliquatenus vexaretis, & gravamen Fratrum, & Apostolicæ prohibitionis contemptum requirere districtis egeremur. Desertum Nos accipimus, & statuimus debere intelligi, quod ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detentum est potestate. Sic etenim scelicis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri registro scriptum meminimus: Saticimus, ne occasione antiquæ detentionis sive scripturæ quicquam vobis possit auferre, quæ ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detenta sunt potestate, & studio ac labore vestro aut iam obtenta sunt, vel in futurum auxiliante Domino poteritis obtinere. Ad hæc, quoniam quidam vestrum, & Ministrorum vestrorum habitatores Villarum, & Opidorum de Frontaria, vt inde recedant, excommunicationi subponunt, & sub interminatione anathematis alij ad inhabitandum veniant interdiciunt, auctoritate nihilominus præsentium interdiciamus; ne ob præmissam causam in personam aliquam, aut locum excommunicationis vel interdicti sententiam promulgetis. Nec enim potestis melius Sarracenorum iurare perfidiam, quam si eos, per quos fides nostra defenditur, per excommunicationem vel interdictum à Fratrum auxilio compescatis. De cætero quoniam æquum est, vt in Capellis Villarum suarum, aut alijs fundorum suorum ius habeant præsentandi, Apostolica auctoritate præcipimus, vt Clericos idoneos ad præsentationem eorum in Ecclesijs Villarum suarum de Frontaria, & alijs insituatis contradictione, & excusatione cessante, & Episcopali iure contenti ius fundi, quod Fratribus competit minime usurpetis. Dat. Velleterre Decimo Kalen. Novembris.

Concordat cum
originali.

*** **

Anno 1182. Script. I. *Regia fundatio Domus de Mercede Redemptionis Captiuorum in Concha, cuius præcipuus fundator & gubernator Nobilis Rex Alfonso fuisse conscribitur, mensibus quatuor ante Lucij Papæ Tertij constitutionem in favorem Ecclesiæ Conchensis. Dotem ad Redemptionem vide anno 1184. script. 3. & 1220. script. 3. & 1227. scripta.*

IN Dei Nomine. Ego Tel Petri, & ego Petrus Guterij vna cum vxoribus nostris videlicet Domna Guntrodo Garcia, & Domna Maria Buiso pro remissione peccatorum nostrorum facimus cartam donationis de omni hæreditate nostra, quam habemus, vel habere debemus, aut in vita nostra acquirere poterimus in Villa, quæ vocatur Conca, & terminis suis Magistro Domino Petro Ferrandi, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi ad opus Hospitalis Captiuorum, quod est in ipso Ordine statutum, excepto quantum habet Dominus Tel Petri in Portella, & excepta vna iugaria, quam habet Dominus Petrus Guterij in Villa, quæ vocatur Olmedilla.

2 Tali scilicet pacto damus, vt reditus ipsius hæreditatis in nullos alios expendatur vsus, nisi in vsus ipsius Hospitalis, vel Fratrum, seu hominum, quot necesse fuerint, qui continuerint illud Hospitale. Siquis nostrum vel ambo in vita nostra illud Hospitale continuere voluerint, teneat illud per annum, & concessum Magistri Ordinis prædicti, & Conuentus eius complendo inde, quod Domus debet complere. Hanc autem præfatam hæreditatem damus, & concedimus in præsentia Domni Adefonsi Regis Castellæ per mandatum, & consilium eiusdem, qui fuit dator istius hæreditatis, & extat huius Hospitalis prænominati Ordinis Fundator, & Gubernator. Nobis siquidem ambobus ex hac vita migrantibus illud Hospitale in potestate Magistri, & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi remaneat. Si autem Magister Ordinis, sicut in hac carta scriptum est, non compleverit vel comple-

re non fecerit, monitusque ab aliquo, quilibet sit, fuerit, faciat emendare; quod si clamatum ei fuerit per ter, & per tria tempora, & non emendaverit, vel emendare non fecerit, clametur ad Regem, & Rex faciat emendare. Facta carta sub Era M. CC. XX. Et quotum III. Idus Martij. Regnante Rege Adefonso cum vxore sua Regina Domna Elionor in Toletis, & Castella. D. Roderico Gutierrez Maiordomo Regis existente. D. Gomez Garcia Alfierrez. Don Petro de Cardona Electo in Toletis, & Regis Cancellario. I. Electo Magistro Scholarum in Conca. Episcopo Domno Alderico in Seguenzia. Episcopo Domno Gundisalvo in Segovia.

3. Ego Tel Petri, & ego Petrus Gutierrez una cum vxoribus nostris Domna Guntrodo Garcia, & Domna Maria Buiso hanc cartam donationis, quam fieri iussimus proprijs manibus roboramus, & confirmamus, & signa facimus. Comes D. Petrus confirmat. Comes D. Fernandus conf. Comes D. Gundisalvus conf. Didacus Xemienez conf. Petrus Garcia conf. Ordonius Garcia conf. Petrus notuit. *Concordat prout est in Codice maiori.*

SCRIPT. II.

Privilegium Regis Castella suo ac successorum Regum nomine concessum Comendatoribus Maioribus in Regno suo tunc temporis de Vclès nuncupatis. Vbi Maior

D. Fernandus Didaci & Minor

*D. Petrus Franco
erant*

Presentibus & futuris notum sit, quod ego Adefonsus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti una cum vxore mea Alienor Regina dono & concedo Deo, & Ordini Iacobitano, & universis eiusdem Ordinis Fratibus in Regno meo constitutis, & constituendis presentibus & futuris, ut quotienscumque Maior Comendator de Vclès ad Curiam meam accesserit, ministrentur ei, & octo hominibus suis, & octo equitaturis necessaria ad victum quandiu in Curia mea esse voluerit. Similiter & omnes Fratres eiusdem Ordinis in Regno meo constituti, quando ad Curiam meam venerint, & ibi mo-

rari voluerint, erogentur eis & equitaturis suis necessaria ad victum, & hoc per me, & per successores meos statuo, & confirmo eis habendum. Si quis huius mee donationis, & concessionis factum in aliquo infringere præsumpserit, Regiam indignationem incurrat. Facta carta apud Vclès. Era M. CC. XX. Quinto Idus Aprilis. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. III.

Bulla de libertate Ordinis à solutione debitorum cuiusvis professoris, si habitum recipiens alium heredem relinquat, vel solvendo ei non sit.

Tunc Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Petro Ferrandi Magistro Militiæ S. Iacobi, & Fratribus eius salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quoties postulatur à nobis quod iuri convenit, & ab Ecclesiastica non dissonat honestate, petentium desiderijs facilem debemus impartiri consensum, ne videamur in eo difficiles, quod convenit celeriter indulgere. Ea propter iustis vestris postulationibus annuentes Apostolica auctoritate statuimus, ut non teneamini creditori, vel alias læso pro debitore ad Ordinem vestrum converso, si alios principales reliquit hæredes, vel qui ei succederet intestato, si verò heredem minimè reliquerit, vel si non fuerit solvendo, dum ad Ordinem transfulerit, non in plus teneamini pro fratre converso, quam emolumentum vos constiterit habuisse ab eo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Velletræ Secundo kal. Septembris. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla de non transeundo ad alium Ordinem sine Magistri licentia. Vide anno 1223. script. 15. & 1172. script. 3. & 1188. script. 3.

Lucius Episcopus, servus servorum Dei, Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis salut. & Apostolic. ben.

Dilecti filij nostri Magister, & Fratres Militiæ S. Jacobi sua Nobis assertionem monstrarunt, quod quidam post factam professionem, & habitum eorum assumptum, suadente diabolo, aspiciunt retro, & cum graviscandalo proximorum, vel in sæculo remanent, vel intrare alium Ordinem contra privilegium, quod Fratribus Ecclesia Romana concessit, temeritate propria, Magistri licentia postposita, moluntur. Vnde quoniam de vniuersorum salute fidelium pro suscepto tenemur ministerio cogitare, fraternitati vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatinus illos, quos Fratres Ordinem suum professos, & suscepisse habitum legitime demonstraverint, aut qui hoc confessione propria in iure dixerint revelandum, ne in sæculo manent, vel sine Magistri licentia ad alium se Ordinem transferant, districtius moneatis, si quis autem prohibitionem vestram contempserit, excommunicationis eum vinculo inmodetis, & faciatis, donec ad professionis suæ observantiam veniat, sicut excommunicatum ab omnibus evitari. Dat. Vellererræ Secundo Idus Octobris. *Concordat prout est in Codice Castelle.*

Ann. 1183. Script. I.

Donatio Villenova de Vwarena prope Stampas & quarundam Decimarum in Stampis à Philippo Gallie Rege facta Ordini, & Fratribus in illis partibus D. Roderico Presbytero & D. Iohanni Fernandez cum alijs degentibus, ut alibi constat.

Vide anno 1184. script. 5.

IN Nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis. Amen. Philippus Dei gratia Rex. Noverint vniuersi præsen-

tes pariter & futuri, quod Dei intuitu, & ob remedium animæ Patris nostri, & meæ, donamus in elemosinam Fratribus Ordinis Militiæ S. Jacobi quicquid habemus apud Villamnovam de Warena sub Colle Montis Falconis sitam, & totam Decimam molendinorum nostrorum (nostro Fulleret) quæ nunc facimus, & quæ etiam faciemus in Stampis, & Castro Nantonis. Quæ omnia, vt perpetuam obtineant firmitatem, nec aliqua posterorum malitia possint convelli, præsentem paginam sigilli nostri auctoritate, & Regij nominis caractere inferius annotato communimus. Actum Stampis anno ab Incarnatione Domini M. C. LXXXIII. Regni nostri anno quarto. Astantibus in Palatio nostro quorum nomina sunt, & signa. Signum Mathi. Camerarij. Signum Radulphi Constabularij. Data per manum Hugonis Cancellarij.

Anno 1184. Script. I.

Exemptio Fratrum Ordinis à quodam tributo in Regno Legionensi vulgariter Nuncio nuncupato in ultima primi Magistri contra Sarracenos expeditione, à Rege concessa. Vide stabilimenta Ordinis de Regum Privil. folio 33.

IN Dei Nomine. Ego Rex Dominus Fernandus vna cum filio meo Rege Domino Alfonso vniuersis per Regnum meum constitutis notum facio, quod dono, & concedo, & remitto modis omnibus Deo, & Magistro Petro Fernandi, & Fratribus Militiæ S. Jacobi omne illud Nuncium, quod Nobiles terræ meæ à Militibus capere debent, qui in ipso Ordine S. Jacobi Religionis habitum sibi vellent eligere, & suscipere, ita quod licet aliquis Militum per Regnum meum huius Ordinis habitum suscepit, non nisi eidem Ordini & Magistro suo, & Fratribus vniuersis, qui sunt, & erunt, Nuncium de ipsis dare compellatur. Et istud facio amore Dei, & Magistri Domni Petri Fernandi, & Fratrum Militiæ S. Jacobi in perpetuum duraturum. Vnde quicumque contra istud venerit iram meam iacurrat, Nuncium reddat Fratribus in Quadruplum, & mi-

mihj, & Regiæ voci tria millia Aureorum: reddet in pœnam, & hoc scriptum semper sit firmum. Facta carta apud Canceres VIII. kal. Martij, Era M. CC. XXII. Regnante Rege Domino F. Legionæ, Gallecia, Asturijs, & Extremadura. Ego Dominus F. viâ cum filio meo Rege Domino A. hoc scriptum, quod fieri iussi, proprio robore confirmo.

2. Petrus Compostellanus Archiepiscopus confirmat. Mauricus Legion. Episcopus conf. Rodericus Oveten. Episcopus conf. Willelmus Zemorren. Episcopus conf. Vitalis Salaman. Episcopus conf. Petrus Civitaten. Episcopus conf. Arnaldus Cauren. Episcopus conf.

3. Fernandus Roderici Castellanus dominans in Asturijs conf. Comes Gomez in Transamara conf. Comes Fernandus in Limia conf. Comes Aldonsus in Bercido conf. Froila Ramirez Regis Signifer conf. Ego Magister Bernardus Domini Regis F. Notarius per manum Petri Velæ Archidiaconi Compostellani, Regis Cancellarij scribere iussi, & confirmo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

De obitu Primi Magistri Militiæ S. Iacobi quaesito fundatoris iure, cognomine, ac Patria immerito destituti. Vide Marris hæreditatem ann. 1170. script. 2. Vclesio præpositam in Bulla 1175. script. 1. num. 4. & 1382. script. 1. & 2. & 1285. script. 1. n. 8.

Vclense. Kalendarium die XI. Julij. Vo. Idus Julij. Obijt bonæ memoriæ Magister Dominus Petrus Fernandi Fundator Ordinis Militiæ Beati Iacobi.

Epitaphium in Ecclesia S. Marci Legionensis.

Mens pia, larga manus, os prudens, hæc tria clarum Cœlo fecerunt, & Mundo te Petre Fernandi. Militiæ Iacobi Magister, Stitor, Restorque fuisti. Sic te pro meritis ditavit gratia Christi. Era M. CC. XXII. Vo. K. Julij.

SCRIPT. III.

Vota solemniter emissa à Concilio Cochensis Civitatis in favorem Domus de Mercede Redemptionis ibi constructæ. De votis in Transerra vide ann. 1271. script. 3. & 1220. script. 3. & 1481.

script. 3. & 4.

1. **I**N Nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis, quæ ab omnibus colitur, & adoratur. Amen. Notum sit omnibus hominibus tam presentibus, quam futuris, quod Nos Concilium de Conca facimus cartam donationis, atque concessionis ad proficuum Parentum nostrorum, vivorum scilicet, & mortuorum, nemine Nos cogente, nemine Nostrum contradicente, omnibus enim vna est, & erit voluntas nunc, & in perpetuum. Damus itaque datum per forum pro Redemptione Captivorum, & propria salute Hospitali Captivorum, quem Dominus Tellus Petri, atque Dominus Petrus Gutteri dederunt Deo, Fratibusque Militiæ S. Iacobi. Qui laboraverint cum boves, tam Civitatis, quam Aldearum quolibet anno Almu dem tritici, qui autem cum vno bove laboraverint dent dimidium Almu dem tritici similiter. Ille verò, qui neque bovem habuerit, solvat supradicto Hospitali Captivorum quatuor denarios annuatim similiter. Et cirogri llorum Venatores quatuor pelles dent. Omnis Pastor, qui centum oves insuper custodierit det agnam vnam, & istæ agnæ dentur mense Madij, & panis detur in mense Augusti, & denarij per festum S. Martini, & pelles per festum Nativitatis.

2. Hanc cartam, atque istud donum concessit, & corroboravit Excellentissimus Rex A. qui tam operis, quam doni fuit principium & finis, nam ipse totum incepit, struxit, & consumavit. Facta carta, & à totali Concilio concessa, atque roborata, & donum roboratum, & confirmatum in perpetuum valiturum, quandiu prædictus Hospitalis elemosinam solverit Captivorum; Era M. CC. XXII. *Concordat prout est in Codice Castelle cum originali.*

C 3

Script.

SCRIPT. IV.

*Indulgentia quadraginta dierum à primo
Conchenſi Epifcopo conceſſa in favorem
prædicti Hospitalis de Mercède
Redemptionis.*

Ioannes Dei gratiâ Conchenſis Ec-
cleſiæ humilis Miniſter omnibus
Chriſti fidelibus, ad quôſcumque litte-
ræ iſtæ pervenerint, in Domino ſalu-
tem.

1. Univerſitati veſtræ notum fa-
cimus, Hôſpitale quoddam ad hono-
rẽm Dei, & Redemptionem Captivo-
rum in Conchenſi Civitate conſtru-
ctum eſſe, vnde Deo ſerviat, & indi-
gentiæ Captivorum beneficia præſten-
tur. Quod quoniam ſanctum eſt, &
Chriſti fidelibus plurimum neceſſa-
rium, charitatem veſtram in Domino
monemus, & monendo ſalubriter
exhortamur, quatinus de bonis vobis à
Deo collatis iam dicto loco conferre
ſtudeatis, vt omnia munda ſint vobis,
& peccata veſtra extinguantur iuxta
illud: Date elemoſinam, & ecce om-
nia munda ſunt vobis. Et alibi: Sicut
aqua extinguit ignem, ita elemoſina
extinguit peccatum.

2. Quicumque ergo verè pœni-
tens in maximo, vel in minimo præ-
nominato Hôſpitale elemoſinam de-
derit, auctoritate Dei Omnipotentis,
& Beatorum Apoſtolorum Petri, &
Pauli, & noſtra à Deo nobis conceſſa
XL. dies de iniuncta ſibi pœnitentiâ
relaxamus. Facta earta Era M. CC.
XXII. & Vo kalendas ſemptembris.
Concordat pro vt eſt in Codice maiori.

SCRIPT. V.

*Bulla ſecunda confirmationis Ordinis, &
poſſeſſionum extra Hiſpaniam acquiſita-
rum cum clauſula: Domum veſtram,
quæ Beati Petri iuris eſt, &c. De quo
Vide ann. 1236. ſcriptura 2. &
1428. ſcript. 5. & 6.*

Lucius Epifcopus ſervus ſervorum
Dei, dilectis filijs Fratribus Mi-
litæ Beati Iacobi Clericis, & Laicis
tam præſentibus, quàm futuris com-
munem vitam profeſſis in perpe-
tuam rei memoriam.

1. Licet vniverſos Religioſos viros
paterna charitate teneamur, eos ta-
men benigniori nos convenit oculo
intueri, qui relictis carnalibus deſide-
rijs, quæ militant adverſus animam,
Religionis cultum in Domino rece-
perunt, vt eo fortius in ſui propoſiti
obſervantiâ ſolidentur, quo celerius
ſe viderint à Sede Apoſtolica exaudiri.
Ea propter, dilecti in Domino filij,
veſtris iuſtis poſtulationibus clemen-
ter annuimus, & ſœlicis recordationis
Alexandri Papæ prædeceſſoris noſtri
veſtigijs inhærentes, vos, & Domum
veſtram, quæ Beati Petri ſpecialiter
iuris eſt, ſub Beati Petri, & noſtra
protectione ſuſcipimus, & Ordinem
auctoritate Apoſtolica confirmantes
præſentis ſcripti Privilegio communi-
mus ſtatuentes, vt quæcumque poſſeſ-
ſiones, quæcumque bona in præſen-
tiarum iuſte, & legitime poſſidetis,
aut in futurum conceſſione Ponti-
ficum, largitione Regum vel Princi-
pum, oblatione fidelium, ſeu alijs iu-
ſtis modis, præſtante Domino, pote-
ritis adipiſci, firma vobis, veſtrisque
ſucceſſoribus, & illibata permaneat,
in quibus hæc proprijs duximus expreſ-
ſenda vocabulis.

2. Lodium, & Monafterium cum
cauto, & pertinentijs ſuis. Bergum
de Ponte Minijs contra Lodium cum
ſuis pertinentijs. Creſcentem cum
cauto, & pertinentijs ſuis. Quinta-
niellam de Petro Erez cum cauto, &
ſuis pertinentijs. Lentamo cum ſuis
pertinentijs. Barram cum cauto, &
ſuis pertinentijs. Sanctum Salvatorem
de Liſtriana cum cauto, & ſuis perti-
nentijs. Monzot cum ſuis pertinen-
tijs. Pennagoſent cum ſuis pertinen-
tijs.

3. Sanctam Mariam de Pinel cum
ſuis pertinentijs. Vcles cum ſuis perti-
nentijs. Alfarellam cum ſuis pertinen-
tijs. Orellam cum ſuis pertinentijs.
Moram cum ſuis pertinentijs. Mo-
ramveiam cum ſuis pertinentijs. Dezi-
mas de Valera, & de Portatgo cum
ſuis pertinentijs. Stremeram cum ſuis
pertinentijs.

4. Alcazar cum ſuis pertinentijs.
Almadana cum ſuis pertinentijs. La
Ruda cum ſuis pertinentijs. La Zarça
cum ſuis pertinentijs.

5. Terram & poſſeſſiones, quas ha-
be-

betis apud Agerant: Terram, Furnum, domos, & vineas, quas habetis apud Donfront: Terram & possessiones de Portugazel: Domos, & vineas à Ioanne de Villanova vobis concessas. Decimam quam habetis apud Montem Falconis. Possessiones quas Hugo de Parceio vobis dedit. Terram quam Comitissa de Bellomonte & Comes vobis dederunt apud Berigneium. Villam novam cum suis pertinentijs ab Illustri Philippo Rege Francorum vobis concessam. Decimam molendinorum solum de Castro Nantone, & de Sampis. Domum apud Castrum Nantonem. Viginti Marcas argenti in Anglia singulis annis vobis reddendas, ab Henrico Illustri Anglorum Rege vobis concessas. Domum Hospitali apud Cenomannum cum suis pertinentijs. Terram quam vobis dedit Petrus de Marceio inter Bellam Villam, & Chalon cum suis pertinentijs, pro qua centum Marcas vobis dedit: Terram, & possessiones, quas Albertus Marchio de Ancissa vobis dedit apud Carentinum.

6 Sancimus præterea, ne occasione antiquæ detentionis, sive scripturæ quiscquam possit auferre, quæ ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detenta sunt potestate, & de munificentia Principum, seu vestro studio & labore, aut iam obtenta sunt, aut in futurum auxiliante Domino poteritis obtinere. Cum enim vnica sit vobis intentio, & singularis cura semper immineat pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed & personas ipsas pro tuitione Fratrum incunctanter exponere, plurimum posset hoc pium opus, & laudabile studium impediri, si labores, & stipendia vestra, quæ incommuni proficiunt, præriperentur ab alijs, & ociosi, ac desides atque in laboribus suis, non quæ Iesu Christi, sed quæ sua sunt requirentes emolumenta illa perciperent, quæ pro tantis laboribus vobis & pauperum Christi vsibus sunt provisa dicente Apostolo: Qui non laborat non manducet. Inter ea sanè, quæ in professionis vestræ Ordine statutum est observari, primum est, vt sub vniuersi Magistri obedientia in omni humilitate, atque concordia, sine proprio vivere debeatis, &c. *Vt supra in Bulla Alexandri Ter-*

tij in omnibus vsque ad finem cum eis demet vocibus, ibi: Et apud districtum Iudicem præmia aeternæ pacis inveniat. Amen. Amen.

7 Sanctus Petrus; Sanctus Paulus. Lucius Papa III. Adiuvans nos Deus salutaris noster. Ego Lucius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. Ego Conradus Sabinenfis Episcopus, Maguntia Sedis Archiepiscopus. Ego Theodinus Portuensis; & Sanctæ Rufinæ Episcopus. Ego Albanus Episcopus Henricus. Ego Teobaldus Ostiensis, & Velleterrenfis Episcopus. Ego Ioannes Titulo Sancti Marci Presbyter Cardinalis. Ego Laborans Presbyter Cardinalis S. Mariæ Trans-Tiberim Tit. Calixti. Ego Hubertus Presbyter Cardin. Titulo S. Laurentij in Damaso. Ego Pandulfus Presbyter Cardin. Tit. Basilicæ duodecim Apostolorum. Ego Ardicio Diaconus Cardinalis Sancti Theodori. Ego Gracianus Diaconus Cardinalis Sancti Cosmæ & Damiani. Ego Godfredus S. Mariæ in via lata Diaconus Cardinalis. Ego Alvinus Diaconus Cardinalis S. Mariæ Novæ. Dat. Veronæ per manum Hugonis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Notarij, decimoquinto kalendas Decembris. Indictione tertia. Incarnationis Dominicæ anno M. C. LXXXIII. Pontificatus verò Domini Lucij Papæ Tertij anno quarto. *Concordat prout est in Codice Castelle exceptis quæ aliò mittuntur.*

Anno 1185. Script. 1.

Regia donatio Villa de Aregnos in Comitatu seu terminis de Pernia. De qua vide script. seq. sub Dat. in Velesto, vbi sequentis Concordiæ tenor à Palentino Capitulo acceptandus similiter conceptus fuisse videtur.

EGo Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina libenti animo & voluntate spontanea dono, & concedo Deo & Iacobitano Ordini in persecutionem gentis Paganæ instituto, & eiusdem Ordinis Militiæ Domino Ferrando Didaci instanti Magistro, & omnibus successoribus vestris, & vniuersis Fratribus eiusdem Ordinis præsentibus & futuris Villam, quæ dicitur **Are-**

Arenos, quæ est Villa de Pernia, propè Castellum, quod vocatur Tremaia, sita, cum ingressibus & egressibus, & omnibus directuris, & pertinentijs suis iure hæreditario habendam in perpetuum, & irrevocabiliter possidendam. Facta carta apud Velès, Era M. CC. XXIII. & kalend. Madij.

Gundisalvus Toletanæ Ecclesiæ Archiepiscopus confirmat. Ardericus Palentinus Episcopus conf. Marinus Burgen. Episcopus conf. Ioannes Conchen. Episcopus conf. Gasias Oxomenfis Electus conf. Comes Petrus conf. Comes Ferrandus conf. &c. *Concordat cum originali exceptis quæ omittuntur.*

SCRIPT. II.

Conventio inter Ecclesiam Palentinam & Ordinem S. Iacobi sive de Spata super dominio decem Villarum, in quibus nonnulla iura indivisa & partibus communia permanserunt. Vide invocationem de spata anno 1180. & de causis Regiæ donationis anno 1175.

Script. I. num. 15.

1 **I**N Nomine Domini. Ego Ardericus, Dei gratia Palentinus Episcopus cum consensu & voluntate Capituli Palentinæ Ecclesiæ facio concambium cum Magistro Fernando Diaz de Spata, & cum Petro Franco Comendatore de Velès, & Fratribus de Spata cum consensu Domini nostri Regis Aldefonsi ad commodum, & utilitatem Palentinæ Ecclesiæ & Fratrum de Spata, qui vocantur Fratres de Sancto Iacobo.

2 Damus vobis in concambium illas Villas de populationibus scilicet: Fuznajo, Lombrana, Sancta Maria de Monte, & Santa Eulalia cum omnibus terminis suis, vt possideatis in perpetuum, & faciatis inde vobis quidquid placuerit rentento nobis in omnibus & per omnia integre iure Pontificali in omnibus Ecclesijs prædictarum Villarum.

3 Et Nos Magister F. Diaz, & P. Franci Comendator de Velès cum voluntate & consensu nostri Conventus pro iam dictis Villis, quas nobis datis, damus vobis Villam nostram, quæ dicitur Aregnos, cum omnibus terminis suis & omni iure, quod in eadem Vil-

la ad Nos pertinet, vt habeatis, & possideatis vos, & successoris vestri iure hæreditario in perpetuum, & faciatis quidquid vobis inde placuerit.

4 Talis enim inter nos conventio habita est, vt iam dictæ Villæ vestræ, & aliæ Villæ, quæ nobis remanent in ipsis populationibus scilicet: Trasavola, Salzeda, Barrio, & Coteles, & S. Mames, & Sancta Maria de Sierra communiter dent homicidium, & nos æqualiter dividamus à quocumque fiat homicidium, & sive homo Palentini Episcopi, sive homo, qui sit de Fratribus de Spata, interfectus fuerit. Et vnaquæque Villa de omnibus populationibus habeant hæreditates suas, & Brainas, & terminos suos sicut hodie habent.

5 Omnes homines de populationibus communiter pascant in omnibus montibus herbas, & glandes, & facient ligna sine contradictione alicuius, & homines vnius domini non vendant hæreditates hominibus alterius domini, nisi illas hæreditates quas modo cultas habent.

6 Huius autem concambij dux cartæ factæ sunt sub vno tenore per Alfabetum divisæ. Factis cartis in Palentia mense Augusti. Era M. CCXXIII. Regnante Rege Aldefonso cum vxore sua Alienor Regina in Tolero, in Castella, & in tota Estremadura. Gundisalvo existente Archiepiscopo. Roderico Gutierrez Senescallo Domini Regis. Lupo Diaz de Fitero Merino in Castella.

7 Berengarius Diaconus Palentini Episcopi ex mandato eius, & Goterri Sanchez, & Petri Guterri de Olir, qui fuerunt Nuncij Magistri F. Diaz de Spata, & Petri Franci Comendatoris de Velès, has cartas scripsit. *Concordat pro vt est in Codice Castella.*

Anno 1186. Script. I.

Donatio Villa de Archela. De qua vide ann. 1244. in Concordijs cum Ecclesia Toletana scriptura
10. num. 4.

1 **S**ub Christi Nomine, & in dividuæ Trinitatis P. & F. & Spiritus Sancti. Amen. Ego itaque Dominus G. Medicus vna cum vxore mea

mea Domna Mayor pro animabus avorum, & patrum nostrorum, pro salute etiam animarum nostrarum, donamus Archiela cum terris, vineis, pratis, pascuis, rivis, molendinis, & cum omnibus directuris, terminis, & pertinentijs suis, Valconer similiter quantum pertinet ei videlicet, & Yelamos quantum pertinet ei, & illas casas, molinos, & azudas quas habemus in Guadalaiara, & quantum habemus citra Serram iure hæreditario habendum, & possidendum, damus, dico, has supradictas hæreditates vobis Ferrando Didaci Iacobitanæ Militiæ Magistro, & vniversis eiusdem Militibus præsentibus, & futuris.

2 Facta carta in Vclès tempore quo Rex Illelonsus erat in Concha sub Era M. CC. XXIII. & XIII. Kalendas Martij. Rege Illelonso Regnante in Toletis, & in Castella. Et Dominus G. Medicus sit Comendator in omnibus diebus vitæ suæ, sed non possit dare has hæreditates neque vendere, neque concambiare, nisi cum licentia Magistri, vel Comendatoris. Ego Dominus G. Medicus vnà cum vxore mea Mayor propria manu roboramus, & confirmamus hanc cartam. G. Toletanus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. D. Avilensis Episcopus conf. I. Episcopus Conchen. conf. Comes Ferrandus. conf. D. Xemenex conf. G. Garziaz conf. D. Lopez Alferiz Regis conf. R. Goterrez Maior-domus Curia Regis conf. Lope Diaz de Fitero, Maiorinus Regis conf. Tel Pedrez conf. P. Goterrez conf. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Regia concessio Decimarum in termino de Truxillo & medietatis iurium Episcopatum omnium Ecclesiarum ibi à flumine Tago vsque ad Guadianam construendarum. Vide confirmatum donum. anno 1285. script. 1. num.

33. & anno 1428. script.

5. & 6.

1 **Q**uoniam ea, quæ à Regibus sunt, scripto firmantur, ne post temporum diuturnitate oblivioni tradantur, idcirco ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castel-

læ, & Toleti vnà cum vxore mea Alienor Regina libenti animo & voluntate spontanea facio cartam donationis concessionis, & stabilitatis Deo, & Iacobitano Ordini, & Militiæ, & vobis Ferrando Didaci eiusdem Ordinis Militiæ Magistro, & omnibus successoribus vestris & Fratribus dicti Ordinis præsentibus, & futuris pro animabus parentum meorum, & salute propria perpetuò valituram.

2 Dono itaque vobis & concedo medietatem Decimæ, quæ de omnibus meis redditibus tam ex agricultura, quàm quibuslibet alijs modis de Trugello, & omnibus terminis suis proveniet, & emerget, & medietatem Tertiarum de Ecclesijs de Trugello, & omnibus terminis suis, qui populabuntur de Tago vsque ad Guadianam & medietatem totius iuris Ecclesiastici, quod ad Episcopum dignoscitur pertinere, reservata vna tertia Decimarum Ecclesiæ Ecclesiarum Clericis, & alia tertia concilio ad fabricam Ecclesiarum designata. Siquis verò hanc cartam infringere præsumserit iram Dei Omnipotentis plenariè incurrat, & insuper Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum quod vobis intulerit dupplatum restituat. Facta carta apud Turgellum, Era M. CC. XXIII. & XI. kalen. Madij.

3 Gundisalvus Toleranæ Ecclesiæ Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Ioannes Conchen. Episcopus conf. Garfias Oxomen. Episcopus conf. Martinus Segont. Episcopus conf. Dominicus Abulensis conf. Comes Petrus conf. Comes Ferrandus conf. &c. *Concordat cum originali exceptis subscriptionibus.*

SCRIPT. III.

De Monasterio Sanctæ Eufemia de Cozolos, in quo D. Petrus Michaelis Prior & Canonici Regulares quasdam libertates (vt alibi constat) impetrarunt ab Imperatore Alfonso VII. sub dat. in Paramo die 13. Iunij anno Domini

1136.

Hoc Privilegium faciunt Canonici de Santa Eufemia de Cozolos. Prior, & alij Canonici, qui sunt in hoc loco, & alij qui sunt interius, & exte-

rius.

rius, & exterius osculant manus. Obsecrānt vos, vt agant vestram Paternam benedictionem. Volunt, vt sciatis vos de illis honoribus de Sancta Eufemia quomodo debent expleri. En Ribiella de Bodoavian vna hereditat, & dierona poblar ad vnum Canonicum qui habuisset omnibus diebus vitæ suæ, & dedisset in renda XII. modios de pan, & suam effurtionem in die Sanctæ Eufemix, &c. *Concordat prout est in Codice Castelle exceptis que omittuntur.*

SCRIPT. IV.

De Monasterio S. Petri de Cerbatos Ecclesia Burgensi à Rege pro Monasterio Canoniorum Sanctæ Eufemix de Cozellos concessio.

PRæsentibus notum sit, & futuris, quod ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina dono & concedo Deo, & Sanctæ Mariæ Burgensis Ecclesiæ & vobis Domno Marino eiusdem Ecclesiæ instanti Episcopo, & omnibus successoribus vestris, Monasterium S. Petri de Cerbatos cum omnibus Ecclesijs, Grangijs, & possessionibus suis in concambio pro Monasterio Sanctæ Eufemix de Cozuelos, quod ab Ecclesia Burgensi recipio mihi, & omnibus successoribus meis, &c.

Facta carta apud Placentiam II. Nonas Decembris, Era M. CC. XXIII. Ego Rex A. Regnans in Castella, & in Toletis hanc cartam quam fieri iussi manu propria roboro, & confirmo. Gundisalvus Toletanæ Ecclesiæ Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas confirmat. Dominicus Abulensis, &c. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

SCRIPT. V.

De Monasterio Sanctæ Eufemix à Rege Ordini concessio, quod modo Toleti sub invocatione Sanctæ Fidei Nobile Monialium Monasterium habetur. Vide anno

1187. script. 3. num. 5. &

1270. script. 3.

Regali quippe competit Maieitati viros quosque Religiosos & honestos, & eorum loca di-

ligere, & eis in temporalibus beneficijs providere, vt temporalibus subsidijs adiuti Redemptoris sui obsequijs plenius valeant inhaerere. Idcirco ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina dono, & concedo Deo, & Ordini Iacobitano, & vobis Dorano Sancio Ferrandi eiusdem Militiæ Magistro, & omnibus successoribus vestris Monasterium Sanctæ Eufemix cum omni iure suo & cum possessionibus, & hereditatibus, & omnibus directuris, terminis, & pertinentijs suis, &c.

2 Facta carta apud Placentiam VIII. Idus Decembris, Era M. CC. XXIII. Et ego A. Rex regnans in Castella, & Toletis hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro & confirmo. Gundisalvus Toletanus Archiepiscopus & Hispaniarum Primas confirmat. Dominicus Abulen. Episcopus conf. Gundisalvus Secovien. Episcopus conf. Ardericus Palentin. Episcopus conf. Ioannes Conchen. Episcopus conf. Comes Petrus conf. Comes Ferrandus conf.

3 Rodericus Guterrez Maiordomus Curia Regis conf. Didacus Lupi Alferiz Regis conf. Didacus Xemenes conf. Petrus Ferrandi conf. Petrus Garfia conf. Gomez Garfia conf. Ordonius Garfia conf. Lop. Diaz Merinus Regis in Castella conf. Magister Micha Regis Notarius, Guterrio Roderici existente Cancellario, scripsit. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

SCRIPT. VI.

Donatio à Rege Legionensi facta Magistro D. Sancio ex Placentia Legionem profecto de quadam hereditate Salcedo nuncupata.

De qua vide in Bulla Urbani Tertij anno 1187. script. 3. num. 5.

IN Dei Nomine Amen. Ego Rex Domnus Fernandus vnâ cum filio Rege Domno A. facio cartam firmitudinis in perpetuum valituram Domno Sancio Fernandi Militiæ S. Iacobi Magistro, & Fratribus eius præsentibus, & futuris de illa hereditate, quæ dicitur Salcedo cum omnibus directuris, & pertinentijs suis, vt habeant, & possideant sicut alias hereditates, quas me-

lius

litus habent & possident, &c.
 Facta carta apud Legionem sub Era
 M.CC.XXIII. & III. kalen. Ianuarij
 Regnante Rege Domino F. cum filio
 Rege Domino A. in Legionem, Galle-
 cia, & Asturijs. Petrus Compostella-
 næ Ecclesiæ Archiepiscopus conf. Ma-
 nricus Legion. Episcopus conf. Ro-
 dericus Oveten. Episcopus conf. Guil-
 lermus Zemoren. Episcopus conf. Vi-
 talis Salamant. Episcopus conf. Petrus
 Civitaten. Episcopus conf. Rodericus
 Lucen. Episcopus conf.

Comes Domnus Gomez in Trasta-
 mar. conf. Comes Domnus Fernandus
 conf. Bermudus Alvarez Maiordomus
 Regis conf. Garfia Lupi Signifer Re-
 gis conf. Velascus Fernandi conf. Pe-
 lagius Tabladello, & Petrus Cativo
 conf. *Concordat prout est in Codice Le-
 gionis exceptis que omittuntur.*

Anno 1187. Script. I.

*Testamentum D. Petri Fernandi de Ca-
 stro Ordini reliquentis castra tunc sua, &
 in Regno Castellæ consistentia, scilicet
 Montanches, Sancta Cruz, Monfrag seu
 Almofrag, & alia paulò ante ipsius ad
 Regnum Legionensis commigrationem.*

Vide anno 1198. scrip. 1. & de Mont-
 frag ann. 1171. script. 5. num. 1.
 3. & 1245. script. 7.

Siant omnes homines veritatem
 diligentes tam futuri, quam præ-
 sentes, quod ego Petrus Fernandi dono
 Deo, & Ordini, & Militiæ & Fra-
 tribus Sancti Iacobi, si sine lingua, &
 sine filijs mors mihi evenerit, dono
 eis, atque concedo omnia Castella
 mea pronominatos: Montanges, &
 Sancta Cruz, & Zúserola, & Caban-
 nas, & Monfrange, & Solana, &
 Penna-Falcon, dono eis, atque con-
 cedo in ipso pacto quod habeo cum
 Domino Rege A. & dono eis alias
 meas hæreditates, quod in hoc sæculo
 habeo, & dono eis tam mobiles, quam
 immoviles, & dono eis Spatam cor-
 tam, & meam fortia, & Lignum Do-
 mini, & totum hoc dono eis atque
 concedo propter redemptionem ani-
 mæ meæ, & pro animabus patris, &
 matris meæ, & omnium fidelium
 defunctorum. Et si ad mortem super-
 me remanserint debita, ipsi solvant.
 Facta carta XVIII. Kalendas Septem-
 bris. Et sub Era M. CCXX.V. *Con-
 cordat prout est in Codice maiore.*

URBANUS PAPA III.

Electus die 25. Novembris anno 1185. obiit die 19.
 Octobris anno 1187.

SCRIPT. II.

*Bulla in favorem Hospitalis Toletani de
 Mercede Redemptionis pro Collectoribus
 Mercedis intra Hispaniam degentibus.*

Vide ann. 1180. scriptura 1. &
 Rades in Chron. S. Iacobi
 Cap. 11. fol. 18.

URbanus Episcopus, servus servo-
 rum Dei, dilectis filijs univrsis
 Dei, fidelibus per Hispaniam consti-
 tutis salut. & Apost. ben.

1. Quoniam, vt ait Apostolus, sta-
 bimus ante Tribunal Christi recepturi
 prout gessimus in corpore sive bo-

num sive malum, oportet nos diem
 mensuris extremæ misericordiæ opè-
 ribus prævenire, & æternorum intui-
 tu seminare in terris, quod cum mul-
 tiplicato fructu recolligere debeamus
 in cælis firmam spem, fiduciamque
 tenentes: quoniam qui parçè seminar,
 parçè & metet, & qui seminat in be-
 nedictionibus, de benedictionibus &
 metet vitam æternam.

2. Audivimus autem, quod dile-
 cti filij nostri Fratres Militiæ S. Iacobi
 nuper quoddam Hospitale in Regno
 charissimi filij nostri in Christo A.
 Illustris Regis Castellæ apud Toletum
 pro Captivorum Redemptione con-
 stru-

struxerint, cui licet assignaverint por-
tiones omnes pertinentes ad ipsos de
universis rebus, quas in terra Sarrace-
norum quandolibet auxiliante Deo,
poterunt adipisci, fidelium tamen eos
auxilio ad tam pium opus in melius
promovendum cognovimus indigere.

3. Quo circa Universitatem ve-
stram monemus attenuius, & exhorta-
mur in Domino vobis in peccatorum
veniam iniungentes, quatinus Nuncios
prædictorum Fratrum, qui ad vos
propterea fuerint destinati, recipiatis
benignis, & de bonis vobis a Deo
collatis pijs elemosinas hilariter con-
feratis, vt per hæc, & alia bona, quæ
Deo auctore feceritis, æternæ felici-
tatis gaudia teneatis. Dat. Veronæ
XV. kalen. Octobris. *Concordat cum
originali.*

SCRIPT. III.

*Bulla Confirmationis Ordinis tertii cum
expressione Monasteriorum, hereditatum
& locorum denuo intra Hispaniam post
Bullam Alexandri III. acquiritorum.*

Vide ann. 1186. scrip. 6.

URbanus Episcopus, servus servorum
Dei, dilectis filijs Sancto
Fernandi Magistro Militiæ Beati Iaco-
bi eiusque Fratribus Cleticis, & Lalicis
tam presentibus, quam futuris commu-
nem vitam professis in perpetuam rei
memoriam.

Benedictus Deus in donis suis,
& Sanctus in omnibus operibus suis,
qui Ecclesiam suam nova temper prole
fecundat, & sic pro patribus filios in
ea facit exurgere, sicque à generatio-
ne in generationem notitiam nominis
sui, & lucem Fidei Christianæ diffun-
dit, vt sicut ante ortum solis stellæ se-
se ad occasum in firmamento sequun-
tur, ita in Ecclesiasticis gradibus gene-
rationes iustorum, antequam veniat
dies Domini magnus, & horribilis, &
tenebras nostras veri Solis splendor il-
luminet, per tempora sibi succedant,
& sicut multi sæpe per caudam Dra-
conis deieciuntur in terram, ita &
per adoptionem spiritus cotidiana
fiat reparatio perditorum, & de pro-
fundis inferni ad quærendam multi Cœ-
lestia erigantur, & ita corpore tenean-
tur in terra, vt tanquam Cives San-

ctorum, & Domestici Dei cogitatio-
ne, & desiderio converentur in
coelis. *Hoc sane temporibus nostris in
partibus Hispaniarum de divino fa-
ctum munere gratulamur, vbi nobiles
quidam viri peccatorum vinculis irre-
titi, & miseratione illius, qui vocat ea,
quæ non sunt, tanquam ea, quæ sunt,
superna gratia sunt afflati & tacti super
multis transgressionibus suis dolore
cordis intrinsecus, & præteritorum
agentes poenitentiam peccatorum, non
solum possessiones terrenas, sed & cor-
pora sua dare in extrema quæque pe-
ricula pro Domino decreverunt, & ad
exemplum Domini nostri Iesu Christi
qui ait: Non veni facere voluntatem
meam, sed eius qui misit me Patris, in
habitu, & conversatione Religionis
sub vnius Magistri statuerunt obe-
dientia commorari, eo vtique mode-
ramine propositum suum, & Ordinem
temperantes, vt, quia vniversa turba
fidelium in coniugatos, & continentes
distinguitur, & Dominus Iesus Christus
non solum pro viris, sed & pro scemi-
nis quoque de scemina nasci voluit, &
cum hominibus conversari, habeantur
in ipso Ordine, qui cælibera, si
voluerint, ducant vitam, & consi-
lium Beati Pauli sequantur qui dicit:
De Virginibus autem præceptum Do-
mini non habeo, consilium autem do-
minicum qui iuxta institutionem Do-
minicam ad procreandam sobolem, &
incontinentiæ præcipitium evitan-
dum coniugibus suis vrantur, & vnâ
cum eis ad incolatum supernæ Patriæ
de convalle lacrymarum, & terrena
transire peregrinatione nitantur, &
lacrymis diluant, & operibus pieratis,
si eos super fundamentum suum, quod
Christus est, pro cura carnis, & affe-
ctibus liberorum ligna, scœnum, stipu-
lam ædificare contingat, cum alij ex-
peditiores, & continentes ædificent
aurum, argentum, & lapides pretio-
sos, & isti tamen & illi militent vni
Regi, & super vnum fundamentum
cœlestem vnâ ædificent mansionem
promissione Psalmistæ in Domino ro-
borati, qui minora quoque membra
Ecclesiæ confortat, & dicit: Imperfe-
ctum meum viderunt oculi tui, & in li-
bro tuo omnes scribebuntur.*

3. In horum autem Fidelium
Chri-

Christi Collegio, bonæ memoriæ Petrus Fernandi, per voluntatem Dei Magisterium super alios, & providentiam tunc accepit, qui cum quibusdam Fratrum vestrorum ad præsentiam felicitis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri accedens, cum humilitate, qua decuit, à Sede Apostolica requisivit, ut vos tamquam peculiare filios in defensionem suam, & locum, in quo Caput Ordinis factum est, in ius, & proprietatem Ecclesiæ Romanæ reciperet. Vnde idem prædecessor noster devotionem vestram, & bonum in Domino desiderium attendens de communi Fratrum consilio in speciales, ac proprios Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recepit, & Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmavit. Nos igitur eiusdem Antecessoris nostri vestigijs inhærentes Domum vestram in ius & proprietatem Ecclesiæ Romanæ, & vos in filios recipimus speciales, & Ordinem vestrum cum Regularibus eius observantijs auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti Privilegio communimus ita tuentes, ut quascumque possessiones, quæcumque bona in præsentiarum iuste & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus & illibata permaneant. In quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis.

4 Lodium & Monasterium cum cauto, & pertinentijs suis. Burgum de Ponte-Minij contra Lodium cum suis pertinentijs. Crescentem cum cauto, & pertinentijs suis. Quintanellam de Petro Herez cum cauto & suis pertinentijs. Sanctum Salvatorem de Istriana cum suis pertinentijs. Barram cum cauto & suis pertinentijs. Lentamo cum cauto & suis pertinentijs. Monzot cum cauto, & suis pertinentijs. Penagosent cum suis pertinentijs. Sanctam Mariam de Pinel cum suis pertinentijs. Velès cum suis pertinentijs. Alfarellam cum suis pertinentijs. Orellam cum suis pertinentijs. Moram cum suis pertinentijs. Moramveiam cum suis pertinentijs. Decimam de Valera, &

Portazgo cum suis pertinentijs. Stremam cum suis pertinentijs. Alcazar cum suis pertinentijs. Almada nam cum suis pertinentijs. La Ruda cum suis pertinentijs. La Zarça cum suis pertinentijs.

Bietmam cum suis pertinentijs. Famuscum cum suis pertinentijs. Sanctam Eufemiam cum suis pertinentijs. Olamum cum suis pertinentijs. Hospitale de Concha cum suis pertinentijs. Hospitale de Toletum cum medietate Portæ de Visagra, & cæteris suis pertinentijs. Ferreram cum suis pertinentijs. Alionem cum suis pertinentijs. Supercobium cum suis pertinentijs. Guazam cum suis pertinentijs. Humanam cum suis pertinentijs. Palmellam cum suis pertinentijs. S. Mariam de Sespiazo cum suis pertinentijs. Laynam cum suis pertinentijs. Alvam cum suis pertinentijs. Garvaes cum suis pertinentijs. Salcedum cum suis pertinentijs. S. Munium de Vega cum suis pertinentijs. S. Marcum de Leon cum suis pertinentijs. Granadam cum suis pertinentijs.

5 Sancimus præterea, ne occasione antiquæ detentionis, sive scripturæ quiscumque vobis possit auferre, quæ vltra memoriam hominum sub Sarracenum detenta sunt potestate, & demumificentia Principum, seu vestro studio, & labore, aut iam obtenta sunt, aut in futurum auxiliante Domino poteritis obtinere. Cum enim vnica sit vobis intentio, & singularis cura semper imminet pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed personas ipsas pro tuitione fratrum incunctanter exponere, plurimum posset hoc pium opus, & laudabile studium impediri, si labores & stipendia vestra, quæ in communi proficiunt, præripiantur ab alijs, & otiosi ac desidiosi, atque in laboribus suis non quæ Iesu Christi, sed quæ sua sunt requirentes emolumenta illa perciperent, quæ pro tantis laboribus vobis, & pauperum Christi vrbibus sunt provisa dicente Apostolo: Qui non laborat non manducet.

6 Inter ea sanè, quæ in professione vestræ Ordine statutum est observari, primum est, ut sub vnus Magistri obedientia in omni humilitate, atque concordia sine proprio vivere debeatis.

tis, illorum fidelium exemplum habentes, qui ad Fidem Christianam Apostolorum prædicatione conversi vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes illorum, dividebaturque singulis prout cuique opus erat, neque aliquis illorum quæ possederat, quicquam suum esse dicebat, sed erant eis omnia communia.

7 Ad suscipiendam quoque prolem, quæ in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium iuxta institutionem Domini, & indulgentiam Apostoli, qui ait: Bonum est homini mulierem non tangere, propter fornicationem autem unusquisque uxorem suam habeat, & similiter mulier virum suum, qui continere nequiverit, coniugium fortietur, & seruet inviolatam fidem uxori, & uxor viro, ne tori conjugalis continentia violetur.

8 Si autem viri præmortui fuerint & relicte uxores, quæ Ordinem susceperunt, nubere voluerint, denuntietur hoc Magistro, sive Comendatori, ut cum illius conscientia, cui mulier ipsa vult, nubat secundum verbum Apostoli dicentis: Mortuo viro soluta esse intelligitur mulier à lege viri, cui vult nubat tantum in Domino, quod etiam de viris intelligitur observandum, una etenim lege tenentur.

9 Statuimus quoque, ut nullus fratrum, sive sororum post susceptionem Ordinis vestri, & promissam obedientiam vel redire ad sæculum, vel ad alium Ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre, cum sint in Ordine vestro loca statuta, ubi quisque districtius valeat conversari. Discedentem verò nullus audeat retinere, sed ad Ordinem suum per censuram Ecclesiasticam, qui discesserit, redire cogatur.

10 Ut autem in Ordine vestro cum maiori omnia deliberatione tractentur, statutum est inter vos, ut locus aliquis ordinetur, in quo per singulos annos in solemnitate omnium Sanctorum Generale Capitulum teneatur, & sit ibi Clericorum Conventus, & Prior, qui illorum, & aliorum Clericorum, qui de Ordine vestro fuerint, curam possit habere, ac fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus.

11 Sint autem & Tredecim in Ordine Fratres, qui Magistro, cum opus fuerit, in consilio & dispositione Domini assistant, & eligendi Magistri curam habeant competentem. Prior siquidem Clericorum, cum Magister migraverit de hac luce, de Domo & Ordine sollicitudinem gerat, cui sicut Magistro omnes obediens existant, donec per providentiam Tredecim prædictorum fratrum Magistri electio celebretur. Is, cum transitus Magistri fuerit auditus, & cognitus, Tredecim illos fratres sine dilatione aliqua convocabit, & si quisquam eorum infirmitate, vel alia ex causa infra quinquaginta dies adesse nequiverit, cum aliorum consilio, qui præsentem fuerint, alium absentis loco constituet, ut Magistri electio ex aliquorum absentia minimè differatur.

12 Illi verò Tredecim Fratres, si Magister, qui pro tempore fuerit, pernitiosus, aut inutilis apparuerit, cum consilio Prioris Clericorum, & sanioris partis Capituli maioris Domus corrigendi, aut etiam amovendi eum habeant potestatem. Et si inter eum, & Capitulum emerferint quæstiones, debitum eis finem imponant, ne per aliena iudicia vel dilabatur Ordo, vel temporalis substantia dissipetur. In nullam autem ex hoc fratres illi superbiam eleventur, sed Magistro suo devoti, & obediens existant. Et si quis eorum ex hac vita transierit, vel pro culpa, seu alia quacumque fuerit occasione mutandus, Magister cum consilio reliquorum, aut maioris partis, alium loco eius substituat.

13 In Capitulo autem, quod annis singulis diximus celebrandum, Tredecim isti fratres, & Comendatores Domorum, nisi evidens & magna eos necessitas detinuerit, ad statutum locum incunctanter occurrant, & communiter tractent, quæ ad profectum Ordinis, animarumque salutem, & sustentationem corporum fuerint statuenda, ubi præcipue ad defensionem Christianorum intendere moneantur, & districtè præcipiatur, ut in Sarracenos non mundanæ laudis amore, non desiderio sanguinis effundendi, non terrenarum rerum cupiditate bellum tractent, sed in tantum in pugna sua intendant, ut vel Christiani ab eorum tueantur incur-

curfu, vel ipsos ad culturam possint Christianæ fidei provocare.

14 Eligantur & tunc Visitatores idonei, qui Domos fratrum per anni circulum fideliter visitent, & quæ ibi digna correctione invenerint, aut ipsi corrigant, aut ad Generale Capitulum deferant corrigenda.

15 Clerici præterea vestri Ordinis per Villas & Oppida simul mancant, & Priori, qui super eos fuerit ordinatus, obediens existant, & filios fratrum, qui eis à Magistro fuerint commisi, instruant scientia litterarum, & fratribus tam in vita, quàm in morte spiritualia subministrent. Induuntur autem superpelliceis, & Conventum, & Claustram sub Priore suo tenebunt, & humiliter facient, quod ab ipso illis secundum Deum fuerit imperatum, vbi fratres quoque, de quibus Magistro visum fuerit, converfentur, & non sint otiosi, sed vacent orationi, & operibus pietatis.

16 Clericis verò de laboribus & alijs bonis à Deo præstitis decimæ reddantur à fratribus, vnde libros, & congrua Ecclesiarum faciant ornamenta, & in necessitatibus corporum convenienter sibi provideant, & si aliquid superfuerit, secundum providentiam Magistri in vsu pauperum erogetur.

17 Vt autem concordia inter vos, charitasque fervetur, & à peccato detractionis, & murmuris cuncti debeant abstinere, qui Comendator in quolibet loco fuerit institutus, pro facultate Domus in sanitate, & ægritudine quod cuique opus fuerit, cum ea sollicitudine ac benevolentia subministret, vt neque in substantia parcitatem, neque in verbo amaritudinem gerere videatur.

18 Sit vobis præcipua cura hospitum, & indigentium, & necessaria illis pro facultate Domus liberaliter conferantur. Exhibeatur Prælaris Ecclesiarum honor, & reverentia. Subministretur Christi fidelibus Canonicis, Monachis, Templarijs, Hospitalarijs, alijsque in sanctæ Religionis observantia positis consilium, & auxilium. Quorumlibet etiam indigentia, si facultas fuerit, sublevetur, vt Deus in vestris glorificetur operibus, & alij, qui viderint, humilitatis & charitatis vestræ provocentur odore.

19 Ad hæc adijciendum decernimus, vt si locus aliquis, in quo Episcopus esse debeat, in vestram venerit potestatem, sit ibi Episcopus, qui cum Ecclesijs, & Clero suo designatos sibi redditus, & possessiones, & Episcopalia iura percipiat, reliqua verò cedant in vsu vestros, & in vestra dispositione sine cuiusquam contradictione persistant.

20 Profectò in Parrochialibus Ecclesijs, quas habetis, nolumus Episcopos suo iure fraudari. Si autem in locis desertis, aut in ipsis terris Saracenorum de novo Ecclesias construxeritis, Ecclesiæ illæ plena gaudeant libertate, nec aliqua per Episcopos decimarum, aut alterius rei exactione graventur, liceatque vobis per Clericos vestros idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare, neque interdicto per Episcopos, vel excommunicationi subdantur, sed fas sit vobis tam in maiori Ecclesia, quæ caput fuerit Ordinis, quàm in illis, excommunicatis, & interdictis exclusis, divina semper Officia celebrare.

21 Præterea, ne humanis vexationibus, & calumnijs à defensione Christianorum retrahi valeatis, Apostolica auctoritate decernimus, ne personas vestras præter Legatum Apostolicæ Sedis à Latere Romani Pontificis destinatum interdicere quisquam aut excommunicare præsumat, quod etiam de familijs, & servientibus vestris statuimus, qui stipendia vestra percipiunt, donec iustitiam parati fuerint exhibere, nisi forte talis fuerit culpa, ex qua ipso facto Ecclesiasticam censuram incurrant.

22 Chrisma verò, & Oleum Sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, Ordinationes Clericorum vestrorum, qui ad Sacros Ordines fuerint promovendi à Dicecesano suscipietis Episcopo, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam atque communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absque vlla pravitare vobis debeat exhibere, alioquin liceat vobis quem malueritis adire Antistitem, qui nostra fultus auctoritate quod postulatur indulgeat.

23 Liceat præterea vobis in locis vestris, vbi quatuor Fratres vel plures fuerint, oratoria construere, in quibus

Fratres, & familia vestra tantum, & divinum audire Officium, & christianam possint habere sepulturam, ita enim volumus necessitati vestra consulere, ut non debeant ex hoc adiacentes Ecclesie iniuriam sustinere. Cum autem generale interdictum terrae fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce divina Officia celebrare.

24 Nihilominus presenti decreto sancimus, ut si quis in aliquem vestrum, Fratrum videlicet vel Sororum, violentas manus iniecerit, excommunicationis sententia sit astrictus, & illud idem pro tutela vestra tam in sententia, quam in poena fervetur, quod sub scel. memorie Papa Innocentio Prædecessore nostro de tuitione Clericorum generali Concilio noscitur institutum.

25 Decernimus ergo, ut nulli hominum liceat iura, vel possessiones vestras temerè perturbare, aut bona vestra auferre, vel ablata retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed illibata omnia, & integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate.

26 Ad iudicium autem huius à Sede Apostolica perceptæ libertatis decem Malachinos nobis, nostrisque successoribus annis singulis perolveritis.

27 Si qua igitur Ecclesiastica, Sæcularive persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contravenire tentaverit, secundo, tertiove communita, nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Iesu Christi aliena sit, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem vobis vestra iura servantibus sit pax Domini Nostri Iesu Christi, quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

28 Sanctus Petrus. Sanctus Paulus. Urbanus Papa Tertius. Ad te Domine levavi animam meam. Ego Urbanus Catholicæ Ecclesie Episcopus. Ego Theobaldus Ostiensis, & Velleterrensis Episcopus. Ego Henricus Alvanensis Episcopus. Ego Petrus de Bón. Presbyter Card. Tit. Sanctæ Sufannæ. Ego Laborans Presbyter Card. S. Mariæ Trans-Tiberim Tit. Calixti. Ego Melior Presbyter Card. Sanctor. Ioannis & Pauli Tit. Parnachij. Ego Adelardus Presbyter Card. Tit. S. Marcelli. Ego Iacintus Diaconus Card. S. Mariæ in Cosmedin. Ego Gracianus Diaconus Cardin. Sanctor. Cosmæ & Damiani. Ego Octavianus Diaconus Card. Sanctor. Sergij & Bachi. Ego Petrus Diaconus Card. S. Nicolai in Carcere Tulliano. Ego Radulfus Diaconus Card. S. Georgij ad Velum Aureum.

Dat. Veronæ per manum Alberti S. Romanæ Ecclesie Presbyteri Cardinalis & Cancellarij. Decimoquarto kalendas Octobris. Indictione sexta. Incarnationis Dominicæ anno M. C. LXXXVII. Pontificatus verò Domini Urbani Papæ Tertij anno secundo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla super nullitate rescriptorum in præiudicium Ordinis à quibusvis tacita veritate obtentorum.

URbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Sancti Iacobi salut. & Apost. ben.

Quæ per subreptionem, & fraudem à Sede Apostolica in aliquorum præiudicium obtinentur secundum iuris æquitatem vires habere non debent. Inde est, quod cum proposueritis, in præsentia nostra vobis apud Sedem Apostolicam constitutis respondere paratis, rescripta quædam à quibusdam in præiudicium vestrum tacita veritate fuisse obtenta, præsentium auctoritate statuimus, ut rescripta illa, quæ taliter impetrata fuerunt, vires in hac parte non habeant, nec per ea vobis in negotijs vestris præiudicium generetur. Dat. Ferrariæ Idibus Octobris. *Concordat prout est in Codice Cassella.*

GREGORIUS PAPA VIII

olim Albertus, de quo supra in Prologo, electus die 20. Octobris, obiit die 15. Decembris anno 1187. Clemens III. a die 6. Januarij 1188. ad 25. Martij 1191. Et Cœlestinus III. a die 29. Martij 1191. ad 8. Januarij 1198.

SCRIPT. V.

Bulla in favorem omnium Ordinis Hospitalium tam pro reficiendis pauperibus, quam pro Captivis redimendis constructorum.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, universis Dei fidelibus, ad quoscumque litteræ istæ pervenerint salut. & Apost. ben.

Siquandò charitatem vestram ad exhibendas elemosinas litteris Apostolicis invitamus, tanto eas libentius Christi pauperibus erogare debetis, quanto citius per exhibitiones earum peccatorum venia creditur obtinenda, attestante hoc sacra Scriptura, quæ ait: Sicut aqua ignem, ita elemosinam peccatorum extinguit.

Cum igitur dilecti filij nostri Fratres Militiæ S. Iacobi Hospitalia in multis locis pro refectione pauperum, ac Redemptione Captivorum ad honorem Dei construxisse videantur, charitatem vestram rogamus, & exhortamur in Domino, atque in remissionem iniungimus peccatorum, quatenus, cum ad opus Hospitalium illorum à vobis fuerit elemosina requisita, vos divinæ pietatis intuitu manum misericordiæ porrigatis, ut per hæc & alia bona, quæ Domino inspirante feceritis, æternæ retributionis præmium obtinere possitis. Dat. Ferrar. Secundo Kalen. Novembris Indictione

sexta. *Concordat cum originali.*

Anno 1188. Script. I.

De obitu Regis Legionensis ex Vclensi Kalendario ad diem 2. mensis Ianuarij. Vide ann. 1184. script. 2.

Vndezimo Kalendas Februarij, &c. Obijt Dominus Fernandus bonæ memoriæ Rex Legionensis Fundator Ordinis Militiæ Beati Iacobi.

SCRIPT. II.

Monasterium Sanctæ Mariæ vulgò de la Defessa inter Vclesium & Rozalem situm, emitur CC. aureis per Priorem Vclesensem Abbati de Gumiel solvendis. Prasente Rege in Vclesio, cum obitus Regis Fernandi notus ei fuisse creditur. Vide anno 1173. script. 2.

Vniuersis siquidem fidelibus tam presentibus, quam futuris volumus esse manifestum perpetuò, quatinus Abbas vir benedictæ memoriæ per cuncta laudabiliter Beatissimi Petri Apostoli de Gomieli nomine Dominicus vendidit Sancta Maria de Rozalem cum omnibus appendijs suis, atque omni iure suo scilicet cum domibus, cum vineis, & pratis & horto, & pascuis, & molendinis, & his similibus egressibus, & ingressibus cum assensu Regis Illesonsi Illustrissimi Castellæ, & cum convenientia omnium suorum Fratrum Priori de Vcles Fernando Petri, ceterisque fratribus pretio ducentorum Aureorum.

2 Siquis autem adversus hanc

cartam navigare voluerit, anathemata sit, & cum Iuda traditore in inferno patriatur inferiori, vbi nunquam defuit dolor & gemitus. Insuper sciat se regem esse Iesæ Maiestatis, & iram Regis penitus incurrere, & persolvet tria millia Aureorum Regis fisco, & hereditatem Fratibus in dupplum restituet. Regnante Rege Alfonso in Toledo, & in Castella vna cum vxore sua Nobilissima Regina nomine Alienor eo tempore.

3 Gundisalvo Archiepiscopo in Toledo in Hispania Primatate conf. Ioanne Pontifice in Concha conf. Martino Episcopo in Segoncia conf. Gonzalvo Præfule in Secobia conf. Arderico Præfule in Palencia conf. Sancio Ferrandi Militiæ Beati Iacobi Magistro conf. Petro Franco Comendatore de Vcles confirmat.

4 Comite Ferrando Alferiz Regis testis. Comite Petro testis. Petro Ferrandi testis. Roi Goterrez testis. Tel Pedrez testis. Petro Goterrez testis. Iudice in Vcles Petro Fandaluz testis. Alcaldes Domingo Miguel el Grand, Sanctio Gomez, Martino Ioannis, Petro Manes, Eneco Ladallil, Sanchon Sancio Testes, Prior Dominico Sancio, Martino Sacrista, & Petro Celerario. Facta carta apud Vcles mense Februario Era M. CC. XXVI. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. III.

Concordia inter Fratres de Calatrava & Fratres Militiæ S. Iacobi super questionibus præteritis & futuris, præcipuis utriusque Ordinis Fratibus cum quatuor Magistris apud Carrion, cum ibi haberetur Regni Curia, concurrentibus.

Vide ann. 1174. script. 3. & Rades in Chron. Calatravæ Capit. 12. in fine.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Hæc est convenientia compositionis & pacis inter Magistrum Numium, & Fratres de Calatrava, & Magistrum Sancium, & Fratres Militiæ S. Iacobi. Omnes controversiæ & querelæ, quæ fuerunt à principio sui Ordinis inter iam dictos Fratres vsque ad diem S. Iohannis, quan-

do fuit Curia in Carrion, sopitæ sunt, & celeræ inter utrosque Fratres sine omni calumnia, & contradictione, tali tamen tenore, vt de cætero sint vnanimes, & concordæ, & vivant in pace.

2 Si verò suadente diabolo, quod absit, his vel discordia orta fuerit, iudicio quinque Fratrum de Calatrava, & quinque de Militiæ S. Iacobi, quales singuli Magistri elegerint de utroque Capitulo, terminetur & componatur. Si talis fuerit excessus, Frater qui culpam incurrerit veniat satisfactorius Capitulo Fratrum de Calatrava, vel Capitulo de Militiæ S. Iacobi.

3 Et vt compositio ista firmiter teneatur quique eorum habeat redditos suos & nullus eorum recipiat aliquem sine licentia Magistri de Calatrava vel de Militiæ S. Iacobi, & si fecerit, citò corrigatur & emendetur. Facta carta anno ab Incarnatione Christi M. C. LXXXVIII. testes. Michael Prior de Vallebona, Petrus de Sal Monachus Morimundi, Martin de Sion quondam Magister de Calatrava. Garfia Pedrez. Et de altera parte Fernandus Didaci quondam Magister Militiæ S. Iacobi, Fernando Raimundi, Ioan Pedrez, Gonçalvo Roiz, Melendus Roderici. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. IV.

Fundatio Ecclesiæ & Domus ad litterarum studia in Benevento ex singulari concessione Concilij Parrochianorum S. Martini virorum & mulierum facta in favorem Magistri & Comendatoris D. Iohannis.

De quo vide anno 1217. script. 2.

& 1185. script. 2.

IN Christi Nomine. Amen. Nos Concilium Sancti Martini viri ac mulieres pari ac communi consensu sanctivimus pactum, & firmissimam convenientiam cum Sancio Fernandi venerabili Magistro S. Iacobi, & cum Comendatore Ioanne Mafoco, & amore Christi Filij Dei vivi, & eius Gloriosissimæ Matris, & ob remedium animarum nostrarum damus, & concedimus vobis iam dicto Magistro, & vestris Militibus sive Fratibus, & vestris successoribus Ecclesiam

fiam Sancti Martini cum omnibus suis directuris & præstantijs.

2 Tali siquidem pacto & ratione vobis illam damus, vt in perpetuum illam possideatis, & laudabili opere sic illam construatis, vt in Benevento melior illa non sit exceptis illis, quæ ex lapidibus sectis construuntur, & hoc fiat à prima festiuitate S. Martini vsque ad secundam festiuitatem ipsius Sancti. Filios Parrochianorum istius Ecclesie, qui discere voluerint, vos provideite illis magistrum, qui illos bene doceat absque munere, &c.

3 Facta carta Era M. CC. XXVI. kalendis Iunij, Regnante Rege Alfonso in Legionem, Gallecia, Asturijs, & Extremadura, Comite Fernando Ponticij tenente Beneuentum, Roderico Ouerensium Episcopo. *Concordat prout est in Codice Legionis exceptis omis- sis.*

SCRIPT. V.

Regia confirmatio donationum & incartationum. Vt supra ann. 1181. scripti.

1 **E**GO Alfonso Dei gratia, Rex Legionis vna cum Genitrice mea Vrraca Regina facio cartam, & confirmo vobis Sancio Ferrandi Magistro Militiarum S. Iacobi, & Ordini vestro omnes donationes & incartationes, quas Pater meus Rex F. vobis concessit &c. Præter medietatem de Valle Ornia, quam medietatem mihi recipio cum Burgo de Pontemini, & concedo vobis Villam de Striana cum omni termino suo &c. Facta carta apud Zemoram. III. Nonas Madij. Era M. CC. XXVI. Et ego Alfonso Regnans Legionem, Gallecia, Extremadura, & Asturijs hanc cartam, quam fieri iussi, roboro & confirmo.

2 Petrus Compost. Archiepiscopus confirmat. Manricus Legionem Episcopus conf. Rodericus Oueren. Episcopus conf. Fernandus Astoricen. Episcopus conf. Willelmus Zemoren. Episcopus conf. Vitalis Salamant. Episcopus conf. Petrus Civitaren. Episcopus conf. Arnaldus Caurien. Episcopus conf. Rodericus Lucen. Episcopus conf. Alfonso Auriem. Episcopus conf. Rabinatus Mindonien.

Episcopus conf. Petrus Tudensis Electus conf. Petrus Vele Regis Cancellarius conf.

3 Comes Gumez tenens Trastamar & Limiam conf. Comes Ferrandias ten. Beneuentum & Trasterram conf. Velasus Ferrandiz ten. Salamancam & Bercidum conf. Poncius Vele ten. Asturias conf. Froila Ramiri ten. Astoricam cum Montenigro & Sarria. Ferrandus Arias ten. Villam Regis. Munio Ferrandi Maiordomus Regis. Ioannes Ferrandi Regis Signifer conf. Pelagius Tabladiello Iudex conf. Petrus Captivus Iudex conf. Guterius Ferrandiz conf. Rodericus Petri conf. Gundisalvus Regis Notarius scripsit. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

ANNO 1190.

Donatio Villa & Castellum de Paracuellos à celebri in Alarconensi expugnatione viro Ferrando Martini de Fita Ordini facta cum secunda eius vxore Vrraca Alfonso quondam, vt ex alijs apparet, Legionensi Regina, cuius ossa in Vclesio iacent

Vide ann. 1194. & 1195. & 1196. & 1204.

1 **I**N Nomine Domini. Amen. Quoniam inter cætera pietatis opera maxime comendatur elemosina, idcirco ego Ferrandus Martinecz vna cum vxore mea Vrraca Alfonso damus, & concedimus Deo & Ordini vestro, & vobis Sancio Ferrandi eiusdem Ordinis Militiarum Magistro & successoribus vestris tam presentibus, quam futuris pro nostris, & parentum nostrorum animabus, & salute propria Paracollos de Xarama cum Castello & Villa, cum collatijs, & vineis & omnibus directuris, terminis & pertinentijs suis, &c. Facta carta in Vcles, Era M. CC. XXVIII. Regnante Rege Alfonso cum vxore sua Alienor Regina in Toletis, & in Castella, & in Extremadura.

2 Gundisalvus Archiepiscopus Toletanus, & Hispaniarum Primas confirmat. Martinus Segontinus Episcopus conf. Ioannes Conchenfis Episcopus confirm. Gundisalvus Secobienfis Episcopus conf. Comes Petrus conf. Diac Lopez Alferiz Regis conf. Roy Gu-

Gutierrez Maiordomus Curiae Regis
conf. Lop Diaz Merino conf. G. Gar-
ciez confirmat.

Ego F. Martinez, & vxor mea
Vrraca Alfonso damus & concedimus
hanc praedictam hereditatem Deo, &
Ordini, vt eam habeamus, & possidea-
mus in diebus nostris, & si forte aliquis
ex nobis decesserit, ille, qui superites
fuerit, similiter praefatam hereditatem
omnibus diebus vitae suae habeat, &
possideat. Postea ad Ordinem rever-
tatur. *Concordat prout est in Codice Ca-
stella exceptis omisis.*

Ann. 1194. Script. I.

*Concessio Domus Hospitalis nondum de
Mercede Redemptionis in Villa de Tala-
vera facta ad vitam cuiusdam Fratris à
Fernando Martinez de Fita, Dei gratia,
Comendatore de Velès nuncupato ex assen-
su aliquorum Ordinis Fratrum. Vide
anno 1190. & 1126.
script. 1.*

Notum sit cunctis praesentibus &
futuris, quod Nos Ferrandus
dignatione Dei Comendator Militiae
S. Iacobi de Velès vna cum conueniu
nostrorum Fratrum damus atque con-
cedimus Domos nostras, quas dedit
nobis Petrus Ferrandi frater de Velès,
circa Ecclesiam Sanctae Mariae de Ta-
lavera cum omnibus pertinentijs suis
vobis Petro Archipresbytero de Tala-
vera, vt aedificetis, & reparetis in eis
ea, quae videritis utilitati Domus ex-
pedire, & possideatis eas cum omnibus
his, quae ad illas dignoscitur pertinere
toto tempore vitae vestrae, & post vi-
tam vestram iam dictas domos cum
his, quae Dominus vobis inspiraverit,
Conuentui nostro sine omni impedi-
mento relinquatis. Facta carta apud
Toletum mense Iunij, Era M. CC.
XXXII. Ego Ferrandus Comendator
iussi scribere. Ego Ferrandus Gundi-
salvi test. Ego Gomicius Gundisalvi
test. Ego Ferrandus Abbas test. Ego
Robertus Presbyter Capellanus Do-
mini Archiepiscopi test. Ego Petrus
Roderici Canonicus Ecclesiae Toleta-
nae test. *Concordat prout est in
Codice Castella.*

SCRIPT. II.

*Regia confirmatio in forma donationis de
Arce, hic: Alcazar de Alarcon, cum medie-
tate Portatici, & alijs hereditatibus iane
didum ab Ordine possessis, & ediculis,
dominante ibi, vt ex alijs apparet, D.
Fernando Martinez de Fita, Comen-
datore Maiore. Vide ann.
1190. & 1194.*

Praesentibus & futuris notum sit;
ac manifestum, quod ego Alde-
fonso Dei gratia Rex Castellae & To-
leti vna cum vxore mea Alienor Re-
gina, & cum filio meo Ferrando di-
vinae remunerationis intuitu, & ob-
tentu amoris, & benevolentiae, quam
hactenus erga vos gessi, dono & con-
cedo Deo & Ordini Militiae Beati Ia-
cobi, & vobis Domino Sancio Ferran-
di eiusdem Ordinis instanti Magistro,
vestrisque successoribus, & omnibus
eiusdem Ordinis Fratribus praesentibus,
& futuris Alcazar de Alarcon
de Muro-Veteri adentro, qui est inter
Molam, & Alcazar cum medietate
Portatici de eodem Alarcon, & cum
eodem portatico de Alconchiel, &
medietatem totius Quintae de Alar-
con, & quoddam molendinum, quod
est ibi factum, & pressam illam, quae
est super pontem prope Villam, &
horium illum quem possidetis, & vi-
neam illam, quam ibi de novo plan-
tastis. Praeterea dono, & concedo
vobis Aldeam illam, quae dicitur: Las
Gascas integre, sicuti vobis destermi-
navi eam. Insuper dono vobis Villam
Silo, & Villam Melendo cum colla-
tius, solaribus, & hereditatibus, &
cum omnibus directuris, terminis, &
pertinentijs suis &c. Siquis vero &c.

Facta carta apud Alarcos. Era M.
CC. XXXII. & XV. Kalendas No-
vembriis. Martinus Archiepiscopus
Toletanus, & Hispaniarum primas
confirmat &c. *Concordat prout est in
Codice Castella exceptis omisis,
& cum originali.*

Script.

SCRIPT. III.

*Cessio Arcis de Alarcon ab Ordine facta
in favorem Regis Castellæ paulò post
Capitulum Generale Toleti
celebratum.*

Presentibus & futuris no-
tum sit ac manifestum,
quod ego Aldefonsus Dei gratia Rex
Castellæ & Toleti vna cum vxore mea
Alienor Regina; & cum filio meo
Ferrando dono, & concedo Deo, &
Ordini Iacobitanæ Militiæ, & vobis
Domno Sancio Ferrandi Magistro eius-
dem Militiæ vestrisque successoribus,
& vniuersis eiusdem Ordinis Fratribus
presentibus & futuris medietatem
Portatici de Alarcon, & de Valera, &
Villam Silo, & Villam Melendo cum
collacijs & hereditatibus, & omni-
bus ad eam pertinentibus iure hære-
ditario in perpetuum habenda, & ir-
revocabiliter possidenda.

2 Et ego Sancius Ferrandi Magi-
ster Militiæ Beati Iacobi vna cum
vniuerso Fratrum Iacobitani Ordinis
Conventu damus, & relinquimus vo-
bis Domino nostro Aldefonso Regi
Castellæ in pace, & sine querela Ca-
stellum de Alarcon, & Quintam de
Alarcon, & Aldeam de las Gascaas, quæ
nobis contuleratis. Siquis verò &c.

3 Facta carta in Toletis Era M.
CC.XXXII. & VIII. Kalendas De-
cembris. Et ego Rex A. Regnans in
Castella, & Toletis hanc cartam
propria manu roboro, & confirmo.
Martinus Toletanæ Ecclesiæ Archie-
piscopus & Hispaniarum Primas con-
firmat. Marinus Burgen. Episcopus
conf. Aldericus Palent. Episcopus con-
firm. Ioan. Conchen. Episcopus conf.
Martinus Oxomen. Episcopus conf.
Guterrus Secobien. Episcopus conf.
Ioan. Abulen. Episcopus conf. Bricius
Placentin. Episcopus conf. Comes Pe-
trus confirmat.

4 Petrus Roderici de Guzman
Maiordomus Curiæ Regis conf. Dida-
cus Lupi Alferiz Regis conf. Ordo-
nius Gasca conf. Gonçalvus Roderi-
ci conf. Egidius Gomez conf. Roderi-
cus Sancij conf. Guillelmus Gonçal-
vez conf. Alfonsus Tellij conf. Ver-
mudus Petri conf. Didacus Lupi Me-

rinus in Castella conf. Magister Micha
Domini Regis Notarius, Didaco Gar-
sia existente Cancellario, scripsit. *Con-
cordat prout est in Codice Castellæ excep-
tis omisis.*

SCRIPT. IV.

*Donatio Monasterij de Villar de Donas in
Gallecia ab eius Dominis facta Toleti, vt
ex alijs apparet, presente ibi Rege Legio-
nensi, ac nonnullis Legion. Episcopis, pau-
lò post Capituli celebrationem coram Co-
mendatore Maiore Regni Legionensis, &
Visitatore. Vide ann. 1187. script. 3.
n. 4. & Rades in Chron. S.
Iacobi cap. 11.*

IN Nomine Patris, & Filij, & Spiri-
tus Sancti. Amen. Devotorum Deo
fidelium studiosa debet esse intentio
Ecclesiarum statum semper in melius
reformare, &c.

1 Inde est, quod ego Ioannes Ariæ
Lucensis Decanus, & Fratres mei, filij
Ariæ Petri de Monterroso cum hære-
dibus nostris, Fernandus Velasci cum
hæredibus suis, filij Petri Gudestei,
filij Fernandi Suerij, filij Roderici Sue-
rij, filij Nunionis Suerij, filij Odoarij
Suerij, filij Sancij Roderici, filij de
Marches & omnes scilicet hæredes
Monasterij Sancti Salvatoris de Villar
de Donas divina inspiratione infla-
mari, & de peccatis nostris salubriter
compuncti dictum Monasterium no-
strum de Villar, in quo parentes no-
stri, qui ad hoc illud fundaverunt, vt
ibi solummodo Deo serviretur, sicut
ex eorum testamento manifestè de-
claratur, sepulturam elegerunt, & nos
eorum exemplo eligimus, Religionis
honestatem recipere cupientes damus,
& concedimus illud pro salute anima-
rum nostrarum, & parentum nostro-
rum, à quibus fundatum est, & eo-
rum, qui futuri sunt, cum consensu &
assensu Lucensis Ecclesiæ Deo, & Or-
dini vestro Domine Sancti Ferrandi
Magister Militiæ Sancti Iacobi, Fer-
rando Capella Comendatore vestro,
Roderico Velasci Visitatore & Petro
Tinea Fratre vestro, quatenus in eo
vestræ Religionis Ordo, sicut in ma-
iori Domo vestra, vbi Caput fuerit Or-
dinis, in omnibus observetur, & te-
neatur &c.

2 Quicumque autem contra hoc nostrum pium honestum, & remunerabile factum, sicut hic institutum est, venire temptaverit, vel alias impedire, vel impugnare, aut infestare conatus fuerit nisi commonitus resipuerit, poenituerit, & emendaverit, indignationem Dei Omnipotentis incurrat, & cum Iuda traditore in inferno æternaliter damnatur. Amen. Anno ab Incarnatione Domini M. C. L. X. III. *Concordat prout est in Codice Legionis exceptis omisissis.*

Anno 1195. Script. I.

Confirmatio Villa de Paracuellos à Rege in modum donationis facta in favorem Ordinis. Vide ann. 1190.
script. I.

1 **P**Ræsentibus, & futuris notum sit, ac manifestum, quod ego Aldesonus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina & cum filio meo Ferrando pro animabus parentum meorum, & salute propria facio certam donationis & concessionis Deo, & Ordini Iacobitanæ Militiæ, & vobis Sancio Ferrandi eiusdem instanti Magistro, vestrisque successoribus, & vniuersis Iacobitani Ordinis Fratribus præsentibus, & futuris perpetuo validuram. Dono itaque vobis & concedo Castellum illud, & Villam, quæ dicitur Paracuellos sitam inter Maierium, & Alcalâ cum omnibus terminis & pertinentijs suis, &c.

2 Facta carta in Tolero Era M. CC. XXXIII. Quinto Kalendas Augusti. Martinus Toleranæ Ecclesiæ Archiepiscopus & Hispaniarum Primas confirmat. Marinus Burgen. Ardericus Palentin. Martinus Oxomen. Rodericus Segontin. Ioannes Conchen. Bricius Placentin. Episcopus conf. Comes Petrus conf. Comes Ferrandus conf.

3 Didacus Lupi de Faro Alferiz Regis conf. Tunc temporis vacabat Maiordomatus Curiæ Regis. Gonçalvus Gomez. Guillelmus Gonçalvez. Alfonsus Telli. Garfias Ortiz. Vermudus Petri. Didacus Lupi Merinus Regis conf. Magister Micha Domini Regis Notarius, Didaco Garfiaz exi-

stente Cancellario, scripsit. *Concordat prout est in Codice Castellæ exceptis omisissis.*

Anno 1196. Script. I.

Concordia inter Comendatorem D. Ferrandum Martinez de Fita & D. Gonçalvum filium fratris sui D. Roderici Martinez super hæreditatibus de Paracuellos, Ledesma de Xarama, & Peñafora propè Eitam cum subscriptionibus notatu dignis. Vide ann. 1198.
script. I.

1 **N**Otum sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Ferrandus Martini Comendator de Vclès cum Gundisalvo Roderici nepote meo talem partitionem, atque concordiam facio, quod quidquid vitrà Serram ex parte mei avi, atque patris possideo prædicto Gundisalvo Roderici cum omnibus suis pertinentijs dono, atque concedo.

2 Sextam vero partem de Pennafora & tertiam de Ledesma, redditum scilicet de petitionibus, de fernis, de offertionibus, de portagijs atque calumnijs concedo. Frater verò noster, qui Comendator ibi steterit, non habeat potestatem colligendi calumnias, quæ ibi evenerint.

3 Sciendum itaque de omnibus rebus tam de hæreditate, quam de pecunia pacati sumus, & inter nos concordiam habemus exceptis de Paracuellos, de prædictis siquidem hæreditatibus hoc notandum est, scilicet de Pennafora, & de Ledesma, quod Dominus Gundisalvus Roderici non habeat potestatem vendendi, nec impignorandi absque iussu Domni Ferrandi Martini in diebus suis, postquam verò de hac vita migraverit, hoc idem cum Vclensi Comendatore teneatur similiter. Prædictas siquidem hæreditates Gundisalvus Roderici, & vxor eius Sancia Didaci in vita sua habeant, & possideant.

4 Et ego Ferrandus Martini cum Vclensis Capituli consilio Gundisalvo Roderici has hæreditates concedo, quatinus eas vxori suæ Sanciae Didaci secundum forum Castellæ pro Artibus impendat. Gundisalvus equidem Roderici has hæreditates Didaco Petri fra-

fratri meo vsque ad trecentos Aureos, & non amplius impignorandi potestatem habeat.

5. Facta carta VII. Kalendas Februarij sub Era M.CC.XXXIII. Regnante Domino Rege Aldefonso in Toledo, & in Castella. Didacus Lupi Alfeiz Regis conf. Gundifalvus Petri Maiordomus Curia Regis conf. Didacus Lupi Merinus Regis conf. Petrus Martini Comendator in Velles conf. Vclense Capitulum conf. Garcia Pedrez conf. Didacus Petri conf.

6 Martinus Toletanae Sedis Archiepiscopus conf. Ioannes Sedis Conchensis Episcopus conf. Ferrandus Petri Vclensis Prior conf. Don Pardo conf. Iulianus Martini conf. Dominicus Martini conf. Dominicus Felicis conf. Sancius Gomicij conf. Martinus Scalabrado conf. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. II.

Fundatio Hospitalis in Villa-Martin prope Hospitale Sanctae Mariae de las Tiendas facta à D. Tello Petri de Meneses Fundatore Hospitalis Conchensis. Vide ann. 1182. script. 1.

1 **I**N Dei Nomine. Ego Dominus Tel Petri pro amore Dei, & remedio animae meae, & parentum meorum aedifico Domum in camino Beatissimi Apostoli Iacobi circa Carrion loco nominato: Villa-Martin, & dono illam Domino Gundifalvo Roderici Militiae S. Iacobi Magistro, & Conventui eiusdem Ordinis pro hereditate ad continendum ibi semper leprosos tali convenientia, ut quantum praedicta Domus modo habet, vel acquirere potuerit, vel à fidelibus ibi donatum fuerit, totum expendatur in leprosis, & pauperibus Christi, &c.

2 Facta carta sub Era M. CC. XXXIII. & VIII. Idus Decembris. Regnante Rege Domino A. cum uxore sua Regina Domina Elionor, & filio suo Infante Domino Fernando in Castella & Toledo. Dominus Aldericus Episcopus Palentinus confirmat. Dominus Didacus Lupi Signifer Regis conf. Dominus Petrus Garcia Maiordomus Regis conf. Comes Dominus Fernan-

us tenens Astudello conf. Gundifalvus Nunnij tenens Aguilar conf. Alfonso Telez tenens Carrion conf. Fernandus Garcia tenens Almazan conf. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

ANNO 1197.

Concessio Decimarum omnium Cellariorum Regina Berengaria in Legion. Regno consistentium, facta in favorem Ordinis apud Legionem. Vide Histor. Patris Mariana lib. 11. cap. 21. anno 1201.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Decet Reges, & Principes terrarum Religiosa loca, & eorum cultores diligere, & honorare. Idcirco ego Berengaria Dei gratia Legionis, & Galleciae Regina de beneplacito, & de praeepto Domini Regis Legionensis mariti mei, & etiam intuitu pietatis & misericordiae, necnon & pro salute propria, & remedio animae meae, & parentum meorum facio cartam donationis, concessionis, stabilitatis, & confirmationis Deo, & Militiae Beati Iacobi, & vobis Domino Gundifalvo eiusdem Militiae instanti Magistro, vestrisque successoribus, & omnibus Fratribus praesentibus, & futuris perpetuo duraturam. Dono namque, & concedo vobis in perpetuum percipiendam Decimam omnium Cellariorum Regni mei cum omnibus directuris sibi servientibus integre, & sine diminutione aliqua praeter illud, quod Dominus Rex maritus meus alijs Ordinibus Privilegio suo roboratum tribuit. Si quis vero hanc cartam infringere in aliquo attemperaverit, iram Dei, & meam plenarie incurrat, & pro ausu temerario mille Morbis in cauto mihi perfolvet, & damnum, quod intulerit, restituet duplicatum. Facta carta apud Legionem sub Era M. CC. XXXV. Tertia die post festum Natalis Domini, festo scilicet Beati Iohannis Apostoli, & Evangelistae. *Concordat cum originali.*

Anno 1198. Script. I.

Fundatio Præceptorie vulgariter de la Enfermeria nuncupata facta à D. Petro Fernandez de Castro, & Fernando Martinez de Fita. Vide ann.

1187. script. 1.

IN Nomine Domini. Amen. Ego Dominus Petrus Ferrandi do, & concedo Domino Deo pro anima mea in remissionem peccatorum meorum Infirmariæ de illa mansione de Sancto Iacobo illam partem vineæ, quam habeo in Guadalajara, & quantum habeo in Pennafora. Præsentes Domina Xemena Gomez, & Dompnus Ferrandus Martini, & Alvarus Petri, & Lope Momez, & Ordonius Petri, & multi alij. Facta carta in Bannos mense Maij sub Era M. CC. XXXVI. Petrus Suarij notuit. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. II.

Vota in honorem S. Iacobi à Concilio Optensi solemniter emissa de modijs vulgo Almudes solvendis, adiuncta quadam Injoc. III. Bulla contra Ordinis Fratres anno sequenti 1199. expedita. Vide ann.

1171. scrip. 3. & 1220. script. 4.

IN Dei Nomine, & eius gratia. Notum sit omnibus hominibus, quòd Nos Concilium de Opta facimus elemosinam ad honorem Dei Omnipotentis, & Beati Iacobi Apostoli, & eius Hospitalis, & ad exaltationem Regis Illesonij & vxoris suæ Reginae Alionor, & filij eius Fernandi, & ad utilitatem Concilij, & ad Redemptionem Captivorum. Omnes homines in Opta, vel in suo termino morantes, qui cum bobus laboraverint, dent vnum Almudem tritici, qui autem cum vno bove, det dimidium. Qui non laboraverit & domum possederit, det III. denarios, & cirogrillo- rum venatores III. pelles dent. Omnis pastor, qui C. oves, & insuper custodierit, det vnam agnam. Quandiu Fratres isti hanc elemosinam dederint Captivis, ramdiu Optense Cocilium det prædictam elemosinam Fratribus. Regnante Rege Illesonso in Castella,

& Toleto, & in omni Regno suo. Dominante in Opta Comite Petro, & sub manu eius Garfia Squerra. Iudex Petrus Garfia. Facta carta sub Era M. CC. XXXVI. & XII. kalendas Aprilis. *Concordat cum originali.*

2 *Adiuncta ex epist. Decret. Innocentij 3. fol. 471. contra Fratres in Salam. & Zamoren. Dioc. degentes, ibi: Innocentius Episcopus, &c. Magistris, & Fratribus Spatarijs, & Religiosis per Hispanias constitutis, vt censum Ecclesiæ Compostellanæ debitum solvant, nec retineant aliena, qui propria reliquerunt. Ad audientiam Apostolatus nostri transmissa conquestione Ecclesiæ Compostellanæ pervenit, quòd, cum per totam serè Hispaniam auctoritate Principum, & Prælatorum, favore etiam Cleri, & populi Ecclesiæ B. Iacobi ob reverentiam ipsius Apostoli census quidam certus, qui Vota dicitur de singulis paribus bonum antiquitus fuerit constitutus, plerique vestrum de terris vestris, & hominum vestrorum eundem censum præscriptæ Ecclesiæ pro sua tantum voluntate solvere contradicunt. Verum quia valdè periculosum est quibuslibet aliena tenere, nedum viris Religiosis, qui amore perfectionis propria dimiserunt, per Apostolica vobis scripta mandamus, quatenus censum ipsum, secundum quod antiquitus constitutus est, eidem Ecclesiæ cum integritate solvatis. Cæterum si, quod non credimus, mandatum Apostolicum in hac parte duxeritis contemnendum, noveritis, Nos venerabilibus fratribus nostris Salamantino, & Zamorensi Episcopis mandavisse, vt ad id per interdicti, & excommunicationis sententiam sublata appellationis difficultate, sicut visum fuerit, vos compellat, &c. Dat. Lateran. sexto Idus Iulij. Pontificatus nostri anno secundo.*

Anno 1199. Script. I.

Donatio hereditatis de Portillejo in favorem Prioris & Canonorum Vclensium in Capitulo Generali apud Legionem celebrato facta, & à Magistro & alijs subscripta.

IN Dei Nomine. Notum sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Petrus Roderici de Ferrerola do,

&

& concedo in perpetuum Ordini Beati Iacobi, & Priori, & Canonicis de Velès totam hæreditatem quantam habeo, & habere debeo in Portelleio cum ingressibus, & egressibus. Do autem vobis prædictam hæreditatem pro remedio animæ meæ, & parentum meorum. Facta carta in nostro Generali Capitulo apud Legionem sub Era M.CC.XXXVII. Dominus Gundifalvus Magister Beati Iacobi confirmo. Ferrandus Martini confirmo. Ferrandus Gundifalvi conf. Dominus Michael Prior Sancti Marci conf. Alvarus Garfiaz conf. G. Petri conf. Totum Capitulum confirmat. *Concordat pro ut est in Codice Castellæ.*

SCRIPT. II.

Donatio iuris ad Regem spectantis in Villa de Canes apud Compostellam in favorem Ordinis facta.

IN Dei Nomine. Ego Adelfonus Dei gratia Rex Legionis & Gallicie vnâ cum vxore mea Regina Domina Berengaria per hoc scriptum semper valiturum notum facio, quod do, & hæreditario iure concedo Deo & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Gunçalvo Roderici eiusdem Ordinis Magistro quantum ad Regiam vocem in Villa de Canes dignoscitur pertinere, &c.

2. Facta carta apud Compostellam III. kalendas Octobris sub Era M. CC. XXXVII. Ego Rex Dominus A. cum vxore mea Regina Domna B. hanc cartam roboro & confirmo. Petro III. Compostellano Archiepiscopo conf. Manrico Legion. Episcopo conf. Lupo Astoricens. Episcopo conf. Gunçalvo Salamant. Episcopo conf. &c.

3. Comite Gomez tenente Traftamar, Montem Rosum, Montem Nigrum, & Sarriam conf. Comite Froila Regis Vassallo conf. Gunçalvo Nuñez tenente Arras Regiæ in Asturijs conf. Poncio Vele tenente Mirandam de Asturijs conf. Alvaro Diaz tenente Burahe & Vrzelio conf. Fernando Garfiaz Regis Maiordomo conf. Munio Roderici Signifero Regis conf. &c.

Concordat cum originali exceptis omisissis.

Anno 1200. Script. I.

Donatio cuiusdam tributi vulgariter Ballena de Morrico à Rege Castella apud Toletum post expeditionem in Cantabriam consistente facta.

Præsentibus & futuris notum sit ac manifestum, quod ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina, & cum filio meo Ferrando facio cartam donationis Deo & Ordini Iacobitanæ Militiæ & vobis Dopno Gonzalvo Roderici eiusdem instanti Magistro, vestrisque successoribus, & vniuersis eiusdem Ordinis Fratribus præsentibus, & fututis perhenniter valituram. Dono itaque vobis illam Ballenam, quam homines de Motricu sub annuo reddito tenentur mihi dare; vt eam vobis vnoquoque anno in perpetuum tribuant sine aliqua contradictione. Siquis verò &c.

2. Facta carta apud Toletum Era M. CC, XXXVIII. & II. Kalendas Januarij. Martinus Toleranæ Sedis Archiepiscopus & Hispaniarum Primas conf. Iulianus Conch. Episcopus conf. Matheus Burgen. Electus conf. Aldericus Palentin. Episcopus conf. Martinus Oxomen. Episcopus conf. Rodericus Segont. Episcopus conf. Gundifalvus Secobien. Episcopus conf. Iacobus Abulen. Episcopus conf. Comes Petrus conf. Gonzalvus Roderici Maiordomus Curia Regis conf. Alvarus Nunnij Alferiz Regis conf. Didacus Lupi de Faro conf. Petrus Garfiaz de Lerma conf. Rodericus Diaz &c. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Anno 1203. Script. I.

Fundatio Tertiæ Domus de Mercede Redemptionis Captiuorum ad instantiam Regis, seu per modum concordie in Villa de Alarcon facta. Vide ann 1194. scrip. 2. & 3. & Rades in Chron. S. Iacobi Cap. 13. de quodam Magistro Ordoñez.

Per præsens scriptum notum sit tam præsentibus, quam futuris, quod ego Aldefonsus Dei gratia
E Rex

Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina & cum filio meo Ferrando facio cartam donationis, confirmationis, & stabilitatis Deo & Ordini Iacobitanæ Militiæ & vobis Domino Gonzalvo Roderici eiusdem Ordinis instanti Magistro, vestrisque successoribus, & omnibus Fratribus eiusdem Ordinis perpetuo duraturam.

2. Dono nempe vobis & concedo ad opus illius Hospitalis, quod apud Alarconem rogati, & præcepto meo de novo construxistis ad redimendos scilicet perpetuo, & extrahendos Captivos de terra Sarracenorum, molendina illa, quæ sita sunt in Ripa de Sugar inter Atalaiolas, & Anchuelo, & omnem illam hereditatem, quam Paschasius Dominici meus homo, & Alcaldes, & Iurati de Alarcon mandato meo ad opus eiusdem Hospitalis ex vtraque parte de Sugar disternerunt, integre sicut aquæ fluunt versus illa vestra molendina cum sua defesa cuniculorum, & cum defesa de piscato in eodem flumine de Sugar, cuius defessa piscati sit longitudo tantum, quantum illa vestra hereditas prope Sugar ex vtraque parte existit. Præterea concedo vobis, & confirmo vineam illam, & molendina & hortum, quæ Comes Dominus Petrus pro remedio animæ suæ ad prædictum Hospitalis vestrum de Alarcone contulit, & concessit. Hæc autem omnia prædicta vobis dono, & concedo in perpetuum habenda, &c.

3. Facta carta apud Monrrogam Aldeam de Medina-Celem. Era M. CC. XL. Prima & die X. mensis Iunii. Martinus Toletanæ Sedis Archiepiscopus & Hispaniarum Primas conf. Iulianus Conchen. Aldericus Palentini. Didacus Oxomen. Ferrandus Burg. Electus, &c.

4. Gonzalvus Roderici Maiordomus Curie Regis conf. Comes Ferrandus Nunij Alferiz Regis conf. Alvarus Nunij conf. Rodericus Diaz conf. Petrus Gonçalvi de Marannone conf. &c. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

ANNO 1204.

Fundatio seu consignatio reddituum ad sumptus in Capitulis Generalibus faciendos, & ad honestas procuraciones, Visitatorum scilicet ibi nominandorum, à Nobili Alvaro Roiz Giron, & eius vxore facta in favorem Ordinis, & eius Vice-Magistri quondam Comendatoris.

IN Dei Nomine. Notum sit præsentibus & futuris, qui hanc cartam viderint, quod Nos Alvarus Roderici, & Domna Toda Alvarez vxor mea bono animo, & nostra propria voluntate impignoramus vobis Ferdinando Martini de Fita in Vice Magistri Militiæ S. Iacobi, & totius Conventus totam nostram hereditatem præter medietatem Ecclesiæ de Mazocos tam immobilia, quam mobilia vbicumque habemus, vt habeatis & possideatis quiete, & sine contradictione aliqua, pro mille & ducentis Morabetinis, quos à vobis mutuo accepimus, & alijs mille, quos vobis donavimus pro elemosina bono animo, & spontanea voluntate, vt de istis mille Morabetinis ematur hereditas, de cuius redditibus Fratres prædictæ Militiæ, quando convenient in Capitulo Generali, habeant expensas, & honestas procuraciones omnibus diebus in perpetuum, nec vlllo modo possit alienari, & vos teneatis totam nostram hereditatem integram istam supradictam, & omnia mobilia nostra, quovisque sitis integrati de istis duobus millibus & ducentis Morabetinis. Facta carta in Quintaniella in Palacio Episcopi Palentini mense Iunii Era M. CC. XLII. Regnante Rege Aldefonso cum vxore sua Regina Alienor in Toletis & in Castellis.

2. Huius rei sunt testes, & auditores Ardericus Palentinus Episcopus, Iordanus Archidiaconus, & Geraldus Archidiaconus de Cerrato. De Canonicis Petrus Garfia, Ferrandus de Vltraflumine, & Enricus Præpositus. De Militibus, Fernandus Gomez filius Gomecij Garfia, Gonçalvus Telli de Naberos, Gonçalvus Roderici de Pineda, Ardericus de Valle Maiordomus Episcopi, Rodericus Petri

Mon-

Montero, Guterrius de Rivella. *Concordat prout est in Codice Castella.*

Anno 1205. Script. I.

Regia confirmatio in modum donationis facta de Castello Caravanchel nuncupato à Comite D. Fernando Nuñez de Lara paulò ante concessa O'rdini.

Quoniam ea, quæ à Regibus, & Principibus in elemosinam largiuntur, scripto sunt comendanda, ideirco ego Aldefonsus Dei gratia REX Castellæ, & Toleti vna cum vxore meâ Alienor Regina, & filijs meis Ferrando & Henrico facio cartam donationis, affirmationis, & stabilitatis Deo & Ordini Militiæ Beati Iacobi, & vobis Dopno Suerio Rode-

rici eiusdem Ordinis Magistro, vestrisque successoribus, & omnibus Fratribus præsentibus, & futuris perenniter duraturam. Dono itaque vobis Castellum illud, quod nuncupatur Caravanchiel cum omnibus directuris, & hæreditatibus eidem Castello de Caravanchiel pertinentibus iure hæreditario in perpetuum habendum. Si quis verò hanc cartam, &c.

Facta carta apud Secobiam Era M. CC. XLIII. Rege expr. XIX. die mensis Maij. Martinus Toleranzæ Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas conf. Gondisalvus Secobien. Ferrandus Burgen. Aldericus Palentin. Rodericus Segont. Petrus Abulen. Iulianus Conchen. Episcopus confirm. Comes Ferrandus Nunnij Alferiz, &c. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

INNOCENCIUS PAPA III.

electus die 8. Ianuarij anno 1198 obiit die 16.

Iulij ann. 1116.

SCRIPT. II.

Bulla quarta confirmationis Ordinis cum clausula: Domum vestram in ius Ecclesiæ Romanæ, &c. sicut in Lucio III.

Vide annò 1184. script. 5. num. 1.

& 1187. script. 3. n. 3.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Suerio Roderici Magistro Militiæ Beati Iacobi, eiusque Fratribus Clericis, & Laicis, tam præsentibus, quam futuris communem vitam professis in perpetuam rei memoriam. Benedictus Deus in donis suis, & Sanctus in omnibus operibus suis, qui Ecclesiam suam nova semper prole fecundat, & sic pro patribus filios in ea facit exurgere, sicque à generatione in generationem notitiam nominis sui, & lucem Fidei Christianæ diffundit, vt sicut ante ortum solis stellæ sese ad occasum in firmamento sequuntur, ita in Ecclesiasticis gradibus generationes iustorum, antequam veniat dies Domini magnus, & horribilis, &

tenèbras nostras veri Solis splendor illuminet, per tempora sibi succedant, & sicut multi sæpe per caudam Draconis deijciuntur in terram, ira & per adoptionem spiritus cotidiana fiat reparatio perditorum, & de profundo inferni ad quærenda multi Cælestia erigantur, & ira corpore teneantur in terra, vt tamquam Cives Sanctorum, & Domestici Dei cogitatione, & desiderio conversentur in cælis.

2. Hoc sanè temporibus nostris in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur, vbi nobiles quidam viri, &c. *vt in Bulla Alexandri III. ann. 1175. script. 1.*

3. In horum autem Christi Fidelium Collegio bonæ memoriæ Petrus Fernandi per voluntatem Dei Magisterium, & providentiam super alios tunc accepit, & cum quibusdam Fratrum suorum ad præsentiam sælicis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri cum humilitate, qua decuit, à Sede Apostolica requisivit, vt eos tamquam peculiare filios in de-

ensionem suam, & locum, in quo Caput Ordinis factum fuerit, in ius, & proprietatem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ reciperet. Unde idem prædecessor noster devotionem ipsius, & desiderium in Domino bonum attendens de communi Fratrum consilio in specialibus, ac propriis Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios illos recepit, & Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmavit. Nos igitur eiusdem antecessoris nostri vestigijs inhaerentes Domum vestram in ius Ecclesiæ Romanæ, & vos in filios recipimus speciales, & Ordinem vestrum cum Regularibus observantijs eius auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegio communitimus, statuentes, ut quæcumque possessiones, quæcumque bona in præsentiam iuste, & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis:

4 Lodium & Monasterium cum cauto, & suis pertinentijs. Bargum de Ponte Milij contra Lodium cum suis pertinentijs. Crescente cum cauto, & suis pertinentijs. Quintaniella de Petro brez cum cauto, & suis pertinentijs. Barra cum cauto, & suis pertinentijs. Lentanio cum suis pertinentijs. Sanctum Salvatorem de Liltriana cum suis pertinentijs. Penargosent cum suis pertinentijs.

5 Sanctam Mariam de Pinel cum suis pertinentijs. Velès cum suis pertinentijs. Allarella cum suis pertinentijs. Moncor cum cauto & suis pertinentijs. Orella cum suis pertinentijs. Mora cum suis pertinentijs. Moraveia cum suis pertinentijs. Stremera cum suis pertinentijs. Decimas de Valera, & de Portadgo cum suis pertinentijs.

6 Alcazar cum suis pertinentijs. Alnadana cum suis pertinentijs. La Ruda cum suis pertinentijs. La Zarca cum suis pertinentijs. Sancimus etiam ne occasione antiquæ detentionis, &c. ut supra in Bulla Alexandri III. etiam quoad voces usque in finem. Apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

7 Sanctus Petrus. Sanctus Paulus. Innocentius Papa III. Fac mecum Domine signum in bonum.

Ego Innocentius Catholica Ecclesiæ Episcopus subscribo. Ego Octavianus Oltienensis, & Velleterrensis Episcopus subscribo. Ego Petrus Portuenis & S. Rufinæ Episcopus subscribo. Ego Ioannes Albanensis Episcopus subf. Ego Ioannes Sabinensis Episcopus subf. Ego Petrus Presbyter Cardin. Tit. S. Cæciliæ. Ego Guido Presbyter Cardin. S. Mariæ Transiberim Tit. Calixti. Ego Hugo Presbyter Cardin. S. Martini Tit. Mauricij. Ego Cecius Presbyter Cardin. Sanctor. Ioannis, & Pauli Tit. Pamachij. Ego Gregorius Diac. Cardin. S. Georgij ad Velum Aureum. Ego Ioannes Diac. Cardin. S. Mariæ in Cosmidin. Ego Guido Diac. Cardin. S. Nicolai in Carcere Tulliano. Ego Petrus Diac. Cardin. S. Angeli.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum per manum Ioannis S. Mariæ in via lata Diaconi Cardinalis, XIII. Kalendas Augusti. Indictione octava. Incarnationis Dominicæ anno M.CC.V. Pontif. Innocentij Papæ III. Anno octavo. *Concordat cum originali exceptis qua aliò mittuntur.*

SCRIPT. III.

Donatio Domus de Gorrozcica à Rege apud Villam de San Sebastian in favorem Ordinis facta, & ab Oxomensi Episcopo subscripta. Vide ann. 1203. script.

1. & Rades in Chron. S. Iacobi

Cap. 15. de quodam Magistro.

EGO Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti vna cum vxore mea Alienor Regina, & cum filijs meis Ferrando & Henrico facio cartam donationis, concessionis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Domno Suerio Roderici eiusdem Ordinis instanti Magistro, vestrisque successoribus, & universis Fratribus præsentibus & futuris perpetuo valituram. Dono itaque vobis & concedo illam Domum meam de Gortocica cum sua hæreditate & suis Bustarizes, & omnibus pertinentijs suis, &c.

Facta carta apud Sanctum Sebastianum XXIII. die Octobris Era M. CC. XLIII. Martinus Toletanus Archiepiscopus & Hispaniarum Primas confirmat. Aldericus Palentin. Didacus Oxomen. Rodericus Segont. Iulianus Conchen. Gundifalyus Segobien. Petrus Abulen. Episcopus confirmat. Gonçalvus Roderici Maior-domus Curia Regis conf. Comes Ferrandus Nunnij Alferiz Regis. Petrus Ferrandi. Alvarus Nunnij. Rodericus Diaz. Alfonso Telli. Rodericus Roderici. Garfias Roderici Merinus Regis. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

ANNO 1206.

Donatio cuiusdam molendini seu Mola in domo molendinorum Hospitalis Conchen- sis à Sancto Martino quondam Seguntino Episcopo, & Abbate Kertani Monasterij in favorem predicti Hospitalis facta coram consocijs Priore, ac Supriore Vclen- sibus. Vide Martyrologium Roma- num die 24. Octobris ibi: in Ver- tano Monasterio, seu Huer- tano, &c.

IN Nomine Domini Nostri Iesu Christi. Hoc est memoriale elemosinæ, quam ego Martinus Dei gratia quondam Segontinus Episcopus facio Hospitali Captivorum Ordinis Militiæ S. Iacobi, quod est situm in Civitate Conchensi, pro salute animæ meæ, & remissione peccatorum meorum: medietatem scilicet molendini, quam quadringentis Morabetinibus emi in Dono molendinorum prædicti Hospitalis, quæ est sita in prima Zuda, quæ est sub Ponte Civitatis prædictæ in fluvio, qui dicitur Xucara; tali siquidem pacto, ut prædicti molendini redditus, qui est quindecim Aureorum, ab instanti Comendatore iam dicti Hospitalis, & successoribus eius, quandiu vixero, absque mei, nuncio- rumque meorum itineris labore, & sumptuum vexatione intrante mense Iunio annuatim mihi fideliter persolvatur. Post finem verò vitæ meæ præfata hæreditas Hospitali prælibato absque contradictione cuiusquam libera semper remaneat. Facta carta sub Era M. CC. XLIII. mense Julij.

VI. Idus eiusdem mensis. Huius verò facti testes & consocij sunt Dopnus B. Abbas Ortenfis. Dopnus Fernandus Vclensis Prior. Dopnus Petrus Comendator Hospitalis. Conchensis. Dopnus Xemenus Aznarez. Dopnus Ioannes Didaci. Domnus Petrus Vclensis Subprior. *Concordat cum originali.*

Anno 1207. Script. I.

Bulla: Si velletis de Decimis, de qua fit mentio in cap. Veniens de verb. signif. in sexto. Vide anno 1236. script. 2.

INnocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis salut. & Apost. ben.

Si velletis sollicita meditatione pensare, quanta sit utilitas, quæ per dilectos filios nostros Magistrum, & Fratres Militiæ S. Iacobi Christianitati accedit, non solum privilegia, quæ illis Apostolica Sedes indulget, custodiretis illæsa, sed de facultatibus vestris eorum necessitatibus subsidia grata hilaritate tribuentes, ad subventionem illorum exemplo vestro subiectos vobis populos traheretis. Cæterum audivimus, & audientes nequivimus non mirari, quod privatum commodum honestati, & iustitiæ præferentes quidam vestrum privilegium, quod super Decimis à Romana Ecclesia sunt adepti, violare præsumitis. Sane eum in eorum privilegio habeatur: *Clericis vestri Ordinis de laboribus, & alijs bonis à Deo præstitis decima reddantur à fratribus, vide libros, & congrua Ecclesiarum faciant ornamenta, & in necessitatibus corporis convenienter sibi valeant providere;* quidam vestrum de novalibus tantum intelligendum affirmant. si iuxta interpretationem superscriptum titulum pervertentes; nam si Apostolica Sedes de novalibus tantum intelligi voluisset, non utique dixisset: *De laboribus.* Sed plane: *De Novalibus,* sicut in quorundam privilegij apponitur aliorum. Unde quoniam, quod felicis recordationis Alexander Papa prædecessor noster de provida fratrum deliberatione constituit, & per privilegium confirmavit, Nos quoque ad exemplar fœ-

licis memoriæ Lucij Papæ prædecessoris nostri illius vestigijs inhaerentes scripti nostri munimine roboramus, non patimur immutari, discretioni vestrae per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatinus decimas tam de terris cultis, & hæreditatibus omnibus, quas fratres proprijs manibus vel sumptibus colunt, quam etiam de Novallis, eorum Clericis sine diminutione persolvi contradictione postposita permittatis, & subditis vestris districtè veteris, ne amodò ullam eis molestiam super hoc irrogare præsumant. Siqui autem prohibitionis nostræ fuerint contemptores, clericos, omni gratia & timore postpositis, nullius appellatione obstantè, ab officio suspendatis; laicos verò excommunicationis vinculo innodatis, & tam suspensionis, quam excommunicationis sententiam faciatis firmiter usque ad satisfactionem congruam observari. Dat. Lateran. Quinto Kalendas Maij. Pontific. nostri anno decimo. *Concordat prout est in publico transumptio.*

Ann. 1208. Script. I.

Bulla super iuramento cuiusdam Fratris Grandimontensis, & super Matrimonij ab Ordinis Fratribus contrahendis. Vide ann. 1471. script. 1.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Militiæ S. Jacobi salutem & Apost. ben. Ex parte tua fuit propositum coram nobis, quod quidam Miles, ut idem asserit, infirmitate detentus apud Fratres Grandimontenses professionem fecit tantummodo, sed habitum non recepit, quem cum restitutus postmodum sanitati humiliter postulasset, Fratres præfati, nisi præter hæreditatis suæ secum asferret, sibi concedere noluerunt, nec etiam dare licentiam ad Religionem aliam transseundi. Porro Miles prædictus ad quandam Domum Militiæ S. Jacobi veniens, ibidem facta professione, suscepit habitum Regularem, Fratribus domus eiusdem ignavis penitus præmissorum. Unde postulabas per Sedem Apostolicam edoceri, utrum ipsius Militis assertioni simplici sit cre-

dendum, ut à præfata domo recedat, vel in eadem debeat remanere, in qua ipsum non est dubium facta professione habitum suscepisse. Nos igitur inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd, cum Grandimontensis Ordinis Regula longè ætior sit quam vestra, ei ad illam, maxime reddere volenti, non est difficultas aliquatenus ingerenda.

2. Tua nos præterea devotio requisivit; cum plures Fratres Militiæ S. Jacobi à prædecessoribus tuis accepta licentia, quæ secundum institutionem Ordinis non debeat petentibus denegari, in expensis Domus tibi commissæ extra ipsam vitam elegerint ætiores, utrum eos, cum eidem domui videris expellere, ad Collegium valeas revocare, ita quòd inter Fratres vitam, quam elegerunt ætiores agant ad melioris conversationis exemplum. Ad hoc tibi breviter respondemus, quòd, cum nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens retro aptus sit Regno Dei, non est quicquam talium reducendus ad locum, quem propter Regnum Dei provida deliberatione reliquit, nisi causa necessitatis urgentis, aut evidentis utilitatis alicui specialiter ex dispensatione Sedis Apostolicæ concedatur. Dat. Sore. Kalendis Sept. Pontif. nostri anno undecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla de licentia Matrimonij non extorquenda. Vide ann. 1175. script. 1. n.

8. vbi de conscientia, non autem de licentia Magistri legitur.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Militiæ S. Jacobi salutem & Apost. ben. Cura susceptæ regiminis Nos inducit, ut ea, quæ ad Religionis augmentum possunt proficere, favore Apostolico prosequamur, & illa nihilominus rescemus, per quæ Religiosorum Domibus dissolutionis potest materia suboriri, & interdum scandalum generari. Cum igitur in Ordine Militiæ S. Jacobi iam contractum ante factam professionem matrimonium toleretur, & post

post etiam ex Magistri licentia contrahi permittatur, quidam de Fratribus ipsis, sicut te significante didicimus, ex his occasionem fumentes à te de ducendis vxoribus nituntur indulgentiam extorquere, quæ si passim daretur, in detrimentum Domus non modicum redundaret. Nos ergo indemnitati Domus tibi commissæ paternæ sollicitudine præcavere volentes auctoritate præsentium inhibemus, ne aliquis Fratrum eiusdem Ordinis à te, vel successoribus tuis contra Regulam vestram licentiam extorqueat contrahendi, ita ut eadem Regula firmiter observetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Sore. Quarto Nonas Septembris Pentit. nostri anno vndecimo. *Concordat. cum originali.*

Anno 1209. Script. I.

Bulla & Concordia super iuribus Parrochialibus de Velès, & Decimis de possessionibus in terminis de Velès, & de Belinchon consistentibus. Vide ann. 1241.

script. 5. P. Archidiaconus est Pectavinus.

NOS Lupus Prior, & P. Archidiaconus Seguntini, & Osted. Molinensis Archidiaconus, quondam Præcentor Seguntinus, notum fieri volumus præsentibus, ac posteris, quod causam, quæ vertebatur inter clericos Velenses, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi, qui sunt in Velès, nobis commisit Dominus Papa Innocentius in hunc modum: Innocentius Episcopus servus servorum Dei dilectis filiis Decano, Præcentori, & Archidiacono Seguntinis salutem & Apost. ben. Transmissa nobis clerici de Velès petitione monstravit, quod Fratres Velensis Ordinis, Conchen. Diocesis super iure Parrochiali, oblationibus, mortuarijs, possessionibus, decimis, & rebus alijs iniuriosi, & graves existunt. Ideo discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quantum partibus convocatis, & auditis

hinc inde propositis, quod Canonicum fuerit, appellatione postposita, decernatis facientes, quod decreveritis, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram eandem cessante apellatione cogatis veritati testimonium perhibere. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse duo vestrum ea nihilominus ex equamini. Dat. Lateran. Tertio Nonas Maij. Pontificatus nostri anno duodecimo.

2. Cum autem auctoritate istius mandati sæpè citassemus partes, & fuisset coram nobis exceptio nibus ab utraque parte propositis diutius disputatum, tandem nostra monitione, & amicorum interveniente consilio, ipsæ partes spontanea voluntate, parique consensu super prædictis questionibus amicabiliter compromiserunt in hunc modum.

3. Si aliquis Clericus, vel Parrochianus de Velès, vel de suo termino, vel de Belinchon elegerit sepulturam in Ecclesia Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi de Velès, vel post mortem eius tulerint eum illuc ad sepeliendum, de omnibus mobilibus, vel immobilibus, quæ legaverit Ecclesiæ Fratrum, vel dederint ibi parentes sui pro anima eius, dent Fratres tertiam partem Clericis, quorum fuit Parrochianus, exceptis equis, & armis, quæ integrè habeant Fratres, si ea haberit testator tempore testamenti, & exceptis etiam Parrochianis illarum Aldearum, quarum Ecclesiæ sunt Fratrum, vel erunt in posterum, de illorum siquidem legatis, quæ reliquerint Ecclesiæ Fratrum pro sepultura, vel parentes sui pro anima eius ibi dederint, nihil habeant Clerici.

4. Si aliquis Parrochianus de Velès habuerit aliquas possessiones in illis Aldeis, quarum Ecclesiæ sunt Fratrum, de his, quæ legaverit fratribus pro sepultura, illorum legatorum dent fratres tertiam partem Clericis, quorum fuit parrochianus, & hoc de mobilibus tantum, non de immobilibus. De hereditate vero, quam legaverit fratribus in Velès, vel in alijs Aldeis, quarum Ecclesiæ non sunt fratrum, dent fratres tertiam partem Clericis tanquam de alijs. Si

5 Si aliquis parrochianus de Vclès elegerit sepulturam in Ecclesia fratrum, & legaverit aliquid Clericis, quorum fuit parrochianus, vel confratriæ Clericorum parrochialium, de illis legatis nihil habeant fratres. Et si elegerit sepulturam in Parrochia sua, & legaverit aliquid fratribus, de illis legatis nihil habeant Clerici.

6 Si aliquis fratrum testamento alicuius parrochiani de Vclès interfuerit, faciat vocari vnum de Clericis illius Ecclesiæ, cuius parrochianus est testator, vt intersit testamento, quòd si nullus Clericorum illius Ecclesiæ fuerit inventus, faciat vocari vnum de Clericis alterius Ecclesiæ proximæ. Si hoc non fecerit frater, dent fratres tertiam partem equi, & armorum, si legaverit ea testator, Clericis Ecclesiæ, cuius est parrochianus. Sed si frater vocaverit Clericum, & ille venire noluerit, faciat ei testes, quòd vocaverit ipsum, & nihil dent fratres Clericis de equo & armis. Si testator legaverit Ecclesiæ fratrum equum & arma fratribus absentibus, habeant ea fratres, ac si prænominatis fratribus essent legata.

7 Si aliquis in infirmitate positus susceperit habitum Ordinis Fratrum Militiæ S. Iacobi, qui sunt, vel fuerint in Vclès, & de illa infirmitate fuerit mortuus, de his, quæ legaverit, dent fratres tertiam partem Clericis, quorum fuit parrochianus exceptis equis & armis, vt dictum est supra. Si vero convalescerit de illa infirmitate, ita quòd ambulet per Villam, vel extra Villam, & disponat de rebus suis, & tenuerit habitum, & mortuus fuerit tenendo habitum, nihil habeant Clerici de rebus suis.

8 Si aliquis in vita, & sanitate sua dederit bona sua fratribus, & miserit eos in corporalem possessionem, & de illis, quæ dederit eis, eiecerint ipsum, ac denuò fratres concesserint ea ipsi in Beneficium, in fine ipsius nihil habeant Clerici de rebus suis, nisi aliquid legaverit eis pro elemosina, & hoc de mobilibus, non de immobilibus. In vita autem sua habeant Clerici decimas illius, dum exhibuerint ei Ecclesiastica Sacramenta.

9 Si aliquis parrochianus de Vclès, vel de suo termino transfulerit se ad

populandum in aliquem locum, & habuerit hæreditatem in Vclès, vel in suo termino, & postea mortuus fuerit in Vclès vel in suo termino, sepultus apud fratres, de omnibus, quæ acceperint fratres pro sepultura illius mobilibus vel immobilibus, dent fratres tertiam partem Clericis Vclensibus, quorum fuit parrochianus, sicut dictum est supra de alijs, exceptis equis & armis, & immobilibus, quæ habuerit alibi. Si mortuus fuerit extra terminum de Vclès & sepultus fuerit apud fratres, dent fratres tertiam partem Clericis immobilium tantum, quæ legaverit eis in termino de Vclès. Fratres etiam dent medietatem decimarum quintariorum suorum Clericis parrochialibus, qui ministraverint eis Divina Sacramenta, aliam medietatem sibi retineant. In qualibet Parrochia de Vclès, & de suo termino tam in Aldejs, quarum Ecclesiæ sunt vel erunt fratrum, quam in alijs, omnes decimæ de possessionibus solvantur illi Ecclesiæ, in cuius Parrochia possessiones sunt constitutæ.

10 Si aliquis Fratrum habuerit querelam de aliquo Clericorum Vclensium, vel aliquis Clericorum habuerit querelam de aliquo Fratrum, vel de aliquo homine illorum, diffiniatur causa illa per Priorem Vclensem, & per Comendatorem & per Archipresbyterum, & per Abbatem Confratriæ Parrochialium Clericorum, excepta causa sacrilegij. Quod si aliquis istorum quatuor non fuerit præsens, Vicarius eius suppleat in hoc vices illius. Si verò illi quatuor non concordaverint in iudicio, decidatur causa & terminetur iudicio Abbatibus Montis-Salutis, seu Vicarij eius, salvo in omnibus iure Episcopi, & Ordinis.

11 Pro hac compositione renuntiaverunt Clerici Parrochiales de Vclès, & de suo termino, & de Belinchon quæstioni, quam proponebant contra Fratres super decimis possessionum, quæ pervenerunt ad Fratres titulo donationis, vel emptionis, vel in posterum pervenient, & omnibus alijs quæstionibus, quas adversus eos proponebant.

12 Siqua verò partium contra hanc compositionem venire voluerit, & super præmissis quæstionem mo-

verit, solvat parti adverſæ duo millia Aureorum, & cogatur inſuper ſtare compositioni. Placuit autem de communi conſenſu partium, vt ad vtrumque iſtorum per Dōminum Regem cogatur ſtare.

13 Hanc compositionem nobis in ſcriptis oblatam Nos approbavimus, & ſigillorum noſtrorum appoſitione duximus roborandam, & vt inſtrumentum iſtud inter nos & vos, vt ſupradictum eſt, perpetuum robur obtineat, ipſum per Alphabetum diſiſimus.

14 Ego Garſias Dei gratia Conchenſis Epicoſopus conceſſi, & ſigilli mei appoſitione conſirmavi. Ego D. Conchenſis Decanus conceſſi. Ego Lop Conchen. Archidiaconus conceſſi. Ego I. Magiſter Scholaram Conchen. conceſſi. Ego Simeon Conchen. Canonicus conceſſi. Ego M. de Leon Canonicus conceſſi.

15 Ego Fernandus Dei gratia Magiſter Ordinis Militiæ Beati Iacobi conceſſi, & ſigilli mei appoſitione conſirmavi. Ego Petrus Prior Vlenſis conceſſi. Ego G. Comendator Vlenſis conceſſi. Ego G. Subprior Vlenſis conceſſi. Ego P. Subcomendator Vlenſis conceſſi.

16 Ego A. Abbas Confratriæ Parochialium Clericorum Vlenſium conceſſi. Ego G. Archiprebyter Vlenſis conceſſi. Ego Iulianus Prebyter conceſſi. Ego Guido Prebyter conceſſi. Ego Mattheus Diaconus conceſſi, & de præcepto vtriuſque partis hanc cartam ſcripſi. *Concordat cum originali.*

Anno 1210. Script. I.

*Bulla quinta Confirmationis Ordinis ſub
Data Anno ab Incarnatione 1209.
vt moris erat ante diem*

25. Martij.

Innoentius Epicoſopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filijs Fernando Gundisalvi Magiſtro Militiæ Beati Iacobi, eiusque Fratribus Clericis, & Laicis tam præſentibus, quam futuris communem vitam profeſſis in perpetuam rei memoriam,

Benedictus Deus in donis ſuis, & Sanctus in omnibus operibus ſuis, qui Eccleſiam ſuam nova prole fecundat, & ſic pro patribus filios in ea facit exurgere, ſicque à generatione in generationem notitiam nominis ſui, &

lucem Fidei Chriſtianiæ diffundit, vt ſicut ante ortum ſolis ſtellæ ſeſe ad occaſum in firmamento ſequuntur, ita in Eccleſiaſticis gradibus generationes iuſtorum, antequam veniat dies Dōmini magnus, & horribilis, & tenebras noſtras veri ſolis ſplendor illuminet, per tempora ſibi ſuccedant, & ſicut multi ſæpe per caudam draconis deiſciuntur in terram, ita per adoptionem ſpiritus cotidiana fiat reparatio perditorum, & de proſundo inferni ad quærenda multi cœleſtia erigantur, & ita corpore teneantur in terra vt tamquam Cives Sanctorum, & domeſtici Dei cogitatione, ac deſiderio converſentur in Cœlis.

Hoc ſane temporibus ſœlicis recordationis Alexandri Papæ prædeceſſoris noſtri in partibus Hiſpaniarum de divino factum munere gratulamur, vbi nobiles quidam viſi peccatorum vinculis ireriti, & vt ſupra ad annum 1205. in omnibus etiam quoad voces vſque in ſinem: præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

S. Petrus. S. Paulus. Innocentius Papa III. Fac mecum Domine ſignum in bonum.

Ego Innocentius Catholiciæ Eccleſiæ Epicoſopus ſubſcribo. Ego Petrus Portuenſis & S. Rufinæ Epicoſopus. Ego Ioannes Albanenſis Epicoſopus. Ego Ioannes Sabinenſis Epicoſopus. Ego Nicolaus Tuſcialenſis Epicoſopus. Ego Guido Prænſtinus Epicoſopus. Ego Hugo Oſtienſis & Velleterrenſis Epicoſopus. Ego Cinthius Prebyter Cardin. Tit. S. Laurentij in Lucina. Ego Cencius Prebyter Cardin. Sancto. Ioannis & Pauli Tit. Pamachij. Ego Petrus Prebyter Cardin. Tit. S. Marcelli. Ego Petrus Prebyter Cardin. S. Pudentianæ Tit. Paſtoris. Ego Gregorius Diac. Card. S. Georgij ad Velum Aureum. Ego Guido Diac. Cardin. S. Nicolai in Carcere Tulliano. Ego Ioannes Diac. Cardin. S. Mariæ in via lata. Ego Guala Diac. Cardin. S. Mariæ in Porticu. Ego Octavi. Diac. Cardin. Sancto: Sergij, & Bachi. Ego Ioannes Diac. Cardin. Sancto. Coſmæ & Damiani. Ego Pelagius Diac. Cardin. S. Lucie ad Septa ſolis.

Dat. Laterani per manum Ioannis Sanctæ Mariæ in Coſmidin. Diaconi Car-

Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cancellarij, VIII. Idus Martij. Indictione XIII. Incarnationis Dominicæ anno M. CC. VIII. Pontificatus. verò Innocentij Papæ III. anno. tertio decimo. *Concordat cum originali: exceptis quæ aliò mittuntur.*

Anno 1211. Script. I.

*De Fundatione Hospitalis de Mercede Redemptionis in Villa de Moya concepta in Concha, veluti Toletani & Conchen-
sis fundationes annis 1180,
& 1182.*

Notum sit tam presentibus, quam futuris, quod ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina, & cum filijs meis Dompno Ferrando & Dompno Henrico libenti animo pro multis, & gratis obsequijs, quæ mihi diu exhibuistis, & cotidie exhiberis, videlicet vos Dompne Petre Ferrandi in populatioue de Moya & in multis alijs, & vos Dompne Petre Vidas in negotijs meis, facio caram donationis, & stabilitatis vobis, & vxoribus vestris, & filijs, & filiabus, & posteris vestris perpetuo valituram. *Dono itaque vobis, & concedo Avengamar, vt illam per medietatem iure hæreditario in perpetuum habeatis ad faciendum inde quidquid volueritis. Præterea concedo, & confirmo vobis Dompne Petre Ferrandi totum illud hæredamentum, quod in Moya habetis, vt faciatis inde quidquid volueritis dando, vendendo, seu quodlibet aliud faciendo. Si quis vero, &c.*

2. Facta carta apud Concham. Era M. CC. XL. Nona, & VII. kalendas mensis Iulij. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus, Hispaniarum Primas confirmat. Gasias Conchen. Rodericus Segont. Ioannes Calagur. Melendus Oxomen. Petrus Abulen. Bricius Placentin. Tellus Palent. Electus confirmat, &c. *Concordat cum originali exceptis*

omissis.

SCRIP. II.

Homagium Domini vocati de Alvarrazin post ætatis an nos XX. de restituenda

Civitate præcipuo Domino, id est Ordini.

Hæc est memoria del Pleito que fizo Don Petro Ferrandez de Sancta Maria de Albarrazin al Comendador Don Garzia Gonçalvez antel Rey Don Alonso, & antel Maestre Don Petro Arias en el Portal de la Ecclesia de Cidiello, la que es de los Frates de la Orden del Hospital, & es en el Campo de Maidrid. Fizo Don Petro Ferrandez a tal pleito que deléxasse a los Frates de Sanctiago el Castiello de Sancta Maria de Albarrazin asi como Don Ferrando Royz se padre lo mandò en sus cartas, & si esto non fiziesse, que fuesse allévoso.

2. Quando est pleito fue fecho estavan delant Don Beltran Ioannis, Don Almoravede, Don Alfonso Tellez, Don Gil Garzia, Don G. Ferrandez hermano de Don Petro Ferrandez, & Don Gutier Gutierrez de Favces, & Don Fernand Garzia de Verdejo, & Don Ioan Galindez, & Garzia Galindez Cavalleros de Don Beltran, & Don Florence, & Don Garciflorence. Era M. CC. XLVIII. *Concordat prout est in Codice Castelle.*

Anno 1212. Script. I.

Memoria primi Capituli Generalis, quod invenitur celebratum in Dominica:

Latere, qua eo anno fuit dies XI. Martij.

IN Dei Nomine. Notum sit tam presentibus, quam futuris, quod ego Gonçalvus Martini, & vxor mea Donna Maior damus Domino Petro Ariæ Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi, & successoribus suis quantum habemus in Polvorera tam de terris cultis, quam de incultis. Et pro isto amore, quem nos facimus Ordini Sancti Iacobi, prædictus Magister de consilio Capituli sui Generalis donant nobis in vita nostra pro tenemento totum, quod habent iure hæreditario in Villa Armentero, &c.

2. Facta carta in mense Martij V. Idus ipsius mensis sub Era M. CC. L. Regnante Rege Alfonso in Castella cum vxore sua Regina Elienor, & filio suo Henrico. Maiordomo Regis Goncalvo Roderici existente, & Alferez Alvaro Nunnez. Archiepiscopo Ecclesie Toletanæ Roderico Gemenez, & Episcopo in Palentia Tello. Præsententes qui audierunt Petrus Petri de Castrello, &c. *Concordat prout est in Codice Castelle exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Regia donatio Villa de Castrowerde mense quarto post partam de Sarracenis victoriam apud Navas de Tolosa. Vide ann. 1217. script. I.

1. **E**GO Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina, & cum filio meo Domno Henrico pro multis, & gratis obsequijs, quæ mihi diu, ac fideliter exhibuistis, necnon & pro seruitio plurimum commendando, quod mihi in campestri prælio fecistis, cum Vexillum meum sicut vir strenuus tenuistis, cum Almiramome ninim Regem Cartaginis devici, libenti animo & voluntate spontanea facio cartam donationis vobis Domno Alvaro Nunnij dilecto, ac fidei vassallo meo, & vxori vestræ Domnæ Vrracæ Didaci, & filijs, & filiabus vestris, & omni successioni vestræ perenniter valituram. Dono in quam vobis, & concedo Villam illam, quæ dicitur Castrum Viride in Ripa de Esgueva sitam cum Aldeis suis, & terminis, & omnibus pertinentijs suis, & omni iure, quod ego ibi habebam, & habere debebam, vt illam iure hæreditario in perpetuum habeatis ad faciendum ibi quidquid volueritis, &c.

2. Facta carta apud Secobiam Era M. CC. L. & II. kalendas mensis Novembris. Rodericus Toletanæ Sedis. Tellius Palent. Rodericus Segot. Ioannes Calagur. Melendus Oxomen. Garsias Conchen. Guiraldus Secobien. Dominicus Placen. Dominicus Abulen. confirmat. &c. *Concordat prout est in Codice Castelle exceptis omisiss.*

Anno 1213. Script. I.

Bulla commissionis in causa Decimarum contra Episcopum Casaraugustanum.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Abbati, Priori, & Cantori de Berola Cisterciensis Ordinis Terraconensis Diocesis salut. & Apost. ben.

1. Magister & Fratres Militiæ S. Jacobi transmissa Nobis petitione monstrarunt, quod cum venerabilis frater noster Casaraugustanus Episcopus à laicis familiaribus suis, qui cum bobus eorundem fratrum laborant, contra privilegia eis ab Apostolica Sede concessa Decimas eisdem fratribus debitas extorquere contra iustitiam niteretur, tandem de mandato charissimi in Christo filij nostri Illustris Regis Aragon. fuit ab vtraque parte in venerabilem fratrem nostrum Segobricensem Episcopum compromissum. Sed præfatus Casaraugustanus Episcopus subterfugium quærens frustratorie vocem ad Nos appellationis emisit, quam infra tempus legitimum non est postmodum profecutus. Quia vero Nobis non constitit de præmissis, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, partibus convocatis, audiatis causam, & quod canonicum fuerit appellatione postposita statuatis facientes, quod decreveritis, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram eandem cessante appellatione, cogatis veritati testimonium perhibere. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequamini.

2. Tu denique fili Abbas super te ipso, & credito tibi grege taliter vigilare procures extirpando vitia, & plantando virtutes, vt in novissimo districti examinis die coram tremendo Iudice, qui reddet vnique secundum opera sua, dignam possis reddere rationem. Dat. Lateran. Idibus Aprilis. Pontif. nostri anno sextodecimo.

Concordat cum originali.

Anno

Anno 1214. Script. I.

Regia donatio Castri de Eznavesor. De quo fit mentio in Bulla Honorij III. anno 1217. script. 2.

TAm presentibus, quam futuris notum fieri volo, quod ego Aldefonfus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti vnâ cum vxore mea Regina Alienor, & cum filio meo Domno Henrico facio cartam donationis, concessionis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ Beati Iacobi, & vobis Domno Garfia Gonçalvi eiusdem Ordinis instanti Magistro, vestrisque successoribus, & vniuerso eiusdem Ordinis Fratrum Conuentui presenti, & futuro perpetuo valituram. Dono itaque vobis, & concedo Castellum illud, quod dicitur Feznavevora, quod acquisiui per Dei clementiam à Paganis, iure hæreditario in æternum habendum. Siquis vero, &c.

2 Facta carta apud Burgos, Era M. CC. LII. & VI. die Maij tertio videlicet anno postquam ego dictus Rex A. Almiramomeninum Regem de Marrocos apud Navas de Tolossa campæstri pælio superavi non meis meritis, sed Dei clementia, & meorum auxilio Vassallorum. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus, &c. Petrus Poncij Domini Regis Notarius Didaco Garfia existente Cancellario, Petro Scriptori scribere iussit. *Concordat cum originali, exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Concordia cum Ecclesia Toletana remissa ad reliquas. De quibus vide ann. 1244. in Concordijs. script. 10.

Notum sit omnibus hominibus presentem paginam inspecturis, quod cum causa esset commissa à Domino Papa, Episcopo, Archidiacono, & Sacristæ Oxomensibus super Ecclesijs de Estremera, de Nobleias, de Villarirubeo, & de Monte-Regali, super quibus impetebat Dominus Rodericus Archiepiscopus Tolet. Dominum Garfiam Magistrum, &c. *Vt infra in concordijs cum Ecclesia Toletana*

ad annum 1244. Acta sunt ista Burgis VI. die Augusti sub Era M. CC. LII.

SCRIPT. III.

De obitu Nobilis Regis Aldefonsi Illustris quatuor in Ordine Hospitalium de Mercede Redemptionis fundatoris, scilicet in Toletis, Concha, Alarcón, & Moya.

Kalendarium Valense ad diem V. Octobris: Obijt bonæ memoriæ Domnus Alfonsus Rex Castellæ & Toleti Era M. CC. LII.

Anno 1215. Script. I.

Dotatio Hospitalis de Mercede in Moya à Regis Notario Petro Poncij Cruzado de Tolosa Toletano Ordinis Fratris facta, confirmatur à Rege Castelle. Vide ann. 1211. script. 1.

TAm presentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Henricus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti libenti animo, & voluntate spontanea facio cartam concessionis, confirmationis, & stabilitatis Deo & Ordini Militiæ Beati Iacobi, & vobis Domno Garfia Gundisalvi eiusdem Ordinis instanti Magistro, & vestris successoribus, & vobis Domno Blasio Petri instanti Comendatori Domus de la Merced de Moya ad Redemptionem Captivorum ædificatæ, & vestris successoribus perpetuo valituram. Concedo itaque vobis, roboro, & confirmo domos illas, molinos, hortum, vineam, & hæreditatem, quam Notarius meus Petrus Poncij vobis dedit in Moya, & in Landet pro anima patris mei Illustrissimi Regis Domni Aldefonsi, qui eum nutritiuit, suorum non immemor beneficiorum. Donationem itaque suam approbans vobis prædicta omnia concedo iure hæreditario in perpetuum habenda. Siquis vero, &c.

2 Facta carta apud Segobiam, Era M. CC. LIII. & III. Kalendas Maij. Rodericus Toletan. Tellus Palent. Mauricius Burgen. Ioannes Calagut. Guiraldus Segobien. Dominicus Abulen. Melendus Oxomen. Rodericus Segont. Garfias Conchen. Episcopus confirmat.

Gon-

3 Gondifalvus Roderici Maiordomus Curiae Regis. Comes Domnus Alvarus Nunnij Alferiz Regis. Comes D. Ferrandus. D. Gonçalvus Nunnij. D. Rodericus Didaci. D. Lupus Didaci. D. Rodericus Roderici. D. Martinus Munionis. D. Suerus Tellij. Ordonius Martini Merinus in Castella. Petrus Poncij Domini Regis Notarius, Roderico Roderici existente Cancellario, hanc cartam scribere fecit. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Castrum de Alfambra propè Montiel ab Ordine concessum D. Alvaro Nuñez de Lara, confirmatur à Rege. Vide anno 1212. script. 2.

EGo Henricus Dei gratia Rex Castellae & Toleti facio cartam donationis & confirmationis vobis Comiti Domno Alvaro dilecto meo omnibus diebus vitae vestrae valituram. Concedo inquam vobis, & confirmo positionem, & donationem Castellae de Alfambra, quod Fratres Militiae S. Iacobi vobis dederunt ad populandum pro remedio animae vestrae, ut illud habeatis omnibus diebus vitae vestrae cum suis terminis, & post decessum vestrum iam dictum Castellum de Alfambra praedictis Fratribus reddatur. Siquis verò, &c.

Facta carta apud Cuellar prima die Maij Era M. CC. LIII. Rodericus Toletan. Archiepiscopus, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Arx, seu Alcazar de Moya datur Hospitali in cambio pro domibus D. Petri Fernandez Maiorini seu Praesidis Castellae, & Ordinis Fratris. Vide ann. 1222. script. 2.

EGo Henricus Dei gratia Rex Castellae & Toleti facio cartam concambiationis & stabilitatis vobis Domno Garfia Gonçalvi instanti Magistro S. Iacobi Militiae, & successoribus vestris, & toti Ordini vestro perpetuo valituram. Concambio etiam, & concedo vobis illas meas Casas, & Alcazar de Moya, quae sunt in summo

mole de Moya pro illis casis, quas habetis ibi prope in medio mole, quas vobis dedit Domnus Petrus Fernandi Maior Merinus de consensu, & voluntate patris mei, qui illas ei dederat. Siquis verò, &c. Facta carta apud Soriam Era M. CC. LIII. Rege expr. XVIII. die Iunij. Rodericus Toletan. Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas confirmat, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

Bulla super quadam honorum restitutione à Rege Legionensi fieri debita. Vide ann. 1234 Script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiacono Zamorensibus salut. & Apost. ben.

Quanto amplius dilecti filij Magister, & Fratres Militiae S. Iacobi, se pro defensione Fidei Christianae contra Sarracenorum perfidiam murum defensionis opponunt, tanto fortius à Regibus, & alijs Principibus Christianis sunt in sua iustitia conservandi, & tanto gravius Divinam Maiestatem eorum molestatores offendunt, quanto iidem fratres specialius sunt divinis obsequijs mancipati. Cum igitur, sicut Magister & Fratres praedicti nostro Apostolatu referarunt, charissimus in Christo filius noster Alfonso Illustris Rex Legionensis eos quibusdam Castreis, & rebus alijs, quae sub suo dominio possidebant, contra iustitiam spoliavit, ipsum litteris nostris rogamus, monemus, & exhortamur attentè, ut pietatis intuitu, precumque nostrarum obtentu, siquid minus cautè actum est contra ipsos, sic provide corrigat per se ipsum privilegia eorundem illibata conservans, ut ipsi preces Apostolicas sibi sentiant profuisse, ac Nos eis super hoc providere aliter non cogamur. Quocirca discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quantum eundem Regem ad hoc monere diligentius, & efficaciter inducere procuretis. Quodsi non omnes his exequendis potueritis interesse, tu Frater Episcope cum eorum altero ea ni-

hilominus exequaris. Dat Lateran. VIII. Idus Februarij Pontif. nostri anno decimo octavo. *Concordat cum originali.*

Ann. 1216. Script. I.

De Castro seu Algecira de Guadiana prope Alfambram tempore primi Magistri conquisito & ab Ordine possesso.

PER præsens scriptum tam præsentibus, quam futuris notum sit, ac manifestum, quod ego Henricus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti inveni in Comite Domno Alvaro, qui tunc Procurator Regni mei erat, & in alijs multis hominibus, quod Fratres Militiæ S. Jacobi de Vclès tenuerant prius per triginta annos, & eo amplius Algeciram de Guadiana. Idcirco facio cartam concessionis, confirmationis, & stabilitatis vobis Domino Garcia Gonçalvi instanti Magistro, & universo Fratrum de Vclès Conventui præsentis, & futuro perpetuo valituram. Concedo itaque vobis Algeciram prædictam cum suis terminis, & cum pertinentijs suis omnibus, cum quibus antea illam tenueratis. Siquis vero, &c. Facta carta apud Vallem Olei XII. dies Julij Era M. CC. LIII. Roderico Toletanæ Sedis, &c.

2. Gonçalvus Roderici Maiordomus Curia Regis confirmat. Comes Domnus Alvarus Alferiz Regis. Comes D. Ferrandus. Comes D. Gonçalvus. D. Lupus Didaci. D. Rodericus Roderici. D. Rodericus Didaci. D. Alfonso Tellij. D. Martinus Muñoz. D. Guillelmus Gonçalvez. Ordonius Martinez Maior Merinus confirmat. Rodericus Domini Regis Notarius, Roderico Roderici existente Cancellario, scribere iussit Dominico Alvari. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Concessio Portatici de Valera à Rege Castellæ in Vclesio facta post Natale festum Domini, denno ibi creatis Cancellario eius & Notario, Ordinis, ut ex alijs apparet, Fratribus, Milite scilicet ac Canonico.

EGO Henricus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti libenti animo & voluntate spontanea

pro multis, & strenuis factis & servitijs, quæ tam patri meo Domino A. felicissimæ memoriæ Regis & Ducum Cartaginis victori exhibuistis inelyto, quam mihi post eius decessum in Saracenorum frontariam defendendo, & ædificijs, & militibus muniendo, & modis alijs quamplurimis fecistis, & adhuc cotidie exhibere non cessatis, facio cartam confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Jacobi, & vobis Domino Garcia Gonçalvi instanti Magistro, & successoribus vestris perpetuo valituram. Deno inquam vobis, & concedo totum meum Portaticum de Vclès, quod prenditur cum Portatico de Valera, quod solebat prendere Senior tenens Alarconem, ut habeatis cum toto alio Portatico vestro de Vclès, quod habetis, illud in æternum possidendum. Siquis vero, &c.

2. Facta carta apud Vclès Quarta die post Natale Domini in mense Decembrio, Era M.CC.LIII. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus confirmat. Garfias Conchen. Rodericus Segont. Didacus Garfias Domini Regis Cancellarius confirmat. Melendus Oxomen. Mauricius Burgen. Tellius Palent. Geraldus Secobien. Dominicus Abulen. Dominicus Placentin.

3. Gonçalvus Roderici Maiordomus Curia Regis conf. Comes Domnus Alvarus Alferiz Regis conf. Comes D. Ferrandus. Comes D. Gonçalvus. D. Lupus Didaci. D. Rodericus Didaci. D. Alvarus Didaci. D. Alfonso Tellij. D. Suerius Tellij. Ordonius Martini Maior Merinus in Castella confirmat. Ioannes Didaci Domini Regis Notarius, Dominico Alvari scribere iussit. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1217. Script. I.

Concessio seu assignatio terminorum Castri de Alfambra, olim Comiti Alvaro ad populandum concessi, facta apud Maquedam. Vide ann. 1215. script. 2. & Hist.

Patris Mariana lib. 12. cap. 5. & 6. de Rege Henrico.

EGO Henricus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti facio cartam concessionis vobis Comiti Dom-

Domno Alvaro ad opus Alfambræ Castellæ, quod vobis olim dedi, perpetuo valituram. Dono itaque eidem Castello Alfambræ videlicet, quod ex donatione mea ad defensionem & utilitatem Regni mei, & salutem animæ vestræ in Sarracenorum frontaria populatis mediantibus multis laboribus omnes terminos istos videlicet: à iam dicto Castello Alfambra vsque ad puteum Cervi, ab eodem puteo Cervi vsque ad Coscoiosam Maiorem, & deinde vsque ad Coscoiosam Minorem, ab ipsa autem Coscoiosa vsque ad Cerrum Petregosium, & deinde ad Pennam Rubeam, & inde vsque ad Sotellum, qui iacet in ripa rivuli Guadiana, ab ipso autem Sotello vsque ad Moraleiam cum vtraque parte rivuli iam dicti, & deinde vsque ad Cannadam Veviani, & inde sicut tendit ad Calçadam Montelli, ab eadem vero Calçada vsque ad Royderam, & inde quomodo vadit ipsa Calçada vsque ad Azuel, & deinde ad Fontem planum, ab ipso autem Fonte vsque ad Moraleiam, & deinde vsque ad Carrizosam, de Car-

rizosa vsque ad Postum de Perales, & deinde ad Serram de la Mesnera, & inde vsque ad Argamafellam de Pilas Bonas cum omni Campo del Tocon, qui iacet in termino præfati Castellæ Alfambræ, & deinde vsque ad puteum Cervi. Totum istud cum omnibus locis superius nominatis dono & concedo Castro prænominato, &c.

2 Facta carta apud Maquedam VI. Idus Ianuarij Era M.CC.LV. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas confirmat. Tellus Palent. Episcopus confirmat. Didacus Domini Regis Cancellarius confirmat. Mauritius Burgen. Melendus Oxomen. Rodericus Segont. Geraldus Secobien. Dominicus Abulen.

3 Martinus Munnioz Maiordomus Curia Regis conf. Comes Dominus Alvarus Afferiz Regis. Comes D. Ferrandus. D. Rodericus Didaci. D. Guillelmus Gonçalvi. Ordonius Martini Merinus in Castella confirmat. Stephanus scriptor Cancellario præcipiente scripsit. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

HONORIUS PAPA III.

electus die 18. Julij anno 1216. Coronatus die 9. Augusti, obiit die 18. Martij anno 1227.

SCRIPT. II.

Bulla Toletano Archiepiscopo D. Roderico concessa, & post annum 1230. nota facta contra Beaciensem Episcopum & tunc contra Ordinem, ex edificatis iam Ecclesijs de Montiel. Vide in Concordijs

anno 1244.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Roderico Archiepiscopo Toletano salut. & Apoll. ben.

1 Cum à nobis petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Eapropter venerabilis in Christo frater, tuis iustis postulationibus grato concurrentes assensu Ecclesijs de Alcaraz cum omnibus pertinentijs suis, Eccle-

fias de Riopal, de Heznavecore, de Castro Dominarum, de Bilch, de Bannos, de Tholosa, de Alarcos, de Caracuel, de Benevent, de Zuquëca, de Petrabona, de Malagon, de Guadalierça cum omnibus terminis suis, Decimas omnium reddituum Regalium supradictorum locorum, Ecclesias de Abençaiet, & de Calcinis, quæ tempore tuo à Sarracenorum manibus ereptæ, divina gratia inspirante, ad manus tuas devenisse noscuntur:

2 Quin etiam omnes illas Ecclesias, quæ sunt citrà Montana de Rupe S. Petri, & de Riopal, & de Secura, & de Torre Albeg, de Portu de Muradal, & de Bor-Ialamel, & Anduiar, & citrà Chilon, & Migneza, & Magazella, & Medellin, & de Turgellum, & Safariz iuxta flumen, quod dicitur Teytar,

cum toto Campo de Aranuelo versus Toletum construenda sint, tibi & parte Ecclesie Toletane concedimus, & presentis scripti patrocinio communitur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lateran. VI. Idus Februarij. Pontif. nostri anno primo.

SCRIPT. III.

Bulla commissoris in causa super Ecclesia S. Martini in Benevento ad litterarum studia ab Episcopo Calagur. D. Ioanne quondam Comendatore adificata. Vide ann. 1188.

script. 4.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs de Majorica & Valderijs Archidiaconis, ac Cantori Legionen. salut. & Apost. ben.

1. Conquestus est nobis Suerius Roderici Rector Ecclesie S. Martini de Benevento Ovetensis Diocesis, quod Venerabilis Frater noster Episcopus Calaguritanus super eadem Ecclesia S. Martini eiusque fructibus, & rebus alijs iniuriatur eidem. Idcirco discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis audiatis causam & appellatione remota debito fine decidatis, facientes, quod decreveritis, auctoritate nostra firmiter observari.

2. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram Ecclesiasticam appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere.

Et si non omnes his exequendis poteritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur. Dat. Romae apud Sanctam Sabinam V. kalendas Aprilis.

Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla conservatoria in perpetuum concessa super Ordinis bonis, ac possessionibus executioni mandata ann. 1287.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati Monasterij Sancti Isidori Legionensis salut. & Apost. ben.

1. Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domus Ordinis Militie S. Iacobi in Regno Legionis, quam predecessores eorum decimas, domos, vineas, terras, possessiones, prata, pascua, nemora, molendina, iura, iurisdictiones, & quedam alia bona ipsius Domus datis super hoc litteris, interpositis iuramentis, factis renuntiationibus & poenis adiectis in gravem eiusdem Ordinis laesionem nonnullis Clericis, & Laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus, & alijs perpetuo ad firmam, vel sub censu annuo concesserunt, quorum aliqui super his litteras confirmationis in communi forma a Sede Apostolica impetrasse dicuntur.

2. Quia vero nostra interest super hoc de opportuno remedio providere, discretionituz per Apostolica scripta mandamus, quatinus ea que de bonis ipsius Domus per concessionem huiusmodi alienata inveneritis illicite vel distracta, non obstantibus litteris & iuramentis, poenis, renuntiationibus & confirmationibus supradictis, ad ius, & proprietatem eiusdem Domus legitime revocare procures, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Romae apud Sanctam Sabinam Kalendis Aprilis, Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali.*

3. *Conservatoria perpetua, ut ex sequentibus apparet:* Don Pedro por la gracia de Dios Abbat de Sant Isidro de Leon, a vos Don Pedro Alfonso de Zamora e a vos Doña Marina Alfonso de Zamora, mugier que fuistes de Don Iohan

Iohan Dagoín de Portugal salut en Iesu Christo, è obedecer al mandado de nuestro Señor el Papa Sabades que Nos recibimos letra de nuestro Señor el Papa fecha en esta forma: Honorius Episcopus, &c. *ut proxime supra.* Porque vos mandamos que por vos o por vuestros perdoneros aparescades ante Nos tercero dia despues de Santa Maria de Septiembre a las demandas que an contra vos el Procurador de la Orden de Sant Iago. Onde al non fagades, se non sabades, que Nos iremos per lo pleito adelante. La carta leida dadgela. Dada en Leon cinco dias del mes de Junio Era de M. CCC. XXV. años. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis contra Concilium Civitatis Conchenensis super quadam hereditate.

Honorius Episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Abbati S. Leccadiæ & Decano Toletano, & Archidiacono de Talaveira Toletanæ Diocesis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ Beati Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Concilium de Concha quamdam hæreditatem, & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Idcirco discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit appellatione postposita decernatis facientes, quod decreveritis per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, cessante appellatione cogatis veritati testimonium perhibere. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur. Dat.

Laterani. Nonis Aprilis Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla commissionis contra quosdam Vclensium Villa homines eisdem iudicibus directa quibus Bulla precedens.

Querelam dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Militiæ Beati Iacobi recepimus continentem, quod homines de Vclens Conchen. Dicec. super hæreditariis & rebus alijs iniuriantur eisdem quocirca, &c. *ut supra.* Dat Laterani Nonis Aprilis Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. VII.

Bulla commissionis contra Concilium Villa de Occania.

Honorius Episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Abbati S. Leocadiæ, & Decano Toletano & Archidiacono de Talaveira Toletanæ Diocesis salut. & Apost. ben.

Ex conquectione dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Beati Iacobi nobis innotuit, quod Concilium de Occania Toletanæ Diocesis quosdam redditus, & alias res eorum contra iustitiam detinent, ac reddere contradicunt. Idcirco, &c. *ut supra.* Dat. Laterani Quinto Idus Aprilis, Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. VIII.

Bulla per quam omnes Hispania Prælati perpetui conservatores sunt in causa exceptionis fratrum Ordinis à seculari foro.

Vide anno 1234. script. 12. & 1250. script. 14.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis & Episcopis per Hispaniam constitutis salut. & Apost. benedict.

Licet ex iniuncto nobis officio simus omnibus in iustitia debitores illis tamen in suo iure specialius tenemur adesse, qui pro defensione Fidei Christianæ animas ponere non verentur. Cum igitur, sicut dilecti filij Magister

& Fratres Militiæ S. Iacobi nostris auribus intimarunt, quidam suis vobis nominibus exprimendi in vestris Diocesis constituti, fratres eosdem seculari iudicio tamquam laicos faciant iudicari, in his & in alijs tam ipsi, quam alij vestrarum Diocesium contra privilegia ipsis concessa ab Apostolica Sede graves eis plurimum existentes, universitatem vestram rogamus, moneamus, & per Apostolica scripta precipiendo mandamus, quatinus Magistrum & fratres prædictos habentes in iure suo propensius commendatos, nec vos contra privilegiorum suorum tenorem molestetis eosdem, nec permittatis ab alijs, quantum in vobis fuerit, indebite molestari, molestatores indebitos per censuram Ecclesiasticam, sublato appellationis obstaculo, compescentes. Dat. Lateran. Tertio Idus Aprilis, Pontif. nostri anno primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IX.

Donationes diversa à Magistro D. Garcia Gonzalez de Arauzo ante & post eius Magisterium & eius fratre D. Petro ac sororibus factæ.

1 **T**Am præsentibus quam futuris notum sit, quod ego Garfias Gundifalvi, & ego Petrus Gundifalvi & sorores nostræ simul Elvira, & Sancia, & Theresia Gundifalvi damus & concedimus Deo & Ordini Militiæ S. Iacobi & vobis Dompno Petro Arias eiusdem Ordinis Magistro totam hæreditatem, quam habemus vel habere debemus in Arauzo de Torre. Tali siquidem pacto, quod quandiu vixerint sorores nostræ, prædictus Magister & successores eius, totusque Conventus, qui fuerit in Vclès, VII. Aureos illis singulis, & III. cuidam mulieri Marquesæ nomine vsque ad festum Sancti Michaelis annuatim dare teneantur. Si verò, &c. Facta carta in mense Novembrio X. Kalendas Decembris sub Era M. CC. XLVIII. Regnante Rege A. cum Regina Alienor & filijs suis Ferrando & Henrico.

2 Notum sit omnibus, quod ego Garfias Gundifalvi Dei gratia Militiæ Beati Iacobi Magister, & Vclense Capitulum damus vobis Dompnæ Mariæ Marquesæ Molendinum de Fontoriola

& vineam del Portiello & linarem quemdam supra hortum pro victu, & vestitu, quem vobis dare tenebamur, vt omnibus diebus vitæ vestræ possideatis, & post mortem vestram omnia ista remaneant Ordini absque vlla diminutione. Si verò Ordo voluerit, dentur vobis in vnoquoque anno pro illo victu & vestitu tres modij tritici & quatuor Aurei, & vos vineam, & molendinum & linarem Ordini relinquatis. Facta carta in Arauzo VIII. Kalendas Iulij Era M. CC. LV. testes Blasius Petri, Garfias Didaci, Orti Ortiz, Dompnus Frater Bertranus Ioannis, Didacus Nunnez, Rodericus Gundifalvi, Xemenus Lupi, Frater Daniel, Frater Petrus, qui hanc cartam scripsit.

3 Notum sit omnibus hominibus, quod ego Petrus Gundifalvi dono Deo & Ordini Militiæ Beati Iacobi quantam hæreditatem habeo in Arauzo de Torre, & in Valle Fando cum terris cultis, & incultis, egressibus, & ingressibus, sic tamen hæreditatem præfatam tribuo, quod ex proventibus, qui inde provenerint, duabus sororibus meis videlicet Sanciæ Gundifalvi & Theresiæ Gundifalvi unicuique illarum, dum vixerint, VII. Aurei tribuantur, & Mariæ Marquesæ quatuor Aurei, & tres modij tritici tribuantur. Facta carta apud Toletum. Era M. CC. LV. Regnante Rege Ferrando in Castella, & in Toletum, Domino R. Archiepiscopo in Toletum, Maiordomo Regis, Gundifalvo Roderici, Alseriz Lupo Didaci. Testes de Fratribus Calatravæ Nunno Petri de Portugal, Isidorus Garfiæ. De Fratribus Militiæ S. Iacobi Ferrandus Lupi, Rodericus Enneci, Gundifalvus Petri, Petrus Gundifalvi Subcomendator Vclensis. *Concordant prout sunt in Codice Castelle.*

SCRIPT. X.

Castri de Alcazar, in Portugalia Ordinis Capituli, mira recuperatio ante Magisterium eius Comendatoris D. Martini, aliunde sumpta notitia, scilicet ex Raymundo Zapater de Militia Templi Cap. 7. ad ann. 1217. Vide ann. 1175. scrip. 1. num. 6.

1 **A**L Santissimo Padre y Señor Honorio por la gratia de Dios Summo Pontifice de la Sancta Igle-

Iglesia Romana, los Obispos llamados de Lisboa, y Ebora; Padre Abad de Alcabaza, Maestre de la Cavalleria del Templo en España, Prior del Hospital de Gerusalén en Portugal, y el Comendador de la Milicia de San Tiago de Palmela, salud, y deseo de belar humildemente sus pies.

2. Siendo así que en el Concilio General, si vuestra Sanctidad se acuerda, los Señores Arçobispos de Toledo, y Santiago, y todos los demás Obispos que avia de España insistieron con quanta diligencia fue posible al Señor Papa Innocencio de Sancta memoria, que concediesse tambien a los que en España peleaban contra los Sarracenos, & sepa vuestra Sanctidad por la presente, como cierta muchedumbre de Navios de los Cruzados de Alemania, Flandes, y otras Provincias, despues de muchos naufragios en el Mar, aportó al Puerto de Lisboa, &c.

3. Mas nosotros los sobredichos Obispos, con el Abad de Alcobaza, y otros Varones Religiosos, convienc. a faber, los Templarios, Hospitalarios, el Comendador de la Cavalleria de Santiago, y otros Magnates del Reyno, persuadimos a los dichos Peregrinos, se quedassen con nosotros para librar a España, y vencer los Enemigos de la Sancta Fe. Lo qual propuesto, y publicada la Señal de la Cruz por nuestrá exhortación, salimos juntos a cercar cierto Castillo que se llama Alcazar.

4. Los quatro Reyes de Sevilla, Jaen, Baeza, y Cordova, y casi todos los Paganos Ultramarinos, vinieron contra nosotros, mas el Omnipotente de quien es propio resistir a los sobervios, se dignó de ayudar a su Exercito con tres prodigios que vimos. El primero: que siendo los del Reyno de Portugal muy pocos a aquella hora, la noche antes de la Batalla, sin imaginarlo, recibimos un grande socorro de Templarios, Hospitalarios y Príncipes de los Reynos de Portugal, y Leon. El segundo: que apareció en señal de Victoria al Campo, la Vandera Gloriosa de la Cruz. El tercero: que en la apretura misma de la Batalla, vimos vnos, y otros multitud vestida de blanco, lo qual testificaron tambien los Cautivos Sarracenos, preguntando donde estuviessen los Soldados vestidos

de blanco, que sobre ellos llovian flechas, cegandoles los ojos; por los quales tambien huyeron, de tal manera, que durando la mortandad, muy grande por diez millas y mas, quedando muertos allí los dos Reyes de Jaen, y Cordova, ninguno se escapó de todos, fino es que alguno se previnieste huyendo, &c.

5. Que aportaron estas Naos a Lisboa, y quienes fueron los principales en la conquista, dexó a la posteridad Césareo: A quince de Julio entraron en el Puerto de Lisboa (los que venian del Norte caminando a Siria) en el qual detenidos algun tiempo esperando mas Naos; a petición de Severo Obispo de la misma Ciudad, del Obispo de Ebora, y tambien de los Cavalleros Templarios, y Hospitalarios, cercaron el Castillo de los Sarracenos, llamado Alcazar, que significa Carcel de todos. El Rey Don Alonso II. doliente en Coimbra, embió luego socorro de dineros a Don Pedro Alvarez M. de los Templarios, a D. Gonçalo M. Prior del Hospital, y a Don Martin Barragan, Comendador Mayor de la Orden de Santiago, que residia en Palmela, &c.

Anno 1218. Script. I.

Castrum de Alcazar in Portugalia Regia confirmatio Paulo post eius mirabilem recuperationem remissivè ad ann.

1245. script. 31.

Aldefonsus II. Dei gratia Portugaliensis Rex vna cum vxore mea Regina Domina Vrraka & filijs nostris infantibus, &c. Cartam illam quam pater meus Rex D. Sancius inclitæ memoriæ de Castris illis videlicet Alcazar, Palmela, Almadana, & Arruda fecit D. Sancio Fernandi Magistro Militiæ S. Iacobi roborò, & confirmo, &c. *vt infra ad annum 1245. script. 31.*

Facta carta apud Sant Aren VII.

Kalendas Februarij in Era

MCCCLVI.

SCRIPT. II.

De possessionibus primi Magistri & eius nepotis Fernandi Martinez quondam Comendatoris de Vclès, propè Fitam & Villam de Paracuellos conventio inter Ordinis Magistrum & quasdam Comendatoris consanguineas. Vide ann. 1190. & 1196.

Notum sit, quod ego Stephania Abbatisa Monasterij Fontiscalidi una cum sorore mea Sancia Roderici, & cum assensu Conventus prædicti Monasterij vendo, & concedo Magistro Militiæ S. Iacobi Dompno Martino Pelagij Barragan, & eius Ordini quantum habemus in Pennafora, in Moratiella, & in Belvis, quæ Ledesma antea vocabatur, &c. Facta carta VII. Kalendas Iulij Era M.CC.LVI. Regnante Rege F. in Castella & in Toletò, Episcopo Oxomenti Magistro Melendo, Alferiz Regis Lupo Didaci, Maiordomo Regis Gonsalvo Roderici, Merino Regis Gonsalvo Petri de Arnellis. Testes D. Ramiro de Quintana Anaia, Gonsalvo Garfia de Fonte Almexir, Gonsalvo Garfia filio Garfia Gonsalvi de Espejo, Petro Fernandi filio Fernandi Garfia de Fonte Almexir, Lupo Garfia filio Garfia Munionis Davalos, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis contra Abbatem, de Nogales super quibusdam iuribus.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Archidiacono, Cantori, & Magistro Scholarum Zamoren. salut. & Apost. ben.
Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis exponere curaverunt, quòd Abbas de Nogares & Clerici de Valde Orreis & quidam alij Astoricensis Dioc. quasdam Ecclesias ad ipsos de iure spectantes & res alias contra iustitiam detinent & reddere contradicunt. Idcirco discretioni vestræ, &c. *in forma communi aliarum commissionum.* Dat Ferentin. II. Nonas Augusti, Pontif. nostri anno secundo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. IV.

Bulla commissionis contra Episcopum Casaraugustanum super Decimis. De quibus supra ann. 1213. script. I.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Decano, & Cantori Seguntinis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi suam ad nos transmissere querelam, quòd venerabilis frater noster Casaraugustanus Episcopus, & quidam alij Casaraug. Diocesis hominibus suis Ecclesiastica denegant Sacramenta, licet temporalia recipiant ab eisdem. Alias eis contra privilegiorum suorum tenorem graves existunt plurimum & molesti. Idcirco discretioni vestræ, &c. *in forma communi.* Dat Ferentin. II. Nonas Augusti, Pontif. nostri anno secundo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. V.

Assignatio terminorum novo populo de Montealegre à Magistro D. Martino Pelaez Barragan concessa.

Notum sit tam præsentibus quam futuris, quod ego Martinus Dei gratia Militiæ Beati Iacobi Magister una cum Vclensi Capitulo damus atque concedimus illam hæreditatem de Mont-Alegre XVI. populatoribus, videlicet de via de Villa Tobas, quæ sursum tendit ad Almaguer cum suis terminis, & totum quod habemus vel habere debemus in Testiellos tali conditione, ut unusquisque prædictorum populorum de iure quolibet anno Ordini medium Aureum solvere teneatur. Insuper damus & concedimus eis Vclense forum, & statuimus iudicem, qui eos secundum Vclense Concilium iudicet, & si aliqua causa iudicis displicuerit, ad ipsius loci Comendatorem iudicium revertatur. Alioquin Vclensi Comendatori, qui præfuerit, iudicium transferatur, & per hoc statutum ista res finiatur. *Concordat prout est in Codice Castella.*

Anno 1219. Script. I.

*Concordia super Decimis Ecclesiarum
Villæ Sanctæ Mariæ de Cobillos
Zamorensis Diocesis.*

1 **I**N Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Notum sit per hanc præsentem paginam tam præsentibus, quam futuris, quòd quæstio facta fuit inter Concilium S. Mariæ de Cobillos ex vna parte, & Fratres Militiæ S. Jacobi ex altera super tercia decimarum eiusdem Villæ, quam Concilium dicebat pertinere de iure ad Ecclesiam prædictam Sanctæ Mariæ, fratres verò econtrario asserabant dicentes, totam Decimam Parrochianorum Ecclesiæ Sancti Ioannis spectare ad ipsam Ecclesiam.

2 Tandem verò post multas alterationes taliter intervenit inter eos de consensu vtriusque partis compositio, vt Ecclesia Sanctæ Mariæ habeat Decimas integrè, & sine diminutione suorum Parrochianorum, & Ecclesia S. Ioannis similiter suorum, ita quod Concilium de cæteris, vel Clerici Sanctæ Mariæ non possint impetere fratres aut Ecclesiam S. Ioannis super Decimis suorum Parrochianorum, & e converso fratres vel aliquis ex parte Ecclesiæ S. Ioannis non possint impetere Concilium vel Clericos Ecclesiæ S. Mariæ super Decimis suorum Parrochianorum.

3 Et hæc compositio est facta auctoritate Iudicium à Domino Papa delegatorum super isto negotio, scilicet Abbatis Sancti Isidori, & Præcentoris, & Archidiaconi Roderici Gutteri Legionensium: Fratres etiam promittunt, quòd tertiam omnium Decimarum suorum Parrochianorum integrè & sine diminutione, & omnia iura Episcopalia solverent Ecclesiæ S. Salvatoris sine aliqua quæstione, & contradictione. Et vt hoc firmum & inconcussum maneat in perpetuum Dominus Martinus secundus, Zamoræ Episcopus consensum præbuit, & præsentem cartam suo sigillo, & sigillo Zamorensis Capituli, & Sigillo Militiæ Sancti Jacobi, Magistro nomine Martin Barragan, fecit communiri.

4 Facta carta apud Zamoram mense Augusti sub Era M. CC.LVII.

Regnante Rege Alfonso in Legionè, Gallecia, Asturijs, & Extremadura. Martino Secundo Zamorensi Episcopo. Fernando Fernandi Maiordomo Regis. Tenente Zamoram Gonfalvo Nunij Comite. Et Petro Munionis Longo Maiorino existentibus. *Concordat prout est in Codice Legionis.*

SCRIPT. II.

*Bulla commissionis contra Fratres Militiæ
Templi super quibusdam domibus.*

Honorius Episcopus servus servorum Dei, Venerabili Fratri Episcopo Zamorensi, & dilectis filijs Decano, & Thesaurario eiusdem Ecclesiæ salutem. & Apost. ben.

Magister & Fratres Militiæ S. Jacobi nobis conquesti sunt, quod Magister & Fratres Militiæ Templi in Regno Legionensi constituti quasdam domos, & res alias, quæ spectant ad ipsos, contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Idcirco discretioni vestræ, &c. *in forma communi.* Dat. Signiæ V. Kalendas Septembris Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1220. Script. I.

*Fundatio domus Hospitalis quinta de
Mercede Redemptionis Captivorum à
Magistro D. Martino sub invocatione S.
Martini in Castro Toraf executioni
mandata ad instantiam
Regis Legion.*

IN Dei Nomine. Amen. Notum sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Martinus Pelagij Magister Militiæ S. Jacobi cum consensu Fratrum eiusdem Militiæ, & per mandatum Domini Regis Legionensis vobis, populatores Sancti Vincentij de Castro Toraf, facimus cartam de foro in perpetuum valituram, vt detis annuatim singulos Aureos ad festum S. Martini, qui habuerint valens decem Aureorum, & qui habuerit possessionem quinque Aureorum, det dimidium Morabetinum. Et per hoc forum sedeat excusati ab omni alio foro, & fitis Vassalli Comendatoris illius Hospitalis, quod ædificatum est ad Redemp-

tionem Captivorum, & fitis Parrochia-
ni prædictæ Ecclesiæ, & si quis ex vobis
voluerit vendere hæreditatem, qui sub
nostra potestate est, tali modo vendat,
quòd ille, qui emerit eam, prædictum
forum adimpleat Hospitali. Et quisquis
populorum caristia, vel inimicitia
suam hæreditatem dimiserit, cuicum-
que sibi placuerit eam dimittat, & cum
ad hæreditatem redire voluerit, ipse
vel qui loco eius hæreditare debuerit,
relictam hæreditatem recipiat ad præ-
dictum forum. Siquis igitur tam de
nostris, quàm de extraneis hoc factum
nostrum ad irrumpendum venerit, iram
Dei Omnipotentis incurrat, &c.

Facta carta in mense Junio, sub Era
M. CC. LVIII. Regnante Rege Alde-
fonso in Legionè & Gallecia. Maior-
domo Regis Fernando Fernandi. Sig-
nifero Regis Ioanne Fernandi. Martino
II. Zamorensi Episcopo. Comendatore
Maiore in Regno Legion. Laurencio
Melendi. Comendatore in Castrorof
Martino Fernandi. Michael Roderici
Archipresbyter confirmo. Petrus Fer-
nandi Miles conf. Dominus Gervasius
conf. Egidius Gervasij conf. Domini-
cus Munniz conf. Stephanus Riqueza
conf. Martinus Burgeus conf. Petrus
Montanna conf. Matheus Presbyter
conf. Ordonius Presbyter conf. Do-
minicus Velasco conf. Ioannes qui no-
mit conf. *Concordat prout est in Codice
Legionis exceptis omisis.*

SCRIPT. II. & III.

*Bulle commissionum super diversis iuri-
bus. Vide 1198. script. 2. & 1481.*

*script. 3. & 4. ac 1132.
script. 6.*

Honorius Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilectis filijs Archidia-
cono, Thesaurario, & Assensio Canoni-
co Burgensibus salut. & Apost. ben.

Significantibus nobis Magistro &
Fratribus Militiæ S. Iacobi ad nostram
noveritis audientiam pervenisse, quòd
Frater Michael, & quidam alij Tole-
tanæ Diecefis Domum de Sancto Au-
dito ad ipsos de iure spectantem contra
iustitiam detinere præsumunt. Quo-
circa discretioni vestræ, &c. *in forma
communis.* Dat. apud Urbem Veterem
XVI. Kalendas Iulij. Pontif. nostri an-

no quarto. *Concordat cum originali excep-
tis omisis.*

III Honorius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, Decano, Magistro Schola-
rum & Christophoro Canonico Tole-
tanis salut. & Apost. ben.

I Suam ad Nos Præceptor & Fra-
tres Militiæ S. Iacobi de Velès trans-
missere querelam, quòd, cum homines
de Alarcon, & alij Conchenfis Diece-
cesis, solemnibus voris emisis, Hospi-
talibus Captivorum, quæ spectant ad
ipso, redditus quosdam, qui Vora vul-
gariter appellantur, solvere teneantur,
ijdem id efficere contradicunt in ani-
marum suarum periculum, & eorum,
& prædictorum Hospitalium præiudi-
cium & gravamen. Ideoque discretio-
ni vestræ, &c. Dat. apud Urbem Vete-
rem XV. Kalendas Iulij. Pontif. nostri
anno quarto.

2 Rodericus Decanus, Ioannes
Magister Scholarum, & Christophorus
Canonius Toletani, Iudices à Domi-
no Papa delegati Concilij de Alarcon
& de Moya in salutis Auctore salutem.
Noveritis Nos litteras Domini Papæ
recepisse in hunc modum: Honorius
Episcopus, &c. *ut proxime supra.* Igitur
auctoritate, qua fungimur, vobis præ-
cipiendo mandamus, quatinus Domi-
nica, qua cantatur: *Letare Ierusalem*
proximè ventura apud Toletum per
vos vel per sufficientes responsales ves-
tros nostro conspectui præsentetis su-
per præmissis, prædictis Præceptor &
Fratribus Militiæ S. Iacobi responsuri.
Et quia volumus utrique parti parcere
in laboribus & expensis, hunc termi-
num tria edicta continentem vobis sub
peremptorio assignamus. *Concordat
prout sunt in publico instrumento. exceptis
omisis.*

Script. IV. V. VI. VII. VIII. IX. & X.

*Bulle commissionum ad lites decidenda
super diversis iuribus, & posses-
sionibus.*

Honorius Episcopus, servus servo-
rum Dei, venerabili Fratri Ar-
chiepiscopo, & dilectis filijs Decano &
Cantori Brachar ensibus salut. & Apo-
stol. ben.

Querelam dilectorum filiorum Magi-
stri & Fratrum Militiæ S. Iacobi recepimus

mus continerem, quod de Superato, & de Moreirola Abbates Cisterciensis Ordinis, & quidam alij Compostellanæ & Zamorensis Diocæsum super Monasterio S. Vicentij, domibus, & possessionibus de Castro Toraf, ac rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. apud Urbem Veterem XIII. Kalendas Iulij Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis*

V. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Archiepiscopo, & dilectis filijs Decano & Cantori Bracharensibus salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Fernandus Petri, & quidam alij Auriensis Diocæ. super Villa S. Mariæ de Arcos, ac rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque &c. Dat. apud Urbem Veterem XIII. Kalendas Iulij, Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali, exceptis omisis.*

VI. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Archiepiscopo, & dilectis filijs Decano & Cantori Bracharensibus salut. & Apost. ben.

Querelam dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Militiæ S. Iacobi recepimus continentem, quod Abbas & Conventus de Vrsaria Cisterciensis Ordinis, Auriensis Diocæ. super quibusdam possessionibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. apud Urbem Veterem XIII. Kalendas Iulij, Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Archidiacono Legionensi, & Decano, & Cantori Zamorensibus salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi suam ad nos transmissere querelam, quod Prior & Fratres Hierosolimitani Hospitalis de Castro Toraf, Zamorensis Diocæsis super Ecclesia, & eiusdem Castri possessionibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. apud Urbem Veterem VI. Kalend. Iulij, Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VIII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Zamor. & Legion. Episcopis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Magister & fratres Militiæ Templi, & quidam alij Astoricen. & Zamoren. Diocæsum super quibusdam possessionibus & rebus alijs iniuriantur eisdem, ideoque discretioni vestræ, &c. *sine clausula, quod si non omnes.* Dat. apud Urbem Veterem. Quinto Kalendas Iulij, Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

IX. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & Decano, & Thesaurario Astoricensibus salut. & Apost. ben.

Dilectorum filiorum Magistri & fratrum Militiæ S. Iacobi exhibitæ nobis conquestio patefecit, quod Magister & fratres Militiæ Templi de Placentia super quibusdam possessionibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem, ideoque discretioni vestræ, &c. *ut supra.* Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, tu frater Episcope cum eorum altero ea nihilominus exequaris. Dat. apud Urbem Veterem kalendis Iulij, Pontif. nostri anno quarto.

X. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Zamorensi & Legionensi Episcopis salut. & Apost. ben. Dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi suam apud Nos querimoniam destinarunt, quod Magister & fratres Militiæ Templi de Alcañiz Zamorensis Diocæsis Domum eorum de Alcañiz post appellationem ad Nos legitime interpositam invadentes, eam occupatam detinent, aliàs eis graves, & iniuriosi plurimum existentes. Ideoque fraternitati vestræ, &c. *sine clausula: Quod si non omnes.* Dat. apud Urbem Veterem. Kalendis Iulij, Pontif. nostro anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. XI.

Bulla protectionis Apostolicæ possessionum Hospitalis de Villa Martini ad instantiam fratrum ibi servientium. Vide anno 1196. script. 2.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs fratribus Hospitalis de Villa Martini, salut. & Apost. ben.

Cum

Cum à nobis petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducamus effectum. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus gratum impertientes assensum personas vestras, & locum, in quo divino estis obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut infuturum iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus; specialiter autem possessiones de Villa Martin, ac alia bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis, vobis, & per vos Hospitali vestro, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lateran. Septimo kalendas Decembris, Pontif. nostri anno quinto. *Concordat cum originali.*

Anno 1221. Script. I.

Conventio seu contractus cum Nobili viro Nunno filio Comitiss Froilæ super Petrosa Villa olim à Fernando Roiz Castellano Ordini concessa & super Valde la Cassa.

Vide ann. 1171. scrip. 5. & 1269. scrip. 3.

IN Dei Nomine. Amen. Notum sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Dominus Martinus Pelagij Dei gratia Militiæ Beati Iacobi Magister vnâ cum Domino Laurentio Melendi Comendatore, & cum vniuersis nostri Ordinis Fratribus facimus pactum cum Domino Nunno Froilæ & cum vxore Domna Maiore. Damus vobis duodecim iugarias de hæreditate in Valdelacasa, & damus vobis in Asturijs Sobrescobio cum totis suis pertinentijs, & quantam hæreditatem habemus in Arenes, & omnes hæreditates de Asturijs, excepta Ecclesia Sancti Salvatoris de Gozon.

2. Ego Dominus Nunnus Froilæ vnâ

cum vxore meâ Domna Maiore damus, & concedimus Omnipotenti Deo, & vobis Domino Martino Magistro, & vniuersis vestri Ordinis Fratribus totam nostram hæreditatem, quam habemus, & habere in vita nostra potuerimus in Petrosa, &c. Facta carta apud Castrum Toraf. VIII. Kalendas Februarij sub Era M. CC. LVIII. *Concordat prout est in Codice Legionis exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Conventio cum Nobili Donna Sancia & eius filio Suerio Gomez super Pozantiguo, Villa olim à Fernando Roiz Castellano cum Petrosa Ordini concessa, ut alibi constat, anno Domini 1184.

NOverint cuncti præsentem paginam inspecturi, quod cum Domna Sancia Fernandi filia Fernandi Roderici Castellani coram nobis scilicet M. Episcopo, F. Decano, & I. Archidiacono Zemorensibus, Iudicibus à Domino Papa delegatis peteret à Magistro, & Fratribus Militiæ Beati Iacobi hæreditatem, quam pater eius Fernandus Roderici Castellanus in Pozantiguo habuerat, quam prædicti Magister, & Fratres tenent, tandem ab vtraque parte extitit compromissum, ut quidquid per compositionem mandaretur, vtraque pars inuolabiliter obseruaret, & Magister Militiæ promissit, quod faceret Capitulum Fratrum arbitrium ratum habere, & similiter Domna Sancia promissit, quod faceret, filium suum Suerium Gomecij compositionem concedere & ratam habere, & si altera partium contradiceret, quingentos Aureos parti obtemperare volenti persolveret.

2. Vnde Nos M. Episcopus, & F. Decanus, & I. Archidiaconus arbitrati sumus in hunc modum, quod Domnæ Sanciæ mandavimus, quod abrenunciaret petitionibus supradictis, & omni iuri, quod habebat, vel habere credebatur in prædicta hæreditate, & memoratum filium suum abrenunciare faceret. Et prædictis Magistro, & fratribus Militiæ mandavimus, ut CC. L. Morabetinos Legionensis monetæ, scilicet VIII. Solidos Legion. pro quolibet Morabetino, Domnæ Sanciæ persolverent, &c.

Actum

Actum Zemoræ in Palatio Domini Episcopi. Sub Era M. CC. LVIII. quarto die intrante Iunio. *Concordat prout est in Codice Legionis exceptis omisiss.*

Anno 1222. Script. I.

Concordia super Decimis in Capitulo Generali Legionensi inita inter Zamorem. Episcopum & Magistrum D. Garfiam Gonzalez de Candamio.

Notum sit omnibus hominibus præsentem paginam inspecturis, quòd cum Dominus Martinus Secundus, Zemorensis Episcopus coram Astoricensi Episcopo & eius coniudicibus à Domino Papa delegatis à Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi Decimas Pedagogij & Asceniarum de Castro Toraf, & idem Magister & Fratres peterent in modum reconventionis à memorato Episcopo Pensum, & à Capitulo Zemorensi medietatem Asceniarum de la Figal, quæ est iuxta Castro Toraf, tandem convenerunt inter se compositione amicabili in hunc modum, videlicet: quòd Magister Garfias Gunditalvi, & Fratres Militiæ S. Iacobi renunciaverunt de plano omni iuri, quòdcumque habebant vel habere debebant in Pensu, & in medietate prædictæ Ascensiarum de la Figal; & supranominati Dominus Episcopus, & Capitulum Zemorense simili modo renunciaverunt de plano omni iuri, quòdcumque habebant vel habere debebant in Decimis Pedagogij & Asceniarum de Castro Toraf, & ad ampliorem gratiam firmitatis præsentem cartas per Alphabetum divisas, & de mandato utriusque partis confectas sæpèdicti Dominus Martinus II. Episcopus, & Capitulum Zemorense ex vna parte, & Garfias Gunditalvi Magister, & Capitulum Ordinis Militiæ S. Iacobi ex altera sigillorum suorum fecerunt munimine roborari. Acta sunt hæc apud Legionem in Capitulo Sancti Marci, sub Era M. CC. LX. mense Aprili.

Concordat prout est in Codice Legionis.

SCRIPT. II.

Donatio quorundam reddituum in favorem Hospitalis de las Tiendas ad Redemptionem Captivorum & alios pios usus facta à D. Petro Fernandez. De quo ann. 1211. scrip. 1.

IN Nomine Domini Iesu Christi. Notum sit omnibus hominibus tam præsentibus, quam futuris, quòd ego D. Petrus Ferrandi, & ego Dompna Therasia vxor eiusdem pro redemptione animarum nostrarum, & parentum nostrorum damus perfecte atque irrevocabiliter donationis titulo inter vivos, & cum hac carta in perpetuum concedimus Deo & Hospitali Ordinis Militiæ S. Iacobi, quòd dicitur: Las Tiendas de Bernalt Martini, quinque millia Morabetinos Alfonso, tali tamen ad Dei servitium conditione apposita, quòd de redditibus obvenientibus ex illis possessionibus emptis de prædictis quinque millibus Morabetinis, & de omnibus alijs, quæcumque habet memoratum Hospitale in præsentem & habebit in futuro Domino largiente, singulis annis in perpetuum dentur defensionem frontaria Ordinis Militiæ S. Iacobi in Regno Castellæ C. Morabetini, & Clericis eiusdem Ordinis de Vclès XXX. Morabetini, & Hospitali de Tolero Captivorum eiusdem Ordinis in Redemptionem Captivorum LXX. Morabetini. Et prædicti omnes Morabetini in perpetuum in festo Omnium Sanctorum locis præfixis annis singulis sine contradictione aliqua persolvantur.

2 Hæc etiam conditio additur & apponitur, quòd in prædicto Hospitali sint perpetuo tres Presbyteri Ordinis Militiæ S. Iacobi ex rebus ipsius Hospitalis sumptus necessarios percipientes; qui cotidie divina Mysteria celebrent ibidem pro salute vivorum, & requie fidelium defunctorum, & cum eisdem Presbyteris sint ibidem perpetuo qui dictos adiuvent ad divina Mysteria celebranda. Completis autem omnibus supradictis totum illud, quòd de redditibus possessionum emptarum ex iamdictis V. Millibus Morabetinis, & de omnibus, quæ nunc habet dictum Hospitale vel in antea habebit Domino.

concedente, residuum fuerit, in usus pauperum in eodem Hospitali sine diminutione aliqua perpetuo dispensentur.

3 Ad hæc nos Garfias Gundisalvi Dei gratia Magister & totum Capitulum Ordinis Militiæ S. Iacobi bona fide & sine omni dolo, ac fraude, quoniam hoc nequaquam respicere divinum servitium dubitamus, votiva sponfione promittimus Deo, & Domino nostro Iesu Christo, quod omnia supradicta fideliter complebimus & in perpetuum observabimus, sicut superius annotantur, & quod numquam prædictum Hospitali vel aliquid de bonis ipsius, quæ habet in præfenti vel in antea habebit per fideles suos Domino largiente, alicui personæ seculari vel Fratri nostri Ordinis conjugato ratione aliqua vel modo aliquo, vobis Domino Petro Ferrandi supranominato & Domina Theresia vxore vestra viam univæ carnis ingressis, dabimus, vel commitemus, seu etiam concedemus; sed ipsum Hospitali, & omnia bona quæcumque ad ipsum expectantia Fratribus nostri Ordinis commitemus, qui omnia supradicta perpetuo bona fide compleant & observent. Et ad hoc idem perhenniter observandum non solum nos præfentes, sed & omnes posteros, qui in Ordine nostro fuerint, sub interminatione Divini iudicij teste Iesu Christo usque in finem sæculi obligamus, ne tam pius opus aliquem defectum tempore aliquo patiat, sed perpetuo inconcussum, illibatum, & inviolabile perseveret. Et ad præmissorum omnium amplioris gratiam firmitatis præfentes cartas per Alphabetum divisas, & de mandato utriusque partis confectas sigillorum nostrorum patrocinijs fecimus communi. Acta fuerunt hæc apud Legionem in Capitulo Sancti Marci, Era M.CC.LX. in præfentia & sub testificatione atque communi concessione totius Capituli Generalis, & nominatim Domni Roderici Ferrandi Prioris Sancti Marci, & Domni Egidij Prioris Vclensis, & Tredecim Ordinis etiam Militiæ Sancti Iacobi, quorum nomina sunt hæc scilicet:

4 Dompnus Laurentius Comendator Regni Legion. Dompnus Pe-

trus Gundisalvi Comendator Vclensis. Dompnus Fernandus Petri Comendator de Alcazar. Dompnus Garfias Martini. Dompnus Rodericus Enneci. Dompnus Pelagius Petri. Dompnus Didacus Arias. Dompnus Petrus Petri. Dompnus Martinus Fernandi. Dompnus Pelagius Alvari. Dompnus Nunno Froila. Dompnus Orti Ortiz. *Concordat prout est in Codice Castelle.*

SCRIPT. III.

Donatio cuiusdam Regis cellarij in Candamio & aliarum hereditatum in Gonçon ad intelligentiam Bullæ, anno 1232. script. 10.

Ego Aldefonsus Dei gratia Rex Legionis, Gallicæ, &c. Concedo Deo & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Domino Garfias Gundisalvi eiusdem Ordinis Magistro, & successoribus vestris in perpetuum Cellarium meum de Candamio & meas hereditates in Alfoz Sancti Salvatoris de Gonçon tali tamen conditione, quod in Monasterio Sancti Marci in qualibet hebdomada cantetur vna Missa pro anima patris mei Domini Regis Fernandi, &c. Facta carta apud Caceres, sub Era M.CC. LX. & VIII. kalendas Iulij. *Concordat cum originali exceptis omiffis.*

SCRIPT. IV. & V.

Bullæ commissionum super Monasteriolo hereditate, & super Monasterio de Sabardos. Adiuncta Monasterij donatione facta anno 1182. Vide 1181. script. 1.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiacono de Tauro Zamorensibus, salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Magister & Fratres Calatravenses, & Magister de Alcantara quandam hereditatem eorum, quæ Monasteriolum dicitur, contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ XV. Kalendas Augusti Pontif. nostri anno septimo. *Concordat*

cum originali exceptis omiffis.

V. Honorius Epifcopus, fervus fervorum Dei, venerabili fratri Archiepifcopo, & dilectis filijs Decano, & Cantori Compoftellanis falut. & Apoft. ben.

I. Magifter & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monftrarunt, quòd Nobilis vir Ioannes Fernandi, & fratres eius Auriensis Diocesis ipfos eorum Monafterio de Sabardos per violentiam fpoliarunt. Cum igitur fpoliatis iniufte reftitutionis fit beneficio fuccurrendum, discretioni veftræ per Apoftolica fcripta mandamus, quatinus, eis ficut iufum fuerit reftituitis, audiatis caufam, & appellatione remota, &c. Teftes autem, &c. Quod fi non omnes tu frater Archiepifcope cum eorum altero, &c. Dat. Signiæ XIII. kalendas Augufti Pontif. noftri anno feptimo. *Concordat cum originali exceptis omiffis.*

2. *Adiuncta:* In Nomine Domini. Amen. Ego Fernandus Ariæ & vxor mea Domna Tharafia Bermundi vnà cum filijs ac filiabus noftris pro remedio animarum noftrarum vobis Domino Petro Fernandi Magiftro Militiæ S. Iacobi, & omnibus fratribus veftræ Domus tam præfentibus, quam futuris facimus cartam donationis firmissimam in perpetuum valicuram de illa noftra dæreditate, quam habemus, vel habere debemus in Monafterio S. Ioannis de Sabardos cum tota fua directura intus & foris per fuos terminos antiquos cum omnibus, quæ ad prædictum Monafterium pertinent, videlicet cum Ecclefijs, vel alijs hæreditariis vbicumque potueritis invenire, &c.

3. Si verò peccatis exigentibus, quod abfit, Ordo vefter exciderit, hæreditas noftra revertatur ad nos. Facta carta donationionis XII. kalendas Maij, sub Era M. CC. XX. Regnante Domino Rege Fernando in Legionem, Gallecia, Afturijs, & Extremadura. Et in Sede Compoftellana Archiepifcopo bonæ memoriæ Petro Suarij, in Lucenfi Domno Roderico. Et in Auriensi Domno Alfonso Epifcopo. Comes Gomez in Traftamar confirmat, Dominus Stephanus de Roor confirmat. *Concordat prout eft in Codice Legionis exceptis omiffis.*

Script. VI. VII. VIII. IX. X. & XI.

Bulle commiffionum ad litès decidendas super diverfis iuribus & poffeffionibus.

Honorius Epifcopus, fervus fervorum Dei, venerabili fratri Epifcopo, & dilectis filijs Archidiacono de Tineo & Ioanni Renaldi Canonico Overenfibus falut. & Apoft. ben.

Dilecti filij Magifter & fratres Militiæ S. Iacobi fua nobis conqueftione monftrarunt, quòd venerabilis frater nofter Epifcopus Aftoricenfis quoddam molendinum, poffeffiones, & res alias ad eos de iure fpectantes contra iufitiam detinet, & reddere contradicit. Ideòque discretioni veftræ, &c. Dat. Signiæ XIII. kalendas Augufti. Pontif. noftri anno feptimo. *Concordat cum originali, exceptis omiffis.*

VII. Honorius Epifcopus, fervus fervorum Dei, venerabili fratri Archiepifcopo, & dilectis filijs Decano & Cantori Compoftellanis falut. & Apoft. ben.

Dilecti filij Magifter & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monftrarunt, quòd Magifter & fratres Calatravenfes de Regno Legion. Monafterium de Sabardos Compoftell. Dioc. cum pertinentijs fuis, & alias res eorum contra iufitiam detinent, & reddere contradicunt eifdem. Quocirca discretioni veftræ, &c. Dat. Signiæ XIII. kalendas Augufti Pontif. noftri anno feptimo. *Concordat cum originali, exceptis omiffis.*

VIII. Honorius Epifcopus, fervus fervorum Dei, venerabili fratri Epifcopo, & dilectis Thefaurario, & Cantori Lucenfibus falut. & Apoft. ben.

Magifter & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monftrarunt, quòd Abbas Vrfariæ Auriensis Diocesis Ecclefiam S. Facundi cum eius pertinentijs ad eos de iure fpectantem contra iufitiam detinet, & reddere contradicit. Ideòque discretioni veftræ, &c. Dat. Signiæ quartodecimo kalendas Augufti, Pontif. noftri anno feptimo. *Concordat cum originali exceptis omiffis.*

IX. Honorius Epifcopus, fervus fervorum Dei, dilectis filijs Abbati, &

Priori de Peleis Zamorensis Dioecesis, & Decano Zamorensi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Magister & fratres Militiæ Templi in Regno Legionensi Monasterium Sancti Fœlicis de Eremo Auriensis Dioecesis cum pertinentiis suis, & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ. Duodecimo Kalendas Augusti, Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

X. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Abbati, & Priori de Peleis Zamorensis Dioecesis & Decano Zamorensi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister, & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Magister, & fratres Militiæ Templi in Regno Legionensi quasdam Domos, & alias res eorum contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ XII. kalendas Augusti, Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

XI. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis S. Vicentij de Monte, & de Fundo Abbatibus Tolet. & Abulen. Dioec. & Cantori Abulensi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister, & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod venerabilis frater noster R. Toletanus Archiepiscopus quamdam eorum possessionem de Villa de Lapar contra iustitiam detinet, & reddere contradicunt. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ XII. kalendas Augusti, Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Script. XII, XIII, XIV. & XV.

Bulle commissionum super diversis iuribus.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filiis Decano, & Magistro Scholarum Palentinis salut. & Apost. ben.

Sua nobis Magister & fratres Militiæ S. Iacobi conquestione monstrarunt, quod Vincentius Subdiaconus Segobienfis Dioec. super quibusdam Domibus, & rebus alijs iniuriatur eisdem. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Lateran. Nonis Octobris. Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali, exceptis omisis.*

XIII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo Seguntino, & dilectis filiis de Atencia Segunt. Dioecesis, & Seguntino Archidiaconis salut. & Apost. ben.

Querelam dilectorum filiorum Magistri, & fratrum Militiæ S. Iacobi recepimus continentem, quod Ioannes Didaci Miles Toletana Dioecesis quasdam bona, quæ pater eius in vltima voluntate legavit contra iustitiam detinet, & reddere contradicunt. Ideoque, &c. Dat. Lateran. VIII. Idus Octobris, Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

XIV. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Decano, Archid. & Thes. Segobienfibus salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi, quod venerabilis frater noster Episcopus Abulensis, & quidam alij Ecclesiarum Prælati Palentinæ Dioec. super Sanctæ Eufemiæ, & quibusdam alijs Ecclesijs suis ipsos contra iustitiam aggravant, & molestant. Ideoque, &c. Dat. Lateran. VIII. Idus Octobris. Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

XV. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Decano, & Magistro Scholarum Palentinis salut. & Apost. ben.

Sua nobis Magister, & fratres Militiæ S. Iacobi conquestione monstrarunt, quod Michael & alij fratres Domo S. Auditi Toleranæ Dioecesis super Domo eadem, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. Lateran. VII. kalendas Decembris. Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno

Anno 1223. Script. I.
Facultas populatoribus de Barcienz concessa à Priore & Canonicis Vclensibus in forma Conuentus ad intelligentiam Bullæ Innocentij Quarti in Concordijs ann. 1244. script. 12. & 13. Vide etiam ann. 1421. script. 1.

IN Dei nomine, & eius gratia. Sciant presentes, & noscant posteri, quòd ego Dominus Egidius Dei miseratione Vclensis Prior vnà cum consensu eiusdem Capituli concedimus omnibus in hæreditate nostra de Barcienz vineas plantare volentibus, quòd plantent tali conditione, quòd annuatim sexta pars fructus, quem inde habuerint, Deo dante, referent sibi V. partibus, ad Domum nostram sine diminutione aliqua deferatur. Si verò, quod absit, Sarracenorum exercitus ad partes Toletanas intraverit, vel tempus siccitatis ingruerit, vel aliqua inundatio tanta fuerit, quòd terra excoli non valeat, propter hoc de iure suo aliquid non amittat operator vineæ. Prætera si Rex Castellæ exercitum ad quascumque partes deferre voluerit, & ij, qui dictas terras plantaverint, ad eundem exercitum coacti à Rege venerint, nihil de iure suo amittant plantatores, &c.

2 Facta carta mense Ianuarij. Era M. CC. LXI. Ego Dominus Egidius Vclensis Prior hanc cartam confirmo, & Sigilli nostri munimine eam roboro. Ego Andreas eiusdem loci Subprior conf. & loco Capituli Sigilli mei munimine roboro. Ego Dominus Gomicius Canonicus conf. Ego Dominus Petrus Sacrista eiusdem loci conf. Ego Ioannes Gundisalvi Infirmarius eiusdem loci conf. Ego Dominus Lucas Canonicus & Comendator de Barcienz confirmo. Ego Dominus Rodericus Enneci Canonicus confirmo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

Donatio hæreditatum in terminis de Moya, & cuiusdam pecuniarum summe à D. Petro Vidas quondam Iudice Curie Regis. Vide ann. 1211. script. 1.

Notum sit, omnibus hominibus præsentem. pagi

nam inspecturis; quòd nos Petrus Vidas & Domna Mayor vxor eiusdem fratres Ordinis Militiæ Sancti Iacobi volentes animabus nostris & parentum nostrorum in Domino providendum, & perfecte atque irrevocabiliter donationis titulo inter vivos nostræ spontaneæ voluntatis arbitrio cum hac carta tradimus Deo & Ordini Militiæ Beati Iacobi Domos nostras, quas habemus in Villa, quæ dicitur Moya, cum omnibus pertinentijs suis, & duos hortos, quos habemus iuxta eandem Villam, & duas rotas de molendinis in termino eiusdem Villæ, & tres iugatas bouum in Landet, & medietatem nostram de Avengamar cum montibus, & omnibus terminis suis; quod quidem Avengamar Dominus Rex Aldefonsus claræ memoriæ dedit Domino Petro Fernandi & nobis. Et damus etiam eidem Ordini mille Morabetinos in auxilio emptionis hæreditatis de Embit, & CCCC. Morabetinos Hospitali de Concha in Redemptionem Captivorum, & duos equos optimos, vnum videlicet eorum cum garnizone sua, qui fuit filij nostri Garfias Petri. Ipsum insuper Ordinem S. Iacobi in bonis nostris omnibus habitis, & habendis vice iam dicti filij nostri successorem instituimus, itaut in eadem parte bonorum nostrorum succedat, in qua prænominatus filius noster, si viveret, nobis succederet.

2 Ad hæc ego Garfias Gundisalvi Dei gratia Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi, & Nos Tredecim, & Nos Capitulum Generale eiusdem Ordinis de communi omnium nostrum consensu damus, & perfecte cum hac carta tradimus vobis Domino Petro Vidas & Domnæ Majori eiusdem vxori, quandiu vixeritis, quietè ac pacifice possidendam illam domum nostram, quæ dicitur: Turris de Morant, quæ domus est super Aldeam illam, quæ dicitur Zafra, cum omnibus, quæ in ipsa domo sunt, & ad ipsam domum spectantibus, & prædictam domum vobis damus salvis decimis suis Priori & Clericis Vclensibus, &c. Omnia supraddicta fuerunt concessa, & confirmata à prædicto Magistro & Tredecim, & à Capitulo Generali Ordinis Militiæ S. Iacobi apud Legionem, & hæc carta fuit facta apud Guazam & confirmata

ibidem à fapedito Magistro & Tredecim mense Martij, Era M. CC. LXI. in præsentia & sub testificatione subscriptorum; videlicet: D. R. Fernandi Prior S. Marci. D. E. Prior Vclen. D. P. Fernandi. D. P. Marrini. D. Egidius Gundisalvi. D. Garfias Didaci. D. Dominicus Velæ. D. Fernandus Fernandi. D. Gundisalvus Roderici, & alij multi. *Concordat prout est in Codice Castellæ exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis super servando foro Villa de Castro. Toraf concessio à primo Magistro ann. 1176. script. 2.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Archid. & Cantori Palentinis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod homines Castri eorum de Toraf Zamorensis Diocesis, suis domicilijs ad vicinas Civitates, Castra, Villas, & alia loca translatis, de possessionibus Castri eiusdem, quas detinent, exhibere ipsis debita servitia contradicunt. Quocirca discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ. XV. kalendas Julij, Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

Donatio quinta Castri de Toraf cum insertione secunda. Tertiam vide ann. 1172. script. 1. Quarta 1220. omittitur. Sextam vide ann. 1245. script. 15. & ann. 1234. script. 1.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Garfiaz Gundisalvi Magistro & fratribus Militiæ Beati Iacobi salut. & Apost. ben.

Considerato nuper in adventu Nuntiorum vestrorum cum Fratribus nostris, quam utiliter universonum agatis negotium cotidie pro defensione fidei nostræ certando, quantumvè per vos Paganorum reprimatur barbaries blasphemantium nomen Christi & sanguinem sitientium Christianum,

Castrium Toraf Ecclesiæ Romanæ à claræ memoriæ Ferdinando Rege Legionensi concessum de prædictorum Fratrum assensu vobis & Ordini vestro mera liberalitate concedimus tenendum ex dono Apostolicæ Sedis à vobis & successoribus vestris sub annuo vnius Marcæ Auri censu nobis & nostris successoribus persolvendo. Vnde tenorem concessionis Ecclesiæ Romanæ ab eodem Rege factæ de Castro prædicto præsentibus iussimus annotari, qui est talis:

In Nōmine Domini Iesu Christi. Amen. Inter cætera, quæ Regiam Maiestatem decorare videntur, summa & præcipua virtus est sancta loca, ac religiosas personas diligere & venerari, & eas largis ditare muneribus, atque prædijs, & possessionibus ampliare, ut dando terrena adipisci mereamur æterna. Eapropter ego Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex unâ cum vxore mea Regina Domina Vrracha per scriptum donationis firmissimum in perpetuum valiturum dono Deo, & Sancto Petro, & vobis dilecto nostro Cardinali Domino Iacinto, in Hispania Legato Castrum Toraf, & per proprium Annulum vos inde investio, ut ab hac die, & deinceps præfatum Castrum habeatis cum pratis, pascuis, montibus, fontibus, rivis, molendinis, arboribus, villis, & cenijs, piscarijs, & cum omnibus directuris & pertinentijs suis, & cum omni iure Regali, ut possideatis, donetis, commutetis, & omnem vestram voluntatem faciatis iure hæreditario in perpetuum habendum. Vobis & Ecclesiæ Romanæ dono & concedo pro remedio animæ meæ & parentum meorum, & pro amore & dilectione, quam semper erga me habuistis. Factum fuit hoc apud Zemoram in camera, in qua Dominus Cardinalis iacebat, & hoc in præsentia prædictæ Dnæ Reginæ, Bobonis fratris Domini Cardinalis, Raimundi de Capella S. Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Mailbrardi. Siquis igitur tam de meo genere, quam alieno hoc meum factum spontaneum irrupere præsumpserit, iram Dei Omnipotentis, & Beati Petri Apostoli incurrat, & cum Iuda Domini proditore in inferno sit damnatus, & pro temerario ausu parti Regiæ, & vestræ C. libras Auri persolvat, & quod inva-

ferit, vobis vel voci vestræ in quadruplum reddat, & hoc scriptum temper maneat firmum. Facta carta in Zemorâ VII. Idus Iulij. Era M.CC. X. Regnante Rege Domino Fernando in Legionē, Extremadura, Gallecia, & Asturijs, eo anno, quo famosissimus, atque pius Dominus Cardinalis Iacintus Apostolicæ Sedis Legatus venit in Hispania.

3. Ego Fernandus Dei gratia Hispaniarum Rex hoc scriptum meum, quod fieri iussi, proprio robore confirmavi. Ego Petrus Dei gratia Compostellanæ Ecclesiæ Archiepiscopus confir. Ioannes Legionensis Episcopus confir. Gonzalus Ovetensis Episcopus confir. Fernandus Astoricensis Episcopus confir. Stephanus Zemorensis Episcopus confir. Petrus Salamantinus Episcopus confir. Adam Auiensis Episcopus confir. Ioannes Lucensis Episcopus confir. Petrus Cauriensis Episcopus confir. Ioannes Mindonensis Episcopus confir. Ioannes Tudensis Episcopus confir. Dominicus Calabrienfis Episcopus confir. Cemes Vrgellensis Maiordomus Regis confir. Fernandus Roderici dominans in Asturijs confir. Comes Gomez in Trastamar confir. Comes Petrus confir. Comes Alfonso confir. Alvarus Roderici confir. Petrus Roderici confir. Goterius Roderici confir. Goterius Goterij Signifer Regis confir. Ego Pelagius Goterij Notarius Regis, Archidiacono Domino Pelagio existente Cancellario, scripsi, & confirmavi.

4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Signiæ. VIII. Idus Augusti Pontif. nostri anno octavo.

Concordat cum originali.

SCRIPT. V.

Bulla sexta confirmationis Ordinis & Privilegiorum de libertate Ecclesiarum, siquid per Bullam anni 1217. script. 2. eis fuerat derogatum, cum expressione acquiritorum post Bullas Urbani & Innocentij, & sub Dat. Incarnationis ann. 1224. Indictione tamen undecima.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Garfiæ Gundisalvi Magistro Militiæ S. Jacobi, eiusque fratribus Clericis, & Laicis tam præsentibus, quam futuris in perpetuam rei memoriam.

1. Benedictus Deus in donis suis, & Sanctus in omnibus operibus suis, qui Ecclesiam suam nova semper prole sæcundat, & sic pro patribus filios in ea facit exurgere, sicque à generatione in generationem notitiam nominis sui, & lucem Fidei Christianæ diffundit, ut sicut ante ortum solis stellæ se se ad occasum in firmamento sequuntur, ita in Ecclesiasticis gradibus generationes iustorum, ante quam veniat dies Domini magnus & horribilis, & tenebras nostras veri Solis splendor illuminet, per tempora sibi succedant & sicut multi sæpe per caudam Draconis deiciuntur in terram, ita per adoptionem spiritus cotidiana fiat reparatio perditorum, & de profundo inferni ad quærenda multi cœlestia erigantur, & ita corpore teneantur in terra, ut tamquam Cives Sanctorum & Domestici Dei cogitatione ac desiderio convertentur in Cœlis. Hoc sane temporibus bonæ memoriæ Alexandri prædecessoris nostri in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur, ubi Nobiles quidam viri peccatorum vinculis irretiti, & miseratione illius, qui vocat ea, quæ non sunt, tamquam ea, quæ sunt, superna gratia sunt afflati, & tacti super multis transgressionibus suis dolore cordis intrinsecus, & præteritorum agentes pœnitentiam peccatorum, non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua dare in extrema quæque pericula pro Domino decreverunt, & ad exemplum Domini nostri Iesu Christi, qui ait: Non veni facere voluntatem meam, sed eius qui

mis-

missit me Parris, in habitu & conversatione Religionis sub vniuersi Magistri statuerunt obedientia commorari: eo vtiq; moderamine propositum suum & Ordinem temperantes, vt (quia vniuersa turba fidelium in coniugatos & continentis distinguitur, & Dominus Iesus Christus non solum pro vitis, sed & pro fœminis quoque de fœmina nasci voluit, & cum hominibus conuersari,) habeantur in ipso Ordine, qui calibem, si voluerint, ducant viram, & consilium B. Pauli sequantur, qui dicit: De virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem do. Sint etiam, qui iuxta institutionem Dominicam ad procreandam sobolem, & incontinentiæ præcipitium evitandum, conjugibus suis vrantur, & vnâ cum eis ad incolatum supernæ Patriæ de conualle lactymarum, & terrena transire peregrinatione nitantur, & lacrymis diluant & operibus pietatis, si eos super fundamentum suum, quod Christus est, pro cura carnis, & affectibus liberorum ligna, fœnum, stipulam ædificare contingat, cum alij expeditores, & continentis ædificent aurum, argentum, & lapides pretiosos, & isti tamen & illi militent vni Regi, & super vnum fundamentum cœlestem vnâ ædificent mansionem promissione Psalmistæ in Domino roborati, qui minora quoque membra Ecclesiæ confortat, & dicit: Imperfectum meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur.

2 In horum autem Collegio Christi fidelium cum quondam Petrus Fernandi per voluntatem Dei Magisterium super alios & providentiam tunc temporis suscepisset, idem Prædecessor noster de Fratrum suorum consilio ad eius instantiam, qui cum quibusdam fratrum suorum ad præsentiam suam venerat, ipsum & fratres eius tamquam peculiare filios in defensionem suam, & locum, in quo caput Ordinis fieret, in ius, & proprietatem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ eorum Ordinem confirmando recepit. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris postulationibus inclinati ad exemplar ipsius Alexandri & felicitis recordationis Innocentij Tertij Romanorum Pontificum prædecessorum

nostrorum in speciales & proprios Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & Ordinem vestrum Apostolica auctoritate confirmantes præsentis scripti privilegio communimus. Statuentes, vt quascumque possessiones, quæcumque bona in præsentiarum iuste & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis & illibata permaneant. In quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis:

3 Lodium & Monasterium cum cauto, & pertinentijs suis. Burgum de Ponte-Minij contra Lodium cum suis pertinentijs. Crescentem cum cauto, & suis pertinentijs. Quintanelam de Petro Herez cum cauto & suis pertinentijs. Lentamò cum suis pertinentijs. Barram cum cauto & suis pertinentijs. Sanctum Salvatorem de Distriana cum cauto & suis pertinentijs. Mozot cum cauto & suis pertinentijs. Penagosent cum suis pertinentijs. Sanctam Mariam de Pinel cum suis pertinentijs. Velès cum suis pertinentijs. Alfarellam cum suis pertinentijs. Orellam cum suis pertinentijs. Morram cum suis pertinentijs. Moram veiam cum suis pertinentijs. Decimas de Valera & de Portago cum suis pertinentijs. Stremeram cum suis pertinentijs. Alcazar cum suis pertinentijs. Almadanam cum suis pertinentijs. La Rudam cum suis pertinentijs. La Zarzam cum suis pertinentijs.

4 Palmellam cum suis pertinentijs. Pozum de Couna cum suis pertinentijs. Atalaiam cum suis pertinentijs. Palombeiro cum suis pert. Barro cum Pardum cum suis pert. Corel cum suis pert. Superfobium cum suis pert. Castrum de Gozum cum quibusdam prædijs à charissimo in Christo filio nostro Alfonso Rege Legionensi pietatis obtentu Ordini vestro datum. Sanctam Mariam de Barra cum suis pert. Carrazedum cum suis pert. Garavanes cum suis pert. Sanctum Munium de Vega cum suis pert. Monasterium de Codofedo cum suis pert. Monasterium de Villar de Dones cum suis pertinentijs. Servianum cum cauto & suis pertinentijs. Castellum de S. Jacobo cum

cum suis pert. Castellum de Paterno cum suis pert. Gurgugi cum suis pert. Alcobelas cum suis pert. Alfambram cum suis pertinent. Marmelariam cum suis pert. Aljeziram cum suis pertinentijs. Sourellum cum suis pert. Critanam cum suis pert. Muradel cum suis pert. Almager cum suis pert. Vala de Rege cum suis pert. Paracolos cum suis pert. Embit cum suis pertin. Castrum Verde cum suis pertinentijs. Famuscum cum suis pertinentijs. Guazam cum suis pertinentijs. Monasterium de S. Eufemia cum suis pertinentijs. Castellum de Monte Alvan cum suis pertinentijs. Ceterum Castro-raf vobis & Ordini vestro à nobis de Fratrum nostrorum assensu mera liberalitate concessum sub annuo censu vnius Marcæ Auri ex dono Sedis Apostolicæ à vobis & successoribus vestris tenendum, vobis & eidem Ordini confirmamus.

5 Sancimus præterea, ne occasione antiquæ detentionis sive scripturæ quisquam vobis possit auferre, quæ ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detenta sunt potestare, &c. *In omnibus ut supra in Bullis confirmatorijs Alexandri, Lucij, Urbani, & Innocentij cum eisdemmet vocibus usque infinem, ibi: præmia æternæ pacis inveniunt. Amen. Amen.*

6 Sanctus Petrus S. Paulus. Honorius Papa Tertius. Perfice gressus meos in semitis tuis.

Ego Honorius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. Ego Pelagius Albanensis Episcopus. Ego Nicolaus Tusculanus Episcopus. Ego Guala Presbyter Cardinalis S. Martini Tit. Equitij. Ego Stephanus Presbyter Card. Basilicæ Duodecim Apostolorum. Ego Gregorius Presbyter Card. Tit. S. Anastasiæ. Ego Thomas Presbyter Cardin. Tit. S. Sabinae. Ego Octavianus Diac. Card. Sancti. Sergij & Bachi. Ego Stephanus Diac. Cardin. S. Adriani. Dat. Signiæ per manum Magistri Guidonis Domini Papæ Capellani. V. Idus Augusti. Indictione Undecima. Incarnationis Dominicæ anno M. CC. XXIII. Pontificatus vero Dñi Honorij Papæ Tertij anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

** * **

Script. VI. VII. VIII. & IX.

Bulla commissionum super diversis iuribus, & observando foro seu compositione Castri de Toraf. Vide 1176. script. 2.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Archidiacono de Cerrato, & Cantori Palentinis salut. & Apost. ben.

Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod homines eorum Castri de Toraf Zamorensis Diocesis possessiones Castri eiusdem, quas tenent ab ipsis, alijs legant Ordinibus, cum decedunt, propter quod, in alienum dominium possessionibus translatis eisdem, grave ipsi dispendium patiuntur. Ideoque discretioni vestræ, &c. Tu ea frater Episcope cum eorum altero nihilominus exequaris. Dat. Signiæ. III. Idus Augusti Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano & Magistro Scholarum Astoricensibus salut. & Apost. ben.

Sua nobis Magister & Fratres Militiæ B. Iacobi conquestione monstrarunt, quod homines Castri eorum de Toraf Zamorensis Diocesis, quorum nonnulli fuerunt in ipsum, eis illo Castro per laicalem potentiam spoliatis, existentibus, introducti, respondere ipsis de suis iustitijs contradicunt. Ideoque discretioni vestræ, &c. Quod si non omnes, &c. Tu frater Episcope, &c. Dat. Signiæ. III. Idus Pontif. nostrij anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VIII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Thesaurario Zamorensibus salut. & Apost. ben. Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod G. Fernandi O. Alvari, & quidam alij Palentinæ, Legionensis, & Zamorensis Diocesis quasdam possessiones ad eorum Ordinem pertinentes contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt, alias

alias graves & iniuriosi eis plurimum existentes. Quocirca discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ. Duodecimo kalendas Septembris Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

IX. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Magistro Scholarum Altoricensibus salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Clerici, & alij homines de Castro Toraf Zamorensis Diœcesis compositionem, quam super quibusdam possessionibus, & rebus alijs cum quodam eorum Magistro, prædecessores ipsorum Clericorum, & hominum amicabiliter inierunt, observare recusant. Ideòque discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus Clericos prædictos & homines ad observationem compositionis ipsius, sicut sine pravitate provide facta est, & ab vtraque parte sponte recepta, monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam appellatione remota cogaris. Testes autem, &c. Dat. Signiæ XII. kalendas Sept. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Script. X. XI. XII. & XIII.

Bulla commissionum super diversis iuribus. Vide de sepulturis ann.

1247. scrip. 6.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Priori & Archidiacono Seguntinis, & Archidiacono de Almazan Segunt. Diœcesis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd venerabilis frater noster Conchenfis Episcopus compositionem, quam ipsi cum bonæ memoriæ: prædecessore suo super Ecclesijs de Sancta Cruce, & de Bellomonte, ac quibusdam alijs amicabiliter inierunt, observare contradicit. Ideòque discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus compositionem ipsam, sicut sine pravitate provide facta est, ab vtraque parte sponte recepta,

faciatis auctoritate nostrâ, sublato appellationis obstaculo, firmiter observari. Testes autem, &c. Dat. Signiæ VIII. kalendas Septembris. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

XI. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs de Ceya, & de Campis Archidiaconis Legionensis Diœcesis, & Cantori Legionensi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & fratres S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Concilium Castri Dominarum Legionensis Diœcesis quasdam possessiones pertinentes ad ipsos contra iustitiam detinent & reddere contradicunt. Ideòque discretioni vestræ, &c. Dat. signiæ. VII. kalendas Septembris. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

XII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Zamorensi & de Tauro Archidiaconis, & Cantori Zamorensi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Abbas, & Conventus S. Martini de Castaneira Astoricensis Diœcesis corpus quondam Facundi eorum Fratris præsumperunt apud suum Monasterium sepelire, quoddam prædium, & res alias ratione ipsius Facundi pertinentes ad ipsos contra iustitiam detinentes. Quocirca discretioni vestræ, &c. Dat. Signiæ. Septimo Kalendas Septembris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

XIII. Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiacono Zamorensibus salut. & Apost. bened.

Dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ B. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Prior & Fratres Ierosolimitani Hospitalis de Regno Legionensi quasdam domos, possessiones, & alias res ipsorum contra iustitiam detinent, & reddere contradicunt. Ideòque discretioni vestræ, &c. Quod si non omnes, &c. Tu frater, &c. Dat. Signiæ. VI. kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. XIV.

Bulla ad prohibendas alienationes quovis titulo à Magistro, aut fratribus faciendas.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Militiæ B. Jacobi salut. & Apost. ben.

Nunquam vobis pro fide Christiana continuo decertantibus melius consuli videtur, quam si provisum per nos fuerit, ut acquisita, & congregata servetis, nec manus ad alienationem extendatis talium, cum non minor sit virtus, quam quærere, parta tueri. Auctoritate itaque præsentium districtius inhibemus, ne alicui possessiones, vel castra donare seu alienare à vobis quocumque alienationis titulo audeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Signiæ. VI. kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat prout est in Codice Legis.*

SCRIPT. XV.

Bulla contra Apostatas, Ordinis desertores, quamvis habitum retineant. Vide anno 1282. script. 4. & Stabilim. tit. 2. 2. cap. 5. ibi: Deceare el Habito, ò con el, &c.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, charissimis in Christo filiis Illustribus viris Regibus Hispaniarum salut. & Apost. ben.

Cum nemo mittens manum ad aratrum, & retro respiciens aptus sit Regno Dei, sollicite de hijs cogitare nos convenit, qui de Militia Dei, quæ Beati Jacobi dicitur, per sæculum quandoque præsumunt, tamquam suspirantes ad relictos Ægypti pepones, & alia, evagari. Prædicta enim Militia continuo pro fide Christiana decertat. Hæc elegit defensionem se Christiani nominis dedicare parata semper pro fratribus offerre se ipsam sacrificium Deo Patri.

Per hanc etiam barbaries deprimitur infidelium sanguinem sitientium Christianum. Quare merito dolendum est de talibus eiusdem Militiæ desertoribus, & diligentius super hoc per nostram sollicitudinem providendum. Proinde serenitatem Regiam moneamus, rogamus, & hortamur in Domino, quatinus tales tamquam Apostatas habeatis, & evitetis, sive abijciant, sive ferant in sæculo habitum Regularem, ut sic saltem, repleta facie ipsorum ignominia, vel invitati redire cogantur ad Militiam supradictam. Et vos, dum pro Dei reverentia ex eorum pollui participio recusatis, copiosius exinde mereamini apud ipsum. Dat. Signiæ. Sexto kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XVI.

Confirmatio cum insertione Privilegij Comendatoris Maioris in Regno Castella. De quo supra 1182. script. 2. & 1285. script. 1. n. 30. vbi: Era quinta pro quinto Idus, & script. 2. num. 20.

Iam præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti inveni Privilegium, quod Avus meus Aldefonsus Rex bonæ memoriæ dedit Maiori Comendatori de Velès & Fratribus in hunc modum:

2 Præsentibus & futuris notum sit, quod ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti unâ cum vxore mea Alienor Regina dono & concedo Deo, & Ordini Iacobitano & universis eiusdem Ordinis Fratribus in Regno meo constitutis & constituendis, præsentibus & futuris, ut quotiescunque Maior Comendator de Velès ad Curiam meam accesserit, ministrentur ei, & octo hominibus suis, & octo equitaturis necessaria ad victum quam diu in Curia mea esse voluerit. Similiter & omnes Fratres eiusdem Ordinis in Regno meo constituti, quando ad Curiam meam venerint, & ibi morari voluerint, erogentur eis & equitaturis suis necessaria ad victum. Et hoc per me & per successores meos habendum statuo & confirmo.

3 Et ego supradictus Rex Ferrandus vna cum vxore mea Regina Beatrice & cum filio meo infante Alfonso ex assensu & beneplacito Reginae Berengariae Matris meae suprascriptum Privilegium, quod inveni, concedo, roboro, & confirmo. Siquis huius meae donationis & concessionis factum in aliquo infringere praesumpserit, Regiam indignationem incurrat. Facta carta apud Secobiam. Prima die Iulij Era M. CC. LXI. Anno Regni mei sexto. *Concordat prout est in Codice Castellae.*

S. C. R. I. P. T. XVII.

Regium super via aquarum fluminis Tago Privilegium, vulgò: Del hilo del agua, à Zorita usque ad Toletum. Regis Avus, de quo hic fit mentio, causam commisit Stephano Iuliani & alijs die 8. Novembris anno

1206.

Ferrandus Dei gratia Rex Castellae & Toleti omnibus hominibus Regni sui hanc cartam videntibus salutem & gratiam. Sepades que yo fallè por pesquisa, que mio Avuelo mandò, que nengun ganado nin otra cosa nenguna pora vender en razon de mercaderia non passe Taio en puente ni en varco fueras por la puente de Toledo, è de Alfariella, è de Zorita; et pues que esta pesquisa fallò, yo mando, que ni ganado ni otra cosa nenguna que pora vender sea, fuera conducho cada vno para los casafos è los ganados è non pora vender, non passe Taio fueras por estos tres Logares. E si los Freires lo fallassen en otra parte passando, mando, que lo prendan por descaminado. Otròsi fallè por pesquisa, que los de Ocanna de todo lo que passaren, han à dar portadgo fueras de pan è de vino è de sal que passen para los casafos è para los ganados, è non pora vender. Facta carta apud Collar. Reg. exp. XI. die Iulij. Era M. CC. LXI. Anno Regni mei sexto. *Concordat cum originali.*

Causam super hoc commissam & executioni mandatam anno 1206. à Iudicibus, vulgò Alcaldes Toleti, Compluti, Guadalajarae, & Obta invenies in Archivo eaz, 14. num. 19.

Anno 1224. Script. I.

Bulla commissionis contra quosdam spoliatores cuiusdam Ecclesie de Castrotoraf, ut facta restitutione audiantur postmodum.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiacono Asturicensibus salutem & Apost. ben.

Dilecti filij Magister, & fratres Militiae S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Petrus Dominicus, & Petrus Romero, & quidam alij Clerici, & laici Zamorensis Diocesis ipsos Ecclesia S. Nicolai de Castrotoraf contra iustitiam spoliarunt. Cum igitur spoliatis iniuste restitutionis sit beneficio succurrendum, discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatinus eis, sicut iustum fuerit, restitutis, audiatis causam, &c. Dat. Lateran. XIII. kalendas Maij. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1225. Script. I.

Privilegium super medietate pretij de redemptione Maurorum ab Ordinis fratribus aut Vassallis Captivorum. Vide ann. 1285. script. 1. n. 12. script. 2. n. 3. & de valore. 1180. script. 1. n. 2. infine.

PER praesens scriptum tam praesentibus, quam futuris notum sit, ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellae & Toleti vna cum vxore mea Beatrice Regina, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, & Ferrando ex assensu, & beneplacito Dominae Reginae Berengariae Genitricis meae facio cartam confirmationis, concessionis, & stabilitatis vobis Ferrando Petri Magistro Ordinis Militiae S. Iacobi, vestrisque successoribus, & fratribus eiusdem Ordinis praesentibus, & futuris perpetuo valituram. Confirmo vobis itaque Privilegium, quod ab Avo meo Illustri Rege Aldefonso foel. memoriae inveni conditum in hunc modum:

2. Quoniam sanum est & langori me;

medetur animarum peritura pro æternis commutare, & pro cœlestibus mundi divitias labentes impartiri, idcirco ego Aldefonsus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti vnâ cum vxore mea Alienor Regina, & cum filio meo Ferrando, vt iustorum bona multiplicem, & Iacobitani Ordinis Militum nostræ Fidei defensorum sustentationem augmentem, facio cartam donationis, concessionis, & stabilitatis Iacobitano Ordini, & Militiæ, & vobis Sancio Ferrandi eiusdem Ordinis instanti Magistro, vestrisque successoribus, & omnibus fratribus vestris eiusdem Ordinis præsentibus, & futuris perpetuo valituram. Dono itaque vobis, & concedo medietatem omnium Redemptionum, quæ ad meum ius spectant, iure hæreditario percipiendam perpetuo de omnibus Mauris Captivis valituris mille Aureos aut ultra, de quocumque vos cœperitis, vel homines de Velès, vel de alia quacumque hæreditate vestra captiua verint. Siquis verò hanc cartam in aliquo infringere, vel diminuere præsumpserit, iram Dei Omnipotentis plenariè incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum, quod vobis intulerit, dupplatum restituat. Facta carta apud Palentiam. Era. M. CC. XXVIII. Sexto Idus Martij. Secundo anno, postquam Serenissimus Aldefonsus Rex Castellæ, & Toleti Aldefonsum Regem Legionensem Cingulo Militiæ accinxit, & ipse Aldefonsus Rex Legionis osculatus est manum dicti Aldefonsi Regis Castellæ & Toleti. Et consequenter paucis diebus elapsis sæpedictus Aldefonsus Illustris Rex Castellæ & Toleti Romani Imperatoris filium, Conradum nomine, in novum Militem accinxit, & ei filiam suam Berengariam tradidit in vxorem.

3. Supradictum ergo Privilegium ego Ferrandus Rex prædictus confirmo, & roboro mandans, & firmiter statuens, quòd ratum, & stabile omni tempore perseveret. Siquis verò hanc cartam nostræ confirmationis in aliquo infringere, vel diminuere præsumpserit, iram Omnipotentis Dei plenarie incurrat, & Regiæ parti in cauto persolvat mille Aureos, & damnum super hoc illatum restituat dup-

plicatum. Facta carta apud Toletum XXVI. die Madij. Era M. CC. LX. Tertia. Anno Regni mei octavo. Eo videlicet anno quo Zeyt Abuzeyt Rex Valentix accedens ad me apud Moyam devenit Vassallus meus, & oscularus est manus meas.

Et ego prædictus Rex Ferrandus Regnans in Castella & Toletis hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro, & confirmo.

4. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus, Hispaniarum Primas confirmat.

Dominus Infans Alfonso frater Regis conf. Mauricius Burgen. Episcopus conf. Tellius Palent. Episcopus conf. Lupus Segont. Episcopus conf. Melendus Oxomen. Episcopus conf. Dominicus Abulen. Episcopus conf. Ioannes Calagurrit. Episcopus conf. Lupus Conchen. Episcopus confir. Dominicus Placent. Episcopus conf. Ioannes Domini Regis Cancellarius Abbas Vallisolet. conf. Alvarus Petri conf. Alfonso Tellij conf. Rodericus Roderici conf. Garsias Ferrandi Maiordomus Reginæ Berengariæ conf. Suerus Tellij conf. Rodericus Gonçalvi conf. G. Gonçalvi conf. G. Petri conf. Gonçalvus Roderici Maiordomus Curix Regis conf. Luppus de Faro Alferiz Regis conf. *Concordat prout est in Codice Castella.*

SCRIPT. II.

De pio usu populandi frontariam Vide 1181. script. 4.

R. Dei gratia Tolet. Sedis Archiepiscopus, Hispaniarum Primas, Apostolicæ Sedis Legatus vniversis Christi fidelibus per Tolet. Provinciam constitutis salutem in Domino Iesu Christo. Vniversitati vestræ præsentibus innotescat, quòd Nobilis vir Dominus Alfonso Tellij accensus zelo fidei quoddam Castrum situm in Sarracenorum frontaria, quod Ayalaguiella vocatur, populari proponit ad confusionem & oppressionem hostium Fidei Catholicæ, &c. Eis, qui ad fabricam dicti Castri per vnum mensem operam dederint, indulgemus eandem remissionem, quam concedimus militantibus contra Mauros. Dat. apud Maiertum.

tum. VII. Idus Septembris sub Era M. CC. LXIII. *Concordat cum original exceptis omiffis.*

Anno 1226. Script. I.

Fundatio Domus de Mercede Redemptionis sexta in Villa de Talavera ab Alfonso Tellez de Meneses facta. Vide anno 1182. script. I. & 1194. script. I.

IN naufragio & exilio positi sumus quilibet nostrum, & quoniam universæ carnis viam nemo potest evadere, necesse copiosius est, vt in acquirendis cœlestibus, de terrenis aliquid relinquamus. Vnde ego Aldefonsus Telliij ynà cum vxore mea Domna Tharasia Sanciij gratuito animo & spontanea voluntate & pro omnium nostrorum scelerum remissione, & vt nobis aliquid de cœlestibus tribuatur, & in initio faciendi Hospitalem in Talavera ad extrahendos Captivos de terra Sarracenorum, damus & concedimus omnem illam hæreditatem, quam habemus in termino Talaveræ, quæ vocatur Lorviga, cum quinque iugatis terræ, & quinque iugis bouum ad annum & vicem, & cum pane, quem ibi habemus, feminato, & totum illum Zumacalem, quem ibi habemus cum omnibus suis pertinentijs. Præterea damus quandam vineam, quam habemus in loco, qui vocatur Pastera, cum omnibus suis directuris, & hoc datum damus Deo primitus & Ordini Militiæ S. Iacobi, vt sit Hospitalis ad Captivos extrahendos à terra Sarracenorum in perpetuum, ita tamen vt si ad tempus forsitan acciderit, quòd omnis terra Sarracenorum in Christianorum deveniat potestare, & Captivos non inveniant Christianos ad extrahendum, hæc hæreditas prætaxata ad vsus & subsidium pauperum revertatur. Ex hac die hæreditatis istius nos ipsos exapotentamus, & apotentamus Roderico Enneci Hospitalis Captivorum Toleti Præceptoris, qui illam recepit vice prædicti Ordinis, vt hæc omnia, sicut superius dictum est compleantur. Siquis verò, &c. Facta carta apud Tolerum VII. Kalendas Maij, Era M. CC. LXIII. Regnante Rege Ferrando cum vxore sua Domna Beatrice. Testes qui viderunt, & au-

dierunt de ore illorum D. P. Ioannis de Portogal. Don Gil Malric. Ferrand. Garcia filius de Garcia Ferrandez. Ovieco Garcia. Alfonso Garcia. Don Pedro Gonçalvez Comendador Maior de Velès. Don Garcia Gonçalvez Darauzo. Gonçalvo Roiz Cruzado. Don Garcia el Clerigo, Capellan de S. Iacobi del Hospital de la Merced. Ego Ioannes Sanciij Scriptor scripsi hanc cartam manu propria, & sum testis. *Concordat cum originali exceptis omiffis.*

SCRIPT. II.

Privilegium Aragonensis Regis suscipientis omnia Ordinis bona in suo Regno consistentia sub Regia protectione.

IN Christi Nomine, & eius gratia. Sit notum cunctis, quòd nos Iacobus Dei gratia Rex Aragon. Comes Barch. & Dominus Montis plani nostra ipsa & aliorum antecessorum nostrorum sequi vestigia cupientes, qui multis modis Monasteria & loca Religiosa suis Privilegijs ampliarunt, & sub defensione eorum constituerunt, idcirco cum hac præfenti carta perpetuò valitura recipimus, & constituimus sub nostra speciali protectione, firma custodia, & securo ducatu nostro Domum Militiæ S. Iacobi de Velès, & totum Conventum, omnesque alias personas præfentes & futuras, & etiam alia bona mobilia, & immobilia, ac se moventia, præfentia & futura eiusdem Domus, & specialiter omnes greges ovium, vaccarum, & equarum, & porcorum & omnium aliarum pecudum, cuiuscumque generis sint, & etiam omnes oves, quæ cum ovibus dictæ Domus vadunt vel ibunt aliqua ratione, itaque quòd cum omnibus rebus, & ovibus, & bestiaris suis præfentibus & futuris per omnia loca Regni & Dominationis nostræ sint salvi & securi eundo, stando, & redeundo, & ab omni damno & gravamine penitus alieni. Nullus ergo confidens de nostra gratia vel amore audeat oves, sive alia pecora, vel alias res dictæ Domus, nec etiam oves sive alia pecora quascumque cum ovibus suis ibunt vel erunt, aggravare, impedire, pignorrare, marchare, seu in aliquo loco de-

tinere pro vilo alieno debito vel delicto, nisi per se ipsos principales debitores aut pro alijs fideiussores fuerint manifesti, in quibus etiam casibus non marchentur, aut pignorentur ab aliquo, nisi primo fatiga directi in eos inventa fuerit manifesta. Nec etiam aliquis ausus sit illis vel rebus suis aliquibus malum aliquod facere sive iacturam inferre.

2 Volumus igitur, & statuentes firmiter præcipiendo mandamus Maioridomo, Repostrario, Merinis, Iustitijs, Baiulis, & alijs quibuslibet hominibus nostris præsentibus & futuris, quòd hanc protectionem à nobis liberaliter factam, ratam & firmam habeant & observent, & ab omnibus faciant vbique inviolabiliter observari, & quòd omnes Domos, & fratres præfatæ Domus, & omnia pecora eorum, & illa, quæ cum pecoribus suis fuerint coniuncta sive sociata vel commadata, & omnia alia bona eorum tamquam nostra propria manuteneant vbique fideliter, & defendant, & à nullo eos permittant nullatenus molestari, dummodo parati sint exhibere iustitiæ complementum cuilibet de ipsis querimoniam proponenti.

3 Quicumque autem contra huius protectionis cartam in aliquo venire attemptaverit, iram & indignationem nostram se noverit incursum, & damno dato prius plenariè in duplum restituto Mille Morabertinorum à nobis sine remedio punietur, præsentis privilegio nihilominus in suo robore duraturo. Dat. apud Turolium. V. kalendas Septembris. Era. M. CC.LX. Quarta.

4 Signum Iacobi Dei gratia Regis Aragon. Comitris Barch. & Domini Montis Pefulani. Huius rei sunt testes S. Episcopus Cæsaraug. Egidius Garcez de Azagra. P. Ferrandi de Albaracino. Blasus de Alagone. Latro. R. de Petraalta. P. Muñoz. P. Petri Iustitia Arag. Ego Petrus Sancij Domini Regis Notarius mandato ipsius hoc scribi feci loco, die, & anno præfixis, & hoc signum feci. *Concordat cum originali.*

Anno 1227. Script.L.

Solemnia votorum emissio ab Vclensi Concilio facta de modijs solvendis Domui Concaensi de Mercede Redemptionis.

Vide ann. 1481. script.

3. & seq.

IN Nomine Sanctæ & individuæ Trinitatis. Notum sit omnibus hominibus hanc cartam videntibus tam præsentibus, quam futuris, como Nos el Conceio de Vclès, è de todo so termino facemos carta de donacion, è de otorgamiento à servicio de Dios, è à salut de nuestros cuerpos, è de nuestras almas, è por almas de nuestros parientes defuntos. E de bona voluntat damos, & establecemos Hospital para sacar Cautivos de terra de Moros, & establecemos en tal manera nuestra elemosina, que todo Pastor que curiare de C. oveias à sufo, de vna cordera en el mes de Mayo por al Hospital. Todo vecino de Vclès, ò de so termino que labrare con iugo de boves, ò mas, de vn almud de trigo en el mes de Agosto por al Hospital. Et qui labrare con vn boy, de medio almud de trigo. Tor aquel que non labrare con bueyes, ò non fuere pastor, ò non fuere conegero, è oviere valia de XXX. Morabetinos à sufo, è tobiere casa poblada, de III. dineros por Sant Martin por al Hospital. Todo conegero de Vclès, ò so termino, de III. pielles de concios por Navidar por al Hospital. E otorgamos nos todo el Conceio Duclès & de so termino, que esta elemosina del Hospital de los Cativos, que la reciba el Comendador que tobiere el Hospital de Conca, que es de los Cativos, ò quien el mandare, en tal manera, que nunquam lo arrende à ningun ome, è que nunqua compre del aver del Hospital heredat in Vclès, ni en suo termino por al Hospital. Facta carta in mense Maij sub Era. M. CC. LXV. Regnante Rege F. cum vxore sua Regina Domina Beatrice in Castella & in Toledo, & in omni suo Regno. Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago Don P. Gonzalez, Comendador Mayor en Vclès Don P. Alvarez. *Concordat prout est in Codice Castelle.*

H 2

Anno

Anno 1228. Script. I.

*Regia confirmatio exemptionis Vassallo-
rum Ordinis ultra Dorium flumen confi-
sentium à quodam tributo vulgò
Collazos. Vide 1285. script.
2. num. 10.*

EGO Ferrandus Dei gratia Rex Ca-
stellæ & Toleti inveni Privile-
gium à Serenissimo Avo meo Rege
Aldefonso, felicitis memoriæ conditum
sub hac forma:

1 Tam præsentibus quàm futuris no-
tum sit ac manifestum, quòd ego Alde-
fonso Dei gratia Rex Castellæ & To-
leti vnà cum vxore mea Alienor Regi-
na facio cartam donationis & absolu-
tionis Ordini Iacobitanæ Militiæ &
vobis Domno Sancio Ferrandi eius-
dem Militiæ instanti Magistro & suc-
cessoribus vestris, & omnibus Fratri-
bus eiusdem Ordinis præsentibus &
futuris perpetuò valituram. Absolvo
itaque omnes Collacios vestros, quos
vltra Dorium in Castella habetis à Pe-
dido illo, quod mihi annuatim secun-
dum morem patriæ solent persolvere.
Et concedo & statuo, quòd in Fonsado
cant solummodo quando Collacij In-
fançonum iverint, & non pluriès, &
hæc mei scripti pagina rata & stabilis
perpetuò perseveret.

2 Supradictum itaque Privilegium
ego supradictus Ferrandus Rex Castel-
læ & Toleti vnà cum vxore mea Regi-
na Beatrice & cum filijs meis Alfonso,
Frederico, & Ferrando, ex assensu &
beneplacito Domnæ Berengariæ Re-
ginæ Genitricis mæ ob gratiam vene-
rabilis amici mei Domni Petri Gundi-
salvi instantis Magistri Ordinis Militiæ
Beati Iacobi, & pro servitijs, quæ à su-
pradicto Ordine recepi, & recipio in-
desinenter, approbo, concedo, roboro,
& confirmo. Siquis verò, &c. Facta
carta apud Vallem Oleti, Era M. CC.
LXVI. & XXV. die Ianuarij.

3 Rodericus Toletanæ Sedis Archie-
piscopus & Hispaniarum Primas confir-
mat. Mauritius Burgen. Tellus Pal-
lent. Lupus Segont. Bernaldus Seco-
bien. Lupus Chonchen. Ioannes Ca-
lagur. Petrus Oxomen. Dominicus
Placent. Ioannes Domini Regis Can-
cellarius, & Abbas Vallis Oleti confir-

mat. Infans Dominus Alfonso, &c.
Concordat cum originali exceptis omisiss.

SCRIPT. II.

*Sabinensis Episcopi Cardinalis, in Hispa-
nia Legati sententia super quæstionibus
inter Magistrum & Milites ex vna parte
& Priorem ac Canonicos Vclenses ex
alia controversis. Vide anno
1264. script. 2.*

IOANNES Dei gratia Sabinensis Epif-
copus Apostolicæ Sedis Legatus
omnibus præsentibus litteras inspecturis
salutem in Domino.

1 Ad communem omnium noti-
tiam deducimus, quòd cum inter Ma-
gistrum & Fratres Milites Ordinis S.
Iacobi ex vna parte, & Priorem &
Fratres Canonicos Vclenses eiusdem
Ordinis ex altera super multis querelis
in damnum & scandalum totius Ordinis
diutiùs versata fuisset contentio,
tandem in Nos partes compromisse-
runt, se per iuramentum astringentes,
quòd gratum haberent, & observarent
quidquid super eisdem querelis ordi-
nare vellemus secundum quod bonum
nobis & honestum videretur. Nos igitur
super causis mutuis quas habebant
Magister Ordinis, & Milites ex vna
parte, & Canonici Vclentes ex altera,
pensata æquitate & honestate, pro bo-
no pacis taliter duximus ordinandum.

2 Si Magister vel Comendator ex-
cessit in præcipiendo Canonicis, sit re-
missam offensæ mutux iniuriæ & con-
tumeliæ tam in verbo quàm in facto,
damna data similiter ex vtraque parte
sint remissa, hoc adiecto, quòd quilibet
secundum quod sua eum moveat
conscientia, de his, quæ peccavit in
hoc quod fecit, penitentiam accipiat
salutarem.

3 Si Milites vel aliquis ex parte
ipsorum aliquid habeant, quod super-
sit de bonis Canicorum, quidquid illud
sit, Canonicis reddatur.

4 Si Canonici habeant de thesau-
ro vel alijs bonis Ecclesiæ, totum ab
ipsis ad Ecclesiam referatur. Canonici
ad Ecclesiam suam, & ad locum suum
revertantur, & ad omnia bona sua
tam mobilia, quàm immobilia, quæ
sunt apparentia.

5 Statuimus etiam, quòd Canoni-
ci

ci obediant suo Priori secundum formam sui Privilegij, & quòd nullus ad probationem, seu ad professionem sui Ordinis Canonicum aliquem recipiat, nisi Prior, vel cui Prior in hac parte commiserit vices suas, & benedictio habitus fiat per Priorem tantum, qui pro tempore fuerit, sicut in antiqua consuetudine continetur.

6 Si Magister, vel Comendator Vclensis Canonicum Ordinis de eadem Domo mittere voluerit ad aliquod Castrum, Priori significet, & Prior mittat Canonicum, si viderit expedire. In Ecclesia tot Canonici remaneant, qui ad faciendum honestè Divinum Officium sufficere videantur.

7 Si Clericus sæcularis præsentandus fuerit Episcopo in Ecclesijs pertinentibus ad Domum Vclensem, præsentetur per Priorem.

8 Canonici vtantur superpelliceis, nec ea possit eis auferre Magister cum causa vel sine causa, cum non ad ipsum, sed ad suum Priorem eorum iurisdicctio pertinere noscatur.

9 Hoc quoque duximus declarandum, quòd Fratres laici secundum formam Privilegij decimas reddant integrè Canonicis, & Canonici de his, & alijs bonis suis sibimetipsis administrent necessaria, & Ecclesiæ suæ provideant in Ornamentis, & alijs necessarijs ad cultum divinum. Siquid autem residuum fuerit, de hoc secundum providentiam Magistrì pauperibus erogetur per Priorem. Istud autem residuum, quod remanserit de fructibus anni transacti, prædictis omnibus adimpletis, extimetur à festo S. Lucæ proximo sequenti, novis fructibus iam collectis.

10 De institutione Prioris sic ordinamus, quòd vacante Prioratu, Canonici conveniant ad Capitulum, & diem certam assignent, in qua vocatis illis Canonicis, qui de iure fuerint convocandi, de sui Prioris debeant electione tractare. Cum autem statuta dies electionis advenerit, præsentibus illis Canonicis qui de iure electioni Prioris voluerint, & valuerint interesse, pulsata campana omnes conveniant ad Capitulum, & invocata Spiritus Sancti gratia super animam suam, eligant quinque Canonicos de Conventu fideles & bonos, & isti quinque audiant

voluntatem & consilium singulorum Canonicorum singulatim de persona ad Prioratum idonea, & recipiant iuramentum à quolibet, quòd secundum conscientiam suam fidele consilium dabit; & isti quinque iurabunt, quòd in toto facto bona fide procedant, qui auditis voluntatibus & consilijs singulorum Canonicorum, firment animi sui motum, & conveniant in personam, quam meliorem & vtiliorem noverint ad Officium Prioratus. Et si fortè isti quinque in vna persona nequiverint pariter concordare, ille pro certo pro Priore habeatur, & à toto Conventu recipiatur, qui à tribus supradictorum quinque fuerit nominatus.

11 Postquam autem Prior fuerit institutus, cum ipse sit Exemptus, & curam animarum habeat, sine causa rationabili, & tunc absque causæ cognitione, etiam superioris iudicio minime valeat removeri.

12 Hanc igitur ordinationem nostram auctoritate nostræ Legationis ab utraque parte sub pœna anathematis, & interminatione damnationis æternæ perpetuis temporibus præcipimus inviolabiliter observari. Dat. apud Populum de Gordon, III. kalendas Octobris, anno ab Incarnatione Domini M. CC. XXVIII. *Concordat prout est in publico transumpto.*

SCRIPT. III.

De professione Magistrì per Villam de Montalvan ad Cathaloniam cum Vrgellenfi Comitissa, ac alijs Ordinis Fratribus.

I **C**onofzuda cosa sea à todos vieren, à los que son agora, è à los que son por venir, como yo Don Orembiax, por la gracia de Dios Condesa de Vrgel, vendo à la Orden de la Cavalleria de Santiago, è à vos Don Pedro Gonçalvez Maestro de essa Orden, mi hereditat de Villafan por M. CC. Alfonsois, &c. Facta carta en Montalvan, mense Julio in Era M. CC. LXVI. Fernando Alvarez fijo del Conde Don Alvaro testis. Roy Galvo Alvarez so hermano testis. Roy Gonzalvez fijo de Gonzalvo Roiz de Lucio testis. Roy fijo de Roi Gonzalvez

de Lucio testis. Don Bebian de Criazon de la Condesa testis.

2. Conozuda cosa sea à todos los omes que esta Carta vieren, à los que son agora è los que son por venir, como yo Don Orembiax, por la gratia de Dios Condesa de Vrgel; fago promission à Dios, è à Sancta Maria, è à vos Maestro Don Pedro Gonçalvez, que si yo orden oviere de prender, que esta vuestra orden prenda, è non otra, è maguer prenda orden, ò non, que en Cimenterio de la Orden de Santiago meta mio corpo, & esto prometo à Dios, è à Sancta Maria, è à vos sobre los Sanctos Evangelios, è pongo las manos sobre ellos que de esto non falga, &c. Desto sunt testes de Freires Don Gil Garciez Dazagra. Roy Bolo Comendador de Montalvan. Lope Pedrez. Pelai Correa. Don Pedro Beltran. De Legos, Gonzalvo Alvarez fijo del Conde Don Alvaro. Don Bebian. Actum est hoc apud Ilerden mense Augusto sub Era M. CC. LXVI. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

De foundationibus ad instar ad dimicandum & redimendum in Cathalonia factis mense Augusti, faventibus Rege ac Bearnensi Comite cum alijs ex eius familia de Moncada ad intelligentiam sequentis prime Bullæ ex aliunde sumptis, n. 1. ex Zurita. 2. ex quadam inscriptione in Claustro S. Eulaliæ Barcin. 3. ex manuscripto, quod servari dicitur in Eccl. Barcin.

1. **S**Ucediò en este tiempo, que aviendo dado en feudo à Don Guerao Vizconde de Cabrera, el Condado de Vrgel, reservando el derecho que pretendia tener à aquel Estado Aurembiax, que fuè hija del ultimo Armengol, Conde de Vrgel, vino à su Corte por el mes de Jullio de este año de 1228. à pedir al Rey la mandasse favorecer, y amparar para seguir su justicia. Conocida la razon que la Condesa tenia, tomò el Rey este hecho à su mano; pero primero le hizo donacion la Condesa de la Ciudad de Lerida, que los Condes de Vrgel avian tenido, &c. Con esto el Rey prometìo de valer à la Condesa, y favorecerla, y

lo jurò, y hizo pleyto omenage à fuero de Aragon en primero de Agosto de este año, en presencia de Don Pedro Gonçalvez Maestre de la Orden de Velès, y Don Guillen de Cervera, y otros Cavalleros que favorecian à la Condesa. Hecho esto el Rey, tuvo su acuerdo con los de su Consejo, que eran Don Berenguel de Eril Obispo de Lerida, Don Guillen de Moncada Vizconde de Bearne, Don Ramon de Moncada, y Don Guillen Ramon de Moncada, hermano de Don Ramon.

2. Anno Domini M. CC. XIIXL. conditus hic Ordo Regnante Rege Iacobo. *Idest: Anno M. CC. XII. de XL. vt infra.*

3. En nueve de Agosto del año 1228. despues de dichas Visperas, vino el señor Rey Don Jaime à la Iglesia Cathedral con los Cavalleros Arral de N. su tio Don Nuño Conde de Rossellon, Guillen de Moncada, &c. y despues de aver (otro dia) predicado el Obispo, entraron en la Capilla Pedro Nolarch, Ramon de Moncada, Pedro Guillen Cervellon, y otros, y pueustos de rodillas les dieron los Habitos, que fueron blancos, de la manera que los traen los Religiosos de San Norberto.

Anno 1229. Script. I.

Solemnis Professio Vrgellensis Comitissæ iuxta Regulam Ordinis S. Iacobi presentibus quibusdam Ordinis Predicatorum Fratribus. Vide ann. 1234. script. 8. & 1196. script. 1. in fine.

IN Christi Nomine. Pateat univertis presentem paginam inspecturis, quod nos Aurembiax Dei gratia Comitissa Vrgellensis filia inclitæ recodationis Ermengaudi Comitis Vrgellensis & Dominæ Elviræ matris nostræ similiter Comitissæ bono animo & spontanea voluntate offerimus corpus nostrum & animam Domino Deo & Sancto Ordini S. Iacobi de Velès, & promittimus obedientiam in manu vestra, Frater Lupe Petri Ordinis S. Iacobi, vobis & Domino Petro Gonçalvi Dei gratia Magistro Ordinis, & toti Conventui successivè solemnizantes votum iuxta Regulam Ordinis S. Iacobi, & Statuta, & Sororem eiusdem Ordinis

nis nos de cetero confitemur promittentes firmiter bona fide, quod Ordinem iuvabimus, & promovebimus ad honorem Dei & Ordinis pro posse nostro diebus omnibus vitæ nostræ tamquam obediētes Ordini & fideles.

Vos autem Magister & totus Conventus nos & terram nostram defendatis, &c. Actum est hoc II. Nonas Maij in præsentia Fratris Gregorij Ordinis Prædicatorum Superioris Domus Cæsaraugustæ, & Fratris Domini eiusdem Ordinis Superioris Domus

Illerdensis, sub anno Incarnati Verbi M. CC. XXVIII. Signum A. Dei gratia Vrgellen. Comitissæ, quæ hoc mandavimus scribere, & testibus firmari.

Signum R. de Petralta. Signum Iacobi de Cervaria. Signum Berengarij de Podioviride Maioris. Signum Berengarij Iuvenis de Podioviride, isti sunt testes. Ego Guillelmus de Curijs Presbyter, qui hoc scripsi de mandato Dominæ Comitissæ, hoc signum feci. *Concordat cum originali exceptis omis- sis.*

GREGORIUS PAPA IX.

electus die 20. Martij anno 1227. obiit die 18. Iulij anno 1241. & Cœlestinus IV. die 8. Octobris post dies 15.

Anno 1230. Script. I.

Bulla confirmationis Ordinis Militiæ ad instar S. Iacobi in partibus Vasconie fundata favore Vicecomitis Bearnensis ad dimicandum pro Pace, tunc scilicet anno 1228. ibi desiderata, & pro Fide tunc in Maioricense Regnum inferenda. Vide ann. 1228.

Script. 4.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro Militiæ Ordinis S. Iacobi eiusque Fratribus tam præsentibus, quam futuris ad defensionem Fidei, & Pacis in Vasconia constitutis Regularem vitam professis in perpetuam rei memoriam.

1 Pia vota fidelium divinitus inspirata modis, quibus possumus, iuvare nos iuvat, cupientes, ut vigore continuo coalescant, quæ divinæ sunt placita pietati, quia licet Omnipotens omnia secundum suæ voluntatis consilium operetur, placet sibi tamen humanæ cooperationis affectus, cui nil potest adijci, vel adimi per effectum, & tunc officiosè officium iniunctæ nobis servitutis exequimur, cum sequentes gratiam præeuntem beneplacitum eius obsequio prosequimur studioso.

2 Sane gaudemus in Domino, quòd eo misericorditer inspirante, abnegantes salubriter vosmetipsos salutaribus exhortationibus venerabilis fratris nostri Amanei Auxitani Archiepiscopi, & suffraganeorum eius moniti & inducti ad defensionem Fidei, & Pacis custodiam vos constituistis athletas pro illo vitas vestras posituri, qui pro se positas in vitam custodit æternam.

3 Cum enim in Vasconia Provincia adeò multiplicata esset superbiorum iniquitas, quòd veritate obruta in plateis & iustitia profligata, pax omninò perisset, ita ut qui à malo ipsorum prædæ paterent, & qui faviret immaniùs, magnificentius vos Fidei & Pacis zelo succensi ad vtriusque defensionem Dei armatura muniti contra inimicos Pacis, & Fidei statuistis laudabiliter dimicare, Ordinem Fratrum Militiæ S. Iacobi à Sede Apostolica approbatum ferè in omnibus servaturi.

4 Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris supplicationibus inclinati possessiones vestras & loca, in quibus estis divinis obsequijs mancipati, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, in quibus hæc proprijs duxi-

mus vocabulis exprimenda:

5 Loca ipsa cum omnibus pertinentijs suis de Manciet, & de Deinur Castra cum omnibus iuribus & pertinentijs suis, exceptis homagijs Militum, & quibusdam alijs, prout in instrumento donationis Vicecomitis Bearnensis, & Gavarreti plenius dicitur contineri: Iuliacum, Calunacum, Anraman, Samaran, Boussen, & Esgarragat cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Terram quam Bernardus de Marefcau, & Raimundus frater suus, & Guillelmus Fabri nepos eorundem habebant apud Bolcos iuxta Albinetum. Domum & terras, quas Guillelmus de Fonsaria, & vxor eius habebant apud Rimbes iuxta Gavarretum. Bonseos cum omnibus pertinentijs suis.

6 In Dicecesi Convenarum Castrum S. Marcelli cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Montem Rotundum cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Alanum cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Montem Bernardi. Montem Exquibi. Laucorera. Sanctum Ferciolum cum omnibus iuribus & pertinentijs suis.

7 In Episcopatu Bigorritano Castrum de Morni cum terris & pertinentijs suis. Martelau cum omnibus iuribus & pertinentijs suis.

8 In Dicecesi Lascuriensi Castrum de Garos cum omnibus iuribus & pertinentijs suis, exceptis homagijs Militum, & quibusdam alijs, prout in instrumento donationis Vicecomitis Bearnensis & Gavarreti plenius dicitur contineri. Montem Calvum cum omnibus iuribus & pertinentijs suis.

9 In Episcopatu Aquensi Hospitale Sancti Iacobi de Fores cum pertinentijs suis. Plateam infra muros iuxta domum Episcopi. Domum & totam hæreditatem Gerardi de Candresfa. Prugo & totam hæreditatem Arnaldi de Prugo ubicumque sit. Castrum de Tulamon cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Medietatem decimæ de Etivals. Castrum de Polenes cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Ecclesiam & terram de Laqui. Domum Guillelmi Raimundi de Lasserres, & quidquid habuit Apri & ad Pontous.

10 In Dicecesi Baionensi Hospitale de Bonoloco cum pertinentijs suis,

11 In Episcopatu Adurenfi Castrum Sancti Sabini cum omnibus iuribus & pertinentijs suis.

12 In Dicecesi Tholonensi Hospitale de Ambou cum omnibus pertinentijs suis. Castrum de Scornabui cum omnibus iuribus & pertinentijs suis. Quartam partem Castri & omnium iurium Sancti Ioannis de Porgia.

13 Sanè novalium vestrorum, quæ proprijs manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hæctenus non percepit, sive de vestrorum animalium nutrimentis nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.

14 Liceatque vobis Clericos vel laicos liberos & absolutos, à sæculo fugientes ad conversionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli Fratrum vestrorum post factam in aliqua Domorum vestrarum professionem fas sit sine Magistri sui licentia de eodem loco, nisi arctioris Religionis obtentu, discedere, discedentem vero absque communium litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere.

15 Cum autem generale interdictum terre fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce divina Officia celebrare, dummodò causam non dederitis interdicto.

16 Obeunte verò te, fili Magister, vel tuorum quolibet successorum nullus nisi Miles Ordini præponatur, qui vestræ Religionis habitum sit professus, & ab omnibus vel maiori & saniori parte Fratrum Ordinis eligatur. Electus autem Auxitano Archiepiscopo præsentetur, vt si fuerit repletus idoneus, præstito iuramento, quod ei & suffraganeis eius erit fidelis, obediens, & devotus, sine difficultate quolibet institutionis & confirmationis munus accipiat ab eodem.

17 Paci quoque & tranquillitati vestræ paterna in posterum sollicitudine providere volentes auctoritate Apostolica prohibemus, vt infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem tenere, capere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere.

18 Decernimus ergo, vt nulli omni-

ninò hominum liceat Dominos vestras temerè perturbare, aut earum possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuerè, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integrè conseruentur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis pro futura. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, aut Dicecesanorum Episcoporum canonica iustitia.

19. Siqua igitur in futurum Ecclesiastica, sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temerè venire temptaverit secundò, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, eamque se diuino iudicio existere deperpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtè subiaceat ultioni. Cunctis autem eisdem Domibus sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Amen.

Dat. Lateran. per manum Martini Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarij. XII. Kalendas Maij. Indictione secunda. Incarnationis Dominicæ anno M.CC.XXX. Pontif. verò Domini Gregorij Papæ IX. anno quarto. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis paucis, quæ præ vetustate legi non possunt.*

Anno 1231. Script. I.

Donatio Salinarum de Belinchon, & aliorum reddituum ad tempus in Toletò pro Castro de Toraf similiter ad tempus concessò Sororibus Regis Castellæ & Legionis.

Vide anno 1233. script. 5.

& 1234. script. 1.

& 2.

NOtum sit ac manifestum, quòd ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti, Legionis & Galliciæ vnà cum vxore mea Beatrice Regina & cum filijs meis Alfonso, Frederico, Ferrando, & Henrico, ex assensu & beneplacito Reginæ Domnæ Be-

rengariæ Genitricis meæ facio cartana concessionis & stabilitatis Deo & Ordini Militiæ S. Iacobi, vobisque Domino Petro Gonçalvi eiusdem instanti Magistro, vestrisque successoribus in perpetuum valituram.

2. Dono itaque vobis & concedo quidquid habeo in Salinis de Bellinchon, & Bodegam meam de Decimarijs de Toletò cum omnibus directuris suis, quas habebat, quando per se arrendari solebat tempore Avi mei.

3. Hæc inquam dono vobis & concedo, vt ea iure hæreditario habeatis tali modo, quòd quandiu Infantes Sorores meæ tenuerint Castrum Torafe Villam vestram, quam mihi dedistis, vt illam prædictis Sororibus meis darem tenendam, vos supradicta omnia absque contradictione possideatis. Cum verò prædicta Villa Castro Toraf, quam teneor vobis reddere, ad manus vestras liberè devenerit, omnia superius nominata mihi liberè & absque contradictione aliqua dimittatis. Et hæc meæ donationis pagina vsque ad prætaxatum tempus rata & stabilis perseveret. Siquis verò, &c.

4. Facta carta apud Salamanticam XV. die Ianuarij. Era M. CC. LXIX. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas confirmat. Bernaldus Compostellanæ Sedis Archiepiscopus conf. Infans Domnus Alfonso frater Domini Regis, &c.

Ioannes Oveten. Rodericus Legion. Nunnius Astoricen. Laurentius Auriem. Michael Lucen. Martinus Zamoren. Martinus Salamant. Petrus Caurien. Ioannes Domini Regis Cancellarius Abbas Vallisfol. conf. &c. *Concordat prout est in Codice maiore exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

Regis rescriptum, vulgò Alvalà, vt Ordini detur possessio quorundam reddituum & cuiusdam vineæ de Alcardet, hereditatis quondam, vt alibi constat, Iuliani Petri Alvazil.

Ferrandus Dei gratia, Rex Castellæ & Toleti, Legionis & Galliciæ à los Almogerifes de Toledo salut. Mando que este mio Portero, que esta Carta trae, meta è apodere à los Freires

res de Vclès por nombre del Maestro, en la mi Bodega de los Dezmeros, & en estos Logares que aqui son escritos en esta mi Carta, & en los Diezmos de los Peones, & en la meetat de la Puerta de Visagra, & en los Molinos, & en el Meson de la Farina, & en la Vinna de Alcardet, & en el Alguaziladgo Dolias, & en nueve Tiendas que son cerca del Meson de la Farina, & en el Acenech de la mi Huerra. Facta carta apud Civitatem. Rege expr. XIII. die Februarij. Era M.CC.LXIX. *Concordat prout est in Codice maiore.*

SCRIPT. III.

Bulla commisionis ad Iudices alterius Regni & ultra Dietas Turis, cum insertione libelli Archiepiscopi Tolet. super Ecclesijs de Montiel, & alijs prope Tagum ab Ordine edificatis. Vide in concordijs ann. 1144. & ann. 1217. script.

2. & 1241. script. 2.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano Tirafonenfibus, & Archidiacono de Calaraut Tiras. Dioc. salut. & Apost. ben.

1 Ex parte venerabilis fratris nostri Archiepiscopi Toletani fuit propositum coram nobis, quod cum foelic. record. Alexander Papa praedecessor noster dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiae S. Iacobi duxerit indulgentium, ut, si in locis desertis aut terris Sarracenorum, si per ipsorum diligentiam ad cultum Christianum redirent, construerent de novo Ecclesias, ipsae Ecclesiae plena libertate gauderent, itaque nec Decimarum, nec cuiuslibet rei alterius exactione per Episcoporum aliquem gravarentur, liceretque eis per idoneos Clericos eorundem dictas Ecclesias cum suis plebibus gubernare nullius Episcopi interdicto vel excommunicationi subdendas, essetque fas eis tam in maiori, quae Caput est Ordinis, quam in iam dictis Ecclesijs, interdictis & excommunicatis exclusis, divina Officia celebrare; praedicti Magister & Fratres occasione privilegij memorati, quamquam laici sint, & quidam eorum etiam vxorati, loca, in quibus Ecclesiae consueverunt esse

antiquitus, deserta vocantes in ipsis & alijs locis eodem Archiepiscopo inrequisito, & penitus inconsulto construnt de novo Ecclesias, & Altaria erigunt, non recipientes aquam lustrationis ab ipso, nec Clericos sibi instituendos in eisdem Ecclesijs praesentates in non modicum ipsius & Tolerantiae Ecclesiae detrimentum, praesertim cum occasione Privilegij antedicti, & Fratrum insolentia praedictorum Ecclesia in non modica parte suae Diocesis propria iurisdictione privetur.

2 Quia vero sic volumus & debemus praedictis Magistro & Fratribus favorem Apostolicum impertiri, quod Toletana Ecclesia propter hoc enormiter non laedatur, discretionem vestrae per Apostolica scripta mandamus, quantum Magistrum & Fratres eisdem exhibere Privilegia, quae a Sede Apostolica se asserunt impetrasse, monere attentius, & inducere procuretis, ipsos ad id, si opus fuerit, Ecclesiastica distictione cogentes, quibus exhibitis tractetis de compositione amicabilem inter partes, ad quam, si per sollicitudinem vestram nequiverint pervenire, vocatis propter hoc, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, causam sufficienter instructam ad nostrum remittatis examen, praefigentes partibus terminum peremptorium competentem, quo per se vel procuratores cum omnibus Privilegijs, munitis, & rationibus suis compareant coram nobis nostris beneplacitis parituri. Non obstante constitutione de duabus Dietis edita in Concilio Generali. Quod si non omnes his exequendis poteritis interesse, tu frater Episcope cum eorum altero ea nihilominus exequaris. Dat. Reare. XIII. kalend. Iulij, Pontif. nostri anno quinto. *Concordat prout est in publico instrumento.*

SCRIPT. IV.

Inscriptio silentio non praeferenda Vclensis Kalendarij huic anno respondens, ad diem 8. Decembris ob Immaculatae Mysterium in Ordine celeberrimum de mirabili S. Iacobi auxilio prope Xerez.

Sexto Idus Decembris. Occisi sunt quinque Fratres apud Xerez.

Anno

Anno 1232. Script. I.

Citatio ad comparandum apud Agrippenam post menses XI. facta ab impetratione Bullæ. De qua supra anno 1231. script. 3.

Gregorius Dei gratia Tirasonensis Episcopus, Petrus Decanus eiusdem Ecclesiæ, & Petrus Petri Archidiaconus de Calataut Iudices à Domino Papa delegati venerabilibus & charissimis amicis nostris Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi salutem in Domino.

Noveritis nos recepisse litteras Summi Pontificis in hunc modum: Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, &c. *ut proxime supra.* Harum igitur auctoritate, qua fungimur vobis sub peremptorio mandamus, quatinus octavo die post proximum festum Assumptionis Beatæ Mariæ apud Agrippenam in Ecclesia S. Iuliani vos nostro conspectui præsentetis per vos vel per responsales sufficienter instructos cum Privilegijs, munimentis, & rationibus vestris prædicto Archiepiscopo agere, & respondere parati. Alias quantum de iure potuerimus, in ipso negotio procedemus. Dat. Calataut. XI. Kalendas Iunij, anno Domini M. CC. XXXII. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisissis.*

Script. II. III. IV. V. & VI.

Bullæ commissionum contra Zamor. Episcopum, & Comitissas Viduas Fern. & Gundif. de Lara, Priorem de Santoyd & alios.

Vide ad 3. anni. 1234. script. 1. n. 3.

& ad 6. vide 1220. script. 2.

& 1222. script. 15.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Tolitano, & de Guadalfaiara Archidiaconis, & Magistro Scholarum Tolitan. salut. & Apost. ben.

Gondifalvus & fratres eius laici conquerendo monstrarunt, quod Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi super quadam pecuniæ summa; & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. Anagninæ. XVII. kalendas Decembris. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

III. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Palentino salut. & Apost. ben.

Sua nobis dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi conquestione monstrarunt, quod venerabilis frater noster Episcopus, & Capitulum Zamoren. quædam instrumenta ipsorum contra iustitiam detinent & reddere contradicunt. Quocirca fraternitati tuæ, &c. Dat. Anagninæ XVIII. kalendas Ianuarij Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

IV. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo & dilectis filijs Decano Palent. & Archidiacono de Carrion Palent. Diocesis. salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Nobilis mulier M. Comitissa relicta quondam Comitissæ Gondifalvi & hæredes eius Burgenfis Diocesis quasdam possessiones & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & eis reddere contradicunt. Quocirca discretioni vestræ, &c. Proviso, ne in terram ipsius Comitissæ excommunicationis vel interdicti sententiam proferatis, nisi super hoc mandatum à nobis ceperitis speciale. Testes autem, &c. Dat. Anagninæ XVII. kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

V. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono de Cerrato Palent. Dioc. salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Nobilis mulier Maior Comitissa relicta quondam Nobilis viri F. & hæredes ipsius Palent. Dioc. quasdam possessiones & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & eis reddere contradicunt: Quocirca, &c. Proviso, ne, &c. Dat. Anagninæ XVII. kalendas Ianuarij Pont. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

VI. Gregorius, &c. venerabili fratri Episcopo Palent. & dilectis filijs de Cerrato, & de Carrion Archidiaconis Palent. Dioc. salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Prior & Conventus Monasterij Sancti Oyde Toleranæ Dicec. quosdam possessiones & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & eis reddere contradicunt. Quocirca, &c. Dat. Anagninæ XVII. kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Script. VII. VIII. IX. X. & XI.

Bulla commissioinum super diversis iuribus. De 7. vide 1382. script. 2. De 9. vide 1171. script. 1. & 2. De 10. vid. 1222. script. 3. Et de 11. vide 1204. script.

1. *Erat enim Rodericus Pater Magistri Giron.*

Gregorius, &c. dilecto filio Decano Burgen. salut. & Apost. ben.

Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Abbas & Conventus de Vallebona Cisterc. Ordinis, Palent. Dicec. super possessionibus & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideòque, &c. Dat. Anagninæ. XVI. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VIII. Gregorius, &c. dilectis filijs de Cerrato, & de Carrion Archidiaconis Palent. Dicec. salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd de Carracedo, & S. Martini de Castaneira Abbates, & eorum Conventus Cisterc. Ordinis, & quidam alij Ovetensis Dicec. super possessionibus, redditibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideòque, &c. Dat. Anagninæ. XVI. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

IX. Gregorius, &c. Venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiaconis Palent. salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi, quòd venerabilis frater noster Episcopus Astoricensis super quodam molendino, terris, possessionibus, & rebus alijs iniuriatur eisdem. Ideòque, &c. Dat. Anagninæ.

XV. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

X. Gregorius, &c. Decano, Archidiaconis, & Thesaurario Zamorensibus salut. & Apost. ben.

Sua nobis Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi conquestione monstrarunt, quòd Maria Petri relicta Garziæ Gundisalvi Legion. Dicec. quoddam Castrum eorum, quod Gozon dicitur, contra iustitiam detinet, & reddere contradicit. Quocirca, &c. Dat. Anagninæ XIII. kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

XI. Gregorius, &c. venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Decano, & Archidiaconis de Cerrato Palentinis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Rodericus Munioz & Petrus fratres, Milites, & quidam alij Burgen. & Palent. Dicecesum super possessionibus, redditibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Quocirca, &c. Dat. Anagninæ. XIII. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. XII.

Bulla contra manuum injectores in Ordinibus Fratres, ut compareant apud Sedem Apost. absolvendi. Vide 1171. script. 1. n. 24.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Palentino, & dilectis filijs de Cerrato & de Carrion Archidiaconis Palentinæ Dicecesis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quòd Petrus Michaelis & Melendus hæredes quondam Bermundi, laici, & quidam alij Civitatis, & Dicecesis Zamorensis ad Villam de Pennagosent ipsorum hostiliter accedentes in quosdam eorum Presbyteros & Fratres, iniectis manibus, Dei timore postposito, vsque ad effusionem sanguinis temerè violentis, ac ipsorum hominibus nequiter spoliatis, quendam silvam eorum incendio devasta-

runt. Idem quoque super terris, possessionibus, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus quatinus, si de huiusmodi manuum iniectioe vobis constiterit, dictos sacrilegos tandiu, appellatione remota, publice excommunicatos nuntietis, & faciatis ab omnibus artibus evitari, donec passis iniuriam satisfecerint competenter, & cum vestrarum testimonio litterarum ad Sedem Apostolicam venerint absolvendi. Super alijs vero audiat causam, & appellatione remota sine debito terminetis, facientes quod decreveritis per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominari, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, cogatis veritati testimonium perhibere. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, tu frater Episcopo cum eorum altero ea nihilominus exequaris. Dat. Anagninae. XIII. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali.*

Anno 1233. Script. I. & II.

Bulle commissionum super Villis de Tribilio, Rubea & Alcañiz contra Hospitalis & Templi Fratres.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, & Archidiacono Zamorensibus salutem. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiae S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Prior & Fratres Hospitalis Ierosolimitani Legionenses Tribilio, & Rubeam Villas, possessiones, terras, & res alias ad eos de iure spectantes contra iustitiam detinent, & eis reddere contradicunt. Ideoque discretioni vestrae, &c. *sine clausula: Quod si non omnes.* Dat. Anagninae. Idibus Ianuarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

II Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano Zamorensi, & Archidiacono de Tauro Zamorensis Diocesis salutem. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiae S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Magister, & Fratres Militiae Templi Legionenses super Villa, quae Alcañiz dicitur, possessionibus & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque discretioni vestrae, &c. *sine clausula: Quod si non omnes.* Dat. Anagninae. XIII. kalendas Februarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis contra quosdam Ordinis Presbyteros, & praecipue contra D. Rodericum Fernandez quondam Priorem S. Marci. Vide ann. 1222. script. 2. & 1223. script. 2.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilecto filio Decano Burgenfibus salutem. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiae S. Iacobi sua nobis conquestione monstrarunt, quod Rodericus Ferlandi, Petrus Isidori, Ferlandus Pelagij, & quidam alij Presbyteri, Confratres ipsorum, Legionensis Diocesis post factam ibi professionem ab eorum Domo, relicto habitu regulari, recedentes quandam Crucem, Cimbalum, & Calicem argenteos, & alia Ornamenta Ecclesiastica exinde asportaverunt. Ideoque discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, dictos Presbyteros, ac alios, ut reassumpto habitu ad Domum cuius rebus inde ablatis revertantur eandem, ibidem sub sui Ordinis observantia moraturi, monitione praemissa, appellatione remota, cognita veritate, cogatis. Dat. Anagninae. VIII. kalendas Februarij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla commissionis super iure Patronatus Monasterij S. Auditi, & alijs iuribus. Vide anno 1232. script. 6. & 1220. ac 1222. & obitum Magistri Fundatoris Sacerdotis in Kalend. Vclenf. die 7. Novemb. ann. 1210.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Fernando Rogej

tij Canonico Palentinis, & Archidiacono de Cerrato Palentinæ Diœcesis salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi, quod Prior & Conventus Monasterij Sancti Ojdi Toleranæ Diœcesis super iurè Patronatus, quod in eodem Monasterio se habere proponunt, possessionibus & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque discretioni vestræ, &c. tu frater Episcopo cum eorum altero ea nihilominus exequaris. Dat. Anagnin. VII. kalendas Februarij. Pontif. nostri ann. sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis contra Regem Castellæ, absque Legionis mentione, & contra Ordinis Magistrum, quorum preces apud Sedem Apost. exaudiri non meruerant, & citatio Magistri ad comparandum Zamora die 10. Augusti. Vide anno 1231. script. 2. & 1234. script. 2.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Zamorensi salut. & Apost. ben.

I Quantò carissimus in Christo filius noster Rex Castellæ Illustris circa Nos & Romanam Ecclesiam maioris gerit devotionis affectum, tantò ad ea, quæ honorem suum respiciunt, libentius intendere volumus, & in his, quæ à nobis iuste duxerit postulanda, favorem sibi Apostolicum exhibere. Cæterum licet idem Rex super Castro Toraf preces suas nobis, & litteras destinavit, quia tamen Romana Ecclesia fuit ipso Castro, prætermisso iuris ordine, spoliata, preces suas nequimus exaudire. Quia verò quidam de Fratribus Militiæ S. Iacobi, intellecto quod Magister eorum vellet ipsum Castrum eidem Regi concedere Soribus suis tradendum, pro se, ac Fratribus suis absentibus contradicentes expressè propter hoc ad Sedem Apostolicam appellarunt, præfatis absentibus ratam habentibus appellationem emissam postquam venit ad notitiam eorundem, cum ex hoc inculpabiles esse noscantur, & pœna non sit ulterius perhibenda, quam delictum fuerit in exce-

dente repertum, nulla est eis pœna exinde infligenda. Ideoque fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, in nullo huiusmodi occasione Fratres graves eosdem, sed revocato, si contra ipsos in aliquo propter hoc forsitan est processum, adversus eundem Magistrum, qui possessionem eiusdem Castri, sicut dicitur, intervertere propria temeritate præsumpsit, & quoslibet, qui ei ad hoc præstitèrunt consilium, auxilium, vel favorem iuxta formam tibi traditam nihilominus processurus. Dat. Anagn. III. kalendas Martij. Pontif. nostri anno sexto. *Concordat prout est in publico instrumento.*

2 Martinus Dei gratia Zamorensis Episcopus, Religioso & venerabili Petro Magistro Militiæ S. Iacobi salut. in Domino. Noveritis nos accepisse litteras à Domino Papa in hunc modum: Gregorius, &c. *ut supra.* Harum igitur auctoritate litterarum Domnus Henricus, & Petrus Petri & alij Fratres Ordinis vestri in Regno Legionensi instantissimè à nobis postulant, quod testes recipiamus super eo quod dicunt, se contradixisse & appellasse pro se & alijs absentibus, & assensum non præbuisse donationi de Castro Toraf. Unde cum vos diligamus, & famam vestram conservari velimus, hoc vobis notificari placuit, vt si vobis expedire videritis, per vos, vel per Procuratorem vestrum in festo S. Laurentij proximo futuro productioni testium interitis. Si autem interesse nolueritis, per presentium latorem nuntietis. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

SCRIPT. VI.

Testimoniales litteræ Magistri ad Principes extra Hispaniam constitutos pro Eberardo Comendatore Sancti Privati ad eos missæ. Vide similes litteras anno 1250. script. 1.

Illustribus Dominis Regibus, Ducibus, Baronibus & universis terrarum Principibus, ad quos præsentès litteræ pervenerint Petrus Gundi-
salvi divina permissione Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi vna cum Conventu eiusdem Ordinis cum devotione
ma,

maxima salutem, & participationem beneficiorum Ordinis vniuersi.

Cum Ordo Militiæ S. Iacobi à non multis retroactis temporibus à quibusdam Nobilibus inspiratione diuina fuerit institutus, ac per Romanam Ecclesiam confirmatus, & in expugnatione inimicorum Crucis Castra & munitiones in Frontaria Sarracenorum Hispaniæ ædificare cœperit, necnon auxiliante diuina gratia multas Villas, & Castra per virtutem bellicam occupauerit ab eisdem, & in eis retinendis multa expensarum immensitas exigatur, vt ipsius Ordinis congruè vix sufficiant facultates, vestræ excellentiæ & dominationi votivis precibus duximus supplicandum, quatinus Fratrem Berardum Sancti Privati Comendatorem, quem ad partes vestras destinamus, charitatis intuitu & vestræ Nobilitatis obtentu benignè recipiatis, & vestrum ei favorem, & auxilium dignemini impertiri, vt felix negotium laudabiliter inchoatum ad effectum optatum perveniat, & vos per vestra beneficia effecti participes tantæ rei mereamini in gloria cum cœlitibus exultare. Dat. anno ab Incarnatione Domini M. CC. XXXIII. die X. Intrante mense Octobris. *Concordat cum originali.*

Anno 1234. Script. I.

Supplex Ordinis ad Rom. Pontificem deprecatio super concessione Castrum de Toraf Sororibus Regis facta Salmantice, habita ibi Curia mense Ianuario ann. 1231. Vide

ann. 1131. script. 2. & 3. & Rades

in Chron. S. Iacobi Cap. 12.

§. discordia, fol. 21

Sanctissime Pater. Hæc sunt, quæ devoti servi vestri & assidui defensores fidei Christianæ, licet indigni, Fratres Militiæ S. Iacobi non animo turbandi animum Sanctitatis vestræ, sed vt veritate cognita eis & Ordini pie & misericorditer providere valeatis, in præsentia vestra humiliter & devotè effusis lacrymis proponunt.

2. Cum olim claræ memoriæ Rex Legion. Ferdinandus eorum Ordinis Institutor ab ipsius institutionis primordio Castrum Toraf cum suis pertinentijs Ordini prædicto liberalitate

Regia contulisset, cuius redditus tunc temporis vix CCC. Aureos attingebat, pia memoriæ Cœlestinus Papa prædecessor vester in partibus Hispaniæ officium Legationis exercens, in minore officio constitutus, Ordini Magistro, & Fratribus consuluit, quod ipsum Castrum ab eodem Rege concedi facerent Romanæ Ecclesiæ, & de ipso certam portionem singulis annis persolverent Romanæ Ecclesiæ, vt sic tutius possent ipsum Castrum sine cuiusque turbatione retinere; idemque Legatus per suas litteras caveret, quod nullum per concessionem eandem posset eisdem in posterum præiudicium generari.

3. Cuius consilio Magistro & Fratribus acquiescentibus, præfatique Legati cautione recepta, litterisque super cautione confectis depositis apud Zamorensis Episcopum, prædictus Rex iam dictum Castrum taliter concessit Romanæ Ecclesiæ, & Fratres censum vnius Marchæ Auri pro ipso eadem Romanæ Ecclesiæ concesserunt, in cuius possessione cum ipsius Regis vita & Alexandri Papæ, necnon Cœlestini prædecessorum tempore pacificè permanissent, tandem Alfonso Legionis Rex tam prædictum Castrum, quam alia motu proprio revocavit, & Fratres spoliavit per violentiam.

4. Super quibus omnibus Fratres S. Iacobi Innocentium & Honorium prædecessores vestros invocant, qui per censuras & interdicta compellent eundem Regem, &c.

Rex ergo fecit sibi præstari homagium filias suas S. & D. in prædicto Castro recipiendi. Mortuo autem Rege A. Fratres, ne inciderent in Legem Hispaniæ, quæ proditio vocatur, filias eius receperunt. Rex verò Ferrandus earum frater tentatis varijs medijs discordias extinguendi, Sororibus obtulit dictum Castrum Toraf, si vellent ibi esse, cum ergo acceptassent congregata Curia Magister & fratres resisterunt concedere dictum Castrum & equitantes recesserant à Curia Regis, qui misit post Magistrum Barones suos & Milites, qui eum invitum reduxerunt ad Curiam, &c.

SCRIPT. II.

Bulla in favorem Regis Castellæ necnon & Legionis per Nuntios Bern. Segob. & Nummum Astor. Episcopos impetrata super concessione Castri de Toraf, ubi & quando Magister & Nuntij Ordinis impetrarunt seq. & maxime script. 8. num. 6.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Charissimo in Christo filio F. Illustri Regi Castellæ & Legionis salut. & Apost. ben.

I Ea, quæ de tuis strenuis actibus & pietatis affectu tibi divinitus inspirato Matri tuæ Sedi Apostolicæ referuntur, pro superabundanti charitate, qua te velut devotissimum filium charius amplectamur, merito nobis accedunt ad plenitudinem gaudiorum. Unde cum nuper venerabiles fratres nostri Segobiens. & Astoricens. Episcopi sinceritatem devotionis tuæ nobis & Fratribus nostris exponere studuissent, tanto amplius resecti sumus gaudio salutari, quanto puriorem filij affectionem plenius intelleximus per eosdem. Sanè per ipsos nobis insinuare curasti, quod cum claræ memoriæ A. Rege Legionense Patre tuo viam univæ carnis ingresso Regnum Legionense, quod ad te successorio iure spectabat, sine multo personarum & rerum periculo, Nobilibus mulieribus Sororibus tuis impedimentum præstantibus, obtinere nequites, nec absque Castro Toraf, quod eadem in manu fori intraverant & tenebant, posset inter te ac ipsas concordia de facili provenire, tu diligenter considerans dictum Castrum eripi non posse de manibus earundem, nec illas ad dimittendum illud induci, tandem tali necessitate coactus à Fratribus Militiæ S. Iacobi postulasti, ut saltem permitterent, quod illæ Castri prædicti usum & habitationem haberent, non intendens per hoc iuri Sedis Apostolicæ derogare, quod demum obtinuisti à Fratribus memoratis iuramento à te præstito, quod in eo statu, in quo tunc erat, eis restitueres Castrum ipsum, & positis insuper duodecim Castris in manibus quorundam Baronum tuorum, qui iuramentum simile præstiterunt.

2 Quare devotè, ac humiliter cum multa instantia supplicasti, ut, cum non intenderis, nec intendas in hoc vel in alijs ad iuris Apostolici læsionem, sed simpliciter & bona fide versatus fueris in hac parte, quod taliter factum est de Castro prædicto, famæ tuæ propter iuramenti vinculum consulentes tolerare, misericorditer dignaremur, annuo censu, & omni alio iure suo Romanæ Ecclesiæ in omnibus & per omnia semper salvis.

3 Quia verò tua sincera devotio nos hortatur, ut quantum cum Deo possumus, honorem tuum conservemus & famam, & ad tranquillitatem tuam sinceris affectibus aspiremus; de consilio Fratrum nostrorum ex speciali gratia id duximus tolerandum, ita tamen, quòd caveas per scripturam autenticam Regio sigillo munitam nobis ab ipsius Episcopis destinandam, ut, decedentibus Nobilibus ipsis, vel intransibus Religionem, aut nubentibus seu recompensationem propter hoc acceptantibus, præfatum Castrum ad eosdem Fratres in pristino statu nomine Ecclesiæ Romanæ tenendum liberè revertatur. Cæterum, cum in compositione inter te ex vna parte, & dictas Sorores tuas ex altera super Castro ipso in ita simpliciter fueris talibus verbis usus: *DAMUS* (videlicet) & *CONCEDIMUS*, exprimas per patentes litteras tuas mittendas nobis ab Episcopis supradictis, quod nullum ex his verbis præiudicium Sedi Apostolicæ generetur, & concessionis & dationis verbum, quasi non esset appositum nihilominus habeatur. Dat. Reate. VI. Kalendas Iulij. Pontif. nostri annuo octavo. *Concordat cum originali.*

Script. III. IV. V. VI. & VII.

Bulle commissionum super diversis iuribus, sub dat. die Sanctior. Petri & Pauli. Vide script. 8. num. 6. in fine.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, Thesaurario, & Magistro Scholarum Zamorensibus salut. & Apost. ben.

Conquerentibus dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi nobis innotuit, quod Abbas & Conventus

cus S. Mariæ de Moretola Cisterciensis Ordinis, & quidam alij Zamoren. Salamant. & Astoricen. Dioec. super quibusdam possessionibus, terris, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Quocirca discretioni vestræ, &c. *ut supra.* Dat. Reate. V. kalendas Iulij. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

IV. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, Cantori, & Magistro Scholarum Palentinis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod de Cartazedo, & S. Martini de Castaneira Abbates, & eorum Conventus Cisterciensis Ordinis, & quidam alij Astoricen. Dioec. quasdam Villas, possessiones, & terras ad ipsos de iure spectantes contra iustitiam detinent & eis restituere indubite contradicunt, aliàs graves existentes eisdem plurimum & molesti. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Reate. V. kalendas Iulij. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

V. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo, & dilectis filijs Archidiacono, & Decano Conchen. salut. & Apost. ben.

Sua nobis dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi conquestione monstrarunt, quod venerabilis frater noster Archiepiscopus Toleran. quasdam Villas, possessiones, & res alias ad ipsos de iure spectantes contra iustitiam detinet, & restituere contradicit. Quocirca discretioni vestræ, &c. *in forma communi contra Episcopos.* Tu frater Episcope, &c. Dat. Reate. V. kalendas Iulij. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VI. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, Cantori, & Magistro Scholarum Palentinis salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Fern. Pelagij Miles, & Elvira soror eius, ac quidam alij Legion. Zamoren. & Palentin. Dioec. super possessionibus, terris, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque, &c. Dat. Reate. III. kalendas Iulij. Pontif. no-

stri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VII. Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Zamoren. si, & Legionen. Decanis, & Thesaurario Zamoren. salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Fratres Hospitalis Ierosolimitani, & quidam alij Zamoren. Astoricen. & Legionen. Dioec. quasdam Villas, & terras ad ipsos de iure spectantes contra iustitiam detinent occupatas, & restituere contradicunt, aliàs graves existentes eisdem plurimum, & molesti. Ideoque discretioni vestræ, &c. Dat. Reate. III. kal. Iulij. Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. VIII.

Clausula Bullæ Canonizationis S. Dominici aliunde sumpta ex Laertio, quibus & alijs scriptis patet, quod à pueritia sub Regula S. Augustini se sacravit & à pueritia Samuelem imitatus lineam vestem induit, cuius collo ignitum circumdedit Dominus, velut equo, immò equiti, gloriæ suæ in terra maiorum. Vide anno 1185. script. 2. & 1196. script. 1. in fine & anno 1220. script. 2. & 1229. script. 1. in fine & 1245. script. 3. & 1250. script. 10. & 1303. script. 1.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Archidiaconis, Archipresbyteris, Decanis, & alijs Ecclesiarum Prælaris, ad quos litteræ istæ pervenerint, salut. & Apost. ben.

I Fons Sapientiæ, Verbum Patris, Dominus Iesus Christus, cuius natura bonitas, opus misericordia, redimens & renovans quos creavit, qui vineam, quam de Egypto transtulit vsque ad consumationem sæculi non reliquit, sapienter signa propter instabiles mentes innovat, & mirabilia contra diffidentiam incredulitatis immutat, dum in Ecclesiæ nascentis exordio post obitum Moysis, videlicet finem legis, *ASCENSURUS EQUOS* & in Evangeliorum quadrigis, quæ verè sunt sanitas, arcu sacri eloquij, quem, donec Iu-

deus infirmetur, intenderat, & iuramentis, quæ in Patribus nobis dispoſuerat, ſuſcitatis, confidentiam Iericho, gloriam mundi, quem *PRÆDICATIONIS FREMITU* obſtupefactis gentibus vicerat, calcaturus, *VIAM EQUIS SUIS* in mari faceret, & in Raab ſalutem latitudinis gentium *SIGNO COCCINEO* figuraret in prima *Quadrigarum* quatuor egredientium in *Zacharia* de medio duorum montium æreorum protulit equos ruſos, populorum Principes, fontes terræ, qui per obedientiam fidei Deo Abraham Patris credentium in fundamentum novi fœderis adhærentes, ad Ducis inſtar tinctis de Boſra, id eſt tribulationis anguſtia, veſtibus, cuncta ſuæ *SIGNA MILITIÆ RUBRICARUNT*. Ut profuturæ gloriæ gaudio præſentam *GLADIUM NON TIMENTES EFFECTI MARTIRES*, id eſt teſtes novæ legis, libro confeſſionis voce ſubſcriberent, &c.

2 Novo igitur Israele his tribus agminibus, turmis totidem, quas Philiftijm fecerant, occurrente hora vndecima cum dies iam declinaſſet ad veſperum, & propter iniquitatis abundantiam charitate plurimum frigeſcente vergeret iuſtitie radius ad occaſum, quia vineam, ad quam Pater Familias operarios divetiſ temporibus denarij conductos conventionem præmiſſerat, & quam ſua dextera plantaverat, non ſolum vitiorum vepres & ſpinæ pervæſerant, ſed iam propemodum vulpeculæ demolientes convertere in alienæ vitis amaritudine intendebant; adverſus infeſtiſſimam multitudinem *MILITIAM* adunare voluit *PROMPTIOREM*. Et ſicut in præſentiarum cernimus, poſt trium ſignis differentium tyrocinia *Quadrigarum* in quadriga quarta equos varios & robuſtos *Prædicatorum*, & *Minorum Fratrum* cum electis Ducibus, ſimul in prælium directurus, ſpiritum Sancti Dominici ſuſcitavit, & ei velut *EQUO SUÆ GLORIÆ* præbens fidei fortitudinem, & fervorem divinæ prædicationis *IGNITUM CIRCUNDEDIT COLLO EIUS*.

3 Qui gerens à pueritia cor ſenile, ac in mortificatione carnis eligens vivere, vitæ requiſivit Actorem, & Deo deditus ac in Nazaræum ſub Beati Au-

guſtini Regula confecratus, ſedulum circa Sancta Samuelis imitatus obſequium, in caſtigatione deſiderij piſſimum Danielis continuavit affectum, iuſtitie ſemitas; & Sanctorum vias ſtrenuus athleta cuſtodians; & velut ad montentium de Tabernaculo Domini de Militantis Eccleſiæ Magiſterio, ac Miniſterio non diſcedens, carnem ſpiritui, & ſenſualitatem ſubijciens rationi, & factus vnus cum Deo Spiritus, torus in eum per exceſſum mentis pergere ſtudit; & ſobrietatis contiſionis ſtudijs à charitate proximi non receſſit. Quo ſagittante delicias carniſ, & fulgurante mentes lapideas impiorum, omnis hæreticorum feſta contremuit, omnis Eccleſia fidelium exultavit.

4 Etate creſcente crevit & gratia, quandoquidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum ad eloquia Dei dedit animum, & per Evangelium Chriſti multos generans, in converſione tam *STRENUÆ MULTITUDINIS* Evangelicæ Dignitatis Officium profitentis nomen, & opus *IN TERRA MERUIT OBTINERE MAIORUM*.

5 Paſtor & Dux inelitus in populo Dei factus novum Prædicatorum Ordinem inſtituit meritis, ordinavit exemplis, nec miraculis confirmare deſiſt evidentibus & probatis. Nam præter opera ſanctitatis & ſigna virtutis, quibus in carne poſitus claruit, diverſorum curatis languoribus, loquela mutis, viſu cæcis, ſurdis auditu, grefſu paraliticis, & ſanitate priſtina multarum generibus invaliditudinum reſtitutis, aperte patuit, qualis ſpiritus in eiſdem ſanctiſſimi gleba corporis habitavit.

6 Cum igitur ex multa familiaritate, quam nobiſcum in minori conſtitutis officio habuit, argumenta Sanctitatis ipſius ex inſignis vitæ teſtimonio conſtituiſſent, &c. ipſum de Fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu ac omnium *TUNC APUD SEDEM APOSTOLICAM CONSISTENTIUM PRÆLATORUM*, cathalogo Sanctorum adſcribi decrevimus, &c. Dar. Reate. IIII. Nonas Iulij. Pontif. noſtri anno octavo. *Aptius num. 4. Legendum: In converſatione tam ſtrenua, &c.*

SCRIPT. IX.

Bulla aliunde sumpta ex Giennensibus Annalibus super Diœc. limitibus in Bulla Honorij contentis anno 1217. script. 2. de qua O. eius non obstantia suppresso nomine fit in hac mentio. Vide ann. 1231. script. 3. & anno 1234. script. 8. num. 6. & 1236. script. 1. & 2. & 1241. scrip. 2.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Ioanni Calagur. & Ioanni Oxomen. Episcopis, & dilecto filio Florentio Decano Zamoren. salut. & Apost. ben.

Cum Beaciensis Ecclesia propter sui captivitatem diuturnam non habeat, vt dicitur, super limitibus suæ Diœcesis legitima documenta, & venerabilis frater noster Beaciensis Episcopus eligat magis cedere, quam cum strepitu iudicij seu causæ disceptatione periculose forte prosequi iura Ecclesiæ antedictæ; nos eidem Ecclesiæ pio, sicut dignum est, compatientes affectu, & ex officio nostro paterna sibi volentes consulere pietate de ipsius Episcopi, & Procuratorum venerabilis fratris nostri Archiepiscopi Tolerani assensu, præsentium vobis auctoritate in virtute obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quatinus absque alicuius contradictionis & moræ dispendio Beaciam personaliter accedentes, & habentes præ oculis solum Deum, vocatis qui fuerint vocandi, & maxime prædicto Archiepiscopo, vel eius Vicario, si memoratum Archiepiscopum abesse contigerit, de plano & absque strepitu iudicij limiteris Diœcesim memoratam iuxta quod vestræ discretioni videbitur expedire, non obstantibus privilegijs vel indulgentijs in præiudicium ipsius Ecclesiæ ad impedimentum limitationis huiusmodi, aut alijs litteris à Sede Apostolica impetratis, &c. Dat. Reate, XIII. kalendas Augusti, Pontif. nostri anno octavo.

SCRIPT. X.

Bulla commissionis contra Astor. Episcopum post eius à Reate discessum ibi consistentis die 19. Iulij. Vide script. 8. & 9. & Colmenares in Hist. Segob. cap. 21.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, Cantori, & Magistro Scholarum Zamorenibus salut. & Apost. ben.

Ex parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Militiæ S. Iacobi nobis est oblata querela, quod venerabilis frater noster Astoricensis Episcopus super quodam molendino, terris, possessionibus, hortis, & rebus alijs iniuriatur eisdem. Ideòque discretioni vestræ, &c. Dat. Reate. VI. kalendas Augusti Pontif. nostri anno octavo: *Concordat cum originali exceptis omisis*

SCRIPT. XI.

Bulla concessionis Tertiæ fabricæ Ecclesiarum Ordinis ad alios pios vsus per triennium, quadam portione congrua fabricis reservata. Vide ann. 1186. script. 2. & 1176. script. 2. & in Concordijs anno 1244. script. 12. num. 1.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi in Hispania salut. & Apost. ben.

Cum fundata sit Ecclesia in fidei firmamento, pro qua legitime decertantes Christi vos constituistis athletas, dignum creditur & conveniens, vt ad pium propositum vestrum efficacius exequendum, ex Ecclesiarum abundantia necessitates vestræ per nostram sollicitudinem releventur. Cum itaque multa sicut asseritis, oporteat vos expendere pro defensione Castrorum, quæ in frontaria Sarracenorum habitis, Nos vestris præcibus inclinati præsentium vobis auctoritate de gratia speciali concedimus, vt Tertiæ deputatas fabricis Ecclesiarum, quæ in Villis vestris existunt, in sustentationis vestræ subsidium, & defensionem Castrorum ipsorum convertere per triennium valeatis, ita quod congrua eisdem

fabricis proviso reservetur de Tertijs memoratis & nullum propter hoc iuri Episcopali præiudicium generetur. Dat. Perusij. X. Kalendas Novembris; Pontif. nostri anno octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XII.

Bulla de victualibus Ordinis Fratribus vendi non prohibendis, ac de censuris contra trahentes eos ad iudicia secularia imponendis. Vide anno 1217. script.

8. & 1236. script. 2.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Episcopis, & dilectis filiis alijs Ecclesiarum Prælatiſ per Hispaniam constitutis salut. & Apost. ben.

Pro fidei exaltatione certantibus non obſistere debent sed adesse Christiani nominis professores, vt promoveri potius, quam impediret amplius negotium comprobentur. Cum itaque dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ S. Iacobi oppositam Sarracenis frontariam sicut athletæ Domini in personis proprijs tueantur, vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus singuli subditos vestros, ne ipsis, quos, deficientibus necessarijs, & eorum libertate temere conculcata, super hoc contingeret impediri, victualia, & alia necessaria vendi prohibeant, vel eos in Ecclesiasticæ libertatis dispendium seculari iudicio stare compellant, moneatis attentius, & efficaciter inducatis, ipsos ad hoc, si necesse fuerit, per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellentes. Dat. Perusij. II. Nonas Decembris, Pontific. nostri anno octavo. *Concordat cum originali.*

Anno 1235. Script. I.

Bulla, inserta in actis super Ecclesijs de Montiel, citationis, vt partes Romæ iterum compareant anno 1236. in Quadragesima facta mentione libelli anni 1231. script. 3. ac petitionis Archiepiscopi de moderandis privilegijs prætextu interpretationis. Vide anno 1236. script.

2. & 1241. script. 4.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, &c. Infimante vobis olim venerabili fratre

nostro Archiepiscopo Toletano accepimus, quod, cum scilicet recordat. Alexander Papa prædecessor noster dilectis filiis Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi duxerit indulgendum, vt si in locis desertis aut terris Sarracenorum, quæ per ipsorum diligentiam ad cultum Christianum redderent, construerent Ecclesias de novo, ipsæ plena libertate gauderent, itaque nec Decimarum, nec cuiuslibet rei alterius exactione per Episcoporum aliquem graventur, liceretque eis per idoneos Clericos dictas Ecclesias cum suis plebibus gubernare nullius Episcopi interdicto vel excommunicationi subdendas, ac esset fas ipsis tam in Maiori, quæ Caput est Ordinis, quam in iam dictis Ecclesijs, interdictis & excommunicatis exclusis, divina Officia celebrare, prædicti Magister & Fratres occasione Privilegij memorati, quamquam laici sint, & quidam eorum etiam vxorati, loca, in quibus consueverant Ecclesiæ esse antiquitus, deserta vocantes, in ipsis & alijs locis, eodem Archiepiscopo irrequisito, & penitus inconsulto, construebant de novo Ecclesias, & Altaria erigebant non recipientes lustrationem ab ipso, nec Clericos sibi instituendos in eisdem Ecclesijs præsentantes.

2 Propterquod venerabili fratri nostro Episcopo Tirasonensi & eius Collegis nostris dedimus litteris in mandatis, vt Magistrum & Fratres eodem, quod exhiberent privilegia, quæ à Sede Apostolica se asserunt impetrasse attentius inducentes ipsos, si ad id opus esset, districtione Ecclesiastica coarctarent, quibus exhibitis iidem tractarent de compositione amicabiliter inter partes, quam si nequirent per ipsorum sollicitudinem pervenire, vocatis propter hoc, quos ratio exigeret evocari, & auditis hinc inde propositis, causam sufficienter instructam ad Apostolicæ remitterent Sedis examen præfigentes partibus terminum peremptorium competentem, quo per se, vel Procuratores idoneos cum omnibus privilegijs, munimentis, & rationibus suis coram nobis nostris parituræ beneplacitis comparerent.

3 Prædicti verò Iudices causa super præmissis coram eis diutius agitata, & præfixo partibus termino in

nostra præsentia constitutis, venerabilem fratrem nostrum Sabinensem Episcopum dedimus Auditorem, coram quo exhibitis actis Iudicum prædictorum, præfati Archiepiscopi Procurator cum instantia postulabat, ut interpretari, seu modificare dictorum Fratrum privilegia dignaremur, cum iam per quadriennium prorogatum esset negotium in grave damnum ipsius Archiepiscopi, & gravamen non modicum expensarum. Econtra Procurator Magistri & Fratrum S. Iacobi proponebat, quod ad interpretationem privilegiorum non erat aliquatenus procedendum, cum ad hoc non haberet mandatum, sed missus fuisset ad prosecutionem appellationis à prædictis Iudicibus ad Sedem Apostolicam interiectæ adijciens, quod ipsi Iudices non instructum transmississent negotium, nec in actis integrè sed particularitè privilegiorum suorum tenor esset insertus, sicut ex eisdem actis manifestius apparebat.

4 Quia verò per relationem prædictorum Iudicum ad decisionem negotij procedi non poterat, nos volentes, ut finis litibus imponatur, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus prædictis Archiepiscopo, & Magistro, ac Fratribus initium Quadragesimæ proximo futuræ terminum peremptorium, quo cum privilegijs, munimentis & rationibus suis per se vel per Procuratores idoneos coram nobis super præmissis iustitiæ plenitudinem recepturi compareant, præfigatis, rescripturi nobis quidquid exinde duxeritis faciendum. Quod si non ambo his exequendis potueritis interesse, alter vestrum ea nihilominus exequatur. Dat. Petrui Kalendis Martij Pontificatus nostri ann. octavo.

SCRIPT. II.

Bulla ad citandum Tolet. Archiepiscopum & Capitulum expressis quibusdam gravaminibus, ubi fit mentio privilegiorum Ecclesie Tolet. qua, ut alibi constat, erant Bulla Alex. III. de Metropoli, olim revisa & protinùs despecta, quia non ad rem, & Bulla Honorij III. ann. 1217. script. 2. occulta usque ad ann. 1232. & ab eodem Honorio indirectè revocata confirmando Ordinis Privilegia ann. 1223. script. 5.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Burgenfi & dilecto filio electo Legionensi salut. & Apost. ben.

I Dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis graviter sunt conquesti, quod cum in quibusdam locis per multos eorum labores, personarum, & rerum dispendia, & gravia onera expensarum erutis de paganorum manibus, & Christiano cultui restitutis, quasdam Ecclesias iuxta indulta sibi à Sede Apostolica privilegia construxissent, venerabilis frater noster Toletanus Archiepiscopus ipsas ab omni Episcopali iure per iam dicta privilegia liberis & exemptas Dicecesano sibi iure vsurpare contendens super eis ad Iudices per Dietas sex, & ultra distantes nostras contra ipsos litteras impetravit, ut iidem fatigati laboribus & expensis, vel cum eo componere, vel iuri suo cedere cogerentur, & pendente iudicio coram illis denunciati fecit dictorum locorum hominibus, quod nec eorum pueri baptizari ab Ecclesiarum ipsarum Ministris, qui curam ab eo non susceperant animarum, nec in locis eisdem contrahi matrimonia poterant, nec contracta tenebant, neque licebat præfatis Ministris in eis celebrare divina Officia, vel Sacramenta Ecclesiastica ministrare. Inhibuit quoque Dicecesanis locorum ipsorum, & alijs vicinis Episcopis, ne Chrisma & Oleum Sanctum, quæ possunt à quocumque volunt Episcopo secundum privilegia ipsa recipere, Ecclesijs exhibeant memoratis, promulgata, pulsatis campanis & candelis accensis, sententia excommunicationis in omnes qui ad nundinas acce-

derent eorundem, vniuersis verò quantumcumque modici valoris mercationes in suis nundinis exercentibus nonnulla indulta concedens. Eos præterea super quibusdam Castris, & Villis, quarum quædam Bogas & alia Colmenares vulgariter appellantur, contra iustitiam multipliciter inquietat, quas & ipsorum homines idem & Archidiaconus Toletanus multis affecerunt dispendijs, & exactionibus aggravarunt, trahentes eosdem ad diversa iudicia & remota, propter quod graves expensas facere sunt coacti. Prætextu quoque quorundam Privilegiolorum, quæ memoratus Archiepiscopus à Sede Apostolica se habere proponit, gravibus ipsos iniurijs opprimit & iacturis, alias per se & homines suos ipsis, & eorum hominibus iniuriosi existentes plurimum & molesti. Quare nobis humiliter supplicarunt, vt, ne ipsi ad diversa distracti minis possint impugnationi paganorum insistere, cui totaliter intendere dinoscuntur, causam remitti decissioni vel provisioni Sedis Apostolicæ mandaremus.

2 Quocirca de vtriusque partis Procuratorum consensu, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus Archiepiscopus, & Capitulum Toletanum auctoritate nostra citantes iniungatis eisdem, vt vsque ad initium primo venturæ Quadragesimæ, quod eis terminum peremptorium assignamus, cum Privilegijs, munimentis & rationibus suis per se vel per Procuratores idoneos compareant coram nobis recepturi iustitiam & facturi. Quod autem super his duxeritis faciendum, per vestras nobis litteras fideliter intimeris. Dat. Perusij, Idibus Martij, Pontif. nostri anno octavo. *Concordat prout est in publico instrumento.*

*SCRIPT. III.

Bulla aliunde sumpta assignationis Regule S. Augustini concessa Magistro & Fratribus Domus S. Eulaliæ ad instar Iacobitanæ Militiæ ad redimendum, veluti & quando in Vasconia partibus ad dimicandum, fundata. Vide 1228. script.

3. & 4. & 1230. script. 1.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro

& Fratribus Domus Sanctæ Eulaliæ Barchinonen. salut. & Apost. ben.

Devotionis vestræ precibus inclinanti præsentium vobis auctoritate concedimus, vt, cum nondum aliqua sit à vobis ex Religionibus approbatis assumpta, Beati Augustini possitis Ordinem profiteri. Dat. Perusij, XVI. Kalendarum Februarij, Pontif. nostri anno octavo.

SCRIPT. IV.

Leges Civibus Emeritensibus concessæ, vulgò fuero de Merida, ab eorum tunc communibus Dominis scilicet Compost. Ecclesia Matre & Iacobitana Militia filia facta Octava ante Patroni festivitatem die.

Vide anno 1171. script. 3. &

1245. script. 13. & 1254.

script. 1.

IN Nomine Domini, Amen. Ea quæ inter præsentis geruntur ad posteros in perpetuum derivanda, idè cartarum apicibus commendantur, vt eorum memoria perpetuetur in æternum.

1 Bernardus Divina miseratione Compostellanus Archiepiscopus cum consensu Maiorum Ecclesiæ Compostellanæ & Dominus Rodericus Enneci Comendator totius Regni Legionensis de mandato & consensu Nobilis & Religiosi viri Domni Petri Gonsalvi Magistri Militiæ S. Iacobi damus & concedimus Forum habitatoribus de Emerita Civitate, & de toto termino suo, tam illis, qui modo ibi habitant, quam illis, qui in futurum habitabunt ibi, quod Forum in subdictis continetur.

2 De omnibus quæ habitator de Emerita, vel de termino suo detulerit ad terram Sarracenorum, vel reduxerit, det Portaticum, nisi de illis quæ duxerit vel detulerit pro redemptione Captivorum Emeritensium sive de Civitate sive de termino, vel nisi de illis, quæ nutriunt Emeritenses in suo, sive in Civitate, sive in termino. De cæteris verò nobis dabunt Portaticum.

3 De terris verò in tota terra de Emerita & in toto termino suo tam in pratis, quam in fluminibus, & rivulis, & hortis, & exitibus retineat sibi Archiepiscopus cum Fratribus Militiæ S. Iacobi & cum Episcopo futuro ter-

tiam

tiam partem, reliquas verò duas tertias habeant habitatores de Emerita, ita quod vnam tertiam retineant sibi habitatores de Emerita, qui modo ibi sunt & alia tertia reservetur dividenda inter habitatores futuros. Iſtas autem poſſeſſiones, ſive terras non habeant habitatores de Emerita nec de ſuo termino poteſtatem vendendi, donandi, commutandi, vel quocumque modo alienandi alicui, niſi illi, qui ſit habitator de Emerita, vel de ſuo termino, & ſit Vaſſallus Archiepiſcopi, & Fratrum Militiæ S. Iacobi.

4. De Montarico verò hoc ſtatui- mus, quod medietatem eorum habeant Archiepiſcopus & Fratres, & aliam medietatem habeant habitatores, & cuſtodiant per medium ipſos montes.

5. De nemoribus verò cuniculo- rum, quæ ipſi vulgariter Deſeſas vo- cant, accipiant Archiepiſcopus & Fra- tres ſuas Deſeſas & eas cuſtodiant, & ipſi habitatores de Emerita accipiant ſuas, & cuſtodiant eas.

6. De vocibus verò ſive calumnijs hoc ſtatuiſmus, quod ſolvantur ſive pe- ctentur ſecundum Forum de Cance- res, ita tamen quod tertia pars de illis applicetur Archiepiſcopo, & Fratri- bus, & tertiam habeat querelloſus, & tertiam partem Alcaldes.

7. Alcaldes verò ponantur annua- tim per Archiepiſcopum & Fratres cum conſilio bonorum hominum de Civitate, & quicumque morantur in Civitate, vel termino, vel de cætero morabuntur, ſint Vaſſalli Archiepiſco- pi & Fratrum, & Alcaldes debent eſſe iurati, quod ſint fideles, & iuſti.

8. Additur in hoc Foro, quod habi- tatores de Emerita vel de termino ſuo ſolvant fideliter Archiepiſcopo & Fra- tribus quintam de cavalgadis, ſalva re- quinta de Aldeis, & ſeptima Iudicis.

9. Illis, qui nunc ſunt habitatores de Emerita, concedimus ſingulas arañçadas de vineis, quas hodie te- nent iuſtè, Decimas verò & Primitias dabunt Parrochiani Eccleſijs ſuis.

10. Iudicia verò & appellationes hoc modo procedent: Primo cognoſ- cent Alcaldes Civitatis Emeritæ, & ſiquis voluerit alciare ſe ab eis, alciat ſe ad librum ſive forum, quem librum ipſi Cives habent de Iudicijs ſecundum

uſum de Cances, eo ſalvo quod ter- tia pars applicetur Archiepiſcopo & Fratribus, vt ſupradictum eſt. A Iudi- cijs verò libri appelletur ad Comenda- torem, vel qui pro ipſo fuerit; à Co- mendatore autem appelletur ad Do- minum Archiepiſcopum, vel qui pro ipſo fuerit, & vltra non appelletur.

11. Alcaldes autem ſupradicti po- nantur per Archiepiſcopum & Fratres, & ſit vnus de manu Archiepiſcopi & Fratrum, quod vulgariter dicitur de Concilio, & alius ſimiliter ſit de manu Archiepiſcopi & Fratrum quod vul- gariter dicitur de Germanitate, & iſti duo Alcaldes ſint illi, quos elegerit Archiepiſcopus cum Fratribus.

12. Et hoc Forum, quod Dominus Archiepiſcopus & Fratres dant Eme- ritensibus, ſit ſtabile in perpetuum, ita quod non liceat Archiepiſcopo & Fra- tribus vllis vnquam temporibus tranſ- gredi iſtum Forum, & Emeritensibus ſint boni Vaſſalli diligentes commodum Archiepiſcopi & Fratrum, & ſervan- tes omnia, quæ boni Vaſſalli debent ſervare ad ſuum Dominum. Vt au- tem præſens ſcriptura perpetuum, & inviolabilem obtineat vigorem, ſigillo- rum Domini Archiepiſcopi & Co- mendatoris munimine roboratur. Fa- cta carta huius Fori apud S. Iacobum. XV. Kalendas Auguſti, ſub era M. CC. LXXIII.

13. Qui præſentes fuerunt Ioannes Creſcon Archidiaconus, Sancius Petri Magiſter Scholarum, Ebrardus The- ſaurarius, Munio Petri Iudex, Petrus Ordonij, Ioannes Pelagij, Michael Di- daci Cardinales Compoteſtani, Petrus Petri de Barroco Pardo, Laurentius Viene de Vinal, Suerius Didaci Co- mendatores Militiæ S. Iacobi, Ray- mundus de Sigur, Petrus Velafci, Pe- trus Jacob, Petrus Suerij Cives Emeri- tenſes.

Ego Munio Martini Clericus Domi- ni Archiepiſcopi de mandato ſuo & Domini Roderici Enneci Comendato- ris ſupradicti ſcripſi, præſentibus & concedentibus Civibus Emeritensibus in ſupraſcriptis. *Concordat prout eſt in Codice Legianis.*

SCRIPT. V.

Declaratio Privilegij Alex. III. de non excommunicandis aut interdicens personis Fratrum ab Archiepiscopo Compost. facta, scilicet quod non intelligitur renuntiatum in generali Privilegiorum abrenuntiatione. Vide 1175. script. 1. num. 21.

Bernardus Divina miseratione Compostellanus Archiepiscopus univcrsis ad quos præsens pagina pervenerit salutem in Domino.

Noveritis, quod pactum & placitum, quod initum est inter nos ex vna parte, & Dominum Petrum Gonsalvi Magistrum Militiæ S. Jacobi ex altera super Emerita & termino suo, per me primum initum est cum paucis Canonis Compostellanis, qui ibi aderant, & non intelleximus, quod Magister cum paucis Fratribus suis, qui ibi aderant, abrenuntiaret beneficio Privilegiorum suorum quantum ad illud capitulum sive articulum, quod personarum Fratrum possent excommunicari, vel interdici à nobis vel ab Episcopo futuro, qui pro tempore fuerit in Emerita, sed potius intelleximus contrarium, videlicet, quod Privilegia essent eis salva circa illum articulum, qui in Privilegijs eorum continetur de non interdicens vel excommunicandis personis Fratrum suorum. Et hoc ideo scribimus, ut & nunc & futuris temporibus, tam presentibus quam futuris noster intellectus super illo articulo declaratur, licet verba pacti inter nos & ipsos Fratres initi generalem abrenuntiationem videantur super ipsis Privilegijs continere. Et ut intellectus noster omnibus elucescat, presentem inde paginam conscribi fecimus, & sigilli nostri munimine roborari. Dat. apud S. Iacobum XIII. kalendas Augusti, sub Era M. CC. LXXIII.

Qui presentes fuerunt Ioannes Cresconi Archidiaconus. Sancius Petri Magister Scholarum. Ebrardus Thesaurarius. Munio Petri Iudex. Petrus Ordonij. Ioannes Pelagij, Michael Didaci Compostellani Cardinales.

Ego Petrus Ioannis Clericus Domini Archiepiscopi, & Duplarius Compostellanus de mandato Domini Ar-

chiepiscopi scripti. *Concordat prout est in Codice Legionis.*

Anno 1236. Script. I.

Donatio hereditatum à Concilio de Baeza Ordini facta de quarum libertate & Decimis ac de Ordinis possessione ab anno 1212. fit mentio ann. 1279. script. 1. Vide etiam Gienenses Annales ann. 1230. in Bulla Gregorij IX. ibi. In Ecclesijs, quæ ad alios pleno iure non pertinent, nullus Clericum instituire sine consensu Diocesani presumat, &c. Ergo in Diocesi possunt pertinere ad alios pleno iure, & in his illos instituire. Vide ann. 1428. script. 5.

Conofzuda cosa sea à los que son nacidos, è à los que son por nacer, como Nos Conceio de Baeza diemos à Don Rodrigo Rodriguez Comendador de lo que ha la Orden de Velès en Baeza, la heredar que es entre la carrera que va al vado de la Figuera, è la otra carrera que va pora Bilches, por el vado de Casar Rubio, & en essa carrera de Bilches en el Royo dos Molinos invernizos. Et este don, quel Nos diemos, diemoslo de buenamente, è todos av enidos porque nos aiudò siempre en meiorar nuestra poblacion.

2 Testigos de esto Lop Lopez de Villa Seca, è Lope Ferrandez, è Sanchcho Pedrez de Pedralta, Martin de Caldairz, Martin Sanz, Miguèl Sanz, Martin Diaz Jurado del Rey, Don Gil de Olit, Roy Periz de Juvera, Estevan Pedrez, Juez en Baeza Felices. Alcaldes Martin Balestero, Domingo Garcia, Pedro Domingo, Matheo Pardo, Don Bartholomé. Alcayate de Baeza por Don Lope, Martin Gonçalves de Mijancas; Alcayate por su mano Roy Pedrez de Juvera. Obispo en Baeza Don Domingo, Fraire de la Orden de los Predicadores. Renant en Castiella Don Ferrando. Escrivano del Conceio, que escrivio esta carta, Rubio, è scellola con plomo. Facta carta sub Era M. CC. LXXIII. *Concordat*

cum originali.

Script.

SCRIPT. II.

Bulla interpretationis anno 1235. denegata, & ad instantiam Archiepiscopi in Curia presentis, facta de Privilegio Alex. III. in favorem Ordinis exemptionis & immediata subiectionis, quidquid dicatur in Glossa cap. Veniens de verb. sign. in 6. quod ibi Innoc. IV. tribuitur. Vide anno 1181. script. 4. & 1186. script. 2. & 1207. Bulla: Si velletis. script. 1. & 1228. scrip. 2. num. 1. & 1246. script. 1. & 1307. script. 1. & seq.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salutem. & Apostolicam benedictionem.

1 Veniens ad Apostolicam Sedem in nostra presentia proponere curavisti, quod occasione Privilegij à secul. record. Alexandro Papa prædecessore nostro Fratribus Militiæ S. Iacobi indulti multipliciter læditur Ecclesia Toletana, & quia iure tuo sine aliorum iniuria uti desideras, interpretationem quorundam, quæ in dicto Privilegio dubia videbantur, à nobis fieri postulabas:

2 Supplicans in primis illud capitulum prædicti Privilegij declarari, quod est tale: Dilecte in Domino fili Petre Fernandi, ad presentiam nostram accedens cum humilitate, qua decuit, à Sede Apostolica requisisti, ut vos tamquam peculiare filios in defensionem nostram, & locum, in quo Caput Ordinis factum fuerit, in ius & proprietatem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ recipere deberemus, sane nos devotionem vestram, & bonum in Domino desiderium attendentes de communi Fratrum nostrorum consilio in speciales & proprios Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes presentis scripti patrocinio communitus.

3 Asserebas etenim, quod occasione præfati capituli dicti Fratres non intelliguntur exempti, quia cum ab eodem Alexandro se in peculiare filios recipi, & locum in quo Caput est Ordinis, in ius petiverint, & proprietatem Apostolicæ Sedis assumi, idem Alexander illud oblato sibi petitorij

mancipavit effectum, per quod iuri non credebatur alteri derogari, & id, in quo ius alienum enervari credidit, exemptionis petitiæ desiderio vacavit. Nam ipsos in filios speciales, quod quantum ad defensionem, sicut petitorium fuit, intelligi debet, recipiens eis, per quod petebatur, locum, in quo Caput existeret Ordinis, in ius Ecclesiæ Romanæ recipi, responsum non præbuit, per quod patet expresse, quod in hoc petitionem eorum, quæ sine alterius præiudicio impleri non poterat, non admittit.

4 Nec illud, quod in eodem Privilegio continetur scilicet: nec personas eorum quisquam præter Romanum Pontificem, aut Legatum ab eius latere destinatum interdiceret, aut excommunicare præsumat, intentioni tuæ obstare dicebas, quia, etsi excommunicationi vel interdicto per Dicesanos non possint ipsi subijci, alia tamen poena possunt canonica per eos coerceri.

5 Præterea cum Apostolica Sedes aliquos in proprios filios & sub protectione Apostolica recipit, in eis vigorem proprium Episcopalis iurisdictionis non amittit; quia in exemptionum privilegijs Romana Ecclesia solet alijs uti verbis, & ideo, cum privilegia, quorum strictè sunt servandi tenores, in aliorum præiudicium proprias metas non debeant transgredi, ea, in quantum verba patiuntur ipsorum, ad ius convenit commune reduci, quoniam in ambiguis, & obscuris orationibus ad id, quod plerumque fit, vel est verisimilius, sanus reducitur intellectus; cum non ex opinionibus singulorum, sed ex communi usu loquendi nomina debeant exaudiri.

6 Ex adverso vero in contrarium videbatur, quod cum prædictus Alexander eos in filios Ecclesiæ Romanæ proprios, & speciales recepit, ipsos ab aliorum potestate subtraxit, cum illud sit alicui proprium, quod ei soli competere, & speciale, quod ad alium noscitur minime pertinere.

7 Ex eo etiam aperte conijcitur, quod dictus Papa eos à iurisdictione Dicesanorum exemerit, quia in ipsos ab alio, quam à Romano Pontifice, vel Legato ab eius latere destinato, excommunicationis vel interdicti pro-

ferri sententias interdixit.

8 Secundo enim illius capituli prædicti Privilegij declarationem fieri postulabas, quod sic incipit: Si autem in locis desertis, aut ipsis terris Sarracenorum de novo Ecclesias construxeris, Ecclesiæ illæ plena gaudeant libertate, nec aliqua per Episcopos Decimarum, vel alterius rei exactione graventur, liceatque vobis per Clericos vestros idoneos ipsas Ecclesias cum suis plebibus gubernare, nec interdicto per Episcopos, nec excommunicationi subdantur, sed fas sit vobis tam in maiori Ecclesia, quæ Caput est Ordinis, quam in illis etiam, excommunicatis & interdictis exclusis, divina semper Officia celebrare.

9 Dicebas etenim, quod, cum bonæ memoriæ Lucius Papa interpretatus fuerit desertum esse censendum, quod ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detentum est potestate, talis locus citrà mare in Hispania non existit, cum in celebri memoria hominum per famam publicam, & documenta legitima, quod Hispania citrà mare Christianorum fuit, habeatur; idè concessum prædictis Fratribus privilegium ad construendas ab eis infra ipsam Ecclesias non est aliquatenus extendendum, & ex illa oratione: *De novo*, quæ ibidem subiungitur, id de locis ubi nullo tempore fuerunt Ecclesiæ intelligendum esse docetur. Per hoc autem quod ibi dicitur: *Construxeritis*, nulla eis datur construendi licentia, quæ propter id in hoc est à Dicesanis Episcopis requirenda. Prædictas enim Ecclesias per hoc non esse asserebas exemptas, quod ibidem dicitur: *Plena gaudeant libertate*, cum quod de libertate dictarum Ecclesiarum dicitur, ut non à lege iurisdictionis, sed Dicc. credantur liberæ, ab eodem Lucio declaretur. Item cum hæc oratio: *Exactione graventur*, sonet in vitium, constat eadem Ecclesias obligati ad solvendum Episcopis partem debitam Decimarum.

10 Per illud autem quod in prædicto Privilegio sequitur scilicet: Ut prædicti Fratres per Clericos idoneos Ecclesias ab ipsis in locis desertis constructas cum suis plebibus valeant gubernare, ipsas Ecclesias exemptas non esse, sicut allegabas, convincitur, cum

cura illarum plebium de iure à Dicesanis dumtaxat Episcopis committatur. Propter quod, ut sciatur, an Rector existat idoneus, est Episcopi, à quo animarum curam recipit, examini committendus. Nec tua intentio ex eo, sicut allegabas, eliditur, quod præfatas Ecclesias, quæ alias possunt censuræ Ecclesiasticæ subijci, in eodem excommunicari vel interdici Privilegio prohibetur.

11 Super eo autem capitulo prædicti Privilegij, cuius talis est tenor: Clericis de laboribus, & alijs bonis à Deo præstitis Decimæ reddantur à Fratribus, unde libros & congrua Ecclesiarum faciant Ornamenta & in necessitatibus corporis convenienter sibi provideant, & si aliquid superfuerit, secundum Magistri providentiam pauperibus erogetur, ostendere nitentur, quod etsi solvantur Clericis à Fratribus laicis Decimæ, sunt tamen debitæ ex ipsis Decimis Tertiæ Episcopis deducendæ, quia cum Clericis solutio Decimarum conceditur, nihilominus in ipsis ius Episcoporum integrum reservatur. Nec etiam huiusmodi solutio ad Decimas adquisitorum post tempus Concilij Generalis extendi potuit, quod Parrochialibus Ecclesijs in huiusmodi acquisitis Religiosorum auferri Decimas interdixit.

12 Ad ista verò in contrarium occurrebat, quod etsi de locis illis, quod quandoque Christianorum fuerint, aliqua scriptura innuit, tamen id iam in memoria hominum non existit, Alioquin eodem errore poterit argui, in hominum memoria mundi exordium contineri. Præfata etenim Ecclesiæ in locis desertis ab ipsis concessi sibi privilegij auctoritate constructæ ea reputari debent exemptæ præcipue ratione, quod à Decimarum & cuiuslibet rei exactione, ac lege Dicesan. (sicut idem Lucius declarat) sunt liberæ, nec secundum Privilegium Alexandri quisquam Dicesanus in eas excommunicationis vel interdici potest sententias promulgare. Et cum Decimas de laboribus & alijs bonis suis Conventibus Clericorum suorum solvere teneantur, non possunt per Dicesanos ab illis requiri Decimæ, in quorum non contingit vsibus remanere.

13 Nos igitur dicto Privilegio, ac duabus indulgentijs eiusdem Lucij, quarum vna incipit: *Si velletis*. Et alia *Attendentes*, inspectis, & intellectis his & alijs de Fratrum nostrorum consilio, per illa verba Privilegij: In speciales & proprios Ecclesiæ Romanæ filios vos recipimus, dictos: Fratres exemptos non intelligi, & ipsos ex illo in proprios eiusdem Ecclesiæ filiosuisse receptos, quod ab alio quam à Romano Pontifice vel Legato ab eius latere destinato interdicti vel excommunicari non valeant declarantes; illum locum desertum in præmissis intelligimus, qui non habitatus penitus, nec cultus ultra memoriam hominum secundum indulgentiam Lucij est sub Sarracenorum potestate detentus, censentes, Ecclesias in talibus desertis à Fratribus ipsis constructas seu etiam construendas in eò plena libertate gaudere, quod secundum indulgentiam Lucij nihil ab ipsis Legis Diocesanae nomine valeat per Episcopos exigi, & secundum Privilegium Alexandri non possunt interdicto, aut excommunicationi supponi, quas in locis huiusmodi dicti Fratres habentes potestatem, petita à Sede Apostolica licentia, construendi, eas cum suis plebibus per suos Clericos gubernent idoneos, qui ratione plebium examinandi Episcopis præsententur, vt ab eis curam recipiant animarum, cum plebes Episcopis sint subiectæ.

14 Cæterum dicti Fratres Decimas de laboribus & novalibus suis, quos proprijs manibus aut sumptibus excolunt, & alijs bonis sibi à Deo præstitis Conventibus Clericorum Ordinis sui, à quibus Quarta vel Tertia nullatenus exigatur, cum integritate persolvant. Salva moderatione præfati Concilij Generalis in alijs eorum possessionibus, iure communi, seu quolibet alio Ecclesijs Parrochialibus, & Diocesanis Episcopis reservato. Per declarationem autem huiusmodi nolimus alijs defensionibus seu iuribus partium derogari. Dat. Interamn.

XVIII. Kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno decimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1239. Script. I.

Bulla ad absolvendum Fratres Ordinis de reservatis Apost. Sedi ex commercio cum Sarracenis in redimendis Captivis, & eorum manuum violentarum iniectioe provenientes censuris.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Ex parte vestra fuit propositum coram nobis, quod nonnulli de vestris Fratribus pro Redemptione Captivorum, aut alio modo dando Sarracenis animalia, & res alias, seu vendendo, & alij pro violenta iniectioe manuum in se ipsos vel eorum Clericos, excommunicationis sententiam incurrerunt, quidam etiam eorum intraverunt Ordinem excommunicationis vinculo innodati. Quare nobis humiliter supplicastis, vt cum verendum existat, ne ipsi ad nostram veniendo præsentiam varentur, & salutis, cuius causa venirent, incurrerent detrimentum, super hoc eis providere misericorditer curaremus. Vestris igitur precibus inclinati præsentium vobis auctoritate concedimus, vt ab Archiepiscopis & Episcopis, in quorum Diocesis Domus vestrae consistunt, dicti excommunicati & illi ex vestris Fratribus, qui in seipos vel eorum Clericos manus iniecerint violentas, absolutionis beneficium iuxta formam Ecclesiæ valeant obtinere iniuncto eis, quod de iure fuerit iniungendum, ita tamen vt manuum iniectores passis iniuriam satisfaciant competenter, & illi, quorum fuerit gravis & enormis excessus, veniant ad Sedem Apostolicam absolvendi. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lateran. III. kalendas Februarij, Pontif. nostri anno duodecimo. *Concordat cum originali.*

K 2

Script

SCRIPT. II.

*Bulla ad Captivos liberè redimendos pro
eis dando Sarracenis vobes & alia ani-
malia exceptis equis & mulis.*

Gregorius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, venerabili Fratri
Episcopo, & dilecto filio Decano Pa-
lentinis, salut. & Apost. ben.

Cum volucres & terræ bestias re-
rum conditor humanæ creaturæ sub-
diderit, quam suæ nobilitate naturæ
mortalibus prætulit univèrsis, indig-
num est, ut quæ iugum subiectionis sui
origine pertulerunt, humanis vîsibus
deputatæ sibi præcipuè in eius oportu-
nicaribus subtrahantur. Oblata liqui-
dem nobis petitio dilectorum filiorum
Magistri & Fratrum Militiæ S. Iacobi
continebat, quòd, cum quædam Hos-
pitalia sui Ordinis Redemptioni Cap-
tivorum sînt specialiter deputata, ip-
sos non possunt à Sarracenis redimere,
nisi rependant boves & alia animalia
pro eisdem. Quare, ne Christi famuli
detineantur compede perpetuæ servi-
tutis, vel ictu sævi ensis occumbant,
cum piùm sit, & misericordiæ grandis
opus existat, taliter eos de vinculo
captivitatis educi, ut animalium re-
compensatione brutorum, quæ pro
eis gratis & pietatis volunt intuitu ex-
hibere, ipsis liberationis remedium
impendatur, & restituatur perditæ pri-
vilegium libertatis, nobis humiliter
supplicarunt, ut prædicto modo redi-
mendi Captivos à Sarracenis sibi licen-
tiam largiremur. Eorum igitur suppli-
cationibus inclinati, discretioni vestræ
per Apostolica scripta mandamus, qua-
ritus, si est ita, eis auctoritate nostra
concedatis licentiam postulatam. Pro-
vîso attentius, quòd equi & muli, cum
quibus Christianos impugnare valeant,
occasione tali nullatenus tribuantur,
& ne in fraudem per commutationem
huiusmodi aliquid attemptetur. Dat.
Laterani. XIII. kalendas Martij, Pon-
tif. nostri anno duodecimo. *Con-*

cordat cum originali.

SCRIPT. III.

*Bulla commissionis in causa super Ecclesijs
de Montiel & alijs ad terminandas lites
per concordiam, vel alias ad instruendam
& remittendam causam, necnon ad iura-
mentum calumnie admittendum.*

Vide ann. 1241. scrip. 2.

Gregorius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, venerabilibus Fra-
tribus Segobiensi & Salmantino Episcopis,
& dilecto filio Magistro Mar-
tino de Talavera Archidiacono Bur-
genfi salut. & Apost. ben.

In causis, quæ super diversis arti-
culis inter venerabilem Fratrem no-
strum Archiepiscopum Toletanum ex
parte vna, & Magistrum & Fratres
Militiæ S. Iacobi vertuntur ex alia co-
ram dilecto filio nostro Egidio Sancto-
rum Cosmæ & Damiani Diacono
Cardinali datò à nobis partibus Audi-
tore, litis contestatio, & quædam
positiones factæ fuerunt, prout in actis
ab eodem Cardinali confectis & ipsius
figillò signatis evidenter apparet. Non-
nullæ etiam positiones & responiones
coram bonæ memoriæ Thomasio Ti-
tulo Sanctæ Sabinæ Presbytero Car-
dinali, cui, eodem Egidio apud Sedem
Apostolicam non præsentè, causas
ipsas commisimus audiendas, factæ
fuerunt, quas vobis sub Bulla nostra
mittimus interclusas. Quia tamen
apud Sedem Apostolicam non potuit
de veritate liquere, de consensu Pro-
curatorum utriusque partis discretioni
vestræ per Apostolica scripta manda-
mus, quatinus causas ipsas per inspe-
ctionem locorum, si opus fuerit, &
alia legitima documenta, prout ordo
iuris expostulat, instruere, & eas, si de
partium voluntate processerit, iudicio
vel concordia sine debito terminare
curetis, alioquin ipsas sufficienter in-
structas ad Sedem Apostolicam remit-
tatis præfigentes partibus terminum
peremptorium competentem, quo se
nostro conspectui repræsentent ius-
tam, auctore Domino, sententiam
recepturæ. Sane in quibus iuramento
calumniæ vel de veritate dicenda se-
cundum naturam negotij locus erit,
pro ut exegerit ratio, procedatis. Te-
stes autem, qui fuerint nominati, si se
gra-

gratia, odio, vel favore subtraxerint, per censuram Ecclesiasticam appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere. Quodsi non omnes his exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur. Dat. Anagninæ. VIII. Idus Octobris, Pontif. nostri anno tertiodecimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1240. Script. I.

Mandatum, seu Procuratoris constitutio, Toletani Archiepiscopi sine Ecclesia Capitulo ad causas, que vertuntur vel verti sperantur inter ipsum & Ordinem coram iudicibus delegatis. Vide anno

1239. Script. 3.

Venerabilibus in Christo fratribus Bernardo Segobienfi, & Martino Salamantino Dei gratia Episcopis, & dilecto viro Magistro Martino de Talavera Archidiacono Burgenfi Iudicibus à Domino Papa delegatis Rodericus Divina miseratione Toletanæ Sedis Archiepiscopus, Hispaniarum Primas salutem & sinceram in Domino caritatem.

In causis, quæ inter nos ex parte vna, & Religiosos viros Magistrum & Fratres Militiæ S. Iacobi ex alia sub examine vestro vertuntur, vel verti sperantur, Magistrum Petrum Canonicum Toletanum, latorem presentium, Procuratorem nostrum constituimus, ratum & firmum quidquid idem Procurator in eisdem causis fecerit, habituri. Dat. apud Briocam. Tertio kalendas Ianuarij, anno ab Incarnatione Domini M. CC. XL. *Concordat prout est in publico instrumento.*

Anno 1241. Script. I.

Citatio Magistri ad comparandum & protestatio Procuratoris Ordinis de nullitate primæ citationis.

B Segobien. & M. Salamant. Dei gratia Episcopi, & M. de Talavera Archidiaconus Burgen. Religioso & honesto viro Magistro Militiæ S. Iacobi salutem & dilectionem. Como à ome que querriemos facer gran plazer e honra en quanto pudiessemos, facemos vos saber, que Nos viniemos alli à Almôgera al dia que oyemos assignado de fecer hy por oir el pleito,

que es entre vos e el Arçobispo; e fue hy el Procurador e los Advogados del Arçobispo, e de vuestra parte fueron hy el Comendador de Oreyra e el de Fuente Duena. E oyemos assaz de razones de cada parte, & fallamos esto por recabdo e por mayns guissado. Que vos feades en Toledo el Sabado despues de la Epiphania, e el Arçobispo fera hy, e cuidamos con la merced de Dios que fallaremos hy tal carrera e tal confesio, que por composicion o por qualquier otra parte que lo adobaremos de guissa, que el Arçobispo aya lo derecho, e vos el vuestro. Et hæc littera fuit sigillo Domini Segobienfis Episcopi nobis duobus approbantibus, & ratum habentibus sigillata.

2. Adveniente vero termino partibus præfixo nobis pro Tribunali Sedentibus Fernandus Guillelmi Canonicus Palentinus præsentem Magistrum & quibusdam fratribus proposuit in hunc modum: Domini Iudices, ego fui Procurator in causa ista, & in præsentia Domini Egidij Cardinalis lris mecum fuit solemniter contestata, & per lris contestationem factus sum Dominus lris, & non fui citatus. Vnde protestor de iure meo, & peto, quod non procedatis in hac causa in præiudicium iuris mei, &c.

SCRIPT. II.

Allegatio iuris pro Ordine super varijs articulis de iuramento Archiepiscopi, de mutatione Procuratoris, ac de Capituli Toletani mandato non exhibito. Vide

1217. Script. 2. de sex Episcopis,

tibus, & Annal. Gienn. &

1234. Script. 9.

Dicit pars Magistri & Fratrum, quod Dominus Toletanus principaliter iurare debeat, est enim talis natura negotij, quod nullomodo per Procuratorem, immo vix possit etiam per ipsum Archiepiscopum expediri. Petit enim Dominus Toletanus L. vel LX. Ecclesias, & terminos earundem longè lateque diffusos intra limites sex vel septem Episcopatum, quorum quosdam Christiani possident, quosdam vero Saraceni. Vnde cum ferè de omnibus istis Procurator ipsius Archiepiscopi nul-

lam habeat notitiam, ipse autem Archiepiscopus de omnibus, secundum quod possibile est, sit instructus, ipse iurare debet principaliter de veritate dicenda, & non compelletur Procurator anceps subire periculum.

2. Secundum quod possibile est, diximus, quia non credimus aliquem omnia plene scire, sed cum prædictus Dominus Toletanus reconvenitur a Magistro & Fratibus super factis proprijs ipsius Archiepiscopi, vt potè super spoliationibus, excommunicationibus contra privilegia veniendo, interdicitis factis ab ipso Archiepiscopo, qualiter iurabit de calumnia vel de veritate dicenda, qui de istis veritatem non novit? Tales enim iurare debent, qui causam omnino non nesciant, vt dicit Decretalis: *In pertractandis*. Vnde et si Dominus Archiepiscopus alias in causa pecuniaria non per se, sed per Syndicum Procuratorem deberet iurare, vt videtur dicere Decretalis: *Cum in causa*, tamen in istis causis magnis & arduis, paucis notis, propter prædictas causas ipse principalis iurare debet. ar. C. de Procu. l. vlt. & ff. E. l. si actor. & C. de iura. calum. l. II. §. *Quod observare*. Huiusmodi enim Sacramentum non est passim exhibendum, sed considerata qualitate temporum & causæ, vt in dicta Decretali: *In pertractandis*: l. vlt.

3. Item ponè, quod Procurator iurare debeat sine præiudicio nostro: Magister Petrus, qui de novo datus est Procurator, non debet iurare, eò quod non est ille, qui super prædictis causis inter Dominum Toletanum & Fratres litem contestatus est, & idè Dominus litis factus, qui suam causam ignorante Iudice vel adversario non debuit revocari, vel alius loco eius constitui in præiudicium Fratrum, maxime cum de revocatione prioris in iudicio non constaret. Vnde dictus Magister Petrus nec ad hoc, nec ad procedendum in causis illis erat Procurator Domini Archiepiscopi admitendus, eò quod prior non erat revocatus, & litis Dominus permanebat. In præiudicium Fratrum dico, quia eorum intererat potius litigare cum illis, qui litem contestati fuerant, & plenius merita causarum noverant, quam cum isto, qui nec per se, & si fortè ex nuda

relatione nihil, vel parum inde novit. Et quod propter tale gravamen pars fratrum possit contradicere, ne mutetur Procurator, aperte dicit ff. de Procu. Q. omnia.

4. Item alia ratione non debet admitti, cum non habeat mandatum Capituli Toletani, maxime cum negotium sit commune, tam Archiepiscopi, quam Capituli, & etiam si communia non essent, sine consensu Capituli Procuratorem non potest constituere ad causas Ecclesiæ maxime ad tales & tantas, & quæ ad maximam læsionem Toletanæ Ecclesiæ, & ad mutilationem redundant eiusdem Diocesis iuxta assertionem Domini Toletani præsentatam in libello.

5. Item si in causis huiusmodi Magister & Fratres absolvantur ab impetitione Domini Toletani, successor ipsius & Capitulum possunt ipsos iterum indebite molestare, si consensus Capituli non accedat.

6. Item constat. si Capitulum, si ab alterutro petatur aliqua possessio quam detinet, alter sine consensu alterius procedere non debet; sic ergo eadem ratione, cum alterutrum ipsorum movet actionem, neuter sine alterius consensu agere potest, quia si actionem habet, quodammodo rem habere videtur, vt dicit Regula iuris.

SCRIPT. III.

Mandatum Procuratorium Magistri & Ordinis, & positiones Archiepiscopi iuxta tenorem Bullæ Honorij III. De qua supra anno 1257. scrip. 2.

1. **V**iris venerabilibus ac discretis Magistro Martino Burgen. Decano & Magistro Fernando Astoricensi. & Petro Martini Archidiacono de Almazan, Rodericus Ennequez Magister Militiæ Beati Iacobi, & Fratres eiusdem Ordinis salutem in Domino. Noveritis quod in causis, quæ vertuntur vel verti sperantur inter venerabilem Patrem Archiepiscopum Tolet. ex parte vna, & Nos ex parte alia coram vobis, constituimus Procuratorem nostrum syndicum vel actorem Fernandum Guillelmi Canonicum Palent. quoad sessionem, quæ occur-

ocurreret in crastinum Assensionis Domini dantes ei liberam potestatem agendi & defendendi, ratum quicquid in eis, vel earum aliqua nomine procuratorio fecerit, habituri, & ut præfenti paginæ fides indubitabiliter valeat adhiberi, ego dictus Magister eam sigillo proprio consignavi, nos autem fratres eandem sigillo Magistri nostri fecimus roborari.

2. Adveniente vero termino scilicet die Veneris post festum Ascensionis Dominicæ, coram nobis Magistro M. de Talavera Decano Burgen. Iudice delegato, & P. Martini Archid. de Almazan Subdelegato ab Episcopo Segobien. & Magistro F. Thomæ Archid. Astoricens. Subdelegato ab Episcopo Salamant. Iudicibus à Summo Pontifice delegatis, ex parte Domini Tolet. exhibitæ fuerunt positiones quædam & repositiones factæ ad eas sub Bulla Domini Papæ interclusæ, quarum tenor talis est:

3. Ponit Procurator Domini Archiepiscopi Tolet. quod incipiendo ab Orientali parte, à principio Montanorum de Rupe Sancti Petri protracta linea per eadem Montana, & loca sequentia in littera Domini Honorij usque ad finem Campi de Arannuelo versus Occidentem, & protractis alijs duabus lineis rectis altera à principio dictæ lineæ, & altera à fine usque ad Toletum, Alfambra est in spacio intermedio. Respondet Procurator adversæ partis, quod non credit.

4. Ponit, quod prædicti Magister, & Fratres tenent Alfambra. Respondet, quod credit. Ponit quod in Alfambra est Ecclesia. Respondet quod credit. Ponit quod Ecclesia illa fuit constructa post VI. Idus Februarij Pontif. Domini Honorij III. anno primo. Respondet quod non credit. Ponit quod Magister & Fratres tenent Ecclesiam illam. Resp. quod credit.

Item Ponit idem Procurator quod incipiendo ab Orientali parte, &c.

SCRIPT. IV.

Mandatum seu ratibatio Capituli Toletani, Magistri Epistola ad Iudices, & horum interlocutoria sententia de exhibendo calumnia iuramento nunquam exhibito, ubi etiam de scriptoris fide in additione ultima clausule, num. 3. necnon de facultate Iudicum die 22. Iulij finita.

Venerabilibus in Christo Patribus B. Segobien. M. Salamant. Dei gratia Episcopis, & Magistro Martino de Talavera Decano Burgen. Iudicibus à Domino Papa delegatis, M. Decanus, & Capitulum Toleranum salutem, & paratam ad obsequia voluntatem. Paternitati vestræ significatione præsentium intimamus, Nos ratum & firmum habere quicquid factum est per venerabilem Patrem Dominum Rodericum Toleranum Archiepiscopum, Hispaniarum Primate, vel eius Procuratores in causa sive causis, quæ inter ipsum ex una parte nomine Ecclesiæ Toletanæ, & Magistrum & Militiam S. Jacobi vertuntur ex altera, quæ vobis à Sede Apostolica sunt commissæ, promittentes nihilominus nos ratum & firmum quicquid per eundem vel eius Procuratores in eisdem causis factum fuerit habituros. In cuius rei testimonium præsentibus litteras fecimus sigilli nostri munimine roborari. Dat. Toleti. Prima die Septembris, anno Domini M. CC. XLI. Et infra:

2. Venerabilibus in Christo Patribus ac Dominis B. Segobien. & M. Salamant. Dei gratia Episcopis & Magistro Martino Burgen. Decano, Rodericus Enniguez Magister Militiæ Beati Jacobi salutem, & obsequium tam debitum, quam devotum. Facemus vos scire, que como nos fosemos en terra de Moros alende Murcia cum nostro poder, è cum nostra Hueste por mandado de nostro senor el Rey, fojnos dicho, que sobre los plechos que son entre nos & el senor Arçobispo de Toledo era posto plazo à quarta feria despues de Sancta Maria de Setembre en Valadolit, è sobre la esperança de paz, è de composicion, mandantes vos Dean è los otros Juezes, que nos fosemos

mos hy aquel dia, è Dios lo sabe, que pues que Nos oyemos este mandado à tanto averiemos voluntad de paz è de concordia que lexamos laquelo que teniamos emplesso, è contra el mandado del Rey tornamos nuesta Hueste, è Nos viniendo por aca, è esforçando nos muito en venir contra la nuesta grand febreza, que vos mismos fabledes, plogò à Dios que nos vino grand mal, è gran dolença en nuestra Villa de Sancta Cruz, è ovimos hy de morar, que tanta era la nuestra febreza è la enfermidad è à tanto codiciamos la paz è la concordia, que non quisiemos que por esto se desviasse. Onde vos facemos saber que Nos embiamos à vos D. Roy Buiso Comendador de Velès en nuestro logar, è damosle poder, è utoridar de tractar de composicion è de facer sobre el quanto Nos mismos podiemos facer si hy fuessemos, è que vos diga el nuestro estado è que nos escuse por estas cosas devan dichas, è por otras muchas que vos el dira, è Nos avemos firme toda cosa que sobre esto fiziere ante vos, è bien podedes entender esta vegada que por nos non remanra la paz, è bien entendedes vos que en la contenda perde el Arçobispo mucho, è Nos mucho, è el servicio de Dios se embarga. *Et infra.*

3. Auditis igitur allegationibus hinc, & inde, interlocuti fuimus in hunc modum: **INTESLOQUENDO MANDAMUS, QUOD DOMINUS ARCHIEPISCOPUS ET MAGISTER PERSONALITER CORAM NOBIS COMPAREANT APUD COLLERAM IN CRASTINO SANCTI LUCÆ IURATI DE VERITATE DICENDA ET DE GALUMPNIÆ**; si mandaverimus, & Archiepiscopus suo modo.

4. Acta sunt hæc apud Vallem Oleti Idibus Septembris in Ecclesia Maiori Sanctæ Mariæ per manus Scripturum iuratorum à partibus approbarum, anno Domini M. CC. XLI. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

Vacavit Apost. Sedes à die 22. Iulij vsque ad 23. Septembris, & iterum propter obitum Cælestini Papa IV. à die 9. Octobris eiusdem anni 1241. vsque ad 24. Iulij ann. 1243.

SCRIPT. V.

Gratia Episcopi & Ecclesia Conchen. Ordini facta de Decimis possessionum post Concil. & pactio super Decimis coniugatorum, &c. Quintarios credo Milites, qui soluta Quinta honorum Ordini parte, liberius domibus suis morabantur. De Decimis vide ann. 1209. script. in. 8. & 9. De Cuzques iterum questio vide ann. 6312. script. 11.

VT quæ in presentiarum geruntur à posteritatis memoria non recedant, eapropter nos Gundisalvus Dei gratia Conchen. Episcopus, totumque eiusdem Ecclesiæ Capitulum per presentem scripturam univèrsis fieri volumus manifestum, quod cum nos à venerabili & Religioso Domino Roderico Enneci Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi Quintariorum suorum in nostra Diœc. consistentium, & Fratrum coniugatorum in eadem commorantium, necnon de possessionibus post Concilium acquisitis & in posterum acquirendis Decimas ex integro peteremus; insuper cum in Ecclesijs eorundem in terminis de Velès constructis, scilicet Cuzques & Alcardet, aut in futurum ab eis de novo construendis iura Episcopalia similiter peteremus, inter nos & dictum Magistrum, & Fratres de communi omnium voluntate amicabiliter sic convenit: Videlicet, quod nos Episcopus Quintariorum, & Fratrum coniugatorum præmissorum medietatem Decimarum percipere debeamus, reliqua medietate Magistri & Fratrum supradictorum visibus applicanda. Decimas verò de possessionibus post Concilium acquisitis & in posterum acquirendis propter dictorum Magistri & Fratrum devotionem, quam ergo Nos & Ecclesiam Conchensem hactenus habuerunt, cum iidem se & sua pro tuitione fidei iugiter exponant, ad servitium Iesu Christi pia liberalitate remittimus in expugnationem fidem impugnantium convertendas. Cæterum in prædictis Ecclesijs de Cuzques & de Alcardet iam constructis & in alijs, siquas Magister & Fratres prædicti Ordinis in terminis de Velès duxerint amodo construendas, quartam partem De-

Decimarum, & medietatem calumniarum debemus percipere iuxta tenorem & formam compositionum inter Prædecessores nostros & Fratres eiusdem Ordinis super alijs eorundem Ecclesijs initarum. Vt autem hæc scriptura robur perpetuæ obtineat firmitatis, Nos suprædictus Dei gratia Conchen. Episcopus & Nos eiusdem Ecclesiæ Capitulum eidem scripturæ sigilla nostra fecimus apponi. Et Nos dicti Magister & Fratres vobis venerabili Patri nunc Episcopo præfidenti, totique Capitulo Conchen. pro huiusmodi gratia gratias vberes referentes hanc convenientiam approbamus, & eam sigillorum nostrorum munimine roboramus. Facta carta mense Aprilis. Anno Domini M. CC. XLI. sub Era M. CC. LXX. IX. *Concordat cum originali.*

Anno 1242. Script. I.

Donatio Villa de Segura remissive ad ann. 1245. script. 18. Rege Castelle nondum in Murcia regnante.

PER præsens scriptum tam præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ & Tolerti, Legionis, Galleciæ, & Cordubæ ex assensu & beneplacito Reginae Domnæ Berengariæ, &c. concedo Villam, quæ dicitur Segura, &c. *vt infra ad annum 1245. in Bulla Innocentij IIII. Facta carta apud Burg. XXI die Augusti. Era M. CC. LXXX.*

Anno 1243. Script. I.

Privilegium Infantis D. Alfonsi de eius Primogenito in Ordine S. Iacobi ab eius Magistris educando paulo post Murciani Regni possessionem adeptam concessum, & postmodum executioni mandatum.

IN Dei Nomine & eius gratia. Conozuda cosa sea à todos quantos esta carta vieren, como yo Infante D. Alfonso hijo del Rey D. Ferrand de Castiella, è de Toledo, de León, è de Gallecia, de Cordova è de Murcia, por amor de D. Pelay Perez Corréa Maestro de la Orden de Santiago; è por el grand servicio, que el è toda la Orden

de Santiago me fizieron siempre è me facen, otorgol, è prometol à el, que es Maestro, è por el so amor à qualquier otro Maestro; que despues del venga en essa su misma Orden de Santiago, è à toda la Orden de su vna, de darles que me crien el primero. hijo varon, que yo oviere en mi mogier la Infante Doña Yoles, hija del Rey de Aragon. Et porque este mio otorgamiento sea mays estable, mandè poner en esta mi carta mio Seello plomado por corrobramiento. Facta concessio & carta apud Burg. Infant. exp. Quinta die Septembris. Era M. CC. LXXXI. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Restitutio Ecclesiæ Villanovæ de Alcaraz cum Decimarum integritate, & plenitudine iuris. Vide ann. 1245. script. 27. & 1236. script. 1. & 1241. script. 3. & 4.

TAM præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ, & Tolerti, Legionis, & Galleciæ, Cordubæ, & Murcia, ex assensu & beneplacito Reginae Domnæ Berengariæ, charissimæ genitricis meæ vna cum vxore mea Regina Ioanna, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, Ferrando, & Henrico facio cartam concessions, confirmationis, & stabilitatis Deo & Ordini Militiæ S. Iacobi, ac vobis Domino Pelagio Petri eiusdem Ordinis instanti Magistro, vestrisque successoribus perpetuo, & irrevocabiliter valituram. Dono itaque vobis & concedo illam Ecclesiam de Villanova, quam ego mihi acceperam, quando dedi Villam novam concilio de Alcaraz, & dono eam vobis, vt eam semper iure hæreditario habeatis, & in æternum possideatis pacificè & quietè cum omni Decima ipsius Villæ, & cum omnibus directuris suis, & cum omnibus pertinentibus ad eamdem, *SICUT EAM PRIUS PÆNO IURE TENEBATIS ANTEQUAM DAREM EGO VILLAM NOVAM CONCILIO DE ALCARAZ.* Et mando firmiter & defendo, quod nec Archiepiscopus, nec Episcopus, nec aliquis alius construat, vel ædificet aliam Ecclesiam præter istam

in hac præfata Villa, & ad istam femper veniat totum Concilium Villanovæ. Dono insuper vobis & cōcedo illas domos, vbi Sarracenzæ vestræ morari solebant. Et hæc meæ donationis & confirmationis pagina rata & stabilis omni tempore perseveret. Siquis vero hæc cartam infringere, seu in aliquo diminuere præsumperit iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum vobis & Ordini illatam restituat duplicatum. Facta carta apud Burg. XL die Septembris Era

M.CC.LXXXI.

Et ego prænominatus Rex Ferrandus Regnans in Castella & Toletis, Legionis, & Gallecia, Corduba, & Murcia, Badalocio & Beacia hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro & confirmo. Rodericus Toletanæ Sedis Archiepiscopus, Hispaniarum Primas, confirmat. Infans Dominus Alfonso frater Domini Regis confirmat. Ioann. Compostell. Sedis Archiepiscopus conf. &c. *Concordat cum originali exceptis subscriptionibus.*

ANNO 1244. DE CONCORDIJS

& litibus cum Ecclesia Toletana super Dominio Temporalis,
& Ecclesiastico iure in Villis & Ecclesijs prope Tagum
& in terminis de Montiel, scripturæ ab anno
Domini 1099. ad ann. 1491.

SCRIPT. I.

Donatio in favorem Toletanæ Ecclesie facta de quibusdam Villis & alijs terminis prope Tagum, vulgò Rinconada de Perales. XL. annis & VII. mensibus ante conquestionem Avellie. Vide infra script. 2. & script. 10. num. 4.

IN Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, Patris videlicet, & Filij, & Spiritus Sancti. Cum nulla nisi à Deo potestas habeat esse, vel durare, & quanto quis maiorem adeptus fuerit excellentiam, tanto plus venerari debet Sanctam Dei Ecclesiam, ac illius Ministros propensius diligere atque beneficijs fovere, huius rei intuitu ego Aldefonsus Dei gratia totius Hispaniæ Imperator cum consensu dilectissimæ vxoris meæ Helisabeth cupiens pro terrenis cœlestia & pro perituris æterna acquirere, grato animo & voluntate spontanea Metropolitanæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Toletis, vr orationum, quæ à Ministris Domini ibi fiunt, possim, & merear particeps fieri, venerabilique Toletanæ Sedis Archiepiscopo Domino Bernardo, &

omnibus eius successoribus dono la Renconada de Perales citra Tagum & vltra Tagum, scilicet Montrokas cum suis terminis vniversis & directuris, & Alboher cum suis terminis & directuris vltra Tagum & citra Tagum sicut cadit Valdeporco in Tagum cum piscarijs, & molendinis & omnibus laboribus, qui in istis terminis fuerint, & insuper Valde Saluanes cum toto suo termino, sicut tendit vsque les Alcarias cum suis aquis dulcibus, falsis, & amaris cum ingressibus & egressibus, atque cum omnibus pertinentijs suis. Dono, inquam, præfatum hæreditatem liberè, & quietè in perpetuum possidendam concedo absque omnium hæredum meorum, vel probæredum, cæterarumque omnium personarum calumnia, & contradicto. Siquis autem, &c. Facta hac firmitatis carta Era. M. C. XXXVII. & IX. kalendas Maij.

Ego Aldefonsus Dei gratia Toletani Imperij Rex, quod feci confirmo. Helisabeth Regina, quod Domino meo Regi fieri placuit, confirmo. Reimundus totius Galleciæ Comes, Regisque gener conf. Vrraka Regis filia, & Reimundi Comitjs vxor. conf. San:

Sancius puer, Regis filius, quod pater fecit, laudo, & conf. Bernardus Tolentanz Sedis Archiepiscopus, & Romanæ Ecclesiæ Legatus conf. Reimundus Palent. Episcopus conf. &c. *Concordat cum veteri scripto, quod videtur originale, exceptis roboratione & subscriptionibus.*

SCRIPT. II.

Regia concessio & descriptio terminorum Aurelia post eius expugnationem à Tolentino Archiepiscopo & alijs Regni Proceribus confirmata, in quibus primus Ordinis Magister simul cum eius fratre Martino confirmat num. 12. Vide ann. 1170. script. 2. & 1175. script. 1. num. 4.

& 1382. script. 1.

1. **I**N Nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen. Quia Dei subveniente potentia ego Aldefonsus Dei gratia totius Hispaniæ Imperator Baronum meorum suffultus auxilio Castellum Aureliæ, quod Toletum & circa manentem Provinciam ferè in solitudinem redegerat, Mauris, qui illud possidebant, expulsis, acquisivi, ne acquisitum Mauri per impotentiam Christianorum & incuriam iterum recuperare valeant, omnibus illis, qui ad idem Castellum populandum venerint, foros & terminos dignum dare censui.

2. Quisquis igitur in Aurelia, domo & hæreditate accepta, per vnus anni spacium manserit, anno transacto liberam hæbeat potestatem vendere ipsam hæreditatem vel donare cuicumque quesierit.

3. Si populator Aureliæ in alia qualibet terra hæreditatem habuerit, liberam & absolutam eam teneat, nullusque Saio vel Maiorinus in illam hæreditatem intrèt, vt ibi per violentiam aliquod malum faciat.

4. Quisquis verò, exceptis Comitibus & alijs potestatibus, qui Regios honores possideant, iram Regiam incurrerit, ita vt eum exhæredet, aut ex sua terra exire iubeat, ad Aureliam securus veniat, si ibi populator fieri voluerit.

5. Siquis cum qualibet muliere, (excepta coniugata, vel sanguinis sui proxima, vel per violentiam rapta) fugerit ad Aureliam, vt ibi vnus ex po-

pulatoribus fiat, sit securus, & qui Dominus Aureliæ fuerit, illum recipere non timeat, nec alicui parenti mulieris pro eo facto nec ipse nec mulieris aductor respondeat. Siquis de populatoribus Aureliæ, &c.

6. Terminos præterea Castello Aureliæ tales habere concedo, videlicet ab eo loco, vbi Saramba descendit in Taio vsque ad Fonticulam, & inde ad Occaniolam, inde ad Occaniam Maiorem, & inde ad Nebleias, inde verò ad ambas Nebleias, & inde ad Alfarella, inde verò ad Montem de Alcarrias quomodo descendit Taiunna in Saramba.

7. Prædictos foros & terminos, quos ego Aldefonsus Dei gratia totius Hispaniæ Imperator his, qui in Castello Aureliæ populatores fuerint, dono, tam ipsis, quam filijs eorum, omnique suæ generationi liberè & ingenuè in perpetuum habere concedo, concedensque confirmo.

8. Facta carta in Tolet. III. Nonas Novembris, quando prædictus Imperator ab obsidione Aureliæ, quam ceperat, redijt. Era M. C. LXXVII. Eodem Imperatore Aldefonso Imperante in Tolet. Legion. Cæsaragusta, Najara, Castella, Gallecia.

9. Raimundus Tolet. Archiepiscopus confirm. Berengarius Salamant. Bernaldus Zemorèn. Bernaldus Segont. Episcopi confirmant. Petrus Palent. Ennego Avilen. Petrus Secobien. Episcopi confirmant.

10. Comes Rodericus Gomez, Comes Osorius Martinez, Comes Rodericus Velaz confirmant. Comes Ferrandus, Comes Ramirus Frolez confirmant.

11. Gutterrus Ferrandiz, Rodericus Ferrandiz Alcaido in Tolet. & Aurelia confirmant.

12. Poncius de Cabrera, Lop Lopez confirmant. Martinus Ferrandiz, Petrus Ferrandiz confirmant.

13. Didacus Munioz Maiordomus Imperatoris, Didacus Frolez Alferiz confirmant.

14. Iulianus Perriz Zafalmedina in Tolet. Iulianus Alcalde, Michael Midez Alcaido in Aurelia post Dominum Rodericum Ferrandiz confirmant. Geraldus scripsit iussu Magistri Hugonis Cancellarij Imperatoris. Con-

concordat cum originali exceptis omisiss.

SCRIPT. III.

Donatio Castellae de Alboer in Ripa Tagi Comiti Pontio de Cabrera anno Domini

1153. annis scilicet LIV. post donationem in favorem Ecclesie factam.

EGO Aldefonsus Dei gratia totius Hispaniae Imperator una cum Imperatrice vxore mea Domina Rica, & filijs meis S. & F. Regibus do & concedo vobis Comiti Domno Pontio, & filijs vestris Castellum, quod dicitur Alboer inter Aureliam & Almogetram pro bono servitio quod mihi fecistis in Almaria, &c.

Facta Carra in Sauria. XIII. kalendas Decembris. Era M.C.L. XI. quando Imperator nupsit filiam suam Constantiam Ludoico Regi Franciae. Comes Barchilone, & Sancius Rex Navarrae Vassalli Imperatoris, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

Confirmatio Regiae alterius Donationis Castellae de Alboer in favorem cuiusdam Sancij de Ochar facta anno Domini 1161.

De Comite D. Othone Bonvillan seu de Almeria, vide Colmenares in histor. Segov. ad annum 1148.

Notum sit omnibus tam praesentibus, quam futuris, quod ego Otho Comes Almariae dedi & concessi Sancio de Ochar in haereditate Albuer in perpetuum habendum sibi, & posteris suis libere & quiete. Hoc siquidem Albuer dedit mihi Imperator, & Rex Sancius filius illius, & concessit mihi Comes Poncius.

Et ego Rex Ildefonsus do tibi, & concedo Albuer amore Comitis Almariae pro remedio Imperatoris Avi mei & Regis Sancij Patris mei. Testis est Comes Manrich, & Comes Rodericus Villosus, & Guiterus Roiz Alcaidus Toleti, & Petrus Garcia de Baeza, & Ioannes Archiepiscopus Toletanus.

Era M.C.LXXXIX. *Concordat prout est in Codice Castellae.*

SCRIPT. V.

Donatio Aureliae cum omnibus eius terminis Primo Ordinis Magistro Petro Ferrandiz, quondam expugnatoris, facta, & a Toletano Archiepiscopo cum alijs confirmata. Vide Hist. Hisp. ab Archiepiscopo D. Roderico lib. 7. cap. 27.

Ripam Tagi replevit habitatoribus, &c.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Regiae siquidem convenit dignitati Milites quosque diligere, militantes vero soli Deo tam affectu, quam effectu cariores habere. Ea propter ego Ildefonsus Dei gratia Hispanorum Rex una cum vxore mea Alienor Regina, cum consilio etiam Episcoporum, Comitum, & Baronum meorum pro animabus Avi, & Patris mei, pro salute etiam animae meae dono & concedo Deo & univrsae Iacobitanae Militiae praesenti atque futurae, & vobis Petro Ferrandi eiusdem Magistro Castrum illud, quod Aurelia vocatur supra Ripam Tagi situm, totum ex integro, videlicet cum terris, vineis, pratis, Aldeis, rivis, piscarijs, montibus, *ET CUM TERMINIS, PERTINENTIJS, ET DIRECTURIS OMNIBUS SUIS* iure haereditario habendum, & possidendum in perpetuum, tali tamen conditione, quod si guerra casu adversus Regem in Regno ingruerit, dato vobis a Rege concambio, sibi Castrum reddatur, finita vero guerra, & pace reformata, iam dictis Militibus Castrum restitatur. Siquis vero, &c.

Facta carta in Monte Alacri. Era M. CC. IX. & III. Idus Septembris. Cenebrunus Toletanus Archiepiscopus, & Hispaniarum Primas conf. Raimundus Palent. Sancius Avilen. Guillelmus Secobien. Episcopus conf. Comes Petrus, Comes Alvarus, Comes Nunnio, Comes Poncius, Comes Gomez conf. *Concordat prout est in Codice Castellae exceptis omisiss.*

SCRIPT. VI.

Donatio subreptitia Villa de Occania in terminis Aurelia comprehensa facta in favorem duorum in Regno Magnatum, tunc Ordini Calatrave faventium, postea vero Fundatorum Hospitalis Conchenfis Jacobi. Vide anno 1182. script. 1.

& 1196. script. 2.

FGo Ildesofus Dei gratia Hispanorum Rex vna cum vxore mea Alienor Regina dono & concedo vobis Petro Gutterrij, & Tello Petri, & vxoribus vestris, & filijs & vniversæ successioni vestræ Villam illam, quæ Occania vocatur totam ex integro, Castellum videlicet & Villam, cum terris, vineis, &c.

Facta carta Avila: Era M. CC. XI. & III. Idus Aprilis. Celebratus Toletanus Archiepiscopus. Saucius Avilen. Episcopus. Gundisalvus Secobiem. Episcopus conf. &c. *Concordat prout est in Codice Castellæ exceptis omisis.*

SCRIPT. VII.

Authentica narratio de Occania alijs scripturis omnino consentiens. Ex lib. Becerro seu Tumbo vulgariter nuncupato deprompta. Vide 1174. script. 1. & Rades in Chron. S. Jacobi cap. 9. in fine, &

Relationes de Alarcon in Append. scrip. 38.

Rex Alfonso pro bona voluntate dedit Aurelia ad Magistro Petro Ferrandiz, & ad suis Fratribus cum suis terminos, & Magister Martin Petriz de Siones de Calatrava ganò Occania, que es termino de Aurelia, & non placuit Nos. Et Nos Fratres S. Jacobi quando non potuimus eam habere, emimus eam de eis, & dedimus eis pro Occania centum Morabetinos in illas Salinas de Espartinas in renda. *Concordat prout est in Codice Castellæ.*

SCRIPT. VIII.

Authentica narratio eiusdem libri super terminis Aurelia & Alfaurelia, vulgò Alfariella & Salvanès. Vide supra script. 2.

Istas sò litteras de remembrança de hæreditate, que demandaba Archiepiscopo Celebrano Toletane Sedis

al Magistro de los Frattes S. Jacobi de Aurelia, e de Alfarella, e de Salvanès vsque in Xaramba, & de Xaramba vsque cadit in Taio, & de ista hæreditate habuerunt iudicio in Maidrit in præsentia Domini Regis Aldefonsi, & fuit dato pro iudicio, vt Magister Petrus Ferrandiz possessione de ista hæreditate, vt fter inde ad iudicio, & homines del Archiepiscopo pignorarunt ganado pro ista hæreditate, & fuit iudicato alia vice vt dupplassent illi pignora. Alia vice in Cornel in præsentia Domini Regis A. demandò el Archiepiscopo ista hæreditat, e dedit pro iudicio Domini Regis Aldefonsi & suos Iudices vt Petro Ferrandi Magistro habeat in iuro ista hæreditat. *Concordat prout est in Codice Castellæ.*

SCRIPT. IX.

Authentica narratio eiusdem libri de sententijs executioni mandatis in favorem Ordinis contra Tolet. Archiepiscopum super per temporali dominio terminorum in script. 1. contentorum.

Vide supra.

Hæc est memoria de iudicijs, quæ habuit Magister P. Ferrandiz cum Archiepiscopo de Toletto super illas hæreditates de Taguna, quæ erant vsque in Taio, & super Alboer. Venit Magister noster al Plazo in Toletto & ibi cum Archiepiscopo habuit iudicio, & non potuerunt in iudicio illo convenire, & appellavit Magister Archiepiscopum ad Roma, & ad tempus modicum fuit circata Concha, & ante Dño Rex Aldefonso fuit ibi Magister & Archiepiscopus, & deprecavit Archiepiscopus al Rex, vt Magister istam appellationem solvisset, & iudicaret Rex iudicium istum, & Rex deprecavit Magistro, & placuit quod misissent illum iudicium in manu Regis, & de sua Corte, & Rex dedit hoc iudicium al Comes Nuño, & Comes Gonçalvo de Marañon, & Roy Guterrez Maiordomo Regis, & dedit pro vocero el Magister Lop Diaz de Mena, & dedit el Archiepiscopo pro vocero Lop Diaz de Fitero, & hoc fuit in secreto Regis, & postea rogavit Rex, vt ad vnum diem de plazo fuissent ante eum, & ad diem placirum fuit Rex in Abula, &

Magister, & Archiepiscopus fuerunt ibi ante eum, & Dominus Rex dedit illis suo iudicio, & iussit, ut Magister non responderet Archiepiscopo, de hoc quod ei demandabat, & illud quod Magister demandabat Archiepiscopo, iussit dari ei & suis Fratribus, & fuit factum sic, & per manum Portariorum Regis acceperunt Fratres istam hereditatem, &c. *Concordat prout est in Codice Castellæ exceptis omisissis.*

SCRIPT. X.

Concordia tum de Privilegio Regis Alfonso Sexti Ordini tradendo, tum de Ecclesiastico iure super quatuor dumtaxat Ecclesijs in terminis Aureliæ, & Alsaureliæ fundatis seu reedificatis Toletano Archiepiscopo concessio cum tertia Decimarum, salvo in alijs Ecclesijs iure Ordinis. Ut in fine num. 4. vide exordium scripturæ seq.

& Bullas confirmationum salvas. 1223. script. 5.

Notum sit omnibus hominibus præsentem paginam inspecturis, quod cum causa esset commissa à Domino Papa Episcopo, Archidiacono, & Sacristæ Oxomensibus super Ecclesijs de Estremera, de Nebleias, de Villarubeo, de Monte Regali, super quibus impetebat Dominus Rodericus Archiepiscopus Toletanus Dominum Garsiam Magistrum Militiæ S. Iacobi & Conventum de Velès; & item alia causa esset commissa Decano, & Septempublicensi Archidiacono & Domino Lupo Canonico Secobiensibus, in qua idem Archiepiscopus impetebat iam dictum Magistrum & Conventum Vclensem super Estremera, & Fontedonna, & Salvanès, & Valdracet, & Fontesatico, & Alboer citra Tagum & ultra Tagum, & Montroch citra Tagum & ultra Tagum, & Valdeporco, & super Archella, & super Renconada de Perales, vtraque pars, scilicet Dominus Archiepiscopus cum consensu Capituli sui, & Magister cum consensu sui Conventus, de mandato & beneplacito Iudicum Delegatorum compromiserunt in Arbitros, scilicet in Dominum Tellum Episcopum Palentinum, & Magistrum Egidium Archidiaconum Talaverensem, & Dominum Garsiam Martini de Gor-

daliza Fratrem eiusdem Ordinis, ut quidquid prædicti Arbitri sive per sententiam, sive per transactionem, sive per quamlibet compositionem præciperent, partes tenerentur inviolabiliter observare sub pœna quinque milium Aureorum compromissa à parte parti, ita quod Arbitri reciperent quartam partem.

2 Ipsi verò Arbitri per transactionem taliter arbitrati sunt de consensu vtriusque partis sub prædicta pœna, ut Dominus Archiepiscopus & omnes sui successores habeant in Ecclesijs memoratis scilicet in Ecclesia de Estremera, & de Nebleias, & de Villarubeo, & de Monte Regali Tertiam Pontificalem, & alias duas Tercias Dominus Archiepiscopus & successores sui aliquo tempore non possint exigere. Et quod representatio Clericorum spectet ad Fratres, & confirmatio ad Dominum Archiepiscopum. Et si Clericum sæcularem præsentaverint, faciat obedientiam Archipresbytero vel Archidiacono, vel Archiepiscopo, ita quod in omnibus & per omnia sit obediens eis, sicut alij Clerici Diocesis Toletanæ.

3 Si verò Frater Ordinis præsentatus fuerit, faciat obedientiam Archidiacono vel Archiepiscopo si fuerint in vicino loco; si forte sine difficultate non poterit accedere ad eos, accedat ad Archipresbyterum, & faciat ei obedientiam in persona Archidiaconi, non tamen Archipresbytero sit subiectus, sed sit subiectus & obediens Archidiacono & Archiepiscopo in omnibus & per omnia, sicut alij Clerici Diocesis suæ, quantum spectat ad regimen ipsius Ecclesiæ. Si forte fuerit Ecclesia violata, non celebret ibi Frater quousque sit ab Archipresbytero restaurata. Si alia de causa fuerit Ecclesia interdicta, celebret ibi Frater ianuis clausis & sine pulsatione campanarum, exclusis excommunicatis & interdictis.

4 Insuper prædicti Arbitri in petitione de Estremera & de Fontedonna, & de Salvanès, & de Fonte Saucio, & de Valdeporco, & de Alboer citra Tagum, & ultra Tagum, & de Montroch citra Tagum & ultra Tagum, & de Archella, & Renconada de Perales de consensu vtriusque partis per transactionem sub prædicta pœna præceperunt,

runt, vt Dñs Archiepiscopus & Capitulum Toletanum approbent, & confirment donationem prædictarum Villarum per Dominum Aldefonsum Regem Castellæ & Toleti factam Ordini Militiæ S. Iacobi & Conuentui Vclensi, & abrenuntient omni iuri, quod in iam dictis Villis habent, vel habere videntur, & dent Magistro & Conuentui Privilegium, vel Privilegia, in quo vel in quibus continetur donatio prædictarum Villarum facta à Domino Aldefonso, qui cepit Toletum, & ab Imperatore, Archiepiscopo & Ecclesiæ Toletanæ. Et pro prædicta confirmatione, & approbatione, & abrenuntiatione iuris in prædictis Villis dederunt Magister & Conuentus Vclen. per transactionem Domino Archiepiscopo & Ecclesiæ Toletanæ Villam illam, quæ dicitur Archella in integrum cum omnibus pertinentijs suis, cum hæreditatibus, vineis, pratis, ortis, molendinis, pascuis, nemoribus, & cum ingressibus & egressibus suis & omnibus immobilibus, quæ Ordinis erant, sicut ipsi Fratres eam tenebant, & possidebant, vt habeant, & possideant eam liberè, & quietè, & faciant de ea quidquid voluerint, pro qua etiam dederunt Dominus Archiepiscopus Toletanus & Capitulum Toletanum Ordini vineam, quam emerunt de Abbatissa & Conuentu S. Clementis in Duos Barrios, vt habeant & possideant liberè & quietè, & faciant de ea quidquid voluerint. Hæc omnia præceperunt prædicti Arbitri saluare iure Privilegiorum, & **CONFIRMATIONUM ORDINIS MILITIÆ S. IACOBI & CONVENTUS VCLENSIS IN OMNIBUS ALIJS SIVE IN ECCLESIJS SIVE IN ALIJS REBUS.**

5 Similiter prædictus Magister & Conuentus abrenuntiaverunt omni iuri, quod habebant vel habere dicebant in terminis omnibus, qui sunt Aldearum de Teiunia, quæ fuerunt Segobienses, & modo sunt Archiepiscopi Toletani, vltra Teiuniam versus Tagum. Insuper vtraque pars alteri promisit omnia suprædicta omni tempore observare, & si qua partium contra prædictam transactionem veniret vel contra aliquam partem transactionis, promisit alteri parti dare no-

mine pœnæ X. Millia Auræorum, & pœna commissa, prædicta transactio nihilominus suum habeat robur & firmitatem. Et si forte alterutra partium contra hanc transactionem venire præsumperit, licitum sit alteri parti auctoritate propria sine auctoritate Domini Papæ, sine auctoritate Regis, sine auctoritate Alcaldi, non obstante appellatione, etsi interponatur, pro prædicta pœna decem Millium Auræorum in rebus mobilibus, & immobilibus, nisi vsque ad mensen emendaverit, pignorare.

6 Vt autem ista transactio firma & irrevocabilis in perpetuum perseveret appositione sigillorum Domini Regis, & Domini Tellij Palentini Episcopi, & Magistri Egidij Talaverensis Archidiaconi arbitratorum, (tertius verò arbiter non habebat sigillum, quia frater erat) & Domini Roderici Archiepiscopi & Conventus Toletani, & Domini Garfiæ Magistri Militiæ S. Iacobi & Conventus Vclensis, & subscriptionibus eorundem, & Canonicorum Toletanorum, & Fratrum scribere scientium, præsens instrumentum præceperunt iam dicti Arbitri roborari. Acta sunt ista Burgis. VI. die Augusti. Era. M. CC. LII.

7 Nos Rodericus Dei gratia Toletanæ Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas subsc. & conf. Nos Tellius Palentinus Episcopus cum socijs nostris hanc transactionem fecimus & subscripsimus. Ego G. subsc. & conf. Ego I. de Brioga Chanonicus confirmo. Ego N. Canonicus conf. Ego Rodericus Petri Canonicus conf. Ego G. Petri Canonicus conf. Ego G. Ioannis Canonicus conf. Ego Dominicus Iuliani Canonicus conf. Ego Sancius Canonicus conf. Ego Michael Stephani Canonicus conf. Ego Ioannes Martini Canonicus conf. Ego Magister Stephanus Canonicus conf.

8 Ego G. Toletanæ Ecclesiæ Decanus subsc. & conf. Ego Sancius Mardidenfis Archidiaconus conf. Ego I. Obtenfis Archidiaconus, Toletanus Canonicus conf. & subscribo. Ego Aldefonsus Melendi conf. Ego Robertus Capellanus conf. Ego Dominicus Abbas Canonicus subsc. & alius scripsit pro me. Ego P. Diaconus conf. Ego Pelagius Gutterti Canonicus conf.

Ego Willelmus Canonicus conf. Ego B. Fernandi Canonicus conf. Ego Magister Dominicus Calataiubensis Toleranæ Sedis Canonicus subsc. & conf. Ego J. de Sephila Canonicus conf. Ego D. Paschalis Toletanus Canonicus confirmat.

9. Ego G. Militiæ Beati Iacobi Magister subsc. & conf. & alius scripsit pro me. Ego Egidius Vclensis Præceptor subsc. & conf. & alius scripsit pro me. Ego Fr. Arnaldus conf. Ego Frat. Petrus conf. Ego P. G. Subcomendator conf. Ego G. Claviger conf. Ego P. G. de Saya conf. Ego Navarrus conf. & alius scripsit pro nobis. Vclense Capitulum conf.

10. Ego Egidius Vclensis Prior subsc. & conf. Ego P. Vclensis Superior subsc. & conf. Ego R. Sacrista subsc. & conf. Ego D. Maiordomus conf. & alius scripsit pro me. Ego P. Infirarius subsc. & conf. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XI.

Concordia seu extensio præcedentis Concordiæ ad alias duas Ecclesias, de Mora scilicet ac de Yegros cum limitatione iuris in Procurationibus seu visitationibus Ecclesiarum sex prædictarum. Vide in fine post datam num. 5. exordio respondentem, & exordium præcedenti ad num.

4. in fine. *Instabat bellica in Becciam expeditio.*

CUM status Adæ prosapiæ tam instabilis, tamque variabilis censeatur, ut quod mane fit inter homines, vix eorum queat memoriæ usque in crastinum commendari; non immerito præcorum sapientum decrevit auctoritas, ut gesta digna in posterum transmittenda, vivis litterarum indicijs perhennentur. Notum sit igitur omnibus hominibus tam præsentibus, quam futuris, quod cum quæstio verteretur inter Dominum R. Dei gratia Toletanæ Sedis Archiepiscopum, Hispaniarum Primatem, & Dominum B. eiusdem Sedis Archidiaconum ex vna parte, & F. Petri Magistrum, & Conventum Ordinis Militiæ S. Iacobi de Vclès ex altera super quibusdam Ecclesijs, videlicet de Extremura, Villarirubeo, Nebleias, Monte Regali, Yegros, & de Mora, de quarum

primis quatuor erat quæstio super Cathedralico, & procuratione, & de duabus alijs, scilicet de Yegros & de Mora, super tota iurisdictione, in quibus tam Dominus Archiepiscopus, quam Dominus Archidiaconus antedicti aliquid detineri sibi minus iuste de iure proprio causabantur, tandem post ratiocinationes multiplices in hoc vtriusque partis amicabiliter refedit consensus, ut in Ecclesijs prælibatis ad præsentationem Comendatoris Vclensis, vel alicuius Fratris eiusdem Ordinis à Comendatore, vel Conventu Vclensi ad hoc destinati instituatur ibi per Archiepiscopum, vel Archidiaconum Toletanos vel Fratrem Ordinis Militiæ S. Iacobi, vel Clericum sæcularis secundum optionem Comendatoris, ita quod si Frater dicti Ordinis fuerit institutus, subiaceat Domino Archiepiscopo, & Domino Archidiacono quoad ea tantum, quæ ad curam animarum spectare noscuntur, salvo Religionis suæ Ordine, quam professus est; quoad alia vero, quæ suam spectant Religionem, subiaceat suis superioribus, sicut suæ Religionis exigunt instituta. Si verò sæcularem Clericum præsentaverint, subiaceat Domino Archiepiscopo, & Domino Archidiacono, & Archipresbytero, quoad ea tantum quæ ad curam animarum spectare noscuntur, ita tamen quod Archipresbyter ibi procuraciones non exigat, nec aliquas exactiones faciat. Vterlibet tamen fuerit præsentatus, neque Dominus Archiepiscopus neque Dominus Archidiaconus possit ipsum sine manifesta causa, & rationabili reprobare, ita quod si Dominus Archiepiscopus, vel Dominus Archidiaconus causam allegaverint manifestam, quæ manifesta, vel rationabilis à prædictis Fratribus non credatur, illa manifesta & rationabilis habeatur, quæ possit, vel secundum iura, vel per probationes de facto sine omni malitiosa prorogatione infra vnius mensis spacium demonstrari. Si vero Ecclesia quælibet prædictarum Ecclesiarum fuerit violata, non celebret ibi Frater, vel Clericus sæcularis, quousque sit ab Archipresbytero restituta. Si alia de causa fuerit interdicta, celebret ibi Frater, vel Clericus sæcularis clausis ianuis, & sine pulsatione campanarum exclusis excommu-

nicatis & interdictis, ita tamen quod Dominus Archiepiscopus Toletanus ab Ecclesijs superius nominatis non exigat præter Cathedralicum & procurationem annis singulis à qualibet Ecclesiarum, Aureum pro Cathedralico, & ab ipsis sex Ecclesijs vnam tantum procurationem, cuius expensæ summam XVIII. Morbt. non excedant, sed tantum habeat, siue plus expendere siue minus, & hoc fiat cum ad aliquam illarum Ecclesiam venerit visitandam. Et Dominus Archidiaconus Toletanus à prædictis sex Ecclesijs tres procurationes recipiat tantum nomine conciliorum, ita quod expensæ prædictarum sex procurationum summam XII. Aureorum non excedant, sed tantum habeat, siue plus expendere siue minus, & hoc similiter, si visitaverit.

2 Præterea in qualibet prænominarum recipiat Dominus Archiepiscopus Toletanus vnam Tertiam Pontificalem de Decimis, scilicet panis, & vini, & cordariorum; & duas alias Tertias, cæteraque omnia ipsis Ecclesijs obvenientia recipiant Fratres superius nominati, ita quod onus Clericorum, & necessariorum ipsarum Ecclesiarum incumbat Fratribus antedictis secundum vniuscuiusque Ecclesiæ facultatem.

3 Si verò Comendator Vclensis voluerit aliquem Clericum de prædictis sex Ecclesijs remove, removeat ipsum absolutè pro suæ libito voluntatis; & si Dominus Archiepiscopus dixerit Comendatori Vclensi, quod Clericum quemcumque de prædictis sex Ecclesijs removeat eo, quia est indignus, credatur simplici dicto suo, & ipsum removeat Comendator Vclensis. Et similiter ad petitionem Domini Archidiaconi Toletani removeat Comendator Vclensis Clericum Sæcularem ab Ecclesijs supradictis, si Dominus Archidiaconus ipsum dixerit verbo simplici & assertivè indignum, & suæ indignitatis meritis removendum.

4 Hæc autem omnia promiserunt Dominus Archiepiscopus & Dominus Archidiaconus supradicti pro se, & successoribus suis, & tota Ecclesia Toletana, & Magister & Conventus Vclensis pro se, & toto Ordine Militiæ S. Iacobi, firmiter & in perpetuum observare secundum quod pro-

missum est sub pœna X. millium Aureorum solvenda parti servanti omnia supradicta, ita quod pœna prædicta possit peti, si post admonitionem usque ad duos menses parti conquerenti non emendaverit pars excedens, & pœna soluta nihilominus compositio suprascripta perpetuæ robur obtineat firmitatis. Ad amplioris autem gratiam firmitatis præsentem cartam per Alphabetum divisam, & de consensu vtriusque partis confectam Dominus Archiepiscopus & Dominus Archidiaconus sæpediti & Capitulum Toletanum, & Magister & Conventus Vclensis Ordinis Militiæ S. Iacobi sigillorum suorum fecerunt patrocinij communiti. Acta fuerunt hæc Briogæ. Era M. CC. LXII. mense Iunij in præsentia & sub testificatione testium subscriptorum.

5 Ad hæc licet dicatur superius, quod Dominus Archiepiscopus vnam Tertiam tantum Pontificalem recipiat scilicet panis & vini & cordariorum in Ecclesijs supradictis, in hoc tamen vltimus vtriusque partis conventus consensus, quod de toto Annali recipiat ipsam Tertiam supradictam.

6 Nos R. Toletanæ Sedis Archiepiscopus Hispaniarum Primas subscribo & conf. Ego B. Toletanæ Sedis Archidiaconus subsc. Ego Magister B. Talaverensis Archidiaconus subsc. Ego M. Calatravensis Archidiaconus subsc. Ego I. Magister Scholarum subsc. Ego I. Prior subsc. Ego D. Præcentor subsc. Ego M. Michaelis Canonicus conf. Ego Petrus Fernandi Canonicus conf. Ego F. Sancij Canonicus Toletanus subsc. Ego Romerus Canonicus subsc. Ego Bartholomeus Canonicus subsc. Ego G. Ioannis Canonicus subsc. Ego Stephanus Canonicus subsc. Ego P. Gutierrez conf. Ego M. Alvarez Sozcomendator Ducles subsc. Ego F. Petri Toletanus Canonicus subsc. Ego S. conf.

7 Ego F. Petri Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi subsc. & confirmo. Ego P. Gonfalvi Comendator eiusdem Ordinis conf. Ego M. Alvarez Sozcomendator Ducles subsc. Ego Garfia Gonfalvi subsc. Ego P. Vidas confirmo. Ego D. Vela subsc. Ego P. Gonfalvi de Saia subsc. Ego Fernand Verdeio subsc. Ego P. Petri de Iarava subsc. Ego R. Yenneguez confirmo.

8 Ego Egidius Prior Vclensis subscribitur. Ego Gomez Gundisalvi subscribitur. Ego A. Petri subscribitur. Ego Magister Wilhelmus subscribitur.

SCRIPT. XII.

Pseudo concordia, cuius originalia, Ordini restituta servantur, super Ecclesijs in Diocesi. Tolet. & extra in Montiel inter non partes, Iudibus Delegatis inconsultis, Tredecim ac Comendatoribus ignaris, & alijs defectibus inita paulò ante utriusque paciscentis in Rom. Curia presentiam, de qua vide 1245. script. 35. De sigillo Magistri absentis, vide infra script. 1. & 2. De partitione Decimarum, & fabrica non sue, vide 1234. script. 11. De solitis subscriptionibus, & loci assignatione, vide proximè supra script. 10. & 11. De possessione Ordinis in Montiel, vide hic n. 2. De illicita resistentia creando Episcopo, vide etiam hic num. 7. & 1175. script. 1. num. 19. & 1234. script. 9. De Data sub anno 1243. ante diem 25. Martij respondente ad Eram 1282.

Vide 1210. script. 1.

Notum sit omnibus, quòd cum inter Nos R. Archiepiscopum, & Capitulum Toletan. ex vna parte, & Nos P. Magistrum, & Fratres Militiæ S. Iacobi ex altera quaestio super diversis articulis vertèteretur, tandem post multas altercationes amicabilem fuit compositum in hunc modum, scilicet, quòd Ecclesiæ de Moratella & Aldearum suarum, de Oreia & Aldearum suarum, de Biethma, Villahandin, Albuer, Fuenteduena, Salvanès, Valdelpuerco, Fuente Saucó, Valdarazer, Dosvarrios, Paracuellos, etsi quæ aliæ in prædictis Villis vel earum terminis constructæ sunt, vel construï debeant in futuro, hoc iure per omnia censeantur, videlicet, quòd in omnibus istis Ecclesijs Dominus Archiepiscopus sive Ecclesia Toletana percipiat integrè medietatem omnium Decimarum, & Primitiarum, & tertiam partem mortuorum, & Magister & Fratres percipiant integrè aliam medietatem omnium Decimarum & Primitiarum cum duabus partibus mortuorum, & medietatem sacrilegiorum, & cum alijs obventionibus quocumque nomine censeantur. Et

quòd à quibuslibet sex Ecclesijs de numero prædictarum recipiat Archiepiscopus, quando aliquam ex eis visitaverit, nomine procurationis decem & septem Morabetinos tantum semel in anno, & de illis, quæ non implent numerum prætaxatum, dimidia sit procuratione contentus, & hoc diximus de ædificatis. De ædificandis verò, consideratis facultatibus aliarum dent suam procurationem, si venerint ad numerum prædictum, alioquin dent prorata. Cum vero Archiepiscopus prædictas Ecclesias visitaverit, eo anno Archidiaconus non visitet, quòd si Archidiaconus Archiepiscopum in visitando præverit, Archiepiscopum talis visitatio non excludat, quominus visitet, si velit, sed in sequenti vel sequentibus annis visitatio Archidiaconi conquiescat, quousque compensatio iusta fiat. De Cathedrali verò volumus, quòd Maior Ecclesia de Moratella, item Ecclesia de Valdrazet, & Ecclesia de Dosvarrios, & Ecclesia de Salvanès, & Ecclesia de Fuenteduena, & Ecclesia de Paracuellos, quælibet istarum det duos Morabetinos tantum nomine Cathedralis aliæ singulæ singulos. Archidiaconus verò, in cuius Archidiaconatu fuerint prædictæ Ecclesiæ, habeat à qualibet Ecclesia, cum eam visitaverit, duos Morabetinos tantum nomine procurationis præter Ecclesias, quæ sunt in Archidiaconatu Toletano constitutæ, in quibus Archidiaconus loci debet habere V. Morabetinos à qualibet Ecclesia nomine procurationis, cum eam visitaverit more consueto in suo Archidiaconatu. Si tamen ad præscriptam procurationem Archidiaconi aliqua Ecclesiæ sufficientes non fuerint, vnaquæque earum contribuat iuxta proprias facultates; quòd si nullomodo Ecclesia sufficiat, nihil ab ea nomine procurationis exigat, quousque ad fortunam pervenerit pinguiorem, quo casu ad formam reduci convenit aliarum.

2 In Ecclesijs verò de Montiel & eorum locorum, qui sunt infra terminos illos, qui in Indulgentia Domini Honorij continentur, qui sunt versus Toletum in Regno Castellæ, (de quibus Ecclesijs nullum Episcopum recognoverunt Fratres, sed ad manus suas

tenent) debet Archiepiscopus recipere tantum vnam tertiam Decimarum, & Primitiarum tam in Ecclesijs ædificatis, quàm in ædificandis. Nomine verò Cathedralici debet recipere in Ecclesijs superius nominatis tantum singulos Morabetinos, scilicet; Alhambra, Villanueva, Cannamares, Salidiello, Fuenteplana, Alcubiellas, Montiel, Torres, Odes, Sant Iague, la Torre de Ioan Abbat, Santa Marina, Terrenches, Torres de la Frontera, Cathena, el Puerto, la Membriella, la Almedina. In alijs verò, quæ intrà prædictos terminos continentur, nihil percipiat nomine Cathedralici, donec perveniant ad statum consimilem aliarum; quæ regula in construendis similiter conservetur. Ecclesias verò construendas de novo nolumus ad præstationem Cathedralici, & procurationis teneri; donec ad statum veniant aliarum. De procurationibus autem dicimus, quòd de istis Ecclesijs, quas ad Cathedralicum obligamus, quælibet sex Ecclesiæ solvant decem & septem Morabetinos nomine procurationis. Archidiaconus verò debet habere in qualibet Ecclesia duos Morabetinos nomine procurationis, si tamen sit sufficiens, alioquin seruetur id, quod de alijs minus sufficientibus Ecclesijs superius est annexum. Et istæ procurationes exigantur quando Archiepiscopus vel Archidiaconus visitaverit semel in anno, & si Archiepiscopus receperit procurationem, Archidiaconus non visitet, nec recipiat procurationem illo anno in eisdem Ecclesijs, à quibus Archiepiscopus receperit procurationem; cum visitaverit. Et si Archidiaconus visitaverit, & receperit procurationem, Archiepiscopus nihilominus visitet & recipiat, vt superius dictum est. Et de istis Ecclesijs debet recipere Dominus Archiepiscopus vnam Tertiam Decimarum, & Primitiarum, aliæ verò Decimæ & Primitiæ, mortuaria, & obventiones omnes quocumque nomine censeantur, cedant in usus Magistræ & Fratrum exceptis his, quæ inferius duximus adnectenda: Sacrilegio, iurisdictione, obedientia, vocatione ad synodum, ita tamen, quòd si Frater Ordinis fuerit præsentatus, quantum ad curam animarum quam recipit, obedientiam & reverentiam

tenetur Domino Archiepiscopo, & Archidiacono exhibere, salvo ordine suo, & iure Privilegiorum Ordinis. Si verò Sæcularis Clericus fuerit præsentatus, obedientiam & reverentiam debitam Domino Archiepiscopo & Archidiacono suo exhibeat in omnibus, & per omnia salvis his, quæ in compositione venerunt, qui Clericus contentus debet esse ea provisione, quam acceptaverit cum fuerit præsentatus, & ad vberiore provisionem non possint Fratres compelli; & hæc Regula habeat locum quatinus ad omnes Clericos Sæculares ad has, & ad alias Ecclesias præsentandos. Quòd si Clericus Sæcularis, seu Frater Ordinis, qui fuerit præsentandus, Archiepiscopum aut Archidiaconum de facili adire non possit, Prior Ordinis in Ecclesijs vacantibus auctoritate Archiepiscopi super hoc eidem delegata, curam vacantium Ecclesiarum commendet eisdem, quousque infra mensem Comendator loci curet eos Archiepiscopo, vel Archidiacono, si in Dicecesi Toletana fuerint, præsentare. Si autem in Dicecesi non fuerint, postquam eam intraverint Archiepiscopus, vel Archidiaconus, infra mensem eos præsentent, vt ab eis institutionem, & curam recipiant animarum.

3 De vocatione verò ad Synodum, de qua supra fecimus mentionem, statuimus, quòd de Ecclesijs, quæ continentur vltra Guadianam versus terminos supradictos tam constructis, quàm construendis, tres veniant tantum pro omnibus alijs, & alij ratum habeant.

De sacrilegio verò statuimus, quòd in omnibus locis supradictis mediocritatem calumniæ, sive poenæ pro sacrilegio receptæ habeat Dominus Archiepiscopus, & aliam mediocritatem Magister, & Ordo. Cognitiones autem causarum Matrimonialium, Sacrilegiorum, & ceterarum spiritualium ad Archiepiscopum & Archidiaconum omnino volumus pertinere. Insuper venerabilem Patrem Archiepiscopum Toletanum recognoscimus Diocesenum Episcopum, & Pastorem in omnibus locis, & Ecclesijs, quæ sunt infra terminos, qui in Indulgentia Domini Honorij continentur. Chrisma, Oleum Sanctum, consecrationes Altarium, seu

feu Basilicarum; *ORDINATIONES CLERICORUM* tenetur Dominus Archiepiscopus Toletanus, qui pro tempore fuerit, nobis Magistro, & Fratribus, cum sit Diocesanus noster, *EX DEBITO* ministrare.

4 Nos vero Archiepiscopus & Capitulum Toleranum concedimus Magistro & Fratribus, quod habeant tres Ecclesias Conventuales, vnam apud Montellum, aliam in Castro, quod S. Iacobus dicitur, & tertiam in Segura.

5 De Tertiarijs autem volumus, quod Tertiarius de communi consensu datus iuret, quod fideliter recipiat Decimas & Primitias, & conseruet, & quod fideliter requirat, & Comendator loci, qui pro tempore fuerit, bona fide promittat, quod fideliter *FACIAT FIERI DIVISIONEM* secundum formam superius comprehensam. Divisio autem non fiat ante festum S. Lucæ nisi de communi partium voluntate.

6 Si autem super Tertijs quæstio moveatur vel violentia inferatur, Dominus Archiepiscopus faciat pro eis, quod deberet facere pro suis, & si contigerit aliquid amitti pro eâ parte, sentiat vtraque pars damnum, pro qua recipit emolumentum.

7 Item si iam *CREATUS, VEL CREANDUS ARCHIEPISCOPUS, EPISCOPUS*, vel quilibet alius aliquam Magistro & Fratribus super his, quæ Archiepiscopo & Ecclesiæ Toletanæ in constructis vel construendis Ecclesijs *AB EISDEM MAGISTRO ET FRATRIBUS CONCEDUNTUR*, moverit quæstionem, Archiepiscopus Toletanus eosdem Magistrum & Fratres adversus petentem quemlibet defendere teneatur, necnon Magistrum & Fratres securos in posterum reddere super omnibus, quæ ab Archiepiscopo, & Capitulo Toleranis per hanc compositionis formam conceduntur. De Archipresbytero volumus, quod in nullo eventu auctoritate propria aliquid exigat à Clericis vel Ecclesijs.

8 Hanc autem compositionem sub pœna triginta millium Aureorum bona fide nos promittimus servaturos, si Dominus Papa ipsam duxerit confirmandam, ad quod vtraque pars per proprios Nuntios & Legatos toto studio dabit operam efficacem, quæ si obtineri non possit, vel forma securitatis

alia inveniri, sententia lata pro Domino Toletano, & appellatione Magistri & Fratrum in sua virtute manentibus, res ad statum, in quo erat ante huiusmodi compositionis tractatum, absque cuiusquam præiudicio revertatur. Hanc autem compositionem sigillorum nostrorum munimine, videlicet R. Archiepiscopi & Capituli Toletanorum, & P. Magistri, & Conventus Vclensium Militiæ B. Iacobi duximus roborandam. Actum est hoc anno Domini Millesimo ducentesimo quadragesimo tertio. Idibus Martij. Pontificatus Domini Innocentij Papæ III. anno primo.

SCRIPT. XIII.

Bulla ad confirmandam præcedentem compositionem ab Innocentio Papa IV. expedita ann. 1245. mensibus XI. post ipsam, & septem ante Magistri præsentiam in Curia. De qua supra script. 12. & 1245. script. 35. & 1246. script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri R. Archiepiscopo, & dilectis filijs Capitulo Toletano, ac P. Magistro, & Fratribus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Longinquitate sæpe fit temporis, quod res clara præsentibus, reddatur obscura futuris, sed in his memoriæ attulit scriptura suffragium, dum modernis præsentat præterita, & præsentia protrahit ad futuros. Vnde contentiones & lites, quæ amicabili compositione, vel mediante iustitia sopiuntur, ne in recidivæ contentionis scrupulum quibuslibet temporibus iterum fuscitentur, & certa in dubia convertantur, Apostolico convenit præsidio communi. Siquidem ex parte vestra fuit propositum coram nobis, quod olim inter vos, frater Archiepiscopo, & filij Capitulum, ex parte vna, & vos filij Magister & Fratres, ex altera super quibusdam Ecclesijs, Decimis, & alijs diversis articulis orta materia quæstionis, nuper Divina gratia mediante amicabilis inter vos compositio intercessit, quam Apostolico petistis munimine roborari. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, compositio-

nem ipsam, sicut sine pravitate providè facta est, & spontè ab *VTRAQUE PARTÈ* recepta, necnon & *IN ALI. CUIUS PRÆIUDICIUM* non redundat, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentì scripti patrocinio communimus, cuius compositionis tenorem præsentibus de verbo ad verbum inferi fecimus ad cautelam, qui talis est:

Notum sit omnibus, quòd, &c. *ut proximè supra*. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem, &c. Dat. Lugdun. VIII. Idus Februarij, Pontificatus nostri anno secundo.

SCRIPT. XIV.

Concordia inter Archiepiscopum Cardinalem cum Ecclesia Toletana & Magistrum Ordinis sine eius Capitulo habita super Ecclesijs tantummodo de Montiel, nulla Diœcesis facta mentione, nec alterius iuris, quam eius, quod in ea expresse declaratur, ubi cum compositio antiqua auditur, præcedentem intelligere oportet, cum super dictis Ecclesijs alia non sit.

IN Dei Nomine: Amen. Sepan quantos este publico instrumento vieren como en la Villa de Ocaña, de la Diœcesis de Toledo, treinta dias del mes de Julio, año del Nacimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo, de mil è quatrocientos è noventa è vn años, en presencia de nos los Notarios, è testigos infra scriptos, el Illustre è Reverendissimo, è muy magnifico Señor Don Pedro Gonzalez de Mendoza, Cardenal Despaña, Patriarcha Alexandrino, Arçobispo de Toledo, è Obispo de Siguença, por si è en nombre de sus subcesores, è los Reverendos Padres D. Francisco Ortiz Prothonotario Apostolico & Arçediano de Bribiesca, è Don Nicolás Fernandez Vicario è Canonigos en la Santa Iglesia de Toledo, en nombre è como Procuradores de los Reverendos Señores Dean è Cabildo de la dicha Santa Iglesia de Toledo de la vna parte, è el Noble è virtuoso señor el Licenciado Pedro de Horozco Comendador de Villahermosa en nombre è como Procurador

que se monstrò ser del Illustre è muy Magnifico Señor Don Alonso de Cardenas Maestre General de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è del su Consejo de la otra, segun mostraron por dos publicos instrumentos de poderes, è procuraciones, que ende presentaron, el tenor de los quales vno en pos de otro de verbo ad verbum es este que se figue.

In Dei Nomine, Amen. Sepan quantos este publico instrumento de poder vieren, como Nos el Dean è Cabildo de la Sancta Iglesia de Toledo, estando legitimamente è capitularmente ayuntados en nuestro Cabildo, segund que lo avemos de vso è de costumbre de nos ayuntar, por quanto entre el Reverendissimo in Christo Padre è muy Illustre Señor el Cardenal Deipaña Arçobispo de Toledo nuestro Señor, è Nos de la vna parte, è el muy Magnifico Señor Don Alonso de Cardenas Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago del Espada è la dicha su Orden de la otra son è esperan ser ciertos devates, è questiones, è diferencias anfi sobre razon de los dichos Diezmos de los Lugares del Campo de Montiel de la dicha Orden, que son en el Arçobispado de Toledo al dicho Reverendissimo Señor nuestro è à Nos, è à las otras personas que han parte en los dichos Diezmos pertenecientes anfi de derecho, como de costumbre è immemorial vsada, è guardada, la percepcion de los quales de poco tiempo acá por parte del dicho señor Maestre nos es perturbada, como sobre los Novalés de nuevo corrompidos en el dicho Campo, è sobre otras diversas causas en el processò, è pleito mas por extenso contenidas, las quales aqui avemos por expressadas, sobre lo qual es ventilada question è causa en Corte de Roma è cometida la dicha causa en la Rueda por nuestro muy Santo Padre, por ende en la mejor manera, è forma que podemos è de derecho debemos otorgamos è conoscemos, que damos è otorgamos todo nuestro poder cumplido, segun que lo nos avemos è tenemos è segund que mejor è mas cumplidamente lo podemos è debemos dar è otorgar de derecho à los Reverendos hermanos nuestros D. Nicolás Fernandez Contrador Mayor

è Vicario, è al Prothonotario D. Francisco Ortiz Arcediano de Briviesca, nuestros Concanonigos absentes, bien anfi como si fuesse presentes, à amos à dos juntamente, è cada vno por si infolidum, para que por Nos, è en nuestro nombre puedan profeguir, è profigati la dicha causa, è negocio, è si necessario fuere, puedan parescer antel dicho nuestro Señor el Papa, è ante los sus Oidores, è ante otro ò otros qualésquier Juez, ò Juezes que de la dicha causa puedan è deban conocer, è antellos, ò qualésquier dellos presentar, è producir qualésquier testigos, è probanças, escripturas, instrumentos, libellos, è informaciones, anfi por palabra como por escrito, que necessario è complidero sea, è ver presentar è producir los que la otra parte presentare, è ver jurar los testigos que por la otra parte fueren presentados, è los contradecir en dichos, è en personas, è para impetrar è ganar qualésquier rescriptos è letras Apostolicas que convengan, è necessarias sean, è para impugnar è contradecir las que la otra parte impetrare è ganare ò quisiere impetrar è ganar, è para concluir en la dicha causa, è pedir è oir sentencia, ò sentencias, è consentir en las que en nuestro favor fueren dada ò dadas, è apelar de las que contra Nos fueren dada ò dadas, è pronunciada, ò pronunciadas è pedir los Apostolos, è profeguir la dicha apellation, è apellationes donde è como con derecho deban, è para que si bien visto les fuere, puedan concordar, è convenir, è transigir en la dicha causa, è consentir en qualquiera concordia, conveniencia, è pacificacion, que à ellos bien vista fuere, è les paresciere se debe fazer, è para que puedan obligar los bienes de la Messa de nuestros vestuarios llamados parte de Canonigos, muebles, è raizes, avidos, è por aver, que estaremos è passaremos por la dicha Concordia, è conveniencia que anfi fizieren, è que non iremos contra ella en ningund tiempo, ni por alguna manera, so qualquier pena ò penas, à que nos obligaren, è para que cerca de lo que dicho es, è de cada vna cosa, è parte dello puedan fazer, dezir, razonar, è procurar todas aquellas cosas è cada vna dellas, que Nos mismos fariamos,

diriamos, razonariamos, è procurariamos presentes siendo, aunque sean tales è de tal qualidad, que requieran è deban aver mas especial mandado que aqui va expreso. E quant complido poder nos avemos para todo lo que dicho es, è para cada vna cosa, è parte dello, otro tal è tan complido lo damos è otorgamos à los dichos Don Nicolàs Fernandez Vicario è Contador Mayor, è Prothonotario D. Francisco Ortiz, nuestros Concanonigos, con todas sus incidencias è dependencias, anexidades, è conexidades. E porque esto sea mas firme è non venga en dubda, mandamos seellar este publico instrumento de poder con nuestro Sello Capítular en las espaldas è lo otorgamos antel Notario publico infrascripto nuestro Secretario, al qual rogamos que lo escribiesse ò ficiesse escribir è lo signasse con su signo, è los presentes que fuessen dello testigos. E fue fecho è otorgado dentro del Cabillo de la dicha Sancta Iglesia de Toledo à veinte è siete dias de Julio año del Nascimiento de nuestro Salvador Jesu Christo de mill è quatrocientos è noventa è vn años, de lo qual fueron testigos presentes los honrados Lucas de las Peñas Racionero, è Partidor, è Diego Calderon Perteguero de la dicha Sancta Iglesia. Este dicho poder para concordar en esta causa de los Novales del Campo de Montiel dieron è otorgaron los dichos Señores al Reverendo señor Don Francisco Alvarez Maestro Scuola juntamente con los dichos señores Prothonotario, è Contador Mayor è acada vno in solidum en veinte y nueve de Julio de mil è quatrocientos è noventa è vn años, testigos los dichos Perteguero è Partidor. Iohanes Ruiz Apostolicus Notarius. E porque yo Juan Ruiz de Ocaña Racionero è Secrerario de la Sancta Iglesia de Toledo Notario Publico por la autoridad Apostolica en vno con los dichos testigos presente fui al otorgamiento de esta carta de poder è à todo lo en ella contenido lo qual segund ante mi passò, en esta publica forma por otro fielmente fiz escribir, por ende en fe, è testimonio de verdad fize aqui este mio signo acostumbrado, rogado, è requerido. Va escrito sobre raldo do dize: A veinte

è siete dias de Jullio año del Nacimiento. E de lo qual fueron testigos presentes los honrados, yala, que yo el Notario lo apruebo. E entre renglones endè: Johanes Ruiz de Ocaña Notarius Apostolicus.

Don Alfonso de Cardenas por la gratia de Dios General Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago por quanto entre el Reverendissimo Señor el Señor Don Pedro Gonzalez de Mendoza por la Divina Misericordia Cardenal Despaña, Arçobispo de Toledo, è el Dean, è Cabildo de la Santa Iglesia de Toledo, è Nos, è nuestra Orden ha avido ciertos pleitos è contiendas en Corte Romana sobre los Novalles de algunas Villas è Logares de nuestro Campo de Montiel, è la Vicaria del dicho Campo è otros articulos è cosas mas largamente declaradas è contenidas en el proçesso è causa que sobrello ha passado, è antes de ser pronunciada sentençia en la dicha Corte à vna è otra parte à placido tomar medio è concordia sobre el dicho pleito, porque por la diferencia de los Lugares non podemos convenir donde su Reverendissima Señoria està, è los Señores Dean, è Cabildo para otorgar la dicha concordia è las escripturas, instrumentos, è contratos para ello necessarios, por la presente por Nos è en nombre de nuestra Orden en los meiores modo, via, è forma que podemos è debemos de derecho damos è otorgamos todo nuestro poder cumplido à vos el Licenciado Pedro de Horozco nuestro Comendador de Villahermosa del nuestro Consejo especialmente para que por Nos, è en nuestro nombre è de la dicha nuestra Orden podades concordar è concordades todo el dicho devate è pleito, anfi de los dichos Novalles è Vicaria, como todos los otros articulos è cada vno dellos contenidos en el dicho proçesso, los quales avemos por expressos, como si aqui en este nuestro poder fueran insertos, anfi con el dicho Reverendissimo Señor Cardenal è con los dichos Señores Dean è Cabildo como con su Procurador è Procuradores, que para esto diputaren, ò tienen diputados, è para que podades otorgar, è otorguedes sobre lo que anfi concertaredes è concordaredes, todas las escrip-

turas, instrumentos, & contratos de concordia è otros qualesquier que fueren necessarios, è convenientes para validacion è corroboracion de la dicha concordia è assiento con todos los vinculos, firmezas, juramentos que menester fueren, è para todo aquello otorgar juntamente con el dicho Señor Reverendissimo Cardenal è Dean è Cabildo, è su Procurador è Procuradores, è para ver è recebir todas las escripturas è instrumentos è contratos, è concordia que por ellos fueren otorgados, è para todas las otras cosas è cada vna que fueren necessarias para la expedicion è fin del dicho debate è negocio como dicho es, vos damos todo nostro poder cumplido para que podades prometer è promerades que lo que anfi concordaredes è otorgaredes se guardará è cumplirá por Nos è todas las personas de nuestra Orden è nuestros subcessores, è para que agora ni en algund tiempo non iremos, ni verne- mos contra ello por manera ni forma alguna, è para que podades obligar è obliguedes à Nos mismo è à todos nuestros bienes muebles è raizes espirituales è temporales avidos è por aver è desde agora otorgamos, è prometemos de aver por firme rato, è grato, estable, è valedero para siempre todo lo que por vos el dicho Licenciado en nuestro nombre, è de la dicha nuestra Orden fuere secho è otorgado cerca de lo susodicho, è lo non contradiremos, antes nos obligamos de lo confirmar è aprobar en el primero Capitulo, que por Nos è la dicha Orden nuestra fuere secho è celebrado, è aver todas las otras escripturas, è confirmacione, que para ello veais ser necessario; por manera que la dicha composicion è concordia permanesca è aya entero efecto. Et quant cumplido è bastante poder. Nos avemos, è tenemos para lo que dicho es, è para cada vna cosa, è parte dello, otro tal è tam cumplido è aquel mismo damos, è concedemos à vos el dicho Licenciado con sus incidencias, dependencias, emergencias, anexidades, è conexidades, aunque sean los negocios tales è de tal calidad que requieran nuestro especial è expresso mandado è consentimiento. E relevamos vos de toda carga de satisfacion è fiadura so la clausula que es dicha:

cha: *Iudicium fuit, iudicatum solvi*, con todas las otras clausulas acostumbradas e necessaris. En corroboración e firmeza de lo qual firmamos la presente de nuestro nombre, e la otorgamos ante el Notario e testigos de yuso escritos, que fue fecha e otorgada en nuestra Villa de Llerena dos dias del mes de Julio año del Nacimiento de nuestro Salvador Jesu Christo de mill e quatrocientos e noventa e vn años. Nos el Maestre Testigos que fueron presentes al otorgamiento deste dicho poder e vieron firmar a su Señoria, el Bachiller Juan Gonçalez de Alanis Cavallero de la Orden, e el Maestre Sala Rodrigo de Cespedes Cavallero de la dicha Orden, e Alvar Diaz Alguacil Maior. E yo Remiro Gonçalez de Guadalcanal Escrivano de Camara del Rey nuestro señor e su Notario publico en su Corte e en todos sus Reynos, e Señorios, e Secretario del muy Magnifico Señor el Maestre de Santiago mi señor por mandado e otorgamiento de su Señoria esta carta de poder fiz escrevir, e fiz aqui mio signo. Remiro Gonçalez.

Los quales dichos poderes aqui presentados luego el dicho Señor Cardenal e los dichos señores Procuradores dixeran, que por quanto entre sus partes avian seido pleitos, devates, e contiendas ansí en estos Reynos como en Corte Romana sobre las causas, e negocios que de iuso ferán especificados, e agora mediante la Divina gratia por se quitar dellos, e estar en toda paz e concordia eran convenidos e concordados en la forma siguiente.

1 Primeramente que este año presente de noventa e vno e donde en adelante todos los años siguientes el dicho Reverendissimo Señor Cardenal e la dicha su Santa Iglesia e Arçediano de Alcaraz lleven enteramente sin disminucion alguna el tercio de todos los Diezmos de pan, e vino, e otras cosas del Campo de Montiel ansí de las tierras viejas, como de las novales, que agora son e de las que ferán de aquí adelante, e que por causa de la dicha paz e concordia aya el dicho Señor Maestre e su Orden en cada vn año de la parte que el dicho Señor Cardenal e su Santa Iglesia e Arçediano de Alcaraz ovieren de aver de su tercio, tres-

cientas fanegas de pan, las dozientas de trigo, e las ciento de cebada situadas en los Diezmos de Villanueva de los Infantres, e que facadas estas dichas trescientas fanegas para el dicho señor Maestre e su Orden, de todos los otros frutos de pan e vino, e otras cosas aya su tercio enteramente el dicho Reverendissimo Señor Cardenal e su Santa Iglesia, e Arçediano de Alcaraz sin que sea fecha diferencia alguna de tierras viejas e nuevas.

2 Mas por quanto se dize que ay algunos Lugares, e tierras en el dicho Campo de Montiel que no tercian a los dichos Señores Ecclesiasticos, salvo enteramente diezman a la Orden, e otras que tercian de otra manera; que para que en esta concordia sea todo declarado, y especificado, quieren que los que fueren deputados para entender e declarar lo de las minucias e finas segund abaxo se dira, aquellos sepan quales son los dichos Lugares o tierras que no tercian como dicho es, para que aquellos se pongan en la escriptura de la dicha concordia, porque con ella se arajen todas las diferencias que podrian nacer.

3 Item por quanto ay diferencia sobre la Vicaria de Montiel, son concordados que el dicho Reverendissimo Señor Cardenal como Arçobispo, e sus subcessores pongan Vicario en el dicho Campo de Montiel, que conozca de las causas Ecclesiasticas de primera instancia Clerigo Seglar o Freile de la dicha Orden, tanto que si fuere Clerigo Seglar, sea puesto a presentacion del dicho Señor Maestre, e si fuere Freile de la dicha Orden que este sea a voluntad del dicho Señor Cardenal e sus subcessores sin presentacion alguna; y si de esto non plugiere al dicho Señor Maestre, se vea este articulo de la Vicaria por Letrados tomados por las partes; o que en la Rueda se determine vnica sentencia. E que el dicho Señor Maestre declare, e notifique al dicho Señor Cardenal dentro de ochenta dias contados de la fecha de esta concordia, qual destas tres maneras elige; e si dentro de dicho termino no eligiere o declarar e, que se torne la eleccion e declaracion al dicho Reverendissimo Señor Cardenal, para que elija; qual de las dichas tres maneras quisiere, Item

4 Item es concordado que las primicias del dicho Campo de Montiel por que de tiempo immemorial la dicha Orden e sus Comendadores de los Bastimentos las han llevado, que assi mismo las lleven de aqui adelante libremente sin contradiccion alguna.

5 Item es concordado que los Diezmos de los Curas e Capellanes de las Iglesias del dicho Campo de Montiel ay an de terciar e de diezmar de tierras viejas e novales, segund que los legos diezman, e terciar, si de derecho lo debieren pagar.

6 Item es concordado que por quanto el dicho señor Maestre e su Orden dizen que es costumbre immemorial en el dicho Campo de Montiel de llevar los Diezmos menudos, e de los Labradores que no llegan a coger diez fanegas de pan, e de los pegujares de mozos de soldada e de los que non tienen yunta de bueyes, o de otras bestias, que esto se averigüe ante dos personas nombradas por parte de los dichos Señores Cardenal e Maestre para que si tal costumbre oviere que de derecho les aproveche, aquella se guarde, o en otra manera que los dichos Diezmos se ay an de terciar enteramente como los otros, lo qual sea averiguado dentro de quatro meses primeros siguientes de la fecha desta concordia.

7 Item que por quanto el dicho Señor Maestre e su Orden dizen que los Diezmos de las Sernas, y Dehesas del Maestre e Comendadores no sean de terciar, e las dichas Sernas o algunas dellas se han enfanchado en fraude del dicho tercio, concordaron que las dichas personas anfi nombradas por los dichos Señores avida su informacion ay an de reducir las dichas Sernas a los terminos en que estaban los tiempos antiguos, e de los demás ay an de dezmar, e terciar al dicho Señor Arçobispo e la dicha Sancta Iglesia, e Arçediano.

8 Item que las razmias de los dichos Diezmos se den al Contador, e al Mayordomo, e a los Arrendadores del dicho Señor Arçobispo, e de su Sancta Iglesia juradas assi por los Notarios como por los terceros cada e quando que el Contador e Mayordomo, e Arrendadores o qualquier dellos las pidjere, por manera que en las dichas

razmias non pueda aver, nin aya engaño alguno.

9 Item fue assentado e concordado que los Curas e Capellanes de las Iglesias del dicho Campo sean obligados a ir o venir al Synodo cada que fueren llamados segund e en la forma que en la composicion antigua se contiene, e que guarden las Constituciones que alli fueren ordenadas para el regimiento de las animas e administracion de los Sacramentos.

10 Item concordaron en quanto al servicio, y presentacion de los Clerigos Seglares o Freiles para servicio de las dichas Iglesias del Campo de Montiel se guarde la composicion antigua.

11 Item es concordado en quanto toca a la visitracion de las Iglesias Parrochiales que el Señor Cardenal e sus Visitadores las puedán visitar quanto toca a la administracion de los Sacramentos e cura de las animas de los vezinos de los Pueblos con todo lo a ello anexo; con tanto que de los Diezmos que el Maestre e los Comendadores dan a las dichas Iglesias o facen otras ayudas para el reparo e fabrica, o para otras pias causas, potque las dichas Iglesias son proprias de la dicha Orden e exemptas, que los dichos Visitadores non puedán demandar cuenta dellas, salvo solamente en lo que toca a los Sacramentos e cura de las animas e sus dependencias, que son reparos de Iglesias, Aras, Ornamentos, Libros, e otras cosas necessarias para el culto Divino para lo qual puedán compeller al Mayordomo de la tal Iglesia para que le de cuenta, e de lo que le alcançare le apremie a que lo repare e cumpla.

12 Item es concordado que en quanto a la provision e presentacion de los Beneficios Curados se guarde la composicion antigua fecha entre el Arçobispo Don Rodrigo, y el Maestre Don Pelay Perez segund, e como en ella se contiene.

13 Item es concordado que las costas fechas en esta causa se remitan, e por la presente se remiten la vna parte a la otra, e la otra, a la otra, de manera que cada vna se pare a las que hizo, e que quanto a los frutos passados desde el año de ochenta e vno fasta el año de noventa, que por la parte de

Canonigos è de la Obra, è del Arçediano de Alcaraz pague el dicho Señor Maestre dos mil reales de plata Castellanos que montan sesenta è dos mil maravedis.

14. Por ende el dicho Señor Cardenal, y Arçobispo por si, è sus subcesores, è los dichos Procuradores en nombre de los dichos sus partes dixeron que otorgaban è otorgaron, aprobaban è aprobaron los capitulos de suso incorporados è cada vno de ellos en la forma è manera que en ellos, y en cada vno dellos se contiene, è que se obligaban è obligaron por si è por sus subcesores tener è guardar è cumplir è inviolabiliter observar para agora è para siempre jamas todo lo susodicho è cada cosa è parte dello, è de no ir ni venir contra cosa alguna ni parte dello en tiempo ninguno ni por alguna manera dire è indirecte, ni sobre ello mover pleito ni question alguna lo pena de dos mil Castellanos de oro para la parte obediente por nombre de interesse è pacto è pena convencional, la qual pena pagada ò non pagada que todavia se obligaban è obligaron tener è guardar esta dicha iguala, è concordia, la qual otorgaron las dichas partes de comun consentimiento, è suplican à nuestro muy Santo Padre la mande confirmar è aprobar segund que en ella se contiene porque mejor fuesen obligados à la guardar, è que el dicho Señor Maestre sea obligado de traer è traia confirmacion de la dicha Concordia en el primero Capitulo General que celebrare. Para lo qual todo tener, cumplir, è guardar obligaron el dicho Señor Cardenal todos los bienes espirituales, è temporales de su Dignidad Arçobispal, è los dichos Procuradores de los dichos sus partes avidos è por aver, è dieron poder à nuestro Señor el Papa è todos los Delegados, Conservadores, è Subconservadores Apostolicos para que si necessario fuere que lo fagan tener è guardar è cumplir por todo rigor de derecho, è censura Ecclesiastica, è puedan hacer, è fagan execucion en los bienes de la parte inobediente sin discursion de proceso alguno, salvo solamente avida su futura informacion è sabida la verdad de lo que contra esta Concordia ò cosa alguna de lo en ella contenido

fuere fecho. E de los bienes en que ansi fuere fecho la dicha execucion los puedan vender en publica almoneda à la persona ò personas que mas por ellos dieren, è de los maravedis que ansi valieren entreguen è fagan pago à la parte obediente à toda su guisa, è voluntad de los dichos dos mil Castellanos de la dicha pena cada que en ella incurrieren, è aquella como dicho es pagada ò non pagada puedan compeller è compellan a la parte inobediente a que tenga è cumpla esta dicha Concordia en todo è por todo segund que en ella se contiene. E para en mayor firmeza è observacion de lo susodicho renunciaron qualesquier privilegios è exempciones a los dichos sus partes è sus ordenes otorgadas, è qualesquier leyes è derechos para infirmar lo susodicho, ò parte alguna dello pueda hacer, especialmente las leyes que disponen, que general renunciacion non vala, los quales fueros è derechos privilegios è exempciones en quanto pueden hacer contra lo susodicho ò contra cosa alguna dello desde agora partieron de si è de los dichos sus partes, è quisieron que los non puedan suffragar ni ayudar en ningund tiempo del mundo ni por alguna manera. E quisieron mas, que declaradas, è especificadas las cosas en esta Concordia contenidas, que adelante se han de especificar, se faga vna escriptura en latin que contenga la dicha Concordia, para que vista por las dichas partes se aya la dicha confirmacion Apostolica à costa, è espensas de amas las partes. Sobre lo qual otorgaron esta dicha escriptura de Concordia ante nos los dichos infraçriptos Notarios, è pidieron, è requirieron que dièsemos à cada vna de las dichas partes della en como passò vn instrumento, dos, ò mas quantos quiesiesen è menester oviesesen para guarda del derecho de los dichos sus partes è suyo en su nombre, que fue fecho è passò dia, è mes, è año è Lugar susodichos dentro en las Casas de la Messa Maestral donde el dicho Reverendissimo Señor Cardenal al tiempo facia su residencia. Testigos que à todo lo susodicho fueron presentes el señor Prothonotario Don Juan de Leon, è Hernan Duque vezino de Talavera, è el Dotor Francisco Nuñez

Medico, è Juan Guaz vezinos de Toledo para esto llamados è rogados.

Yo Alfonso Gonzalez Terciado Clerigo de la Diocēse de Toledo Cura de la Iglesia de San Pedro de Ocaña Notario Publico Apostolico fui presente con el dicho Pedro de Calvente Clerigo de la Diocēse de Cuenca, anſi mismo Notario Apostolico ante quien anſimismo paſò todo lo ſufodicho en vno con los dichos teſtigos à cada coſa è parte dello, è de ruego è pedimiento de los dichos Señores eſte publico instrumento por mi mano del dicho Pedro de Calvente fue eſcripto ſegund que ante noſotros paſò, è fize aqui eſte mio ſigno à tal en ſe è testimonio de verdad rogado è requerido. *Alfonſus Terciatus Notarius Apoſtolicus.*

Yo Pedro de Calvente Clerigo de la Diocēse de Cuenca Notario Publico por la auctoridad Apostolica fui presente con el dicho Alonſo Gonçalez Terciado anſimismo Notario Apostolico ante quien paſò aſimismo todo lo ſuſo dicho en vno con los dichos teſtigos à todo lo ſuſo dicho è cada coſa è parte dello, è à ruego è pedimiento de los dichos Señores eſte publico instrumento por mi mano propia eſcrebi ſegund que ante noſotros paſò, è en testimonio de verdad fiz aqui eſte mio ſigno acostumbrado rogado è requerido. *Petrus de Calvente Apoſtolicus Notarius.*

SCRIPT. XV.

Claufula cuiusdam Epiftole Comendatoris Petri de Orozco ad Magiſtrum ſuper nonnullis precedentis concordia articulis ſcilicet ſuper 3. de Vicaria & 11. de exemptione Eccleſiarum de Montiel, & 13. de fructibus per decennium retentis, ſcilicet ab anno 1480. De quo in viſitatione generali tunc facta vide ſcript. ſeq.

TO que vos Miguel de Lorca aveis de dezir al Maeſtre mi ſeñor es lo ſiguiente: Primeramente que deſpues que el Bachiller Juan Fernandez partio, &c. que ſolo los frutos que acá eſtàn del año paſſado valen mas de dos tanto de lo que ſe à de pagar. Aſimismo le direis que deſpues quiſieron ellos en la Capitulacion, que todos los Lu-

gares terciaràn ſegund decia la comapoficion antigua, en lo qual ſe perdiera mucho, è como eſto ſe remedio. E que en vna ſola coſa ſe ganò tanto que ciento è cinquenta años ha non ſe pudo ganar que es que las Iglesias quedan por propias de la Orden, y exemptions del Arçobispo, como vera por vn capitulo, è mas le direis las otras coſas por menudo que ſobre eſto paſſaron.

Item direis à ſu Señoria como en lo que toca à la Vicaria ya eſtaba todo acabado que ſe fizieſſe como ſe contenia en el dicho memorial, è que deſpues el Maeſtre Scuola ſablo en ello è lo deſvio de aquel propoſito, è ſe aſentò como ſe contiene en vn capitulo, que ſu Señoria eſcogieſſe vna de tres maneras deſtroy de ochenta dias. E que me parece que debe eſcoger que ſe vea por Justicia, è por Letrados, por que en eſto va mucho, y tenemos buenos teſtigos è buenas eſcrituras dello, è quando los Letrados non ſe concertaſen, ſiempre feria en ſu mano de eſcoger vna de las otras dos maneras.

SCRIPT. XVI.

Ex viſitationis libro anno 1480. menſe Septembris in Campo de Montiel Viſitationum cum Aſſeſſore Petro de Orozco nondum Ordinis Milite mandatum ad intelligentiam precedentis concordia. Viſ. de ſcript. 14. n. 3.

OTrosi que en todo el dicho Campo de Montiel no ayan por Juez en lo Eccleſiastico à perſona alguna, ſalvo à Alonſo Fernandez Vicario de Montiel è al que fuere de aqui adelante, por quanto la cognicion de lo dicho Eccleſiastico à el perteneſce è non à otra perſona alguna. E por quanto los dichos Viſitadores ſe rezelaban, que contra derecho el ſeñor Arçobispo è ſus Juezes daràn cartas contra ellos de deſcomunion, que deſde agora los reſuſaban è reſuſaron por ſoſpechoſos, è que apelaban è apelaron de qualquier carta ò mandamiento que contra ellos dieſſen. E Juan Recuenco en nombre de dicho Comun del Campo de Montiel fizo al tanto, è juraron la dicha ſoſpecha en forma debida de derecho. Teſtigos el Comendador Moſen Diego de Villegas, è el Comenda-

dor Diego de Guzmán, è el Bachiller Juan de Burgos, è Martin Fernandez de Villeseusa è otros, è los dichos Visitadores è Procurador lo pidieron por testimonio.

2. *Ex eodem libro:* Otrosi los dichos Visitadores mandaron pregonar en la dicha Villa de Almedina en presencia del dicho Procurador en nombre del dicho Comun del Campo de Montiel, que ninguna persona non fuesse offado de ir al Señor Arçobispo ni sus Juezes, ni Juezes de Alcaraz ni otra parte à impetrar carta alguna Ecclesiastica ni de justicia dellos, so pena que el que así fuere por la primera vez que pierda todos sus bienes, la meytad para Comendador Mayor, ò Comendador donde lo tal acaesciere, è la otra meytad para la Camara del dicho Señor Maestre. E por la segunda vez que muera por ello. Salvó que las impetren del dicho Vicario de Montiel. Testigos, &c.

SCRIPT. XVII.

Auditoris in causa de Montiel littera Remissoriales ad partes, ubi de quadam sententia in favorem Ordinis lata à iudice in partibus Ludovico Gienn. Scholastico num. 2. ac de testium in Hispania probatione relevans facta num. 3. in fine, anno 1488. trionio ante Concordiam script. 14.

1. **C** Villermus de Pererijs Decretorum Doct. Subdecanus Ecclesiæ Pictaviensis Dñi Papæ Cappellantis, & ipsius Sacri Palatii Apostolici causarum, causæque & causis, ac partibus infra scriptis ab eodem Domino Papa Auditor deputatus univèrsis & singulis circumscriptis viris Dominis Officiali Conchenfi, & Archidiacono etiam Conchenfi & eorum cuilibet in solidum salutem in Domino, & præsentibus fidem indubiam adhibere, nostrisque huiusmodi immoverius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Noveritis, quod nuper Sanctissimus in Christo Pater & Dominus noster Dominus Innocentius Divina providentia Papa Octavus quamdam commissionis sive supplicationis cedulam nobis per certum suum cursorem præsentari fecit, quam Nos cum ea, qua

decurt reverentia recepimus huiusmodi sub tenore.

2. **B**eatissime Pater. Cum Alfonso de Cardenas Magister Generalis Militiæ S. Iacobi de Spata Regnotum Castellæ & Legionis, ac Prior Domus seu Conventus de Veles, & Comendatarius Maior dictæ Militiæ & nonnulli alij eorum consortes Decimas, & ius decimandi Novalium, ac iurisdictionem & Vicariam Campi seu Campaniæ de Montiel Toletanæ Diocesis nonnullorumque aliorum locorum occupassent, & occupatas detinerent, devoti Oratores vestri Archiepiscopus, Decanus, & Capitulum Toletan. ad quos ius decimandi, & Decimæ, ac iurisdictionis & Vicariæ in dictis locis spectat & pertinet, eosdem Magistrum, Priorem & Comendatarium ac Præceptores ad dimittendum dictas Decimas, & iurisdictionem, seu Vicariam, & se de cætero de illis non intromittendum moneri fecerunt per venerabilem virum Dominum Franciscum Scholasticum dictæ Ecclesiæ Toleranæ in Iudicem assumptum vigore quarundam litterarum Apostolicarum scilicet record. Domini Pauli Papæ Secundi ad perpetuam memoriam editarum. Et cum Magister, Priores, Comendatarius, ac Præceptores, seu Consortes prædicti monitionibus huiusmodi parere recusarent, dictus Dominus Franciscus Scholasticus excommunicationis sententiam in ipsos Magistrum, & liti consortes promulgavit, & ad alias censuras & interdicti sententias processit, à quibus pro parte Magistri & aliorum prædictorum liti consortium fuit ad Sedem Apostolicam appellatum, fuitque appellationis causa cuidam Ludovico Scholastico & Canonico Giennensis Ecclesiæ ad dictorum Magistri & consortium instantiam auctoritate Apostolica commissa. Et licet contra præsentem commissionem exceptiones efficaces, & relevantes pro parte eorundem Archiepiscopi, Decani, & Capituli datæ, & ab illarum non admisione appellatum fuisset, nihilominus dictus Ludovicus assertus Delegatus in causa perperam procedens quamdam præsentem diffinitivam sententiam in favorem dictorum Magistri & liti consortium, & contra præfatos Archiepiscopum, De-

canum & Capitulum, & cum expensarum condemnatione promulgasse dicitur, à qua pro parte dictorum Archiepiscopi, Decani, & Capituli fuit ad Sanctitatem vestram & Sedem Apostolicam appellatum, & de nullitate dictum. Cum autem, Pater Sancte, causa huiusmodi vertatur inter potentes personas, & quælibet earum in illis partibus magnis favoribus se teneri possit, aded quod vix reperiri posse credatur iudex, qui respectu favorum & personarum huiusmodi non declinet à dextris vel à sinistris, & qui verosimiliter alicui partium suspectus esse non possit, cupiantque Archiepiscopus, Decanus & Capitulum præfati in loco & coram personis non suspectis, & ubi iustitia æqua lance ministratur, &c. Audiat Magister Guillelmus.

3 Beatissime Pater. Cum alias Archiepiscopus ac Decanus & Capitulum Ecclesiæ Toletanæ prætenderent super certis Decimis tunc expressis, ac super deputatione Vicarij in Campo de Montiel, & alijs in actis causæ huiusmodi latius deductis devotum Sanctitatis vestræ Oratorem Alfonsum de Cardenas Generalem Magistrum Ordinis Militiæ S. Jacobi de Sparta molestare, quidam Franciscus Alvares de Toletto assertus Scholasticus eiusdem Ecclesiæ contra ipsum Oratorem vigore quarundam litterarum Apostolicarum scilicet record. Pauli Papæ Secundi, &c. *ferè ut supra.* Orator ipse, qui in huiusmodi causa suo & sui Ordinis nomine litigat, in partibus sperat bene probare ad plenum intentum suum cum testibus aded antiquis, de quorum morte possit eidem Oratori non modicum præiudicium parari. Et Pater Sancte, Archiepiscopus, ac Decanus, & Capitulum supradicti à Sanctitate vestra non modicam gratiam reportasse videntur, cum huiusmodi causa, quæ de sui natura, ut præfertur, in partibus tractari debuit, ad illorum instantiam in præiudicium & dispendium eiusdem Oratoris in Curia commissa fuit. Ne autem, Pater Sancte, Orator ipse in pro-

bationum materia, quæ potius debet ampliari, restringatur; dignetur Sanctitas vestra præfato Reverendo Patri Domino Guillelmo de Pererijs Auditori committere, & mandare, ut dictis testibus, præmissis non obstantibus, fidem adhibeat, aut si magis placet, ut omnes aut singulos articulos ac materias articulatas in hac causa pro parte ipsius Oratoris datos & datas extra Romanam Curiam, quatenus admissibiles sunt, & relevantes ad probandum, admittat, remissionemque desuper in forma solita sub sigillo decernat non obstante Regula Cancellariæ, qua cavetur, quod litteræ remissoriales sub Bulla expediantur, & alijs in contrarium, &c. De mandato Domini nostri Papæ: Admittat, & decernat Auditor, ut in secunda parte petitur, si articuli sint admissibiles & relevantes. Placet Domino nostro Papæ de secunda parte. Io. Cardinalis Mediolanen.

4 Pater Sancte. Vigore commissionis, cuius copia præscribitur, Reverendus Pater Dominus Guillelmus de Pererijs Auditor articulos & materias pro utraque parte datas ad probandum extra Romanam Curiam infra certum tempus admisit, litterasque remissorias in forma solita decrevit, &c. Cum igitur devotus Orator vester Alfonsum de Cardenas dubitet infra tempus prædictum in totum probari posse, dignetur Sanctitas vestra præfato Auditori committere, & mandare, ut tempus, quod adhuc durat, ad tres menses proroget, &c. De mandato Domini nostri Papæ. Idem Auditor proroget arbitrio suo.

5 Quæ omnia & singula vobis Dominis Archidiacono & Officiali Conchenfibus præfatis, &c. Sub anno à Nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo, Indictione sexta. Die vero Veneris septima mensis Novembris. Pont. Domini nostri Domini Innocentij Papæ Octavi anno quinto.

PROSEQUUNTUR SCRIPTURÆ
per annorum feriem, & eiusdem
anni 1244.

SCRIPT. I.

Donatio Villa de Enguera in Regno Valentia presente in Almixra Magistro cum Infante D. Alfonso & alijs relatis à Zurita eodem mense facta, quo pseudoconcordia cum Tolet. sonat absque subscriptionibus & loci assignatione conscripta, in argumentum suspicionis super sigillo Magistri alij fortasse tradito. Vide in Zurita lapsus circa ann. sponsalium

Infantis lib. 3. cap. 42.

& 44.

NOverint vniversi, quòd Nos Iacobus Dei gratia Rex Aragon. Maioric. & Valent. Comes Barch. & Urgel. & Dominus Montisplani ob remedium animæ nostræ & parentum nostrorum damus, concedimus, & laudamus per hæreditatem propriam, francam, & liberam vobis venerabili & dilecto Fratri Pelagio Petri Corrigha Magistro Militiæ S. Iacobi, & per vos vniversis & singulis Fratribus Ordinis ipsius Militiæ presentibus & futuris in perpetuum Castrum & Villam de Enguera ad habendum & possidendam cum pratis, aquis, montibus, & cum hominibus & mulieribus Christianis, & Sarracenis habitantibus, & habitaturis, & cum omnibus suis pertinentijs, &c. Sicut dividit terminum cum Anna & cum hæreditatibus quas Sarraceni habent. Dat. apud Almixra VIII. kalendas Aprilis, anno M. CC. XLIV.

Signum Iacobi Dei gratia Regis Aragon. Testes sunt G. de Monte Cartho. Eximius de Focibus, Dñs Ladro, R. de Belloc, Carosius, Marcus Ferriz, P. de Trofilo, Egidius de Trofilo. Signum Guillelmi Scribæ, qui mandato Domini Regis hoc scribi fecit loco, die, & anno præfixis. Lecta sunt Regi. *Concordat cum originali excerptis orissis.*

SCRIPT. II.

Donationes & pacta inter Regem Zeit Abuzeit & Magistrum, in quibus iste sigillum non apposuit, cum deberet, obligabatur enim ad nonnulla. Vnde idem argumentum, cum de Almixra ad Murcia transiens sigillum repetere non potuisset.

COnocida cosa sea à todos quantos esta carta vieren como yo Don Zeyt Abuzeyt Nieto de Almiramomoni de mio grado, è de mi misma voluntad, è por remedio de mis peccados, è por salut de mi Alma, è por muchos buenos servicios que de vos recibí è recibirè caradelante, do & otorgo à vos Don Pelay Perez por la gratia de Dios Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è a toda la vuestra Orden, de firma por siempre mas, los mios Castiellos, los quales ey en Aragon Tiy, è Orcheria, è Torres. Dolos è otorgolos a vos, è a los que despues de vos vinieren, que los ayades è los poseades por siempre, è los vendades, è los empeynedes, è los camiedes, è que fagades dellos todas vuestras voluntades assi como de las cosas mas libres que vos avedes; è do vos è otorgo vos estos sobredichos Castiellos con todas sus pertinencias, è con todos sus terminos novos è antiguos con ferras, con montes, con rios, con fontes, con tierras labradas è por labrar, con prados, con pastos, con defesas, con rendas, con entradas, con salidas, è con todas las otras cosas, con que yo estos Castiellos èy, salva la renda del Rey de Aragon, que ha aver (pos de los mios dias) la quarta parte de los Exidos; è facer por el guerra è paz assi como es devisado en los Privilegios mios è suyos. E vos sobredicho Maestro avedes à quitar estos Castiellos de Penyos de catorze mill suel-

sueldos de Jaqueros. E si por ventura algunos mios, o de los estrayos que vinieren o quisiere passar contra este mio fecho, non le sea otorgado, è solamente lo temprare sea maldito de Dios, è de su Madre la Gloriosa Sancta Maria. E con Juda lo traedor sea condepnado en lo fundo de los infiernos è demàs peche al Rey X. mill maravedis de oro, è a vos è a la Orden peche quanto demandare, è sea tal è en tal lugar. E porque siempre este nuestro donadio sea mas firme è mas estable para todos tiempos, fecimosvos esta carta de nuestro Scello pendiente seellada. Fecha en Murcia dos dias por andar de Septiembre Era de M. CC. LXXXII.

2. In Dei Nomine. Amen. Conoscida cosa sea à todos quantos esta carta vieren como yo Don Zeyt Abuzeyt nieto de Almiramomoni fago carta de vendicion, è de firmedume por siempre mas à vos D. Pelay Perez Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è à toda vuestra Orden de funo

de los mios Castiellos que ey en Aragon, Tiy, Orçheta, è Torres, viendovolos, è otorgovolos libres è quitos asi como los ey yo por quinze mil maravedis en oro è per vna vuestra bona Casa Ancholo, que è à tener en mios dias, è destos maravedis so pagado, è de la Casa de Ancholo entregado. Et vos sobredicho Maestro avedes à quitar estos Castiellos de catorce mil Soldados de Chafqueses porque yacen en penyos, &c. E por ser mas firme è mas estable fago poner el mio seello pendiente en esta carta la qual so fecha en Murcia en prestumero de Setiembre Era M. CC. LXXXII.

Los que feron presentes vieron è ouieron. Infant. D. Alfonso. D. Diago Lopez. D. Lopo el Chico. D. P. Lopiz de Farana. Rey Lopez de Mendoza. D. Alfonso Telez. Don Ioan Alfonso. D. Alvar Gil. D. Ioan Garcia. P. Nunzo de Gozman. P. Gozman. D. Nuño. *Concordat prout sunt in publico transumpto.*

INNOCENTIUS PAPA IV.

electus die 24. Iunij anno 1243. obiit die 7.

Decembris ann. 1254.

SCRIPT. III.

anno primo. *Concordat cum originali.*

Bulla ad recipiendum Ordinis fratrem quondam desertorem, ubi Militia dicitur S. Iacobi de Vclès.

Anno 1245. Script. I.

Bulla ad confirmandam compositionem cum Toletano. De qua supra in Concord. script. 13.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi de Vclès Conchenfis Dioc. salut. & Apost. ben.

Cum dilectus filius Sancius Garfiæ lator præsentium ad Domum vestram, à qua exivit, sicut asserit, animi levitate, conversus ad cor cupiat cum humilitate redire, vniuersitatem vestram rogandam duximus attentius & monendam per Apostolica vobis scripta mandantes, quatinus ipsum ad vos humiliter redeuntem recipiatis salva Ordinis disciplina, & fraterna in Domino charitate tractetis. Dat. Lateran. X. kalendas Iunij. Pontif. nostri

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri R. Archiepiscopo & dilectis filijs Capitulo Toletano ac P. Magistro & Fratribus Militiæ, &c. *vt supra in Concordijs cum Ecclesia Toletana.* Dat. Lugdun. VII. Idus Februarij, Pontif. nostri anno secundo.

Script

SCRIPT. II.

Bulla ad Ecclesiarum Pralatos in Hispania constitutos, ut Ordinis desertores ad Magistri requisitionem excommunicatos publice nuntient in Ecclesijs suis.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs alijs Ecclesiarum Prælati per Hispaniam constitutis salut. & Apostol. ben.

Cum sicut dilectus filius Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis exposuit, nonnumquam aliqui Fratres ipsius Ordinis relicto eodem Ordine in sæculo turpiter in animarum suarum perniciem evagentur, vniuersitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur attentius per Apostolica vobis scripta mandantes, quatinus dictos Fratres ad requisitionem ipsius Magistri, vel Commendatorum eiusdem Ordinis excommunicatos publice nunciatis. Dat. Lugdun. Quarto kalendas Septembris. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla de Priore Provinciali Ordinis Prædicatorum in Hispania Legato Apostolico ad indulgentias Ordinis. De earum Prædicatoribus vide ann. 1250. script. 10. & 1303. script. 1. & supra anno 1234. script. 8. n. 4.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Priori Provinciali Fratrum Prædicatorum in Hispania salut. & Apostol. ben.

Cum, sicut ex parte dilectorum filiorum Magistri, & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis extitit intimatum, iidem ipsi non sine magno rerum dispendio, & gravi personarum periculo, ac suorum tam Militum, quam peditum strage olim in terra Sarracenorum acquisiverint plura Castra, & pro eorum custodia munitiones multas circa ipsa duxerint construendas, & ad dictorum Castrorum, & munitionum defensionem, cum alijs pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando

Divino eos subire oporteat graves sumptus, vix sui Ordinis sufficiant facultates; discretionis tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus fideles illarum partium iuxta datam tibi à Deo prudentiam, tam per te, quam per alios tui Ordinis Fratres, quos ad hoc idoneos esse cognoveris exhortationibus attentis inducens, vt ad præmissorum castrorum, & munitionum tuitionem intendentes solcite subsidium ad hoc tribuant opportunum; omnibus eisdem castris, & munitionibus subvenientibus peccaminum suorum indulgentiam iuxta quantitatem subsidij, & devotionis effectum auctoritate nostra, sicut videris expedire, concedas. Non obstante Sedis Apostolicæ indulgentia, qua Fratribus tui Ordinis dicitur esse concessum, ne de causis, quæ ipsis per litteras Apostolicas committuntur, cognoscere teneantur inviti, nisi expressam fecerint de indulgentia huiusmodi mentionem. Dat. Lugdun. Kalendis Septembris. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla de commutatione voti Ierosolymitani in Ordinis professionem.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apostol. benedict.

Vestris devotis precibus inclinatis præsentium vobis auctoritate concedimus, vt eos, qui voverunt, vel voverint Ierosolimam proficisci, si aspirantes ad frugem melioris vitæ Ordinem vestrum voluerint assumere, ac votum huiusmodi taliter commutare, in eodem Ordine recipere libere valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Ludugn. III. Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

Scripte

SCRIPT. V.

*Bulla ad Reges Aragonie & Portugaliae
contra Ordinis desertores. Ad
Regem Navarrae vide
script. 32.*

Innoctius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, charissimo in Christo
filio Illustri Regi Portugaliae salut. &
Apost. benedict.

Cum, sicut dilectus filius Magister
Ordinis Militiae S. Iacobi nobis expo-
suit, nonnunquam aliqui Fratres ip-
sius Ordinis, relicto eodem Ordine in
saeculo turpiter in animarum suarum
perniciem evagentur, ad quorum cor-
rectionem, & revocationem non suffi-
cit per se ipsum, Celsitudinem tuam
rogamus, monemus, & hortamur at-
tentè, quatinus eidem Magistro, cum
ab eo fueris requisitus, vt praedictos
Fratres ad suum Ordinem revocare
valeat, ob reverentiam Apostolicae Se-
dis, & nostram tribuas consilium, auxi-
lium, & favorem, ita quod exinde Di-
vinam, & eiusdem Sedis gratiam vbe-
rius merearis. Dat. Lugdun. III. No-
nas Septembris. Pontificatus nostri
anno tertio. *Concordat cum originali.*

Innoctius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, charissimo in Christo fi-
lio Illustri Regi Aragonum salut. &
Apost. benedict.

Cum, sicut dilectus filius Magister
Ordinis Militiae S. Iacobi nobis expo-
suit, nonnunquam aliqui Fratres ip-
sius Ordinis relicto eodem Ordine in
saeculo turpiter in animarum suarum
perniciem evagentur, ad quorum cor-
rectionem, & revocationem non suffi-
cit per se ipsum, Celsitudinem tuam
rogamus, monemus, & hortamur at-
tentè, quatinus eidem Magistro, cum
ab eo fueris requisitus, vt praedictos
Fratres ad suum Ordinem revocate
valeat, ob reverentiam Apostolicae Se-
dis, & nostram tribuas consilium, auxi-
lium, & favorem, ita quod exinde Di-
vinam, & eiusdem Sedis gratiam vbe-
rius merearis. Dat. Lugdun. III. No-
nas Sept. Pontif. nostri anno

tertio. *Concordat cum
originali.*

*** **

SCRIPT. VI.

*Bulla ad confirmandam compositionem seu
concordiam inter Compostellanam Eccle-
siam & Ordinem initam annis 1231. &
1234. De Episcopo Emeritensi
futuro vide ann. 1235.
script. 4. & 5.*

Innoctius Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilectis filiis Magistro, &
Fratribus Militiae S. Iacobi salutem, &
Apost. benedict.

1 Iustis perentium desiderijs dig-
num est, nos facilem praebere consen-
sum, & vota, quae a rationis tramite
non discordant, effectu prosequente
compleri. Eapropter, dilecti in Do-
mino filij, vestris iustis postulationibus
inclinati compositionem, quae inter
vos ex parte vna, & venerabilem fra-
trem nostrum Archiepiscopum Com-
postellanum, & Capitulum eius ex al-
tera super Civitate Emeritensi amica-
biliter initam, sicut sine pravitate pro-
vide facta est, & ab utraque parte spon-
te recepta, & haecenus pacifice obser-
vata, auctoritate Apostolica confirma-
mus, & praesentis scripti patrocinio
communitimus. Tenorem composicio-
nis ipsius de verbo ad verbum praesen-
tibus inferi facientes, qui talis est:

2 Innotescat omnibus praesentem
paginam inspecturis, quod Nos univer-
sum Compostellanae Ecclesiae Capitu-
lum pactionem, & conventionem,
quam Venerabilis Pater noster Dñus
B. Compostellanus Archiepiscopus
inijt cum Magistro, & Fratribus Mili-
tiae S. Iacobi super Emerita ratam, &
firmam habuimus, & habemus, quae
convenientia facta est sub hac forma:

3 In Nomine Domini. Haec est
convenientia inter Dominum B. Ar-
chiepiscopum Compostellanum, &
Dominum P. Gonçalvi Magistrum, &
Fratres Militiae S. Iacobi facta super
Emerita in praesentia Domini Fern.
Illustris Regis Castellae, & Legionis,
& Serenissimae Matris suae Dominae
Berengariae de consensu, & benepla-
cito eorundem. Dicitur Archiepis-
copus dat Magistro & Fratribus Mili-
tiae S. Iacobi medietatem Civitatis
Emeritae, & sui termini iure haredi-
tario quantum ad temporalia in per-

petuum possidendam, & aliam medietatem retinet sibi, & Ecclesie Compostellanae, retinet etiam sibi, & Ecclesie suae, & Episcopo qui futurus est ibi, plenum ius in spiritualibus; ita tamen, quod si aliquos redditus, vel lucrum Archiepiscopus aliquando habuerit de Ecclesijs Civitatis Emerita, & sui termini, cum dictis Magistro, & Fratribus partietur, & hoc idem facient praedicti Magister & Fratres, scilicet quod de redditibus, & lucro, quod habuerint de Ecclesijs ipsius Civitatis, & sui termini, absque diminutione medietatem Compostellano Archiepiscopo semper dabunt, & hoc idem est in temporalibus observandum, scilicet, quod omnia lucra, omnes redditus, & omnes quintas de Sarracenorum, & aliorum spolijs, & omnes alias obventiones, quae spectant ad dominium, semper inter se fideliter partientur, ita quod pars, quae alteri parti in sua medietate iniuriam, vel fraudem fecerit, vel de eo, quod perceperit, sine diminutione medietatem non dederit, quod sic detinuerit, cum duplo, & cum expensis, quas altera pars super hoc fecerit, extolveret. Dicti autem Archiepiscopus & Fratres, Episcopo futuro (vel si forsan ibi Episcopus non fuerit, & fuerit ibi Ecclesia conventualis, Episcopo, vel Clericis conventualis Ecclesiae) de possessionibus ipsius Civitatis, & sui termini communiter providebunt. In hoc autem quadriennio dabit Archiepiscopus apud Legionem duo millia, & quingentos Aureos dictis Fratribus annuatim; medietatem in festo S. Iacobi de Julio, & medietatem in Domini Nativitate in Decembri, & Dominus Rex sic debet facere cum ipsis Fratribus, quod in hoc quadriennio teneant ipsam Civitatem, & defendant sine onere Archiepiscopi, ita quod Archiepiscopus in nullo in toto quadriennio ex debito teneatur, nisi in dictis duobus millibus, & quingentis Aureis annuatim, ut dictum est superius, exolvendis. Si vero elapso quadriennio Archiepiscopus noluerit habere Civitatem Emeritam, cedat ius suum in temporalibus Domino Regi, plenum ius in spiritualibus sibi retinens, & Ecclesiae suae. Si vero habere, & retinere voluerit suam medietatem ipsius Civitatis, vel cum ipsis Fratribus

sic componat, quod ipsi ex toto teneantur ad custodiam Civitatis, vel per se, & suos partem suam, secundum quod necesse fuerit, faciat custodiri. Dictum autem quadriennium incipiet in Kalendis Maij proximo venturi. Dicti autem Magister, & Fratres non debent uti beneficio Privilegiorum suorum in Ecclesijs Civitatis Emerita, & sui termini nisi in hoc, quod liceat eis, cum generale interdictum fuerit, sibi, & familiae suae, expulsis interdictis, & excommunicatis, divina celebrare, & Fratres, & famulos Ecclesiasticae tradere sepulturae. Et ut haec non possint processu temporis in dubium revocari, Nos supradicti B. Compostellanus Archiepiscopus, & P. Goncalvi Magister Militiae S. Iacobi sigillorum nostrorum munimine hoc scriptum fecimus roborari. Acta sunt haec sub Era M. CC. LXVIII. qt. XVI. Kal. Maij. Praesentibus me B. Dei dignatione Compostellano Archiepiscopo. F. Menendi Comendatore de Montanches, Menendo Froila Comendatore Disfranae, Xemeno Petri Maiordomo Magistri, Vincentio Iohannis, Petro Stephani Capellano Magistri, Fratre Stephano Maiordomo S. Marci. Sanchio Iudice. Cardinali Dominico. Garfia Bermundi, Martino Pelagij Canonicis Compostellanis. Martino Martini. Io. Petri Capellanis Dni Archiepiscopi. Petro Reymundi cive Compostellano, & Maiordomo Dni Archiepiscopi. Ego Petrus Stephani Capellanus dicti Magistri de mandato Dni Archiepiscopi, & eiusdem Magistri, scripsi.

4 Nos autem univrsum Compostellanae Ecclesiae Capitulum supradictam convenientiam praesente supradicto venerabili Patre nostro B. Compostellano Archiepiscopo, & assensum praebente, sigilli nostri munimine, & quorundam de Maioribus Ecclesiae nostrae subscriptionibus fecimus communiri. Dat. apud S. Iacobum XVIII. kalen. Maij, sub Era M. CC. LXXII. Anno ab Incarnatione Domini M. CC. XXX. IIII. Ego I. Cresconi Archidiaconus Tenens Vices Decani. Ego Adam Fernandi Archidiac. Ego Ebrardus Thesaurarius. Ego Ioanes Cardinalis. Ego Dominicus Didaci Cardinalis. Ego Martinus Bernaldi Cardinalis. Ego I. Pelagij Cardinalis Compostellanus.

5 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Secundo Nonas Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VII.

Bulla ad confirmandam donationem Villa de Montanches factam à Rege Legionensi anno quo obiit 1230. Vide infra script. 15.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratibus Ordinis Militiæ S. Jacobi salut. & Apost. ben.

Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis, accepimus, carissimus in Christo filius noster Illustris Rex Legionis provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continuè sustineris, Ordini vestro Castrum, & Villam de Montanchez pia liberalitate duxerit concedenda, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est.

In Nómine Domini nostri Iesu Christi, Amen. Catholicorum Regum est loca & personas Religiosas diligere, & venerari, iura sua illis illæsa servare, & eas possessionibus ampliare. Idcirco ego Alfonso Dei gratia Rex Legionis, Galleciæ, & Badallotij notum fieri volo omnibus hominibus præsentibus, & futuris per hanc cartam, quod cum

consensu, & voluntate Nobilium Infantium filiarum mearum Dñæ S. & Dñæ D. do & iure hæreditario in perpetuum concedo vobis Dño Petro Gonçalvi Magistro Ordinis Militiæ S. Jacobi, & vestris successoribus, necnon & vestro Ordini Castrum, & Villam de Montanchez cum totis terminis novis, & antiquis, directuris, montadis, & pertinentijs suis, cum prætis, pascuis, montibus, fontibus, aquis, ingressibus, & exitibus, & omnibus alijs, quæcumque sint ad ipsum Castrum & Villam spectantia quolibet iure, & qualibet ratione. Vos vero, & successores vestri ex pactione tenemini facere pacem, & guëram, & treguas ex ipso Castro, & Villa pro me & prædictis filiabus meis, & prole earum, vel alterius, si alia prolem non habuerit, prole inquam, quæ Regnum Legionis obtinuerit, salva tamen Religione Ordinis vestri. Tenemini etiam recipere in iam dicto Castro, & Villa homines, & vassallos meos, & prædictarum filiarum mearum, & prolis earum vel alterius, sicut dictum est, qui inde faciant guerram pro me, & filiabus meis, & prole earum vel alterius, si alia prolem non habuerit. Hoc autem facio pro salute animæ meæ, & parentum meorum, & ob multa servitia, quæ mihi facitis, & fecistis, & ut de bonis, & orationibus, quæ in Ordine vestro Deo iugiter exhibentur, partem mihi valeam promereri. Siquis igitur tam de meo genere, quam de extraneo contra hanc meæ donationis, & concessionis cartam venire præsumpserit, iram Dei Omnipotentis, & Regiam incurrat, & quantum invaserit, vobis duplet, & Regiæ parti mille Marabetinos exolvat, carta nihilominus in suo robore permanente. Facta carta apud Zamoram. Prima die Augusti. Era M. CC. LXVIII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Con-*

cordat cum originali.

Script,

SCRIPT. VIII.

*Bulla ad confirmandum Castellum in de Al-
vistre Comendatori & Conventui de Al-
cazar datum à Rege Portugaliae ann.*

1235. Vide ann. 1217.

Script. 10.

InnoCentius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, dilectis filiis Magistro
& Fratibus Ordinis Militiæ S. Jacobi
salut. & Apost. ben.
Illius Ordinem vestrum prosequi-
mur prærogativa favoris, ut ipsum in-
ter alios honorare specialis privilegio
gratiæ proponentes, & sua iura sibi
Apostolicæ protectionis conservare
munimine, ac ipsius tam in spiritua-
libus, quam temporalibus incremen-
tum procurare sollicitè cupiamus. Hinc
est, quod cum sicut intimantibus vo-
bis accepimus, claræ memoriæ fan-
cius Rex Portugaliæ provide pen-
sans labores multiplices, & gravesque
sumptus, quos protrahenda fide Catho-
lica, & cultu ampliando divino con-
tinuè sustinetis, Ordini vestro Castrum
de Alvistre pia liberalitate duxerit
concedendum, prout in litteris conse-
ditis ex inde plenius continetur, nos
vestris supplicationibus inclinati con-
cessionem huiusmodi, sicut pie ac pro-
vide facta est, auctoritate Apostolica
confirmamus, & præsentis scripti pa-
trrocinio confirmamus, tenorem lit-
terarum ipsarum de verbo ad verbum
præsentibus inseri facientes, qui talis est:

In Nomine Sanctæ & individue
Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus
Sancti. Amen. Quoniam acta homi-
num quandoque à memoria eorum la-
buntur, nisi scriptura confirmetur, id-
circo ego Sancius Secundus Dei gratia
Portugalesium Rex, filius Illustris
Regis Aldefonsi, & Reginæ Dnæ Vira-
chæ, & Nepos Illustrissimorum Re-
gum Sancij Regis Portugalesis, & Al-
defonsi Regis Castellæ de beneplacito
meo, & de consensu Curia meæ facio
cartam donationis, & perpetuæ firmi-
tudinis Ordini Militiæ S. Jacobi, & vo-
bis Pelagio Petri Comendatori de Al-
cazar, & Conventui eiusdem loci de
ipso meo Castello de Alvistre, cuius
Castelli sunt termini isti: In primo per

fozem de rivulo de Colubris vbi intrat
in Terres, & deinde per caput de Sa-
xo, & deinde per Alancaoyras de ri-
vulo de Colubris, & deinde per Cer-
rum, quomodo vertuntur aquæ ad
Tortodanos, & per Alcaria de bobu-
bus, & deinde per Cunalias de Bena-
gaz, & exinde Azougues de Benaze-
nal, & deinde per Carpium de Torga-
la, & per Esterium Comendatoris, &
contra Montem Maiorem & contra
Elboram per Monasterium de Odine-
las, quod est super Arracadam Dñi
Henrici, & contra Begiam per vnam
Ietugam extendantur termini sui. Do-
vobis & concedo supradictum Castel-
lum de Alvistre cum suis terminis su-
pradictis, & successoribus vestris iu-
re hæreditario possidendum cum omni
iure Regali, ut habeatis illud, & possi-
deatis in perpetuum. Et hoc facio pro
remedio animæ meæ, & pro multo bo-
no servicio, quod mihi, & Regno meo
fecistis, & facitis. Qui hoc factum
meum observaverit sit benedictus. Sed
si forte, quod absit, aliquis contra istud
meum factum venire præsumperit,
non sit ei licitum, sed pro sola tempra-
tione sit maledictus à Deo, & cum Iu-
da traditore in inferno dampnatus, &
à Deo separatus, & ut hoc factum
meum maius robur obtineat, hanc
cartam sigillo meo facio communiri,
quæ fuit facta apud Vlixbonam, II. Ka-
lend. Aprilis, sub Era M.CC.LXXIII.

Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostræ confirmationis
infringere, vel ei ausu temerario con-
trahere. Siquis autem hoc attentare
præsumperit, indignationem Omni-
potentis Dei, & Beatorum Petri &
Pauli Apostolorum eius se noverit in-
cursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept.
Pontif. nostri anno tertio. *Concordat
cum originali.*

SCRIPT. IX.

*Bulla ad confirmandum Castellum de
Hornos in frontaria de Segura contra
Murciam à Rege Castelle concessum
anno 1239. Vide scrip.
sequent.*

InnoCentius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, dilectis filiis Magistro, &
Fratibus Ordinis Militiæ S. Jacobi fa-
lu-

Item, & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quàm temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus charissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ & Legionis provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Villam & Castrum quod dicitur Furnos pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinari concessione huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

Tam præsentibus, quàm futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ, Toleti, Legionis, Galleciæ, & Cordubæ ex assensu, & beneplacito Reginæ Dnæ Berengariæ Genitricis meæ, vnâ cum vxore mea Regina Ioanna, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, & Ferrando facio cartam donationis, concessione, confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Dño R. Enneci instanti Magistro, vestrisque successoribus, & vniverso eiusdem Ordinis Conventui præsentibus, & futuris, perpetuo & irrevocabiliter valituram. Dono itaque vobis, & concedo Villam, & Castellum, quod vocatur Furnos, quod est in frontaria de Segura cum pertinentijs suis, & cum omnibus terminis, quos habebat idem Castellum in tempore Sarracenorum, vt illud videlicet iure hæreditario in perpetuum habeatis, & possideatis semper pacifice, & quiete. Et hæc meæ donationis, & concessione pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis vero hanc cartam infringere, seu in aliquo diminuere præsumpserit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti mille

Aureos in cauto persolvat, & damnum vobis super hoc illatum restituat duplicatum. Facta carta apud Burg. xxv. die Novemb. Era M. CC. LXXVII. Et ego prænominatus Rex Ferrandus Regnans in Castella, Toletto, Legionis, Gallecia, Córdoba, Badallorio, & Baccia hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro, & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tercio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. X.

Bulla ad confirmandam Villam de Torres in frontaria de Segura à Rege Castella concessam anno 1235.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem, & Apost. benedict.

Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quàm temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum, sicut intimantibus vobis accepimus, charissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ, & Legionis provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Villam de Torres circa Seguram cum Castello suo pia liberalitate duxerit concedendam, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinati concessione huiusmodi, sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

Tam præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Rex Castellæ, & Toleti, Legionis, & Galleciæ, vnâ cum vxore mea Regina Beatrice, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, & Ferrando ex assensu, & beneplacito Reginæ Dominæ Berengariæ Genitricis meæ facio cartam donationis, concessionis, confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Domino Petro Gonçalvi eiusdem instanti Magistro vestrisque successoribus, totique Conventui eiusdem Militiæ præsentî, & futuro perpetuo valitaram. Pro multis itaque, & magnis seruitijs, quæ mihi fideliter exhibuistis, & cotidie exhibere non cessatis, dono vobis & concedo Villam meam de Torres, quæ est circa Seguram cum Castello suo, & cum montibus, fontibus, rivis, aquis, terris cultis, & incultis, vineis, arboribus, pratis, pascuis, & cum terminis, qui sic dividuntur: Cum Albanchez, & cum Veas, & cum Cathena, & cum Cortiellas, quæ sunt circumiacentes Villæ, dividant terminum per medium, & in isto modo respondeant moiones in circuitu præterquam cum Segura, quæ contra se habeat duas partes termini, & Torres contra se habeat tertiam partem. Hoc inquam modo prædictam Villam de Torres dono vobis, vt nullo modo accipiatur in termino suo, nec in aliquâ parte termini sui portaticum, nec montaticum, & Torres cum Segura habeat communem partem, & Segura similiter cum Torres. Supradictam siquidem Villam de Torres dono vobis, vt eam iure hæreditario habeatis perpetuo, & irrevocabiliter possidendam, & hæc meæ donationis pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis verò hac cartam infringere, seu in aliquo diminuere præsumperit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum super hoc illatum vobis restituat duplicatum. Facta carta apud Malagòn. Prima die Madij Era M.CC.LXXIII. Eo videlicet anno quo capta fuit Magazela. Et Ego prænominatus Rex Ferrandus regnans in Castellæ, & Toletæ, Legionis, & Galleciæ hæc cartam, quam fieri iussi roboro, & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XL

Bulla ad confirmandum Castellum de Alfariella cum terminis citra & ultra Tagum à Rege Alfonso VIII. datum anni 1173. huic enim anno respondet Tolotana Era MCC.X. ante diem 25. Martij tempore Cerebruni Archiepiscopi.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritalibus, quam temporalibus incrementum procurare solite cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus claræ memoriæ Aldefonsus Rex Castellæ provide pensans labores multiplices gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Castrum, quod vocatur Alfariella pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

In Nomine Domini nostri Iesu Christi. Amen. Ego Rex Aldefonsus vnâ cum vxore mea Alienor Regina dono & concedo Deo, & Beatæ Mariæ, & vobis Magistro Petro Fernandez, & Fratibus S. Iacobi vnum Castrum, quod vocatur Alfariella, & est situm in

Ripa de Tago cum terris, vineis, pratis, & pascuis, cum molendinis, & piscarijs, cultis, & incultis, cum montibus, & fontibus, & cum omnibus terminis, & pertinentijs suis ubicumque fuerint iure hereditario habere in perpetuum vobis, & successoribus vestris excepto iure Ecclesiæ. Siquis vero de proienie mea, vel de extranea istud meum factum temptare, vel disrumpe-re voluerit, sit à Deo maledictus, & excommunicatus, & cum Iuda Domini proditore in inferno dampnatus; & insuper peccet in cauto Regiæ parti XV. millia Morabetinos, & vobis, vel cui vocem vestram commiseritis, talem hereditatem duplatam in tali, & simili loco. Et hoc meum factum semper sit ratum. Facta carta in Toletto VII. die Februarii. Era M.CC.X. Regnante Rege Aldefonso in Toletto, & in Castella, & in Extremadura, & in Naiera, & in Asturijs. Et ego Rex Aldefonsus, qui hanc cartam fieri iussi, manu propria roboro, & confirmo.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XII.

Bullam ad confirmandam declarationem ab Infante Alfonso factam de Ordinis Castris ad terminos de Segura spectantibus mense quarto post eius primum ingressum ad Regnum Murcia. Vide hoc anno script. i. 8.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prerogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupimus. Hinc est, quòd, cum sicut intimantibus vobis accepimus, dilectus

filius Infans Alfonso natus carissimi in Christo filij nostri Ferrandi Regis Castellæ, & Legionis Illustris provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Securam cum Castris, ruribus, & omnibus terminis, & pertinentijs suis pia liberalitate duxerit concedendam, prout in litteris consecris exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sic ut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

Tam præsentibus quam futuris notum sit ac manifestum, quòd ego Infans Alfonso Illustris Regis Ferrandi Castellæ, & Toleti, Legionis & Galleciæ, Cordubæ, & Murcia Primogenitus libenti animo, ac voluntate spontanea corrobore, & confirmo illam donationem, & concessionem, quam Dñs Rex Pater meus fecit de Secura, & de suis Castris, & ruribus, cum omnibus terminis, & pertinentijs suis Militiæ Ordinis S. Iacobi, ex qua donatione, & concessione ipse dictus Ordo retinet secum donationis Privilegium plumbatum. Hinc est, quòd ego supradictus Infans Alfonso cum assensu, & beneplacito supradicti Illustris Dñi Regis Patris mei Ferrandi, & carissimæ Avæ meæ Illustrissimæ Regiæ Dñæ Berengariæ pro multis, & quamplurimis servitijs, quæ mihi fecistis, & de cætero facietis dono, & gratanter concedo Deo, & vobis Pelagio Petri existenti Magistro Militiæ S. Iacobi, & vobis Garthiæ Laurentij Comendatori Vclensi, & omnibus vestris Fratribus vobis succedentibus tam præsentibus quam futuris illam supradictam Securam, vt eam pacifice, & quiete, & iure hereditario habeatis in perpetuum possidentes cum omnibus terminis suis novis, & antiquis cum Castellis hic connumeratis, videlicet: Muratalla, Sobobos, Bueycorto, Gutra, Lerur, Priego, Feriz, Abeiuela, Litur, Aznar, Abenezar, Nerpe, Tayviella, Yeste, Agraya, Cathena, Albanchez, Huefcar, Miraber, Vultreiola, Burgeya cum

omnibus terminis & pertinentibus ad hæc nominata Castra, cum terris, cum vineis, cum montibus, & fontibus, cum fertis, & rivis, cum molendinis, & piscarijs, cum pratis, & pascuis, cum defefis, & montaticis, cum salinis, & portagijs, cum ingresibus, & egressibus, & cum omnibus directuris, & terminis supradictæ Villæ pertinentibus, & cum omnibus Aldeis suis tam populatis; quam populandis, & ita hæc omnia supradicta vobis concedo perfecte, prout perfectius vnquam obtinuit Secura superius supradicta. Siquis vero huius meæ donationis, & concessionis paginam in aliquo attemptare vel diminuerere præsumperit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & in supplicibus infernalibus cum Iudâ Domini proditore confors fiat, & Regiæ parti mille marcas Auri persolvat, & dampnum super hoc illatum sæpedito Ordini restituat duplicatum. Et ego supradictus Infans Alfonso hanc cartam, quam fieri iussi, approbo, & confirmo, & præcepi Sigilli mei plumbei munimine roborari. Facta carta apud Murciam Infant. Exp. quinta die Julij. Era Millefima, Ducentesima, Octuagesima, Prima.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XIII.

Bulla ad confirmandam Regis concessionem super Emerita Civitate & concordia de qua supra script. 6. Vide ann.

1254. script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare

munimine, ac ipse tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solcite cupiamus. Hinc est, quod, cum, sicut, intimantibus vobis, accepimus carissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ, & Legionis provide pensans multiplices labores, graveque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando Divino continue sustinetis, Ordini vestro medietatem Civitatis de Merida, & medietatem fructuum Ecclesiarum eiusdem Civitatis pia liberalitate duxerit concedendam, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est:

Per præsens scriptum notum sit omnibus hominibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti, Legionis & Galliciæ vnâ cum vxore mea Regina Beatrice, & eum filijs meis Alfonso, Frederico, Ferrando, & Henrico ex assensu, & beneplacito Regiæ Domini Berengariæ Genitricis meæ facio cartam concessionis, confirmationis, & stabilitatis vobis Domino Petro Conçalvi Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi, vestrisque successoribus, & Fratribus eiusdem Ordinis præsentibus, & futuris perpetuo valituram. Concedo itaque vobis, & confirmo medietatem Civitatis de Merida cum suis terminis, & medietatem fructuum Ecclesiarum in eadem Civitate, & eius terminis positarum, quæ vobis iam dictis Magistro, & Fratribus Bernaldus Compostellanus Archiepiscopus de consensu, & beneplacito sui Capituli dedit, sicut in instrumentis inter vos, & dictum Compostellanum Archiepiscopum inde factis apertius continetur. Et hæc meæ concessionis, & confirmationis pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis autem hanc cartam infringere seu in aliquo diminuerere præsumperit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti

ti mille Morabertinos in cauto persolvat, & dampnum super hoc illatum vobis restituat duplicatum. Facta carta apud Burg. x. die Madij. Era M. CCLXIX.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali*

SCRIPT. XIII.

Bulla ad confirmandum Portaticum de Velès à Rege Castella concessum sive restitutum aut confirmatum ann. 1231.

Vide ann. 1216. script. 3. &

1194. script. 2. & 3.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Jacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurate sollicitè cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus charissimus in Christo filius noster Ferrandus Rex Castellæ & Toleti Illustris provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos protuenda fide Catholica, & cultu ampliando Divino continue sustinetis, Ordini vestro totum suum portaticum de Velès pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis ex inde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est:

Per præsens scriptum tam præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gra-

tia Rex Castellæ, & Toleti Legionis, & Galleciæ, vna cum vxore mea Regina Beatrice, & cum filiis meis Alfonso, Federico, Ferrando, & Henrico ex assensu, & beneplacito Regine Domine Berengariæ Genitricis meæ, facio cartam donationis, & concessionis, & confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Jacobi, vobisque Domino Petro Gonçalvi eiusdem instanti Magistro vestrisque successoribus in perpetuum valituram. Dono itaque vobis, & concedo totum meum Portaticum, quod Ricushomo, qui tenebat Alarcon, recipiebat in Velès pro me, ut illud iure hæreditario habeatis, & in æternum possideatis. Et hæc meæ donationis, & concessionis, & confirmationis pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis vero hanc cartam infringere, seu in aliquo diminuerè præsumperit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & dampnum super hoc illatum prædicto Ordini, eiusdemque instanti Magistro restuat duplicatum. Facta carta, apud Salamanticam. Quinto-decimo die Ianuarij. Era M. CC.LXIX. Et Ego supradictus Rex Ferrandus Regnans in Castellæ, & Toleti, Legionis, & Gallecia, Badalocio & Baccia hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Septembris. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XV.

Bulla ad confirmandam concordiam inter Regem Legion. & Ordinem initam anno 1229. cum pacto non alienandi Villam de Caceres, & Homagio pro filiabus Regis. De quo vide hic script. 7. & anno 1234

script. 1. & 2. & de Castro Toraf vide an. 1176. script. 2.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro,

& Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

1. Illi us Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis, accepimus, claræ memoriæ Alfonso Rex Legionis & Galliciæ provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro ruenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continuè sustinetis, Ordini vestro Villam Fasilam, & Castrum de Toraf, & medietatem petiti, & de bestiis quibusdam de Villa & Castro prædictis, & de suis terminis pia liberalitate duxerit concedenda, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est.

2. Notum sit omnibus hominibus præsentem paginam inspecturis, quod cum orta esset contentio inter me Dominum Aldefonsum Dei gratia Regem Legionis, & Galliciæ ex vna parte, & nos Dominum Petrum Gonçalvi Magistrum, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi ex altera super Villa de Cáceres, & terminis suis, quam nos ad ius nostrum ex donatione bonæ memoriæ Illustris Regis Domni Fernandi Legionensis credebamus de iure spectare, tandem contentio ipsa de beneplacito partium est sub hac forma sedata. Ego siquidem prædictus Rex Aldefonsus cum consensu filiarum mearum Infantium Dominiæ Sanciæ, & Dominiæ Dulciæ do, & iure hæreditario in perpetuum concedo vobis prædicto Magistro, & Fratribus, vestrisque successoribus, & Ordini vestro Villam Fasilam cum omnibus directuris, & pertinentiis suis, tam habitis, quam de iure habendis, & cum facendeira, pecto, petito, & fonsadeira, & cum omni alio iure Regali præter moneram. Item do vobis, vestrisque successoribus

iure hæreditario in perpetuum illam medietatem petiti, quam annuatim de Castro Toraf, & de suo Alfoz percipiebam, sive percipere debebam concedens nihilominus vobis, & Ordini vestro, & confirmans Castrotoraf, cum omnibus directuris, & pertinentiis, & cum facendeira, pecto, petito, & fonsadeira, & cum omni alio iure, & voce Regia. Item do vobis vestrisque successoribus iure hæreditario in perpetuum illam medietatem de bestiis, quas percipere consuevi de Castrotoraf, & de suo Alfoz, & percipiturus eram ab hodie in antea de Villafasila, & de suo Alfoz, cum deberem exercitum congregare. Debeo autem in eisdem Villis iustitiam exercere, si forte vos, vel Vicarius vester, qui ad hoc à vobis fuerit deputatus, fueritis negligentes in iustitia facienda. Ad has tamen quatuor voces, & non ad alias, debeo ego intrare in ipsis Villis per me, vel per hominem meum, convocato prius Vicario vestro: Adaleyvosum, ad latronem scriptum, ad eum, qui mulierem forciaverit, & ad illum, qui stratam publicam, vel carminum tregerit. Et de mobilibus, quæ pro prædictis vocibus data fuerint, percipiat Vicarius vester medietatem, & ego aliam medietatem, hæreditas autem iustitiati debet vobis, & Ordini vestro remanere integre. De bonis verò aliorum, quos ego propter negligentiam vestram & Vicarij vestri iustitiam vero, nihil debeo accipere, sed omnia debent vobis integre remanere. Habitatores autem, & hæredes Villafasila, & Castri Toraf, & de suis Afozis sint Vassalli vestri, & non alterius, exceptis filijs de Algo, & benefecturijs de mare ad mare, & faciant vobis illud forum, quod mihi facere tenebantur, & habeant hæreditates, & possessiones suas, dum aliò non iverint habitare, si enim ad alium locum habitaturi accesserint, amittant possessiones, & hæreditates, quas in Villis habuerint, & vos ad voluntatem vestram de eis disponatis. Si forte tamen aliquis propter homicidium ab aliqua ipsarum Villarum eiectus fuerit, moretur vbi potuerit, & habeat hæreditatem suam faciundo vobis de ea debitum forum. Promitto etiam vobis pro me, & successoribus meis, quod non sufferamus ali-

alicui, vt habeat Vassallum in Villa Fasila vel Castrororas, aut in suis Alfozis contra vestram voluntatem. Ad hæc obligo me, & successores meos vobis, quod Villam de Cáceres non demus alicui Ordini, & si ego, vel aliquis successorum meorum ipsam dare voluerimus, Ordini vestro tenemur ex pacto, & non alij, eam dare. Item obligo me, & successores meos, quod si Deus aliquo tempore nobis dederit Castrum de Turgiello, vel de Sanctâ Cruz, aut de Montánchez, aut de Medelin, quod demus ipsum vobis, & Ordini vestro iure hæreditario in perpetuum possidendum, & beneficiamus vobis cum eo taliter, quod possitis eum tenere.

3 Nos verò Magister & Fratres iam dictæ Militiæ S. Iacobi renuntiamus præsentis scripto omni iuri, omnique petitioni, & omni actioni, quam contra vos Dominum Aldefonsum Illustrum Regem Legionensem, vestrosque successores habebamus tam super Villa de Cáceres, & suo termino, quam super alijs omnibus rebus pro omnibus supradictis, quæ à vobis proinde spontanei recipimus. Promittimus etiam vobis, & obligamus, & successores nostros Omaggio fidelitatis, quod de Castro Toras, & Villa Fasila, & de earum Aldeis faciamus pacem, guerram, & treugas pro vobis, & pro filiabus vestris Infantibus Domna S. & Domna D. vel earum altera, si alia morte, vel alio casu à Regno Legionensi abesse contigerit post vos, & pro successoribus earum post ipsas in perpetuum.

4 Do inquam Aldefonsus prædictus Rex vobis præfatis Magistro, & Fratribus & Ordini vestro, vestrisque successoribus iure hæreditario possidenda omnia supradicta, vt de eis disponatis, & ordinatis, sicut de eo quod melius haberis, & liberius possidetis. Siquis igitur contra hanc nostræ compositionis cartam venire temere temptaverit, iram Dei Omnipotentis incurrat, & quantum invaserit, dupplatum restituat, & parti adversæ mille marcas Argenti in pœnam exolvat, carta nihilominus robur perpetuum obtineat. Facta carta apud Galisteum mense Maij. Era M.CC. LXVII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis

infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lugdun. Nonis Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XVI.

Bulla conservatoria ad quinquennium dumtaxat valitura Episcopo de Alvarrazin simul de Segorbe directâ.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Segorbicensi, & Sanctæ Mariæ de Alvarrazin Episcopo salut. & Apost. ben.

Quia nonnulli sic in malitia delectantur, vt voluntatis libito, abstinentiæ ruptis habenis, ad illicita relaxato, personas Religiosas super bonis suis, Dei timore postposito, multipliciter molestare præsumant; consuevit Apostolica Sedes personis ipsis contra pravitatem talium defensionis remedio misericorditer subvenire, per quod earum bona tuto permaneant, molestatorum ipsorum compefcatur temeritas, & alijs aditus committendi similia præcludantur. Cum itaque, sicut dilecti filij Magister, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi sua nobis petitione monstrarunt à nonnullis, qui nomen Domini recipere in vacuum non formidant, superbis suis molestias multiplices patiantur, Nos volentes eisdem contra insolentiam, & conatus malignantium providere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus præfatis Magistro, & Fratribus efficaciter præsidio favoris assistens non permittas eos in personis, vel rebus contra indulta privilegiorum Apostolicæ Sedis ab aliquibus indebite molestari, molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compefendo, præsentibus post quinquennium minime valituris. Non obstante constitutione de duabus dietis edita in Concilio generali, dummodo ultra tertiam, vel quartam extra suam Dicecesim auctoritate præsentium aliqui ad iudicium non trahantur. Dat. Lugdun. octavo Idus Septembris. Pontif. nostri

anno tertio. *Concordat cum originali,*

SCRIPT. XVII.

*Bulla ad confirmandam Villam cum Castro
& terminis de Velès à Rege Castelle con-
cessam ann. 1174. Vide in dicto
anno script. 1. 2. & 3.*

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus claræ memoriæ Ildefonsus Hispanorum Rex provide pensans labores múltiples, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Velès cum Castello & Villa pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicur pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

In Nomine Domini. Amen. Regali nempe convenit Maiestati honestos, ac Religiosos viros quosque diligere, & maxime eos, qui relictis sæcularibus voverunt sponte contra Crucis Christi adversarios, & proprium sanguinem fundere, & temporalem vitam finire. Ego itaque Ildefonsus Dei gratia Hispanorum Rex vna cum vxore mea Alienor Regina pro animabus Avi, & Patris mei, necnon & parentum meorum pro salute etiam animæ meæ dono, & concedo Deo, & vobis Petro Ferrandi Iacobitanæ Militiæ Magistro, & vniuersis eiusdem Militiæ præsentibus atque futuris Velès cum Castello, & Villa, cum terris, vineis, pratis, pascuis, rivis, molendinis, piscarijs, cum portagijs, cum ingressibus, &

egressibus, & cum omnibus directuris, & terminis eidem pertinentibus iure hereditario habendum, & possidendum in perpetuum. Siquis vero huius meæ donationis paginam in aliquo rumpere voluerit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & in supplicijs infernalibus Indæ Domini proditoris confors fiat, & Regiæ parti mille marcas Auri, & iam dictum Velès præfatæ Militiæ dupplatum in cauto persolvat. Facta carta in Arevalo, tempore quo famosissimus Rex Ildefonsus Navarrorum Regem devicit, & Pampilonam vsque pervenit. Sub Era M. CC. XII. V. Idus Ianuarij. Et ego Rex Ildefonsus regnas in Castella, & Toletto hanc cartam propria manu roboro, & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Septimo Idus Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XVIII.

Bulla ad confirmandam Villam de Segura cum omnibus eius terminis à Rege Castelle concessam anno 1242. exceptis nonnullis Castris ad Regna de Jabén & de Murcia nondum à Sarracenis erepta spectantibus. Vide hic supra num. 12.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. bend. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus, carissimus in Christo filius noster Ferrandus Rex Castellæ & Toleti Illustris provide pensans labores múltiples, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholi-

ca, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Villam de Segu cum suo Castro pia liberalitate duxerit concedendam, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum presentibus inseri facientes, qui talis est:

Per presentem scriptum tam presentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ, & Toleti, Legionis, Galleciæ, & Cordubæ, ex assensu, & beneplacito Reginæ Dnæ Berengariæ Genitricis meæ, vna cum vxore mea Regina Ioanna, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, & Ferrando facio cartam donationis, concessionis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Iacobi & vobis Domino R. Enneci instanti Magistro vestrisque successoribus, totique Conventui Fratrem eiusdem presentibus & futuris perpetuo, & irrevocabiliter valituram. Pro multis itaque, & gratis, ac laudabilibus servitijs, quæ mihi sæpius exhibuistis, & exhibere cotidie non cessatis, & vos exhibituros spero, dante Domino, in futurum, necnon ob gratiam, & specialem dilectionem, quam ad vos Magistrum Domnum R. Enneci, & ad vos Comendatorem Domnum Pelagium Petri habeo, do vobis, & concedo Villam, quæ dicitur Segura cum Castello suo, & cum omnibus terminis suis, quos nunc habet, & quos tempore donationis habere debebat. Nam ab ista donatione excipio Villas, Castra, Turres, seu munitiones ad Regnum Murciae pertinentes, & terminos sive munitiones, quæ Concilia de Riopal, & de Alcaraz tenent, & ad ea pertinent. Similiter excipio Villas, Castra, Turres, seu munitiones, & terminos pertinentes ad Regnum de Jahen, & omnia ea, quæ Concilia de Baecia, & de Vbeda tenent, & ad ea pertinent. His omnibus exceptis do vobis supradictam Villam ex integro cum ingressibus, & egressibus, montibus, ferris, fontibus, rivis, pratis, pascuis, & cum omnibus terminis, & directuris ad eandem Vil-

lam pertinentibus. Hæc inquam omnia dono, vt ea iure hæreditario habeatis, & perpetuo possideatis pacifice, & quiete. Siquis vero hanc cartam infringere, seu in aliquo diminuere præsumperit, iram Dei plenarie incurrat, & cum Iuda Domini proditore poenas sustineat infernales, necnon & parti Regiæ mille Aureos in cauto persolvat, & vobis damnum, quod intulerit, restituat duplicatum. Facta apud Burg. XXI. die Augusti. Era M. CC. LXXX. Et ego prænominatus Rex Ferrandus regnans in Castella, & Toledo, Legionis & Gallecia, Badalocio, & Corduba hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro, & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Septimo Idus Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XIX.

*Bulla ad confirmandam Villam de Sifimbria à Rege Portugaliæ concessam
ann. 1236.*

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus, claræ memoriæ Sanctius Rex Portugaliæ provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Castrum & Villam de Sifimbria pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis ex inde plenius continetur, nos vestris supplicationibus incli-

nati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum presentibus inferi facientes, qui talis est:

In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Hæc est carta donationis, & perpetuæ firmitudinis, quam ego Sancius Secundus Dei gratia Portugalix Rex Domini Alfonsi Regis Portugalix, & Dñæ Vrracæ Reginae quondam Portugalix filius, necnon Nepos Magnorum Regum Portugalix & Castellæ iussi fieri vobis Pelagio Petri Correia Comendatori de Alcazar, & Fratribus eiusdem Ordinis Militiæ S. Iacobi tam presentibus, quam futuris de illo meo Castro, & Villa de Sifumbria. Do vobis, & omnibus successoribus vestris prædictam Villam, & Castrum cum omnibus suis terminis novis, & antiquis cum ingressibus, & exitibus, & cum quanto ibi habeo, & cum omni iure Regali excepto illo, quod in alijs vestris Castellis, de ultra Tagum Regibus reservatur, vt eam iure hæreditario habeatis, & perpetuo possideatis, & faciatis de illa quidquid vobis placuerit. Et hoc facio pro salute animæ meæ, & pro remedio peccatorum meorum, vt in orationibus vestris, quas Deo funditis, particeps efficiar. Quicumque igitur hoc factum meum integrum, & illæsum observaverit sit à Deo benedictus. Qui aliter temptare voluerit, non sit ei licitum, sed pro sola temptatione sit maledictus, & cum Iuda traditore in inferno dampnatus, donatione autem in suo robore permanente. Et vt hæc donatio mea in dubium non veniat, feci hanc cartam mei sigilli munimine communiri, quæ fuit facta apud Colimbriam X. VIII. die Ianuarij. Era M. CC. LXXIII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemperare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lugdun. Sexto Idus Septembris. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XX.

Bulla ad confirmandum Ius Patronatus super Ecclesijs de Alcazar, de Palmela, & de Almadana Villis ante Ordinis confirmationem possessis, à Rege Portugalix concessum ann. 1237. Vide ann. 1175.

script. I. n. 4. & 1205. scrip. 2. num. 6.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus, claræ memoriæ Sancius Rex Portugalix provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro totum suum Ius patronatus, quod habebat in Ecclesijs de Alcazar, & de Palmela, & de Almadana & in terminis suis pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum presentibus inferi facientes, qui talis est:

In Dei Nomine. Ego Donnus Sancius Secundus Dei gratia Portugalix Rex facio cartam donationis, & perpetuæ firmitudinis vobis Pelagio Petri Correia Comendatori de Alcazar, & Conventui eiusdem loci, & Ordini Militiæ S. Iacobi, & successoribus vestris de toto Iure patronatus, quod ego habeo, & mihi competit, sive de iure, sive de facto in Ecclesijs de Alcazar, & de Palmela, & de Almadana, & de terminis earundem iure perpetuo habendum, & possidendum. Et hanc donationem facio vobis pro remedio animæ meæ, & in remissionem pec-

catorum meorum. Habeatis vos igitur ab hac die in antea, & omnes successores vestri præfatum Ius Patronatus ad servitium Dei, & prædicti Ordinis utilitatem liberum in perpetuum, & quicumque hoc meum factum, & hanc donationem bene, & integre observaverit, habeat benedictionem Dei Patris Omnipotentis, & meam. Facta carta in Sanctaren. III. die Novembris. Era M. CC. LXXV.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lugdun. Quinto Idus Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXI.

Bulla ad confirmandum Castellum de Mertola à Rege Portugaliæ concessum anno 1239. ut illuc transferatur Conventus Ordinis, scilicet à Castro de Alcazar ubi erat. Vide hic supra script. 8. & ann. 1217. script. 10. & Rades in Chron. Sancti Iacobi Cap. 23. & ann. 1291. script. 2.

Innoçentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus, claræ memoriæ Sancius Rex Portugaliæ provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Castellum de Mertola pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis ex inde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Aposto-

lica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, quitalis est.

In Nomine P. & F. & Spiritus Sancti. Amen. Notum sit omnibus has litteras inspecturis, quod ego Sancius Secundus Dei gratia Portugaliæ Rex de mea bona, & libera voluntate, & de consensu, & auctoritate meorum Procerum, & Magnatum, & pro multo bono servitio, quod mihi fecerunt Donnus Pelagius Petri Corrigia Comendator de Alcazar, & Fratres eiusdem Castri, Ordinis Militiæ S. Iacobi, & pro remedio animæ meæ, & Patris mei, & Matris meæ, & prædecessorum meorum do. & concedo eis, & Ordini Militiæ S. Iacobi Castellum meum de Mertola cum omnibus terminis suis novis, & antiquis, & cum omnibus suis pertinentijs, & cum omni iure Regali, quod ibi habeo, & habere debeo. Ipsi debent ibi tenere Conventum suum ad defensionem, & tuitionem, & conquestionem Regni mei, & quærere mihi benè, sicut Domino naturali. Mando igitur, & concedo, ut habeant, & possideant ipsum Castellum cum omnibus terminis, & pertinentijs suis iure hæreditario in æternum pacificè, & quietè. Siquis autem tam de propinquis meis, quam de extraneis hoc factum meum frangere, vel irrumperere voluerit, ei nullatenus concedatur, sed pro sola attemptatione ira, & maledictio Omnipotentis Dei, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, & Beatæ Mariæ Virginis Gloriosæ, & omnium Sanctorum veniant super ipsum, & cum Iuda traditore sepultus iaceat in inferno. Quicumque verò hoc meum factum, quod bene, & misericorditer factum est, observare fecerit, & voluerit observare, Omnipotentis Dei, & Beatæ Mariæ Virginis Gloriosæ benedictionibus repleatur, & cum Sanctis, & electis Dei in Regno cælesti accipiat portionem. Et ut hoc factum meum maioris roboris accipiat firmitatem, istam cartam donationis, & perpetuæ firmitudinis meo sigillo feci sigillari, & meis manibus proprijs roboravi. Actum Vlixbone. XVI. die Januarij. Era. M. CC. LXX. VII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Quinto Idus Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPTUM XXII

Bulla ad confirmanda Castra cum terminis de Montiel & de S. Paulo a Rege Castella concessa aut confirmata anno 1227. Castrum S. Pauli est Eremitorium eiusdem prope Montiel. & ibi Apostolum appulisse crediderim, ubi eius nomen Sarracenorum tempore conservatum invenitur.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & Apost. benedictionem. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis, accepimus, charissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ & Toletæ provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continè sustinetis, Ordini vestro Castrum Sancti Pauli, & Montelli cum omnibus terminis suis pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur, Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est.

Firmum merentur memoriale facta Regum suscipere, & scripturæ robore perennari, & ea potius, quæ Deo pro Christianæ Religionis tutamine dedi-

cantur. Ea propter notum sit ac manifestum, quod Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti una cum uxore mea Regina Beatrice, & cum filiis meis Alfonso, Frederico, & Ferrando ex assensu, & beneplacito Dnæ Berengariæ Regiæ Genitricis meæ, facio cartam donationis, concessionis, confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ Beati Iacobi, & vobis Domno Petro Gonçalves instanti Magistro, necnon & successoribus vestris, & universo Fratrum Conventui præfentibus, & futuris perpetuè validuram. Dono itaque vobis, & concedo Sanctum Paulum, & Montellum cum omnibus terminis suis, montibus, fontibus, rivis, pratis, pascuis, molendinis, & eorum locis cum ingressibus, & egressibus, & omnibus pertinentiis suis. Dono inquam vobis, & concedo dicta Castra, sicut supradictum est, ut ea iure hæreditario in perpetuum habeatis, & irrevocabiliter sine contradictione aliqua possideatis. Siquis vero hanc cartam infringere, vel in aliquo diminuere præsumperit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum illatum Ordini restituat duplicatum. Facta carta apud Carrionem, Quintadecima die Martij. Era Millesima, Ducentesima, Sexagesima, Quinta. Anno Regni mei decimo. Et ego prædictus Rex F. regnans in Castella, & in Toletis hanc cartam, quam fieri iussi, manu propria roboro, & confirmo.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Quinto Idus Septembris, Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT XXIII.

Bulla ad confirmandam Ordinis libertatem in acquirendis Nobilium, & Filiorum de Algo, ac Clericorum hereditatibus à Rege Legionis concessam ann. 1229. Vide hic supra in concordia cum dicto Rege script. 15.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus, claræ memoriæ Aldefonsus Rex Legionis & Galleciæ provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro quosdam cautos & possessiones alias de suo Regalengo pia liberalitate duxerit concedendos, prout in litteris confectis ex inde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est:

In Dei Nomine. Amen. Inter cætera, quibus laudabiliter Regis impletur officium, nihil est, quod ad eius potentiam magis pertineat exornandam, quam venerabilibus locis, & Religiosis personis pacem, & quietem tribuere, iura illis sua illæsa servare, & de affluentijs liberalitatis Regiæ copiose ditare. Eapropter ego Aldefonsus Dei gratia Rex Legionis, & Galleciæ omnes cautos, & possessiones de Regalengo, quas Ordo Militiæ S. Iacobi ex donatione Regiæ, vel ex donatione cuiuslibet alterius, vel alio titulo, aut alio modo usque in hodiernum diem acquisivit, & nunc possidet in Regno Legionis, Deo, & vobis Domino Petro Gonçalvi Magistro eiusdem Ordinis,

& per vos eidem Ordini, vestrisque successoribus concedo, & iure hæreditario in perpetuum confirmo, ita quod vos, & successores vestri disponatis, & ordinetis sicut de his, quæ melius habetis, & liberius possidetis, de prædictis cautis, & possessionibus ad utilitatem vestram, & Ordinis vestri. De cætero vero nolo, immò prohibeo, quod Regalengum meum, vel hæreditates de iunioribus Regalengis aliquomodo in Regno Legionis sine consensu Regio expresso accipiatis, si ve acquiratis. Concedo tamen vobis, vestroque Ordini, & successoribus vestris, quod libere ematis, & quolibet titulo acquiratis de hæreditatibus Nobilium, si ve de hæreditatibus de filijs de Algo, & de hominibus de benefectura, & de Clericis, & de alijs Ordinibus, & de hæreditatibus Regalengis Civium, & Burgensium, quæ datæ non fuerunt eis ad populationem, vel ad forum. Hæc autem facio pro remedio animæ meæ, & animarum Parentum meorum, & pro servitio, quod mihi fecistis, & ut de bonis, & orationibus, quæ in Ordine Beati Iacobi Deo iugiter exhibentur, ipso largiente, partem mihi valeam promereri. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc meæ concessionis & confirmationis cartam infringere, vel ei ausu temerario contraire. Quod qui præsumpserit, iram Dei Omnipotentis, & Regiam indignationem incurrat, & quantum invaserit, in duplum restituat, & pro ausu temerario Regiæ parti in pœnam mille Morabetinos exolvat. Facta carta apud Cauriam. XVI. die Maij, Era M. CC. LXVII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Quinto Idus Septembris. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXIV.

Bulla ad confirmandas hereditates à Rege Portugallie concessas amore amici sui Magistri D. Sancij de Lemos anno 1193.

Confirmatas à Rege successore an. 1218.

De amicitiae titulo, vide etiam ann. 1228. scrip. I.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei dilectis filiis Magistro, & Fratibus Ordinis Militiae S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur praerogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiae proponentes, & sua iura sibi Apostolicae protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare solícite cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus, clarae memoriae Sancius Rex Portugalliae provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro quasdam domos, possessiones, & res alias pia liberalitate duxerit concedendas, prout in litteris confectis exinde plenius continetur; Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communitimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum praesentibus inseri facientes, qui talis est:

2 In Dei Nomine. Quoniam consuetudine, quae pro lege suscipitur, & legis auctoritate didicimus, quod facta Regum, & Principum scripto commendari debeant, ut commendata ab hominum memoria non decident, & omnibus praeterita praesentialiter consistant; idcirco ego Sanctius Dei gratia Portugalensis Rex, una cum vxore mea Regina Dña Dulcia, & filijs, & filiabus meis facio cartam donationis, & perpetuae firmitudinis vobis Donno Suario Roderici Comendatori Militiae S. Iacobi, & Fratibus vestris praesentibus, & futuris de illis nostris Domibus, in quibus facta est Turris, per quam Pater meus Rex Dñus Alfonso

felicis memoriae Sanctarem furtive intravit. Et de hereditate illa, quam habuimus in loco, qui vocatur Laguna Nigra, & de vineis illis, quas Egas Pelagij pro meis Morabitinis vobis comparavit, & de Almunia de Azacua, quae iacet circa vineas meas, & de alia quae iacet ad Pontem de Alcoza ad partem Montis Iraz, & de vno furno, & de vno molendino. Omnia ista damus vobis pro amore Dei, & Beatæ Virginis Mariæ, & pro remissione peccatorum meorum, & pro bono servitio, quod nobis fecistis, & facietis & pro amore Amici nostri Magistri Domini Sancij. Et concedimus vobis, & omnibus successoribus vestris, ut ea habeatis iure hereditario in perpetuum. Quicumque igitur hoc nostrum factum vobis & successoribus vestris integrum observaverit sit benedictus à Deo, Amen, qui vero aliter fecerit, maledictus sit ab eo qui cuncta ex nihilo creavit. Facta carta donationis, & perpetuae firmitudinis apud Obedos in Era M. CC. XXXI. Kalendis Maij.

3 Ego Alfonso Secundus Dei gratia Portugalensis Rex desiderans iustitiam, & cupiens unicuique iura sua integre observare una cum vxore mea Regina Dña Vrraca, & filijs nostris Infantibus Donno Sancio, & Donno Alfonso & Donna Alionor praesenti pagina cartam illam, quam Pater meus Rex Donnus Sancius inclytae memoriae de Domibus, hereditate, vineis, Almunijs, furno, & de molendino superscriptis fecit Donno Sancio Roderici Comendatori Militiae S. Iacobi, suisque successoribus praesentibus, & futuris, roboro, & confirmo. Donationem illam ratam, & firmam habeo, & me ipsum in perpetuum observatorum promitto. Ut autem confirmatio mea maius robur obtineat, hanc cartam feci meo sigillo plumbeo communiti, quae fuit facta apud Sanctarem. VII. kalend. Februarij in Era M. CC. LVI.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Tertio Idus

Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXV.

Bulla de non solvendis Decimis contra tenorem privilegiorum Ordinis. Vide ann. 1175. script. 1. n. 16. & 1247. script. 6. num. 7.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Vestris iustis precibus inclinati, & devotioni vestræ, vt nemini decimas de bonis vestris contra tenorem privilegiorum Apostolicæ Sedis exolvere teneamini, auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Secundo Idus Sept. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXVI.

Bulla ad confirmandum Castrum de Albange à Rege Castellæ Cordubæ & Murciae concessum ann. 1243. Vide hic supra scrip. 12. & 18.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quàm temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus, charissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ & Toleti provide pensans labores multiplices, gravesque sumptus, quos protuenda fide Catholica, & cultu ampliando Divino continue sustinetis, Ordini vestro Castrum, quod dicitur Alfange

pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis ex inde plenius continetur, nos vestris supplicationibus inclinari concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est:

Tam præsentibus, quàm futuris notum sit ac manifestum, quòd ego Ferrandus Dei gratia, Rex Castellæ, & Toleti, Legionis, & Galliciæ, Cordubæ, & Murciae ex assensu & beneplacito Regiæ Dominiæ Bereng. carissimæ Genitricis meæ vnà cum uxore mea Regina Ioanna, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, Ferrando, & Henrico facio cartam donationis, concessionis, confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiæ S. Iacobi, & vobis Domino Pelagio Petri eiusdem Ordinis instanti Magistro vestrisque successoribus perpetuo, & irrevocabiliter valituram. Dono itaque vobis, & concedo pro multis, & magnis servitijs, quæ mihi fecistis, & facere cotidie non cessatis, Castellum illud, quod appellatur Alfange cum omnibus terminis suis, quos habuit tempore Sarracenorum cum montibus, nemoribus, rivis, aquis, fontibus, pascuis cum ingressibus, & egressibus, cum omnibus directuris suis, & pertinentijs. Supradictum, inquam, Castellum dono vobis & concedo, vt illud semper iure hæreditario habeatis, & in æternum possideatis pacifice, & quiete. Et hæc meæ donationis, & concessionis pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis verò hanc cartam infringere seu in aliquo diminuere præsumpserit, iram Dei Omnipotentis plenariè incurrat, & Regiæ parti mille Aureos in cauto persolvat, & damnum vobis, & Ordini illatum restituat duplicatum. Facta carta apud Burgis. X. die Septemb. Era. M. CC. LXXXI.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit in-

confirum. Dat. Lugdun. Idibus Sept.
Pontif. nostri anno tertio. *Concordat
cum originali.*

SCRIPT. XXVII.

*Bulla ad confirmandam sententiam inter
partes ordinem, & Concilium de Alcaraz
à Rege Castellæ non vero Murcia, La-
tam die 18. Februarij ann. 1243. ibi post
medium: de la Orden è de sus Vassal-
los. De Ecclesia vide ann. 1243. script.
2. de Villa restituta in Hispalensi ex-
pugnatione per Infantis privile-
gium 1248. vide. ann.*

1369. script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilectis filijs Magistro, &
Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi sa-
lut. & Apost. bend. Illius Ordinem ve-
strum prosequimur prærogativa favo-
ris, ut ipsum inter alios honorare spe-
cialis privilegio gratiæ proponentes, &
sua iura sibi Apostolicæ protectionis
conservare munimine, ac ipsius tam in
spiritualibus, quam temporalibus in-
crementum procurare solícite cupia-
mus. Hinc est, quod, cum sicut inti-
mantibus vobis accepimus, carissimus
in Christo filius noster Ferrandus Illu-
stris Rex Castellæ & Legionis provide
pensans labores multiplices, gravesque
sumptus, quos pro tuenda fide Cathóli-
ca, & cultu ampliando divino conti-
nue sustinetis, Ordini vestro terminos
de Monziel & res alias pia liberalitate
duxerit concedenda, prout in lit-
teris confectis exinde plenius contine-
tur, Nos vestris supplicationibus incli-
nati concessionem huiusmodi, sicut
pie ac provide facta est, auctoritate
Apostolica confirmamus, & præsentis
scripti patrocínio communimus, teno-
rem litterarum ipsarum de verbo ad
verbum præsentibus inseri facientes,
qui talis est:

Conoscida cosa sea à los que agora
son, è à los que son por venir, que el
Concejo de Alcaraz se embió à que-
rellar por sos bonos omes à mi Don
Ferrando por la gracia de Dios Rey
de Castiella, è de Toledo, de Leon, è
de Galicia è de Cordova, de los Fre-
res de la Cavalleria de Sant-Iague,
quesles entraran fostermos, que les
fueran dados del Ondrado Rey Don

Alfonso mio Avuelo, è que avien hi
poblado Castiellos, è Aldeas, los nom-
bres de los quales Castiellos, è Aldeas
son estos, que aquí son escritos: Vil-
lanueva, Gorgogi, Villafranca, Alva-
ladeio, Borralista, Terrinches, el Fino-
io, Santa Marina, la Fuente del Maie-
lo, Odes, el Almedina, la Fuente de la
Figuera, la Torre de Johan Abbat, Cer-
nina, Jamila, Peñafior, Alcobiella, Mon-
tagudiello, las Navas de la Condesa,
Torres, la Fuenteplana, la Sarça, Can-
namares, Cannamareio, Turra, el Sali-
diello, la Carrizosa, la Aljecira, la
Roydera, el Tocon, la Membriella, el
Carrizal, Quitrana, Possadas Viejas,
Villaaio, Migaël Estevan, Almuradiel,
la Figuera, el Cuervo, Villareio Ru-
bio, Maniavacas. Et estas querellas
me dieron los de Alcaraz delante el
Maestro, que era à la sazón, è antel
Comendador, è ante otros muchos
Freires, è ellos dixieron, que estos ter-
minos, è estos Logares, que los de Al-
caraz demandaban, que de la Orden
eran, è que mostrarién dello bonos
Privilegios, è bona cartas, que tenien.
Sobre esto yo Rey Don Ferrando pu-
seles dia de plazo, à que viniessen los
vnos, è los otros, è el Maestro, è los
Freires recibieron este plazo, è otor-
garon, que el Maestro por so cuerpo
vennie à este plazo, è darie, è mostra-
rie los Privilegios, è si el non podiesse
venir, que embiarie de los mayores
Freires de la Orden con las cartas, è
con todo recabdo. A este plazo, que
fue puestto vinieron los de Alcaraz, è
el Maestro embiose escusar, que non
podie venir, è embió sus Freires omes
bonos Don Rodrigo Yeneguez, que
fue Maestro, è Roy Buesso, è Martin
Lopez, è Gil Gomez, è otros Freires
omes bonos cinco ò sex, è mostraron
sus cartas, è leimos à la por vna. Des-
que ovimos vistas las cartas de la vna
part è de la otra, è despues de muchos
razonamientos todo el pleito fue li-
brado desta guiffa: que los Freires se
partieron de Villanueva, è de quanto
derecho hi avien, è cuidaban aver, è
de la heredad de Gorgogi, è de quanto
derecho hi avien, è debien aver, è de-
xaronlo en la mi mano sueltamiente,
è de plano para darlo à los de Alcaraz,
ò fer dello lo que yo quisiere, è yo do al
Concejo de Alcaraz por heredamiento

à los que agora son , è los que siempre seràn Villanueva por su Aldea entegradamiente con su Torre , è con todos sus terminos labrados è por labrar , è con entradas , è con exidas , è con montes , con fuentes , con pastos è con todas sus pertenencias. Et este es el termino de Villanueva à la parte de Montiel, que de Villanueva fasta Montiel , que la quarta parte sea termino de Villanueva , è las tres partes sean termino de Montiel , è en este logar deben ser puestos bonos moiones, porque este departimiento destos terminos sea siempre sabudo. A la parte de Albaladeio es termino de Villanueva asi como el Maestro e los Freires devifaron , è departieron termino para Villanueva , è asi como los de Villanueva labraban , è tenien el dia que esta carta fue fecha , è deben hi feer puestas bonos moiones, porque este departimiento de estos terminos sea siempre sabudo , è de la otra parte como toma del moion que es entre Villanueva , è Montiel , è como va derecha miente à Turra , è feer en Turra el vn moion , è Turra es de Alcaraz , è des end' adelant à la Fuente del Puerco el otro moion , è nenguno non la pueble , è dent adelant es moion la Laguna de enmedio. Otrofi do yo por heredamiento à los de Alcaraz el heredamiento que los Freires avien en Gorgogi , que lo ayan libre è quito por siempre los que agora son è seràn. Otrofi do , è otorgo è confirmo à Dios è à la Orden de la Cavalleria de Sant-Iague todos aquellos Logares que de suso son nombrados , de que los de Alcaraz se me avien querellado, que los aya siempre libres è quitos sin contradicho nenguno con todos sus terminos , è sus pertenencias , que nin yo , nin nenguno de mios successores , nin los de Alcaraz nunca podamos demandar cosa ninguna , nin moverles pleito nenguno sobre ellos. Et yo porque la Orden , è los de Alcaraz ayan siempre avenencia è paz entre si , mando è establezco , que vivan desta guisa : Que en sus montes , è en sus fierras ayan siempre uso de pacer , è de cortar comunialmiente los vnos en lo de los otros , facadas end' dos Defesas vna de Alcaraz , que es en tal logar : asi como falle la carrera de Alcaraz è falle al Puerto del

Espino , è passa entre Paterna è el Menacal , è asi como va al Puerto de la Madera , è asi como falle al Rio del Mundo , è de la otra part como falle la carrera de Alcaraz la que va por à Rioopal , è passa por la Fuente de Vianos , è asi como va à la Almenara , è lega à Rioopal è defend al Rio del Mundo. Et otrofi la Orden de Vclès , que tome otro tanto de monte , do mas quisieren en termino de Montiel , è de Segura , è en otros Logares do ellos mas quisieren , que suo sea. E estos dos montes sobredichos non sean defesados de pastura , nin de iacer tambien à los de Alcaraz , è de sus Aldeas , è de sus Castiellos , como à los de la Orden è de sus Vassallos. E en todos los otros terminos tambien de Alcaraz , como de Montiel , como de Segura , como de Sant-Iague , como de Alfambra , como los de Heznavexore , que ayan comunialmente tambien los de Alcaraz , è de todas sus Aldeas , è de todos sus Castiellos , è de sus terminos , como de Montiel , è de sus Aldeas è de sus Castiellos , è de sus terminos , como de Segura è de sus Aldeas , è de sus Castiellos è de sus terminos , è como de Sant-Iague , è de sus Aldeas è de sus Castiellos è de sus terminos , è como de Alfambra è de Heznavexore è de sus Aldeas è de sus Castiellos è de sus terminos en pacer , è en cortar è en iacer. Et los de Alcaraz nin el Alcayd de Alcaraz , nin de sus Aldeas , nin de sus Castiellos , nin de sus terminos non montadguen à los de Montiel nin de sus Aldeas nin de sus Castiellos nin de sus terminos , nin à los de Segura , nin de sus Aldeas nin de sus Castiellos , nin de sus terminos , nin à los de Sant-Iague nin de sus Aldeas , &c. nin à los de Alfambra , & Heznavexore , è de sus Aldeas , &c. Et los de Montiel nin de sus Aldeas , &c. non montadguen à los de Alcaraz nin de sus Aldeas , &c. Et los de Segura nin de sus Aldeas , &c. non montadguen à los de Alcaraz , &c. Et los de Sant-Iague nin de sus Aldeas , &c. non montadguen à los de Alcaraz , &c. Et los de Alfambra , & de Heznavexore , &c. non montadguen à los de Alcaraz , &c. Et ego suprascriptus Rex Ferrandus regnans in Castella , & Tolero , Legionne , Gallecia , & Corduba , Badalocio , & Baecia ex assensu , & beneplacito

Reginæ Dnæ Berengariæ Genitricis
 mæ vnâ cum vxore mea Regina Ioan-
 na, & cum filijs meis Alfonso, Frederi-
 co, Ferrando, & Henrico prædictam
 cartam cum omnibus ibidem conten-
 tis manu propria roboro, & confirmo.
 Siquis autem hanc cartam infringere,
 seu in aliquo diminuire præsumperit,
 iram Dei Omnipotentis plenarie in-
 currat, & Regiæ parti mille Aureos in
 cauto persolvat, & damnum super hoc
 illatum tam Ordini, quam Concilio re-
 stituat duplicatum. Facta carta apud
 Vallisolerum XVIII. die Februarij Era
 M.CC.LXXXI.

Nulli ergo omninò hominum liceat
 hanc paginam nostræ confirmationis
 infringere, vel ei ausu temerario con-
 traire. Siquis autem hoc attemptare
 præsumperit, indignationem Omnipoten-
 tis Dei, & Beatorum Petri, & Pau-
 li Apostolorum eius se noverit incur-
 surum. Dat. Lugdun. Idibus Sept. Pon-
 tif. nostri anno tertio. *Concordat cum
 originali.*

SCRIPT. XXVIII.

*Bulla ad confirmandam Villam de Muse-
 vos in Regno Valentia cum Turre & Al-
 queria & cum Ecclesia ibi fundata vel
 fundanda à Rege Aragonensi conce-
 sam ann. 1236. & 2567.
 script. 1.*

Innocentius Episcopus, servus ser-
 vorum Dei, dilectis filijs Magistro,
 & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi
 salutem. & Apost. ben. Illius Ordinem
 vestrum prosequimur prærogativa fa-
 voris, vt ipsum inter alios honorare
 specialis privilegio gratiæ proponen-
 tes, & sua iura sibi Apostolicæ prote-
 ctionis conservare munimine, ac ipse
 sus tam in spiritualibus, quam tempo-
 ralibus incrementum procurare soli-
 cite cupiamus. Hinc est, quod, cum
 sicut intimantibus vobis accepimus,
 carissimus in Christo filius noster Ia-
 cobus Rex Aragonum Illustris provide
 pensans multiplices labores, grave-
 que sumptus, quos pro tuenda fide
 Catholica, & cultu ampliando Divino
 continue sustinetis, Ordini vestro Tur-
 rem & Alqueiriam de Musseros pia li-
 beralitate duxerit concedendas, prout
 in litteris confectis exinde plenius con-

tinetur, nos vestris supplicationibus in-
 clinati concessionem huiusmodi, sicut
 pie, ac provide facta est, auctoritate
 Apostolica confirmamus, & præsentis
 scripti patrocinio communimus, re-
 norem litterarum ipsarum de verbo ad
 verbum præsentibus inferi facientes,
 qui talis est:

Manifestum sit omnibus, quod Nos
 Iacobus Dei gratia Rex Aragonum, &
 Regni Maioricarum, Comes Barchino-
 nensis, & Vrgellensis, & Dominus
 Montis Pessolani cum præsentis nostra
 carta firmiter, & perpetuo valitura,
 donamus, & concedimus per Nos, &
 per successores nostros vobis Venera-
 bili, & dilecto nostro Fratri Roderico
 Buefo Comendatori Montis Albani, &
 per vos Domui, & Ordini & Fratribus
 de Vlesio præsentibus, & futuris Tur-
 rem, & Alqueiriam de Musseros in ter-
 mino de Valentia cum omnibus camp-
 is, furnis, columbarijs, vineis, ortis,
 terris cultis, & incultis, & cum mo-
 lendinis, cequijs, aquis, & locis irri-
 guis, & fecanis, & erbis, lignis, & ar-
 boribus, pascuis, & ingressibus, &
 egressibus, & suis terminis vniversis, &
 cum omnibus omninò, & singulis iuri-
 bus, & pertinentijs ad prædictam Tur-
 rem, & Alqueiriam pertinentibus de
 consuetudine, vel de iure, ita quod
 quandocumque prædicta Turre, &
 Alqueiria ad posse nostrum cum Dei
 auxilio, vel ad manus devenerit Chri-
 stianas, vos & successores vestri præfa-
 tam Turrem, & Alqueiriam auctorita-
 te propria, & nostræ donationis titulo
 intretis, & teneatis eam, & possideatis
 continue cum Ecclesia fundata, vel
 fundanda cum cimeterijs, & alijs suis
 iuribus vniversis & per vestram pro-
 priam, & francam hæreditatem, & pos-
 sensione in perpetuo possidendam ad-
 dandum, & vendendum, impignorand-
 um, & alienandum, & ad omnes ve-
 stras, successorumque vestrorum vo-
 luntates perpetuo faciendas. Statuen-
 tes firmiter, & mandantes nostris sub-
 ditis vniversis præsentibus & futuris,
 quod hanc nostram donationem pro
 salute & remedio animæ nostræ fa-
 ctam, firmam habeant, & observent,
 & faciant firmiter observari; & non
 contraveniant, si de nostra & succes-
 sorum nostrorum confidant gratia, &
 amore. Dat. apud Burrianam. Nonis
 Iu-

Iulij Era M.CC.LXXIV.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Idibus Septembris. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXIX.

Bulla commissionis ad revocanda statuta contra Ordinis Regulam facta & citatio Prioris S. Marci, qui tunc erat D. Petrus Stephani, et alibi constat Toletanus Vicesisq; Frater ac Cancellarius Magistri. Scriptor Concordiæ Compostellanae, de qua supra script. 6.

Tellius Dei gratia Palentinus Episcopus, dilectis suis Priori & Conventui S. Marci Legionensis salutem in Domino. Noveritis nos accepisse litteras summi Pontificis in hunc modum:

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Palentino Episcopo salut. & Apost. bened.

Cum sicut dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi accepimus intimantibus, quidam eiusdem Magistri prædecessores simplicitate ducti compositiones, & statuta quædam contra sui Ordinis Regulam, & tenorem Privilegij eidem Ordini concessi ab Apostolica Sede, cum Conventibus Clericorum, & Dominarum, ac Comendatoribus Hospitalium eiusdem Ordinis facere præsumperint, ex quibus in eodem Ordine frequenter gravia scandala oriuntur. Fraternitati tuę per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, compositiones, & statuta prædicta, auctoritate nostra viribus carere decernens, denunties illa de cætero non servanda, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstante constitutione de duabus dietis edita in Concilio Generali, dummodo ultra tertiam, vel quartam aliquis auctoritate præsentium extra suam Diocesim ad iudicium non trahatur.

Dat. Lugdun. Septimo Kalend. Octobris Pontif. nostri anno tertio.

Harum igitur auctoritate litterarum vobis auctoritate, qua fungimur sub peremptorio præcipiendo mandamus, quatinus in crastino Beati Iohannis Baptistæ proximo venturo coram nobis compareatis dicto Magistro, prout ordo rationis super præmissis dictaverit, responsuri, alioquin nos quantum de iure poterimus procedemus. Dat. Palentia. Secundo Kalend. Ianuarij anno Domini M.CC.XLV. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXX.

Bulla ad confirmandam Villam de Hornachos à Rege Castella & Legionis concessam ann. 1235.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur prærogativa favoris, ut ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiæ proponentes, & sua iura sibi Apostolicæ protectionis conservare munimine, ac ipsius tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicitè cupiamus. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus Charissimus in Christo filius noster Ferrandus Illustris Rex Castellæ, & Legionis provide pensans labores multiplices gravesque sumptus, quos proptuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Villam, quæ dicitur Fornachos pia liberalitate duxerit concedendam, prout in litteris confectis exinde plenius continetur; Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi sicut pie, ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communitus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est:

Tam præsentibus, quam futuris notum sit ac manifestum, quod ego Ferrandus Dei gratia, Rex Castellæ, & Toleti, Legionis, & Galleciæ, vna cum vxore mea Beatrice Regina, & cum filijs meis Alfonso, Frederico, &

Ferrando ex assensu, & beneplacito Reginae Dominae Berengariae Genitricis meae facio cartam donationis, concessionis, confirmationis, & stabilitatis Deo, & Ordini Militiae S. Iacobi, & vobis Domino Petro Gonçalvi eiusdem instanti Magistro vestrisque successoribus, totique Conventui eiusdem Militiae praesenti, & futuro perpetuo valituram. Pro multis itaque, & magnis servitijs, quae mihi fideliter exhibuistis, & cotidie exhibere non cessatis, dono vobis, & concedo Villam, quae dicitur Fornachos cum montibus, fontibus, rivis, aquis, pratis, pascuis, vineis, terris cultis, & incultis, arboribus, & cum omnibus pertinentijs suis, & cum omnibus terminis suis, quos habebat tempore Sarracenorum. Hanc inquam Villam dono vobis, vt eam iure haereditario habeatis perpetuo, & irrevocabiliter possidendam. Et haec meae donationis pagina rata, & stabilis omni tempore perseveret. Siquis vero hanc cartam infringere, vel in aliquo dimuere praesumpserit, iram Dei Omnipotentis plenarie incurrat, & Regiae parti mille Aureos in cauto persolvat, & dampnum super hoc illarum vobis restituat duplicatum. Facta carta apud Tolerum Reg. Exp. XXII. die Aprilis. Era M.CC.LXXIII.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Sextodecimo kalen. Octobris Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXXI.

Bulla ad confirmanda Castra de Alcazar, Palmela, Almadana, & la Ruda à Rege Portugaliae concessa vel confirmata anno

1186. Vide 1175. script. 1. & hic supra script. 20. & ann. 1252.

script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiae S. Iacobi salut. & Apost. ben. Illius Ordinem vestrum prosequimur praetoga-

tiva favoris, vt ipsum inter alios honorare specialis privilegio gratiae proponentes, & sua iura sibi Apostolicae protectionis conservare munimine, ac ipse tam in spiritualibus, quam temporalibus incrementum procurare sollicito cupiamus. Hinc est, quod, cum sicut intimantibus vobis accepimus, clarae memoriae Sancius Rex Portugalliae provide pensans labores multiplices, gravisque sumptus, quos pro tuenda fide Catholica, & cultu ampliando divino continue sustinetis, Ordini vestro Castella sua Alcazar, Palmela, Almadana, & Arruda pia liberalitate duxerit concedendum, prout in litteris confectis exinde plenius continetur. Nos vestris supplicationibus inclinati concessionem huiusmodi, sicut pie ac provide facta est, auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum praesentibus inseri facientes, qui talis est:

2 In Dei Nomine. Quoniam morum assiduitate, & legis sanctione didicimus, quod acta virorum bonorum scripto commendari debeant, vt commendata ab hominum memoria non decidant, & omnibus praeterita praesentialiter consistant, idcirco ego Sancius Dei gratia Portugalensis Rex, Magni Regis Alfonfi Domini, & Reginae Dnae Mahaldæ filius, vna cum vxore mea Regina Domina Dulcia, & filio meo Rege Domino Alfonso, & filiabus meis Regina Domina Tharasia, & Regina Domina Sancia, facio cartam donationis, & firmitudinis perpetuae vobis Domino Sancio Fernandi Dei gratia Militiae S. Iacobi Magistro, & Fratribus vestris praesentibus, & futuris de illis meis Castellis, scilicet Alcazar, Palmela, Almadana, & Arruda. Damus itaque vobis atque concedimus praenominata Castella cum omnibus suis terminis novis, & veteribus in honore Dei, & Beati Iacobi Apostoli, vt vos, & omnes vestri Ordinis successores ea, & quidquid in eis ad ius Regale pertinet, iure haereditario habeatis, & perpetuo possideatis, tali videlicet conditione, vt mihi & filijs meis, & nostris successoribus cum eis obediendo serviatis. Quicumque igitur hoc meum factum roboraverit, & ro-

boratum conservaverit, sit benedictus à Deo. Amen. Et quicumque illud fregerit, aut frangere voluerit, quicquid ipse fecerit, à filiis & à successoribus eius in irritum ducatur. Facta carta V. Kalend. Novembris. Sub Era M.CC.XXIII.

3 Ego Alfonso Secundus Dei gratia Portugalensis Rex desiderans iustitiam & cupiens unicuique iura sua integre observare, vna cum vxore mea Regina Dña. Vrraca, & filiis nostris Infantibus Donno Sancio, & Donno Alfonso, & Donna Alienor præsentis pagina cartam illam, quam Pater meus Rex Dominus Sancius inclitæ memoriæ de Castris illis videlicet Alcazar, Palmela, Almadana, & Arruda fecit Domino Sancio Fernandi Magistro Militiæ S. Iacobi, suisque successoribus, in perpetuum roboro & confirmo, & donationem illam ratam, & firmam habeo, & me ipsam in perpetuum observaturum promitto. Vt autem confirmatio mea maius robur obtineat, hanc cartam feci meo sigillo plumbeo communiri, quæ fuit facta apud Sanctetatem VII. kal. Februarij in Era M. CC.LVI.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Sexto decimo Kal. Octobris. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXXII.

Bulla ad Regem Navarra contra Ordinis desertores directa remissive ad script. 5.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Carissimo in Christo filio Illustri Regi Navarræ sal. & Apost. benedict.

Cum sicut dilectus filius Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi novis exposuit, nonnumquam aliqui Fratres ipsius Ordinis relicto eodem Ordine, in sæculo, &c. *in omnibus ut supra ad Regem Portugaliæ script. 5.* Dat. Lugdun. Quarto decimo kal. Octobris Pontif. nostri anno tertio.

SCRIPT. XXXIII.

Bulla ad quosdam Episcopos in Aragonia constitutos, qui Ordinis Fratres irrationabiliter persequentes, ut hic dicitur, eos tamen excommunicare non audebant, quia non poterant. Vide anni. 1175.

script. 1. num. 21. & ann.

1235. script. 5.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Tarraconensi, & suffraganeis suis salut. & Apost. ben.

Cum dilectos filios Magistrum, & Fratres Militiæ S. Iacobi consideratione laboris, quem ad compescendam Sarracenorum perfidiam patiuntur, honorare propensius debeatis, & hilariter eorum necessitatibus subvenire, mirabile gerimus, & indignum, quod, sicut accepimus, quidam vestrum eos irrationabiliter persequentes, quia illorum personas excommunicare non possunt, Ecclesias, in quas ad audiendum Divina conveniant, subiiciunt interdicto. Præterea quod mirabilius est, si forte quandoque, cum Divina celebrantur Officia, Fratres Ecclesias Parrochiales intraverint, Clerici Pontificali iussione compulsi, donec exiverint Fratres, Officia intermittunt. Quoniam igitur tantam illorum iniuriam sustinere nolumus incorrectam, & valde contemnitur Apostolicæ Sedis auctoritas, si illi, quibus tamquam specialibus filiis ipsa communicat, sicut excommunicati ab alijs evitentur, ad instar foelicis recordationis Lucij Papæ prædecessoris nostri, univrsitati vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatinus, si verum est quod asseritur, vestrum & subiectorum vestrorum excessum celeriter corrigentes à prædicta Fratrum molestia desistatis, & faciatis alios abstinerere. Ad hæc, quoniam questione inter aliquem Episcoporum, & Fratres suborta, eis Chrisma, & Oleum subtrahit, & consequenter alij denegant amore illius, eiusdem prædecessoris vestigijs inhærentes, præsentium auctoritate præcipimus, ut si Dicecesanus Episcopus Chrisma, Oleum Sanctum, & cætera gratis & absque pravitate noluerit exhibere, Catholicus, quem

quem Fratres adierint, occasione, & excusatione cessante, auctoritate Apostolica largiatur. Provideatis autem, utraliter, quæ scribimus, impleatis, quod querela ad Sedem Apostolicam denud non feratur, nec ex iniuncti vobis Pontificalis officij, vel Apostolici dissimulatione mandati, iram Dei, & indignationem Romanæ Ecclesiæ mereamini provocare. Dat. Lugdun. Duodecimo kalendas Octobris. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXXIII.

Bulla ad confirmandum Regnum de Zale in Africa à Zeit Aazon filio, ut ex alijs apparet, Zeit Abuzeit Comendatoris de Anchuelo, ac de Belois nunc Torrebuzeit, cum facultate erigendi Ecclesias Sedi Apostol. immediate subiectas, veluti in Bulla Alex. III. ann. 1175. script. 1. num.

19. & 1246. script. 4. n. 7.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. benedict.

Catholicæ fidei cultum longius latiusque per Orbem diffundi continue super omnia cordis nostri desiderabilia cupientes, ad eiusdem augmentum fidei vigili yfedulaque sollicitia non cessamus intendere, ac, ut iuxta nostri desiderij plenitudinem valeat provenire, totius diligentia studio, excusso in hac parte cuiuslibet negligentia ocio, adhibemus, augmentum ipsum per nos, & alios omni ope, ac opera, prout ex alto conceditur, assidue procurando. Hinc est, quod cum sicut intimantibus vobis accepimus, Zeit Aazon Rex Zale illustris divinitus inspiratus desiderans Baptismatis vnda renasci, & Deo vivo ac vero sub Religionis observantia Christianæ placere, paratus existat vobis, & Ordini vestro concedere Regnum suum, per quod, vobis illud habentibus, vicinæ Sarracenorum regiones de facili possent dominio vestro subijci, & cultui acquiri divino, ac consequenter Christi fideles Terræ Sanctæ libertius, & efficacius subvenire, nec ad aliquem Principem Christianum pertineat Regnum ipsum, Nos provide

attendentes vtilitatem multiplicem, & magnam Catholicæ fidei exaltationem, grandeque Christianitatis robur, quæ de concessione huiusmodi provenirent, vestris supplicationibus inclinati vniuersitati vestræ, ut præfatum Regnum licite recipere, ac acquirere, necnon præmissas Regiones, & alia circumposita Sarracenorum loca, quæ iuris alicuius Christiani Principis non existunt, & acquisita retinere plene, ac libere in perpetuum, necnon in Regno, & Regionibus, & locis prædictis Ecclesias per vestros Clericos idoneos cum suis plebibus gubernandas, plenaque libertate functuras, & Hospitalia construere sine contradictione qualibet, valeatis, ita quod soli Ecclesiæ Romanæ teneamini pro præmissis annum quadraginta Marabotinorum censum in signum libertatis huiusmodi Sedi Apostolicæ persolvendo, auctoritate præsentium indulgemus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Octavo Kal. Octobris. Pontif. nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XXXV.

Obligationis scriptura Magistri cum Priore vocato de Vclès, & alijs apud Lugdunum consistentis ad quasdam sterlingorum Marcas Parisius solvendas. Vide ann. 1244. in Concordijs script. 12. & 1248. script. 1. & 1250. script. 5.

& 6. & 1258. script. 3.

& 4.

IN Dei Nomine, Amen. Anno Incarnationis Christi Millesimo, ducentesimo, quadagesimo, quinto. Pontif. Dñi Innocentij Pap. IIII. anno tertio. Indictione quarta. Octavo Kal. Octobris. Cunctis hanc paginam clareat inspecturis, quod in præsentia mei Bonaventuræ Imperiali auctoritate Notarij, ac testium subscriptorum vir venerabilis Dominus Pelagius Petri Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi apud Sedem Apostolicam constitutus, tam suo

fuo, quàm præfati Ordinis nomine, ac pro suis necessarijs expensis alijsque eiusdem Ordinis negotijs, & vtilitatibus apud iam dictam Sedem Apostolicam promovendis & vtiliter procurandis, præsentibus, volentibus, atque consentientibus Garcia Garciae Præceptore Montis Albani, Dominico Priore Vclensi, Petro Fernandi Præceptore de Moratella, Iohane Martini, Melendo Iohanis, Petro Stephani, Iohane Martini, Rodrigo Fernandi, Aldifonso Martini, & Petro Fratribus Ordinis supradicti, &c. accepisse à Bonifacio Bonsegnoris, Spiliato Combij, Guidone Loterij, Bernardino Proserpini tam pro se, quàm pro Orlando Bonsegnoris, & Hugolino Belmontis eorum socijs Mercatoribus Senensibus & Florentinis, mille Marcas bonorum, novorum, & legalium sterlingorum, tredecim solidis, & quatuor sterlingis pro Marca qualibet computatis, &c. per legitimam stipulationem, se Parisius apud Sanctam Genovesam prima die proximi venturi mensis Iunii plene solutum promisit, &c.

Actum Lugduni præsentibus his testibus, Martino Dominici Clerico supradicti Magistri, Pascasio Scriptore, Garcia Ortiz, Iohane Martini, Iohane Arizæ, & Sebastiano laicis scutiferis eiusdem Magistri. Ego Bonaventura Imperiali auctoritate Notarius interfui, &c.

Anno 1246. Script. I.

Bulla ad instantiam Magistri super Tredecim Ordinis potestate ad deponendum Magistrum, & Magistri potestate ad eligendos Tredecim. Vide revocatam Bullam in nonnullis ann. 1264. script. 4. 5. & 8. & de immediata subiectione vide ann. 1236. script. 2. & 1205. script. 2. num. 3.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Pelagio Petri Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Super dubitationum articulis in Privilegio scælicis recordationis Innocentij Papæ Tertij prædecessoris nostri contentis Ordini vestro concessis, de quibus nos consulere voluisti, devotioni tuæ taliter respondemus, quòd

Magister, qui per electionem Tredecim Fratrum secundum formam prædicti Privilegij electus existit, cum immediatè Romanæ Ecclesiæ subesse noscatur, proculdubio non temporalis, sed perpetuus est censendus, sicut cæteri Superiores Prælati, qui per electionem creantur. Sane cum ex certis causis Magister, qui fuerit pro tempore, posse, dicatur, à Magistratus officio removeri, vtpotè si perniciosus, vel inutilis apparuerit, certi iuris est, quòd causæ illæ apparere debent, & probari iuris ordine servato. Nemini enim venire debet in dubium, quòd Magister non confessus vel legitime convictus pro libito voluntatis illorum Tredecim, aut maioris partis ipsorum non possit, nec debeat amoveri. Ad hæc Magistrum inutilem tunc fore dicimus, cum propter mentis alienationem, vel sensuum impedimenta irrevocabiliter non valet, vt consueverat, vtilitates Ordinis procurare. Et illum Magistrum esse perniciosum asserimus, qui castra vel hæreditates in dispendium alienat, & plus dilapidat Ordini, quam acquirit. Propterea super illo articulo Privilegij supradicti, quo dicitur, quòd si aliquis de prædictis Tredecim Fratrum ex hac vita transierit, vel pro culpa, seu alia quacumque fuerit occasione amovendus, Magister cum consilio reliquorum aut maioris partis alium loco sui sustituat, dubitatur, vtrum Magister in substitutione aliquorum vel alicuius de Tredecim prædictorum cogatur sequi reliquorum consilium vel maioris partis ipsorum, si sibi non videatur salubre. Ad quod tibi taliter respondemus, quòd de iure potes, requisito consilio singulorum prædictorum, si consilium maioris partis ipsorum non videatur tibi salubre, ad substitutionem eorum procedere, prout secundum Deum, & vtilitatem tui Ordinis, tibi videbitur expedire. Dat. Lugdun. Decimo kalend.

Martij. Pontificatus nostri anno

tertio. *Concordat cum*

originali.

SCRIPT. II.

Bulla sub eadem data ac præcedens ad exhortandum Magistrum, ut promissum Imperij Constantinopolitani auxilium opere compleat, quam & præcedentem Bullas secum adduxisse videtur in Hispaniam Imperator Balduinus. Vide hic script.

4. & 1244. in Concord. scrip.

13. & 1245. scrip. 35.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei. Dilecto filio Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. benedict.

Inter cæteras curas, quibus pro exaltatione fidei, & Ecclesiæ multipliciter angimur ad subveniendum Imperio Constantinopolitano à Græcis oppresso eò fortius anxiamur, quò minus Terræ Sanctæ succurri, eodem (quod absit) non liberato, posse creditur subveniri. Cum itaque inter carissimum in Christo filium nostrum Imperatorem Constantinopolitanum Illustræm ex parte vna & Procuratores tuos ex altera super succursu ipsius Imperij sic tractatum fuerit coram nobis, quòd tu cum trecentis Militibus, centum Balistarijs equitibus & centum peditibus, ac mille servientibus bene armatis Constantinopolim vadas in ipso Imperio cum eisdem per biennium moraturus, & idem Imperator Civitatem Visoyæ, & Castrum de Medes cum pertinentijs eorum ad præsens, ne non ad partem de bonis, quæ Domino adiuvante, duxerit acquirenda, tibi, tuoque Ordini largiatur, & quod tu post prædictum biennium Conventum Militum, Balistariorum, & servientium secundum possibilitatem, quam habueris, in præfato Imperio teneas bona fide iuxta nostræ arbitrium voluntatis, discretionem tuam monemus, rogamus, & hortamur in Domino per Apostolica tibi scripta mandantes, quatinus huiusmodi onus sub spe retributionis æternæ, pro honore & exaltatione Ordinis tui hilariter recipere non postponas. Ita ut, sicut ipsius liberatio Imperij tui, & omnium Christi fidelium respicit honorem & commodum, sic te præcipuum in numero sentiat adiutorem, & Deo, cuius in hoc nihilominus cau-

sam prosequeris, ad retributionis iustorum participium admittaris. Dat. Lugdun. Decimo kalen. Martij. Pontificatus nostri anno tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Facultas Infantis Alfonsi paulò post expugnationem Gienensem Magistro concessa ad proficiscendum Constantinopolim.

Infans Alfonsus Illustris Regis Castellæ, & Legionis, Toleti & Gallicie, Cordubæ, Murciæ, & Jahenij Primogenitus, & hæres, dilectis suis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & dilectionem.

Dilectioni vestræ volumus esse notum, quòd Nos ad preces Sanctissimi Patris Domini Papæ, & carissimi affinis nostri Balduini Imperatoris Constantinopolitani licentiam vobis Magistro damus eundi personaliter in subsidium Imperij Romanicæ, &c. Facta carta apud Jahenium. Infant. Exp. XI. die Maij. Era M. CC. LXXXIII. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. IV.

Conventiones & pacta inter Balduinum Imper. & Pelagium Magistrum Imperij & Ordinis suorum nomine apud Vallent Oleti. Vbi sit mentio in num. 6. de iurisdictione Ordinis in Civitate, Castris, & Ecclesijs: Vide an. 1245. script. 34.

Vniversis præsentis literas inspecturis Balduinus Dei gratia fidelissimus in Christo Imperator à Deo Coronatus, Romanicæ Moderator, & semper Augustus, & Frater Pelagius Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania salutem in Domino.

Noveritis, quòd inter Nos Balduinum Imperatorem nomine nostro, & Imperij nostri, & Nos P. Magistrum nomine nostro & Ordinis nostri de voluntate & assensu Domini Papæ, & Fratrum suorum conventio facta est in hunc modum: Nos Magister ibimus in Constantinopolim, & ducemus Nobiscum trecentos Milites Nobiles, quorum erunt de Or-

dine nostro, & alij sæculares tam Nobiles, & si plures possunt esse de Ordine, bona fide erunt; & isti trecenti Milites habebant trecentos destrarios, & trecentos alios equos minores de arma.

2 Item ducemus ducentos Balistarios, quorum centum erunt equites, & centum pedites boni, & probi.

3 Item ducemus mille bonos fervientes pedites cum bonis armis, quos omnes secundum nostrum præstatum habebimus, & tenebimus in Imperio Romanæ à tempore quo pervenerimus in Constantinopolim, vsque ad biennium completum, nisi pro voluntate Domini Imperatoris, antequam perveniamus Constantinopolim, inceperimus inimicos fidei Imperij expugnare, nam biennium supra dictum incipiet numerari ab eo tempore, quo inceperimus guerram facere ubicumque in Imperio de mandato & voluntate Domini Imperatoris contra fidei inimicos prædictos; ita tamen quod in numero prædictorum Militum, fervientium, Balistariorum, & peditam omnes Cruce signati, qui venire nobiscum elegerint computentur. Post prædictum vero biennium debemus ibidem habere, & tenere perpetuo Conventum nostri Ordinis, in quo tenebimus Milites, Balistarios, & fervientes bona fide secundum possibilitatem, & quantitatem bonorum, possessionum, & reddituum, quæ habuerimus in Imperio Romanæ ad arbitrium Domini Papæ, & Ecclesiæ Romanæ.

4 Item quando Dominus Imperator, vel filius suus & futurus hæres de mandato suo fecerit exercitum, vel cavalcaram, Nos, & successor noster, vel Comendator Romanæ, & Fratres ibimus cum eo secundum possibilitatem nostram bona fide. Si vero fecerit exercitum generalem, & ipse non iverit, vel filius suus, & hæres, Nos, vel Comendator ibimus in exercitum in propria persona, si voluerimus, alioquin mitemus Fratres, & homines nostros secundum posse nostrum bona fide in ipsum exercitum, & tunc de terra æquisita habebimus quartam partem.

5 Item faciemus Nos vel Comendator, & Fratres cum ipso Domino

Imperatore vel hærede suo guerram, treguas, & pacem, quotiens ipse fecerit, vel hæres suus cum inimicis & contra fidei inimicos.

6 Nos vero Imperator tenemur, & debemus dare statim, cum ad Curiam Romanam pervenerimus in præsentia Domini Papæ & Cardinalium, prædictis Magistro & Fratribus Civitatem, quæ vocatur Visoya, & Castrum, quod vocatur Medes cum omnibus bonis, iuribus, possessionibus, territorijs in portibus marium, & fluviorum, & pertinentijs eorundem Civitatis & Castri, libera, & expedita; ita scilicet quod nulla Ecclesia Cathedralis, seu alia quælibet, nullus etiam Ordo, nulla Univerſitas, nullum Collegium, sive Corpus, nulla quoque persona Ecclesiastica, vel Sæcularis in Civitate & Castro prædictis, & infra terminos, sive territorio eorundem iurisdictionem aliquam seu possessionem, vel quamlibet actionem seu ius quodcumque habebunt, vel habita retinebunt, vel acquirent, vel apprehendent quocumque titulo sine consensu, & voluntate Magistri & Fratrum Ordinis suprascripti. Et procurabimus pro posse nostro bona fide, quod quantum ad Ecclesias, & personas Ecclesiasticas Dominus Papa procurabit, & interponet auctoritatem suam. Et debent habere prædicti Magister & Fratres quadraginta millia Marcharum Sterlingorum bonorum novorum, & legalium, tredecim solidis, & quatuor denarijs pro quælibet Marcha computatis.

7 Item debemus dare prædictis Magistro, & Fratribus Domos in Constantinopoli, & in territorio eiusdem Civitatis vineas, & hæreditates bonas competentes, & congruas, ubi & vnde possint vivere vulnerati, & infirmi, & ubi possint morari, & manere Magister, & Comendator Romanæ, quando illuc venerint cum Fratribus suis. De terris autem in toto Imperio Romanæ per Nos, vel successores nostros, postquam prædicti Magister, & Fratres illuc venerint, acquisitis, sive sint populatæ, vt scilicet Civitates, Castra, Villæ, Burgi, &c. sive non populatæ, vt Nemora, sylvæ, litora marium vel aliæ cultæ vel incultæ, dabimus & concedemus statim, cum ad Curiam Romanam venerimus in

præsentia Domini Papæ, & Fratrum, prædictis Magistro & Fratribus iure hæreditario in perpetuum quintam partem liberam, & ab omnibus penitus expeditam; de terris verò per ipsos Magistrum, & Fratres, vel homines suos acquisitis, dabimus, & concedemus eis quartam partem similiter liberam, & expeditam, ita tamen quòd si ipsi Fratres aliquam Civitatem vel Castrum obsederint, & ita arctaverint, quòd habitatores non potentes se ulterius defendere, nec volentes se reddere Fratribus, sed nobis potius, vel hominibus nostris, miserint pro nobis, ut se reddant nobis, vel hominibus nostris, Magister & Fratres nihilominus habebunt in locis huiusmodi quartam partem, sicut in alijs per ipsos acquisitis. Exceptis bonis Ecclesiarum & Ecclesiasticarum personarum, de quibus quarta, nec alia pars detrahetur.

8 In cuius rei testimonium, & munimen præsentem cartam sigillis nostris fecimus communiri. Hæc autem omnia acta sunt in præsentia Domine Berengariæ Castellæ, & Legionis Reginæ Illustris, & venerabilium Patrum Ioannis Burgensis, & Cancellarij Castellæ, & Legionis, & B. Abulensis Episcoporum, & Magistri Ioannis Capellani Domini Papæ, & Ecclesie Carnotensis Decani, apud Vallem Oleti. Anno Domini millesimo, ducentesimo, quadragesimo, sexto. Pontificatus Domini Innocentij Papæ Quarti anno tertio, & Imperij nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis paucis, quæ præ vetustate legi non possunt.*

SCRIPT. V.

Balduini quædam obligatio de eo quod Imperij sui Principe consensum adhibebunt in concordiam. De qua supra script. 4.

Noverint universi, ad quos præsentis literæ pervenerint, quod Nos Balduinus Dei gratia Christianissimus Imperator à Deo Coronatus, Moderator Romanie promissimus, & per præsentem promittimus Domino Pelagio Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi, & Fratribus suis, Nos facturos, quod Principes, & Barones Imperij Romanie adhibebunt consentum

suum in omnibus, quæ inter Nos nomine Imperij, & nostro, & Dominum Pelagium Magistrum conventum fuit, &c. Alioquin de nostra propria terra dabimus æquivalens concambium, &c. Actum apud Vallem Oleti, anno Domini M. CC. XLVI. & Imperij nostri anno septimo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1247. Script. I.

Bulla ad exhortandum Magistrum, ut proficiscatur mense Augusto huius anni, cum ob promissa pecunia defectum nihil præcedenti anno actum fuisset in eis.

De quibus ann. 1246. script.

2. & 4.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & Apost. ben.

Licet Nuntios vestros pro illo, de quo præhabitus est tractatus inter carissimum in Christo filium nostrum Constantinopolitanum Imperatorem Illustrum & vos, complendo contractu, ad præsentiam nostram duxeritis destinandos prædictus Imperator non erat paratus eis pecuniam assignare, contractus ille non potuit hac vice compleri, sed assensit, & promittit, se ita facturum, quòd per totum proximum venturum mensem Augusti habebit ex toto illam & Nos similiter tunc parati erimus exhibere; quòd pro isto negotio duximus offerendum. Cum igitur solutionis pecunie memoratæ defectus nequaquam contigerit per contrariæ libitum voluntatis, universitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur per Apostolica vobis scripta mandantes, quatinus in eodem, quo ad negotium Nuntios vestros, qui pecunia vobis promissa nomine vestro recepta plenius præfato mense ad Sedem Apostolicam transmittere procuretis, &c. Dat. Lugdun. Tertio Idus Februarij. Pontif. nostri anno quarto.

Script.

SCRIPT. II.

Bulla commissionis contra Priorem & Fratres Ordinis S. Sepulchri super quibusdam Domibus.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Decano Zamorensi salut. & Apost. bened.

Dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi nobis conquerendo monstrarunt, quod Prior & Fratres S. Christophori Ordinis Sancti Sepulchri, Petrus Fernandi Miles, & quidam alij Salamanticen, Zamorensis, & Legionensis Civitatum, & Diocesum super quibusdam Domibus, redditibus, piscarijs, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Ideoque discretioni tuæ, &c. *in forma communi.* Dat. Lugdun. Secundo Nonas Martij. Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. III.

Bulla, ut Ordo non teneatur ad receptionem alicuius vel provisionem litteras Apost. impetrantis, nisi de hac Bulla expressa fiat mentio. Vide 1326. script. 1. & 1484. script. 3.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. benedict.

Obtentu Catholicæ fidei, pro qua certatis assidue vos æterni Regis Pugiles indefessi, Religionem vestram dignè debemus illa prosequi gratia, quæ sibi esse dignoscitur opportuna. Hinc est, quod Nos vestræ devotionis precibus annuentes vobis auctoritate præsentium indulgemus, ut per litteras impetratas à nobis, seu etiam impetrandas ad receptionem seu provisionem alicuius cogi non possitis inviti, nisi de hac Indulgentia, & Ordine vestro expressam fecerint mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessiois infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit in-

cursum. Dat. Lugdun. Idibus Martij. Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla, ut Fratres Ordinis in Exercitu possint carnes edere à festo quatuor Coronatorum ad primam Dominicam Adventus, de quo in Regula cap. 8.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ Sancti Iacobi salut. & Apost. ben.

Cum Ordinis vestri generosa plantatio fructus plurimos proferat honestatis, Nos in vinea Domini cultores effecti libenter propagines eius extendimus, illaque sibi paterna sollicitudine procuramus, per quæ idem suscipere valeat, auctore Domino, incrementum. Hinc est, quod Nos vestris precibus inclinati devotioni vestræ utendi carnibus annuatim à festo quatuor Coronatorum vsque ad primam Dominicam de Adventu, cum fueritis in Exercitu vel etiam Cavalcatis, illis diebus, quibus hætenus vsi fuistis, auctoritate præsentium concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessiois infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Sexto Idus Aprilis. Pontif. nostri anno quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. V.

Bulla, ut Ordinis Fratres piscari aut venari possint in locis acquisitis vel acquirendis.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Cum Ordinis vestri generosa plantatio fructus plurimos proferat honestatis, nos in vinea Domini cultores effecti libenter propagines eius extendimus, illaque sibi paterna sollicitudine procuramus, per quæ idem suscipere

valeat, auctore Domino; incrementum. Hinc est, quod Nos vestris precibus inclinati devotioni vestrae utendi piscantijs, & venationibus in locis, in quibus hactenus à tempore felicitis recordationis Innocentij Papæ prædecessoris nostri vsi fuistis & in alijs noviter acquisitis, ac etiam, dante Domino, acquirendis, auctoritate præsentium concedimus liberam facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessio- nis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemp- tare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eis se noverit incursum. Dat. Lugdun. Sexto Idus. Aprilis. Pontif. nostri anno quarto. *Concordat eum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla de Ordinis Confraternitatibus intra & extra Hispaniam ac de Privilegijs Frat- tribus concessis super Decimis, necnon de facultate Episcoporum excommunicandi Ordinis Fratres inobedientes eorum Præ- latis. Vide ann. 1245. script. 25. & de sepulturis Fratrum vide ann.

1223. script. 12.

Innoentius Episcopus, servus servo- rum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, & alijs Ecclesiarum Prælati: salut. & Apost. bened.

1. Cum dilectis filijs Fratribus Militiæ Beati Jacobi de Spata fuerit à Prædecessoribus nostris indultum & à nobis postmodum confirmatum, vt semel in anno recipiantur in Ecclesijs ad elemosinas colligendas, quidam vestrum avaritiæ ardore succensi Confraternitates suas Confraternitatibus illorum eadem die in ipsorum adventu præponunt, vt sic Fratres ipsi confusi aut nihil exinde, aut modicum consequantur.

2. Quia igitur hoc indecens est, & in contemptu Dei & Ecclesiæ Romanæ redundat, Prædecessorum nostrorum vestigijs inherentes vniuersitati vestrae per Apostolica scripta præcipiendo man- damus, quatinus cum Fratres ipsi ad

loca vestra pro elemosinis accesserint colligendis, benigne recipientes, & honeste tractantes eosdem ipsos in Ecclesijs vestris admonere populum, & elemosinas quærere libere permittatis, Confraternitates vestras, quas facere potestis quotidie, Confraternitatibus illorum, quæ semel in anno fiunt, nullatenus præponentes, ne occasione illarum elemosinæ pauperum Christi deperiant, & impediatur opera pietatis.

3. Sane quoniam ab eisdem prædecessoribus nostris est statutum, & innovatum à Nobis, vt nemo excommunicet Fratres ipsos, vel eorum oratoria interdicit sine mandato Sedis Apostolicæ speciali, præsentium vobis auctoritate præcipimus, vt ipsos excommunicare, aut eorum Ecclesias interdicare nullatenus præsumatis.

4. De Parrochianis autem vestris, qui Domos eorum invadunt, vel infringunt, aut indebitis molestijs opprimunt Fratres ipsos, & tam eorum deposita, quàm res diripiunt eorum, cum exinde querimoniam deposuerint coram vobis, tam districtam eis iustitiam faciatis, & ita iura eorum defendere ac manutenere curetis, quod ipsi ad Nos pro defectu iustitiæ sæpe recurrere non cogantur, sed Nos sollicitudinem & obedientiam vestram debeamus merito commendare, vosque beneficiorum, quæ in Sancta Domo illa fiunt, participes existatis.

5. Præterea liberas, & absolutas personas, quæ se Domui eorum in sanitate vel infirmitate reddiderint, libere & sine molestia recipi permittatis ab eis, nec ipsos super hoc temperis aliquatenus impedire.

6. Illud autem non mediocriter movet nos, nec modicum derogat Ecclesiasticæ honestati, quod quidam vestrum contra institutionem Sanctorum Patrum in Turonensi Concilio reditam, Fratrum ipsorum corpora, cum decedunt, nolunt sine pretio sepellire, vnde quia tam prava exactio & iniqua non est aliquatenus toleranda, inobedientiæ vobis virtute præcipimus, vt nullomodo à Fratribus vel alijs pro sepultura quicquam exigere, vel accipere, nisi quod spontanea decedentium liberalitas, vel parentum devotio vobis contulerit, attemperetis, sed absque

ullo pretio sepeliatis corpora mortuorum, & si quis hæc ulterius attemptaverit, taliter animadvertatis in eum, quod amplius similia non præsumat.

7. Ad hæc præsentium vobis auctoritate præcipimus, ne ab eis contra tenorem Privilegiorum Apostolicæ Sedis de nutrimentis animalium suorum, sive de ipsis animalibus Decimas exigere præsumatis. Cum autem Oratoria vel cimiteria, secundum quod eis est beneficio Privilegiorum Ecclesiæ Romanæ concessum, duxerint construenda, vos scilicet Archiepiscopi, & Episcopi eis pro se & familia tantum Oratoria dedicare, & cimiteria benedicere procuretis, nec aliquis vestrum contra tenorem Privilegiorum ipsorum id impedire audeat aliquatenus vel turbare.

8. De cætero quoque Fratres Militiæ Beati Iacobi de Spata in vestris Episcopatibus constitutos, qui suum habitum deponentes, per illecebras sæculi, & vitiorum arrupta vagantur, & illos etiam, qui Prioribus suis contumaces & rebelles existunt, & Baiulivas detinent contra voluntates ipsorum moneatis instanter, & pro vestri officij debito compellatis, ut habitum suum depositum resumentes in obedientia Prælatorum suorum devotè ac humiliter perseverent, & Baiulivas sive alia officia per violentiam nullomodo detinere præsumant. Quicumque autem mandatorum vestrorum extiterit contemptores, excommunicationis eos sententia procellatis, quam faciatis vsque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

9. Præterea quicumque de facultatibus sibi collatis à Deo Fratribus subvenerint antedictis, & in tam sancta Fraternitate statuerint se Collegas, eisque beneficia persolverint annuatim, eis de Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate confisi septimam partem iniunctæ poenitentiae relaxamus. Apostolicâ quoque auctoritate ob reverentiam ipsius venerabilis Domus statuimus, ut his, qui eorum Fraternitatem assumpserint, necnon Ecclesiæ, ad quas pertineant, si à Divinis Officijs fuerint interdictæ, ipsosque mori contigerit, sepultura Ecclesiastica non negetur, nisi publici vsurarij aut excommunicati, vel nominatim

fuerint interdicti.

10. Volumus autem, ut liceat eis Confratres suos, quos Ecclesiastica sepultura in Ecclesijs suis malitiosè non permiserint sepeliri, nisi excommunicati vel interdicti fuerint nominatim, aut etiam publice vsurarij, ad Ecclesias Militiæ S. Iacobi tumulandos deferre, & oblationes tam pro eis, quam pro alijs, qui in eorum Cimiterijs requiescunt, exhibitas sine alieni iuris præiudicio retinere.

11. Hoc etiam addidit, ut receptores fraternitatis eiusdem, seu collectarum salvo iure Dominorum suorum sub Beati Petri, & nostræ protectione consistant. Adijcimus insuper, ut si qui eorundem fratrum, qui ad easdem fraternitates missi fuerint, vel Collecturias, in quamlibet Civitatem, Castellum, vel vicum advenerint, si forte locus ipse à Divinis fuerit Officijs interdictus, in eorum iocundo adventu semel aperiantur Ecclesiæ annuatim, & excommunicatis, & nominatim interdictis eiectionis, divina sibi Officia celebrentur, salva in omnibus supradictis declaratione Concilij Generalis.

12. Ad maiorem quoque nostræ mercedis cumulum nihilominus vobis mandando præcipimus, quatinus hanc nostram constitutionem per Parochias vestras nunciati proprijs litteris faciatis. Mandamus etiam, ut si qui de Clericis Ecclesiarum vestrarum præfatæ Militiæ S. Iacobi Fratribus cum licentia Prælati, & Capituli sui sponte ac gratis per annum vel biennium decreverint deservite, nequaquam impediantur, & interim sua beneficia non amittant. Dat. Lugduni Duodecimo kalendas Octobris. Pontif. nostri anno quinto. *Concordat prout est in publico transumpto.*

SCRIPT. VII.

Bulla septima confirmationis Ordinis vestri missive ad annos 1175. script. 1. & 1184. script. 5. & 1187. script. 3. & 1205. script. 2. & 1210. script. 1. & 1223. script. 5.

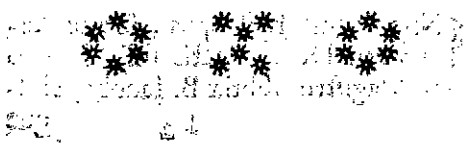
Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Pelagio Petri Magistro Militiæ B. Iacobi, eius-

que Fratribus Clericis & Laicis tam presentibus, quam futuris communem vitam professis in perpetuam memoriam.

Benedictus Deus in donis suis, & Sanctus in omnibus operibus suis, &c. *et in Bulla confirmatoria Alexandri tertij, & cum eisdem et vocibus etiam in illis clausulis, que minus apte videntur temporibus huius Innocentij, et puta:* Hoc sane temporibus nostris in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur, ubi Nobiles quidam viri peccatorum vinculis irretiti, *et que ad illa verba:* In horum autem fidelium Christi Collegio tu dilecte in Domino fili PELAGI PETRI per voluntatem Dei Magisterium super alios & providentiam suscepisti, qui cum quibusdam fratrum tuorum ad presentiam nostram accedens cum humilitate qua decuit, a Sede Apostolica requisisti, ut vos tamquam peculiare filios in defensionem nostram, & locum in quo caput Ordinis factum fuerit, in ius & proprietatem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ recipere deberemus. Unde nos devotionem vestram & bonum in Domino desiderium attendentes de communi Fratrum nostrorum consilio in speciales, ac proprios Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios ad exemplum felicitis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri vos recipimus, & Ordinem auctoritate Apostolica confirmantes, &c. *in omnibus, et in dicta Bulla Alexandri, et que in finem ibi, apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.*

Sanctus Petrus. Sanctus Paulus. Innocentius Papa III. Notas fac mihi Domine vias vitæ. Ego Innocentius Catholice Ecclesiæ Episcopus. Dat. Lugdun. per manum Magistri Martini Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarij. Octavo Idus Novembris. Indictione Sexta. Incarnationis Dominicæ anno M. CC. XLVII. Pontificatus vero Domini Innocentij Papæ

Quartij anno quinto. *Concordat cum originali exceptis qua alio mittuntur.*

no non a quo dicitur per scripta
- Anno 1248. Script. I.

Bulla contra Magistrum super quadam pecunia summa. De qua supra ann.

1245. scrip. 35. & infra 1258. scrip. 3.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Militiæ S. Jacobi salutem & Apost. ben.

Sua nobis dilectus filius Benifacius Bonsegnore Mercator Senensis petitione monstravit, quod, cum idem Fratri Petro, tuo & Fratrum tuorum in Procuratori apud Sedem Apostolicam constituto, rennanti constitutioni de duabus Dietis, mille Anfunos aureos, & ducentas libras Turonenses mutuarit certis sibi loco & termino persolvendis, nondum est ei de ipsa pecunia, licet terminus solutionis effluerit, satisfactum. Quocirca discretionem tuam rogamus attentius & monemus per Apostolica tibi scripta mandantes, quatinus eidem mercatori de prædicta pecunia satisfacias, ut teneris, ita quod idem propter hoc ad nos ulterius revertere non cogatur. Dat. Lugdun. Secundo Nonas Februarij. Pontific. nostri anno quinto. *Concordat cum originali.*

SCR. IPT. II.

Bulla super receptione Petri Nuñez, Militis etiam post Ordinis desertionem.

Vide ann. 1282. script. 1. & 1284. script. 1.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro & Fratribus Domus Militiæ S. Jacobi in Hispania salutem & Apost. ben.

Cum dilectus filius Petrus Nuni Miles lator presentium Confrater vester cupiat ad Domum vestram, aqua exivit, sicut asserit, animi levitate, cum humilitate redire. Universitatem vestram rogamus, & monemus attente per Apostolica vobis scripta mandantes, quatinus eum ad eandem Domum humiliter redeuntem recipiatis salva Ordinis disciplina, & fraternitatem tractetis in Domino charitate. Dat. Lugdun. Idibus Maij. Pontif. nostri anno quinto. *Concordat cum originali.*

Quam-

Quamplures sunt huius anni Regiæ concessiones in Exercitu prope Hispaniam nempe die 27. Ianuarij confirmationes de Mertola & de Ayamonte in Algarvio à novo Rege Fern. successore Sancij. Donatio hæreditatis de Silvar, alia Domorum in Carmona, alia rediditum in Civitate Hisp. si ad manus devenierit, alia Castri de Montemolin, alia Villænovæ de Alcaraz ab Infante die 3. Augusti. Vide ann. 1245. script. 27. &c.

Anno 1249. Script. I.

Bulla contra Magistrum super solutione pecunie. De qua ann. 1245. script. 35.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Domus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. bened.

Sua nobis Bonifacius Bonsignoris devotus noster, & eius socij Cives & mercatores Senenses petitione monstrarunt, quod cum ipsi olim tibi apud Sedem Apostolicam constituto, renuntianti constitutioni de duabus Dietis editæ in Concilio Generali & omnibus litteris & indulgentijs à Sede impetratis & imperrandis eadem, quamdam mutuarunt pecuniæ quantitatem Parisius certis terminis persolvendam eisdem, prout in litteris authenticis super hoc confectis plenius continetur, nondum tamen est eis, quamquam post terminos solutionis effluxos super hoc scripta nostra receperis, satisfactum: propter quod ipsi damna gravia & expensas non modicas se asserunt incurrisse. Ipsis itaque Civibus in eorum nequientes iure deesse, qui sumus ex Apostolatus officio singulis in iustitia debitores, devotionem tuam iteratò monemus per Apostolica tibi scripta mandantes, quatinus eis vel eorum alicui præfentes tibi litteras exhibenti de præfata pecunia cum iustis, & moderatis expensis ac debita restauratione dampnorum, usuris omninò cessantibus, satisfacias, vt teneris. Alioquin dilecto filio Magistro Iohani Astensi, Capellano nostro apud Sedem commoranti prædictam per Apostolica scripta commisimus, vt ipse, non obstantibus constitutione præfata, & indulgentia qualibet à Sede impetrata præ-

dicta, quod nullus Delegatus, Subdelegatus, Executor, aut etiam Conservator in personam tuam excommunicationis, interdicti, vel suspensionis sententiam per Apostolicas litteras non facientes de ipsa indulgentia expressam, vel plenariam mentionem, quibus, vt dicitur, super hoc expresse renuntiasse dignosceris, valeat promulgare, iuxta præmissam formam te ad id per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compellat. Dat. Lugd. Nonis Iulij. Pontif. nostri anno sexto.

SCRIPT. II.

Subdelegatio Magistri Iohannis Astensis Auditoris in Archiepiscopum Tolet. & Conch. Episcopum ad terminum præstendum Magistro Ordinis super solutione. De qua supra script. 1.

Venerabilibus in Christo Patribus Archiepiscopo Toletano, & Episcopo Conchenfi Magister Iohannes Astensis Domini Papæ Subdiachonus & Capellanus, ac eiusdem Palatii causarum Generalis Auditor salutem in Domino.

Cum Dominus Papa Magistrum Domus Militiæ S. Iacobi monendum duxerit, vt de quadam pecuniæ quantitate, quam à Bonifacio Bonsignoris & eius socijs Mercatoribus Senensibus dicitur mutuo recepisse, Parisius certis terminis persolvenda, eisdem cum iustis, & moderatis expensis satisfacias, & idem Dominus Papa suas nobis dederit litteras, vt ipsum ad id per censuram Ecclesiasticam compellamus, si &c. vos vel alter vestrum ipsum ex parte nostra moneatis, vt infra duorum mensium spacium post monitionem vestram eisdem Civibus de præfata pecunia satisfacias Parisius, vt promisit, &c. Dat. Lugdun. Quartodecimo kalendas Julij, Pontif. Domini Innocentij Papæ Quarti, anno sexto.

SCRIPT. III.

Executio præcedentium litterarum ab Archiepiscopo Tolet. D. Guterio & Episcopo Conchenſi D. Matheo Subdelegatis Iudiciis facta.

G Dei gratia Toletanæ Sedis Archiepiscopus, Hispan. Primas. Et Matheus eadem gratia Conchenſis Episcopus executores mandati Apostolici viro Religioso venerabili & discreto Domino Pelagio Magistro Militiæ S. Iacobi in vero salutari salutem.

Noveritis, nos Magistri Ioannis Astensis, &c. inferuntur ut supra. Hinc est igitur, quod discretionem vestram rogamus, monemus, & auctoritate Apostolica exhortamur, quod infra spacium duorum mensium à die monitionis præsentium numerandum, Parisius prædictis mercatoribus satisfacere curetis, alioquin noveritis, quod ex tunc procedemus iuxta traditam nobis formam. Dat. apud Briocam. XVI. kalendas Augusti. Anno Domini M. CC. XLIX.

Anno 1250. Script. I.

Bulla commissionis super questionibus inter Ordinis Magistrum & Priorem de Vclès de quibus Sabinenſis Episcopus Cardinalis Legatus sententiam tulerat. Vide supra ann. 1228. script. 2. & infra 1264. script. 2.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo, & dilectis filiis Decano, & A. Sancij Archidiacono Palentinis salutem & Apost. ben.

Sua nobis dilecti filij Prior & Conventus Clericorum Domus Militiæ S. Iacobi de Vclès insinuatione monstrant, quod cum olim inter ipsos ex una parte, & Magistrum & Milites ipsius Domus Conchenſis Diocesis ex altera super eo, quod ijdem Magister & Milites ipsos quibusdam Decimis, possessionibus, & rebus alijs contra iustitiam spoliarunt, ac super alijs diversis articulis orta fuisset materia questionis, tandem super his, & alijs causam huiusmodi contingentibus fuit in bonæ memoriæ Ioannem Sabinen-

sem Episcopum tunc in partibus illis Apostolicæ Sedis Legatum iuramento tunc inde præfesto compromissum, qui ordinationem quamdam faciens inter eos, illam subinterminatione anathematis, & dampnationis æternæ perpetuò servari mandavit, & ipsos ad Decimas & possessiones restituit supradictas. Sed eo de illis partibus recedente, licet in ordinatione ipsa quædam statuta fuissent in eorundem Clericorum præiudicium & contra tenorem Privilegij eis ab Apostolica Sede concessi, dicti tamen Magister & Milites, iuramenti religione contempta, denuò Clericos ipsos non solum Decimis, & possessionibus nominatis, sed etiam potestate eligendi Priorem, & Clericos ac quibusdam alijs iuribus, contra ius, & antiquam consuetudinem, ac ordinationem præfatam, temere spoliarunt, nec his contenti laicos Clericis, inordinabiliter præferentes compellunt Clericos ad obedientiam Laicis impendendam, & poenitentiam, quam Prior vel alius Sacerdos alicui de Ordine pro suis culpis imponit, ab eodem Priore vel Sacerdote, si etiam causa subsit, relaxari vel commutari non patiuntur. Sed quod nequius est ponunt hoc in potestate cuiuslibet laici ad Domus custodiam deputari. Cumque ijdem Prior & Conventus propter hæc, & alia diversa, & intolerabilia gravamina, quæ ipsis à prædicto Magistro & Fratribus fere continue inferbantur, ad Sedem Apostolicam appellantes à scelicis recordationis Gregorio Papa prædecessore nostro dari obtinuerint venerabili fratri nostro Episcopo, & dilectis filiis Decano Burgenſibus ac Abbati de Palazolo Palentinæ Diocesis suis litteris in mantatis, ut ad locum ipsum personaliter accedentes, ac inquirentes super præmissis diligentius veritatem, dictis Priore, ac Clericis ad ea, quibus invenirent ipsos contra iustitiam spoliatos, sicut iustum existeret, restituis, super alijs, quod canonicum esset, statuere appellatione remota curarent, corrigendo, & reformando ibidem, quæ viderentur correctionis, & reformationis officio indigere, ac facerent duobus vel tribus Clericorum de bonis dictæ Domus ad prosequendum negotium huiusmodi expensas necessarias ministrari, contra

traditores per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compescendo. Et licet prædictus Episcopus & eius Collegæ in negotio ipso procedere aliquandiu incepissent, eodem tamen prædecessore interim debitum naturæ solvente, iidem in ipsius executione negotij procedere ulterius non curarunt in eorundem Prioris & Conventus præiudicium & gravamen, quamquam ab eis fuerint multoties requisiti, propter quod duxerunt ad Nos humiliter recurrendum. Vnde eisdem damus nostris litteris in mandatis, vt, si est ita, in negotio ipso infra tres menses post receptionem litterarum ipsarum appellatione remota procedatur iuxta ipsius Prædecessoris continentiam litterarum. Quo circa discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si dicti Episcopus & eius Collegæ infra idem tempus mandatum nostrum neglexerint adimplere, vos ex tunc in negotio procedatis eodem iuxta traditam illis formam. Quod si non omnes his exequendis potueritis interesse, tu Frater Episcopo cum eorum altero ea nihilominus exequaris. Dat. Lugdun. Duodecimo kalend. Martij. Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissionis super nova alia quaestione inter prædictos Magistrum & Priorem. De quibus vide in præced.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Conchenfi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Prior, & Conventus Clericorum Vclenses Ordinis Militiæ S. Iacobi sua nobis exposuere querela, quod cum in Vclensi Oppido, in quo Prioratus eorum existit, non nisi per vnam portam haberi possit introitus, & egressus, Magister & Fratres Milites Prioratus eiusdem in eadem porta, quæ debet esse communis, sibi prærogativam malitiosè vendicant, & pro quibusdam levibus verbis, vel causis, quæ iidem Prior & Clerici, vel ipsorum aliquis habent cum prædictis Magistro & Fratribus, vel aliquo eorum, ad prædictam portam proprios depu-

tant Ianitores; qui aliquem ex ipsis Clericis, aut eorum servientibus per eam non permittunt ingredi vel egredi, propter quod interdum inter eos odiâ, & scandala oriuntur, & suscitantur etiam iam sopita. Quare dicti Prior & Conventus nobis humiliter supplicarunt, vt providere ipsis super hoc de benignitate Sedis Apostolicæ curaremus. Quo circa fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, dictos Magistrum & Fratres moneas attentius & inducere procures, vt in prædicta porta nullos deputent Ianitores, qui prohibeant præfatos Priorem & Clericos vel servientes ipsorum ingredi seu egredi libere per eandem. Quodsi prædicti Magister & Fratres monitis tuis acquiescere forte noluerint, tu eos, quos ab huiusmodi molestatione præscriptorum Prioris, & Clericorum ac servientium ipsorum omninò desistant, per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compellas. Dat. Lugdun. Kalen. Martij. Pontif. nostri anno septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis ad suspendendas præcedentes & ad citandas partes, vt apud Sedem Apostolicam compareant. De amabili compositione. Vide hic script. seq. 5. & 13.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo Conchenfi salut. & Apost. ben.

Ordinem Fratrum Militiæ S. Iacobi sincera diligentes in Domino charitate multo desiderio cupimus, vt idem Ordo laudabile in spiritualibus, & temporalibus suscipiat incrementum, gaudentes quamplurimum, si salubres habeat sub pacis vnitæ successus, & dolentes non modicum, si sinistram aliquod propter fratrum ipsorum discordiam patiatür. Quia igitur, sicut intelleximus, inter Magistrum & Milites ex vna parte, & Priorem & Clericos eiusdem Ordinis ex altera super Privilegiorum & Regulæ ipsius Ordinis observatione, obedientia, & reverentia, super administrationibus, redditibus, proventibus, ac iuribus, & quam pluribus articulis alijs gravis dis-

cordia est exorta; Nos attendentes, quod, nisi per Sedis Apostolicæ providentiam diffensionis huiusmodi celesiter occurratur, posset ex ea magnum eidem Ordini periculum imminere, ac ideo festinum, & opportunum super hoc remedium opponere cupientes, volumus & præsentium auctoritate tibi mandamus, quatinus utramque partem auctoritate nostra peremptorie citare procures, ut infra competentem terminum eis à te præfigendum per procuratores idoneos, & sufficienter instructos cum præmissis Regula, & Privilegijs, vel eorum transcriptis & alijs munimentis, & rationibus suis Apostolico se conspectui repræsentent, quod super his, & alijs ad bonum statum ipsius Ordinis pertinentibus ordinandum seu statuendum duxerimus, recepturi. Non obstantem constitutione de duabus dietis edita in Concilio Generali. Ad hæc præcipimus, ut prædictis Priori, & Clericis de redditibus, & proventibus ad eos spectantibus expensæ necessariæ ad huiusmodi prosecutionem negotij ministrantur; quibus omnia restitui facias, quæ ipsi postquam ad Sedem eandem suos Procuratores vel Nuntios pro dicto negotio destinarunt, per memoratos Magistrum & Milites ablata seu subtracta esse noscuntur. Universas autem Apostolicas litteras super ipso negotio vel eius occasione à quacumque partium impetratas duximus suspendendas, ne per eas aliquatenus procedatur. Unde firmiter iniungas his, ad quos eadem litteræ sunt obtentæ, ut per eas procedere non præsumant, contradictores & rebelles, quibus nec Privilegium aliquod, nec indulgentiam Sedis eiusdem suffragari volumus in hac parte, per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Quidquid autem super his feceris, nobis per tuas litteras studeas fideliter intimare. Dat. Lugdun. Quartodecimo kalendas Aprilis. Pontificatus nostri anno septimo.

Concordat cum originali.

SCRIPT. IV.

Testimoniales litteræ Magistri ad Reges & Principes in Theutonia constitutos, ut faveant Theodoro Ordinis Fratris & eius socijs: Quos testes vide hic script. 6. vide etiam similes litteras anni.

1233. script. 6.

Venerabilibus in Christo Regibus, ac Principibus, ac Dominis Archiepiscopis, & Episcopis, ac alijs Ecclesiarum Prælatibus per Theutoniā constitutis, Pelagius Petri Magister, & universitas Fratrum Ordinis Militiæ Beati Iacobi salutem in Christo, qui est omnium vera salus.

Quanto Nos, qui reliquimus omnia totius affectu sufficientiæ complementum, personas nostras diverforum generum periculis iugiter exponimus, quantoque ex quadam Ordinis claritate, qui multos in se recipit Nobiles, & continet Generosos nullatenus formidantes septies in die nostrum effundere sanguinem pro eo, qui gratis proprio sanguine nos redemit, tanto apud vos debemus existere cariores, qui sicut omnibus præestis, ita iuvare, ita singulos relevare tenemini. Hinc est, quod, cum Religiosum Fratrem nostrum Theodoricum latorem præsentium, ac alios Fratres nostri Ordinis ad partes vestras secum duxerimus destinandos, qui venientes ad Ordinem nostrum possint recipere, & Signum imprimere, & siquos de Ordine nostro inobedientes invenerint, ad obedientiam secundum Privilegium & Regulam revocare, quam vobis præcipimus præsentari, caritatem vestram duximus in Domino deprecandum, quatenus ipsos propter Dominum, ad cuius cultum tendimus ampliandum, & Apostolicæ Sedis reverentiam, quæ Nos in filios speciales, & peculiare admittit, benignè recipientes, eisdem vestrum consilium, auxilium, & favorem impertientes, favorabiliter eos pertractetis, & habeatis ipsos propensius commendatos. Nos enim super præmissis, & alijs, quæ Ordinem nostrum contingunt, plenariam eis concedimus potestatem. Facta carta in mense Iulij. Sub Era. M. CC. LXXXVIII. *Concordat cum originali.*

Script.

SCRIPT. V.

Compromissum de concordandis litibus inter Magistrum & Priorem, quorum iste personaliter & ille per Procuratorem apud Lugdunum comparuerant. Vide hic script. 3. & compromissi effectum vide script. 13.

IN Dei Nomine. Notum sit omnibus tam presentibus, quam futuris, quod Nos Magister Petrus Fernandi Prior Vclensis, Subdiaconus Domini Papæ, & nos Petrus Fernandi Comendator Hospitalis de Toletto cupientes honorem, vtilitatem, & concordiam nostri Ordinis futuris temporibus procurari super omnibus questionibus, & querelis inter Magistrum, & Milites ex vna parte, & me Magistrum Petrum Fernandi Priorem Vclensem, & Clericos ex altera in Religiosos viros Dominum Garfiam Garfiæ Comendatorem de Monte-Albano, & in me Petrum Fernandi Comendatorem Hospitalis de Toletto, & Petrum Michaelis Comendatorem de Estremera ego dictus Prior nomine meo, & Clericorum Vclensium, & ego Petrus Fernandi Comendator de Toletto Procurator à Magistro Ordinis ad hoc datus de ipsius mandato speciali compromittimus in hunc modum: Quod supradicti Comendatores de Monte-Albano, & de Estremera, & ego Comendator de Toletto bona fide prestito iuramento consideratis vtilitatibus, & bono statu Ordinis tam Clericorum quam Militum dabimus operam & operam efficacem ad sedandas omnes discordias, & querelas motas, vt dictum est, & nascendas. Quod si omnes ad hoc interesse nequiverimus, quod duo ex nobis concorditer fecerint, ordinaverint, vel pro bono habuerint, ratum & firmum in perpetuum habeatur.

Et vt hoc non possit in dubium revocari presentes litteras per Alphabetum diversas super hoc confectas sigillorum nostrorum fecimus munimine roborari. Et vt hæc possint facilius, & vtilius procurari Nos Dominus Goterus, & Dominus Frater Ioannes Clerici Ordinis, qui his interfuimus, bona fide promittimus, & prestitimus cor-

poraliter iuramentum, quòd ad omnia supradicta ad quietem, & vtilitatem Ordinis procuranda operam dabimus, & operam efficacem, sigillorum predictorum appositionem super hoc approbantes. Dat. Lugdun. Nono decimo Kalend. Septembris. Pontificatus Domini Innocentij Papæ III. anno octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Obligatio quedam Procuratoris Magistri super tribus pecuniarum summis dudum mutuo acceptis. De quibus contra ipsum sententia fuerat lata à quodam Auditore. Vide ann. 1245. scrip. 35. & 1248. scrip. 1.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi, Amen. Anno Nativitatis eiusdem M. CC. L. Pontificatus Domini Innocentij Papæ III. anno octavo. Indictione Octava. Mensis Augusti die XXX. Cum Magister Iordanus Domini Papæ Notarius esset à Summo Pontifice datus Auditor super summa mille Alfonso auri, & trecentarum & decem librarum Turonensium, quæ fuerant persolvendæ Bonifacio Bonfegnoris, & alijs Mercatoribus Senensibus & Florentinis ultra summam mille Marcarum Sterlingorum novorum à Magistro & Fratribus Ordinis S. Iacobi, quas per nos Petrum Fernandi Comendatorem de Toledo eorum Nuntium & Procuratorem solvendas destinaverunt, diffinitivam tulerit sententiam, &c. Nos Procurator predictus promittimus, quod in nullo tempore contra ipsam sententiam veniemus, sed eam curabimus sine impedimento quolibet executioni mandari. Quod si forte contigerit, quòd pecunia ipsa non esset soluta in termino in ipsa sententia statuto, promittimus pro damnorum, & interesse recompensatione persolvere per singulos duos menses pro singulis decem Marcis predictis vnam Marcam Sterlingorum ipsorum, & expensas vnus Mercatoris cum vno equo, & vno serviente, vbi cumque fuerit, vsque ad plenam totius pecuniæ solutionem.

Præsens instrumentum dictus Comendator proprio sigillo sigillavit coram Notario, & his testibus, scilicet:

Fra-

Fratribus Petro Stephani, Petro Michaelis, Hugolino, & Theodorico ipsius Ordinis testibus, Roberto, & Meneftro familiaribus dicti Magistri Iordani, testibus.

SCRIPT. VII.

Bulla dispensationis ad convertendos redditus Toletani Hospitalis, in quo Procurator Magistri erat Comendator, in alios pios usus, quàm in Captivorum redemptionem. Vide revocat. dispens. ann. 1299.

scrip. 1. & supra ann. 1180. scrip.
1. num. 2.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Illis precibus benignum præstamus auditum, quæ honestati congruunt, & consonant æquitati, & eis potius exauditionis ianuam aperimus, quæ dignoscuntur pro conservandis Religiosorum iuribus specialiter interponi. Significastis siquidem nobis, quod inclitæ recordationis A. Rex Castellæ quoddam Hospitale ad honorem S. Iacobi apud Toletum fundavit, bonis proprijs & dotavit, ac illud cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis vobis pia liberalitate concessit, statuens, ut eius redditus & proventus, necessarijs Fratrum ibidem existentium de ipsis dumtaxat deductis expensis, in redemptionem cederent Christianorum à Sarracenis illarum partium in vinculis detentorum. Nonnulli autem tam Nobiles, quàm alij, dicti Regis pia vestigia imitantes, multa de bonis proprijs eidem Hospitali modo simili donaverunt. Quare nobis humiliter supplicastis, ut, cum pro eo quod, eliminatis iam de eisdem partibus per Dei gratiam Sarracenis, præfatos redditus & proventus in redemptionem huiusmodi convertere non potestis, hæredes dictorum Nobilium, & aliorum donationes huiusmodi revocare præsumant, providere super hoc paternæ diligentia curarem. Nos igitur vestris iustis supplicationibus inclinati donationes tam per Regem ipsum, quàm per alios prædictos factas propter hoc Hospitali præfato, sicut sunt provide, & in aliorum præiudicium non redundant, au-

ctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communi-mus, ita quod in alios pios usus proventus, & redditus huiusmodi convertatis.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Nonis Septemb. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VIII.

Bulla dispensationis ad commercia cum Sarracenis. An cum Vassallis dumtaxat aut etiam cum bis & alijs, videtur in dubio ampliandus favor. Vide 1239. script. 2.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Sinceræ devotionis affectus, quem ad personam nostram, & Romanam gentis Ecclesiam, nos inducit, ut vestris petitionibus benignum accomodemus auditum, eas præcipue ad exauditionis gratiam admittendo, quæ salutem animæ, necnon & vestrum commodum specialiter respicere dignoscuntur. Significastis siquidem nobis, quod vos plura Castra, Villas, & alia loca de Sarracenorum eripuistis manibus, & vestræ ditioni, divina operante potentia, subiecistis, in quibus nonnulli habitant Sarraceni, qui certa tributa annis singulis vobis reddunt. Quare nobis humiliter supplicastis, ut cum eisdem Sarracenis contrahendi mutuum, eis vendendi, ac ab ipsis emendi res vobis necessarias concederemus vobis liberam facultatem. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati auctoritate præsentium vobis concedimus postulata. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessio-nis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se no-

verit incurfurum. Dat. Lugdun. Nonis Septembris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IX.

Bulla ad absolvendos eos, qui commercia cum Sarracenis ante dispensationem precedentem vsi sunt.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Ex parte tuâ nobis extitit intimatum, quod nonnulli Ordinis tui Fratres, & ipsorum familiares Sarracenis victualia, & animalia vendiderunt, & receperunt mutuam ab eisdem. Quare nobis humiliter supplicasti, vt saluti eorum in hac parte providere paterna sollicitudine curaremus. Nos igitur animarum salutem super omnia cupientes, tuis supplicationibus inclinati præsentium auctoritate concedimus, vt Diocesani locorum, in quibus prædicti Fratres, & familiares existunt, possint ipsis hac vice iuxta formam Ecclesiæ absolutionis beneficium imperitari, iniuncto eis, quod de iure viderint iniungendum. Dat. Lugdun. Octavo Idus Septembris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. X.

Bulla ad Hispaniæ Prelatos, Legatos Apostolicos in concedendis indulgentiis absque revocatione facultatis Prioris in Hispania Provincialis Ordinis Predicatorum. De qua supra ann. 1245. script. 3. Unde Predicatoribus Ordinis dumtaxat cum Episcopis & Fratribus Ordinis Predicatorum conceditur in hac & citata Bulla indulgentias Ordinis predicare. Vide etiam ann. 1234. script. 8. num. 4 & de alijs Bullis Cruciate. Vide ann. 1303. script. 1.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis salut. & Apost. ben.

Cum sicut ex parte dilectorum filiorum Magistri, & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis extitit intima-

tum, iidem non sine magno ferunt dispendio, & gravi personarum periculo, ac suorum tam Militum, quam peditum multa strage, &c. *vt in Bulla ad Provinciale Fratrum Predicatorum, & cum eisdem vocibus, excepta fraternitati vestra, pro discretioni tue; quantum unversos fideles per vestras Civitates & Dioceses constitutos iuxta datam vobis à Deo prudentiam, tam per vos, quam per Fratres eiusdem Ordinis providos, & honestos, & ad id idoneos, quibus ad hoc vestras litteras concedatis, attentis, & crebris exhortationibus inducentes, vt ad præmissorum Castrorum, &c. vt supra Kalendis Septembris anno tertio. Peccaminum suorum indulgentiam sicut expedire videritis concedatis. Dat. Lugdun. Septimo Idus Septembris. Pontif. nostri anno Octavo. Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. XI.

Bulla notabilibus clausulis expedita de Privilegijs & indulgentijs subvenientibus Terra Sanctæ concessis in favorem Ordinis, & de eius Clericis, quibus exhortationes fidei committuntur: Sicut supra scrip. 10. & 1272. scrip. 2. & seq.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutis salut. & Apost. ben.

Catholicæ Fidei cultum longius latiusque diffundi per Orbem continue super omnia cordis nostri desiderabilia cupientes vehementis non immerito tristitiæ telo confodimur, quod aliqui sic nostro in hac parte desiderio affectu obviant contrario & effectu, quod si dem ipsam odio continuo persequentes eam extinguere sedulo crudelitatis prosecutione laborant, dum ipsius cultores abolere de superficie terræ, quibus possunt viribus, moliantur, contra quorum insolentiam eò animosius, & efficacius est ab unversis Christi fidelibus exurgendum, quod minus ipsius Redemptoris sustinere debent obprobrium, & Christianæ Religionis augmentum tenentur ardentius procurare. Hinc est, quod cum in partibus Hispaniæ Christianus populus frequentibus

Sarracenorum insultibus impetatur, propter quod expedit in manu robusta, & perseveranti constantia huiusmodi Christi hostibus à Christianicis pro Christianitatis defensione resisti, & dilecti filij Magister, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi pro fide orthodoxa tuenda, & cultu Christiani nominis ampliando velut eiusdem fidei speciales athletæ, nec personis parcentes nec rebus contra præfatos hostes in eisdem partibus indefessa strenuitate decerent, fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus tam per vos, quam per Fratres eiusdem Ordinis providos & honestos, ac ad id idoneos, quibus ad hoc vestras litteras liberaliter concedatis, universonos fideles per vestras Civitates, & Dioceses constitutos, ut recte pensantes, quod ipsorum principaliter interest, pro ipsius conservatione fidei, & cultus dilatare prædicti virtuosè pugnate ad resistendum præfatis hostibus, expugnandumque ipsos unà cum Magistro, & Fratribus memoratis ferventibus animis potenter exurgant, attentis, & crebris exhortationibus iuxta gratiam vobis attributam cælestis inducat. Nos enim de Omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vestrarum Civitatum, & Diocesum, qui prædictis Magistro & Fratribus personaliter contra huiusmodi fidei inimicos accesserint, quique iuxta facultatem, & qualitatem suam bellatores idoneos in expensis proprijs duxerint destinandos, necnon qui in expensis alienis per unius anni spacium moraturi, vel de bonis suis eisdem Magistro & Fratribus congruum super hoc subsidium ministrabunt, iuxta quantitatem subsidij, & devotionis affectum illam indulgentiam, idemque Privilegium elargimur, quæ Terræ Sanctæ subvenientibus conceduntur. Dat. Lugdun. Septimo Idus Septembris. Pontif. nostri anno Octavo *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XII.

Bulla ad habendas & instituendas Nundinas, vulgò Ferias seu Mercados, in terris sub dominio Ordinis constitutis.

Vide ann. 1300. scrip. 3.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & Apost. bend.

Personas vestras sincera diligentes in Domino charitate libenter petitionibus vestris benignum accomodamus audirum, eas præcipue ad exauditionis gratiam admittendo, quæ vestrum commodum, & Ordinis vestri augmentum specialiter respicere dinoscuntur. Hinc est, quod Nos vestris supplicationibus inclinati, vobis facienda de novo, sine iuris præiudicio alieni, Nundinas in terris vestro subiectis dominio auctoritate præsentium liberam concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Sextodecimo Kalend. Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XIII.

Bulla ad absolvendos Ordinis Fratres per Conchensem Episcopum Apost. Iudicem excommunicatos vigore commissionis. De qua hic script. 3. Amicabilis enim præcesserat compositio, vide etiam hic scrip. 5.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Decano Toletano salutem & Apost. ben.

Ex parte dilectorum filiorum Magistri, & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis extitit intimatum, quod Venerabilis frater noster Conchenfis Episcopus in eos pro eo, quod ad mandatum suum Clericis eiusdem Ordinis contra eos & Fratres ipsius Ordinis causam habentibus expensas necessarias non solverunt, excommunicationis

sententiam, auctoritate Apostolica, promulgavit. Cum igitur iisdem Magister, & Fratres super his apud Sedem Apostolicam amicabiliter composuerint cum Clericis supradictis, Nos ipsorum supplicationibus inclinari discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus eidem Magistro, & Fratribus sine dilatione ac difficultate qualibet iuxta formam Ecclesiæ absolutionis beneficium largiaris. Dat. Lugdun. Decimo Kalend. Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XIV.

Bulla, ut Fratres Ordinis super rebus Ecclesiasticis (de personis enim eorum ac de Clericorum rebus nullum erat dubium) convocati ante seculares iudicem, huius forum declinent. Vide anno 1217. scrip. 8.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Devotionis vestræ promeretur sinceritas, ut favore vos multiplici prosequentes vestris petitionibus, quantum cum Deo possumus, annuamus. Vestris itaque supplicationibus inclinati auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut, si contingat vos super rebus ad forum Ecclesiasticum pertinentibus coram sæculari Iudice conveniri, liceat vobis per exceptionem fori, huiusmodi iudicium declinare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eis se noverit incursum. Dat. Lugdun. Decimo kalend. Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XV.

Bulla de libertate Fratrum Ordinis à solutione Gabelarum & aliorum, quæ de secularibus exiguntur, in emptio-nibus, aut venditionibus. Vide ann. 1481. scrip. 2.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Solet annuere Sedes Apostolica pijs votis, & honestis petentium precibus favorem benivolum impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, ut de blado, vino, lana, lignis montaticis, lapidibus, animalibus, & alijs, quæ aliquando pro vestris utilibus emere, vel vendere vos contingerit, nulli Pedagum, Roagia, Gabelas, quæ pro hijs à sæcularibus exiguntur, solvere teneamini, auctoritate vobis præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eis se noverit incursum. Dat. Lugdun. Decimo kalend. Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XVI.

Bulla referens quandam concessionem Ordini facta de continuo assistente familiari coram Romanis Pontificibus, per quam se ad eum recipiendum paratum esse Summus Pontifex rescribit.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro & Fratribus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Quia vos, & Ordinem vestrum benivolentia prosequimur speciali, libenter vobis in hijs, quæ illius honorem, & utilitatem respiciunt, providemus. Cum igitur vobis, & eidem Ordini, ut aliquis semper de Fratribus vestris noster & Successorum nostrorum, qui pro tempore fuerint, familiaris existat,

& serviat coram nobis, de gratia concesserimus liberali. Ecce, ut huiusmodi gratia suum continuè fortiatum effectum, parati sumus affectuose recipere illum, quem ex vobis idoneum ad Nos propter hoc duxeritis destinandum. Dat. Lugdun. Decimo kalendas Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XVII.

Bulla de Hospitalitate Episcopis in Ordinibus Domibus exhibita non ex debito sed gratuita & spontanea intelligenda.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem. & Apost. ben.

Intimantibus vobis accepimus, quod, cum exhibeatis vos in Hospitalitate omnibus liberales Diocesani vestris, & alijs Ecclesiarum Prælati, eorumque familijs, cum ad Domoſ vestri Ordinis declinant charitative necessaria ministrantes, nonnulli Prælatorum ipsorum huiusmodi gratiam convertere molientes in debitum, & quod sic sponte ipsis impenditis, deberi sibi ex antiqua consuetudine asserentes, vos & præfatas Domoſ propter hoc multipliciter aggravant & molestant. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati volentes vestræ in hac parte quieti paterna diligentia præcavere, ne quisquam Prælatus deinceps id à vobis ex debito exigere vel extorquere præsumat auctoritate presentium districtius inhibemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugdun. Octavo kalendas Octobris.

Pontif. nostri anno Octavo.

Concordat cum originali.

SCRIPT. XVIII.

Bulla ad Archidiaconum de Alcaraz super Hospitalitate in precedenti Bulla declarata.

InnoCentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono de Alcaraz in Ecclesia Toletana salutem. & Apost. ben.

Intimantibus dilectis filiis Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi accepimus, quod cum se exhibeant in Hospitalitate omnibus liberales Diocesani eorum, & alijs Ecclesiarum Prælati, eorumque familijs, cum ad Domoſ eorundem Ordinis declinant charitative necessaria ministrantes, nonnulli Prælatorum ipsorum huiusmodi gratiam convertere molientes in debitum, & quod sic sponte ipsis impendunt, deberi sibi ex antiqua consuetudine asserentes, ipsos, & præfatas Domoſ propter hoc multipliciter aggravant, & molestant. Nos igitur ipsorum Magistri & Fratrum supplicationibus inclinati, volentes eorum in hac parte quieti paterna diligentia præcavere, ne quisquam Prælatus deinceps id ab ipsis ex debito exigere, vel extorquere præsumat, auctoritate litterarum nostrarum duximus districtius inhibendum. Quocirca discretionis tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus non permittas ipsos contra inhibitionis nostræ tenorem super his ab aliquibus indebite molestari, molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Dat. Lugdun. Octavo kalendas Octobris. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XIX.

Regis Castellæ litteræ ad Concilium de Moya super votis S. Iacobi vulgò Almundes vel zelemines aut Mercedes Ordinis Hospitalibus de Mercede Redemptionis solvendis. Vide ann. 1171. script. 3.

& 1220. script. 3. & 1481.

script. 3. & 4.

Ferrandus Dei gratia Rex Castellæ & Toleti Legion. Gall. Sivillæ, Cord. Murc. & Jahenij. Al Conceio de

de Moya , & à todòs los otros Omes de mio Regno que esta mi carta vien saluitem , & gratiam. Sepades que fobre querella que me fizo el Maestro de Vclès Don Pay Correa de vos el Conceio de Cuenca que dicie que non le queriedes dar los almudes, asi como gelos solidos dar en tiempo de mio Avuelo , que vino el Maestro de Vclès Don Pay Correa por si , & por su Orden ante mi , & otrofi vinieron omes bonos de vos el Conceio de Moya con cartas de personeria , & con recabdo , & io oi las razones de ambas las partes , & vi los privilegios que tiene el Maestro de vos el Conceio sellados con vuestro seello & otorgados de mio Avuelo de como dierades aquellos almudes al Maestro , & à la Orden de Santiago para facar Cativos. Et esto tengo io que se diò muy bien , & por merced , & por alimofna , & que lo diestes vos à vuestro placer , & por vuestro privilegio seellado. Onde vos mando firmemiente que les dedes los Almudes à la Orden asi como nunca mejor gelos diestes en tiempo de mio Avuelo , & en el mio fata agora de poca fazon acà , & non fagades end al , si non peffar mie de corazon , & non vos lo consentria. Et porque esto sea mas firme mandè sellar esta carta con mio Seello. Dat. in Sivilla Reg. exp. XX. die Novembris. Sancius Martin fecit. Era M. CC. LXXXVIII. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XX.

Littera Conchen. Episcopi ad Concilium de Moya de precedenti materia. Vide etiam Bullam eodem tempore impetratam supra script. 7.

Mattheus permissioe Divina Conchen. Episcopus, dilectis in Christo filijs Concilio Modiensis & Concilij Aldearum eius salutem. & benedixit. Sepades que Freires de la Orden de Vclès nos dixieron que los derechos que solidos dar à la Casa de la Merced vos & vuestros antecessores , que tales ay de vos que non los queredes dar asi cuemo solien ser dados en tiempo del Rey Don Alfonso. Esi asi es , mandamos vos que vista esta carta

gelos dedes luego ; & si non , mandamos que mientos avemos de Nuestro Señor el Papa de facer sentencia , & demàs vientos carta del Rey en que vos manda que gelos dedes. Onde mandamos à los Clerigos à quien esta carta muestra da fuere que los amonesten , que los den luego & si non que fagan sentencia. Dat. apud Concham. III. kalendas Martij. Anno ab Incarn. Domini M. CC. L. *Concordat prout est in Codice maiore.*

Anno 1252. Script. I.

Concordia Magistri & Portugaliae conventus cum Episcopo & Capitulo Vlixbonens. super Ecclesijs de Almadana, Sifimbria, Palmela, Setuval, & alijs in Vlixbonensi Diocesi consensentibus cum quadam terminorum descriptione. Vide 1245. script. 20.

Noverint univrsi presentem litteram inspecturi, quod Nos A. divina miseratione Episcopus, & Capitulum Vlixbonense considerantes multiplices necessitates Magistri, Comendatoris & Fratrum Ordinis Militie Sancti Iacobi in Regno Portugaliae, & eis volentes, quantum cum Deo possumus, subvenire concedimus eis Ecclesias de Almadana, de Sifimbria, de Palmella, de Setuval, de Bello-Monte, de Villanova de Cavia. Concedimus etiam eis, quod possint facere Ecclesias in Choquoteca, & in Saliroia, & in alijs terminis dictorum Castrorum, & Villarum, seu locorum, vbi viderint expedire, requisita super edificandis auctoritate nostra speciali, cum fuerint fundandæ. Concedimus etiam, quod fructus, redditus, seu proventus, quos Priores & Clerici dictarum Ecclesiarum percipere consueverint de Ecclesijs ipsis, in quibus fuerant Priores instituti, & similiter redditus & proventus aliarum Ecclesiarum, quæ potuerint de novo edificari, & quæ iam edificatæ sunt, nondum tamen in eis fuerunt Priores hactenus instituti, possint habere, & in suos usus convertere, ita tamen quod ad omnes Ecclesias supradictas, tam iam edificatas, quam edificandas cum edificatæ fuerint, presentent Nobis Clericos sui Ordinis vel alios

seculares idoneos, quos Nos ad eorundem praesentationem debemus instituire in eisdem, quod & si ipsi Religiosi magis elegerint vnum ad praedictas Ecclesias praesentandum, & Nos eundem praesentatum ipsis Ecclesijs praeficere debemus. Ipse etiam qui praerit ipsis Ecclesijs solus, vel plures, si plures fuerint instituti, solvat integre & fideliter, & sine diminutione aliqua iura Nobis debita de ipsis Ecclesijs, videlicet de Ecclesijs de Almadana Nobis Episcopo, Nobis autem Capitulo de omnibus alijs Ecclesijs, quae in hac carta continentur scilicet de Sefimbria, de Palmella, de Setuval, & de Ecclesijs de terminis eorundem locorum aedificandis debent solvere Nobis Capitulo tertiam omnium Decimarum cuiuslibet rei partem, & mortuorum. De Ecclesijs autem de Bellomonte, & de Cavia & de terminis suis omnibus, si aliqua propterea factae fuerint in Choquoteca, debent Nobis Capitulo solvere quartam partem omnium Decimarum, & mortuorum, sicut & de praedictis alijs Ecclesijs Nobis solvere tertiam tenentur (praeterquam de Tertadico ipsorum Religiosorum) scilicet de quarta parte debita ipsis de Regalengo suo, quod dant alijs excolendum, nec proprijs manibus suis, vel sumptibus excolunt, quam partem ipsi Religiosi debent recipere indecimaram, & eius Decimam integram retinere. Similiter & de alijs, quae ratione dominij, & non intuitu Ecclesiarum in praedictis locis recipiunt de mari vel de terra, excepto Regalengo, quod dicti Religiosi habent in Sefimbria, & terminis suis, de quo, praeterquam de quadam vinea quam de novo Religiosi plantaverunt, debet solvi Ecclesijs Decima, & Capitulo Tertia. De omnibus vero alijs possessionibus, quas dicti Religiosi haecenus adquisierunt, vel de caetero acquirunt in omnibus praedictis locis, Ecclesiae fundatae, vel fundandae, debent percipere Decimas.

2 Qui vero ad ipsas Ecclesias praesentati fuerint, statim cum in eas instituti fuerint, iurabunt ad Sancta Dei Evangelia, quod omnia supradicta iura solvent nobis & successoribus nostris integre, & fideliter, & debitam reverentiam, & obedientiam tamquam

Priores aliarum Ecclesiarum Nobis subiectarum exhibebunt, & nos Episcopus in omnibus praedictis locis debemus habere, & exercere iurisdictionem nostram secundum quod in alijs locis Vlixbonensis Diocesis Nobis subiectis habemus, & exercemus, non obstantibus indulgentijs, seu Privilegijs dicto Ordini a Sede Apostolica concessis, quibus quantum ad supradicta dicti Religiosi renunciant simpliciter & de plano. Et si forte dicti Religiosi removendum viderint ex aliqua causa ab administratione alicuius Ecclesiae de praedictis in ea institutum, hoc debent nobis significare, & Nos ad eorundem petitionem eum removebimus, & alterum eiusdem remoti loco, quem debent statim Nobis praesentare, in eadem Ecclesia instituere debemus sine mora damnata, qui ad omnia praedicta Nobis teneatur, sicut & antecessor eius.

3 In Ecclesijs de Almadana, de Sefimbria, & de Palmella Episcopus visitabit, & procuraciones percipiet, sicut haecenus percipere contuevit. In Ecclesijs vero de Setuval, de Bellomonte, & de Villanova de Cania, & alijs, quae de novo fundatae fuerint, ut in Saberoia, & alijs locis supradictis, nomine procuracionis debent solvi Nobis Episcopo de qualibet Ecclesia quatuor Morabitorum denariorum quales currerint in ipsis locis. Debent autem Magistri Scholarum habere & exercere in Ecclesijs de Almadana, de Sefimbria, & de Palmella iurisdictionem, & procuracionem, & debita iura sua percipere, ut antecessores sui haecenus habuerunt, & in alijs omnibus supradictis Ecclesijs, sicut in istis, ita tamen quod in illis locis, in quibus Episcopus debet habere quatuor Morabitorum nomine procuracionis, Rectores ipsorum locorum in procuracione Magistri Scholarum non teneantur expendere ultra duas Morabitorum Portugaliae monetae, & praeter praedicta nihil debemus exigere de ipsis Ecclesijs proxime positis scilicet de Setuval, de Bellomonte, de Villanova de Cania, & de novo aedificandis.

4 Dicti etiam Religiosi ad mandatum Episcopi Vlixbonensis debent Ecclesias in praedictis locis construere, ubi idem Episcopus cum consilio sui

Capituli, & Magistri, vel Comendatoris, & Conventus de Mertholla viderit construendas. Tertiarios etiam eorundem Episcopi, & Capituli recipient ad colligenda iura sua, si eos in iam dictis Ecclesijs voluerint deputare.

5 Et Nos Dominus Pelagius Petri Magister Militiæ S. Iacobi, & Conventus eius & Dominus Gonsalvus Petri Comendator eiusdem Ordinis in Regno Portugalix, quia scimus omnia prædicta loca in Diocesi vestra sita esse & ad Ecclesiam vestram pertinere, vos Dominum A. Episcopum Vlixbonensem recognoscimus Diocesana esse in ipsis locis, & omnia supra prædicta, secundum quod scripta sunt, concedimus & approbamus nomine nostro, & successorum nostrorum & Nos observaturos promittimus bona fide. Et Nos Episcopus, & Capitulum memorati illud idem promittimus bona fide.

6 Sunt autem termini de Palmella versus Alcazar per fluvium de Cexzolla secundum quod intrat in fluvium de Alcazar, & versus Cabrellera per Mauram, quæ dicitur Salvatoris Ariæ. Termini autem de Cania versus Cabrellera sunt secundum quod incipiunt descendere aquas ad Caniam, & ex alia parte secundum quod terra dicti Ordinis dividit cum Monte-Majori, & cum Culuchy, & Benavento. Ut autem hæc plenius robur obtineant firmitatis, duas cartas divisas per Alphabetum exinde fieri fecimus sigillis nostris & sigillorum prædictorum Magistri & Conventus munimine roboratas. Acta sunt hæc apud Vlixbonam mense Aprilis sub Era M. CC. LXXX. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla super quadam Ecclesia Sancti Spiritus de Matin Salpiensis Diocesis in Sicilia à Cardinali Petro S. Georgij Ordini donata. Vide script. seq.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo Troiano salutem, & Apost. ben.

Significaverunt nobis dilecti filij Magister, & Fratres Ordinis Militiæ S.

Iacobi, quod olim dilectus filius noster Petrus S. Georgij ad velum Aureum Diaconus Cardinalis, tunc Apostolicæ Sedis Legatus Ecclesiam Sancti Spiritus de Matina Salpiensis Diocesis de iure vacantem cum omnibus iuribus & pertinentijs suis eis, & eorum Ordini contulit, ita tamen, quod in festo S. Iacobi Ecclesiæ Romanæ tenerentur unam vnciam auri nomine census annis singulis exhibere, prout in ipsius Cardinalis litteris inde confectis plenius continetur. Nos igitur eorum supplicationibus inclinati, quod per eundem Cardinalem provide factum est in hac parte ratum habentes & gratum, id auctoritate litterarum nostrarum duximus confirmandum. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus dictos Magistrum & Fratres contra confirmationis nostræ tenorem non permittas super his ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstantibus si præfata Ecclesia Sancti Spiritus per quondam Fredericum dudum Romanorum Imperatorem, aut officiales ipsius alicui sit collata, vel si aliquibus personis à Sede Apostolica sit indultum, quod ad provisionem alicuius minimè teneantur, seu quod per ipsius Sedis litteras interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, nisi in eis de indulto huiusmodi expressa mentio habeatur, seu constitutione de duabus dietis edita in Concilio generali. Dat. Perusij. Tertio Nonas Iulij. Pontificatus nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ad confirmandam Donationem à prædicto Cardinali in Sicilia factam ann. 1251. Vide supra script. 2.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Militiæ S. Iacobi salutem, & Apost. benedict.

1 Religionis vestræ meretur honestas, ut vos in Christi visceribus amplexantes petitionibus vestris, quantum cum Deo possumus, annuamus.

Sig.

Significastis siquidem nobis, quod olim dilectus filius noster P. S. Georgij ad Velum aureum Diaconus Cardinalis, tunc Apostolicæ Sedis Legatus Ecclesiam Sancti Spiritus de Martin Salpiensis Diocesis tunc de iure vacantem cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis vobis & Ordini vestro contrulit, ira tamen quod in festo S. Iacobi Ecclesiæ Romanæ teneremini vnam vnciam auri nomine census annis singulis exhibere, prout in ipsius Cardinalis litteris inde confectis plenius continetur. Nos igitur vestris supplicationibus inclinari, quod per eundem Cardinalem provide factum est, in hac parte ratum, & gratum habentes, id auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est:

2 Petrus miseratione divina S. Georgij ad Velum Aureum Diaconus Cardinalis, Apostolicæ Sedis Legatus dilectis in Christo Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ Sancti Iacobi salutem in Domino. Devotionis vestræ religio meruit, vt vos favorabili prosequentes affectu vestris intendamus commoditatibus vigilantiter. Quapropter, in Christo dilecti, vestris supplicationibus inclinati Ecclesiam S. Spiritus de Martin Salpiensis Diocesis de iure vacantem cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis vobis, & Ordini vestro de gratia conferimus speciali, & Fratrem Bartholomeum Ordinis vestri Præceptorem in Italia vestro nomine de ipsa præsentialiter investimus. Non obstante, si collata fuerit alicui per quondam Fredericum Principem Romanorum aut Officiales ipsius. Ita tamen quod in festo Beati Iacobi Ecclesiæ Romanæ teneamini nomine census vnam vnciam auri annis singulis exhibere. Nos enim decernimus irritum & inane quidquid super hoc in vestrum præiudicium contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ collationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumserit, indignationem Dei & Sedis Apostolicæ se noverit incursum. Dat. Adriæ. XIII. kalendas Augusti anno Domini M. CC. LI.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Perusij. III. Nonas Iulij Pontif. nostri anno Decimo *Concordat cum originali.*

Anno 1253. Script. I.

Bulla in favorem Magistri D. Pelagij Petri Correa, ne ultra duas Dietas ab Vclens si Domo trahi possit in iudicium concessa ad quinquennium.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Fratri Pelagio Petri Magistro Ordinis Militiæ Sancti Iacobi salut. & Apost. ben.

Meretur tuæ devotionis sinceritas, vt favore te Apostolico multipliciter prosequentes specialem tibi gratiam faciamus. Hinc est, quod Nos tuis supplicationibus inclinari devotioni tuæ, vt per litteras Apostolicas ultra duas dietas extra Domum Vclens tui Ordinis Conchensis Diocesis super rebus, quas infra easdem dietas Domus ipsa obtinet, ad iudicium minime trahi possis, nisi litteræ ipsæ de hac indulgentia plenam & expressam, seu de verbo ad verbum fecerint mentionem, auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Præsentibus post quinquennium minime valituris. Dat. Perusij. Decimo kalendas Martij. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissionis seu conservatoria ad præcedentis gratia defensionem.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Thesaurario Tolerano salut. & Apost. ben.

Meretur dilecti filij Fratris Pelagij Petri; Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi devotionis sinceritas, vt favore ipsum Apostolico multipliciter presequentes specialem sibi gratiam faciamus. Hinc est, quòd Nos eius supplicationibus inclinati devotioni suæ, vt per litteras Apostolicas vltra duas Dietas extra Domum Vclès sui Ordinis Conchenfis Diocesis super rebus, quas infra easdem Dietas Domus ipsa obtinet, ad iudicium minime trahi possit, nisi litteræ ipsæ plenam & expressam, seu de verbo ad verbum de indulgentia huiusmodi fecerint mentionem, per nostras litteras vsque ad quinquennium duximus indulgendum. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus; quatinus non permittas, dictum Pelagium contra concessionis nostræ tenorem super his ab aliquibus indebite molestari, molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Dat. Perusij. Decimo Kalend. Martij. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Donatio Castrorum de Alcabdet, Torre Pexin, Yntur, Albatana & aliorum bonorum in Regno Murcia, necnon & in Castella Veteri à Nobili Sancio de Mazuelos & eius vxore in Vclesio facta. Vide ann. 1255. scrip. 1.

CONozuda cosa sea à todos los Omes que esta nuesta carta vieren, cuemo Nos Don Pelay Perez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de Santiago con consentimiento de nuestro Cabildo General è con otorgamiento de Don Pedro Fernandez Comendador de Segura damos à vos Don Sancho Sanchez de Mazuellos è à vuestra mugier Donna Maria Gonçalvez por muchos bienes que vos en la nuestra Orden ficiestes & faredes, Ella con sus entradas è salidas con todos sus terminos è rios & con todas sus pertenencias, asì como la Orden la avemos, que la ayades en todos vuestros dias è despues de vuestros dias amos à dos, que sinque Ella la sobredicha à la nuestra Orden de Vclès, &c.

2 Et Nos Don Sancho Sanchez de Mazuellos en vno con Donna Maria Gonçalvez mi mugier viemos tanto bien que la Orden de Vclès nos faze, è fizo, è farà cabo adelant; è por esto è por deudo grand que Nos avemos con la Orden damos à vos Don Pelay Perez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è al Cabildo de esse mismo Lugar, è à toda la Orden de Vclès Alcabdet el Castiello con todos sus terminos è pertenencias, la Torre de Pexin con su Cortiyo è con sus terminos, las Torres de Yntur è Albatana con los Cortiyos è sus terminos, lo que nos avemos en Quexola que es entre las Penas & Alcaraz con molinos, è con casafas & con todas sus pertenencias, lo que nos avemos en Alcaraz & aver debemos con casafas, con molinos è con todos sus terminos, Masamud & Gordializa con casafas & con quanto que nos hy avemos è aver debemos, la heredad de Presienço & de Salce con casafas & con quanto hy aver debemos, el Cortiyo de Villa-Farrete con todos sus terminos, Arniellas con casafas è con todas sus pertenencias asì como nos avemos, è todo quanto avemos en Candemunio, fueras ende lo de Mazuelos. E todos estos Lugares sobredichos vos damos en juro de heredamiento asì como nos mejor oviemos, &c.

3 Et damos vos quanto avemos de Duero allà, fueras ende lo de Mazuelos, que lo aiades, en pero desta guisa, que si Maior Sanchez nuestra fya oviere fyo, ò fya que legue à edat, que dedes lo de Duero allà, è Donna Maior Sanchez nin su marido non sean poderosos de vender nin de malmeter este heredamiento de Duero allà fasta que el fyo ò la fya sea de edat. E porque este nuestro fecho sea mais firme mandamos estas dos cartas partir por A. B. C. è feellarlas con nuestros feellos. Esta carta fue fecha en Vclès,

III. dias por andar de Agosto. Era

M.CC.XCI. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1254. Script. I.

Cambium seu permutatio Monasterij de Lodio & aliarum Ordinis hereditatum in Gallecia pro medietate, quam Ecclesia Compostellana habebat, Civitatis Emeritensis, & pro quibusdam Hospitalibus in Vasconia & Gallia. Vide 1171.

script. 3. & 1245. script.

6. & 13.

NOtum sit omnibus presentibus litteras inspecturis, quod Nos I. Dei gratia Compostellanus Archiepiscopus & univrsus Compostellanae Ecclesiae Capitulum pro nobis & successoribus nostris ex una parte, & Nos Pelagius Petri Magister Militiae Ordinis S. Iacobi & univrsus eiusdem Ordinis Capitulum pro nobis & successoribus nostris ex altera talem inter nos facimus advenientiam seu commutationem.

2 Videlicet quod Nos I. Dei gratia Compostellanus Archiepiscopus & Capitulum Compostellanum recipimus à vobis Pelagio Petri Magistro Ordinis Comendatoriam de Lodio Lucensis Diocesis, & Villarsarno cum Burgo de Sardinaria, & cauto & Ecclesia, & duo Casalia in Varcea, & unum Casale in Dubria, & Heremitarum de Ruveyro, & unum Casale in Ancloves, & quidquid tenet Petrus Raimundi Civis Compostellanus de vobis in vita sua, & quidquid habetis in Civitate Compostellana & terra de Varna & in Morania, quae de vobis tenet Petrus Vitalis homo noster in praestimonium in vita sua cum omnibus possessionibus, iuribus, pertinentiis, actionibus, & nominibus, quae ad praesens praedicta loca habent sive habere debent: pro quibus omnibus supradictis damus & concedimus vobis dimidiam partem nostram Civitatis Emeritensis cum suo termino toto, & cum omnibus possessionibus, iuribus, pertinentiis, actionibus, & nominibus, quae ad praesens habet sive habere debet, ita quod ex nunc cum alia dimidia parte, quam ex concessione recolendae memoriae Bernardi Archiepiscopi & Capituli Compostellani habuistis legitime & habetis, istam dimidiam partem, quam in vos nunc transf-

ferimus, habeatis, ut per istas duas partes tota Civitas Emeritensis pleno & integro iure proprietatis & dominiij perpetuo ad Ordinem vestrum spectet, &c.

3 Item damus & concedimus vobis Hospitale Pontis de Ortiga, quod est in Vasconia cum omnibus alijs Hospitalibus, quae habemus, vel habere debemus in tota Vasconia & in omnibus alijs locis confinibus usque ad Sanctam Mariam de Rupe Amatoris, & usque ad Civitatem Tolosanam, & usque Burdegalum cum omnibus possessionibus, & pertinentiis, quae ad praesens habent praedicta Hospitalia, ita quod cum omnibus supradictis pleno & integro iure proprietatis, & dominiij perpetuo ad Ordinem vestrum spectent.

4 Et Nos Pelagius Petri Magister supradictus & Capitulum eiusdem Ordinis obligamus nos, & successores nostros vobis Domino I. Archiepiscopo, & Capitulo Compostell. & successoribus vestris, quod Civitatem Emeritensem non vendamus, donec, permutemus, vel aliquo titulo alienationis transferamus, &c.

5 Item Nos supradictus Archiepiscopus & Capitulum Compostell. obligamus Nos & successores nostros vobis Pelagio Petri Magistro Ordinis Militiae S. Iacobi, quod non donemus, permutemus, seu aliquo titulo alienationis, &c. Et quod debemus sustinere possessiones sive loca, quae aliquis vel aliqui in vita sua in praestimonium tenent de locis seu possessionibus, quae ad Comendatoriam de Lodio pertinent, & quae tenentur sive possidentur ab illo vel ab illis, quibus collatae sunt à vobis in vita sua servata nobis conditione, iuxta quam eas receperunt. Post mortem vero suam ad Nos & ad successores nostros libere devolvantur cum suis conditionibus & commoditatibus, pro ut ad vos erant devolvendae.

6 Quaecumque vero partium contra praedictam advenientiam seu commutationem venire praesumpserit, solvat alteri parti nomine poenae decem millia Morabetinorum Legionensium, &c. Actum Toleti X. Kalend. Maij, sub Era M.CC.XCII.

7 Nos Ioannes Dei gratia Com-

postell. Archiepiscopus subscribo. Ego F. Decanus Compostell. confirmo. Ego Magister I. Archidiaconus de Trastamar confirmo. Ego Didacus Roderici Archidiaconus de Salnes conf. Ego Magister Michael Ariæ Cardinalis confirmo. Ego P. Cantor Compost. conf. Ego Petrus Boneht Cardinalis conf.

8 Ego Frater Petrus de mandato Pelagij Petri Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi subscribo. De mandato G.

Didaci Comendatoris de Vasconia subscribo. De mandato M. Ioannis Comendatoris de Toletto subs. De mandato P. Michaelis de Stremera subs. De mandato P. Stephani Comendatoris de Bastimento subs. D. Melendi Comendatoris de Montenegro subs. L. Roderici de Saiavedra subs. I. Perri Comendatoris de Destriana subscribo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

ALEXANDER PAPA IV.

electus die 21. Decembris ann. 1254. obiit die 25. Maij anno 1261.

Anno 1255. Script. I.

Bulla commissiois super hereditatibus de Alcabdet & alijs. De quibus supra ann. 1253. script. 3.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Ferrando Canonico Burgenfi salut. & Apost. ben.

Dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi sua nobis conquestione monstrarunt, quodd, cum quondam Maria mulier vxor Nobilis viri Santij de Mazolo Burgenfis Dicecesis quasdam possessiones & alia bona ad ipsam spectantia eorum Ordini in testamento legarit, dictus Sancius possessiones & bona ipsa per violentiam occupans, ea illicite occupata detinere præsumit, propter quod ipsius mulieris dispositio impeditur. Cum igitur nihil magis humanis moribus debeatur, quam vt testatoris voluntas vltima inviolabiliter observetur, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, dictum Sancium, vt bona ipsa eisdem Magistro & Fratribus restituat, vt tenetur, monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam appellatione remota, prævia ratione compellas. Dat. Neapoli. kalendis Martij. Pontif. nostri anno

Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissiois super Ecclesia Sancti Spiritus de Maytin in Sicilia. De qua supra ann. 1252. script. 2. & 3.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Octaviano Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato salut. & Apost. ben.

Ex parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi fuit propositum coram nobis, quodd, licet olim dilectus filius noster Petrus S. Georgij ad Velum Aureum Diaconus Cardinalis tunc in Regno Siciliæ Apostolicæ Sedis Legatus eis, & eorum Ordini Ecclesiam Sancti Spiritus de Maytin Salpiensis Diocesis cum iuribus & pertinentijs suis tunc de iure vacantem duxerit conferendam, itaquodd in festo S. Iacobi vnam vnciam auri nomine census Ecclesiæ Romanæ exhibere annis singulis teneantur, prout in litteris inde confectis dicitur plenius contineri, & scelicis recordationis Innocentius Papa prædecessor noster, quod ab eodem Cardinali providè factum fuerat, per suas litteras confirmavit, ijdem tamen, malitia temporis faciente, non sunt adhuc possessionem eiusdem Ecclesiæ assecuti. Ideoque discretioni tuæ per Apo-

Itolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, amoto ab Ecclesia ipsa quolibet illicito detentore, prædictos Magistrum & Fratres vel eorum procuratorem per te vel per alium in corporalem eiusdem Ecclesie possessionem induci facias, & defendas inductos. Non obstante si Ecclesia ipsa per quem cumque in eorum iuris præiudicium postmodum alij sit concessa, vel si personis aliquibus à Sede Apostolica sit indultum, ut interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas nisi in eis de indulto huiusmodi expressa mentio habeatur, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Dat. Neapoli. Kalend. Martij. Pontificatus nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ad confirmandam permutationem cum Ecclesia Compostellana initam de Monasterio de Lodio & alijs. Ut supra ann. 1254. script. I.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militie S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Cum à nobis petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Hinc est, quod cum sicut exhibita nobis vestra petitio continebat, vos Comendatoriam de Lodio Lucensis Diocesis, & nonnulla Casalia, necnon & alia bona vestra cum venerabili fratre nostro Archiepiscopo, & dilectis filijs Capitulo Compostellanis pro medietate Civitatis Emeritensis, & quibusdam possessionibus, redditibus, & alijs bonis suis causa rationabili exposcente, duxeritis permutanda, prout in litteris inde confectis plenius dicitur contineri, Nos vestris supplicationibus inclinati permutationem huiusmodi, sicut providè facta est, ratam & gratam habentes eam auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, vel ei ausu

temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Neapoli. Quarto Nonas Martij, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1256. Script. I.

Bulla, ut Ordo non teneatur respondere cum eius Privilegiorum tenor per litteras Apostolicas ladi visus fuerit, nisi de Ordine fiat expressa mentio.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro, & Fratribus Ordinis Militie S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Quieti vestrae providere volentes auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut si contra vos super his, quæ Ordini vestro à Sede Apostolica sunt indulta, contra tenorem Privilegiorum vestrorum Apostolicas litteras impetrari contigerit, quæ de Ordine vestro non faciant mentionem, per eas non teneamini respondere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lateran. Secundo Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Concordia inter Episcopum Pacensem & Fratres Militie Templi super quibusdam iuribus in Villis de Xerez, Burguillos & Alconcher. Vide ann. 1171. script. 5. & 1370. script. 4. De parte vulgò: Noveno, & Ochava, vide hic, & 1271. scrip. I. n. 2.

Notum sit omnibus præsentibus & futuris, quod cum inter Nos fratrem P. Episcopum Pacensem ex vna parte, & Nos Fratrem M. Nunnij Magistrum & Fratres Militie Templi ex altera super Tertijs Decimarum, & omnibus alijs iuribus Pontificalibus, & pro-

procuracionibus, quas Nos dictus Episcopus iure Dicecesano à memoratis Magistro & Fratribus in omnibus Ecclesijs, quas habent, & habebunt in nostra Dicecesi, petebamus, tandem inter Nos talis amicabile compositio intercessit, videlicet; quòd Nos dictus Episcopus & successores nostri percipiamus duntaxat tertiam partem Pontificalis Tertiæ Decimarum in omnibus Ecclesijs, quas habent, & habebunt in tota Dicecesi nostra, & nominatim de Burgos, & de Alconcher, & de Xerez-Badaioz cum pertinentijs suis, & illa Tertia Tertiæ supradictæ pro nobis, & successoribus nostris in Ecclesijs memoratis promittimus Nos esse contentos pro omnibus iuribus Episcopalibus, & Archidiaconi nostri, renuntiantes omni iuri pro Nobis, & pro Ecclesia nostra, si quòd habemus vel habere debemus in petendis, & percipiendis alijs duabus partibus Tertiæ memoratæ, & omnibus alijs iuribus Episcopalibus, seu procuracionibus, de quibus volumus in favore Religionis, vt in vtilitatem dictorum Domus & Fratrum ad ipsorum libitum convertantur. Item volumus & promittimus esse contenti duabus tantum procuracionibus, quæ pro dictis Ecclesijs Episcopatus nostri constructis & construendis à dictis Magistro & Fratribus ratione visitationis Episcopo Dicecesano debentur, quas procuraciones memorati Magister, & Fratres apud dictam Villam Xerez-Badaioz nobis & successoribus nostris vnamquamque ad extimationem duodecim & dimidij Morabitorum, aut pro ipsis vidualibus ratione prædictarum duarum procuracionum viginti quinque Morabitos, quod istorum magis elegerimus, annuatim exsolvent; de quibus Morabitis Nos ipsos tenebimur in vtraque procuracione in vidualibus & expensis integrè procurare. Insuper nos præfatus Episcopus promittimus sub pcena tria millium Morabitorum sub hypoteca & obligatione rerum nostrarum, vt cum Capitulum Canonicorum habuerimus in Ecclesia Pacensi, faciemus huic compositioni ipsum Capitulum consentire, & sigillo suo huius compositionis litteram roborare, & pcena soluta prædicta, compositio nihilominus inuolabiliter ob-

seruetur. Nos vero memorati Magister, & Fratres hanc compositionem amplectimur, & prædicta omnia & sub simili pcena dicto Domino Episcopo & successoribus suis inuolabiliter promittimus observare prædictis locis in sua Dicecesi remanentibus, ad quod procurare tenemur consilium & favorem. In cuius rei testimonium Nos sæpessati Episcopus, & Magister præfati compositioni sigilla nostra duximus apponenda, & ad maiorem rei certitudinem sigillum Venèrabilis Patris Domini Suarij Episcopi Zamorensis, & Notarij Domini Regis Castellæ & Legionis huic compositioni obtinuimus apponi. Et Nos Fratres præfati, quia sigillum non habemus commune, hanc compositionem sigillorum dictorum Episcoporum, & Magistrum nostri vnamiter approbamus. Acta sunt hæc apud Maioricam in prædicto rum Magistri & Fratrum Capitulo Generali. Era M.CC.LXXXIII. Secunda Dominica Iunij. *Concordat eum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla super elemosynis exigendis & colligendis. De quibus supra anno 1247. scrip. 6. & 1272. scrip. 5. & 6.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis, & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos litteræ istæ pervenerint, salut. & Apost. ben.

Cum dilectis filijs Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi duxerimus indulgentium, vt semel in anno recipiantur in Ecclesijs ad elemosinas colligendas; vniuersitatem vestram monemus, rogamus, & hortamur attentè per Apostolica vobis scripta firmiter præcipiendo mandantes, quatinus Fratres & Nuntios Ordinis supradicti ad vos petendis prædictis elemosinis destinatobis benigne in vestris Ecclesijs admittentes, commissis vobis populis remissionis Apostolicæ litteras exponatis, & efficaciter moneatis eosdem, & faciatis per vestros subditos admoneri, vt ad ipsius Ordinis subventionem ma-

nūm eisdem porrigant liberalem. Vos vero fratres Archiepiscopi, & Episcopi prædicti Ordinis Fratribus, seu Nuntijs benigni & favorabiles existentes, ipsi ad inferiores Prælatos, & Clericos, & populum vestrarum Diocesum exhortatorias & convocatorias litteras liberaliter, cum ab eis super hoc requisiti fueritis, concedatis, preces & mandatum nostrum in hac parte taliter impleturi, quod exinde divinæ retributionis gratiam possitis vberius promereri, Nosque devotionem vestram valeamus dignis cum Domino laudibus commendare. Dat. Anagninæ. Quarto Nonas Novembris. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

Anno 1257. Script. I.

Bulla, vt Magister & Præceptores Ordinis (nihil de cæteris) extra Castellæ Regnum in iudicium trahi seu extrahi non possint. Vide ann. 1231. script. 3.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Præceptoribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & Apostolicam benedictionem.

Devotionis vestræ merita nos inducunt, vt favore vos Apostolico prosequentes specialem vobis gratiam faciamus. Hinc est, quod Nos vestris supplicationibus inclinati, vt extra Regnum Castellæ per litteras Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius vos, vel vestrum aliquis in causam trahi aliquatenus non possitis, nisi dictæ Sedis litteræ de hac indulgentia plenam & expressam fecerint mentionem, auctoritate vobis præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eis se noverit incursum. Dat. Viterbij. Quarto Idus Augusti. Pontif. nostri anno

Tertio. *Concordat cum originali.*

Anno 1258. Script. I.

Bulla, vt Ecclesiarum Prælati Fratribus Ordinis charitativum Hospitium concedant in suis Domibus, & in colligendis elemosynis auxilientur. Vide 1256.

Script. 3. & 1250. Script. 17. & 18.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, Archipresbyteris, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem & Apostolicam benedictionem.

Circa opera pietatis vos non credimus invenire difficiles, ad quæ tenemini per vos ipsos tam exemplo quam verbo vestros subditos invitare. Licet autem debeatis omnibus benignitatis vestræ gratiam exlibere, ac in pio eos proposito adiuvere, dilectis tamen filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi tantò tenemini amplio-rem præstare favorem, quantò iidem per Hospitalitatis opera, quibus sunt dediti, debent Dei & hominum gratiam plenius obtinere. Monemus igitur vniuersitatem vestram, & horramur attentè per Apostolica vobis scripta præcipiendo mandantes, quatinus singuli vestrum parrochianos suos diligentius moneat, & inducat, & ex parte nostra in remissionem eis peccatorum iniungat, vt Nuntijs Fratrum Ordinis supradicti, qui pro elemosinis fidelium colligendis ad partes vestras accedunt, grata subsidia & pias elemosinas largiantur, ita vt quod pauperibus contulerint per manum eorum in terris, sibi per manus pauperum thesaurizent in coelis. Litteras ipsas, quas Fratribus ipsis concessimus, parrochianis vestris diligenter & fideliter exponatis. Et ne dicti Fratres, qui Religionem professi sunt, diffamantur à populo, si cum personis sæcularibus in eorum domibus hospitentur, honestum eis, & charitativum hospitium in vestris domibus concedatis, mandatum nostrum taliter impleturi, quod ex hoc, præter divinæ retributionis gratiam, nos vobis & Ecclesijs vestris fortius oblibetis. Dat. Viterbij. Idibus

Februarij. Pontif. nostri anno Quarto.
Concordat cum originali.

SCRIPT. II.

*Bulla ad Ecclesiarum Prælatos, ut compa-
rere cogant in Romana Curia omnes vio-
lentarum in Fratres Ordinis munuum in-
iectors, cuius Bulla tenorem Tolet. Ar-
chiepiscopus suis litteris insertum roborat
sigillo. Vide ann. 1175. script. 1. num.*

24. Originalis Bulla in Conventu S.
Marci Legion. Toletani vero ori-
ginale instrumentum in
Vclensi.

Noverint vniuersi præsen-
tem litteram inspecturi,
quod Nos Gundisalvus Dei gratia To-
letanæ Sedis Electus, Hispaniarum Pri-
mas, & Regni Castellæ Cancellarius
vidimus Privilegium Alexandri Papæ
Quarti vera Bulla filo serico non abo-
litum nec abrafum, nec in aliqua par-
te sui vitiatum, cuius tenor talis est:

2 Alexander Episcopus, servus
servorum Dei, Venerabilibus fratribus
Archiepiscopis & Episcopis, & dilectis
filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis,
Archidiaconis, & alijs Ecclesiarum
Prælati, ad quos litteræ istæ pervene-
rint salut. & Apost. ben. Paci & quie-
ti Religiosorum virorum Fratrum Or-
dinis Militiæ S. Iacobi Apostolica nos
convenit sollicitudine providere, &
tam ipsos quam eorum bona, tanto sol-
licitius à malignorum incurfibus & ra-
pinis tenemur protegere, quanto pro
fide Christiani nominis se diuturniori-
bus exponunt periculis, & adversus
pravas, & exteris nationes labores
subeunt graviores. Inde est, quod tam
fortes Athletas Christi in suo sancto
 proposito volentes attentius confove-
re, ad defensionem sui sollicitudinem
vestram duximus commonendam, vt
magis ac magis possint ad promovend-
um propositum, quod sumpserunt, in-
tendere, cum fuerint sollicitudine Præ-
latorum Ecclesiæ à malignantium in-
quietatione securi. Monemus itaque
vniuersitatem vestram atque præcipi-
mus, quatinus, si quando Clerici vel
laici Parrochiani vestri in aliquem
prædictorum Fratrum capiendo, vel
de suis equitaturis deiciendo, aut
aliàs inhoneste tractando violentas

manus iniiciunt, huiusmodi præsump-
tores, sublato appellationis obstaculo,
accensis candelis, dilatione & occasio-
ne postpositis, excommunicatos publi-
ce nuntietis & tamdiu faciatis, sicut
excommunicatos arctius evitari, do-
nec passo iniuriam congrue satisfaciant,
& pro absolutionis beneficio impetrando
Apostolico se conspecturæ repræsentent.
Eos vero, qui in prædictos Fratres
manus non iniiciunt violentas, sed
equitaturas & alia eorum bona violenter
diripiunt, si à vobis excommunicati
ablata eis restituere noluerint, & de
illatis iniurijs satisfactio nem congruam
exhibere, anathematis vinculo astringatis,
quo ipsos usque ad dignam satisfactionem
teneatis astrictos. Dat. Viterbij. Quarto
Nonas Aprilis. Pontif. nostri anno
Quarto.

3 Et vt hoc transumptum ab origi-
nali de mandato nostro bene & fide-
liter extractum robur obtineat firmi-
tatis, sigilli nostri munimine duximus
roborandum. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

*Appellationis à Magistro interpositæ com-
pendiatum scriptum trium Episcoporum
sigillis roboratum in materia. De
qua supra ann. 1249.
script. 1.2. & 3.*

IN Nomine Domini. Amen. No-
verint vniuersi præsentem litteram
inspecturi, quod sub anno Domini
M. CC. L. VIII. XV. kalendas Apri-
lis. Nos Dominus Pelagius Petri Dei
gratia Magister Ordinis Militiæ S. Ia-
cobi sentientes nos, & fratres nostros
gravari à vobis Magistro Alberto de
Pisa Canonico S. Ardomarj, & à Ma-
gistro Petro de Milana Canonico S.
Stephani in Brolio Subdelegatis, vt di-
citur, à Cancellario Parisiensi & à
Magistro Mattheo Canonico Carno-
tensi, & à Rofredo Terracinenfi, Ca-
nonico Atrebatensi, Capellani Do-
mini Papæ, Iudicibus à Sede Aposto-
lica, vt dicitur, delegatis in causa cu-
iusdam summæ pecuniæ mutuo à qui-
busdam Mercatoribus Florentinis per
Fratrem Petrum Fernandi Ordinis Mi-
litiæ S. Iacobi procuratorem acceptæ
appellationem interponimus, &c.

Summatim I. Quia dicti Iudices subdelegati rulerunt contra Fratres excommunicationis sententias de futuro.

2. Quia proceditur contra pendentem appellationem interiectam. 3. Quia hæc causa disceprari debet in Romana Curia interdictos Mercatores, & Petrum Fernandi Ordinis Procuratorem.

4. Quia citatio facta fuit ad Parisius ultra duas Dietas. 5. Quia venerabilis Pater Mattheus Conchenſis Episcopus terminum nimis brevem assignavit. 6. Quia Fratribus non fuit facta fides, nec copia rescripti nec subdelegationis.

7. Quia dicti Subdelegati non potuerunt in dictum Episcopum Conchenſem suam iurisdictionem subdelegare, pro quibus gravaminibus appellamus, & Apostolos petimus, &c.

Fuit lecta hæc appellatio publice in Domo Fratrum Minorum Vallisoleti præsentibus Episcopis Suerio Zamoren. Raimundo Segobien. & Lupo Civitaten, & alijs Clericis & Laicis. Et Nos dicti Episcopi audivimus, & sigilla nostra apponi fecimus.

Fuit lecta hæc appellatio publice in Domo Fratrum Minorum Vallisoleti præsentibus Episcopis Suerio Zamoren. Raimundo Segobien. & Lupo Civitaten, & alijs Clericis & Laicis. Et Nos dicti Episcopi audivimus, & sigilla nostra apponi fecimus.

SCRIPT. IV.

Bulla absolutionis Magistri & Fratrum in causa præcedentis appellationis impetrata mediante Ordinis protectore Cardinali Petro. De quo supra ann.

1252. script. 2. & 3.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Decano Toletano salut. & Apost. ben.

Sua nobis Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi petitione monstrarunt, quod, cum Arengus Abadingi, Renaldus Vberti, & eorum socij, Cives & Mercatores Florentini contra eos ad dilectos filios Magistrum Mattheum Rubeum Carnotentem, & quondam Rosfredinum de Terracina Atrebarenses Canonicos Capellanos nostros & Cancellarium Parisiensem super quadam summa pecuniæ sub certa forma litteras Apostolicas impetrassent, Magister Albertus Pisan. S. Audomarij, & Petrus S. Stephani in Brolio Mediolanen. Ecclesiarum Canonici Parisius commorantes, quibus prædicti Iudices commiserant super hoc totaliter vices suas, venerabili fratri nostro M. Burgensi, tunc Con-

chenſi Episcopo per suas litteras iniungerunt, vt Magistrum & Fratres eisdem, quod infra certum tempus de huiusmodi pecunia satisfacerent Mercatoribus supradictis, moneret. Alioquin ipsos peremptoriè citare studeret, vt infra competentem terminum ab eodem Episcopo præfigendum eisdem, coram Subdelegatis prædictis comparere curarent, quodsi Magister & Fratres prædicti neutrum præmissorum facerent, dictus Episcopus ipsos, in quos subdelegati prædicti propter hoc excommunicationis sententiam promulgabant, excommunicatos publice nuntiaret. Porrò Magister & Fratres prædicti ex eo sentientes ab eodem Episcopo se gravari, quod terminum nimis brevem ad comparandum apud Parisius, infra quem ibidem nullatenus poterant comparere, contra iustitiam assignavit, ad Sedem Apostolicam appellarunt. At dictus Episcopus, huiusmodi appellatione contempta, eos fecit excommunicatos publice nuntiari, mandans ipsos ab omnibus evitari. Quare prædicti Magister & Fratres nobis humiliter supplicarunt, vt, cum causam huiusmodi dilecto filio Nicolao de Tarracina Capellano nostro duxerimus committendam, de absolutionis beneficio ad cautelam provideamus eisdem. Cum autem dilectus filius noster Petrus S. Georgij ad Velum Aureum Diaconus Cardinalis de speciali mandato nostro dictos Mercatores ad suam præsentiam evocans denuntiavit eisdem, quod nostræ intentionis exitit prædictis Magistro & Fratribus de huiusmodi beneficio providere, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus ab eisdem Magistro, & Fratribus sufficienti cautione recepta, quod Ecclesiæ mandato parebunt, si sententiam ipsam rationabiliter constiterit esse latam, ipsos iuxta formam Ecclesiæ auctoritate nostra ad cautelam absolvas à sententiâ supradictâ, & dispenses cum eisdem Fratribus Clericis super irregularitate, si quam contraxerunt sic ligati se Divinis Officijs immiscendo. Dat. Viterbij. XV. Kalend. Octobris. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis paucis quæ legi non possunt.*

Anno 1259. Script. I.

Bulla ad confirmanda quedam Ordinis statuta in Capitulo Generali facta super usu Conchille seu Veneræ Præbyteris, ac de genere Militari Fratribus & Sororibus permisso, necnon super præcedentia inter Præbiteros & alios Fratres.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Jacobi salut. & Apost. ben.

His; quæ à Religiosis personis in Religionis favorem statuuntur, libenter adijcimus Apostolici muniminis firmitatem, vt intemerata consistent, cum nostro fuerint præsidio communia. Lecta siquidem nobis vestra petitio continebat, quod vos in Generali Capitulo vestri Ordinis deliberatione provida statuistis, vt nullus Fratrum, nullaque Sororum vestri Ordinis Veneram in signo deferat seu Cukillam, nisi Frater, Sacerdos vel Miles & Soror de Militari genere procreata, existant; & quod prædicti Fratres huiusmodi Cukillam seu Veneram in signo portantes sint primi in Choro, processione, Capitulo atque mensa, & cum aliquem ipsorum contigerit ad aliquam Domum vestri Ordinis pervenire, idem in expensis faciendis, in licentia danda, in loquendo, & alijs, & tenendo Capitulum in eadem Domino Comendator existat, dummodò Comendator ipsius Domus Veneram non deferat, seu Cukillam; quod si duo ex ipsis Fratribus prædictas Cukillam, seu Veneram portantes, quorum vnus Sacerdos, alter vero Miles existant, in simul ad vnam Domum Ordinis pervenerint supradicti, si Domus Fratrum fuerit Laicorum, Miles; si vero Clericorum, Sacerdos ibidem in præmissis Comendatores existant, dum permanserint in eadem; & quod nullus ipsius Ordinis Frater, postquam in eo per quinque annos steterit, vxorem recipere possit; quodque nemini ex vestris Fratribus, nisi Miles fuerit, aliquod Castrum ad ipsum Ordinem pertinens, tenendum vel custodiendum ab eo, aliquatenus committatur. Quare nobis humiliter supplicastis, vt statuta ipsa confirmare

de benignitate Sedis Apostolicæ dignamur. Nos itaque vestris supplicationibus inclinari statuta huiusmodi, sicut sunt salubria & honesta, rata habentes & grata, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eis se noverit incursum. Dat. Anagninæ. Secundo Nonas Iulij. Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali.*

Anno 1260. Script. I.

Bulla conservatoria per Quinquennium dumtaxat valitura.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Zamorensi salut. & Apost. bened.

Eti quibuslibet Ecclesijs & personis Ecclesiasticis ex iniunctæ nobis servitutis officio, defensionis præsidio assistere teneamur, illis tamen specialius & efficacius adesse nos convenit, qui non solum sua, verumetiam semetipsos abnegantes contra Crucis Christi inimicos pro fidei defensione pugnando se morti exponere non formidant. Cum igitur, sicut dilecti filij Magister, & Fratres Ordinis Militiæ S. Jacobi nobis significare curarunt, iidem à nonnullis graves in possessionibus, & bonis eorum patiantur iniurias, & iacturas, fraternitati tuæ mandamus, &c. *conservatoria ad tempus in forma communis.* Præsentibus post Quinquennium minime valituris. Dat. Anagninæ. Quinto kalend. Martij. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

Bulla in favorem Hospitalis Conchenfis, ne de bonis ei collatis aliquid prætextu canonice iustitie per quemvis alium exigatur. Vide ann. 1182.

script. I.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Comendatori & Fratribus Hospitalis S.

Jacobi Conchenſis Ordinis Militiæ S. Jacobi ſalut. & Apoſt. ben.

Deſiderijs veſtris in hiſ affectu benivolo debemus annuere, quæ vos dignè poſſint à diſpendijs præſervare. Hinc eſt, quòd Nos veſtris ſupplicationibus inclinati, vt de terris, domibus, vineis, poſſeſſionibus, lectis, cultris, & rebus alijs, quæ Chriſti fideles in ſanitate ipſorum vobis, & Hospitali veſtro conferunt intuitu pietatis, prætextu Canonicæ iuſtitie nullus à vobis aliquam portionem exigere vel extorquere præſumat, auctoritate præſentium diſtrictius inhibemus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noyerit incurſurum. Dat. Anagninæ. VI. Kalendas Martij. Pontif. noſtri anno Sexto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla conſervatoria in favorem Comendatoris, quondam Magiſtri S. Jacobi nuncupati, in Vaſconia per quinquennium valitura. Vide ann. 1228 ſcrip.

4. & 1230. ſcript. 1.

Alexander Epicoſopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili fratri Epicoſopo Agennenſi ſalut. & Apoſt. ben.

Quia nonnulli ſic in malitia delectantur, vt, voluntatis libito, abſtinentiæ ruptis habenis, ad illicita relaxato, Eccleſias, & perſonas Eccleſiaſticas, Dei timore poſtponito, multipliciter moleſtare præſumunt, conſuevit Apoſtolica Sedes perſonis ipſis contra pravitatem talium deſenſionis remedio miſericorditer ſubvenire, per quod eorum bona rata permaneant, moleſtatorum ipſorum compeſcatur temeritas, & alijs aditus committendi ſimilia præcludatur. Cum itaque, ſicut dilecti filij Comendator & Fratres Ordinis Militiæ S. Jacobi in Vaſconia nobis inſinuare curarunt, iidem à nonnullis, qui Nomen Dei in vacuum recipere non formidant, in perſonis, & rebus ſuis moleſtias multiplices patiantur, Nos volentes eiſdem contra

inſolentias, & conatus malignantium providere, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus ipſis contra prædonum, raptorum, & invaſorum audaciam efficaciter præſidio deſenſionis aſſiſtens non permittas, ipſos à talibus moleſtari, moleſtatores huiusmodi per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtponita compeſcendo. Non obſtante conſtitutione de duabus Dietis edita in Concilio Generali, dummodo ultra tertiam vel quartam aliquis extra ſuam Diceceſim auctoritate præſentium ad iudicium non trahatur. Præſentibus poſt Quinquennium minime valituris. Dat. Lateran. V. kalend. Decembris. Pontif. noſtri anno Sexto. *Concordat cum originali.*

Anno 1261. Script. I.

Bulla abſolutionis Magiſtri, qui in quemdam ſibi ſubditum tabellionem in Occania tonſuratum, capitis ſententiam exequi mandaverat, iuris ordine non ſervato.

Alexander Epicoſopus, ſervus ſervorum Dei, Venerabili fratri Epicoſopo Segobienſi ſalut. & Apoſt. ben.

Petitio Magiſtri Ordinis Militiæ S. Jacobi nobis exhibita continebat, quòd cum quidam tabellio tonſuram Clericalem habens & in Villa de Ocanna ipſius Ordinis auctoritate Comendatoris eiſdem Ordinis officium tabellionatus exercens, propter quod fidelitatis & homagij iuramentum præſtiterat Ordini ſupradicto, Turrim eiſdem Villæ intenderet rapere, & ad hoc daret operam iuxta poſſe, ad hoc dictæ Villæ homines inducendo, per quod eidem Ordini poterat grave præiudicium generari, dictus Comendator ad mandatum ipſius Magiſtri dictum tabellionem in huiusmodi facinore deprehenſum, & id conſitentem ſpontaneè, de Turri præcipitari fecit eadem. Quare pro parte diſti Magiſtri humiliter petebatur à nobis, vt ab excommunicationis ſententia, quam propter hoc incurrit, abſolvi mandaremus eundem. Quocirca fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus, ſi eſt ita, præſatum Magiſtrum auctoritate noſtra ab huius-

modi sententia iuxta Ecclesiæ formam absolvas, iniuncto ei pro modo culpæ, quod de iure fuerit iniungendum, omnes nihilominus interdicti suspensionis, seu excommunicationis sententias, siquæ in eundem Magistrum seu Fratres, ac Ecclesias, sive Villas, aut Castra, seu Aldeas ipsius Ordinis sunt occasione huiusmodi promulgatæ, iuxta formam relaxando eandem, & contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstante si aliquibus à Sede Apostolica sit indulgum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Lateran. XII. kalend. Martij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1262. Script. I.

Pactio inter Reges Iacobum Aragoniæ & Zeyt Abuzeyt quondam Valentie & Murcia, de adimplendis alijs conventionibus antea factis; & Homagium L. Garcia Perez de Castalia in manibus Regis Zeyt sub notabili Data in Murcia la Nova, quando Murcia vetus contra Regem Castelle arma sumpserat.

SEpan todos quantos esta carta veyeren como Nos Don Jacme por la gracia de Dios, Rey Daragon, de Maliorca, è de Valencia, Comte de Barchilon. & de Vrgell, è Señor de Montpel. E Nos Zeyt Abuzeyt convenimos è prometemos el vno al otro, que nos atendamos, è que nos cumplamos todas las conveniencias que son entre Nos amos, assi como en las cartas que son fechas entre Nos amos, es contenido, salvo lo de Magalion, que Nos Zeyt Abuzeyt jaquimos à vos Señor Rey Daragon por nuestra voluntat. Et porque may's firme sea, metemos Nos ende Rey Daragon en fieldat el Castiello è la Villa de Castalia, la qual libramos à D. Garcia Perez de Castalia assi: Que si Nos non atendjamos à vos Zeyt Abuzeyt las dichas conveniencias assi como en

las cartas es dicho, ò vos non las atendades à Nos, que Don Garcia Perez de Castalia sea tenuto à vos, ò à Nos de render, ò à qualquier que las dichas conveniencias non atendiese, el dicho Castiello è la Villa sin todo embargo. Et si Nos el dicho Rey Daragon queriamos que otro toviesse el Castiello davant dicho por fieldat entre Nos è Vós, que lo podamos facer con voluntad de Vos. Mandantes à Don Garcia Perez, que desto faga pleito è Omenage à vos el dicho Zeyt Abuzeyt que vos libre el dicho Castiello, si Nos non vos atendamos las convenianças assi como dicho es de fuso.

2. A esto io D. Garcia Perez sobre dicho fago pleito è Omenage de manos è de boca à vos Zeyt Abuzeyt sobredicho de render à vos ò al Rey Daragon el dicho Castiello en la forma sobredicha, è si queria dexar el Castiello è la fieldat, que lo pueda facer, faciendo voslo à saber tres meses antes que non lo puediesse jaquir. Ea maior firmedumbre de quanto en esta carta dize nos Zeit Abuzeyt è yo Don Garcia Perez los sobredichos fecimos poner en esta carta nuestros Seellos colgados. Facta carta en Murcia por mandado de Zeyt Abuzeyt è de Don Garcia Perez veynte è siete dias de Octubre en Era de M.CCC.años.

3. Testigos de esto son D. Pedro Gonçalez de Villa-Sandino Merino en el Regno de Murcia por D. Alfonso Garcia, è D. Guillen Perez de Pina, è D. Enego Exemez de Necuesa, è D. Gonçalvo Ruiz de Mesa Cavallero de D. Bernat Guillen Dentença, è D. Exemen Perez Darceda, è D. Arnalc de Monçon Cibdadant de Xativa, & Batlle por el Señor Rey Daragon en el Regno de Valencia de Xucar en acà, è D. Miguel de Torre Capellan de Castalia, è Ferrando del Plano Portero del Señor Rey Daragon.

Signum de mi Jacme Scrivano Publico en Murcia la Nova, qui esta carta screvi, è confirmo con rasso è emendado en la VII. Regula, ò diz:

Zeyt Abuzeyt. *Concordat cum originali.*

URBANUS PAPA IV.

electus die 29. Augusti ann. 1261. obiit die
10. Octobris anno 1264.

Anno 1263. Script. I.

Bulla contra violentarum manuum in Ordinis Fratres iniectores. Vide ann. 1175. script. 1. n. 24. & 1258. script. 2. & 1481. scrip. 2.

URbanus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos litteræ istæ pervenerint, salut. & Apost. ben.

Paci & quieti Religiosorum virorum Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi Apostolica nos convenit sollicitudine providere, & tam ipsos, quam eorum bona tantò sollicitius à malignorum incurisibus & rapinis tenemur protegere, quanto pro fide Christiani nominis se diuturnioribus exponunt periculis, & adversus pravas, & exteras nationes labores sustinent graviores. Inde est, quod tam fortes athletas Christi in suo sancto proposito volentes attentius consolvere ad defensionem sui sollicitudinem vestram duximus commonendam, ut magis ac magis possint ad promovendum propositum, quod sumptulerunt, intendere, cum fuerint sollicitudine Prælatorum Ecclesiæ à malignantium inquietatione securi, universitatem vestram ad instar felicitis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri monemus, atque præcipimus, quatinus si quando Clerici vel laici parrochiani vestri in aliquem prædictorum capiendò, vel de suis equitaturis deiciendo, aut alias inhoneste tractando violentas manus iniiciunt, huiusmodi præsumptores, veritate cognita, & sublato appellationis obstaculo, accensis candelis, dilatione & occasione postpositis, excommunicatos publice nuntietis, & tandè facietis sicut

excommunicatos arctius evitari, donec passo iniuriam congruè satisficiant, & pro absolutionis beneficio impetrando Apostolico se conspectui repræsentent. Eos vero, qui in prædictos Fratres manus non iniecerint violentas, sed equitaturas, vel alia eorum bona violenter diripiunt, si à vobis commoniti ablata eis restituere noluerint, & de illatis iniurijs satisfactionem congruam exhibere, vinculo anathematis astringatis, quos ipsos vsque ad dignam satisfactionem, teneatis afflictos. Dat. apud Urbem Veterem. XVI. Kalend. Februarij. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat tum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla contra falsos Ordinis Nuntios in elemosynis colligendis. Vide ann. 1256. script. 3.

URbanus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos litteræ istæ pervenerint, salut. & Apost. ben.

Quia nimis excresceret audacia plurimorum, & in aliorum offensas eorum temeritas insaniret, si virga deficeret corrigentis, expedit, ut Præsidentis providentia castigetur temeraria præsumptio subditorum. Sane dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis exponere curaverunt, quòd nonnulli iniquitatis filij, ut in ad inventionibus suis, & fraudis astutijs Deum offendant, mortales decipiant, & gravi iactura pauperes scandalizent, se Ordinis eiusdem Nuntios mentientes per mundi Regiones diversas ipsius Ordinis nomine elemosinas petere, ac colligere non formidant

dant, ipsas, ex quibus deberet Mil-
 ritum Christi necessitatibus subveniri,
 in vsus proprios convertendo in ani-
 marum suarum periculum, & ipsorum
 Fratrum, & eiusdem Ordinis non mo-
 dicum detrimentum. Quare nobis
 humilliter supplicarunt, vt eorum in-
 dempnitati super hoc curaremus mise-
 ricorditer providere. Ceterum cum
 non sit fraudibus hominum indulgen-
 dum, vniuersitatem vestram ad instar
 felic. record. Alexandri Papæ præde-
 cessoris nostri rogamus, & hortamur
 attentè per Apostolica vobis scripta
 mandantes, quatinus quilibet vestrum
 in sua Diœcesi pseudoquæstores huius-
 modi capientes, rebus & bonis, quæ
 penès eos inveneritis, per vos plene
 prædictis Magistro & Fratribus resti-
 tutis, illos pro huiusmodi excessibus
 taliter castigetis, quod ipsi vel alij de
 cætero committere similia non præsu-
 mant, vestris subditis districtius inhi-
 bentes, ne ad petendas vel colligendas
 elemosinas dicti Ordinis nomine ali-
 quos in suis locis admittant, nisi veros
 eiusdem Ordinis Nuntios secum prop-
 ter hoc Apostolicas litteras afferentes.
 Dat. apud Vibem Veterem. XV. ka-
 lend. Februarij. Pontif. nostri anno
 Secundo. *Concordat cum originali.*

Anno 1264. Script. I.

*Bulla in favorem Prioris & Canonice
 Vclensis Ecclesie ad Romanam immediate
 pertinentis super Decimis Clericis à Fra-
 tribus reddendis iuxta Regulam & Bul-
 lam, ann. 1175. script. 1. num. 16.*

& 1507. script. 2.

cap. 34.

VRbanus Episcopus, servus servo-
 rum Dei, dilectis filijs Priori &
 Conventui Canonice Vclensis
 Ecclesie ad Romanam Ecclesiam nul-
 lo medio pertinentis Ordinis Militie
 S. Iacobi, Conchenfis Diœcesis, salut.
 & Apost. bend.

Ex parte vestra fuit propositum co-
 ram nobis, quod in Ordine vestro de
 consuetudine est obtentum, & in Pri-
 vilegio concessio eidem Ordini à Sede
 Apostolica continetur, vt Clericis de
 laboribus & alijs bonis Fratribus ipsius
 Ordinis à Deo præstitis Decimæ red-
 dantur, de quibus ijdem Clerici libros

& congrua Ecclesiarum faciant orna-
 menta, ac in necessarijs corporis con-
 venienter sibi provideant, & si aliquid
 superfuerit, illud secundum providen-
 tiam Magistri dicti Ordinis in vsus
 pauperum erogetur. Licet autem De-
 cimas de laboribus & bonis huiusmo-
 di à Fratribus prædicti Ordinis iuxta
 tenorem dicti Privilegij perceperitis
 ab antiquo, tamen dilectus filius Ma-
 gister ipsius Ordinis vos ipsas integrè vt
 debetis, percipere non permittens,
 magnam partem ipsarum iam per plu-
 res annos pro sua voluntate subtraxit.
 Quare nobis fuit ex parte vestra humi-
 liter supplicatum, vt providere vobis
 super hoc paterna sollicitudine cura-
 remus. Nos itaque auditis, quæ tu fili
 Prior, & Procurator ipsius Magistri vo-
 luistis proponere coram Nobis, decerni-
 mus auctoritate præsentium, vos præ-
 dictas Decimas integrè debere percipere,
 ac pacifica & quieta ipsas percipien-
 di de cæterò possessione gaudere, inhi-
 bentes memorato Magistro, ne vos super
 earumdem Decimarum perceptione
 molestare aliquatenus vel impedire
 præsumat. Nulli ergo omnino homi-
 num liceat hanc paginam nostræ con-
 stitutionis, & inhibitionis infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Siquis
 autem hoc attentare præsumpserit, in-
 dignationem Omnipotentis Dei, &
 Beatorum Petri & Pauli Apostolorum
 eius se noverit incursum. Dat. apud
 Vibem Veterem. III. kalend. Februa-
 rij. Pontif. nostri anno Tertio. *Con-
 cordat cum originali.*

SCRIPT. II.

*Bulla ad confirmandam sententiam Sabi-
 nensis Episcopi Ioannis quondam in His-
 pania Legati, remissivè ad ann. 1228.*

script. 2. vide Ordinis stabilimen-

ta: *Fundadores de la Orden,*

cap. 3. in fine.

VRbanus Episcopus, servus ser-
 vorum Dei, dilectis filijs Priori
 & Conventui Canonice Vclensis
 Ecclesie ad Romanam Ecclesiam nul-
 lo medio pertinentis, Ordinis Militie
 S. Iacobi, Conchenf. Diœc. salut. &
 Apost. ben.

Cum nobis petitur, quod iustum est
 & honestum, tam vigor equitatis,
 quam

quam ordo exigitationis, vt id per sollicitudinem nostram ad debitum perducatur effectum. Sane petitio vestra nobis exhibita continebat, quod olim inter vos ex vna parte, & dilectos filios Magistrum & Fratres Militiæ vestri Ordinis ex altera super diversis articulis materia diffensionis exorta, bonæ memoriæ Ioannes Sabinensis Episcopus, tunc in illis partibus Apostolicæ Sedis Legatus, cuius ordinationi partes se super hoc submiserunt, super his quandam ordinationem providam edidit inter eas, prout in literis inde confectis sigillatis sigillo ipsius Episcopi plenius continetur. Quare nobis humiliter supplicastis, vt cum huiusmodi ordinatio fuerit ab eisdem partibus acceptata, & diutius observata, ordinationem ipsam confirmare de benignitate Apostolica curarem. Nos itaque vestris iustis precibus inclinati ordinationem ipsam ratam & firmam habentes eam auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitimus, tenorem ipsarum litterarum de verbo ad verbum præsentibus inferi facientes, qui talis est.

Ioannes Dei gratia Sabinensis Episcopus, Apostolicæ Sedis Legatus, &c. vt supra anno 1228. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. apud Urbem Veterem III. kalendas Februarij Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat prout est in publico trasumpto exceptis omisis.*

SCRIPT. III.

Bulla ad restituendum D. Gonsalvum Petri Priorem Vclensem in possessionem Prioratus, non obstantibus hinc inde propositis & allegatis pro parte Procuratoris Magistr. Vid. Ordinis stabilimenta dicto cap. 3. in fine, & 1266. script. 2.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Gundisalvo Petri Priori Ecclesiæ Vclensis ad Romanam Ecclesiam nullo medio

pertinentis, Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dicec. salut. & Apost. ben.

In nostra & Fratrum nostrorum proposuisti præsentia constitutus, quod dilectus filius Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi te Prioratu Vclensis Ecclesiæ ipsius Ordinis, quem canonicè fueras assecutus, & per plures annos possederas pacificè & quietè, contra iustitiam spoliavit. Quare nobis humiliter supplicasti, vt te ad Prioratum ipsum restituere de benignitate Apostolica curarem. Licet autem Procurator memorati Magistri ad impediendam restitutionem huiusmodi aliqua in contrarium pro ipso Magistro duxerit proponenda, Nos tamen consideratis hinc inde propositis de ipsorum Fratrum consilio, te ad Prioratum eundem restituendum fore providimus, & te ad eum, ipsumque tibi restituumus, ac volumus, te pacifica dicti Prioratus, iurium, & pertinentiarum eius possessione gaudere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ provisionis, & restitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. apud Urbem Veterem. II. kalend. Februarij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla de Generalis Capituli celebratione in loco à Magistro & Tredecim assignando; ac de revocatione declarationis Innocentij IV. ann. 1236. script. 1. Notabilis clausularum tenor dignus qui conferatur cum Clementina de Reliq. & Vener. Sanctorum huius Urbani constitutione.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

I Insignis Ordinis vestri Religio suæ institutionis auspiciis signis & intitutione designans emeritis Militiæ titulis suos non immeritò professores intitulat, & eiusdem insignijs ipsos signanter insignit. Vos siquidem salubriter cogitantes, Militiam esse vitam ho-

minis super terram, & cupientes Militiæ cœlestis exercitui aggregari Exertuum Domino sub Regularis observantiæ studio militare salubri consilio decrevistis, sub qua experientia Militari studentes, pervigiles contra malignorum spirituum invigilatis insidias, & fortitudinem vestram custodientes ad Dominum, contra hostes fidei tamquam bellatores fortes accincti in prociectu bellorum, ferventer contra ipsorum frequentes insudatis insultus. Nos itaque, ut efficacius in tam sancto proficiatis proposito, profectibus vestris libenter intendimus, & ne inter vos vitiorum spinæ succrescant, sed idem Ordo flores honoris, & honestatis fructus in vbertate producat, operosæ sollicitudinis studium, & studiosam operam promptis affectibus adhibemus.

2. Et ideò cum in Privilegio vobis ab Apostolica Sede concessio contineatur expressè, quòd locus aliquis ordinetur, in quo per singulos annos in sollempnitate omnium Sanctorum Generalem Capitulum teneatur, & sit ibi Clericorum Conventus & Prior, qui eorum, & aliorum Clericorum, qui de Ordine vestro fuerint, curam possit habere, ac Fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus, præsentium auctoritate statuimus, ut iuxta præmissi Privilegij tenorem Generale Capitulum annis singulis celebretur in loco per Magistrum ipsius Ordinis de consilio & consensu Tredecim Fratrum ipsius Ordinis vel maioris partis eorum, qui secundum ipsius Privilegij statutum eidem Magistro, cum opus est, in consilio & dispositione Domus assistere, ac curam competentem habere debent ipsum eligendi Magistrum, in quolibet Capitulo, præterquam primo convenerint, pro anno sequenti de cætero deputando. Quod si forsitan dictus Magister, & Fratres in expeditione aliqua pro tuitione fidei constituti, seu alia rationabili vel evidenti causa forsitan impediti non possint commodè in loco huiusmodi convenire, locus alius ad id per dictum Magistrum cum consilio & consensu simili deputetur.

3. Porro cum Magister, qui fuerit pro tempore, in certis casibus, utpotè si perniciosus vel inutilis apparuerit, di-

catur posse corrigi, aut etiam amoveri, Nos Magistrum inutilem tunc fore dicimus, cum propter mentis alienationem, vel sensuum impedimenta irrevocabiliter non valet, ut consueverat, utilitatem Ordinis procurare, ac illum Magistrum esse perniciosum asserimus, qui Castra vel hæreditates in dispendium Ordinis alienat, & plus dilapidat Ordini, quam acquirit, prout in declaratione fœlicis recordationis Innocentij Papæ Quarti prædecessoris nostri super hoc edita dicitur contineri, etiam si aliàs inutilis aut perniciosus existat.

4. Ad hæc, cum in eodem Privilegio sit statutum, ut si aliquis ex dictis Tredecim ex hac vita transferit, vel pro culpa seu quacumque fuerit occasione mutandus, Magister cum consilio reliquorum, aut maioris partis alium substituatur loco eius; Nos adiiciendo duximus statuendum, ut ad substitutionem huiusmodi faciendam memoratus Magister procedat deinceps cum eorum reliquorum, aut maioris partis consilio, & consensu.

5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, declarationis, & assertionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. apud Urbem Verem. kalendis Februarij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. V.

Bulla ad Regem Castellæ & Legionis, ut paci studeat inter Ordinis Magistrum, & nonnullos Fratres, & ne prætextu litis.

De qua in Bulla præcedenti, vllam Magister Fratribus impingat inobedientiæ notam.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Regi Castellæ ac Legionis Illustri, in Romanorum Regem Electo, salut. & Apost. ben.

Ad dirimendas lites præsertim inter Religiosos exortas libenter Apostolicæ sollicitudinis studium adhibemus, ut eo liberius iuxta sui debitum Or-

dinis possint Domino famulari, & qualibet seditione sedata, maiorem quietem senserint animarum. Licet igitur inter dilectum filium Magistrum Ordinis Militiæ S. Iacobi ex parte vna, & quosdam ipsius Ordinis Fratres ex altera super certis orta fuisset articulis materia quæstionis, illam tamen nostro, & Fratrum nostrorum diligenti excussam examine per salubrem examinationem duximus terminandam; prout per litteras Apostolicas inde confectas plenius tibi poterit apparere. Desiderantes igitur in eodem Ordine seruari gratiam solitiæ charitatis, eidem Magistro scripta nostra dirigimus, vt eisdem sui Ordinis Fratribus prætextu litis præteritæ notam inobedienciæ non impingat, nec aliquam poenam, quasi fuissent propter hoc obedienciæ transgressores, infligat, sed eos potius sincera in Domino charitate pertractet. Vnde cum sicut firmiter speramus & credimus, prosperum ipsius Ordinis statum affectes, & libenter eius dispendijs studeas obviare, Celsitudinem Regiam rogamus & hortamur attentè, quatinus eundem Ordinem habens ad Dei reverentiam affectu propitio commendatum, vt semper in ipso bonum pacis & concordie vigeat, quantum in te fuerit, Regalis providentiæ studium interponas, itaquod exinde merearis præmium apud Deum, & nomen tuum in gentibus dignis in Domino laudibus extollatur. Dat. apud Urbem Veterem. X. Kalend. Martij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla ad suscipiendas specialiter sub protectione Sedis Apost. possessiones Vclensis Conventus salois Magistrature, & Ordinis statuti. Ecclesiam enim & locum sicut in precedentibus num. 1. 2. & 3.

Supponit Romanae immediatè subiecta.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Priori & Conventui Canonicorum Vclensis Ecclesiæ ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis Ordinis Militiæ S. Iacobi, Conchenensis Dioc. salut. & Apostol. ben.

Sacrosancta Romana Ecclesia devotos, & humiles ex assuetæ pietatis officio propentius diligere consuevit, & ne pravorum hominum molestijs agentur, eos tamquam pia Mater suæ protectionis munimine confovere. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu personas vestras, & locum, in quo divino estis obsequio mancipati cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidet, aut in futurum iustis modis, præstante Domino, poterit adipisci, recipimus sub protectione Apostolicæ Sedis, & nostra. Specialiter autem terras, possessiones, molendina, redditus, iurisdictiones temporales, & alia bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis, vobis, & per vos Ecclesiæ vestræ auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, iure Magistri, & statuti ipsius Ordinis semper salvis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. apud Urbem Veterem. VI. kalend. Aprilis. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VII.

Bulla ad Regem Castellæ, vt supra scrip. 5. Notabilior autem in clausulis: Nisi Fratres ipsius per pacis & unitatis semitas, &c. In Regnis tuis turbetur aliquatenus, &c.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Regi Castellæ ac Legionis Illustri in Romanorum Regem Electo, salut. & Apostol. ben.

Dilectus filius Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi Serenitatis tuæ magnificam bonitatem super eo specialiter præconio magnæ laudis extollit, quod semper eum, & dictum Ordinem Regali præsidio protexisti, dignis favoribus ipsos opportunitatis tempore prosequendo, itaquod interdum dictus

Ordo ad statum forte miserabilem devenisset, nisi Fratres ipsius per pacis & unitatis semitas tua providentia direxisset. Verum quia Nos dictos Magistrum & Ordinem paternæ dilectionis brachijs amplectimur, magnificentiam tuam rogamus & hortamur attentè, quatinus ipsos habens pro Dei, & Apostolicæ Sedis reverentia more solito commendatos, eisdem oportunis temporibus præsidia tuæ defensionis impendas, cum idem Magister semper exhibeat se paratum ad omnia, quæ respiciant exaltationem tui nominis & honoris. Cæterum, ut idem Magister præesse valeat utilius & prodesse, non patiaris, quantum in te fuerit, quod præfatus Magister per alicuius insolentiam in Regnis tuis turbetur aliquatenus, vel ei molestia inferatur; dum enim dictus Magister pacificum statum habuerit, per eum, sicut speramus, & credimus, dicti Ordinis negotia salubriter dirigentur. Dat. apud Urbem Veterem. kalend. Aprilis. Pontif. nostri anno Tertio: *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VIII.

Bulla ad Magistrum directa declarans sententiam super Tredecim potestate scrip. 4. quod scilicet non ad præterita, sed ad futura trabenda sit, ideo præteritum factum approbat ur.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

1. Cum in Privilegio tui Ordinis haberi dicatur, ut si aliquis ex Tredecim Fratribus eiusdem Ordinis, qui Magistro, cum opus est, in consilio & dispositione Domus assistunt, & curam habent eligendi Magistrum, ex hac vita transferit, vel fuerit pro culpa seu quacumque occasione mutandus, Magister cum consilio reliquorum, aut maioris partis alium substituat loco eius, Nos, ut omnis dissensionis occasio tolleretur, per alias litteras nostras tibi & Fratribus tui Ordinis communiter directas adijciendum duximus, quod Magister substitutionem huiusmodi faciat cum reliquorum vel maioris partis consilio & assensu.

2. Cæterum cum, sicut ferebatur,

quinque de prædictis Tredecim viam fuissent universæ carnis ingressi, & nonnulli ex octo superstitionibus tibi rebelles seu inobedientes existerent, ac tu rebelles seu inobedientes ipsos cum reliquorum consilio amovisses, & tam ipsis, quam memoratis quinque defunctis, alios subrogasses, Nos, sicut in prædictis Ordini memorato providimus, sic & in hoc tibi etiam providentes, quia nostræ intentionis existit, ut huiusmodi adiectio nostra non ad præterita, sed ad futura solummodo traheretur, decrevimus per litteras supradictas, ut in suo remaneret officio illi, quos, ut prædiximus, amovimus & defunctis huiusmodi, subrogasti. Verum licet per alias litteras nostras preces & mandata tibi direxisse dicamus, ut prædicti Ordinis Fratribus prætextu litis præteritæ notam inobedientiæ non impingas, nec aliquam pœnam, quasi fuissent propter hoc obedienciæ transgressores, infligas, nostræ tamen intentionis nequaquam existit, ut per huiusmodi preces & mandata prædictis litteris nostris, adiectionem & decretum continentibus supradicta, in aliquo derogetur. Dat. apud Urbem Veterem. Nonis Aprilis. Pontif. nostri anno Tertio: *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IX.

Bulla ad Fratres Ordinis directa eos exhortans ad Magistrum obedientiam & dilectionem. Ibi unanimitatem devotionem & devotam unanimitatem. Notabilis tenor ut supra scrip. 4. & Clementina unica.

VRbanus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis universis Fratribus Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Mancipati supernæ Maiestatis obsequijs pondus, & pondera in spiritus humanitate portatis, fructus peritiles in Domo Domini producentes. Nos igitur, qui Ordinem vestrum in Ecclesiæ firmamento quasi turrin fortitudinis divinitus institutum paterna benivolentia & favore prosequimur, vigilantè insistimus, & libenter impendimus operam, ac sollicitudinem adhibemus, ut semper in ipso vigeat gratia

solidæ charitatis, & insolubili fraterni
fœderis vniõne coniuncti vnanimi de-
votione, ac devota vnanimitate pro-
missum exolvatis virtutum Domino
famulatum. Cum autem ipse Domi-
nus Ordinem eundem per ministe-
rium dilecti filij Magistri vestri multi-
pliciter exaltavit, cum habeatur vir
devotissimus, zelum habens intimæ
puritatis ad Deum, discretionis matu-
ritate præditus, & in agendis multipli-
citer circumspectus, vniuersitatem ve-
stram rogamus, & hortamur attentè
per Apostolica vobis scripta mandan-

tes, quatinus eidem Magistro tanquam
benedictionis filij devoti, & obedien-
tes in omnibus, quæ ad sui Magistratus
officium pertinent, existatis, vt per ip-
sius diligentiam, & promptitudinem
obedientiæ vestræ dicti Ordinis nego-
tia salubrius, & vtilius dirigantur, vos-
que iugum, quod ad laudem divini no-
minis suscepistis, deferre videamini re-
verenter, & exinde consequamini ple-
nius gratiam apud Deum. Dat. apud
Vrbem Veterem. Nonis Aprilis. Pon-
tif. nostri anno Tertio. *Concordat cum
originali.*

CLEMENS PAPA IV.

electus die 5. Februarij ann. 1265. obiit die
30. Decembris anno 1268.

Anno 1266. Script. I.

*Bulla super Ecclesia S. Spiritus de Maitin
in Sicilia. De qua ann. 1252.
script. & 3.*

CLEMENS Episcopus, servus servo-
rum Dei, Venerabili fratri Epif-
cupo Albanensi, Apostolicæ Sedis Le-
gato salut. & Apost. ben.

Ex parte dilectorum filiorum Magi-
stri & Fratrum Ordinis Militiæ S. Ia-
cobi fuit propositum coram nobis,
quod licet olim bonæ memoriæ Pe-
trus S. Georgij ad Velum Aureum
Diac. Cardinalis tunc in Regno Siciliæ
Apostolicæ Sedis Legatus eis, & eo-
rum Ordini Ecclesiam S. Spiritus de
Maytin Salpiensis Dioc. cum iuribus
& pertinentijs suis tunc de iure vacan-
tem duxerit conferendam, itaque in
festo S. Iacobi vnam vnciam auri no-
mine census Ecclesiæ Romanæ exhi-
berent annis singulis, prout in litteris
indeconfectis dicitur plenius con-
tineri, & sceli. recorda. Innocentius
Papa prædecessor noster, quod
ab eodem Cardinali provide factum
fuerat, per suas litteras confirmavit, ij-
dem tamen, malitia tempotis faciente,
non sunt adhuc possessionem eiusdem
Ecclesiæ affecti. Ideoque fraternitati

tuæ per Apostolica scripta mandamus,
quatinus, si est ita, amoto ab Ecclesia
ipsa quolibet illicito detentore, prædi-
ctos Magistrum & Fratres, vel eorum
procuratorem per te vel per alium in
corporalem eiusdem Ecclesiæ posses-
sionem induci facias, & defendas indu-
ctos. Non obstante si Ecclesia ipsa per
quemcumque, in eorum iuris præiudi-
cium, postmodum alij sit concessa, vel
si per Sedem Apostolicam alicui sit in-
dultum, vt interdici, suspendi vel ex-
communicari non possit per litteras
Apostolicas, nisi in eis de indulto hu-
iusmodi expressa mentio habeatur.
Contradictores per censuram Eccle-
siasticam appellatione postposita com-
pescendo. Dat. Perusij. III. Idus Mar-
tij. Pontif. nostri anno Secundo. *Con-
cordat cum originali.*

SCRIPT. II.

*Bulla commissionis super Decimis impe-
trata ad instantiam D. Gonsalvi Perez
Vclensis Prioris restituti, ann. 1264.
script. 3. De spoliatione, anno 1263.
vide Capsell. 101. n. 4.*

Clemens Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilectis filijs Thesau-
rario, Scholastico, & Cantori Toleta-
nis

nis salut. & Apost. bene dicit.

Conquestus est nobis dilectus filius Gondisalvus Petri Prior Vlcensis Ecclesie, Ordinis S. Iacobi, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, quod Magister & Fratres ipsius Ordinis in Hispania super Decimis & rebus alijs iniuriantur eidem. Ideoque discretioni vestra, &c. *ut supra in commissionibus Honorij.* Dat. Viterbij. XII. Kalend. Iunij. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali exceptiis omisis.*

SCRIPT. III.

Bulla conservatorie per Triennium valitura.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Hispalensi salut. & Apost. bened.

1 Et si quibuslibet Ecclesijs & personis Ecclesiasticis ex iuncta nobis servitutis officio defensionis praesidio assistere teneamur, illis tamen specialius, & efficacius adesse nos convenit, qui non solum sua, verum etiam semetipsum salubriter abnegantes contra inimicos Crucis Christi pro fidei defensione pugnando se morti exponere non formidant.

2 Cum itaque, sicut ex parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Ordinis Militie S. Iacobi in Hispania fuit propositum coram nobis, iidem a nonnullis, qui nomen Domini recipere in vacuum non formidant, super possessionibus & alijs bonis eorum graves patiantur iniurias & iacturas, Nos volentes eorundem Magistri & Fratrum providere quieti & malignorum huiusmodi malitijs obviare, fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatinus eisdem Magistro & Fratribus efficaciter praesidio defensionis assistens non permitas eos contra indulta Privilegiorum Apostolicae Sedis in personis & bonis suis ab aliquibus indebite molestari, molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo; attentius provisurus, ut de his, quae causa cognitionem exigunt vel quae indulta huiusmodi non contingunt, te nullatenus intromittas, &

si secus praesumpseris, tam praesentes litteras, quam etiam processum, quem per te illarum auctoritate haberi contigerit, omnino carere viribus, ac nullius fore decernimus firmitatis. Huiusmodi ergo mandatum nostrum sic sapienter & fideliter exequaris, ut eius fines quomodolibet non excedas, praesentibus post triennium minime validis. Dat. Viterbij. V. Idus Novembris. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

3 Clemens Episcopus, servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo Civitateni salut. & Apost. ben.

Et si quibuslibet Ecclesijs, &c. *ut supra in omnibus excepto quod dicitur: in Regno Legionis ubi supra: in Hispania.* Dat. Viterbij. V. Idus Novembris. Pontif. nostri anno Secundo.

4 Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Valentino salut. & Apost. ben. Et si quibuslibet Ecclesijs, &c. *ut supra: excepto in Regno Valenciae pro: in Hispania.* Dat. Viterbij. V. Idus Novembris. Pontif. nostri anno Secundo.

5 Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Illerdeni salut. & Apost. ben. Et si quibuslibet Ecclesijs, &c. *ut supra: excepta voce in Cathalonia pro: in Hispania.* Dat. Viterbij. V. Idus Novembris. Pontif. nostri anno Secundo.

Annō 1268. Script. I.

Donatio cuiusdam annui redditus Domus Ensis seu de Spata à Rege Navarra facta, Theobaldo primitus in eo Regno donatore.

Nos Theobaldus Dei gratia, Rex Navarrae, Campan. & Brie, Comes Palat. notum facimus univ. praesentes litteras inspecturis, quod Nos ob devotionem & amorem, quem habemus erga Domum Ensis de Monte-Banio in augmentum Capellae damus & concedimus in perpetuum Domui supradictae viginti Solidos annui redditus, quos habemus super quadam Domo apud dictum Monte-Banium ab oppositis dictae Domus Ensis annuatim, volentes & concedentes, quod Fratres, qui pro tempore fuerint in Domo Ensis supradictae, dictos vi-

ginti Solidos annui redditus habeant & possideant in manu mortua pacifice, & quiete. In cuius rei testimonium & munimen perpetuum præsentis litteras sigillo nostro fecimus roborari. Datum per Nos apud Dameciacum die Dominica proxima ante festum Omnium Sanctorum, anno Domini M.CC.LXVIII.

Anno 1269. Script. I.

Licencia Episcopi & Ecclesie Barchinon. ad fundanda Monasteria in Barchin. Dioc. nonnullis adhibitis conditionibus, cuius vigore Monasterium Sancte Mariae de Junqueras fundatum fuisse videtur. Vide ann. 1389. script.

1. & seq.

NOS Arnaldus Dei gratia Barchinonensis Episcopus volentes annuere, in quantum cum Deo possumus, iustis petitionibus, vna cum assensu & voluntate nostri Capituli, deliberatione plenius habita, ad honorem Dei, & gloriosæ Matris eius damus & concedimus vobis Berengario de Petra Barchinonensi Canonico Procuratori & Administratori Magistri Militiæ S. Iacobi, & ipsi Magistro & Ordini & Fratribus & Dominabus eiusdem Ordinis in perpetuum, quod possitis libere ædificare, & construere Domum, & Domos, Monasterium, & Monasteria, Oratorium & Oratoria ad opus Fratrum, & Dominarum vestri Ordinis in Civitate & Diocesi Barchinonæ salvo iure Barchinonensis Ecclesiæ, & omnium Ecclesiarum Civitatis, & Diocesis Barchin. & omnium Monasteriorum Civitatis & Diocesis Barchin. tali videlicet modo & forma, quod non liceat Magistro, neque Fratribus, neque Dominabus, neque conversis eiusdem Ordinis recipere aliquem vel aliquam excommunicatum vel interdictum in Fratrem, vel conversum eiusdem Ordinis, neque ad Officia divina, neque ad sepulturam.

2 Item si contigat vos aliquem vel aliquam recipere ad Ecclesiasticam sepulturam, dabitis bona fide integrè Ecclesiæ Parrochiali, à qua corpora assumuntur, quartam partem de omnibus, quæ ratione sepulturæ ad Domum vestram provenerint, exceptis equis, & armis.

3 Item non liceat vobis emere vel permutare vel Decimas recipere de manu laicorum sine licentia nostra.

4 Item si vobis Decimæ fuerint ab aliquo Fratre vel converso, vel conversa, vel quacumque alia persona datæ, vel oblatæ, vel legatæ seu dimissæ in vltimâ voluntate quocumque modo, dabitis Episcopo & Ecclesiæ nostræ bona fide medietatem fideliter.

5 Item non recipietis aliquem in Fratrem, vel in Dominam, qui vel quæ sint obligati ratione debitæ pecuniæ, vel iniuriæ seu alicuius detentionis, vel retentionis, donec fuerit satisfactum.

6 Item si aliquis vassallus, vel emphyteota nostræ Ecclesiæ det vobis, vel vendat aliquam possessionem vel rem immobilem, quam per Nos vel per Ecclesias nostras teneant, teneamini vendere infra sex menses, salvo Laudoyfmo vel alio iure dominorum, personæ idoneæ, quæ per Nos vel per Ecclesias nostras teneat, & nisi feceritis, ex tunc pleno iure ad Nos pertineat, & redeat.

7 Item si aliquis contra Deum & iusticiam potenter & violenter & cum armis Nos, Clericos, seu homines nostros, & bona nostra invaserit, debellaverit, seu garreiaverit, teneamini Nos cum armis defendere potenter, prout Ordo vester requirit.

8 Ad hæc ego Berengarius de Petra Barchinonensis Canonicus, Procurator & Administrator Magistri Militiæ S. Iacobi & Capituli eiusdem in Civitate & Diocesi Barchinonensibus attendens gratiam, quam vos Domine Arnalde Dei gratia Episcopo, & Capitulum vestræ Ecclesiæ facitis Magistro, & Fratribus Militiæ S. Iacobi, promitto auctoritate procurationis, nomine dicti Magistri & Capituli eiusdem, cuius sum & Procurator, & Administrator, bona fide & absque omni fraude vobis dicto Domino Arnaldo Episcopo, & successoribus vestris, & Capitulo vestræ Ecclesiæ omnia & singula supradicta attendere, complere, & fideliter observare, &c.

Actum est hoc VII. Idus Septembris anno Domini M. CC. LXIX. Ego A. Barchinon. Episcopus subscribo. Petrus de Olivella Decanus, Magister Berengarius de Turri Archidiaconus Barchi-

chinon. Magister Bn. de Olarda Sacrista, Bereng. de Spicillis Præcentor. &c. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Anno 1270. Script. I.

De fundatione Monasterij Monialium Ordinis sub Tit. S. Petri de Petra prope Illerdensem Civitatem, & eius unione Monasterio Barchinon. Sanctæ Mariæ de Junqueras. Vide ann. 1276. script. I.

Notum sit vniuersis præsentem litteram inspecturis, quod Nos Pelagijs Petri Dei gratia Magister Militiæ S. Iacobi novam plantationem, quam in Caralonia incepimus ad seruitium Dei, & Beatæ Mariæ semper Virginis, & ampliationem Ordinis Militiæ S. Iacobi, cupientes successibus prosperis dirigente Domino suscipere incrementum, Monasterium Conventuale prope Civitatem Illerdensem per Nobilem Domnam Constantiam Fratrisfam supradicti Ordinis Militiæ S. Iacobi, quondam uxorem Nobilis viri Guillelmi de Anglerolia bonæ memoriæ, sperantes in misericordia Iesu Christi debitum & optatum incrementum, &c. dictæ Dominiæ Fratrisfam Ordinis supradicti concedimus Domos & molendina cum suis pertinentijs vniuersis, quæ Ordo noster in Civitate obtinet Illerdensi.

2 Ad hæc ego supradicta Constantia ad honorem Dei & Beatæ Mariæ & Beati Iacobi Apostoli, & in remissionem peccatorum meorum, & quondam mariti mei Nobilis viri Guillelmi de Anglerolia me recepisse confiteor habitum Ordinis supradicti à vobis Venerabili Patre Domino Pelagio Petri Magistro, cui professionem fecimus de ipsius Ordinis Regula observanda, & obedientiam, & reverentiam secundum ipsius Ordinis instituta præstando, & bono animo & voluntate spontanea recipio supra me onus, immò honorem supradicti Monasterij construendi in eo loco, in quo vos Pater & Magister duxeritis consignandum, promittens me dante Domino pro viribus opem & operam dare quantum potuero & scivero, vt ipsum Monasterium incrementum & effectum debitum consequatur. In cuius rei testimonio

nium præsens scriptum feci mei sigilli munimine roborari. Hoc est actum apud Vclès. X. kalend. Decembris, Era M. CC. LXXXVIII.

3 Nos Don Alfonso Mendez por la gratia de Dios Maestre de la Cavalleria de Santiago otorgamos, que damos à vos Doña Gualda de Befera Priora del nuestro Monasterio de Sancta Maria de Junqueras, que es en la Ciudad de Barcelona, para siempre jamás la nuestra Eglefia, que fue Monasterio de Sant Pedro de la Piedra, que es en el Obispado de Lerida en el Señorío del Rey de Aragon, è que la ayades con todas las heredades, è rentas, è derechos, que pertenecen à la dicha Eglefia, è Monasterio segund lo avie en el tiempo de los otros Maestres, &c. Dada en Montiel, quince dias de Abril, Era M.CCC. è Ochenta. *Concordat cum originalibus exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

De Monasterio Monialium Sancti Spiritus Salmantic. & de Regis Castelle è Barchinone ad Germania Imperium translati confirmatione annis 1269. & 1274. & 1275. Vide ann. 1316. script.

I. & 1330. script. I.

1 Conoscida cosa sea à quantos esta carta vieren como Nos Don Pelay Perez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago con otorgamiento de noso Cabildo Geeral damos à vos Don Martin Alfonso filo del Rey de Leon, è à vosa mulier Doña Maria Mendez à nosa Casa de Sancti Spiritus de Salamanca con à Pobra, è con Eglefia, è con viñas, è con casas, è con celeirolo, è con aquelo que avemos en Alva de Torres con viñas, è con casas, è con todas aquellas cosas, que le à estas casas sobreditas perteece è debemos aver. Otrosi vos damos à nosa casa de Marneio con viñas è con entradas, è con saydas, è con aquellas cosas, que à elas perteece, è deben aver. Et que sera todo para ò Moesteiro de Sancti Spiritus de Salamanca, è por dos mill è quinentos Morabitinos que nos destes. E esta Casa de Sancti Spiritos de Salamanca damosvolo à vos Don Martin Alfonso è Doña Maria Mendez sobreditos, que

fazades hy vosa sepultura , è que fazades hy Moesteiro de Donas de nosa Orden. E Nos Don Pay Perez Maestre sobredito è nosa Orden otorgamos, que aiades aquelas casas que destes à Nos è à nosa Orden tambien en Castiella , como en Leon , como en Galiza, como en Portugal , que leyedes todo à este Moesteiro sobredito de Santospiritos de Salamanca por vosalmas. E Nos Don Martin Alfonso è Doña Maria Mendez damos è otorgamos quanto nos avemos è debemos aver assi de patrimonio , como de erdade, como de crianças , como de mobre , como de raiz , è como quier que nos ayamos, que finque todo depois de nosa morte damos à ò Moesteiro de Santospiritos de Salamanca por nosalmas.

Outrosi Nos Don Pai Perez Maestre sobredito è nosa Orden con noso Cabidoo Geeral outorgamos è prometemos que tenemos este Moesteiro à ò vfo , è à ò ordinamento , que teemos ò noso Moesteiro de Santa Eufemia , è que mas desto non vos passemos , è porque estas cartas sean mas firmes , è non vengam en dubda Nos Maestre sobredito con el Cabildo General , è Nos Don Martin Alfonso è Doña Maria Mendez mandamos facer duas cartas parridas por A. B. C. &c. Fechas las cartas en Cabildo de Merida , tres dias andados de Novembrio , Era de Mill , è CCC. è VII. años.

2. Conosuda cosa sea à quantos esta carta vieren como Nos Don Pai Perez , &c. Damos à vos Doña Maria Mendez muger que fuistes de Don Martin Alfonso hijo del Rey de Leon la Baylia de Sant Spiritus con lo que avemos en Alva ; è con los Lugares que deben responder à esta Baylia, otrosi la Bailia del Atalaya con Valdelacasa , è con lo que avemos en Ciudad Rodrigo con la Zarça , è la nuestra Casa de Marinielo , è la nuestra Casa de Lebadima , è la Puebla que fue de Don Juan Fernandez de Arroyo de Palombos con quanto hy avemos , &c. & esto vos damos para el Monesterio de Santispiritus de Salamanca, que vos de nuestra Orden fundastes , è feciestes , à que diestes grande algo porque Freires è Freiras de nuestra Orden, otrosi Clerigos Segla-

res è Legos se puedam mantener por consiempres à servicio de Dios, è agrand honra è pro de nuestra Orden , &c. Fecha la carta en Merida , quando hy fue el Cabildo General , doze dias andados de Marcio , Era de Mill , è CCC. & XII. años. Nos Don Alfonso Rey de Castiella è Leon , &c. à ruego del Maestre è del Cabildo è de los Trece mandè seallar esta carta con mio Seello colgado. Dada en Barcelona , cinco dias de Enero , Era de Mill , è CCC. è XIII. años. Don Gonçalo Obispo de Conca Notario del Rey la mandò fazer.

SCRIPT. III.

Donatio quorundam annuorum reddituum à Beata Sancia Alfonso Regis filia in favorem sui Monasterij S. Eufemia de Cozollas facta. Vide ann. 1186.

Script. 3. & 5.

Conoscida cosa sea à quantos esta carta vieren è oyeren como yo Doña Sancha Alfonso hija del Rey de Leon è de Doña Theresa Gil , queriendo fazer bien è mercè al Convento de Santofimia , do libre è quito sin entredicho nenguno Talamanca , è Tordomar con todo lo al , que fue de Don Ferrant Garcia , è de Doña Milia , que ovieron dado à la Orden de Vclès , que lo ayam por siempre jamás en renta para estas cosas que aqui son escriptas.

Mando para Vestuario para el Convento de las Dueñas de Santofimia quinientos Morab. Para el Coro docientos è cinquenta Morab. Para la Enfermeria docientos Morab. Paral Refectorio CL. Morab. Et mando que los quinientos Morab. paral Vestuario , y los CC. de la Enfermeria que falgan de la renta de Talamanca , è de Tordemar , è de todo lo al , que fue de Don Ferrand Garcia , è de Doña Milia. E los CCL. paral Coro , y los CL. Morab. paral Refectorio mando que falgan de las casas de Tierra de Leon , de Tobiellas con sus pertenencias , è de lo que he en Castiella Vieja , è de la Casa de Leon , que dizen Sant Martino , è de Placenciola , que està cerca de Fornachos.

E mando esto todo è dolo en tal guisa , que ni Maestro nenguno , ni Comen-

mendador, ni Comendadora, ni otra señora ninguna, que venga a lo lugar, no aya poder de toller esta renta al Convento, ni de camiarla en otra cosa, ni de menguarla. E si por aventura alguno, ò alguna este mio ordenamiento quisiere desfacer ò mudar, ruego al Maestre è al Cabildo General, que no lo consienta, è que lo haga todo guardar asì como yo mando en esta mi carta. E si por aventura el Maestro no quisiere atener el ordenamiento del camio, que yo è el pusiemos que me diessè lo que fue de Don Ferrand Garcia è de Doña Milia, è que recibiesse por ello todo lo que yo he en Galicia; do yo todo lo que yo he en Galicia al Convento de Sanctofimia para cumplir todas estas cosas sobredichas asì como en esta carta dize. E porque esta carta sea firme è non venga en dubda, fizla seellar con mi Seello pendiente. Fecha la carta anno Domini M. CC. LXX. *Sigillum Domine Sanciae Alfonso Illustris Regis Legionensis filia. Concordat cum originali.*

Anno 1271. Script. I.

Concordia cum Ecclesia Cartaginensi, vel spontanea Ordinis donatio in Ecclesia favore facta de quibusdam iuriis in Huescar & alijs locis, adstante Rege Alfonso, qui sigillum suum apponi fecit. Vide ann. 1303. script. 1. Et de partibus vulgò ochava & Noveno. Vide n. 2.

& 1256. script. 1. & 1234.

script. 11.

Conoscida cosa sea à quantos esta carta vieren è oyeren como Nos Don Pelay Perez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago con voluntad è con otorgamiento de todo el Cabildo General de nuestra Orden, è por mandado del muy Noble nuestro señor el Rey Don Alfonso facemos tal pleito, è tal postura, è tal avenencia para siempre jamás con vusco Don Garcia Martínez Dean, è Electo de Cartagena è con el Cabildo de esse mismo Logar, è damos vos por razon de los Diezmos de las heredades que avemos en vuestro Obispado en Lorca è en su termino, en Murcia è en su termino, è en Oriuela è en su termino la ochava parte de todos los

Diezmos de menudo è de ganado, que ovieremos en estos Logares sobredichos tambien de los ganados de la tierra como de los ganados que vienen à los extremos en estos Logares que son escriptos en esta carta è en sus terminos.

2 Et que vos demos de Aledo è de su termino C. Moravedis Alfonso cada año de moneda que Nos recibieremos de las Rentas de Almojarifazgo mientras fuere Alaedo de Moros, è quando Dios quisiere que sea poblado de Christianos, que ayades la ochava parte de todos los Diezmos bien è cumplidamente segund lo ovieredes en estos otros Logares sobredichos.

3 Et por ayudar à la Iglesia de Cartagena, è por el amor que avemos con los que agora hy soes, damos à la Iglesia de Cartagena, è recibimosvos en estos Logares: En Huesca con su termino, en Galera con su termino, Mirabet con su termino, Volteruela con su termino, que ayades el ochavo de todos los Diezmos de menudo è de ganado asì como avedes de todos los otros Logares sobredichos, è la ochava parte del mortuorum, è de las mandas que fueren fechas en estas Iglesias, asì como avedes la ochava parte de los otros Diezmos, è damosvos que ayades en cada vno de estos Logares sobredichos visitacion, correccion, institucion, destitucion, è procuracion de los Clerigos asì como lo avedes en otros Logares del Obispado.

4 Otrosi vos damos è vos recibimos en Moratalla è en su termino, en Castilla è en su termino, en Orz è en su termino, en Burgeya è en su termino. E destes Logares mientras fueren poblados de Moros damosvos cada año en Moratalla L. Moravedis Alfonso, en Castilla L. Moravedis, en Orz L. Moravedis, en Burgeya XL. Moravedis. E estos Moravedis sobredichos, que vos avemos de dar por los Diezmos de los Logares sobredichos mientras fueren poblados de Moros, ponemosvoslos que los ayades en las rentas de los heredamientos que nos avemos en Murcia è en Oriuela. E mandamos à los Comendadores, que tovieren estos dos Lugares, que vos recudan con estos Moravedis, è vos los paguen cada año por estos plazos, esto es de fa-

ber: La meytad para Ottobre primero que viene, è la otra meytad por el mes de Mayo, è quando Dios quisiere que sean poblados de Christianos, que ayades el ochavo de todos los Diezmos segund avedes en todos los otros Logares sobredichos de la Orden. E quando Dios quisiere que ganaremos algunos Logares de Moros en esta Frontera, otorgamos que vos los demos segund las condiciones que avemos con vusco en los Logares sobredichos; è que ayades en cada vno Logar de estos de los que agora se pueblan de Christianos è se poblaren de aqui adelante vnas casas è vna cavalleriza de heredamiento en que poseades quando vinièredes à estos Logares, è en que cogades vuestros derechos que ovieredes en estos Logares. E quandoquier que acaesciere Canonigo, ò compañero de la Iglesia en los Lugares de la Orden, do Nos fuèremos, quel fagan mucha honra è mucho placer.

5 E Nos Don Pelay Perez Maestre sobredicho con el Cabildo general de la Orden promet emos de vos dar è de vos guardar todos vuestros derechos en estos Logares segund sobredicho es, è de vos ayudar è emparar vuestros derechos que avedes en estos Logares sobredichos contra todos los omes del mundo, sacado ende nuestro señor el Rey è sus fijos è sus hermanos así como somos tenudos de guardar è de defender los otros bienes de la Orden demandandonos, è defendiendo vuestro derecho por vuestra Iglesia.

6 Et Nos Don Garcia Martinez Dean è Electo en vno con nuestro Cabildo otorgamos è rescibimos esta postura, è esta avenencia que avemos con vusco Maestre è con la Orden sobredicha para siempre jamàs. E por grande amor è muchos debdos que avemos con vusco rescibimos à vos Maestre sobredicho è à qualquier Maestre que venga en pos de vos por compañeros en nuestra Iglesia, è quando fueredes en el Logar, que ayades nuestra racion segund han los otros Canonigos, è demas damosvos en Lorca la Iglesia de Santiago, è en Murcia la Iglesia de Sant Nicolàs è en Oriuela la Iglesia de Santiago, è las dos tercias del Diezmo de estas Iglesias que

sean vuestras, è que fagades servir è proveer las Iglesias. E la tercia que es dicha Pontifical, que finque à Nos libre è quita, è que ayamos en estas Iglesias, que nos vos damos la tercia parte de todo el mortuorum, è de las mandas que oviere en estos Logares, è de los otros bienes que hy oviere, sacado ende el pie de Altar, è sacado cavallo è armas ò azemila, que hy troxese el cuerpo ò pompola que troxeren sobre el ataut, è que ayamos en estas Iglesias visitacion, correcion, institucion, destitucion, è procuracion, así como avemos en las otras Iglesias del Obispado.

7 Et si por aventura alguna de Nos las partes quisiere passar contra esta composicion, è non lo quisiere guardar è tener así como dicho es, otorgamos que la parte que contra ello viniere, que peche à la otra parte quinze mil maravedis, la meytad à nuestro señor el Rey, è la otra meytad à la parte que estudiere en la composicion. E pedimos merced à nuestro señor el Rey que el lo faga cumplir à la parte que guatdar non quisiere è tener esta composicion. E porque esto sea mas firme è mas estable è non venga en dubda, Nos amas las partes mandamos ende facer dos cartas partidas por A. B. C. è seellar con los Seellos de Nos Maestre è del Cabildo general de la Orden, è con los Seellos de Nos Electo è del Cabildo de Cartagena, è à mayor firmedumbre pedimos merced al muy Noble señor Rey Don Alfonso que mandase seellar estas cartas con su Seello. Et Nos Don Alfonso Rey sobredicho por ruegos de amas las partes mandamos seellar estas cartas con nuestro Seello. Fecha carta en Murcia, Lunes veinte è siete dias andados de Julio, Era de Mill, è CCC. è IX. annos. *Concordat cum originali.*

Anno 1272. Script.I.

*De Emeritensi ponte & operis Auctore
& artifice, necnon de alijs scitu dignis.*

Vide ann. 1254. script. 1.

& 1255. script. 3.

Conoszuda cosa sea à quantos esta carta vieren como Nos Don Pe-

Pelay Perez por la gracia de Dios Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago otorgamos è toviemus conofzudo, que fecimos conta con vos Don Jacob , por quanto diestes por nuestras cartas , è fin cartas por nuestro mandamiento , despues de la cuenta Danchuelo fasta este dia que esta carta fue fecha , vos en vuestro cabo à menos de lo que nos dieron vuestros compañeros Don Bueno è Don Samuel por cuenta derecha è sana. Otorgamos que nos pagastes veint è vna vez mil moravedis è quatrocientas moravedis Alfonso demàs dos , de la moneda branca que el Rey mandò fazer en el tiempo de la guerra, è otorgamos que vollos recibiremos en cuenta del arrendamiento que tenedes de nos vos D. Jacob sobredicho è Don Bueno è Don Samuel por cartas entre nos è vos. E es contra de la carta de veynt è dos vezes mil moravedis de los dineros prietos , que facen ochenta è ocho vezes mill moravedis de los dineros blancos. E fueron fechas las cartas sobredichas en Maquiz Viernes diez dias andados del mes de Junio en Era de Mill, CCC. è diez años. E estos moravedis sobredichos que recibí de vos

Don Jacob son fin los diez è nueve mill moravedis è cinquenta demàs que vos debemos , los quales son conombrados enllas cartas. E son fin los que diestes à Garcia Gomez en Cala , è en Monte-Mayor , è fincaron de contar porque sapamos quantas son , è recibir vollos emos. E otrofi fincaron cient è cinquenta moravedis que diestes à Maria Perez el que face la Puente de Merida por nuestra carta, è finca que vollos fagamos dar , è si non vollos dieren, que vollos recibamos en cuenta. Otrofi finca de contar quanto vos tomò el Comendador Don Gonçalvo Royz en Ribera, è en Valde Meder , que fapamos quanto es. Otrofi finca de contar quanto comió Doña Maria Mendez en Merida , è que vollo recibamos en cuenta. Otrofi finca de contar quanto pagastes de las soldatas de los Alcaydes deste año. Et en esta conta non entra quanto nos diestes , è quanto nos empreitates desta presa en Sevilla. E porque esto sea mas firme è mas estable vos dimos esta carta seellada de nuestro Sello. Fecha la carta trece dias andados del mes de Noviembre en Era de Mill, CCC, è Diez años.

GREGORIUS PAPA X.

electus die 1. Septembris ann. 1271. extra Colleg. Cardin.

obiit die 10 Ianuarij ann. 1276. Innoc. V. ad 1277.

Nicolaus III. ad 1280. Et Martinus IV.

ad 1285.

SCRIPT. II.

Bulla de iuramenti relaxatione & alijs gratijs concessis eis , qui Ordinis Fratrum subvenerint , & qui in eorum confratris confratres facti fuerint. Vide ann.

1247. Script. 6. & Rades in Chron.

S. Iacobi cap. 1. §. Antigua carta fol. 5.

GREGORIUS Episcopus , servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis & Episcopis, & di-

lectis filijs Abbatibus , Prioribus , Decanis , Archidiaconis , Præpositis , & alijs Ecclesiarum Prælati , ad quos præsentis litteræ pervenerint salut. & Apost. ben.

I Discrimina, quæ dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi pro defensione Christianæ fidei sustinent in Hispaniæ partibus , & beneficia, quæ pauperibus subministrant, consideratione sollicita pensaretis, non solum ab illorum cessaretis molestijs, verum & alios studeretis districtius pro-

prohibere. Cæterum audivimus, & audientes nequivimus non mirari, quod eos quidam vestrum solito durius persequentes non solum querelas eorum dissimulant, sed ipsos gravibus iniurijs vexaverunt, & in damnabili adhuc proposito perseverant, litteras nostras ipsis Fratribus concessas legere contemnentes, quas si interdum legerint, villipendunt. Vnde Clerici & Laici sumentes audaciam, adversus eos severius insolescunt. Elemosinas & beneficia subtrahunt consueta. Invalores quoque ipsorum non solum dissimulant, sed in sua familiaritate recipiunt, Fratres ipsos intolerabiliter deprimentes, quos pro suæ Religionis ductis beneficijs deberent attentius sustentare. Vnde gravamen eorum tantò minus nequeunt patienter sustinere, quantò gravius, iusto Dei iudicio permittente, iugiter ipsos inimici Christiani nominis persequuntur, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, quatinus litteras, quas pro his dedimus, sive generales fuerint, sive etiam speciales recipiatis humiliter, & fideliter exponatis, subiectos vestros ad solitas elemosinas & beneficia sollicitis monitis, & exhortationibus inducentes, Fratres autem benigne recipiatis, & honeste tractetis attentius provisuri, ut de Parrochianis vestris vel de subditis, si querelam detulerint, ipsos ad exhibendam iustitiam, omni gratia & timore postpositis, Canone servata, cogatis, itaque quod Fratres ipsi ex negligentia vestra ad Sedem Apostolicam non laborent, scientes, quod si præcepto nostro præsumpseritis ulterius contraire, in vos sicut inobedientes animadvertere severius compellemur. Quicumque autem mandatorum nostrorum extiterint contemptores vel rebelles, eos excommunicationis sententia procellatis, quam faciatis vsque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

2. Præterea quicumque de facultatibus suis sibi à Deo collatis Fratribus subvenerint antedictis, & in tam sanctam fraternitatem statuerint se collegas, eisque beneficia perfolverint annuatim, eis de Beatorum Petri & Pauli Apostolorum auctoritate confi-

si septimam partem iniunctæ poenitentiae, stationes Ecclesiæ Romanæ, poenitentias oblitras & malefactas, iurati transgressionem Sacramenti, atque ficti misericorditer relaxamus.

3. Apostolica quoque auctoritate ob reverentiam Ordinis ipsius statuimus, ut his, qui eorum fraternitatem assumpserint, si forsan Ecclesiæ, ad quas pertinent, à divinis fuerint officijs interdictæ, ipsosque mori contigerit, nisi excommunicati, vel nominatim interdicti fuerint aut etiam publice usurarij, sepultura Ecclesiastica non negetur. Volumus autem ut liceat eis confratres suos, quos apud Ecclesias suas malitiose non permiserint sepeliri, nisi excommunicati, vel nominatim interdicti vel publice usurarij fuerint, tumultuosos defferte ad Ecclesias eorundem Fratrum, & oblationes tam pro eis, quam pro alijs, qui in eorum cimiterijs requiescunt, exhibitas sine alieni iuris præiudicio retinere. Hoc etiam adito, ut receptores fraternitatis dictorum Fratrum, seu etiam Collectores, salvo iure Dominorum suorum, sub B. Petri, & nostra protectione consistant.

4. Adijcimus insuper eisdem Fratribus, ut qui ad easdem fraternitates missi fuerint, in quamlibet Civitatem, Castellum, vel vicum devenerint, si forte locus ille à divinis fuerit officijs interdictus, in eorundem iocundo adventu aperiantur semel Ecclesiæ annuatim, & excommunicatis, & nominatim interdictis exclusis, divina ibi Officia celebrentur, salva in omnibus supradictis declaratione Concilij Generalis.

5. Ad maiorem quoque nostræ mercedis cumulum nihilominus vobis mandando sub poena excommunicationis præcipimus, quatinus hanc nostram constitutionem & nostrum mandatum per totas vestras Parrochias vel de domo in domum, secundum quodlator præsentium vobis iniungat, in Parrochianis vestris commode demandetis. Dat. apud Urbem Veterem II. Kalend. Septembris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in*

publico transumpto.

Scripte

SCRIPT. III.

De precedenti Bulla acceptatione & executione in Ecclesiasticis Curijs Parisiensi & Remensi anno 1273, licet ibi 1272. ante Incarnationis Dominica festum dicatur, & Noviodunensi, ac iterum Remensi annis 1278. & 1289.

Officialis Curie Parisiensis, &c. Harum igitur auctoritate mandamus, & nostra vobis mandamus sub pena suspensionis, quatinus Nuntios Militie S. Iacobi predicti cum ad vos venerint in Ecclesijs & locis vestris benigne recipiatis secundum tenorem Domini Papae omnibus, alijs negocijs postpositis, cessantibus. Praeterea mandamus, quatinus omnes Parochianos vestros moneatis & ciretis, vt ad diem quam lator presentium nominaverit, ad Ecclesiam compareant sub pena excommunicationis audituri mandatum Domini Papae, &c. Dat. anno Domini M.CC.LXXII. die Veneris post Purificationem B. Mariae Virginis.

Officiales Curie Sedis Metropolitanae Remensis vacantis vniuersis praesentes litteras inspecturis, &c. Dat. anno Domini M. CC. LXXII. Sabbato ante: Exurge.

Nos Guido de Collemedio Canonicus, & Officialis Noviomensis, &c. Dat. anno Domini M. CC. LXXVIII. Feria secunda post Trinitatem.

Nos Magister Oddo de Semionis, & Magister Gerardus Canonici & Officiales Remenses, &c. Anno Domini Millesimo, Ducentesimo, Octogesimo Nono. Feria sexta in die festo B. Mariae Magdalene.

SCRIPT. IV.

Bulla extensionis iurium & proventuum Cruciate, de qua anno 1250. script. 2. Cum facultate recipiendi, quod veris dominis restitui non potuerit, vel indistincte fuerit in ultimis voluntatibus legatum, vt infra ann. 1303. script. 1. ad D. libras Turonenses dumtaxat.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro

& Fratribus Ordinis Militie S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Necessitatibus vestris paterno compatientes affectu, quod de vsuris, rapinis, & alijs male acquisitis, dummodo hij, quibus ipsorum restitutio fieri deberet, nequeant inveniri, necnon de quibuslibet legatis indistincte in pios vsus relictis, & votorum commutatione ac redemptione rite factis, Ierosolimitano dumtaxat excepto, vsque quingentas libras Turonenses pro necessitatibus vestris recipere valeatis, auctoritate vobis presentium indulgemus, si alias a Nobis pro similibus receptione a Sede Apostolica non estis gratiam consecuti. Itaque voventes ad executionem votorum huiusmodi & ad restitutionem aliam faciendam eorum, quae vobis contulerunt, & ipsis non fuerunt restituta, minime teneantur, sed ad restitutionem residui acquisitorum taliter, siquod fuerit, remanent nihilominus obligati. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentate praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. apud Urbem Veterem II. kalend. Septembris. Pontif. nostri anno Primo. *Comvordat prout est in publico transumpto.*

SCRIPT. V.

Bulla ad Ecclesiarum Praelatos, vt Ordinibus Fratribus auxilientur in predictis proventibus & elemosynis colligendis.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Archipresbyteris, Praepositis, & alijs Ecclesiarum Praelatis, ad quos praesentes litterae pervenerint, salut. & Apost. ben.

Circa opera charitatis vos non credimus invenire difficiles, ad quae tenemini per vos ipsos tam exemplo, quam verbo vestros subditos invitare. Licet autem debeatis omnibus benignitatis vestrae gratiam exhibere, & pio eos proposito adiuvari, dilectis tamen

Magistro & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi tantò tenemini, ampliore, vestrum favorem exhibere, quantò per hospitalitatis opera, quibus sunt dediti, debent Dei & hominum gratiam plenius obtinere. Monemus igitur univèrsitatem vestram & hortamur attentè per Apostolica scripta mandantes, quatinus singuli vestrum Parrochianos suos diligentius moneant, & auctoritate nostra in remissionem eis peccatorum iniungant, ut Nuntijs Fratrum Ordinis supradicti, qui pro elemosinis fidelium colligendis ad partes vestras accedunt, grata subsidia, & pias elemosinas largiantur, itaut quod pauperibus contulerint in terra, per manus pauperum thesaurizent in cælis. Litteras autem, quas Fratribus ipsis concessimus, parrochianis vestris diligenter, & fideliter exponatis, &c. *quæ legi non possunt.* Dat. apud Urbem Veterem. II. kalendas Septembris, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in publico trasumpto exceptis omisis, quæ legi non possunt.*

SCRIPT. VI.

Bulla de præcedenti materia cum citatione rebellium, ut compareant apud Lugdunum, videlicet in Concilio ibi celebrando mense Maij ann. 1274. ad quod expedite fuerant convocatoriæ litteræ die 1. Aprilis ann. 1272.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs. Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos præfentes litteræ pervenerint, salut. & Apost. ben.

Querelam ex parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi recipimus continentem, quòd cum pro confraternijs, & elemosinis pauperum colligendis, iuxta quòd eis duximus indulgendum, ad Ecclesias quorundam Presbyterorum accedant, eos recipere nolunt, nec permittunt parrochianos exhortationes audire, &c. *paulò infra.* Si vero vestrum aliqui erunt vel fuerint præcepti nostri transgressores vel rebelles, volumus & mandamus, quatinus tales

moneatis, & cum instantia, & pro vestri officij debito compellatis apud Lugdunum coram nobis mense. ibi prædictis Magistro & Fratribus de damnis, & nobis de inobedientia responsuros, nomina citatorum nobis rescribendo. Constitutione de duabus Dietis non obstante. Quod si monitis vestris parere contempserint, eos, appellatione cessante, auctoritate nostra excommunicationis vinculo constringatis. Dat. apud Urbem Veterem. II. kalend. Septembris. Pontif. nostri anno Primo.

SCRIPT. VII.

Bulla conservatoria ad triennium remissive, ad ann. 1256. scrip. 3.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Cauriensi salut. & Apost. ben. Et si quibuslibet Ecclesijs, &c. *ut supra in Clement. 4. Quinto Idus Novembris anno secundo.* Præsentibus post triennium minime valituris. Dat. apud Urbem Veterem. III. Idus Septemb. Pontif. nostri anno Primo.

SCRIPT. VIII.

Bulla ad confirmanda omnia Ordinis Privilegia ab Ecclesiasticis & Sæcularibus Principibus concessa.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Domorum Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania salut. & Apost. ben.

Solet annuere Sedes Apostolica pijs votis, & honestis desiderijs petentium favorem benivolum impertiri. Ea propter, dilecti filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sive per privilegia seu alias indulgentias vobis & Domibus vestris concessas, necnon libertates & exemptiones sæcularium exactioinum à Regibus & Principibus, Comitibus, Baronibus, & alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste & pacifice possidetis, vobis & per vos Domibus ipsis auctoritate Apo-

stolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nullo ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. apud Urbem Veterem. V. Idus Octobris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1273. Script. I.

Bulla ad testimonium perhibendum de confirmatione Militiæ S. Jacobi in Vasconia remissive ad ann. 1230. script. 1.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, universis Christi fidelibus præsentibus litteras inspecturis salutem & Apost. ben.

Tenorem cuiusdam Privilegij sæcl. record. Greg. Papæ Noni prædecessoris nostri in eius registro reperimus, &c. *ut supra in dicto Gregorio, die XII. Kalend. Maij anno quarto.*

Per hoc autem nullum volumus de nouo alicui ius acquiri. Dat. apud Urbem Veterem. II. Nonas Iunij. Pontif. nostri anno Secundo.

Anno 1274. Script. I.

Bulla conservatoria ad Triennium, ubi de Ordinis immediata Sedi Apostolica subiectione, ut supra ann. 1246. script. 1. & 1264. script. 2. & seq.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salutem & Apost. bened.

Et si quibuslibet Religiosis personis & locis ex iniunctæ nobis servitutis officio defensionis præsidio assistere teneamur, illis tamen specialius, & efficacius adesse nos convenit, qui Sedi Apostolicæ immediate subiecti non habent præter Romanum Pontificem alium defensorem. Cum itaque sicut ex parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Domus Ordinis Militiæ S. Jacobi in Hispania fuit propositum co-

ram nobis, iidem à nonnullis, qui Nomen Domini in vacuum recipere non formidant, graves patiantur iniurias, & iacturas, Nos volentes, & præsumptorum huiusmodi refragari conatibus, & eorundem Magistri & Fratrum providere quieti, fraternitati tuæ per Apostolica scripta, &c. *ut supra 1266. script. 3. non excedas. Præsentibus post triennium minime valituris. Dat. Lugdun. V. Idus Iunij. Pontif. nostri anno Tertio. Concordat cum originali exceptis, omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla ad revocandos alienationis contractus etiam de possessionibus sub annuo censu concessis. Vide ann. 1223. script. 14.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili Archiepiscopo Hispalensi salutem & Apost. ben.

Significaverunt Nobis dilecti filij Magister & Fratres Domorum Ordinis Militiæ S. Jacobi in Hispania, quod nonnulli, quos ignorant, omnino Domos, terras, Villas, castra, nemora, census, redditus, privilegia, litteras, instrumenta publica, arma, lectos, pannos, equos, iura, iurisdictiones, & nonnulla alia bona ad Domos ipsas spectantia malitiosè occultant, & occultè detinere præsumunt in eorundem Magistri & Fratrum, atque Domorum læsionem enormem. Quare iidem Magister & Fratres nobis humiliter supplicarunt, ut providere sibi super hoc de opportuno remedio curaremus. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus omnes occultos detentores Domorum terrarum, Villarum, Castrorum, armorum, & aliorum bonorum huiusmodi publice in Ecclesijs coram populo monere procures, ut infra competentem terminum, quem eis præfigendum duxeris, ea dictis Magistro & Fratribus à se debita integrè restituant, & revelent. Alioquin, nisi infra alium terminum, quem eis peremptoriè præfixeris, huiusmodi monitis acquieverint, in eos ex tunc excommunicationis sententiam proferas, quam, ubi & quando expedire videris, facias usque ad satisfactionem condignam sollempniter publicari. Dat. Lugdun. XII. kalend.

lend. Augusti. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ut in precedenti ad Conchen. Archidiaconum directa.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Obtenfi in Ecclesia Conchenfi salut. & Apost. ben.

Significaverunt nobis, &c. in omnibus ut proxime supra. Dat. Lugdun. Duodecimo kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Tertio.

SCRIPT. IV.

Bulla de precedenti materia ad Vallisoletanum Abbatem.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati Sæcularis Ecclesiæ Vallisoleti Palentinæ Diocesis salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domorum Ordinis Militiæ S. Jacobi in Hispania, quàm prædecessores eorum Decimas, Castra, Villas, Domos, Maneria, Silvas, prata, pascua, molendina, casalia, fortallicias, possessiones, iura, iurisdictiones, & quædam alia bona ad ipsas Domos spectantia, datis super hoc litteris, instrumentis publicis inde confectis, interpositis iuramentis, factis renuntiacionibus, & pœnis adiectis in gravem dictarum Domorum læsionem nonnullis Clericis, Militibus, & laicis, ac mulieribus, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus, & alijs perpetuò ad firmam, vel sub censu annuo concesserunt, quorum aliqui litteras confirmationis in forma communi super his à Sede Apostolica impetrasse dicuntur. Quia vero nostra interest super hoc de oportuno remedio providere, discretionis tue, &c. Dat. Lugdun. X. kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis contra D. Philippum Infantem & alios Hispaniæ Magnates, qui ad Regem Granatæ declinantes aliqua Ordinis bona manu armata invaserant, & secum asportaverunt. Vide Chron. Hispan.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. bened.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Jacobi, quod Nobiles viri Philippus, & Nunnio Gonsalvi, Lupus Didaci, Fernandus Roderici de Castro, Stephanus Fernandi, Alvarus Didaci, Rodericus Roderici, Egidius Gomezij, Nunnio Gonsalvi, Iohanes Nuñiz, & nonnulli alij laici eorum in hac parte complices Calagurritanæ, Palentinæ & Toletanæ Diocesium Castra, Villas, Domos, Grangias, ac terram eorundem Magistri & Fratrum in Regno Castellæ existentia, armata manu temere invadentes, quædam iumenta, equos, boves, porcos, & alia animalia dictorum Magistri & Fratrum abduxerunt in prædam, alia bona inventa ibidem secum nequiter asportantes. Ideoque fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, partibus convocatis, audias causam, & appellatione remota, sine debito decidas, faciens, quod decreveris, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Provisio, ne in terris dictorum Nobilium excommunicationis, vel interdicti sententiam proferas, nisi à nobis super hoc mandatum receperis speciale. Testes autem, qui fuerint nominati, si se odio, gratia, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Lugdun. V. kalend. Augusti. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla de precedenti materia ad Obtensem Archidiaconum.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidia-

Diacono Obtenſi in Eccleſia Conchenſi ſalut. & Apoſt. ben.

Conqueſti ſunt nobis dilecti filij Magiſter, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi, quod Nobiles viri, Philippus, & Nunio Gonſalvi, Lupus Diadaci, &c. in omnibus et proxime ſupra cum eiſdem voſibus excepta: diſcretionib. tua, ubi altera fraternitati tua. Dat. Lugdun. V. kalendas Auguſti. Pontif. noſtri anno Tertio. *Concordat cum originali exceptis omiſiſis.*

SCRIP T. VII.

Bulla commiſſionis ad revocanda in ius & proprietatem Ordinis alienata eius bona. Vide ann. 1223. ſcript. 14.

Gregorius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Ferrando Petri Canonico Conchenſi ſalut. & Apoſt. ben.

Dilectorum filiorum Magiſtri, & Fratrum Domorum Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hiſpania precibus inclinati præſentium tibi auctoritate mandamus, quatinus ea, quæ de bonis earundem Domorum alienata inveneris illicite, vel diſtracta, ad ius, & proprietatem ipſarum Domorum ſtudeas legitime revocare. Contradiçtores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtponita compeſcendo. Teſtes autem, &c. *ut ſupra.* Dat. Lugdun. V. kalendas Auguſti. Pontif. noſtri anno Tertio. *Concordat cum originali exceptis omiſiſis.*

SCRIP T. VIII.

Bulla exemptionis Ordinis à ſolutione Decime in Concilio Lugdunenſi deputata ad ſubſidium Terræ Sanctæ expedita fortate in ipſo Concilio prius quam Alonſo Regi huiusmodi Decima concederetur, nondum enim ab Hiſpania diſceſſerat. Vide ann. 1270. ſcript. 2. & 1319. ſcript. 3. & 1275. ſcript. 2.

Gregorius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis Magiſtro & Fratribus Militiæ S. Iacobi ſalut. & Apoſt. ben.

Ipſa nos cogit pietas honeſtis petitionibus veſtris exauditionis gratiam

non negare, quibus efficaci ex eo patrocinium ſuffragatur, quod pro Chriſtianiæ fidei tutela, cui perpetuum Religionis veſtræ obſequium dedicatiſti in fervore charitatis, intrepide prudenter exponitis contra infidelium impetus res & vitam. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat, quod Nos nupèr in Lugdunenſi Concilio Generali volentes Terræ Sanctæ, quæ ab inimicis Nominis Chriſti derinetur miſerabiliter occupata, remedia procurare, per quæ poſſit de ipſorum inimicorum manibus liberari, decimam omnium proventuum Eccleſiaſticorum, proventibus quorundam Religionum dimittat exceptis, pro ipſius terræ ſubſidio duximus deputandam. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis, ve cum vos ad hoc principaliter laboretis, & vos pariter & omnia, quæ habeatis pro defenſione Chriſtianiæ fidei contra Sarracenos Africa exponatis, vos eximere à præſtatione huiusmodi Decimæ de benignitate Apoſtolica curarem. Nos igitur attendentes discrimina, quæ pro defenſione Chriſtianiæ continè ſuſtinetis in partibus Africanis, ac volentes vos propter hoc ſpeciali proſequi gratia & favore vobis, quod de proventibus veſtris Decimam huiusmodi ſolvere minimè teneamini, nec ad id compelli poſſitis, auctoritate præſentium indulgemus, decernentes ſententias interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis, ſiquæ in vos vel aliquem veſtrum, vel Eccleſias, ſeu Domoſ veſtras propter hoc latae fuerint, ex nunc irritas & inanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſeſſionis & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dat. Lugdun. VIII. Idus Auguſti. Pontif. anno Tertio.

Concordat cum originali.

Anno 1275. Script. I.

Bulla conservatoria in Gallia Regno & Flandria Comitatu, ubi de immediata Ordinis subiectione remisit, ad annum 1274. script. 1. & de obitu Magistri in Monte Albano ex Barcin. revertentis.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Decano Ecclesie S. Quintini Noviomensis Dioc. salut. & Apost. ben.

Et si quibuslibet Ecclesijs, &c. ut supra usque in finem nonnullis vocibus mutatis, non excedas, presentibus post triennium minime valiturus. Dat. Lugdun. III. Idus Februarij. Pontif. nostri anno Tertio.

Ex Vicensi Kalend. ad diem VIII. Februarij. Sexto Idus Februarij obiit famulus Dei D. Ioannes Prior S. Marci, &c. & D. Pelagius Petri Corrigia bonæ memoriæ Magister Militiæ Ordinis S. Iacobi.

SCRIPT. II.

Bulla de subsidij exemptione ad omnes eius Collectores, de qua supra ann. 1274. script. 8.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Legatis Apostolicæ Sedis, & vniuersis Collectoribus Decimæ proventuum Ecclesiasticorum Terræ Sanctæ subsidio deputatæ, ad quos litteræ istæ pervenerint, salut. & Apost. ben.

Petitio dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis exhibita continebat, quod licet Nos in Generali Concilio Lugdunensi volentes Terræ Sanctæ, quæ ab inimicis Christiani nominis detinetur miserabiliter occupata, procurare remedia, per quæ posset de illorum manibus liberari, Decimam omnium Ecclesiasticorum proventuum ipsius Terræ subsidio duxerimus deputandam, attendentes tamen discrimina, quæ dicti Magister & Fratres pro defensione Christianæ fidei contra Sarracenos Africae continue sustinent, ac volentes eos propter hoc gratia speciali

prosequi, & favore ipsi Magistro & Fratribus, quod de proventibus suis huiusmodi Decimam solvere minime teneantur, nec ad id compelli valeant, per nostras litteras duximus indulgendum. Volentes igitur, ut eisdem Magistro & Fratribus de huiusmodi concessione nostra votivus producatur effectus, vobis & singulis vestrum per Apostolica scripta mandamus, quatinus ab eisdem Magistro & Fratribus, ac Monasterijs, Domibus, & Ecclesijs suis Decimam huiusmodi per vos, vel alium, aut alios nullatenus exigatis. Non obstantibus quibuscumque litteris Apostolicis vobis aut aliquibus vestrum sub quacumque forma vel expressione verborum directis hactenus, eo prætextu quod continetur in eis, quod ab exemptis cuiuscumque Ordinis, conditionis, vel dignitatis existant, prædictam Decimam exigatis, seu etiam in posterum dirigendas, nisi huiusmodi litteræ dirigendæ nominatim de prædicto Ordine, & concessione huiusmodi de verbo ad verbum fecerint mentionem. Nos enim nihilominus excommunicationis, interdicti, aut suspensionis sententias, quæ in personas dictorum Magistri, & Fratrum, Priorum, Præceptorum, & aliorum prædicti Ordinis personas, aut Monasteria, Ecclesias, Domos, seu loca ipsorum per vos, aut alium, vel alios vobis mandantibus occasione huiusmodi hactenus sunt prolatae, vel in posterum promulgari contigerit, ex nunc irritas decernimus, & inanes. Dat. Mediolan. XVI. Kalend. Decembris. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Statutum quoddam Capitali Generalis in Legionens. Civitate habiti mense Aprilis in favorem Fratrum, qui Ordinis deserta loca incoli fecerint.

Conoscida cosa sea à quantos esta carta vieren, como Nos Don Gonçalo Royz, por la gracia de Dios, Maestre de la Cavalleria de Santiago en fembra con los Trece, è con los Priores, è con el Cabildo General, è con los Comendadores Mayores ro-

viemos por bien è acceptamos, è mandamos en este Cabildo General, que aora feciemos en Leon tres dias por andar del mes de Abril, en la Era de esta carta, que todos aquellos Freires, que fecho avian Pueblas de que eran tenedores, è las feciessen caladelante, que las toviesfen por todos los dias de sus vidas. Et otrofi damos è otorgamos à los Pobladores que moraren en aquellos sobredichos, que pascan è corten defuno è comunalmiente con sus vecindades cada vno dellos ò moraren. Et otrofi mandamos, que ayan Alcaldes por si, è sobre si. Et mandamos, è defendemos firmemente, que ninguno non sea offado de ir, nin de passar contra esta carta. Et se por ventura devenier, (cosa que Dios non mande) que el Freyre ficier por que pierda el Abito è la Encomienda, que quando cobrar el Abito, que cobre la Puebla, que tovier, è entremiente que ninguno non sea offado de las dar, nin de las donar, nin de las enagenar por ninguna razon, nin dellas, nin de ninguna cosa de las del Lugar. E porque esto sea mas firme è non venga en dubda mandamos seallar esta carta Nos el Maestre sobredicho con nuestro Seello, è el Cabildo, è los Trece mandaron hy poner el sò por firmedume, è mandamosla guardar con el Privilegio que faremos en el Cabildo. Dada en Leon, dos dias por andar de Abril. Era de Mill, è CCC. è Trece. *Concordat cum originali.*

Anno 1276. Script. I.

Cautionis schedula de quadam pecunie solutione, ubi de Monasterio S. Petri de Petra ann. 1270. script. 1. De obitu Magistri D. Pelagij sub Dat. ann. Domini 1275. ante Dominicæ Incarnationis festum. Era scilicet M.CCC.XIV. vt supra 1272. script. 3. De Cervelione, vide 1228. scrip. 4. n. 3.

SIt omnibus notum, quod Nos Guilelmus de Cervelione Frater Ordinis Militiæ S. Iacobi confitemur, & recognoscimus vobis Berengario de Petra Barchinonensi Canonico, quod tradidisti Ordini nostro de vestro proprio sex millia Solidorum monetæ Barchinonensis, scilicet quatuor millia,

quos nobis solvistis & tradidisti ratione fideiussionis Mille Morabitanorum, quam nobis feceratis pro Venerabili Fratre Pelagio Petri quondam Magistrò dicti Ordinis, qui eos debebat nobis solvere cum carta, & mille quos solvistis pro molis, quæ missæ fuerunt ad Monasterium S. Petri de Petra, & residuos mille Solidorum habuit & recepit, ac expendit in victualibus dictus Magister Pelagius Petri existens in Barchinona. Et sic concedo vos solvisse & tradidisse sex millia Solidorum dicto Ordini. Vnde quia inde à vobis bene paccati sumus, & contenti, renuntiamus exceptioni nonnumeratæ pecuniæ, & doli. Actum est hoc XI. kalend. Febroarij anno Domini M.CC. LXXV.

Anno 1279. Script. I.

Concordia cum Ecclesia Giennensi ex quorundam libro deprompta, ubi fatetur Ecclesiam num. 7. Ordinem fuisse in possessione Decimarum quarundam hereditatum ab anno 1212. quando apud Tolosam devicti sunt Sarraceni ante Beaciensis Ecclesie erectionem. Vide anno 1236. script. 1.

SEpan los que esta carta vieren como Nos Don Martin por la gracia de Dios Obispo de Jahen en vno con conseio, è con consentimiento de Don Johan Miguell Dean de esta misma Iglesia è Don Rodrigo Iniguez Arcediano de Jahen è del Cabildo de esta misma Iglesia por Nos è por todos nuestros subcessores de la vna parte, è Nos Don Gonçalo Ruyz Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago en vno con conseio è consentimiento de todo el General Cabildo, que fue fecho en Merida Miercoles siete dias despues de Omnium Sanctorum en la Era desta carta, è con conseio è consentimiento de los Trece por Nos è por todos nuestros subcessores de la otra parte, facemos tal avenencia è tal composicion sobre la Iglesia de Canena, è sobre todos los heredamientos que avemos è avremos en el Obispado de Jahen.

I Primeramente ordenamos que aya en Canena Iglesia Parrochial è Bautisterio, è el Diezmo de los Christianos que moraren hy, que venga à

mano de tercero de aquel que posiere el Comendador, ò el Arcipreste, ò el Vicario de Baeza enl, assi como los ponen en las otras Iglesias, è quando fuere allegado el Diezmo, que se parta en tres partes, assi que la Orden de Santiago prenda los dos tercios el tercio de los Clerigos è el tercio de la Iglesia, è el Obispo è el Cabildo otro, sin particionero ninguno.

2. E el Clerigo que la Orden quisiere poner hy, primerament que lo presente al Obispo ò al Arceidiano ò aquel que sus vezes tovriere del Obispo, è el Obispo que lo resciba, è quel de licencia de servir, è quel acomiende la cura de la Iglesia, è la Orden que sea tenuta de prover al Clerigo en lo que ovier menester segund se avinier con el, è si non se aceptaren del ò lo quisieren mejorar, que lo puedan echar ende è presentar otro.

3. E queremos è ordenamos, que quando el Obispo visitare el Pueblo è ficriere hy su oficio, que la Orden le de dos maravedis de la moneda que corria en el tiempo del Rey Don Fernando vna vez en el año por nombre de procuracion, è que le de la Orden por el Clerigo cada año su Cathedra-tico al Obispo segund lo dieren los otros Clerigos del Obispado, è el Obispo non pueda echar otro pedido ni hacer exapcion ninguna sobre el Clerigo de Canena nin sobre la Orden sin on aquello que susodicho es.

4. Otrosi ordenamos è tenemos por bien que el Diezmo de los heredamientos que ha hy la Orden de Santiago è avrà en adelant en el Obispado de Jahen, esto es à saber de Anduar è de su termino; de Jahen, è de su termino; de Baeza, è de su termino; de Canena, è de su termino; de Vbeda, è de su termino; de Sant Estevan, è de su termino, quier lo ayan por donadio, quier por compra, quier por cambio, ò por qualquiera otra manera, salvo ende aquello que la Orden labrare por sus rejas ò per sus despenfas, que todo lo al que lo partan el Obispo è el Cabildo è la Orden, assi que el Obispo è el Cabildo prendan la mitad, è la Orden la otra mitad, è aquella misma particion queremos que haga del Diezmo de los Quinteros, è de los Collazos de la Orden, assi que el Obispo, è el Cabildo

prendan la mitad, è la Orden la otra mitad.

5. E querèmos que el Clerigo de Canena que venga à la Synodo del Obispo cada que llamado fuere, è quel, è el Pueblo, que guarden las sentencias del Obispo è de aquellos que sus vezes tovieren, aquellas que fueren Canonicas è derechas.

6. E queremos que si los de Canena labrarem en termino de Baeza, que den la mitad del Diezmo en Canena, è la otra mitad en aquella Iglesia donde es el territorio, otrosi los de Baeza labraren en termino de Canena, que den la mitad del Diezmo en Canena, è la otra mitad en aquella Iglesia onde es aquel que lo labra.

7. E Nos Don Martin por la gracia de Dios Obispo de Jahen è el Cabildo dese mismo Lugar otorgamos todo quanto suso dicho es è ferà en esta carta, è por el grand amor que avemos escontra el muy Noble, è muy Religioso Varon Don Gonçalvo Ruiz por esta misma gracia Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è escontra el Convento desse mismo Lugar soltamosles las Dezimas de los heredamientos que labraron ò labraren por sus rejas ò por sus despenfas, quier labraren en los heredamientos que compraren, que eran antes Dezmeros, quier en los otros que les fueren dados en donadio, que de aquesto non sean tenudos de darnos Dezima ninguna. E por aver paz è avenencia de aqui adelante con ellos soltamosles el derecho que aviamos en la Iglesia de Chicrana, de que fuemos luengo tiempo en posesion. E soltamosles mas, que non queremos que sean tenudos à los otros años por los Diezmos destes sobredichos, que los tovieron forçados contra Dios è contra derecho bien de fefenta è siete años açà.

8. E Nos Don Gonçalo Ruiz por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è el Convento dessa misma Orden, otorgamos todo quanto suso dicho es è ferà en esta carta. E por el grand amor que avemos escontra la persona del honrado Padre Don Martin por esta misma gracia Obispo de Jahen, è escontra el Cabildo de esta misma Iglesia prometemos que si Dios nos quisiere dar

dàr alguna bienandança contra Mo-
ros, porque ganemos alguna Villa ò
Castillo por Nos ò lo ovieremos por
donadio de Rey, ò por qualquiera otra
manera, que sea en pertenencia è en
comarca del Obispado de Jahen, que
por esta composicion seamos tenudos
de dar la tenencia è posesion de los
Lugares à la Iglesia de Jahen è compli-
dament la Tercia Pontifical de las
Iglesias è el Diezmo de los hereda-
mientos segund susodicho es. E si otro
lo ganare que Nos ayudemos quanto
nuestro poder fuere porque aya la Igle-
sia de Jahen la tenencia del Lugar, ò
de los Lugares.

9 E porque esta composicion fue-
se establecida durable por siempre
Nos Don Martín Obispo è el Cabildo,
è los sobredichos. E nos Don Gonçalo
Ruiz Maestre, è el Convento los so-
bredichos fecimos fazer dos cartas se-
mejables, asique la Iglesia de Jahen
tenga la vna è el Convento de la Or-
den de Santiago tenga la otra, è por
mayor firmadumbre Nos Don Martín
Obispo mandamos poner en ellas nue-
stro Seello è el de nuestro Cabildo pen-
dientes, è Nos Don Gonçalo Ruiz
Maestre mandamos poner en ellas
nuestro Seello, è el de nuestro Con-
vento pendientes. E queremos è fir-
mamos que esta composicion sea guar-
dada por siempre, è la partida que vi-
niere contra ella que peche à la otra
mil maravedis de buena moneda, è
que vala todavia la composicion. Fe-
cha la carta en Merida nueve dias de
Noviembre Era de mil è treientos è
diez è siete años.

Yo Johan Dominguez criado del
Obispo la escrevi por mandado del
Obispo è del Maestre. *Concordat prout
est in quodam antiquo libro manuscripto.*

Anno 1282. Script. I.

*Carta fraternitatis, qua Regna Legionis
& Gallicie promittunt quedam pacta ser-
vare cum Regno Castellæ inita, & simili-
ter Regnum Castellæ homagium præstat
eadem promittendo, & confectum inde
instrumentum novis utriusque Regni si-
gillis roboratum Magistro & Ordi-
ni traditur custodiendum.*

EN el Nombre de Dios è de
Santa Maria, Amen. Sep-
pan quantos esta carta vieren como

por muchos defafueros, è muchos da-
ños è muchas forçias, è inuertes, è pri-
siones, è despechamientos sin fer oídos,
è deshonoras, è otras muchas cosas sin
guisa que eran contra Dios è contra Jus-
ticia è contra fuero è gran daño de to-
dos los Regnos que nos el Rey Don Al-
fonso facia, por ende Nos los Infantes
è los Prellados è los Ricos Omes, è los
Conceios, è las Ordenes, è la Cavalle-
ria del Regno de Leon, è de Galicia
veyendo que eramos defavorados è
mall trechos segun sobredicho es, è
que non lo podimos sofrir, nuestro
señor el Infante Don Sancho tovo por
bien è mandò que fuessemos todos de
vna voluntad è de vn corazon el co-
nusco, è nos con ell para mantenernos
en nuestros fueros è nuestros privile-
gios è nuestras cartas, è nuestrs vsos,
è nuestras costumbres, è nuestras liber-
tades, è nuestras franquezas, que ovie-
mos en tiempo del Rey Don Alfonso
fo Visavuelo que venció la Bataia de
Merida, è en tiempo del Rey Don Fer-
nando fo Avuelo; è del Emperador è
de los otros Reyes de España que fue-
ron ante dellos è del Rey Don Alfonso
fo Padre aquellos de que nos mays pa-
gamos, è fizonos iurar è prometer se-
gund dizen las cartas que son entre
ell, è Nos. Eveiendo que es à servi-
cio de Dios è de Santa Maria è de la
Corte Celsestiall, è guarda è onrra de
Santa Iglesia, è del Infante D. Sancho
è de los Reyes que seràn despues dell, è
proe de toda la tierra, facemos Her-
mandat, è establecemos agora siempre
jamàs Nos todos los Regnos sobre-
dichos con los Conceios del Regno de
Castiella è con llos Infantes è con llos
ricos Omes è con los fijosdalgo è con
llos Prellados è con llas Ordenes è con
llos Cavalleros, è con todos los otros
que hy son, è quisieren ser en es-
ta guisa.

2 Que guardemos à nuestro señor
el Infante Don Sancho è à todos los
otros Reyes que despues dell vernan to-
dos sus derechos, è todos sus Señorios
bien è cumplidamientre asfi como ge-
los prometimos, è se contienen enll
Privileio que nos el diò en esta razon.
E nombrada mientras la Justicia por
razon del Señorio. E Martiniega dola
folien dàr, è como la folien dàr de de-
recho al Rey D. Alfonso que venció la

Bataia de Merida. E Moneda acabo de siete años do la solien dâr, è como la solien dâr non mandando ellos labrar Moneda. Iantar ali do la solien aver los Reys de fuero vna vez en ell año veniendo al Lugar assi como la daban al Rey D. Alfonso so visabuelo è al Rey Don Ferrando so abuelo los sobredichos. *Fonsadera* quando fuer en Hueste ali do la solian dâr de fuero è de derecho en tiempo de los Reys sobredichos, guardando à cada vno los privilegios è sus cartas è sus libertades è sus franquezas que tenemos.

3 Otrofi que guardemos todos nuestros fueros è vfos, è costumbres Privilegios, è cartas, è todas nuestras libertades è franquezas siempre en tal manera, que si el Rey, ò el Infante D. Sancho ò los Reys que vernan despues delos, ò otros qualesquier señores, ò Alcaldes, ò Merinos, ò otros qualesquier Omes nos quisieren passar contra ello en todo ò en parte dello, ò en qualquier guisa, quier ò en qualquier tiempo, que seamos todos vnos à embiarlo à dezir al Rey, ò à Don Sancho, ò à los Reys que vernan despues dellos, assi como el privilegio dize, aquello que fuer à nuestro agravamiento, è si ellos lo quisieren enderezar è si non, que seamos todos vnos à defendernos è ampararnos assi como dize el Privilegio que nos diò nuestro señor el Infante Don Sancho.

4 Otrofi que ningun ome desta Hermandat non sea peyndrado nin tomado ninguna cosa de lo suio contra fuero è contra vfo del Lugar en estos Conceios de la Hermandat sobredicha, nin consentan à ninguno quel preynden, mays quel demanden por so fuero ali do debiere.

5 Otrofi ponemos que si Alcalde ò Merino ò otro Ome qualquier marrare algun Ome de nuestra Hermandat por carta del Rey ò del Infante D. Sancho ò por so mandado ò de los otros Reys que seràn despues delos sin fcer oido è juzgado por fuero, que la Hermandat que lo matemos por ello, è si lo aver non podiermos, que finque por enemigo de la Hermandat, è qualquier de la Hermandat que lo encubriere, caya en la pena del peiuro è del omenaie, è quel fagamos assi como aquel que va contra esta Hermandat.

6 Otrofi ponemos que los diezmos de los Puertos que los non demos finon aquellos derechos que solian dar en tiempo del Rey D. Alfonso ò del Rey D. Ferrand, è los Conceios de la Hermandat que non consentan à ninguno que los tomen.

7 Otrofi que ningun Infant nin Ricome que non sea Merino nin En-delantrado enell Regno de Leon nin de Galicia, nin Infançon, nin Cavallero que aya grand omegio sabudo con Cavalleros, è con otros Omes de la tierra è que non sea de fuera del Regno. E esto facemos porque fue vsado en tiempo del Rey Don Alfonso è del Rey Don Ferrand.

8 Otrofi que todos aquellos que quisieren apellar del juizio del Rey, ò de D. Sancho ò de los otros Reys que fueren despues dellos, que puedan apellar, è que ayan la Alzada para el Libro: *Jvdgo* en Leon, assi como lo solien aver en tiempo de los Reys que fueron ante deste. Esti dar non quisieren la apellacion à aquel que apellare, que nos que fagamos aquello que manda el privilegio que nos diò D. Sancho.

9 E para guardar è cumplir todos los fechos de esta Hermandat, facemos vn Seello de dos tablas que son de tall señal, enlla vna tabla vna figura de Leon, è enlla otra vna figura de Santiago en so Cavallo è con vna Espada enlla mano derecha è en la mano izquierda vna Señã, è vna Cruz encima è por señales Veneras, è las letras dizen assi: *Seello de la Hermandat de los Regnos de Leon, è de Galicia*, para seellar las cartas que oviermos menster para fecho de esta Hermandat.

10 E Nos toda la Hermandad de Castiella facemos Pleyto, è Omenaie à toda la Hermandat de los Regnos de Leon è de Galicia de nos ayudar bien è lealmientre à guardar è à mantener todas estas cosas sobredichas è cada vna dellas. E si lo non ficiermos, que seamos traidores por ello como quien mata Señor è traye Castiello, è nuncas ayamos manos, nin armas, nin lenguas con que nos podamos defender.

11 E porque esto non pueda venir en dubda, è sea mas firme para siempre jamays, fecimos seellar esta carta con ambos los Scellos de la Hermandat de Castiella, è de Leon, è

Galicia è diemosla al Maestre Don Pedro Nuñez è à la Orden de Cavalleria de Santiago que son con noisco en esta Hermandat. Fecha esta carta en Valladolid ocho dias de Jullio. Era de mill è trecientos è veinté años.

Anno 1283. Script. I.

*Privilegium in favorem Hospitalis Con-
oben. de Mercede Redemptionis, ut eius
armenta libere pascantur in omni-
bus Regni partibus.*

SEpan quantos esta carta vieren como Yo Infant Don Sancho fijo mayor è heredero del muy Noble D. Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Toledo, de Leon, &c. A todos los Concejos, Alcaldes, Jurados, Juezes, Alguaciles, Merinos, è Aportellados que esta carta vieren salud è gracia.

Sepades que Yo tengo por bien, è mando que todas las Bacas è las Yeguas, Ovejas, Cabras, è los otros ganados del Hospital de la Mercet que ha la Orden de Velès en Cuenca anden salvos è seguros por todas las partes de los Reynos, è que pascan las yervas è beban las aguas asì como los mios mismos. E non haciendo daño en viñas, nin en huertos, nin en miezes, nin en prados defessados desiendo firmemente que ninguno non sea oflado de los peindrar nin de los querellar nin de los embargar por Portadgo nin por Montadgo nin por Diezmo, nin por Servicio nin por otra cosa ninguna; è que puedan cortar leña en los Montes para cocer su pan è para lo que ovieren menester. Et ninguno non tome Quinto de los sus Omes que finaren en los Lugares de las Ordenes, nin en otro Lugar. Et el ganado de los sus Pastores que anden salvos è seguros asì como los del Hospital sobredicho. Otrosi ninguno non sea oflado de peindrar à los sus Omes finon fuere por su debda conoscoida ò por fiadura que ellos mismos oviesfen fecha. Et qualquier que al ficiessè, è contra esto passasse, pechar mie en pena cient maravedis de la moneda nueva, è al Comendador del Hospital ò al que su razon toviesse todo el daño doblado.

Fecha la carta en Palencia XXVII,

dias de Noviembre, Era de M. è CCC. XXI. años. Yo Joan Martinez la fiz escrevir por mandado del Infante. *Concordat prout est in publico transumpto.*

Anno 1284. Script. I.

*Concordia inter Magistrum & Militiam
S. Jacobi & Priorem ac Ordinem S. Joani-
nis super quibusdam questionibus. De
transitu ad alium Ordinem, vide
1188. script. 3.*

1 **S**Epan quantos esta carta de avenencia vieren como Nos Don Pedro Nuñez por la gracia de Dios Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è Nos Don Ferrand Pérez Prior de las Casas que ha el Hospital en Castiella è en Leon entendiendo è veyendo que era daño de Nos è de nuestras Ordenes ir los Freires de la vna Orden para otra sin licencia de los muy Religiosos Prelados ovimos nuestro acuerdo, &c. Establecemos que aquellos Freires del Hospital que agora son en la Orden de Santiago è otrosi los Freires de Santiago que agora son en la Orden de Sant Johan, que non sean recibidos en ningunas de las Ordenes sin licencia de los Prelados de aqueftas Ordenes en cuyo poder agora son.

2 Otrosi por razon de las contien-
das que aviemos sobre terminos que
agora ay è por las que vernan de aqui
adelant, mandamos è tenemos por
bien que sean partidas por el Comen-
dador de Velès, è por el Comendador
de Velmos, è estos que vean las cartas
è las composiciones que ha en las Or-
denes sobredichas vnas con otras è que
las fagan complir è tener, è las den al
Rey para que las confirme, è las que
non son partidas que las partan segun
Dios è sus almas.

3 Otrosi Nos Don Pedro Nuñez
Maestre sobredicho otorgamos pro-
metemos è juramos à bona fe sin mal
engaño de amar à vos Don Ferrand
Perez Prior sobredicho è à vuestra Or-
den è de vos ayudar contra todos los
Omes que contra vos quisieren ir è
contra la vuestra Orden salvo ende
contra nuestro Señorio, è salvo contra
la Orden de Calatrava con quien ave-
mos Ermandad, è establecemos que
los

los Ereites de la Orden de Santiago fean tambien obedientes à vos el Prior sobredicho así como ferian à Nos mismo. E Nos D. Ferrand Perez el Prior sobredicho otorgamos è prometemos è juramos à bona fe sin mal engaño de amar à Vos D. Pedro Nuñez el Maestre sobredicho è à vuestra Orden è de vos ayudar, &c. salvo ende contra nuestro Señorío è salvo contra la Orden del Temple con quien avemos Ermandat.

Fecha la carta en el Monesterio de Sant Marcos de Leon en Cabildo General que fue fecho en la Era de M. CCC. XXII. años, quatro dias de Noviembre.

Anno 1285. Script. I.

*Regia confirmatio quarundam donatio-
num Regis Alfonsi VIII. ab Alfon-
so X. eius filio San-
ctio facta.*

SEpan por este nuestro Privilegio los que agora son è seràn daqui adelante como Nos D. Sancho por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Toledo, de Leon, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, del Algarve viemos yn Privilegio del Rey D. Alfonso nuestro Padre que Dios perdone de confirmamiento de otros Privilegios de franquezas è donados que diò el Rey D. Alfonso nuestro Trafabuelo à los Maestros, è à la Orden de la Cavalleria de Santiago, è el Privilegio era fecho en esta guisa.

Conocida cosa sea à todos los Omes que esta carta vieren como Yo Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castel. de Tol. de Leon, de Gal. de Sev. de Cordov. de Murc. de Jahen vi Privilegios del Rey D. Alfonso mio Vifabuelo, de franquezas è donados que diò à los Maestros, è à la Orden de la Cavalleria de Santiago, è el Maestro D. Pelay Perez de la misma Orden pidíome merced que los confirmasse, è porque el Maestro D. Pelay Perez è la Orden sobredicha me ficieron mucho servicio señaladamientre en la conquista de Murcia, è porque è los otros Maestros que fueron antedel en la Orden de la Cavalleria de Santiago è la Orden ficieron grand

servicio al Rey mio Padre è ami, è aquellos donde Yo vengo è porque he sabor de fazer bien è merced à la Orden ove por bien de los confirmar. E porque los Privilegios eran muchos mandè escrevir las cosas de los donados è de las franquezas de que fueron los Privilegios è las cartas è las Eras de la fazon en que fueron dados así como aqui dize, è estos son los Privilegios.

1. El vno de como diò el Rey Don Alfonso à Don Pedro Ferrandez è à Don Pedro Vidas Avengamar que la oviesse por medio por juro de heredad. Era de Mill è CC. XLVIII. años, siete dias por andar de Junio.

2. Otro de como diò el Rey Don Alfonso à S. Maria de Burgos è al Obispo D. Marin el Monesterio de S. Pedro de Cerbatos en camio por el Monesterio de Sancta Eufemia el vno al otro con todos sus derechos. Era de Mill, è CC. XXIII. años. II. Noñas Decembris.

3. Otro como diò el Rey Don Alfonso Alfariella al Maestro Don Pedro Ferrandez è à la Orden por heredit. Era de Mill è CC. X. años, siete dias de Febrero.

4. Otro de como diò el Rey Don Alf. à D. Diago Xemenez, è à su muger è à sus hijos Yemeda con todos sus derechos en el termino de Zafra, è Canalejas Aldea de Guete heredit para diez yugos de Buyes à año è vez, è en termino de Belvis el Val de Mançano todo enteramientre. Era de Mill, è CC. XXII años. VII. Idus Octobris.

5. Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Ferrando Diaz è à la Orden la Villa que dizen Arenos en Pernia cerca del Castiello de Trama-ya. Era de Mill è CC. XXIII años. X. dias por andar de Abril.

6. Otro de como diò el Rey D. Alfonso à D. Sancho Ferrandez el Maestro è à la Orden la meata del Porrado de Alarcon è de Valera è Villa Sello, è Villa Melendo con sus Collazos è con sus heredades, è D. Sancho Ferrandez el Maestro con toda la Orden dexaron al Rey el Castiello de Alarcon è la Guerra de Alarcon, è la Aldea de las Gafcas que les avie dado. Era de Mill, è CC. XXXII. años. IX. dias por andar de Noviembre.

Otro

7 Otro de como diò el Rey Don Alfonso el Diezmo de las Salinas de Belinchon al Maestro D. Pedro Ferrandez è à la Orden. Era de Mill è docientos è XVI. años. IV. Idus Aprilis.

8 Otro de como diò el Rey D. Alfonso el Castiello de Peña Negra è el Castiello de Mora con su Villa al Maestro Don Pedro Ferrandez por heredad. Era de Mill è CC. XVIII. años. XV. dias de Diciembre.

9 Otro de como diò el Rey D. Alfonso al Maestro D. Pedro Ferrandez è à la Orden Vclès el Castiello è la Villa con todas sus pertenencias è con sus derechos por heredad. Era de Mill è CC. XII. años. V. Idus Ianuarij.

10 Otro de como diò el Rey Don Alfonso à D. Fernan Roiz de Azagra è à su muger Doña Theresa, Coviellas Mayor por heredad. Era de Mill è CC. XXIX. años. Idus Iunij.

11 Otro de como diò el Rey Don Alfonso Paracuellos Castiello è Villa à Don Sancho Ferrandez el Maestro è à la Orden. Era de Mill è CC. XXXIII. años. V. Kalend. Augusti.

12 Otro de como diò el Rey Don Alfonso à D. Sancho Ferrandez è à la Orden la meatad de todas las Rede mp ciones de los Moros cautivos, que valiesen mill maravedis ò mas, de quantos ellos prisiessen ò los Omes de Vclès, ò en su heredad. Era de Mill CC. XXVIII. años. VI. Idus Martij.

13 Otro de como diò el Rey Don Alfonso à D. Martin Gonçalvez è à su muger Doña Maria, la Serna de Sepulveda è el Guerto cerca la Villa. Era de Mill CC. XVI. años. Idus Febroarij.

14 Otro de como diò el Rey Don Alfonso al Maestro D. Sancho Ferrandez è à la Orden las Viñas que avie en Talavera. Era de Mill CC. XXVI. años. III. kalend. Octobris

15 Otro de como quitò el Rey D. Alfonso al Maestro D. Sancho Ferrandez è à la Orden todos los Collazos que han en Castiella allende Duero de aquel pedido que solien facer cada año, è que vayan en fonsado quando fueren los Collazos de los Infançones, è non mas. Era de Mill CC. XXVI. años. VI. Nonas Novembris.

16 Otro de como diò el Rey Don Alfonso à D. Pedro Martinez Docarez

la Villa è el Castiello de Dos Varrios cerca de Ocaña en tal manera que fagan ende siempre guerra è paz à el, è a los que vernan de el. Era de Mill CC. XXXIX. años. VI. die mensis Martij.

17 Otro de como diò el Rey Don Alfonso à D. Alvar Nuñez è a su muger Doña Vrraca Diaz la Villa que dizen Castro Verde en Riva de Esgueva. Era de Mill è CC. è LII. años. die Novembris.

18 Otro Previlégio del Rey Don Alfonso de la discordia que avie la Orden con el Concejo de Cuenca sobre las Aldeas de Valtablado, è de Villanueva a placer de amas las partes. Fue tal avenencia que el Concejo ayà Villanueva por su Aldea, è por su termino, è los Ereires que ayàn Valtablado por heredad è sobre esto diò el Rey D. Alf. al Maestro D. Gonçalo è a la Orden Valtablado. Era de mill è CC. XXXIX. años. XVII. dias de Mayo.

19 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Fernando Diaz è a la Orden Villanueva que solien dezir Fojos Redondos en termino de Cuenca entre Almirones è Casar de Garcí Ramirez. Era de Mill CC. XXXIII. años. VII. Idus Iunij.

20 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Gonçalo Rodriguez è a la Orden para el Hospital que ficieron en Alarcon para facar Cautivos los Molinos que son en Riva de Xucar entre las Atalaiuelas è Anchuel è toda la heredad así como la partiò Pascual Domingo è los Jurados è los Alcaldes de Alarcon para el Hospital de cada parte de Xucar con la defessa de los conejos, y del pescado, y la viña y los molinos, y el guerto que diò el Conde D. Pedro al Ospital. Era de Mill è CC. XLI. años. X. dias de Junio.

21 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Sancho Ferrandez è à la Orden el Monesterio de Sant Eufemia con todos sus detechos è con todas sus heredades en Era de Mill è CC. è XXIII. años. VIII. Idus Decembris.

22 Otro de como diò el Rey Don Alf. y confirmò à Don Tell Perez toda la heredad que le diò el Concejo de Villa-Frutos, è que le darà daqui adelante è quitadas sus cosas de Villa-Frutos de toda puesta, pecho, facen-

dera, fonfado, fonfadera, è de toda obra de Castiello. Era de Mill CC. XXXIII. años. XIII. kalendas de Mayo.

23 Otro de como diò el Rey Don Alf. à Doña Sancha Ama de su hija D. Vrraca heredad para dos iugos de Bueyes en Castroverde, è si oviesse hy mas para vn buey, que lo oviesse, è si mas hy oviesse para dos. Era de Mill è CCXLI. años. VIII. dias de Abril.

24 Otro de como diò el Rey Don Alf. à D. Tell Perez en Villa-Garcia todas las heredades è todas las tierras, è todas las viñas, è los prados, è los guertos, è los ferrenes, è todo quanto que fue de los traidores que dieron Villa-Garcia al Rey de Leon. Era de Mill CCXXXIII. años. XII. kalendas Sept.

25 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro Don Garçi Gonçalez, è à la Orden el Castiello que dizen Feznavejore. Era de Mill CCLII. años. VII. dias de Mayo.

26 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro Sancho Fernandez è à la Orden el Alcazar de Alarcon del Muro Viejo adentro que es entre la muela è el Alcazar con la mearad del Porrado de Alarcon, è de Alconchel, è la mearad de la Quinta de Alarcon, è vn molino que es hy fecho, è aquella pressa que es sobre la puente cerca la Villa, è aquel guerto que tenedes, è aquella viña que feciestes de nuevo, è la Aldea que dizen las Gascas, è Villa-Silo è Villa-Melendo. Era de Mill è CC. è XXXII. años. XV. kalendas Novemb.

27 Otro de como diò el Rey Don Alf. à D. Sancho de Alariz è à su muger Doña Toda heredad para seis iugos de Bueyes en el Pozuelo que es en terminio de Alarcon. Era de Mill è CCLII. años. IV. dias Ianuarij.

28 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro Don Pedro Fernandez è à la Orden el medio del Diezmo de las soldadas de los Cavalleros, è de todos sus Vassallos. Era de Mill CCXI. años. III. kalendas Augusti.

29 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro de la Cavalleria de Santiago, è à la Orden el Castiello que dizen Oreja sobre Ribera de Tago con todas sus pertenencias en tal manera

que si guerras se levantassen, que el Maestro dieffe el Castiello à el Rey, dandole camio, è la guerra fenecida, que tornasse el Castiello al Maestro. Era de Mill è CCIX. años.

30 Otro de como diò el Rey Don Alf. à la Orden de la Cavalleria de Santiago que quando el Comendador Mayor viniessse a la Corte, que le diesse todo quanto oviesse menester para ocho omes, è ocho bestias. Otrofi quando los Freires dessa misma Orden vinieren que les den todo quanto ovieren menester. Era de Mill è CCXXV. años. Idus Aprilis.

31 Otro de como diò el Rey Don Alf. a la Orden è al Maestro Don Sancho Fernandez el Diezmo de todo el pan è vino de Trugiello. Era de Mill è CCXXVII. años. VI. Idus Februarij.

32 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Sancho Fernandez è a la Orden los Diezmos de todas las rentas de Medellin. Era de Mill CC. XXVI. años. V. kalendas Novembris.

33 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Fernando Diaz è à la Orden la mearad del Diezmo de todas sus rentas de Trugiello, è la mearad de las Tercias è de todo quanto se poblara de Tago fasta Guadiana, la mearad de todo el derecho de la Iglesia que pertenece al Obispo sacada la Tercia de los Clerigos, è la otra Tercia que es del Concejo para la fabrica. Era de Mill è CC. XXIII. años. IX. kalendas Madij.

34 Otro del Rey D. Alf. en que mandò que a todos aquellos que avie dado cartas de quitamiento de Portazgo ante quel Portazgo de la Puerta de Visagra de Toledo dieffe a los Freires de la Orden de Santiago, que cada vno daquellos que escuse diez maravedis de Portazgo cada año en Toledo en aquella Puerta, è que non pueda mas escufar, mas que todo fo Portazgo lo de, sacados aquellos diez maravedis. E los otros a que diò cartas de quitamiento de Portazgo despues que el Portazgo de aquella Puerta de Visagra diò a la Orden de la Cavalleria de Santiago, que den fo Portazgo è las cartas que les diò non valan. Era Mill CC. XXIX. años. XVII. dias de Jullio.

35 Otro de como diò el Rey Don Alf.

Alf. al Maestro D. Suero Rodriguez è a la Orden el Castiello que dizen Caravanchel. Era de Mill CC. XLIII años. XVIII. dias de Mayo.

36 Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Sancho Fernandez è a la Orden la meatad de las Cuentas de la soldada de los Cavalleros. Era de Mill è CC. XXIII. años. XII. Kalend. Augusti.

37. Otro de como diò el Rey Don Alf. al Maestro D. Fernando Diaz è a la Orden el Castiello yermo que dizen Espechiel que es en la ribera de Tago. Era de Mill è CC. è XXIII años. VIII. Idus Iunij.

38. Otro del Rey D. Alf. de como otorgò a Pedro Gonçalez è a sus fijos è a quantos del viniessen aquella heredad que le diò Pedro Fernandez en Trugiello. Era de Mill CC. è XXIII años. VIII. dias de Mayo.

39 E Yo sobredicho Rey Don Alfonso regnante en vno con la Reyna Doña Yolant mi muger è con mi fija la Infanta Doña Berenguela en Castiella, Toledo, Leon, Galicia, Sevilla, Cordova, Murcia, Jaen, Baeza, Badaloz è el Algarve otorgo estos Privilegios è confirmolos. Fecha la carta en Toledo por mandado del Rey VII. dias andados del mes de Abril en Era de mill è CC. è LXXXII años.

40 E el Maestro D. Pedro Nuñez pidiònos merced que confirmassemos estos Privilegios. E Nos el sobredicho Rey D. Sancho regnante en vno con la Reyna Doña Maria mi muger è con la Infanta Doña Isabel nuestra fija primera è heredera en Castiella, en Toledo, &c. otorgamos estos Privilegios è confirmamoslos. E porque esto sea firme è estable mandamos sellar este Privilegio con nuestro Sello de Plomo, fecho en Sevilla Miercoles XIII. dias andados del mes de Noviembre, en Era de Mill è CCC. XXIII años.

Don Maomat Aboabdille Rey de Granada Vassallo del Rey confirmar. El Infante Don Johan conf. D. Gonçalo Atçobispo de Toledo, &c. Yo Martin Falcon lo fiz escrevir por mandado del Rey en el año segundo que el Rey sobredicho regnò. *Concor-*

dat cum originali exceptis omisiss.

SCRIPT. II

*Regia confirmatio omnium fere Donatio-
num Sancti Regis Fernandi ad Castellæ
Regnum spectantium ab Alfonso X. &
eius filio Sancto. Sunt & alia compilatio-
nes ad Regnum Legion. spectantium
non ad id necessarie. Vide ann.*

1181. script. I.

SEpan por este nuestro Privilegio los que agora son è feran daqui adelante como Nos D. Sancho por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c. viemos vn Privilegio del Rey D. Alfonso nuestro Padre que Dios perdone fecho en esta guisa.

Conocida cosa fea a todos los Omes que esta carta vieren cuemo Yo Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi los Privilegios del Rey D. Fernando mio Padre de franquezas è de donadios que diò a los Maestros è a la Orden de Cavalleria de Santiago, è el Maestro D. Pelay Perez dessa misma Orden pidiòme merced que los confirmasse, è porque los Privilegios eran muchos mandè escrevir las cosas de los donadios è de las franquezas, &c. *ut proxime supra.* E estos son los Privilegios.

1 Vno de cuemo diò el Rey Don Fernando al Maestro D. Pedro Gonçalez è a la Orden de Santiago Sant Polo, è Montiel con todos los terminos, è con todas las pertenencias. Era Mill CC. LXV años. XV. dias de Março.

2 Otro Privilegio cuemo diò el Rey D. Fern. a D. Pelay Perez el Maestro è a la Orden de Santiago dos mill maravedis en las Salinas de Belinchon por heredad. Era Mill CC. LXXXIII años. XXIII. dias de Diziembre.

3 Otro Privilegio cuemo confirmò el Rey D. Fern. a D. Fernando Perez el Maestro è a la Orden de Santiago Privilegio del Rey D. Alfonso como les diò la miatad de la Redempcion de todos los Moros que valieren de mill maravedis arriba daquellos que ellos prisièren ò captivaren en las heredades. Era M. CC. LXIII años. XXVI. dias de Mayo.

4 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro D. Pelay Perez, è a la Orden de Santiago las Salinas de Be-

linchon con toda las pertenencias así como el las avic. Era M.CC.LXXXVI. años. XV. dias de Enero.

5 Otro de como diò el Rey Don Fernando a D. Pelay Perez è a la Orden de Santiago heredad para IX. yugos de Buyes en Sant Estevan, è IX. Aranças de Viñas è vn par de casaf è vna Arança de Guerra. Era M. CC. LXXXI. años. XIII. dias de Septiembre.

6 Otro de como diò el Rey Don Fern. a D. Gil Gomez el Castiello que dizen Yiar con los derechos è con las pertenencias. Era M. CC. LXXX. años. III. dias de Febrero.

7 Otro de como diò el Rey Don Fernan. al Maestro D. Pelay Perez è à la Orden la Iglesia de Villanueva que avic tomado quando diò Villanueva à Alcaraz. Era M. CC. LXXXI. años. XI. dias de Septiembre.

8 Otro como otorgò el Rey Don Fernan. al Maestro Don Pedro Gonzalez è a la Orden de Santiago el camio que fizieron con Garci-Fernandez, de Famusco. Era M. CC. LXIX. años. VIII. dias de Abril.

9 Otro de como diò è juzgò el Rey D. Fernan. è mandò que la Torre, è la Villa, è el Castiello de Ocaña que sean de la Orden por siempre. Era M. CC. LXXXVIII. años. XIII. dias de Noviembre.

10 Otro de como confirmò el Rey Don Fern. Privilegio del Rey D. Alfonso en que quitò los Collazos que ha la Orden allende Duero del pedido que daban cada año segun la costumbre de la tierra, è que non vayan en fonsado sinon quando fueren los Collazos de los Infançones è non más. Era M. CC. LXVI. años. XXV. dias de Enero.

11 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro Don Rodrigo Yeneguez è al Comendador D. Pelay Perez è à la Orden la Villa que dizen Segura con el Castiello è con todos los terminos, è con todas las Villas è con todos los Castiellos que estonce avic è debie aver al tiempo de la donacion. Sacado ende Villas è Castiellos è Torres è otras Fortalezas que pertenecen al Regno de Murcia è al Regno de Jaen è los terminos è las Fortalezas que tienen los Concejos de Riopal è

de Alcaraz que pertenecen a ellos è todas aquellas cosas que tienen los Concejos de Vbeda è de Baeza que les pertenecen. Era M. CC. LXXX. años. XXI. dias de Agosto.

12 Otro de como otorgò el Rey Don Fernando a D. Pedro Gonzalez Comendador. è a la Orden aquella compra è la avenencia que fizieron con los parientes de Doña Inès de Segovia. Era M. CC. LXIX. años. XV. dias de Jullio.

13 Otro de como diò el Rey Don Fernando al Chanceller D. Joan, Chiclana con los Omes, è con su Castiello por camio de Xandoliella. Era M. CC. LXXIII. años. XII. dias de Abril.

14 Otro de como diò el Rey Don Fern. a D. Pedro Gonzalez el Maestro è a la Orden heredad para diez iugadas en Cabeza Gorda en Anduiar, è octo aranças de viñas. Era M. CC. LXXIII. años. XVII. dias de Octubre.

15 Otro de como confirmò el Rey Don Fern. el camio que fizo el Chanceller D. Johan con D. Rodrigo Yeneguez el Maestro è con la Orden de Aza, è de la heredad de Aellon, è de Almazan, è de Ciruelos, è de Quintanaanaya, è de la Casa de Rio Lucia que dieron el Maestro è la Orden al Chanceller por el Castiello è la Villa de Veas. Era de M. CC. LXXVII. años; el postrimer dia de Noviembre.

16 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro Don Rodrigo Yeneguez è a la Orden la Villa è el Castiello que dizen Fornos, que es en la frontera de Segura con todas las pertenencias. Era M. CC. LXXVII. años. XXV. dias de Noviembre.

17 Otro de como otorgò el Rey D. Fern. a D. Pedro Gonzalez, y a la Orden la compra è la avenencia que fizieron con Miguel Garcia de Segovia de toda la su heredad que les vendiò Miguel Garcia que avic en Ambiente por dos mill è docientos maravedis è por la heredad que avic la Orden en Fañe, que fue de Doña Inès de Segovia. Era M. CC. LXIX. años. XIII. dias de Jullio.

18 Otro de como confirmò el Rey D. Fern. Privilegio del Rey D. Alfonso de como les diò aquellos Molinos que son en la ribera de Xucar al Hospital de Alar con para sacar Capri-

vos. Era M. CC. LIX. años. VII. dias de Diziembre.

19 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro D. Pelay Perez, è al Comendador D. Pedro Perez, è a la Orden vnas casaf en Jaen que fueron de Rabi Zulema, è XV. arañadas de Viñas, è IIII. arañadas de Guerra, è la Torre que fue de Mezquiel con dos aparejamientos de Molinos que son cerca de la Torre, è la Torre ha nombre Maquiz con heredad para quinze yugos de Buyes cerca dessa Torre. Era M.CC.LXXXIII. años, postimer dia de Febrero.

20 Otro de como confirmò el Rey D. Fern. Privilegio del Rey Don Alfonso en que otorgò a la Orden de Santiago que cadaquier que venga el Mayor Comendador a la Corte del Rey, que le den quanto oviere menester comer a el è ocho Omes, è ocho bestias. E otrosi quando los Freires dessa misma Orden vinieren a la Corte que les den quanto ovieren menester de comer a ellos è a los Omes è a las bestias. Era M. CC. LXI. años, primer dia de Julio.

21 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro D. Pedro Gonçalez è a la Orden de Santiago la Villa de Torres con su Castiello è con sus pertenencias en tal manera que non reciban hy portazgo, ni montazgo ni en su termino. Era M.CC.LXXIII. años, primer dia de Mayo.

22 Otro de como diò el Rey Don Fern. a D. Pedro Gonçalez è a la Orden todo el su portazgo que recibia en Vclès por el el Rico Ome que tenie Alarcon. Era M.CC.LXIX. años. XV. dias de Jenero.

23 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Chanceller D. Johan heredad en Andujar para ocho yugos de Boyes, è doze arañadas de Viñas è dos de Guerra, è la tercera parte del Agua de la Fuente de los Baños, è la tercera parte de la Tegeria, è la tercera parte del Aznda, è vn par de casaf. Era M. CC.LXXI. años. La carta fue fecha en Valladolid.

24 Otro de como diò el Rey Don Fern. a la Orden de Santiago vn su Portero que ficiessè emendar todas las querellas que los Freires ovieffen por todo el Regno, è que pendrase para fa-

cerles emendar, è que ninguno non emparasse peños. Era M. CC. LXXII. años, catorze dias de Febrero.

25 Otro de como diò el Rey Don Fern. a D. Pelay Perez, è a la Orden de Santiago vnas Casaf è vn Forno en Alcalà de Guadaira de que son tene-dores, è heredad para diez yugos de Buyes, è el Corral de Aborroz, è la Torre con los Molinos que està en derecho de Cereya, è tres arañadas de Olivar, è quatro de Guerra. Era M. CC. LXXXV. años. XX. dias de Febrero.

26 Otro de como diò el Rey Don Fern. Segura a la Orden de Santiago con todos sus terminos è con todos estos Castiellos. Moratalla, Socobos, Bueicorto, Gutta, Letur, Pliego, Ferrer, Abeiuela, Litur, Aznar, Abeneizar, Nerpe, Taiviella, Yeste, Agraya, Cathena, Albanchez, Guescar, Mirabet, Vulteruela, Burgeia con todos los terminos, è con Montadgos, con Salinas, con Portadgos è con todos los derechos, è con todas las pertenencias. Era M. CC. LXXXI. años. V. dias de Julio.

27 Otro de como diò el Rey Don Fern. al Maestro D. Pelay Perez è al Comendador Garcia Lorenzo è a la Orden de la Cavalleria de Santiago la Villa que ha nombre Galera, que es cerca de Guescar con todos los terminos è con todas las Aldeas, è con Montadgos, è con Salinas, è con todos los derechos. Era M. CC. LXXXI. años, XV. dias de Febrero.

28 Otro de como diò el Rey Don Fern. a D. Guillen Aleman el Castiello que dizen Elda con su Villa por heredad con todos los terminos è todas las pertenencias assi como las ovo en tiempo de Moros. Era M.CC.LXXXII. años. XV. dias de Abril.

29 E Yo sobredicho Rey D. Alfonso regnante en vno con la Reyna Doña Yolant, &c. *vt supra*. Fecha la carta en Toledo por mandado del Rey, VII. dias andados del mes de Abril en Era de M. è CC. è Novaenta è dos años. Alvar Garcia de Fromesta la escreviò el año segundo quel Rey D.A. regnò.

30 E el Maestro D. Pero Nuñez pidiònos merced que confirmassemos estos Privilegios. E Nos el sobredicho

Rey D. Sancho regnante en vno con la Reyna Doña Maria, &c. *ut proxime supra.* Fecho el Privilegio en Sevilla Miercoles XIII. dias andados del mes

de Noviembre en Era de Mill è CCC. XXIII. años. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

HONORIUS PAPA IV.

electus die 1. April. ann. 1285. obiit die 3.

Aprilis anno 1287.

Anno 1286. Script. I.

Bulla ad recipiendum quemdam Militem S. Iacobi in Ordine S. Ioannis. Vide ann. 1284. script. 1.

HONORIUS Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Præceptoris Maiori & Fratribus Domus Hospitalis Ierolymitani in Hispania salut. & Apost. ben. Exposuit nobis dilectus filius Petrus Vincentij Miles Frater Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania, quod cum ipse in Ordine ipsius fuisset diutius laudabiliter conversatus, Frater Petrus Nunij Magister eiusdem Ordinis transeundi ad Domum vestram concessit sibi liberam facultatem. Cum itaque idem Miles cupiat vobiscum, &c. ipsum in Socium & Fratrem recipiatis. Dat. Tiburi kalend. Augusti. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1287. Script. I.

Bulla ad confirmanda omnia Ordinis Privilegia, ut supra anno 1272. script. 8.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro

& Fratribus Domus Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania salut. & Apost. bened.

Soler annuere Sedes Apostolica pijs votis, & honestis petentium precibus favorem benivolum impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per Privilegia, seu alias indulgentias vobis vel Domui vestræ concessas, necnon libertates & exemptiones sæcularium exactio- num à Regibus, & Principibus, ac alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste & pacifice obtinetis, vobis & per vos eidem Domui auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud Sanctam Sabinam. X. kalend. Aprilis Pontif. nostri anno Secundo. *Concor-*

dat cum originali.

NICOLAUS PAPA IV.

electus die 22. Februarij ann. 1288. obiit die
4. Aprilis ann. 1292.

Anno 1288. Script. I.

Bulla de subsidij exemptione, ita ut in clausula: ab exemptis & non exemptis, nec in alijs fortioribus, non intelligatur comprehensus Ordo S. Iacobi, nec non de restitutione exacta, si qua fuerit, pecunie. Vide ann. 1274. script.

8. & 1275. script. 2.

NICOLAUS Episcopus, servus servorum Dei, charissimo in Christo filio Regi Castellæ & Legionis illustri salut. & Apost. ben.

1 Ad insinuandum tibi, fili carissime, qualiter dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi degentes in Regnis & Provincijs, terrisque tuæ dictioni subiectis se gerunt in frontarijs Sarracenorum Africæ, non est necesse insistere diffusis sermonibus, cum regalis providentia id oculata fide percipiat, alias quasi palpabiliter per ipsam rei evidentiam comprehendat.

2 Porro sælic. record. Gregorius Papa X. prædecessor noster illa discrimina, quæ eidem Magister & Fratres pro defensione Christianæ fidei sustinent, diligenter attendens, ac volens eos propter hoc speciali gratia prosequi & favore, per litteras Apostolicas indulgit eisdem, quod de suis proventibus Decimam in Generali Concilio Lugdunensi à Sede Apostolica Terræ Sanctæ subsidio deputatam solvere minime teneantur, & ad id per litteras Apostolicas compelli non possint decernens suspensionis, interdicti, & excommunicationis sententias, siquæ in ipsos vel aliquem, aut Ecclesias seu Domos eorum propter hoc latæ forent, irritas, & inanes. Legatis quoque Apostolicæ Sedis & univ. collectoribus ipsius Decimæ per alias litteras suas iniunxit, vt ab eisdem Ma-

gistro & Fratribus aut Domibus & Ecclesijs suis, per se vel per alios nullatenus Decimam exigant memoratam, non obstantibus quibuscumque litteris Apostolicis eisdem Legatis & collectoribus aut eorum aliquibus sub quacumque forma vel verborum expressione directis eo prætextu, quod contineretur in eis, quod ab exemptis & non exemptis cuiuscumque Ordinis seu conditionis existentem, Decimam prædictam exigent, seu ex tunc in posterum dirigendis, nisi huiusmodi litteræ dirigendæ nominatim de Ordine prædicto & concessione huiusmodi de verbo ad verbum facerent mentionem, prædecessore ipso nihilominus denuo præmissas sententias latas & ferendas ex tunc decernente irritas & inanes.

3 Postmodum vero idem prædecessor audito, quod Sarraceni prædicti tua Regna & terras invaserant hostiliter, & considerato tandem ex certis causis, quod impugnatione Sarracenorum ipsorum cedebat in favorem non modicum & grande subsidium Terræ Sanctæ prædictæ, tibi Decimam omnium Ecclesiasticorum proventuum prædictorum Regnorum, atque terrarum, prout ipsi Terræ Sanctæ concessa fuerat, Apostolica auctoritate concessit, Processu vero temporis præ memoratæ Innocentius Papa V. prædecessor noster volens, quod tu ex huiusmodi concessione ipsius Decimæ fructum obtineres obtatum, collectionem eius in terris & Regnis eisdem venerabili fratri nostro Ovetensi Episcopo exequendam fideliter & sollicitè, Apostolica auctoritate commisit per litteras ipsas mandans eidem, vt præfatam Decimam ibidem exigeret per se, aut alium, vel alios tam ab exemptis, quam etiam non exemptis, prout hæc omnia in lit-

teris prædecessorum ipsorum dicuntur plenius contineri.

4 Cuiusque idem Episcopus prætextu litterarum ipsarum sibi super hoc directarum, à dictis Magistro & Fratibus de memoratis Regnis, & terris, suisque Domibus, & Ecclesijs Decimam ipsam exigeret, & exigi mandaret, ex parte ipsorum fuit coram Episcopo prædicto propositum, quod cum eis, ut præmittitur, ab Apostolica Sede foret indultum, ut huiusmodi Decimam solvere minime tenerentur per litteras Apostolicas impetrandas, quæ de Ordine prædicto, & indulto seu concessione prædictis de verbo ad verbum non facerent mentionem, prout erant per exhibitionem ipsius indulti docere parati, dictus Episcopus ab eis, ac Domibus five Ordine & Ecclesijs supradictis Decimam ipsam exigere vel exigi facere dictarum prætextu litterarum sibi directarum, & postmodum obtentarum, in quibus de Ordine & indulto seu concessione prædictis nulla mentio habebatur, de iure non poterat, nec debebat.

5 Et quia idem Episcopus super hoc audire denegavit eosdem, ipsi ad nostram duxerunt providentiam reuerendum nobis humiliter supplicantes, ut subvenire super hoc sibi paternali sollicitudine curarem.

Nos itaque congruum reputantes, quod idem Magister & Fratres de tuis prædictis Regnis & terris in hac parte dispendia minime patiantur, qui propter ipsorum merita, necnon necessitates, & incommoda, quibus resistendo taliter Sarracenis eisdem graviter affliguntur, à Sede Apostolica sunt attollendi favoribus, & à liberalitate Regia oportunitis gratijs conservandi, Serenitatem tuam duximus attente rogamdam, quatinus circa dictos Magistrum & Fratres de tuis præmissis Regnis, & terris ob reverentiam Apostolicæ Sedis, ac nostram, & tantorum suorum considerationem meritorum intentum dirigens benignitatis affectum, præfatam Decimam ab ipsis seu Domibus, Ecclesijs & Ordine suis non facias nec patiaris exigi, aut in eos qualque ferri sententias, vel sibi molestias aliquas irrogari, sed exacta, siqua sunt, sibi restitui, & latis sententias

sive irrogatas molestias revocari, preces nostras super his taliter impleturus, quod eisdem Magistro & Fratibus obratum commodum de precibus ipsis gaudentibus consequi, non solum ipsi ad prosequendum supradictos labores, sed eorum exemplo alij animentur exinde fortius, nosque nihilominus mansuetudini Regiæ speciales proinde gratias referamus. Cæterum quidquid super præmissis Regalis circumspectio providerit faciendum, nobis per tuas litteras prompta devotione rescribas. Dat. Viterbij. VI. Idus Octobris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1289. Script. I.

Bulla ad revocanda in ius & proprietatem Prioris & Conventus Vclensis omnia alienata vel illicite distracta bona.

Nicolaus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Conchenfi salutem & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Prior & Conventus Domus Vclensis, Ordinis Militiæ S. Jacobi, quam prædecessores eorum, Decimas, Domos, vineas, tetras, possessiones, prata, nemora, pascua, molendina, iura, iurisdictiones, & quedam alia bona ad Domum ipsam spectantia datis super hoc litteris, interpositis iuramentis, factis renuntiationibus, & pœnis adiectis in gravem læsionem ipsius Domus nonnullis Clericis & laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus, & alijs perpetuò ad firmam vel sub annuo censu concesserunt, quorum aliqui super his litteras confirmationis in forma communi à Sede Apostolica impetrasse dicuntur. Quia vero nostra interest super hoc de oportuno remedio providere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus ea, quæ de bonis ipsius Domus per concessiones huiusmodi alienata inveneris illicite vel distracta, non obstantibus litteris, iuramentis, pœnis, renuntiationibus, & confirmationibus supradictis, ad ius, & proprietatem eiusdem Domus legitime revocare procures. Contradictores per censuram Eccl.

eclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominari, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem. V. kalend. Martij. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

Anno 1291. Script. I.

Bulla de Privilegijs ad Cruciatam pertinentibus sive Cruce signatis in Terra Sancta concessis, quæ similiter in Hispania Ordini subvenientibus in frontaria defensione communia erant, remissive ad Bullarium Romanum Laertij tom. I. Vide etiam ann. 1250. script. I I.

& 1303. script. I.

Nicolaus, servus servorum Dei, univērsis Christi fidelibus ad quos præsentēs litteræ pervenerint salut. & Apost. ben.

1. Illuminet super nos Dominus vultum suum, & ita suo lumine ad recensendum attentius, qualiter Redemptor noster salutem humani generis in Terra Sancta dignatus est misericorditer operari, oculos in nobis hominis interioris illustret, quod accendatur ut ignis ad subveniendum Terræ illius necessitatibus zelus vester, concalescant corda, inflamentur affectus & effectum prompta operis persecutio subsecuta commendet, &c. *ut in Bullario Magno.*

2. Cæterum licet ad excitandos vestros animos in terræ memoratæ succursum sufficere debeat solers attentio præmissorum, ut tamen eiusdem terræ negocium eo libentius, eoque ferventius profequi studeatis, quo potiorē fructum ex vestris laboribus vos noveritis percepturos, Nos de Omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, & illa, quam nobis licet indignis Deus ipse ligandi ac solvendi contulit, potestate, omnibus, qui Vexilli Domini caractere insigniti personaliter proprijs sumptibus in prædictæ Terræ subsidium proficisci curaverint, plenam suorum peccaminum, de quibus veraciter fuerint corde contriti, & ore confessi, veniam in-

dulgemus, & in retributione iustorum salutis æternæ pollicemur augmentum. Eis autem, qui licet in alienis expensis, in proprijs tamen illuc personis accesserint, & illis similiter qui iuxta qualitatem & facultatem suam personas idoneas in expensis proprijs destinabunt, quamvis personaliter ipsi non vadant, plenam suorum concedimus veniam peccatorum. Huiusmodi quoque remissionis, & indulgentiæ volumus, & concedimus esse participes iuxta quantitatem subsidij, & devotionis affectum eos, qui, licet non iuxta qualitatem & facultatem suam, aliquam tamen seu aliquas personas in subsidium dictæ terræ proprijs sumptibus destinabunt, vel de suis temporalibus bonis contibuent ad aliquas destinandum, necnon omnes qui ad subventionem ipsius Terræ de bonis eiusdem aliqua ministrabunt, prout singulis divina fuerit inspiratione suggestum, aut alias ad promotionem præsentis negocij consilium & auxilium impenderit oportunum.

3. Porro si forte aliquos eorum, qui Cruce suscepta in iam dictum Terræ Sanctæ subsidium proficiscendi laborem subierint, post arreptum iter huiusmodi ex hac luce migrare contigerit, ipsos nihilominus plene percipere volumus indulgentiam prælibatam. Personas quoque familias & bona eorum, qui ad transfretandum personaliter vel iuxta qualitatem & facultatem suam personas idoneas destinandum votum assumptæ iam Crucis astringit, ex nunc, quos verò suscipiendæ Crucis de cætero votum obligavit ad idem, à die, qua taliter Crucem assumpserint, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus statuentes, ut sub Dicecesanorum suorum defensione consistant. Et si aliqui eos indebite molestare præsumperint, per Dicecesanos locorum, in quibus iidem molestatores fuerint, per censuram Ecclēsiasticam appellatione postposita compescantur. Præterea ipsis, qui in prædicto modo Crucem vel iam susceperunt, vel assument in posterum, indulgemus, ut per Sedis Apostolicæ litteras vel legatorum eius, nisi forte illæ, quæ ab eadem Sede obtentæ fuerint, plenam de indulto huiusmodi fecerint mentionem, extra suas Diceceses non

valeant conveniri, dummodo parati existant coram suis Ordinarijs de se querelantibus respondere, quos per eosdem Ordinarios Ecclesiastica censura cessante appellationis obstaculo defendi volumus ab his, qui eosdem contra indultum huiusmodi præsumpserint temere molestare.

4. Siqui vero ipsorum ad præstandas vsuras iuramento teneantur astricti, creditores eorum per Diceceanos suos censura simili compellantur, ut iuramentum huiusmodi penitus relaxantes ab vsurarum ulterius exactione desistant. Si autem aliqui creditorum ad solutionem coegerint vsurarum, ipsos ad restitutionem ipsarum per eosdem Diceceanos simili volumus distractione compelli. Iudæos quoque ad remittendas ipsis vsuras per sæcularem compelli præcipimus potestatem, & donec eas remiserint, ab omnibus Christi fidelibus, quibus hoc per suos Diceceanos denuntiatum extiterit, tam in mercimonijs, quam in alijs sub excommunicationis pœna iubemus eis communionem omnimodam denegari. Postremo Cruce signatis, & Cruce signandis eisdem volentes plenius providere, Diceceanis ipsorum, ac nonnullis alijs absolvendi eos ab excommunicationis sententijs in varijs casibus, de quibus secundum iuris, & facti exigentiam putavimus expedire, necnon dispensandi cum Clericis, qui cum à canone vel ab homine latam sententiam incurrissent, irregularitatis notam immiscendo se divinis officijs contraxerunt, per alias nostras litteras plenam & liberam concedimus facultatem. Dat. apud Urbem Veterem. kalend. Augusti. Pontif. nostri anno Quarto.

5. Noverint univèrsi præsentem litteram inspecturi, quod anno ab Incarnatione Domini M. CCC. I. In præsentia Nobilis, & discreti viri Domini Alfonsi Fernandi Alcarazensis Archidiaconi, in Ecclesia Toletana, Domini Archiepiscopi Vicarij Generalis, me Martino Stephani Curia

eiusdem Domini Archiepiscopi publico Notario præsentem, comparuit Frater Petrus Aznarij Ordinis S. Iacobi, Procurator Religiosissimi Viri Domini Ioannis Ossorij Magistri Militiæ Ordinis supradicti, & petijt transumptum quarundam litterarum bonæ memoriæ Sanctissimi Patris Domini Nicolai Papæ Quarti, in quibus continentur indulgentiæ, & privilegia, quæ suo Ordini necessaria dixit esse; & dictus Dominus Vicarius ostendit ei duo paria litterarum dicti Domini Nicolai, quarum unius tenor est: Nicolaus, &c. *ut supra.*

SCRIPT. II.

Clausula cuiusdam testimonij super convocatione Comendatoris de Alcazar in Portugalia Maioris ad Capitulum Generale, & super eius responsione se ut Magistrum gerentis vigore cuiusdam Bullæ. Vide seq.

EN la Villa de Alcazar en el Meson de este Logar Suer Rodriguez Priol de S. Marcos de Leon, è Gil Alfonso Freire dixeron à D. Juan Fernandez Maestre nos Regnos de Portugal de parte del Maestre Duçres D. Pedro Fernandez, que fosse à el con tres ò con quatro Freires, ca. quera aver confeyo, y que esto dezia por virtud de sancta obediencia. E dito D. Juan preguntou si tragian algun mandado del Maestre, ò el Cabildo, &c.

E enton ò dito D. Johan respondeu nesta maneyra: Noso. Senor ò Papa facendo segund ò seu Ofecio entendendo que os bees de nosa Orden assi espiritaes como temporaes despreciam en muyras maneyras, &c. He leido el Privilegio del Papa assi dito Maestre, como ditos Priol, è Gil Alfonso pedieron que les desse sendos estormentos. E eu Andreu Fernandez publico Tabellon de Alcazar, &c. Feito en dia VI. de Março Era M. CCC. XXIX.

COELESTINUS PAPA V.

electus die 7. Iulij ann. 1294. sponte dimisit die
12. Decembris eodem anno.

Anno 1294. Script. I.

Bulla ad revocandam aliam Nicolai IV. ab ipso Coelestino confirmatam super divisione Portugalia à reliquo Ordinis corpore. Vide Platinam in vita Bonifacij VIII. in exordio: Gratias à Nicolao & Coelestino factas revocaverit.

COELESTINUS Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Astoricensi & Tudenſi Episcopis, ac dilecto filio Cantori Ecclesie Giennensis salut. & Apost. ben.

1 Ex parte dilecti filij Magistri Ordinis Militie S. Iacobi fuit expositum coram nobis, quod ab ipsa ipsius fundatione Ordinis extitit institutum, & postmodum per Sedem Apostolicam per specialia ipsius Sedis privilegia confirmatum, quod in Ordine ipso vnus sit dumtaxat Magister, sub cuius obedientia omnes ipsius Ordinis Fratres, vndecumque & vbicumque essent, in omni humilitate & concordia sine proprio deberent vivere, ac morari, quique de Fratribus, Domibus, & rebus ipsius Ordinis disponere, ordinare, & Fratres ipsos instituire & amovere posset, prout vtilitati animarum Fratrum & Ordinis predictorum expedire videret, quorumque omnium cura sibi generaliter, & specialiter immineret.

2 Et licet ab huiusmodi dicti Ordinis institutione in eo premissa omnia pacifice fuerint & inconcussè servata, tamen suggesto mendaciter foelic. record. Nicolao Papæ IV. predecessori nostro, quod Magister ipsius Ordinis ob multa & ardua, quæ sibi ratione commissi sibi officij exequenda imminebant, reddebatur quamplurimum occupatus, ipsumque propter multitudinem locorum eiusdem Ordinis, quæ extra Portugalia & Algar-

bij Regna consistunt, oportebat per sæpe discurrere, ac in locis moram contrahere supradictis, præfatus Ordo in Regnis ipsis non modicum sustinebat in spiritualibus & temporalibus detrimentum, & quod occasione huiusmodi Castra, possessiones, & bona mobilia & immobilia eiusdem Ordinis adeò destructa & dissipata erant, quod nisi celeriter per Apostolicæ Sedis providentiam huiusmodi dicti Ordinis periculis obviaretur, & scandalis, verendum erat, ne totalis ipsius Ordinis destructio sequeretur, idem prædecessor ad mendacem suggestionem huiusmodi, quamquam id verum non esset, per suas literas statuit, & etiam ordinavit, vt vniversi Comendatores & Fratres prædictorum Regnorum Portugalia, & Algarbij aliquem ex eis idoneum de Regnis eisdem præcipue, seu etiam de alijs partibus, oriundum in eorum, & dicti Ordinis, & in eisdem Regnis Provinciale Magistrum assumere possent, qui præfati Ordinis, personarum, & bonorum eius in spiritualibus & temporalibus curam & administrationem in Regnis ipsis haberet, & libere exerceret, Magistro prædicto Maiori visitatione & correctione dumtaxat legitime per eum faciendis reservatis.

3 Sicque postmodum quondam Frater Ioannes Fernandi dicti Ordinis, quem idem Magister Maiorem Comendatorem in Regnis deputaverat prælibatis, huiusmodi statuti & ordinationis dicti prætextu in Magistrum Provinciale dicti Ordinis in Regnis prædictis se eligi procuravit, & tam ipse, quam alij eorundem Regnorum Fratres à subiectione & obedientia eiusdem Maioris seu Generalis Magistri se temere subtrahentes, contra statuta & observantias dicti Ordinis vitam ducunt ad libitum dissolutam; propter quod charissimo in Christo filio

lio nostro Rege Castellæ & Legionis Illustri, Ordinis prædicti Patrono, præcipue provocato, ac in Ordine ipso scissuræ, ac Regni Castellæ partibus turbationis magnæ materia suscitata, Rex, & Magister Maior præfati per speciales Procuratores ad hoc constitutos ab eis super his Apostolicæ provisionis remedium implorarunt.

4 Sanè huiusmodi negotio ad dictam Sedem delato & in illa pendente, postquam ad apicem summi Apostolatus divina providentia nos vocavit, dicti Magistri Provincialis nomine, quod per eundem prædecessorem nostrum Nicolaum factum extitit, approbasse, ac statuta, constitutiones, & ordina-
menta, & nonnulla alia etiam per ipsum Magistrum Provinciale cum Fratribus dicti Ordinis sibi adhærentibus de facto præsumpta per nostras litteras dicimur confirmasse.

5 Cum autem approbatio, & confirmatio huiusmodi, si fortassis, quod non credimus, per occupationem vel veri suppressionem aliquam emanarunt, sicut accepimus, ius dicti Maioris Magistri, quod apud dictam Sedem pendebat, ut præmittitur, absorbere, & in partibus illis quæstiones

non absque Catholicæ fidei detrimento, pro cuius soliditate ac propagatione per Fratres dicti Ordinis contra Saracenos perfidos impugnatio, & expugnatio continuè fieri debent, fierent immortales: Nos, qui unicuique ius suum servare proponimus, nolentes, quod litteræ ipsæ alterius ius offendant, nec aliquibus scandalis seminarium aliquod subministrant, prædictas litteras, quatenus de facto processisse, aut à nobis emanasse dicuntur, cuiuscumque tenoris existant, ac earum beneficium, & quidquid ex eis vel ob ipsas secutum extitit, & in posterum sequi posset, omnino revocamus, cassamus, & irritamus, & revocata, cassa, & irrita nuntiamus, & nullius decernimus existere firmitatis.

6 Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos, vel per alium, aut alios revocationem, cassationem, & irritationem huiusmodi in locis, in quibus expedire videritis, sollemniter publicetis, & publicari faciatis. Dat. Neapoli. XVII. kalend. Decembris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in publico transumpto.*

BONIFACIUS PAPA VIII.

electus die, qua hic, obiit die 11. Octobris ann. 1303.

& Benedictus XI. à die 22. Octobr. ad

27. Iulij ann. 1304.

Anno 1295. Script. I.

Bulla de spontanea Goelestini cessione & unanimi in Bonifacium electione Magistro Ordinis D. Ioanni Offorez directa.

BONIFACIUS Episcopus, servus servorum Dei, dilecto Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. bened.

1 Gloriosus & mirabilis in operibus suis Deus, qui, cum sit in misericordia copiosus, in huius Orbis orbita plena malis, conferta disidijs innume-

ras miserationes exercet, Ecclesiam suam ipse summus Opifex rerum instituit, ac supra firmam petram alta, & solida fabrica stabilivit, oportunis favoribus prosequi non desistit. Assistit enim illi miserator, & propitiator assiduus, non obdormiens, nec dormitans in suarum oportunitatum eventibus pervigil custos eius. Ipse siquidem sibi est in turbatione paccatio, in tribulatione solamen, in necessitate succursus. Tuncque maxime in adiutorium eius sua pietas larga diffunditur, cum adversus illam mundi nubila tempore caligante levantur, quæ inter molestias

fias & afflictiones intrepida, colligens in vexatione vigorem, in ipsa malorum instantia convalescit. Nam divino semper munita presidio, nec comminationum strepitu deterretur, nec adversitatum superatur incursum, sed in terroribus tutior, constantior in adversis, præssa prævalet, passa triumphat. Hæc est Archa, quæ per confluentias & multiplicationes aquarum elevatur in altum, & subactis culminibus montium, libera & secunda profundas importuosi diluvij calcat undas. Hæc est utique Navis, quæ vento contrario irruente strepentis maris foribundis motibus agitatur, firma tamen & solida fragoribus non dissipatur æquoreis, nec marini furoris rapiditate sorbetur, sed elatas procellas obruens, ac spumosa & tumida freta sternens triumphanter exequitur suæ navigationis incessum, quæ ad vitalem Crucis salvificæ Arbores rectæ intentionis alis totaliter elevatis, in cælum semper intenta procellosum intrepide mundi pelagus peragratur, eoquod secum habet seduli Gubernatoris auxilium, marium Præceptoris. Vnde regente illo, & dirigente salubriter, ac Spiritu Sancto flante adversitatum quarumlibet nebulis dissipatis, victoriosa peregrinationis suæ liberum agit iter ad Patriæ Cœlestis portum supernis nutibus feliciter perducenda. Cumque sic adversis innumeris præmatur & turbetur Ecclesia, illa in intimis ipsam acerbius fauciat, duriusque ferit adversitas, cum Pastore utili & provido viduatur. Sed licet sæpius Ecclesia eadem Pastoris regimine destituta longe viduitatis lamenta protraxerit expectando gemebunda diutius consolationem plenariam successoris, in huiusmodi tamen mœroris nubilo dignanter illi clementia divina pietatis illuxit, doloribus & necessitati suis oportune subveniens per substitutionem optatam & delectabilem novi sponsi, ac eam de amissione prioris per promotionem mulcebre accommodi successoris instaurans.

2 Sane vacante Romana Ecclesia per liberam ac spontaneam dilecti filij Fratris Petri de Murrone olim Romani Pontificis cessionem coram venerabilibus fratribus Episcopis, & dilectis filijs nostris Presbyteris, & Diaconis

Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, excertis rationabilibus, & legitimis causis factam ab ipso in festo Beatæ Lucie Virginis proximo præterito, & à Cardinalibus prædictis admiffam, cum illam posse sic legitime fieri, & priorum gesta Pontificum, & constitutio declarata apertius, & ad eam etiam faciendam expressus accesserit Cardinalium prædictorum assensus, Cardinales ipsi considerantes attentius, quam sit onusta dispendijs, quam gravia malorum incommoda secum trahat proluxa Ecclesie memorata vacatio, & propterea votis ardentibus cupientes per efficacia & accelerata remedia huiusmodi periculis obviare, die Iovis X. kalend. Januarij post festum subsequente prædictum, Missarum solemnijs ad honorem Sancti Spiritus celebratis, Hymno solito cum devotione cantato, se in quodam conclavi apud Castrum novum Civitatis Neapolitanæ contiguum, ubi tunc idem Frater cum sua residebat familia, incluserunt, ut per mutui commoditatem colloquij Ecclesie prædictæ provisio, superna cooperante virtute, celerius proveniret. Die vero Veneris immediate sequente præfati Cardinales mentis oculis erectis ad Dominum pia desideria benignius prosequentem, in electionis negotio per viam scrutinij ferventibus studijs, ut prædicta vitarentur incommoda, procedentes, & tandem, cum divina clementia Ecclesie prælibatæ compatiens eam nollet vterioris vacationis periculis subiacere, ad personam nostram licet immeritam intentum animum dirigentes, quamquam inter eos quamplures magis idonei & digniores etiam haberentur, nos, tunc Tituli S. Martini Presbyterum Cardinalem, in Summum Pontificem canonicè elegerunt, gravis oneris sarcinam nostris debilibus humeris imponendo.

3 Nos autem profunda & sedula meditatione pensantes difficultatem officij Pastoralis, continui laboris angustias, & præcellentiam Apostolicæ dignitatis, quæ, sicut honoris titulis altioris attollit, sic magnitudine ponderis deprimit, attendentes insuper nostræ multiplicis imperfectionis instantiam expavimus & hæsitavimus vehementer, nimieque concussim extitit stupore cor nostrum. Nam cum ad to-

lerandas particulares vigilias vix nobis
possibilitas nostra sufficiat, ad vniuersa-
lis speculæ sollicitudinem vocabamur,
& intolerabile Apostolici Ministerij
iugum inferebatur instanter debilitatis
nostræ cervici iugiter supportandum,
ac meritorum non suffulti præsidio, ad
fufcipiendas Apostolorum Principis
Petri Claves, & gerendum super om-
nes ligandi & solvendi Pontificium an-
gebamur. Verumtamen ne divinæ pro-
videntiæ opus impedire forsitan vide-
remur, aut nolle nostræ voluntatis ar-
bitrium suo beneplacito conformare,
ac etiam ne corda electorum concordia
per nostræ diffensionis obiectum
ad discordiam verteremus, voluntati-
bus tandem acquievimus eorundem
ad subeundum iugum huiusmodi no-
stros impotentes humeros submitten-
do, non quod de aliqua nostræ probita-
tis virtute fiduciam habeamus, sed
quia in eius speramus clementia, qui
confidentes in se non deserit, sed eis
propitius oportunis auxilijs semper ad-
est, quique de sublimi Polorum Solio
Ecclesiam Sponsam suam intuetur mi-
sericorditer, & tuetur, suæque illam
exaltare non desinit copiosis beneficijs
pietatis.

4 Tuis igitur & aliorum suffragijs
propter imperfectum nostrum pro-
pensius indigentes, discretionem ve-
stram affectuose rogamus, hortamur
attentius, & requirimus confidenter,
quatinus assidua nos apud æterni Re-
gis clementiam studeas intercessione
iuvare humilitatem nostram sibi devo-
tis supplicationibus commendando, vt
super nos gratiæ suæ dona multiplicet,
& rorem vberem solitiæ benignitatis
effundat, vt actus nostros ad ipsum de-
votissime dirigentes Ecclesiam suam,
quam nobis committi voluit, salubriter
regere, ac de vniuerso ipsius grege no-
stræ vigilantix credito curam gerere
debitam, sicut expedit, valeamus. Nos
vero stabiliter tibi, & Ordini tuo be-
nignis cupimus adesse præsidijs, ac
tuum, & ipsius profectum condignis
favoribus promovere. Dat. Lateran.

VIII. kalendas Februarij. Pontif.

nostri anno Primo. *Concor-*

dat cum originali.

SCRIPT. II.

Bulla ad perducendam in executionem vltimam Cælestini constitutionem, sicut cum effectu ad obedientiam Generalis Magistri reducti fuerunt Comendatores ac Fratres Ordinis in Portugalia, ubi num. 1. de confirmatione & capite Ordinis, & n. 2. de Sanctis eiusdem Ordinis viris, & num. 3. de Ordinis Procuratore Pontificis Capellano. Vide I 317.

script. 2.

Bonifacius Episcopus, servus ser-
vorum Dei, ad perpetuam rei
memoriam.

1 Ab antiquis retro temporibus
quidam viri Nobiles Hispaniarum in-
colæ de peccatis suis ad cor penitenti-
dinis redeuntes conversi ad Dominum,
& præteritorum agentes penitentiam
delictorum personas & bona sua dedi-
care Domino totaliter decreverunt,
& fundato Ordine Militiæ S. Iacobi,
ab ipso eiusdem Ordinis foundationis
exordio inter alia observari statutum
est, vt in habitu, & observantia Régu-
lari sub vnius Magistri obedientia sine
proprio in omni concordia & vnitare
vivatur. Cumque hoc ad noticiam Se-
dis Apostolicæ pervenisset, scelic. re-
cord. Alexander III. primo de com-
muni Fratrum suorum consilio, ac
subsequenter ad instar ipsius nonnulli
alij Romani Pontifices prædecessores
nostri Fratres dicti Ordinis tamquam
peculiares filios in defensionem suam
& locum, in quo caput eiusdem Or-
dinis factum est, in ius & proprietatem
Romanæ Ecclesiæ receperunt, &
Ordinem ipsum cum Regularibus ob-
servantijs eius auctoritate Apostolica
confirmarunt.

2 Profectò vsque ad hæc tempora
Ordo ipse viros sanctæ vitæ produ-
cens, cultores Catholicæ fidei, & ip-
sius assiduos defensores, dextera sibi
divinæ propitiationis aperta, crevit ad-
modum virtutibus, personis, & fama,
estque in diversis partibus propagatio-
ne laudabili & facultatum abundantia
dilatatus. Sed invidente forsitan illi
fatore scandalorum, qui vigilare non
desinit, vt nocendi causam per mali-
volas immisiones exhibeat, in Or-
dine prælibato, materia divisionis im-
mis-

missa, sic dicti Ordinis status per divisionem huiusmodi, proh dolor, iam decrevit, quod merito potest de ipsius collapsu ac subversione timeri, nisi per Apostolicæ Sedis providentiam ei celeriter de salubri remedio succurratur.

3 Sicut enim ex parte dilecti filij Fratris Ioannis Magistri ipsius Ordinis Militiæ S. Iacobi per dilectum filium Rodericum Velaszi Decanum Ecclesiæ Lucensis, Capellanum nostrum, procuratorem suum ad hoc specialiter destinatum fuit expositum coram nobis, dudum suggesto scilicet record. Nicolao Papa IV. prædecessori nostro, quod Magister eiusdem Ordinis ob multa & ardua, quæ ratione commissi sibi exequenda imminabant officij, reddebarur quam plurimum occupatus, ipsumque propter multitudinem locorum præfati Ordinis, quæ extra Portugaliæ, & Algarbij Regna consistunt, oportebat persæpe discurrere, ac in locis moram contrahere suprædictis, sicque præfatus Ordo in Regnis ipsis non modicum sustinebat in spiritualibus & temporalibus detrimentum, & quod occasione huiusmodi Castra, possessiones, & bona mobilia, & immobilia eiusdem Ordinis dissipata erant adeo & destructa, quod nisi celeriter per eandem Sedem huiusmodi dicti Ordinis periculis obviaretur & scandalis, verendum erat, ne totalis ipsius Ordinis destructio sequeretur, idem prædecessor Nicolaus ad suggestionem huiusmodi, quamquam id veritate minime fulciretur, per suas litteras statuit, ac etiam ordinavit, ut universi Comendatores & Fratres prædictorum Regnorum Portugaliæ & Algarbij aliquem ex eis idoneum de Regnis eisdem præcipue, seu etiam de alijs partibus oriundum in eorum, & dicti Ordinis in eisdem Regnis Provinciale Magistram assumere possent, qui præfati Ordinis, personarum, & bonorum eius in spiritualibus & temporalibus curam, & administrationem haberet in Regnis ipsis, ac libere exerceret. Magistro prædicto Maiori visitatione & correctione dumtaxat legitime per eum faciendis, tantummodo reservatis.

4 Sicque postmodum quondam Frater Ioannes Fernandi dicti Ordinis, quem Magister ipsius Ordinis, qui

tunc erat, Maiorem Comendatorem in Regnis deputaverat prælibatis, huiusmodi statuti, & ordinationis dicti prædecessoris prætextu, in Regnis ipsis in Magistrum Provinciale præfati Ordinis est electus secundum ordinationem prædecessoris eiusdem, & tam ipsi quam alij eorumdem Regnorum Fratres à subiectione & obedientiæ eiusdem Maioris seu Generalis Magistri, præterquam à prædictis visitatione & correctione, se temere subtraxerunt.

5 Propter quam ordinationem sæpè prædicti prædecessoris claræ memoriæ Sancio Rege Castellæ & Legionis plurimum provocato, & in ipsis Regnis & Ordine scissuræ & turbationis magnæ materia suscitata, Rex & Magister Maior præfati per eundem Procuratorem ad hoc constitutum ab eis super his Apostolicæ provisionis remedium implorarunt. Huiusmodi autem negotio Nicolao prædecessori prædicto, & Fratribus suis exposito, ipsoque prædecessore de hac luce subtracto, & ei dilecto filio Fratre Petro de Murrone olim Cœlestino Papa V. antecessore nostro in huiusmodi Apostolatas officio subrogato, cum idem antecessor, quod per eundem prædecessorem Nicolaum factum extiterat approbasse, ac statuta, constitutiones & ordinationes, & nonnulla alia, etiam per ipsum Magistrum Provinciale & Fratres dicti Ordinis sibi adhærentes facta, per suas litteras confirmasse diceretur, tandem Cœlestinus ipse considerans, quod approbatio & confirmatio huiusmodi factis per occupationem, vel veri suppressionem aliquam emanassent, prædictas confirmationis & approbationis suæ litteras, quatenus de facto processisse aut emanasse dicebantur, cuiuscumque tenoris existent, ac earum beneficium, & quidquid ex eis, vel ob ipsas securum extiterat, & in posterum sequi posset, omnino revocavit, cassavit, irritavit, ac nullius decrevit existere firmitatis, prout in ipsius antecessoris litteris super hoc confectis plenius continetur. Mandans nihilominus venerabilibus fratribus nostris Astoricensi & Tudensi Episcopis ac dilecto filio Cantori Ecclesiæ Giennensis, ut ipsi vel duo aut vnus eorum per se vel alium aut alios revo-

cationem, cassationem, & irritationem huiusmodi in locis, in quibus expedire viderent, solemniter publicarent, & facerent etiam publicari.

6. Cum igitur prænominatus Procurator provideri per nos salubriter super his humiliter supplicaret; Nos attendentes, quod huiusmodi statutum & ordinatio prædecessoris Nicolai, per quod generalis unitas, & universalis massa roboris memorati Ordinis in particulari divisionis, quinimò desolationis partes disrumpitur, nedum ipsi Ordini destructionis incommoda, sed etiam alijs Ordinibus, necnon & sæcularibus Regnis & Populis exempli mali perniciem sumministrat, cum caput nequeat sine doloris immensitate persistere, cui membra corporis succiduntur, quinimo ut plurimum cogatur ex ipsa succissione perire; quodque simile in Minorum, & Prædicatorum, ac Templariorum & Hospitaliariorum, & nonnullis alijs Ordinibus processu temporis posset contingere verisimiliter formidantes, diversaque insuper & gravia in diversis Regnis & partibus ex his secutura pericula pertimentes, ac volentes propterea & instantibus malis occurrere, & futuris obviare salubriter, cum Fratribus nostris super his tractatu & deliberatione præhabito diligenter, huiusmodi statutum & ordinationem, ac litteras prælibati prædecessoris Nicolai, cuiuscumque formæ vel tenoris extiterint, eorumque beneficium, & quidquid ex eis, vel ob ipsas secutum extitit, & in posterum sequeretur, vel sequi posset; ac etiam siquid idem antecessor Cœlestinus per aliquam confirmationem seu approbationem, vel alias in favorem dictorum statuti & ordinationis Prouincialis Magistri quomodolibet innovavit, concessit, vel fecit, de ipsorum Fratrum consilio, & assensu, & Apostolicæ plenitudine potestatis, revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus omninò, ac revocata, cassa, nulla, & irrita nuntiamus, & nullius decernimus existere roboris vel momenti, eundemque Ordinem Militiæ S. Iacobi ad pristinum statum reducimus, in quo erat antequam præfata prædicti prædecessoris Nicolai statutum & ordinatio, seu ipsius super hoc præfatae confectæ litteræ processissent.

Statuentes, ac districtius iniungentes, ut Ordo ipse ac vniverſi Fratres eiusdem Ordinis sub vnus Magistri obedientia & subiectione morentur de cætero sicut prius, ac si statutum, & ordinatio huiusmodi prædicti prædecessoris Nicolai nullatenus emanassent, dictusque antecessor Cœlestinus super hoc confirmationem aliquam, ut prædicatur, non fecisset, nihilque innovasset, vel quomodolibet concessisset.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ revocationis, cassationis, annulationis, irritationis, nuntiationis, constitutionis, reductionis, statuti, & præcepti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Anagninæ XIII. kalend. Augusti. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla de precedenti materia ad compescendum per censuras contradictores & rebelles ad Ordinis unionem, cuius tenoris sex originales Bullæ adseruantur.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Toletano, & Episcopo Salmantino, ac dilecto filio Decano Ecclesiæ Auriensis salut. & Apost. ben. Ab antiquis retro temporibus quidam viri Nobiles Hispaniarum incolæ, &c. in omnibus sicut supra vsque ad illa verba circa finem: de ipsorum Fratrum consilio & assensu, & Apostolicæ plenitudine revocavimus, cassavimus, & irritavimus omnino, ac revocata, cassa & irrita nuntiavimus, & nullius decernimus existere roboris vel momenti, eundemque Ordinem Militiæ S. Iacobi ad pristinum statum reduximus, in quo erat antequam præfata prædecessoris Nicolai statutum, & ordinatio seu ipsius super hoc præfatae confectæ litteræ processissent. Statuentes ac districtius iniungentes, ut Ordo ipse ac vniverſi Fratres eiusdem Ordinis sub vnus Magistri obedientia, & subiectione morentur de cætero sicut prius, ac si statutum & ordinatio huiusmodi præ-

prædicti prædecessoris Nicolai nullatenus emanassent, dictusque antecessor Cœlestinus super hoc confirmationem aliquam, ut prædicatur, non fecisset, nihilque innovasset; vel quomodolibet concessisset. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo aut vnus vestrum, per vos vel alium, seu alios vniuersos & singulos eorundem Portugaliæ & Algarbij Regnorum Comendatores & Fratres prælibati Ordinis Militiæ S. Iacobi ex parte nostra moneatis, & attentius inducatis, ut eidem Fratri Ioanni Magistro Generali suisque in huiusmodi Magistratus officio successoribus iuxta huiusmodi reductionis, statuti, ordinationis, & præcepti nostri tenorem, & institutionem Ordinis memorati devote, & humiliter subsint, obediant & intendant, reuocationem, cassationem, annullationem, irriuationem, decretum, reductionem, statutum, & præceptum nostra prædicta facientes auctoritate nostra perpetuo inuolabiliter observari. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstante, si præfato Ordini Militiæ S. Iacobi, vel personis ipsius Ordinis, seu quibusvis alijs, cuiuscumque fuerint dignitatis, præminentia, conditionis, & status generaliter, vel specialiter à præfata Sede Apostolica sit indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, quæ de indulto huiusmodi, ac eorum personis, locis vel Ordinibus plenam, certam, determinatam, & expressam, ac de verbo ad verbum non fecerint mentionem. Dat. Anagninæ XIII. kalend. Augusti. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Annō 1298. Script. I.

Bulla commissionis ad recuperanda Ordinis bona illicite detenta & detegenda malitiose occultata.

Bonifacius Episcopus, seruus seruorum Dei, dilecto filio Thesaurario Ecclesiæ Hispalensis salut. & Apost. ben.

Significarunt nobis dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania, quod nonnulli iniquitatis filij, quos prorsus ignorant, decimas, redditus, census, legata, terras, vineas, domos, prata, possessiones, instrumenta publica, & quædam alia bona ad Ordinem ipsum spectantia temerè, ac malitiose occultare, ac occulte detinere præsumunt non curantes animarum suarum periculum, & eorundem Magistri & Fratrum, ac Ordinis non modicum detrimentum, super quo isdem Magister, & Fratres Apostolicæ Sedis remedium implorarunt. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus omnes huiusmodi detentores occultos Decimarum, reddituum, & aliorum prædictorum bonorum ex parte nostra publice in Ecclesijs coram populo per te, vel per alium moneas, ut infra competentem terminum, quem eis præfixeris, ea prædictis Magistro & Fratribus à se debita restituant, & revelent, ac de ipsis plenam & debitam eis satisfactionem impendant, & si id non impleverint, infra alium terminum competentem, quem eis ad hoc duxeris præfigendum, ex tunc in eos generalem excommunicationis sententiam proferas, & eam, ubi & quando expedire videris, facias vsque ad satisfactionem condignam solemniter publicari. Dat. Lateran. III. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali.*

Concordat cum originali.

Annō 1299. Script. I.

Bulla de Hospitali Toletano immediato Ordini subiecto, ac de eius redditibus in his dumtaxat, ad quæ fuerunt deputati, expendendis. Vide ann. 1180. script. 14 & 1250. script. 7. & 1481. script. 4. & seq.

Bonifacius Episcopus, seruus seruorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Quanto studiosius diuinæ contemplationi vacatis Domino famulando, tanto ab his, quæ vobis & Ordini vestro possent afferre dispendia, vos immunes libenti animo præseruamus. Vestris igitur devotis supplicationibus inclinati, & volentes in hac parte quieti vestræ, & vtilitati prædicti Or-

dinis paterna diligentia providere, vobis, vt Hospitale vestrum S. Iacobi Toletanum eidem Ordini immediate subiectum alicui, vel aliquibus quoquomodo concedere, ac eius fructus, redditus, & proventus in alios vsus præter illos, quibus hætenus deputati fuerunt, convertere valeatis absque nostra, & Apostolicæ Sedis licentia speciali auctoritate, præsentium districtius inhibemus. Decernentes ex tunc irritum, & inane, si secus per vos in hac parte contigerit attentari. Nalli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lateran. Nonis Ianuarij, Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat sum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla de rebellibus quibusdam Ordinis Fratribus cum commissione eos per censuras compellendi, & brachij Secularis auxilium, si opus fuerit, invocandi.

Vide ann. 1312. script.

10. & 12.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram non sine mentis amaricatione pervenit, quod quidam Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi temerarijs ausibus, relaxatis habenis, ac spiritu rebellionis assumpto quædam Castra & loca munita eiusdem Ordinis in frontaria Sarracenorum illarum partium existentia proditorialiter occupantes, non solum Magistro & alijs Fratribus dicti Ordinis, verumetiam convicinis Christianis ipsarum partium, sulti Sarracenorum potentia quos inibi receptarant, guerram durissimam facere præsumebant, & quod gravius est, comminabantur publicè Castra, & loca prædicta Sarracenis omnino tradere, & perpetuo submittere dominio eorundem, nisi præfatus Magister vnà cum Capitulo dicti Ordinis quædam Domos, seu

Comendas Ordinis memorati Fratribus ipsis rebellibus concederent ab eis perpetuo retinendas. Sicque præfati Magister & Capitulum amissionem totalem prædictorum Castrorum & locorum verisimiliter metuentes pro ipsorum recuperatione coacti sunt Fratribus ipsis huiusmodi Domos, seu Comendas concedere, & corporale iuramentum & fideiussiones & alias cum eorundem fideiussorum iuramentis cautiones præstare, ac litteras eorundem Magistri, & Capituli sigillis munitas eis tradere, & instrumenta publica inde conficere, quod idem Magister, & Capitulum concessionem Dommorum, seu Comendarum prædictarum nullo vnquam tempore revocarent, sicque dicti Fratres tali prætextu Domos & Comendas prædictas & nonnulla alia bona prædicti Ordinis damnabiliter detinentes ea eisdem Magistro & Capitulo restituere denegant minus iuste, & adhuc in suæ rebellionis duritia persistentes obedientiam & reverentiam debitam eidem Magistro damnatis ausibus renuunt exhibere in Divinæ Maiestatis offensam, prædicti Ordinis Fratrum turbationem & fidelium scandalum plurimorum. Nolentes autem tantæ temeritatis excessum, tantæque præsumptionis audaciam Fratrum rebellium prædictorum aliquatenus substinere; fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, per te vel alium, seu alios sæpeditos Fratres rebelles, quod Domos & Comendas & alia bona prædicta Magistro & Ordini restituant memoratis, dictoque Magistro obedientiam & reverentiam exhibeant, vt tenentur, concessionem, iuramento, fideiussionibus, cautionibus, litteris, & instrumentis prædictis nequaquam obstantibus, monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam, & alias etiam, prout expedire videris appellatione remota compellas. Non obstantibus constitutionibus tam nostris, quarum prima caveretur, nequis certis exceptis casibus extra suam Civitatem & Diocesim, secundavero, ne reus alterius Diocesis ultra vnam Diocesim à finibus eiusdem Diocesis ad iudicium evocetur, quàm de duabus Diocesis edita in Concilio Generali, dummodo ultra tertiam vel quartam extra suam

suam Civitatem, & Diocesim auctoritate litterarum eiusdem Sedis ad iudicium non trahatur. Invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis. Dat. Lateran. Nonis Ianuarij. Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ad revocanda in Ordinis ius ea, quæ in Portugalia à Magistro quondam ibi dicto, illicitè fuerunt distracta. Vide ann. 1291. script. 2.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Elborensi salut. & Apost. ben.

Oblata nobis dilecti filij Fratris Ioannis Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi petitio continebat, quod Frater Ioannes Fernandi, qui dudum in Regno Portugaliæ pro Magistro ipsius Ordinis se gerebat, nonnulla feuda, terras, possessiones, domos, redditus, iura, iurisdictiones, & alia bona ad Ordinem ipsum spectantia nonnullis Clericis, Nobilibus, Militibus, & laicis concedere & alias alienare, ac distrahere non sine multa temeritate præsumpsit in ipsius Ordinis non modicum præiudicium & gravamen, super quibus præfatus Ioannes Magister sibi & eidem Ordini per Sedem Apostolicam de oportuno provideri remedio suppliciter postulavit.

Nos itaque ad statum prosperum dicti Ordinis paternæ sollicitudinis studio intendentes, ac eius indemnitatibus providere in hac parte, gerentesque de tuæ circumspectionis industria fiduciam in Domino specialem, tibi revocandi legitime sine strepitu & figura iudicij ad ius & proprietatem eiusdem Ordinis quæcumque de bonis ipsius per eundem Ioannem Fernandi alienata, & concessa inveniris illicitè vel distracta, necnon & contradictores quoslibet, & rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendi plenam & liberam concedimus auctoritate præsentium facultatem. Non obstantibus constitutionibus tam nostris, quarum prima, &c. *ut proxime supra.* Dat. Lateran. Nonis Ianuarij. Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali excepto omnis.*

SCRIPT. IV.

Bulla ad confirmanda omnia Ordinis Privilegia, vt supra ann. 1272. script. 8. & 1287. script. 1.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Solet annuere Sedes Apostolica pijs votis, & honestis petentium desiderijs favorem benivolum impertiri. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per Privilegia seu indulgentias vobis vel Ordini vestro concessas, necnon libertates & exemptiones sæcularium exactioinum à Regibus & Principibus ac alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste ac pacificè obtinetis, vobis & per vos eidem Ordini auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lateran. III. Nonas Februarij. Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali.*

Anno 1300. Script. I.

Bulle eiusdem tenoris tres ad diversos Iudices per triennium valitura remissa sive ad annum 1266. script. 3.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono de Bæza in Ecclesia Gienensi salut. & Apost. ben.

Etsi quibuslibet Ecclesijs, &c. *in omnibus vt supra in Clemente IV. Viterbij. V. Idus Novembris anno secundo.* Dat. Lateran. Idibus Februarij. Pontif. nostri anno Sexto.

Bonifacius, &c. Venerabili Fratri Episcopo Gadicensi salut. &c. *vt proxime supra.*

seime supra. Idibus Februarij.

Bonifacius, &c. dilecto filio Magistro Scholarum Vlyxbonensi salut. &c. *ut proxime supra.* Dat. Lateran. Idibus Februarij. Pontif. nostri anno Sexto.

SCRIPT. II.

Bulla ad revocandos contractus vel concessiones Ordinis sub annuo censu vel alias in præiudicium factas.

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Hispalensi salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania, quam prædecessores eorum Decimas, Domos, vineas, terras, possessiones, prata, pascua, nemora, molendina, iura, iurisdictiones, & quædam alia bona ad Ordinem ipsum spectantia, datis super hoc litteris, confectis ex inde publicis instrumentis, interpositis iuramentis, factis renuntiationibus, & pœnis adiectis in gravem ipsius Ordinis læsionem nonnullis Clericis, & Laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus, & alijs perpetuo ad firmam vel sub censu annuo concesserunt, quorum aliqui super his litteras confirmationis in communi forma dicuntur à Sede Apostolica impetrasse. Quia vero nostra interest super hoc de oportuno remedio providere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus ea, quæ de bonis ipsius Ordinis per concessiones huiusmodi alienata inveneris illicite vel distracta, non obstantibus litteris, instrumentis, iuramentis, pœnis, renuntiationibus, & confirmationibus suprascriptis ad ius & proprietatem ipsius Ordinis legitime revocare procures. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Lateran. XV. kalend. Martij. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali.*

Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Cordubensi salut. & Apost. ben. Ad audientiam nostram pervenit, &c. *ut proxime supra.* Dat. Lateran. V. Nonas Martij. Pontif. nostri anno Sexto.

SCRIPT. III.

Privilegium Regis Fernandi ad Nundinas duobus diebus quolibet anno in Civitate Emeritensi habendas. Vide anno 1250. script. 12.

EN el Nombre del Padre è del Fijo, è del Espíritu Santo, è de la Bienaventurada Virgen Santa Maria su Madre, que Nos tenemos por Señora, è por Abogada en todos nuestros fechos. Sepan por este nuestro Privilegio los que agora son, è seràn daqui adelante como Nos D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Leon, de Toledo, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, del Algarbe, è Señor de Molina, por ruego de D. Johan Osforez Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, nuestro Mayordomo Mayor è Adelantado del Andalucia, è por facer bien al Concejo de Merida afsi à los que hy agora son como à los que seràn daqui adelante, con consejo, è con otorgamiento de la Reyna Doña Maria nuestra Madre, è del Infante D. Henrique nuestro Tio, è nuestro Tutor, tenemos por bien que aya Feria en esse mismo Logar dos vezes en el año, la vna que comience el dia de Sant Martin, è dure quinze dias, è la otra que comience mediado el mes de Março, è dure otros quinze dias. E todos aquellos que vinieren à estas Ferias que vengan salvos è seguros con todas aquellas cosas que aduxieren, è levaren, è que sean franqueados que non den Portadgo en la Villa de Merida, ni en su termino de ida ni de venida. E mandamos à los Portadgueros deessos mismos Logares que ninguno non sea oflado de les demandar Portadgo, ni de gelo tomar, ni otro derecho ninguno en este tiempo sobredicho, ni facerles fuerça, ni tuerto, ni otro mal ninguno à ellos ni à ningunas de sus cosas cosas ni de les peyndrar por peyndras que

que se fagan de vn Conceio à otro, ni por otra razon ninguna. Pena de diez mil maravedis de la moneda nueva, &c. Fecha el Privilegio en Cibdad Rodrigo veinte è siete dias del mes de Março en Era de Mill è CCC. è XXX. è Ocho años.

El Infante D. Henrique fijo del muy Noble Rey D. Ferrando, Tio è Tutor del Rey conf. El Infante Don Henric hermano del Rey conf. Don Gonçalo Eleçto de Toledo conf. &c. *in Rota ibi: D. Diego Señor de Vizcaya Alferéz del Rey conf. D. Johan Offorez Maestre de la Cavalleria de Santiago Mayordomo del Rey conf. Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1301. Script. I.

Privilegia Regis Fernandi & Patris eius de quibusdam tributis Vassallorum Ordinis eidem Ordini solvendis. Vide añ. 1352. script. I.

EN el Nombre del Padre, &c. Sepan quantos esta carta vieren como Nos D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. por muchos servicios que vos Don Johan Offorez Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago, nuestro Mayordomo Mayor nos ficistes de que reynamos acá, è nos faredes daqui adelante, è señaladamente en nuestra criança, è teniendo la nuestra voz muy verdaderamente, è tomando muy grand costa, è mucha laceria en nuestro servicio mas que ninguna de las otras Ordenes que son en nuestros Reynos, è porque vos fuistes meter en Valladolid conosco quando el Rey de Portugal è los Aragoneses vinieron à Nos à Valladolid è quando el Infante D. Johan è D. Alfonso fijo del Infante D. Fernando tomaron la voz contra Nos, è por facer bien è merced à vos è à los otros Maestres que vinieren despues de vos en la dicha Orden con conseio è con otorgamiento de la Reyna Doña Maria nuestra Madre è del Infante D. Henrique nuestro Tio, è mio Tutor damos vos la meytad de todos los pedidos è servicios que los vuestros Vassallos nos ovieren à dar daqui adelante quando los de la tierra nos los ovieren è se los nos embiaremos

demandar en qualquier manera que sea. E que los ayades de los vuestros Logares tambien los que vos è vuestra Orden tenedes como de los otros Logares que son de vuestra Orden que ovieren Infantes, è Ricos-Omes, è Ricas-Dueñas, è Prelados, è Cavalleros, è otros qualesquier Omes que sean. E defendemos que ninguno non sea offado de vos passar contra esta merced, &c. Fecha en Sant Estevan de Gormaz veinte è dos dias añdados del mes de Noviembre Era de M. è CCC. è XXX. è Nueve años.

2 Don Sancho por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. por grand amor que avemos à la Orden de la Cavalleria de Santiago, è porque los sus derechos sean guardados è mantenidos, è por facer bien è merced al Maestre D. Pero Nuñez è à los Freires dessa misma Orden, è porque viemos vna carta que les Nos diemos en esta razon quando eramos Infante, damosles para siempre jamàs los pechos è los derechos è todas aquellas demandas que Nos facimos à los Moros que moran en la Tierra de la Orden sobredicha, que pechen à ellos, &c. Fecha en Sevilla Lunes XIX. dias de Noviembre en Era de Mill CCCXX. è III. años. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1302. Script. I.

Privilegium Regis Fernandi de praecedenti materia.

SEpan por este nuestro privilegio los que agora son è seràn daqui adelante como Nos D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. por muchos servicios que vos Don Johan Offorez Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago nos feciestes siempre, è señaladamente en la nuestra criança è por razon del nuestro Mayordomadgo que vos tiramos è lo diemos à Don Johan Nuñez, è por vos facer bien è merced, damosvos que ayades è tengades de Nos daqui adelante para en vuestra vida la meytad de los servicios è pechos que nos ovieren à dar los vuestros Vassallos de todos los Logares que vos è vuestra Orden avedes en nuestros Reynos. Esto vos da-

damos demás de la otra meitad que vos diemos por nuestro Privilegio para siempre jamás segund se contiene en el nuestro Privilegio que vos mandamos dar en esta razon, è la otra meitad para vos en vuestra vida, è assi avedes de aver daqui adelante todos los pechos servicios è pedidos de los vuestros Logares. E porque los ayades mejor parados tenemos por bien que vos ò los que los ovieren à recabdar por vos pongades en cada Logar vuestros cogedores ò sobrecogedores, ò pesquiridores, ò rebuscadores, ò recibidores, è omes que fagan por vos los Padrones assi como los ponjan por Nos, &c. Fecho este Privilegio en Segovia dos dias de Noviembre. Era de Mill è CCC. è XL. años.

El Infante Don Henrique fijo del muy Noble Rey D. Ferrando, è Tio del Rey conf. El Infante Don Pedro hermano del Rey conf. El Infante D. Phelippe hermano del Rey conf. El Infante D. Alfonso de Portugal Vassallo del Rey conf. &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Privilegium Regis Fernandi de exemptione Vassallorum Ordinis à quadam exactione vulgò Azemilas. Vide antio.

1308. script. 3. & supra ann.

1245. script. 15. & 23.

SEpan por este nuestro Privilegio los Omes que agora son è seràn daqui adelante como Nos D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c. por grand voluntad que avemos de facer mucho bien è mucha merced à Don Johan Ossorez Maestre de la Cavalleria de Santiago è à la Cavalleria dessa misma Orden, quitamosles para siempre jamás à ellos è à los otros sus successores que despues dellos vernan las Azemilas que ellos nos avien de dar de los sus Logares que ellos han en el Arçobispado de Toledo, è en el Obispado de Cuenca, que nos las non àen en ningun tiempo, maguer fagamos hueste, ni en otra manera ninguna. E defendemos que ninguno non sea ossado, &c. Fecho este Privilegio en Valladolid diez è ocho dias del mes de Noviembre en la Era de M. è CCC.

è XL. años.

El Infante D. Henrique fijo del muy Noble Rey D. Ferrando è Tio del Rey conf. El Infante D. Johan Tio del Rey conf. El Infante D. Pedro, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Privilegium in favorem Prioris & Canoniorum de Velès de libertate servientium, pastorum, & armentorum Vclensis Conventus. Vid. ann. 1430. script. 1.

I Epan quantos esta carta vieren como Yo Don Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi vna carta del Rey D. Sancho mio Padre que Dios perdone, que me embiò mostrar D. Frey Pay Rodriguez Prior de Velès, fecha en esta guisa.

2 Don Sancho por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Toledo, de Leon, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, del Algarve. A todos los Conceios, Alcaldes, Jurados, Justicias, Alguaciles, Comendadores, è todos los otros aportellados de mios Regnos que esta mi carta vieren, ò el traslado della signado de Escrivano Publico salud è gracia. Sepades que Yo tengo por bien è fago merced à D. Yague Prior de Velès è à los Canonigos del su Convento, que los sus Pastores, è Paniados, è Quinteros que nos non pechen ningun pecho nin otro servicio, salvo ende yantar è moneda forera. Otrosi que el dicho Prior pueda traer tres mill cabezas de ovejas è mill cabezas de bacas entre suyas è de sus Pastores, que anden salvos è seguros por todas las partes de mi tierra, è pascan las yervas è beban las aguas assi como los mios mismos, ellos non haciendo daños en viñas, nin en mieses, nin en huertas, nin en prados deffendidos. E desiendo firmemente que ninguno non sea ossado de les peyndrar, nin de los contrallar, nin de los embargar por Portadgo, nin por Montadgo, nin por Servicio, nin por Diezmo, nin por Asadura, nin por debda, nin por otra cosa ninguna que sea. E que puedan cortar leña, ò rama en los Montes para fazer tiendas è cocer su pan, è pa-

ra estacas, è mazos è zuelas, è entremieses è todas las otras cosas que ovieren menester los sus Pastores para cumplimiento de sus cabañas. E otrofi que puedan facar corteza lo que ovieren menester para lo que les mas compliere para sus calçados. E ninguno non tome quinto de los sus Omes que fueren en la mi tierra nin en la de las Ordenes, è los Omes del Prior que esta mi carta traxieren, ò el traslado della signado de Escrivano Publico, que anden salvos è seguros por todas las partes de míos Regnos non facando cosas vedadas. E desiendo firmeniente que ninguno non sea offado de los peyndr nin de los embargar, &c. Dada en Treviño siete dias del mes de Agosto Era de M. è CCC. è XX. è III. años.

3 E agora D. Frei Pay Rodriguez Prior sobredicho embiòme pedir por merced que esta franqueza è libertad que Yo quisiere que lo oviesse el asfi como lo avie el sobredicho Prior Don Frei Yaque ante que finase, è Yo tovelò por bien è confirme gela è otorgela al Prior D. Pay Rodriguez è à los Canonigos del su Convento de Vclès è mando que les vala, è les sea guardada, &c. Dada en Valladolid quinze dias de Abril Era de Mill è CCC. è XL. años. Yo Ferr. Garcia la fiz escribir por mandado del Rey. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1303. Script. I.

Regia littera de Predicatoribus Bulla Cruciate, ac de proventibus ad frontaria defensionem & Captivos redimendos deputatis. Vide ann. 1250. script. 10. & 11. & 1272. script. 4. De Huescar autem vide ann. 1245. script. 12. & 1271. script. 1. num. 3.

1 **D**On Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. à todos los Concejos, Alcaldes, Jurados, Juezes, Justicias, Merinos, Comendadores, Sozcomendadores è Aportellados è à todos los otros Omes asfi Clerigos como Legos de las Villas è de los Logares del Arçobispado de Toledo è de los Obispados de Cuenca è de Cordova è de Jahen que esta mi carta vieren salur è gracia.

2 Sepades que D. Johan Offorez Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago nos mostrò Privilegios del Papa, en que el dà poder al Maestre de Santiago, que aya de ver è de procurar fecho de la Cruzada en todos los míos Regnos, è que la faga predicar, è recabdar todos los derechos que à la Cruzada pertenecen daqui adelante, è que pueda encomendar este fecho à quien el toviere por bien para mantenimiento de la Frontera è de los Castiellos de Huesca, è de Orça, è de Castiel de Galera, è de Benamexir, è de Estepa, è de Tayviella, è de Aledo, è de Ricote è de la Peña è de Moratalla, que son en Frontera de Moros, que es muy grant servicio de Dios è mio è amparamiento de la mi tierra, è para quitar los Captivos que captivan, è en defendimiento de la Fè.

3 E agora Pero Aznar Procurador deste fecho por el Maestre dixome que el que embiaba allà al Arçobispado de Toledo, è à los Obispados de Cuenca è de Cordova, è de Jahen à Bartholomè Sanchez de Sevilla è à Pero Gonçalez de Villa-Real míos Clerigos è del Maestre, que recabden è reciban el fecho de la Cruzada en su lugar. E pidiòme merced que vos embiasse mandar que compliesse des en todo los mandamientos del Papa en razon de este fecho de la Cruzada.

4 E Yo tovelo por bien, porque vos mando à cada vno de vos en vuestros Logares vista esta mi carta, que cada que hy acaescieren los que oviesse de ver este fecho de la Cruzada por el Maestre sobredicho ò por el su Procurador, que les sagades aiuntar todos los Pueblos, varones è mugieres à vn logar conveniente è guisado à oír la Predicacion de la Cruzada, è que les sagades demostrar los Testamentos de los finados è darles el traslado dellos, porque ellos puedan saber è recabdar lo que fue mandado, è pertenece à la Cruzada. Et aquello que à la Cruzada perteneciere facedgelo dar, è entregar sin alongamiento ninguno à ellos, ò à los que lo oviereren de recabdar por el Maestre, è por su Procurador è por ellos, asfi como el Papa manda por sus Privilegios.

5 Otrofi mando è tengo por bien, que si algun Ome dixiere en su testamen-

mento, que cumplido su testamento que lo alque fincare que lo den por Dios, è por su alma, mando que esto se de todo para la Cruzada. E si dixiere: Mando tanto à Pobres para comer, è para vestir, è non dixiere personas ciertas; esto pertenece todo à la Cruzada para mantenimiento de los Castillos sobredichos è para facer Captivos.

6 Otrofi mando que el quinto de aquellos que finan sin lengua è non facen testamentos è son de edad para facellos, mando que se de todo para la Cruzada segunt fue vsado è costumbrado en tiempo del Rey Don Alfonso mio Avuelo è del Rey Don Sancho mio Padre que Dios perdone.

7 Otrofi ruego al Arçobispo de Toledo, è à los Obispos è à los otros Prelados, è Oficiales de los Obispados sobredichos à cada vnos en sus Provincias, que les den sus cartas à qualquier, ò qualesquier que ayen de predicar è de recabdar fecho de la Cruzada por el Maestre sobredicho, è facerlos oir, è atenderlos en las Eglefias è en los Logares, porque ellos puedan mejor è mas complidamente mostrar è recabdar fecho de la Cruzada.

8 Et desiendo firmemente, que ninguno non sea offado de embargar fecho de la Cruzada, ni de passar contra esto que Yo mando, so pena de cient maravedis de la moneda nueva à cada vno. Si non por qualquier ò qualesquier que fincasse que lo ansi non ficessen, mando à los que lo ovieren de ver por el Maestre sobredicho, que los emplazen que parecan ante mi do quier que Yo sea à quinze dias, so la pena sobredicha à cada vno, à dezit, por que no cumplen mio mandado, que es servicio de Dios, è Yo esearmentarlo he como toviere por bien. Et de como vos esta mi carta faere mostrada la compliredes, è del cumplimiento que nos ficieren mando à los Notarios publicos à cada vnos en sus Logares que les den sus testimonios signados, porque Yo sea cierto en como se cumple esto que sobredicho es, è non fagan ende al, so pena de los Oficios de las Notarias. Dada en Sevilla Primero dia de Jullio Era de Mill è Treçientos è Quarenta è Vn años.

Yo Sanc. Muñoz la fiz escrivir por

mandado del Rey. Ferr. Yanñz. P. Episcopus. *Concordat cum originali.*

Anno 1304. Script. I.

Permutatio quorundam reddituum inter Comendatorem & Rectorem de Montalvan in ita. Vide ann. 1373.

script. 1.

NOverint vniversi quod die Dominica, quæ fuit V. Nonas Madij Anno Domini M. CCC. IV. in præsentia mei Petri de Porciyanz Notarij publici Ilerdensis & testium infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum Nobilis ac Religiosus Vir Dñus Artaldus de Orta Comendator Mayor Montis Albani Ordinis Militiæ S. Iacobi, & Venerabilis Dñus Berengarius de Fluviano Canonicus Ecclesiæ Ilerdensis ac Rector Ecclesiæ de Monte Albano convenerunt in simul, quod licet prædictus Rector vendiderit fructus Ecclesiæ de Monte Albano prædicto Comendatori ad vitam pro tribus millibus Solidis Jacensibus, & dictus Comendator vendiderit dicto Berengario Rectori fructus & proventus Castorum & locorum Palacij de Anglaria & de Cidamon etiam ad vitam pro tribus millibus Solidis Barchinonensis monetæ, de quibus venditionibus confecta sunt instrumenta, non tamen debeant huiusmodi venditiones durare nisi tanto tempore quanto placuerit eidem Comendatori D. Artaldo & Rectori Berengario antedictis & eorum cuilibet, ita quod transacto præsentis anno liceat eis discedere, &c. actum est die & anno prædictis, præsentibus Exemeno Periz de Sarasa, & Petro Aznar de la Serra Militibus Ordinis Militiæ S. Iacobi, Fortuino Periz de Peraltra Scutifero, & Benedicto de Cantaviella vicinis de Monte Albano testibus. Signum mei Petri de Porciyanz Notarij Ilerdensis. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Anno 1305. Script. I.

Privilegium Regis Fernandi Ordinis Fratrum, Prædicatoribus Bullæ Cruciatæ, concessum. Vide ann.

2303. script. 1.

DON Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c.

&c. à vos los Conceios, Abades, Ar-
ciprestes, Vicarios, Clerigos, Jurados,
Juezes, &c. è à todos los otros Omes
Clerigos è Legos salut è gracia. Se-
pades que por las muy grandes guerras
que los Reyes onde Yo vengo è Yo
ovimos è avemos siempre con los
Moros dallen Mar è daquen Mar por
muchos Castiellos è Lugares que eran
de Christianos è son agora de Moros
por los nuestros peccados, è por mu-
chos Christianos que hy cativaron è
cativan, è murieron è mueren oy dia,
porende para defendimiento è para
exaltamiento de la Fè Christiana è pa-
ra bastezer è mantener los Castiellos
de la Frontera los Apostoligos de Ro-
ma dieron sus carras è sus Privilegios
al Maestre è à los Freires de la Orden
de la Cavalleria de Santiago, en que
otorgan è dan perdon de todos los pe-
cados assi como aquellos que van à fo-
correr è visitar la Santa Tierra de Je-
rusalen è el Santo Sepulchro de Nues-
tro Señor Jesu Christo à todos aque-
llos que van con el Maestre ò con los
Freires de la Cavalleria de Santiago à
la Frontera, è à aquellos que embian
Omes lidiadores, è à aquellos que son
embiados con espenfas agenas, è à
aquellos que embiaren è dieren sus
averes è ayuda convenible de los bie-
nes que les Dios diere, que por estas
quatro cosas ò qualquiera dellas les
otorga el Padre Santo Apostoligo per-

don assi como si fuesen à la Tierra
Santa de vltamar.

2 E agora Don Juan Offorez
Maestre de la Cavalleria sobredicha
embìome pedir merced que le man-
dasse dar mis cartas con que andudies-
sen sus Freires ò los sus mensajeros re-
cabdando la demanda è mostrando las
muy grandes libertades è gracias que
la Santa Iglesia de Roma dà à esta Ca-
valleria, por todas las partes de mis
Regnos. E Yo tovelo por bien, &c.

3 Porque vos mando à todos è à
cada vno de vos que cadaque los Frei-
res ò los mensajeros de la Cavalleria
de Santiago acaescieren en vuestros
Logares, que los recibades muy bien,
è que les dedes muy buenas possadas
è honestas, è no n consintades que nin-
guno les haga fuerça nin otro mal nin-
guno, è facedles llegar todos vuestros
Pueblos à vn Lugar convenible alli do
ellos quisieren predicar è mostrar las
libertades que han todos aquellos que
van con el Maestre ò con los Freires à
la Frontera contra los Moros ò que
embian Omes lidiadores, &c. *ut su-
pra & ut anno 1303. nonnullis exceptis.*
E desto les mandè dar esta mi Carta
seellada con mio Seello de Cera pen-
diente: La carta leida datgela. Dada
en Burgos veinte è vn dia de Setem-
brio Era de Mill è CCC. è XL. è III.
años. *Concordat prout est in publico in-
strumento exceptis omisiss.*

CLEMENS PAPA V.

electus Perusij die 5 Junij ann. 1305. obiit die

2. Aprilis anno 1314.

SCRIPT. II.

*Bulla Commissionis contra Ordinis Magi-
strum super quibusdam domibus, & alijs
rebus sub notabili data Burdegalis, Octavo
post electionem Perusij factam die. De
Pascaſio autem Episcopo vide
ann. 1308. script. 4.*

CLEMENS Episcopus, servus servor-
um Dei, Venerabili fratri Ar-

chiepiscopo Toletano salut. & Aposto-
bened.

Conquestus est Nobis venerabilis
frater noster Pascaſius Episcopus Con-
chenſis, quod Frater Ioannes Magister
Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania,
& Didacus Munionis Comendator
Domus de Segura eiusdem Ordinis
Toletanæ Dicec. super quibusdam do-
mibus, bladi quantitibus, & rebus
alijs ad eum spectantibus iniuriantur.

eidem. Ideoque fraternitati tuæ, &c. *in forma communi.* Dat. Burdegalis. Idibus Iunij. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Ann. 1307. Script. I.

Bulla ad Prelatos in Hispania constitutos, ubi de Ordinis immediata Sedi Apostolica subiectione, & eius Privilegijs servandis. Vide anno 1246. script. 1.

Clemens Episcopus ; servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus vniversis Archiepiscopis & Episcopis per Regnum Hispaniæ constitutis salut. & Apost. ben.

Et si quibuslibet personis Ecclesiasticis ex iniunctæ nobis servitutis officio assistere gratiosis & oportunis favoribus teneamur, illis tamen efficacius adesse nos convenit, qui ad Romanam Ecclesiam nullo pertinent mediantre. Cum itaque dilectos filios Magistrum, & Fratres Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, specialis favoris benivolentia prosequamur ; vniversitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur attentius per Apostolica vobis scripta mandantes, quatinus contra indulta Privilegiorum Apostolicæ Sedis nullam eis in personis, locis, & bonis eorum indebite molestiam inferatis, nec quantum in vobis fuerit à quibusvis alijs quomodolibet permittatis inferri. Molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Dat. Pictavis XII. kalend. Ianuarij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla ad detegenda occulte detenta remissa sive ad ann. 1298. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. bened.

Significarunt Nobis dilecti filij Magister & Fratres Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania, ad Rom. Eccl. nullo

medio pertinentis ; quod nonnulli iniquitatis filij quos profus ignorant, &c. *in forma communi ad detegenda occulte detenta, ut supra in Bonifacio VIII. anno 1298. script. 1.* Dat. Pictavis XII. kalend. Ianuarij. Pontif. nostri anno Tertio.

SCRIPT. III.

Bulla super testamento Gastonis de Bearn, cuius pater Guillelmus Vice Comes de Bearn fundaverat Militiam S. Iacobi in Vasconia. Vide ann. 1228. script. 4. & 1230. script. 1. num. 5. & 8. & 1376. script. 2.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Lascurrensi salut. & Apost. ben.

Pro parte dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis fuit expositum coram nobis, quod quondam Gasto de Bearnico Miles eiusdem Diocesis. eidem Magistro & Fratribus, dum adhuc viveret, graves molestias inferens, nonnulla eorum bona eis abstulit violenter ; postmodum autem Miles ipse ægritudine corporali gravatus ad cor redijt, & mentis compunctione ductus de huiusmodi molestijs satisfactionem debitam fieri, ac dicta bona bona restitui Magistro & Fratribus memoratis per venerabilem fratrem nostrum Episcopum Oloronensem, & quosdam alios, quos sui testamenti executores admisit, in sua vltima voluntate mandavit. Et licet postmodum Episcopus, & alij executores prædicti pro parte dictorum Magistri & Fratrum super satisfactione molestiarum, & restitutione bonorum huiusmodi eidem faciendis fuerint cum instantia requisiti, ipsi tamen, huiusmodi requisitione penitus obaudita, de sæpeditis molestijs satisfacere, eisque bona prædicta restituere non curant, super quod dicti Magister, & Fratres nostrum in hac parte remedium implorarunt. Nos igitur nolentes dictis Magistro & Fratribus in suo iure deesse, in quo sumus omnibus debitores, sed illud potius eis intendentes expedire, & favorabiliter exhibere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus prædictos Episcopum, & alios executores, quod

quod de præfatis iniurijs debitam satisfactionem impendant, ac bona prædicta restituant iuxta huiusmodi voluntatem testatoris eiusdem, Magistro & Fratribus memoratis monitione præmissa, auctoritate nostra, appellatione remota, ratione prævia, compellas. Dat. Pictavis XII. kalend. Ianuarij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

Anno 1308. Script. I.

Bulla ad confirmanda Ordinis Privilegia.
Vide ann. 1299. script. 4.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis salut. & Apost. ben.

Cum à nobis petitur, quod iustum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per Privilegia, seu alias indulgentias vobis & Domui vestræ concessas, necnon libertates & exemptiones sæcularium exactionum à Regibus, & Principibus, & alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis & Domui prædictæ indultas, sicut ea omnia iuste, & pacifice obtinetis, vobis, & per vos eidem Domui auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Pictavis IV. Idus Februarij. Pontif. nostri anno

Tertio. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla ad detegenda Ordinis bona occultata

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Lascurrensi salut. & Apost. ben.

Significarunt nobis dilecti filij Magister, & Fratres Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, quod nonnulli iniquitatis filij, quos prorsus ignorant, decimas, redditus, census, legata, terras, prata, domos, vineas, nemora molendina, possessiones, instrumenta publica, & quædam alia bona ad Domum ipsam spectantia temere ac malitiose occultare, & occulta detinere præsumunt, non curantes ea ipsis Magistro, & Fratribus exhibere in animarum suarum periculum, &c. *Etiam quoad voces in omnibus ut supra in Bonifacio VIII. anno 1298. script. 1.* Dat. Pictavis III. Idus Februarij. Pontif. nostri anno Tertio.

SCRIPT. III.

Bulla ad confirmandum Privilegium exemptionis à tributo vulgò Azemilas.

Vide ann. 1302. script. 2.

Clemens Episcopus servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Domus Militiæ S. Iacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis salut. & Apost. ben.

Habentes zelum ferventis devotionis ad Deum eius obsequijs libenter intenditis, & pro defensione Catholice fidei contra inimicos ipsius pro reverentia divini nominis exponitis vos, & vestra. Propterea vos & Ordinem ipsum sincera in Domino charitate diligimus, & petitiones vestras libenter, quantum cum Deo possumus, exaudimus. Ex tenore siquidem vestræ petitionis accepimus, quod charissimus in Christo filius noster Fernandus Rex Castellæ & Legionis Illustris ad vos & Ordinem vestrum gerens specialis devotionis affectum, ac regia meditatione consideratis grata & accepta servitia per vos ei, & nonnullis Progenitoribus suis Regibus Castellæ & Le-

gionis, qui fuerunt pro tempore, impenſa fideliter, & quæ idem Rex a vobis ſperabat recipere in futurum, exactionem, quæ Azemilæ vulgariter nuncupatur, quas vaſſalli eiufdem Ordinis certis temporibus ſolvere tenebantur eidem, vobis liberaliter donavit, & remiſit perpetuo intuitu pietatis, prout in litteris inde confectis dicti Regis ſigillo munitis plenius dicitur contineri. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati donationem & remiſionem huiusmodi gratas & ratas habentes auctoritate Apoſtolica ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communitimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dat. Pictavis. kaled. Pontif. noſtri anno Tertio.

SCRIPT. IV.

*Bulla commiſſionis ſuper quadam pecunia ſumma, quam Valenſis Prior commo-
daverat Gonſalvo Conchen. Epifcopo, &
eam Paſcaſius ſucceſſor ſolvere con-
tradidit. Vide ann. 1305.
ſcript. 2.*

Clemens Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis Decano Maiori ac de Medinaceli Eccleſiæ Seguntinæ Archidiaconis ſalut. & Apoſt. bened.

Sua Nobis Pelagus Prior & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Compoſtellani Conchenſis Diœc. petitione monſtrarunt, quod Frater Iacobus eiufdem Domus Prior Venerabili fratri noſtro Gundifalvo Archiepiſcopo Toletano, tunc Conchenſi Epifcopo, quaſdam de bonis dictæ Domus pro Eccleſiæ Conchenſis neceſſitatibus mutuaverit pecuniæ quantitates certis eidem Fratri Iacobo locis & terminis perſolvendas, prout in inſtrumentis publicis & patentibus litteris eiufdem Archiepiſcopi, tunc Epifcopi, ſigillis munitis plenius dicitur contineri; tamen Vener. frater noſter Paſcaſius Conchenſis Epifcopus præſa-

ti Gundifalvi ſucceſſor de prædictis quantitatibus, de quibus nondum eſt iſtis Priori & Fratribus ſatisfactum, quæque in utilitatem Eccleſiæ Conchenſis converſæ fuerunt, ſatisfacere indebite contradicit, propter quod dicti Prior & Fratres gravia damna, & expenſas ſe aſſerunt incurſiſſe. Ideoque diſcretioni veſtræ, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione XVI. Kalend. Iulij. Pontif. noſtri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

Anno 1310. Script. I.

*Bulla de Templariorum Militia abolenda
& de vocatione Magiſtri S. Iacobi ad
Viennense Conſilium indictum ad Kalend.
Octob. ann. 1309. ſemel & iterum prorogatum
ad Kalend. Oct. ann. 1311.
remiſſive ad Bullarium Rom.*

Vide 1315. ſcript. 1.

Clemens Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Magiſtro Domus Militiæ S. Iacobi ſalut. & Apoſt. ben.

1 Regnans in Coelis Triumphans Eccleſia, cuius Paſtor eſt Pater Æternus, cui Sanctorum miniſtrant agmina, & laudis gloriam Angelorum Chori decantant, in terris ad ſui ſimilitudinem, & repreſentationem conſtituit Eccleſiam Militantem Unigenito Filio Dei vivi Domino Jeſu Chriſto ineffabili commercio copulatam, in qua idem Unigenitus Dei Filius à Patre progrediens per illustrationem Paracliti procedentis pariter ab utroque ſtatuit fidei fundamentum.

2 Sane Romana Eccleſia Mater alma fidelium Caput eſt, diſponente Domino, Eccleſiarum aliarum omnium & Magiſtra, à qua veluti à primitivo Fonte ad ſingulas alias eiufdem fidei rivuli derivantur, ad cuius regimen voluit Chriſti clementia Romanum Pontificem Vice ſui deputare Miniſtrum, ut inſtructionem, & doctrinam ipſius eloquio veritatis Evangelicæ traditam cuncti renati Fonte Baptiſmatis teneant, & conſervent, ut qui ſub hac doctrina curſum vitæ recte peregerint, ſalvi fiant, qui vero ab ea deviaverint, condemnentur. Ipſa nempe Romana Mater Eccleſia iuxta exigentiam poſſibilitatis ipſius ad cunctas

Has Orbis Provincias, quibus divini Nominis cultus viger, fideique Catholicæ observantia rutilat, intuitum sedulæ considerationis extendens, ac subijciens abolim suæ considerationis examini diuturnæ calamitatis angustias illius specialis hæreditatis Dominicæ, videlicet Terræ Sanctæ ab infidelibus miserabiliter conculcatæ, in qua idem Patris Æterni Filius nostræ carnis indumento contactus salutem humani generis pietate ineffabili extitit operatus, quamque sua ipse voluit corporali insignire præsentia & proprii asperione sanguinis consecrare, multa sollicitudine studuit eidem terræ retroactis temporibus, quibus potuit remedijs, vt eriperet ab ipsis impijs, subvenire.

3 Et quia inter cæteros, quos professio Christianæ Religionis includit, Milites, & Fratres Domus Militiæ Templi Hierosolimitani, sicut est toti Orbi notorium, tamquam speciales eiusdem fidei pugiles, & iam dictæ Terræ præcipui defensores, ipsius Terræ negocium principaliter gerere videbantur, ipsos & eorum Ordinem præfatum Ecclesia specialis favoris plenitudine prosequens, eos adversus Christi hostes Crucis armavit signaculo, multis exaltavit honoribus, ditavit facultatibus, ac diversis libertatibus & privilegijs communivit. Ij nimirum, cum crederentur in Domini servitio sub Regulari habitu fideliter militare, sibi quasi cunctorum manus fidelium cum multiplici erogatione bonorum sentiebant multifarie multisque modis propterea adiutrices; sed, proh dolor, nova & calamitosa vox de malignitatis Fratrum ipsorum enormitate progrediens nostrum replevit, immo verius perturbavit auditum. Hæc enim vox nuntia lamentationis & gemitus audientibus horrorem ingerit, commovet animos, mentes turbat, & cunctis Fidei Christianæ cultoribus novæ, & ineffabilis amaritudinis calicem subministrat, & dum facti seriem eius, necessitate poscente, depromimus, noster attenuatur præ angustia spiritus, & validitudinis fatigata contractibus membra singula præ nimio dolore tabescunt.

4 Dudum siquidem circa nostræ promotionis ad apicem Summi Pontificatus initium, etiam antequam Lug-

dunum, vbi recepimus nostræ Coronationis insignia, veniremus, & post tam ibi, quam alibi secreta quorundam nobis insinuatō intīmavit, quod Magister, Præceptores, & alij Fratres Ordinis dictæ Militiæ Templi, & etiam ipse Ordo, qui ad defensionem patri-monij ipsius Domini nostri Iesu Christi fuerant in transmarinis partibus deputati, contra ipsum Dominum in scelus apostasiæ nefandum, detestabile idolatriæ vicium, execrabile facinus sodomorum, & hæreses varias erant elapsi. Sed quia non erat virisimile, nec credibile videbatur, quod viri tam religiosi, qui præcipue pro Christi nomine suum sæpe sanguinem effundere, ac personas suas mortis periculis frequenter exponere credebantur, quique multa & magna tam in Divinis officijs, quam in ieiunijs, & alijs observantijs devotionis signa frequentius prætendebant, suæ sic essent salutis immemores, quod talia perpetrarent; huiusmodi insinuationi, ac delationi ipsorum eiusdem Domini nostri exemplis in canonica Scripturæ doctrinis edocti aures nolimus inclinare. Deinde vero charissimus in Christo filius noster Philippus Rex Francorum Illustris, cui eadem fuerant facinora nuntiata, non tyro avaritiæ, cum de bonis Templariorum nihil sibi vindicare vel appropriare intendat, immò ea nobis, & Ecclesiæ per deputandos super hoc à nobis administranda, gubernanda, conservanda, & custodienda liberaliter, & devote in Regno suo dimisit manum suam totaliter amovendo, sed fidei orthodoxæ fervore suorum progenitorum vestigia clara sequens accensus de præmissis, quantum licite potuit, se informans ad instruendum, & informandum nos super his multas & magnas nobis informationes per suos Nuntios & litteras destinavit.

5 Infamia vero contra Templarios ipsos increbrescente validius super sceleribus antedictis, & quia etiam quidam Miles eiusdem Ordinis magnæ nobilitatis, & qui non levis opinionis in dicto Ordine habebatur, coram nobis secreto iuratus deposuit, quod in receptione Fratrum præfati Ordinis hæc consuetudo, vel verius corruptela servatur, quod ad recipientis, vel ab eo deputati suggestionem, qui recipi-

tar, Christum Iesum negat, & super Crucem sibi ostensam spuit in vituperium Crucifixi, & quædam alia faciunt recipiens & receptus, quæ non sunt licita, nec humanæ conveniunt honestati, prout ipse tunc confessus extitit coram nobis, vigente nos ad id officij nostri debito, vitare nequivimus, quia tot, & tantis clamoribus accommodaremus auditum, &c. *ut in Bullario Magno fere in omnibus: Universale Concilium ad Kalendas Octobris proximo iam elapsas decrevimus congregandum, &c. ibi §. 3.*

6 Quia vero persecutio tanti propositi tempore indigebat, ut deductum maturius facilius, auctore Domino, effectum debitum sortiretur, prædictum tempus ad id duximus deputandum, & demum illud ex certis, iustis, & legitimis causis, quas præsentibus inferi non oportet, usque ad alias kalendas Octobris proximo futuras, de prædictorum Fratrum consilio duximus prorogandum. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, omni negligentia relegata, cunctis, prout talis & tanti negotij qualitas exigit, dispositis & paratis, sic medio tempore te accingas ad iter, quod in huiusmodi prorogato termino, quem tibi & alijs peremptoriè assignamus, in Viennensi Civitate nostro te conspectui representes.

7 Non obstantibus quibuslibet privilegijs, seu indulgentijs quibuscumque personis, Ordini, Dignitati, seu Collegio, sub quacumque verborum forma, vel expressione à prædicta Sede concessis, per quæ possit effectus huiusmodi mandati nostri quomodolibet impediri, aut eidem in aliquo derogari. Interim quoque per te & alios viros prudentes, Deum timentes, & habentes præ oculis omnia, quæ correctionis, & reformationis limam exposcunt, inquirens subtiliter, & conscribens fideliter ea ad ipsius Concilij notitiam deferas, & Nos nihilominus varijs modis, & vijs solers studium, & efficacem operam dare proponimus, ut omnia talia in examen huiusmodi deducta Concilij, correctionem & directionem recipiant opportunam. Et si inobedientiæ notam, & canonicæ ultionis acrimoniam vitare desideras, nequaquam fallacium excusationum velamento te munias, vel ex impedimentis itinerum,

quæ, Domino prava in directa, & in vias planas aspera sua Omnipotentia convertente, cessabunt, frivola allegationis munimenta contingas, ut à tam sancti prosecutione operis te subducas, sed voluntarius occurras ad id, quod & Divinæ congruit voluntari, & salutem animarum ac utilitatem respicit singulorum. Dat. Avinione X. kalend. Decembris. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis quæ alio mittuntur.*

Anno 1311. Script. I.

Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu vel alijs in præiudicium remissive ad ann. 1300. script. 2.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono de Castro in Ecclesia Cordubensi salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi, quam prædecessores eorum, qui fuerunt pro tempore, Decimas, terras, domos, castra, casalia, oppida, fortalicia, redditus, possessiones, nemora, viridaria, pomeria, virgulta, molendina, prata, pascuæ, grangias, piscaria, iura, iurisdictiones, & quædam alia bona ipsius Ordinis in Civitate, & Diocesi Cordubensi consistentia, datis super hoc litteris, confectis exinde instrumentis, &c. *in forma communi ut supra.* Dat. Avinione VI. kalend. Iunij. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. II. & III.

Bulla in Viennensi expedita ad detegenda Ordinis bona occulte detenta. Et ad revocandos contractus.

II. Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

Significarunt Nobis dilectis filij Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod nonnulli iniquitatis filij, quos prorsus ignorant, Decimas, redditus, census, legata, terras, domos, vineas, pra-

prata, nemora, instrumenta publica, & nonnulla alia bona ad Domum ipsam spectantia temere ac malitiose occultant, & occulte detinere præsumunt, &c. *in forma communi ad detegenda bona occulte ablata vel detenta, ut supra.*

III. Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

1 Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quam prædecessores eorum, Decimas, terras, domos, vineas, &c. *in forma communi ut supra.* Dat. Vienne XV. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo.

2 Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Legionensi salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi, &c. *ut proxime supra.* Dat. Vienne XV. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo.

3 Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Palentino salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi, &c. *ut supra.* Dat. Vienne XV. kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo.

Anno 1312. Script. I.

Bulla commissionis contra D. Ioannem Alfonsi de Haro super quadam Villa cum clausula Nobilitat: proviso ne, &c.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Burgenfi salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod Nobilis vir Ioannes Alfonsi de Haro Calagurritanæ Dioc. super Castro & Villa de Tolmanco, ac quibusdam redditibus, & rebus alijs ad dictam Domum spectantibus iniuriatur eisdem. Ideoque fraternitati tuæ per

Apostolica scripta mandamus quatinus partibus convocatis audias causam, & appellatione remota debito sine decidas, faciens quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Proviso ne in terram dicti Nobilis excommunicationis vel interdicti sententiam proferas, nisi à nobis super hoc mandatum receperis speciale. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cæsante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Vienne. Nonis Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissionis contra D. Fern. Perez Ponce super dominio Castri de Medina, fortasse Sidonia olim concessi novæ Militiæ S. Mariae de España, vel Medina de las Torres.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Gadicensi salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod Nobilis vir Fernandus Petri Ponz Hispanensis Dioc. super Castro de Medina ad dictam Domum spectante iniuriatur eisdem. Ideoque fraternitati tuæ, &c. *ut proxime supra.* Dat. Vienne V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali cum septis omisiss.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis contra D. Petrum Fernandi de Castro super dominio Turris de Simbria & Villa de Caes. Vide ann. 1199. script. 2. & 1245. script. 19.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Auriensi salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister, & Fratres Domus de Vclès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod Nobilis vir Petrus Fernandi eiusdem Dioc. super Castro & Turri in Sim-

bria, & Villa de Caes ad dictam Domum spectantibus iniuriatur eisdem. Cum autem dicti conquerentes, sicut asserunt, dicti iniuriantis potentiam merito perhorrescentes, eum infra Civitatem & Dioc. Conchensem nequeant convenire secure, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, &c. *in omnibus ut proxime supra.* Dat. Vienne V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

Bulla commissionis contra Petrum Martini Militem super dominio Domus de Penna.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Calatravenfi in Ecclesia Toletana salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt Nobis Magister & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod Petrus Martini Miles Conchenfis Domum de Penna cum pertinentijs suis ad Domum ipsam de Velès spectantem contra iustitiam occupavit, & eam adhuc detinet occupatam in animæ suæ periculum, & prædictorum Magistri, & Fratrum non modicum præiudicium & gravamen. Cum autem dicti conquerentes, sicut asserunt, dicti Militis potentiam merito perhorrescentes, eum infra Civitatem & Dioc. Conchensem nequeant, &c. *ut proxime supra excepta clausula Nobilium scilicet. Proviso, ne in terram, &c.* Dat. Vienne V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis contra Sancium Ximenez de Xarava & alios super quadaam violentia facta in Hospitali Domo Conchenfi, pleno iure ad Ordinem spectante. Vide ann. 1387. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Calatravenfi in Ecclesia Toletana salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister, & Fratres Domus de Velès, Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod Sancius Eximini de Sadava, Egidius Gundifalvi, Bivianus Sancij, & Petrus Didadi laici dictæ Dioc. ad Hospitalis S. Iacobi prope Civitatem Conchensem, ad dictam Domum pleno iure pertinens, hostiliter accedentes, fractis ostijs Ecclesiæ dicti Hospitalis vestimenta Ecclesiastica, lectos, & nonnulla alia bona Hospitalis prædicti ibidem inventa secum exinde asportare nequiter præsumperunt. Cum autem dicti conquerentes, sicut asserunt, dictorum sacrilegorum potentiam merito perhorrescentes, eos infra Civitatem seu Dioc. Conchensem nequeant convenire secure, discretionis tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus si de huiusmodi ostiorum fractione, & vestimentorum asportatione tibi constiterit, dictos sacrilegos tandiu appellatione remota excommunicatos publice nunties, & facias ab omnibus arctius evitari, donec super his satisfecerint competenter, & cum tuarum testimonio litterarum ad Sedem venerint Apostolicam absolvendi. Super alijs vero audias causam, & appellatione remota debito fine decidas, faciens, quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante, compellas veritati testimonio perhibere. Dat. Vienne V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI. & VII.

Bulla commissionis contra Concilium de Alcaraz super Castris de Orzera & Valadazot. Et contra quosdam Obtenses Saculares Milites.

VI. Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenfis Dioc. quod universitas Villæ Alcarazensis Toletanæ Dioc. super Castris de Orzera, & de

de Valadazoto ad dictam Domum spectantibus iniuriantur eisdem. Ideoque fraternitati tuæ, &c. *ut supra, excepta clausula Nobilium.* Dat. Vienne V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VII. Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Calatravensi in Ecclesia Toletana salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Domus de Velès, Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchensis Dioc. quod Sancius Gundisalvi, & Gundisalvus Ioannis Milites Oprenses dictæ Dioc. super quadam peccuniæ summa, & rebus alijs iniuriantur eisdem. Cum autem dicti Magister & Fratres, sicut asserunt, potentiam dictorum Militum merito perhorrescentes, ipsos infra Civitatem seu Dioc. Conchensem convenire nequeant secure, discretioni tuæ per Apostolica scripta, &c. *ut supra, excepta clausula Nobilium, videlicet; proviso, ne in terram.* Dat. Vienne Idibus Februarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. VIII.

Bulla commissionis contra Civitatem Conchen. super edificatione cuiusdam molendini in Ripa de Xucar, que ad Hospitalale spectat, et hic dicitur, & alibi constat, scilicet ab Auritorio sive Zuda sub Ponte usque ad Vadum, curruum vsui in publici commodi & Pontis præiudicium nunc inutilem. Vide ann.

1206. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Calatravensi in Ecclesia Toletana salut. & Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister & Fratres Domus de Velès, Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchensis Dioc. quod Universitas Civitatis Conchensis quoddam molendinum in Ripa fluminis de Xucar ad dictam Domum de Velès spectante de novo ædificare temere præsumperunt, in eorundem Magistri & Fratrum non modicum præiudicium & gravamen. Ideoque discretioni tuæ per Apostolica scripta man-

damus, quatinus partibus convocatis audias causam, & appellatione remota debito fine decidas faciens quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Vienne Idibus Februarij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IX.

Bulla commissionis contra quemdam Obatensem Clericum super quibusdam bonis Petri de Aznar. Vide ann. 1303. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono Calatravensi in Ecclesia Toletana salut. & Apost. ben.

Conquestus est nobis Petrus Aznar Laicus Conchensis Dioc. quod Fernandus Martini Clericus Obrensis Dioc. quædam iumenta, pannos, & nonnulla alia bona ipsius Petri in Domino de Baraxas eiusdem Petri consistentia per violentiam fecit auferti, & ea detinet occupata, & sibi reddere indebite contradicit. Cum autem dictus Laicus, sicut ipse asserit, dicti Clerici potentiam merito perhorrescens, ipsum infra Civitatem, seu Dioc. Conchensem nequeat convenire secure, discretioni tuæ, &c. *in forma communi.* Dat. Vienne XV. Kalendas Martij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. X.

Bulla de rebellibus quondam in fronta via Comendatoribus. Vide ann. 1299. script. 2. & omnes de numero Tredecim. Vide hic script. 12. num. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. bened.

Sua nobis Magister & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchensis Dioc. petitione monstrarunt, quod licet tam de iure, quam

ex Statutis eiusdem Ordinis iuramento Vallatis, & per Sedem Apostolicam confirmatis ad Magistrum dicti Ordinis, qui est pro tempore, Comendas Domorum & locorum ipsius Ordinis committere Fratribus dicti Ordinis pertinere noscitur, & ipsos Fratres ab ipsis Comendis & Domibus, cum expediens fuerit, revocare; tamen Garfias Petri Hospitalis Toletani, Ioannes Ioannis de Stremaria, & Gundisalvus Fernandi de Monteferandi, Domorum Comendatores dicti Ordinis & nonnulli alij Fratres predicti Ordinis Comendas habentes, assumpto videlicet rebellionis spiritu contra dictum Magistrum, huiusmodi Comendas sibi commissas ad mandatum ipsius Magistri dimittere, & ad Domum predictam redire sub ipsius Magistri, prout tenentur, obedientia moraturi indebite contradicunt in hoc consuetudinem allegantes, quæ dicenda est potius corruptela, & huiusmodi consuetudinis pretextu asseverant, dictas Comendas posse licite retinere tamquam proprium, ac de ipsarum Comendarum, & Domorum fructibus & proventibus pro ipsorum libito disponere, ac etiam ordinare. Quare dicti Magister & Fratres nobis humiliter supplicarunt, ut subvenire sibi, & eidem Ordini super hoc de oportuno remedio dignaremur. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit, appellatione remota, decernas, faciens quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Dat. Viennæ Idibus Martij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XI.

Nulla commissionis super Ecclesia de Cuzquez ad Domum de Velès pleno iure spectante & rebus alijs.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati S. Leocadiæ in Ecclesia Toletana salutem. Apost. ben.

Conquesti sunt nobis Magister, & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenensis Dioc. quod Venerabilis frater Episcopus Conchen-

sis super Ecclesia de Cuzques ad dictam Domum pleno iure spectantem, & rebus alijs iniuriatur eidem. Ideoque discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis audias causam, & appellatione remota debito sine decidas faciens quod decreveris, auctoritate nostra firmiter observari. Testes autem qui nominati fuerint si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuram Ecclesiasticam appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Viennæ Nonis Aprilis. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. XII.

Reformatio Ordinis facta anno 1310. post primam Viennensis Concilij indictionem, & iurata à successore Magistro hoc anno vel præcænti. Vbi præter consuetam statuta de his specialis fit mentio num. 30.

Sepan quantos esta carta vi-
ren como Nos D. Johan
Offorez por la gracia de Dios Maestre
de la Orden de la Cavalleria de San-
tiago, è Nos D. Alfonso Martinez por
essa misma gracia Prior de Sant Mar-
cos de Leon, è Don Pay Rodriguez por
essa misma gracia Prior de Velès è D.
Diego Muñiz Comendador Mayor de
Segura è de lo que ha essa misma Or-
den en el Reyno de Castilla, è D. Fer-
nand Rodriguez Comendador Mayor
de Montemolin è de lo que essa misma
Orden tiene en el Reyno de Leon, è
D. Martin Gascon Comendador Ma-
yor de Portogal, è D. Pero Diaz Co-
mendador de Velès, è Don Johan Ya-
ñez Comendador de Estremera, è D.
Garci Fernandez Comendador de Pal-
mela, è D. Lorenzo Yañez Comen-
dador de Santiago de Cacem, & Garci
Perez Comendador del Hospital de
Toledo, è Arias Gonzalez Comenda-
dor de Guadalcanal, è Martin Sanchez
Comendador de Peñagufende, è Gar-
cia Fernandez Comendador de Segura,
è Pero Gonzalez Comendador de
Monte-Molin, è Lope Alfonso Comen-
dador de Merida, è Alfonso Yañez
Comendador de Ricote, è Rodrigo
Yañez Comendador de Segura, è Fer-
nand

nad Rodriguez Comendador de Montiel, è Fernand Rodriguez Comendador del Hospital de Cuenca, è Gonçalo Fernandez Comendador de Monfernando, è todo el Cabildo de effa milma Orden feyendo ayuntados en Merida, veyendo en como por las Guerras, è por las Huestes, è por muchos otros excessos que acaecen, è acaescieron tiempo ha, los Comendadores, è Freires de la Orden, è los Conventos no son tambien mantenidos como avian menester, ni los Freires de Convento non han tan bien paradas las vestiduras, como solian aver, è los Comendadores son menguados de los derechos de las Encomiendas è la tierra de la Orden, è los Vassallos son mas estragados que solian de quanto avia menester, queriendo dár consejo, è todas cosas è porque vemos que es servicio de Dios, è mejoramiento de la Orden è salud de nuestras almas concordablemente establecemos, è ordenamos.

2 Que los Freires de Convento ayan su Vestuario cierto para si segund solian aver en el tiempo de los otros Maestres, è para sus Omes sayas de Valencia, è capas de Zorçoli, de manera que les den para tantos Omes otras tantas vestiduras, è para vno demás, è este vestuario les sea dado en paño, è non en dineros por la Fiesta de Omnium Sanctorum, è Nos el Maestre daremos vn Freire en Castilla, è otro en Leon, è otro en Portugal, à quien recudan las rentas que para esto assignaremos de que ayan este vestuario.

3 Otrofi que Nos el Maestre demos armas è Cavallos à los Freires de Convento quando les fuere menester.

4 Otrofi ordenamos è establecemos que Nos el Maestre tomemos vna Casa en Castilla, è otra en Campo de Montiel, è otra en Leon, è otra en Portugal segund solian tener los otros Maestres que fueron ante Nos, è non mas, è todas las otras Casas que tenemos quier Castillos, quier Encomiendas, quier Aldeas, quier casas llanas, quier hornos ò molinos, ò pechos, ò calonias, ò prados, ò pastos, ò defensas, ò diezmos de pan, è de vino, ò de ganado, ò de otras cosas ò derechos que los otros Maestres que fueron an-

re de Nos non tenian nin solian tener Freires, è eran derechos de las Encomiendas, que los desamparamos è damos carttas à cada vno para lo de su Encomienda para aquellos que por Nos estudiaren para recabdarlo quier Freires, quier Seglares, que las entreguen è ayan los Comendadores segund las solian aver en tiempo de los otros Maestres. E en las que fueren Encomiendas, que pongamos Freire Comendador, è en aquellas Casas que tomaremos para Nos como tomaron los otros Maestres, que pongamos Freires para Comendadores, que reciban los Bastimentos è provean los Freires de Convento que fueren sus moradores, è à sus Omes, è à sus bestias, & à las bestias de los Freires que estuvieren en penitencia, è à las de los Novicios que aprendieren Regla, è la Orden.

5 Otrofi quando fuere en Hueste, ò en recoa demos Ferrero que fiere las bestias de los Freires de Convento, è de las Valias de las Encomiendas pobres, è que Nos el Maestre les demos frenos, è albardas è zapatos, è braças è cebada para las bestias è de comer para los Omes.

6 Otrofi que los Comendadores de las Enfermerias enderecen que ayan Físicos para los dolientes, è les den lo que ovieren menester para sus dolencias segund forma de Orden, quier à los que vinieren à las Enfermerias, quier à los que fueren en recoa, ò en hueste, que estos Comendadores no sean constreñidos de llevar Cavallos nin armas, è Nos el Maestre non les tomemos ninguna cosa de los derechos que solian aver.

7 Otrofi que Nos el Maestre, è los Comendadores Majores non tomemos mas de vn yantar en el año en ninguna Encomienda, nin demandemos vianda finon aquella que aquel dia oviere menester, è si alguna cosa sobrare ò presentés traxieren, que finque en la Casa onde comieremos el yantar.

8 Otrofi porque los Freires ayan mejor favor de mejorar las Encomiendas, è de labrar è criar, establecemos que Nos el Maestre ni el Comendador Mayor non tiremos al Freire la Encomienda finon segund Dios, è Orden con conciencia, è con consejo de los Omes buenos de la Orden.

Otrofi

9. Otroſi que en Eſtepa, è en todas las otras Encomiendas que pongamos Freire por Comendador è non por Alcaide, è non pongamos Seglar ninguno.

10. Otroſi revocamos todos los donadios que Nos el Maeſtre ò otros Maeſtres que fueron ante de Nos ficieron ſin Cabildo General à los Seglares aſi Encomiendas como Caſtillos è Caſas fuertes è llanas, fornos, prados, paſtos, ò qualesquier otras coſas, que non valan mas è que ſe tornen à la Orden, è Nos el Maeſtre daremos nueſtras cartas para los que las tienen porque las entreguen, è faremos Procuradores que las demanden è que las cobren à nueſtra coſta, è cobradas que las demos à los Freires, è empero ſi oviere algund Freire que quiera cobrar à ſu coſta alguna Encomienda, ò caſa, ò bienes de la Orden que tengan los ſeglares, que gelo demos para en ſu vida, è que le demos nueſtras cartas para lo cobrar, ò que lo Nos cobremos luego à nueſtra coſta para la Orden.

11. Otroſi que Nos el Maeſtre pongamos en las Cabañas de las Bacas è de las Yeguas de la Orden Freire Comendador que las vea, è las recabde è de cuenta dellas, è de los Pottros que hy Dios diere, que los procuremos para los Freires, è ellos que los crien è ſirvan con ellos à Dios è à ſu Orden, è non los enagenen.

12. Otroſi que demos dos Freires buenos que empadronen la tierra de la Orden en cada Reyno, è que ſepan quantos pecheros ha en cada Lugar por nombre, è por eſcripto è de que quantia cada vno, è pongalos en tanto que ſegund Dios è ſus almas guarden los Vaſſallos que no ſean eſtragados. E los que vinieren poblar en la tierra que ſean eſcuſados de pecho por diez años, è ſi alguno caſare, que non ſea empadronado de los que ſeràn hy moradores el primero año, è dende en adelante pongale en el padron. Eſi algund Pueblo fuere tan flaco que aya menester quitamiento de pecho porque pueble mejor, que lo fagan eſſos Freires como mejor entendieren en Dios, è en ſus animas, è ningund pariente de Nos el Maeſtre nin criado nueſtro, nin Judio nin Moro, non ſea cogedor, nin recabrador de los pechos, mas cogalos, è recabdenlos

pecheros abonados, è raigados de cada Lugar. E aquellos Freires del empadronamiento que fizieren en cada Lugar fagan vn libro de que den traslado à Nos el Maeſtre, è otro à los Viſitadores porque los cogedores non puedan ninguna coſa encubrir.

13. Otroſi ordenamos que los Viſitadores ayan poder de viſitar aſi ſobre los Comendadores de las Bacas è de las Yeguas è ſobre los recogedores è recabadores de los pechos, è de los nueſtros derechos, è ſobre los Comendadores de los Baſtimentos como han ſobre los Comendadores de las Encomiendas.

14. Otroſi que Nos el Maeſtre non demos ninguna Encomienda à ningund Freire por dinero nin por pecho alguno, è ſi por aventura alguno dieſſe à Nos el Maeſtre dineros, pierda la Encomienda è el Abito, è el Cavallo è las armas, è aya penitencia de vn año.

15. Otroſi ordenamos que Nos el Maeſtre mantengamos vn Convento en Caſtilla è otro en Leon è otro en Portugal ſegund ſolia ſer è fue eſtabellecido en tiempo de los otros Maeſtres, è que non les tomemos ninguna coſa de lo que ſolian aver.

16. Otroſi que Nos el Maeſtre non demos de aqui adelante à ningun Seglar caſas ni heredamientos de la Orden.

17. Otroſi que ningun Freire de Convento ni caſado non ande fuera de ſu morada ni alvergue fuera de la Caſa de la Orden ſin licencia de ſu Maeſtre ò del Comendador, è quando oviere de ir à alguna parte tome dia à que ſe torne à ſu morada, è ſi los Freires moradores anduvieren con ſu Comendador, alberguen donde èl alvergar, è quien al ficiere paſſe por ſu Orden.

18. Otroſi que el ordenamiento que aqui faremos, de quanta gente cada vno truxiere conſigo, que ſea guardado è que en cada vn año fagamos Cabildo General, è que peſquiſa cerrada non ſe haga ſobre Freires, è que calumnia ni aventura que acaeſca en la Encomienda, que la dexemos al Comendador de la Caſa, è que Nos el Maeſtre ni los Comendadores Mayores non tomemos ninguna coſa dello.

19. Otroſi que quando fuere en

en hueste ò en otro Lugar ningun Comendador; salvo los Comendadores Mayores ò el de Velès, non comian en su posada sin licencia.

20 Otrofi que los Comendadores Mayores non fagan Freire sin Nos el Maestre de nuestra licencia, nin Nos el Maestre sinon aquellos que entendieremos ser servicio de Dios è pro de la Orden.

21 Otrofi que ningun Freire non sea oñado de afforzar Cabtivo nin Cabtiva sin licencia del Maestre ò del Comendador Mayor. Qualquier que fuere à la Redempcion que ende ovie-re que sea tornada en otros Captivos à esta misma casa.

22 Otrofi que nos el Maestre è los Comendadores demos complidamente los Diezmos de las labranças è crianças, è de todas las otras cosas que ellos han aver, è les Nos dar debemos cada vno al Prior de qualquier Prioradgo que fuere, porque los Priorès è los otros Clerigos ayàn de que se mantengan, è con que repartan è enderezen las cosas necessarias para las Iglesias que son tenudos à reparar è enderezar, è que los Visitadores les fagan dar complidamente los Diezmos ante que de las casas salgan so penitencia de vn año, è que las jurisdicciones de los Priorès sean guardadas en todo, è las vezes que el Prior de Velès tiene del Obispo de Cuenca en las Iglesias, que las aya è las guarden segund fueron guardadas à los otros Priorès en tiempo de los otros Maestres.

23 Otrofi que si Nos el Maestre tovieremos tesoro, que lo tengamos en Velès.

24 Otrofi que las Dehesas sean guardadas è que todos los Vassallos pazcan, labren, corten, è pesquen de consuno con sus vezinos porque todos vivan avenidamente.

25 Otrofi que anden en casa de los Reyes Procuradores que demanden las cosas perdidas, è razonen todos los pleitos que el Maestre mandare ò los Comendadores ò qualquier de los otros ovie-re menester para pro de la Orden, è guarden quanto mas pudiesen la Chancilleria del Rey, que cartas desaforadas non salgan contra la Orden ni contra sus Vassallos, è que Nos el Maestre les demos sus Enco-

miendas convenibles ò les fagamos dar de cada Encomienda cosa cierta para su mantènimiento segund avian los otros Procuradores en tiempo de los otros Maestres.

26 Otrofi que los Freires que finaren non sean soterrados sinon en los Lugares en que se solian soterrar. E que los Visitadores en cada vno de los Reynos tambien en lo espiritual como en lo temporal todas las cosas que fallaren que las enmienden, è los Visitadores dellas son estos: En Leon, Nuño Gil, è Gonçalo Ruiz: En Castilla, Ferrand Romero è Ferrand Rodriguez Comendador del Hospital de Cuenca: En portogal Christoval Remondo è Fernando Comendador de Castro-Verde è Alonso Pelaez. E los Priorès que pongàn aquellos Clerigos que entiendan que son para ello.

27 Otrofi establecemos que non vistamos sinon blanquetas prietas ò blancas, è los paños que agora traen que los trayan hasta todos Santos primero siguiente, è de allí adelante que los non trayan.

28 Otrofi establecemos que el Maestre non traya mas de diez Escuderos de Bestias, è que los vista sayas è calças de paño tinto, è mantos è pellerès de viado. E los Comendadores Mayores que non trayan mas de seis Escuderos, è que los vistan de esta guisa. E los Priorès tres Escuderos cada vno. E los Comendadores de tierra llana que non trayan mas de dos Escuderos, salvo el Comendador de Velès que traya quatro, è diez Omes de pie cada vno, è todos estos Comendadores que los non vistan sinon de Valencianas, è todos los Freires de Convento tantos Omes trayan de pie quantas Bestias tubieren, è vno demàs.

29 Otrofi establecemos que los Visitadores quando visitaren las casas que luego empadronen la tierra de los pechos en cada Lugar è guarden el ordenamiento sobredicho, è que el veñtuario de cada Freire que sean catorce baras de blanqueta.

30. Otrofi que todos los ordenamientos ò establecimientos que se fizieron en este Cabildo mas de aquellos, que se guarden ansí como estos sobredichos, è todos los Freires ayuden à Nos el Maestre porque cumplamos

è fagamos guardar, è complir todas estas cosas sobredichas. E porque sean bien guardadas de Nos todos, è ninguno que contra ello viniere (lo que Dios non mande) no se pueda escusar de caer en pena por decir que lo non sabe, mandamos Nos el Maestre, è los Trece de la Orden, è todo el Cabildo, que destas cosas sobredichas sean fechas cinco cartas selladas con el Sello de Nos el Maestre è de los Comendadores Mayores, è de D. Pero Diaz è con el del Cabildo. E la vna destas que tengamos Nos el Maestre, è otra que sea en el Tesoro de Velès, è otra en Montanches, è otra en Portugal, è otra en Aragon. E que el Comendador ò Freire que quisiere traslado, que lo aya, è de aquello que es ordenado en razon de los pechos à pro de los Vassallos, que aya traslado en cada Lugar que lo quisiere tomar.

31 E todos estos ordenamientos è establescimientos fueron ordenados è establecidos en Merida è leidos en el Cabildo General que se fizo en Quaresima Domingo de letare Ierusalem que fue à veinte dias de Março Era de M. CCC. XLVIII años. En el Cabildo fueron Trece de tierra de Castilla D. Diego Muñiz Comendador Mayor, Don Pero Diaz, D. Juan Yañez, Garci Perez Comendador del Hospital de Toledo, & Fernand Rodriguez Comendador del Hospital de Cuenca. Por de los Trece de tierra de Leon D. Fernand Rodriguez Comendador Mayor & Arias Gomez Comendador de Guadalcanal, è por Vasco Perez de Sanabria, Garci Fernandez Comendador de Segura. E de Portugal el Comendador Mayor D. Martin Gascon, Don Garci Rodriguez è D. Lorenço Yañez. E por el Comendador de Aragon fue en Merida Alfonso Yañez del Lago. Esta carta fue fecha el dia è mes è Era susodicha. *Concordat prout est in quodam veteri codice.*

32 Nos D. Diego Muñiz por la gracia de Dios Maestre de la Cavalleria de Santiago otorgamos è confirmamos todos estos establecimientos è prometemos por la Jura que fecimos sobre la Cruz è los Sanctos Evangelios de tenerlos è guardarlos segund en ellos dize, è porque sea firme manda-

mos poner en esta carta nuestro Sello. Esto fue fecho postrimero dia de Março en Merida.

SCRIPT. XIII.

Bulla de Templariorum bonis Hospitali & Ordini S. Ioannis uniuersis, exceptis in Regnis Castellæ, Aragoniæ & Portugaliæ consistentibus, ex Bullario Romano ad intelligentiam Bullæ anno 1320 scriptæ.

Clemens Papa V. ad perpetuam rei memoriam. Ad providam Christi Vicarij præsentis in specula Apostolicæ Dignitatis circumspèctionem pertinet vices pensare temporum, emergentium negotiorum causas discutere, ac personarum attendere qualitates; vt ad singula debitum dirigens necessariæ considerationis intuitum & opportunè manuum operationis apponens de agro Domini sic prævaricantium spinas tollat, vt euellendo plus plantet quam destruat.

2 Dudum siquidem Ordinem Domus Militiæ Templi Hierosolymitanæ propter Magistrum & Fratres, ceterasque personas dicti Ordinis in quibusdam mundi partibus consistentibus varijs & diversis non tam nefandis, quam infandis (proh dolor) errorum & scelerum obscœnitatibus, pravitatibus, maculis & labe resptos, quæ propter tristem & spurcidam eorum memoriam præsentibus subicemus; eiusque Ordinis statum, habitum, atque nomen non sine cordis amaritudine & dolore, sacro approbante Concilio, non per modum deffinitivæ sententiæ, cum eam super hoc secundum inquisitiones & processus super his habitos non possemus ferre de iure, sed per viam provisionis seu ordinationis Apostolicæ irrefragabili ac perpetuo valitura sustulimus sanctione, ipsum prohibitioni perpetuæ supponentes districtius inhibendo, ne quis dictum Ordinem intrare, vel eius habitum suscipere, vel portare, aut pro Tempulario se gerere præsumeret, quod si quis contra faceret, excommunicationis incurreret sententiam ipso facto. Vniuersa etiam bona Ordinis prælibati Apostolicæ Sedis ordinationi & dispositioni auctoritate Apostolica duximus reservanda.

3. At postmodum, ne dicta bona, quæ dudum ab subsidium Terræ Sanctæ & impugnationem inimicorum fidei Christianæ à Christi cultoribus data, concessa, & acquisita fuerunt, debita gubernatione carentia tanquam vacantia deperirent, vel converterentur irrevsus alios, quam in illos ad quos fuerant pia devotione fidelium deputata, vel propter tarditatem ordinationis & dispositionis huiusmodi eorum destructio vel dilapidatio sequeretur, cum fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Prælatibus ac etiam cum nonnullis excellentibus & Illustribus personis, &c. habuimus ardua mororosa & diveria concilia & tractatus, postquæ utique in hoc finaliter residerunt, vt prædicta bona Ordini Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, & ipsi Hospitali, ac dilectis filiis Magistro & Fratribus Hospitalis eiusdem in perpetuum vnirentur, &c.

4. Nos igitur eodem Sacro approbante Concilio ipsam Domum Militiæ Templi, cæterasque Domos, Ecclesias, Capellas, Oratoria, Civitates, Castra, &c. omniaque alia bona, quæ ipse Ordo & dicti Magister & Fratres ipsius Ordinis Militiæ Templi tempore quo ipse Magister & nonnulli ex eisdem Fratribus in Regno Franciæ communiter capti fuerunt, videlicet anno Domini Millesimo trecentesimo octavo, mense Octobris, per se, vel per alios quoscumque habebant, tenebant, & possidebant, eidem Ordini Hospitalis Sancti Ioannis Hierosolymitani concedimus, vnimus, & incorporamus de Apostolicæ plenitudine potestatis.

5. Exceptis bonis quondam dicti Ordinis ipsius Militiæ Templi consistentibus in Regnis & terris charissimorum in Christo filiorum nostrorum Castellæ, Aragoniæ, Portugaliæ, & Maioricarum Regum Illustrium extra Regnum Franciæ, quæ à donatione, concessione, applicatione, & incorporatione prædictis specialiter excipienda duximus, & etiam excludenda, ea nihilominus dispositioni & ordinationi Sedis Apostolicæ reservantes, inhibitionem dudum per alios nostros processus factam, ne quis vide-

licet cuiuscumque conditionis vel status existeret, se de personis & bonis huiusmodi aliquatenus intromitteret, omninò manere volentes in pleno robore firmitatis, quousque de personis & rebus prædictis in eisdem Regnis & terris consistentibus per dispositionem Sedis eiusdem fuerit aliter ordinatum, Occupatores quoque dictorum bonorum, &c. vt in Bullario Romano. Dat. Viennæ VI. Nonas Maij. Pontif. nostri anno Septimo.

SCRIPT. XIV.

Regia donatio cuiusdam Ville Templariorum eo mense facta, quo expedita Bulla præcedens, & simul alia scriptura de prædicta Villa. Vide ante Concilij indicationem de Luctuosa ann. 1313, script. 1.

1. SEpan quantos esta carta vieren como Yo D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Leon, &c. por facer bien è merced à Gonçalvo Gomez de Caldelas mio Vassallo por mucho servicio que me feciestes è facedes, tengo por bien de vos dar la Casa de Venoso, que es tierra de Xerez-Badaioz, que fue de la Orden de Temple, así como la avia la dicha Orden, por juro de hereditat para siempre jamas, è doila con todos los pechos è servicios è derechos, è Marzadga, è Yantar, è Martiniega, è Fonsadera, è todos los otros pechos è derechos que Yo hy he, è debo aver, salvo moneda forera quando acaesciere de siete en siete años, è con montes, è con pastos è con defesas è con todas las otras cosas, así como la avia la Orden de Temple, è salvo Minas de Oro è de Plata, si las hy oviere, è de otro metal qualquier, è la Justicia que retengo para mi, è dovoslo para vender, para empear è camiar è enagenar, &c. è desto le mandè dar mi carta seellada con mio Seello de plomo. Dada en el Rayal de sobre Alva de Tomes, veinte è quatro dias de Mayo, Era de Mill è trescientos è cinquenta años. Yo Bernald Eanez la fiz escrivir por mandado del Rey. *Cordat cum originali exceptis omisits.*

2. SEpan quantos esta carta vieren como Nos Frey D. Garcia Ferrandez, Z omilz

omildoso Maestre de la Cavalleria del Tempre nos Regnos de Castiella è de Leon por encomendamiento do noso Convento de Oltramar, è con consejo de todos os nosos Freyles da nosa Porvença, que foron conosco en noso Cabildo que foy feyto en Zamora este dia de Sancta Cruz de Mayo que agora passò, è con consejo deltos que agora son conosco en la Vaylla de Xerez, que son estos Freres: Don Pay Gomez Comendador de Xerez, è de Castilbranco, è Frey Oyráz Eanes Comendador de Benavente, Frey Gomez Garcia Comendador de Salsivoz, è Frey Alfonso Capellan, è Frey Men Ferrandez, è Frey Ruy Garcia, è Frey Pay Rodriguez Capellan, è Domingo Gomez, è Frey Gonçalo Barriga, è Frey Johan Mariscal del Maestre, è Frey Estevan, è Frey Lorenço, è Frey Men Perez, è Frey Cebrían tenemos por ben de dár por termino à nosa Villa de Valença de Ventoso por el agua del Boddion como entra en Ardila è Ardila arriba. E de otra parte por la tierra de la Orden de Santiago. E esto le damos por termino, con Montados, con Servicios, è con Diezmos por siempre jamàs, &c. Fecha en Xerez XXIII. dias de mes de Junio. Era de M.CCC. è IX. años. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisis.*

3 Sepan quantos esta carta vieren, como yo Gomez Gonçalez de Calde las por mucho bien, è mucha merced que vos el Noble è mucho honrado señor Don Fadrique por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago me facedes, en que me dedes el Abito de vuestra Orden, è el Castiello è Comienda de Ricote con las Peñas de Oxox con Diezmos, è rentas, è pechos è derechos è todas las otras cosas, que vos è la vuestra Orden hy avedes, è debedes aver, è con los quatro mill maravedis è quinientos, que vos hy avedes de cada año en el Almagrani de los Moros, para en todos los dias de mi vida. Por ende otorgo yo el dicho Gomez Gonçalez, que do à vos el dicho señor Maestre è à la dicha vuestra Orden el mi Lugar del Ventoso, que es cerca de Segura è de Medina vuestros Lugares, è de Fregenal termino de Sevilla, con Vassallos, è Diezmos, è pechos, è derechos, &c.

Fecha la carta en Cordova seis dias de Março. Era de M.CCC. è LXXX. è IV. años. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. XV.

De Villa seu Castello de Feris Templariorum terris vicino per Magistrum S. Iacobi empto, de quo in Maioratus fundatione alterius Magistri fit mentio, et ex alijs apparet.

SEpan quantos esta carta vieren como yo Johan Rodriguez de la Rocha vendo à vos Don Diego Moñiz Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago el mio Castiello de Feria con el su Pueblo, è con los Vassallos de esse mismo Lugar, è con todos los derechos, è pertenençias que le pertenecen, è pertenecer debe, assi como de parte termino de la vna parte con la Orden del Temple por los moiones que yo puse con la dicha Orden, è de la otra parte con termino de Badaioz con los de la Parra, è de la otra parte como parté con la dicha Orden de Santiago por agua de Xira, por precio nombrado, convien à saber cient vezes mill maravedis de la moneda quel Rey D. Fernando mandò labrar, que facen diez dineros el maravedi, los quales me avedes à dár à estos plazos que aquí seràn dichos: los cinquenta mil maravedis fasta dia de Sant Miguel de Setembre primero que viene; è los otros cinquenta mill maravedis fasta dia de Navidat primera que viene. Er sobresto que vos el dicho Maestre me otorgades que yo tenga todos los bienes, è hereditamientos que la vuestra dicha Orden ha en Toro è en su termino, è la Comienda de Sancta Susana de Zamora con Peñagosende, è con todos sus terminos & Vassallos que deben aver las Comiendas sobredichas. E estas Comiendas que las tenga yo por toda mia vida, è despues de mio finamiento que las aya vno de mios hijos aquel à que las yo dexare en mio testamento por en toda sua vida.

E Nos el dicho Maestre con otorgamiento de los Freyres que eran conosco al tiempo desta carta, los quales son estos: Gonçalo Lopez, Ferrand Garcia Comendador de Alpages, Garcia

cia Perez Comendador de Destriana, Garcia Perez Vero, Gonçalo Perez Mandel, Alfonso Rodriguez sobrino de D. Pero Diaz, Gonçalo Ferrandez, è Gonçalo Yanez nueſtros sobrinos, Armijo Royz, Garcia Dul, &c. recibimos la dicha vendida de vos Don Johan Rodriguez, &c. Fecha veinte è quatro dias de Abril. Era de M.CCC. è L. años. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

SCRIPT. XVI.

Bulla commiſſa Vclenſi Priori ad ſententiam ſuper quadam questione.

Clemens Episcopos, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Priori de Vclenſi Conchen. Dioc. ſalut. & Apoſt. ben. Conqueſtus eſt Nobis Alvarus Sancij Scholaſticus Eccleſiæ Conchenſis, quod Decanus & Capitulum eiusdem Eccleſiæ ſuper quadam pecuniæ ſumma, frumenti quantitate, & rebus alijs iniuriantur eidem. Ideò diſcretioni tuæ, &c. Dar. Avnionè Idibus Junij. Pontif. noſtri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

Anno 1313. Script. I.

Privilegium Regis Alphonſi confirmantis aliud a Patre ſuo conſeſſum ann. 1308. de Luſtuſa Templariorum. Vide ann. 1351. ſcript. 3. & ſupra 1312. ſcript. 14.

Sépan quantos eſta carta vieren como Nos D. Ferrando por la gracia de Dios Rey de Caſtiella, &c. Por facer bien è merced à Don Johan Oflorez Maestre de la Cavalleria de Santiago è à los Freires deſta miſma Orden, è por muchos buenos ſervicios que nos ſiempre fecieron è facen, damosles para ſiempre jamàs à ellos è à los que despues dellos vinieren en eſta Orden, que ayan la Loytoſa de todos los nueſtros Vaſſallos en todos los nueſtros Regnos daqui adelante, aſi como lo avian faſta aqui el Maestre è los Freires de la Orden del Temple, por razon que el Papa diò ſentencia contra los Freires del Temple, que fueſſe deſfecha ſu Orden por merecimiento de cosas muy malas è

muy deſguifadas que facien contra Dios, en que fueſſen fallados en culpa. E mandamos que den la Luytoſa en eſta manera: El que ovierè vn Cavallo, que le dè. Et el que ovierè dos Cavallos, que dè el mejor. Et el que no ovierè Cavallo, que dè ſeiſcientos maravedis de la moneda nueva à razon de diez dineros el maravedi. E mandamos à todos los Concejos, Juezes, &c. que cada que acaecière muerte de algùn nueſtro Vaſſallo, que fagan dar la Luytoſa al Maestre, è à los que lo ovieren de recabdar por èl, è por la dicha Orden bien è cumplidamente aſi como lo daban faſta aqui al Maestre del Temple è à ſu Orden. E non fagan ende al, &c. Dada en Burgos veinte dias de Jullio. Era de M. è CCC. è XL. è VI. años. Yo Gil Gonçalez de Sevilla la fiz eſcrevir por mandado del Rey.

2. Dón Alfonso por la gracia de Dios Rey de Caſtiella, de Toledo, de Leon, &c. à todos los herederos è maneflores, è Albaceas de los Cavallos míos Vaſſallos, que ſon finados è fueren daqui adelante en todos los Lugares de míos Regnos que eſta miſma carta vieren è el traslado della ſignado de Eſcrivano Publico ſalud è gracia.

Sepades que el Rey Don Fernando mio Padre que Dios perdono hizo merced à la Orden de Santiago è diò la Luytoſa, ſegun la avia la Orden del Temple ante que ſe deſficièſſe, por ſiempre jamàs, de que tienen ſu carta ſeellada con ſu Seello de Plomo. E agora Don Diego Muñiz Maestre de la Orden pidiòme, &c.

E Yo con conſeio de la Reyna Doña Maria mi Abuela è del Infante Don Pedro mio Tio è míos Tutores tovelo por bien; porque vos mando, que cada que el dicho Maestre embiare vos demandar los dichos Cavallos por la Luytoſa, que gelos dedes luego è à aquel è aquellos que lo ovieren de recabdar por èl, &c. La carta leyda daſgela. Dada en Avila ſeis dias de Agosto. Era de Mill è CCC. è Cinquenta è è Vn años. Yo Diego Perez la fiz eſcrivir por mandado del Rey è de la Reyna Doña Maria ſu Madre è del Infante D. Pedro ſu Tio è ſus Tutores.

Concordat cum originali exceptis omiſſis.

Z z

Anno

Anno 1314. Script. I.

*Donatio Castell de Villalar à Nobili Do-
ña Vetaza Infamissa Lascara filia, nec-
non Regis Dionisij ac Reginae San-
ctae Elisabeth littere vtriusq-
que sigillis roborata.*

1 **S**abhan quantos esta carta vieren, como Eu Dona Vetaza filha da muy Nobil Doña Lascara Infante que foy de Grecia, dou à vos D. Pero Gonçalez Comendador Mayor de Montemolin è do que ha à Orden de Santiago en terra de Leon, è Procurador do Maestre Don Diego Moñiz en nome do Maestre è da Orden à Vila è ò Castelo de Vilalar, que he en Castella cerca Douer de Selas con todas sus rendas, &c.

2 E esta dita Vila è Castelo vos dou por razon que vos dito Don Pero Gonçalviz dades à mi à Comenda de Panoiba con Torre da à os, è con todos os seus dereytos, aqual Vila è Castelo eu avia de entregar à ò Meestre è à avosa Orden, è vos à mi distes outrosi para en miha vida, segund que mais compuldamente es contendo en as cartas da doazon que eu de vos tenho.

3 E mandè à Ferrt Gil, è à Lorenzo Eans meus Tabliones en Santiago de Cacen, que posseem hy os seus finaoes. Feita foi esta carta en Santiago de Cacen veynt è oyro dias de Maio en Era de Mill è CCC. L. è Dous años. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

4 En ò Nome de Deus Amen. Sabhan quantos esta carta vieren, como Nos Don Donis pe la gracia de Deus Rey de Port. è do Algarbe eu sembra con à Reyna Doña Isabel mia mollr, è con ò Infante Don Alfonso noso fillo primeyro heredeyro outorgamos è seguramos à vos Don Diago Moñiz pela mercee de Deus Meestre da Cavaleria da Orden de Santiago, è à todo vosa Orden por razon que dades por noso rogo à Dona Vetaza filha da Infante de Grecia en so vida à Comenda de Sanctiago de Cacen, assi como à tenia Don Lourenço Anes voso Freire, pe los marcos è pe las divisiones como à ele tenia ata aqui, que enoso Senhorio, que vos non empezça postura, nen foro, nen carta en que diga, que si pe

la ventura vos este Lugar de Sanctiago de Cacen leyxaredes à home Segrar ou à Rica Dona que non foie de vosa Ordin, que o perdesedes, è que fincase à Nos, ou que diga outra razon semelhabel desta, que vos non empezça ora esta vez, &c. Dar. en Freelas veinte dias de Julho. El Rey lo mandò por Don Martinho Arçobispo de Braga. Era de mill trecentos quarenta oyro años. Nos Arçobispo à uymus. *Concordat cum originali.*

Anno 1315. Script. I.

*De sumptibus in Viennensi Concilio, de li-
tibus in Regnis Aragonia & Valentia,
ac de alijs scitu dignis.*

1 **S**Epan quantos esta carta vieren. Llegado el Cabildo de la Orden de la Cavalleria de Santiago en la Villa de Merida, segun que es costumbrado, Nos Don Diago Moñiz por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è los Piores, è los Comendadores Mayores; è los Trece, è los Freires del nuestro Cabildo de la dicha Orden avido por muchas vegadas diligente tractado en el dicho Cabildo, porque vos Don Artal de Huerta Comendador Mayor de Montalvan quitastes de lo vuestro el Logar de Anna, que es de la dicha Orden, el qual Don Gonçalo Garcia tenia obligado por deciocho mill è quinientos sueldos reales de Valencia, el qual dicho Logar avian empeñado los Procuradores de Nos dicho Maestre à pro è à necessidar de la dicha Orden para ir è embiar al Concilio, que fizo el Padre Sancto Papa Clemente de buena memoria, como la Orden entonce non oviesse dond sacar los dichos dineros finon avian grand daño de la Orden. E por esto è por muchos otros servicios Nos sobredichos Maestre, Piores, &c. damos à vos el dicho Don Artal de Huerta la Comienda del Hospital de Cuenca entregamente con todos sus derechos è sus pertenencias por todos los dias de vuestra vida, assi que vos è quien vos querredes tengades la dicha Comienda poderosamente, è recibades todas las rendas è derechos, salvo las Vacas de la Merced, de que aviamos yà ordenado, è la Casa del

del Palmero ; que aviamos dado al Adalid è à su muger en su vida dentrambos. E que Nos nin ningun Maestre non pueda à vos toller nin embargar la dicha Comienda. E si lo ficiere mos , que vos è los vuestros herederos ayades quarenta mill sueldos de Jaqueses sobre el Logar de Villanueva, situado en el Reyno de Aragon en la Ribera del Rio de la Huerva , porque Nos en el dicho caso obligamos el dicho Logar.

2 Et demàs porque sabemos que vos el dicho D. Artal avedes mucho servido à Nos è à la Orden cobrando por pleytos è por muchas afrentas è con muchas misiones los Castiellos è las Villas de nuestra Orden , que tenia D. Bernalt de Serria, es à saber el Castiello è la Alqueria de Huerchita, è de Villa-Joyosa, è de Torres, è el Castiello è Villa de Engra, è Alquerias de Anna, è de Fradiel situados en el Regno de Valencia, è aun la Villa de Villanueva en el Regno de Aragon, que pertenece à la nuestra Orden, è defendiela de los que la demandaban, especialmente de Pero Martinez de Vidauri, è ganastes por pleito contra el Señor Rey de Aragon la Cena de Montalvan de Rey, de Infante, è de su Procurador, & el Monedage de Montalvan è de sus Aldeas, que ganastes, que finca à la nuestra Orden por sentencia, el qual Monedage avia perdido Don Fortun de Bergua Comendador que fue de Montalvan, è otros bienes muchos que ficiestes, &c. por esto Nos dichos Maestre è los Priores, &c. solamos è quitamos à vos Don Artal de Huerta Comendador Mayor de Montalvan è à los vuestros herederos todas las questiones è demandas, que nos è la nuestra Orden facer è mover pudiessemos contra vos, è queremos que vos D. Artal è vuestra generacion, è quien vos quèrredes, ayades por siempre todos è cada vnos Logares è heredamientos è qualesquier cosas que vos comprastes, ganastes, è merecistes en qualquier manera despues que vos fuèstes Comendador de Montalvan, è faredes daqui adelante, asì que Nos nin la dicha nuestra Orden non podamos demandar alguna cosa nin algun derecho, porque somos ciertos, que de vuestros bienes propios è de vuestra

grant industria, è de mereçet de vuestro Señor el Rey de Aragon los avedes ganados, &c.

3 E porque las dichas cosas non vengyan en ningun tiempo en dubda, mandamos poner en aquesta carta los Seellos pendientes de Cera colgados de Nos el Maestre, è del Cabildo sobredicho. Testigos presentes que fueron desto. Garcia Ferrandez Comendador de Vclès, è Vasco Rodriguez Freire Clerigo de la dicha Orden, è Don Gil Polo vezino de Zaragoza. Fecha en la Villa de Merida, Domingo veinte è nueve dias de Junio. Era de M. CCC. è L. è III. años. *Concordat eum originali exceptis omisiss.*

Anno 1316. Script. I.

De Privilegijs Salamantino Sancti Spiritus Monasterio, & eius Villis, vulgò Pueblas, concessis à Rege Sancio & eius filio. Vide ann. 1330. script. 1.

1 SÈpan quantos esta carta vieren como Yo Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella &c. vi vna carta del Rey D. Ferrando mio Padre que Dios perdone escripta en pergamino de cuero, è sellada con su Sello de cera colgado, fecha en esta guisa:

2 Sèpan quantos esta carta vieren como Yo Don Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi vna mi carta, que Yo ove dada al Convento del Monesterio de Sancti Spiritus de Salamanca fecha en esta guisa:

3 Sèpan quantos esta carta vieren como Yo Don Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi vn Privilegio del Rey Don Alfonso mi Avuelo confirmado del Rey D. Sanchio mio Padre, en que dezia que por ruego de Doña Maria Mendez, è por honra de Don Martin Alfonso su Tio, que yace en el Monesterio de Salamanca, que quitava de todo pecho è de todo pedido è de servicio è de toda promessa à los de la Puebla del dicho Monesterio, que el Conceio de Salamanca ficiessen al Rey ò à la Reyna ò à otro qualquier; è Yo por ruego de la Reyna Doña Maria mi Madre, è con conseio del Infant Don Henrique mio

Fio è mio Tutor, è por facer bien al Conuento del Monestierio de Sancti Spiritus quito de todo pecho è de servicio è de todo pedido à los sus Vassallos de la Puebla de Villerueta, salvo ende Moneda forera, quando acaesciere de siete en siete años, è en la labor de la Püente, è la Cerca de la Villa, que es comunalmente para pro de todos. Otrosi por les facer merced tengo por bien, que ayen el fuero que han los de la Puebla de Sancti Spiritus, porque fueron à esse fuero poblados. E que ayen su Merino segund se contiene en la carta de la Reyna mi Madre, è de fiendo firmemente, que ningun Cogedor non sea offado de los peindiar por razõ de pecho nin de otra cosa ningutta, è sobre esto mando al Conceio de Salamanca, que si alguno hy oviere que les quiera passar contra esta merced que les Yo fago, que gelo non consientan, &c. Dada en Valladolid cinco dias de Junio Era de M.CCC.XXXV.

años. 4. E agora seyendo en las Cortes que Yo fiz en Medina del Campo la Reyna Doña Maria mi Madre rogome que confirmase, &c. è Yo sobredicho Rey D. Ferrando confirmoles la carta sobredicha que les Yo ove dado, è mando que vala para siempre jamas, &c. Dada en las Cortes de Medina del Campo veinte è quatro dias de Mayo. Era de M.CCC. XL. è III. años.

5. E Yo sobredicho Rey Don Alfonso porque la dicha Reyna Doña Maria mi Avuela me lo rogò, è con su conseio è con otorgamiento della è del Infante D. Johan è del Infante D. Pedro mios Tios è mios Tutores otorgoles è confirmoles esta carta sobredicha, &c. Dada en Toro seis dias de Mayo Era de Mill CCC. è L. è IV. años.

Yo Gil Gonçalez la fiz escrivir en el año quarto que el Rey sobredicho regnò. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.*

IOANNES PAPA XXII.

electus die 7. Augusti anno 1316. obiit die 4.

Decembris anno 1334.

SCRIPT. II.

Bulla in favorem Prioris S. Marci Legionis ad revocandos Prædecessorum contractus remissive ad ann. 1300. script. 2.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati S. Ziri in Ecclesia Legionensi salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Prior & Fratres Domus Militiæ S. Jacobi de S. Marco Legionen, quam prædecessores eorum Decimas, terras, Domos, possessiones, vineas, &c. *in forma communi ut supra ann. 1300. script. 1.* Dat. Avinionne XVII. kalendas Decembris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.*

Anno 1317. Script. I.

Privilegia Ville seu Oppido de Zehegin à Magistris Militiarum Templi & S. Jacobi concessa annis 1307. & 1315. & 1317. Vide 1344. script. 1.

1. **S**Epan quantos esta carta vieren como Nos Don Garcia Fernandez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago vimos vna carta de D. Rodrigo Yañez Maestre que fue del Templo, de merced que ficiera à los nuestros Vassallos de Zehegin, escrita en pergamino de cuero è fellada con su Sello colgado de cera, la qual dezia en esta manera.

2. **S**Epan quantos esta carta vieren como Nos Rodrigo Yañez, omildoso Maestre de las Casas que la Orden de la

la Cavalleria del Templo: ha en Leon è en Castilla, con consejo e con otorgamiento de nuestros Freires que fueron conuseo juntados en nuestro Cabildo que fue fecho en Zamora segundo Domingo de Mayo de la Era desta carta por facer bien e merced a los nuestros Vassallos de Zeregin è porque se pueble mejor el Lugar, damosles è otorgamos el Fuero de Alcaraz assi como les fue otorgado por los otros Maestres que ante fueron de Nos, è mandamos que les sea guardado en todo por siempre jamas. E confirmamos otras cartas que tienen de los Maestres que ante fueron de Nos, è mandamos en fecho de los heredamientos, que los ayan segund que les fuere dado por quadrilla, al Cavallero su cavalleria, è al peon su peonia assi como manda el Fuero de Alcaraz, è que ellos que les ayan libres è quitos para vender è donar è facer su voluntad, salvo que les non vendan, nen den salvo a su semejabil que faga sus derechos a la Orden è que sean Vassallos del Templo. Otrofi mandamos que si algunos Comendadores de Caravaca tomaron heredamientos prestados, que los tornen è que sean partidos por quadrillas a los que vinieren hy poblar por quatro Omes buenos, dos de la parte de los Cavalleros è dos de la parte de los peones. E porque esto sea mas firmè è non venga en dubda dimosles esta nuestra carta seellada con nuestro Seello de cera colgado. Los Freires que fueron presentes: Frey D. Ruy Perez Comendador de Haro, Frey Lope Perez Comendador de Alcantara, Frey Sancho Alfonso Comendador de Moyero è de Coya, Frey Ferrand Moñiz Comendador de Ponteferrada, Frey Juan Yañez Comendador de Caravaca, Frey Lope Fernandez Comendador de Montalvan, Frey Juan Perez Comendador de Alcantara, Frey Gomez Patiño Comendador de Santa Maria de Villa Sirga è de Valtadix, Frey Juan Rodriguez Comendador de Mayorga, Frey Aparicio Comendador de San Pedro de la Zarca, Frey Juan Bechaco Comendador de Xerez è de Ventoso. Fecha en Zamora XV. dias de Mayo. Era de Mill CCC. XLV. años.

3. Otrofi vimos otra carta del

Maestre D. Diego Moñiz que Dios perdone que dize en esta manera: Sepan quantos esta carta vieren como Nos D. Diego Moñiz por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago por facer bien e merced a los vecinos è moradores del nuestro Lugar de Cehegin, assi a los que agora hy son, como a los que hy seran de aqui adelante damosles que ayan por fuero para siempre, que non laste Padre por fijo nin fijo por Padre, nin marido por muger nin muger por marido por cosa que cada vno dellos faga, è defendemos por esta nuestra carta, que ninguno non sea ofado Freire nin Seglar de ir nin passar contra esta merced que les Nos facemos en ninguna manera, ca qualquier que lo ficiere si Freire fuesse demandargelo hyamos con Dios è con Orden è al Seglar al cuerpo è a lo que oviere Nos tornariamos por ello. E desto les mandamos dar esta carta seellada con nuestro Seello colgado. Dada en Montiel dos dias de Abril Era de Mill CCC. L. è III. años.

4. E Nos el sobredicho Maestre D. Garcia Fernandez veiendo las dichas cartas, è porque entendemos que es pro de la nuestra Orden è poblamiento del dicho Lugar, confirmamoslas è mandamos que valan en todo segund se contiene en ellas. E desto les mandamos dar esta nuestra carta seellada con nuestro Seello colgado. Dada en Cordova veinte è ocho dias de Junio Era de Mill CCC. L. è V. años.
Concordat prout est in publico trasumpto.

SCRIPT. II.

Bulla contra Comendatores & Fratres Ordinis in Portugalia, qui vacante Apost. Sede per obitum Clementis V. ad vomitum, (ut num. 6. dicitur,) redeuntes obedientiam Magistro Generali debitam negaverant. Vide ann. 1294. & 1295. script. 1. & seq. & 1327. script. 1.

IOannes Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs univrsis & singulis Comendatoribus & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis in Regnis Portugaliæ & Algarvij

constitutis salut. & Apost. ben. Inter cetera inhaerentia menti nostrae illud praecipue nostris votis ingeritur, ad illud intentis desiderijs vigilamus, ut inter fideles singulos & eos maxime, qui ad dimicandum contra hostes fidei iugiter sunt intenti, unitas vigeat, adit concordia, & pax regnet, ut adversus dictos hostes in unanimitate Spiritus Milicia Christiana proficiat, fiat ex virium vnione validior, & nullo animorum dissidio reuertur.

2. Sane charissimi in Christo filij nostri Alfonsi Regis Castellae & dilecti filij Magistri Generalis Ordinis vestri transmissa nobis insinuatio patefecit, quod Ordo ipse, qui ab olim viros sanctae vitae producens, cultores Catholicae fidei, & ipsius assiduos defensores, divina sibi dextera suffragante, virtutibus, personis, & fama succrevit funiculos suos in diversis partibus propagatione laudabili & facultatum abundantia dilatando, invidente forsitan illi fatore discordiae, qui semper invigilat, ut officiat & causas patriat scandalorum, coepit de novo per detestabilis quondam praesumptionis audaciam divisionis sentire discrimina, ex quibus potest de ipsius subversione timeri, nisi per Apostolicae Sedis providentiam super hoc eidem de opportuno & celeri remedio consulatur, dum vos materiam dissensionis iam dudum emortuam molimini reddere de novo reddivivam.

3. Nam dudum suggesto scel. rec. Nicolao Papae Quarto praedecessori nostro, quod dictus Magister ob multa & ardua, quae ratione commisi sibi exequenda imminebant officij, reddebatur quam plurimum occupatus, ipsumque propter multitudinem locorum praefati Ordinis, quae extra Portugaliae & Algarvij Regna consistunt, oportebat per saepe discurrere, ac in locis moram contrahere supradictis, sicque praefatus Ordo in Regnis ipsis non modicum sustinebat in spiritualibus & temporalibus detrimentum, & quod occasione huiusmodi Castra, possessiones, & bona mobilia & immobilia eiusdem Ordinis dissipata erant adeo & destructa, quod, nisi celeriter per Sedem eandem huiusmodi dicti Ordinis periculis obviameretur & scan-

dalis, timeridum erat, ne totalis ipsius Ordinis destructio sequeretur, idem praedecessor ad suggestionem huiusmodi, quamquam id veritate minime fulciretur, per suas litteras dicitur statuisse & etiam ordinasse, ut vos universi Comendatotes & Fratres praedictorum Regnorum Portugaliae & Algarvij alique m. ex vobis idoneum de Regnis eisdem praecipue, seu etiam de alijs partibus oriundum in vestrum & dicti Ordinis in eisdem Regnis Provinciale Magistram assumere possentis, qui praefati Ordinis, personarum & bonorum eius in spiritualibus & temporalibus curam & administrationem haberet in Regnis ipsis ac libere exerceret, Magistro praedicto Maiori visitatione & correctione dumtaxat legitime per eum faciendis tantummodo reservatis. Sicque postmodum vobis huiusmodi statuti & ordinationis dicti praedecessoris praetextu in Regnis ipsis quondam Ioannem Fernandi in Magistrum Provinciale dicti Ordinis eligentibus, vobisque vna cum electo huiusmodi a subiectione & obedientia eiusdem Maioris seu Generalis Magistri praeterquam in dictis visitatione & correctione, temere subtrahentibus, magna fuit tam in eisdem & in Castellae ac Legionis Regnis, quam etiam in ipso Ordine scissurae ac turbationis materia suscitata.

4. Quibus eidem praedecessori & fratribus suis expositis dictus praedecessor, priusquam super hoc revocando, quod fecerat, remedium per seipsum apponeret, fuit de hac luce subtractus. Eique pax memor. Coelestino Papa Quinto praedecessore nostro subrogato in huiusmodi Apostolatus officio, cum idem Coelestinus quod per eundem Nicolaum factum extiterat approbasse, ac statuta, constitutiones, & ordinamenta, & nonnulla alia etiam per ipsum Magistrum Provinciale, & Fratres dicti Ordinis sibi adherentes facta, per suas litteras confirmasse diceretur, tandem Coelestinus ipse considerans, quod approbatio & confirmatio huiusmodi fortassis per occupationem vel veri suppressionem aliquam emanassent, praedictas confirmationis & approbationis suae litteras, quatenus de facto processisse, aut emanasse dicebatur, cuiuscumque tenoris existerent,

ac earum beneficium, & quicquid ex eis vel ob ipsas secutum extiterat, & in posterum sequi posset, omnino revocavit, cassavit, & irritavit, & revocata, cassa, & irrita nuntiavit, ac nullius decrevit existere firmitatis, prout in ipsius Coelestini litteris super hoc confectis plenius continetur, mandans nihilominus Venerab. fratribus nostris Astoricensi & Tudensi Episcopis, ac dilecto filio Cantori Ecclesie Giennensis, ut ipsi vel duo, aut vnus eorum per se vel alium aut alios revocationem, & irritationem huiusmodi in locis, in quibus expedire viderent, solemniter publicarent, & facerent etiam publicari.

5 Ac subsequenter scilicet. Bonifacio Papae Octavo praedecessori nostro praemisissis etiam patefactis, eiusque super hoc remedio implorato, idem Bonifacius attendens, quod huiusmodi statutum & ordinatio praedicti praedecessoris Nicolai, per quod generalis vnitas & vniversalis massa roboris memorati Ordinis in particularis divisionis quinimo desolationis particulas rumpebatur, nedum ipsi Ordini destructionis incommoda, sed etiam alijs Ordinibus, necnon Saecularibus Regnis & Populis exempli mali perniciem ministrabat, cum caput nequeat sine doloris immensitate persistere, cui membra corporis succiduntur, quodque similiter in Minorum, & Praedicatorum, ac Hospitaliariorum & nonnullis alijs Ordinibus processu temporis posset contingere, diversa insuper & gravia in diversis Regnis & partibus ex his secutura pericula pertimescens, ac volens propterea tunc malis instantibus occurrere, ac futuris obviare salubriter cum Fratribus suis super his tractatu & deliberatione praehabita diligenti, huiusmodi statutum & ordinationem ac litteras praelibati praedecessoris Nicolai, cuiuscumque formae vel tenoris existerent, earumque beneficium, & quicquid ex eis vel ob ipsas secutum extiterat & in posterum sequeretur vel sequi posset, ac etiam siquid idem antecessor Coelestinus per aliquam confirmationem seu approbationem vel alias in favorem dictorum statuti, & ordinationis seu Provincialis Magistri quomodolibet innovasset, concessisset, seu fecisset, de ipsorum Fratrum consilio & assensu & Apo-

stolica plenitudine potestatis revocavit, cassavit, annullavit, & irritavit omnino, & revocata, cassa, nulla, & irrita nuntiavit, & nullius decrevit existere roboris vel momenti, dictumque Ordinem vestrum in pristinum statum reduxit, in quo erat, antequam praefata praedecessoris Nicolai statutum & ordinatio, seu ipsius super hoc praefatae confectae litterae processissent, statuens, ac districtius iniungens, ut Ordo ipse ac vos vniversi Fratres eiusdem Ordinis ex tunc moraremini sub vnus Magistri subiectione & obedientia sicut prius, ac si statutum & ordinatio huiusmodi dicti praedecessoris Nicolai nullatenus emanassent, dictusque Coelestinus super hoc confirmationem aliquam, ut praedicitur, non fecisset, nihilque innovasset, vel quomodolibet concessisset. Ac nihilominus Venerab. fratribus nostris Archiepiscopo Tolerano & Episcopo Salamantino, ac dilecto filio Decano Ecclesiae Auriensis suis dedit litteris in mandatis, ut ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se vel alium seu alios vos vniversos & singulos monere & inducere procurarent, ut quondam Fratri Joanni tunc Magistro Generali dicti vestri Ordinis, suisque in huiusmodi Magistratus officio successoribus iuxta praemissorum reductionis, statuti, ordinationis, & praecipii eiusdem praedecessoris Bonifacii tenorem & institutionem Ordinis memorati devote ac humiliter subessetis, intenderetis, & etiam obediretis, revocationem, cassationem, annullationem, irritationem, nuntiationem, decretum, reductionem, statutum, & decretum praedicta facientes auctoritate sua perpetuo inviolabiliter observari. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

6 Et licet vos iuxta statutum & mandatum eiusdem Praedecessoris Bonifacii ex tunc sub vnus Generalis Magistri obedientia, & subiectione fueritis, ac si statutum & ordinatio praedicti praedecessoris Nicolai nullatenus emanassent, ac in huiusmodi obedientia & subiectione eiusdem Generalis Magistri vsque ad pauca proxima retro acta tempora perseveraveritis humiliter & devote, tamen tempore proximae praeteritae vacationis Sedis eiusdem, sperantes ipsius diuturniorem

vacationem ex longo tractu temporis affuturam, ac credentes propter hoc impurè vos ab ipsius Magistri Generalis obedientia & subiectione subtrahere, & à compage vnici corporis eiusdem Ordinis segregare, dum dicta vacatione durante non esset, qui vestra errata ad rectitudinis limam deduceret, & transgressionis & inobedientiae culpas salubri censura iustitiae castigaret, quasi redeuntes ad vomitum, & conantes radicem praeeritae machinationis emortuam novo molimine suscitare, Comendatorem Maiorem dicti vestri Ordinis in Magistrum Provinciale vobis eligere praesumpstis, reductionem, statutum, ordinationem, & praecipuum eiusdem Praedecessoris Bonifacii, & institutionem Ordinis memorati, ac processus auctoritate litterarum eiusdem Bonifacii habitos aduersus Comendatores quoslibet & rebelles, spirituales poenas, & sententias continentes in vestrarum animarum perniciem contempnendo. Diciturque Comendator pro Provinciali Magistro in dictis Regnis Portugaliae & Algarbij gerere se praesumpsit in contemptum Sedis eiusdem & ipsius Generalis Magistri, dictique Ordinis, immò eiusdem Regis, omniumque Magnatum Regni Castellae magnum scandalum, non modicum prauiudicium, & evidens detrimentum.

7 Quare pro parte dictorum Regis Castellae & Magistri fuit nobis humiliter supplicatum, vt super praemissis providere de oportuno remedio digneremur. Nos igitur attendentes, quòd dictus Ordo S. Iacobi sicut hucusque, dextera sibi assistente divina, in vnitatem profecit, ita si (quod absit) in ipso vnionis solvatur integritas, & sectio inducatur in eo dissoluta compage membrorum, gravibus, proli dolor, periculis subiacebit, & volentes propterea, prout ad officium nostrum pertinet, huiusmodi periculis obviare, vos vniversos & singulos monemus, requirimus, & hortamur attente vobis per Apostolica scripta mandantes, quatinus omni radice machinationis praeeritae consilio salubriori succissa, eidem Magistro Generali, eiusque in huiusmodi Magistratus officio successoribus iuxta salubrem institutionem Ordinis vestri, ac eiusdem praedecessoris

Bonifacii reductionis, statuti, ordinationis, & praecipui tenorem obediatis & intendatis humiliter & devotè, nullum vobis in Provinciale Magistrum assumere praesumentes, & si ipsum forsitan assumpstis, in nullo pareatis vel intendatis eidem. Dicto quoque Magistro Generali de omnibus fructibus & redditibus propter proximae praeritae inobedientiae malum sibi subtractis satisfactionem plenariam exhibere curetis. Alias per vos ipsos talem sibi super huiusmodi transgressionum, & praesumptionum culpis praestantes emendam, quòd praeritae contumaciae & transgressionis excessum vincat & superet subsequens satisfactio, & obedientia transgressorum, habituri pro certo, quòd Nos, qui eius sumus Vicarius, qui pacem praedicavit & docuit, & qui non nisi in pace colitur, vtpote pacis Author, sicut pacem & vnitatem vigere inter fideles singulos plenè desiderijs affectamus, ita pacem & vnitatis integritatem sciendentes praesertim in multorum Regnorum scandalum, & plurimarum perniciem animarum, ne ipsorum impunitas transeat alijs in exemplum, celeribus impensis remedijs castigare curabimus, prout secundum Deum viderimus expedire. Dat. Avinione. Quintodecimo Kalendas Maij, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

De electione Comendatoris Sacrae Domus & Conventus Sanctae Mariae Lentini in Sicilia facta, & ad Magistrum D. Didacum cum Muniz paulò post eius obitum vt confirmaretur, directa.

IN Dei Nomine. Anno Incarnationis eiusdem M. CCC. XVII. mense Augusti ultimo die eiusdem, Indictionis quintodecimae, Regnante Serenissimo Domino nostro Rege Friderico Inelyto Dei gratia Rege Siciliae, Sacri Dominij sui anno Vicesimo secundo. Nos Iohes de Alberto Iudex Lentini notum facimus, quòd Conventus seu Collegium Monasterij Sacrae Domus Sanctae Mariae Ordinis Militiae S. Iacobi convenientes in vnum in loco consueto, vbi pro ipsius Domus servitijs congregari solent, consili de fide & prudentia

Nobilis Fratris Matthei de Tancredo Militis eiusdem Ordinis Militiæ S. Iacobi constituerunt, & ordinauerunt eundem Fratrem Mattheum suum Procuratorem & Syndicum specialem præsentem ad comparandum & præsentandum se nomine ipsius Conuentus ad Reverendissimum Dominum Don Diegum Moñiz Dei gratia Magistrum Militiæ prædicti Ordinis S. Iacobi ad petendum ab eodem Domino confirmationem electionis in Præceptorem eiusdem Sacræ Domus Sanctæ Mariæ dictæ Militiæ in Regno Sicilia Nobilis & Religiosi Dñi Dñi Friderici Mustacij Militis electi in Præceptorem eiusdem Sacræ Domus, prout constat de electione per quoddam publicum instrumentum inde confectum per prædictum Conuentum in Regno Sicilia, &c.

Et ad maiorem cautelam sigillo dictæ Sacræ Domus Capituli seu Conuentus, & Fratrum dicti Conuentus subscriptionibus roboratum, præsens instrumentum factum est Lentini, anno, die, mense prædictis per manus Notarij, &c. Ego Fr. Leonardus de Benicafa Miles testor. Ego Fr. Franciscus de Dño Recepto Miles testor. Ego Fr. Mattheus de Aruchito testor. Ego Fr. Marsilius de Guifono Miles. Ego Fr. Mattheus Galino. Ego Fr. Raymundus de Curillion. Ego Fr. Paganus de Templo subscribo.

Ego Iohes de Alberto, qui supra, Iudex Lentini subscripsi. Ego Nicolaus de Regio, qui supra, Regius Notarius præsens scriptum rogatus scripsi, & meo signo signavi. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1319. Script. I.

Mandatum Magistri ad lites in Romana Curia contra Regem Portugaliæ, vide ann. 1317. script. 2. Contra Ordinem S. Iohannis anno 1320. script. 4. Et contra Comendatores Mexia, Saavedra, & alios, ann. 1320. script. 5. & seq.

NOuerint vniversi, quod Nos Frater Garfias Fernandi Dei gratia Magister Generalis Ordinis Militiæ S. Iacobi nomine nostro & nostrorum, &c. constituimus nostrum verum & legitimum Procuratorem venerabilem

& discretum virum Dopnum Pay Soga Archidiaconum de Trastamara & Decanum de Tui in solidum, &c. in causis contra Illustrem Dionisium Regem Portugalem, & contra Magistrum & Fratres Hospitalis & Ordinis S. Iohannis, & contra Rodericum Ioannis de Mesa, & Lupum Alfonsi de Saavedra, & Didacum Gomecij, & Alfonsum Gomecij Malaver, & Fernandum Roderici, & omnes sibi adhaerentes Fratres quondam nostri Ordinis, ad petendum, defendendum, &c. ad litteras impetrandas seu contradicendas in Audientia Domini Papæ, &c. Testes esse volumus & rogamus Dompnum Alfonsum Ioannis de Lago Comendatorem Castellæ, & Martinum Furtado Comendatorem del Corral, & Lupum Alfonsi Comendatorem de Montiel. Acta die Martis vigesima secunda mensis Ianuarij. Anno Domini M. CCC. XIX. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

Petrus miseratione divina Aquensis Archiepiscopus ac Audientiarum litterarum contradictarum Domini Papæ Auditor, &c. Noveritis, quod discretus vir Dompnus Pay Soga Archidiaconus de Trastamara in nostra præsentia constitutus, &c. substituic Magistrum Bernardum de Gotrico Procuratorem in eadem Curia loco sui ad omnia & singula, &c.

Datum Avinione sexto Idus Martij Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quarto. Anno vero Domini Millesimo CCC. Vicelesimo.

SCRIPT. II.

Bulla commissionis pro parte Comendatoris Saavedra & Delegati Iudicis sententia in ipsius favorem.

IOannes Episcopus, serv. serv. Dei, dilecto filio Cantori Ecclesiæ Toletanæ salut. & Apost. ben. Sua Nobis Lupus Alfonsi de Saavedra Comendator Maior Domorum Ordinis Militiæ S. Iacobi consistentium in Regno Legionensi, & Villæ Fontis-Magistri petitione monstravit, quod tam ex institutionibus quam Statutis eiusdem Ordinis per Sedem Apostolicam confirmatis, quam etiam de

antiqua & approbata consuetudine & tanto temporis spacio observata, cuius contrarij memoria non existit, obtentum, ac etiam observatum fore dignoscitur, quod Fratres eiusdem Ordinis administrationes habentes, ad quarum regimen per Magistrum Generalem & Capitulum Generale dicti Ordinis pro tempore assumuntur, non possunt per Magistrum Generalem qui pro tempore fuerit eiusdem Ordinis, sed per Tredecim Fratres eiusdem Ordinis, quos ad hoc Capitulum Generale dicti Ordinis duxerit deputandos, ac ex iustis & rationabilibus causis & in Capitulo Generali ab huiusmodi suis administrationibus amoveri; & præmissa omnia pacifice observata fuerint à tempore supradicto. Cumque Garfias Ferrandi, qui pro Magistro Generali dicti Ordinis se gerit, prædicto Lupo, qui Comendatoriam prædictarum Domorum per Magistrum Generalem & Capitulum supradictos & in Generali Capitulo assumptus extitit, ipsamque fideliter & utiliter gubernavit, & ad præsens dinoscitur gubernare, publice minaretur per se ipsum velle à Comendatoria amovere prædicta, idem Lupus verisimiliter dubitans, ne dictus Garfias eum contra instituta, statuta, consuetudinem supradictam ad amotionem ipsius Comendatoriae prædictæ procederet, ad Sedem Apostolicam appellavit, ac idem Garfias huiusmodi appellatione contempta, eundem, Lupum ab administratione Comendatoriae prædictæ minus iuste pro suæ libito voluntatis amovit.

2 Propter quod pro parte ipsius Lupi ad eandem Sedem iteratò extitit appellatum: Quocirca discretionitux per Apostolica scripta mandamus, quod vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit apellatione remota decernas, faciens, quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Avinione: kalendis Decembris. Pontif. nostri anno Quarto.

3 Alfonsus Ioannis Canonicus To-

letanus, Scholasticus Segobienfis, Iudex Apostolicus Subdelegatus à Domino Petro Garfias Præcentore Toletano Iudice Delegato & propter ardua negocia occupato, &c. vocatis Mathia Pelagij Procuratore Domini Lupi Alfonsi de Saavedra Comendatoris Maioris Legionis & Villæ Fontis del Maestre, ac Roderico Ferrandi Canonico Toletano Procuratore substituto nomine Domini Garfias Ferrandi Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi, &c.

4 Diffinitive pronuntio in his scriptis, prædictum Lupum Alfonsi Comendatorem bene appellasse, & de iure fondasse intentionem suam quantum ad possessionem dictæ Comendæ, & Domus Villæ Fontis Magistri, & spoliationem earundem, & quantum etiam ad consuetudinem, & statuta Ordinis superius nominata. Et dictum Magistrum contra eum minus iuste processisse. Dictum Lupum Alfonsi debere restitui ad possessionem dictæ Comendæ cum pertinentijs suis & Domus Villæ Fontis Magistri, & sententialiter eum restituo ad eandem. Mandò dicto Magistro auctoritate mihi commissa, quod restituat possessionem pacificam dictæ Comendæ cum pertinentijs suis & dictæ Domus Villæ Fontis Magistri dicto Lupo Alfonsi cum fructibus, quos inde recepit, & in expensis legitimis condemnò dictum Magistrum, & Rodericum Ferrandi substitutum præfatum eius nomine pro eo, in expensis legitimis factis in ista causa & damnis exinde habitis, & interesse, retenta mihi taxatione earundem.

5 Qua sententia lata Rodericus Ferrandi substitutus antea dictus ad Sedem Apostolicam appellavit protestans, quod infra decem dies appelleret in scriptis, & petijt sibi tradi transfumptum. Et ego Alfonsus Dominici Notarius, &c. Actum Toleti XXIV. die mensis Octobris anno ab Incarnatione Domini M. CCC. XX. Testibus ad hoc vocatis Fernando Royz & Petro Gonzalez filio Gonsalvi Yañez.

SCRIPT. III.

Appellatio inserta pro parte Militiarum Sancti Iacobi & de Alcantara super exemptione à solutione subsidij quorundam à Clemente V. ad triennium concessi & ab ipso ad biennium redueti.

IN Nomine Domini. Amen. Anno eiusdem Natalis millesimo trecentesimo decimo nono. Indictione secunda, die vigesimo quinto mensis Augusti in Ecclesia Cathedrali Hispalensi, presentibus Ioanne Fernandi Maymon Cive Hispalensi, & Magistro Ioanne Canonico Silvensi & Bartholomæo Petri de S. Elpidio & alijs venerabiles viri Petrus Roderici Comendator omnium bonorum Ordinis Militiæ S. Iacobi consistentium in Dioc. Hispalensi, & Martinus Ioannis Comendator bonorum Ordinis Militiæ de Alcantara Dioc. eiusdem, legi & publicari fecerunt per me infrascriptum Notarium in presentia venerabilium virorum Fernandi Guterij Archidiaconi & Ioannis Sancij Canonici Hispalensium quoddam appellationis scriptum, cuius tenor dinoscitur esse talis.

2 Cum appellationis medium, &c. Nos Petrus Roderici, &c. scilicet record. Dñus Papa Clemens V. Decimam omnium Ecclesiasticorum proventuum Regnorum Castellæ & Legionis, ac aliarum terrarum Regi Castellæ subiectarum per triennium continuum à Festo S. Iohannis Baptiste tunc sequentis numerandum per suas litteras imponendam duxit seu etiam colligendam, in quibus litteris personas, bona, ac loca Ordinum Hospitalis S. Iohannis, & Militiæ Templi, & S. Iacobi & de Calatrava ab ipsius Decimæ solutione nominatim excipere dignum duxit. Executores autem ipsius Decimæ Apostolica mandata curaverunt penitus observare, nihil ab eis pro Decima petentes eo tempore quo duravit collectio ipsius. Elapso vero biennio impositionis prædictæ, cum collectio dictæ Decimæ per dictum Summum Pontificem revocata fuisset, & residuum ipsius Decimæ, quod pro duobus primis annis colligendum remanserat, per

Raimundum de Monterroso Archidiaconum de Xativa in Ecclesia Valentina idem Summus Pontifex mandavisset colligi & levari, dictus Archidiaconus à dictis personis bonis & locis tamquam immunitate gaudentibus iuxta formam litterarum nec petijt, nec exegit Decimam antedictam.

3 Verum licet Sanctissimus Pater & Dominus noster Dominus Ioannes Papa Viceffimus Secundus de dictis litteris Domini Domini Clementis prædecessoris sui habita mentione per suas litteras dicto Archidiacono & quibusdam alijs eius Collegis directas dederit in mandatis, vt residua Decimarum ipsarum, quæ remanserant colligenda, iuxta formam litterarum prædecessoris ipsius petere & recipere debeant, nihilominus tamen Raimundus de Serra Rector Ecclesiæ de Marinch Apostolici mandati fines excedens prædictis Archidiacono Fernand Guterij, & Ioanni Sancij per suas mandata litteras, vt omnes Præceptores, Priores, & Vicarios Ordinum S. Iacobi, & de Calatrava & de Alcantara compellant ad solutionem dictæ Decimæ pro dicto triennio integraliter faciendam monentes insuper nos omnes & singulos, vt de dicta Decima dicti triennij dictis Archidiacono & Ioanni Sancij respondeamus, procedendo contra Nos & dictos Ordines, &c. Quæ omnia in nostrum & nostrorum Ordinum redundant præiudicium, cum mandatum Apostolicum ad alios Ordines seu personas Ecclesiasticas se extendat, & non ad personas, bona, & loca Ordinum Militiæ S. Iacobi & de Calatrava, cuius etiam immunitate personæ, bona, & loca Ordinis Militiæ de Alcantara gaudere noscuntur, pro eo quod dictus Ordo de Alcantara Regulæ & professioni Ordinis de Calatrava subijcitur & idem cum dicto Ordine reputatur.

4 Ex prædictis igitur sentientes dicto Ordines & nos gravatos, timentes etiam in posterum nos gravari, &c. appellamus Sedem Apostolicam, & Apostolos petimus, & iterum ac tertio eos petimus cum instantia vehementi, &c. Ego Paganus de Mirabello Publicus & Imperialis Notarius & etiam nunc. Consularis Ianuæ auctoritate præsens sui, &c. *Concedat prout est in publico*

instrumento exceptis omisiss.

Annò 1220. Script. I.

Bulla confirmatoria Privilegiorum Prioris Conventus & Prioratus de Vclès ad Rom. Eccl. immediate pertinentium.

Vide ann. 1264. script. I.
& sequent.

Ioannes Episcopus, serv. servor. Dei, dilectis filiis Priori & Conventui Prioratus Vclensis ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militiæ S. Iacobi, Conch. Dioc. salut. & Apost. ben.

Cum à nobis petitur quod iustum est & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducamus effectum. Ea propter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per Privilegia seu alias indulgentias vobis & Prioratui vestro concessas, necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum à Regibus & Principibus ac alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste & pacifice possidetis, vobis & per vos eidem Prioratui auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communitimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Avinione, Kalendis Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissionis pro parte Prioris contra Comendatorem de Vclès, qui quosdam Canonicos à Conventu eiecerat, ut compareat apud Sedem absolvendus. Vide

1319. script. I. de Comendatore Malaver.

Ioannes Episcopus, serv. servor. Dei, dilectis filiis Decano & Cantori &

Thesaurario Ecclesiæ Pacensis salut. & Apost. ben.

Sua nobis Gasias Petri Prior & Conventus Prioratus de Vclès ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militiæ S. Iacobi, Conch. Dioc. petitione monstrarunt, quod Didacus Gomecij, qui pro Comendatore Domus eiusdem Loci de Vclès eiusdem Ordinis dictæ Dioc. se gerit, ad Prioratum ipsum, associatis sibi quibusdam alijs eius in hac parte complicibus, armata manu hostiliter accedens Ecclesiam & Claustrum dicti Prioratus ausu sacrilego frangere, & ab eodem Prioratu dictum Priorem & Canonicos eiusdem Prioratus non absque manuum iniectione in eos, Dei timore postposito, temere violenta, eijcere, & Ioannem Petri Fratrem eiusdem Prioratus carceri mancipare, Grangias destruere, & arbores succidere, & alia diversa damna eidem Priori & Conventui temeritate propria irrogare præsumpsit. Quocirca discretionis vestræ, de utriusque partis procuratorum assensu, per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si de huiusmodi Ecclesiæ fractione, manuum iniectione, & carceris mancipatione constiterit, dictos sacrilegos tandiu appellatione remota, excommunicatos publice nuntietis, & faciatis ab omnibus arctius evitari, donec super his satisfecerint competenter, & ijdem sacrilegi cum vestrarum testimonio literarum ad Sedem venerint Apolicam absolvendi. Super alijs vero audiat is causam, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione Kalend. Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Bulla commissionis contra Vclensem Comendatorem super Decimis Priori & Conventui solvendis.

Ioannes Episcopus, serv. servor. Dei, dilectis filiis Decano & Cantori, & Thesaurario Ecclesiæ Pacensis salut. & Apost. ben.

Sua nobis Gasias Petri Prior & Conventus Prioratus de Vclès ad Romanam, &c. petitione monstrarunt, quòd licet tam ex institutionibus, quam

Sta.

Statutis ipsius Ordinis iuramento val-
latis & per Sedem Apostolicam confir-
matis Comendatores & Fratres eius-
dem Ordinis Decimas exolvere te-
neantur, tamen Didacus Gomecij Co-
mendator dictæ Domus de Vciès hu-
iusmodi institutiones & Statuta temere
contraveniens Decimam de fructibus
& proventibus eisdem Priori & Con-
ventui solvere contradicit. Ideoque
discretioni vestræ, &c. Dat. Avinione
kalendis Maij. Pontif. nostri anno
Quarto. *Concordat cum originali excep-
tis omisis.*

SCRIPT. IV.

*Bulla de bonis Templariorum à Magistro
& Fratribus S. Iacobi in virtute obedien-
tiæ & sub excommunicationis poena infra
vnius mensis spacium Ordini S. Iohannis
dimittendis, & tradendis. Vide
ann. 1312. script. 13.*

Iohannes Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilectis filijs Magistro
& Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi
in Castellæ & Legionis, alijsque Reg-
nis & terris carissimi in Christo filij
nostri Alfonsi Regis Castellæ Illustris
dictioni subiectis, constitutis salut. &
Apost. benedict.

1 Dudum scilicet record. Clemens
Papa V. prædecessor noster quondam
Ordinem Militiæ Templi Ierosolimi-
tani ex certis rationabilibus causis,
eiusque statum, habitum, atque no-
men in Concilio Viennensi, quod ipse
duxerat convocandum, eodem appro-
bante Concilio, irrefragabili & perpe-
tuo valitura substituit sanctione, illum
perpetuæ prohibitioni supponens bo-
nis omnibus dicti Ordinis Apostolicæ
Sedis ordinationi & dispositioni spe-
cialiter reservatis.

2 Diciturque prædecessor atten-
dens, quod dilecti filij Magister & Fra-
tres Hospitalis S. Iohannis Ierosolimi-
tani fidei Orthodoxæ cultores, indu-
strij, & Christianæ Religionis in Trans-
marinis præcipue partibus strenui de-
fensores, pro defensione illarum par-
tium, & recuperatione Terræ Sanctæ
ducebant, sicut & ducunt, pericula
quælibet in contemptum, post delibe-
rationem super hoc cum Fratribus
suis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardi-

nalibus, necnon Patriarchis, Archie-
piscopis, Episcopis, ac Prælati alijs, &
nonnullis Principibus & Illustribus Vi-
ris, Prælatorum quoque absentium,
Capitulum, atque Conventuum, Ec-
clesiarum, & Monasteriorum Procu-
ratoribus tunc in dicto Concilio con-
stitutis præhabitam diligentem, om-
nia bona dicti quondam Ordinis Tem-
pli, quæ idem Ordo tempore, quo . . .
. . . . Magister, & nonnulli ex Fratri-
bus dicti Ordinis Templi in Regno
Franciæ communiter capti fuerunt, vi-
delicet anno Domini millesimo tre-
centesimo octavo, mense Octobris, per
se vel quoscumque alios habebat, te-
nebat, & possidebat vbiliber, vel ad
dictam Ordinem ipsosque Magistrum
& Fratres ipsius Ordinis Templi per-
tinebant, seu pertinere poterant & de-
bebant, Ordini dicti Hospitalis, ipsi-
que Hospitali donavit, concessit, vni-
vit, incorporavit, ac applicavit, & an-
nexuit in perpetuum de Apostolicæ
Sedis plenitudine potestatis, bonis illis,
quæ idem Ordo Templariorum in
Regnis & terris charissimorum in Chri-
sto filiorum nostrorum Castellæ, Ara-
goniæ, Portugaliæ, & Maioricarum
Regum Illustrium extra Regnum
Franciæ habebat, seu possidebat, & ad
eum poterant debite quomodolibet
pertinere, dumtaxat exceptis, quæ di-
ctus prædecessor certis ex causis pro
parte Regum ipsorum prætensis à do-
natione, concessione, vniõne, incor-
poratione, applicatione, & annexione
huiusmodi excepit specialiter, & ex-
clusit, ea nihilominus dispositioni &
ordinationi Apostolicæ reservando.

3 Et ne propter prætensionem
causarum huiusmodi dictorum bono-
rum in dictis Regnis & terris consi-
stentium ordinatio diutius differre-
tur, idem prædecessor certum termi-
num dictis Regibus per suas litteras
peremptorium assignavit, in quo per
Procuratores seu Nuntios idoneos ple-
num ad hoc, & speciale mandatum
habentes cum omnibus rationibus, &
munimentis ad causas pertinentibus
memoratas Apostolice se conspectui
præsentarent informaturi eum de veri-
tate causarum, & essentia prædicta-
rum, eiusque super illis ordinationis
beneplacitum audituri, prout in eis-
dem prædecessoris litteris inde conse-

his plenius continetur.

4. Verum claræ memoriæ Fernandus Rex Castellæ & Legionis, dum vixit, infra dictum terminum, & post eius decessum successores ipsius, nec coram dicto prædecesore tunc vivente, nec postmodum coram nobis, postquam fuimus Domino disponente ad apicem summi Apostolatus assumpti, etiam post decursionem termini prælibati per Procuratores seu Nuntios idoneos, vel alias rationes seu munimenta continentia iustas causas, propter quas bonorum, quæ idem Ordo Templariorum in Regnis Castellæ & Legionis & alijs Regnis & terris dicti Regis habuerat & ad eum poterant quomodolibet pertinere, esset per Sedem eandem ordinatio differenda, producere vel allegare seu exhibere curaverunt.

5. Proterquod, ne propter tarditatem dispositionis & ordinationis dictorum bonorum in dictis Regnis Castellæ & Legionis & alijs Regnis & terris dicti Regis consistentium impediretur profectus, qui ex eorum proventibus succedere poterat subsidio dictæ Terræ, vel eorum destructio aut dilapidatio sequeretur, attendentes quod post longa præmeditata provisã & matura consilia suadentibus plurimis iustis causis eorundem prædecessoris & Fratrum, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Prælatorum, ac Excellentium, & Illustrium personarum, & Procuratorum prædictorum in dicto Concilio tunc præsentium deliberationes & consilia in hoc finaliter resederunt, ut prædicta bona præfato Ordini Hospitalis S. Ioannis Ierosolimitani, ipsique Hospitali, ac dilectis filijs Magistro & Fratribus Hospitalis eiusdem, qui tamquam Athletæ Domini pro defensione fidei se periculis mortis iugiter exponentes onerosa nimis & periculosa dispendia continuè perferunt in partibus transmarinis, in perpetuum vniuerentur. Considerantes quoque, quod inter cætera mundi loca, in quibus vigere dinoscitur observantia Regularis, in eo Divinis obsequiis ferventer insistitur, pietatis & misericordiæ opera vigilantibus studijs exercentur, Fratres Hospitalis ipsius mundanis spectis illecebris devotum impendentes. Altissimo

famulatum pro recuperatione Terræ prædictæ tamquam intrepidi Christi pugiles quælibet ducebant, & ducunt humana pericula in contemptum, Attendentes insuper, quod dictorum Magistri & Fratrum dictorum Ordinis & Hospitalis ad propulsandas nostri Redemptoris iniurias, & hostes fidei conterendos eo amplius animorum fervor exeresceret, & robur fortitudinis augetur, quò, ipsorum potentia in opulentioribus facultatibus augmentata, onera, quæ necessaria persecutio tanti negotij exigit, levius & facilius poterunt supportare, & propterea non indigne vigilantes redditi, studiisque sollicitis excitati, ut ad sui status augmentum opem impenderemus, & operam opportunam ad honorem Dei, incrementum Fidei, exaltationem Ecclesiæ, dictæ Terræ subsidium, salutem quoque fidelium & quietem, de Fratrum nostrorum consilio univas Domos, Mansiones, Præceptorias, Ecclesias, Capellas, Oratoria, Civitates, Castra, Villas, Terras, Grangias, & loca, possessiones, iurisdictiones, redditus, atque iura, omniaque alia bona immobilia, mobilia, vel se moventia cum omnibus membris, iuribus, & pertinentiis suis in dictis Castellæ & Legionis & alijs Regnis ac terris quibuscumque carissimi in Christo filij nostri Castellæ & Legionis Regis Illustris iurisdictioni subiectis consistentia, quæ ipse quondam Ordo Templi ac Magister & Fratres ipsius Ordinis Militiæ Templi tempore captionis prædictæ per se vel quoscumque alios habebant, vel possidebant, & personis ipsius Ordinis Militiæ Templi quocumque modo competeabant, vel competere poterant, contra quoscumque, cuiuscumque Dignitatis, status, aut conditionis existerent, & cum omnibus Privilegijs, indulgentijs, immunitatibus & libertatibus, quibus præfati Magister & Fratres dictorum Domorum & Ordinis Militiæ Templi, & ipsa Domus & Ordo per Sedem Apostolicam, vel per Catholicos Imperatores, Reges, & Principes, & fideles alios, vel quocumque alio modo erant legitime communiti, eidem Ordini Hospitalis S. Ioannis Ierosolimitani, & ipsi Hospitali donavimus, concessimus, univimus, incorporavimus, applica-

cavimus, & anneximus in perpetuum de Apostolicæ plenitudine potestatis.

6 Occupatores quoque dictorum locorum, aut illicitos detentores ipsorum in Castellæ & Legionis, aliisque Regnis & terris consistentium, cuiuscumque status, conditionis, excellentiæ, vel dignitatis essent, etiam si Pontificali vel Regali dignitate fulgerent, nisi infra unius mensis spacium postquam super his, &c. existerent requisiti ipso facto interdicti sententijs decrevimus subiacere. A quibus absolvi non possent, donec super his satisfactionem plenam, &c. *valde diffusè usque ad clausulas sequentes.*

7 Ac de fide & circumspectionis industria dilecti filij Fernandi Prioris eiusdem Hospitalis in Regnis Castellæ & Legionis plenam in Domino fiduciam obtinentis, curam, gubernationem, & administrationem dictorum bonorum omnium quondam Ordinis Templi in Regnis & terris dicti Regis Castellæ, & Legionis consistentium cum oneribus debitarum responsionum, quas pro dictis bonis Magistro & Conventui Transmarino annis singulis facere teneatur pro subsidio dictæ Terræ, per nostras certi tenoris litteras duximus committendas, certis nihilominus super præmissis omnibus & singulis exequendis per alias nostras litteras Executoribus deputatis.

8 Sane sicut eiusdem Fernandi conquestione percepimus, nonnulla ex bonis prædictis ipsius quondam Ordinis Templi recepistis, occupastis, & etiam invasistis, eaque tenetis indebite occupata, illa eisdem Magistro & Fratribus Hospitalis prædicti, seu eorum Procuratoribus restituere, liberare, & quietare infra dictum terminum, & post etiam, non curantes in contemptum ordinationis eiusdem Sedis, animarum vestrarum perniciem, magnum que dispendium Terræ Sanctæ, ad cuius subsidium dicta bona noscuntur fore specialiter deputata, licet super hoc per Executores prædictos & Fratres dicti Hospitalis & eundem Fernandum pluries fueritis requisiti, in elusionem ordinationis prædictæ, sicut asseritur, prætendendo vos illa tenere ex concessione eiusdem Fernandi Regis, eique tunc viventi pro dictis bonis homagium præstitisse,

& propterea ad dimissionem eorum donec carissimus in Christo filius noster Alfonso Rex Castellæ & Legionis Illustris adhuc in pupillari constitutus ætate, ad legitimam ætatem pervenerit, non teneri, ac in appellationes frivolas tali prætextu a dictorum Executorum processibus prorumpendo.

9 Cum itaque huiusmodi frivolarum excusationis occasio contemptum vestrum acuset, potius quam dictorum bonorum detentionem excuset, cum de bonis huiusmodi, utpotè Ecclesiasticis, & Crucis obsequio, & ipsius Terræ Sanctæ subsidio specialiter deputatis, Sedique Apostolicæ immediate & pleno iure subiectis, nulla Regia, seu quævis Ecclesiastica, vel sæcularis persona se possit intromittere quovis modo, sed penes Nos & Sedem prædictam disponendi de eis resideat plena & omnimoda auctoritas & potestas, & propter hoc non sit dubium, vos, & quoslibet alios receptores, occupatores, & detentores dictorum bonorum præter auctoritatem Sedis eiusdem sententias atque pœnas per Nos in tales prolatas damnablem incurrisse, nec a prædictis sententijs, atque pœnis, aliisque processibus & sententijs habitis per Executores eosdem huiusmodi excusationis, vel frivolarum appellationum prætextu, quas ad Nos & dictam Sedem propterea dicimini emisisse, cum nullo fundamento iustitiæ, vel iuris adminiculo fulciantur, quominus eadem pœnas & sententias incurreritis, possitis rationabiliter excusari; universitati vestræ in virtute obedientiæ, districtè præcipiendo mandamus, quatinus ob reverentiam dictæ Sedis & nostram bona prædicta, quæ per vos taliter occupata tenentur, præfatis Magistro & Fratribus, seu dicto Fernando Priori, vel alijs Procuratoribus ipsius Hospitalis nomine Hospitalis prædicti cum fructibus medio tempore perceptis ex eis infra unius mensis spacium post receptionem præsentium restituere, & in pace dimittere procureritis, nullam eis super bonis eisdem deinceps molestiam illaturi.

10 Alioquin Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Compostelano, & Tudensi ac Cordubensi Episc-

topo nostris damus litteris in mandatis, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios ex tunc vos & vestrum quemlibet dictorum bonorum præcipuos detentores nominatim singulis diebus Dominicis, & Festivis in locis, quibus expedire viderint, appellationibus non obstantibus supradictis, cum eis non sit utpote frivolis deferendum, excommunicatos, & pœnas incurrisse prædictas publice debeant nuntiare, & facere ab alijs nuntiari, & ab omnibus arctius evitari, donec satisfeceritis de præmissis, & absolutionis merueritis beneficium obtinere.

11 Et nihilominus si forte in dimittendis & restituendis bonis prædictis ipsi Hospitali, seu Magistro & Fratribus vel eorum Procuratoribus, & Fernando Priori prædictis difficultatem, vel resistantiam ingesseritis quovis modo prædictas sententias damnabiliter contempnentes, re, fili Magister, & quoslibet Fratres tui Ordinis Maiores, & dictorum bonorum præcipuos detentores pœmporie citare procurent, ut infra duorum mensium spacium post citationem eorum personaliter Apostolico vos conspectui præstetis, nostris & Sedis eiusdem super his mandatis & beneplacitis parituri, nobisque rescribere debeant citationis diem, & quidquid fecerint de præmissis. Dat. Avinione. Kalendis Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omnis.*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis contra Lupum Alfonsi de Saavedra super Decimis Vclensi Priori solvendis. Vide 1329. script. 2.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano & Cantori ac Thesaurario Ecclesie Pacensis salut. & Apost. ben.

Sua nobis Garfias Petri Prior & Conventus Prioratus de Vclès, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militie S. Iacobi Dicec. Conchenensis petitione monstrant, quod licet tam ex institutionibus, quam statutis ipsius Ordinis, &c. tamen Lupus Alfonsi de Saavedra Co-

mendator Domus Hospitalis Toletani eiusdem Ordinis Decimas de dictis fructibus & proventibus solvere eisdem Priori & Conventui indebite contradicit. Quocirca discretioni vestre, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione septimo Idus Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omnis.*

SCRIPT. VI.

Bulla commissionis contra Rodericum Yañez de Mexia, qui ad Domum de Buenameson hostiliter acceperat, & Delegatorum super hoc subdelegatio. Vide

1319. script. 1.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Decano, Cantori & Thesaurario Ecclesie Pacensis salut. & Apost. ben.

1 Sua Nobis Garfias Petri Prior & Conventus Prioratus de Vclès ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militie S. Iacobi petitione monstrant, quod Rodericus Ioannis Messia Frater dicti Ordinis, qui pro Comendatore Maiore Castri de Segura Tolet. Dicec. se gerit ad Domum de Bonameson eiusdem Ordinis ad dictum Prioratum immediate spectantem, associatis sibi quibusdam alijs in hac parte complicibus, armata manu hostiliter accedens, Domum ipsam violenter frangere, homines ipsorum Prioris & Conventus de corpore ad custodiam ipsius Domus deputatos percutere, & capere, necnon Crucem, Calicem, libros, blada, & alia bona ipsorum Prioris & Conventus ibidem inventa secum exinde abducere propria temeritate præsumpsit. Nec his contentus quædam molendina dicti Prioratus destruxit, aliaque diversa damna, iniurias & iacturas dictis Priori & Conventui multipliciter inferre procuravit. Quocirca discretioni vestre de vtriusque partis Procuratorum assensu per Apostolica scripta, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione septimo Idus Maij. Pontif. nostri anno Quarto.

2 Magister Petrus Decanus, Garfias Fernandi Cantor & Martinus Sancij Thesaurarius Pacensis Ecclesie Iudices Delegati discreto viro & honesto Archipresbytero de Almoguera

Tolet. Dicec. &c. litteras Domini Papæ Ioannis XXII. nos accepisse veneritis sub hac forma: Ioannes &c. Quorum igitur auctoritate litterarum in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna præcipiendo discretioni tuæ mandamus, &c. cités feu citari facias, quod vsque ad triginta dies coram nobis in Civitate Pacensi compareat, &c. Dat. Pace, vigesima quarta die Octobris, anno Domini millesimo trecentesimo vigesimo. Pontif. Dñi Ioannis Papæ XXII. anno Quinto.

SCRIPT. VII. & VIII.

Bulle commissionis super Decimis contra Comendatorem de Segura Fernandum Roderici. Vide 1319. script. I. Et Comendatorem de Paracuellos Gonsalvum Perez de Mexia.

VII. **I**oannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Seguntino salut. & Apost. ben. Sua nobis Gargas Petri Prior, &c. petitione monstravit, quod licet, &c. tamen Fernandus Roderici Comendator Castri de Segura Decimas de dictis fructibus & proventibus eisdem Priori & Conventui solvere indebitè contradicit. Quocirca fraternitati tuæ, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione. Septimo Idus Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

VIII. Ioannes Episcopus, servus serv. Dei, Ven. fratri Episcopo Seguntino salut. & Apost. ben. Sua nobis Gargas Petri & Conventus Prioratus de Velès ad Romanam, &c. petitione monstravit, quod licet tam ex institutionibus, quam statutis ipsius Ordinis, &c. tamen Gonsalvus Petri de Melsia Miles tenens dictam Comendam de Paracuellos Decimam de dictis fructibus & proventibus eisdem Priori & Conventui solvere indebitè contradicit. Quocirca fraternitati tuæ, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione. Quinto Idus Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. IX.

Indulgentia Ecclesiam S. Mariae de Deseffa Monasterij de Rozalem visitantibus concessa. Vide ann. 1173. script. 2. & 1188. script. 1. & 1428. script. 4.

I **V** Niverfis Sanctæ Matris Ecclesiæ filijs, ad quos litteræ præsentés pervenerint, Nos Esgerus Archiepiscopus Londensis, ac Sueciæ Primas, Mattheus Duracenus, Nicolaus Acrilensis, Rustanus Neopaprensis Archiepiscopi, Egidius Adrinopolensis, Andreas Terracinensis, Franciscus Gaetanensis, Petrus Narniensis, Frater Guillelmus ad partes Tartarorum, Guillelmus Putuolans, Guido Astensis, Andreas Croensis, Zacharias Suacinenis, Frater Petrus Civitatis Novæ Episcopi salutem in Domino sempiternam.

2 Gloriosus Deus in Sanctis suis in ipsorum glorificatione congaudens in veneratione Beatæ Virginis Mariæ in eo iocundius delectatur, quod ipsa, vtpotè Mater eius effecta meruit Sanctis cæteris alijs in cœlestibus collocari. Cupientes igitur, vt Ecclesia Beatæ Mariæ de la Deseffa, & quatuor Altarium Santæ Mariæ, S. Annæ, S. Catharinæ, & S. Marinæ Conchenis Dicec. quæ in honore ipsorum sunt in dicta Ecclesia situata, congruis honoribus frequententur, & à Christi fidelibus iugiter venerentur, omnibus vere poenitentibus & confessis, qui ad ipsam Ecclesiam & ad Altaria prædicta in omnibus & singulis Festivitatibus ipsius Beatæ Virginis Mariæ, & in festivitatibus S. Annæ, S. Catharinæ, & S. Marinæ Altarium prædictorum, & in festivitatibus Domini Nostri Iesu Christi Nativitatis, Circuncisionis, Epiphaniæ, Parasceve, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, ac singulis diebus Dominicis, omnique & singulorum Apostolorum & Evangelistarum, & in Commemoratione Omnium Sanctorum, & per Octavas prædictarum festivitarum Octavas habentium, & in dedicatione ipsius Ecclesiæ, causa peregrinationis, devotionis, vel orationis ad ipsam Ecclesiam accesserint, dicendo

bono & puro corde in ipsa Ecclesia pro animabus fidelium Defunctorum Orationem Dominicam & Salutationem Sanctæ Mariæ Angelicam, necnon & qui Corpus Christi secuti fuerint dum portatur infirmis, vel laborantibus in extremis, aut qui dictæ Ecclesiæ in suis testamentis vel ultimis voluntariis quicquam suarum legaverit facultatum, & qui ad fabricam, luminaria, & Ornamenta, ac alia dictæ Ecclesiæ & prædictis Altaribus necessaria manus suas porrexerit adiutrices, de Omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi singuli nostrum singulas dierum quadragenas de iniunctis pœnitentijs eis misericorditer in Domino relaxamus, dummodo Diccœsanæ voluntas ad id accesserit, & consensus. In cuius rei testimonium has præsentis litteras facimus sigillorum nostrorum appensione muniri. Datum Avinione, die mensis Maij Nona. Anno Domini Millesimo trecentesimo vicesimo. Pontificatus Sanctissimi Patris ac Domini nostri Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quarto

3 Et Nos Otto miseratione Divina Conchenensis Episcopus supradictas indulgentias habemus ratas, & approbamus & omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui prædictæ Ecclesiæ manus porrexerint liberales de Omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli auctoritate & potestate confisi vnam concedimus Quadragenam, in cuius rei testimonium hanc litteram nostri sigilli munimine fecimus communiri. Dat. apud Velethum, Quarto decimo Kalend. Februarij anno Dni M. CCC. XXX.

SCRIPT. X.

Testimonium de exhibitione quarundam Bullarum ante Iudices Delegates.

IN Nomine Domini, Amen. Noverrint unversi quod anno Dni M. CCC. XX. videlicet XXII. die mensis Octobris in præsentia mei Notarij infra scripti & testium, in Cimiterio Ecclesiæ Cathedralis Pacensis Capitulo more solito congregato personaliter

constitutus Religiosus vir Dñus Garfias Petri Prior de Vclès Ordinis S. Iacobi Conchenensis Dicc. coram venerabilibus & discretis viris Magistro Petro Decano, Garfia Fernandi Cantore, & Martino Sancij. Thesaurario Ecclesiæ Pacensis exhibuit seu præsentavit quinque litteras Apostolicas cum filis canapis Bullatas non viciatas, &c. Et ego Magister Robertus Gorfote Clericus Convenensis Dicc. publicus auctoritate Imperiali Notarius ad petitionem & requisitionem dicti Dni Garfia Petri Prioris signo meo solito signavi, &c.

SCRIPT. XI.

Litteræ absolutionis Prioris Velenensis, quæ in Ecclesia sua Apostolico interdicto supposita celebraverat. clausis ianuis. Vide ann. 1175. script. 1. num. 20. & 24. ubi non de interdicto à Sede Apostolica, sed de &c.

1 **F**RATER Guillelmus miseratone divina Episcopus Sabinenensis discreto viro Vicario in spiritualibus Ecclesiæ Concheni nunc Pastore vacantis salut. in Domino. Sznobis Frater Garfias Petri Prior de Vclès Ordinis S. Iacobi Conchenensis Dicc. lator presentium petitione monstravit, quod ipse olim prout vobis exponet, confusus de quibusdam privilegijs Ordini suo concessis in Ecclesia sua tunc auctoritate Sedis Apostolicæ occasione Tertie Decimarum, quam claræ memoriæ Fernandus Castellæ & Legionis Rex Illustris in suis Regnis auctoritate propria occupat, supposita, sicut cæteræ Ecclesiæ dictorum Regnorum, generali interdicto, clausis ianuis & non pulsatis campanis celebravit, &c. diffuse ad cautelam petitur & conceditur absolutio. Dat. Avinione sexto kalendas Iunij. Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quarto.

2 **A**lfonfus Martini Archidiaconus & Mattheus Petri, ac Sancius Petri Canonici in Ecclesia Concheni Provisores Generales totius Episcopatus Sede Vacante notum facimus per præsentis, quod Nonis Augusti anno inferiorius annotato venerabilis & discretus vir Dominus Garfias Petri Prior de Vclès

Vclès quādam nobis litteram Reverendi Patris & Domini Guillelmi Episcopi Sabinensis Pœnitentiariæ Domini Papæ curam gerentis præsentavit, cuius tenor dinoscitur esse talis: Frater Guillelmus, &c. & nos auctoritate nobis tradita, &c. denuntiamus & remittimus absolutum, in cuius rei testimonium præsentibus sigillis nostris fecimus communiri. Dat. Obte. Nonis Augusti anno Domini Millesimo trecentesimo vigesimo.

SCRIPT. XII.

De Olamo seu Huelamo & eius Comendatore Garfia de Alborno. Cardinali Egidij Patre, atque de Olami foro à Magistro D. Fernando Gonsalvi de Marañon concesso. Vide ann. 1350. script.

2. & 1376. script. 1.

SEpan quantos esta carta viene como yo Garcia Alvarez de Alborno es Ferrando mi hijo otorgamos por esta nuestra carta, que hacemos pleito es homenaje a vos Don Garcia Ferrandez por la gracia de Dios Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago es a los Trece es al Cabildo de la dicha Orden por el vuestro Castillo de Huelamo, que vos tovistes por bien dar a mi el dicho Garcia Alvarez es a Ferrando mi hijo es vuestro criado para en nuestra vida, es que despues de nuestros dias de ambos entreguemos el dicho Castillo pagandonos vos el Maestre o otro qualquier que sea Maestre quarenta mil morabetinos, que vos yo el dicho Garcia Alvarez preste sobre el dicho Castillo de Huelamo; segund se contiene en vna carta que yo el dicho Garcia Alvarez es Ferrando mi hijo tenemos de vos el dicho Maestre es del Cabildo, sellada con vuestros Sellos, &c.

Otro si por este bien que vos el Maestre es la Orden facedes a mi el dicho Garcia Alvarez es a mi hijo Ferrando, do vos yo la mi Casa de Cervera, que es en tierra de Alarcón; con seis yuntas de Bueyes enderezados; es heredamiento para es los año es vez es veinte arañadas de Vña, &c.

Otro si que la Sal de las vuestras Salinas, que son del vuestro Castillo de Huelamo, que ande por o debe andar

es ando siempre, &c. Fecha la carta en Cordova; quatro dias de Deziembre Era de M. CCC. es L. es VIII.

2 In Nomine Domini nostri Iesu Christi. Ego Ferrandus Gonçavi por la gracia de Dios Maestro de la Cavalleria de Sancti Iacobi a vna contodo el Convento de Vclès damos al Concejo de Olamo es otorgamos, que ayan el foro de Vclès, es quantos quier fomos afumaren, que den en pecha medio Morabetin, &c. E damosles demás el Pozo de las Salinas, es todaquel que Sal vendiere, peche L. Morabetinos es perda la racion de la Salina, es estos Morabetinos sean partidos, el vn tercio al Comendador, el otro tercio al Concejo, es el otro a Juez es Alcaldes.

SCRIPT. XIII.

Littera Cardin. Legati Fr. Guillelmi Perez de Baiona, ut Magister cogat Comendatores in Regno Murcia ad solvendam legationis sue Procuracionem.

FRater Guillelmus miseratione Divina Episcopus Sabinensis Apostolicæ Sedis Legatus dilecto in Christo Magistro Militiæ S. Iacobi salutem in Domino. Ex parte Venerabilis Patris in Christo Domini . . . Episcopi Cartaginensis fuit nobis oblata querela, quod Præceptores vestri Ordinis Cartaginensis Dioc. partem procuracionum nostrarum præsentis anni profata solvere contradicunt. Et licet super his per nos ipsos sufficienter providere possentus, volentes nihilominus mitius agere circa eosdem, discretionem vestram attentè requirimus, vobisque mandamus, quatinus prædictis Præceptoribus mandetis, & agatis cum eis a vestra dependentibus voluntate, quod earum nostrarum procuracionum portio ipsis imposita solvatur dicto Episcopo, ut facientes in hac parte, quod facere tenentis, non oporteat nos aliud remedium adhibere. Dat. Palentia, Tertio Idus Augusti. Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quinto. *Concordat cum originali.*

* * * * *

Script

SCRIPT. XIV.

Bulla super preceptoriarum redditibus, unde lancearum origo, adiuncta citatione post biennium, scilicet ann. 1322. facta per litteras Cardinalis Legati Fratris Guillelmi Ordinis Prædicatorum.

Ioannes Episcopus, serv. servor. Dei, Venerabili fratri Guillelmo Episcopo Sabinenſi Apoſtolice Sedis Legato ſalut. & Apoſt. ben. Cum Fratres Militiæ S. Iacobi, & Calatravenſes, & de Alcantara, & aliorum Militantium Ordinum infra tuæ Legationis terminos conſiſtentium copioſas divitias, multoſque redditus, & proventus, quibus eos non eſt dubium abundare, quos deberent contra Barbaras expendere Nationes, in uſus alios, ut accepimus à fidedignis, conſumant, volumus & fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatinus Maioribus & aliquibus alijs de præſatis Ordinibus, de quibus tuæ diſcretioni videbitur, necnon & Priore Hospitalis S. Ioannis Ieroſolymitani in Regno Caſtellæ ad eam præſentiam evocatis, & de redditibus annuis Ordinum eorundem de plano, ſumarie, ſine ſtrepitu & figura iudicij plena informatione recepta, tot equites armis, & equis benemunitos de FRATRIBUS EORUNDEM ORDINUM VEL ALIIS AD HOC SUFFICIENTIBUS in Frontaria Sarracenorum in locis videlicet, quibus magis expedite videris, eos iubeas retinere, pro quot, ipſorum neceſſarijs expenſis ac hiſ quæ dictus Prior tam pro reſponſione ordinaria Conventui ultramarino facienda, quam pro exoneratione debitorum Hospitalis eiſdem habebit ſolvere annuatim, deductis, huiusmodi ſufficere poterunt redditus, eos ad id, ſi neceſſe fuerit per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compenſando. Non obſtantibus, &c. Dat. Aviniono Nonis Decembris. Pontif. noſtri anno Quinto. *Concordat prout eſt in publico tranſumpto exceptis omiſſis.*

Frater Guillelmus miſeratione Divina Episcopus Sabinenſis Apoſtolice Sedis Legatus Venerabili & Religioſo viro Garſiæ Magiſtro Ordinis Militiæ

S. Iacobi ſalut. in Domino. Noveritis nos accepſiſſe litteras ſub hac forma: *Ioannes, &c. ut ſupra.* Nos itaque volentes procedere iuxta mandatum Apoſtolicum vos requirimus, & monemus pro primo, ſecundo, & tertio preſcripto termino vobis auctoritate, qua fungimur, in virtute ſanctæ obedientiæ mandantes, quatenus infra feſtum Beati Nicolai proximè futurum coram nobis apud Vallem Oleti, vel ubicumque nos tunc eſſe contigerit, vna cum ſex Fratribus diſcretis de Maioribus ipſius Ordinis perſonaliter comparere curetis informaturi, &c. Dat. apud Vallem Oleti, Palent. Diæc. Secundo Idus Octobris. Pontif. Domini Papæ Ioannis XXII. anno Septimo.

Anno 1221. Script. I.

Cardinalis Legati littera ſuper Decimis Conventui Canonorum de Vclès Sedis Apoſtolice immediate ſubiectis ſolvendis.

Frater Guillelmus miſeratione Divina, Episcopus Sabinenſis, Apoſtolice Sedis Legatus Venerabili in Chriſto Patri Domino Episcopo Seguntino ſalut. in Domino. Conqueſti ſunt nobis Prior & Conventus Canonorum Eccleſiæ S. Iacobi de Vclès Conchen. Diæc. Ordinis Militiæ S. Iacobi, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis, quod, licet ex ordinatione Sedis Apoſtolice, pactis, conventionibus, & compositionibus ipſorum & dilectorum in Chriſto Magiſtri, Militum, ac Fratrum Militiæ ſupradictæ legitima præſcriptione valla-tis dicti Magiſter & Fratres Decimas terrarum, Domorum, poſſeſſionum, hortorum, vinearum, molendinorum & aliorum bonorum, quæ infra limites Regni Caſtellæ obtinent, ſolvere teneantur, ipſi tamen Magiſter & Milites ac Fratres huiusmodi Decimas ſolvere nunc indebitè contradicunt in dictorum Prioris & Conventus præiudicium & gravamen. Quæcirca diſcretioni vestræ, &c. *ut in Bullis PP. Dat. Palent. Secundo Idus Iunii. Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quinto. Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

Script.

SCRIPT. II.

Bulla exemptionis à solutione reddituum Ecclesiasticorum per obitum vacantium, & super eorum restitutione, si qui percepti fuerunt. Vide ann. 1481.
script. i.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Raimundo de Serra Collectori reddituum & proventuum Beneficiorum Ecclesiasticorum per Nos in Hispaniæ partibus deputato, salut. & Apost. ben.

Oblata nobis dilecti filij Magistri Generalis Ordinis Militiæ S. Jacobi petitio continebat, quòd tu, pro eo quòd quondam Didacus Munionis Magister Generalis ipsius Ordinis debitum naturæ persolvit, redditus & proventus ipsius Magistratus ratione obitus dicti Didaci vacare prætendis, & eos tamquam vacantes niteris vindicare. Quare dictus Magister nobis humiliter supplicavit, vt te à receptione quorumcumque reddituum tam Ecclesiasticorum, quam temporalium, ad eundem Magistrum quocumque modo spectantium desistere, ipsumque super ipsis redditibus non ulterius molestare, & si quos huiusmodi occasione percepisti, sibi restitui, necnon excommunicationis & interdicti sententias in ipsum & eius loca præmissa occasione prolatas relaxari de benignitate Sedis Apostolicæ mandarem. Nos itaque ipsius Magistri supplicationibus inclinati discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus à perceptione reddituum tam Ecclesiasticorum, quam etiam temporalium, qui per dicti Didaci obitum vacaverunt, omnino desistens præfatum Magistrum super his ulterius non molestes, & si quos percepisti de his, quæ per mortem dicti Didaci, vt prædicitur, vacaverunt eidem restituas, ac huiusmodi sententias & interdictum iuxta formam Ecclesiæ studeas relaxare. Dat. Avinionæ. Decimo Kalendas Iunij.

Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Cardinalis Legati convocatoria littera iterum expedita, vt compareat Magister Ordinis in Curijs vel sessionibus Palentie habendis cum alijs Ecclesiarum Prælati super Regnorum statu reformando.

Frater Guillelmus misericordie Divina Episcopus Sabinenfis, Apostolicæ Sedis Legatus, dilecto in Christo Magistro Militiæ S. Jacobi salut. in Dño. Nuper pro statu Regnorum, & terrarum Dominio Excellentissimi Principis Dñi A. Regis Castellæ Illustris subiectorum salubriter, reformando, restauratione morum, relevatione Ecclesiarum, & pauperum, animarum salute incolarum ipsorum Regnorum & terrarum vos, & alios Prælatos dictorum Regnorum & terrarum per nostras super hoc directas litteras duximus convocandos. Et quia nec infra terminum ad hoc vobis præfixum, nec hucusque ad tam salubria, tamque appetibilia opera quantumcumque sub obedientiæ virtute vocati venistis, turbamur quàm plurimum, & de prudentia vestra miramur, necnon quicumque sanæ mentis considerantes causam huiusmodi evocationis non immeritò admirantur, quòd pro tantis communibus commodis procurandis, quanta Domino concedente, ex progressu eiusdem evocationis provenient, vt speramus, nullis parcendo laboribus, nullis indulgendo expensis statim arrepto itinere vestrum non accelerastis adventum.

2. Ne autem negligatur ex mora, quod sic pie, sicque necessarie inchoatum existit, & nunc maxime, cum propter obitum claræ memoriæ Dominiæ Mariæ Reginæ Castellæ & Legionis Regna ipsa sint Rectoris, & regiminis solatio destituta, & exposita malis multis & scandalis, quæ cotidie ibi crescent, & timentur in posterum, nisi per vos & alios celeriter occurratur, discretionem vestram iterato requirimus & monemus, vobisque mandamus, quatinus præmissis debita consideratione pensatis, quòdque Prælati, qui sicut zelatores boni communis iam diu accesserunt, expectationis vestræ

stræ & retardationis tanti negocij ratio affliguntur, & propterea convocationem huiusmodi ulterius non differri cum instantia quarunt, infra duodecim dierum spacium post præsentationem præsentium vobis factam, quorum quatuor pro primo, quatuor pro secundo & reliquos residuos quatuor pro tertio & peremptorio termino assignamus, Palentiæ vel in aliquo circumposito loco, vbi nos tunc esse contigerit, vos personaliter conferatis, nobiscum, & cum alijs ad hoc vocatis de huiusmodi pio negocio tractaturi. Alioquin in vos ex nunc prout ex tunc ex communicationis sententiam serimus in his scriptis, vobis nihilominus prædicentes aperte, quod si prædictis mandatis non parueritis cum effectu, contra vos ad graviora quantum de iure fuerit procedemus.

3. Has autem litteras in Registro nostræ Curie ad cautelam fecimus registrari, de quarum præsentatione differere viro Didaco Roderici Thesaurario Cartaginensi, Latori earum, Nuntio nostro iurato dabimus plenam fidem. Dat. Palentiæ. Quinto decimo kalend. Augusti. Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Quinto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Concordia seu conventio Magistrorum S. Jacobi & Calatrava cum Toletano Archiepiscopo super Regnorum pace & commodo procurandis.

S Espan quantos desta catta vieren como Nos Don Garcia Ferrandez e Don Garcia Lopez por la gracia de Dios Maestres de las Ordenes de las Cavallerias de Santiago e de Calatrava, veyendo el mal e la mala discordia, e el destruimiento que es en los Regnos de nuestro señor Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castilla, e de Leon, e que si esto mucho dura por nuestros pecados, vernia tiempo de non poder ya poner remedio ninguno. Por ende facemos ayuntamiento con vos señor Don Johan por la gracia de Dios Arçobispo de Toledo, Primado de las Españas, e Chanciller Mayor de Castilla, e prometemos de feer con vusco e de vos ayudar

e procurar la paz e sosiego de toda la tierra, &c.

2 Et Nos dicho Arçobispo veyendo el buen prometimiento de vosotros Maestres, e otrosi veyendo que todas las dichas cosas son verdaderas, e que por esto se podrá seguir grand servicio de Dios e de la Iglesia de Roma e del dicho señor Rey e venir grand comiengo de sosiego en los sus Reynos, tenemos por bien de poner amor con vusco, e prometemos de vos emparar e guardar a vos e los vuestros Vassallos, &c.

3 E desto mandamos fazer tres cartas de via tenor selladas con nuestros Sellos pendientes, de las quales tenga cada vno la suya. Dada en San Torcad de la Dioc. de Toledo, diez e nueve dias de Agosto, Era de Mill, CCC. e cinquenta e nueve años.

Nos Raymundus Dei gratia Abbas Montis Aragonum interfuimus supra dictis, & sumus testis. Ego Ioannes Ferdinandi Decanus Cordubensis sum testis. Ego Bernardus de Fontibus Subdecanus Toletanus sum testis. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1322. Script. I.

Cardinalis Legati litteræ super Legationis sue procurationibus secundi anni solvendis. Vide script. 3. &

1320. script. 14.

F Rater Guillelmus miseracione divina Episcopus Sabinensis, Apostolicæ Sedis Legatus Venerabili ac Religioso viro G. Magistro Ordinis Militiæ S. Jacobi, vel eius Vicario seu vicesgerenti.

Sanctissimus Pater & Dñs noster Dñs Ioannes divina providentia Papa XXII. Nos ad Castellæ & Legionis Regna, commisso tam in ipsis, quam in alijs terris Excellentissimi Principis Domini Alfonsi Castellæ Regis Illustris plenè Legationis officio, pro vrgentibus & arduis Ecclesiæ Romanæ negocijs destinavit. Cum igitur multa pro nostris & familiæ nostræ necessarijs incumbant onera expensarum, quæ sine vestro & aliorum Prælatorum Regularium & Sæcularium auxilio portare nullatenus valeremus, decrevimus pro præsentis secundo an-

no nostræ Legationis à XXVI. die Ianuarij proximo præteriti inchoato à personis Ecclesiasticis cuiuscumque status exemptis procuraciones recipere moderatas. Facta igitur de discretorum virorum consilio distributione æquali, vniuersis vestri Ordinis personis vigintinovem millia Morabatorum pro procuracionibus ipsis duximus imponenda, &c. Dat. apud Vallem Oleti Palent. Dioc. Idibus Iunij. Pontif. dicti Domini Papæ anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Provisio Hospitalium Vasconia in Lascuriensi Diocesi consistentium à Magistro facta. Vide ann. 1230 script. 1. num. 8.

Vniuersis præsentibus litteras inspecturis Garfias Ferrandi Dei gratia Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem & sinceram in Domino charitatem. Attendentes affectionem & devotionem, quam Bernardus de Gomealto Burgen. Montis Martiani Senior Adurienfis Dioc. erga nos & nostrum Ordinem habere dignoscitur, prout per dilectum nobis in Christo Magistrum Guillelmum de Gomealto Aquensis & Palentinæ Ecclesiarum Canonicum, germanum eius fuit nobis expositum, considerantes eius copiam meritorum, & obtentu ac consideratione dilecti nostri prædicti germani sui, qui nobis super hoc humiliter supplicavit, regimen & gubernationem Hospitalium & locorum de Monte-Calvo & de Mominio nostri Ordinis cum omnibus iuribus & pertinentijs suis in Lascuriensi Diocesi, quæ Hospitalia & loca discretus vir D. Ioannes de Bearnio quondam Rector & Gubernator dictorum Hospitalium tenebat in vita sua & possidebat, eidem Bernardo concedimus & donamus ad vitam suam tenore præsentium litterarum, ita quod post eius obitum dicta Hospitalia & loca cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis ac meliorationibus ad nostrum Ordinem revertantur, &c. Dat. in Lerena. Septima die Augusti. Era M.CCC. LX.

Ego Garfias Roderici Canonicus

Compostellanus. Ego Petrus Martinez Publicus Notarius in Lerena. Ego Ioannes Alfonsi Notarius in Lerena signum apposui. *Concordat cum originali, exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Cardinalis Legati litteræ contra Comendatores solvere. Procuracionem reuocantes. Vide ann. 1220. script. 14. Vbi citatio ad lanceas imponendas vigore recentis Bullæ, præsentis anno facta est.

Frater Guillelmus miseratione diuina Episcopus Sabinensis, Apostolicæ Sedis Legatus, Venerabilibus in Christo Patribus Dñis Tolet. & Hispalen. Archiepiscopis, & Zamoren. ac Conchen. Episcopis, vel eorum Vicarijs in spiritualibus salut. in Dño.

Ex parte dilecti in Christo Religiosi Viri Fratris Garfias Ferrandi Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi percepimus, quod nonnulli Præceptores & Fratres Domorum sui Ordinis partem pecuniarum ratione procuracionum nostrarum præsentis secundi anni Legationis nostræ eis per præfatum Magistrum iuxta ratam suorum proventuum impositam, quamvis ab eodem Magistro fuerint super hoc moniti iuxta formam quarundam litterarum nostrarum dicto Magistro per Nos super hoc directarum, in termino eis ad hoc præfixo tamquam inobedientes & rebelles mandatorum ipsius, immò verius nostrorum, non absque suarum periculo animarum solvere contradicunt. Propter quod memoratus Magister nobis humiliter supplicavit, ut præfatos Præceptores & Fratres inobedientes super prædictis, quos propter inobedientiam & contemptum huiusmodi excommunicationis sententiam in prædictis nostris litteris latam non est dubium incurrisse, per vestras Civitates & Dioceses excommunicatos publice nuntiari, aliasque penas contra ipsos aggravari etiam faceremus. Nos igitur nolentes sæpedito Magistro, prout nec debemus, in iustitia sua deesse, eius supplicationibus inclinati Paternitati vestræ, qua fungimur auctoritate, committimus & mandamus, quatinus per vos, vel

alium, seu alios, si vobis constiterit de prædictis, præfatos Præceptores & Fratres nominatim per vestras Civitates, & Dioeceses, dum Missarum solemniam celebrantur, tandiu excommunicatos nuntiatis publice coram populo, vel faciatis ab alijs nuntiari, & ab omnibus arctius evitari, donec super his prædicti Magistri mandatis, vel nostris potius paruerint plenarie cum effectu, & ad Nos cum eiusdem Magistri testimonio litterarum super hoc venerint absolvendi. Dat. apud Vallem Oleti, Palentinæ Dioec. Secundo Idus Novembris. Pontif. Domini Papæ Ioannis XXII. anno Septimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1324. Script. I.

Bulla absolutionis & Cardinalis quondam Legati adiuncta commissio Priori Vicensi & alijs directa cum facultate absolvendi eos, qui Procuracionem solverint, vel solvere sint parati.

Frater Guillelmus miseratione divina Episcopus Sabinensis, Venerabilibus & discretis viris Decano Tolet. & Thetaurario Patensis Ecclesiarum, ac Priori de Vclès Conchen. Dioec. salutem in Dño. Noveritis nos à Sanctissimo Patre Domino nostro Domino Ioanne Divina providentia Papa XXII. obtinuisse, & habere litteras in hac forma:

2. Ioannes Episcopus, fervus fervorum Dei, Venerabili Fratri Guillelmo Episcopo Sabinensi salutem & Apost. ben. Significasti nobis, quòd olim dum in Regnis Castellæ, & Legionis, ac cæteris Regnis & terris carissimi in Christo filij nostri Alfonsi Regis Castellæ Illustris dictioni subiectis auctoritate Apostolica plenæ Legationis officio fungereris, nonnulli Episcopi, & Ecclesiasticæ personæ etiam in Dignitatibus vel personatibus, seu officijs constitutæ, tam Religiosæ quàm Sæculares, necnon & aliqui Ordinum Militarium Magistri, Priores, Præceptores & Fratres infra eiusdem Legationis terminos constituti propter procuraciones tibi debitas, eis impositas, tibi vel personis ad receptionem procuracionum huiusmodi per tuas litteras deputatis,

is statutis ad hoc eis terminis non solitas, excommunicationis, & suspensionis sententias auctoritate tibi super hoc à nobis concessa in non solventes procuraciones huiusmodi promulgatas incurrerunt eorumque Ecclesiæ, atque loca fuerunt supposita Ecclesiastico interdicto. Quare à nobis humiliter supplicasti, vt cum ipsi super his satisfecerint, vel satisfacere sint parati, providere eis de absolutionis beneficio dignaremur. Tuis igitur supplicationibus inclinati fraternitati tuæ præsentium tenore committimus, quatinus Episcopos & personas Ecclesiasticas, necnon Magistros, Priores, Præceptores, & Fratres dictos per te, vel per alium, seu alios hac vice auctoritate nostra à prædictis sententijs, dummodo vt prædicitur, super his, pro quibus prædictis fuerunt ligati sententijs, plenarie tibi satisfecerint, absolvas iuxta formam Ecclesiæ consuetam iniuncto eis, quòd de iure fuerit iniungendum, interdictum huiusmodi, cui dictæ Ecclesiæ atque loca propter hoc fuerint supposita, relaxando. Quòd si forte ipsi vel eorum aliqui sic ligati divina celebrarunt officia vel eisdem se ingesserunt, super irregularitate inde contracta auctoritate prædicta dispenses misericorditer cum eisdem, iniungens eis poenitentiam salutarem. Dat. Avinionæ Quinto Nonas Maij. Pontif. nostri anno Octavo.

3. Cum igitur Religiosus vir Frater Gasias Magister Militiæ Ordinis S. Iacobi ratione procuracionum pro secundo & tertio annis Legationis nostræ præfatæ in assignatis sibi ad hoc terminis vel etiam prorogatis minime solutarum diversas excommunicationis sententias successive propter hoc in eum prolatas incurrissè noscatur, à quibus, cum de dictis procuracionibus satisfecerit, humiliter petijt se absolvi, de circumspectione vestra plenam in Domino fiduciam obtinentes, discretioni vestræ præsentium tenore committimus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum, dictum Magistrum, Priores, Præceptores, & Fratres dicti Ordinis, qui occasione præmissa dictis excommunicationum sententijs sunt ligati, de quibus absolvendis fueritis per ipsum seu eius speciales litteras requisiti, à prædictis sententijs au-

toritate prædicta iuxta formam Ecclesie absolvatis, ac interdictum, cui propter procuraciones huiusmodi non solutas eorum Ecclesie, seu loca constat esse supposita, relaxetis, imposita dictis Magistro & Fratribus super hoc poenitentia salutari. In cuius rei testimonium præsentis litteras fecimus nostri sigilli pendentis munimine communiri. Dat. Avinione Anno Nativitatis Domini Millesimo, trecentesimo, vicesimo quarto. Indictione septima, die XXIV. mensis Maii. Pontif. Sanctissimi Patris & Dñi, Dñi Ioannis Papæ XXII. anno Octavo. *Concordat prout est in publico instrumento.*

SCRIPT. II.

Bulla ad subrogandum Iudicem pro Bracharenſi Archiepiſcopo in cauſa contra Magiſtrum & Fratres Ordinis in Portugalia. Vide ann. 1317. ſcript. 2

OMnibus præsentis litteras inspecturis Bertrandus miseracione divina Archiepiscopus Obredunensis, & Audientie litterarum contradictarum Domini Papæ Auditor salutem in Domino. Noveritis, quod Magister Bernardus de Gotrico in Romana Curia Procurator Venerabilium & Religiosorum Virorum Garfiaz Magistri & Capituli Ordinis Militiæ S. Jacobi impetravit litteras Apostolicas per audientiam Dñi Papæ sub hac forma.

2 Ioannes Episcopus, &c. dilecto filio Theſaurario Ecclesie Pacensis salut. &c. Sua nobis Magister Garfias & Fratres, &c. *enarratur diffuse cassus & quaestio inter Magistros Generalem Castellæ & Provinciale in Portugalia, ut supra in Celestino, Bonifacio, & Ioanne eodem. Diversis tamen vocibus & circa finem prosequitur sub hac forma:* Fuit nobis humiliter supplicatum, ut eidem Archiepiscopo Bracharenſi aliquem Episcopum vel alium probum virum subrogare dignemur. Nos itaque de circumspectione Ven. fratris nostri Episcopi Silvensis plenam in Domino fiduciam habentes super omnibus supradictis in præfata commissione contentis, ipsi Bracharenſi Archiepiscopo dictum Episcopum Sil-

vensem subrogavimus mandantes eidem, ut in eodem negotio auctoritate dictarum litterarum præfatis Compostellano & Bracharenſi Archiepiscopis directarum procederet, sicut idem Bracharenſis, si impeditus non fuisset, procedere debuisset. Et licet dictus Episcopus Silvensis, & Ioannes Patinus Theſaurarius & Ioannes Fabri Canonicus Ecclesie Compostellanæ, quibus dictus Archiepiscopus Compostellanus commiserat, licet non totaliter, vices suas, expensas iustas & moderatas habuissent, & etiam recepissent, tamen idem Episcopus, Theſaurarius & Canonicus minus veraciter asserentes, se expensas huiusmodi non integraliter habuisse, in Garfiam Petri Fratrem & Procuratorem dicti Magistri Generalis & Capituli excommunicationis sententiam promulgaverunt, ipsumque, & ei participantem excommunicatum fecerunt, & faciunt publice nuntiari. Propter quod ex parte ipsorum Magistri & Capituli ad ipsam Sedem extitit appellatum. Sed dicti Magister & Capitulum iusto, ut asserunt, impedimento detenti non sunt appellationem huiusmodi infra terminum legitimum profecuti, quare nobis humiliter supplicarunt, ut huiusmodi lapsu temporis non obstante providere sibi super hoc de opportuno remedio dignemur. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quantum vocatis, qui fuerint vocandi, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit appellatione postposita decernas faciens, quod decreveris, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, &c. Dat. Avinione sexto Kaled. Iunij. Pontif. nostri anno Octavo.

3 Discretus Vir Garfias Petri Procurator & procuratorio nomine Garfiaz Magistri & Capituli prædictorum in nostra postmodum præsentia constitutus cum instantia & pluries requisivit, ut sibi expedire & absolvere prædictas litteras Apostolicas penes nos existentes de mandato Domini nostri Papæ nobis facto speciali, dignemur. Nos vero eidem Garfiaz Petri Procuratori respondemus, quod super expeditione dictarum litterarum dictum Dominum Papam consulere volebamus, pro eo quod ex eius parte man-

datum nobis fuerat; quod essemus cauti, ne aliqua littera impetraretur in Audientia super negotio inter Magistros Militiæ S. Iacobi Castellæ & Portugaliæ sine speciali conscientia, & licentia ipsius Domini Papæ. Quare idem Gargas Petri potestatus est, quod sibi & dictis Dominis suis Magistro & Capitulo in causa appellationis huiusmodi tempora non currant, nec præiudicium generetur cum idem se in Romana Curia presentaverit occasione prædictæ appellationis, & prosecutionis testimonium præsentis litteras fieri fecimus, & Audientiæ contradictarum sigillo muniri. Dat. Avinione, secundo Idus Iunii. Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Octavo. Anno vero Domini M. CCC. XXIV. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1325. Script I.

Bulla commissionis contra Oxomensem Episcopum super loco seu Oppido de Vzzero ad Yolandam Regis Sancij filiam spectante ex successione materna.

Ioannes Episcopus, &c. Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

Significavit nobis dilecta in Christo filio Nobilis mulier Yolanda nata claræ memoriæ Sancij Regis Castellæ & Legionis, relicta quondam Fernandi Roderici de Castro vidua, quod Ven. frater noster Episcopus Oxomensis suffraganeus tuus locum de Vzzero Oxomensis Dioc. spectantem ad dictam Yolandam ex successione materna cum domibus, possessionibus, & rebus alijs, ac iuribus, & pertinentijs univrsis ad ipsum locum spectantibus contra iustitiam occupavit, & detinet occupatum in eidem Yolandæ præiudicium & gravamen. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis simpliciter & de plano sine strepitu & figura iudicij causam audias & debito sine decidas, faciens quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, &c. Dat. Avinione Idibus Novembris. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla ad conferendum Yolandæ Habitum Ordinis & expressam professionem recipiendam per Toletanuræ forsan in Curia. Vide 1326.

script. 1.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili Archiepiscopo Toletano, salut. & Apost. ben.

Accedens ad Apostolicam Sedem dilecta in Christo filia Nobilis mulier Yolanda nata claræ memoriæ Sancij Regis Castellæ & Legionis, relicta quondam Fernandi Roderici de Castro vidua, devota nobis insinuatione monstravit, quod ipsa iam ex diu post obitum eiusdem Fernandi disposuit abiectis vanitatibus sæculi sub regulari habitu Domino famulari, diesque suos in Ordinis Militiæ S. Iacobi Religione finire. Nos igitur eandem Nobilem, cuius mentem sic Omnipotens Deus suæ pietatis gratia illustravit, vt caduca respuat, & æterna prompto desiderio concupiscat, volentes in huiusmodi suo laudabili proposito confovere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si mulieres in Sorores confueverunt recipi in Ordine supradicto, & hoc videris expedire, eidem Nobili eiusdem Religionis habitum auctoritate nostra studeas impertiri; ac professionem expressam eiusdem Ordinis, quam sicut asserit iam ex diu fecit in corde, & nunc facere expresse desiderat, recipias ab eadem, Dat. Avinione. Idibus Novembris. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ad conferendam Yolandæ gubernationem Monasterij Sancti Spiritus, ubi de fundatrice Doña Maria Atendez, de qua vide ann. 1270. script. 2. & 1272. script. 1.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Ioanni Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. bened.

i Dilectam in Christo filiam Nobilem mulierem Yolandam natam claræ

re memorie Sancij Regis Castellæ relictam quondam Fernandi Roderici de Castro viduam, cuius mentem sic Omnipotens Deus suæ pietatis gratia illustravit, vt caduca respuens æterna prompta desiderio concupiscens abiectis vanitatibus sæculi cupiat sub regulari habitu Domino famulari, dietque suos in Ordinis Militiæ S. Jacobi Religionis finire, volentes in huiusmodi proposito confovere tibi damus per alias nostras litteras in mandatis, vt, si in dicto Ordine mulieres consueverunt recipi in Sorores, & hoc expedire videris, eidem Nobili habitum Religionis eiusdem auctoritate nostra studeas impertiri, & professionem expressam eiusdem Ordinis recipias ab eadem.

2. Cum itaque, sicut eadem Nobilis devota nobis insinuatione monstravit, dudum dilectus filius Magister dicti Ordinis sibi concesserit, & commiserit quoddam membrum dicti Ordinis situm in Civitate Salamantina, quod Monasterium Sancti Spiritus vulgariter nuncupatur, quod quidem Monasterium quondam Maria Melendi Amita eiusdem Yolandæ fundavit, & contulit Ordini memorato, dictaque Maria illud tenuerit vsque ad obitum suum ex concessione Ordinis supradicti, post cuius obitum alijs Dominabus fuisse dicitur successivè concessum, vbi etiam dicuntur existere Sorores sub habitu dicti Ordinis Domino servientes, dictaque Nobilis nobis humiliter supplicaverit, quòd cum dictum Monasterium à sui ipsius fundatione per mulieres sit solum gubernari, providere sibi de gubernatione seu regimine dicti Monasterij, misericorditer dignaremur. Nos ipsius in hac parte supplicationibus inclinati fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatinus, si est ita, eidem Nobili, postquam in tuis manibus, si eam vt præmittitur ad professionem recipendam duxeris, expresse professã fuerit Ordinem supradictum, regimen eiusdem Monasterij, si à sui fundatione, vt præmittitur, per mulieres sit solum gubernari, cum omnibus iuribus & pertinentijs suis Apostolica auctoritate concedas, si hoc videris expedire, faciens sibi à suis subditis obedientiam & reverentiam

debitam exhiberi.

3. Ac nihilominus, cum redditus bonorum eiusdem Monasterij Recentorum Florenorum Auri, sicut dicitur, valorem annum non excedant, qui eiusdem Yolandæ generis conditione pensata iuxta eius personæ decentiam, & ad suam & earundem Monialium ibidem morantium congruentem sustentationem sufficere minime dicuntur, eidem Yolandæ Domos, & possessiones de Tauro, & eius districtu, ac Comendam de Portu Zamoren. & Astoricen. Diocesum ad dictum Ordinem pertinentes, quæ à triginta annis per laicos, vt asseritur, sunt detentæ, quarumque redditus septingentorum & quinquaginta Florenorum Auri valorem annum non excedunt, cum eadem Nobilis paratam se offerat ipsas de dictorum laicorum manibus liberare, cum omnibus bonis, & possessionibus, Vassallis, iuribus, & pertinentijs earundem, si præmissis veritas suffragetur, prædicta auctoritate concedas & assignes Nobili supradictæ per eam, quamdiu vixerit, tenendas & etiam possidendas, ita quòd post eius secessum, vel decessum Domus, possessiones, & Comenda prædicta ad Ordinem redeant supradictum.

4. Non obstantibus quibuscumque statutis & consuetudinis contrarijs, iuramento confirmatione Apostolica, vel qualibet firmitate vallatis. Aut si eidem Magistro & dilectis filijs Fratribus eiusdem Ordinis communiter vel divisim à Sede Apostolica indultum sit, quod ad receptionem, vel provisionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, vel quod de Monasterijs sive membris eiusdem Ordinis nequeat alicui provi-deri per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis, contradictores per censuram Ecclesiasticam compescendo. Dat. Avinion.

ne. Idibus Novembris. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla commissionis super Decimis contra Priorem S. Marci, qui Yolandam tanquam Sæcularem Monasterij Administratricem coram Salmant. Vicario convocaverat.

Ioannes Episcopus serv. servor. Dei, dilecto filio Archidiacono de Valderas in Ecclesia Legionensi salut. & Apost. ben.

1. Sua nobis Nobilis mulier Yolanda Patrona Monasterij Monialium Sancti Spiritus Salamantini, Ordinis Militiæ S. Jacobi, & Conventus ipsius Monasterij petitione monstrarunt, quod regimen & gubernatio & administratio dicti Monasterij cum omnibus iuribus & pertinentiis suis eidem Yolande per speciale Privilegium Apostolicæ Sedis plenariè sunt commissa.

2. Verùm Fernandus Roderici Prior Monasterij Sancti Marci Legionensis per Priorem soliti gubernari dicti Ordinis asserens, quòd ipse secundum Regulam dicti Ordinis tricessimam partem omnium fructuum provenientium de quibusdam possessionibus, & iuribus dicti Monasterij Sancti Spiritus ab eodem Monasterio nomine Decimarum recipere debebat, dictam Yolandam, petendo eam compelli tamquam Administratricem dicti Monasterij Sancti Spiritus ad dandum sibi tricessimam partem fructuum prædictorum, coram Fernando Ioannis Canonico Salamantino, Vicario Generali Venerabilis fratris nostri Episcopi Salamantini non ex delegatione Apostolica fecit ad iudicium evocari.

Dicta vero Patrona, cum dictum Monasterium Sancti Spiritus plures possessiones haberet & iura; & in Regula dicti Ordinis multa & diversa capitula sint expressa, possessiones & iura ac capitula dictæ Regulæ, super quibus contra dictam Administratricem idem Prior agere intendebat, in oblato sibi libello per Priorem eundem exprimi postulavit, & quia dictus Canonicus eam super hoc audire denegans, ipsam ad respondendum super præmissis sine huiusmodi possessionum

iurium & capitulorum expressione contra iustitiam compellebat, dicta Yolanda sentiens ex his indebite se gravari ad Sedem Apostolicam appellavit. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, revocato in statum debitum quidquid post appellationem huiusmodi inveneris temere attemptatum, audias causam, &c. Alioquin remittas examen, appellantem in expensis legitimis condemnando. Dat. Avinione, tertio Kalendas Decembris. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. V.

Bulla commissionis super Decimis in causa tempore messium acta, quo circa rem rusticam versabatur conventa Yolanda.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Archidiacono de Valderas in Ecclesia Legionensi salut. & Apost. ben.

Sua Nobilis mulier Yolanda Patrona Monasterij, &c. *ut supra*, petitione monstravit, quòd cum Fernandus Roderici Prior Monasterij S. Marci Legionensis per Priorem soliti gubernari dicti Ordinis, eandem Yolandam super certa parte annuorum reddituum, fructuum, & iurium ad dictum Monasterium S. Spiritus spectantium, quæ idem Prior ad se expectare falso dicebat, coram Fernando Ioannis Canonico Salamantino, Vicario Generali Venerabilis fratris nostri Episcopi Salamantini non ex delegatione Apostolica fecisset ad iudicium evocari, dicta Yolanda ex eo sentiens ab eodem Vicario indebite se gravari, quòd ipsam tempore messium feriato circa rem rusticam occupatam litigare compellebat, cum non vrgeret necessitas, nec pietas suaderet, ad nostram audientiam appellavit. Quocirca discretioni tuæ, &c. *ut proxime supra*, in expensis legitimis condemnando. Dat. Avinione, Decimo nono kalendas Ianuarij. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno

Anno 1326. Script. I.

*Remunatio Habitus & Administrationis
Monasterij Sancti Spiritus coram Magi-
stro facta, quia ab ipso non autem à Sede
Apostolica Ordinis Habitus & bona
obtineri debent. Vide ann.*

1247. script. 3.

1 **S**Epan quantos esta carta vie-
ren como Yo Doña Violante hija del muy Noble Rey D. Sancho è muger que fui de D. Ferrant Rodriguez de Castro, Freyra de la Orden de Santiago, porque Yo non sabia nin era cierta de la Constitucion è Establecimiento è Ordenamiento de la dicha Orden, que es sabido, que ninguno justamente non puede aver el Abito nia provision de las Casas de la Orden, à menos de seer esto avido por el Maestre de la dicha Orden. Et Yo aviendo voluntad de tomar el Abito è servir à Dios so profesion de la dicha Orden non entendiendo nin teniendo, que esto ferie prejuicio de la dicha Orden, ganè rescritos de nuestro señor el Papa, en que embiò encomendar este fecho à mi pedimiento al Arçobispado de Toledo que me diesse el Abito, &c. è para la mi provision el Monesterio de Sancti Spiritus que ha la Orden en Salamanca, è la Comienda del Puerto, è lo que ha la Orden en Toro, è en el Obispado de Astorga, è de Zamora, porque Yo dezia que lo facaria de poder de Legos, en que era de treinta años acá.

2 E porque veo è entiendo, que en todo esto Yo iba contra el ordenamiento è establecimiento de la dicha Orden, è porque es mas onestad, è mas sin peligro de mi alma recibir el Abito è las Casas de la Orden del Maestre è averlo por èl, ante que por otre, renuncio el recibimiento del Abito, que el dicho Arçobispo de Toledo me diò; è otrofi renuncio todo el poder que Yo he è podria aver en el dicho Monesterio de Sancti Spiritus, &c.

3 Por ende vengo à vos D. Garcia Ferrandez por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago recibir de vos el Abito è la merced de la Orden queriendo vos obedecer como à Maestro è à Señor,

è renuncio que vos non demande ninguna cosa salvo el pan è el agua, è la otra merced que vos è la Orden me quisieredes fazer de los bienes.

4 E desto vos di esta carta seellada con mi Seello de Cera colgado, è roguè à Bartholome Sanchez Escrivano publico del Concejo del Campo de Critana, que la signasse de su signo. Dada en el Campo de Critana, treinta dias de Mayo, Era de M. CCC. è LX. è IV. años. *Concordat cum originali exceptis omisisis.*

Anno 1327. Script. I.

Bulla commissionis contra Magistrum & Fratres Portugalia, ut omnes conscripti processus ad Romanam Curiam transmittantur. Vide folior. num. anni.

1329. script. 1. & 2.

IOannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Compostellano & dilecto filio Archidiacono Vifensi salut. & Apost. ben.

1 Dudum inter dilectos filios Magistrum Generalem, & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi Castellæ & Legionis ex parte vna, & Magistrum Provinciale, & Fratres eiusdem Ordinis Portugaliæ & Algarvij Regnorum ex altera ratione quorundam statutorum & ordinationum factorum per scel. record. Nicolaum Papam Quartum, necnon confirmationum & approbationum postmodum per sanctæ memoriæ Cælestinum Papam Quintum subsecutarum, ac propter quasdam revocationes, cassationes, & irritationes postmodum habitas super præmissis per bonæ memoriæ Bonifacium Papam Octavum prædecessores nostros orta materia quæstionis, tandem tibi frater Archiepiscopo & bonæ memoriæ Joanni Archiepiscopo Bracharensi eius proprio nomine non expresso nostris dedimus litteris in mandatis, vt in aliquo seu aliquibus locis dictorum Castellæ & Legionis seu Portugaliæ & Algarvij Regnorum, quæ semel, & quotiens expedire videretis, duceretis eligenda, convenientes, ac coram vobis vocatis, quos videretis evocandos, & habentes præ oculis solum Deum tam causis in eisdem litte-

his enarratis, quam alijs coram vobis ab eis quorum interesset, proponendis, ac omnibus & singula præmissa contingentibus, & circumstantijs vniversis, quæ propter conditionem dictorum Regnorum & Ordinis existerent attendenda, tam per considerationem vestram, & præsentaneam visionem, quam à Prælati Religiosis, & personis alijs maturis, & gravibus illarum partium, quæ super his zelum divinum haberent, & publicum bonum attenderent, informatione, & instructione de plano & sine strepitu & figura iudicij recepta, quæcumque super præmissis inveniretis, quæque vobis etiam in hac parte per nos tenenda, statuenda, & etiam ordinanda salubrius viderentur, cum causis, conditionibus, rationibus, & circumstantijs vniversis, per quas possemus plenius informari, & securâ conscientia procedere in eisdem, nobis per vestras litteras earundem litterarum nostrarum seriem continentes sub sigillis vestris curaretis fideliter intimare, sicque nos de omnibus, quæ in dicto negotio attendenda forent plenè & dilucidè informando, quod super his omni circumscriptione cessante, quæ accepta essent Deo, prædictis Regnis, & Ordini profutura, fideique ac fidelium profectum respicerent, & grave scandalum non inducerent, ad Dei laudem & gloriam statuere & ordinare tam provide, quam salubriter valeremus, prout in dictis litteris nostris plenius continetur.

2 Deinde ad audientiam nostram fidedigna relatione deducto, quod idem Archiepiscopus Bracharensis adeo erat senio, & corporis imbecillitate confectus, quod de vicina eius morte verisimiliter timebatur, nec executioni præmissorum intendere poterat commode per se ipsum, Nos eidem Archiepiscopo Bracharensi Venerabilem fratrem nostrum Silvensem Episcopum in prædicto negotio duximus subrogandum, & cum per te, præfate Archiepiscopi, vel subdelegatum tuum, dictumque Episcopum super præmissis ad quam plures actus processum fuisset, demum nos fide dignis relationibus intellecto, quod præfatus Episcopus certis ex causis rationabilibus præmissorum executioni ulterius intendere non valebat, Nos te fili Archi-

diacone præfate Episcopo per nostras certi tenoris litteras subrogavimus super negotio memorato.

3 Cum autem per processus auctoritate dictarum litterarum nostrarum tam per præfatos Archiepiscopum Bracharensis & Episcopum Silvensis vnâ tecum præfate Archiepiscopi, quam per vos post huiusmodi subrogationem habitos de prædicto negotio, eiusque circumstantijs desideremus plenius informari, vt ad decisionem ipsius salubriter auctore Dño, procedere valeamus, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quantum omnes processus super præmissis habitos per manum publicam fideliter in scriptis redactos, & informationes alias, quas circa hæc videritis faciendas, sub sigillis vestris inclusos nobis quantoties destinare curetis.

4 Volumus insuper, quod per vos vel alium seu alios prædictas partes peremptoriè ex parte nostra, citetis, quod infra trium mensium spacium post citationem huiusmodi per se vel per procuratores legitimos sufficienter instructos cum omnibus iuribus, & munimentis eorum huiusmodi causam tangentibus compareant coram nobis ordinationem, provisionem & voluntatem nostras super prædictis omnibus audiruræ, diem vero huiusmodi citationis & formam, & quidquid inde feceritis, nobis per vestras litteras, vel instrumentum publicum harum seriem continentes, vel continens fideliter intimare curetis. Dat. Avinione. Kalendis Iulij. Pontif. nostri anno Vndecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Regis littera de Ordinis libertate à solutione Tertiarum, vulgò Tercias Reales; aliter: el Noveno, vel tertia pars tertia fabricarum. Vide ann. 1234. script.

11. & 1244. in Concordijs script. 12.

1 **D.** Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Toledo, de Leon, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, del Argarve, è Señor de Vizcaya, è de Molina, à qualquier, à

qualesquier que aya de recabdar en renta ò en fieldat, ò en otra manera qualquier las Tercias en todas las Villas è Lugares, que el Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è la dicha su Orden han en el mio Señorio, que esta mi carta vieren, ò el traslado de ella signado de Escrivano publico, salud è gracia.

2 Sepades que siendo en Sevilla conmigo Don Vasco Rodriguez, Maestre de la dicha Orden informome, en como en tiempo de los Reyes onde yo vengo, ni en el mio fasta aqui nunca en ningunos Logares de su Orden demandaran las Tercias ni las cogieran, ni les fuera nunca demandadas en ningun tiempo fasta aqui. E que agora que vos que pendrades à los Vassallos del è de su Orden, diziendo que vos paguen los Morabetinos, que montan las dichas Tercias, segun lo pagan en los otros Logares del mio Señorio, è pidiò mi merced, è que lo toviesse por bien.

3 Porque vos mando, que non pendredes nin tomedes ninguna cosa de lo suyo à los Vassallos del dicho Maestre ni de su Orden por razon de las dichas Tercias, pues son del dicho Maestre è de su Orden. E si alguna cosa le tenedes pendrado ò tomado por esta razon, que se lo tornedes luego sin ningun detenimiento, en manera que les non mengue ende ninguna cosa. E non fagades ende al por ninguna manera, &c.

4 E desto mandè dar al dicho Maestre esta carta sellada con mi Sello de plomo colgado. La carta leida dagela. Dada en Sevilla diez è ocho dias de Seriembre. Era de Mill CCC.LXV. años. Yo Diego Ferrandez de la Camara la fiz escrivir. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1329. Script. I.
Testimonium super taxatione dierum in apportando processu in causa contra Fratres Ordinis in Portugalia. Vide ann. 1327. Script. I.

NOverint vniversi hoc præsens publicum instrumentum inspecturi, quod Nobilis vir Bernardus Scafredi Clericus Vabrensis Dioc. existens in præsentia mei Notarij & testium infrascriptorum recognovit &

in veritate confessus fuit, se habuisse, & numerando recepisse CCCL. Turonenses argenti à Petro Lupi de Baccia Comendatore Domorum de Monte Ferrando & de Canena, Procuratore que Ordinis Militiæ S. Iacobi nunc absente, in quibus quidem CCCL. Turonensibus argenti Domus Militiæ S. Iacobi eidem Bernardo tenebatur pro apportatione quorundam processuum habitorum coram Reverendo in Christo Patre Domino Archiepiscopo Compostellano & Venerabili Magistro Domino Petro Sanchez Archidiacono Vifensi in causa, quæ ex commissione Domini nostri Papæ coram ipsis Dominis Archiepiscopo & Archidiacono aliquandiu ventilata extitit inter Milites seu Fratres Domus Militiæ S. Iacobi habitantes in Castella ex parte vna, & Fratres seu Milites eiusdem Ordinis habitantes Portugaliæ ex parte altera, qui processus traditi fuerant dicto Bernardo per prædictos Archiepiscopum, & Archidiaconum pro apportando ad Romanam Curiam, & per ipsos fuerunt taxati in die sex Turonenses argenti; & pro stipendijs C. XXX. dierum fuit ordinatum per Reverendum in Christo Patrem Dominum Petrum digna Dei providentia Episcopum Penestinum S. R. Ecclesiæ Vice-Cancellarium, quod darentur eidem Bernardo CCCC. L. Turonenses per prædictum Petrum Lupi. De quibus omnibus Balduinus de Aladren Scutifer & familiaris dicti Petri Lupi requisivit me infrascriptum Notarium, &c.

Datum Avinionie die vicesima octava mensis Februarij, anno à Nativitate Domini M.CCC. XX. IX. Indictione Duodecima. Pontif. Dñi. Ioannis Papæ XXII. anno Tertiodecimo. Ego Petrus Cluselli Clericus Ruthensis Dioc. Apostolica auctoritate Notarius interfui, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Script

SCRIPT. II.

*Testimonium super taxatione scriptorum
CCCC. XL. folior. processus prædicti, &
aliud super solutione salarij cuiusdam sub
Procuratoris in Curia. Vbi Generalis
erat Procurator Petrus Lupi
de Baeza.*

IN Nomine Domini, Amen.
Anno Nativitatis eiusdem
MCCC. XX. IX. Indictione Duode-
cima. Pont. Dñi. Ioannis Papæ XXII.
anno Tertiodecimo, die vero, &c. Re-
verendus Pater in Christo Dñus Pe-
trus Dei gratia Episcopus Penesinus
præcepit NN. & N. Notarijs, quòd
iurarent, & ipsi iurarent bene & fide-
liter examinare, & extimare, quan-
tum Magister Bernardus Bruni Nota-
rius dicti Dñi Penesini debebat reci-
pere & habere pro scriptura, quam fa-
ciebat de mandato suo de remissione,
& attestacionibus, & processu causæ
seu negocij Magistri & Ordinis Mili-
tiæ S. Iacobi præsentis Fratre Petro Lu-
pi Procuratore Magistri & Ordinis
prædictorum. Qui Notarij visis scrip-
turis, & ipsarum computatis dictioni-
bus, lineis, & folijs, dixerunt iuxta
suas conscientias, quòd dictus Frater
Petrus det & solvat dicto Magistro
Bernardo Notario, novem grosos Tu-
ronenses argenti pro quolibet comple-
to folio scripturarum prædictarum, in
quibus scripturis erant quadringenta
& quadraginta folia omnibus compu-
tatis. Actum Avinione in Domo ip-
sius Dñi Penesini, testibus, &c. Et ego
Bernardus de Gotrico Caturcensis
Dioc. Apostolica & Imperiali auctori-
tate Notarius interfui, &c.

2 In Nomine Domini. Amen.
Anno Nativitatis eiusdem M. CCC.
XXIX. Indictione Duodecima. Die
vero Viceesimo sexto Mensis Iunij.
Pontif. Sanctissimi Patris & Domini
nostri, Domini Ioannis Papæ XXII.
anno XIII. in præsentia mei Notarij
& testium infra scriptorum Magister
Michael de S. Victore in Romana Cu-
ria Procurator confessus fuit, se rece-
pisse à Religioso viro Fratre Petro Lu-
pi Procuratore Generali Magistri &
Ordinis Militiæ S. Iacobi octo florenos
auri pro salario unius anni ratione sub-

stitutionis per ipsum Fratrem Petrum
factæ de dicto Michaeli, & de Fer-
nando Ioannis in dicta Curia Procura-
tore. Et dictus Fernandus confessus
fuit, se recepisse à dicto Fratre Petro
quinque Florenos auri pro causis, quas
dixit in dicta Curia se gessisse. De qui-
bus octo & quinque Florenis dictum
Fratrem Petrum absolverunt. Actum
Avinione in Camera præfati Fernandi
Ioannis præsentibus, &c. Et ego Tho-
mas Iacobi de Adria publicus Aposto-
lica & Imperiali auctoritate Notarius
interfui, &c.

SCRIPT. III.

*Prologus Procuratoris Ordinis ad librum,
quem composuit, adiunctis duabus notabi-
libus sententijs, quarum prima capi diffi-
cillis innuere videtur, quòd melius est non
habere, cum raptores non puiantur.*

*Idemque tuuc malus annus
melior est, &c.*

EStos treinta è tres Capítulos que
aqui son escritos fueron escogi-
dos è facados de algunos libros de di-
chos de Apostoles è de Confessores è
de Sanctos Padres, è de Philosophos è
de otros Sabios, è puestos ordenada-
mente en esta escriptura, porque la No-
ble è honrada Cavalleria de la Orden
de Santiago, que continuamente ha de
facer en fecho de armas à servicio de
Dios è del Apostol Santiago, è del
Rey, è à enfalçamiento de la Fè Ca-
tholica, è non pueden estudiar en li-
bros, brevemente puedan leer esta pe-
queña escriptura, porque puedan se-
gún Dios è su Orden vivir honrada-
mente, è salvar sus tiempos. Peronque
esta obra es assaz pequeña, es muy
provechosa à todos los Maestres è
Freires que la querràn oir, è della
querràn obrar, ca por ella podrán hon-
rar sus cuerpos è salvar sus animas. E
como quier que Pero Lopez de Baeza
Comendador de Monferrando è de Ca-
nena è Procurador General por el
Maestre è por la dicha Orden en la
Corte de Roma, non fue digno de ser
Freire en Orden de tan honrada Ca-
valleria como la del Apostol Santiago
pero por alguna merced que Dios è el
Maestre Don Garci Fernandez è el
Maestre Dñn Vasco Rodriguez è la

dicha Orden le hicieron, atreviéndose à la su merced, como aquel que es Freire suyo è su fechuta, trabajò de ver algunos libros de los que dichos son, en que fallò muy mucho buenas cosas, de que sacò algunas que en este libro son ecriptas: entendiendo, que como quier que en los Maestres è en los Freires non oviesse que reprehender; mas porque los que eran en buena vida la continuassen segun los castigos, que en este libro fallaràn, si dellos quisieren obrar. E pidovos por merced como aquel que es todo vuestro, que si en alguna cosa errò atreviéndose mas que debia, que el sea perdonado. Ca verdaderamente buena intencion le movió à trabarse en esta obra, que tanto le pareció ser buena para el servicio de Dios è de su Orden.

Cap. 8. *de iustitia Magistri cum misericordia, ibi*: Ca el mejor tiempo que puede ser, es quando ha en la Orden Maestre derecho. E sobre esto es dicho: Mejor es el mal año que viene en tiempo de Maestre sin justicia.

Cap. 25. *de voluntate & intellectu, ibi*: A las vezes el fesso de los Omes es durmiente, pero los que lo han menester despiertanlo. Mas la voluntad siempre està despierta, è por ende muchas vezes vence al fesso.

SCRIPT. IV.

Facultas Magistro D. Vasco concessa ad eligendum confessorium ad biennium, & alia D. Garzia quondam Magistro que falsitatis suspitio ne non caret.

Cancelinus miseratione divina, Episcopus Albanensis, dilecto in Christo Fratri Velasco Roderici Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem in Domino.

Ut animæ tuæ salubriter consulatur, auctoritate Domini Papæ cuius penitentiariæ curam gerimus devotio- ni tuæ concedimus, quatinus aliquem discretum & idoneum Presbyterum in Confessorem eligere valeas, qui super peccatis, quæ sibi confiteberis, nisi talia sint propter quæ merito sit Sedes Apostolica consulenda, tibi auctoritate prædicta provideat de debita absolu- tionis beneficio & penitentia salutari,

hinc ac biennium quotiens fuerit oportu- num. Vota verò peregrinationis, & abstinentiæ, si qua emisisti, quæ commode servare non potes, Ultrama- rino, & Beatorum Petri & Pauli ac- que Iacobi Apostolorum votis dumtaxat exceptis, commutet tibi hæc vice idem confessor in alia opera pietatis. Dat. Avinione Quarto Nonas Maii Pontif. Domini Ioannis Papæ XXII. anno Terciodecimo.

2 Ganselinus miseratione divina, Episcopus Tusculanus atque Domini Papæ Generalis Pœnitentiarius Religio- sio viro Dompno Garzia Fernandi quondam Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salutem in dulcedine Crucifixi- Religionem tuam relatione sincera cognoscens, & auctoritate Papæ quo- niam nostræ præsentis adire non po- tes tenore tibi concedo præsentium, quòd possis accipere vnum de Ordine mendicantium Confessorem, qui au- thoritate præmissa te absolvat, &c. *sufficiat huicque transcripsisse suscri- ptum instrumentum.*

SCRIPT. V.

Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu vel alia in præiudicium Ordinis factos.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepis- copo Tolerano salutem, & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quòd tam dilecti filij Magister & Fratres Domus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Velès, Conchen. Dioc. quàm præ- decessores eorum Decimas, terras, Domos, vineas, prata, pascua, ne- mora, molendina, piscarias, reddi- tus, iura, iurisdictiones, & quedam alia bona ipsius Ordinis, datis super hoc litteris, confectis exinde publicis instrumentis, interpositis iuramentis, factis renuntiationibus, & pœnis adie- ctis in gravem ipsius Ordinis læsionem nonnullis Clericis, & laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus, & alijs perpetuo ad firmam, vel sub censu annuo concesserunt, quorum aliqui dicuntur super his confirmationis litteras in forma communi à Sede Apostolica im- petrasse. Quia verò nostra interest su-

per hoc de opportuno remedio providere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus ea, quæ de bonis ipsius Domus per concessiones huiusmodi alienata inveneris illicitè vel distracta, non obstantibus litteris, instrumentis, iuramentis, renuntiationibus, pœnis, & confirmationibus supradictis ad ius & proprietatem eiusdem Domus legitime revocare procures, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Avinione Tertio Nonas Iunij. Pontif. nostri anno Tertio decimo. *Concordat eum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla contra quemdam usurarium, qui locum seu Villam de Dosbarrios sub illicito contractu possidebat, ubi præcipitur, quod ante alia detentor relaxet iuramentum.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram noveris pervenisse, quod Petrus Sugerij Domicellus tuæ Dioc. quemdam locum vocatum Duorum-Bariorum dictæ Dioc. dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi de Velès Conchenis Dioc. sub falsæ venditionis specie in fraudem usurarum simulatè conceptæ titulo pignoris detinet obligatum, licet ex eo perceperit ultra sortem, de non repetendo dicto loco, & fructibus ex eo perceptis non computandis in sortem extorto ab eis iuramento, confectis exinde publicis instrumentis, datis super hoc litteris, factis renuntiationibus, & pœnis adiectis. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, dictum pignorum detentorem, ut relaxet huiusmodi iuramentum, & monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam, eoque relaxato pignus ipsum, & quidquid ultra sortem percepit ex eo, instrumentis, litteris renuntiationibus, & pœnis prædictis

nequaquam obstantibus, Magistro & Fratribus restituat supradictis; per pœnam in Lateranensi Concilio contra usurarios editam, appellatione remota, compellas. Testes autem, &c. ut supra. Dat. Avinione, tertio Nonas Iunij. Pontif. nostri anno Tertio decimo. *Concordat eum originali exceptis omisis.*

Anno 1330. Script. I.

Privilegia Monasterio S. Spiritus & eius Vassallis de la Puebla intra Muros Salamant. consentientibus concessa. Vide

ann. 1270. script. 2. &

1316. script. 1.

Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c. vi vn Privilegio del Rey D. Ferrando mio Padre que Dios perdone, fecho en esta manera.

2 Don Ferrando por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. viemos Privilegio del Rey D. Sancho nuestro Padre que Dios perdone, que nos embiò mostrar la Comendadora è Convento de las Dueñas de Sancti Spiritus de Salamanca fecho en esta manera.

3 En el Nombre de Dios, &c. Nos D. Sancho por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. viemos vna carta que Nos ovimos dada, quando eramos Infante, fecha en esta guisa.

4 Yo Infante D. Sancho fijo mayor è heredero del muy Noble D. Alfonso, por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi Privilegio del Rey D. Alfonso mio Padre que me embiò mostrar Doña Johana Rodriguez Comendadora del Monesterio de Sancti Spiritus de Salamanca, fecho en tal manera.

5 Sepan quantos este Previlégio vieren è oyeren como Nos D. Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. en vno con la Reyna Doña Violant mi moger è con nuestros fijos el Infant D. Sancho fijo mayor è heredero, è con D. Pedro, è con D. Johan, è con D. Jaymes por ruego de Doña Maria Mendez è por honra de Don Martín Alfonso nuestro tio, que yaze en el Monesterio de Sancti Spiritus de Salamanca, defendemos que Juez nin Alcalde nin otro Ome ninguno

non entre por fuerça en la Iglesia de Sancti Spiritus nin en la Puebra, salvo ende traydor ò alevofo si se hy acogiere, que tenemos por bien quel Manpoffero è los Jurados de la Puebra que lo liechen fuera luego quel Juez è los Alcaldes de Salamanca gelo afrontaren, en manera que se non pierda la Justicia. E si los Jurados ò el Manpoffero non lo quisieren hechar fuera luego, que el Juez, ò los Alcaldes entren dentro sin calonia ninguna, è saquenlo fuera è fagan en èl aquella justicia que debieren. Otrosi tenemos por bien è mandamos, que la Puebra sobredicha de Sancti Spiritus que sea así como oy dia la tiene Doña Maria Mendez, è que aquellos que en ella moraren sean quitos por siempre jamás de todo pecho è de todo servicio è de todo pedido, è de toda promessa que el Conceio de Salamanca prometa à Rey ò à Reyna ò à otro quierquiera (salvo ende Moneda forera, è la labor de la Puente, è de la Cerca de la Villa, que es comunalmente pro de todos) è las otras cosas que el Conceio echare ende, así como siempre lo vsaron à facer con ellos. E que Doña Maria Mendez non faga la Puebra major de lo que agora es, nin meta hy ninguno de los nuefros pecheros. Otrosi tenemos por bien è mandamos que todo pleito que acaesciere entre los moradores de la Puebra sobredicha que lo libren los Jurados del Logar, que pusiere Doña Maria Mendez ò la Comendadora con el Convento de las Dueñas de este Monesterio. Otrosi tenemos por bien, que todas las Dueñas que entraren en este Monesterio que puedan levar consigo todos los bienes que ovieren tambien muebre como de raiz; pero en tal guisa, que los heredamientos del dia que entraren en la Orden fasta vn año, que nos fagan nuefros fueros è nuefros derechos, &c. è que ninguno no sea offado de ir contra esto, &c. Fecho el Previlégio en Cordova, Viernes dos dias andados de Junio, en Era de M. CCC. XVII. años.

Ad 4. E Yo sobredicho Infante Don Sancho, porque me lo embiò rogar Doña Juana Rodriguez Comendadora lo confirmo, &c. Dada en Toledo XXIII. dias de Octubre, Era de M. CCC. XXI. años.

Ad 3. E Nos el sobredicho Rey Don Sancho, regnante en vno con Doña Maria Reyna mi muger è con nuefros hijos el Infante Don Ferrando, è el Infante Don Alfonso, mandamos que sea guardado, &c. Fecho el Previlégio en Toro, XV. dias andados de Febrero, Era de M. CCC. XXVI. años.

Ad 2. E Nos el sobredicho Rey Don Ferrando con consejo de la Reyna Doña Maria nuestra Madre, confirmamos gelo, &c. Fecho en Medina del Campo, cinco dias andados de Noviembre, Era de M. CCC. XL. III. años.

Ad 1. E Yo el sobredicho Rey Don Alfonso, confirmos, &c. Dada en Salamanca, doze dias de Marcio, Era de M. CCC. è LX. VIII. años. Yo Ruy Sanchez de la Camara la fiz escribir por mandado del Rey. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omiffis.*

Anno 1332. Script. I.

Concordia super Castro de Ceptin in Regno Murciae inter Comendatorem D. Vitalem de Villanova & Ferrarium de Manresa. Comendatoris laudabilia gesta. Vi. de Montefia Illustrada, authore, cuius fuerit Ordinis, sub-ticente.

Noverint vniversi, quòd cum olim Venerabilis Iohannes Ossorij, quondam Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi Vclensis Locum de Ceptino, quem Raymundus de Minorisa habebat in Regno Murciae, & quem Ferrarius de Minorisa Frater dicti Raymundi Civis Barchinonensis, & hæres vniversalis ipsius, tuuc temporis possidebat, contra pacis scœdera inter Reges Dominum Iacobum Aragon. & Dominum Ferdinandum Castellæ Illustres quondam inita occupasset indebite, dictusque Ferrarius de Minorisa suam iniuriam prosequens apud Dominum Regem Iacobum, vt dictus Locus de Ceptino sibi restitueretur, institisset, tandem dictus Dominus Iacobus Rex primum Locum de Fadrello eiusdem Ordinis in Regno Valentia situm, & postmodum, sublato sibi ex causa dicto Loco de Fadrello, Locum seu Alqueriam de Algorfa eiusdem Ordinis in terminis Orjolæ consistentem mandavit in

compensationem pro dicto Loco de Ceptino eidem Ferrario integrari.

2. Et cum pro parte dicti Ferrarij postmodum fuisset expositum, quod Locus de Algorfa esset minoris pretij quam Locus de Ceptino, dictus Dominus Iacobus Rex habita super eo informatione decrevit dictum Locum de Fadrello tradendam eidem Ferrario simul cum Loco de Algorfa præfato, prout prædicta omnia in littera Domini Regis Iacobi directa Nobili quondam Petro de Gueralto Vicegerenti Procuratoris Generalis in Regno Valentia, sub data Barchinonæ septimo Idus Octobris, anno Domini M. CCC. XXI. expressius continetur.

2. Sane cum super præmissis postmodum mota fuisset quæstio inter Religiosum virum D. Vitalem de Vilanova Comendatorem Maiorem Montis Albani ex vna parte, & dictum Ferrarium de Minorisa quondam, ac eo ab hac luce sublato, inter Ferrarium de Minorisa filium & hæredem dicti quondam Ferrarij ex altera, afferente dicto Comendatore, præfata Loca de Fadrello ac de Algorfa ad suam Comendam spectantia, ac prædecessore Comendatore non vocato, iniuste fuisse ablata, &c. Tandem volentibus ac mandantibus Domino Rege Alfonso & Domina Regina Elionora Aragon. eius consorte, ad quam locus de Oriola, in cuius districtu dictus locus de Algorfa consistit, nomine tutorio spectat pro inclito eius filio Domino Ferdinando, ad huiusmodi compositionem & concordiam prædicti Comendator D. Vitalis & Ferrarius de Minorisa filius quondam Ferrarij conveniunt, vt dictus Ferrarius loca de Fadrello & Algorfa dicto Comendatori restitueret, & dictus Comendator locum de Ceptino eidem Ferrario tradidisset, &c. Actum Valentia V. kalendas Octobris anno Domini M. CCC. XXXII. Testes qui præsentibus fuerunt Frater Alfonsus Roderici Ordinis Valensis supradicti, & Guillelmus Fusterij Portarius Domini Regis & Bñ. Borrani Beneficium in Curia Valentina & Michael Segarra Civis Al-

baydæ. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Traditio & possessio Castri de Ceptino, ubi de Petro Faxardo Ordinis Milite. Regia Castri donatio, ubi de Egidio Garfia de Azagra Ordinis Fratris, vt alibi constat, professo ann. 1219. conquistore & primo Ceptini Domino, cuius heres Ordo, filijs deficientibus, & fortasse Rex paulò ante mortem Ordini dedit, quod eius Pater minus rectè donauerat Iordano del Poy.

1. **S**Epan quantos esta carta vie-
ren, que Miercolés ocho
dias de Septiembre, Era de M. CCC.
LXX. años, en presencia de mi Pero
Martinez Notario publico de Molina-
seca è testigos yuso escriptos, Pero Lo-
pez Faxardo Alcajde de Ceptin por el
honrado Don Vidal de Vilanova Co-
mendador Mayor de Montalvan ovo
exhibido vna carta del dicho Comen-
dador, la qual le troxo Alfonso Rodri-
guez Capellan del dicho Comendador,
que dize así: Al honrado Pedro Lo-
pez Faxardo de Nos Don Vidal de Vi-
lanueva Comendador Mayor de Mon-
talvan saludes, como à quien querria-
mos honra è toda buena ventura. Sa-
bet que Ferrer de Manresa Ciudadano
de Barcelona apareció ante el Rey de
Aragon, diziendo, que era aparejado
de rendir el Logar de Fadriell, è Al-
gorfa, è lo al que nuestra Orden ha en
Oriuela, entregando Nos à èl la Casa
de Ceptin con todos sus derechos. E
el Rey, è la Reyna han tenido por
bien, que las rentas de Fadriell, è de
Algorfa, del Viernes viespra de Sancta
Maria de Agosto cerca passada en acá,
finquen à Nos, è los otros frutos que
eran dante, finquen à Ferrer de Manre-
sa, &c. Porque vos requerimos, è vos
rogamos, que por el omenage que à
Nos feciestes, è por el mandamiento
que ende oviestes de nuestro señor el
Maestre, vista esta presente carta en-
treguedes la dicha Casa de Ceptin al
dicho Ferrer de Manresa, &c. Dada en
Valencia Sabado veinte è dos dias de
Agosto, anno Domini M. CCC. XXXII.

2. Don Sancho por la gracia de
Dios Rey de Castiella, &c. por facer
bien è merced à D. Johan Oñorez
Maestre de la Orden de Santiago è à la
Ca-

Cavalleria dessa misma Orden è por muchos servicios que nos fizieron è nos facen, damosles la Torre de Cepatin con su termino, que es en el Reyno de Murcia, è à por linderos de la vna parte el Rio de Segura, è de la otra parte el Castiello que dizen Archena, que es de la Orden del Hospital, è de la otra parte Yechar termino que es del Rey Moro de la Arizaca de Murcia, è de la otra parte Campos, è de la otra parte Alvezca, que es de la Reyna Doña Yolante. La qual Torre fue de D. Gil Garfia de Zagra, & el Rey D. Alfonso nuestro Padre diòla à D. Jordan del Poy, è heredola Remon su hijo del, è por razon que este Remon finò sin leagua, è non dexò hijo que lo suyo heredasse, toviemos por bien de la dar al Maestre è à la Cavalleria de la Orden sobredicha, &c. Fecho en Alcalà, veinte dias de Enero, Era de Mill CCC. XXX. è III. años. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.*

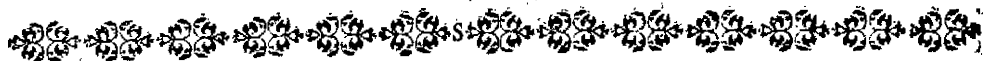
Anno 1334. Script. L.

Bulla ad revocandos contractus sub annuo censu remissive ad ann. 1329. script. 5.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Burgenfi salut. & Apost. ben.

Ad audientiam nostram pervenit, quod tam dilecti filij Magister & Fratres Domus de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi Conèhen. Dioc. quarti prædecessores eorum Castra, Villas, redditus, terras, &c. *ut supra ann. 1329. script. 5.* Dat. Avinionè V. Idus Ianuarij. Pontificatus nostri anno Decimo Octavo.

Ioannes Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Palentino salut. & Apost. ben. Ad audientiam, &c. *in omnibus, ut proxime supra.* Dat. Avinionè V. Idus Ianuarij. Pontif. nostri anno Decimo octavo.

BENEDICTUS PAPA XII

electus die 20. Decembris anno 1334. obiit die
25. Aprilis anno 1342.

Anno 1335. Script. L.

Bulla ad eligendum Confessarium Magistro D. Vasco concessa cum plenaria in mortis articulo, & quod in ex confidentia commissis non valeat.

BENEDICTVS Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Velasco Roderici Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. bened.

Provenit ex tua devotionis affectu, quo Nos & Romanam Ecclesiam revereris, ut illa tibi favore benivolo concedamus, per quæ salutem animæ Deo propitio consequaris. Hinc est, quod Nos tuis supplicationibus inclinati, ut Confessor tuus, quem duxeris eligendum, omnium peccatorum tuorum, de quibus corde contritus, & ore

confessus extiteris, tibi in sinceritate fidei & devotione Ecclesiæ persistenti semel tantum in mortis articulo plenam remissionem concedere valeat, devotioni tuæ tenore præsentium indulgemus. Sic tamen, quod idem Confessor de his, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eam tibi per te, si supervixeris, vel per alios, si tunc forte transferis, faciendam imponat, quam tu vel illi facere teneamini. Et ne, quod absit, propter huiusmodi gratiam reddatis proclivior ad illicita in posterum committenda, volumus, quod si ex confidentia remissionis huiusmodi aliqua forte committeres, quod illa prædicta remissio tibi nullatenus suffragetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis & voluntatis infringere, &c. *Dat. Avinionè, secundo Idus Decembris.*

bris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali exceptis omijsis.*

SCRIPT. II.

Bulla confirmatoria omnium Privilegiorum Ordinis. Vide ann.

1308. script. 1.

Benedictus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratribus Domus de Vcies ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militiæ S. Iacobi, Conchenfis Dioc. salut. & Apost. ben.

Cum à nobis petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigat rationis, vt id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti filij, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sive per Privilegia, seu alias indulgentias vobis & Ordini vestro concessas, necnon libertates & exemptiones secularium exactioinum à Regibus, Principibus, & alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste & pacifice obtinetis, vobis & per vos eidem Domui auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Onnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Avinione. Secundo Idus Decembris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Litteræ Cardinalis Episcopi Albanensis super quodam dubio à Vicario perpetuo Emeritensi in Curia proposito, & Iudicis Commissarij post indagationem declarationis, scilicet quod eum eiciens extra Ecclesiam irregularitatem non incurrerit.

Venerabili in Christo Patri Episcopo Conchenfi, vel eius Vica-

rio in spiritualibus Gancelinus miseratione divina Episcopus Albanensis salutem & sinceram in Domino charitatem.

Pro parte Fratris Laurentij Presbyteri Ordinis Militiæ S. Iacobi nobis oblata petito continebat, quod ipso olim existente perpetuo Vicario Ecclesiæ Sanctæ Eulaliæ de Emerita, ibique celebrante hora Vesperarum Anniversarium pro anima cuiusdam Parochiani sui, duo Laici familiares ipsius Vicarij extra Ecclesiam & Cimiterium rixam inter se moverunt, & vnus alterum cum gladio percussit, non tamen lateraliter, & ad prædictam Ecclesiam statim fugit. Deinde percussus insequens percussorem, ipsumque reperiens prope Altare dictæ Ecclesiæ interfecit. Et cum propter hæc scandalizarentur multi de populo, qui aderant prædicto Anniversario, & dicerent præfato Presbytero, quod violata erat Ecclesia & polluta propter huiusmodi homicidium, dictus Presbyter hoc audiens contristatus valde cessavit ab officio, & timens, quod si prædictus homicida in Ecclesia remaneret prædicta, cuius immunitatem violaverat, maius scandalum fieret in populo, & quod finaliter præsidium, seu securitatem sui non haberet in ea, tam causa sedandi scandalum, quam propter zelum Ecclesiæ accepit eundem homicidam per corrigiam, qua erat accinctus, & vsque ad portam Ecclesiæ duxit eum dicens illi hæc verba: Non erubuisti faciem Dei & Ecclesiam ipsius, vadas, ne remaneas in Ecclesia, quam tam graviter offendisti: & statim supervenit quidam Laicus, & ambo ipsum homicidam extra Ecclesiam & Cimiterium posuerunt. Iudices vero Sæculares illius Villæ, qui ad prædictum Anniversarium conveniant, quos dictus Presbyter illa hora non vidit nec perpendit, nec advertit tunc de ipsis, quia nullomodo prædicta fecisset, si advertisset, cum esset Notarius suus, & tertior dilectus, auditis huiusmodi rumoribus insecuti fuerunt prædictum homicidam, ipsumque ceperunt, & tandem per sententiam ultimo eum supplicio punierunt, de quo dictus Presbyter doluit vehementer. Super quibus, ne aliqui amuli sibi impingant ipsum ob prædicta irre-

gularitatis maculam contraxisse, sup-
plicari fecit humiliter, sibi per Sedem
Apostolicam de oportuno remedio
provideri. Nos igitur auctoritate Do-
mini Papæ, cuius Pœnitentiariæ cu-
ram gerimus, vestræ circumspectioni
committimus, quatinus inquiratis su-
per his diligenter veritatem, & si rem
inveneritis ita esse, non impediatis
eum præmissorum occasione, quominus
possit in suis Ordinibus libere mi-
nistrare, si aliud canonicum impedi-
mentum non obsistat. Dat. Avinionæ,
Duodecimo kalend. Octobris. Pontif.
Domini Benedicti Papæ XII. anno Pri-
mo. *Concordat prout est in publico instru-
mento.*

Anno 1336. Script. I.

*Regia littera super Gozon & Sobrescobio
in Asturijs Castris à Magistro concessis
Henrico Regis filio. Vide ann. 1222.
script. 3. & 1232.
script. 10.*

Don Alfonso por la gracia de Dios
Rey de Castiella, &c. por que
vos Don Vasco Rodriguez por ella
misma gracia Maestro de la Orden de
la Cavalleria de Santiago, Amo è Ma-
yordomo Mayor del Infante Don Pe-
dro mio hijo primero heredero, por
nuestro ruego è por nuestro mandado
dades à Don Anrique mio hijo los vuest-
ros Castiellos de Gozon è de Sobres-
covio, que vos è vuestra Orden avedes
en Asturias, los quales tenia de vos è
de vuestra Orden Don Rodrigal-
varez, que los tenga de vos, è de
vuestra Orden el dicho Don Anrique
mio hijo para en todos los dias de su
vida con todos los Lugares poblados è
por poblar, è con todos los terminos, è
derechos que les pertenescen è pertene-
scer deben, por ende prometemos è
asseguramos à vos dicho Maestro, que
despues de dias del dicho Don Anri-
que hagamos dexar los dichos Castiel-
los de Gozon è de Sobrescovio libres
è quitos à la dicha Orden, &c.

Otro si vos prometemos, que desde
que sea de edad el dicho Don Anrique
de quinze años, que vos haga omenage
à vos el dicho Don Vasco Rodriguez
Maestro, ò à otro qualquiere que sea
Maestro despues de vos, que vos entre-
garè è haga entregar los dichos Cas-

tiellos, &c. Dada en Valladolid, seis
dias de Abril, Era de M.CCC. LXXI.
è IV. años. *Concordat cum originali ve-
ceptis omisit.*

SCRIPT. II.

*Privilegium Militie olim Sancta Maria
de España in ipsius primordijs Militie S.
Iacobi unita, de libertate à quibusdam
exactionibus. De primo & vtriusque
Magistro Petro Nutrij, vide ann.*

1248. script. 2. & 1282.

script. 1.

Sepan quantos esta carta vieren
como Nos Don Alfon-
so por la gracia de Dios Rey de Casti-
ella, &c. vientos vna carta del Rey
Don Alfonso mio Visavuelo, escripta
en pergamino de cuero è sellada con
su Scello de cera colgado, fecha en es-
ta guisa.

Sepan quantos esta carta vieren
como Nos Don Alfonso por la gracia
de Dios Rey de Castiella, &c. por sa-
bor que avemos quel fecho de la Or-
den de la Cavalleria de España vaya
siempre adelante, è ella sea rica è abon-
dada è se pueda mejor mantener el
servicio de Dios è de Sancta Maria, à
cuya loor ella fue comenzada, damos
è otorgamos à D. Pedro Nuñez Maes-
tre de ella, è à los otros Maestres que
seran despues del, que los sus Omes, è
Pastores, è panaguados que nos non
den pecho ninguno, nin otro servicio,
salvo ende yantar è moneda forera è
las otras monedas que nos mandaron
toda nuestra tierra por en nuestra vi-
da, que nos las den asy como en los
otros Logares de nuestro Señorio.

Otro si les otorgamos que todos
los sus ganados è los sus Pastores pue-
dan andar è estar por todos nuestros
Reynos è pacer las yervas, è beber las
aguas asy como los nuestros mismos, è
que non den Portazgo, nin montazgo,
&c. *et supra ann. 1302. Priori Valensis
script. 3.*

Otro si que qualquiere que les
quisiere vender ò dar su heredamiento
non seyendo nuestro pechero, ò hijo
de nuestro pechero, que lo pueda
facer.

Otro si les otorgamos que Me-
rino nin Sayon nin otro Ome ninguno
non sea osado de pendrar los sus Omes

nia de entrar en los sus Logares de la Orden para hacer justicia, nin por tomar omicillo nin otra calaña ninguna, salvo ende si aquellos que tovieren los Logares por mandado del Maestre de la Orden non compliessen hy la Justicia. E defendemos que ninguno non sea osado de ir contra esta carta, &c. Fecha la carta en Burgos, Martes veinte e nueve dias andados del mes de Diciembre, en Era de M.CCC.XV. años. Yo Millan Perez de Aellon la fiz escrevir.

6 E agora D. Vasco Rodriguez Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, Amo e Mayordomo Mayor del Infante D. Pedro mio hijo, primero heredero, pidionos merced, que toviesemos por bien de le confirmar esta carta, e Nos sobredicho Rey D. Alfonso confirmamosla e mandamos, que vala e les sea guardada en todo segun que se en ella contiene e fue guardada en tiempo de los Reyes onde Yo vengo, e en el nuestro fasta aqui. E defendemos, &c. Dada en el Real de sobre Lerma, XXV. dias de Octubre, Era de Mill CCC. e LXX. e IV. años. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Donatio locorum seu Villarum de Fuentes, Almonacid, la Ossa, Trejuncos, Hontanaya, &c.

Nos D. Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c. en vna con la Reyna Doña Maria, e con el Infante D. Pedro nuestro hijo, primero heredero por razon que D. Johan hijo del Infant D. Manuel hizo, e faz muchos danos e muertes de Omnes en la nuestra tierra, e otros yerros, por ende todo lo que ha en nuestros Regnos de derecho es nuestro, e por que vos D. Vasco Rodriguez Maestre, Amo, &c. ganastes el Logar de Fuentes e otros Logares del dicho D. Johan faciendo nos en ello muy señalado servicio, e por otros bonos servicios que vuestra Orden hizo e haze señaladamente en esta Guerra que avemos agora con el dicho D. Johan, damos a vos e a vuestra Orden dicho Logar de Fuentes, e Almonacid, la fuente

de Domingo Perez, la Ossa, Trejuncos, e Fuente Anaya con todo lo al, que avia dicho Don Johan en el Finoyoso e terminos de Alarcon, &c. Fecho el Rejivilegio en el Real de sobre Lerma, deocho dias de Noviembre, Era de M.CCC.LXX. e IV. años.

Don Pedro hijo del Rey e Señor de Aguilar, Chancelier Mayor de Castilla conf. Don Sancho hijo del Rey e Señor de Ledesma conf. Don Enrique hijo del Rey e Señor de Noreña, de Cabtera, & de Ribera conf. Don Fadrich hijo del Rey e Señor de Haró conf. Don Fernando hijo del Rey conf. Don Johan Alfonso de Albornquerque, Allerez, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1337. Script. I.

Bulla commissionis contra Archidiaconum de Cerrato super Decimis de Guaza, ubi Ordinis Clerici non erant. Vide ann. 1185. script. 2.

Benedictus, Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati de Salis in Ecclesia Burgenfi salut. & Apost. ben.

Conquestus est no bis dilectus filius Ioannes Lupi de Baecia, Miles Comendator Domus de Guaza, in qua Fratres Clerici non existunt, Ordinis Militiæ S. Iacobi Palentinæ Dicec. quod Ioannes Petri Prior secularis de Ducecesis & Archidiaconus de Cerrato, ac Rodericus Nunij de Pinna Canonici super quibusdam Decimis ad eandem Domum spectantibus, & rebus alijs iniuriantur eidem, Com autem dictus conquerens, sicut asserit, dictorum iniuriantium potentiam merito perhorrescat, & eos infra Civitatem Palentinam seu Dicecesim nequeat convenire secure, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus partibus convocatis audias causam, &c. *in forma communitatis.* Dat.

Avinione, Quinto Nonas Martij.

Pontifice nostri anno... Tertio...
 * * * * *
 * * * * *
 * * * * *

Script.

SCRIP.T. II. *Regis littere super Donio Castri de Almenara, adiuncta cuiusdam Militis declaratione, in qua fit mentio Comendatoris de la Cámara de Privilegios*

Didaci de Orozco ab ann. 1469.

ad 1505. vide supra ann.

1336. script. 3.

SEpan quantos ésta carta vieren co-
mo Nos Don Alfonso por la gracia
de Dios Rey de Castiella, de Toledo,
de Leon, de Galicia, de Sevilla, de
Cordova, de Murcia, de Jahen, del Al-
garve, e Señor de Molina, otorgamos,
que por razón que Nos fallamos, quel
Castiello que dezian Almenara e que
ha agora nombre de Santiago de Jala-
mena fue comenzado a facer en el fue-
lo de la Orden de Santiago, mandamos
a vos D. Vasco Rodriguez Maestre de
la Orden de la Cavalleria de
Santiago, Amo e Mayordomo Mayor
del Infante Don Pedro mio hijo, pri-
mero heredero, que lo labrasedes e fi-
ciesedes labrar. E por esto aseguramos
a vos el dicho Maestre, que vos
non tomemos nin demandemos to-
mar, nin derribar el dicho Castiello.
Et tenemos por bien que lo ayades
vos en la dicha Orden para siempre, e
que vos nunca sea tirado por ninguna
cosa nin por ninguna razón. E por-
que desto seades cierto mandamos
vos dar ésta carta sellada con nuestro
Seallo de plomo colgado. Dada en
Alcala de Henares, de ciefes dias de
Abril, Era de M.CCC. e LXX. e VIII.
años. *Concordat cum originali.*
*Ex existentione personali in Capitulo
Vallisoletano anni 1513 facta folio 27 ubi
Núñez Gomez Mexia de Figueroa
vecino de Ocaña Mostró Escrito del
Maestre Don Alonso de Cardenas fe-
cho a XXI. de Diciembre de M.CCC.
LXXIII años, por virtud del qual se
dio el Abito e recibio del la Profesión
el Prior Don Juan de Velasco, viene
Manto de Capitulo e Regla de Molde,
e sea de Juan de Ponte que ha deman-
dado licencia para posseder, & en
fin ubi: Aclaró segun tiene dicho en la
Visitacion pasada, que sabe que está
vna escritura de la Orden, que toca
a Almenara, en poder de los hijos del*

Comendador Horozco. E que negociaba con ellos Don Diego de Mendoza que se la diessen, e prometia por ello docientos ducados. E que no sabe en que paró. E que es vn Privilegio que dize, que Almenara es de la Orden.

Anno 1338. Script. I.

Bulla conservatoria per Triennium valitura. Vide ann. 1300. script. 1

Benedictus Episcopus, servus ser-
vorum Dei, dilecto filio Schola-
stico Ecclesie Cordubensis salut. &
Apost. ben.

Pium esse dinoscitur, vt gloriantibus
in malicia per Nos taliter obstatur,
quod repressis eorum insultibus vacan-
tes Divino cultui liberius possint in
observantia mandatorum Domini de-
lectari. Cum itaque dilecti filij Magi-
ster & Fratres Ordinis Militie S. Ia-
cobi Conchen. Dicec. a nonnullis, qui
nomen Domini in vacuum recipere
non formidant, &c. vt supra in alijs ad
tempus, non excedas. Præsentibus post
Triennium minime valituris. Dat.
Avinione Quarto kalendas Martij.
Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat
cum originali exceptis omisis.*

Anno 1342. Script. I.

*Titulus Comendatoris de Burgos, quondam
de Castella nuncupato, datus. Vide ann.
1345. script. 1. & 1349. script. 2. de
Comendatore Petro Sancij Pro-
curatore Ordinis.*

NOs Don Alfonso Mendez por la
gracia de Dios, Maestre de la
Orden de la Cavalleria de Santiago,
por facer bien e merced a Pero San-
chez de Burgos nuestro Freyre, damos
vos que tengades de Nos, e de nuestra
Orden todo lo que nos e la dicha nue-
stra Orden avemos en Burgos, en Pam-
pliega, en Villaquirán, en Tordemo-
ronte e en su termino e en Iglesias, en
Bilvestre, en la Merindat de Cande-
muño, en Castil de Solarana, & en la
Merindat de Santo Domingo, & en
Torreciella, & en la Merindat de Ler-
ma, & en su termino, e en la Bodega
de Belforado, asi rentas como dere-
chos

ellos è todas las otras cosas que avemos en Castiella, salvo lo que tiene Doña Juana Madre de D. Johan Nuñez, è Garcilaso de la Vega, è Remir Florez de Guzman, è Ferrant Sanchez de Valladolid. E por esta carta mandamos à todos los Vassallos, que avemos en estos Logares, que vos recudan, &c. Dada en Ocaña, veinte è quatro dias de Enero. Era de Mill CCC. è LXXX. años.

Anno 1344. Script. I.

Regia Donatio Villarum de Caravaca. Cegin & Bullas. Vide ann.

1317. script. i.

DON Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. por grand voluntad que avemos de facer mucho bien è mucha merced al Maestro è à la Orden de la Cavalleria de Santiago por muchos servicios è buenos que fizieron à los Reyes onde Nos venimos è à Nos despues que regnamos acá, è señaladamente por honra de D. Fadrique mio fijo, Maestro que es de la dicha Orden, porque aya mas con que nos sirva la dicha Orden; è porque aya mas con que pueda mejor è mas complicitamente mantener su estado, damos à el dicho Maestro è Orden las nuestras Villas è Castiellos de Caravaca, è Cehigin, è Bullas con todos sus terminos poblados, è por poblar con montes, prados, &c. Et los moradores que hy son en los dichos Lugares è en sus terminos è vinieren poblar daqui adelante, que sean suyos è sus Vassallos, & con todos los otros pechos è derechos è rentas è diezmos que pertenescen à los dichos Lugares è pertenescer deban en qualquier manera, así como mejor è mas complicitamente lo ha è debe aver, è lo ovo en toda la Baylia al tiempo que era, è la avia la Orden del Temple, para que lo aya el dicho Maestro è Orden el Señorío de las dichas Villas è Lugares è la Justicia con la jurisdiccion ordinaria. Et esta donacion è estos dichos Lugares è cosas, como dichos es, damos al dicho Don Fadrique mio fijo para el è para la dicha Orden por que ordene è siga dello así como viere è entendiere que es mas honra è provecho de si, è

de su Orden. Et el, è los que despues del vinieren non puedan vender nin enagenar los dichos Lugares, mas que siaque todo siempre bien è complicitamente à la dicha Orden, &c. Fecho el Privilegio en Toró, tres dias de Agosto, Era de Mill. CCC. è LXXX. è IL años.

D. Iucaf Abulhagege Rey de Granada conf. El Infant D. Fernando fijo del Rey de Aragon conf. D. Henrique fijo del Rey. D. Fadrique fijo del Rey è Maestro, &c. D. Fernando fijo del Rey. D. Tello fijo del Rey è Chanceller, &c. D. Johan fijo del Rey è Señor de Xerez-Badajoz. D. Gil Arçobispo de Toledo, Primado de las Españas, conf. D. Pedro Arçobispo &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Sentencia in favorem Magistri lata super utiusdam cause cognitione & appellacione. De foro Aureliæ vide ann. 1244. in Concordijs ferip. 2. postmodum Villæ de Ocaña à Magistris concessio.

SEpan quantos esta carta vieren como Nos Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Toledo, de Leon, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, de los Algarves, de Algecira, è Señor de Molina, por razon que vos Don Fadrique Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago mio fijo, è los Procuradores del Concejo de Ocaña, vuestros Vassallos, nos embiastes mostrar como era contienda entre vos è ellos, porque vos mandarades traer à la vuestra prison a Doña Leonor vecina de hy de Ocaña, porque ella fuera acusada en la muerte de Johan Ferrandez Barvion, porque lo marò de noche estando en vn Meson posado por vna fenestra con vna saeta de yerva. Porque ellos dician que lo non debiades facer, porque este pleito non era vuestro de librar ni de los vuestros Alcaldes, porque ella anduviera en juicio ante los Alcaldes de hy de Ocaña, se pidiera Alcada para Toledo. E que Nos pidiades merced, que viessemos este pleito è lo librásemos en aquella manera que fallásemos por derecho.

2 E Nos visto todos los recabdos è las razones que Salvador Martinez Chanceller Mayor de vos el dicho Maestre mostrò , è dixo , è razonò por vos è en vuestro nombre de la vna parte ; è los dichos Procuradores de vos el dicho Concejo de Ocaña de la otra. E por quanto este caso es aleve , è los tales casos en que oviere aleve son de escarmentar al Señor , asi como traicion , avido nuestro consejo con Omes buenos de la nuestra Corte , è con los nuestros Alcaldes , fallamos que este dicho pleito de la dicha Doña Leonor , è los otros que fueren semejantes deste , que los avedes de librar vos el dicho Maestre è los vuestros Alcaldes , è non otro ninguno , è que non ay Alçada de ellos. E mandamos por esta nuestra carta al Concejo è à los Alcaldes è al Alguacil de hy de Ocaña , que agora hy son ò seràn daqui adelante , ò à qualquier ò qualesquier que esta nuestra carta fuere mostrada ò el traslado della signado ò firmado de Escrivano publico , que non conofcan deste dicho pleito , nin de todos los otros pleitos que hy en Ocaña è en su termino acaescieren semejantes deste , nin aya Alçada en ellos. E non fagan ende al por ninguna manera , fo pena de la nuestra merced , sinon à los cuerpos è à quanto oviesfen Nos tornariamos por ello. E demàs mandamos al dicho Maestre , ò aquel , ò aquellos que lo ovieren de veer è de recabdar por èl , que gelo non consientan , è que gelo fagan así facer è complir. E non fagan ende al. E desto mandamos dar al dicho Maestre esta carta sellada con nuestro Sello de plomo colgado. Dada en Oter de Siellas , veinte è cinco dias de Agosto , Era de M. è CCC. è LXXX. è II. años. Yo Sancho Ferrandez la fiz escrevir por mandado del Rey. Rui Gonçalez. Roy Diaz. *Concordat cum originali.*

3 Sepan quantos esta carta vieren como yo Doña Leonor , muger que fui de Alfonso Perez Romàn , morador en Ocaña , otorgo è conofco que vendo vnas casas que yo he en Ocaña à la Colacion de Sant Martin , que han por linderos casas de herederos de Domingo Yañez de Noblejas è casas del comprador , à vos Don Ferrant Rodriguez Prior de Velès por precio cierto seiscientos morabetinos de la moneda

blanca , que facen diez dineros el morabetino , &c. Fecha esta carta en Ocaña , tres dias de Febrero , Era de Mill CCC. è LXXX. años. Yo Lorenzo Perez , Escrivano en Ocaña , fo testigo. Yo Ferrando Diaz , Escrivano en Ocaña , fo testigo.

Anno 1345. Script. I.

Permutatio honorum ad Comendam quondam de Castella dictam spectantium pro Villis de Baltanas & Pozuelo inter Regem & Magistrum facta in Capitulo de de Alcalá Sede Priorali vacante. Vide script. seq.

NOs Don Fadrique por la gracia de Dios Maestre de la Cavalleria de la Orden de Sahtriago , con consejo è abtoridad de Don Meen Vazquez Comendador de Velès , è de Juan Lopez Comendador del Hospital de Cuenca , Administradores de nuestra Orden por Nos dados por mandado del Papa , è otrosi con acuerdo è consentimiento de Don Fernan Rodriguez Comendador Mayor de Tierra de Leon , è de Don Sancho Sanchez Comendador Mayor de Castiella , è de Don Martin Furtado Comendador de Ricote , è Don Fernan Rodriguez Comendador de Oreja , & Alvar Nuñez Comendador de Merida , è Pero Lopez Comendador de Estepa , è Fernan Ruiz Comendador de Segura , è Diego Lopez Comendador de Montiel , è Garcia Gonçalez Comendador del Corral , è Diego Arias Comendador de Socobos , è Ruy Chacon Comendador de los Bastimentos , avido primeramente con ellos nuestro tratado è guardada la solemnidad que el derecho manda , è que avemos de vfo è de costumbre , otorgamos è conofcemos que damos por Nos è por nuestros successores è por la dicha Orden à vos el muy Noble è muy alto Señor Rey Don Alfonso mio Padre è mio Señor el Lugar de Coviellas nuestro è de nuestra Orden , que es en la Merindad de Cerrato con todos sus terminos è con montes è con prados , &c. Otrosi vos damos Vassallos , è tierras , è acenias , è todas las otras cosas que Nos è la dicha Orden tenemos en las Aldeas de Villarmentero è de Polvorera , que

son en la Merindad del Infantadgo, en Valde Esqueva, è en Gueviellas en la Merindad de Cerrato, è en Nobleda è Solerana, è todas las heredades que son en la Merindad de Santo Domingo, è la Casa de Sant Llorente, que es en la Merindad de Candemuño; è otrosi las Casas que Nos è la dicha Orden avemos en la Villa de Valladolid, que son en la Cal que llaman: Caldefrancos de Suso, è vna Viña en termino de dicha Villa en el Pago que dizen Oter de Conejos, todo entroque è cambio por las Villas de Valtanas è de Pozuelo, que nos vos dades en cambio por esto que dicho es, en que nos facedes grande merced, porque son mejores è mas à pro de nuestra Orden, porque el dicho Lugar de Coviellas, è los Vassallos de Villarmentero, è Polvorera, è todo lo otro que dicho es, son Lugares è heredades menudas; è en muchas comarcas, è departidas en tales vecindades, que non podemos aver rentas, &c.

E porque esto sea firme, è estable è valedero è non venga en dubda, Nos el dicho Maestro mandamos se fagan dos cartas, ambas fechas de vn tenor, è la vna que tengades vos el dicho Señor, è la otra que tengamos Nos, selladas con nuestro Sello è con el Sello del Cabildo, en que escrivimos nuestro nombre, è otrosi Nos los dichos Don Meen Vazquez è Juan Lopez escrivimos en ellas nuestros nombres è sellamoslas con nuestros Sellos. Dada en Alcalá de Henares, de cinueve dias de Março, Era de M. CCC. è LXXX. è III. años. Nos el Maestro. Yo Juan Lopez. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

De Inventione Imaginis Sanctæ Mariæ de los Llanos in Velenſi Prioratu, & de obitu D. Fernandi Rodriguez ex Almo-guerra oriundi, Prioris quondam Legion.

Vide ann. 1325. script. 5. postmodum Velenſis à mense Maij
1326. ad 1345.

Fra vn Ome bueno Labrador aqui en el Algibe, que avia nombre Don Domingo, que fue Padre de Don Domingo el de la Puebla. E este di-

cho Don Domingo era hermano de otro Ome bueno del Algibe, que avia nombre Don Matheo el Rico, el que fue Padre de Don Domingo Loriga, è de Martin Perez el Crespo è de Maria Martin la de Puebla, è de Maria Ferrandez la muger que fue de Pero Martin el fijo de Domingo Vicente el de Majavacas.

Onde acaescio vn dia à este Ome bueno Don Domingo hermano del dicho Don Matheo, que viviendo en el Algibe, todas las cueſtas de Santa Maria eran montaña de encinas muy grandes que llegaban fasta la cueſta del lavado del Algibe, & toda esta Vega de Santa Maria desde el era fasta la Viña de Santa Maria vna faza de pan llevar del dicho Don Domingo. E de si acaescio vn dia, que labrando el dicho Don Domingo la dicha faza, quando llegó aquel lugar do està el Altar de la Virgen S. Maria, clavòse el aradro è las bestias, que las non podia mover à ninguna parte. E quando fue la su merced de Dios è de Sancta Maria, sacò dende vna Imagen de cobre fecha en forma de Sancta Maria con su fijo en los inojos, que non ha en ella mas de tres dedos pequeños en luengo, è vna Cruz de cobre, que ha ocho dedos en luengo, la qual Cruz è Imagen està aqui en la Iglesia oy dia. E quando esto supo el Prior D. Fr. Yague, que era à la sazón, vino aqui à Sancta Maria con devocion, è fizo fazer la Iglesia de tapia de tierra, la qual Iglesia fecha de tapia de tierra, faciendo muchos miraglos, durò así fasta que vino à ser Prior de Vclès el bueno del Prior Don Ferrant Rodriguez que era Ome de Santa vida.

E quando era Prior D. Ferrant Rodriguez vino à esta Iglesia è fizo su oracion ante todos en esta manera: Que el le rogaba à esta Señora è le pedia por merced, que le ayudasse à fazer su Casa lo mas onradamente que el pudiesse. E otrosi que el rogaba, que nos fuesse mas la su vida de quanto la Iglesia fuesse acabada. E entonces el partiò dende, è fuesse para Vclès, è traxo aqui Maestros de los Moros è otros Omes buenos Christianos Canteros, è hicieron esta Iglesia de cal è canto segunt que vedes que està agora. E de si quando viò el Prior que era

cerca de acabada , tornòse para Velès, è el estando ay llegaron los mensageros è dixerone , que la Iglesia era acabada segunt que lo el ordenara. E quando el oyò esto alçò las manos à Dios envogando à Sancta Maria que lo llevasse à ia su Gloria. Segunt que gelo el rogara , à tercero dia finò. E Dios le de Sancto Parayso à la su anima. Amen.

¶ Traslado , sacado de vna carta vieja que està aqui en esta Iglesia de Sancta Maria de los Llanos , fecho veinte è tres dias de Enero año de la Nativitat de Nuestro Salvador Jesu Christo de Mill è CCCC. años. D. Alfonso Diaz Prior de Velès lo mandò escrevir à honor de Dios è de Sancta Maria.

Vclense Kalendarium Pridie Idus Februarij. Obijt Frater Ermigildus, &c. & bonæ memoriæ Dominus Ferdinandus Roderici Prior Vclensis. Era M. CCC. LXXXIII.

SCRIPT. III.

Prior Vclensis paulò ante obitum in sanitate, ut apparet, constitutus confert quædam bona sub annuo censu successori suo Joanni Becerra. Vide ann. 1353. script.

1. & seq. vbi de Martino Fernandi huius Prioris focio.

SEpan quantos esta carta vieren como Nos Don Ferrant Rodriguez por la gracia de Dios Prior de Velès, con consejo è otorgamiento de Pedro Garcia Soprior en el dicho Lugar, è de Domingo Ferrandez Vicario de Santa Maria de Tudia, è Alfonso Rodriguez, è Frey Johan el Viejo, è Sancho Perez Mantenedor de la Casa de Santa Maria de los Llanos, è Benito Martinez Capellan del Prior, è Johan Perez Capellan del Hospital de Toledo, è Frey Ferrando Capellan en el Castiello de Montiel, è Martin Ferrandez Compañero del Prior, è Johan Sanchez Freyre, è Alfonso Yañez Theforero, è Frey Lorenzo, è Johan Rodriguez, è Per Alfonso, è Diago Perez, è Johan Alfonso sobrino del dicho Prior, è Johan Perez sobrino de Johan Garcia, è Alfonso Ferrandez Capellan del Comendador Mayor de Castiella, Freyres de

nuestro Convento è de nuestra Abadia, otorgamos, que damos à vos Johan Becerra nuestro Freyre è nuestro Compañero en el dicho nuestro Convento para en toda vuestra vida quantos bienes avemos en el Azebron, &c. E nos avedes de dar cada año cient maravedis fasta cumplidos seis años, è despues cient è cinquenta maravedis, è otrosi dos carneros en el dia del Aniversario de Pedro Ferrandez del Azebron, &c.

E mandamos facer dos cartas selladas con el Sello de Nos el dicho Prior è con el Sello del Convento. Fechas postrimero dia de Enero, Era de M. CCC. è LXXX. è III. años. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

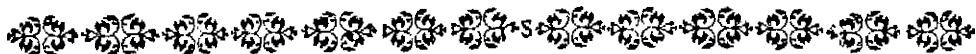
Anno 1346. Script. I.

Capitulum Ordinis constituit Generalem Procuratorem Joannem Lupi de Baeza Ordinis Administratorem. Vide anno 1337. script. 1. & 1345. script. 1. Et de prædecessore, vide ann. 1329. script. 1. & 3.

SEpan quantos esta carta vieren, como Nos Don Johan por la gracia de Dios Prior de Velès, è Nos Don Sancho Sanchez Comendador Mayor de Segura è de lo que la Orden de Santiago ha en el Reyno de Castiella, è Don Meen Vazquez Comendador de Velès, è Don Ferrand Rodriguez Comendador de Oreja, è Garcia Gonzalez Comendador del Corral, è Rui Chacon Comendador de Caravaca è de Moratalla, è Diego Arias Comendador de Socobos, è Johan de Mendoza Comendador de Estremera, è Suero Perez Comendador de Santa Cruz, è Gonçalo Yañez Comendador de Cuzques, è Gil Rodriguez Comendador de Cieza, è Gonçalo Perez Comendador de Alpajes, è Johan Perez Comendador de la Zarça, que somos los Treze Cavalleros de la dicha Orden de Santiago, en que es toda la voz è el poder de la dicha Orden, è Nos los otros Freyres è Omes buenos de la dicha Orden, que fuemos ayuntados en Cabildo en Ocaña con los dichos Cavalleros, Vietnes trece dias de Ottobre de la Era desta carta, &c. facemos nuestro Personero General è Procurador de la dicha Orden à Johan Lopez de

de Baeza Comendador del Hospiral de Cuenca , Administrador que es de la dicha Orden por nuestro Señor el Papa para todos los pleitos e demandas que Nos los dichos Trece e

Cabildo avemos e esperamos aver, &c. Fecha en Ocaña , trece dias de Octubre, Era de M.CCC. e LXXX. e IV. años.
**

CLEMENS PAPA VI.

electus die 7. Maij anno 1342. obiit die 6.

Decembris anno 1352.

Anno 1347. Script. I.

Bulle tres eiusdem tenoris ad revocandos contractus sub annuo censu vel alias in praiudicium factos.

CLEMENS Episcopus , servus servorum Dei , dilecto filio Archidiacono de Triviño in Ecclesia Burgensi salut. & Apost. ben.

1 Ad audientiam nostram pervenit , quod tam dilecti Filij Magister & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi, quàm prædecessores eorum , qui fuerunt pro tempore, Decimas, terras , domos, castra, casalia , opida, fortalitia, redditus, possessiones , nemora, viridaria, pomaria, virgulta, molendina, prata, pascuæ, grangias, piscarias, iura , iurisdictiones, & quædam alia bona ipsius Ordinis in Civitate & Dioc. Burgensi consistentia , datis super hoc litteris, confectis exinde publicis instrumentis, interpositis iuramentis, factis renuntiationibus, & pœnis adiectis, in gravem eiusdem Ordinis lætionem nonnullis Clericis & Laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibusdam vero ad non modicum tempus , & alijs perpetuò ad firmam, seu sub censu annuo concesserunt, quorum aliqui dicuntur super his confirmationis litteras in forma communi à Sede Apostolica impetrasse. Quia vero nostra interest super hoc de oportuno remedio providere, discretionis tue per Apostolica scripta mandamus, quatinus ea , quæ de bonis ipsius Ordinis in dictis Civitate & Dioc. consistentibus , per concessiones huiusmodi alienata inveneris illicite, vel distracta, non obstantibus litteris , instrumentis,

iuramentis, renuntiationibus, pœnis & confirmationibus supra dictis ad ius & proprietatem eiusdem Ordinis legitime revocare procures. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compefcendo. Testes autem , qui fuerint nominati , si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Avinione. Sexto kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali.*

2 Clemens Episcopus , servus servorum Dei , dilecto Archidiacono de Campis, in Ecclesia Palentina salut. & Apost. ben. Ad audientiam , &c. *vs proxime supra.* Dat. Avinione. VI. kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Sexto.

3 Clemens Episcopus , servus servorum Dei , dilecto filio Archidiacono de Camazes in Ecclesia Civitatenſi salut. & Apost. ben. Ad audientiam , &c. *vs supra.* Dat. Avinione. VI. kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Sexto.

SCRIPT. II.

De impositione cuiusdam tributi , Vclensi Conventui & Comendatori de la Camara ab alijs Comendatoribus solvendi, forsam pro custodia Privilegiarum.

DOn Fadrique por la gracia de Dios, Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, à todos los Comendadores , o Alcaydes , que por vos estàn en las vuestas Comiendas en el Campo de Montiel , e de Guadiana aqueude , e de Ribera de Tajo , e de la

la Mancha, è de Valde-Segura, è del Regno de Murcia salut è amor en Christo.

Bien sabedes, en como avedes à dar cada Comendador que roviessè Comienda feis morabetinos desta moneda quel Rey Don Alfonso mandò labrar, que facen diez dineros el morabeti, cada Quaresma al Convento de Velès, è que son dos Quaresmas en el año. E agora el dicho Convento dixieron Nos en como non les dades estos dineros. Porque vos mandamos en virtud de sancta obediencia, que luego vista esta nuestra carta ò el traslado della signado de Escrivano Publico, dedes à Gonçalo Garcia Comendador de la nuestra Camara de Velès, ò al que lo oviere de recabdar por èl, cada Quaresma cada vno feis morabetinos segun dicho es. E non fagades ende al, &c. Dada en Ocaña, primero dia de Setiembre. Era de Mill CCC. è LXXX. è V. años. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1348. Script. I.

Comenda de la Oliva datur cum assensu Administratorum Ordinis, & etiam alterius Fratris.

DON Fadrique por la gracia de Dios, Maestre, &c. Con otorgamiento de Johan Lopez Comendador de Cuzques, è de Ruy Chacon Comendador de Caravaca è de Moratalla, Administradores de nuestra Orden, è de Johan Garcia de Villa-Ondrando nuestro Ayo è nuestro Camarero Mayor, por facer bien è merced à vos Gomez Payz criado de nuestra Orden, damosvos el Abito de nuestra Orden è la Comienda de Oliva, para que la tengades, è ayades todas las rentas è Diezmos è derechos del dicho Logar en toda vuestra vida, salvo la Fonsadera è los servicios, quando à la tierra vinieren, que tenemos por bien que finquen para Nos è para nuestra Orden, &c. E Yo el dicho Gomez Payz por este bien è por esta merced que vos el dicho Maestre me facedes, è por mi alma otorgo de vos dar la mi Casa de Araya en termino de Merida con la dehesa, è con el prado, è con tierras, pastos, &c.

È porque esto sea más firme mandamos facer dos cartas de vn tenor, la vna que tengamos Nos el dicho Maestre seellada con el Seello de vos Gomez Payz, è la otra que tengades vos el dicho Gomez Payz seellada con el Seello de Nos Maestre, y con los Seellos de los dichos Johan Lopez, è Ruy Chacon, è Johan Garcia, è firmada de sus nombres. Fecha esta carta en la Cabeza Mesada Aldea de Velès, veintetres dias de Março. Era de Mill CCC. è LXXX. è VI. años. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1349. Script. I.

Donatio quorundam bonorum in Civitate de Algecira consistentium à Magistrò Matre facta, & manu propria roborata.

SÈpan quantos esta carta vieren, como Yo Doña Leonor otorgo è conosco, que fago donacion entre vivos, è do à vos D. Fadrique mio hijo Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è à la dicha Orden estos bienes nombrados que aqui dirà: Los molinos, è las casas, è las tiendas, è los baños, è las huertas, è las heredades, è todos los otros bienes raíces, que Yo he en la Cibdat de Algecira è en su termino con todos sus derechos, &c. E esta donacion fago à vos Maestre, è à vuestra Orden à loor de Dios, è de Santa Maria è del Apostol Santiago, porque siempre seades tenudos vos, è los que despues vernan à la dicha Orden, de rogar à Dios especialmente por la vida è salud del dicho Señor Rey D. Alfonso, que me dio los dichos bienes, è por las almas de los Reyes fin ados, è de la fuya, è por la mi alma, è por la de mi Padre è la de mi Madre, que les quiera Dios perdonar, &c.

E porque esto sea más firme, Yo la dicha Doña Leonor mandevos dar esta carta seellada con mi Seello de cera colgado, en que escrevi mi nombre. Fecha en Algecira, veinte dias de Julio, Era de M. CCC. è LXXX. è VII. años. Doña Leonor. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Sententia in favorem Ordinis lata super quibusdam bonis quondam B. Sancti Alfonso in termino de Belhorado ad instantiam Procuratoris Petri Sancij de Burgos, alias de Velasco. Vide ann. 1342. & 1345.

Script. 1. & 1479. script.
1. num. 3.

1 **D**On Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. A vos Ferrant Perez de Portocarrero nuestro Merino Mayor en Castiella, è à los otros Merinos que por Nos è por vos andudiesen agora è daqui adelante en essa tierra, è à los Alcaldes, &c. salut è gracia.

2 Sepades que pleito passò en la nuestra Corre antel Dottor Pero Eanez nuestro Alcalde, entre el Maestro de la Orden de Santiago de vna parte, è Johan Gonçalez vezino de Belhorado è Maria Gonçalez su fija de la otra, sobre razon de la Bodega, que llaman del Rey, è de los bienes que à la dicha Bodega pertenescen, que es en el dicho Lugar de Belhorado è en su termino, que el Procurador de la dicha Orden demandaba diziendo: Que Doña Sancha Alfonso fija del Rey Don Alfonso de Leon, que ficiera donacion entre vivos è diera à la dicha Orden la dicha Bodega, que era en su heredad, con todas las tierras, è viñas, è patrales, è molinos, è azeñas, è huertas; è dixo, que la dicha Doña Sancha Alfonso seyendo Freira de Santiago, è Comendadora è Señora del Monesterio de Sant Ofimia, que es de la dicha Orden, que toviera è possyera por la dicha Orden la dicha Bodega è bienes; è que agora que los tiene el dicho Johan Gonçalez avie veinte è cinco años poco mas ò menos, è que pedia que gelos dexasse con los frutos è rentas, que avie levado ò doscientas vezes mill morabetinos desta moneda vsual, que estimaba los dichos frutos.

3 E el Procurador del dicho Johan Gonçalez dixo, que non sabie, nin creie que assi fuesse, como el Procurador de la Orden lo recontaba. E por parte de la dicha Orden fue pedido al dicho nuestro Alcalde, que preguntasse al Procurador del dicho Johan Gon-

çalez, si el dicho Johan Gonçalez era tenedor de los dichos bienes agora è al tiempo que la demanda fuera puesta. E diò plazo de veinte dias al dicho Procurador para que fopiesse del dicho Johan Gonçalez si era tenedor, è que al dicho plazo viniessè respondièdo derechamente, è al dicho plazo vino respondièdo, que el dicho Johan Gonçalez non era tenedor, &c.

4 E el dicho nuestro Alcalde preguntò al dicho Procurador de la Orden, si queria probar lo negado por el dicho Johan Gonçalez, è dixo que si, è el dicho nuestro Alcalde recibìolo à la prueba, è mandol dar nuestra carta de Receptorìa con plazo à que se presentasse en aquellos Logares do dixo que avie los testigos, è presentò al plazo que le fue asignado ant dicho nuestro Alcalde los dichos de los testigos cerrados è seellados, è la dicha carta de Receptorìa dentro en ellos, è fueron abiertos è publicados en faz de la otra parte, è dixo, è razonò contra ellos lo que quiso de su derecho. Et en este comedio finòse el dicho Johan Gonçalez, è la dicha Maria Gonçalez, assi como su fija heredera è Gonçalo Diaz è Johan Ferrandez sus Procuradores tomaron en si el dicho pleito; &c.

5 E visto è requerido el processo el dicho Dottor nuestro Alcalde avido su acuerdo fallò, que por quanto fue negada por el dicho Johan Gonçalez la tenencia è possession de la dicha Bodega è bienes, è por la parte de la Orden fue probado que al tiempo que lo negò, que tenia è possieia la meitad de la dicha Bodega è bienes, è aun por su confesion se prueba, por ende que debia perder la possession de la dicha meitad, è que fuessè entregada à la Orden de Santiago ò à Pero Sanchez su Procurador en su nombre, è condenò à los dichos Johan Gonçalez è Maria Gonçalez è sus Procuradores en su nombre en las costas derechas, à rasso: las en mill è quinientos morabetinos, segun estàn escriptas è tassadas por menudo en el processo, &c.

E mando dàr à la parte de la dicha Orden esta nuestra carta. Por ende vos mandamos que vista, &c. Dada en el Real de sobre Gibraltar, veinte è cinco dias de Julio. Era de Mill CCC.

è LXXXVII. años. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.*

Anno 1350. Script. I.

Regis Petri littera ad Tolet. Archiepiscopum D. Egidium de Albornoz super Villis de Paracuellos, Moernando & de Terrebuzeyt, olim Belois inter Concham & Velès. Vide ann. 1320. Script. 12.

DON Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. Algarve, è Algecira è Señor de Molina, à vos D. Gil por esta misma gracia Arçobispo de Toledo, Primado de las Españas, salut. & gracia. Fagovos saber que D. Fadrique Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, è los Cavalleros Freyres de la sua dicha Orden se me embiaron querellar è decien, que estando ellos en el Real de sobre Gibraltar en servicio de Dios è del Rey D. Alfonso mio Padre que Dios perdone, quel dicho Rey que mandò al dicho Maestre è Freyres que diessen sus cartas à vos el dicho Arçobispo, porque vos entregassen el su Lugar de Paracuellos con su Castiello, è los otros Lugares de su Comienda, è Monfernando, è los Lugares de su Comienda, è otrosi sus Casas, è torres, è molinos è heredades que ellos han en tierra de Moya, è de Cañete, è los Lugares que dizen la Torre-Buzeyt, è la Moraleja. Esto que dezia el dicho Rey que lo facia por troque, que dezia que queria que passasse de los dichos Logares por Alanis Aldea de Sevilla, è Zafra Aldea de Badaioz, è la Torre de Villanueva Aldea de Alcaraz. E otrosi por venta que dezia que à vos facia de los dichos Lugares por morabetinos ciertos para su Maestre, seyendo el dicho troque en grand danno de la dicha Orden è Freyres contradiçiondolo ellos estonce, è despues, è agora, &c.

2 E despues que el dicho Rey mio Padre finò, los de las Ciudades de Sevilla, è Badaioz, è Alcaraz, fizieronme muy grandes efficamentos, diziendo, que non podia nin debia dicho Rey desheredar las Ciudades è Villas del mio Señorio, tirandoles los Lugares que les fueron dados por terminos, è

que ellos poblaron de luengos tiempos acá por buen regimiento, è por grandes costas que ficieron, &c. è que bien creian que si mio Padre viviera, que catara manèra, en como las Ciudades è Villas del mio Señorio non fincaran desheredadas destos Lugares que el vendio en la cerca de sobre Gibraltar, è el dicho Maestre è los de su Orden embiaronme pedir merced, que toviesse por bien de les desagraviar, è tornar los dichos sus Lugares. E Yo sobre esto ovè mio Consejo con Doctores è Le-trados, que son conmigo aqui en la mi Corte, &c.

3 E fallè que vos non pudieses aver los dichos Lugares, è que deben ser tornados à la dicha Orden. Et como quier que por la manèra que los vos ovieistes, Yo non era tenido à vos dar ninguna cosa; pero por vos facer honra è merced, è otrosi por quitar el alma del Rey mio Padre, que non finque en cargo por los dineros que le vos diestes, mandè à Peiro Fernandez mio Tesorero, que demàs de los cient mill morabetinos, que vos mandè dar en las Fonsaderas de los vuestros Logares è de vuestro Cabildo, que vos diesse otros cient mill morabetinos en las dichas Fonsaderas; è otrosi le mandè que vos diesse los setenta mill maravedis que los Clerigos de vuestra Iglesia è de vuestro Arçobispado me han de dar del servicio que mandaron al Rey mio Padre. Et lo que moitare demàs destos cient è setenta mill morabetinos embiadmelo mostrar, è mandarvos lo he pagar luego. Porque vos ruego è mando Arçobispo, asì como de vos fio, &c. Dada en Sevilla, sellada con el Sello de la poridat, veint è ocho dias de Junio, Era de M.CCC.LXXX.VIII. años. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Responsio Archiepiscopi D. Egidij nondum Cardinalis apud Villanovam Avinion consistentis plumbeo Avinion. Civitatis sigillo munita; adiuncta creationis in Cardinalem notitia.

NOTUM sit omnibus, quod Anno Domini M. CCC. L. die XVII. Augusti constitutus
Dez apud

apud Villamnovam Avinionensis Dioc. coram Rdo. in Christo Patre & Domino Egidio Archiepiscopo Toletano in Domo & hospicio dicti Rdi. Domini Martinus Fernandi Nuntius, vt dicebat, pro parte Illustrissimi Domini Regis Castellæ presentatis eidem Domino Archiepiscopo quibusdam litteris, petijt ac requisivit eidem Domino Archiepiscopo omnia & singula in prædictis litteris contenta compleri, & executioni mandari iuxta earum tenorem. Quas litteras idem Dominus Egidius Archiepiscopus reverenter recipiens recognovit, & confessus est, prædictas litteras fore dicti Dñi Regis Castellæ, & eius sigillo sigillatas, & dixit, quod ipse paratus erat humiliter respondere, ad quod faciendum diem Sabbathi proximum eidem Martino Nuntio pro termino assignavit, de quibus omnibus dictus Martinus Fernandi petijt sibi fieri publicum instrumentum, &c. Presentibus Dño Ioanne Fernandi Archidiacono de Valderijs, Ruderico Abbate Sanctæ Leocariæ, & Velasco Alfonsi Archidiacono de Alcaraz testibus.

2 Ad quam diem Sabbathi supra assignatam, quæ fuit XXI. prædicti mensis Augusti, comparuit coram eodem Dño Egidio Archiepiscopo apud Villamnovam in Domo & hospicio prædictis, idem Martinus Fernandi Nuntius, vt dicebat, Illustris Regis Castellæ, petens prædictas litteras Dñi Regis compleri, & etiam super eis suam responsionem dari. Et ibidem Reverendus Dñus Dñus Egidius Archiepiscopus tradidit eidem Martino Fernandi quamdam scedulam papyream, suam responsionem dicens in ea contineri, quam dictus Martinus in præsentia dicti Dñi Archiepiscopi tradidit registrandam mihi subscripto Notario, &c. cuius tenor sequitur.

3 El Arçobispo de Toledo vista la carta de nuestro señor el Rey Don Pedro, que Dios mantenga, en que entre otras cosas se contiene, que el Maestro è Freires de la Orden de Santiago se querellaron, que el dicho Arçobispo oviera por premia de nuestro señor el Rey Don Alfonso las cartas con que le fueran entregados los Lugares, &c. Dixo que es verdad, que el para si comprò de nuestro señor el Rey Don Al-

fonso el Logar de Paracuellos con su Castiello, è la parte que el Rey avie en Coveña por cierta quantia de morabentinos, los quales luego le pagò. Et à lo que el Maestre è Freires dixieron à nuestro señor el Rey, que el troque fuera fecho por premia del dicho señor Rey Don Alfonso, dize el Arçobispo, que salva su honra, non ovo hy premia ninguna, nin avie logar de la aver. E nuestro señor el Rey non fopo ni fue bien informado de este fecho, ca si el Arçobispo fuera oido sobre esto, nuestro señor el Rey fallara, que la compra es valedera, è que es en la possession è tenencia del dicho Logar è su Castiello. Et quanto Monfernando è los otros Logares, Alvar Garcia fu hermano los comprò por sus dineros, è el es su natural. E su mercede en tal manera fu viò al Rey Don Alfonso fo Padre è servirá à el, que fia en la su merced, que la hereditat que el comprò por sus dineros, &c. como dicho es, que gela mandará guardar, è le farà mas merced.

4 De quibus omnibus supradictis dictus Martinus Fernandi Nuntius dicti Domini Regis ad maiorem firmitatem petijt sibi fieri publicum instrumentum per me Notarium subscriptum. Actum anno, die, loco, quibus supra presentibus discretis viris Domino Egidio Sancij Canonico Conchenfi, Domino Lупpo Ximenij Porcenario Ecclesiæ Toletanæ, & Domino Alfonso Martini Beneficiato in Ecclesia Parrochiali S. Petri de Maiorito Toletan. Dioc. testibus.

5 Et ego Bernardus de Sarra Montefio Junior, publicus Civitatis Avinionensis Notarius, &c. hoc instrumentum scripsi, & signo meo signavi, ac etiam Bulla plumbea Curie temporalis Civitatis Avinionensis bullavi. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisissis.*

6 Ex Ioanne Gualtenio. Anno Domini M. CCC. L. Iubilei secundi, & Pont. Clementis VI. anno Nono, in Adventu scilicet. XV. kalendas Ianuarij. Avinione. Clemens Papa creavit Cardinales, qui fuere: Egidius Alvari de Albornocis Hispan. Archiepiscopus Toler. Presbyter Card. Tit. S. Clementis, &c.

Script

SCRIPT. III.

De restitutione sigilli Capituli Generalis ad Vclès, Caput Ordinis, & protestatione nullitatis contractuum ab ann.

1338 *factorum absque Capituli consensu.*

1 EN Ecija Sabado deceseís dias de Jullio Era de Mill CCC. è LXXX. è VIII. años. Estando en las Casas que fueron de D. Yucaf de Ecija, que son en el dicho Logar, do posaba D. Fadrique, por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, estando hy el dicho Maestre D. Fadrique, è Arnalt de Francia Alcalde del muy Noble Infante Don Ferrando Marquès de Tortosa è Señor de Albarracin è Adelantado Mayor de nuestro señor el Rey en la Frontera, è Don Roy Chacon Comendador Mayor de Castiella è Administrador de la dicha Orden, è Don Alvar Nuñez de Guzmán Comendador Mayor de Leon, è Gonçalo Mexia Comendador de Vclès, è Ferrant Ruiz de Tauste Comendador de Segura è otros Cavalleros, Freires de la dicha Orden, &c.

2 El dicho Alcalde Arnalt de Francia dixo, en como los Comendadores Mayores è Freires, que fueron antel dicho Infante Don Ferrando, así como Adelantado de la Frontera, è que dixieran en como la dicha Orden aviendo vn Sello que llaman de Cabildo, el qual de ordenamiento è costumbre antigua de la dicha Orden estaba è debia ser en Vclès, do es la Cabeza del Convento de la Orden sobredicha, è que lo toviesse el Comendador del dicho Logar de Vclès en vna Arca que toviesse tres llaves, de las quales tenia vna el Comendador Mayor de Castiella, è el Comendador Mayor de Leon la otra, è el Comendador de Segura la otra. La qual Arca con el dicho Sello estaba siempre en el dicho Logar, è de allí non facaban à ninguna parte, salvo quando el Maestre, è los Piores, è los Comendadores Mayores, è los otros Comendadores è Freires de la dicha Orden avian à facer Cabildo General en Merida, ò en otro Logar do lo acostumbraban è de-

bían facer, è abrian la dicha Arca è facaban el dicho Sello en presencia de los otros Comendadores è Freires que hy querian ser, &c.

3 E vsandose así todavia, que D. Alfonso Mendez seyendo Maestre de la dicha Orden, contra voluntad de los Comendadores, que las dichas llaves è Arca tenian, bien ha doce años que tomó è fizo tomar la dicha Arca, è facar el dicho Sello, è llevarlo del dicho Logar Vclès, è que lo levò consigo, è lo traxo todavia contra voluntad de los Freires de la Orden dicha fasta que finò sobre el Real de Algecira, è de que Dios toviera por bien de facer de el su encomendamiento, que Doña Leonor su hermana con poder è favor que avia del Rey Don Alfonso que Dios perdone, que tomara el dicho Sello è lo toviera por fuerça fasta agora que finara el dicho Rey, è fuera ella, embargada por mandado de nuestro señor el Rey Don Pedro, la qual seyendo así embargada, por ventura recelando que la afrontarian los dichos Comendadores antel dicho Rey, de la fuerça que les feieron en tener el dicho Sello, diòlo en guarda à Lorencio Alfonso su criado, Escrivano del dicho Maestre Don Fadrique, el qual dicho Lorencio Alfonso tenia aquí el dicho Sello, è que maguer gelo pidieran los dichos Freires que lo debian aver, è cuyo era, que gelo non quisiera dar. E sobre esto que fueran al dicho Infante è quel pidieran por el oficio del Adelantamiento que tenia, que apremiasse al dicho Lorencio Alfonso que les diesse el dicho Sello.

4. E el dicho Lorencio Alfonso dixiera, que gelo non podia dar, por quanto la dicha Doña Leonor de Guzmán le mandara, que lo diesse al dicho Maestre Don Fadrique su hijo è non à otro ninguno, è así que non lo daria si non al dicho Maestre, ò que lo tornaria à la dicha Doña Leonor; è el dicho Infante dixiera, que queria oír sobre esto al dicho Maestre, è mandara al dicho Alcalde Arnalt de Francia, que viniesse al Maestre à su posada por honra de su persona è de su estado, è que en su lugar è como su Alcalde le oyesse, &c. El dicho Maestre dixo, que le placia quel dicho Sello fuesse entregado à los dichos Comendadores, è to-

mòlo luego al dicho Lorençio Alfonso que lo tenia , è diòlo al dicho Alcalde para que lo diessè è entregassè à los dichos Comendadores; è el dicho Alcalde de voluntad de los otros Comendadores que hy estaban, diòlo al Comendador Mayor de Castilla, el qual Sello parecia ser de cobre ò de fuslera, en el qual avia como figura de Espada con Cruz, à las señales de Santiago, è en medio de la Cruz vna figura como de Venera cabada en el metal è Seello. E otrofi avia mas en el dicho Seello encima de los brazos de la dicha figura de Espada è Venera, dos figuras de Cruzes, vna de cada parte, è enderredor del dicho Seello avia cabadas letras, las quales non podimos leer para saber lo que dezian; è los sobredichos Comendadores luego dixeron, que lo tenían en merced al dicho Maestre, porque queria en esto emendar el yerro que avia fecho su antecessor; &c.

5 E luego los dichos Freyres todos en concordia dixeron, que dentro del tiempo que la dicha Orden fue desapoderada del dicho Seello, èstàndo desposeida del, que fueran con èl selladas algunas cartas, que non mandaran dar por Cabildo, nin acordadamente el Maestre, è Piores, è Comendadores Mayores, è los Treçe è los otros Freyres, segun que se debia. E asì que pedian à Nos los Escrivanos que les diessemos testimonio publico en como oy el dicho día Sabado cobraron el dicho Seello, por tal que mejor pareciessè por las Eras de las dichas cartas, que eran seidas fechas, è selladas en tiempo que ellos el dicho Seello non tenían, que non eran verdaderas, las quales protestaban è protestaron, &c.

6 È que non osaran protestar en tiempo del Maestre D. Alfonso Mendez, por el gran poder que avia, asì por su estado, como por el favor que su hermana Doña Leonor avia con el Rey; ca cierto es que perdieran sus Estados, ò que los ficiera matar, nin osaron en tiempo de la dicha Doña Leonor por el gran favor con el Rey, &c. Mas que agora que era finado el dicho Rey D. Alfonso è la dicha Doña Leonor èstaba prefa, como dicho es, è ellos eran fuera de miedo, que contrastaban las dichas cartas, è protestaban ante el dicho Alcalde por si, è en

voz è nombre de la dicha Orden, è de los ausentes, que las dichas cartas non empecieffen, è que non podian valer segun derecho; &c.

7 E fueronse luego los dichos Freyres con el dicho Sello ante el dicho Infante Adelantado, è ante D. Lope Obispo de Calahorra con el dicho Arnalt de Francia, è los dichos Comendadores D. Ruy Chacon, è D. Alvar Nuñez, è Gonçalo Mexia, è Fernant Ruiz, è otros pieza de Freyres que hy estaban presentes dixeron, è protestaron, segun que de fuso lo avian fecho antel dicho Alcalde, repitiendo è tornando aquellas mismas palabras que dixieran, quando ante el dicho Maestre les fue entregado el dicho Sello. E hicieron traer luego ante los dichos Adelantado, è Obispo, è Alcalde vna Arca pequeña en que avia tres cerraduras con tres llaves, de las quales tomaron fendas los dichos Comendadores Mayores, è la otra el dicho Ferrant Ruiz Comendador de Segura, è la dicha Arca con el Seello entregaron al dicho Gonçalo Mexia Comendador de Vclès, para que levassè à el dicho Logar Vclès, do debia èstàr, como dicho es, è pidieron al dicho Infante Adelantado è al dicho Obispo è al dicho Alcalde, que les mandassen dar testimonio, è otrofi pidieron à nos los dichos Escrivanos que los diessemos el dicho testimonio, &c. Yo Ferrant Sanchez Escrivano de Eçija, &c. Yo Joan Roiz Escrivano de Eçija, &c. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Anno 1351. Script. I.

Comenda de Castro Toraf conceditur Iohanni Alfonso à Capitulo congregato in Villa del Cuervo prope Guadianam in Vclensi Prioratu quondam sita, vivente Comendatore D. Bernardo, ad Aureliam promoti.

1 **D** On Pedro por la gracia de Dios, Rey de Castiella, &c. Por razon que Yo embiè rogar por mi carta à vos D. Fadrique, Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago, è à los otros Freyres de la vuestra Orden, que se ayuntaron convusco en el Cuervo à Cabildo General en el mes de Mayo que agora passò de la

la Era desta carta, que diesedes à D. Johan Alfonso de Alborquerque mio Vassallo è mio Chanceller Mayor el vuestro Castiello de Castro Torale con su Villa è con su termino, que lo toviessè de vos para en sus dias. E vos por complir mie ruego, otrosi por ayudas quel dicho D. Joan Alfonso fizo è farà à vos è à vuestra Orden, toviestes por bien del dar el dicho Castiello. E sobresto D. Bernaldo Comendador de Oreja vuestro Freyre è vuestro Procurador, pidiòme merced que vos inandase assegurar, è asegurasse, que despues de sus dias fincara à la Orden libre, &c. Dada en Valladolid, quatro dias de Jullio. Era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

2. Nos D. Fadrique por la gracia de Dios, Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, con consejo è otorgamiento de los Priores è de los Comendadores Mayores è de los otros Omes buenos, Freyres de nuestra Orden, que connusco se ayuntaron en el Cuervo, por facer bien è ayuda à vos Don Joan Alfonso Señor de Alburquerque, è de Medellin, è Chanceller Mayor de nuestro señor el Rey, è Mayordomo Mayor de nuestra señora la Reyna, tenemos por bien, que tengades de Nos è de nuestra Orden para en todos los dias de vuestra vida el nuestro Castiello de Castro Torale, con sus Villas, è sus Aldeas, è sus terminos, è con todos sus pechos, è derechos, &c. salvo el diezmo del Prior de Sant Marcos de Leon, que le finque salvo, segunt que lo ha de aver. E despues de vuestros dias, que todo quede libre à nuestra Orden, segunt que lo aviamos quando lo tenia por Nos Don Bernaldo nuestro Freyre, con los mejoramientos que hy ficiereades, &c.

5. E yo el dicho Don Juan Alfonso por este bien, que vos los dichos Maestre è Orden me facedes, otorgo è conozco, que fago pleito è omenage è jura sobre la Cruz è los Santos Evangelios, en mano de Juan Furtado, à quien vos el dicho Maestre mandastes que lo tomasse, è me lo tomò è recibìo de mi en vuestro nombre è de la dicha vuestra Orden. E prometo verdat à Dios è à Santa Maria de guardar à vos è à vuestra Orden las condiciones susodi-

chas, &c. Fecha la carta en Valladolid, siete dias de Jullio. Era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años.

Testigos Don Joan Nuñez Maestre de Calatrava, Pero Royz de Villegas. Pero Suarez Camarero Mayor del Rey, Ferrant Ruiz Giron, Alfonso Tenoyro, Rodrigo Fanez, Cavalleros del Rey. E yo Martin Martinez Ecrivano del Rey, &c. Joan Alfonso. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Regina Matris Regis littera super Villalar loco seu Villa Gramis. Vide ann.

1314. script. I.

D Oña Maria por la gracia de Dios Reyna de Castiella, è de Leon, al Concejo de Villalar salut è gracia. Bien sabedes, en como el Rey mio hijo por me facer honra me diò esse Logar de Villalar, con todas las rentas è pechos è derechos dende. Et Yo embiè vos mandar por mi carta que recudiesedes con las rentas à dos Omes buenos è abonados de hy de Villalar. Et agora el Rey è Yo fallamos, que el dicho Logar era è es del Maestre de la Orden de Santiago, è que Yo non lo puedo tener sin pecado, è el Rey diòme en enmienda dende à Estudiello, è por esta razon Yo tengo por bien de desembargar el dicho Lugar à la dicha Orden, porque vos mando que recudades al Maestre, &c. Dada en Valladolid ocho dias de Julio era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Regia confirmatio in Curijs facta de Tributo Fonsadera nuncupato in Ordinis Villis Ordini dumtaxat solvendo. Vide ann.

1348. script. I. ante Regis Alfonso litteras hic insertas.

D On Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. A qualquier ò qualesquier que ayan de recabdar la Fonsadera en todos los mios Regnos salud è gracia.

1. Sepades que paresciò en la mia Audiencia Pedro Sanchez Comendador de Fornachos è Procurador del

Maest.

Maestre è de la Orden de Santiago, è mostròme vna carta del muy Noble Rey Don Alfonso mio Padre, que Dios perdone, escripta en papel è seellada con su Sello de cera, fecha en esta guisa:

2. Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. A qualquier ò qualesquier que ayán de recabdar la Fonsadera que Nos agora dan en todas las Villas è Lugares de los Abadengos de nuestro Señorío, que esta nuestra carta vieredes, ò el traslado della signado de Escrivano publico, saludè gracia. Sepades que Don Fadrique, mio hijo, Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è nuestro Adelantado Mayor de la Frontera, se nos querellò è dize, que vos que demandades à los sus Vassallos, que moran en los sus Lugares, en que è la dicha su Orden han Señorío è jurisdicion, que vos paguen la Fonsadera diziendo, que son Abadengo, non la aviendo vos hy porque demandar, por quanto el dicho Maestre està acà en nuestro servicio è ha de aver la Fonsadera en los sus Lugares en que ha Señorío è jurisdicion. Et pidiónos merced que gelo mandassemos guardar. E Nos tovimoslo por bien, porque vos mandamos que non demandedes la dicha Fonsadera à los Vassallos de los dichos Maestre è Orden, que moran en los sus Lugares, en que han el Señorío è la jurisdicion, nin les prendades, &c. Dada en el Real de sobre Gibraltar diez dias del mes de Agosto. Era de Mill CCC. è Ochenta è siete años.

3. E agora Don Fadrique Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago embiòme pedir, que por quanto la dicha carta es escripta en papel, è se le rompe, que gela mandasse tornar en pergamino de cuero, è seellar con mio Sello de plomo, è gela confitmasse è mandasse guardar. E Yo el sobredicho Rey Don Pedro por facer bien è merced al dicho Maestre è Orden, &c. confirmo la dicha carta, è mando que les vala, è sea guardada en todo, &c. Dada en las Cortes de Valladolid, diez è siete dias de Ottobre, Era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años.

Concordat cum originali exceptis omiſſis.

SCRIPT. IV.

Regia confirmatio omnium Privilegiorum Ordinis in eisdem Curijs facta. De qua fit mentio in stabilimentis ann.

1655. in lucem editis fol. 37.

DOn Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. Por facer bien è merced à D. Fadrique Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è à la dicha su Orden, otorgoles è confirmoles todos fueros, Privilegios, cartas libertades, franquezas, gracias, è donaciones, sentencias è buenos usos, è costumbres que han è que ovieron, è que usaron siempre en tiempo de los Reyes onde Yo vengo fasta aqui, è mando que les vala, &c. salvo en lo que fuere contra las Leyes que el Rey D. Alfonso mio Padre hizo en las Cortes de Alcalà de Henares, nin otrosi contra las Leyes que Yo agora fize en estas Cortes de Valladolid, &c. Dada en las Cortes de Valladolid doce dias de Noviembre, Era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

SCRIPT. V.

Regia confirmatio de Luchuosa Templariorum in eisdem Curijs facta eo die, quo etiam alia confirmatio, qua non comparet, de libertate Pastorum, servientium, & armorum Ordinis. De qua fit mentio dict. fol. 37. vid. ann. 1336. script.

2. & 1302. script. 3.

DOn Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi vna carta del Rey Don Alfonso mio Padre, que Dios perdone, fecha en esta guisa:

1. Sepan quantos esta carta vieren como Nos Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. viemos vna carta sellada con nuestro Sello de plomo, fecha en esta guisa: Don Alfonso, &c. *vt supra de Luchuosa Templariorum ad ann. 1308. & 1313. tenore simili, sub dat. vero apud Saben die 20. Julij, Era M. CCC. L. quarta, ad instantiam Magistri D. Didaci Moriz.*

2. E agora Don Fadrique mio hijo Maestre de la Orden de la Cavalleria de

de Santiago, dixonos, que por quanto la dicha nuestra carta fue dada en tiempo que eramos Nos en tutoria, que gela non querian guardar, è pidieron merced que gela confirmassemos, è Nos tovièmoslo por bien, è mandamos que vala en todo, &c. Dada en Valladolid, doce dias de Junio, Era de Mill CCC. è Ochenta è seis años.

3 E agora Don Fadrique Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, por èl è por la su Orden embiòme pedir merced, que tovièsse por bien de confirmar esta carta, è de gela mandar guardar. E Yo tovelo por bien è mandò, que les vala è sea guardada en todo, &c. Dada en las Cortes de Valladolid, quatro dias de Diciembre, Era de Mill CCC. è Ochenta è nueve años. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1352. Script. I.

Regia confirmatio de Tributis Vassalorum Ordinis, Ordini solvendis remissive ad ann. 1301. & 1302. script. I.

1. **D**On Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vi vn Privilegio del Rey Don Fernando mio Avuelo, que Dios perdone, fecho en esta guisa, &c. *ut supra de medietate quarundam exactionum anno 1302. die 20. Novembris.* E agora Don Fadrique Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, por èl è por su Orden, embiòme pedir merced, que les confirmasse este dicho Privilegio, è gelo mandasse guardar. E porque el dicho Privilegio non era confirmado del Rey Don Alfonso mio Padre, que Dios perdone, los mis Oidores preguntaron à Pedro Sanchez Procurador del Maestre è de la Orden de Santiago, si podia probar quel Maestre è la dicha Orden usaron del dicho Privilegio, è les fue guardado despues que el Rey Don Fernando mio Avuelo gelo diera acá; è el dicho Pedro Sanchez dixo, que lo queria probar; è los dichos mis Oidores recibieronlo à la prueba, è sobre esto el dicho Pedro Sanchez presentò testigos è cartas para probar, en como los dichos Maestre è Orden de Santiago usaron del dicho Privilegio è

les fue guardado despues que les fue dado fasta aqui. E los dichos mis Oidores vistos los dichos de los testigos è cartas quel dicho Pedro Sanchez presentò, como dicho es, fallaron que se probaba bien, è cumplidamente, que los dichos Maestre è Orden usaron del dicho Privilegio è les fue guardado fasta aqui.

2. Por ende Yo el sobredicho Rey D. Pedro por facer bien è merced al dicho Maestre è à la su Orden, confirmegelo è mando que les vala è sea guardado en todo, &c. Fecho el Privilegio en Valladolid, veinte dias de Março. Era de Mill CCC. è Noventa años.

3 Don Gonçalo Arçobispo de Toledo Primado de las Españas conf. D. Vasco Obispo de Palencia Notario Mayor del Regno de Leon è Chancelier Mayor de la Reyna conf. D. Garcia Obispo de Cuenca conf. &c. Suer Yañez de Parada Merino Mayor de Galicia conf. Fernando Martinez Notario de los Privilegios rodados lo mandò facer en el año tercero que el Rey sobredicho reynò. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Prioris Vclensis littera in favorem Hospitalium S. Antonij Abbatis ad Clericos Prioratus, ubi Prioratus Ecclesie intelligi debent, que Ordinis expensis edificata fuerunt, que ad Bastimentorum Comendas vulgò de Ribera & Mancha spectant.

Dat. litteris extra Prioratum. Vide ann. 1434. script. I.

1. **D**On Joan por la gracia de Dios, Prior de Vçes, à todos los Concejos è Clerigos è Capellanes del Bastimento de Ribera de Tago, è de Guadiana aquende, con la nuestra Cañada, que esta vieredes è el traslado della, signado de Escrivano Publico salud è dileccion. Sepades que los Procuradores de la Demanda de Sant Anton de la Demanda de Cuenca vinieron à Nos è mostraronos Privilegio del Rey D. Fernando, que Dios perdone, en que daba testimonio que viera otro Privilegio del Rey D. Sanchos su Padre, è otros viciemos otro Pri-

vilegio incorporado en estos sobredichos del muy Noble Señor Rey D. Alfonso (que Dios perdone) en que confirmaba otros Privilegios , è face merced à la Orden de Sant Anton, que anden salvos è seguros por todas las partes de sus Reynos, en el qual facia mencion , que viera Privilegio del Papa Alexandre Quarto, contra los que facian Altares en nombre de Sant Anton en algunos Logares, por lo que mandaban echar puercos è recibian otras limosnas en nombre de Sant Anton sin licencia del Maestre è de los Freyres de Sant Anton con muy grand daño de los sus Hospitales, &c. Otrósi viemos vna carta que nos mostraron los dichos Procuradores de D. Garcia por la gracia de Dios Obispo de Cuenca, en que daba testimonio de Privilegios del Papa Gregorio, en que otorga vn año è ciento è quarenta dias de perdón, è del Papa Nicolao, è de nuestro Señor el Papa Clemente Sexto que agora es, &c.

2 Porque vos mandamos à vos los Clerigos, Curas, è Capellanes en virtud de obediencia, sopena de Excomunion, que recibades en vuestras Iglesias à los Procuradores de Sant Anton, è les dexedes mostrar è predicar los miraglos del Sancto, è que non digades Missas privadas fasta que el negocio de Sant Anton sea mostrado, è que non les tomedes ningunas cosas de lo suyo contra su voluntad. Et esta Demanda que non sea embargada por otra ninguna presentada, nin por presentar, que nuestra voluntad es servir à Señor Sant Anton, porque es obra de piedad, salvo por la de los Cativos, que traen carta del Maestre si los sus mensajeros fueren presentes. Otrósi vos mandamos à vos los Clerigos, Curas, è Capellanes que les non tomedes tercio ni quarto de las sus Demandas sopena de excomunion, è facerles recodir con mandas, votos, testamentos, è Confradias, è con los dineros de los Puercos, è con todas las otras cosas que les pertenescen bien è cumplidamente, &c. Dada en la Fuente Pedro Naharro, veint è quatro dias de Octubre. Era de Mill CCC. è Noventa

años. *Concordat cum originali
exceptis omisissis.*

SCRIPT. III.

*Donatio quorundam bonorum in Gallecia
à Suario Yañez de Parada quondam
Merino Gallerie facta.*

1 YO Suer Yañez de Parada otorgo è conozco, que por razon que vos D. Fadrique por la gracia de Dios, Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago me facedes mercet, que tenga de vos la Casa-Fuerte que dizen de la Rocha, que diò Vasco Perez de la Rocha à la Orden de Santiago, para que la tenga por 29 años, otorgo que si por aventura ante destes 29. años yo finire, que la dexé libre à la dicha Orden, &c. è demàs dexé yo à mi finamiento à la dicha Orden el mio Coto, que dizen de Sancta Maria del Villar, è el Privilegio que tengo del Coto que dizen de Carvalho, è que faga reparar los muros de la dicha Casa de la Rocha, è poblar sus heredades de oy que esta carta es fecha en diez años primeros que vienen. Et demàs desto que dè, è pague à la dicha Orden de cada año en reconocimiento de Señorío trescientos maravedis, &c.

2 E demàs desto yo el dicho Suer Yañez, è Diego Garcia de Mexia, è Ferrant Becerra, è Garcia Rodriguez de Feyroa, è Garcia Martinez de Vaamonde todos cinco de comun, è cada vno de Nos por el todo, facemos pleyto è omenage à vos el dicho Maestre D. Fadrique de acoger à nuestro Señor el Rey Don Pedro (que Dios mantenga) en la dicha Casa-Fuerte de la Rocha, ayrado è pagado en lo alto è en lo baxo, &c. Et otrósi que acogamos à vos el dicho Maestre D. Fadrique, è à otro qualquier Maestre que sea, &c. Fecha esta carta en Villa-Real, Lunes tres dias del mes de Diciembre. Era de Mill CCC. è Noventa años.

3 Testigos Pero Gonçalez de Agüero, Rui Martinez de Zuller Zeyno, Sancho Martinez de Leyva, è Garcia Gonçalez de Agüero Omnes fijos dalgo. È Gonçalo Mexia, è Gonçalo Garcia Freyres de le Orden de Santiago, è Ruy Chacon Comendador Mayor de Castiella de la dicha Orden. Yo

Gar:

Garcia Alfonso Escriuano Publico aqui en Villa-Real fui presente, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1353. Script. I.

Testimonium absolutionis Prioris Vclensis in Curia Romana, qui excommunicationem incurrerat; ab ipsa Curia sine licentia recedendo tempore Clementis VI.

IN Nomine Domini. Amen. Significato dudum Sanctissimo in Christo Patri ac Dño Dño Innocentio divina providentia Papæ Sexto pro parte Domini Fratris Ioannis de Becerra Prioris Prioratus Conventus, seu Domus de Vclesio Militiæ Ordinis S. Iacobi Conchenfis Diocæ. quod olim scel. record. Dominus Clemens Papa Sextus causam seu causas quorundam criminum in consistorio publico coram ipso pro parte Fratris Martini Fernandi gerentis se pro Fratre Conventus seu Domus de Vclesio prædictæ contra prædictum Fratrem Ioannem Priorem oppositorum, primo Venerabili viro Oliverio de Cerceto Sacri Palatij causarum Apostolici Auditori sub certa forma, & aliâ cum potestate citandi ipsum Priorem etiam personaliter ad Romanam Curiam commiserat, cuius commissiois vigore præfatus Auditor in dicta causa procedens eundem Priorem per suas certi tenoris litteras ad Romanam Curiam citari fecerat, cuius occasione præfatus Prior personaliter ad eandem Curiam accesserat, & ibidem moram traxerat & tandem ad nonnullos actus iudiciales coram eodem Domino Auditore in huiusmodi causa processu inter partes easdem & eodem Auditore se de Romana Curia absentante, præfatus piæ memoriæ Clemens Papa Sextus prædictam causam seu causas Reverendo in Christo Patri Dño Thomæ Fastollh nunc Dei gratia Episcopo Menevensi, tunc vero eiusdem Sacri Palatij Auditori commiserat audiendas, qui quidem Dominus Thomas in dicta causa procedens præfato Domino Priori inhibuerat & inhiberi fecit sub excommunicationis pœna, ne de Romana Curia recederet absque ipsius Domini Thomæ tunc Auditoris li-

centia speciali; quiquidem Prior ex certis causis de facto, vt dicitur, à dicto Domino Thoma licentia non obtenta, de Romana Curia se absentaverat, vt dicebatur, ad propria remeando;

2. Postmodum vero præfatus Dominus Clemens Papa Sextus causam seu causas prædictas ad eiusdem Fratris Martini Principalis instantiam Reverendissimo in Christo Patri ac Domino A. Tituli S. Sixti Presbytero Cardinali commiserat resumendas, & audiendas in eodem statu quo remanserant. Quiquidem Dominus Cardinalis in eadem causa procedens præfatum Priorem excommunicationis vinculo innodarat, quia a prædicta Curia absque licentia præfati Domini Thomæ ad partes recesserat, à qua quidem excommunicationis & alijs sententijs per eundem Dominum Cardinalem promulgatis pro parte Prioris & Fratris Martini prædictorum fuerant plures appellationes ad Sedem Apostolicam interiectæ, & ipsarum appellationum causa seu causæ nobis Nicolao miseracione Divina Tituli S. Vitalis Presbytero Cardinali auctoritate Apostolica audiendæ & decidendæ commissæ: Et quod Nos in causâ procedentes pro parte sententias Domini A. Cardinalis prædicti confirmaveramus, & pro parte male processu & bene appellatum fuisse pronuntiaveramus, fuit deinde eidem Domino nostro Papæ pro parte ipsius Prioris humiliter supplicatum, quod, cum idem Prior desideraret ab excommunicatione prædicta absolvi, suam nihilominus contumaciam purgaturus, si qua fuisset, licet per aliquos dubitaretur, ad quem duorum nostrum, videlicet an ad Reverendum Patrem Dominum A. vel ad Nos Cardinales prædictos, potestas absolvendi pertineret, & præfatus Prior invitus teneretur dicta excommunicatione ligatus, & in eisdem causis minime procederetur, quatinus ad omnem ambiguitatem tollendam prædictarum appellationum causas & totius negotij principalis alteri de nobis duobus Cardinalibus supradictis vel alicui alteri, qui iustitiæ faceret complementum, resumendas & audiendas committere dignaretur.

3. Qui quidem Dominus noster Pa-

Papa ad præfati Prioris instantiam causam seu causas appellationum prædictarum cum potestate absolvendi eundem Priorem nobis Nicolao Cardinali prædicto audiendam & audiendas commisit, & sine debito terminandas. Nos itaque huiusmodi commissionis virtute ad instantiam Magistri Garsie Gonsalvi in Romana Curia procuratoris præfati Domini Prioris, prædicto Fratre Martino Fernandi principali ad dicendum & allegandum quidquid vellent per Angelum Perusinum portarium nostrum preemporie

citato ad certum terminum, eundem Dominum Priorem absolvimus, &c. Datum & actum Avinione in Hospitio habitationis prædicti Reverendi Patris Domini Nicolai Cardinalis, anno Nativitatis Domini M. CCC. L. Tertio. Indictione Sexta. Die vero XXVIII. Mensis Ianuarij. Pontif. Dñi nostri Dñi Innocentij divina Providentia Papæ VI. anno Primo. Ego Iacobus quondam Octaviani de Guaschis Clericus de Vrbe dictæ causæ scriba interfui, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

INNOCENTIUS PAPA VI.

electus die 19. Decembris ann. 1352. obiit die 12. Septembris ann. 1362.

SCRIPT. II.

Compromissio Prioris Vclensis & Archidiaconi de Alarcon ex una parte & Martini Ferrandi Fratris de Vclès expulsi ex alia in arbitrium Cardinalis de Albornoz, & huius sententia de licentia Papæ lata.

IN Nomine Domini. Amen. Noverint univrsi præsens publicum instrumentum inspecturi, quòd anno à Nativitate Domini M. CCCL. tercio. Indictione sexta, & die XV. Mensis Iunij. Pontif. Sanctissimi Patris & Dñi nostri Dñi Innocentij Papæ VI. anno Primo. Constituti personaliter coram Reverendissimo in Christo Patre & Dño Dño Egidio Dei misericordie Tit. S. Clementis Presbytero Cardinali præsentibus me Notario & testibus infrascriptis, Venerabiles Domini Ioannes Becerra Prior Prioratus Domus de Vclèsio Ordinis Militiæ S. Iacobi, Conchenensis Dioc. & Gundisalvus Martini Archidiaconus de Alarcon in Ecclesia Conchenensi, & Frater Martinus Fernandi professor dictæ Domus, prædicti Domini Ioannes Prior, Gundisalvus Archidiaconus, & Frater Martinus de expressa voluntate & licentia dicti Prioris sponte, libere,

& ex certa scientia concorditer sese compromiserunt in præfatum Reverendissimum Patrem & Dominum Cardinalem tamquam in arbitrum compromissatum, seu amicabilem compositorem de & super omnibus quæstionibus, & litibus pendentibus inter prædictos superius nominatos, dantes & concedentes prædicti Domini Ioannes Prior, Gundisalvus Archidiaconus, & Frater Martinus superius nominati præfato Domino Cardinali liberam & plenam potestatem, ut possit ad suam liberam voluntatem etiam omni iuris ordine prætermisso in prædictis & circa prædicta cognoscere, pronuntiare, arbitrari, & præcipere per se vel alium, coniunctim vel divisim, diebus feriatis vel non feriatis, aliquibus vel aliquo eorum citato, & possit suam pronuntiationem, vel præceptum interpretari, corrigere & reformare, &c. *cum pluribus clausulis, & renuntiationibus, & paulò infra.* Quæ acta fuerunt apud Villamnovam Avinionensis Dioc. in Hospitio habitationis præfati Dñi, Dñi Egidij Cardinalis aîno & die prædictis. Præsentibus Venerabilibus ac discretis viris Dominis Petro Gundisalvi Thesaurario Cartaginensi, ac Ioanne Petri Scholastico Zamorensi, Henrico de Sessa Archipresbytero Cumanensi iuribus

utriusque Doctore, Ioanne Elia Cantore Legionensi, & Gomecio Martini Pacensi, & Garcia Gundifalvi Mindoniensi Canonicis testibus ad præmissa vocatis specialiter, atque rogaris.

2 Postque anno, Indictione, & Pontificatu, quibus supra, die videlicet Nona mensis Iulij constitutis personaliter coram Reverendo in Christo Patre ac Dño Dño Egidio Cardinali, arbitro, & amicabili compositore apud Villanovam Avinionensis Dioc. in eiusdem Domini Cardinalis hospitio dictis Dominis Ioanne Priore ac Gundifalvo Archidiacono, & Fratre Martino Fernandi, idem Dominus Cardinalis dixit, quod nuper facta per ipsum Dominum nostrum Papæ conscientia de nonnullis causis & litibus inter dictos Dominos Priorem, ac Archidiaconum, & Fratrem Martinum coram Reverendissimis in Christo Patribus Dominis Arnaldo Tit. S. Sixti, & Nicolao Tit. S. Vitalis Presbyteris Cardinalibus, tunc ibidem pendentibus, idem Dominus noster Papa dictis Dominis Cardinalibus mandaverat, ut si idem Dominus Egidius Cardinalis partes prædictas posset concordare, ipsi Domini Cardinales de & super dictis causis coram eis vertentibus ordinarent prout eis, & eorum cuilibet expediens videretur. Ipseque Dominus Egidius Cardinalis præfatus volens dictas partes concordare de præfati Domini nostri Papæ conscientia ipsarumque partium voluntate ordinabat, & decernebat, ac ordinavit, & decrevit in hunc modum.

3 Noverint univesi præsentis litteras inspecturi, quod Nos Egidius misericordie divina Tit. S. Clementis Presbyter Cardinalis mandamus, decernimus, & ordinamus, quod Dominus Ioannes Becerra Prior de Velefio, ac Gundifalvus Martini Archidiaconus de Alarconi, & Frater Martinus Fernandi, & quilibet eorum quæcumque odia, rancores & malivolentias, quæ inter eos sunt, & hæctenus fuerunt, sibi adinvicem statim unus alteri, & alter alteri remittant plenarie, atque parcant.

4 Item quod dictus Dominus Ioannes Prior iuret ad Sancta Dei Evangelia, eius manu dextra corporaliter talis sacris scripturis, dictum Fratrem

Martinum Fernandi de cætero benigne tractare, & quod si dictus Frater Martinus de cætero in aliquo deliquerit, propter quod fuerit corporaliter, vel temporaliter puniendus, quod idem Prior ad pœnas corporales, vel temporales nullatenus procedet, nisi prius delictum huiusmodi Reverendissimis Cardinalibus Apamiarum, & Vrgelensi prædictis, & nobis, vel cuicumque nostrum, qui in Curia Romana fuerit, notificet, & iuxta voluntatem prædictorum Dominorum Cardinalium procedet & non aliter.

5 Item quia dictus Frater Martinus fuit longo tempore Frater Ordinis supradicti mandamus, quod dictus Dominus Prior det dicto Fratri, & statim per suas litteras commendet eidem Supprioratum de Aragonia, qui est in Comenda Montis Albani, & quod dictus Frater Martinus sit maior inter Fratres ipsius Supprioratus, ac habeat & recipiat omnes fructus, redditus, & proventus ad Priorem de Vclès ibi spectantes, de ipsisque disponat iuxta dicti Ordinis Statuta pro suæ libito voluntatis, nihilominus quod dictus Dominus Prior dare teneatur eidem Fratri Martino, donec dicti Supprioratus de Aragonia fuerit possessionem pacificam assecutus, duo millia morabetinorum monetæ Regni Castellæ annuatim ex quibus possit decenter sustentari, dictaque duo millia morabetinorum solvat, & tradat quolibet anno dictus Prior dicto Fratri Martino in Ecclesia Conchenfi in festo Omnium Sanctorum.

6 Item quod pro præmissis firmiter observandis dictus Dominus Prior obliget se statim, & submittat iurisdictioni, & coercitioni Curie Cameræ Domini nostri Papæ, ac omnium aliarum Curiarum Ecclesiasticarum, eaque omnia & singula observare promittat sub pœna mille florenorum auri de Florentia per ipsum, si contra præmissa fecerit, solvendorum dicto Fratri Martino, ipseque Frater Martinus iuret & promittat sub eadem pœna, quod non faciet, nec veniet contra honorem, vel statum dicti Domini Prioris, nec denuntiabit de anterioribus in causa contentis, nec de futuris, si forsan aliqua commiserit, nisi prius notificet dictis Cardinalibus, & c.

7 **Ordinamus etiam & mandamus**, quod prædicti Dominus Gundifalvus Martini Archidiaconus, & Frater Martinus ad invicem vnus alteri omnes rancores, iniurias, actiones & expensas per eos quomodolibet, & ex quibuscumque libris habitas & factas amicabiliter remittant penitus, atque parcant, quòdque de cætero sint amici, & vnus per alium amicabiliter tractent, ac promittant firmiter observare, & iurent ad Sancta Dei Evangelia, & submittant iurisdictioni Curiarum prædictarum pro præmissis observandis.

8 **Qua** quidem pronuntiatione per dictum Dominum Cardinalem facta, & per eum verbaliter recitata, dicti Domini Ioannes Becerra Prior, & Gundifalvus Martini Archidiaconus & Frater Martinus Fernandi ibidem præsentibus prædicta omnia & singula emologarunt, & approbarunt, & iurarunt ad Sancta Dei Evangelia firmiter observare, cæteraque alia fecerunt, prout in ipsa pronuntiatione continentur. De quibus omnes, & eorum quilibet petierunt sibi fieri publicum instrumentum seu plura, tot quot voluerint per me Notarium infra scriptum.

9 **Acta** fuerunt hæc apud Villam, & in hospitio, anno, Indictione, die, ac mense, quibus supra. Præsentibus Reverendo in Christo Patre Domino Fratre Alfonso Dei gratia Episcopo Pacensi, ac Ioanne Fernandi Archidiacono de Valderis in Ecclesia Legionensi, Alfonso Fernandi de Occania Canonico Ecclesiæ Palentinæ testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

Et ego Alfonso Martini de Pastrana Clericus Toletanus, dictique Domini Egidij Cardinalis scriba, &c. Signum feci. *Concordat cum originali exceptis omissis.*

SCRIPT. III.

De provisione Supprioratus de Montalvan ab Vclensi Priore facta & alijs ad executionem sententiæ Cardinalis de Albornoz spectantibus.

1 **I**N Dei Nomine. Amen. Constitutis in Iudicio coram nobis Ioanne Maurelli præposito Eccle-

siæ S. Crucis Leodiensis, Curia Camera Domini Papæ Generale Auditore, Religiosis viris Ioanne de Becerra Dei gratia Priore Conventus Ecclesiæ de Vclesio Ordinis Militiæ S. Iacobi & Fratre Martino Fernandi Canonico dictæ Ecclesiæ, & Suppriorate Montis Albani idem Ioannes Prior dixit, quòd cum ipse per Nos & nostram Curiam esset arrestatus ad instantiam dicti Fratris Martini, qui nullam causam legitimam haberet, petijt licentiari à dicto arresto. Ex aduerso dictus Frater Martinus dixit, quòd dictus Ioannes Prior deberet sibi restituere habitum ei amotum, & providere de Supprioratu Montis Albani iuxta sententiam per Reverendissimum Dominum Egidium Cardinalem Tit. S. Clementis latam, ante quam relaxaretur à dicto arresto. Et tunc dictus Ioannes Prior produxit coram nobis, & tradidit dicto Fratri Martino quasdam patentes litteras Giggillo ipsius Prioris impendenti sigillatas sub Dat. Avinione, prima die Mensis Augusti, anno M. CCC. & LIII. De & super provisione eidem Fratri Martino facta de dicto Supprioratu Montis Albani, & dixit, quòd paratus erat restituere eidem Fratri Martino habitum prædictum. Quibus sic dictis nos præfatus Auditor, scito prius quòd nullam aliam causam haberet dictus Frater Martinus, ab arresto prædicto eundem Ioannem Priorem relaxavimus, & relaxamus, in cuius rei testimonium, &c. Actum Avinione in Palatio Apostolico, vbi audientiam retinemus præsentibus Iacobo de Vrbe & Gabriele de Vinhali dictæ Curia Notarijs sub Anno à Nativitate Domini M. CCC. LIII. Indictione Sexta, die verò XXIII. Augusti. *Concordat cum originali exceptis omissis.*

2 **I**n Nomine Domini. Amen. Noverint vniversi præsens publicum instrumentum inspecturi, quòd anno à Nativitate Domini M. CCCL. tertio. Indictione sexta, die verò XXV. Mensis Augusti, Pontificatus Santissimi in Christo Patris & Domini Innocentij Papæ VI. anno Primo, in domibus Reverendi Patris Domini Gaspari Dei gratia Episcopi Conchensis personaliter constitutus discretus vir Gaspar Gundifalvi Canonicus Mindoniensis, & Procurator discreti viri Domini Ioan-

Ioannis Becerra Prioris Monasterij Domus de Velefio Militiæ S. Iacobi Conchenfis Diocæ, prout de procuratione constat per quoddam instrumentum manu mei Fernandi Alfonsi Notarij infrascripti scriptum & signatum, & nomine ipsius Domini Prioris requisivit Fratrem Martinum Fernandi professum dictæ Domus Ordinis de Velefio, quod observaret omnia & singula contenta in quodam compromisso per eos habito, & sententiam per Dominum Cardinalem Hispanum Iaram, & reciperet vnam litteram collationis Supprioratus Montis Albani Cæsaraugustanæ Diocæ, quodam sigillo cereo impendenti sigillatam, & quodam nomine roboratam, tenor eius sequitur & est talis.

3 Pateat vniversis, quod Nos Ioannes, dictus Becerra, Dei gratia Prior Conuentus Ecclesiæ de Velefio Conchenfis Diocæ. Ordinis Militiæ S. Iacobi exigentibus meritis Fratris Martini Fernandi Canonici dictæ Ecclesiæ dilecti nostri, & suæ probitatis intuitu, cum in dicta Religione diuissime laboraverit, damus eidem Fratri Martino Supprioratum Montis Albani, qui quidem est in Regno Aragoniæ in Diocæ. Cæsaraugustana, & ad nostram collationem pertinet, & sibi dictum Supprioratum conferimus, & de illo etiam providemus, quoad vixerit in humanis, cum omnibus Ecclesijs, Monasterijs, & iuribus adiacentibus, & pertinentijs suis, & bonis mobilibus, & immobilibus sive stantibus, sive se moventibus, sicut meliori & ampliori modo alij prædecessores sui retroactis temporibus tenuerunt & possederunt, vel tenere & possidere debuerunt, sive illa sint in Regnis Aragoniæ vel Valentia, vel in partibus Cataloniæ, sive in Regnis Franciæ, vel Angliæ, vel in partibus Vasconiæ, vel in Regno Siciliæ, vel in Comitatu Provincia, vel in tota Italia in Patrimonio Ecclesiæ, vel in Regno, vel in Urbe Romana, vel vbiicumque extra Regnum Castellæ & Legionis inuentantur ad dictum Supprioratum spectantia. Amouentes inde à dicto Supprioratu, & decernentes amorem quemlibet alium detentorem. Quibus vel cui in virtute Sanctæ obedientiæ & sub pœna excommunicationis man-

damus quatinus permittant, dictum Fratrem Martinum recipere pacifice & quietè possessionem dicti Supprioratus & omnium rerum suarum tam spiritualium, quàm temporalium, iniungentes eisdem, vt dictum Fratrem Martinum pro Suppriorate habeant, & ei tamquam suo Maiori pareant in omnibus pro toto tempore vitæ suæ. In cuius rei testimonium has nostras patentes litteras cum nostri sigilli appensione dari mandavimus, & propria manu eas munivimus. Quod fuit Datum Avinione prima die mensis Augusti, anno Domini Millesimo, trecentesimo, Quinquagesimo tertio. Nos Ioannes Becerra Prior.

4 Actum Avinione antio, mense, die, loco, & indictione quibus supra, presentibus Reverendo in Christo Patre ac Dño Dño Garzia Episcopo Conchenfi, Alberto de Guido Canonico S. Stephani de Aplano Mediolanensis Diocæ. necnon Ioanne Martini de Torquemada, & Martino Fernandi de Valtanas Familiaribus Laicis dicti Domini Episcopi, testibus habitationis. Et ego Fernandus Alfonsi Clericus Toletanus Publicus auctoritate Apostolica Notarius, &c. signum feci. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. IV.

De restitutione habitus Martino Fernandi à Priore Velefensi facta, & traditione Breviarij tamquam Canonico, & Gladij tamquam Militiæ Fratri. De traditione libri seu Breviarij, vide in S. Bernardi id est per participationem Divinorum, vt in cap. dilectus 19. de Præb. & Dignitat.

IN Nomine Domini. Amen.
Anno à Nativitate Domini M. CCC. LIII. Indictione sexta, die vltima mensis Augusti. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Dñi Dñi Innocentij Papæ Sexti anno Primo, in præsentia mei Notarij, & testium infrascriptorum personaliter constituti Religiosi viri Ioannes de Becerra Prior de Velefio Militiæ S. Iacobi Conchenfis Diocæ. & Frater Martinus Fernandi asserens se Canonicum Monasterij dicti Castri vel Villæ de Velefio Conchenfis Diocæ. idem Fra-

ter Martinus, vt apparebat, habitum siue Spatam illam tunc in veste non deferbat, sed pannus quidam rubeus & antiquus in modum Spatæ factus, quem dicebat esse habitum suum, super quamdam vestem sine aliqua futura appositus, vel appodiatas videbatur esse extensus. Et dictus Frater Martinus dixit, quod ipse volebat recipere illum habitum cum protestatione illa, ac si numquam sibi ablatas videretur, quantum ad famam & quantum ad omnia in eodem statu, vt prius erat, sicut per Dominos Cardinales, videlicet Dominum Apamiarum, & Dominum Vrgellensem extriterat tractatum. Et Venerabiles viri scilicet Dominus Galhardus de Palayraco Camerarius dicti Domini Cardinalis Apamiarum, & Petrus Gundisalvi Thesaurarius Ecclesiæ Cartaginensis dixerunt, quod certe sic fuerat ordinatum per dictos Dominos Cardinales, quod reassumeret habitum suum in omnibus, sicut prius tenebat. Et dictus Dominus Ioannes Becerra se dicens Priorem, dixit, quod sibi placebat, quod secundum dictam ordinationem dictum habitum reciperet, & in omnibus haberet, ac si numquam fuisset ablatas. Et tunc dictus Frater Martinus dictum pannum antiquum rubeum, siue habitum in modum Spatæ factum recepit, & sibi in pectore supra vestem superiorem, quam tenebat, posuit, & filum & acum petens, & recipiens incæpit fuere dictum pannum in pectore ipsius vestis, quem pro Superiore habere gerebat & non pro dicto Priore, nec ad instantiam ipsius, quo suto reputavit sibi suum habitum restitutum, & pro contento se habuit.

2. Ex tunc immediate dixit, quod remittebat & remisit omnem actionem iniuriarum vel aliam quamcumque contra quemcumque ratione amotionis dicti habitus, è super hoc renuntiavit omni iuri, & exceptioni, quæ sibi competere videretur contra dictum Priorem, vel contra alios quoscumque & ratam in omnibus habuit sententiam per Dominum Cardinalem Hispaniæ Iaram, & compromissum inter se & ipsum Priorem habitum, &c.

3. Et dictus Dominus Prior idem dixit, quod non intendebat venire contra dictam sententiam arbitralem, sed

eam raram, gratam, & firmam esse volebat, & ultra hoc dictus Ioannes Prior vnum publicum instrumentum signatum de manu Alfonsi Roderici Clerici Ispalensis Notarij Imperiali auctoritate, quod incipit in secunda linea à principio: *nentur*, & finit in eadem: *tenu*, nec non aliam litteram in pergamento scriptam, sigillo oblongæ ceræ albæ pendenti sigillatam, quæ incipit in secunda linea: *Fratri*, & finit in eadem: *Supprioratum*, & deinde vnum Breviarium, & vnum Gladium dicto Fratri Martino tradi fecit & præsentari, qui quidem Frater Martinus benigne recepit supra vnam Banquam. De quibus omnibus prænominati Ioannes Prior, & Frater Martinus petierunt per me fieri eis vnum publicum, vel plura instrumenta. Acta fuerunt hæc Avinione in Hospitio habitationis Venerabilis viri Domini Galhardi de Palayraco, Camerarij Domini Cardinalis Apamiarum, anno, mense, ac die, quibus supra. Præsentibus dicto Domino Camerario & Luca Radulfi de Camerino Decretorum Doctore, Auditore Domini Cardinalis Vrgellensis, Petro Gundisalvi Thesaurario Cartaginensis Ecclesiæ, Andrea Petri de Parmo Presbytero Burgensis Diocesis, Fratre Petro Alfonsi Canonico Monasterij de Vclesio, socio dicti Prioris, Garcia Arnaldi de Gondia Aquensis Dioc. & Aymerico Mercerij Notario & pluribus alijs testibus ad præmissa vocatis. Et ego Odo Benedicti Clericus Sueffonenfis publicus Apostolica & imperiali auctoritate Notarius præsens fui, & singula, ac omnia scripti & signavi, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. V.

Provisiones à Magistro facta mense Martij cum Administratoribus Ordinis, & mense Aprilis absque eorum mentione.

1. **D**On Fadrique por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, con otorgamiento de Don Ruy Chacon Comendador Mayor de Castilla, è de Gonçalo Mexia Comendador de Vclès, Administradores de nuestra Orden, è

de Fernand Alfonso de Lago Comendador de Montemolin nuestro Chanceller Mayor, è de otros Cavalleros è Omes buenos, Freires de nuestra Orden, que con nuseo, fueron ayuntados en el nuestro Lugar de Vfrage en este mes de Março de la Era desta carta, por facer bien al Concejo de la Puebla de Sancho Perez, confirmamosle sus Dehesas para sus Bueyes, por donde las tiene amojonadas, &c. Dada en Vfrage diez è nueve dias de Março, Era de Mill CCC. è noventa è vn años.

2 Don Fadrique, &c. con otorgamiento de Don Diego Perez Prior de San Marcos de Leon, è de Don Alvar Nuñez de Guzmán Comendador Mayor de Leon, è Don Ruy Chacon Comendador Mayor de Castiella, è Gonçalo Mexia Comendador de Velès, è Sancho Sanchez de Moscoso Comendador de Ricote, è Gomez Perez Comendador de Merida, è Lope Sanchez Comendador de Guadalcanal, è Gomez Arias Comendador de Montánchez è de los nuestros Bastimentos de tierra de Leon, è Gomez Suarez Comendador de Estepa, è Alvar Rodriguez Comendador de la Fuente del Maestre, è Gonçalo Chacon Comendador de Alhange, è Fernand Roiz de Mendieta Comendador de Vfrage, è Johan Arias Comendador de la Puebla de Sancho Perez, è Lope Arias su hermano Comendador de Magacela, è Ochoa Martinez Comendador de Alcuefca, è Juan Alfonso Comendador del Almendral, è Lope Alfonso nuestro Chanceller, è de los otros Comendadores, è Freyres que con nuseo fueron ayuntados, otorgamos è conoscemos, que damos à vos Fernand Ruiz de Tauste la Comienda Mayor de Montalvan en el Reyno de Aragon, è que vendades à los Capítulos Generales, &c. Dada en la Fuente del Maestre, primero dia de Abril, Era de Mill CCC. è noventa è vn años.

Anno 1354. Script. I.

Bulla ad interdictum in Regno exceptis nonnullis Civitatibus, & locis Magistris D. Frederici, & eius publicatio mense Januarij ann. 1355. Vide ibi scrip.

I. in fine.

BEltràn por la gracia de Dios Obispo de Sena, de la Sey Apostolical Mensagero è Comissario deputado al negocio dentro escripto à los honrados en Christo Padres è Señores, por la gracia de Dios, de Toledo è de Compostella è de Sevilla Arçobispos, è à todos los Obispos, è à todas las Eglefias, è à todos los Abbades, Priores, Deanes, &c. è à los Maestres, Priores, Comendadores de las Casas del Hospital de Sant Johan de Jerusalem, è de la Cavalleria de Santiago, de Calatrava, de Alcantara, è de los Omiliados. E à los Guardianes, Priores, Ministros, &c. dentro en los Regnos de Castiella, de Toledo, de Leon, &c. Sepades que Nos recibimos las letras del muy Santo Padre Innocencio Papa Sexto, de la su verdadera Bulla de Plemo con filo de cañamo, segunt la costumbre de la Corte de Roma, el tenor de las quales es este que se sigue:

2 Innocencio Obispo, siervo de los siervos de Dios, al honrado hermano Beltràn Obispo de Sena, Mensagero de la Sey Apostolical salud, è bendicion Apostolical. A la nuestra Audiencia por fama publica, mas verdaderamente por infamia es dado à saber, que el muy caro en Christo nuestro hijo Pedro Noble Rey de Castiella è de Leon, por movimientos non castos ha dexado la muy cara en Christo nuestra hija Blanca, Noble Reyna de Castiella è de Leon su muger, è que tomara como non debia, è manifestamente vna muger à abrazamientos mortales, è que con aquella muger avia estado è usado por muchos años en maneras que las debia aborrecer, è que non aviendo dexado aquella muger, que sobretomò otra muger, con la qual puestas por èl algunas protestaciones frivolas, las quales alegò ante Nos, que èl avia fecho con la dicha muger antes que èl contraxesse Matrimonio con la dicha Reyna para colorar el pecado por el fecho,

Et 3

è encubierta de la iniquidad de èl atrempada, las quales protestaciones frivolas, si fuerça alguna oviesfen eguales los contrarios è los fechos, la verdat, ò fama publica lo declara. E que tira de la dicha Reyna tierras, reconocimientos è posesiones por fuerça è miedo, el qual miedo non tan solamente en la flaqueza de la natura de las mugeres, mas en la firmedumbre de qualquier varon muy fuerte podie caer, contraxo Matrimonio, si tal nombre merefca aver, estando el otro Matrimonio primero, atrempado è publicamente fecho en escandalo del Mundo, de la su fama muy grave perjuicio, è en deshonna è menosprecio de la Magestad de Dios.

3 Onde Nos al estado deste Rey cobdiçando proveer è consejar à la salud de las dichas mugeres, è de los Regnos è tierras del dicho Rey, à los quales èl como vna Lumbrera sola alumbrava è establece, los quales Regnos è tierras atienden è defean de èl aver Cabdiello ò Principe; quando èl durmiere con sus Padres, que enderece è gobierne los Regnos, al dicho Rey por otras nuestras cartas amonestamos, que en todo, è por todo dexadas las dichas mugeres, tome la Reyna antedicha, è que vsf con ella como marido debe vsar con su muger; è à ti por otras nuestras cartas mandamos, que tu ò otro por ti presentasses las nuestras letras al Rey, è que lo amonestasses, que en esto quel mandamos, que èl que lo compliesse è otorgasse; è si el enemigo de la caridat à las nuestras è à las tus obras se pusier contrario en manera quel dicho Rey las nuestras moniciones non las quisiere oir, nin echar de si las dichas mugeres, è non oviere cuidado nin talante de tomar la Reyna Blanca susodicha, tu al Rey è à los contradictores è rebelles, qualesquier que sean, aunque sean ennoblecidos de Dignidad Obispal, ò de qualquiera otra, puesta la canonica monicion, por la nuestra auctoridad los apremies por sentencia de la Iglesia, non dando lugar à qualquier apelacion por ellos enterpuesta.

4 E porque tu todas estas cosas susodichas mas favorablemente cumplas, en quanto fueres por Nos guarnecido de mayor poderio, por el tenor de estas

presentes cartas damoste lleno poder, que qualesquier processos puedas hacer ò mandamientos, exortaciones, rescissionses, citaciones, penas, sentencias contenientes, los quales tu entendieres que son de hacer sobre este negocio, asì contra el Rey susodicho, como contra qualesquier Arçobispos, Obispos, è otros Perlados, è otras personas Eclesiasticas Seglares, è Reglares, è aun en los Cabillos, Collegios, è Conventos, de las Eglefias, de los Monasterios, è de los otros logares Eclesiasticos de qualesquier Ordenes que sean, exemptos ò no exemptos, è demàs contra los Duces, Condes, Marqueses, Principes, Barones, è otras qualesquier personas seglares, Comunidades, Vniuersidades, Concejos de las Cidades, de los Castiellos, de las Tierras, de las Villas, è de los otros qualesquier Logares de los Regnos è tierras susodichas. E fechos que los fagas poner en los logares publicos, siquier dentro, siquier de fuera de los Regnos è tierras susodichas. E queremos que estos processos por ti fechos apremien al Rey, è à todos los otros, è cada vno de los susodichos è à todos los otros è cada vno dellos contra los quales tu los ficieres, asì como si à todos ellos è cada vno dellos fuesfen personalmente notificados, è leidos.

5 Non embargantes qualesquier Previligios è Indulgencias è Constituciones Apostolicas contrarias desto que Nos mandamos, de los quales è de su tenor dellos de palabra à palabra debiera seer fecha expressa mencion en estas letras presentes. Dada en Villanueva de la Dixeese de Avinion. Nonas de Mayo en el año segundo del nuestro Pontificado.

6 E Nos Beltràn Obispo è Mensagero susodicho, queriendonos enformar fallamos, &c. *procedit ad excommunicationem Regis, & interdictum in Regno.*

7 Sacados desta sentencia è entredicho Toledo, Cuenca, è Cordova, Villa-Real, è Talavera de la Dixeese de Toledo; Moya, Requena, è Cañete de la Dixeese de Cuenca; Oropesa, Olmedo, Arevalo, è Madrigal de la Dixeese de Avila. Medina del Campo de la Dixeese de Salamanca. Cuellar, Sepulveda, & Coca de la Dixeese de Se-

govias è Toro de la Dicec. de Zamora. E demàs las Cibdades , Castiellos , Villas , è otros Logares , è Señorios de los Señores Ferrando , è Johan fijos de la clara memoria Don Alfonso Rey de Aragon , è de los Nobles Varones Señores Fedric Maestre de la Cavalleria de Santiago aquellos Lugares , que agora le obedecen como à su Maestre. E los Logares de Enrique Conde de Trastamara , è los Logares de Tello Señor de Viscaya , è de Ferrando de Castro , è de Johan de la Cerda , è los Logares subiectos temporalmente al Obispo è à la Iglesia de Siguença , los quales Nos por cierta cosa los facamos. E los Logares de Alburquerque , è Codofera è Azagala de la Dicec. de Placencia , è aun los Logares , Castiellos è Villas de la señora Leonor de Saldaña , è de la señora Joana de Haro su fija , è aun mas amonestamos à todos è cada vno de los subditos de los Regnos del dicho Rey , que non empeñan el Matrimonio de dicha señora Doña Blanca , &c.

8 Fecho , è dado , escripto , è por Nos publicado fue esto en la Cibdat de Toledo el dia decimo noveno del mes de Enero del año de la Natividad del Señor , Mill è Trecientos è cinquenta è cinco. Indiccion Octava. En el año Tercero del Pontificado del dicho Señor Innocencio por la divina providencia Papa Sexto. Estando Nos assentado en las Gradas de la Iglesia de Sancta Maria de Toledo en presencia de los testigos yuso escriptos , es à saber los honrados en Christo Padres è Señores Raymundo , è Pedro por la gracia de Dios de Tirvana è de Siguença Obispos. E los honrados Varones Señores Johan Electo Confirmado en la Iglesia de Placencia , è Reginaldo Abbat de Faleistra de la Orden de Premosten è muchos otros. E Yo Maestro Beltran de Fornos de Messano , Clerigo de la Dicec. de Carpentras Notario publico por auctoridad Apostolical presente fuy con el dicho Señor Beltran Obispo de Sena , &c.

9 E Yo Pero Sanchez Escrivano publico en la Cibdat de Cuenca fui à esto presente , è vi el processo original escripto en Latin. E vi el traslado tornado del Latin del dicho processo en Romance , onde este traslado saque por

mi propia mano è lo concertè con el ante Johan Ferrandez de la Torre Alcalde , è Adàn Garcia Clerigo de S. Ioannes , è Domingo Johan Escrivano , en deciocho dias de Setiembre , Era de Mill Trecientos è noventa è tres años , è fiz aqui este mio signo en testimonio.

Anno 1355. Script I.

Littera D. Ioannis Garcia de Villagera seu Padilla, nuncupati Magistri, ubi de tributo vulgo Alcaualas ad Ordinem spectante, ac de dicti Magistri obitu.

De quo vide anni. 1370. script. 3.

1 **D**On Jolian Garcia por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago , à los Alcaldes de Llerena salud è buena ventura. Facemosvos saber , que Vasco Muñoz , è Ferrant Garcia , è Ramos Martinez , è Joan Alfonso vezinos de Guadalcanal se nos echaron querrellar , è dizen , que ellos tovieron arrendada el Alcauala de dicho Logar Guadalcanal este año de la Era Mill CCC. è noventa è dos que agora passò en ocho mill maravedis à plazo cierto en Llerena so cierta pena , è aquellos por no caer en la dicha pena , que dieron de la postrimera paga dos mill seiscientos è sesenta è seis maravedis è quatro coronados à Pasqual Sanchez Bejarano , è Alfonso Martinez Alcaldes que eran à la sazón , por quanto non fallaron hy aquel que los avie de aver , para que los toviesen como Oficiales en fialdar , è los dieffen aquel que los avie de aver , porque non corriese contra ellos la dicha pena. E agora dizque Per Alvarez Comendador de los nuestros Bastimentos , que ha de coger è recabdar por Nos los maravedis de las dichas Alcaualas en toda Tierra de Leon , que los afronta por los dichos moravedis , è los tiene pressos por ellos , è que en esto reciben muy grant agravio. Porque vos mandamos que veades el recaudo de los sobredichos , è si fallaredes que los dichos Alfonso Martinez è Pasqual Sanchez recibieron los dichos moravedis , que tomades tantos de sus bienes , è los vendades luego en almoneda , porque en-

quedes à los dichos Vasco Muñoz, Ferrant Garcia, Ramos Martinez, e Johan Alfonso los dichos maravedis, &c. Dada en la Cerca de sobre la Fuente del Maestre, nueve dias de Setiembre, Era de M. CCC. è noventa è tres años. Yo Joan Gonzalez Cascajo la fiz escrevir por mandado del Maestre.

2 Don Johan Garcia por la gracia de Dios Maestre, &c. A los Alcaldes de Llerena salut è buena ventura. Sepades que Johan Caro è Abrahamo Romo vecinos de Azuaga, parecieron ante Garcia Perez nuestro Alcalde, è mostraron vna sentencià de Martin Fernandez de Agreda Teniente Lugar de Johan Fernandez Mexia Alcayde del dicho Logar en razon de ochocientos maravedis que pidieron ante vos à Alfonso Martinez è Pasqual Sanchez Bejarano vecinos de hy del dicho Logar, è quel dicho Martin Fernandez confirmò vuestra sentencià que diestes contra los dichos Pasqual Sanchez, è Alfonso Martinez, &c. Porque vos mandamos, que fagades execucion en los bienes de los dichos. Dada en Llerena veinte è tres dias de Setiembre, Era de Mill CCC. è Noventa è tres años.

3 Don Joan Garcia por la gracia de Dios Maestre, &c. A todos los Concejos è Alcaldes de todas las Villas que Nos è nostra Orden avemos en Tierra de Leon salut è buena ventura. Facemosvos saber, que Nos dexamos à Garcia Fernandez de Villodre Alcayde de Medellin en toda la dicha nuestra tierra, para que la defienda è guarde en todo lo que menester fuere à servicio del Rey è nuestro. Porque vos mandamos que fagades por el dicho Garcia Fernandez assi como fariades por Nos, &c. è desto le mandamos dar esta nuestra carta sellada con nuestro Sello, en que escrevimos nuestro nombre. Dada en Zafra, veinte è seis dias de Setiembre, Era de Mill CCC. è Noventa è tres años. Johan Garcia. *Concordant prout sunt in publico instrumento exceptis omisiss.*

4 *Kalendarium Vclense die XXVII. Novembris ibi*: Quinto Kalend. Decembris obiit Frater Rodericus Martini, &c. & Domnus Iohannes Garfia de Padilla Magister Ordinis.

Anno 1356. Script. I.

Testimonia super quibusdam obligationibus, ubi de Comendatore Gomez Arias de numero Tredecim supra anno 1353. script. 5. de Montanches è de los Bastimentos, nunc verò de los Sanctos. Vide etiam ann. 1355. script. 1. num. 1. ibi: Per Alvarez Comendador de los nuestros Bastimentos.

S Epan quantos esta carta vieren como yo Lope Garcia vezino de la Fuente del Maestre, otorgo è conozco, que debo dar è bien pagar à vos Gomez Arias Comendador de los Sanctos de Maymona è de los Bastimentos de Tierra de Leon sierecientos è cinquenta maravedis de esta moneda vsada de diez dineros el maravedi por razon de la lieva de seis cañizes è tres fanegas de trigo, que yo el dicho Lope Garcia avie à levar, è poner à mi costa en Cordova, à razon de diez maravedis cada fanega, è debo dar à vos estos dichos maravedis de la dicha lieva al primer Sant Johan de Junio que vernà, &c. Fecha la carta en los Sanctos de Maymona, treinta dias de Diciembre, Era de Mill CCC. è Noventa è quatro años. E yo Benito Perez Escrivano Publico en dicho Lugar por merced de mi señor D. Fadrique Maestre de Santiago, à esto fui presente, è à ruego del dicho Lope Garcia, esta carta escrevi è fiz aqui mio signo.

2 En la Fuente del Maestre diez è siete dias de Março de la Era Mill CCC. è Noventa è seis ante mi Johan Alfonso Escrivano por mi señor el Maestre de Santiago D. Fadrique, pareció Gomez Arias Comendador de los Sanctos de Maymona è de los Bastimentos de Tierra de Leon, &c. E pidió à Lope Martinez Alcalde de dicha Villa de la Fuente, efecucion contra los bienes de Lope Garcia, &c.

3 E despues desto decifiere dias de Mayo de la Era sobredicha pareció aqui en la Fuente el dicho Comendador Gomez Arias, è pidió al dicho Lope Martinez, è à Per Alfonso Alcaldes, que por quanto era cumplido el plazo dado à el dicho Lope Garcia è muchos dias mas, que ficiessen remate, &c. E por quanto non ovo quien mas dies.

diessé que Gomez Garcia Freire, criado del dicho Comendador Gomez Arias, que diò por los dichos bienes en almoneda ochocientos maravedis, remataronlos en el dicho Gomez Garcia Freire, è despues en este dia lo metieron en possession, &c. salvo ende el esquilmo de dos años de la dicha Viña camino de la Parra, que los facò del almoneda Benito Perez Zambrano por ochenta maravedis, que el dicho Lope Garcia avia de dar de la rassa, que fue echada por el Concejo de esta Villa de la costa que fizo aqui Doña Maria è companias de nuestro señor el Rey. E yo el dicho Joan Alfonso Escrivano fui presente, &c.

SCRIPT. II.

Absolutionis littera in favorem Prioris Vicensis & Fratrum, qui Privilegijs confisi celebrarunt in locis suppositis interdicto Apostolico, de quo supra ann. 1354.

Venerabili in Christo Patri Dei gratia Episcopo Conchenfi vel eius Vicario in spiritualibus Franciscus Dei gratia Episcopus Florentinus salutem & sinceram in Domino charitatem. Ex parte Ioannis de Becerra Prioris Prioratus de Valesio, & eius Conventus Ordinis Militiæ S. Jacobi Conchenfis Dioc. nobis oblata petitio continebat, quòd olim ipse Prior & Fratres dicti sui Conventus in quibusdam locis Ecclesiastico interdicto suppositis quibusdam eorum Ordini concessis privilegijs confisi, divina celebrarunt Officia; & aliàs se ingesserunt eisdem, super quibus fecerunt humiliter supplicari, sibi per Sedem Apostolicam misericorditer provideri.

2 Nos igitur auctoritate Dñi Patris, cuius Pœnitentiariæ in absentia Reverendi in Christo Patris Dñi Egidij miseratione divina Episcopi Sabinenfis curam gerimus, vestræ circumspectioni committimus, quatinus, si est ita, dictos Priorem & Fratres à generalibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententijs, quas propter hoc incurrerint, absolvatis, &c. *in forma communi.* Dat. Avinjone, Quarto Nonas Augusti, Pont. Dñi Innocentij Papæ Sexti anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis emissa.*

SCRIPT. III.

Absolutionis littera propter Administratores D. Roderici Chacon extractionem ab Ecclesia, & vulnere ac mortis inflictionem ann. 1355. paulò ante mortem Magistri Padilla.

Venerabilibus in Christo Patribus Dei gratia Toletano & Hispalensi Archiepiscopis, Conchenfi & Cordubensi Episcopis, & eorum Vicarijs in spiritualibus Franciscus Dei gratia Episcopus Florentinus salutem, & sinceram in Dño caritatem.

1 Ex parte Fratris Sancij Sancij Comendatoris de Valesio Ordinis Militiæ S. Jacobi nobis oblata petitio continebat, quòd cum olim quondam Frater Rodericus Chacon Miles & Comendator dicti Ordinis stimulo agitatus diabolico in subversionem Magistri dicti Ordinis, & scandalum & damnum maximum plurimorum absque eiusdem Magistri licentia sequibusdam prædicti Magistri armulis sociasset, dissensiones & scandala inter Dñum Petrum Regem Castellæ & Legionis Illustrem & eundem Magistrum procurando, idem Magister ex his contra eum commotus opportunitate captata, manu armata dictum Fratrem Rodericum usque ad Villam de Consuegra extitit insegutus, ibique vna cum præfato Fratre Sancio & quibusdam alijs suis in hac parte complicibus, illum obsedit, atque de quadam Ecclesia, ad quam confugerat, absque ipsius Ecclesiæ fractione vulneratum, vna cum quibusdam personis alijs cum illo existentibus extrahi fecit, illumque postea decollari.

2 Propter quæ tam ipse Magister, quam idem Frater Sancius ac prædicti alij complices excommunicationis incurrerunt sententiam in tales generaliter promulgatam. Verum cum dictus Magister & complices ipsi propter eorum multitudinem, & viarum discrimina Sedem Apostolicam visitare non possent debite super hoc absolutionis beneficium petaturi, supradictus Magister quasdam commissiõnis litteras super hoc in officio Pœnitentiariæ à nobis obtinuit, per quas sibi & suis dictis complicibus à dicta sententia & huiusmodi

modi homicidij, & sacrilegij reatibus fuit rite de absolutione provifum. Sed quia infra octo menses à data litterarum commiffionis huiusmodi subsecutos iuxta earundem litterarum tenorem duo de Principalioribus post ipsum Magistrum huiusmodi sceleris suo & aliorum nominibus Sedem Apostolicam trinitime vifitarunt, in dictam sententiam reciderunt. Quare idem Frater Sancius, & prædicti alij complices, cum ex causis prædictis nondum præfati duo Principales valeant Sedem vifitare prædictam, Sedis eiusdem super hoc misericordiam implorant.

3 Nos igitur auctoritate Dñi Papæ, cuius Pœnitentiariæ in absentia Reverendi in Christo Patris Domini Egidij miseracione divina Episcopi Sabinenfis Maioris Pœnitentiarij curam gerimus, & de ipsius Domini Papæ speciali mandato vivæ vocis oraculo super hoc nobis factò, vobis & vestrum cuilibet in solidum committimus, quantum, si ita est, prædictum Fratrem Sancium, ac dictos alios complices à dicta sententia in forma Ecclesiæ absolvatis, & iniungatis inde eorum cuilibet pro modo culpæ auctoritate prædicta pœnitentiam salutarem. Provisò, quòd duo de Principalioribus post dictum Magistrum huiusmodi sceleris, infra sex menses à data præsentium subsequentes, Sedem ipsam vifitare personaliter non omittant. Alioquin ipso iure in eandem sententiam venerint se relapsos. Dat. Avinione, Idibus Augusti. Pontificatus Domini Innocentij Papæ Sexti anno Quarto. *Concordat cum originali.*

Anno 1358. Script. I.

Regia confirmatio super Luctuosa Templariorum. De qua vide ann. 1313:

script. i. & 1351. script. 5. *Adiuncta obitus Magistri D. Federici notitia.*

DON Pedro por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. à los Alcaldes è Alguazil de esta mi Corte, è à todos los Alcaldes, Jurados, è Juezes è los otros Oficiales en todas las Cibdades è Villas è Logares de mios Regnos, que agora son è seràn daqui adelante salud è gracia

1 Sepades; que el Maestre è la Orden de Santiago han de aver de cada vno de los mis Vassallos de la mi Mesnada, que son finados è finareu daqui adelante, el mejor Cavallo de su cuerpo de los que dexò al tiempo de su finamiento, è si Cavallo no oviere è dexare, han de aver seiscientos Morabetinos desta moneda usual por cada vno. Et esto por razon de la Luytola, que el Rey D. Fernando mio Avuelo, que Dios perdone, diò al Maestre è à la Orden sobredicha, por su Privilegio, segun que lo solia aver la Orden del Temple, el qual Privilegio es confirmado del Rey D. Alfonso mio Padre, que Dios perdono, è lo confirmè Yo en las Cortes que fiz en Valladolid. E agora Pedro Sanchez Comendador de Fornachos è Procurador de los dichos Maestre è Orden de Santiago querellò de los herederos è cabezaleros, &c.

2 Porque vos mando vista esta mi carta è el traslado della signado de Escrivano Publico, que apremiedes, è constringades à los dichos herederos, è testamentarios de los Cavalleros, è Escuderos mis Vassallos de la mi Mesnada, que den è entreguen luego al Ome que lo oviere de recabdar para los dichos Maestre, è por el dicho Pedro Sanchez su Procurador, el mejor Cavallo, &c. Sinon mando al Ome que lo oviere de recabdar, que vos emplaze que parescades ante mi del dia que vos emplazare à quinze dias, &c. Dada en la muy Noble Cibdad de Sevilla, veinte è quatro dias de Março. Era de Mill CCC. è Noventa è seis años. Don Fernand Sanchez Chancelier del Rey è Oidor de la su Audiencia lo mandò dar porque fue Letrado en el Audiencia. Yo Diego Fernandez Escrivano del Rey la fiz escrevir. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

3 *Kalendarium Velense die XXIX. Majj, ibi: Quarto Kalendas Junij obiit Frater Acacius, &c. Et Nobilissimus Dominus Federicus Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi, filius Domini Alfonsi Regis Castellæ & Legionis.*

Anno 1360. Script. I.

Testimonium super quadam obligatione in favorem Magistri D. Garcia Alvarez, facta, & Regis precepto revocata.

Vienes siete dias de Agosto, Era de Mill CCC. è Noventa è ocho años hora de medio dia, estando en la Tarazona Vieja de Sevilla, Martin Yañez tenedor de las Tarazanas de Sevilla, è de Algecira por nuestro señor el Rey è su Alcalde Mayor en la dicha Cibdat, è Johan Fernandez Alcalde Mayor de D. Garcí Alvarez, Maestre de la Cavalleria de Santiago, en presencia de mi Alfonso Diaz Escrivano Publico desta Cibdat, el dicho Joan Fernandez Alcalde dixo al dicho Martin Yañez, que bien sabia, en como èl avia arrendado en nombre de nuestro señor el Rey à Rabi David, è à D. Zag su hijo, vecinos de Llerena Lugar de la dicha Orden, todos los Diezmos, è pechos è derechos, è tributos, è Justicias, è aventuras de las Comiendas de Montemolin, è Fuente de Cantos, con todos los otros Lugares, è Quinterias que pertenescen à dichas Comiendas, assi al dicho Maestre D. Garcí Alvarez, como à los Comendadores è Alcaydes. Et esto que gelo avia arrendado por tres años, que començaron primero dia deste mes de Agosto de la Era desta carta, por treinta è cinco mill moravedis cada año, en la qual renta los dichos Rabi David è D. Zag lo avian dado al dicho Joan Fernandez por fiador. Pero que agora non es merced del Rey que passe la dicha renta de las dichas Comiendas, è que pedia, que pues la renta non passa, que lo mandasse desfacer, &c. è el dicho Martin Yañez dixo, que le placia è consentia en nombre de dicho señor Rey, que la dicha renta è la dicha fiadura fuesse ninguna, è que non valiesse, è que si la carta del arrendamiento, è la nota de ella pareciesse, que fuessen rotas è casas è que non valiesse.

Anno 1369. Script. I.

Donatio Villenova de Alcaraz Magistro D. Gonçalvo Mexia à Rege Enrico facta paulò post devictum prope Montiel eius fratrem. Vide ann. 1243. script. 2. & 1245. script. 27. & 1248. post script. 2.

Don Enrique por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. en vno con la Reyna Doña Juana mi muger è con el Infante Don Juan mio hijo primero heredero en los nuestros Reynos de Castiella è de Leon, por conocer à vos Don Gonçalo Mexia Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago, è los muy altos, è muy grandes, è muy señalados servicios, que vos el dicho Maestre è la dicha vuestra Orden fecistes, è avedes fecho, è facedes de cada dia, è señaladamente por quanto vos el dicho Maestre os acercastes con nusco en esta pelea que ovimos agora cerca de Montiel quando vencimos è desvaratamos aquel, &c. Damosvos en donacion pura è non revocable para vos è para la dicha vuestra Orden el nuestro Lugar de Villanueva Aldea de Alcaraz con todos sus terminos è con todos sus Vassallos, que hy moran ò moraren çaquí adelante, è con todas sus renras, è pechos, è derechos del dicho Lugar è de sus terminos en qualquier manera, &c. Dado el Privilegio en la Cerca de Montiel, diez y seis dias de Março, Era de mill è quatrocientos è siete años.

2 Nos el Rey. El muy Noble Infante Don Juan fijo del muy alto è muy Noble Rey Don Enrique conf. Don Sancho hermano del Rey conf. Don Alfonso Enriquez fijo del Rey conf. Don Alfonso fijo del Infant Don Pedro de Aragon conf. Don Beltrán Duc de Molina, Conde de Longa Villa conf. Don Gomez Arçobispo de Toledo, *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1370. Script. I.

Prioris Velenfis donatio in favorem Supprioris & Conventus super Decimis del Horcajo & la Cañada, ubi de reddituum distributione.

DON JOHAN por la gracia de Dios Prior de Velès, en vno con Alfonso Diaz Supprior, è con los otros nuestros Freyres del dicho Convento, juntos è acordados pensando en como por la brevedad engañosa è transitoria vida deste mundo los Omes son engañados, non pensando en como ella es aeorada muy ayna, por la muerte que la raja, otrosi veyendo en como por las guerras è discordias que son en este Reyno entrel Rey nuestro señor, è los otros Reyes de las vecindades, los Omes tambien los de la Leyenda, como los Seglares se refuyen del bien è de la carrera de la salut, &c. Por ende Nos el dicho Prior vos mandamos las nuestras huertas del Monasterio, que es comunal à Nos con vusco è à vos con nusco, mas todo el Diezmo è Rediezmo del Forcajo, que pertenece à Nos è à vos. Otrosi vos damos el medio Diezmo del nuestro & vuestro Lugar de la Cañada, que nos es comunal como dicho es, &c. E vos el dicho Sopprior, así de las rentas de las huertas, como de los Diezmos è Rediezmo è otras cosas como dicho es, è esso mismo todos los otros Supprioros, que vinieren despues de vos, que levedes el doble, è tanto como dos Freyres de los Miffa-Cantanós. E otrosi que vos el dicho Soprior è Freyres è los otros Sopprioros è Freyres que vernàn despues vos, que non recibades por vuestro Prior, nin por vuestro Mayor à Freyre alguno, nin à otro Ome fasta que jure sobre la Cruz è los Santos Evangelios, que tenga è guarde è cumpla esta donacion, è la otra donacion que vos ficiemos de la Huerta, que Nos compramos, è vos diemos por los Aniversarios, & esso mismo que qualquier otro que recibieredes por Freire, ò por Compañero, que jure è prometa de ser con vusco à esto facer è guardar. E otrosi rogamos è pedimos merced à nuestro señor el Maestre Don Gonçalo Mexia, que agora es, è à todos los

Maestres è Piores, que vernàn despues del è de Nos, que lo fagan así guardar. Et en como ellos lo guardaren è ficieren guardar, así guarde Dios à ellos, è à cada vno dellos en sus cosas, è les de Dios quien guarde los sus votos è comendamientos despues de las sus muertes. Otrosi que fagades tres Aniversarios por las tres Pasquas del año generales, è que quemedes cera è encienso, lo que avastare, por mi è por los Maestres è Freires è bien fechores de la dicha Orden, segun manda la otra carta de los otros Aniversarios. Fecha en el nuestro Convento, cinco dias de Enero, Era de mill è quatrocientos è ocho años.

Nos el Prior. Yo Alfonso Diaz Soprior. Yo Martin Roiz. Yo Ferran Roiz. Yo Juan Ferrandez. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

Magistri & Capituli littera de terminis de Castilleja colendis, qui ann. 1334. datè sunt Alfonso Tenorio, & eius uxori Elouira Sancij, de quorum filijs vide script. 3. seq. & in Rades cap. 36. & Alfonso ann. 1351. script. 1. in fine.

DON GONÇALO Mexia por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, por razon que en el mes de Enero que passò de la Era de mill quatrocientos è cinco años, estando aqui en la muy Noble Cibdat de Sevilla Nos, creyendo que la nuestra heredad è Lugar de Castilleja, que dizen de Santiago, que la nuestra Orden è Nos aveimos en el Axarafe desta dicha Cibdat, estava como està yerma è despoblada, &c. ovimos à dar è dimos à ciertos Labradores, para que labrassen è plantassen el dicho Lugar è en su termino con las condiciones que se figuen: Primeramente, &c. como mas cumplidamente se contiene en la Ordenacion è Privilegio en esta razon fecho por Nos en el dicho año de la Era de mill quatrocientos è cinco, quando aqui estabamos en esta Cibdat de Sevilla. E porque despues por los movimientos que acaesieron en este Reyno, Nos ovimos à partir de esta Cibdat, è Don Pedro

dro Rey, &c. ovo à venir aqui, è de-
fender, que non se plantasse nua pobla-
se dicho Logar Castilleja, è prendiò à
algunos de los dichos Labradores, por
lo qual no lo pudieron poblar, &c. otor-
gamos agora por esta nuestra carta
nuevamente, que lo ratificamos è ave-
mos por firme, è que los dichos diez
años de franquezas è libertades, que
comiencen agora nuevamente desde
el dia de Sant Miguel de Setiembre
deste año que passò de la Era de mill
quatrocientos è siete, por mas compli-
miento de las dichas condiciones, &c.

E porque esto sea mas firme con
acuerdo è otorgamiento de D. Pero
Ruyz de Sandoval Comendador Ma-
yor de Castiella, è de D. Ferrand Osfo-
rez Comendador Mayor del Reyno de
Leon, è de los otros Trece è Comenda-
dores è Freyres, è de los Piores è Con-
ventos de la dicha Orden, que aqui

en Sevilla fueron todos ayuntados à los
confirmar, è se hizo todo con su acuer-
do, mandamos dar à los dichos Pos-
bladores esta nuestra carta de Previle-
gio, firmada de nuestro nombre è de
los nombres de algunos de los dichos
Comendadores, è sellada con nuestro
Seello del Maestradgo, è otorga con los
Seellos de algunos de los dichos Co-
mendadores è Piores, en esta colga-
dos. Fecha en la muy Noble Cibdad
de Sevilla, Jueves seis dias del mes de
Junio, Era de Mill è quatrocientos è
ocho años.

Nos el Maestre, Nos D. Joan Prior
de Vclès, Nos D. Fernan Fernandez
Prior de S. Marcos de Leon. Nos el
Comendador D. Ferran Osfores, yo
Diego Gonçalez de Mendoza Comen-
dador de Estepa confirmo, yo
Lope Arias confirmo.

URBANUS PAPA V.

electus die 28. Octobris ann. 1362. obiit die 19. De-
cembris ann. 1370.

SCRIPT. II.

*Auditoris littera contra Ordinis Fratres
in Portugalia, expedita ad instantiam Pro-
curatoris Ordinis Petri de Tenorio succes-
soris Avunculi Petri Sancij de Burgos
quondam Procuratoris, adiun-*

*Et a Magistri obitus
notitia.*

Willhelmus Noeleti vtrius-
que iuris Doctor Archi-
diaconus Carnotensis Domini nostri
Papæ Cappellanus, eiusque Sacri Pa-
latij Apostolici causarum, & causæ,
ac partibus infrascriptis ab eodem
Domino nostro Papa Auditor speciali-
ter deputatus vniverſis & singulis Ab-
batibus, Prioribus, &c. salutem in Do-
mino. Noveritis, Nos quamdam com-
missionis seu supplicationis cedulam
ex parte Sanctissimi Domini Urbani
divina providencia Papæ Quinti per
discretum virum Ioannem de Sisenico

ipſius Domini Papæ curforem nobis
præsentatam cum ea, qua decuit, re-
verentia suscepisse sub his verbis.

2 Significat vestræ Beatitudini humi-
lis & devotus vir Gundisalvus Me-
xia Magister Militiæ Ordinis S. Iacobi,
quòd à tempore primæ institutionis
ipſius Ordinis, & postea per magna
tempora & per tantum tempus, cuius
initij memoria non habetur, fuit sem-
per servatum, quòd in dicto Ordine
vnus solus & in solidum Magister tam-
quam caput in Regno Castellæ in loco
de Vclès per Tredecim Milites & Co-
mendatores ipſius Ordinis eligeretur,
qui Magister sic in concordia electus
administrabat, regebat, & gubernabat
omnia & singula bona, quæ dictus Or-
do habebat, & adhuc habet in toto
Orbe terrarum, videlicet: in Italia,
Francia, Anglia, & in tota Hispania
ordinando, & ponendo in eis Comen-
datores, Socomendatores, seu Præcep-
tores obedientiarior, & ipſos ad nutum

removendo, si & quando opus fuerit, & dicti Comendatores seu Præceptores, qui pro tempore fuerunt, semper obediunt, & obedientiam & reverentiam ipsi Magistro tamquam capiti exhibuerunt, & adhuc hodie in toto Orbe terrarum servatur, & Magistri, qui pro tempore fuerunt, in ista quasi possessione per tantum tempus fuerunt, cuius initij memoria non existit, excepto, quod ab aliquibus temporibus citra, illi qui sunt in Regno Portugaliæ, in vituperium ipsius Ordinis, & maximum damnum ipsius Magistri subtrahentes se ab obedientia veri Magistri, contra Deum & iustitiam nites ponere in vno corpore duo capita tamquam monstrum, vsurparunt bona, quæ dictus Ordo in dicto Regno Portugaliæ habet, creando immo potius vsurpando ibi sine licentia Sedis Apostolicæ de novo Magistrum & spoliando ipsum antiquum & verum Magistrum, qui pro tempore fuit, obedientia & reverentia, & omnibus iuribus suis consuetis, super quo orta materia quæstionis inter verum Magistrum dicti Ordinis, qui pro tempore fuit & esse debet in Regno Castellæ, & non alibi ex vna parte, & innobedientes & rebelles Fratres Comendatores, seu Præceptores bonorum, quæ dictus Ordo in Regno Portugaliæ habet ex altera in Curia vestra Sanctitatis per magna, & maxima tempora duravit, vsque quo in dicta causa fuit conclusum, & renunciatum.

3 Verum, Pater Beatissime, mortuo illustris memoriæ Alfonso Dñs Fridericus filius dicti Regis Alfonsi & frater istius Regis nunc regnantis, dicti Ordinis verus Magister, qui istam litem cum illis de Portugalia prosequabatur, fuit per Dñm Petrum tunc regnantem persecutus & male tractatus, & ad ultimum decapitatus, qui Dñs Petrus etiam vivente Dño Friderico contra Deum & iustitiam, & spretis Regulis, & Constitutionibus dicti Ordinis quemdam fratrem suæ concubinæ, Magistrum ipsius fecit nominari, qui per dictum significantem tunc verum Comendatorem Maiorem devictus in campo per mortem vsurpationi dicti Magistratus coactus est renunciare. Tandem per supradictum Petrum alius intrusus fuit sibi subroga-

tus, qui faciens de hoc conscientiam, (modo sunt quatuor anni) libere resignavit. Idem propter præmissa & alia, quæ, pro dolor! in dicto Regno acciderunt, dicta causa vsque nunc dormivit, & dormitavit.

4 Dignetur igitur Sanctitas vestra committere vni ex Auditoribus vestri Sacri Palatii, quod dictam causam seu causas resumat audiend. diffiniend. & decidend. cum omnibus dependentibus, emergentibus, incidentibus & connexis in illo statu, in quo remansit, seu remanserunt, & in casu, quo processus causæ non poterit reperiri, quod de novo dictam causam cum omnibus dependentijs, & cæteris audiat, & tam in possessorio, quam in petitorio iustitiam faciat cum potestate citandi in Curia & extra Curiam, & ad partes semel, & plurius, & quotiens opus fuerit, Egidium Fernandi de Carvallo, qui se tamquam caput gerit, & pretendit Magistratum dicti Ordinis in Regno Portugaliæ, & Petrum Stephiani, qui se gerit pro Comendatore Maiore, & Martinum Ioannis Daltera pro Comendatore Dalmadana Dioc. Vlisiponensis, & Fernandum Alfonsi pro Comendatore de Riba de Tejo supra dictæ Dioc. & etiam Diocesis Egitanensis, & Petrum Stephani pro Comendatore de Castroviridi Diocesis Alborensis se gerentes, & quemlibet ipsorum, ac omnes & singulos quorum interest, vel sua putaverint interesse, non obstante, si dicta causa, seu causæ de sui natura vel alias ad Romanam Curiam non fuerint, vel sint legitime devolutæ, & in ea tractandæ, & finiendæ.

5 In fine vero dictæ commissionis, seu supplicationis cedulæ scripta erant de alterius manu hæc verba: De mandato Dñi nostri Papæ audiat Magister Guillelmus Noeleti, citer, vt petitur, & iustitiam faciat. Post cuius commissionis præsentationem fuimus per Venerabilem Petrum de Tenorio Archidiaconum de Tauro, Procuratorem Dñi Gundisalvi Mexia Principalis prædicti cum instantia requisiti, quatenus, &c. Nos igitur Guillelmus Auditor præfatus, & c. peremptorie citamus, quatinus octuagesima die post citationem in Avinione, vbi tunc Romana Curia esse speratur, vel alibi, vbi Do-

minus noster Papa residebit, compareant in iudicio cum litteris, instrumentis, &c. Datum & actum in Monte Falcon in hospitio habitationis nostræ, anno Nativitatis Domini Millesimo, Trecentesimo, Septuagesimo. Indictione Octava. Die vero vigesima quarta mensis Iunij. Pontif. Dñi Urbani Papæ Quinti anno Octavo. Præsentibus venerabilibus viris Dñis Martino Elyeri in Legibus Licentiatio Andegavensis Dioc. Gundisalvo Sanciij Archidiacono de Corveto in Ecclesia Compestellana, Stephano Philippi Archidiacono de Ripa Sili in Ecclesia Astoricensi, & Simone Gundisalvi Canonico Burgensi, testibus ad præmissa vocatis & rogatis.

Et Ego Willelmus quondam Henrici de Borp. Clericus Colonienfis Dioc. Apostolica auctoritate Notarius & dicti Auditoris scriba in hac causa, &c. subscripsit. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

6 *Kalendarium Vclense die XV. Augusti, ibi: XVIII. Kalend. Septembris obiit Dominicus Vela, &c. Et bonæ memoriæ Dominus Gundisalvus Mexia Magister Ordinis Militiæ S. Iacobi.*

SCRIPT. IV.

Donatio Villa de Xerez & eius Vicaria Magistro D. Fern. Offorez à Regis Enrico facta cum terminis, scilicet Alconcher, Burguillos, &c. Vide ann. 1171. scrip.

4. & 1256. script. 2.

DON Enrique por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Leon, de Toledo, &c. Conociendo los muy altos è muy señalados servicios que D. Gonçalo Mesia Maestre que fue de la Orden de la Cavalleria de Santiago, nos hizo al tiempo que era vivo ante que regnâsemos è despues, è effomismo los muchos è buenos è señalados servicios que vos D. Fernant Offorez Maestre que sodes agora de la dicha Orden nos avedes fecho, è facedes de cada dia. E quantâ lealtad fallamos en el dicho Maestre D. Gonçalo Mesia è en vos el dicho Fernat Offorez, è por quanto asan è trabajo vos è la dicha vuestra Orden avedes passado por nuestro ser-

vicio. Por ende por dar galardón à vos è à la dicha vuestra Orden, è por que vos el dicho Maestre è la dicha vuestra Orden seades tenudos de rogar à Dios por el anima del Rey D. Alfonso nuestro Padre, que Dios perdone, è por la nuestra vida è por la nuestra salut, è por facer merced à vos è à la dicha vuestra Orden damosvos en donacion pura è non revocable por juro de heredad para agora è para siempre jamás, para vos è para la dicha vuestra Orden, la nuestra Villa de Xerez cerca de Badajoz, con todos sus terminos, è pertenencias, poblados, è por poblar, qual pertenecen, è pertenecer deben, è con todos los Vassallos de qualquier ley, estado, ò condicion que sean, que agora moran ò moraren de aquí adelante en la dicha Villa de Xerez è en sus terminos, è con todas las rentas, è pechos è derechos de la dicha Villa è de sus terminos en qualquier manera è por qualquier razon que sean ò acaescan, assi Almoxerifazgos, Portazgos, Aduanas, Escrivanas, Yantares è otros qualesquier pechos è derechos è tributos foreros, ò non foreros, heredades ò posesiones è otras qualesquier cosas que pertenescan en qualquier manera al Señorío de la dicha Villa è de sus terminos è con la Justicia civil è criminal è mero è mixto imperio, è con la jurisdicción alra è baxa è con el Señorío de la dicha Villa è de sus terminos, è con montes è prados, è pastos, è Dehesas, è Rios, è aguas corrientes è estantes. E con la Vicaria de la dicha Villa de Xerez è de sus terminos, assi como la Nos avemos è nos pertenece aver de nuestro Patronazgo è como la ovo el Rey D. Alfonso nuestro Padre, que Dios perdone, è con todas las otras cosas que à la dicha Villa pertenecen è pertenecer deben en qualquier manera, &c.

E desto vos mandamos dar este nuestro Privilegio rodado è sellado con nuestro Seello de plomo colgado. Dado el Privilegio en la muy Noble Ciudad de Sevilla, veinte è cinco dias de Diciembre, Era de Mill è Quatrocientos è ocho años. Nos el Rey.

Concordat cum originali exceptis omisiss.

GREGORIUS PAPA XI.

electus die 30. Decemb. ann. 1370. obiit die 27. Martij ann. 1378. Urbanus VI. ad 1389. Bonifacius IX. ad 1404. Innocentius VII. ad 1406. Gregorius XII. Alexander V. & Ioannes XXIII. ad 1417.

Anno 1371. Script. I.

Bulla dispensationis super Magistri natalibus de Parentibus soluti nati, post Magistratus adeptionem & possessionem expedita.

GREGORIUS Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Fernando Ossorij Fratri Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

1 Sedis Apostolicæ gloriosa benignitas personas, quibus Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, & alia probitatis & virtutum merita suffragantur, gratiâ suæ liberalitatis prosequitur, eum eis rigorem Sacrorum Canonum quandoquæ mansuetudine temperando.

2 Sane petitio pro parte tua Nobis nuper exhibita continebat, quod olim Magistratu Militiæ S. Iacobi per obitum Gundisalvi Mexiæ ultimi ipsius Militiæ Magistri extra Romanam Curiam defuncti vacante, tu, qui patiebaris, proit pateris, defectum natalium de Fratris professore eiusdem Militiæ & soluta genitus, super quo tecum non erat dispensatum, quique Præceptoriam Maiorem eiusdem Militiæ Regni Legionis detinebas, ad dictum Magistratum sic vacantem per illos, ad quos electio personæ idoneæ ad huiusmodi Magistratum tam ex Statutis eiusdem Militiæ, quam ex antiqua & approbata, & hæcenus pacifice observata consuetudine pertinebat, electus & assumptus fuisti, quamvis de factis ac huiusmodi Magistratus possessionem fuisti pacifice assecutus, ipsumque nunc gubernasti fructus percipiendo ex eodem.

3 Quare pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut cum Pater

tuus, si voluisset, cum te genuit, cum Matre tua Matrimonium contrahere potuisset, providere tibi in præmissis de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur volentes te, apud Nos de Religionis zelo, vitæ ac morum honestate, aliisque probitatis & virtutum meritis alias multipliciter commendatum, horum intuitu, necnon consideratione carissimi in Christo filij nostri Henrici Regis Castellæ & Legionis Illustris pro te nobis super his humiliter supplicantis, favore prosequi gratiæ specialis, ipsius Regis ac tuis in hac parte supplicationibus inclinati omnem inhabilitatis & infamiæ maculam sive notam per te præmissorum occasione contractam penitus abolemus, ac tecum insuper, ut prædictum Magistratum, si ad ipsum te eligi vel assumi vel alias quomodocumque præfici contigerit, libere recipere & licite retinere valeas, ac si de legitimo Matrimonio natus esses, prædicto defectu, necnon quibuscumque Constitutionibus Apostolicis, ac Statutis dictæ Militiæ contrarium editis non obstantibus, tenore præsentium dispensamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ dispensationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. apud Pontem Sorgiæ Avinionensis Dioc. Duodecimo Kalendas Iunii. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Script.

SCRIPT. II.

Bulla provisionis seu novæ ad cautelam electionis D. Fernandi Osforez in Magistrum.

Gregorius Episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Fernando Osforij Magistro Militiæ S. Jacobi salut. & Apost. ben.

I Quamvis in supremæ Dignitatis specula, licet immeriti disponente Dño constituti, ad regendum statum univversalis Ecclesiæ suprema dispositione vocati tam omnium Ecclesiarum, quam Ordinum Regularium, & Sæcularium curam, & gubernationem gerere teneamus, de illis tamen, quibus vacationis incommoda imminere noscuntur, Nos decet propensius cogitare, vt ad eorum gubernationem, curam, & regimentales Prælati per nostræ cooperationis studium assumantur, de quibus consideratis virtutibus desuper eis datis præsumitur verisimiliter, & tenetur, quod per eorum circumspectionem cuncta eorum curæ & gubernationi commissa spiritualiter & temporaliter augeantur.

2 Hodie siquidem pro parte tua nobis exposito, quod olim Magistratu Militiæ S. Jacobi per obitum quondam Gundisalvi Mexiæ vltimi eiusdem Militiæ Magistri extra Romanam Curiam defuncti vacante, tu, qui patiebaris, prout pateris defectum natalitium, &c. vt proxime supra inseritur dispensatio. Duximus dispensandum, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur.

3 Cupientes eidem Magistratu de persona idonea providere post deliberationem, quam super hoc intrò Nos habuimus diligentem, demum ad te de Religionis zelo, vitæ munditia, honestate morum, ac alijs multiplicium virtutum meritis, apud Nos fidedigno testimonio commendatum direximus oculos mentis nostræ, quibus omnibus in considerationem adductis, te auctoritate prædicta in Magistrum dictæ Militiæ S. Jacobi præficimus, generalem curam & administrationem ipsius tibi committendo, firma concepta fiducia, quòd, dirigente Domino actus tuos, huiusmodi Militia, ac eius

personæ protegentur à noxijs, ac salutibus proficient incrementis.

4 Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus impositum tibi onus à Domino suscipiens reverenter, regimen, curam, & administrationem huiusmodi sic diligenter exerceas, & solcite prosequaris, quòd per tuæ virtutis studium fructuosum status eiusdem Militiæ incrementis scelicibus augeatur. Tuque proinde inventus à Domino super pauca fidelis, digne super multa in æternæ vitæ tabernacula constitui merearis. Per provisionem autem, & præfectionem huiusmodi nolumus, nec intendimus dictæ Militiæ in aliquo derogari, quominus illi, ad quos pertinebit, ad electionem Magistri, cum immobebit pro tempore faciendam procedere valeant, prout in ea fuerit procedendum.

Dat. apud Pontem Sorgiæ Avinionensis Dicec. Duodecimo kalendas Iunij, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat eum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. III.

Bulla ad omnes Ordinis Præceptores Militiæ Fratres, vt debitam exhibeant Magistro obedientiam. Vide 1486. script.

4. num. 2. Quid in rigore Militiæ Fratres, & 1514. script.

3. num. 2.

Gregorius Episcopus servus servorum Dei, dilectis filijs univversis Comendatoribus, & Præceptoribus, ac Fratribus Militiæ S. Jacobi salut. & Apost. ben.

Quamvis in supremæ Dignitatis specula licet immeriti, &c. fere in omnibus vt proxime supra. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus eidem Fernando Osforij Magistro tamquam eiusdem Militiæ Magistro plenè, ac humiliter intendatis, ac exhibeatis eidem obedientiam & reverentiam debitas & devotas, eius salubria monita & mandata suscipiendo hilariter, & efficaciter adimplendo. Alioquin poenam, quam idem Magister rite statuerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino vsque ad satisfactionem condignam etiam per censuram.

Ecclesiasticam inviolabiliter observari. Per provisionem autem & praefectionem huiusmodi nolumus, nec intendimus dictae Militiae in aliquo derogari, quominus illi, ad quos pertinebit, ad electionem Magistri, cum imminet pro tempore faciendam procedere valeant, prout in ea fuerit procedendum. Dat. apud Pontem Sorgiae Avinionen Dioces. Duodecimo Kalendarum Iunij. Pontificatus nostri anno Primo. *Concordat cum originali exceptis omissis.*

SCRIPT. IV.

Facultas Magistro concessa ad eligendum Confessarium, qui vota commutare possit.

Stephanus miseratione divina Tit. S. Eusebij Presbyter Cardinalis, dilecto in Christo Fernando Offorij Magistro Ordinis Militiae S. Iacobi salutem in Domino.

Vt animae tuae salubrius consulatur, auctoritate Domini Papae, cuius Poenitentiariae curam gerimus, devotioni tuae concedimus, quod liceat tibi idoneum & discretum Presbyterum in Confessorem eligere, qui super peccatis, quae sibi confiteberis, nisi talia sint propter quae merito sit Sedes Apostolica consulenda, tibi auctoritate praedicta provideat de absolutionis debita beneficio, & poenitentia salutari, hinc ad triennium, quotiens fuerit opportunum. Vota vero peregrinationis, & abstinentiae, quae commodè servare non potes, ultramarino & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli atque Iacobi dumtaxat exceptis, commutet idem Confessor hac vice in alia opera pietatis. Dat. Avinione. Octavo Kalendarum Iulij. Pontif. Domini Gregorij Papae XI. anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. V.

Hospitale in Villa de Talavera de Mercede quondam Redemptionis uxoris conceditur. Vide ann. 1194. script. 1. & 1226. script. 1. & de Barciens vi. de 1223. script. 1. & 1421. script. 1.

Nos D. Fernando Offorez por la gracia de Dios Maestre de la

Orden de la Cavalleria de Santiago, en vno con D. Alfonso Perez Ponce Comendador de Vclès, è con Per Eñeguez Comendador de Ricote, è Gil Rodriguez Comendador de Caravaca, è Gutierre Martinez Comendador del Hospital de Toledo, è Diego Martinez Comendador de Sancta Cruz, è Miguel Dominguez Comendador de la nuestra Camara de los Privilegios & de Pozo Rubio, è Ruy Gonçalez Marcote Comendador de Villa Rubia, è con otros Freyres que estaban con Nos en el nuestro Cabildo celebrado en Ocaña, entendiendo ser pro è servicio nuestro è de nuestra Orden, &c. Damos à vos Pedro Fernandez è à vuestra muger Maria Ortiz por los dias de vuestra vida de ambos el Hospital de Talavera, por quanto vos dexades à nuestra Orden vuestros bienes, &c. Dada en Ocaña Lugar de la nuestra Orden, tres dias de Agosto. Era de Mill è Quatrocientos è nueve años.

SCRIPT. VI.

Bulla in favorem Magistri de plenaria in articulo mortis. Ut supra ann. 1335. script. 1.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Ferrando Offorij Magistro Militiae S. Iacobi salutem & Apost. ben.

Provenit ex tuae devotionis affectu, quo Nos & Romanam Ecclesiam revereris, ut petitiones tuas illas praefertim, quae animae tuae salutem respiciunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Hinc est, quod Nos tuis supplicationibus inclinati, ut Confessor tuus, quem duxeris eligendum, omnium peccatorum tuorum, de quibus corde contritus, & ore confessus fueris, semel tantum in mortis articulo plenam remissionem tibi in sinceritate fidei persistenti Apostolica auctoritate concedere valeat, devotioni tuae tenore praesentium indulgemus. Sic tamen, quod idem Confessor de his, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eam tibi per te, si supervixeris, vel per alios, si tunc forte transferis, faciendam iniungat. Et ne, quod absit, propter huiusmodi gratiam red-

daris proclivior ad illicita in posterum committenda, volumus, quòd si ex confidentia remissionis huiusmodi aliqua forte committeres, quoad illa tibi prædicta remissio nullatenus suffragetur. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, ac voluntatis infringere, &c. Dat. Avinione Idibus Novembris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1372. Script. I.

Publicatio quarundam litterarum contra Fratres in Regno Portugalia, quarum tenor deperijt.

NOS Don Fernando Offorez por la gracia de Dios Maestre General de la Orden de la Cavalleria de Santiago, con otorgamiento del Convento è Cabildo de la dicha Orden è con su placer, estando ayuntados en Ocaña Lugar de la dicha Orden, otorgamos è conoscemos, que hacemos nuestros Procuradores suficientes especiales à Ferrant Perez Clerigo è à Diego nuestros criados è à qualquier dellos les damos nuestro poder cumplido, para que por Nos è en nuestro nombre è del Convento è Cabildo lean è fagan leer è publicar à las puertas de las Iglesias de Badayoz, è de Cibdat Rodrigo, è de qualquier dellas vna carta de citacion del honrado Varon Cardenal de Albanà Juez dado por nuestro Señor el Papa Gregorio Vndecimo en el pleyto que es, è està entre Nos Fernando Offorez Maestre General de la Cavalleria de Santiago, è entre Gil Fernandez llamado Maestre en el Reyno de Portugal, è Pero Esteveañez que se llama Commendador Mayor, è Martin Yañez Daltera, que se llama Commendador de Almadana del Obispado de Lisbona, &c. Fecha en Ocaña, veinte è vn dias de Noviembre, Era de Mill è Quatrocientos è diez años.

2 Domingo cinco dias de Diciembre, Era de Mille Quatrocientos è diez años, yo Estevan Fernandez Notario Publico por nuestro señor el Rey de Cibdat Rodrigo, siendo presentes los testigos de yuso escriptos, è dentro en la Iglesia de Santa Maria, la Sec de la

dicha Cibdat, estando el Cabildo de la dicha Iglesia dentro en el Coro rezando la Prima, & otrofi estando en la dicha Iglesia Fernan Perez, è Diego Procuradores de D. Fernando Offorez Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, &c. fize notoria vna carta de citacion del Cardenal de Albanà escripta en Latin, que el primer renglon dezia desta manera: Vni. eris & singulis Christi fidelibus in Portugalia constitutis Anglus miseracione Divina Episcopus Albanensis S. R. Ecclesie Cardinalis & Commissarius Auditor, &c. è à los treinta renglones decia: Plenius continetur, quæ omnia, & singula, &c. E los dichos Procuradores tomaron la dicha carta de la dicha citacion, è posieronla pendiente en vna de las puertas de dicha Iglesia, &c.

Anno 1373. Script. I.

Permutatio Domorum de Anglaria & de Cidamon pro 400. auri florenis à Regibus Castella solvendis sub notabili Data, in Civitate Vlixbonensi dum esset obfessa.

IN Christi Nomine. Pateat univrsis præsentium seriem inspecturis, quod Nos Henricus Dei gratia Rex Castellæ, &c. quia ex aliquibus causis nobis opportunum, & vile imminebat habere ad manus nostras loca de Palacio de Angularia, & de Cidamon sita in Catalonia Principatu in Dioc. Ilerdensi, ac Vicaria Curie, quæ sunt Ordinis & Conventus vestri Venerabilis & Religiosi Fratris Ferdinandi Offorez Magistri Militie S. Iacobi de Galicia, Commendarie Montis Albani in Regno Aragonie constitutæ tractavimus vobiscum dicto Magistro existente in exercitio armorum, in nostro servitio in Regno Portugaliæ, & fuit inter Nos & vos cambium infra scriptum, &c. *Scilicet pro Quadringentis annis florenis auri, de medio in medium annum Ducentis, ubi Magister elegerit Ordini à Rege solvendis.*

2 Et ego Frater Ferdinandus Offorez Magister Militie S. Iacobi de Galicia attendens inter vos Serenissimum Regem ex vna parte, & me ex altera fuisse tractatum cambium, quod vos videlicet pro dictis locis de Pala-

lacio de Angularia & de Cidamon, quæ sunt Ordinis S. Iacobi de Galicia, detis & concedatis redditus Quadringentorum florenorum auri de Aragon, & attendens super hoc ad plenum deliberatum fuisse, & per veridicam informationem haberi pro comperto, quod dicta loca, nedum sunt separata & longe posita à locis, quæ dictus Ordo habet in Regno Castellæ, ubi est Caput dicti Ordinis, & ubi Ordo ipse habet principales & maiores hæreditates & redditus, quam in alijs Regnis, sed etiam sunt separata ab alijs locis dictæ Comendariæ Montis Albani, do & concedo vobis dicto Domino meo Regi prædicta loca de Angularia & de Cidamon, &c. sub spe ratificationis & confirmationis contractus huiusmodi per Generale Capitulum ipsius Ordinis, &c.

3 Acta fuerunt hæc, & firmata per dictos Dominum Regem & Magistrum in Civitate Vlixbonensi Regni Portugalix, dum ipsa Civitas per ipsum Dominum Regem obsessa esset, vigente guerra inter ipsum & Regem Portugalix, Nonadecima die Martij, anno à Nativitate Domini Millesimo, CCC. Septuagesimo tertio. Indictione XI. & Pontif. Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Gregorij Papæ XI. anno Tertio. Præsentibus Nobilibus viris Fernan Sancij de Tobar Custode Maiore Regis, Ambrosio de Bucanigra Almirato Castellæ, Sancio Martini de Palencia Expensore Maiore Domini Regis testibus. Nos el Rey. Nos el Maestre.

Anno 1374. Script. I.

*Bulla commissionis remissive ad ann.
1378. script. I.*

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Thesaurario Ecclesiæ Cartaginensis salut. & Apot. ben.

Ad ea ex Apostolicæ, &c. *ut infra*
anno 1378. adiunctis Commissarij litteris

Dat. Sallon Arelat. Dicec. IV.

Kalendas Iulij, Pontif. nostri
anno Quarto.

Anno 1376. Script. I.

Sentencia in causa inter Ordinem & Hispalensem Archiepiscopum super Huelamo & alijs. Vide ann. 1320. script. 12. & de testandi licentia.

1486. script. 3.

Don Enrique per la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. Al Concejo de Cuenca è los otros Concejos, &c. Sepades que pleito passò en la nuestra Corte ante los Oidores de la nuestra Audiencia entre Don Ferrant Osfórez Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago, è su Procurador en su nombre de la vna parte, è Don Ferrando por la gracia de Dios Arçobispo de Sevilla, alsì como effecutor del testamento que Don Fernan Gomez de Albornoz su padre Comendador Mayor que fue de Montalvan fizo, è su Procurador en su nombre de la otra parte, sobre razon de mandas è ordenaciones quel dicho Don Fernan Gomez avia fechas en su postrimero testamento, è en codicildos por su muerte confirmados, especialmente sobre la manda quel dicho Don Fernan Gomez fizo del Castiello de Huelamo, è de la Casa de Cervera, è sobre los frutos è rentas, quel dicho Don Fernan Gomez avia de aver en Montalvan, è su Encomienda al tiempo de su finamiento. E los dichos nuestros Oidores vistas todas las razones del dicho Maestre por vna parte, è de Alvar Martinez Dotor en Decretos è Licenciado en Leyes en nombre del dicho Arçobispo por la otra, &c. mandaron, quel dicho Maestre è Orden oviesfen el dicho Castiello de Huelamo, è la dicha Casa de Cervera, è que non fuesfen tenidos à dar los quarenta mill maravedis contenidos en el dicho testamento; ant mandaron que los oviesfen para reparamiento del dicho Castiello è Casa de Cervera, &c. Otròsi que el dicho Maestre è Orden oviesfen los frutos è rentas de Montalvan al tiempo del finamiento del dicho Don Fernan Gomez, è que ratificassen su postrimer testamento en todo, salvo lo dicho, &c. Dada en la muy Noble Cibdat de Sevilla, deciocho dias de Março. Era de Mill CCC. è XIV. años.

años. Yo Joan Obispo de Sigüenza Chanceller Mayor del Rey, e Joan Alfonso Doctor, e Velasco Perez Oidores, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Provisio à Magistro facta de Hospitali de Mancieto in Aquitania. Vide anno 1230. script. I. n. 5.

Fernandus Ossorij Dei gratia Magister Generalis Militiæ S. Jacobi, dilecto nostro Bernaldo de Lexpidio Auxitanæ Dioc. salutem & sinceram in Domino charitatem. Nobilitas generis, ac morum, vitæque honestas, quam te & progenitores tuos habere audivimus, sic nostræ benivolentiæ placuit, ut te nostrum participem fieri merito cupiamus. Nos inclinati tuis supplicationibus, & ut tua devotio magis crescat, damus & concedimus tibi Hospitalè sive Præceptoriam de Mancieto & Domum de Demüo dictæ Auxitanæ Dioc. Nobis & Ordini nostro pertinentes cum omnibus membris, iuribus & pertinentijs suis, quamdiu vitam duxeris in humanis, mandantes omnibus Fratribus, donatis, subditis, vassallis, feudarijs, ac servitoribus, ut tibi præstent obedientiam, & tibi solvant feuda, &c. requirentes in iuris subsidium omnes Prælatos Ecclesiasticos, & Dños Temporales, ut tibi præstent auxilium tamquam vero Præceptorii, &c.

2 Datum, & actum in Villa nostra Montismolin loco nostri Ordinis, XXIII. die mensis Maij, anno Dñi M.CCC. Septuagesimo sexto. Præsentibus vererabilibus ac discretis Dñis Michaelè Dñici Comendatore Cameræ de Vclès, & Sugerio Sancij de Villoa Comendatore de Montemolin, & Didaco Ortici Comendatore de Benamexi, necnon Garcia Fernandi de Villa Garcia Scutifero Banderiæ, ac Vexillifero Fernandi Corvacho, Milite armato, testibus, & ego Martinus Loppide Montemolin Clericus, Paucensis Dioc. publicus Notarius præfens fui, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Originali exceptis omisis.

SCRIPT. III.

Bulla conservatoria ad triennium.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Ven. fratribus Palentino, Oxomensi, & Cartaginensi Episcopis salut. & Apost. ben.

1 Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente Dño præsidentes circa curam Ecclesiarum & Monasteriorum omnium solertia reddimur indefessa solliciti, ut iuxta Pastoralis officij eorum occurramus dispendijs, & profectibus divina coöperante clementia salubriter intendamus.

2 Sane dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Domus Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata de Vclesio Conchen. Dioc. conquestione percepimus, quod nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, alijque Ecclesiarum Prælati, & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ, tam Religiosæ, quàm Sæculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, Milites, & Laici, communia Civitatum, Vniversitates Opidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac alia singulares personæ Civitatum & Diocesum, ac aliarum partium diversarum occuparunt, & occupari fecerunt Castra, Villas & alia loca, &c. discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos, vel alium, seu alios, etiam si singula extra loca, in quibus deputati estis conservatores & iudices, prædictis Magistro & Fratribus efficacis defensionis præsidio assistentes non permittatis eosdem super his & quibuslibet alijs bonis & iuribus ad Magistrum & Fratres, ac Domum prædictos spectantibus ab eisdem vel quibusvis alijs indebite molestari, &c. Constitutione prædicta super conservatoribus & alia qualibet in contrarium edita non obstante. Præsentibus post triennium minime valituris. Dat. Avinionæ. XI. kalendis Septembris. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Originali exceptis omisis.

Script

SCRIPT. IV.

*Bulla ad revocandos contractus sub breviori tenore quam supra ann.
1349. script. I.*

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Palentino salut. & Apost. ben. Dilectorum filiorum Magistri & Fratrum Domus Vclensis Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata Conchen. Dioc. precibus inclinati præsentium tibi tenore mandamus, quatinus ea, quæ de bonis ipsius Domus alienata inveneris illicite vel distracta, ad ius & proprietatem eiusdem Domus legitime revocare procures, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Avinione. V. Idus Septembris. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. V.

*Vexillum Ordinis Romanum solemniter benedicitur à Domino Papa in Monasterio S. Victoris de Marsella post Missarum Solemnia, cum ex Avinione ad almanam Urbem se, & Curiam transferret.
Litteræ testim. Petri de Luna.*

Vniversis & singulis præsentibus litteras inspecturis Petrus miseratione divina Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconus Cardinalis salutem in Domino sempiternam.

Quia pium est veritati testimonium perhibere, hinc est, quòd Nos tenore præsentium vniversis significamus, quòd hodie videlicet ipsa die Beati Michaelis Archangeli, quæ est penultima præsentis mensis Septembris, Sanctissimus in Christo Pater & Dominus noster Dominus Gregorius divina providentia Papa Vndecimus in præsentia Reverendissimorum in Christo Patrum & Dñorum Dñorum Petri Ostiensis, Petri Portuensis, Ioannis Tituli Sanctorum Nerei & Achilei, Petri Tit. S. Clementis, Hugonis Tit.

Sanctorum quatuor Coronatorum Ioannis Tit. S. Marcelli, & Petri Tit. S. Laurentij in Lucina Presbyterorum, necnon Hugonis Sanctæ Mariæ in Porticu, & Petri Sanctæ Mariæ in via lata Diaconorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & nostri, necnon magnificorum & Nobilium virorum Guillelmi de Belloforti Vice-Comitis Turenfis, Nicolai de Belloforti Domini de Limolio, Marquestij de Belloforti, Vicecomitis de Cabilhaco, Raymondus de Turenne, Guillelmi Domini Montis Buxerij, ac Ioannis Roderici de Castaneda Militum, & plurimum aliorum Prælatorum, Nobilium, & Ministrorum eidem Dño nostro Papæ assistentium in multitudine copiosa post Missarum Solemnia, coram eodem Domino nostro Papa in Monasterio S. Victoris Marsiliensi peracta, in quo tunc idem Dominus noster Papa transiturus, Deo duce, cum Romana Curia ad Almanam Urbem, residebat, Vexillum Ordinis Militiæ S. Iacobi in Hispania appellatum, & nuncupatum communiter: VEXILLVM ROMANVM, eidem Dño nostro Papæ per Nobiles & potentes viros Dños Ioannem Ramirij de Arellano, Rodericum Bernardi Ambasiatores Serenissimi Principis, & Dñi Dñi Henrici Castellæ & Legionis Regis Illustris, ac Nobilium & Religiosum Virum Dñum Didacum Fernandi Comendatorem Bastimentorum Campi de Montiel, Militem dicti Ordinis præsentatum ad supplicationem instantem dicti Regis, necnon Magnifici & Religiosi Viri Dñi Fernandi Osforez Magistri Generalis eiusdem Ordinis benedixit adhibitis ad hoc solemnitatibus debitis & consuetis, volens idem Dñus noster Papa, quòd Magister pro tempore, & cæteri Milites dicti Ordinis præfato Vexillo de cætero vtantur ad confusionem & terrorem infidelium, ac confortationem, & consolationem Exercitus Christiani. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium præsentibus nostras litteras testimoniales exinde fieri, & nostri appensione sigilli iussimus communiti. Datum & factum Maslie, die penultima mensis Septembris prædicta, sub anno Nativitatis Dñi Millesimo, Trecentesimo, Septuagesimo sexto. Pontif. Sanctissimi

in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Gregorij divina providentia Papæ Vn-
decimi prædicti anno Sexto. *Concordat
cum originali.*

Anno 1377. Script. I.

*Conventio inter Supriorem de Montal-
van & Præceptorem de Enguera super
Decima. Vide anno 1244.*

script. I.

YO Juan Perez del Castellar, Frei-
re de la Orden de Vclës, Co-
mendador que so de la Villa è Castie-
llo del Lugar de Enguera atorgo, que
reconosco à vos Don Joan Diaz, Cle-
rigo Freire de la dicha Orden è So-
prior, que sodes de la Iglesia de Sancta
Maria del Castiello de Montalvan, que
como à vos assi como Sozprior sobre-
dicho pertenezca aver el Decimo de
todas las rendas de las Comiendas de
la Villa de Montalvan è de los otros
Lugares que son de la dicha Comanda,
siquier del Regno Daragon, è de Va-
lencia, è yo assi como Comendador
que so agora del dicho Logar Enguera
sea tenido dàr à vos dicho Joan Diaz
la Decima de la dicha Comienda, è
por aquesta razon yo aya fecho pacto-
con vos, que yo dando cinco florines
de oro fino à vos en cada vn año, sin-
que libre, è quito de dicho Decimo,
por aquesto me obligo à dàr è pagar à
vos los dichos cinco florines, &c. Fe-
cho fue aquesto en Montalvan, veint
vn dia de Enero, año à Nativitate Do-
mini M. CCC. Septuagesimo septimo,

Anno 1378. Script. I.

*Bulla absolutionis, de qua supra ann.
1374. & Commissarij subdelegatio in
Priores Ordinis. Legatum intellige Guil-
helmum Indicis Clementis Papæ VI,
nepotem, qui obierat die 28.*

April. ann. 1374.

Gregorius Episcopus, servus servo-
rum Dei, dilecto filio Thesaura-
rio Ecclesiæ Cartaginensis salut. &
Apost. ben.

Ad ea ex Apostolicæ servitutis
officio libenter intendimus, per quæ
Christi fidelium animarum salutari va-
leat provideri. Sane nuper accepimus,

quod nonnulli Priores, Magistri &
Fratres Hospitalis S. Ioannis Ierosoli-
mitani, Militiæ S. Iacobi, de Calatrava,
& de Alcantara Hispaniæ & aliarum
partium, in quibus bonæ memoriæ
Guillelmus Tir. S. Clementis Presby-
ter, & Tir. Sanctæ Mariæ in Cosmedin
Diaconus Cardinalis dudum Legatio-
nis fungebatur officio, propter Procu-
rationes eidem Cardinali per eos de-
ditas & non solutas, varijs fuerunt ex-
communicationum sententijs innoda-
tati, quod quæ ipsi de his, quæ præfato
Cardinali, vt præmittitur, tenebantur
satisfacere, solverunt executoribus tes-
tamenti seu ultimæ voluntatis Card-
nalis supradicti. Nos igitur super hoc
salubriter providere volentes discre-
tioni tuæ, de qua in huiusmodi & alijs
specialem in Dño fiduciam obtine-
mus, absolventi auctoritate Apostoli-
ca in forma Ecclesiæ Priores, Magi-
stros, Præceptores, & Fratres supradic-
tos, postquam de his, in quibus te-
nentur, præfatis executoribus inregrè
satisfecerint, si hoc similiter postulave-
rint, iniunctis eis pro modo culpæ pe-
nitentia salutari, & alijs, quæ de iure
fuerint iniungenda, plenam & liberam
tenore præsentium concedimus facul-
tatem. Dat. Sallon Arelatensis Dioc.
Quarto Kalendas Iulij. Pontif. nostri
anno Quarto. *Concordat prout est in
publico instrumento.*

2. Ioannes de Besseria Thesaura-
rius Cartaginensis venerabilibus & Re-
ligiosis ac discretis viris Dñis Fratribus
Fernando Fernandi de Vclës Con-
chenis Dioc. & Didaco Alfonsi S.
Marci Civitatis Legionensis, & Fer-
nando Sancij Capellano, necnon om-
nibus & singulis Presbyteris, &c. Quia
nobis constat Reverendum ac Magni-
ficum & potentem virum Dominum
Fernandum Offorez Dei gratia Magi-
strum Militiæ S. Iacobi composuisse
cum procuratoribus executorum tes-
tamenti Guillelmi Cardinalis super
procuracionibus eidem Cardinali de-
bitis, & integre solvisse, & quitanciam
seu liberationem obtinuisse, prout in
alio instrumento hodie confecto appa-
ret, ideo Nos dictus Thesaurarius ac
executor litterarum Apostolicarum
eundem Magistrum Præceptores &
Fratres dicti Ordinis absolvi manda-
vimus, mandantes vobis omnibus &
singulis

ingulis, qui super hoc humiliter fuerit requisiti, quatenus eosdem absolutis iniunctis, quæ de iure fuerint iniungenda, in forma Ecclesiæ, super quibus vices nostras vobis committimus plenarie. Datum & actum in Civitate Hispalensi, die vicesima mensis Aprilis, anno à Nativitate Domini M. CCC. Septuagesimo octavo. Indictione Prima. Pontif. Dñi Gregorij Papæ XI. anno Octavo.

3 Præsentibus Bach. Alfonso Stephani in Legibus, Alcalde Maiore dicti Domini Magistri, & Stephano Cypres Nepote nostro, & Martino Fernandi Scriba Regis, & Martino Fernandi eius filio & familiari D. Ioannis Alfonsi Comitis de Niebla testibus ad præmissa vocatis. Et ego, Guillelmus Dodi de S. Vicentio Clericus Dioc. Ebredunensis Apostolica auctoritate Notarius interfui. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

Anno 1379. Script. I.

Præceptoria de Montalvan confertur D. Petro de Ixar Magistri Gonsalvi de Mexia genero.

DON Fernando Offrez por la gracia de Dios Maestre General de la Orden de la Cavalleria de Santiago, por facer bien, &c. damos è concedemos à vos Don Pedro Fernandez de Ixar, nuestro sobrino hijo de Don Pedro Fernandez de Ixar, que tengades por los dias de vuestra vida la Encomienda de Montalvan en el Reyno de Aragon, &c. con todos sus terminos è fueros, è derechos, como mejor è mas complidamente la ovo Don Joan Ximenez de Vvrea, &c. è que por agora recudan con las rentas à Frey Rodrigo de Vvres, è Pero Dovon, è Martin Fuster de Valencia, &c. Dada en Velès veinte dias de Septiembre, Era de mill è quatrocientos è decisiete años.

Anno 1380. Script. I.

Regla confirmatio de Luctuosa Templariorum in Curijs Soriae habitis facta. Vide ann. 1351. script. 5.

DON Johan por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. è Señor

de Lara, è de Vizcaya, è de Molina, vimos vna carta del Rey Don Alfonso nuestro Avuelo escripta en esta guisa.

D. Alfonso por la gracia de Dios, &c. *vt supra ann. 1351. script. 5.* È agora D. Ferrand Offrez Maestre de la Cavalleria de la Orden de Santiago, por si è en nombre de la dicha Orden, embionos pedir merced, que le confirmassemos la dicha carta, è gela mandassemos guardar en todo bien è complidamente segund que se en ella contiene. E Nos el sobredicho Rey Don Joan por facer bien è merced al dicho Maestre è à la dicha Orden, confirmamos la dicha carta, è mandamos, que les vala è les sea guardada en todo, &c. Dada en la Corte que Nos mandamos facer en la Cibdat de Soria, veinte è quatro dias de Setiembre, Era de Mill è quatrocientos è diez è ocho años. Yo Gonçalo Lopez lo fiz escrivir por mandado del Rey. Alvarus Decretorum Doctor. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1381. Script. I.

Regla confirmatio donationis de Guadalcazar in terminis Corduve. De Comendatoribus de las Vacas vide anno

1312. script. 12. num.

II. & 29.

DON Johan por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. vimos vna carta del Rey D. Alfonso nuestro Avuelo, que Dios perdona, escripta en pergamino de cuero, fiellada con su Siello de plomo colgado, fecha en esta guisa.

2 Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. è Señor de Vizcaya è de Molina, por facer bien è merced à vos Don Vasco Rodriguez Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago è à la vuestra Orden, por que nos dixiestes, que quando veniedes à la Frontera à nuestro servicio, que aviades à comprar, è vos costava mucho de lo vuestro los ganados que aviades menester para vuestra despensa, por razon que non aviades en esta tierra defensas en que los criar. Por ende mandamos è tenemos por bien, que la vuestra Orden, è el que lo por vos

ovic

oviere de ayer, que desesades à vna parte de la vuestra heredad, que ave- des en Guadalcazar Reyno de Cordo- va, sesenta yugadas de heredad año è vez, para que podades criar è traer vuestros ganados, è por esta carta man- damos al Concejo de Cordova, que vos lo non embargue, nin vaya contra ella por carta nin por Privilegio que tengan en esta razon, nin por otra ra- zon ninguna. E mandamos è defende- mos, que ninguno non sea oßado de entrar en ella, nin de pacer la yerva con sus ganados, nin de cazar, nin de cortar madera so pena cient marave- dis de la buena moneda por quantas vezes, &c. Dada en Sevilla diez dias de Febrero, Era de Mill CCC. è Seten- ta è dos años.

3. E agora Don Ferrand Osfores Maestre de la Cavalleria de Santiago, por si, è en nombre de la dicha su Or- den, embiònos pedir merced, que le confirmassemos la dicha carta, &c. E Nos mandamos que les vala è les sea guardada, è qualquier que contra ella passasse pecharnos yè en pena mill maravedis de la buena moneda, è al di- cho Maestre è à la dicha su Orden la pena que en la dicha carta se contiene por cada vegada, que gela quebrantaf- sen ò passassen, con todos los daños è menoscabos, que por ende recibiesse, doblados. E demás à los cuerpos è à lo que oviesßen Nos tornariamos por ello, &c. Dada en Medina del Campo, nueve dias de Febrero, Era de mill è quatrocientos è diez nueve años. Yo Gonçalo Lopez lo fiz escrevir. Diego Marquez. Alfonso Fernandez. *Concor- dat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Concessio cuiusdam Præceptorie ad tem- pus 35. annorum, à Magistro cum Cap- itulo particulari facta. De Cancel- lario vide Annales de Jaen fol. 158.

Don Fernand Osfores por la gra- cia de Dios Maestre, &c. Con- otorgamiento de D. Diego Alfonso Prior de Sant Marcos de Leon, è de D. Ruy Gonçalez Mexia nuestro pri- mo Comendador Mayor de Leon, è de Alfonso Diaz Vicario de Sancta Maria

de Tudia è de Reyna, è de Diego Gonçalez de Mendoza Comendador de Eltepa, è de Juan Osfores Comen- dador de Azuaga, è de Suero Sanchez de Vlloa Comendador de Montemo- lin, è de Lorenzo Suarez Comendador de Merida, è de Garcia Suarez Co- mendador de Fornachos, de los Trece de nuestra Orden, è de Alfonso Yañez Comendador de Alhange è de los Bas- timentos de Tierra de Leon, è de Die- go Garcia Pardo Comendador de Vña- gre, è de Ruy Gonçalez Mexia Co- mendador de Guadalcañal, damos è concedemos à vos Vasco Fernandez de Parraga la nuestra Casa de Gueriz en Tierra de Parraga con el nuestro Coro de Rosende, &c. por treinta è cinco años primeros siguientes, &c. Dada en Llerena dos dias de Enero, Era de Mill è Quatrocientos è diez è nueve años. Fernan Mexia de Jahen Chanceller Mayor del Maestre.

Anno 1382. Script. I.

De Santa Maria del Paramo, seu de Pla- nel de suso. Vide ann. 1170. script. 2. & 1205. script. 2. num. 5.

Don Johan por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. A vos Die- go Gomez Manrique nuestro Adelantado Mayor en las Merindades de Castiella, è al Merino ò Merinos que por Nos, ò por vos, &c. sepades, que pleitor passò en la nuestra Corte ante los Ori- dores de la nuestra Audiencia seyendo hy presente con ellos nuestro Conta- dor Mayor Alfonso Sanchez, entre Joan Perez Comendador de Sancta Maria del Paramo de la Orden de Santiago, que es en la Merindad de Cerrato, por nombre de la dicha Igle- sia de la vna parte, è Don Salomon Axeas Recabrador que se dize de las nuestras monedas del año que passò de la Era de M.CCCC. XIX. è su Pro- curador Don Samuel Abeatar en su nombre de la otra, sobre querella è demanda que el dicho Joan Perez Co- mendador puso contra el dicho Don Salomon, en que dixo, quel mes de Noviembre que agora passò, diziendo- se Recabrador de las dichas monedas en tierra è comarca, do es la dicha

Iglesia, que fuera à la dicha Iglesia è Lugar de Sancta Maria del Paramo; è que tomara tres bestias aſnales, que estimò en seiscientos maravedis, que podian valer de la moneda vsual, è las levava por fuerça sin razon è sin derecho, diciendo, que dicho Comendador era tenuto de le pagar las dichas monedas por diez escufados, que avia la dicha Iglesia, non seyendo tenudos los dichos diez escufados de pagar las dichas monedas, por razon que dixo, que estando la dicha Iglesia yerma è despoblada, que fuera nuestra merced para repararla, que oviesse diez Omes escufados, que fuesen quitos señaladamente de monedas, como mas compidamente en el Privillejo se contiene, &c. *infra*: E conociendo deste dicho pleito fallaron, que non podia el dicho Don Salomon nin otro Recabdador alguno demandar estas dichas monedas à los dichos escufados contra el tenor del dicho Privillejo, nin tomar las dichas prendas, è por ende que es tenuto el dicho Don Salomon de dár è tornar al dicho Comendador las dichas tres bestias aſnales, tales è tan buenas, ò de le dár los dichos seiscientos maravedis de la dicha estimacion, con mas los aprovechamientos, que los dichos escufados, à quien fueron prendadas, pudieron ende aver dellas, seyendo estinados è alvedriados estos dichos aprovechamientos por dos Omes buenos, que sean sin sospecha juramentados sobre la Cruz è los Santos Evangelios, è que es tenuto de guardar los dichos escufados è el dicho Previllejo en razon de las dichas monedas; è que por esto que dicho es, que dicho Don Salomon non lo quisiera guardar así, è lo ficiera à sabiendas, como por el dicho testimonio del dicho emplazamiento se contenia; condenaron en las costas derechas, las quales tassaron con jura del dicho Comendador en ciento è diez è ocho maravedis, è mandaron dár esta nuestra carta para vos sobre esta razon. Porque vos mandamos, &c. Dada en la Cibdat de Avila treinta è vn dias de Enero, Era de mill è quatrocientos è veinte años. Don Joan Obispo de Burgos Chanceller Mayor del Rey, è Juan Alfonso, è Pedro Ferrandez Doctores Oidores de la Audiencia del Rey lo mandaron. Yo

Pero Bernal Escrivano del dicho señor Rey lo fiz escrevir. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Alia monumenta de Sacra Domo Sancta Maria de Paramo seu Pinal de suso, quondam Villa Dominae Stephanie Matris primi Magistri. Vide ann. 1170. script. 2.

& 1244. in Concord. script.

2. num. 12.

D On Johan por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. Por razon que Nos fue dicho, que la Iglesia de Sancta Maria del Paramo, que es en Cerrato, è de la Orden de Santiago, que està estroyda è mal parada, è porque D. Ferrant Offorez Maestre de la dicha Orden nos dixo que la queria mandar reparar, è nos pidió por merced que le diessemos algunos Labradores, que posassen cerca de la dicha Iglesia è proveyessen sus heredades: Nos por servicio de Dios, è porque la dicha Iglesia sea reparada, damos franqueza è libertad à diez vecinos que moren cerca de la dicha Iglesia, è provean sus heredades, que sean francos, è quitos, è escufados de monedas, è de servicios, è de Yanreres, è de Martiniegas, è de ir è de embiar por Lanceros, nin por Vallesteros è de Marzadga, è de Infurcion, è de Lievas, è de Guias en qualquier manera è de todos los otros pechos è pedidos è tributos qualesquier que sean. E por esta nuestra carta mandamos, &c. è diemos esta carta sellada con nuestro Seello en que escrivimos nuestro nombre. Dada en Valladolid veinte è vn dias de Noviembre. Era de Mill è Quatrocientos è diez è siete años. Nos el Rey. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

2. Don Joan por la gracia de Dios Rey de Castiella, &c. Vimos vna nuestra carta escripta en papel è firmada de nuestro nombre, fecha en esta guisa. D. Joan, &c. *vt proxime supra*. E agora Joan Perez Capellan del Maestre de Santiago, è Comendador de la Iglesia de Sancta Maria del Paramo pidiónos merced, que le confirmassem la dicha carta è gela mandassem guardar è complir, &c. E Nos el sobredicho

cho Rey por facer bien è merced è li-
mosna à la dicha Iglesia, è porque siem-
pre sean tenudos de rogar à Dios por
el anima del Rey D. Enrique nuestro
Padre, que Dios perdone, &c. tovie-
moslo por bien. Dada en Valladolid
veinte dias de Enero. Era de Mill è
Quatrocientos è diez è ocho años.

3. *Ex D. Antoni Suarez de Alarcon
Relationibus in Appendice scriptura VIII.*
Sub Christi nomine Ego Ioannes Mu-
noz non perturbato sensu, &c. dono
Deo & S. Petro Cluniacensi Monaste-
rio, & S. Isidori illam meam vineam,
Piniello de Suso, quod ego iure hære-
ditario acquisivi. à Domna Stephan-
ia Armengodis Comitissæ filia, concedente
Regina Domna Vrraca, & filijs suis &
filijs Alvarañez, &c. Facta carta hu-
ius donationis nono die VII. Februarij,
Era M. C. L. VI. Regnante Regina
Vrraca in Castella & Legion. Filio
suo Alfonso in Toledo & Srematura.

4. *Ex Vclensi Kalendario.* V. Kalen-
das Ianuarij. Obijt Frater Bernardus
Roderici, &c. & D. Franciscus Marti-
nez de Almaguer vltimus Prior perpet-
uus S. Iacobi Hispalensis, Vicarius de
Yeste, ac Abbas Sanctæ Mariæ de Pa-
ramo, cuius provisio vsque tunc per
Priorem & Capitulum fiebat, sed à
morte ipsius, ipsa Abbatia collata est
Monasterio Sanctæ Crucis Vallis Oletæ
nostri Ordinis.

Anno 1383. Script. I.

*Licentia Hospitali Comchenfi seu eius Co-
mendatori à Capitulo Generali concessa ad
eius hereditates sub annuo censu em-
phyteosis sive plantationis
locandas.*

NOs Don Pedro Fernandez Cabe-
za de Vaca por la gracia de Dios
Maestre de la Orden de la Cavalleria
de Santiago, con otorgamiento de D.
Diego Alfonso Prior de S. Marcos de
Leon, è de D. Ferrant Sanchez Prior
de Velès, è de Ruy Gonçalez Mexia
Comendador Mayor de Tierra de
Leon, è de Alfonso Fernandez Verdu-
go Comendador de Santa Cruz, Pro-
curador de D. Pedro Ruyz de Sando-
val Comendador Mayor de Castiella,
è de Diego Gonçalez de Mendoza Co-
mendador de Estepa, è de Lorenzo

Suarez Comendador de Merida, è de
Nuño Ròdriguez de Vega Comenda-
dor de la Fuentel Maestre, è de Garcia
Suarez Mexia Comendador de Mon-
temolin, è de D. Alfonso Perez Ponce
Comendador de Velès, è de Ferrant
Mexia Comendador de Segura, è de
Gil Rodriguez Noguero Comenda-
dor de Caravaca, è de Garcia Marti-
nez de Cespedes Comendador de Ve-
zeate, è de Pedro Lopez de Orozco
Comendador de Oreja, è de Ruy Mu-
ñiz Comendador de Montiel, è de Ruy
Martinez de Cespedes Comendador
de Estremera, en lugar de Martin Al-
fonso de Valdelvieso Comendador de
Ricote, que son de los Trece, è de to-
dos los otros Cavalleros è Freyres de
nuestra Orden, que conosco estaban
en nuestro Cabildo General, que fue
fecho è celebrado en la nuestra Villa
de Llerena, Miercoles diez è ocho dias
deste mes de Março de la Era desta
carta; por razon que vos Diego Fern-
andez Navarro nuestro Freyre Co-
mendador del Hospital de Cuenca nos
dixistes, que la dicha Encomienda
del dicho Hospital que ha en la Cibdad
de Cuenca, è en Cañete tierras & tau-
las, è huertas, que se pueden plantar
viñas, è que avia algunas personas que
las tomarian dandogelas por juro de
heredad, è que darian el Diezmo, è
otros cierta quantia de censo, &c. E
nos veyendo ser pro del dicho Hospi-
tal de Santiago de la dicha Cibdad, vos
damos licencia, &c. Dada en la nues-
tra Villa de Llerena veint è siete dias
de Março, Era de mill è quatrocientos
è veinte è vn años. *Concordat prout est
in publico instrumento exceptis omisiss.*

Anno 1385. Script. I.

*Magistri littera sub data à Nativitate
Domini, omiffa Era, Casaris vul-
gariter nuncupata.*

SEpan quantos esta carta vieren, co-
mo Nos Don Pedro Moñiz por la
gracia de Dios Maestre de la Orden
de la Cavalleria de Santiago, vimos
vna carta del Maestre Don Pedro Fer-
nandez Cabeza de Vaca nuestro ante-
cessor, que Dios perdone, escripta en
pergamino de cuero, &c. E Nos el so-
bredicho Maestre Don Pedro Moñiz,

por facer bien è merced al dicho Concejo è Omnes buenos del nuestro Lugar del Quintanar, tenemos por bien, que puedan cortar leña para cocer, è quemar de maraña, è romero, è arocha & toda leña seca, &c. Dada en la nuestra Villa de Llerena, veinte quatro dias de Julio, año del Nacimiento de nuestro Señor Jesu Christo de mill è trecientos è ochenta è cinco años. Nos el Maestre.

Anno 1386. Script. I.

Confirmatio Capituli Generalis de quadam hereditate in favorem Sancti Fernandi congermans Magistri D. Garcia Bernardi similiter Mexia, & postmodum Dñi de Villa Garcia.

Vid. hic scrip. 3.

I Don Garcia Ferrandez por la gracia de Dios Maestre, &c. con acuerdo de Don Diego Alfonso Prior de Sant Marcos de Leon, è de Toribio González Procurador de Don Ferrand Sanchez Prior de Velès, è de Don Lorenzo Suarez de Figueroa Comendador Mayor de Castiella, è de Don Ferrand Mexia Comendador Mayor de Tierra de Leon, enmienda por el Sancho Ferrandez Mexia Comendador de Guadalcázar, è de Alfonso Diaz Vicario de Santa Maria de Tudia Notario del Cabildo. E de Diego González de Mendoza Comendador de Estepa, è de Gonçalo Sanchez de Viloa Comendador de Montemolin, è de Alfonso Yañez Comendador de Alfange è de los Balfimentos de Tierra de Leon, è de Vasco Ferrandez Corvacho Comendador de Fornachos, è de Ruy Muñiz Comendador de Montiel, è de Ruy Lopez de Perea Comendador de Héro, è de Gomez Ferrandez Comendador de la Presa de Alarcón, è de Don Alfonso Perez Ponce Comendador de Velès, (enmienda por el Diego Garcia Pardo Comendador de Vfrage) è de Gil Rodriguez Noguerol Comendador de Caravaca (enmienda por el Juan Ferrandez Comendador de Critana) è de Gotier Martinez de Cespedes Comendador de Vecefate (enmienda por el Garcia González su hijo Comendador de Villanueva cerca de Alcaraz) è de Pero

Lopez de Orozco Comendador de Oreja (enmienda por el Garcia Alfonso de Luján Comendador de Huelamo) que son los Trece, è de todos los otros Cavalleros è Freiles que conosco fueron juntados en el nuestro Cabildo General que Nos comenzamos de facer en la nuestra Villa de Merida, Domingo primero dia de Abril de la Era desta nuestra carta, è se acabò en la nuestra Villa de la Fuente del Maestre en diez dias deste dicho mes, vimos dos cartas, la vna del Concejo de Fuente de Cantos, è la otra del Concejo de Montemolin, &c.

2 Sepan quantos esta carta vieren como Nos el Concejo, è Alcaldes, è Omnes buenos de Fuente de Cantos, estando en nuestro Concejo juntos fo el Portal de la dicha Iglesia de Santa Maria deste dicho Lugar, llamados por pregon è à campana repicada, segun que lo hemos de vso è de costumbre de lo facer, conosco è otorgamos, que por razon de las defessas que fueron de Pero Mexia Avuelo, è de Diego Mexia Padre de vos Sancho Ferrandez Mexia Alcalde Mayor de la muy Noble Cibdad de Sevilla, è por razon de la defessa que fue de Estephania Alfonso, que es agora de vos el dicho Sancho Ferrandez, &c. Somos avenidos de vos dar, è guardar defessa ajuntamente, que vos sea guardada para siempre, &c. Fecha doze dias de Julio. Era de mill è quatrocientos è veinte vn años. Sepan quantos esta carta vieren como Nos el Concejo de Montemolin, &c. *ferre in omnibus ut supra.*

E Nos el dicho Maestre D. Garcia Ferrandez con los dichos Priores, Comendadores Mayores, è Trece, è todos los otros Cavalleros è Freyres, que conosco fueron juntados, por facer bien è merced à vos el dicho Sancho Ferrandez Mexia nuestro primo, Alcalde Mayor de Sevilla, por muchos servicios è buenos, que avedes fecho à nuestra Orden è faredes daqui adelante, confirmamos vos las dichas cartas &c. Dada en la nuestra Villa de la Fuente del Maestre, nueve dias de Abril, año del Nacimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo de mill è trecientos è ochenta è seis años.

Nos el Maestre. Nos el Prior. Nos

el Comendador Mayor, Toribio Gonzalez, Garci Alfonso, Gonçalus, Vasco Ferrandez, Alfonso Yañez, Roy

Moñiz; Garci Gonzalez. *Concordat prout est in publica transumpto exceptis omisis.*

CLEMENS PAPA VII

electus die 20. Sept. ann. 1378. in divisione obedientiarum. obiit die 16. Sept. ann. 1394.

SCRIPT. II.

Cardinalis Petri de Montagudo Gallè littere absolutianis in favorem Vicarij perpetui de Tudia. Vide ann. 1370.

script. 1. & 1381.

script. 2.

Petrus miseratione divina Tit. S. Marci Presbyter Cardinalis, Religioso viro Gardiano Fratrum Ordinis Minorum Conventus Hispalensis salutem in Domino.

Porrectis nobis ex parte Alfonso Didaci Vicarij perpetui Ecclesiarum Parrochialium S. Mariæ de Tudia & de Regina Hispalensis Diœc. supplicationibus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuentes auctoritate Domini Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, discretiæ tue committimus, quatinus ipsius Vicarij confessione diligenter audita, si inveneris eum arma portando, ad taxillos, & alios illicitos ludos ludendo, *ut supra in Stephano Pœnitentiario Gregorij Papa XI. anno Primo. Dat. Avinionæ V. Idus Iunii, Pontif. Dñi Clementis Papæ VII. anno Octavo. Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. III.

Bulla super cambio seu contractu cum Rege inito de Oppido seu loco de Villa Garcia.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo Burgenfi salutem. & Apost. ben.

Exhibita nobis nuper dilecti filij Garciæ Magistri Ordinis Militiæ S. Iacobi petitio continebat, quod olim ipse

se attendens, quod medietas loci Ville garciæ nuncupati Pacensis Diœc. quæ tunc ad dictum Ordinem iusto titulo pertinebat, ultra quinque millia morabetinorum non valebat tunc, prout nec de præsentis valet annuatim, de eadem medietate cum carissimo in Christo filio nostro Rege Castellæ & Legionis Illustri pro decem millibus morabetinis super certis redditibus annuis ad dictum Regem pertinentibus per se percipiendis cambium seu permutationem fecit. Quare pro parte dicti Magistri nobis exiit humiliter supplicatum, ut, cum cambium seu permutatio huiusmodi in utilitatem dicti Ordinis redundet, cambium seu permutationem huiusmodi confirmare de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, ac cupientes ipsius Ordinis utilitatibus providere, fraternitati tue, de qua in his & alijs specialem in Domino fiduciam obtinimus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatinus de præmissis, & præferim de valore dictæ medietatis, & si eidem Ordini magis expedire habere decem millia morabetinorum huiusmodi annuatim, quam medietatem antedictam, ac ex hoc Magistri & Fratrum ipsius Ordinis, ad dicti Ordinis conditio efficiatur melior, ac de alijs circumstantijs univrsis, quæ circa ea fuerint attendendæ, auctoritate Apostolica diligentius reinformes; & quidquid per informationem huiusmodi repereris, nobis per tuas litteras in publicam formam redactas, tuoque sigillo signatas, harum seriem continentes quanto magis significare procures, ut tua super his informatione instructi super eis consultius

agere valeamus. Dat. Avinione II. Idus Iunij, Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla de procurationibus Legatorum, & impositionibus subsidiorum, ne subsidium intelligas Decimam Lugdunensis Concilij. De qua ann. 1274. script. 8.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Burgensi salut. & Apost. ben.

1 Exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Garfiae Magistri Ordinis Militiae S. Iacobi petitio continebat, quod licet Magister pro tempore existens, & Fratres dicti Ordinis per privilegia à Sede Apostolica eis concessa à solutione subsidiorum & Procurationum quorumcumque auctoritate Apostolica impositorum sint exempti, propter quod Camera Apostolica decem Malochinos & nil amplius dare & solvere tenentur annuatim, ipsique subsidia & procuraciones huiusmodi nunquam nisi à modico tempore citrà solvere consueverint, tamen Legati Sedis praedictae ab eisdem Magistro & Fratribus procuraciones & subsidia huiusmodi habere & extorquere nituntur in ipsorum Magistri & Fratrum praedicti iudicium non modicum & gravamen.

2 Quare pro parte dicti Garfiae Magistri & Fratrum nobis exitie humiliter supplicatum, vt cum etiam iidem pro defensione fidei, & tuitione Christianorum in illis partibus degentium de Estepa, de Benamegir, Bedmar, la Ossa, Castiellseto, Cuadros, Chançin, Penamarta, Segura, Torres, Fornos, Siles, Alvañchez, la Puerta, Cieza, Caravaca, Cehegin, Canara, Yeste, Socovos, Moratalla, Priego, Benayaride, & de Aledo Castra in frontaria Sarraenorum manuteneant, & defendere teneantur, & propterea ducenta millia morabeterorum exponant annuatim, &c. ad solutionem procuracionum, & subsidiorum huiusmodi non teneantur, de benignitate Apostolica concedere dignaremur.

3 Nos igitur de praemissis certam noticiam non habentes fraternitati tuae, &c. diligentius te informes, & quid

quid per informationem huiusmodi repereris, nobis per tuas litteras in publicam formam redactas, & tuo sigillo signatas harum seriem continentes quantotius significare procures, vt tua super his informatione instructi super eis consultius agere valeamus. Dat. Avinione, II. Idus Iunij, Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. V.

Bulla vt Magister & Fratres possint satisfacere servitoribus secularibus de bonis Ordinis, id est Praeceptor de Praeceptorie & Beneficiarius de Beneficij redditibus. Vide anno 1392. script. 4.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Garfiae Magistro, & Fratribus Ordinis Militiae S. Iacobi salut. & Apost. bened.

Sinceræ devotionis affectus, quem ad Nos & Romanam geritis Ecclesiam, promeretur, vt petitionibus vestris favorabiliter annuamus. Cum itaque, sicut accepimus, Magister, & Fratres Ordinis Militiae S. Iacobi pro tempore existentes habeant tenere, & teneant servitores laicos, & personas seculares, quibus merito tenentur ad satisfactionem, & remunerationem servitorum per eos ipsis Magistro & Fratribus impensorum, iidemque Magister & Fratres non habeant, de quo eisdem servitoribus satisfaciant, nisi de bonis temporalibus eiusdem Ordinis, ac dubitent satisfactionem huiusmodi facere, quamquam ea Magister & Fratres dicti Ordinis, qui fuerunt pro tempore, illam pro libito voluntatis facere consueverint Sedis Apostolicae super hoc licentia non obtenta, pro parte vestra nobis exitit humiliter supplicatum, vt tibi, fili Magister, & successoribus tuis Magistris, & Fratribus dicti Ordinis, qui sunt, & erunt pro tempore, de bonis huiusmodi eisdem servitoribus secundum Deum, & bonas vestras conscientias absque dicti Ordinis detrimento satisfaciendi licentiam concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati tibi,

tibi, ac eisdem successoribus, & Fratribus de dictis bonis præfatis servitoribus satisfaciendi, vt præfertur, auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam largimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Avinione, II. Idus Iunij. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla de plenaria indulg. fidelibus frontariam defensantibus per Triennium vilitura, ubi de Quadros, Ghacin, & Peñamarta sicut in script. 4.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi salut. & Apost. ben.

Dum sinceritatem devotionis & fidei, quibus erga Deum & Romanam Ecclesiam claruistis, & adhuc clarere noscimini, & studia, quibus pro eiusdem fidei defensione, non absque personarum vestrarum discrimine, dimicando vacare non desistitis, necnon expensarum onera, quæ pro huiusmodi defensione portatis, diligenter attendimus, dignum reputamus & congruum, vt non solum vos, sed alios Christi fideles vos iuvantes illa gratia prosequamur, quæ animarum salutem noscatur profutura.

Cum itaque, sicut nuper nobis pro parte vestra fuit expositum, vos pro fidei, & Christi fidelium tuitione in illis partibus degentium de Estepa, Benamixir, Bedmar, la Ossa, Castiel-Sesto, Cadros, Chanzin, Peñamarta, Segura, Torres, Fornos, Siles, Albanchez, la Puerta, Cieza, Caravaca, Cehegin, Canara, Yeste, Socobos, Moratalla, Priego, Benayzar, Aledo Castra, quæ ad vos iusto titulo pertinent, & in confinibus terrarum, quæ per Sarracenos obtinentur, consistunt, manuteneri & defendere vos oporteat, ad quod Christi fidelium auxilium est plurimum opportunum. Nos vestris in

hac parte precibus inclinati cunctis Christi fidelibus, qui hinc ad triennium Castra prædicta vobiscum defensabunt, indulgemus, vt Confessor, quem quilibet illorum elegerit, omnium peccatorum de quibus, &c. plenam remissionem eis semel tantum in articulo mortis concedere valeat. Sic tamen, quod de his, de quibus satisfactio alteri fit facienda, &c. *in forma communi.* Dat. Avinione X. Kalendas Iulij. Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1387. Script. I.

Cardinalis Petri de Luna Legati litterarum contra Hospitalis Conchensis sacrilegos violatores. Vid. ann. 1312. script. 5. & 1376. script. 5.

Petrus miseratione divina Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconus Cardinalis Apostolicæ Sedis Legatus, venerabili in Christo Patri Episcopo Cartaginensi salutem in Domino.

Conquestus est nobis Frater Didacus Fernandi Navarro, Comendator Domus & Hospitalis Ordinis S. Iacobi de Spata extra muros Conchenses, quod nonnulli Cives & Officiales, ac habitatores Civitatis Conchensis ad Hospitale prædictum hostiliter accedentes, fractis ostijs Ecclesiæ & Domus dicti Hospitalis, vestimenta & nonnulla bona ipsius Hospitalis & Comendatoris ibidem inventa asportare nequiter præsumperunt, ac alias iniuriantur eidem. Cum autem dictus Comendator, sicut asserit, dictorum sacrilegorum potentiam merito perhorrescens eos infra Civitatem seu Dioc. Conchensem nequeat convenire securre; paternitati tuæ auctoritate, qua fungimur, præsentium tenore mandamus, quatinus, si de huiusmodi ostrogam fractione, & vestimentorum asportatione vobis constiterit, dictos sacrilegos tandiu excommunicatos publice nuntietis, & faciatis ab omnibus arctius evitari, donec super his satisfecerint competenter, & cum vestrarum testimonio litterarum ad Sedem Apostolicam, aut ad Nos venerint absolventi. Super alijs vero audiatis causis, & debito sine decedatis, facientes, quod decreveritis, per censuram

Eccle.

Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel timore subtraxerint, censura simili compellatis veritati testimonium perhibere. Dat. Palentia III. Nonas Octobris. Pontif. Dñi Clementis Papæ Septimi anno Decimo, *Concordat cum originali.*

Anno 1389. Script. L.

*Magistri D. Laurentij de Figueroa litteræ ad Moniales Sanctæ Mariæ de Junquera super Prioris-
sæ electione.*

Dompnus Laurentius Sugerij de Figueroa Dei gratia Magister Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata, dilectis in Christo Sororibus Monialibus Monasterij de Ionquerijs in Civitate Barchinonensi situatis, dicto Ordini nostro, ac Nobis subiectis, salutem in Christo.

Cum ex relatione fidedignorum ad nostram notitiam pervenerit, & vestri decreti pro parte Venerabilis Domine Blanchæ Marqueta Supriorissæ nobis presentati patuerit evidenter, quod cum dictum Monasterium per obitum Domine Franciscæ de Plano quondam Priorissæ Pastoris esset solatio destitutum, vos dictæ Moniales & Domine convenientes in vnum ad electionem futuræ Priorissæ per modum scrutiniij processistis, sed fato rezania procurante vota vestra in plures diversa; quatuor ex vobis de facto fuerunt electæ in discordia, quarum electionum, quia neutra earum à maiore parte Capituli, prout ius disponit, extitit celebrata, nulla de iure debebat, nec poterat confirmari, quinimò prædictæ electiones sunt nullæ ipso iure, vel saltem de iure forent annullandæ; & quia propter præfatas electiones, vt præmittitur, celebratas in discordia prædictum Monasterium grandia dispendia & magna incommoda patitur, ac, prout experientia, quæ est rerum efficax Magistra, docet, in spiritualibus & temporalibus patipoterit in futurum i. Idcirco indemnitatibus dicti Monasterij & vestris occurrere desiderabiliter affectantes, & vestris ac dicti Monasterij necessitatibus providere, quantum possumus,

cupientes, dilectum Militem Fernandum Didaci Fratrem nostrum Commendatorem Villæ Maioris vobis super prædictis duximus transmittendum. Cui, nedum in his, quæ circa inquisitionem, examinationem, & declarationem electionum fuerint facienda, inquirenda, examinanda, seu etiam declaranda, verumetiam quidquid circa confirmationem dictarum electionum vel alterius earum, si de iure valeat confirmari, & circa celebrationem, seu novam provisionem, si iure devoluto nobis debeat, institutionem, & investituram Canonicam dicti Prioratus, ac futuræ Priorissæ extiterit faciendum, eidem vices nostras committimus, & plenarie duximus committendas; atque siquid inquisitionis, correctionis & reformationis, vel visitationis in præfato Monasterio extiterit necessarium, seu expediens, vel opportunum, nostro nomine ac auctoritate visitet & reformet. Cæterum quia circa actus visitationis, correctionis, seu reformationis exercendum, & pœnitentias salutares vobis, & aliquibus vestrum iniungendas præfatus noster Frater dilectus Fernandus Didaci tamquam Miles Laicus potestatem in talibus non habeat, propterea charissimum Fratrem Petrum Ferdinandi Capellanum nostrum vobis destinamus, qui in his, quæ ad Curam animarum spectant, vobis salubriter provideat, & devote.

2 Quare vobis ac cuilibet vestrum ex præcepto in virtute sanctæ obedientiæ præcipiendo mandamus, quantum dictos dilectos Fratres nostros benigne & humiliter vt Nos metipsum recipiatis, & ipsos gratiosè pertractetis in omnibus præmissis & circa quælibet præmissorum vt Nobis & personæ nostræ pareatis, atque plenarie obediatis, & visitationis, provisionis, institutionis, destitutionis, correctionis aut reformationis mandata, iussa, seu præcepta per ipsos seu eorum quemlibet facta, gesta, atque habitata, ac si per Nos facta, seu gesta forent, omnimodè adimplendo, ac etiam servando, & quicquid per præfatos Fratres nostros, & eorum quemlibet circa præmissa gestum fuerit, ratum gratum habemus, atque firmum habebimus in futurum. In cuius rei testimonium

has nostras patentes litteras vobis directas nostro nomine roboratas, & nostri sigilli Magistratus appensione munificas eidem duximus concedendas. Nulli ergo vestrum liceat circa præmissa aut aliquid præmissorum attempere, aut etiam contravertere, alias contra transgressores & inobedientes secundum Deum, & nostrum Ordinem procedemus, prout melius de iure possumus & debemus. Dat. in Villa nostra de Xerico. VII. die Septembris, anno Dñi Millesimo, Trecentesimo, Octuagesimo Nono. Nos et Maestre. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Prioris Velen. littera vices suas committentis Capellano (postmodum Confessario) Magistri ad confirmandam Priorissam seu denuò instituendam, non ad confirmandam electionem, sed electæ confirmatæ benedictionis munus impendendum.

Noverint universi præsentis litterarum inspecturi, quod Nos Dñus Fernandus Sancij Dei gratia Prior Monasterij de Velès Ordinis Militiæ S. Iacobi concedimus, damus, & committimus vobis Petro Fernandi Fratri nostro dilecto, ac Capellano Dñi nostri Magistri S. Iacobi vices nostras, ac totam nostram plenariam potestatem, ut nostro nomine, & auctoritate confirmetis, & confirmare valeatis, ac munus benedictionis impendatis cuicumque Sorori vel Moniali, seu Domiæ electæ, vel eligendæ seu de novo pronunc iastituendæ in Priorissam nostri Monasterij de Ionquerijs in Civitate Barchinonensi situati. Et quod dicto nostro nomine & auctoritate possitis dare, seu concedere habitum nostrum, & nostri Ordinis cuicumque Clerico volenti dictum habitum reverenter suscipere & devote, ac cuicumque alteri feminæ dictum Ordinem sponte profiteri volenti, prout Nos secundum statuta nostri Ordinis possumus, & valemus. Necnon quod super commissis excessibus nostro nomine & auctoritate ex causis legitimis & rationabilibus cuicumque Fratrum vel Moniali dictum habitum auferre valeatis seu removere, si delicti qualitas id exposcat,

ac etiam si reverenter veniam postulaverit, & vere poenitens, ac contritus fuerit, cuius confessione per vos audita secundum Deum & nostri Ordinis Regulam valeatis dictum habitum restituere imposita ei prius per vos poenitentia salutari. Et quod possitis quemcumque Apostatam dicti nostri Ordinis verè poenitentem & contritum reconciliare, atque ad prædictum habitum nostrum & Ordinem revocare, & eidem imponere poenitentias salutares & in omnibus, & singulis nostro nomine peragendis & ad ea, quæ circa præmissa, & quodlibet præmissorum fuerint peragenda, facienda & exercenda, dilecto Fratri nostro Capellano præfato plenariè committimus vices nostras, in cuius rei testimonium has nostras patentes litteras nostro nomine roboratas, ac nostro Sigillo sigillatas eidem duximus concedendas. Dat. in dicta Villa & Monasterio de Velès, die vicesima mensis Septembris, anno Dñi Millesimo, Trecentesimo, Octuagesimo Nono. Nos et Prior. *Concordat prout est in publico instrumento.*

SCRIPT. III.

Bulla inhibitoria Apostolicarum Indicum in causa electionis Priorissæ de Junquera, ut Magister, ad quem spectat cognitio, causam finiat, qui cuius iterum vices committit occupatus in bello contra Lusitanos die 17. Decembris dicto ann. 1389.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Laurentio Magistro Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

1 Exiuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio Ecclesiarum, & Monasteriorum omnium, quorum cura nobis imminet generalis, vtilitatibus libenter intendimus, in eo potissime, ut illis, quæ vacationis incommoda deplorare noscuntur, de salubris provisionis remedio succurratur.

2 Exhibita siquidem Nobis pro parte tua petitio continebat, quod olim Prioratu Militiæ S. Iacobi de Spata Beatæ Mariæ de Junqueris Barchinonensis per obitum quondam Franciscæ Priorissæ dicti Prioratus, quæ extra Romanam Curiam diem

clausit extremam, vacante, & dilectis in Christo filiabus, Conventu dicti Prioratus, in quo triginta Moniales vocem in electione Priorissæ habentes dumtaxat existebant, vocatis omnibus, quæ debebant & poterant commode interesse die ad eligendum præfixa, vt moris est, convenientibus in vnum, & votis earum in diversa diversis, quindecim Sanciã Olivera Sacristam & tredecim Blancam Marqueti Suppriorissam dicti Prioratus expresse professas dictas in Christo filias in suam, & eiusdem Prioratus Priorissam elegerunt, ac duæ ex Monialibus ipsis vota sua in personas alias direxerunt, quodque electionibus huiusmodi celebratis prædictæ Sancia, & Blanca, videlicet earum quælibet, pro confirmatione electionis huiusmodi de se factæ obtinenda ad te (cum ad Magistrum prædictæ Militiæ pro tempore existentem confirmatio electionis Priorissæ dicti Prioratus, tam ex statutis, etiam vt asseris auctoritate Apostolica confirmatis, & privilegijs dictæ Militiæ, quàm etiam ex antiqua & approbata, & hæctenus pacifice observata consuetudine pertineat) certos instructores & nuntios destinarent, & quod subsequenter pro parte dictæ Sanciæ nobis exposito, quod olim, dicto Prioratu per obitum præfate Franciscæ vacante, præfate Conventus, vocatis omnibus quæ debebant & poterant interesse die ad eligendum præfixa, vt moris est, convenerant, & quindecim ex ipsis dictam Sanciã in Priorissam dicti Prioratus concorditer elegerant, ipsaque Sancia electioni huiusmodi, ab illis sibi præsentato decreto, consenserat, & per dictas quindecim Moniales in Priorissam dicti Prioratus extiterat installata, quodque dicta Sancia dubitabat electionem huiusmodi, & alia inde secuta ex certis causis iuribus non subsistere; dictusque Prioratus tunc per obitum huiusmodi vacare dicebatur, Nos dilecto filio Decano Ecclesiæ Sancti Figucoli Avinionensis, & duobus alijs eius in hac parte Collegis nostris dedimus litteris in mandatis, vt ipsi vel duo aut vnus eorum prædictum Prioratum, si vt præmittitur vacabat, & tempore Data litterarum ipsarum non esset in eo alicui specialiter ius quæsitum, præfate Sanciæ

auctoritatæ nostræ conferre & assignare curarent, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, præfatusque Decanus ad executionem litterarum ipsarum procedens dictum Prioratum præfate Sanciæ contulit, & etiam assignavit, ac eam in possessionem corporalem dicti Prioratus induci mandavit, in contradictores quoslibet & rebelles diversas excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias promulgando, quodque à collatione, & assignatione, ac processibus huiusmodi pro parte dictæ Blanchæ fuit ad Sedem Apostolicam appellatum: Nosque causam appellationis huiusmodi & negotij principalis dilecto filio Magistro Ioanni de Varenijs Archidiacono Metensi, Capellano nostro, & causarum Palatii Apostolici Auditori ad instantiam dictæ Blanchæ audientiam commisimus, & sine debito terminandam, non obstante quod causa ipsa de sui natura ad Romanam Curiam legitime devoluta, & in ea tractanda & finienda non esset, idemque Auditor in causa huiusmodi inter partes ipsas ad nonnullos actus citratamen dationem positionum & articulorum processit.

3 Nos igitur cupientes in præmissis salubriter providere, ac statum causæ huiusmodi habentes præsentibus pro expresso, & de discretione tua in his, & alijs specialem in Dño fiduciam obtinentes causam huiusmodi ad Nos tenore præsentium advocamus, ac tibi per Apostolica scripta mandamus, quatinus per te, vel alium, vel alios super præmissis omnibus & singulis perinde iuxta statuta, consuetudines, ac privilegia dictæ Militiæ rationabilia, appellatione remota, facias, statuas, & ordines, ac si prædictæ litteræ minime emanassent, faciens, quod decreveris auctoritate nostrâ iuxta statuta, consuetudines ac privilegia supradicta firmiter observari. Dat. Avinione XI Kalendas Decembris, Pontificatus nostri ann. Duodecimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1392. Script. I.

Bulla indulg. ac etiam reservationis concessa in favorem Capelle Sanctæ Crucis de Caravaca. Absolvi enim dumtaxat à Rom.

Pontifice potest, qui dictæ Capelle donata usurpaverit. Vid. ann.

1614. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, vniuersis Christi fidelibus præsentibus litteras inspecturis salutem & Apost. ben.

1 Licet is, de cuius munere venit, vt sibi à fidelibus suis digne, & laudabiliter seruiatur, de abundantia pietatis suæ, quæ merita supplicum excedit & vota, bene seruientibus sibi maiora retribuatur quam valeant promereri, nihilominus tamen desiderantes Domino reddere populum acceptabilem & bonorum operum sectatorem, fideles ipsos ad complacendum ei, quasi quibusdam allecctivis muneribus, indulgentiis videlicet, & remissionibus inuivamus, vt ipsi exinde reddantur diuinæ aptiores.

2 Cum itaque sicut accepimus, Castrum de Caravaca Cartaginensis Dioc. quod dilecti filij Magister & Fratres Militiæ S. Iacobi de Spata ad se afferunt pertinere, in confinibus Sarracenorum situatum existat, & ad Capellam Sanctæ Crucis dicti Castri propter magna Miracula, quæ divina clementia inibi, præsertim in liberationibus Christi fidelium per Sarracenos eosdem captorum, operata est hætenus, & cotidie operatur, magna etiam de longinquis partibus confluat huiusmodi fidelium multitudo, & ad reparandum & fortificandum dictum Castrum, & ipsum, ac confluentes ibidem contra Sarracenos prædictos, qui, pro dolor, per partes illas crebro discurrunt, custodiendum, & defendendum magna oporteat eosdem Magistrum & Fratres subire onera expensarum, Nos cupientes, vt Capella prædicta congruis honoribus frequentetur, & vt ipsi Christi fideles edulenterius causa devotionis ad dictam Capellam confluant, & ibidem piæ elemosinas erogent, quod ex his vberius donocœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordi-

dia & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Natiuitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Iesu Christi, Pentecostes, necnon in Natiuitatis, Annuntiationis, Purificationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, & Natiuitatis Beati Ioannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Inventionis, & Exaltationis eiusdem Sanctæ Crucis, & Dedicationis dictæ Capellæ festiuitatibus, ac in celebritate Omnium Sanctorum, necnon per ipsarum Natiuitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini Nostri, ac Natiuitatis, & Assumptionis Beatæ Mariæ, & Natiuitatis Beati Ioannis Baptistæ, & Apostolorum Petri & Pauli prædictorum festiuitatum Octavas, & per septem Resurrectionis proxime præcedentes, ac per sex Pentecostes, & per septem singulas Inventionis & Exaltationis festiuitates prædictas immediate sequentes dies, eandem Capellam deuote visitauerint annuatim, & ibidem piæ elemosinas erogauerint, singulis videlicet festiuitatum & celebritatis, tres annos, ac centum & viginti dies, ac Octavarum, & septem Resurrectionis præcedentium, & sex Pentecostes, & aliorum septem Inventionis, & Exaltationis festiuitates easdem sequentium dierum prædictorum, diebus, quibus Capellam ipsam visitauerint, & ibidem piæ elemosinas erogauerint, vt præfertur, Quinquaginta dies de iniunctis eis pœnitentijs misericorditer relaxamus.

3 Ceterum volumus & ordinamus, quod omnia & singula, quæ per eosdem fideles pro relaxationis huiusmodi gratia consequenda offerri contigerit vel donari, in defensionem Catholicæ Fidei, & vtilitatem dictæ Capellæ integre convertantur, sub interminatione diuini iudicij districtius inhibentes, ne quis cuiuscumque status conditionis vel dignitatis existat, quicquam de oblati vel donati ipsi sibi aliquatenus appropriet, vel usurpet. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, non possit à reatu præsumptionis huiusmodi ab aliquo, nisi apud Sedem Apostolicam, ac satisfactione

debita per eum de illis, quæ sibi appropriaverit, vel usurpaverit, realiter prius impensa, præterquam in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium obtinere. Dat. Avinione. II. Kalendas Februarij, Pontif. nostri anno Quartodecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla facultatis Prioribus de Velès ac S. Marci commissæ ad absolvendum de irregularitate, siquam contraxerunt Ordinis Clerici dimicantes contra Lusitanos.

La bello, de quo supra

1389. script. 3.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs de Velès, Conchenſis Dioc. & Sancti Marci Legionensis Prioratum Militiæ S. Iacobi de Spata Prioribus salut. & Apost. ben.

Sedes Apostolica pia Mater recurrentibus ad eam cum humilitate filijs post excessum libenter se exhibet propitiam & benignam. Sane petitio dilectorum filiorum Magistri, ac Clericorum, & aliorum Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata nobis exhibita continebat, quod dudum quam plures ex ipsis in diversis conflictibus, quos cum gentibus Portugalix habuerunt, plures Presbyteros, & Clerigos arma portantes, & cum eisdem gentibus contra Magistrum & Fratres ac eorum exercitum præliantes, qui tunc scismatici existerant, mutilaverunt, & plures etiam occiderunt, nonnulli alij dederunt in præmissis auxilium, consilium, & favorem. Quare pro parte dictorum Magistri & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsos ab excommunicationis sententia, quam propterea incurrisse noscuntur, absolvi & cum eisdem Clericis super irregularitate, siquam præmissorum occasione contraxerint, dispensari de benignitate Apostolica mandaremus. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis, qui curam animarum dictorum Magistri & Fratrum geritis, & vestrum cuilibet absolvendi prædictos Magistrum, Clericos, & alios Fratres dictæ Militiæ, & omnes & singulos alios, etiam Clericos, qui eis in præmissis dederunt auxilium, consilium vel favorem, ab excommu-

nicationis sententia, quam præmissorum occasione quomodolibet incurrerunt, eorum videlicet singulos, qui hoc humiliter petierint, auctoritate Apostolica absolvendi, iniunctis eis pro modo culpæ penitentia salvari, & alijs, quæ de iure fuerint iniungenda, & cum eisdem Clericis super irregularitate, siquam huiusmodi ligati sententia celebrando divina vel immiscendo se illis, non tamen in contemptum clavium, contraxerunt, eis primitus ad tempus, de quo vobis videbitur, à suorum Ordinum executione suspensis, dispensandi plenam, & liberam concedimus tenore præsentium facultatem. Dat. Avinione. II. kalendas Februarij, Pontif. nostri anno Quartodecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Bulla ad instantiam Magistri & Fratrum concessa in favorem Priorum, Rectorum, & Vicariorum Ordinis approbando bonum usum in absolvendis Fratribus & Familiaribus & Parrochianis se scilicet gerendo ut eorum Ordinarios. Vide expressius anno 1428.

script. 5 & 6.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Comendatoribus ac Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata, salut. & Apost. ben.

Exigit vestræ devotionis sinceritas, qua Nos & Romanam Ecclesiam reveremini, ut petitionibus vestris, illis præsertim, quæ salutem animarum vestrarum respiciunt, oportunitate exhibeamus assensum. Sane petitio pro parte vestra nobis exhibita continebat, quod dilecti Priores Prioratum vestri Ordinis, ac Rectores, & perpetui Vicarij Parrochialium Ecclesiarum ad Ordinem ipsum spectantium animarum Fratrum eiusdem Ordinis infra Parochias dictorum Prioratum, qui Parochias habent, & Ecclesiarum ipsarum commorantium, ac familiarum eorundem, ac aliorum ipsorum Prioratum Parrochianorum curam habere noscuntur. Nos igitur vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut dicti Priores, Rectores, & Vicarij præsentibus & posteris, videlicet ipsorum cuilibet, Fratres vestri Ordinis & co-

rum familiares in sua Parrochia pro tempore commorantes, ac alios Parrochianos suos de illis, de quibus habentus absolvere consueverunt, absolvere valeant, iniunctis eis pro modo culpæ poenitentijs salutaribus, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, devotioni vestræ tenore presentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessio- nis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Avinione II. kalendas Februarij, Pontif. nostri anno Quarto- decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla Magistro, Præceptoribus & Fratribus Ordinis concessa ad testandum de modestate bonorum mobilium. Ampliorem facultatem vide ann. 1486. script. 2. & de Clericis, qui hic Fratrum nomine venire non videntur. Vide 1531.

script. 1. & 1534.
script. 1.

I EN Nombre de Dios. Amen. Miércoles veinte è seis dias del mes de Diciembre año de la Nascientia del nuestro Salvador Jesu-Christo de mill è trescientos è noventa è siete años. En el Erena dentro de los Palacios del Maestro, el muy grande è Noble Señor D. Lorenço Suarez de Figueroa, por la gracia de Dios Maestro de la Orden de la Cavalleria de Santiago, en presencia de mi, Notario Apostolical è testigos ayuso escritos enseñò è presentò vnas letras Apostolicales de nuestro Señor el Papa Clemente Septimo, predecessor de este Padre Santo Bendito, que agora es, scriptas en pergamino bulladas à manera de Corte de Roma, con Bulla de plomo pendiente en cuerdas de filos de seda amarilla, è bermeja al honrado Sabidor Ferrant Rodriguez Vicario de Santa Maria de Tudia, è de Reyna, è pidíol è dixol, è mandol, que me diese auctoridar, è decreto porque diese dellas fe, è las tornasse en publica forma, el tenor de las quales Letras Apostolicales de verbo ad verbum, es

este que se sigue de Latin en Romancea

2 Clemente Obispo, siervo de los siervos de Dios, para memoria perdurable desta cosa. El deseo è affecto de la limpia devocion, que los amados hijos Maestro, è Comendadores è Freyres de la Orden de la Cavalleria de Santiago de Espada han à Nos è à la Iglesia de Roma, mereçe que les otorguemos speciales favores, è que en quanto con Dios pudieremos, partamos con los sus votos è deseos el nuestro benigno consentimiento.

3 Onde fuenos mostrada vna petición por parte de los dichos Maestro, è Comendadores, è Freyres, en la qual se contenia, que les es otorgado segunt los estatutos è costumbres de la dicha Cavalleria aver mugeres, è que se mueven por estinto natural à las dichas sus mugeres, è por amorio paternal à sus hijos à les proveer en sus menesteres.

4 Por ende contee muchas vezes, que algunos dellos queriendo proveer à las dichas necesidades de las dichas mugeres è sus hijos, non solamente lo que ellos mesmos ganaron, mas aun roban los bienes de la dicha Cavalleria, è tornanlos en propios vsos de las dichas sus mugeres è sus hijos, è menosprecian las posesiones, è Casas, è otros Lugares è edificios, que les son encomendados de la dicha Cavalleria, è dexanlos caer, è facense perezosos, è tardineros para ganar bienes algunos de nuevo à la dicha Cavalleria, è para tener è mejorar los ya ganados, de lo qual vienen muchos graves daños à la Cavalleria, è teme se que le vernan mayores daños de aqui adelante.

5 Nos por ende cobdiçando embargar los tales daños, enclinandonos à las suplicaciones de los dichos Maestro, è Comendadores è Freyres, que nos fizieron en esta razon, otorgamos por el tenor de estas presentes letras à los dichos Maestro, è Comendadores è Freyres, que ellos, è sus successores, è cada vnos dellos, que puedan libre è sueltamente disponer è ordenar en el tiempo è por razon de su muerte de la meitad de todos los bienes muebles que ellos ganaren de las posesiones, è Casas, è Lugares, è edificios à ellos encomendados, los quales bienes mue-

bles se entiendan ser aquellos, que sobren aviendo dado primeramente cuenta è razon con pago de todos los bienes, que recibieron è administraron de la dicha Cavalleria, è tornandose è pagando primeramente las posesiones, Casas, Lugares, è edificios, que les fueron encomendados en el estado è valor en que les fueron encomendados, è otros tornadas todas las joyas, è espòjos, è otras cosas al dicho Maestre, è à los otros mayores de la dicha Cavalleria, lo qual todo assi tornado, de la meytad de los otros bienes muebles que quedaren acostumbados de dar, pueda de la meytad dellos establecer è ordenar lo que quisier en la dicha su postrimera voluntad è en el tiempo, è por causa de la muerte, non embargantes los estatutos, costumbres de la dicha Cavalleria, ni ay algunos contrarios à esto, aunque sean confirmados por juramento de los sobredichos Maestre, è Comendadores, è Freyres, nin aunque sean confirmados por la Se Apostolica, nin por otra firmeza qualquier. E non sea osado alguno de todos los Omes quebrantar, nin contrair esta nuestra letra. E qualquier que lo fiziere, sepa que caerà en la ira de Dios todo poderoso è de los Bienaventurados Sant Pedro è Sant Pablo sus Apostoles. Dada en Avinion, postrimer dia de Genero, del nuestro Pontificado año Catorce.

6 Las quales letras Apostolicas assi enseñadas è presentadas, el dicho Ferrant Rodriguez Vicario dixo, que à pedimiento è mandamiento del Señor Maestre, que me daba è diò auctoridad è decreto, para que diese dellas fe, è las tornasse en publica forma. Fechas fueron estas cosas dia, mes, è año, è Lugar sobredichos, testigos los honrados è discretos varones Francisco Sanchez de Sevilla Doctor en Leyes, Alvar Martinez de Ponte Comendador de Guadalcanal, è Johan Gonçalez Comendador de Faro. Ruy Sanchez Furtado de Merida, è Johan de S. Pedro Escrivanos è criados del dicho señor Maestre, è otros.

7 Yo Martin Lopez de Monte Molin Clerigo Pacens. Dicec. Notario Apostolicas è Imperial, con los sobredichos testigos à todas las cosas susodichas, y cada vna dellas presente fui

las dichas letras Apostolicas y); lei, è publique, è à instancia è pedimiento del dicho señor Maestre, con auctoridad è mandamiento è licencia è decreto del dicho Vicario, rogado è requerido de latin en romance, verdaderamente las torne en esta publica forma è porque yo era ocupado en otros muy grandes negocios arduos, por otras fice fiel è verdaderamente escrevir, è por mi mesmo las concertè, è de mi propia mano me subscrivi, è de mi signo acostumbrado las signè. En testimonio de verdad. *Concordat prout est in publico transumpto.*

SCRIPT. V.

Bulla confirmatoria electionis Magistri vel defectuum, si qui intervenerunt, suppletiva, quodam iuramenti onere imposito. Vide ann. 1393. script. 1.

CLEMENS Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Laurentio Magistro Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

1 Suscepti cora regiminis mentem nostram sollicitat & inducit, vt circa statum Religionum quarumlibet salubriter dirigendum solerti vigilemus studio, & ipsarum utilitatibus oportunis favoribus intendamus.

2 Accepimus siquidem, quod olim vacante Magisterio Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata per obitum quondam Garfiaz ipsius Ordinis Magistri, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, te tunc in Castellæ, & dilectis filijs Alfonso Petri in Legionis Regnis Comendatoribus Maioribus, necnon Didaco Gunditalvi de Mendoza Estepæ, Alfonso Ioannis Alfangete, Alvaro de Ponte Fontismagistri, Vellasco Fernandi de Fornachos, Roderico Aldefonsi de Yeste, Roderico Gundisalvi de Duobusbarrijs, Lупpo Suggestij de Beas, Petro Luppi de Orea, Roderico Munionis de Montiel, Gomecio Fernandi de Hospitali de Alarcon, Roderico Martini de Ocanana Comendatoribus Domorum eiusdem Ordinis ad quos duntaxat ea vice electio Magistri dicti Ordinis ex eius institutis per Sedem Apostolicam, vt asseritur approbatis pertinebat, vt

moris est, convenientibus in vnum Alfonso Maior, & alij Comendatores præfati te in Magistrum ipsius Ordinis concorditer elegerunt, tuque electioni huiusmodi concessisti, ac regimen, & administrationem dicti Magistrerij, cum ille, qui in Magistrum dicti Ordinis pro tempore canonice electus fuerit, tam ex Privilegio Sedis Apostolicæ speciali, quam ex institutis huiusmodi absque confirmatione aliqua verus Magister dicti Ordinis censeatur, exercuisti, prout exerces pacifice & quiete, quòdque dubitas, Magistrerium ipsum tempore electionis huiusmodi fore dispositioni Apostolicæ reservatum, aut aliàs, quam vt præmittitur, vacavisse, aut defectus aliquos in electione huiusmodi intervenisse; & propterea te posse super illo in posterum molestari.

3 Nos igitur intendentes te, cui apud Nos de Religionis zelo, vitæ mundicia, honestate morum, & alijs multiplicium virtutum meritis fidedigna testimonia perhibentur, ac statui tuo, & eidem Ordini super his salubriter providere, volumus, & motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, Apostolica tibi auctoritate concedimus, quod electio huiusmodi perinde valeat, & plenam obtineat roboris firmitatem, ac si de dicto Magistrerio nulla specialis vel generalis per Sedem Apostolicam reservatio facta foret, illudque aliàs quam per huiusmodi obitum dicti Garfæ minime vacavisset, aut defectus aliqui non intervenissent in ea. Et insuper ea, quæ per te circa regimen & administrationem prædicta rite sunt gesta, eadem auctoritate ratificamus & approbamus.

4 Volumus etiam, quod infra duorum mensium spacium à tempore, quo præsentis receperis computandum, præstes fidelitatis debitæ iuramentum in manibus venerabilium fratrum nostrorum Cordubensis & Pascensis Episcoporum, vel alterius eorundem iuxta formam, quam sub Bulla nostra mittimus interclusam, quibus quidem Episcopis per alias nostras litteras damus in mandatis, vt ipsi vel eorum alter à te nostro & Romanæ Ecclesiæ nomine huiusmodi recipiant iuramentum,

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, ratificationis, & approbationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Avinione. XVI. Kalendas Iunii, Pontif. nostri anno Quarto decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla commissionis ad recipiendum Magistri iuramentum.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Cordub. & Pacen. Episcopis salutem. & Apost. ben.

Cum nuper dilecto filio Laurentio Magistro Militiæ S. Iacobi de Spata, qui dudum canonice absque vlla confirmatione verus Magister electus fuerat, per litteras nostras duximus concedendum, quod electio huiusmodi perinde valeret, ac si de dicto Magistrerio nulla reservatio facta fuisset, &c. *recapitulatur Bulla proxime superscripta.* Fraternitati vestræ per Apostolicæ scripta mandamus, quatinus vos, vel alter vestrum ab eodem Laurentio Magistro nostro & Romanæ Ecclesiæ nomine recipiatis huiusmodi iuramentum iuxta formam, quam sub Bulla nostra mittimus interclusam. Formam autem iuramenti, quod dictus Magister præstabit, nobis de verbo ad verbum per eius parentes litteras suo Sigillo signatas per proprium Nuntium quantocius destinare curetis. Dat. Avinione. XIII. Kalendas Iunii, Pontif. nostri anno Quarto decimo. *Concordat cum originali. exceptis omisissis.*

SCRIPT. VII.

Forma iuramenti, & testimonium super eius receptione.

Noverint universi, quod F. VI. secunda die mensis Augusti, annò à Nativitate Dñi Millesimo, Trecentesimo, Nonagesimo Secundo in Loco de Guadalupe Toler. Dioc. in Claustro Ecclesiæ Sanctæ Mariæ dicti

Loci in mei Notarij, & testium infrascriptorum presentia, Magnificus Dominus Laurentius Sugerij de Figueroa Dei gratia Magister Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata ostendit Reverendo in Christo Patri ac Dño Dño Fernando Episcopo Pacensi, quasdam litteras Apostolicas, &c. *inferitur Bulla proxime superscripta.*

2 Et consequenter statim dictus Dñs Magister ostendit & presentavit eidem Dño Episcopo quandam aliam litteram Apostolicam interclusam, formam dicti iuramenti continentem, cum vera etiam Bulla plumbea pendenti bullatam, sanam, &c. cuius tenor est: Forma iuramenti: Ego Laurentius Magister Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero Beato Petro, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Apostolicæ, & Dño meo Dño Clementi Papæ VII. suisque successoribus canonicè intrantibus. Non ero in consilio aut assensu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, seu capiantur mala captione, consilium vero, quod mihi credituri sunt per se vel Nuntios, vel litteras, ad eorum damnum me sciente nemini pandam. Papatum Romanum, & Regalia S. Petri adiutor eis ero ad retinendum, & defendendum, salvo meo Ordine, contra omnem hominem. Legatum Sedis Apostolicæ honorificè tractabo, & in suis necessitatibus adiuvo. Vocatus ad Synodum veniam, nisi præpeditus canonica præpeditio fuerit. Apostolorum limina singulis trienijs visitabo per me, vel per nuntium, nisi Apostolica absolvar auctoritate. Possessiones ad meum Ordinem pertinentes non vendam, neque donabo, aut aliquomodo alienabo inconsulto Romano Pontifice. Sic Deus me adiuvet, & hæc Sancta Evangelia.

3 Quibus litteris sic ut præmittitur, ostensis, lectis & publicatis Dominus prædictus Magister in manibus dicti Dñi Episcopi, Sacrosanctis Evangelijs & Cruce corporaliter manu tactis, prædictum iuramentum præstitit dicendo in fine. Amen.

4 Acta fuerunt quando & ubi supra, presentibus Dñis Dño Fratre Fernando Priore Sanctæ Mariæ de Guadalupe, Nobili Dño Dño Alfonso

Petri Ponce Comendatore Maiore terræ Legionis. Fern. Mexia de Jaen Comendatore de Guadalcanal, Roderico Gonsalvi Mexia, Io Roderici Doctore in Legibus, ac Alvaro Martini Comendatore Fontismagistri testibus.

Et ego Martinus Lupi de Montemolin Pacensis Clericus & Canonicus Vlixponensis, ac Prior de Sancta Maria de Sintra Vlixp. Direc. Notarius Imperialis, &c. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

Anno 1393. Script. I.

Bulla absolutionis & dispensationis iuramenti, de quo proxime supra, quoad visitationem liminum Apostolorum, & obligationem non alienandi possessiones Ordinis. Vide 1312.

Script. 15.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Pacensi salut. & Apost. ben.

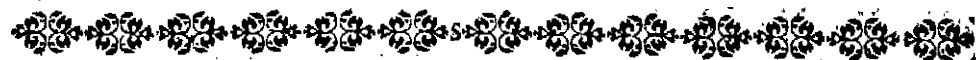
1 Sinceræ devotionis affectus, quem dilectus filius Laurentius Magister Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata ad Nos & Romanam gerit Ecclesiam, promeretur, ut petitionibus suis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus.

2 Exhibita siquidem Nobis pro parte ipsius Laurentij petitio continebat, quod olim ipse, cui postquam sibi, qui Magisterio dicti Ordinis vacante, per nonnullos Fratres ipsius Ordinis, ad quos ea vice electio Magistri dicti Ordinis pertinebat, in Magistrum ipsius Ordinis, in cuius Magistrum per eos electus absque aliqua confirmatione verus Magister dicti Ordinis ostenditur, per nostras litteras duximus concedendum, quod electio huiusmodi per inde valeret, & plenam obtineret roboris firmitatem, ac si nulla per Sedem Apostolicam de dicto Magisterio specialis vel generalis reservatio facta foret, inter cetera iuravit, quod Apostolorum limina singulis trienijs visitaret, possessionesque ad dictum Ordinem pertinentes non venderet, nec donaret, aut impignoraret, nec de novo infeudaret, vel aliquo alio modo alienaret inconsulto Romano Pontifice.

3 Cum autem sicut eadem petitio sub-

subiungebat; Magistri dicti Ordinis, qui fuerunt pro tempore, huiusmodi iuramentum præstare non consueverunt, nobis fuit pro parte ipsius humiliter supplicatum, ut secum super hoc in hac parte gratiose agere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ, de qua in his &

alijs specialem in Dño fiduciam obtinimus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatinus si est ita, ipsum Laurentium ab huiusmodi iuramento quoad præmissa auctoritate nostra absolvas. Dat. Avinionæ. kalendis Februarij. Pontif. nostræ anno Quindodecimo. *Concordat cum originali.*

BENEDICTUS PAPA XIII

Pro Hispania & Gallia electus die 28. Septembris ann. 1394)
 depositus in Constantiensi die 1. Aprilis
 anno 1416.

Anno 1394. Script. I.

Bulla notam faciens Ordinis Magistro Pontificis electionem. Vide 1295. script. 1.

BENEDICTVS Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

1. Mirabiles elationes Maris huius sæculi, magni quidem & spaciosi, illic enim reptilia, quorum non est numerus, spiritualis videlicet monstra nequitia, quæ cum ipsum Mare navigantibus, portumque salutis remige fide petentibus formidabili congressione luctantur, densis nempe surgentibus undique ventis, horrida sævit tempestas, & exaltantur terribiliter fluctus eius, quod etsi semper sit turbidum semper penitus inquietum, his tamen in faustis temporibus, superabundantibus, & exigentibus demeritis peccatorum, solito vehementius intumuit. Flavuit enim Aquilo frigidus, & refrigerata plurimum, prohi dolor, Christi fidelium charitate præter bellorum, & dissensionum exitiosa discrimina, quibus inter se dissident, ac non sine gravibus humanorum corporum stragibus, miserandisque cædibus debachantur omnes fere Reges, & Populi Christiani, præterque mala vix enarrabilia, quibus miserabiliter concutitur totus Orbis, scismaticæ divisionis in Dei Ecclesia

supervenit discordia; cuius perniciosissimum diluvium, Catholica Climata nunc inundans; non modicam fideliū absorbit portionem;

2. Mirabilior tamen in altis Dñus dominans potestati Maris ac motum fluctuum eius mitigans, & tranquillans Petri Naviculam ipsius maris fluctivagis agitatam procellis, &c. *diffusse.*

3. His diebus scilicet quidem recorda Clemente Papa VII. prædecessore nostro ab huius terrestris incolatu miseria nuper ad superæ, sicuti pie credimus, Christo vocante translato, corporeque suo, prout mos & debitum exposcebant, honorifice tradito sepulchuræ, Venerabiles fratres nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, inter quos & de quorum numero tunc eramus, in Palatio Apostolico Avinionensi, ubi dictus prædecessor vitam temporalem finierat, pro electione futuri Romani Pontificis congregati in humilitatem nostram, utinam non exorbitante iudicio, concorditer & unanimiter per viam scrutinijs concordantes Nos tunc Petrum Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconum Cardinalem ad Summi Pontificatus Cathedram eleverunt.

4. Verum Nos gradus altitudinem, & oneris imminens, &c. *enarratur diffuse repulsa sua excusationis & necessitas acceptandi.*

5. Devotionem tuam molientes, ac caritative rogantes, quatinus præ-

ces humiles, sedulas & devotas frequenter fundas ad Dñum, vt insufficientiam nostram sua pietate suppleat, debilitatem fulciat, nobisque, quod est onerosum, leviget, quod laboriosum, allevet, quod obscurum, sua claritatis luce revelet, ac aspera convertat in plana, sicque preveniendo clementer aspiret, & adiuvando misericorditer prosequatur, quod zelus noster semper in ipsius beneplacitis ferveat, nec unquam in illorum executione torpescat. Cæterum, dilecte filii, affectum tibi caritativæ benignitatis expandimus, & solidæ caritatis gremium apperimus proponentes, quantum cum Deo poterimus, honori tuo deferre, ac tua commoda, pro quibus ad Nos recurrere cum securitate poteris, in promptitudine benivolentiæ promovere. Dat. Avinione. V. Idus Octobris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali: exceptis omisis.*

Anno 1396. Script. I.

Testimonium super cuiusdam Fratris reconciliatione in Capitulo particulari habita. Vbi de Confessorio Magistri de quo supra ann. 1389.

Script. 2.

SEpan quantos este instrumento vieren, que Domingo primero dia del mes de Octubre de año del Nacimiento, mill trescientos e noventa e seis, en Elherena en la Iglesia de Santiago, &c. en Capitulo Particular, el muy Noble e muy grande Señor Don Lorenzo Suarez de Figüeroa Maestre, e D. Garcia Fernandez de Villa-Garcia, Comendador Mayor de Leon, e Pedro Fernandez Confessor, e Garcia Martinez Capellan del dicho Señor Maestre, e Alvar Nuñez Comendador de Reyna, e Alvar Nuñez su tio, e Gonçalo Paez Comendador de Benamexi, e Sancho Garcia, e Juan Garcia de Figüeroa, e Juan Fernandez de Fuente de Cantos, e Pay Arias, e Lope Ximenez, e Juan Nuñez, e Fernan Mexia, e otros Cavalleros de la dicha Orden, en presencia de mi Martin Lopez de Montemolin Notario Apostolical e Imperial, assentados, &c. Gonçalo Garcia de Faro del Obispado de Jaen, fincados los iniosos delantel di,

cho señor Maestre con muy gran verguença e quebranto, dixo: Maestre, Señor, bien sabe la vuestra merced, que por me facer grande e Noble en vestro Señorío me distes el Abito de la Orden de Santiago, el qual yo tomé e fiz profesion, &c.

2 E Señor, despues con mal fecho, e malos consejeros procuré e fiz con mi muger tanto, que se querellase a el Papa que yo avia tomado el Abito sin su licencia, e que ella non consentia, por amor que me tirassen el Abito, e me podiesse tornar seglar como ante. Sobre lo qual el Penitenciarío del Papa por mandado especial del Papa, escrivio al Obispo de Jaen sus letras, en que si assi era como mi muger decia, e otro embargo de adulterio non avia, que me tirasse el Abito, e ficiesse vida con mi muger como ante. E agora, Señor, porque yo procuré esto falsamente, e ando en sentencia de excomunion e so Apostata, &c. me queredes perdonar por el amor de Dios; e pido por merced a mi señor el Comendador, e a todos estos Comendadores, e Capellanes, e Cavalleros, e Freires, que aqui estan, que vos pidan merced por mi, &c.

3 E luego el dicho Gonçalo Garcia entregó e dió al dicho señor Maestre las letras Apostolicas, e procesos, que, como dicho es, falsamente avia ganado, assi como surrecticios, falsos, e de ningun valor.

Anno 1403. Script. I.

Sententia in favorem Conventus Velen. super Decimis possessionum post Concilium acquisitarum. Vide ann. 1207. &

1209. script. in. 11. & 1241.

script. 5.

SEpan quantos esta carta de sententia vieren, como yo Gonçalo Fernandez Canonigo en la Iglesia de Cuenca, Arçipreste de la Villa de Vclès, visto y examinado vn pleito, que ante mí fue tratado entre partes, conviene a saber, de la vna parte demandante Nuno Gonçalez Clerigo de Santa Maria, assi como Procurador de los Clerigos de la dicha Villa de Vclès, e de la otra parte respondiente Francisco Lopez Freire del Convento de dicha Villa,

assi

así como Procurador del dicho Convento, è vista la demanda del dicho Nuño Gonçalez, por la qual dixo, que bien sabia el dicho Francisco Lopez en como tenia embargado el Diezmo de los frutos del pan que se cogió en las tierras que fueron de Juan Ximénez Clerigo que fue de Santa Maria Colacion desta dicha Villa, finado, que Dios perdone, este año presente en poder de Don Abraym Moró, è que como quier que el dicho Juan Ximénez avia fecho donación de las dichas tierras, è de todos los otros sus bienes al dicho Convento, que por aver dexado el dicho Juan Ximénez los barbechos fechos, è sembrado el dicho pan, falta el tiempo del dezmar que pertenesca el dicho Diezmo este dicho año à rentá de Coronados, donde siempre fueron dezimeras las dichas tierras fasta aquí, è pidió, que le fuésse desembargado el dicho Diezmo, condenando al dicho Francisco Lopez en las costas fechas sobre la dicha razon, è vista la respuesta del dicho Francisco Lopez, por la qual dixo ser verdad el aver embargado el dicho Diezmo en poder del dicho Don Abraym, è que lo avia embargado así como Procurador del dicho Convento por vigor de un testamento, que el dicho Juan Ximénez dexó, el qual mostró ante mi, en el qual se contenia, que facia donación de todos sus bienes al dicho Convento, è Freyres del, è dixo, que pues las dichas tierras eran ya del dicho Convento, que segun derecho, è las gracias, è indulgencias por los Santos Padres al dicho Convento fechas, segun que ante mi mostró, que no es debido el dicho Diezmo al dicho Nuño Gonçalez, ni à otra persona ninguna, salvo al dicho Convento, è pidió ser dado por quitó, mandandole recodir con el dicho Diezmo en nombre del dicho Convento, pues que pertenesca à el, condenando en las costas al dicho Nuño Gonçalez, è visto como por mi el dicho Arcipreste les fue preguntado à ambas las dichas partes si querian mas dezir, è razonar, è ellos dixieron, que non mas de lo que dicho avian, è visto todo lo que ante mi fue presentado, è razonado por ambas las dichas partes, falta que concluyeron, è cessaron razones, è avido mi acuer-

do con Omes sabidores en fuero è en derecho. Fallo, que por quanto el dicho Juan Ximénez dexó el pan susodicho sembrado, que pertenesce el dicho Diezmo este dicho año presente à rentá de Coronados, è por esta mi sentencia lo pronuncio así, fincádo los Diezmos de las dichas tierras del día de la data de esta mi sentencia en adelante para el dicho Convento, por rigor del dicho testamento, è lo ante mi presentado, è razonado, è por esta mi sentencia definitiva juzgando lo pronuncio, è mando todo así, è por quanto la vna parte è la otra ovieron razon de contender, è de litigar en Juyzio, no fago condeñacion de costas, por lo que cada vna de las partes este por sí à las que ha fecho. Dada, è pronunciada esta sentencia en presencia de ambas las dichas partes, en la Villa de Vclés, Sabado diez y ocho días de Agosto, año del Nacimiento del Nuestró Salvador Jesu Christo de mil è quatrocientos è tres años: testigos, que fueron presentes, Pedro Martinez de Cañizares, è Pedro Gomez Escrivano del dicho Arcipreste, è Pedro Sanchez, è Francisco Gomez de Moriana vecino de la Ciudad de Cuenca, è otros Gonçalo Fernandez Arcipreste, Pedro Gomez, Escrivano. *Concordat cum originali.*

Anno 1408. Script. I.

Bulla convocacionis ad Concillium Perpiniani celebrandum die 1. Novemb. anni 1408. cum protestatione, quod per hanc convocacionem non intendit recedere à promissa cessione, si Gregorius XII.

renuntiare valuerit.

Benedictus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Magistro Miliriz S. Jacobi de Spata salutem & Apost. ben.

Cœlestis altitudo consilij firmam retinens in sua dispositione certam, Sacrosanctam Romanam Ecclesiam, ad cuius regimen sumus, licet insufficientes, assumpti, supra petram fidei soliditate fundavit, ei tribuens in Apostolica confessionis, fortitudinis fundamentum, ut nec procella turbis, nec pravaleret possit adversus eam spiritus tempestatis, vnde ipsa univ. salis Mater Ecclesia Sacrosancta usque

ad consummationem sæculi manentem secum retinens Salvatorem, ideo iuxta Ganicum Salomonis, quem dilexit, amplectitur, ut pro nulla rerum varietate vel temporum ab unitate suæ fidei, pietatis, & veritatis proposito separctur. Licet enim per mundanæ malignitatis incursum in varia discrimina inciderit, & persecutiones innumeras pertulerit, ac labores, nunquam tamen eam gratia divina defecit, quominus robur eius in qualibet temptatione proficeret, & inde spei suæ gaudium obtineret, unde recepit fidei fundamentum.

2. In hac enim fidei soliditate firmati Nos Apostolorum Principis successores, Christi, licet insufficientibus meritis, suscepimus Vicariam in ipso Dño Iesu Christo figentes anchoram spei nostræ, ut licet propter intrusionem nonnullorum, qui inconfutilem Dnicæ vestis unitatem scindere satagentes, Ecclesiam ipsam varijsurbationibus, & persecutionum turbinibus vexaverint, nos dolor, tristitiaque affligerint, speramus tamen indubie, quod statum eiusdem Ecclesiæ in unitate spiritus, & pacis vinculo conservabit ipse, qui non solum eam verborum expressione, sed & sui pretiosi Sanguinis effusione fundavit, ut post vesperinis fletus, gemitus, & lamenta, quos emittere cogunt mala, & discrimina, quæ execrandi scismatis, proh dolor! importuna duratio in Christiano Populo introduxit, quæ libet flere, potiusquam narrare, læticia matutina succedat, ipsaque Ecclesia velut Columba pulcherrima in suis lætificata gemitibus sine ruga prorsus & macula candoris sui pulcritudinem retineat illibata.

3. Dudum siquidem, cum post nostræ assumptionis primordia ad procurandam scissæ Dominicæ vestis reintegrationem, & senescentis scismatis eradicandam, Deo auctore, perniciem anxios labores nostræ sollicitudinis subijisset instantia, frequens nos turbatio impetijt, & difficultatum undique ingentium tempestas involvit, & tandem inter varios & periculosos eventus nos reperimus interceptos, & multos per annos non tenui impedimento detenti non potuimus in actum producere, quod fervido pro bona

Christianitatis gerēbamus in pectore: Cum autem placuerit illi, qui solo nutu restaurat univēsa, ut solutis vinculis detentionis nostræ in libertatem clausos limites aperiret, ad repetendam inchoati laboris sarcinam oculos direximus nostræ mentis, & de fratrum nostrorum consilio ad Petrinum de Thomacellis in Apostolica Sede intrusum solemnes Nuntios duximus destinandos, qui dicti Petrini præsentiam adeuntes nonnullas vias ad unitatem Ecclesiæ breviter consequendam vtilēs, & commodas eidem Petrino in præsentia suorum Anticardinalium, & multorum aliorum nostra pro parte publice obrulerunt, ipsum ex parte nostra iteratis vicibus requirentes, quatinus alteram de dictis vijs acceptaret, aut aperiret aliquam, siquam vellet, quoniam paratos Nos offerebant, viam rationabilem, si offerretur, acceptare, per quam vera unio in Dei Ecclesia haberetur, pro qua breviter & canonicè consequenda statui Pali cedere, & mortem etiam corporalem subire, si expediret, nostræ intentionis esse proposuerunt expressè.

4. Quiquidem Petrinus aliquam ex vijs oblati acceptare, aut aliam aperire penitus recusavit, oranemque viam pacis abiciens dictis Nuntijs mandavit, ut à sua præsentia, & Curia recederent sine mora, quo infra biduum post dictæ negotiationis tam ferale responsum mirabiliter vita functo, & Nuntijs nostris sub salvo conductu captis, & demum certa pecuniæ quantitate redemptis, quidam Cosmatus de Sulmona in ipsius intrusionis vitium per Anticardinales dicti Petrini, superstites surrogatus, &c.

5. Quo defuncto præfati Anticardinales satis celeriter processerunt ad intrudendum Angelum, dictum Coriario, qui se facit Gregorium appellati, qui postea nobis & fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus tunc Massiliæ degentibus per suas litteras indicavit, se votis & iuramentis astrictum ad dandam pacem in Dei Ecclesia per viam cessionis, & ad illam fetoris affectibus aspirare, eam nobis offerendo, Quibus per Nos summo cum gaudio perceptis, ex istis principijs credentes indubie virum istum secundum eor nostrum veris charita-

is affectibus ad tam pij operis consumationem velle procedere cum effectu directis sibi nostris apicibus datis Massiliæ apud Sanctum Victorem. II. kalendas Februarij, Pontif. nostri anno Tertiodecimo, viam mutæ cessionis purè, libere, & simpliciter fiendæ obtulimus, pro quorum celeri executione cum Nuntijs dicti Angeli plena ad hoc potestate suffultis concordatum extitit & conventum, vt nos cum nostro, & dictus Angelus cum suo præsenso Collegijs certis terminis ad hoc præfixis personaliter conveniremus in Civitate Saonensi, vbi Nos etiam terminos ipsos præveniendò cum dicto Collegio nostro personaliter affuimus. Idem autem Angelus dicta pacta, & promissa observare contempnens, nec in primo termino, nec in secundo comparere curavit, sed post vltimi termini lapsum per suos Ambasiatores, quibusdam frivolis rationibus declinando Saonam, & ad alia diffugia se convertens, nos inter cætera requisivit, vt pro bono vnionis ad hunc locum Portus-Veneris versus urbem situm in confinibus territorij Ianuensis à Saona per nonaginta milliaria distantiam nos transferre vellemus, offerens se ad locum de Petra Sancta Lucanæ Diocesis eo casu venturum, vt ex vicinitate locorum facilius ad executionem agendorum pateret facultas. Et licet opinio de ipso prius concepta nos alias, prout manifeste cernitur, fessisset, tamen, ne tantum bonum imperfectum remaneret, dictæ requisitioni annuentes, etiam ante terminum concordatum cum dicto nostro Collegio venimus ad hunc locum, dictus autem Angelus ad locum de Petra Sancta per suos Oratores, vt præfertur, oblatum penitus venire recusans, post diversas Nuntiorum nostrorum instantias, tribus mensibus interim fere lapsis, se ad Lucanam contulit Civitatem, &c.

6 Præmissis itaque in animo sæpius recensitis ad tanta discrimina relevanda dirigentes aciem mentis nostræ, levatis oculis nostros ad Deum, vnde proveniret Nobis auxiliium, & humilliter petimus & devotè speramus; & quia in his adhibere remedium, licet ad Nos ex officij debito pertineat, interest tamen generali-

ter fidelium omnium; Nos cum eisdem fratribus nostris, alijsque iurisprudentibus frequenti tractatu præhabito, prout tantæ necessitatis instantia exigat, de ipsorum fratrum consilio Generale Concilium, sicut imitatione digna SS. PP. consuetudo laudabilis longevæ observationis exemplo nos instruit, iuxta Sacrorum Canonum instituta celebrandum in loco Perpiniani Elnensis Diocesis decrevimus convocandum, vt in eo tam circa præmissa, & ea quæ extirpationem præsentis scismatis, & vnionis accelerationem concernunt, quàm circa alia, quæ salutem respiciunt animarum, & Ecclesiæ statum pacificum, & tranquillum illa, Deo auctore, inveniatur provisio, per quam eradicato scismate, roborata Fide, sedatis discordijs, pace firmata ac eiusdem Sanctæ Matris Ecclesiæ, ac Christianæ Religionis statu debite reparato, tollat scissuras, nobisque remedia aperiat idem ipse qui novit, & facultatem tribuat, sicut potest, quod in præmissis iuxta intentum animi nostri desiderium sibi ministrare possimus ad sui nominis laudem, & in præsentem ad animarum salutem, fidei robur, & Populi Christiani exaltationem.

7 Verum licet prosecutio tanti propositi maiori tempore indigeret, tamen ex quibusdam urgentibus causis præsertim propter accelerationem præfatæ vnionis conceptum terminum perstringentes, vt brevius, feliciusque negotium huiusmodi, auctore Dño, optatum fortiatùr effectum, Festum Omnium Sanctorum proxime futurum ad id duximus deputandum. Vnde Venet. fratribus nostris univèrsis & singulis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis ac dilectis filijs Electis, Abbatibus, & cæteris Ecclesiarum Prælati, Capitulis quoque & Conventibus eorundem exemptis, & non exemptis per nostras litteras districte præcipiendo mandamus in vim iuramenti per ipsos præstiti requirentes, quatinus omni negligentia semota, cunctis, prout talis & tanti negotij qualitas exigit, dispositis, & paratis, sic medio tempore se accingant ad iter, quod in dicto Festo, quod est, & alijs pro termino peremptorio assignatis, in dicto loco Perpiniani se nostro conf-

pectui personaliter repræsentent ad ea, quæ in dicto Concilio tractanda occurrerint, solers & operosum studium impensuri, &c.

8 Et cum te inter cæteros viros Ecclesiasticos in dicto Concilio habere velimus, idcirco discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus præfixis loco & termino te nostro conspectui repræsentantes ad illa, quæ in dicto Concilio tractanda occurrerint, solers, & operosum studium impensurus. Non est tamen nostræ intentionis per hæc ab his, quæ per Nos super cessione & vnione dicto Angelo per litteras nostras oblata sunt, recedere, aut illa quovis modo suspendere seu prorogare. Quinimò illa intendimus interim & continuè efficaciter, quantum in nobis fuerit prosequi, & exequi toto posse. Dat. apud Portum Veneris, Ianuensis Dioc. XVII. Kalendas Iunij, Pontif. nostri anno Quartodecimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1409. Script. I.

Bulla confirmatoria omnium Privilegorum Ordinis,

Benedictus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Laurentio Sugerij de Figueroa Magistro, & Fratribus Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

Sinceræ devotionis affectus, quem ad Nos, & Romanam Ecclesiam geritis, promeretur, ut petitionibus vestris in his præsertim, quæ vestrum & Ordinis vestri statum prosperum concernunt, favorem benivolum præbeamus. Hinc est, quòd Nos vestris in hac parte supplicationibus grato concurrentes assensu omnes libertates, exemptiones, & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per Privilegia, sive per alias Indulgentias vobis & Ordini vestro concessas, necnon libertates & exemptiones omnium exactionum à Regibus & Principibus ac alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut ea iuste, & pacifice obtineris vobis, & per vos eidem Ordini auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo om-

nino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Perpiniani Elnensis Dioc. III. Nonas Februarij, Pontif. nostri anno Quintodecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla conservatoria per viginti annos valitura. Vide ann. 1376. script. 3. & 1412. script. 1.

Benedictus Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Episcopo Burgeni, ac dilecto filio Abbati Monasterij Beatæ Mariæ Montis Salutis de Corcoles Conchenensis Dioc. salut. & Apost. ben.

1 Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente Dño præsidentes, &c. *in omnibus etiam quoad voces, ut in conservatoria Gregorij XI. & similiter ad tempus.*

2 Constitutione prædicta super conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstante. Præsentibus post viginti annos minime valituris. Dat. Perpiniani, Elnensis Dioc. III. Nonas Februarij, Pontif. nostri anno Quintodecimo.

3 Didacus Fernandi Legum Doctor, Bachallarius in Decretis, Archidiaconus de Xericio, & Canonicus in Ecclesia Hispalensi Reverendissimi in Christo Patris ac Dñi Dñi Alfonsi miserationi divina Patriarchæ Constantinopolitani, ac Archiepiscopi Hispalensis Vicarius, seu Officialis Generalis, notum facio, &c. per discretum virum Religiosum Fernandum Sanctij Canonicum Conventus de Velès, ac Capellanum Reverendissimi Dñi Magistri Militiæ S. Iacobi de Spata, ac Provisorem Monasterij Sancti Marci Legionensis in Notarij publici ac testium infrascriptorum præsentia, &c. *inferuntur littere supradictæ, & in fine ponitur data sub hac forma.*

3 Acta fuerunt hæc Hispalis infrascriptam Ecclesiam Hispalensem, anno

no à Nativitate Dñi Milleſimo, Quadringentefimo, Tertiodecimo, Indictione ſexta. Die vero tertia menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Dñi noſtri, Dñi Benedicti Papæ XIII. anno Decimonono.

SCRIPT. III.

Bulla ſuper audiendis Fratrum confeſſionibus, ſcilicet ut quilibet Fratrum abſolvi poſſit à quolibet Priore ſeu Vicario cuiuſlibet Eccleſie Ordinis à quibuſlibet commiſſis, exceptis Romano Pontifici reſervatis, per quindecim annos valitura. Vid. ann. 1392. ſcript. 3.

Benedictus Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Sinceræ devotionis affectus, quæ cum dilecti filij Laurentius Sugerij de Figueroa Magiſter, & Fratres Militiæ S. Iacobi de Spata ad Nos & Romanam gerunt Eccleſiam, promeretur, ut petitionibus ſuis in his præfertim, quæ ſalutem animarum reſpiciunt, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Hinc eſt, quod Nos dictorum Magiſtri ac Fratrum in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut ſinguli Priores Prioratum Ordinis Militiæ prædictæ, ac perpetui Vicarij Parochialium Eccleſiarum Magiſtro, qui fuerit pro tempore, & Fratribus dictæ Militiæ ſubiectarum, in Presbyteratus Ordine conſtituti, quotiens fuerit opportunum, omnium & ſingulorum Fratrum profeſſorum dictæ Militiæ confeſſionibus diligenter auditis, pro commiſſis debitam abſolutionem impendere valeant, & iniungere pœnitentiam ſalutarem, dummodo talia non fuerint, propter quæ Sedes Apoſtolica fit merito conſulenda, eiſdem Prioribus, & Vicarijs auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, præſentibus poſt quindecim annos minime valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſeſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dar. Perpiniani. III. Idus

Februarij, Pontif. noſtri anno Quinto decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla ſuper fundatione Conventus in Civitate Hiſpalenſi, qui privilegijs Ordinis gaudere poſſit, à Magiſtro facienda in quibusdam Domibus Ordinis. Vide ann.

1393. ſcript. 1. de iuramenti abſolutione, & 1513. ſcript. 2.

Benedictus Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Laurentio Sugerij de Figueroa Magiſtro Militiæ S. Iacobi de Spata ſalut. & Apoſt. bened.

1. Eximia devotionis, & virtutum merita, quibus in ſinceritate fidei Altifſimo placere deſideras, & Romanam Eccleſiam revereris, promerentur, ut perſonam tuam ſinceris affectibus proſequentes, votis tuis, illis præfertim, quæ animæ tuæ ſalutem, & divini cultus augmentum reſpiciunt, favorabiliter annuamus.

2. Cum itaque, ſicut ex tenore petitionis tuæ nuper nobis oblata percepimus, tu zelo Religionis accenſus vnum Prioratum ſub vocabulo S. Iacobi de Spata cum vno Priore, qui Caput dicti Prioratus exiſtat, & quinque Fratribus Presbyteris Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata, qui dicto Priori, tanquam membra Capiti, ſunt ſubiecti, in Civitate Hiſpalenſi in certis Domibus dictæ Militiæ conſiſtentibus in Parochia S. Laurentij Hiſpalenſis, in quibus quædam eſt Capella cum certis Altaribus, in quibus ſolet divinum Officium celebrari, fundare & ædificare, ac inſtituere proponas, pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut tibi prædictum Prioratum vna cum Eccleſia, Campanili, Campanis, Clauſtro, Refectorio, Cimiterio, Domibus & alijs neceſſarijs officinis fundandi, & ædificandi licentiam, quòdque Prioratus ipſe, poſtquam fundatus fuerit, ut præfertur, necnon Prior & Fratres ipſi omnibus & ſingulis Privilegijs, Indulgentijs & gratijs Ordini prædicto à Sede Apoſtolica conſeſis gaudere, & uti perpetuò valeant, concedere, ac ſtatueri, & ordinare, quòd ad Prioratum ipſum, quotiens illum vacare con-

tigerit, Prior per electionem dictorum Fratrum assumi debeat, & casu discordiæ electionis huiusmodi tu, & successores tui, Magistri dictæ Militiæ Priorem eundem secundum vestram conscientiam ponere valeatis, quodque Prior & Fratres ipsi infra primum annum, quo in eodem Prioratu recepti fuerint, ad sacrum Presbyteratus Ordinem se faciant promoveri, de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur tuum pium propositum in Domino plurimum commendantes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi Prioratum ipsum pro Priore & Fratribus sub Ordine, & in loco suprædictis cum Ecclesia, Campanili, Campanis, Claustro, Refectorio, Cimiterio, domibus & alijs necessarijs officinis ad usum Prioris, & Fratrum eorundem, dote sufficienti primitus assignata, fundandi, & ædificandi, iure Parrochialis Ecclesiæ, & cuiuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam auctoritate Apostolica licentiam elargimur. Et nihilominus, quod postquam Prioratus ipse fundatus fuerit, Prior & Fratres, ac Prioratus prædicti omnibus & singulis Privilegijs, Indulgentijs, & gratijs Ordini prædicto à Sede Apostolica concessis gaudere, & uti valeant, tenore præsentium indulgemus, statuentes præterea, quod ad Prioratum ipsum, quotiens illud vacare contigerit, Prior per electionem dictorum Fratrum assumi debeat, & casu discordiæ electionis huiusmodi, tu, & successores tui Magistri dictæ Militiæ Priorem eundem secundum conscientiam vestram ponere valeatis, quodque Prior & Fratres ipsi infra primum annum, quo in eodem Prioratu recepti fuerint, ad sacrum Presbyteratus Ordinem se faciant promoveri. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Perpiniani Elnensis Dioc. III. Idus Februarij, Pontif. nostri anno Quintodecimo. *Concordat pro-*
ut est in publico trans-
sumpto.

Anno 1472. Script. I.

Bulla conservatoria in favorem Prioris & Conventus de Velès per Decennium validura. Vide ann. 1274. script. 1. immediatæ subiect. indicium, & 1307.

script. 1. & 1264. script.

1. & seqq.

Benedictus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Toletanæ & Cartaginensis Decanis, ac Thesaurario Conchenfis Ecclesiarum salut. & Apost. ben.

1 Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente Domino præsidentes circa curam Ecclesiarum & Religiosorum locorum omnium tolerantia reddimur indefessa solliciti, ut iuxta debitum Pastoralis officij eorum occurramus dispendijs, & profectibus divina cooperante clementia salubriter intendamus.

2 Sane dilectorum filiorum Prioris & Conventus Domus Militiæ S. Jacobi de Spaca de Velès Conchenfis Dioc. sub Regula S. Augustini viventium conquestione percepimus, quod nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, alijque Ecclesiarum Prælati, & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ tam Religiosæ, quam etiam Sæculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, Milites, & Laici, communia Civitatum, Vniversitates Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac aliæ singulares personæ Civitatum, Diocesum & aliarum partium diversarum occuparunt, & occupari fecerunt Castra, Villas, & alia loca, terras, domos, possessiones, iura, & iurisdictiones, necnon fructus, census, redditus, proventus dictæ Domus, & nonnulla alia bona mobilia, & immobilia, spiritualia, & temporalia ad dictos Priorem, Conventum, ac Domum spectantia, & ea detinent indebitè occupata, seu ea detinentibus præstant auxilium, consilium, vel favorem. Nonnulli etiam Civitatum, Diocesum, vel partium prædictarum, qui nomen Dni in vacuum recipere non formidant, eisdem Priori & Conventui super prædictis Castris, Villis, locis, terris, domibus, possessionibus, iuribus, & iurisdictionibus, fructibus,

cen-

conſibus, ſceditibus, & proventibus eorundem, quibuscumque alijs bonis mobilibus, & immobilibus, ſpiritualibus, & temporalibus, ac alijs rebus ad eorundem Priorem, Conventum ac Domum ſpectantibus, multiplices moleſtias, & iniurias inferuit & iacturas.

3 Quare dicti Prior & Conventus nobis humiliter ſupplicarunt, ut cum eiſdem valde reddatur difficile pro ſingulis querelis ad Apoſtolicam Sedem habere recurſum, providere iſtis ſuper hoc paterna diligentia curarem.

4 Nos igitur adverſus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & iniuriatores huiusmodi, illo volentes eiſdem Priori & Conventui remedio ſubvenire, per quod compeſcatur eorum temeritas, & alijs additus committendi ſimilia præcludatur, diſcretioni veſtræ per Apoſtolicæ ſcripta mandamus, quatinus vos vel duo, aut vnus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca, in quibus deputati eſtis Conſervatores & Iudices, præſatis Priori & Conventui efficaciſſimæ deſenſionis præſidio aſiſtentes non permittatis eorundem ſuper his & quibuslibet alijs bonis & iuribus addictos Priorem, & Conventum, ac Domum ſpectantibus ab eiſdem vel quibusvis alijs indebite moleſtari vel eis gravamina, ſive damna, vel iniurias irrogari, &c. Præſentibus poſt decennium, &c. Dat. Dertuſæ. III. Idus Decembris. Pontif. noſtri anno Decimonono. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

Anno. 1414. Script. I.

Bulla de plenaria Indulg. conſeſſa Fernand. do Sancij nondum Vicario de Tudia. De quo ſupra ann. 1409. ſcript. 2. & 1532. ſcript. 2.

Benedictus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Fernand. do Sancij de Velès, Fratri Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata. Conchenſis Diœc. ſalut. & Apoſt. ben.

Provenit ex tuæ devotionis affectu, quo Nos & Eccleſiam Romanam revereſtis, ut petitiones tuas, illas præſertim, quæ animæ tuæ ſalutem reſpicunt, ad exauditionis gratiam admit-

tamus. Hinc eſt, quod Nos tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut confessor, quem duxeris eligendum, &c. ſemel tantum in mortis articulo plenam remiſſionem, &c. ſic tamen quod idem confessor de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam tibi per te, ſi ſupervixeris, vel per hæredes tuos, ſi tunc forte transferis, faciendam iniungat, & ne, quod abſit, propter huiusmodi gratiam reddaris proclivior ad illicita, volumus, quod, ſi ex confidentia huiusmodi remiſſionis aliqua forte commiſeris, quoad illa prædicta remiſſio tibi nullatenus ſuffragetur, &c. In iungimus autem, quod per annum vna die ſingulis ſeptimanis ieiunies, alioquin præſens noſtra conceſſio nullius ſit roboris. Nulli ergo, &c. Dat. Morellæ Dertuſenſis Diœc. XVI. kalendas Septembris. Pontif. noſtri anno Viceſimo. *Concordat cum originali exceptis omiſſis.*

Anno 1415. Script. I.

Bulla Priori & Canonidis Velenſibus cum inſertione Bullæ Urbani IV. De qua anno 1264. ſcript. 1. Conſeſſa ante quam concordaretur in Narbona die 13. Decembris anno 1415. ſuper quaſtionibus. De quibus ſit mentio in Conſtantiensi ſeſſ. 20.

Benedictus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filijs Priori, & Conventui Canoniorum Velenſis Eccleſiæ ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis, Ordinis Militiæ S. Iacobi Conchenſis Diœc. ſalut. & Apoſt. ben.

Veſtræ devotionis ſinceritas promeretur, ut vos paterno proſequentes affectu petitiones veſtras, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Tenorem igitur quarundam litterarum ſecl. record. Urbani Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, qui incipit vetuſtate conſumi, & quas inſpici, & examinare fecimus diligenter, de verbo ad verbum ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam præſentibus annotari fecimus, quæ tales ſunt: Urbanus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filijs Priori, & Conventui Canoniorum Velenſis Eccleſiæ ad Romanam Eccleſiam nullo medio perti-

rentis, &c. ut supra in dicto Urbano super Decimis Clericis à Fratribus reddendis. III. Kalendas Februarij anno tertio. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati litteras prædictas, & contenta in eis auctoritate Apostolica innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum ius vobis de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, & voluntatis infringere, &c. Dat. in Civitate Valentiniæ Provinciæ Tarraconensis. II. kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Vicefimo primo. *Concordat cum originali exceptis amissis.*

Anno 1417. Script. L.

Concilij Constantiensis Clausula ex sessione XXXVI. ubi constat, Sacram Militiam S. Iacobi convocasse ad legitimum Concilium ceteros Patres, nondum enim erat legitime congregatum ex concordatis in Narbona, quousque concurrentes mutuo se convocarent.

Die Veneris Decima octava mensis Iunij supradicti, Sessio Generalis in Maiori Ecclesia Constantiensis fuit solemniter celebrata, cui interfuit Serenissimus Princeps Sigismundus Romanorum & Ungariæ Rex, &c.

Subsequenter Oratores, & Procuratores Illustrissimi Dñi Infantis Henrici ac Ordinis Sacræ Militiæ S. Iacobi de Spata Generalis Magistri, ambonem ascendentes, omniaque, & singula facta, & acta per Dños Ambasiatores, & Oratores Regis Castellæ prædictos approbantes, & laudantes, convocationem fecerunt simili modo, ut ipsius Regis Castellæ Ambasiatores, & similiter se huic Congregationi vniertunt, pro ut super istis convocatione, & vniõne Frater Ioannes de S. Iacobo Ordinis Minorum, vnus de Ambasiatoribus prædictis de suorum Ambasiatorum consensu quandam papyri schedulam legebat sub huiusmodi tenore: Nos Vitalis de Soro Miles Commendator de Caravaca, Frater Ioannes de S. Iacobo sacrae paginæ professor, Garfias de Vergara Miles, Ioannes Alfonso Bachalaurus in Decretis, Procuro-

ratores & Oratores Illustrissimi Dñi Infantis Henrici, ac Ordinis Sacræ Militiæ S. Iacobi de Spata Generalis Magistri simili modo convocamus vos omnes Prælatos & ceteros Dños de hac Congregatione iuxta tenorem dicti Capituli. *Scilicet Capituli primi ex concordatis in Narbona die 23. Decembris anno 1415.*

SCRIPT. II.

Concilij Constantiensis decretum ex sessione XXXVI. die 17. Iulij. ann. 1417. habita super penarum cassatione, & quarundam concessionum approbatione.

IN Ecnon omnes processus in se seu contra venerabiles Fratres & dilectos Ecclesiæ filios Didacum Conchensem Episcopum, Nobilem virum Ferdinandum Petri de Ayala Militem charissimi Ecclesiæ filij Ioannis Regis Castellæ & Legionis Consiliarios, Ioannem Episcopum Pacensem, & Martinum Fernandi Militem Præpositum Domicellorum dicti Regis Castellæ & Legionis Religiosum virum Fratrem Ferdinandum de Illescis Ordinis Minorum, eiusdem Regis Consiliarium, Ferdinandum Martini Segobienfis, & Didacum Ferdinandi Palentinæ Ecclesiarum Decanos, & Decretorum Doctores, Fratrem Ludovicum de Valleoleri in Theologia Magistrum Parisiensem, & Ioannem Fernandi de Rupeflore Decretorum Doctorem Ambasiatores & Procuratores præfati Regis Castellæ, & Petrum Ferdinandi Archidiaconum de Grado in Ecclesia Ovetensi ipsius Regis Secretarium, consanguineos, & familiares eorum, à die prima mensis Aprilis, anno Dñi M. CCCC. XVI. citrà factos, & promulgatos irritat, cassat, irrita atque cassa esse denuntiat.

2. Eadem quoque S. Synodus omnes provisiones, omnesque & singulas concessionis, gratias, & dispensationes tam super Matrimonijs contrahendis, quam etiam super Beneficijs & quibuscumque alijs, Regibus, Principibus, aut Prælatibus, seu etiam quibuscumque alijs personis, Communitatibus, & Collegijs, & generaliter omnia alia per eundem Dñum Benedictum sic nuncupatum infra limites, seu dominia, aut

terras præfati chariffimi Ecclesiæ filij Ioannis Regis Castellæ & Legionis subiectas, aut subiecta vsque ad diem decimam octavam mensis Iunii tunc currentis acta, concessa, & dispensata, quæ per præfatus decretum non sint, aut fuerint cassata, cassave denunciata, super quibus Bullæ, seu quæcumque alia litteræ ante diem prædictum non fuerint confectæ, præsentatæ, & executæ, pro bono quietis & pacis laudat, approbat & confirmat. Ita tamen quod per approbationem & confirmationem prædictas, nullum præiudicium fiat Illustri Alfonso Aragonum Regi, &c.

SCRIPT. III.

Decreti præcedentis extensio in sessione XXXVIII. facta in favorem Ambasiatorum Ordinis, quoad poenarum cassationem. De qua proxime supra.

Die Mercurij Vigesima octava supradicti mensis Iulij, Constantiæ in Ecclesia Maiori fuit sessio publica solemniter celebrata, & Reverendus Dñus Nicolaus Assinatenfis Missam de Beata Virgine Maria celebravit. Reverendus verò Pater Dominus Ioannes Episcopus Ostiensis S. R. E. Cardinalis, & Vice-Cancellarius huiusmodi sessione præsedit, & Litanij & alijs Orationibus, & solemnitatibus solitis lectis, atque peractis Venerabilis vir Dominus Petrus de Lomburga legit quædam decreta tenoris subsequentijs.

2 Sacrosancta Generalis Synodus Constantiensis in Spiritu Sancto legitime congregata ex certis & iustis causis eandem Sanctam Synodum moventibus nuper omnes processus tam super proprietate, quam possessione, privationes etiam beneficiorum, quæ possidebant, & collationes alias de eisdem factas, aut excommunicationis vel suspensionis vel quascumque alias sententias in, seu contra Venerabiles fratres & dilectos Ecclesiæ filios Ambasiatores & Procuratores chariffimi Ecclesiæ filij Ioannis Regis Castellæ, consanguineos & familiares eorum à die primo mensis Aprilis anni Dñi M.CCCC. decimi sexti circa factas aut pro-

mulgatas irritavit, & cassavit, irritasque & cassa denunciavit. Volens itaque eadem Sancta Synodus ex similibus causis mota dilectos Ecclesiæ filios Vitalem de Soto Comendatorem de Caravaqua, & Fratrem Ioannem de S. Iacobo Ordinis Fratrum Minorum in Theologia Magistrum, & Garfiam de Vergara Militem Ordinis S. Iacobi de Spata, ac Ioannem Alfonsi Baccalaureum in Decretis Ambasiatores & Procuratores dilecti Ecclesiæ filij Illustris Henrici Infantis Aragoniæ, Siciliæ, &c. ac dicti Ordinis S. Iacobi de Spata Magistri simili favore prosequi, ac eadem, quoad præmissa, prerogativa gaudere, statutum & decretum, irritationes, & cassationes prædictas ad præfatos Ambasiatores prædicti Infantis Henrici & Magistri, & ad consanguineos & familiares ipsorum, decernit per inde extendi, ac si in supradicto decreto aut statuto fuissent unum prædictis Ambasiatoribus Regis Castellæ specialiter nominati.

Anno 1421. Script. I.

Permutatio Vassallorum & hereditatum de Barciense pro quodam annuo reddito.
Vide ann. 1223. script. 1. & de Io. Alf. post Fratres vide 1417. script. 3. n. 2.

Sepan quantos este publico instrumento è carta de troque è cambio vieren, como Nos D. Enrique Infante de Aragon è de Sicilia, Duque de Villena, Conde de Albuquerque, è de Ampurias, Señor de Ledesma è de Andujar, por la gracia de Dios Maestro de la Cavalleria de Santiago, vista la suplicacion que nos fue fecha por vos Alfonso Tenorio Adelantado de Cazorra, en que dixistes que Nos è nuestra Orden aviamos en Barciense, Lugar è jurisdiccion de la Ciudad de Toledo, ciertos suelos de casas è tierras è olivares, &c. Nos el dicho Infante de consejo è consentimiento de Don Gabriel Manrique Comendador Mayor de Castilla, è de Gonçalo Suarez de Arguello Comendador de Monferando, è Sancho Ferrandez Ferrezuelo Comendador de Alhambra, è Luis Lopez Comendador de Bedmar, Trececes de la nuestra Orden, è de Alfonso

Gomez Hervas Comendador de Ber-
rueco Pardo, y Alfonso Rodriguez
Malaver Comendador de Peñafior, è
Gonçalo Garcia de Espinosa Comen-
dador del Hospital de Talavera, è Al-
fonso Fernandez de Fuente-Salida Co-
mendador de Montalegre, è Ferran-
do de Quesada Comendador de Oca-
ña, è Lope Alvarez Comendador de
Dos Barrios, è Ferran. Gonçalez de
Villa-Real nuestro Freyre, è Ruy Bar-
ba nuestro Freyre, è Diego de Mon-
tesdoca nuestro Freyre, è Alfonso de
Arevalo, è Pedro de Aguilar, è Mosen
Gaspar, è Juan Lopez, è Alfonso Gar-
cia de Estrada nuestros Freires, è de
Juan Alfonso Bachiller, è Ferran San-
chez Vicario, è Juan Diaz nuestros
Capellanes, è de los ortos Cavalleros è
Freires de la dicha nuestra Orden, que
con nos se ayuntaron en la nuestra
Villa de Ocaña, seyendo dello aperce-
bidos è para ello llamados, otorgamos
è conoscemos, que damos en cambio à

vos el dicho Alfonso Tenorio, que es-
tades presente, los dichos sueltos, è ca-
sas, è tierras, è huertas, è olivares, è he-
redades, è las otras posesiones, que
Nos è nuestra Orden avemos en el di-
cho Lugar Barcienze è sus terminos, è
vos el dicho Alfonso Tenorio Adelan-
tado que nos dedes à Nos è à nuestra
Orden señaladamente três mil mara-
vedis de cada vn año de los veinte mil
maravedis de merced, que avedes en
las Salinas de Espartinas por merced
de juro è de heredad, para que los aya
hy señalados è deputados para siempre
jamàs el Hospital de Talavera è su
Comendador, que agora es Gonçalo
Garcia de Espinosa, è los otros Comen-
dadores que despues del sucedieren,
&c. Fechas è otorgadas las cartas en
la Villa de Ocaña, onze dias de Febre-
ro, año del Nascimiento de Nuestro
Señor Jesu Christo de M. CCCC. è
Veinte è vn años. Testigos los sobre-
dichos. Nos el Maestre.

MARTINUS PAPA V.

electus die 11. Novemb. ann. 1417. obiit die 12.
Februarij anno 1431.

Anno 1423. Script. I.

*Bulla super Decimis & annuis censibus
Velensii Conventui solvendis, etiam si con-
suetudo sit contraria, absente Priore
impetrata. Vid. script.
sequent.*

MARTINUS Episcopus, servus ser-
vorum Dei, dilecto filio Deca-
no Ecclesie Toleranæ salut. & Apost.
bened.

Sua nobis dilectus filius Ioannes Al-
fonsi Administrator Monasterij de
Velès Ordinis Militie S. Iacobi de Spa-
ta, sub Regula S. Augustini vivens,
Conchen. Dioc. & dicti Monasterij
Conventus petitione monstravit,
quod nonnulli Presbyri, Clerici, Mili-
tes, & dictæ Militie Præceptores, &
Laici terrarum, possessionum, loco-
rum præfatæ Militie infra limites dicti

Monasterij & extra consistentium, &
ad dictum Monasterium spectantium,
ac Arrendatores eorumdem, & alio-
rum honorum, quæ infra dictos limi-
tes & extra obtinent, Decimas, census,
& redditus eidem Monasterio debitos
prædictis Administratori & Conventui
solvere indebitè contradicunt,
quandam pravam consuetudinem, quæ
corruptela dicenda est potius, præten-
dentes videlicet, quod de talibus nullo
vnquam tempore Decimas seu census,
aut redditus persolverunt. Cum igitur
tantò graviora sint crimina, quantò
diutius infelices animas detinent alli-
gatas, ac in signum vniversalis dominij
quasi quodam titulo speciali sibi Dñus
Decimas, sive census, aut redditus hu-
iusmodi reservaverit, discretionij tuæ
per Apostolica scripta mandamus, qua-
tinus, si est ita, Presbyteros, Clericos,
Miliçes, & Laicos præfatos, vt consue-
tu.

rudine huiusmodi & alijs contrarijs non obstantibus, Decimas, census, proventus, & redditus eidem Monasterio debitos præfatis Administratori & Conventui persolvant integrè, vt tenentur, monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam appellatione cessante, prout fuerit iuris & rationis, compellas. Testes autem, &c. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem. V. Kalend. Novembris, Pont. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisit.*

SCRIPT. II.

Testimonium cuiusdam protestationis in Villanova de Alcardet facta super tonsurandis Clericis extra Prioratus territorium absque Prioris absentis literis, ac licentia.

EN Villanueva de Alcardete Lugar de la Orden de Santiago, primero día del mes de Diciembre, año del Nacimiento del Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è veinte è tres años, en presencia de mi Diego Garcia de Rivera Escrivano Publico en la dicha Villa è de los testigos iuso escriptos, este día en la Iglesia del dicho Lugar en acabando de oir Missa rezada de su Capellan el honrado Señor D. Alvaro de Isona Obispo de Cuenca, estando ende Garcia Ferrandez Soprior del Convento de Vclès, è Garcia Ferrandez Bachiller en Decretos, Freyre del dicho Convento, è parte de los Omes buenos del dicho Lugar, el dicho Señor Obispo dixo: Omes buenos embiad à mi al Finojoso de mi Obispado, que estarè oy ende, vuestros hijos, è ay Yo los confirmarè, è darè coronas, afsi como farè à los de Belmonte è qualesquier otros de mi Obispado. E luego los dichos Soprior è Bachiller Freyres de la dicha Orden de Santiago dixieron al dicho Señor Obispo, que non avia nin tenia jurisdicion alguna en la Iglesia è Clerigos nin personas del dicho Lugar Villanueva, è por quanto el Señor Maestro estaba preso, è el Prior de Vclès era absente, à quien pertenecia la jurisdicion en nombre de la dicha Orden è vsava della pacifice, lo qual non era nin es memoria de Omes en contra-

rio, que ellos en nombre de la dicha Orden è Prior requerian tanto, quanto de derecho podian al dicho Señor Obispo de Cuenca que se non entremetiesse à dar los Sacramentos que dezia, nin ficiesse otro acto alguno en la dicha Iglesia, nin en otra del Priorazgo sin licencia del dicho Prior de Vclès, pues que non se falla despues que las dichas Iglesias fueron fundadas por la dicha Orden, que Obispo de Cuenca nin otro diesse los dichos Sacramentos sin licencia del dicho Prior. E el dicho Señor Obispo dixo, que faria lo que era suyo de fazer. E los dichos Soprior è Bachiller dixieron, que protestaban si algunos Sacramentos è actos ficiesse el dicho Señor Obispo en qualquier de las dichas Iglesias del dicho Priorazgo de fecho manifestos, è ocultos, è diesse coronas è otros Ordenes qualesquier à qualesquier personas del dicho Priorazgo, puesto que las diesse en qualquier Lugar del su Obispado, sin licencia del dicho Prior, que non parasse perjuizio, nin viniessen en derogacion de la jurisdicion de la dicha Orden è Prior, nin ganasse por ello possession nin jurisdicion alguna, pues que le non pertenece, nin la ovieron el, nin sus antecessores, è que ponian à la dicha Orden è Iglesias è Clerigos è jurisdicion della su proteccion, è guarda de la Santa See Apostolica, à la qual immediate la dicha Orden è personas è Iglesias della es fogera, &c.

2. E luego el dicho Señor Obispo salio de la dicha Iglesia sin facer acto nin Sacramento alguno, è cavalgò è partiò del dicho Lugar, è de como passo los dichos Soprior è Bachiller rogaron à los presentes que fuesen dello testigos, è à mi dicho Escrivano que gelo diessè por testimonio, vno, dos, los que meañester ovieren. Testigos que fueron presentes D. Pedro Arias Dean de Orense, Juan Sanchez de Medina, Anton Perez è Anton Sanchez Alcaldes, è Juan Martinez Felipe, è Alfonso Yañez è otros muchos moradores en la dicha Villanueva. E yo Diego Garcia de Ribera Escrivano

&c. Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisit.

Anno 1428. Script. I.

Provisio Vicaria de Segura, & Diccēsani arbitraria nominatio iuxta usum.

De quo infra script. 5. de Vicario autem vide hic script. 3. num. 4.

qui proferebatur anno 1431.

Don Johan por la gracia de Dios Arçobispo de Toledo, Primado de las Españas, Chanceller Mayor de Castilla, à vos Johan Garcia Freyre de la Orden de Santiago salud è bendicion. Bien sabedes en como nos presentastes vna carta del Señor Infante D. Enrique Maestre de la Cavalleria de Santiago, escrita en papel è firmada de su nombre, è sellada con su Sello en las espaldas, el tenor de la qual de verbo ad verbum es este que se sigue.

2 Don Enrique Infante de Aragon è de Sicilia por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago, por quanto Nos somos informado, que à la sazón que nos estabamos detenido, los Provisores del Obispo de Cartagena fecieron collacion del Beneficio Curado è Vicaria de la nuestra Villa de Segura de la Sierra è de los Lugares de su Valle (del qual Beneficio è Vicaria pertenece à Nos la presentacion así como Patron è Señor) à Juan Sanchez de Claras Clerigo, que ha tenido è tiene fasta aqui el dicho Beneficio Curado è Vicaria, en perjuizio nuestro & de nuestra Orden, è en derogacion de nuestra jurisdiccion. E como à Nos convenga remediar en lo semejant, porquel derecho de nuestra Orden sea guardado è la jurisdiccion à ella sea restituida; por ende es la nuestra merced que el dicho Juan Sanchez de Claras non tenga mas el dicho Beneficio è Vicaria nin la sirva, nin lieve los frutos è rentas della, pues lo tiene sin provision nuestra, è contra los establecimientos è vsos, è costumbres de nuestra Orden; è por facer bien è merced à vos Juan Garcia nuestro Freire damosvos el dicho Beneficio Curado de Santa Maria è la Vicaria de la dicha nuestra Villa de Segura è Lugares del su Valle, para que la tengades è sirvades è ayades, è heredades los

frutos è rentas è derechos della, así como lo ovo è lievo Gil Fernandez nuestro Freire Cura è Vicario que fue de la dicha Villa en su tiempo. E por la presente rogamos al Reverendo in Christo Padre Don Juan Arçobispo de Toledo Diccēsano, que vos faga collacion è Canonica Institucion del dicho Beneficio è Vicaria. E por esta nuestra carta mandamos al Concèjo è Alcaldes è Regidores, è Oficiales è Omes buenos, &c. vos reciban à la posesion, &c. Dada en la Villa de Valladolid, veint è dos dias de Março, año del Nascimiento del Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è veint è ocho años. Nos el Maestre. Gonçalo Ruiz la fiz escrevir por mandado de mi Señor el Infante.

3 Por ende Nos à presentacion de el dicho Señor Maestre è Infante, è otrosi por facer bien è merced, damosvos canonicè, & perpetuè el dicho Beneficio Curado, è Vicaria de la dicha Villa de Segura, è de los Lugares de su Valle, que vacò por muerte è fin de Gil Ferrandez Clerigo Freire, que lo ante tenía, è facemosvos collacion è canonica institucion, invistiendo vos personalmente por impuscion de nuestro Virrete, &c. Dada en la Villa de Valladolid postrimero dia de Março, año del Nascimiento del Nuestro Señor Jesu Christo, de mill quatrocientos è veint è ocho años. Jo. Archiepiscopus Toletanus. Yo Gonçalo Gonçalez Capoché Escrivano de Camara de nuestro señor el Rey, è Secretario del Arçobispo de Toledo mi señor, la fiz escrevir por su mandado. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

SCRIPT. II.

Bulla dispensationis super ieiunijs & alijs Regule preceptis, & super voto & iuramento à Magistris fieri solito habendi vaccarum & equarum greges; de quibus cura inerat Comendatori de las Vacas nuncupato. Vide ann. 1312. script.

12. num. 11. & 13.

Martinus Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

1 Ad eximiam Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata Religionis constantiam, qua eius professores, utpote fortes Athle-

Athletæ contra perfidos Catholicæ Fidei amulos, non solum res, & bona, sed etiam propria colla submittere non formidant assidue, paternæ non immeritò dirigentes, considerationis intuitum, illis eorum precibus Apostolico favore benignius assentimur, per quæ conscientiarum pacem consequi, & huiusmodi operibus tam laudabilibus, quam Religiosis liberius, auctore Domino, valeant insudare.

2 Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Magistri, Comendatorum, & Fratrum ipsius Ordinis Militiæ prædictæ petitio continebat, quod licet iuxta Regularia Ordinis instituta Magister & Comendatores præfati certis anni temporibus suas in ipsius Ordinis Conventibus debeant uxores collocare, ac in festivitatum, ieiuniorumque temporibus in eisdem Conventibus ipsi invicem congregari, ipsique, ac Fratres prædicti præmissis festivitatum, & ieiuniorum temporibus cæteris Christi fidelibus ab Ecclesia minime interdictis, à conjugali consortio abstinere; quibusdam insuper, quibus ieiunia per Ecclesiam non sunt instituta, ieiunare, ac certis alijs, quibus esus carniû cæteris Christi fidelibus non est prohibitus, in qualibet septimana diebus ab huiusmodi carniû esu abstinere; Fratres quoque singulis diebus ad certas horas Orationem Dominicam certis etiam vicibus recitare; necnon Magistri præfati cabannas, aut pecorum armenta ex voto Religionis habere teneantur, dictique Magister, Comendatores & Fratres præmissa aut eorum aliqua à quinquaginta annis citrà minime observare consueverint, proût etiam non observant de præsentî, ipsi tamen conscientiarum suarum scrupulis agitati sibi, quò minus illa observare studeant, suarum animarum pericula imminere formidant, nisi super hoc Apostolicæ Sedis auctoritas suffragetur eisdem. Quare pro parte Magistri, Comendatorum, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt eis & eorum statui super his paternaliter providere de benignitate Apostolicæ dignaremur.

3 Nos igitur Magistrum, Comendatores, & Fratres ipsos, ea volentes Apostolici favoris gratia præveniri,

quæ præmissis institutis, & oneribus relevati ad defendendam Fidem Catholicam sollicitudines potiores studeant, & valeant adhibere, huiusmodi supplicationibus inclinari Apostolicæ Magistro, Comendatoribus, & Fratribus prædictis auctoritate concedimus, quod ipsi ex tunc in antea perpetuis futuris temporibus ad præmissorum, aut alicuius eorum observantiam, nisi in quantum de ipsorum libera voluntate processerit, minime teneantur, nec ad observantiam huiusmodi à quoquam inviti compelli possint, seu etiam coarctari. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac præmissis, & alijs dicti Ordinis statutis, consuetudinibus, vsibus, & naturis iuramento confirmatione Apostolica, vel quatenus firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctos Apostolos. Decimo Kalendas Junij. Pontif. nostri anno Undecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

*Bulla conservatoria per triginta annos
valitura, & eius usus anni. 1431. ad in-
stantiam Vicarij de Segura. De
quo supra ann. 1428.
script. I.*

Martinus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs de Populeto, & de Corcoles Monasteriorum, ac Sæcularis & Collegiæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Valle Olci Tarraconensis, Conchenensis, & Palentina Diocesium Abbatibus salut. & Apost. ben.

1 Ex debito Pastoralis Officij nobis quamquam immeritis superna dispositione commissi, solertia reddimur indefessa solliciti, vt opportuno singulis Apostolicæ provisionis auxilio, quantum nobis ex alto permittatur, proinde dispensantes, eorum præsertim necessitatibus intendamus, & occurramus

mus dispendijs, ipsosque ab oppressio-
nibus releveamus indebitis, qui sub Re-
ligionis observantia Dño famulantes,
pro defensione Fidei Catholicæ contra
perfidios infideles, & Christi nominis
inimicos nedum res & bona eorum,
verum etiam vtpotè fortes athletæ
propria colla intrepide submittere non
formidant.

2 Sane dilectorum filiorum Magi-
stri, Comendatorum, Priorum, & Fra-
trum Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spa-
ta, omniumque Conventuum conque-
stione percepimus, quod nonnulli Ar-
chiepiscopi, Episcopi, alijque Eccle-
siarum Prælati & Clerici, &c. *Omnia
etiam quoad voces, ut supra in Gregorio
XI. & Benedicto XII. ann. 1409. &
1412.*

3 Constitutione prædicta super
conservatoribus, aus qualibet alia in
contrarium edita non obstante. Præ-
sentibus post triginta annos minime
valituris. Dat. Romæ apud Sanctos
Apostolos. Decimo kalendas Iunij,
Pontif. nostri anno Vndecimo. *Con-
cordat cum originali exceptis omisis.*

4 De Nos D. Roberto de Moya
Doctor en Decretos, Refrendario de
nuestro Señor el Papa, & Abbat de la
Noble Villa de Valle de Olit, Juez
Conservador, &c. Parefciò ante Nos
Juan Garcia Vicario de Segura, è Ma-
yordomo de Sancta Eufemia, è Freyre
de la dicha Orden de Santiago, è dixo,
en como èl entendia aver è mover ac-
cion è demanda contra ciertas perso-
nas Ecclesiasticas è Seglares in futurum
sobre razon de algunos bienes, &c.
Dada en la Noble Villa de Valle de
Olit, Miercoles nueve dias de Março,
año del Nacimiento de Nuestro Sal-
vador Jesu-Christo de mill è quatro-
cientos è treinta è vn años: testigos
que vieron firmar esta carta: Pedro
de Fustamante, Alfonso de Talaman-
ta Notario, vecinos de Valle de Olit.
Robertus Abbas Vallolertanus. *Con-
cordat prout est in publico instru-
mento exceptis omisis.*

SCRIPT. IV:

*Bulla Indulgentiarum concessa in favorem
Eremitiorum Sanctæ Mariæ de la
Defessa & de Tudia.*

Martinus Episcopus, ser-
vus servorum. Univer-
sis Christi fidelibus præsentibus litteras
inspecturis salut. & Apost. ben. Licet
is, de cuius munere venit, vt sibi à
suis fidelibus dignè & laudabiliter ser-
viatur, de abundantia suæ pietatis,
quæ merita supplicum excedit, & vo-
ta, bene servientibus sibi multò ma-
iora retribuatur, quàm valeant prome-
reri, nihilominus tamen desideran-
tes Dño populum reddere acceptabi-
lem, & bonorum operum sectatorem,
fideles ipsos ad complacendum ei quasi
quibusdam allecivis muneribus, in-
dulgentijs videlicet & remissionibus
invitamus, vt ex inde Divinæ gratiæ
aptiores reddantur,

2 Cupientes igitur, vt de Vclès &
S. Marci Locorum Prioratum, ac Sanctæ
Mariæ de Tudia, necnon Sanctæ
Mariæ de Defessa dicti Loci de Vclès,
Eremitiorum Ordinis Militiæ S. Iaco-
bi de Spata Conchen. & Legion. Diocæ-
Ecclesiæ à Christi fidelibus congruis
honoribus frequententur, & etiam
conserventur, & vt fideles ipsi eò li-
bentius causa devotionis confluant ad
easdem, & ad earum reparationem,
& conservationem manus promptius
porrigant adiutrices, quò ex hoc ibi-
dem dono cœlestis gratiæ vberius
conspexerint se refectos, de Omnip-
otentis Dei misericordia & Beatorum
Petri & Pauli Apostolorum eius aucto-
ritate confisi, omnibus vere pœnitentibus,
qui in Nativitatis, Circuncis-
sionis, Epiphaniæ, Resurrectionis,
Ascensionis, Pentecostès, & Corporis
Dñi nostri Jesu Christi, necnon in Nati-
vitatibus, Purificationis, Annunciationis,
Assumptionis & in Nativitatis S. Iohannis
Baptistæ, ac prædictorum Petri & Pauli
Apostolorum, & ipsarum Ecclesiarum
Dedicationum Festivitatibus, ac in
Commemoratione Omnium Sancto-
rum, &c. Præsentibus post XXX. an-
nos minime valituris. Dat. Romæ
apud Sanctos Apostolos, X. kalendas
Iunij. Pontif. nostri anno Vndecimo.

SCRIPT.

SCRIPT. V.

Bulla super Ordinaria ab immemoriali iurisdictione Priorum & Vicariorum Principalium Ordinis, & facultate eam alijs Vicarijs & Rectoribus committendi, & arbitraria Episcoporum nominatione in his, quæ Episcopalis sunt Ordinis, ad Decennium concessa, & post mensem perpetuata ad Sedis beneplacitum.

Vid. script. seq.

Martinus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben. Religionis vestræ, sub qua Militanti Ecclesiæ pro defendenda Fide Catholica sedulo impenditis labores, & obsequia, promeretur honestas, ut in his, quæ favoris sunt & gratiæ, gaudeatis nos benivolos invenisse.

2 Sane petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat, quod licet Priores, Vicarij, seu Rectores Ecclesiarum vestri Ordinis in illius Magistratus terris, atque Dominijs pro tempore constituti à tanto tempore citra, de cuius contrario memoria hominum non existit, iurisdictionem ordinariam tam forum poenitentiae, quam iudicalem indaginem, ac etiam alias quovis modo concernentem, utpotè Ordinariorum locorum vices gerentes, & super hoc ab eis sufficienti facultate suffulti, in eisdem consueverunt Ecclesijs, terris, ac dominijs exercere, & quos voluerunt inter se propterea in his, quæ Episcopalis sunt Ordinis, Episcopos nominare; vos tamen, eos id licite posse, dubitatis efficere absque Sedis Apostolicæ licentia speciali.

3 Nos igitur cupientes, ut eò ferventius Catholicæ Fidei æmulorum incurfibus resistere studeatis, quò vos à Sede prædicta potioribus noveritis gratijs confoveri, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut vsque ad Decennium à dat. præsentium computandum de Vclès & S. Marci, Conchenfis & Legionis dicti Ordinis Prioratum Priores, eorumque Vicarij Principales iurisdictionem huiusmodi, prout hactenus consueverunt, in dictis Ecclesijs, terris, atque Dominijs dumtaxat, prout Ordinarij ipsi facere possent,

exercere, ac Ordinariorum eorundem vices gerere, præmissaque exercendi, & gerendi, illis ex alijs Prioribus, Vicarijs, seu Rectoribus terrarum & Dominiorum prædictorum, de quibus eis videbitur, licentiam concedere, & quos voluerint Episcopos, ut præfertur, inter se nominare, liberè, & licite valeant, Ordinariorum eorundem licentia super hoc minime requisita, devotioni vestræ auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia indulgemus.

4 Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud SS. Apostolos, Decimo Kalend. Iunij, Pontificatus nostri anno Undecimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Bulla plenaria Ordinis exemptionis vsque ad expressam revocationem ab omni Ordinariorum potestate, inherente Papa Martino vestigijs Lucij III. in hac declaratione approbando antiquissimum usum. De quo proxime supra script. 5. nota verba n. 3. teneamini & teneantur.

Martinus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Magistro & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

1 Gloriosa Religionis vestræ Militia, qua adversus Christi nominis æmulos certando vos & vestra exponitis intrepide curis indefessis, sinceræque devotionis affectus, quem ad Nos & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, meretur non indignè, ut ea vobis favorabiliter concedamus, per quæ, singulis oppressiõibus abiectis, corde tranquillo in huiusmodi certamine ferventius, & quietius possitis Altissimo militare.

2 Nos igitur ex præmissis, & cæteris causis animum nostrum moventibus scilicet record. Lucij Papæ III. Prædecessoris nostri vestigijs inherentes, vestris

vestris etiam in hac parte supplicationibus inclinati, vos, vestrique Ordinis professores, Conventus, Monasteria & Loca cum omnibus personis, membris, rebus, bonis, iuribus, & pertinentijs suis, quæ vos & quilibet vestrum in presentiarum possidetis, & possider, necnon quæ dante Dño in futurum poteritis ac poterit adipisci, ab omni iurisdictione, dominio, & potestate, visitatione, & correctione, & superioritate Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum aliorum tam Sæcularium quam Regularium quoruncumque usque ad Apostolicæ Sedis beneplacitum auctoritate Apostolica tenore presentium prorsus eximimus, ac etiam plenariè liberamus, vosque & illa sub Beati Petri & Sedis prædictæ protectione suscipimus, atque nostra, ac exemptos esse volumus, & exempta, Nobisque & eisdem Sedi immediatè subesse.

3. Itaque quod huiusmodi durante beneplacito Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum prædicti etiam ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua agitur, vel ubicumque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam in vos vel aliquem vestrum, aut Conventus, Monasteria, Loca, personas, membra, res, bona supradicta possint iurisdictionem, potestatem, dominium, correctionem, visitationem, seu superioritatem quomodolibet exercere, sed dumtaxat coram Nobis & à Sede prædicta Delegatis teneamini, & teneantur de iustitia respondere, bonæ memoriæ Innocentij Papæ Quarti etiam Prædecessoris nostri, & qualibet alia constitutione Apostolica in contrarium edita non obstantibus. Decernentes ex nunc omnes & singulos processus, & excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, quos & quas contra vos, Conventus, Monasteria, Loca, personas, & membra huiusmodi haberi contigerit, seu etiam promulgari, irritos & irritas pariter & inanes.

4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exemptionis, liberationis, susceptionis, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum

eius se noverit incursurum. Dat. Genævezan. Fenesstrin. Dioc. III. kalendas Augusti, Pontif. nostri anno Vñdecimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1430. Script. I.

Regia confirmatio Privilegij Priori & Canonice Vclensibus concessi. De quo vide ann. 1302. script. 3, & 1474. script. 1.

Yo el Rey, fago saber à vos el mi Chanceller, è Notarios, y Escrivanos, è à los otros Oficiales que estàn à la tabla de los mis Sellos, que D. Joan Diaz de Coronado Prior de Vclès me embiò facer relacion por su peticion, en como los Priorres sus antecessores è los Canonigos del su Convento tienen de los Reyes onde Yo vengo, vñ Privilegio de cierta exencion, è libertad, è franqueza segun que mas largamente dizque en èl se contiene, el qual dizque por ciertas ocupaciones que ovo, que lo non pudo embiar confirmar en el tiempo que Yo limitè que se confirmassen los Privilegios de los mios Regnos è Señorios. E agora dizque se récela, que se lo non querredes confirmar, y embiòme pedir merced, que sobre ello le proveyèssè como mi merced fuesse. E Yo tovelo por bien, porque vos mandò que veades el dicho Privilegio, è si ès tal que merece aver confirmacion, que se lo confirmedes en la forma costumbre, &c. Fecho veinte è cinco dias de Setiembre, año del Nascimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è treinta años. Yo el Rey. Yo Diego Romero la fiz escrevir por mandado de nuestro Señor el Rey.

2. E agora el dicho D. Juan Diaz de Coronado Prior de Vclès è los Canonigos de su Convento embiaronme pedir por merced, que les mandasse confirmar el dicho Privilegio, &c. *ut supra ann. 1302. script. 3.* è desto les mandè dar este mi Privilegio escripto en pergamino de cuero, rodado, è sellado con mi Sello de plomo pendiente en filos de seda. Dado en la Noble Villa de Valladolid, seis dias del mes de Diciembre, año del Nacimiento del Nuestro Salvador Jesu

fu. Christo de mill è quatrocientos è treinta años.

3 Yo el sobredicho Rey D. Joan reynante en vno con la Reyna Doña Maria mi muger è con el Principe D. Enrique mi fiyo en Castilla, &c. D. Al-

varo de Luna Condestable de Castilla; è Conde de Santistevan. confirma. D. Fadrique Primo del Rey, Almirante Mayor de la Mar conf. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

EUGENIUS PAPA IV.

electus die 11. Martij anno 1431. obiit 23.

Februarij anno 1447.

Anno 1431. Script. I.

Littere Cardinalis Ardicini Iudicis in causa, quae inter Tredecim Ordinis Electores vertebatur super amotione Infantis D. Enrici à Magistratus Administratione.

NOS Ardicinus miseratione divina Tit. SS. Cosmae & Damiani Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Diaconus Cardinalis Novariensis vulgariter nominatus, Iudex & Commissarius ad infra-scripta à Sede Apostolica specialiter deputatus, venerabilibus, & circumspectis, Religiosisque viris, Fratribus Vitali de Soto de Toledo, Lupo Alvari Maiori de Leon, Garfia Lupi de Caravaca, Fernando de Stepa assertis Comendatoribus eorundem locorum Militiae seu Ordinis S. Iacobi de Spata in commissione nobis facta principaliter nominatis, omnibusque alijs, &c. salutem in Dño. Noveritis, quod nuper Sanctissimus in Christo Pater & Dominus noster Dñus Eugenius divina providentia Papa Quartus quamdam commissionis, seu suplicationis scedulam Nobis per certum suum cursorem presentari fecit, quam Nos cum ea quae decuit reverentia recepimus huiusmodi sub tenore.

2. Beatissime Pater. Licet devotissimus Sanctitatis vestrae & S. Romanae Ecclesiae filius, Inclitus Dñus Henricus Infans Aragoniae Magister Militiae seu Ordinis S. Iacobi de Spata sit immediate subiectus Sanctae Sedi Apostolicae, & illius Sedis Romano & Summo Pontifici, ipseque Magister

per alium quam per Sanctissimum Patrem Romanum Pontificem iudicari non possit, nihilominus quidam Fratres dictae Militiae, scilicet Vitalis de Soto de Toledo, Luppus Alvari Maior de Leon, Garfias Luppi de Caravaca, Fernandus de Stepa asserti Comendatores Locorum praedictorum eiusdem Militiae, & certi alij eorum complices in infra-scripto instrumento expressi praetendentes, se representare sive constituere officium sive numerum Tredecim personarum eiusdem Militiae contra Dñum Henricum Magistrum praefatum taliter qualiter, immo nulliter procedere conati fuerunt, & processerunt etiam ut dicitur usque ad praetensam amotionem dicti Dñi Henrici Magistri, & ad praetensam substitutionem sive commissionem Administrationis de persona cuiusdam Dñi Alvari de Luna mere Laici. Unde devoti Sanctitatis vestrae Ioannes Didaci de Coronado Prior Monasterij seu Domus de Vclès, ac Luppus Alvari de Alhambra, & Antonius de Mesa de Villa-Maior & Guzques, & Perrus Gallo de Usagre Domorum seu Praeceptoriarum Comendatores dictae Militiae existentes de vero numero Tredecim personarum praefatae Militiae, cognoscentes, dictum processum fuisse & esse iniustum, immo nullum & iniquissimum, & tendentem in gravamen, iniuriam, & damnum non solum dicti Magistri, immo totius Militiae praedictorum; tam suis quam dicti Dñi Magistri, & aliorum adherentium, seu adherere volentium nominibus ad S. Sedem Apostolicam, cui dictus Magister im-

immediate subest, appellarunt & pro-
vocarunt, ac de nullitate dixerunt,
prout in instrumento publico desuper
confecto, cuius tenorem hic habere
pro expresso, plenius continetur.

3 Dignetur igitur Sanctitas vestra
appellationis huiusmodi, ac nullitatis
dictorum processuum & singulorum
inde secutorum, & alias quascumque
causas inter partes prædictas & quos-
cumque alios sua interesse putantes,
ac si hic nominati exprimerentur, de
& super præmissis, & rebus alijs in
actis causæ expressis committere ali-
cui ex Reverendissimis Patribus Dñis
S. R. Ecclesiæ Cardinalibus, vel vene-
rabilibus Dñis Sacri Apostolici Palatii
causarum Auditoribus audiendas, cog-
noscendas, & sine debito terminandas
cum omnibus & singulis suis emer-
gentibus, incidentibus, dependentibus,
& connexis, & cum potestate citandi
omnes supradictos in Romana Curia,
extra; & ad partes in locis vicinis, ubi
non constiterit de tuto accessu, vt mo-
ris est, & inhibendi etiam per censu-
ras, & aliàs vt Commissario videbitur,
non obstantibus, quòd causæ huius-
modi non sint ad Romanam Curiam
legitime devolutæ, alijsque contrarijs
quibuscumque.

4 In fine vero dictæ commissionis
sive supplicationis scedula scripta
erant de alterius manu hæc verba vi-
delicet: De mandato Dñi nostri Pa-
pæ audiat Reverendissimus Pater Do-
minus Cardinalis Novariensis, & ci-
ter, vt petitur, etiam per edictum. Hu-
iusmodi siquidem commissionis vigore
citatione legitima extra Romanam
Curiam & ad partes per Nos in forma
solita & consueta, decreta, atque con-
cessa; subsequenter fuimus per vene-
rabilem virum Dñum Nicolaum Al-
merich in Romana Curia & prædicto-
rum supplicantium Procuratorem re-
quisiti, vt &c. *procedit inhibendo & oi-
tando.*

5 Datum & actum Romæ apud
S. Laurentium in Damaso in Domibus
nostræ solitæ residentię sub anno à
Nativitate Dñi Millesimo, Quadrin-
gentesimo, Tricesimo primo, Indictio-
ne Nona. Die vero Sabbati secunda
mensis Iunii, Pontif. Sanctissimi in
Christo Patris ac Dñi nostri Dñi Euge-
nij Papæ IV. anno Primo.

6 Per hoc publicum transumpti
instrumentum pateat vniversis, quòd
anno à Nativitate Dñi 1431. Indictio-
ne Nona die vero 20. mensis Iulij, Pon-
tificatus Dñi nostri Eugenij Papæ IV.
anno Primo, in Civitate Barchinonen-
si coram discreto viro Doctore Petro
de Sortes Officiali Reverendi in Chri-
sto Patris Domni Andree Episcopi
Barchinon. comparuerunt venerabiles
viri Dñus Ioannes Didaci Prior Mona-
sterij de Velès, Luppus Alvari de Al-
hambra, Antonius de Mesa de Villa-
Maior, & Petrus Gallo de Vfrage Præ-
ceptoriarum prædictarum Comenda-
tores Militiæ S. Iacobi, & in præsentia
mei publici Notarij, ac testium infra-
scriptorum præsentaverunt quasdam
litteras, &c. *vt supra.* de quibus sibi fie-
ri transumptum petierunt, testibus
Ioanne de Veas Clerico, & Fernando
de Ocaña Tolet. Dioc. eiusdem Dñi
Prioris familiaribus,

Anno 1434. Script. I.

*Bulla de antiquo Prioris Velensis usu Pon-
tiscalium intra limites sue iurisdictionis,
& extensione eiusdem facultatis extra
prædictos limites, necnon de promovendis
Sacularibus & Regularibus ad Minores
Ordines, ac de Altari portatili. De eius
exemptione vid. ann. 1228. script.
2. num. 11. & vid. 1453.*

script. I.

Eugenius Episcopus, servus servor-
um Dei, ad futuram rei memo-
riam.

1 Sacræ Religionis, sub qua di-
lecti filij Prior & Fratres Domus
de Velès ad Romanam Ecclesiam nul-
lo medio pertinentis, Militiæ S. Iacobi
de Spira, Conchensis Dioc. exhibent
devotam & sedulam, mundanis abdi-
catis illecebris, Dño famulatam; pro-
meretur honestas, vt eorum præsertim,
per quas etiam cum Divini propaga-
tione cultus dictæ Domus, & in ea pie
vacantium pro tempore studio vitæ
profectibus consulitur, petitiones ad
exauditionis gratiam favorabiliter ad-
mittamus.

2 Cum itaque, sicut exhibita No-
bis nuper pro parte dictorum Prioris
& Fratrum petitio continebat, eius-
dem Domus Prior pro tempore exi-
stens in Processionibus, & alijs Eccle-
sia

fiasticis Officijs, ac alijs pro suæ libito voluntatis infra limites suæ iurisdictionis Anulo, Mirra, & Baculo vti consueverit, pluresque Parrochiales, & aliæ Ecclesiæ, in quibus Rectorum, necnon Clericorum, & Beneficiorum institutio & destitutio ad eundem Priorem pertinent, dictæ Domui sint subiectæ; Nos cupientes, vt dicta Domus amplioribus Apostolicis favoribus & gratijs copiosius potiatur, dictorum Prioris & Fratrum in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quòd Prior dictæ Domus, qui pro tempore fuerit, etiam extra iurisdictionem prædictam Anulo, Mitra & Baculo huiusmodi, intra vero, & extra illam Pileo, Chirotecis, & Roqueto vti, necnon expletis divinis Officijs, dum tamen aliquis Antistes, vel Apostolicæ Sedis Legatus inibi præfens non fuerit, benedictionem solemnem populo dare, ac omnes de præfata iurisdictione tam Sæculares, quàm Regulares personas, alio non obstante canonico, ad omnes minores Ordines promovere, ipsique Priori, cum debitis honore & reverentia Altare portabile, super quo sine iuris alieni præiudicio in locis ad hoc congruentibus & honestis Missas celebrare, aut celebrari facere, perpetuo libere & licite possit, eadem auctoritate indulgemus per præfentes. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Grifogonum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quadringentesimo, Tricesimo quarto. Kalendis Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla eiusdem concessionis, ac sub eadem Dat, vt Vclensis Prior exercere prædicta possit in quibusvis Ecclesijs & locis, subintellige intra vel extra limites vt supra.

EVgenius Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram, &c.

vt supra in omnibus vsque ad illa verba: Prior pro tempore existens, in illius ac ei subiectorum Domorum & locorum Ecclesijs Anulo, Mitra, & Baculo vti consueverit, pluresque Parrochiales & aliæ Ecclesiæ, in quibus Rectorum, necnon Clericorum & Beneficiorum institutio, & destitutio ad eundem Priorem pertinent, dictæ Domui sint subiectæ, cupientes igitur, vt dicta Domus amplioribus Apostolicis favoribus & gratijs copiosius potiatur, dictorum Prioris & Fratrum in hac parte supplicationibus inclinati, vt Prior dictæ Domus, qui pro tempore fuerit, Anulo, Mitra, & Baculo huiusmodi, ac Pileo, Chirotecis, & Roqueto in quibusvis Ecclesijs, Monasterijs, & locis vti, necnon expletis inibi divinis Officijs, dum tamen aliquis Antistes vel Apostolicæ Sedis Legatus præfens non fuerit, benedictionem solemnem populo dare possit, necnon quoscumque dictæ ac aliarum sibi subiectarum Domorum Sæculares & Regulares personas, alio non obstante canonico, ad omnes minores Ordines promovere statuimus, & ordinamus, necnon cum debitis honore & reverentia Altare portabile, super quo sine iuris alieni præiudicio in locis ad hoc congruentibus & honestis Missas celebrare, aut celebrari facere valeat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, ordinationis, & concessionis infringere, &c. Dat. Romæ apud S. Grifogonum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quadringentesimo, Tricesimo quarto. kalendis Maij. Pontif. nostri anno Quarto. *Concordat cum originali exceptis omissis.*

Anno 1436. Script. I.

Bulla pro Magistri Procuratore Petro de Panda, vt plura beneficia possint ei conferri. De Ioanne de la Panda Concheni Comendatore ab ann. 1443. vide 1481. script. 4.

EVgenius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Petro de la Panda Clerico Salamantinæ Dioc. salut. & Apost. ben.

Vitæ ac morum honestas, aliaque
Kk lau.

laudabilia provitatis, ac virtutum merita; super quibus apud Nos fidedigno comendariis testimonio, Nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Præmissorum itaque meritum tuorum intuitu specialem tibi, pro quo etiam dilectus filius Nobilis vir Henricus Infans Aragoniæ, Magister Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spata asserens, te dilectum suum Procuratorem fore, Nobis super hoc humiliter supplicavit, gratiam facere, & præsentem, ac si sub data Octavo kalendas Maij, Pontificatus nostri anno Primo concessæ forent, etiam valete volentes, tot ex Beneficijs Ecclesiasticis sine cura, etiam si præstimoniam, præstimoniales portiones, & simplicia Beneficia fuerint, quot eorum fructus, redditus & proventus ducentas libras Turonensium parvorum secundum communem estimationem valorem annuum non excedant, ad quorumcunque collatorum infra dicti Infantis dominia collationem, provisionem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem pertineant, siquæ vacant ad præsens, vel simul aut successive vacaverint, quæ tu per te ipsum vel per tuum Procuratorem ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spacium, postquam tibi vel tuo Procuratori eorum vacatio innotuerit, duxeris acceptanda, conferenda tibi post acceptationem huiusmodi cum omnibus iuribus & pertinentijs suis, donationi Apostolicæ reservamus, districtius inhibentes quibuscumque Ordinarijs, & Collatoribus, ne de Beneficijs huiusmodi provideant, &c.

Dat. Bononiæ anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quadringentesimo, Tricesimo sexto. Quinto Idus Martij. Pontif. nostri anno Septimo.

Anno 1441. Script. I.

Declaratio ab Vclensi Priore facta super usu & iure conferendi nonnulla Ordinis Beneficia, Vicarias, Suprioratus, &c.

Vide ann. 1353. script. 3. & 1434.

script. 1. & 1244. in Concord.

script. 10. & 12. & 1462.

script. 1.

Reverendo Padre Prior, el Soprior è Freyles del vuestro

Convento de Vclès besamos vuestras manos è nos encomendamos en vuestra merced, la qual plega saber: que despues que deste Regno talistes, que asì los que administraban el Maestrado, como el Comendador Mayor è los otros Comendadores è aun los Prelados, en cuya Diocesi son las Iglesias de la Orden, se han entremetido: à proveer & proveen servidores en las cosas, que segun nos dizen, pertenescen proveer à los Piores del Convento de Vclès. E porque vos, señor, fois tanto antiguo en esta Orden è Casa, è sabeis en las cosas que proveia el Prior Alfonso Diaz vuestro antecessor, è despues vos proveisteis de las cosas que en vuestro tiempo han vacado, vos suplicamos è pedimos por merced porque las memorias de los Omes son deleznable, è de que son perguntados pocos conciertan en vna cosa; è por quitar dubdas, è porque vuestra Reverenda persona es conocida por verdadera è de buena fama, è aunque à vos tocasse el fecho, è fuesse de grand prefa, non diria des sinon toda la verdad de lo que vuestro antecessor vsò, è vos aveis vsado despues que fois en la Dignidad, è porque quede en memoria por escripto para los que agora somos è despues vernan, que non sabemos tan largamente las cosas passadas de la Orden, nos declares las que vos vistes, è fopistes que vuestro antecessor proveyò, è vos aveis proveido, &c.

2 Soprior è Hermanos, yo he visto vuestra peticion, è por cierto es cosa justa, è en mi conciencia juro que yo vi è oi, quel Prior Don Alfonso Diaz mi antecessor proveia, è yo he proveido de estas cosas: Primeramente del Sopriorado de Vclès, è del Sopriorado de Montalvan, que es en Aragon, &c. de la Capellania de Santiago, que es en la Cibdad de Valencia, &c. de la Vicaria de Santiago de Montiel, è de la Abadia de Sancta Maria del Paramo, &c. de la Vicaria de Segura, &c. de la Vicaria de Caravaca, &c. de la Capellania de Santiago que es en la Cibdad de Toledo, è de la Capellania de Santiago que està suera de los Muros de la Cibdad de Cuenca, è de la Capellania de San Matheo que es suera de los Muros de la Cibdad de Avila, &c. del Beneficio de Mora è re-

cibe

cibe los casos del Arçobispo, e de todos los Logares, & Capellanias, e Hermitas de la Mancha, que proveen los Prioros de lo espiritual e temporal. E que en estos Soprioradgos, e Abadia, e Vicarias, e Capellanias, e Beneficios por mi provision recuden con los frutos e rentas pertenecientes a ellas, e a cada vna dellas, e a los que Nos proveimos, vltia nuestra provision los recebian, e recudian con todos los frutos e rentas; e los Prelados en cuya Dicesis son estas dichas cosas e cada vna dellas, non se entremetian, nin vsaban proveer ninguna de ellas, nin los reparten pechos nin ningunos derechos, e son cosas essentas como cosas principales de nuestra Casa e Orden. E porque esto quede en memoria, a mi plogò e place de firmar con mi nombre, e firmad vos Soprior, que aqui estades, porque saga mas abtoridad. Ioannes Prior Vclensis. Garcias Fernandi Subprior. Fernandus Sancij. Alfonsus Martini Maiordomus. Ferrandus Sancij. Martinus Gundisalvi. Alfonsus Lupi. Ioannes Sancij. Antonius Sancij. Gundisalvus Martini. Bachalaurus Rodericus.

3 Esta escriptura fue fecha en el Convento de Vclès en veinte e qua-

tro dias del mes de Agosto año de Nuestro Señor Jesu Christo de mill e quatroçientos, e quarenta e vn años. E yo Miguel Garcia de Villamayor Escriuano de nuestro Señor el Rey, e su Notario Publico en la su Corte, e en todos los sus Reinos, que presente fuy a todo lo susodicho, e vi firmar al Señor Prior, e Soprior, e a todos los otros que aqui firmaron sus nombres, fize aqui este mio signo en testimonio. Miguel Garcia Escriuano. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omissis.*

4 En la Villa de Ocaña once dias de Septiembre año de 1473. antel honrado Gabriel Gonzalez Clerigo Vicario en el Arciprestadgo de la dicha Villa, en presencia de mi Juan Alfonso de Cordova Publico Notario, e de los testigos de iuso escriptos pareció el honrado Alfonso Perez Freyles del Convento de Vclès, Soprior de Montalvan, e presentò antel dicho Vicario vna suplicacion que fue fecha al señor Prior de Vclès por ciertos Freyles e firmada del nombre del dicho señor Prior e de otros ciertos nombres de sus Freyles del su Convento, & ca Gabriel. En testimonio de verdad. Juan Alfonso Notario.

NICOLAUS PAPA V.

electus die 13. Martij ann. 1447. obiit die 24.

Martij ann. 1455.

Anno 1449. Script. I.

Bulla Priori de Santoya & alijs commissa ad procedendum contra Petrum Sarmientoto Regi Castelle rebellem. Vide ann. 1233. Script. 4.

NICOLAUS Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Ioanni S. Romanæ Ecclesiæ Cardinali Episcopo Ostiensi perpetuo commendatario Ecclesiæ Hispanensis, & Salmantino, ac Seguntino Episcopis, & dilectis filijs Archidiacono de Aza in Ecclesia Oxomeni, & Scholastico Ec-

clesiæ Segoviensis, & Garfise Alfonso Priori de Sant Oyd dictæ Dicesis, & eorum cuilibet in solidum salut. & Apost. benedict.

1 Si ad reprimendas perversorum audacias, & transgressorum insolentias refrenandas, illorum maxime, qui contra eorum Regem & Dñum naturalem, contra eorum fidem & iuramentum fallere, arma suscipere contra Divinum humanumque ius veriti non sint, nervus disciplinæ publicæ letifecat, eorum ad peccandum voluntas laxior efficitur, ac ex impunitatis exemplo alij ad maiora perpetranda facilio-

ra periculosus invitatur. Expedi igitur contra hos iustitiae executionem adeo ministrare, quod eorum temeritas compefcatur, dignitati Regis, eiusque honori, & statui quantum fieri potest debite satisfiat, & alijs similia de cetero committendi aditus pracludatur.

2 Nuper siquidem carissimi filij nostri Ioannis Castellae & Legionis Regis Illustris litteris, ac multorum aliorum clamosa insinuatione non sine gravi mentis nostrae displicentia ac cordis amaritudine ad nostrum pervenit auditum, quod quidam Petrus Sarmiento, cuius fidei & iuramento carissimus filius noster Ioannes Castellae & Legionis Rex Illustris Civitatem Toleranam, Castrum, & eius fortalicia commiserat, cum quibusdam eius complicibus, & sequacibus tam Clericis, quam Laicis Civitatem ipsam, Castrum & fortalicia contra fidem & iuramentum suo Dño, naturali praestitum, occupavit; ipsoque Rege ad propriam Civitatem accedente, contra eum sacrilega arma suscepit, bombardas, & alias bellicas machinas, ut contra hostem instruxit, portas clausit, dictaeque Civitatis dominium & iura intervertere conatus est, plures tam Clericos, quam Laicos maxime ad Christianam fidem convertos certis exquisitis assertionibus haereticam pravitatem sapientibus spoliavit, captivavit, in Clericos manus violentas iniecit, aliquos Regulares turpiter de Civitate eiecit, & alia facinorosa commisit, quae ad fidei detrimentum, ad ipsius Regis statum, & subditorum eius periculum, & iacturam tendere dinoscuntur in animarum suarum periculum Christianae Religionis & Regis Dignitatis opprobrium, necnon spoliatorum praedictorum praedictum maximum atque damnum.

3 Cum itaque praesumpta praedicta adeo notoria & manifesta existant, quod nulla possint tergiversatione celari, volentes super praemissis tam adversus Petrum praedictum, quam adversus alios, qui non paruerint, &c. *committit & praecipit, quod procedant contra ipsos per censuras, eos declarando infames, & lese Maestatis reos.*

Dat. Fabriani Camerinenfis Dioc. anno Incarnationis Dñicae Millesimo,

Quadragesimo, Quadragesimo nono, octavo Kalendas Octobris. Pontificatus nostri anno Tertio.

4 Fernandus Dei & Apostolicae gratia Episcopus Seguntinus in Castellae & Legionis Regnis Collector, & Nuntius Apostolicus, ac Illustrissimi Dñi nostri Ioannis Castellae & Legionis Regis Auditor & Consiliarius, Iudex & Executor ad infra scripta, vna cum alijs in hac parte Collegis nostris, &c. *intimationem & publicationem facit litterarum Apostolicarum, & procedi mandat ad executionem.*

Dat. in Castro nostro Seguntino, die sexto mensis Februarij, anno à Nativitate Dñi M.CCCC.L. testibus venerabilibus viris Didaco de Luxan Ordinis Militiae S. Iacobi, Didaco Lupi de Madrid Decretorum Doctore, Archidiacono Cartaginensi, & Ludovico de Huepte familiaribus nostris commensalibus.

Et ego Fernandus de Aza Clericus Paleninae Dioc. publicus auctoritate Dñi Episcopi Seguntini Notarius, &c. Anno 1453 Script. I.

Bulla, ut Prior S. Marci Legionis possit Pontificalibus uti, & omnibus, quae Vicariis Prior intra seu extra suam Provinciam. Ut supra ann.

1434. Script. I.

Nicolaus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Alfonso Ferdinandi de Azevedo Priori Monasterij S. Marci Legionensis per Priorem soliti gubernari, Romanae Ecclesiae immediatae subiecti, Militiae S. Iacobi de Spata, sub Regula S. Augustini salut. & Apost. ben.

1 Exposcit tuae devotionis sinceritas, & Religionis promoveretur honestas, ut tam te, quem speciali dilectione prosequimur, quam Monasterium tuum dignis honoribus attolamus.

2 Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, in Regnis & Dominijs carissimi in Christo filij nostri Ioannis Castellae & Legionis Regis Illustris duo Priores tuae Militiae S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini, vnus videlicet Prior de Velas in Castellae, & tu in Legio-

his Provincijs existatis : ac ipsi Priori de Velès à Sede sit Apostolica concessum, quòd ipse & successores sui Priores de Velès, qui pro tempore forent, insignijs Pontificalibus, videlicet Roqueto, Mitra, & Baculo vti, ac solemnem benedictionem in Ecclesijs & locis infra suam Provintiam, & alibi consistentibus facere posset, prout in litteris Apostolicis inde confectis dicitur plenius contineri, Nos dñi Regis, ac dilecti filij Alvari de Luna Magistri eiusdem Militiæ, necnon tuis in hac parte supplicationibus inclinati, quòd tu & successores tui Monasterij S. Marci Legionensis per Priorem soliti gubernari Romanæ Ecclesiæ immediate subiecti, qui erunt pro tempore Priores, insignijs Pontificalibus, Roqueto, Mitra, & Baculo vti, ac solemnem benedictionem in Ecclesijs & locis infra tuam Provintiam, & alibi consistentibus facere, & indulto prædicto in om-

nibus, & per omnia ad instar Prioris de Velès libere, & licite possitis vti pariter & gaudere, tibi, & eisdem successoribus tuis, scil. record. Alexandri Papæ Quarti prædecessoris nostri quæ incipit: *Abbatibus, & alijs quibuscumque constitutionibus in contrarium editis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica de speciali gratia tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.* Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quadringentesimo, Quinquagesimo tertio. Decimo Kalendas Iunii. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat prout est in publico transumpto.*

CALIXTUS PAPA III.

electus die 27. Martij ann. 1455. obiit die 6.
Augusti ann. 1458

Anno 1455. Script.I.

Bulla super quadam Præceptoribus S. Michaelis de las Medes quondam ad Ordinem S. Sepulchri spectante, & postmodum Militiæ S. Iacobi unita.

CALIXTUS Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri nostro Episcopo Gerundenfi salut. & Apost. bened.

1 Ea, quæ pro Ecclesiasticis præsertim Religiosis Domibus seu pijs locis, ac in eis divino obsequio perpetuo mancipatis personis, processisse compereimus, vt illibata persistant, gratioso favore prosequimur, quatinus ad id Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, & alia probitatis & virtutum laudabilia multipliciter recommendant.

2 Sane nuper exhibita nobis pro parte dilecti filij nostri Ioannis Navar-

ræ Regis Illustris petitio continebat, quòd postquam quondam Petrus de Luna in sua obedientia Benedictus Tertius Decimus tunc nuncupatus, ædificandi quamdam Ecclesiam sub vocabulo S. Michaelis Archangeli in Insula de las Medes sub Domino Sepulchri Ierosolymitani Ordinis S. Augustini pro certis illius Priore & Fratribus ibi servientibus construendam, & Oratoria vel alia, quæ ad hoc necessaria & opportuna forent, faciendi per suas litteras tempore guerrarum deperditas concessit facultatem, ipsaque Ecclesia illarum vigore in Donum dicti Ordinis erecta fuit, dilecti Prior & Conventus de N. eam possederunt, ac illis præfata Domus Sancti Michaelis subiecta exitit.

3 Attendentes autem, quòd ipsi nullum fructum de præfata Domo S. Michaelis consequerantur, illam etiam ad preces charissimi in Christo filij no-

stri Alfonsi sponte & libere eam Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuo donarunt & assignarunt, ac conferunt, quod Domui sive Militiæ S. Iacobi præfatis perpetuo vniretur, annecteretur & incorporaretur, prout dicta Ecclesia postea Domui & Militiæ præfatis perpetuo vnita, annexa & incorporata extitit. Quodque deinde dicta Domo Sancti Michaelis tunc certo modo vacante, quondam Henricus dictæ Domus sive Militiæ S. Iacobi Frater illam adeptus est, ac possedit per provisionem & collationem à Magistro dictæ Militiæ auctoritate ordinaria factam, ipseque miles Frater Henricus illam pluribus annis tenuit, ac possedit, & postea alij successores similiter tenuerunt, & possederunt, prout etiam eandem Præceptoriam dilectus filius Ioannes de Bonfill Miles dictæ Militiæ ex concessione sibi per dilectam in Christo filiam nostram Reginam Illustrem nulliter factam ex tunc tenuit, ac possedit, prout possidet de præsentibus, fructus inde provenientes percipiendo bona tamén fide.

4 Cum autem sicut eadem petitio subiungebat dictus Ioannes Bonfill dubitet præmissa omnia & singula ex certis causis iuribus non subsistere, & ipsam Præceptoriam per obitum ultimi possessoris Iacobi de extra Romanam Curiam defuncti vacare, & à tanto tempore vacavisse, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem Apostolicam sit legitime devoluta, quare pro parte Ioannis Regis & Ioannis Bonfill prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatinus donationi, & erectioni præfatis, ac omnibus inde secutis pro illorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apostolica dignaremur.

5 Nos igitur de præmissis certam noticiam non habentes Ioannis Regis & Ioannis Bonfill prædictorum huiusmodi in hac parte supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus de exponentis huiusmodi, ac omnibus & singulis eorum circumstantijs univèrsis auctoritate nostra te informes, ac si per informationem huiusmodi ita esse, & ere-

ctionem & donationem præfatas, & quæcumque inde secuta ex rationabilibus causis processisse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, erectionem & donationem præfatas, ac quæcumque inde secuta approbes, & confirmes, suppleasque omnes & singulos defectus, si qui forsitan advenerint in eisdem, & in quantum opus sit, dictam Præceptoriam seu Domum S. Michaelis in Præceptoriam sive Domum dictæ Militiæ auctoritate nostra præfata de novo erigas, & illam dictæ Militiæ perpetuo vnias, incorpores, & annectes. Nos enim, si confirmationem huiusmodi per te fieri vigore præsentium contigerit, dicto Ioanni Bonfill ex tunc existenti Præceptorii dictæ Domus S. Michaelis ac Fratris ibi commorantibus præsentibus & futuris, eidemque Domui & Præceptoriam, quod omnibus privilegijs exemptionibus & libertatibus dictæ Militiæ S. Iacobi, & illius Præceptoribus, & Fratribus per Sedem Apostolicam specialiter vel generaliter concessis, & concedendis in futurum uti valeant, potiri, & gaudere, quodque de dictis litteris forsitan deperditis publicum instrumentum in iudicio, & extra minime docere teneamini, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & etiam indulgemus.

6 Et nihilominus fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus huiusmodi Præceptoriam, cuius fructus, redditus, & proventus, ut ipse Ioannes Bonfill asserit, viginti librarum Turonensium parvorum secundam communem extimationem valorem annuum non excedunt, prædicto Ioanni conferas & assignes, inducens eundem per te, vel alium, seu alios, vel eius nomine suum procuratorem in corporalem possessionem dictæ Præceptoriam, iuriumque & pertinentiarum suarum, &c.

Non obstantibus, &c. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo, Quadringentesimo, Quinquagesimo quinto Iulij, Pontif. nostri anno Primo.

Anno 1462. Script. I.

*Provisio Vicaria & Beneficij de Segura
ab Vclensi Priore facta. Vt supra
ann. 1441. script. I. & ann.
1428. script. I.*

DOn Johan Diaz de Coronado por la gracia de Dios, Prior de Vclès è del Consejo del Rey nuestro señor. Por quanto à Nos es notorio è manifesto, quel Beneficio Curado è Vicaria de la Iglesia Parrochial de Sancta Maria de la Villa de Segura de presente està vaca por simple resignacion que della fizo Juan Martinez Freyre de nuestra Ordeñ, Cura, è Vicario que era del dicho Beneficio è Vicaria en nuestras manos, è por quanto

segun los Privilegios de nuestra Ordeñ à Nos pertenece la presentacion de Cura à la dicha Iglesia cada è quando acaesce vacar, por ende Nos conociendo la suficiencia è idoneidad è buenas costumbres de vos Alfonso Yañez nuestro Freire, que soes tal, que bien & diligentemente regufedes el dicho Beneficio è Vicaria, por la presente vos presentamos al dicho Beneficio, è Vicaria, &c. Dada en nuestro Convento à veinte è cinco dias del mes de Noviembre, año del Nacimiento del Nuestro Señor Jesu Christo de mil è quatrocientos è sesenta è dos años. Jo. Prior Vclen. Por mandado del Prior mi señor, Ferrando de Pareja, Notario. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

PIUS PAPA II.

electus die 19. Augusti ann. 1458. obiit die 16.

Augusti ann. 1464.

Anno 1463. Script. I.

*Cardinalium littera ad Indulgentias concedendas visitantibus Eremitorium olim Ecclesiam Sancta Maria de la Dehesa prope Muros de Vclès è Monasterio de Rozalen translata ante
ann. 1428.*

Ioannes Tit. S. Priscæ, Ricardus Tit. S. Eusebij, Alexander Tit. Susannæ Presbyteri, Franciscus S. Eustachij, Franciscus S. Mariæ Novæ Diaconi, miseratione divina Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales vniversis & singulis Christi fidelibus præsentis nostras litteras inspecturis pariter & audituris salutem in Dño sempiternam. Dum præcellsa meritorum insignia, quibus Regina Cœlorum Virgo Dei Genitrix Sacratissima Sedibus Prælata sidereis, quasi Stella Matutina prærutilat, præscrutamur, &c. inducimur, quinimò debitum arbitramur, vt fideles quoslibet ad sibi devotius de-

tionem invitantes, Ecclesias & loca ad honorem ipsius fundatas indulgentiarum muneribus decoremus.

Cupientes igitur, vt Eremitorium nuncupatum Sanctæ Mariæ de la Dehesa prope & extra Muros Villæ de Vclès Conchen. Diœc. congruis frequentetur honoribus, & à Christi fidelibus iugiter veneretur, ac in suis structuris & ædificijs, necnon libris, Calicibus, & alijs Ornamentis Ecclesiasticis reparetur, manureneatur, & conseruetur, & vt Christi fideles ipsi eo libentius devotionis causa confluant ad idem Eremitorium, & ad præmissa manus promptius porrigant adiutrices, quò ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ vberius conspexerint se resectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus & singulis Christi fidelibus vtriusque sexus vere pœnitentibus & confessis, qui in Annuntiationis, Assumptionis, & Purificationis Beatæ & Gloriosæ Dei Genitricis Mariæ Virginis, necnon in Do-

mi

minica prima mensis Maij Festivitatís dictum Eremitorium adierint annuatim, & ad præmissa manus, vt præfertur, porrexerint adiutrices. Nos Cardinales præfati, & quilibet nostrum per se centum dies indulgentiarum de iniunctis eis poenitentijs misericorditer in Dño relaxamus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. In cuius rei fidem & testimonium præsentibus nostras litteras ad humilem supplicationem venerabilis Fratris Fer-

nandi del Castillo Ordinis Cisterciensis exinde fieri, nostrorumque Cardinalium sigillorum iussimus & fecimus appensione communiri. Dat. Tibure in Domibus nostrarum residentiarum, anno à Nativitate Dñi Millesimo, Quadringentesimo, Sexagesimo tertio. Indictione Undecima. Die vero Decima mensis Augusti. Pontif. Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Pij divina providentia Papæ II. anno Quinto.

PAULUS PAPA II.

electus die 31. Augusti anno 1464. obiit 28.

Iulij anno 1471.

Anno 1465. Script. I.

Bulla de non alienandis bonis Ecclesiæ, remissive ad ann. 1486. script. 1.

PAVLVS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum in omnibus iudicijs sit relictudo iustitiæ, &c. *infra ann. 1486. script. 1.* Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dnicæ Millesimo, quadringentesimo, sexagesimo quinto. V. Idus Maij, Pontif. nostri ann. Primo.

Anno 1468. Script. I.

Facultas ad testandum per Priorem Vclenssem & cuius Capitulum concessa cuidam Canonico Abbati, seu Comendatori S. Mariæ de Paramo postmodum Vicario de Montiel. Vide ann. 1244. script. 16. de Concord. & 1382. script. 2.

Don Juan Diaz de Coronado por la gracia de Dios Prior de Vclès, del Consejo del Rey nuestro señor. Por quanto vos Alfonso Fernandez nuestro Freyre, Cura de la Membrilla è Abad del Paramo, nos fecistes relacion, que tenedes cargo de algunas personas hermanos, è deudos, è de

otros fervidores vuestros de servicios que os han fecho, y crees que os faràn daqui adelante, è que los deseais satisfacer así de los bienes que tenedes è tuvieredes patrimoniales, è por intuitu de la dicha Orden è en otra qualquier manera, lo qual non podedes fazer sin nuestra especial licencia, la qual nos demandastes: Por ende Nos acatando vuestro buen zelo que concierne à servicio de Dios, y descargo de vuestra conciencia, por la presente os damos la dicha licencia para que podades poseer è poseades qualquier bienes muebles è raizes espirituales è temporales de qualquier calidad que sean, que agora tenedes de vuestro patrimonio, è por intuitu de la dicha Orden, è en otra qualquier manera por los que adquirieredes daqui adelante, è para que dellos podades distribuir è gastar è satisfacer à las personas de quien tenedes cargo è tuvieredes daqui adelante, con tanto que en fin de vuestros dias fagais conocimiento de algunos de vuestros bienes à la dicha Orden, de quien los avedes recibido. Sobre lo qual encargamos vuestra conciencia, y desto vos dimos la presente firmada de nuestro nombre è de la mayor è mas sana parte de nuestro Cabildo è sellada con nuestro Sello. Dada en el nuestro Convento à tres dias del mes de Febrero, año del

Nacimiento del Nueſtro Salvador Jeſu Chriſto de Mill è quatrocientos è ſeſenta è ocho años.

Ioannes Prior Velenſis, Fernandus Sanciſ Supprior, Nunius Sanciſ Theſaurarius, Fernandus Garſia, Alſonſus Sanciſ, Martinius Sanciſ, Gundifalvius Sanciſ, D. Fernand Abbas, Lupus Alvari, Ioannes Garſia, Franciſcus Martini. Por mandado del Prior mi ſeñor, Pedro de la Puente ſu Secretario. Sepan quantos eſta carta de teſtamento vieren, como yo Alſonſo Fernandez de Villamayor Freyre, è Canonigo del Convento de Veleſ, Cura Beneficiado de la Villa de la Membrilla del Tocon, Vicario perpetuo de Montiel, eſtando en mi ſeſo, y entendimiento tal, qual Dios me lo quiſo dar, creyendo firmemente, &c. Fecho en la Villa de la Membrilla del Tocon à diez y ſiete dias de Febrero, año del Nacimiento de nueſtro Señor Jeſu Chriſto de Mill è quatrocientos è noventa è dos años.

Anno 1469. Script.

Bulla ſuper electione Prioriſſe de Junqueraſ Barchinon. Vide ann. 1489. ſcript. 4. Spectat hæc Pauli Bulla ad aum. Dñi 1469. licet in eius Dat. dicatur ab Incarnatione

1468.

Paulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, dilecto filio Abbati Monasterij Beate Mariæ de Monteferrato Vicenſis Dicec. ſalut. & Apoſt. ben.

I Sedis Apoſtolicæ providentia circumſpecta erga perſonas benemeritas præſertim ſub Religionis integritate degentes ſuæ liberalitatis dextram libenter extendit, illiſque re reddidit ad gratiam liberalem, quibus ad id propria virtutum merita laudabiliter ſuffragantur. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Chriſto filię Agnetis Romæ Monialis Monasterij Beate Mariæ de Junquerijs Barchinon. Ordinis S. Iacobi de Spata, Velenſis, petitio continebat, quod dudum Prioratu dicti Monasterij, quod per Prioriſſam gubernari conſuevit, & Romanæ Eccleſiæ immediate ſubiectum exiſtit, & quem quondam Conſtantia ipſius Monasterij vltima Prioriſſa, dum vi-

veret, obtinebat, per obitum eiufdem Conſtantia, quæ extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, vacante dilectæ in Chriſto filię Conventus dicti Monasterij die ad eligendum præfixa, vt moris eſt, & vocatis, quæ voluerunt, potuerunt, ſeu debuerunt electioni huiusmodi intereſſe, pro electione futuræ Prioriſſæ convenientes in unum præſentem Agnetem Ordinem ipſum expreſſe profeſſam in ipſarum, & dicti Monasterij Prioriſſam concorditer elegerunt, ipſaque Agnes electionis huiusmodi ſibi præſentato decreto conſenſit in his omnibus ſtatutis à iure temporibus obſervatis.

2 Cum autem, ſicut eadem petitio ſubiungebat, præſata Agnes dubiter electionem huiusmodi ex certis cauſis iuribus non ſubſiſtere, & ſicut accepimus, dictus Prioratus adhuc, vt præfertur, vacare noſcatur, Nos dictam Agnetem ab omnibus & ſingulis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine latis, ſi quibus quomodolibet innodata exiſtit, quoad hoc vt præſentiam dumtaxat conſequatur effectum, harum ſerie abſolventes & abſolutam fore cenſentes, ac volentes præſentem Agnetem apud Nos de Religionis zelo, vitæ, ac morum honeſtate, aliſque probitatis ac virtutum meritis multipliciter commendatam, horum intuitu favore proſequi gratioſo, diſcretionis tuæ per Apoſtolicæ ſcripta committimus & mandamus, quatinus, ſi & poſtquam de electione huiusmodi, & quod illa de perſona idonea celebrata fuerit, tibi legitime conſtiterit, electionem prædictam auctoritate noſtra approbes & confirmes. Alioquin ſi per diligentem informationem per te ſuper hoc recipiendam dictam Agnetem ad regimen Prioratus Monasterij huiusmodi vtilem & idoneam eſſe repeteris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Prioratum prædictum, qui Conventualis exiſtit, &c. præſate Agneti auctoritate prædicta conſeras, & aſignes non obſtantibus ſccl. record. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri & alijs Apoſtolicis conſtitutionibus, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Milleſimo, Quadringenteſimo, Sexageſimo octavo. Idibus Iu-

nuarij. Pontific. nostri anno Quinto.
Concordat. cum originali. exceptis omisissis.

Anno 1470. Script. I.

Aprobationes fundationis cuiusdam Capellania ab Vclensi Priore. Ordinis pro Magistro in Castella Gubernatore facte in Villis de Sancta Cruz, & de Vclès.

EN la Villa de Sancta Cruz del Prioradgo de Vclès, en catorce dias del mes de Noviembre del año del Nascimiento de nuestro Salvador Jesu Christo de Mill è quatrocientos è sesenta è nueve años, en presencia de mi el Notario è testigos infra scriptos pareció Antonio Garcia vecino de la Villanueva de Alcardet, hijo de Anton Garcia, ante el muy Reverendo señor Don Juan Diaz de Coronado Prior de Vclès, del Consejo del Rey nuestro señor, Governador de la Orden de Santiago en la Provincia de Castilla por el muy Magnifico Señor D. Juan Pacheco Maestro General de a dicha Orden, è presentò vna comission è poder à el dado por Juana de Mariblanca, hija que fue de Alfonso Fernandez de Mariblanca, defuntos, vezinos de la dicha Villanueva, para hazer su testamento è fundar vna Capellania, &c. testigos llamados è ro-

gados Pedro de la Puente Secretario del dicho señor Prior Governador, è Alfonso de Fuminaya vezino de Santa Cruz, è Pedro de Aranda Comendador del Forcajo, y el Comendador Fernando de Cuenca. E yo Juan Fernandez de Ayllon Escrivano de Camara del Rey nuestro señor è Notario Publico en los sus Reynos presente fui, &c.

2 En el Convento de Vclès de la Orden de Santiago, en quatro dias del mes de Abril del año del Nascimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo, de Mill quatrocientos è setenta años, pareció Antonio Garcia vezino de la Villanueva de Alcardet ante el muy Reverendo señor D. Juan Diaz de Coronado Prior del dicho Convento de Vclès, del Consejo del Rey nuestro señor, Governador de la Orden de Santiago en la Provincia de Castilla, &c. Testigos rogados Juan de Ayllon vezino del Goral de Almaguer, è Alfonso de Coronado, è Rodrigo de Morales criados del dicho señor Prior, è Diego de Orozco Comendador de la Camara, è Gonçalo de Coronado Cavallero de la dicha Orden, è Juan de Alcozer vezino de Vclès. E yo Pedro de la Puente Secretario del dicho señor Prior Governador, presente fui, &c.

SIXTUS PAPA IV.

electus die 8. Augusti ann. 1471. obiit die 12.

Augusti ann. 1484.

Anno 1471. Script. I.

Bulla de unione Preceptorie, quondam Maioris, de Vclès Mensæ Magistrali, & erectione alterius in terminis de Monreal. De duobus Conventibus in Domo una altero Militum sub Magistro, & Canonico- rum altero. Vide ann. 1209. script. 1. in subscriptionibus, & 1444. in Concord.

script. 10. & 11. & ibi script. 12. de Fratrum Conventu scilicet Militum.

SIXTUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Ex iniuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio ad ea libenter intendimus, per quæ Militiarum quarumlibet status dante Dño prospere dirigatur, illarumque notabilia vora per earum Prælatos dumtaxat obtineantur, & decorentur, & his, quæ propterea processisse dicuntur, ut firma perpetuo & illibata persistant, cum à Nobis petitur, Apostolici muniminis adiicimus firmitatem.

2 Sane pro parte dilecti filij Ioannis Pacheco Generalis Magistri Militiæ S. Iacobi de Spata nobis nuper ex-

hibita petitio continebat, quòd aliàs ipse, & particulare Capitulum dictæ Militiæ in Oppido de Occaña Tolet. Dioc. tunc celebratum providè attendentes, quòd Oppidum de Velès Concheñ. Dioc. antiquitus fuerat locus Magistralis, & de Mensa Generalis Magistri dictæ Militiæ pro tempore existentis, qui etiam Magister de Velès nominari consueverat, eratque ibidem, prout nunc existit, Domus Conventualis Fratrum dictæ Militiæ, qui sub regimine Prioris Domus & Magistri huiusmodi gubernabantur, consueveratque inibi Capitulum celebrari pro futuri Magistri dictæ Militiæ electione, quotiens ipsa Militia vacabat, faciendâ; videbaturque propterea indecens, quòd Oppidum de Velès huiusmodi, quod temporum causantibus varietatibus pro Præceptoriam dictæ Militiæ longissimo tempore à diversis Præceptoribus possessum fuerat, de cætero per alium quàm per Magistrum dictæ Militiæ possideretur, ac volentes super hoc opportune providere, Præceptoriam Oppidi de Velès prædictam tunc certo modo vacantem cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis Mensæ Magistrali dictæ Militiæ ordinaria auctoritate perpetuò vnierunt, adnexerunt, & incorporaverunt. Et ne numerus Præceptoriarum dictæ Militiæ propterea minueretur, in Oppido Montis Regalis dictæ Toletanæ Dioc. ad dictam Mensam legitime pertinente vnâ Præceptoriam dictæ Militiæ dicta auctoritate de novo erexerunt, ac certis tunc expressis personis dictæ Militiæ assignandi tantum de redditibus Mensæ præfatæ dictæ sic de novo erectæ Præceptoriam, quantum valebant fructus, redditus, & proventus dictæ Præceptoriam de Velès tempore vnionis, annexionis, & incorporationis prædictarum dicta auctoritate facultatem concesserunt. Cuius vigore præfatæ expressæ personæ noviter erectæ Præceptoriam huiusmodi dictum Oppidum Montis Regalis cum certis iuribus, redditibus, decimis, & obventionibus ad Mensam prædictam pertinentibus eidem noviter erectæ Præceptoriam pro illius dote assignarunt, & ex tunc ad illam, & non ad Mensam huiusmodi pertinere debere decreverunt, prout in quibusdam publicis in-

strumentis desuper confectis plenius dicitur contineri.

3. Quare pro parte dicti Ioannis Magistri asserentis vnix septingentarum, & noviter erectæ Præceptoriarum huiusmodi fructus, redditus, & proventus etiam septingentarum librarum Turonensium parvorum secundum communem estimationem valorem annum non excedere, nobis fuit humiliter supplicatum, vt vnioni, adnexioni, & incorporationi prædictis pro illarum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adijcere, & pro potiori cautela ipsam Præceptoriam de Velès, vt præfertur, vacantem cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis dictæ Mensæ de novo perpetuò vnire, adnectere, & incorporare, aliàsque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quòd petentes beneficia Ecclesiastica alijs vniri tenerentur exprimere verum valorem tam beneficij vnieni, quàm illius, cui vniri petitur, alioquin vnio non valeret, & semper in vnionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, idem quoque in vnionum factarum confirmationibus observaretur, & qui hodie erectionem de dicta Præceptoriam Montis Regalis huiusmodi de novo ereximus & fundavimus, illa inque ab eius primæva erectione, vel alias quovis modo vacantem cum omnibus annexis, ac iuribus ac pertinentijs suis dilecto filio Didaco de Ribera Fratri dictæ Militiæ Apostolica auctoritate contulimus, & de illa etiam providimus gratiosè, prout in eisdem nostris litteris plenius continetur, fructuum, reddituum, & proventuum Mensæ Magistralis verum annum valorem, ac Præceptoriam de Velès prædictarum qualitates, ac verum & vltimum vacationis modum, etiam si ex illo generâis reservatio resultet, præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati vnionem, adnexionem, & incorporationem prædictas, ac prout illas concernunt, omnia & singula in dictis instrumentis contenta, dicta auctoritate Apostolica approbamus, & confirmamus, supplentes omnes & singulos defectus tam iuris, quàm facti

si forsan irrervenerunt in eisdem. Et nihilominus pro potiori cautela Præceptoriam de Velès prædictam quovis modo, aut ex cuiuscumque persona, seu per liberam cuiusvis de illa in Romana Curia vel extra eam etiam coram Notario publico & testibus sponte factam resignationem vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem Apostolicam legitime devoluta, ipsaque Præceptoriam dispositioni Apostolicæ specialiter vel generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodò tempore Datæ præsentium non sit in ea alicui specialiter ius quæsitum, cum omnibus iuribus & pertinentijs supradictis eidem Mensæ auctoritate Apostolicâ prædicta tenore earundem præsentium de novo perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, itaque liceat ex nunc dicto Ioanni, & pro tempore existenti ipsius Militiæ Generali Magistro per se vel alium seu alios corporalem Præceptoriam de Velès, iuriumque & pertinentiarum prædictarum possessionem propria auctoritate continuare, seu apprehendere, & perpetuò retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in suos, & Mensæ, ac Præceptoriam de Velès prædictarum usus, & utilitatem convertere Diocesani Loci & cuiusvis alterius licentia super hoc minime requisita.

5 Et insuper Venerabili fratri nostro Episcopo Placentinæ, & dilectis filijs Decano Segobientis, ac Archidiacono de Talavera Toletanæ Ecclesiarum per hæc scripta mandamus, quantum ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios eidem, & pro tempore existenti dictæ Militiæ Magistro, in apprehendenda, & continuanda Præceptoriam de Velès huiusmodi possessione efficacis defensionis præsidio adsistant, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Non obstantibus voluntate nostra prædicta, ac scilicet record. Bonifacij Papæ Octavi Prædecessoris nostri & alijs Apostolicis constitutionibus, &c.

6 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbatio-

nis, confirmationis, suppletionis, unionis, annexionis, incorporationis, mandati, constitutionis, & voluntatis infringere, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, septuagesimo primo. Sexto kalendas Octobris. Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla conservatoria in perpetuum ad iurisdictionem intra quinque Dietas exercendam in causis ceptis vel non ceptis ad universitatem causarum non obstante constitutione de manifestis iniurijs, & alijs quæ iudicalem indaginem, &c. Vi-
de ann. 1566. script. 1. &
1530. script. 1.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Burgensi ac Conchensibus Episcopis salut. & Apost. ben.

1 Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente Dño prædentes circa curam Religionum singularum præcipuè & Militarium solertia reddimur indefessa solliciti, ut iuxta debitum Pastoralis officij eorum occurramus dispendijs, & profectibus divina cooperante clementia salubriter intendamus.

2 Sane dilecti filij Ioannis Pacheco Magistri, Priorum, Electorum, Canonorum, Præceptorum, Militum, Capituli, Conventus, & Fratrum universorum Militiæ S. Iacobi de Sparta Ordinis S. Augustini conquestione percepimus, quod nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, alijsque Ecclesiarum Prælati, Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ tam Religiosæ, quàm etiam Sæculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Milites, Nobiles, Laici, Communia Civitatum & Dioecesum, ac aliarum partium diversarum occuparunt, & occupari fecerunt Castra, Villas, & alia Loca, terras, domos, possessiones, iura, & iurisdictiones, necnon fructus, census, redditus & proventus Magistratus eiusdem Militiæ, illiusque Mensæ Magistralis, necnon ipsius Militiæ Præceptoriarum, & Domorum, necnon nonnulla alia bona mobilia, & immobilia, spiritualia & temporalia ad Magistrum, Priores, Præ-

Præceptores, Milites, & personas dictæ Militiæ; ac Ordinem prædictos spectantia, & ea detinent indebitè occupata, seu ea detinentibus præstant auxilium & favorem, nonnulli etiam Civitatum, Diocesum, & partium prædictarum, qui nomen Dñi in vanum accipere non formidant, eisdem Magistro, Præceptoribus, personis, Præceptoribus; & Ordini super prædictis Caltris, Villis, & Locis alijs, terris, Domibus, possessionibus, iuribus, iurisdictionibus, fructibus, redditibus, censibus, & proventibus eorundem, & quibuscumque alijs bonis mobilibus, & immobilibus, spiritalibus, & temporalibus, & alijs rebus ad eisdem Magistrum, Præceptores, Præceptorias & Ordinem spectantibus, multipliciter iniurias, & molestias inferunt, & iacturas.

3 Quare dicti Magister, Præceptores, & Fratres nobis humiliter supplicarunt, vt cum eis reddatur valde difficile pro singulis querelis ad Apostolicam Sedem habere recursum, providere ipsis super hoc paterna diligentia curaremus.

4 Nos igitur adversus occupatores, detentores, præsumptores, iniuriatores, & molestatores huiusmodi illo volentes eisdem Magistro, Præceptoribus, Præceptoribus, & Ordini remedio subvenire, per quod eorum compescatur temeritas, & alijs aditus committendi similia præcludatur, fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos, vel alium, seu alios, etiam si sint extra loca, in quibus deputati estis Conservatores & Iudices, præfatis Magistro, Præceptoribus & Ordini efficacis defensionis præsidio assistentes non permittatis eisdem super his, & quibusvis alijs bonis, & iuribus ad Magistrum, Præceptores, & Ordinem prædictos spectantibus ab eisdem, vel quibuscumque alijs indebitè molestari, vel eis gravamina, vel damna, seu iniurias irrogari, facturi dictis Magistro, Præceptoribus & Ordini, cum ab eis vel procuratoribus suis aut eorum aliquo fueritis requisiti, de prædictis & alijs personis quibuscumque super huiusmodi restitutione Castrorum, Villarum, terrarum, & aliorum locorum, iuris-

ditionum, iurium, & honorum mobilium & immobilium, reddituum quoque & proventuum & aliorum quorumcumque bonorum, necnon quibusvis molestijs, iniurijs atque damnis præsentibus & futuris, in illis videlicet, quæ iudiciali requirunt indaginem, summarie & de plano sine strepitu & figura iudicij, in alijs verò, prout qualitas eorum exegerit, iustitiæ complementum, occupatores, seu detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles cuiuscumque Dignitatis, status, Ordinis vel conditionis extiterint, quantumque & quotienscumque expedierit, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis.

5 Non obstantibus tam scelic. record. Bonifacij Pap. VIII. Prædecessoris nostri, in quibus caveatur, ne aliquis extra suam Civitatem & Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra vnam Dietam à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur; seu ne Iudices & Conservatores à Sede deputati prædicta extra Civitatem, & Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, siue alij vel alijs vices suas committere, aut aliquos ultra vnam Dietam à fine Diocesis eorundem trahere præsumant, dummodò ultra quinque Diaras aliquis auctoritate præsentium non trahatur, aut quòd de alijs, quàm de manifestis iniurijs atque damnis, & alijs, quæ iudiciali requirunt indaginem, pœnis in eos, si secus egerint, & in id procurantes adiectis, Conservatores se nullatenus intromittant, quam alijs quibuscumque constitutionibus à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, tam de Iudicibus Delegatis & Conservatoribus, quàm personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis aut alijs editis, quæ vestræ possint in hac parte iurisdictioni aut potestati, eiusque libero exercitio quomodolibet obviare; seu si aliquibus communiter vel divisim à prædicta Sede indultum, quòd excommunicari, suspendi vel interdici, seu extra vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras Apostolicas non fa-

cientes plenam & expressam ac verbo ad verbum de indulto huiusmodi ac eorum personis, locis, ordinibus & nominibus proprijs mentionem & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generalis & speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, aut totaliter non insertam vestræ iurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediti, & de qua, cuiusque toto tenore de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

6. *C*eterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento legitimo prædictus canonico, quodque à Dat. presentium sit vobis, & unicuique vestrum in præmissis omnibus, & eorum singulis cæptis, & non cæptis, presentibus, & futuris perpetua potestas, & iurisdicção attributa, ut eo vigore, ea firmitate possitis in præmissis omnibus cæptis & non cæptis, presentibus & futuris, & prædictis procedere, ac si prædicta omnia & singula coram vobis cæpta fuissent, & iurisdicção vestra, & cuiuslibet vestrum in prædictis omnibus & singulis per citationem vel actum alium legitimum perpetua exitisset. Constitutione prædicta super conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstante. Presentibus perpetuis temporibus duraturis. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, septuagesimo primo. Octavo Idus Novembris, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1473. Script. I.

Privilegium de Pastoribus, Servitoribus,

& Armentis Vclensis Conventus, ut

supra ann. 1302. script. 3. &

supra ann. 1430. script. 1.

Don Enrique por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, &c. A vos los mis Justicias, & Oficiales de la mi Casa & Corte & Chancilleria, & los Concejos, Alcaldes, &c. salud & gracia. Sepades que Yo à instancia, & pedimento del Reverendo

Padre Don Juan de Velasco Prior del Convento de la Villa de Vclès, ove mandado dar è di vn mi Albalá escrita en papel, firmada de mi nombre è refrendada de mi Secretario, fecha en esta guisa: Yo el Rey, fago saber à vos mi Chanceller è Notarios è Escrivanos è à los otros Oficiales que estan à la tabla de los mis Sellos, que Don Juan de Velasco Prior de Vclès me embiò facer relacion por su peticion en como los Piores sus antecessores è los Canonigos del su Convento tienen de los Reyes onde Yo vengo vn Privilegio de cierta exempcion, è libertad è franqueza asì de sus Paniaguados, è quinteros, è renteros, como de otras exempciones largamente contenidas en el dicho Privilegio, el qual diz que por ciertas ocupaciones que ovo se non pudo embiar à confirmar, quando Yo limite que se confirmassen los Privilegios de los mis Reynos è Señorios, è agora diz que se rezela, &c. *ut supra ann. 1430. script. 1.* Fecho à ocho dias de Diciembre, año del Nascimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de Mill è quatrocientos è setenta è dos años. Yo el Rey. Yo Juan de Oviedo Secretario del Rey nuestro señor la fize escrevir por su mandado. E agora por parte del dicho Prior, è Canonigos del dicho su Convento de la Villa de Vclès me fue mostrado è presentado el dicho Privilegio, que en la dicha mi carta suso encorporada se haze mencion, el qual parece ser dado al Prior è Canonigos è Convento de la dicha Villa de Vclès por los Reyes de gloriosa memoria, mis Progenitores confirmado por el Rey D. Juan mi Señor è Padre, que Dios de Santo Parayso, è por los Maestres, Arcobispos è Obispos è Condes è otros Grandes de mis Reynos, è ser rodado è librado del Chanceller è Notarios, è oficiales, que à la fazon eran por el dicho Rey mi señor è Padre, è ser tal que debe aver aprobacion è confirmacion. Por ende Yo por esta mi carta por facer bien è merced al dicho Prior de Vclès, è à los Canonigos del dicho Convento confirmoles el dicho Privilegio è la merced en el contenida è mando que les vala, &c. Dada en la muy Noble Cibdat de Segobia à cinco dias del mes de Março año del Nascimiento de Nuestr.

Nuestro Señor Jesu Christo de Mill è quatrocientos, è setenta è tres años. Yo el Rey. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

2 Sepan quantos esta carta de Privilegio è confirmacion vieren como Nos D. Fernando è Doña Isabel por la gracia de Dios Rey è Reyna de Castilla, de Leon, de Toledo, de Sicilia, de Portugal, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, de Jahen, de los Algarves, de Algecira, de Gibraltar, Principes de Aragon è Señores de Vizcaya, è de Molina, vimos vna carta de Privilegio del Señor Rey Don Juan nuestro Padre, que Santa Gloriana, escripta en pergamino de cuero, è scellada, &c. *vt supra ann. 1430.* Asimismo vimos vna carta del Señor Rey D. Enrique nuestro hermano escripta en papel è firmada de su nombre, &c. *vt proxime supra.* E agora por quanto vos el dicho D. Juan de Velasco Prior de Vclès, è los Freyres del vuestro Convento nos suplicastes, è pedistes por merced, que vos confirmassemos, è aprobassemos la dicha carta de Privilegio suso encorporada, è la merced en ella contenida, è vos la mandamos guardar è cumplir en todo è por todo segund que en ella se contenia: Nos los sobredichos Rey D. Fernando è Reyna Doña Isabel por hacer bien è merced à vos el dicho D. Juan de Velasco Prior de Vclès, è à los Freyres del vuestro Convento, tovimoslo por bien, è por la presente vos confirmamos la dicha carta de Privilegio, &c. E mandamos al Ome que les esta nuestra carta de Privilegio mostrare, ò el traslado de ella abtorizado en manera que faga fe, que los emplaze que parezcan ante Nos en la nuestra Corte, do quier que seamos, deldia que los emplazare en quinze dias primeros siguientes so la dicha pena à cada vno de ellos à dezir por qual razon no cumplen nuestro mandato, &c. Dada en la Cibdad de Xerez à veinte è seis dias del mes de Ottobre, año del Nascimiento del Nuestro Señor Jesu Christo de Mill è quatrocientos è setenta è siete años.

3 Yo Fernand Nuñez Theforero è Fernand Alvarez de Toledo Secretarios del Rey è de la Reyna nuestros señores, Regentes la Escrivania Mayor

de los sus Privilegios è confirmaciones la fecimos escrivir por su mandado Fern. Nuñez, Fernan Alvarez, concertado por el Lizenciado Gutierrez registrada Sancho Sanchez, G. Alfonso, Rodericus Doctor, Antonius Doctor, Q^o por el Prenotario concertado Alonso Sanchez de Logroño Chanciller: *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

Anno 1477. Script.I.

Bulla, vt cuidam Ordinis Militi professi conferatur vel Præceptoris vel Prioratus ex primo vacaturis. Vide ann. 1208. de transitu è Collegio in Conventum, & difficili reductione. De Collegio vide ann. 1175: script. i. n. 3.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Francisco de Sancto Martino Militi Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben.

1 Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, super quibus apud Nos fidedigno commendaris testimonio, nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Hinc est, quod Nos volentes tibi, qui vt accepimus, Regularem professionem per Milites Militiæ S. Iacobi de Spata emitti solitam emisisti, præmissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere, & præsentis, ac si sub Dat. kalendis Ianuarij, Pontificatus nostri anno Primo cenceßæ forent, litteras valere volentes, teque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis pœnis, sententijs & censuris à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absoluturam fore censentes, motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate vnam Præceptoriam seu vnum Prioratum per Milites Militiæ S. Iacobi de Spata obtineri solitam vel solitum cuiuscumque taxa seu annui valoris existat, ad collationem, provisionem, præsentationem, ele-

tionem, seu quamvis aliam dispositionem dilectorum filiorum Magistri & Conventus dictæ Militiæ communiter vel divisim pertinentes, si qua, vel si quis vacat ad præsens, aut cum vacaverit, quam vel quem tu per te vel Procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mensis spacium, postquam tibi vel eidem Procuratori vacatio illius innotuerit, duxerit acceptandam, vel acceptandam, conferendam, seu conferendum tibi, post acceptationem huiusmodi cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis donationi Apostolicæ reservamus, districtius inhibentes eidem Magistro & Conventui, ne de Præceptoriam seu Prioratu huiusmodi interim, etiam ante acceptationem eandem, nisi postquam eis constitit, quod tu vel Procurator prædictus illam vel illum noluerit acceptare, disponere quoquomodo præsumant, ac decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari.

2 Et nihilominus Venerabili fratri nostro Episcopo Cauriensi, & dilectis filijs Toletano, & Giennensi Officialibus motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatinus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se vel alium seu alios Præceptoriam seu Prioratum huiusmodi, si vacat aut cum vacaverit, vt præfertur, tibi post acceptationem prædictam cum omnibus iuribus & pertinentijs supradictis auctoritate nostra conferant, & assignent inducentes te, vel Procuratorem tuum tuo nomine in corporalem possessionem Præceptoriam seu Prioratus, iuriumque & pertinentiarum prædictorum, & defendentes inductum, ac facientes, te, vel pro te Procuratorem tuum prædictum ad Præceptoriam seu Prioratum huiusmodi, vt est moris, admitti, tibi que de illius fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, & obventionibus vniversis integre responderi. Contra dictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

3 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis ac Militiæ prædictæ iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis alia firmitate roboratis, &c. *prosequuntur roborationes, & infra.*

4 Et insuper Nos, qui dudum inter alia statuimus & ordinavimus, quod in expectativis gratijs per Nos tunc concessis, & de cætero concedendis, ac desuper confectis & conficiendis litteris verba motus proprii operarentur solum & dumtaxat ad tollendum & excludendum subreptionem litterarum earundem, quod clausula & verba proprii motus præsentibus litteris inserta omnes operentur effectus, quos habent & operantur de iure communi, aut alias iuxta constitutiones nostras voluntate posteriori ac statuto & ordinatione prædictis nequaquam obstantibus, Apostolica tibi auctoritate concedimus. Et vt celeriore præsentium gratiam consequaris, motu simili volumus, quod in Præceptoriam seu Prioratus huiusmodi afsecutione, omnibus ac singulis antelationum prærogativis & indultis, quibus familiares nostri continui Comensales in certis alijs nostris litteris descripti gaudent, & potiuntur, non ad instar illorum, sed pariformiter & absque vlla differentia potiri, & gaudere libere, & licite valeas in omnibus & per omnia, ac si vnus de numero familiarium descriptorum eorundem esses. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, inhibitionis, constitutionis, mandati, concessionis, & voluntatis infringere, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dñicæ millesimo, quadringentesimo, septuagesimo septimo. Octavo Idus Iulij. Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Electionis Magistri D. Alfonso de Cardenas præcipua clausula ad intelligentiam Bulla 1479. script. 1. num. 3. & 1485. script. 1. & de collatione Magisterij canonica in fine de qua in dicto num. 3. auctoritate ordinaria fieri solita, & de iuramento. De quo in Bulla ann.

1428. script. 2. & 1312.

script. 12. n. 13.

1 **C**onoscida cosa sea à todos los que este publico instrumento de aprobacion, eleccion, e confirmacion vieren como en la Villa de

de Azuaga, que es de la Orden de Santiago en la Provincia de Leon, Viernes veinte y ocho dias del mes de Noviembre año del Nacimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo de Mill e quatrocientos e setenta e siete años, estando dentro de la Iglesia de Señor Sant Sebastian de la dicha Villa, los Reverendos Padres D. Juan de Velasco Prior del Monasterio de Santiago de Vclès, e D. Luis de Castro Prior del Monasterio de S. Marcos de Leon de la dicha Orden, e Juan Zapata Comendador de Hornachos, Garcia Oforio Comendador de Villanueva del Cardete, Pero Zapata Comendador de Medina de las Torres, Fernando de la Torre Comendador de Ocaña, Gonçalo Chacon Comendador de Montiel, e Don Jorge Manrique Comendador de Santiago de Montizon, Treces de la dicha Orden, e Don Rodrigo Manrique con poder del Conde de Paredes Trece, e Comendador de Segura de la Sierra, e Diego de Avellaneda, con poder de Diego de Avellaneda su padre Trece, e Comendador de la Presa. E Martin de Tórdesillas Comendador de Ribera, Pedro de Villagran Comendador de las Tiendas de Villa Martin, Pedro de la Tovilla Comendador de Villahermosa, Diego de Alvarado Comendador de Lobon e del Montijo, Johan Oforio Comendador de Dofvarrios, Luis Puertocarrero Comendador de Azuaga, Johan Martinez de Burgos Comendador de la Puebla de Sancho Perez, Don Diego Enriquez Comendador de los Sanctos, Pedro de Ayllon Comendador de Vfrage, Pedro de Ludueña Comendador de Aguilarejo, Gonçalo Mendez Comendador de la Fuente, Pedro de Cabrera Comendador de Benazuza, Johan Guirao Comendador del Monasterio, Diego Mendez Comendador de Almendraejo, Johan Mendez Comendador de la Cuesta, Johan de la Parra Comendador de la Bienvenida, Luis de Valdes Comendador del Hospital de Talavera, Gonçalo de Trejo Comendador de la Hinojosa, Johan de Godoy Comendador de Estepa, Johan Cortes Comendador de Lorqui, Alfonso de Benavente Comendador de Sancta Cruz, Gutierre de Fuenfalida Comendador de Haro, Fernando de Quesada Co-

mendador de Bedmar, Rodrigo de Cardenas Comendador de Valencia e del Ventoso, Pero Zapata Comendador de Montemolin, Alvaro de Alarcon Comendador de Vclès, Garcia Jufré Comendador de Vitoria, e los Comendadores Jorge de Raya, Rodrigo Zeron, Comendador Don Garcia, Diego Enriquez el Mozo, Diego de Vera, Gonçalo Mexia, Gutierre Bravo, Gonçalo Daza, Gonçalo Rodriguez, Alvar Rodriguez Zambrano, Rodrigo Tinoco, Johan Daroche, Gonçalo de Robles, Pedro de la Torre, Pedro de Calatayud, Alvar Gutierrez de Cespedes, Alonso de Badajoz, Fernando de Ribadeneira, Eugenio de Villaguiran, Fernando Poblete, Alonso de Cespedes, Miguel Sanchez de la Plaza, el Comendador Morgaez, Joan Carrillo, Rodrigo de Martiañez, Fernando de Leon, Martin de Guzman, Martin Fernandez, Alonso de Xerez, Mendo Carreño, Pero Gonçalez de Calvente, Pedro Salido, Alonso de Cepeda, Martin Fernandez Faxardo, Garcia Sarmiento, Joan Sarmiento, Fernando de Pavia, e Diego Ramirez, e otros muchos Comendadores Canonigos, e Freires del Abito e profesion de la dicha Orden, en presencia de mi Fernando Oforez, Vicario de las Vicarias de Santa Maria de Tudia e Reyna, e Notario perpetuo de los Actos Capitulares de la dicha Orden, e del Notario Apostolico, e otros que en fin de esta escriptura seran puestos sus nombres; el dicho Reverendo Padre Prior de Vclès dixo: Que dicho señor Rey no puede venir por ciertas graves ocupaciones, por cuya causa ha remitido vna Real carta del tenor siguiente.

2 Don Fernando por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, de Toledo, &c. Protector e Governador de la Orden de la Cavalleria de Santiago, a vos el Reverendo Padre D. Joan de Velasco Prior del Convento de la Villa de Vclès de la dicha Orden en la Provincia de Castilla, del mi Consejo, salud e gracia. Bien sabedes o debedes saber, como al tiempo que vos el dicho Prior con el Comendador Mayor de Castilla e otros Comendadores, Treces, Cavalleros e Freyres de la dicha Orden estavades iunctos en el

dicho Convento de Vclès, queriendo facer eleccion de Maestre; la muy Serenissima Reyna, mi muy cara e amada muger, con acuerdo mio fue à la dicha Villa e Convento à impedir la dicha eleccion, como de fecho la impidiò, por quanto eramos informados que si se ficiera, estaban aparejados muy grandes bollicios e alborotos en nuestros Reynos, de que se esperaba gran deservicio à Dios Nuestro Señor e al Apostol Santiago, e por evitar aquellos, pareciònos ser mayor provecho de la dicha Orden, que por entonces se difriesse la dicha eleccion. E despues de vos el dicho Prior, venido à la Villa de Ocaña con el Comendador Mayor, e Treces, e Comendadores e Cavalleros e Freyres que con vos vinieron continuando el Capitulo, que en el dicho Convento de Vclès teniades, vistas las diferencias que entre algunos Cavalleros de la Orden avia, e los escandalos que estaban aparejados, avidos vuestros tractados e consejo en vuestro Capitulo fuistes de acuerdo de me suplicar, e suplicastès; e pedistes por merced, que Yo tomasse cargo de la proteccion e governacion de la dicha Orden en tanto que los dichos escandalos e bollicios cessaban en estos mis Reynos, señaladamente en la dicha Orden, e me distes vna suplicacion firmada de algunos de los que alli estavades, e sellada con el Sello de vuestro Capitulo, en que suplicavades à nuestro muy Santo Padre, que su Santidad me quiesse encomendar la Administracion de la dicha Orden por termino de seis años. Sobre lo qual entre mi e vosotros fue hecha cierta capitulacion, firmada de mi nombre e de la dicha Reyna mi muger, sellada con nuestro Sello, en los quales capitulos està vno en la forma siguiente.

3. Item, que su Alteza, durante el tiempo de la dicha Administracion, faga celebrar Capitulo General cada año, e presida en el su Alteza, e no pudiendo presidir, que estè en su lugar la persona que segund las Constituciones de la Orden debe estàr; e otrosi en el dicho Capitulo ponga Visitadores que visiten segund Establecimientos de la dicha Orden, e que en el dicho Capitulo procure todas las cosas complideras à la dicha Orden.

4. E porque mi voluntad es que lo que Yo jure, sea cumplido e guardado segund en el dicho capitulo se contiene, e antes de agora quisiera averlo cumplido, salvo por algunas causas que no me han dado lugar de tener el dicho Capitulo, agora he deliberado de lo facer para el Domingo primero del Adviento de Nuestro Señor, que será el Domingo postrimero de Noviembre de este presente año dia de Sant Andrés, para lo qual he mandado dar mis cartas convocatorias para los Priores, Comendadores Mayores, Treces, e otros Comendadores, Cavalleros, e Freires de la dicha Orden en la forma acostumbrada para los semejantes Capítulos, para que todos seades e sean juntos conmigo en la Villa de Azuaga de la dicha Orden, dos dias antes del dicho dia assignado, para que alli juntamente todos entendamos en la reformation e utilidad de la dicha Orden, &c. E por quanto Yo estò ocupado en estas partes del Andalucia en cosas mucho complideras à servicio de Dios nuestro Señor e sosiego de mis Reynos, no soy cierto, si podrè ser presente en el dicho Capitulo, e no pudiendo Yo presidir, segund las dichas Constituciones de la Orden, deveis estàr en mi lugar vos el dicho Don Juan de Velasco Prior de Vclès. E confiando de la su suficiencia, fidelidad e conciencia de vos el dicho Prior, &c. Dada en la muy Noble e muy Leal Ciudad de Sevilla à veinte y vn dias del mes de Noviembre de 1477. años. Yo el Rey. Yo Gaspar Dariño Secretario del Rey nuestro señor, la fice escrevir por su mandado, &c. *Legitur Regis renuntiatio, & proceditur ad electionem Magistri, qua facta de persona D. Alfonsi de Cardenas, & prestita ab eo assensu, prosequitur circa finem, ibi:*

5. E todos assentados e puestos por orden, el dicho Reverendo Padre Prior de Vclès por si e en nombre de todo el Capitulo, e Orden, dixo, que si necessario e complidero le era à su derecho e de la dicha Orden e Dignidad Maestral, que el dicho Reverendo Padre Prior de Vclès por si, e en nombre de toda la Orden e por lo que à ella concierne e atañe recibia, e recibió, e avia, e ovo por Electo, presentado, e proveydo à la dicha Dignidad Maestral.

Maestral al dicho Señor Maestre Don Alfonso de Cardenas, è de nuevo si necessario es, è no en otra manera, le proveia è proveyo, è facia, è fizo titulo, è provision, è colacion, è institucion Canonica, è perpetua de la dicha Dignidad Maestral por tradicion de las Insignias Magistrales, que luego le entregò è diò en sus manos; conviene à saber los Pendones è Sellos con las Armas de la dicha Orden, è vna Espada dorada, è por imposicion de vn Virrey tenegro que puso sobre la Cabeza del dicho Señor Maestre Don Alfonso de Cardenas, del qual recibì luego sobre vna Cruz è libro de Evangelios el juramento; è solemnidad que en tal caso se requiere è disponen la Regla è Establecimientos de la dicha Orden. E fecho el dicho Juramento, &c.

16 E el dicho Señor Maestre pidió à mi el dicho Vicario è Notario perpetuo del dicho Cabildo, è Notarios Apostolicos de iuso escritos, que todo è cada vna cosa è parte dello gelo diefemos por fe, è testimonio firmado è signado en publica forma para guarda de su derecho, è nosotros dimosle ende este que en nuestra presencia passò en los dias, mes, è año susodichos. Testigos el Doctor Anton Rodriguez de Lilio, el Licenciado Pedro de Horozco, el Bachiller Joan Gonzalez Dalanis, è Johan Collado, è Alonso Gonzalez del Toro Clerigo, è Notario Apostolico, è el Bachiller Joan Martinez de Logroño, à ello llamados è rogados.

E yo Fernando Oforez, Vicario de las Vicarias de Tudia è Reyna, Notario perpetuo de los Actos Capitulares, &c. E vò escrita en nueve fojas de Papel Cepti de pliego entero, &c.

E yo Fernando de Moncayo, aliàs de Belmonte, Clerigo de la Dioc. de Cuenca, Notario Apostolico, è Escribano de la Camara del Rey è Reyna nuestros señores, &c. *Concordat prout est in publico instrumento cum...*

Anno 1479 Script. I. Bulla ad conferendam Magistratum D. Alfonso de Cardenas, bis electo; inhibita electoribus Tredecim ante Magist. Pacheco mortem eligendi facultate, num. 2. Et ob hoc dicitur adhuc vacare, num. 4. Et confertur, num. 5. Cum facultate gubernandi in spiritualibus & temporalibus more solito, & executores iudices deputantur, n. 7. As provisiones de nonnullis Præceptorij excipiuntur, num. 11.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Alfonso de Cardenas, Magistro Militiæ S. Jacobi de Spata salut. & Apost. ben. Dum infra nostræ mentis archæca revolvimus, & diligenti consideratione pensamus operosæ sollicitudinis studia, continuatoseque labores, quæ dilecti filij Præceptores, Milites, & Fratres Militiæ S. Jacobi de Spata in Castellæ & Legionis Regnis pro Divini Nominis glória, & Fidei Catholicæ exaltatione, contra Sarracenos Crucis Christi inimicos cum proprij effusione cruoris intrepide pugnando, & morti se exponere non formidando retroactis temporibus pertulerunt, & continue perfecte non cessant, digne ducimur ad ea libenter intendere, per quæ ipsa Militia vtilis nostræ provisionis ope ab his, quæ ex ipsius Magistratus longa vacatione provenire possent, incommodis valeat relevari.

2 Dudum siquidem quondam Joanne Pacheco Magistro dictæ Militiæ regimini eiusdem Militiæ præfidente, Nos cupientes eidem Militiæ, cum illius Magistratus vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam vtilem & idoneam præfidere personam, provisionem ipsius Magistratus nostræ & dictæ Sedis dispositioni duximus ea vice specialiter reservandam, districtius inhibendo sub certis tunc expressis penis univrsis Præceptoribus & Fratibus dictæ Militiæ, ne in eventum vacationis huiusmodi ad electionem futuri Magistri dictæ Militiæ procederent, necnon quibuscumque alijs, ne, etiam prætextu quarumcumque facultatum ac similium, & aliarum, quarumcumque litterarum reservationem eis.

Nobis & Sede prædicta quomodolibet concessarum, ne de illo contra reservationem prædictam disponere seu alias se intromittere quoquomodo præsumerent, ad decernendo ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate sciens, vel ignoranter contingeret attemptari.

3. Et deinde Magistratu prædicto per obitum dicti Ioannis, qui extra Romanam Curiam debitum persolvit, vacante, sicut accepimus, dilecti filij nonnulli ex Tredecim Electoribus Conventus dictæ Militiæ, ad quos, cessantibus reservationibus Apostolicis, electio Magistri dictæ Militiæ, dum Magistratus prædictus pro tempore vacat, de antiqua, & approbata, hætenusque pacifice observata consuetudine pertinet, reservationis & decreti prædictorum etiam non ignari, vocatis omnibus, qui voluerunt, potuerunt, & debuerunt electioni huiusmodi commodè interesse, convenientes in vnum primo in Oppido del Erena Camera Magistratus, & deinde in Azuaga Præceptoris dicti Ordinis in Legionis Provincia diebus & terminis ad eligendum præfixis, & subrogatis loco illorum ex eisdem Tredecim Electoribus, qui vocati in dictis locis del Erena & de Azuaga non compatuerant, ut est moris, te in eorum & dictæ Militiæ Magistrum, quamvis de facto, iteratis vicibus & diversis temporibus successivè elegerunt, tuque electionibus huiusmodi illarum tibi præsentatis successivè decretis consentiens, primam per S. Marci Legionensis, & aliam per de Velès Burgensis Dioc. Prioratum dictæ Militiæ Priores (cum confirmatio electionis Magistri dictæ Militiæ pro tempore factæ in Legionis ad S. Marci & in Castellæ Regnorum prædictorum locis ad de Velès Prioratum prædictorum Priores pro tempore existentes ex institutis eiusdem Militiæ & de simili consuetudine pertineat) confirmari obtinuisti Ordinaria auctoritate similiter de facto, ac electionis, & confirmationis prædictarum prætextu regiminis, & administrationis ac bonorum dicti Magistratus possessionem apprehendisti, & ex tunc detinuisti, prout detines etiam de presenti fructus percipiens ex eisdem

4. Cum autem secundum præmissa electiones & confirmationes prædictæ iuribus non subsistant, & dictus Magistratus adhuc, ut præfertur, vacare noscatur, nullusque de illo, præter Nos hac vice disponere poterit, sive possit reservatione & decreto obfistentibus supradictis, Nos sperantes quòd tu, qui, ut etiam accepimus, de Nobili genere procreatus ac carissimo in Christo filio nostro Ferdinando Regi, necnon carissimæ in Christo filiæ nostræ Elisabethæ Regiæ Castellæ, & Legionis Illustribus gratus & acceptus existis, & cui apud Nos de Religionis & exaltationis Fidei Catholicæ zelo, vitæ munditia, honestate morum, & in his quæ ad Militiam ipsam pertinent, singulari circumspectione, aliisque multiplicum virtutum donis, quæ in te propagavit clementia, fide digna testimonia perhibentur, Militiæ & fidei præfatis ad eorundem Sarracenorum infidelium propugnationem, ac alias scies, voles, & poteris esse plurimum fructuosus, teque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti ac alijs Ecclesiasticis sententijs, censuris & penis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon dicti Magistratus qualitates, conditiones, ac fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores cuiusque summæ & quantitatis existant, processuum quoque habitorum contra te & alios quoscumque reservationi & inhibitioni prædictis contrascentes per quoscumque Nuntios, & Commissarios eiusdem Sedis in partibus illis habitorum tenores præsentibus expressis habentes, motu proprio, non ad tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Magistratum prædictum, sive præmissis, sive alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscumque persona, seu per liberam dicti Ioannis vel alicuius alterius de illo in dicta Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico & testibus sponte factam resignationem vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta

Con.

Concilij ad Sedem præfatam legitime devoluta, ipseque Magistratus dispositioni Apostolicæ alias specialiter, vel ex quavis causa generaliter reservatus existat, & super eo inter aliquos lis, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso; pendeat indecisa cum omnibus iuribus & pertinentijs suis Apostolica tibi auctoritate conferimus, de illo etiam providemus, teque eidem Militiæ, & illius Militibus, Præceptoribus, & Fratribus præficiamus in Magistratum.

5 Decernentes omnes & singulas electiones forsitan factas de quibusvis alijs personis cuiuscumque status, gradus, vel conditionis existant, ante vel post factam de persona tua electionem prædictam in Magistros dictæ Militiæ, & quæcumque per illos sic electos, aut alios quocumque, qui pro Magistris dictæ Militiæ post dicti Ioannis obitum se gesserunt, hæcenus gesta & facta, & generaliter quæcumque secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptata forsitan sunt hæcenus, & in posterum contigerit attemptari, utpote contra reservationem & decretum prædicta attemptata, Electorum nomina, & cognomina ac electionum & gestorum ab eis tenores & formas, ac si insererentur præsentibus, etiam pro expressis habendo, irrita & inania, nulliusque roboris vel momenti, ac curam, regimen & administrationem eiusdem Militiæ tibi in spiritualibus per alium more solito assumendum & deputandum exercendis, & temporalibus cum libera facultate, & potestate, Præceptorias, Castra, membra, bona, & iura quæcumque dictæ Militiæ, præsertim ablata, alienata, vel distracta per illos, qui se pro Magistris dictæ Militiæ gesserunt post obitum dicti Ioannis & ipsius Militiæ Præceptores, Milites, & Fratres, & per quoscumque indebite occupata recuperandi, & ad ius & proprietatem dictæ Militiæ reducendi, & de eisdem Præceptorijs, ac membris iuxta eiusdem Militiæ statuta & consuetudines disponendi, receptos in Fratres dictæ Militiæ minus canonice auctoritate eorundem, qui se pro Magistris dictæ Militiæ gesserunt, ut præfertur, post vacationem antedictam extra eandem Militiam ponendi, & ab illis habitum

eiusdem Militiæ auferendi, Præceptores, Milites, & Fratres prædictos ad Provinciales, & Generales Congregationes, conventiones, & Capitula eiusdem Militiæ convocandi, & cum illis cum quibus convenire continget, utpote totam Militiam seu illius Conventum representantes, quæ in eisdem Congregationibus, conventionibus, & Capitulis tractanda, concludenda, reformanda, & ordinanda, ac mandanda venirent, tractandi, concludendi, reformandi, ordinandi, & mandandi, Præceptores, Milites & Fratres prædictos, qui tuis mandatis salubribus absque legitima causa non paruerint, officijs, administrationibus, Præceptorijs, & bonis, quæ tunc eos obtinere contigerit, & habitu eiusdem Militiæ perpetuo vel ad tempus privandi, & alijs pœnis ac mulctis, de quibus tibi videbitur, iuxta inobedientiæ & excessuum eorundem exigentiam puniendi, & mulctandi, fructus, redditus, & proventus, responsiones, & iura, ac bona omnia Magistrati prædictæ Militiæ ex die obitus dicti Ioannis per eos debita, vel exacta, necnon quæ ipsius Ioannis fuerunt, & post eius obitum remanserunt, bona à prædictis, qui se pro Magistris dictæ Militiæ gesserunt & quibusvis alijs Præceptoribus, Militibus, & Fratribus eiusdem Militiæ, aliisque personis illa detinentibus, & ad id obligatis, cuiuscumque conditionis fuerint, petendi, exigendi, & recipiendi, & illos, ac alios, quos tu hæcenus habuisti & percépisti, quosque tibi remittimus, largimur, & donamus, in tuos & eiusdem Militiæ vsus utilitatemque convertendi, Castellanos & Custodes Arcium, Castrorum, Fortificationum, & Locorum dictæ Militiæ ad illa tibi consignandum compellendi, ac illos ab eis, si tibi placuerit, amovendi, & alios eorum loco surrogandi, & substituendi totiens quotiens tibi placuerit, & generaliter omnia alia & singula ad Magistratum dictæ Militiæ quomodolibet pertinentia & spectantia, ac quæ Magistri dictæ Militiæ facere, mandare, & ordinare quomodolibet soliti sunt de consuetudine vel de iure, per te vel alium seu alios, quos duxeris deputandos, faciendi, mandandi, reformandique plenarie committentes.

6 Necnon Conventui, Præceptoribus Militibus & Fratribus, Vassallis, & subditis Magistratus, & Militiæ prædictorum districte præcipiendo inungentes, vt tibi dictæ Militiæ verò, & indubitato Magistro pareant, & intendant, ac de debitis per eos Magistratui prædicto & pro tempore existenti Magistro fructibus, redditibus, proventibus, censibus, responsionibus, & iuribus vniuersis respondeant cum effectu.

7 Et nihilominus venerabilibus fratribus Abalensi, & Cordubensi, ac Malaginesi in Civitate Hispalensi commoranti Episcopis per Apostolica scripta moru simili mandamus, quatinus ipsi vel duo aut vnus eorum, per se vel alium seu alios, recepto prius à te nostro & Romanæ Ecclesiæ nomine fidelitatis debitæ iuxta formam præsentibus annotatam, & alio iuxta dictæ Militiæ consuetudinem præstando, solito iuramento, te vel Procuratorem tuum tuo nomine in corporalem possessionem Magistratus iuriumque, & pertinentiarum prædictorum inducant auctoritate nostra, & defendant inductum, amoto exinde quolibet detentore, & faciant te, vel pro te Procuratorem prædictum ad Magistratum huiusmodi, vt est moris, admitti, tibi que à Conventu, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus dictæ Militiæ obedientiam & reverentiam congruentes, necnon ab eiusdem Militiæ Vassallis & subditis consueta seruitia, & iura tibi debita integre exhiberi, ac alias de ipsius Magistratus fructibus, redditibus, proventibus, responsionibus, censibus, iuribus & obventionibus vniuersis tam pro præterito ex die obitus dicti Ioannis, quam pro futuro tempore integrè responderi, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij Sæcularis.

8 Non obstantibus scilicet record. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, &c.

9 Tu verò ex dono tibi traditæ cœlestis gratiæ Militiam prædictam in his, quæ ad Magistratum prædictum pertinent, sic regere studeas scilicet, & prudenter, quod exinde oprati fructus propagationis fidei, & infidelium

propugnationis, ac alij, quos speramus proveniant incessanter, tibi que exinde à Deo perennis vitæ præmium, & à nobis condigna proveniant actio gratiarum.

10 Nos enim omnia & singula, quæ post tuam electionem, & confirmationem prædictas, per te vt Magistrum prædictæ Militiæ, & alios tuo nomine gesta sunt in his, quæ ad Magistratum prædictum pertinere noscuntur, tuque post Dat. præsentium rata & grata habueris, & duxeris in genere aut in specie innovare ex die Dat. eorum volumus & decernimus robur firmitatis obtinuisse, & obtinere, ac debere ab omnibus inviolabiliter observari, suppletes omnes & singulos defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem: reliqua verò per te vel alios gesta, præsertim in Mensæ Magistralis dictæ Militiæ, etiam ex illius bonis Præceptoriam aliquam erigendo, quæ duxeris reprobare, nullius maneant firmitatis.

11 Nostræ tamen intentionis non existit per hoc privilegijs & indultis dictæ Militiæ præsertim super electione Magistri eiusdem in posterum facienda, seu factis per Nos provisionibus dilectis filijs Bartholomeo de Ruzvere nostro secundum carnem nepotij, & Petro de Santillan, ac Didaco etiam de Santillan, necnon Fernando similiter de Santillan, & Petro de Almonate, ac Alfonso de Almonacir de nonnullis Præceptorijs dictæ Militiæ in aliquo derogare, aut tibi circa illas, & concessa personis prædictis, quibus providimus, indulta, exemptiones, & privilegia quæcumque aliquid innovandi, mutandi, vel attemprandi facultatem concedere, immo volumus, vt ea omnia servare tenearis, ita vt si fecus attemprare præsumas, excommunicationis sententiam exinde incurras eo ipso.

12 Forma autem iuramenti fidelitatis, quod præstabis, sequitur, & est talis: Ego Alphonsus de Cardenas Magister Militiæ S. Iacobi de Spata ab hac hora in antea fidelis & obediens ero Beato Petro, Sanctæque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, & Dño nostro Dño Sixto Papæ Quarto, ac eius successoribus canonice intrantibus. Non ero in consilio, consensu, tractatu, vel

facto; ut vitam perdant, aut membrum, seu quod contra alicuius eorum personam vel in ipsorum, aut Ecclesiae eiusdem, sive Sedis Apostolicae auctoritatis, honoris, Privilegiorum, iurium, vel Apostolicorum statutorum, ordinationum, reservationum, dispositionum, seu mandatorum derogationem vel prauiudicium machinationes, aut conspirationes fiant, & quotiens aliquid horum tractari scivero, id pro posse, ne fiat, impediam, & quantoties commode potero eidem Dño nostro vel alteri, per quem ad ipsius notitiam pervenire possit, significabo. Consilium verò, quod mihi per se aut Nuntios, seu litteras credituri sunt, ad eorum damnum me sciente nemini pandam. Ad retinendum Papatum Romanum & Regalia S. Petri contra omnem hominem adiutor eis ero. Auctoritatem, honorem, Privilegia, & iura, quantum in me fuerit, potius augere, & promovere, statutaque, ordinationes, reservationes, dispositiones, & mandata huiusmodi observare, ac eis intendere curabo. Legatos Sedis eiusdem honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adiuvabo. Hæreticos & scismaticos, & qui alicui ex Dño nostro, successoribusque prædictis rebelles fuerint, pro viribus prosequar, & impugnabo. Possessiones vero ad Magistratum meum pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu. Conventus dicti Magistratus, & illius Militiæ inconsulto Romano Pontifice. Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Evangelia.

13 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, collationis, provisionis, præfectionis, constitutionis, remissionis, largitionis, donationis, commissionis, præcepti, iniunctionis, mandati, derogationis, voluntatis, decreti, suppletionis, & voluntatis infringere, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum. Anno Incarnationis Dñicæ, millesimo, quadringentesimo, septuagesimo nono. Sexto Kalendarum Aprilis. Pontific. nostri anno

Octavo. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

*** **

Anno 1480. Script. I.

Bulla, seu responsoria littera Pontificis super quibusdam Magistri supplicationibus per Procuratorem Ordinis expositis.

Dilecto filio Magistro Ordinis S. Iacobi de Spata. Sixtus Papa III. Dilecte fili, salut. & Apost. ben. Intelleximus ea, quæ nomine tuo nobis exposuit dilectus filius Fernandus de Pavia Procurator tuus. Nos & Ordini tuo de Spata, & tibi afficimur, & propterea, quantum cum Deo poterimus, petitionibus tuis annuemus. Hortamur autem, ut in negocijs, & rebus illic nostrum & Apostolicæ Sedis honorem concernentibus velis debitam & solitam tuam devotionem & promptitudinem ostendere, & ea suadere, quæ debita sunt, & secundum Deum, ac huius Sanctæ Sedis honorem. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die XXIII. Novembris, M. CCCC. LXXX. Pontific. nostri anno Decimo. L. Grifus. *Concordat cum originali.*

Anno 1481. Script. I.

Bulla de facultate Magistrorum ad revocandum suæ Mensæ per se omnia bona ab ea separata, etiam si de eis fuerint erecta. Præceptorie auctoritate Capituli, dummodo à Sede Apost. confirmata non sint à tempore D. Alvari de Luna, nec non de medijs Annatis in Comendis vacantibus sub censura Rom. Pontifici reservata. Ac de pluralitate Præceptoriarum deinceps non dispensanda. Vid.

ann. 1514. scrip. 3.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I Dum præclara merita dilectorum filiorum Magistri Militum, & Fratrum Militiæ S. Iacobi de Spata, qui pro tuitione Catholice Fidei eiusque propagatione, atque præsidio contra Christiani nominis inimicos cum proprio effusione cruoris vitæque periculo, dum expedire cognoscunt, intrepide certare non cessant, debita consideratione pensamus, & diligenter attendimus, quantum ex eorum operosis

ministerijs Militans Ecclesia retroactis temporibus suscepit incrementum, ad eorum prosperitatis votivæ successus & commoda libenter intendimus, & quæ in eorum detrimentum emanasse comperimus, summoperè indefessa sollicitudine revocare curamus.

2. Dudum siquidem de Magistratu Militiæ S. Jacobi de Spata tunc certo modo vacante dilecto filio Alfonso de Cardenas Magistro dictæ Militiæ per alias nostras litteras providentes inter alia, omnia, & singula quæ post electionem de eo factam in Magistrum dictæ Militiæ, & obtentam per eum electionis prædictæ confirmationem per ipsum Alfonsom ut Magistrum dictæ Militiæ & alios suo nomine gesta erant in his, quæ ad Magistratum prædictum pertinere dinoscebantur, ipseque Alfonso post Dat. ipsarum litterarum rata & grata haberet, seu in genere aut in specie innovaret ex die Dat. earum volumus & decrevimus firmitatem obtinere, & ab omnibus inviolabiliter observari, supplevimusque omnes & singulos defectus, siqui intervenissent in eisdem, reliqua vero quæ ipse Alfonso rata & grata non haberet, vel non innovaret, ut præferretur, sed reprobarer per se vel alios gesta, præsertim in Mensæ Magistralis dictæ Militiæ præiudicium, etiam ex illius bonis Præceptoriam aliquam erigendo, nullius essent firmitatis, prout in eisdem litteris plenius continetur.

3. Cum autem, sicut accepimus, ex varijs concessionibus fructuum ad Mensam Magistralem pertinentium diversis personis tam Fratibus dictæ Militiæ, quam etiam Laicis factis per Magistros dictæ Militiæ, & alios, qui pro Magistris se gesserunt, Mensa ipsa Magistralis plurimum gravata existat, erectio quoque diversarum Præceptoriarum ab aliquibus temporibus citra de novo erectarum eidem Militiæ plurimum sit damnosa, structuræ quoque, & ædificia Præceptoriarum eiusdem Militiæ causantibus guerris, & sinistris eventibus, ac incuria illas obtinentium, & minime reparantium, ut debebant, ad miserabilem ruinam pro magna parte tendere dinoscantur in eiusdem Militiæ maximum detrimentum; Nos super huiusmodi dictæ Militiæ incommodis quantum cum Deo possumus provide-

re volentes, motu proprio, non ad dicti Alfonso vel alterius pro eo nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, quascumque concessiones fructuum, reddituum & proventuum Mensæ Magistralis quibuscumque personis tam Laicis cuiuscumque status vel conditionis existant, quam etiam dictæ Militiæ Militibus & Fratibus Præceptoriam non carentibus, aut alijs Ecclesiasticis, etiam Religiosis hæctenus qualitercumque per ipsum Alfonsom, & eius Prædecessores dictæ Militiæ Magistros, seu pro Magistris se gerentes factas, quas, ac si singulatim & specificè exprimerentur, volumus pro expressis haberi, quæ in damnum evidens dictæ Mensæ Magistralis factæ sunt, & Apostolicæ auctoritatis munimine, robur, & confirmationem non habuerint, auctoritate Apostolica præsentium tenore ex certa scientia revocamus, cassamus, & annullamus, ac volumus pro infectis haberi, concessaque bona huiusmodi ad ius & proprietatem dictæ Mensæ eisdem motu & scientia ac auctoritate reducimus, necnon dicto Alfonso, & successoribus eius Magistris dictæ Militiæ, ut unversos & singulos fructus, redditus & proventus Mensæ prædictæ & bonorum eius percipere, & levare valeant, concedimus, etiam si aliquæ Præceptorie ex ipsius Mensæ Magistralis bonis, & membris à tempore, quo quondam Alvarus de Luna eiusdem Militiæ Magister extitit citra, etiam de consensu Capituli Generalis dictæ Militiæ erectæ, & creatæ forent, dummodo Apostolica confirmatio desuper minime subsequuta existat, quas volumus pro infectis haberi, cum in ipsius Mensæ Magistralis grave præiudicium emanasse noscatur; concessiones vero fructuum, bonorum, & membrorum dictæ Mensæ factas dictæ Militiæ personis Præceptoriam carentibus, quam primum contigerit, eis de aliqua Præceptoriam provideri, eosque illam pacifice assequi, vel si per eos stare, quominus eam assequerentur, expirare, licereque Alfonso, & pro tempore existenti Magistro prædicto bonorum & membrorum Mensæ eis assignatorum huiusmodi per se vel alium possessionem propria auctoritate apprehen-

hendere, & illorum fructus, redditus & proventus sic concessos & assignatos percipere & levare perinde, ac si concessiones ipsæ minime factæ forent, eisdem motu, scientia & auctoritate decernimus & declaramus, ac erectas à dicto tempore, quo fuit Magister dictæ Militiæ dictus Alvarus de Luna citra, ex bonis dictæ Mensæ Preceptorias, super quibus erectis Apostolicæ confirmationes non emanassent, cedentibus vel decedentibus illarum possessoribus, qui nunc sunt, aut illas aliàs quomodolibet dimittentibus, ex nunc, prout ex tunc eisdem motu scientia & auctoritate penitus & omnino suppressimus & extinguimus, ac bona, & membra ex quibus sic erectæ fuisse noscuntur, ad Mensam redducimus memoratam, liberam Alfonso, & pro tempore existenti Magistro prædicto illa propria auctoritate apprehendendi potestatem concedendo, ita ut quævis earum impetrationes, & provisiones, etiam quæ simili motu fierent per eandem Sedem Apostolicam, præterquam si apud Sedem eandem vacarent, nullius sint momenti.

4 Et ut præfatus Alfonso, & pro tempore existens Magister structurarum Preceptoriarum, & membrorum dictæ Militiæ reparationi opportune consulere valeant, eidem Alfonso & pro tempore existenti Magistro ac Conventui medietatem omnium & singulorum fructuum, reddituum, & proventuum omnium, & singularum Preceptoriarum eiusdem Militiæ, quotienscumque illas vacare contigerit, pro duobus primis annis immediate sequentibus post vacationem huiusmodi dumtaxat computandis, in reparationem structurarum & ædificiorum ipsarum sic vacantium Preceptoriarum converti faciendi, & mandandi motu, scientia, & auctoritate prædictis plenam concedimus facultatem & etiam auctoritatem, omni prorsus facultate sibi adempta huiusmodi fructuum medietatem in aliam causam, quam reparationis huiusmodi convertendi, ita ut si secus egerint excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua absolvi non possint nisi à Romano Pontifice, etiam postquam in prædictam reparationem fructus perceptos, ut præfertur, converterent.

5 Et quia sicut accepimus, nonnulli dictæ Militiæ Milites & Fratres pluralitatem Preceptoriarum eiusdem sibi varijs exquisitis medijs vendicare præsumperunt, & præsumunt in dies proventus, qui pluribus sufficere possent, sibi appropriantes, eisdem motu, scientia, & auctoritate statuimus, quod obtinentes huiusmodi pluralitatem Preceptoriarum absque dispensatione Apostolica teneantur infra duos menses post publicationem præsentium in Capitulo dictæ Militiæ factam, una ex illis retenta, quam maluerint, reliquas unam, vel plures in manibus Magistri præfati coram Notario, & testibus dimittere, & si id non fecerint, illa, quam ultimo affectu fuerint, contenti existentes, reliquam, seu reliquas, quam, seu quas in titulum vel Comendam obtinent, & quas vacare, quarumve Comendas cessare decernimus, dimittere teneantur, decernentes ex nunc neminem duas vel plures Preceptorias dictæ Militiæ, quomodocumque sibi conferantur, obtinere posse. Illi vero cum quibus super retentione plurium Preceptoriarum per Sedem præfatham hactenus extitit dispensatum, illas iuxta dispensationum suarum tenores retinere valeant. Dispensationes autem, quas in posterum etiam motu, & scientia similibus obtineri contigerit, nullius penitus sint roboris, vel momenti, nisi in eis præsentibus litteræ de verbo ad verbum sint insertæ, non autem per clausulas id importantes, & præsentibus fuerit cum huiusmodi insertionem specificè derogatum, liceatque Magistro præfato Preceptorias, quas dimittit, & ob non factam dimissionem huiusmodi vacare contigerit, liberè conferre & disponere de eisdem.

6 Et nihilominus venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Placentino ac Pacensi Episcopis motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præmissa ubi, quando, & quotiens expedire cognoverint, fuerintque desuper legitime requisiti, soleanniter publicantes faciant præmissa omnia per eos, ad quos spectat, firmiter observari. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita committendo. Invocato ad hoc, si opus fuerit.

fuert, auxilio brachij Sæcularis, non obstantibus præmissis, ad constitucionibus & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscumque, seu si alijs quibus communiter vel divisim a Sede prædicta indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

7 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ revocationis, cassationis, annullationis, redditionis, concessionis, constitutionis, declarationis, suppressionis, extinctionis, statuti, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. apud S. Petrum anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo primo. Sextodecimo kalendas Iulij. Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla ad confirmandas alias. De quibus supra, Urbani IV. ann. 1264. script. 1. Innocentij IV. ann. 1250. script. 15. & Martini V. ann. 1428. script. 6.

1 **S**ixtus Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Circumspecta Sedis Apostolicæ providentia pijs quorumlibet, præsertim sub Religionis habitu Dño famulantium personarum votis libenter annuit, & his, quæ ab ea vel alias rite pro illarum pace & tranquillitate fore concessa compèrit, amplioris interdum Apostolici muniminis administrantibus adijcit, ut tanto firmiora persistant, quanto vberiori fuerint suo præsidio consolidata.

2 Dudum liquidem scilicet record. Urbanus Quartus, Innocentius etiam Quartus, & Martinus Quintus Romani Pontifices Prædecessores nostri dilectis filijs Magistro, Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus Militiæ S.

Jacobi de Spata nonnullas immunitates, concessionibus, indulgentias, exemptiones, libertates, & Privilegia concesserunt, prout in diversis eorundem Prædecessorum litteris in quodam publico instrumento transumpti desuper contexto, cuius tenorem in Cancellaria Apostolica diligenter inspici, & præsentibus annotari fecimus, plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte Magistrum ac Priorum, Præceptorum, & Fratrum prædictorum, petitio continebat, ipsi cupiant eorundem prædecessorum litteris & in illis contentis privilegijs, concessionibus, & indulgentiis pro eorum subsistentia firmiori robur nostræ approbationis adijci & alia eis etiam dictæ Militiæ concessa privilegia, immunitates, exemptiones, concessionibus, libertates, & indulta quæcumque laudabilia & honesta, tam per quoscumque Romanos Pontifices, quam per Imperatores, Reges, Reginas, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Communitates, & alios quoscumque perpetuo, vel ad tempus, qualiacumque existant, nostræ confirmationis munimine roborari, fuit propterea pro eorum parte nobis humiliter supplicatum, ut eorundem Urbani, Innocentij, & Martini Prædecessorum prædictorum litteris, & in eis contentis robur nostræ approbationis adijcere, aliaque prædicta Privilegia confirmare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati Urbani, Innocentij, & Martini Prædecessorum prædictorum litteras prædictas, & in eis contenta auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus. Reliqua vero eisdem Militiæ, Magistro, Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus ab alijs concessa privilegia, immunitates, & indulta prædicta tam per Romanos Pontifices, Prædecessores nostros, quam Imperatores, Reges, Reginas, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Communitates, & alios quoscumque, quæ omnia, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, habere volumus pro expressis, dicta auctoritate perpetuo con-

confirmamus, & approbamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, suppletes omnes & singulos defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ prædecessores prædicti in dictis litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Tenor vero instrumenti transumpti prædicti, omiſſis caracteribus & signis Notariorum, sequitur, & est talis.

4 In nomine Domini. Amen. Nos venit vniverſi & ſinguli hoc præſens publicum tranſumptum inſpecturi, viſuri, pariter & audituri, quod Nos Alfonso Gomecij Archiprebyter Oppidi de Escalona Toletanæ Dioc. Vicarius seu Officialis in Curia Archiepiſcopali Toletana ſubrogatus, die Dat. præſentium vidimus, tenuimus, palpavimus, legimus & diligenter inſpeximus quædam litteras Apoſtolicas ſæl. record. Urbani Quarti, Innocentij etiam Quarti, & Martini Quinti Romanorum Pontificum, Magiſtro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata gratioſe conſeſſas, veris bullis plumbeis præfatorum Urbani, Innocentij, & Martini Romanorum Pontificum cum filiſ ſericeis rubei, croceique coloris more Romanæ Curie impendentibus bullatas, ſanas ſiquidem, & integras, non viciatas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorfus vicio & ſuſpitione carentes, vt ex eis apparebat. Quarum tenores ſucceſſive ſequuntur in hæc verba:

5 Urbanus Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, & Epifcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Eccleſiarum Prælatiſ, ad quos litteræ iſtæ pervenerint ſalut. & Apoſt. ben. Paci & quieti Religioſorum virorum Fratrum Ordinis Militiæ S. Iacobi Apoſtolica Nos convenit ſolicitudine providere, & tam ipſos, quàm eorum bona tanto ſolliciti à malignorum incurſibus, & rapinis tenemur protegere, quanto pro fide Chriſtiani nominis ſe diuturnioribus exponant periculis, & adverſus pravas, & exteræ Nationes labores ſubeunt graviores; inde eſt, quod

tam fortes athletas Chriſti in ſuo ſancto propoſito volentes attentius conſovere, ad defenſionem ſui ſolicitudinem veſtram duximus commonendam, vt magis ac magis poſſint ad promovendum propoſitum, quod ſumpſerunt, intendere, cum fuerint ſolicitudine Prælatorum Eccleſiæ à malignantium inquietatione ſecuri, vniverſitatem veſtram ad inſtar ſæl. record. Alexandri Papæ prædeceſſoris noſtri, monemus, atque præcipimus, quatinus ſi quando Clerici, vel Laici Parrochiani veſtri in aliquem prædictorum Fratrum capiendõ vel de ſuis equitaturis deijciendo, aut alias inhoneste tractando violentas manus injiciunt, huiusmodi præſumptores, veritate cognita, ſub lato appellationis obſtaculo, accenſis candelis, dilatione & occasione poſt-poſitis, excommunicatos publice nuntietis, & tandiũ faciatis ſicut excommunicatos arctius evitari, donec paſſo iniuriam congrue ſatiſfaciant, & præ abſolutionis beneficio impetrando Apoſtolicò ſe conſpectui repræſentent. Eos vero qui in prædictos Fratres manus non injiciunt violentas, ſed equitaturas, aut alia eorum bona violentè diripiunt, ſi à vobis commoniti ablata eis reſtituere noluerint, & de illatis iniurijs ſatiſfactionem congruam exhibere, vinculo anathematis aſtringatis, quo ipſos vſque ad dignam ſatiſfactionem teneatis aſtriçtos. Dat. apud Urbem Veterem. XVI. Kalendas Febroarij, Pontif. noſtri anno Secundo.

6 Innocentius Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, dilectis filiis Magiſtro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacob i ſalut. & Apoſt. ben. Solet annuere Sedes Apoſtolicã pijs votis, & honeſtis petentium precibus favorem benivolũ impertiri. Ea propter, dilecti in Dño filij, veſtris iuſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, vt de blado, vino, lana, lignis montaticis, lapidibus, animalibus, & alijs, quæ aliquando pro veſtris vtilibus emere, vel vendere vos contigerit, nulli pedagia, roagia, & gavellas, quæ pro his à ſæcularibus exiguntur, ſolvere teneamini, auctoritate Apoſtolicã tenore præſentium vobis indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſeſſionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem

hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Lugduni. X. kalendas Octobris, Pontif. nostri anno Octavo.

7 Martinus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Magistro & Fratibus Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata salut. & Apost. ben. Gloriosa Religionis vestræ Militia, qua adversus Christi nominis æmulos certando vos & vestra exponitis intrepide, curis indefessis, sinceræque devotionis affectus, quem ad Nos & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, merentur non indigne, ut ea vobis favorabiliter concedamus, per quæ singulis oppressiõibus abiectis corde tranquillo in huiusmodi certaminis ferventiis, & quietius possitis Altissimo militare. Nos igitur ex præmissis, & certis alijs causis animorum nostrum moventibus sceler. record. Lucij Papæ Tertij Prædecessoris nostri vestigijs inhærendo, vestris etiam in hac parte supplicationibus inclinati, vos, vestrique Ordinis professores, Conventus, Monasteria, & Loca cum omnibus personis, membris, rebus, bonis, iuribus, & pertinentijs suis, & quæ vos & quilibet vestrum in præsentiarum possidetis, & possidet, necnon quæ dante Dño in futurum poteritis & poterit adipisci, ab omni iurisdictione, dominio, potestate, visitatione, correctione, & superioritate Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum tam Sæcularium, quàm Regularium quorumcumque usque ad Apostolicæ Sedis beneplacitum auctoritate Apostolica tenore præsentium prorsus eximimus, ac etiam plenarie liberamus, vosque & illa sub Beati Petri & Sedis prædictæ protectione suscipimus, atque nostra, ac exemptos esse volumus & exempta, Nobisque & eidem Sedi immediate subesse. Ita quod huiusmodi durante beneplacito Ordinarij, Iudices, & Superiores prædicti etiam ratione delicti seu contractus, aut rei, de qua agatur, vbi cumque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam in vos vel aliquem vestrum ac Conventus, Monasteria, Loca, personas, membra, res, & bona supradicta possit iurisdictionem, potestatem, dominium, correctionem,

visitationem seu superioritatem quomodolibet exercere; sed dumtaxat coram nobis, & à Sede prædicta Delegatis teneamini & teneantur de iustitia respondere: Bonæ memoriæ Innocentij Papæ Quarti Prædecessoris nostri, & qualibet alia constitutione Apostolica in contrarium edita non obstantibus, decernentes ex nunc omnes & singulos processus, ac excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, quos & quas contra vos, Conventus, Monasteria, Loca, personas & membra huiusmodi haberi contigerit, seu etiam promulgari, irritos & irritas pariter, & inanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exemptionis, liberationis, susceptionis, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Genezan. Fenestrinæ Dioc. Tertio Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno Undecimo.

8 Quibus quidem litteris Apostolicis præinsertis coram nobis per Reverendum Patrem Dñum Joannem de Velasco Priorem Conventus de Velas Ordinis Militiæ prædictorum, Illustrissimorum ac Serenissimorum Ferdinandi Regis, necnon Helisabeth Reginæ Castellæ & Legionis Regnorum Consiliarium perductis, exhibitis & præsentatis ad instantiam & requisitionem eiusdem Dñi Joannis de Velasco Prioris asserentis, se, aliasque diversas personas dicti Ordinis sui præinsertis litteris Apostolicis in diversis mundi partibus in iudicio, & extra vti velle, & debere, timentisque, easdem litteras Apostolicas originales propter earum ad partes & loca prædicta delationes multimodis fortuitis opinatis, & inopinatis casibus, vel aliquo eorum perdit, seu deperire posse, per Notarium Publicum infra scriptum litteras Apostolicas præinsertas, & earum quaslibet transcribi, transumi, exemplari, ac in publicam transumpti, sive transcripti formam redigi fecimus & mandavimus. Decernentes & volentes, ut huic præsentis nostro transumpti sive transcripti publico atque exemplo plena fides deinceps adhibeatur in locis omnibus

& singulis, in quibus fuerit exhibitum, vel ostensum, ipsūque transumptum tam in iudicio, quam extra fidem faciat, & illi stetur, ac si originales litteræ Apostolicæ superius inclusæ & incorporatæ exhiberentur & ostenderentur: quibus omnibus & singulis tamquam rite & legitime factis & celebratis auctoritatem & decretum officij dicti Vicariatus atque Curia: Toletana: prædictæ duximus interponendum, & interposuimus, prout præsentium tenore interponimus. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium præmissorum præsentis litteras, sive præsens publicum instrumentum, huiusmodi nostræ auctoritatis atque decreti interpositionem in se continentem sive continens, exinde fieri, & per Notarium Publicum infra scriptum subscribi & publicari mandavimus, sigillique Venerabilis & circumspecti viri Dni Alfonso Mexia in Decretis Bachalauri, Canonici Sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiæ SS. Iusti, & Pastoris Villæ de Alcalá de Henares dictæ Toletana: Dioc. Vicarij, & Officialis dictæ Curia: Archiepiscopalis Toletana:, in cuius absentia Nos subrogati sumus, iussimus, & fecimus appensione communiri. Datum & actum in Metropolitana Ecclesia Toletana sub anno à Nativitate Dni Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo primo, Indictione quattodecima, die vero decima septima mensis Ianuarij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & Dni Dni Sixti Divina providentia Papæ Quarti anno Decimo, præsentibus ibidem Reverendo in Christo Patre & Dno Dno Petro de Villalobos Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Verisineni, & Venerabilibus viris Dnis Ferdinando Garzæ de Guadalfaiara Regali auctoritate Notario, & Alfonso de Madrid Laicis Civibus Toletanis, testibus ad præmissa vocatis, pariterque rogatis. Et ego Gundisalvus Roderici de Madrid almæ Ecclesiæ Toletana: Porcionarius, publicus Apostolica auctoritate Notarius, quia præinsertarum omnium litterarum Apostolicarum præsentationem, requisitionem, visionem & inspectionem, præsentisque transumpti vna cum eisdem litteris Apostolicis originalibus collationem & auscultationem, necnon auctoritatis

huiusmodi atque decreti interpositionem, cæterisque præmissis omnibus & singulis, dum sicut præmittitur per præfatum Dnum Alfonso Gomecij Archiepresbyterum, Vicarium, & Officialem Toletanum subrogatum prædictum, ac coram eo fierent & dicerentur, vna cum prænotatis testibus interfui, eaque omnia, & singula præmissa sic fieri vidi, audivi, & in notis recepi, idcirco præsens publicum instrumentum per alium fideliter scriptum inde extraxi, confeci, subscripsi, & in hanc publicam formam redegi, signoque & nomine meis solitis & consuetis vna cum dicti Dni Alfonso Gomecij Archiepresbyteri nominis corroboratione ac sigilli prænominati Dni Alfonso Mexia Vicarij Principalis appensione signavi in fidem & testimonium omnium & singulorum præmissorum requisitus & rogatus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, constitutionis, voluntatis, confirmationis, communitationis, & suppletionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dnicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo primo. Sexto kalendas Novembris, Pontif. nostri anno Vndécimo *Concordat prout est in publico transumpto.*

SCRIPT. III.

Bulla conservatoria ad defensionem Ordinis specialiter in præcedentibus Privilegijs Urbani, Innocentij, & Martini.

Sixtus Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Episcopo Patenti, ac dilecto filio Abbati Monasterij S. Mariæ Vallis Ecclesiarum Toletana: Dioc. salut. & Apost. ben.

Hodie litteras, per quas scilicet record. Urbanus Quartus injicientes manus violentas in personas Militiæ S. Iacobi de Spata excommunicationis sententiam incurrere, & Innocentius etiam Quartus personas prædictas ad

solutionem gabellarum, quæ per Laicos exiguntur pro rebus quibusdam, non teneri, ac Martinus Quintus Romani Pontifices prædecessores nostri Militiam præfatam & eius personas, ac bona plena exemptionis libertate potiri successive voluerant, & in illis contentis per alias nostras litteras robur nostræ approbationis adiecimus, & quævis alia Privilegia tam per Sedem Apostolicam, quam alias Militiæ præfatæ, & illius personis concessa confirmavimus, prout in eisdem litteris nostris plenius continetur. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum, si & postquam dictæ litteræ nostræ vobis præsentatæ fuerint, per vos, vel alium, seu alios, nostras, & quarum tenor in illis insertus est prædecessorum prædictorum, litteras prædictas, vbi quando & quotiens expedire cognoveritis, fueritque pro parte dilectorum filiorum Magistri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum dictæ Militiæ desuper legitime requisiti, solemniter publicantes, ac eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciatis Militiam & illius Magistrum, Priores, Præceptores & Fratres Privilegijs, concessionibus, libertatibus, exemptionibus & indultis prædictis pacifice gaudere, non permittentes eos contra illorum tenorem quomodolibet molestari. Non obstantibus omnibus, quæ in dictis litteris nostris volumus non ob stare. Seu si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica Sede indultum existat, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij Secularis. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dniæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo primo, Sexto kalendas Novembris, Pontificatus nostri anno Undecimo.

Concordat cum originali.

SCRIPT. IV.

De Votis S. Iacobi, vulgò Mercedes, vel Celemines, in Marchionatu de Moya; adiuncta quadam sententia Regis Alfonso X. ann. 1260. prolata post expeditam Bullam de convertendo in alios vnus Captivorum mercedem, supra ann. 1250. scrip. 7.

1 Este es traslado de dos mandamientos, el vno del señor Juan Hurtado, y el otro del Bachiller Nuño Gonçalez Corregidor en Moya, firmados de sus nombres segund por ellos parescia, su tenor de los quales es este que se sigue: Mis Renteros, que veis, è tenéis cargo de mis heredades que tengo en termino de Moya, ya sabeis el debate que teniades con el Comendador Juan de la Panda, sobre el Almud de trigo que vos demandaba, lo qual se ha escusado de gelo dar fasta tanto que se sopiesse si tenia justicia, ò no. Y sobre ello yo embie al Prior de Vclès, por quel sabia mucho desto, que tiene el Privilegio dello; è fallòse, quel tenia mucha justicia a ello. Por tanto yo vos mando, que le pagueis todo el pan que le es debido, è pagadgelo en pan, que como quiera que estava protestado lo passado, yo he acabado que lo pagueis en pan, segun antes lo aviades de pagar, è non fagades otra cosa. Fecho veinte e seis dias de Abril, de ochenta è vn años. Juan Hurtado.

2 Yo el Bachiller Nuño Gonçalez, Corregidor de la Villa de Moya en su Marquesado por nuestro señor el Marqués, mando a todos los veznos del Marquesado, que vna Dehesa que tiene el Comendador Juan de la Panda, pertenesciente a su Encomienda, la qual se llama de la Torre Don Alonso, gela guardedes, è fagades guardar, &c. Fecho veinte è quatro dias de Octubre, año de ochenta è vno. Nunius Bachalaurus, P. Rodriguez Escrivano. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

3 Este es traslado de vna carta de Pero Ruiz de Alarcon, firmada de su nombre, segun por ella parescia, su tenor de la qual es este que se sigue: Señor, vi vuestra carta, è yo escrivo:

como vereis, à mi Alcayde de las Veguillas, para que haga pagar à estos Renteros míos esto, señor, que dezis. Pero con todo me hateis grand merced, si fer pudiese, que se dilatasse la paga fasta cogido el pan, porque ellos están muy perdidos. E porque yo hablé con esto no quiero mas alargar. Nuestro Señor vuestra virtuota persona è casa guarde como vos, señor, deseais. De Villeseufa à diez de Março. Vuestro, Pero Ruiz.

4 Fechos è facados estos traslados fueron de las dichas cartas originales en la Villa de Moya à veinte è cinco dias de Octubre, año del Nacimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de Mill è quatrocientos è ochenta è vn años. E yo Pero Rodriguez de Castro Escriuano de Camara del Rey è de la Reyna nuestros señores, è Eteruano Publico de Moya lo escrevi è concertè, è por ende fize aqui mi signo à tal, en testimonio de verdad, Pero Rodriguez. *Consordat prout est in publico. transumpto.*

5 Don Alfonso por la gracia de Dios Rey de Castiella, de Toledo, de Leon, de Galicia, de Sevilla, de Cordova, de Murcia, è de Jaen, al Concejo de Moya, de Villa è de Aldeas salud è gracia. Vos sabedes como el Maestre de Velès se nos querellò muchas vezes que le pagabades mal los Almudes, que diz que solia des dar en tiempo del Rey D. Alonzo nuestro Visavuelo, è del Rey D. Fernando nuestro Padre, è en el nuestro fasta aqui al Hospital que ha la Orden de Velès en Moya para sacar Cativos. E sobre esto los del Pueblo de las Aldeas de vuestra Villa nos embieron decir, que pues non facaban Cativos, que tenedes, que non avedes vos nin ellos porque los dar, è que nos pidien merced, que non quiessemos que los diesedes, è Nos tovimos por bien que los non diesedes fasta que Nos sopiemos mas del fecho, è mandassemos lo que toviesemos por bien. Agora el Maestre vino à Nos è mostrònos sus Previllegios, è vna carta plomada del Rey D. Fernando nuestro Padre, en que mandò que los diesedes así como los dabades en tiempo de su Avuelo. E Nos tenemos por bien, que pues el tal recabdo tiene dende, que dedes estos Almudes al Hospital sobredicho para sacar Cativos

ò para limosna, ò para aquello que ellos entendieren que será servicio de Dios, así como el Rey D. Fernando nuestro Padre mandò, è vos gelos diestes fasta aqui. E non sagades ende al, sinon pesarme yè, è non vos lo consentiamos. Dada en Cordova. El Rey lo mandò, veint è dos dias de Julio. Era de mill è docientos è noventa è ocho años. Yo Johan Matheo la fiz escrevir. *Consordat cum originali.*

SCRIPT. V.

De mantentione possessionis in percipiendis votis ann. 1571. & iterum ann. 1578. quando super proprietate vertebatur causa, quam valde dubiam fecerat alta Compstellana Ecclesia introducta possessio, & generalis circa originem votorum Ordinis obliuio añ. 1171. script. 3.

DON Phelippe por la gracia de Dios Rey de Castilla, &c. A vos Diego Pacheco de Avilès, Juez en el Marquesado de Moya, salud y gracia. Sepades que en la nuestra Corte è Chancilleria ante el Presidente è Oidores de la nuestra Audiencia, que esta è reside en la Ciudad de Granada, Alonso Enrique Procurador en ella de los Hospitales de Cuenca, y Alarcon, se querellò ante Nos de vos el susodicho por vna peticion que presentò, en que dixo, que ya sabiamos la carta executoria que se avia dado de los autos de entretanto à su parte, por los quales en efecto avian sido mandados amparar en la possession que sus partes avian tenido, è renian de cobrar los derechos sobre que era dicho pleyto, los quales hasta agora se avian llevado à pura è debida execucion con efecto, è queriendo sus partes agora cobrar los dichos derechos, aviendo para ello requerido à vos el dicho Juez con la dicha carta executoria, no la aviades querido cumplir y executar, respondiendò à ella ciertas respuestas indebidas è contra derecho, &c. Por lo qual mandamos, que luego como con ella fuerdes requerido por parte de los dichos Hospitales de Cuenca, y Alarcon, veais la dicha carta executoria de entretanto, que de suso se haze mencion, que ante vos ha sido, è será pre-

presentada, que fu Data della es en la dicha Ciudad de Granada à siete dias del mes de Março del año pasado de mil quinientos è setenta è vn años, y la guardeis è cumplais so las penas en ella contenidas, &c. Dada en Granada à doze dias del mes de Abril de mil quinientos è setenta è ocho años. L. D. Vidania Maldonado. Lic. D. Luis de Mercado. Lic. Laguna Chanciller. Lic. Gumiel. Registrada. D. de Torres, sin derechos Hospital.

2 En la Villa de Moya à 28. dias del mes de Abril de 1578. años. Yo Alonso de Yuiesta, Escriuano de su Magestad, y su Notario, y Escriuano publico en todos los sus Reynos, y Señorios, requerido por parte del señor Administrador de los Hospitales del Señor Santiago de la Espada de Cuenca, y Alarcon, notifiqué la Provision Real de esta otra parte contenida, juntamente con la Carta Executoria en ella contenida, en la propria persona del muy Illustre señor Don Diego Pacheco de Aviles, Governador de la dicha Villa de Moya, y su Marquesado, &c. obedecia como en ella se contiene; y en quanto à su cumplimiento dixo, que mandaba, y mandò, que la Carta Executoria del interin, de que en la dicha sobrecarta se haze mención, se cumpla como en ella se contiene; y en su cumplimiento mandò dar sus mandamientos executivos; para que los vezinos de los Lugares de este Marquesado, que estan condenados por la dicha Executoria, paguen la dicha merced en el interin, exceptando la paga del dicho derecho y merced à esta Villa, porque jamás lo pagò de tiempo immemorial à esta parte, como es notorio, y lo firmò de su nombre, testigos D. Fernando Pacheco, y el Bachiller Cavallon vezino de la dicha Villa, y Juan Gonzalez vezino de Villar del Humo. Don Diego Pacheco y Aviles, Alonso de Yuiesta.

SCRIPT. VI.

De secunda sententia in favorem Ordinis aann. 1579. prolata super proprietate Votorum, facta mentione alterius, que tandem revocata. sunt apud Regium Consilium de Mill. y quinientas. Necnon de inscriptione cuiusdam libri de redditibus Hospitalis Toletani de origine Votorum in Transferra, ut in fine huius scripturae.

EN el Pleyto que es entre los Hospitales de Señor Santiago de la Ciudad de Cuenca, y Villa de Alarcon, y Alonso Enrique, y Gregorio de Molina sus Procuradores en su nombre de la vna parte, y los Concejos de Cardenete, Villar de Humo, Martin, Henarejos, Narbonete, Garavalla, Aleaguilla, Talayuelas, Landete, la Guerra, Campillos de la Sierra, Laguna, Zafrilla, Tejadillos, Vallinas, el Cubillo, Salva Cañete, Boniachos, Campillos de Paravientos, Alcalá de Vega, Carboneras, Valdemoro, Valdemorillo, Pajaron, Pajaroncillo, Aldeas de la Villa de Moya; y Alonso del Castillo su Procurador en su nombre de la otra.

Fallamos atentos los nuevos autos, y probanças ante Nos fechas, y presentadas, que la sententia definitiva en el dicho Pleyto pronunciada por algunos de los Oidores de la Audiencia de su Magestad, de que por parte de los dichos Hospitales de Santiago, de Cuenca, y Alarcon fue suplicado; es de emmendar, y para ello la debemos de revosar, y revocamos dandola por ninguna, y de ningun valor, y efecto. Y haziendo justicia declaramos pertenecer al dicho Hospital de la dicha Ciudad de Cuenca la renta, y derechos de las Mercedes de los Celemines, y Almudes que se entiende de cada Labrador que siembra cinco Almudes; que son cinco medias fanegas de qualquier pan, vn Almud de trigo, que son seis celemines en cada vn año. Y condenamos à los dichos Concejos, vezinos, y moradores dellos, que sembraren la dicha cantidad, que siendo requeridos con la carta executoria de su Magestad que desta nuestra sententia se diere, den, y paguen en cada

vn año al dicho Hospital de la Orden de Santiago de la dicha Ciudad de Cuenca, ó à quien su poder oviere el dicho derecho de las Mercedes de los Almudes, y Celemines que es la dicha cantidad. Ecepto los Coronados, y Hidalgos, y Guisados de Cavallo, que declaramos no ser obligados à lo pagar conforme à vna sententia pronunciada por Bartholomè Martinez Arcipreste de Moya, en este pleyto presentada. Y no hazemos condenacion de costas contra ninguna de las partes. Y por esta nuestra sententia definitiva en grado de revista, juzgando ansi, lo pronunciamos, y mandamos. El Licenc. Junco de Posadas, el Lic. Don Luis de Mercado, el Lic. Laguna, el Doct. Marcos Caro, el Lic. Ribadeneyra, el Doct. Valdecañas y Arellano, el Lic. D. Pedro de Castro.

Pronunciòse en Granada en veinte y quatro días del mes de Julio de mil quinientos y setenta y nueve años.

2. *Ex quodam libro Hospitalis Tolentani, qui inter alios de redditibus eiusdem Hospitalis inibi afferatur, ubi de redditu, seu tributo Merced de Amigos vulgariter nuncupato (scilicet Merces Captivorum Amicorum) in hunc modum inscribitur: Don Pedro, segundo de este nombre, Arçobispo de Santiago, con voluntad de sus Canonigos, entre otras cosas que diò al Maestre Don Pedro Fernandez, y à los que fuessen Maestres, y sus Freyles, les diò todos los Votos, que tenia de los Puertos acà enteramente, sin dexar vno ni ninguno, que se dezian: Dones, è Ofrendas, como parece por Privilegio fecho en la Era de mil docientas y nueve, vn dia antes de los Idus de Febrero. De los quales Votos, Dones, Ofrendas, è oblaçiones tiene este Hospital los del Campo de Montiel, conviene à saber, de los Lugares de la Solana, Alhambra, Carrizosa, Torre Juan Abad, Villamanrique, Puebla del Principe, Castellar de la Mata, Membrilla, Villanueva de los Infantes, Fuentlana, Alcubillas, Villahermosa, Montiel, Santa Cruz, Torres, y Cañamares, los quales dichos Votos se dizem de presente: Merced de Amigos, que es cinco Celemines de Trigo en cada año de cada vn vezino de los dichos Lugares, que labrare con vn par,*

asi de Mulas, como de Bueyes, Borricos, Yeguas, y Rocines, y otras alimantias, y dos Celemines y medio de Trigo los que labran con medio par solamente, y cinco maravedis de cada vn vezino de los dichos Lugares que no labrare.

De hac materia vide ann. 1171. script. 3. & 1175. script. 2. & 1180. script. 1. & 1184. script. 3. & 1198. script. 2. & 1220. script. 3. & 1250. script. 7. & 19. & 20.

Anno 1482. Script. I.

Bulla seu Pontificis litteræ Petro Cornejo directæ super negotio nepotis sui Bartholomei Lopez de Rubere, cui contulerat Præceptoriam del Corral; quæ vacasse videtur apud Sedem per obitum ibi D. Emeci Lopez Davalos. Vide ann. 1479. script. i. n. i. i.

Dilecto filio Petro Cornejo Ordinis Minorum, ac Sacræ Theologiæ Professori.

Sixtus Papa IV. dilecte fili, salut. & Apost. ben. Dilectus filius Nobilis vir Bartholomeus Luppis de Ruvere Viani, & Cerveteris Comes, ac noster secundum carnem nepos in nostra Romana Curia litigando contra nonnullos intrusos in quibusdam Præceptorijs Ordinis S. Iacobi de Spata in istis Regionis existentibus, quas sibi certo modo vacantes Apostolica auctoritate contuleramus, rem iudicantem, & litteras executoriales pro se reportavit, ad quas & alia iura sua exequenda te suum Procuratorem constituit. Volumus igitur, & tibi in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, vt procuratorem & executoriales huiusmodi, necnon Brevia, & alias scripturas, quæ ad te mittuntur, prompto animo suscipias, & quibus diriguntur, reddas, illarumque executionem cures, & omnia, quæ circa hæc necessaria, & opportuna erunt agas, & exequaris, eximentes te interea ab omni obedientiæ, & superioritate Prælatorum, seu Superiorum Ordinis tui, in quo ita te gerere studeas, vt de re bene gesta commendationem & gratiam apud Nos & hanc Sanctam Sedem valde reportare. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die XVIII. Decembris. M.CCCC.

CCCC. LXXXII. Pontif. nostri anno
Duodecimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1484. Script. L.

*Bulla commissionis super appellatione ad
Sedem à quadam sententia lata in Consi-
lio Ordinis, & eius revocatione, & itera-
ta appellatione in causa Decimarum inter
Magistram & Comendatorem de Monti-
zon. Aliam appellationem à Regio Ordini-
um Consilio, vid. ann. 1516. script. 1.
De Magacela nullius, vide ann.
1217. script. 2.*

Sixtus Episcopus, servus servorum
Dei, dilectis filiis de Alcantara, &
de Magazela Cauriensis & nullius
Dioec. Prioratum Prioribus, & Alfonso
Garcia del Herena Canonico Pa-
censi salut. & Apost. ben.

1 Humilibus supplicum votis liben-
ter annuimus, eaque favoribus profe-
quimur opportunis. Exhibita siquidem
nobis nuper pro parte dilecti filij Al-
fonsi de Cardenas Magistri Generalis
Militiæ S. Iacobi de Spata petitio con-
tinebat, quod olim quondam Eugenius
de Villaquiran Frater dictæ Militiæ,
dum in humanis ageret, Procurator
causarum Mensæ Magistralis dictæ Mi-
litiæ dilectum filium Ioannem de Frie-
ra Laicum Toletanæ Dioec. curato-
rem, & eo nomine dilecti filij Ludovi-
ci Manrique pro Præceptore Præcepto-
riæ de Montizon Militiæ & Dioec. præ-
dictorum segerentis in minori ætate
constituti, qui nonnullos fructus Deci-
males tunc expressos ex fructibus ex-
crescentibus in termino de la Torre
de Juan Abbad, & loci eremi de San-
cto Iacobo dictæ Dioec. ad Mensam
prædictam legitime spectantes indebi-
tè percipiebat & occupabat super hoc
inter alia petendo, eum dicto nomine
condemnari, & compelli ad restituend-
um quidquid ex fructibus prædictis
Ludovicus seu Ioannes præfati eius
nomine perceperant, & à perceptione
huiusmodi desistendum coram præfato
Magistro eiusque Consiliarijs non ex
de legatione Apostolica traxit in cau-
sam, & iidem Magister, & Consiliarij
in eadem causa rite procedentes diffi-
nitivam, per quam inter alia fructus
Decimales prædictos, & ius illos per-
cipiendi ad dictam Mensam expectare

declararunt, & eidem Ludovico &
Ioanni curatori super illorum percep-
tione perpetuum silentium imposue-
runt, & ad restituendum, quos perce-
perant, condemnarunt, sententiam
promulgarunt, à qua idem curator di-
cto nomine illam iniquam fore falso
asserens, ad Sedem Apostolicam appel-
lavit, & Apostolicas sub certa forma
litteras ad Abbatem Monasterij Beate
Mariæ de Monte Sion extramuros To-
letani, eius proprio nomine non expres-
so, & certos alios eius collegas impe-
travit. Et quia dilectus filius Benedi-
ctus Abbas dicti Monasterij litterarum
earundem prætextu, præfato Magistro
non citato nec vocato saltem legitime,
ex arrupto, & de facto ad aliquos actus
processit, & eidem Magistro, ut instru-
mentum sententiæ per Magistrum
eiusque Consiliarios latæ coram eo-
dem Abbate infra certum terminum
produceret, alias termino ipso elapso
eadem sententia vti minime posset, &
quod dictus Ludovicus fructus Deci-
males prædictos post lapsum dicti ter-
mini libere percipere posset, mandavit
& declaravit, huiusmodique mandati
tenorem postmodum per suas litteras
in certis locis per edictum publicum
affigi, & præfato Magistro, ut præmissa
adimpleret, & certo termino elapso,
ne eundem Ludovicum, quominus
perceptione fructuum huiusmodi li-
bere vti posset, impediret, sub excom-
municationis sententia, quam contra
faciendo ipso facto incurreret, manda-
vit, pro parte dicti Magistri, quam pri-
mum præmissa ad eius notitiam per-
venerunt, sententis, indebite se gravi-
ari, ad Sedem prædictam fuit iteratis
vicibus appellatum, & nobis humiliter
supplicatum, ut appellationum suarum,
ac contra eas attemptatorum, vel in-
novatorum, nullitatisque processus dic-
ti Abbatis, ac negocij principalis cau-
sas aliquibus probis viris in partibus
illis committere dignaremur.

2 Nos igitur huiusmodi supplicatio-
nibus inclinati discretioni vestræ per
Apostolica scripta mandamus, qua-
tinus vos vel duo aut vnus vestrum, vo-
catis Ludovico & curatore præfatis, ac
alijs qui fuerint evocandi, & auditis
hinc inde propositis, etiam de negotio
principali cognoscentes legitime, quod
iustum fuerit, appellatione remota de-

cernatis, facientes, quod decreveritis per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati si se gratia, odio, vel timore subtraxerint censura simili, appellatione cessante, compellatis veritati testimonium perhibere. Non obstantibus, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum ann. Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo, quarto. Duodecimo kalendas Maij Pontif. nostri anno Tertiodecimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla commisionis contra Petrum de Valcazar Comendatorem dictum de Palma super quadam ibi Ordinis hereditate ad mensam spectante. Vid.

ann. 1481. script. 1.

Sextus Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Abbati Monaste-

rij SS. Ascisci & Victoriæ, & Scholasticis, & Roderico Mendez de Morales Canonico Ecclesiæ Cordubensis salut. & Apost. ben.

Conquestus est nobis Alfonso de Cardenas Magister Generalis Militiæ S. Jacobi de Spata, quod Petrus de Valcazar, qui pro Fratre dictæ Militiæ se gerit, super quadam possessione: Heredad de la Orden, nominata in territorio Oppidi de Palma Cordubensis Dioc. consistente ad mensam Magistralem dictæ Militiæ legitime spectante iniuriatur eidem. Ideoque discretioni vestræ, &c. *informa comuni cum clausula: quod si non omnes duo vestrum, &c.*

Dat. Romæ apud S. Petrum ann. Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo, quarto. Quinto kalendas Maij, Pontif.

ficatus nostri anno Tertiodecimo.

INNOCENTIUS PAPA VIII.

electus die 29. Augusti ann. 1484. obiit die 25. Julij ann. 1492.

SCRIPT. III.

Bulla de libertate Ordinis in recipiendo ad habitum & provisionem in Militia iuxta Privilegium Innocentij IV. itaut nihil in Ordine dispensetur, nisi ad instantiam Magistrj. Vide ann. 1247. script. 3. &

1513. script. 1. & 1566.

scrip. 1. circa fin.

INNOCENTIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1. Ex susceptæ servitutis officio ad ea libenter intendimus, per quæ personarum quarumlibet, præsertim pro defensione fidei contra Christi nominis hostes assidue militantium, statui, & indemnitati, sublati quibusvis impedimentis, salubriter valeat provideri.

2. Sane pro parte dilectorum filiorum Magistrj, Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum Militiæ S. Jacobi de Spata nobis nuper exhibita peticio

continebat, quod licet Militia præfata in Hispaniarum Regnis ad Sarracenorum in illis degentium expugnationem, ac Religionis Christianæ defensionem dudum provide fuerit instituta, ac in statutis illius etiam caveri dicitur expresse, quod Magister dictæ Militiæ pro tempore existens neminem in illius Militem & Fratrem professum per se vel per alium quoquo modo recipere possit, nisi quem assumptis secum nonnullis ex Militibus dictæ Militiæ per diligentem informationem ad pugnandum cum eisdem Sarracenis idoneum, & alias certo modo qualificatum repererit, ac fact. record. Innocentius Papa Quartus prædecessor noster eisdem Magistro & Fratribus per suas certi tenoris litteras concesserit, ut ad receptionem alicujus in eadem Militia, seu provisionem de Præceptoris eiusdem per litteras Apostolicas pro tempore impetratas minime tenerentur, nec ad id a quoquam inviti com-

compelli possent, nisi de privilegio & Ordine huiusmodi expressa mentio fieret in eisdem, consueverintque Romani Pontifices, qui ante patris memorie Sixtum Papam Quartum etiam prædecessorem nostrum fuerunt, statuti & privilegijs dictæ Militiæ non derogare, ac dictam Militiam, & personas illius in suis iuribus & privilegijs conservare; quia tamen idem Sixtus prædecessor importunitate petentium, ac venerabilis frater noster Nicolaus Tarvisinus tunc Parentinus Episcopus in partibus illis Apostolicæ Sedis Nuntius nonnullos iuxta statuta prædicta non qualificados in Fratres illius recipi, & habitum iuxta suæ Militiæ consuetudinem eis exhiberi, & de præceptoris eiusdem provideri mandarunt, ac etiam idem Sixtus prædecessor gratias expectativas ad Præceptorias dictæ Militiæ præter solitum concessit, & propterea inter prosequentes huiusmodi Sixti prædecessoris concessiones & gratias ac alios Fratres & Milites dictæ Militiæ lites, discordiæ, & scandala exorta fuerunt, Militia prædicta hætenus occasione dissensionum huiusmodi magna passa fuit damna & incommoda, & maiora patietur in posterum, nisi de remedio provideatur opportuno, in non modicum etiam Fidei Catholicæ, ad cuius defensionem præfati Milites & Fratres litibus, & dissensionibus huiusmodi intenti vacare non possunt, præiudicium & detrimentum.

3 Quare pro parte Magistrorum, Priorum, Præceptorum, Militum & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis & dictæ Militiæ statui in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignamur.

4 Nos igitur, qui Militiam ipsam propter labores continuos, quos Milites & Fratres ipsius in defensionem eiusdem fidei sustinere non cessant, singulari dilectione prosequimur, cupientes eorum iura & privilegia conservari, huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, decernimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Magister, Priores, Præceptores, Milites & Fratres prædicti ad receptionem vel provisionem

alicuius in dicta Militia prætextu litterarum dictæ Sedis vel Legatorum eius minime teneantur, & ad id inviti compelli non possint, quodque statuto, decreto, & ordinationi prædictis per huiusmodi, quæ in litteris Apostolicis apponi consuevit: Aut si Magistro & Fratribus prædictis vel quibusvis alijs communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici suspendi vel excommunicari non possint, quodque de huiusmodi vel alijs beneficijs Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem coniunctim vel separatim spectantibus nulli valeat provideri per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, ac quascumque alias etiam fortiores & efficaciores, ac derogatorias clausulas, numquam censetur derogatum, nisi dum, & quotiens per Nos & pro tempore existentem Romanum Pontificem per trinas diversas litteras eidem Magistro & Fratribus præsentatas cum intervallo duorum mensium inter earum Dat. & præsentationes eis significatum fuerit, intentionis nostræ & eiusdem Romani Pontificis pro tempore existentis esse velle derogare, & non alias nec alio modo.

5 Non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ Prædecessores præfati in singulis eorum desuper confectis litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, decreti, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quadringentesimo, octuagesimo quarto. Quarto Nonas Decembris, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1485. Script. I.

Sententia in favorem Vclensis Prioris super convocacione Tredecim ubicumque obierit Magister, & convocacioni annexis, scilicet presidentia, collatione Magistratus & possessionis prestatione, vt supra anno 1377. script. 2. & ann. 1479. scrip. 1. n. 3.

EN la Noble Cibdat Decija, Jueves catorze dias del mes de Abril, del año del Nascimiento de Nuestro Señor Jesu Christo, de mil è quatrocientos è ochenta è cinco años. Estando el Illustre è muy Magnifico señor Don Alfonso de Cardenas General Maestre de la Orden de la Cavalleria de Santiago assentado con algunos Cavalleros, è Lerrados de su Consejo; dentro en la Iglesia de Sant Gil de la dicha Cibdat; por ante mi el Comendador Johan de la Parra Notario Publico por las Abtoridades Apostolica è Real, è de los testigos de iuso escriptos parecieron ante su Señoria, Garci Ramirez Fleyre, è Bartholome de Morales Clerigos sus Capellanes, Procuradores de los Reverendos señores Piores de Velès, è Sant Marcos de Leon, è cada vno de ellos en nombre de su parte pidieron al dicho señor Maestre, que de, è pronuncie sententia, aquella que fallare por derecho en la causa è pleito que ante su Señoria pende, sobre la convocacion entre los dichos señores Piores. E encontinente el dicho señor Maestre mandò leer por escrito la dicha sententia, la qual estando assentado diò, è pronunciò en presençia de los dichos Procuradores, en la forma siguiente.

2 En el pleito, que pende ante Nos entre partes, es à saber, el Reverendo Padre, nuestro Prior del nuestro Convento de Velès, actor demandante de la vna parte; è de la otra parte reo defendiente el Reverendo Padre, nuestro Prior de Sant Marcos de Leon, diziendo el Prior de Velès, que el, è sus antecessores Piores de Velès, estando, è aviendo estado en pacifica possession, vel casi de convocar para la eleccion de los Maestres, cada è quando contecia aver vacacion de la Dignidad Maestral, que el dicho Prior de Sant

Marcos se avia entremetido à le perturbar è perturbaba en la dicha possession, diziendo, que le pertenecia la dicha convocacion, pidiendo que lo amparassemos en la dicha possession, è condenassemos al dicho Prior de Sant Marcos, è que se desistiesse de la dicha perturbacion, poniendole perpetuo silencio sobre ello. E visto lo respondiò por el dicho Prior de Sant Marcos, diziendo, que el derecho de convocar pertenecia à el, è à los otros Piores de S. Marcos, porque el Priorazgo de S. Marcos fue primero en esta nuestra Orden que no el Priorazgo de Velès, è de mayor prerrogativa; è aunque fuessen iguales, el primero que supiesse la muerte del Maestre, aquel pertenece convocar, mayormente muriendo el Maestre en la Provincia de Leon, è cerca della. E que si el dicho Prior de Velès estava en possession de convocar, que sería quando los Maestres morian en la Provincia de Castilla, è que el estava en la possession de convocar, pues que convocò por fallecimiento del vltimo Maestre quando se hizo nuestra eleccion, è porque por el primero auto se ganò la possession. Visto lo replicado por parte del dicho Prior, diziendo, que los Piores de Sant Marcos en ningun tiempo convocaron ni estuvieron en possession de convocar, è si agora fizieron algun acto de convocacion, que aquello fue en perturbacion de su pacifica possession, segun que esto è otras cosas mas largamente fueron allegadas por ambas las dichas partes, è se contiene en lo proçessado. E vista la pròbança por ambas las dichas partes fecha, è como el dicho actor pidiò ser procedido solamente in possessorio, è no en petitorio. E sobre todo avido nuestro acuerdo è deliberacion: Fallamos, que el dicho nuestro Prior de Velès probò bien è complidamente su intencion, es à saber, el è sus antecessores Piores de Velès, aver estado ab antiquo, y estar en pacifica possession, vel casi de convocar à los Trece Cavalleros Electores para la eleccion de los futuros Maestres, cada è quando contecia vacar la Dignidad Maestral, è damos, è declaramos su intencion por bien probada, è que el dicho nuestro Prior de Sant Marcos no probò su intencion

que el ni sus antecessores esto viessen, ni oviesse estado en possession de convocar, ni oviesse convocado para eleccion de Maestre alguno, salvo agora poco tiempo ha, despues de la muerte del Señor Maestre Don Juan Pacheco, que sancta gloria aya, nuestro antecessor, è damos su intencion del dicho Prior de Sant Marcos por no probada para exclusion de lo perdido por el dicho nuestro Prior de Vclès, por ende que debemos condenar è condenamos al dicho nuestro Prior de Sant Marcos en persona de su Procurador, è al dicho su Procurador en su nombre, à que desista de perturbar, è molestar al dicho nuestro Prior de Vclès en la dicha possession de convocar. E de aqui adelante no se entremeta à lo fazer, antes dexé libremente vsar è gozar al dicho nuestro Prior de Vclès de la dicha su possession vel casi, como falta aqui el, è sus antecessores lo han vsado è vsaron. E en quanto à la propiedat, ò petitorio del derecho de convocar, reservamos su derecho à salvo à cada vna de las partes, para que lo puedan pedir, ò proseguir cada è quando è como entendieren que les cumple, ca nuestra voluntad es determinar, è determinamos solamente sobre la possession, ò Juizio possessorio. E por algunas causas que à ello nos mueven no facemos condenacion de costas, salvo que cada vna de las partes se pare à las que fizo, è por esta nuestra sentencia definitiva asilo mandamos, è pronunciamos en estos escritos, è por ellos.

3. La qual dicha sentencia diò è pronuncio el dicho Señor Maestre en presencia de los dichos Procuradores è la firmò de su nombre. Nos el Maestre. E el dicho Garcí Ramirez Procurador del dicho señor Prior de Vclès, dixo en su nombre que la consentia è consintió, è pedia è pidió signada.

4. E el dicho Bartholomé Morales Procurador del dicho señor Prior de Sant Marcos, dixo en su nombre, que apelaba, è apelò de la dicha sentencia, è que pedia el plazo del derecho para lo dar mas largamente por escrito. Testigos que fueron presentes à todo ello. Rodrigo de Cardenas Comendador de Valencia è del Ventoso, è Pedro Zapata Comendador de Monte-

molín, Treces de la dicha Orden; è el Mariscal Alfonso de Torres Comendador de Viagre, è Diego Lopez de Ayala Comendador de Mora, è Alvar Ruiz de Alarcon, è Lope Alvarez Osorio Comendador del Alameda, è Juan Collado Comendador de Mirabel, è el Lic. Pedro de Horozco Comendador de Villahermosa, è los Licenciados Martin de Ledesma, è Juan de Raja, è el Bachiller Gonçalo Gallego, è el Bachiller Juan Rodriguez de Cañete, è Juan Millán Freires è Capellanes del dicho Señor Maestre. E yo el dicho Comendador Juan de la Parra Notario publico por las dichas auctoridad Apostolica è Real, fui presente en vno con los dichos testigos, quando el dicho Señor Maestre diò è pronuncio esta sentencia è la firmò de su nombre, è à ruego è pedimiento del dicho Garcia Ramirez en nombre del dicho señor Prior de Vclès la fize escrevir, è por ende fize aqui este mio signo à tal, en testimonio de verdad. ✠ Juan de la Parra. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla commissionis in causa exemptionis à solutione subsidij. Vid. ann. 1274. script. 8. & 1288. script. 1. & 1303. script. 1. & 1652. script. 3. & 4. *Adiunctis cuiusdam inhibitionis clausulis,* ann. 1490.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis de Alcantara, & de Magazela Cauriensis, & nullius Dioc. Prioratum Prioribus salut. & Apost. ben.

1. Humilibus supplicum votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Alfonsi de Cardenas Magistri Generalis, & univ. for. Priorum, Prioratum, Præceptorum, Præceptoriarum ac Fratrum Militiæ S. Iacobi de Spata petitio continebat, quod, licet olim Militia prædicta pro tuitione & defensione orthodoxæ fidei, & pugnatione contra Sarracenos eiusdem fidei inimicos fundata, eiusque Milites & Fratres, qui pro fidei huiusmodi defensione continuo contra eosdem Sarracenos pugnare, & sanguinem suum

sum effundere, pluraque loca per eorundem Sarracenos occupata ab eorum manibus recuperare non desistant, ab omni solutione quorumcumque onerum & decimarum, quæ ex quacunque causa etiam in subsidium Sanctæ Cruciatæ à Sede Apostolica personis Ecclesiasticis Castellæ & Legionis Regnorum pro tempore imponuntur, ex Privilegio per Sedem prædictam eidem Militiæ concessio exempti fuerint, tamen dilecti filij Fernandus de Talavera Prior Monasterij B. Mariæ de Prado Oppidi de Valleleti per Priorem soliti gubernari, & Alfonso de Valdivieso Clericus, in Decretis Licentiatum, Palent. & Zamoren. Dioc. & quidam alij ad colligendum Decimas in subsidium S. Cruciatæ per litteras foel. record. Sixti Pap. Quarti prædecessoris nostri in universo Clero dictorum Regnorum impositum deputati prætextu litterarum earundem, per quas dicto Privilegio sufficienter derogatum non erat, certam summam pecuniarum tunc expressam eidem Magistro, Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus, qui à solutione Decimarum huiusmodi, ut præfertur, exempti existunt, ipsis ad hoc non vocatis nec citatis saltem legitime, contra tenorem Privilegij, & exemptionis huiusmodi pro subsidio prædicto perfolvendam imposuerunt, ipsosque, ut summam pecuniarum huiusmodi eis impositam infra certum terminum tunc expressum persolverent, sub excommunicationis & alijs censuris, & pœnis tunc expressis, quas contrafaciendo eos incurrere voluerunt, per suas certi tenoris litteras monuerunt, & mandarunt eisdem.

2 Et quamquam pro parte Magistri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum prædictorum coram eisdem Collectoribus fuerit allegatum, se ad solutionem huiusmodi propter Privilegia prædicta, quæ coram eis exhibere parati existebant, non teneri, & propterea ab eis, ut litteras suas & mandatum huiusmodi revocarent, debita cum instantia petita fuisset, quia tamen iisdem Collectores hoc facere contra iustitiam denegarunt, pro parte Magistri Priorum, Præceptorum & Fratrum prædictorum sentientium exinde indebite se gravari, ad Sedem fuit prædictam appellatum, & deinde no-

bis humiliter supplicatum, ut appellationis, & post, & contra eam forsam attemptatorum & innovatorum, nullitatisque processus, ac negocij principalis huiusmodi causas aliquibus probis viris in partibus illis committere, aliasque in præmissis oportune providere de benignitate Apostolica digneremur.

3 Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel alter vestrum vocatis dictis Collectoribus, & alijs, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis etiam de negotio principali huiusmodi cognoscentes legitime, quod iustum fuerit appellatione remota decidatis facientes quod decreveritis per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Non obstantibus, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo quinto Idibus Maij, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat prout est in publico transcripto exceptis omisis.*

4 Ioannes de Ceretanis Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Nucerinus, vnus ex Reverendis Patribus Dñis Sacri Palacij Apostolici causarum Auditoribus locum tenens, causæque infra scriptæ à Dño nostro Papa Iudex specialiter deputatis vniversis & singulis, &c. per Civitatem & Dioc. Abulensem constitutis, &c. salut. in Dño, &c. *inseruntur quidam libelli seu petitiones pro parte Ordinis super negotio & lite circa subsidium & prope finem quadam petitio sub hac forma.*

Beatissime Pater. Post præinsertam commissionem, & causa seu causis appellationis seu appellationum, de quibus in præinserta commissione mentio habetur, Reverendo Patri Dño Iohanni Episcopo Nucertino præfato commissis, ac citatione cum inhibitione ad partes, illius vigore, decreta, & executioni, ut creditur, demandata, præfatus Prior tunc, nunc vero Episcopus Abulensis Dñs Fernandus de Talavera assertus Executor impositionis Decimæ seu Subsidij pro Guerra contra Sarracenos & infideles Regni Granatenfis, devotos oratores vestros Magistrum, Priores, Præceptores, &c. Militiæ S. Iacobi per suas certi tenoris

prætenſas litteras monuit & requiſiuit, quatinus certam pecuniarum ſummam pro huiusmodi ſubſidio infra certum terminum iamdiu elapſum Scholaſtico Eccleſiæ Tolentanæ, aut Bachallario de Capillas Canonico Cordubeniſi darent, & traderent, &c. præſato Dño Epifcopo Nucertino in toto negotio, ne continentiarum cauſarum dividantur, committere audiendas & ſine debito terminandas, &c. placet.

Proſequitur citatio & inhibitiō contra Collectores ſubſidij, ut per ſe vel Procuratores idoneos compareant in Romana Curia poſt dies ſexaginta à citatione numerandos.

Dat. Romæ apud S. Petrum in Palatio Cauſarum Apoſtolico mane hora Audiendiæ ſub anno à Nativitate Dñi Milieſimo, quādringentefimo, nonageſimo, Indictione octava, die verò Lunæ Viceſima quarta menſis Maij, Pontificatus Domini Innocentij Papæ Octavi anno Sexto.

Anno 1486. Script. I.

Bulla ad trasferendo: Conuentus S. Marci, S. Spiritus, & Sanctæ Eufemie cum inſertione Bullæ Paulinæ anni 1465.

Vid. ann. 1505. ſcrip. 2.

InnoCentius Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, Venerabili fratri Epifcopo Guadixenſi, & dilecto filio Priori Prioratus de Velès Conchenſis Dioc. ſalut. & Apoſt. ben.

1 Ex iniuncto nobis de ſuper Apoſtolice ſervitutis officio ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum & Monafteriorum omnium vtilitates & commoda per noſtræ proviſionis auxilium valeant procurari. Dudum ſiquidem à ſœcl. record. Paulo Papa Secundo prædeceſſore noſtro litteræ emanarunt tenoris ſequentis.

2 Paulus Epifcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum in omnibus iudicijs ſit reſtitutio iuſtitie, & conſcientiæ puritas obſervanda, id multo magis in commiſſionibus alienationum rerum Eccleſiaſticarum convenit obſervari, in quibus de Chriſti patrimonio & diſpenſatione pauperum, non de proprio cuiuſquam peculio agitur aut tractatur. Quapropter oportet, vt in examinan-

dis huiusmodi alienationum cauſis, quæ à Sede Apoſtolica in forma: Si in evidentem vtilitatem cedant, oneratis Eccleſiaſticorum Iudicum conſcientijs, delegantur, nihil favor uſurpet, nihil timor extorqueat, nulla expectatio præmij iuſtitiam conſcientiamque ſubvertat.

3 Monemus igitur, & ſub interminatione Divini Iudicij omnibus Commiſſarijs & Delegatis huiusmodi diſtincte præcipimus, vt caute & diligenter attendant cauſas in litteris Apoſtolicis per ſupplicationes expreſſas, illasque ſolicite examinent, atque diſcutiant, teſtes & probationes ſuper narratorum veritate recipiant, & ſolum Deum præ oculis habentes, omni timore aut favore depoſito, Eccleſiarum indemnitatibus conſulant, nec in læſionem aut detrimentum earum decretum quomodolibet interponant.

4 Siquis autem Commiſſarius, vel Delegatus conſcientiæ ſuæ prodigus in gravamen aut detrimentum Eccleſiæ per gratiam aut timorem vel ſordes alienationi conſenſerit, aut decretum, vel auctoritatem interpoſuerit, inferiorque idem Epifcopo ſententiam excommunicationis incurrat, Epifcopus vero, aut ſuperior ab executione officij per annum noverit ſe ſuſpenſum, ad æſtimationem detrimenti Eccleſiæ illati nihilominus condemnandus, ſciturus, quod ſi ſuſpenſione durante damnabiliter ingeſſerit ſe in divinis, irregularitatis laqueo ſe involvet, à quo non niſi per Summum Pontificem poterit liberari.

5 Is vero, qui dolo vel fraude, aut ſcienter in detrimentum Eccleſiarum alienationem fieri procuraverit, aut per ſordes vel impulſionem alienationis decretum extorſerit, ſimilem ſententiam excommunicationis incurret, à qua non niſi per Romanum Pontificem poſſit abſolvi, ad reſtitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus, quandocumque de præmiſſis conſtiterit, condemnandus. Volumus autem, quod Legati & Commiſſarij prædicti de pœnis conſtitutionis noſtræ ſpecificè moneantur, & in quibuſcumque litteris, & commiſſionibus huiusmodi hoc ſtatutum noſtrum inferatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ monitionis præ-

præcepti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millefimo, quadringentesimo, sexagesimo quinto. Quinto Idus Maij, Pontif. nostri anno Primo.

6 Et deinde pro parte dilecti filij Alfonfi de Cardenas Magistri Militiæ S. Jacobi de Spata nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in dicta Militia est Monasterium S. Marci Legionensis, in cuius Ecclesia corpora Priorum & aliarum Principalium personarum ipsius Militiæ pro tempore decedentium sepeliri consueverunt, & quia tam prædictum, quam Sancti Spiritus Salmant. & Sanctæ Eufemiæ de Cozuelos Palent. Dioc. Sororum dictæ Militiæ Monasteria à corpore principali ipsius Militiæ, ac locis, in quibus Magister dictæ Militiæ pro tempore existens, & prædicti Priores suam residentiam pro maiori parte facere consueverunt, & ubi bona ipsius Militiæ etiam pro maiori parte consistunt, plurimum distant, Priores & aliæ personæ prædictæ in Ecclesia Monasterij S. Marci huiusmodi sepeliri, & tam illud, quam alia Monasteria Sororum huiusmodi propter locorum distantiam per Magistrum & Priores prædictos visitari, illorumque bona defendi, & ædificia reparari commode non possunt, propter quæ in eisdem Monasterijs Regularis observantia, vt decet, minime viget, illorumque fructus & bona per laicales personas indebite occupantur, & propterea Magister, & Priores, ac Maiores Præceptores & alij Fratres dictæ Militiæ in eorum Capitulo Generali concorditer ordinarunt, vt Monasteria prædicta ad alia loca locis alijs eiusdem Militiæ magis propinqua aut in locis dictæ Militiæ transferrentur, dummodo illa sic transferendi licentia per Sedem Apostolicam eis concederetur.

7 Quare pro parte dicti Magistri, nobis fuit humiliter supplicatum, vt sibi S. Marci, & S. Spiritus, ac S. Eufemiæ Monasteria huiusmodi cum omnibus eorum bonis ad alia loca magis utilia transferendi, ac in eisdem locis alia si-

milia Monasteria cum Ecclesijs, campanis, campanilibus, refectorijs, dormitorijs, hortis & alijs officinis necessarijs erigendi, necnon bona prædicta pro alijs bonis eisdem Monasterijs erigendis magis utilibus permutandi, seu illa vendendi, ac ex eorum pretijs alia bona dictis Monasterijs respectivè magis utilia emendi, licentiam concedere, ac alias in præmissis oportune providere de benignitate Apostolica digneremur.

8 Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, ipsumque Magistrum à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium demittat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon bonorum prædictorum qualitates, quantitates, confines & veros valores præsentibus pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus inclinari, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos coniunctim de præmissis omnibus, & singulis ac eorum circumstantijs universis, servata forma præinsertarum litterarum, vos diligenter informetis, & si per informationem huiusmodi translationes, permutationes, seu venditiones huiusmodi, si fiant, in evidentem utilitatem dictorum Monasteriorum cedere repereritis, præfato Magistro, cum consilio tamen Priorum, & Præceptorum Maiorum prædictorum, & Tredecim Electorum dictæ Militiæ, ad aliqua loca magis utilia, & eidem Militiæ magis propinqua, seu in alijs locis eiusdem Militiæ, prout eis videbitur, transferendi, ac inibi alia similia Monasteria cum campanis, campanilibus, refectorijs, dormitorijs, hortis, & alijs officinis necessarijs absque alicuius præiudicio erigendi, illorumque loca, villas, castra, possessiones, fructus, redditus & proventus cum suis oneribus cum quibusvis Præceptoribus dictæ Militiæ, ac alijs personis Ecclesiasticis, vel secularibus, cum quibus dictorum Monasteriorum conditionem efficere poterunt meliorem, pro alijs locis, villis,

possessionibus, & bonis etiam Mensæ Magistralis, eisdem erigendis Monasterijs magis vtilibus permutandi, seu illa vendendi, ac ex eorum pretijs alia bona stabilia pro ipsis erigendis Monasterijs emendi, & si permutationes huiusmodi cum aliquibus Præceptoribus eiusdem Militiæ pro eorum Præceptorijs fieri contigerit, Præceptorias ipsas, si opus fuerit, supprimendi, & in locis dictorum Monasteriorum tunc translatorum alias similes Præceptorias de novo erigendi & construendi, & tam Præceptorijs, quàm Monasterijs erigendis huiusmodi eorum fructus, possessiones, & bona quacumque, prout ad illas, & illa respectively pertinent, applicandi licentiam eadem auctoritate concedatis.

9 Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac statutis, consuetudinibus, &c.

10 Votum autem, quod pretia ex vendendis bonis prædictis provenientia apud aliquam ædem sacram, aut personam fide & facultatibus idoneam interim deponantur in emptio-nem aliorum bonorum stabilium eisdem Monasterijs magis vtilium, & non in alios usus omninò convertenda Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo sexto. Octavo kalendas Augusti. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla Fratibus Militiæ dumtaxat concessa ad testandum de omnibus bonis, nec non dispensationis in nonnullis Regule præceptis. Vid. ann. 1392. scrip. 4. & 1531. scrip. 1. & 2.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Romani Pontificis, in quo divina dispositione potestatis plenitudo consistit, providentia circumspecta statum Religiosarum personarum quarumlibet, præsertim sub Regularibus Militijs pro Fidei Catholicæ defensione continue insudantium, diligenter attendens, illa, quæ eorum ritus & Regularia instituta concernunt, interdum ampliat, mutat, moderatur, & li-

mitat, prout personarum earumdem conditione ac temporum qualitate pensatis, id conspicit in Dño salubriter expedire.

2 Sane dilectus filius Nobilis vir Enecus Lopez de Mendoza Comes de Tendilla pro parte charissimi in Christo filij nostri Fernandi Regis, & charissimæ in Christo filiæ nostræ Elisabethæ Reginæ Castellæ & Legionis Illustrium orator ad Nos destinatus, pro parte dilectorum filiorum Alphonsi de Cardenas Magistri Generalis, ac universorum Præceptorum & Fratrum Militiæ S. Iacobi de Spata nupèr nobis exposuit, quod quilibet Fratrum dictæ Militiæ cum professione emittit, tria vota substantialia, videlicet castitatis conjugalis, obedientiæ Magistro dictæ Militiæ, abique proprio vivere, emittere consuevit, & ex antiqua consuetudine hactenus inviolabiliter observata, Fratres dictæ Militiæ de omnibus bonis suis tam Patrimonialibus, & ratione personarum suarum, quàm ex dicta Militia acquisitis testari, & illa suis filijs, & consanguineis, alijsque personis relinquere, & de illis ad libitum suum disponere consueverunt, licet ex dispensatione Apostolica eis de medietate bonorum mobilium ex dicta Militia acquirentium testandi solum fuerit attributa facultas, dubitantque propterea ipsius Militiæ Regularia instituta transgressos fuisse.

3 Et licet ex dispositione Regulæ dictæ Militiæ illius Fratres nisi certorum tunc expressorum colorum, & sericeas seu deauratas vestes, aut foderaturas pretiosas, ac pelles, seu aurum, vel gemmas, ac alia pretiosa ornamenta deferre non possint, quia tamen plures ex Præceptoribus, & Fratribus prædictis Comites, & Domini temporales, ac Nobiles existunt, & Curiam Regiam sequuntur, itaut iuxta eorum statum, & Nobilitatem eorum & aliorum Fratrum dictæ Militiæ, vestes pretiosas, & alia ornamenta deferre conveniret, ab huiusmodi delatione vestium, & aliorum præmissorum non abstinerunt, nec commode abstinere possunt.

4 Et quamvis Magister, Præceptores, & Fratres prædicti iuxta instituta præfata ieiunare in Adventu Dñi nostri Iesu Christi, & in Quadragesima

incipiendo à die Dominica ante eandem Quadragesimam, prout alij Religiosi incipere consueverunt, ac etiam singulis sextis Ferijs à Festo Dedicationis S. Michaelis de mense Septembris, vsque ad Festum Penthecostes ieiunare teneantur, tamen scilicet record. Martinus Papa Quintus prædecessor noster considerans, quod Fratres prædicti in bellis contra Sarracenos occupabantur, cum eisdem Magistro, Præceptoribus, & Fratribus dispensavit, vt non essent obligati ad observationem aliorum ieiuniorum, quam eorum, ad quæ alij Christi fideles Sæculares de iure obligabantur, à nonnullis hæsitatur, an Magister, Præceptores, & Fratres prædicti, cessantibus dictis bellis, ad observationem aliorum ieiuniorum teneantur.

5 Quare pro parte Magistri, & Præceptorum, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt ipsis à transgressionibus prædictis absolvere, aliasque eis in præmissis oportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati Magistrum, Præceptores, & Fratres prædictos, ac eorum singulos à quibuscumque transgressionibus, quas propterea etiam ob non observationem votorum in eorum professionibus per eos emissorum, & Regularium institutorum dictæ Militiæ incurrerunt, auctoritate Apostolica harum serie absolvimus, & absolutos fore nuntiamus.

6 Et nihilominus eisdem auctoritate, & tenore statuimus & ordinamus, ac eisdem Magistro, Præceptoribus, & Fratribus nunc & pro tempore existentibus, dummodo Fratres ipsi in Sacris Ordinibus constituti non fuerint, nec in Conventibus dictæ Militiæ resideant, concedimus, quod ipsi de omnibus & singulis bonis mobilibus & immobilibus, tam patrimonialibus, & ratione personarum suarum, ac Magistratus, & Præceptoriarum, & bonorum dictæ Militiæ, quam alias quomodocumque per eos licite acquisitis ac acquirendis testari, & filiis, ac parentibus, & consanguineis suis, aliisque personis, quibus voluerint, relinquere, & de illis ad eorum libitum disponere, dummodo ipsi eorumque hæredes ad ea, quæ pro reparatione Do-

morum, possessionum, & bonorum dictæ Militiæ iuxta statuta & stabilimenta illius obligantur facere, teneantur:

7 Quodque Magister, Præceptores, & Fratres dictæ Militiæ, etiam si in dictis bellis occupati non existant, ad observationem aliorum ieiuniorum, quam illorum, ad quæ alij Christi fideles sæculares de iure tenentur, minime teneantur; necnon quod præfatus Alfonsus & pro tempore existens Magister dictæ Militiæ cum quibuscumque Præceptoribus, & Fratribus dictæ Militiæ, vt quæcunque indumenta cuiusvis coloris etiam pretiosa, fericea, & deaurata, ac torques ex auro, annulos, aurum, gemmas, lapides, pretiosas foderaturas, cuiuscumque generis pelles, ac alia pretiosa ornamenta, etiam in equitaturis, prout alij Milites sæculares deferre possunt, & consueverunt, deferre possint, dispensare valeat.

8 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus, privilegijs, indultis, stabilimentis, vsibus, & naturis dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, nuntiationis, statuti, ordinationis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo sexto. Vndecimo Kalendas Septembris, Pontif. nostri anno Secundo.
Concordat cum originali.

SCRIPT. III.

Bulla de facultate Regibus Catholicis concessa ad fundanda Monasteria utriusque sexus in Regno Granatensi & Insulis Canariæ; adiunctis clausulis fundationis Monasterij S. Iacobi de Matre Dei.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam,

Dum

1 Dum ad illam fidei constantiam, & maximæ devotionis affectum, quo carissimus in Christo filius noster Fernandus Rex & carissima in Christo filia nostra Helisabeth Regina Castellæ & Legionis Illustres ad Nos & Romanam Ecclesiam gerunt, diligenter attendimus; & paterna consideratione pensamus, quòd ipsi veluti intrepidi Christi pugiles, & athletæ manu potenti & fortissimo brachio infideles Agarenos Regni Granatæ cum validissimo Exercitu, nullis laboribus, nullisque expensis parcendo, continuò debellant, dignum immopotiùs debitum reputamus, vt eorum votis, in his præsertim quæ Monasteriorum, & Domorum, & aliorum Religiosorum locorum, & divini cultus in illis partibus propagationem concernunt, affectu benivolo concurramus.

2 Sanè cum, sicut ex dilecti filij Nobilis viri Eneci Lopez de Mendoza Comitis de Tendilla pro parte ipsorum Regis & Reginae Capitanei, Oratoris ad Nos destinati relatione intelleximus, Rex & Regina præfati veluti Catholici Principes & Orthodoxæ fidei speciales zelatores, contra infideles prædictos potenti manu pugnando, nonnulla Civitates, Oppida, & Loca dicti Regni à manibus eorundem infidelium eripuerint, & suæ ditioni redderint, sperentque divina opitulante gratia totum Regnum ipsum ab eisdem manibus eripere, & suo Dominio submittere, ac summa devotione desiderent pro divini Nominis exaltatione, & vt divinus cultus in illis partibus vigeat & florescat, in locis à manibus Sarracenorum dicti Regni, & Insulis Canariæ acquisitis & acquirendis aliqua Monasteria, & Domos Religiosorum erigere, seu erigi facere, vt prædicatione & exemplo Religiosorum in eisdem Monasterijs & Domibus existentium Christi fideles, qui reiecto derestabili Mahomeri errore ad Fidem Christi convertuntur, in eadem facile instruantur; Nos eorundem Regis, & Reginae laudabile propositum & sinceram devotionem plurimum in Dño commendantes, eorum in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quòd Rex, & Regina præfati, eorumque

successores dictorum Regnorum Reges in quibusvis Civitatibus Oppidis, locis, & terris Regni Granatæ ac Insulis Canariæ iam acquisitis, & in posterum divino auxilio acquirendis quæcumque Monasteria, & Domos Religiosorum vtriusque sexus quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium ad libitum eorum, prout eis visum fuerit, erigere & instituere, seu erigi, & intitui facere, ac redditus & bona per Regem & Reginam præfatos, eorumque successores eis concedenda, & donanda applicare & assignare, ac Monachos, & Fratres, ac Moniales etiam aliorum Monasteriorum & Domorum iuxta ipsorum Ordinum statuta in eis recipi, & commorari, omniaque alia & singula in præmissis & circa ea necessaria & opportuna facere, exequi & disponere, ac Religiosis vtriusque sexus quorumvis Ordinum Mendicantium, vt loca pro eis sic constituta recipere, & perpetuò inhabitare libere, & licite valeant, super quibus omnibus & singulis Regi & Reginae, eorumque successoribus præfatis plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore concedimus facultatem.

3 Et insuper Religiosis quibuscumque vtriusque sexus quorumvis Ordinum Monasteria, Domos, & loca erigenda prædicta pro tempore habitantibus, vt omnibus & singulis Privilegijs, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, gratijs, & favoribus quibusvis alijs Monasterijs, Domibus, locis, & Religiosis vtriusque sexus eorundem Ordinum per Sedem Apostolicam, vel alias in genere concessis, & concedendis vti & gaudere valeant, concedimus per præsentem. Non obstantibus tam scilicet record. Bonifacij Papæ Octavi prædecessoris nostri prohibente, ne quorumvis Ordinum Mendicantium Fratres in aliqua Civitate, Castro, vel Villa, seu alio loco quocumque habitantes Domos & loca recipere, seu hætenus percepta mutare præsumant absque Sedis Apostolicæ licentia speciali faciente plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, quàm alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus Ordinum ipsorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel

quæ

quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque, iure tamē Parrochialium Ecclesiarum semper salvo.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo sexto. Decimo Kalendas Septembris. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat prout est in publico instrumento.*

5 Don Fernando, è Doña Isabel por la gracia de Dios Rey è Reyna de Castilla, de Leon, de Aragon, &c. de Algecira, de Gibraltar, è de las Islas de Canaria, Condes de Barcelona, &c. Acatando quanto somos obligados à Dios Nuestro Señor por los beneficios que de su piadosa mano avemos recibido, è cada dia rescibimos, especialmente en la conquista deste Reyno de Granada, en que por su soberana bondad nos quiso dár complida victoria, è à la ayuda que por los meritos del Bienaventurado Apostol Señor Santiago, Luz, y Espejo de las Españas, nuestro Patron, è Guiador en ella rescibimos, procuramos, è fecimos que fuessen erigidas Iglesias Cathedrales, è otras, è Monasterios en esta Ciudad è Reyno de Granada, por virtud de la facultad Apostolica que para esto tenemos, fu tenor de la qual es este que se sigue: *Vt supra.*

6 E acordamos agora de fundar, è facer vn Monesterio de Religiosas de la Orden de la Cavalleria del dicho Apostol Santiago, en vnas casas que Nos tenemos al Realejo de esta Ciudad, el qual queremos que se llame: SANTIAGO DE LA MADRE DE DIOS, è que aya en el tres apartamientos, &c. *prosequen las Constituciones, y de ellas fol. 30. B. vna:* E aquel, ò aquellos Freiles, que el dicho Prior de Vclès para ello diputare, è señalar, è no otros, oirán de confesion à las dichas Freilas, è Doncellas, è Dueñas, è Mugeres de todo el dicho Monesterio, &c.

7 Mandamos dár la presente, que fue fecha en la Ciudad de Granada à

veinte è tres dias del mes de Junio, año del Nacimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo de Mill è quinientos è vno. Yo el Rey. Yo la Reyna. Yo Miguel Perez de Almazán Secretario del Rey, è Reyna nuestros señores, &c. Francisco Díaz Chanciller. Registrada Alonso Perez Granatensis. Ferdinandus Tello Licenciatus. Nicolaus Tello Doctor.

SCRIPT. IV.

Bulla dispensationis in nonnullis Regule Præceptis cum facultate corrigendi Regulam in capitulis dispensatis, ut in eorum margine apparet. Vide anni

1428. script. 2. &

1531. script. 1.

Innoentius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Romani Pontificis gratiosa benignitas votis illis libenter annuit, per quæ personarum quarumlibet præsertim sibi & Apostolicæ Sedis devotarum, ac pro Religionis Christianæ & Fidei defensione adversus Infideles continue non sine personarum suarum periculis militantium statui & quieti valeat salubriter provideri.

2 Sane pro parte dilectorum filiorum Alfonso de Cardenas Magistri, & universonum Priorum, Præceptorum, & Fratrum Militiæ S. Iacobi de Spata nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd licet in fundatione & institutione dictæ Militiæ, quæ ad pugnandum contra Sarracenos Christi nominis hostes instituta & fundata fuit, eiusque Regula & stabilimentis desuper editis quàm plura fuerint ordinata, & inter alia circa votum, quod Fratres prædicti de observando castitatem conjugalem emittunt, quòd in certis festivitibus, & earum vigilijs, ac nonnullis alijs diebus ad eorum vxores accedere non possint, ac cum debita attentione certas Dominicam, & alias orationes loco divini Officij sive Divinarum Horarum in certis horis diei dicere, & illas bene pronuntiare, & hora matutina ad Matutinas, sive alias orationes loco earum dicendas surgere, necnon, cum Horas Beatæ Mariæ Virginis in quibuscumque diebus, præterquam in eius festivitibus, & cer-

tos Psalmos in alijs Horis Canonicis audiverint, stando & non sedendo audire, & in principio quarumcumque Horarum, quas ipsi dicunt, præterquam in diebus festivis, flexis genibus unam Orationem Dñicam dicere, & Missam singulis diebus audire, & in tertis diebus plura genera carniū non comedere, & in mensa silentium servare, & lectionem divinarum Scripturarum audire, & certas benedictiones, & orationes dicere teneantur, ac ad plures alias observantias, ceremonias & abstinencias obligentur, & ob illarum non observationem peccatum mortale incurrant, quia tamen Militia prædicta, divina favente clementia plurimum crevit, suntque in ea plures Nobiles, & Magnates, qui ut plurimum in Curijs Regum, & aliorum Dominorum, seu bellis versantur, aut domibus suis cum vxoribus & liberis mortam trahunt, & propterea ceremonias, & observationes huiusmodi commode observare non possunt, & humana fragilitate ducti continè contraveniunt, in quodam Capitulo Generali inter eos celebrato decreverunt unanimi omnium consensu ad evitandum animarum suarum periculum propter peccatum mortale, quod pro qualibet transgressione, ut præfertur, incurrunt, aliquam in præmissis moderationem obtinere.

3 Quare pro parte eorundem Magistri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut super his opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur, Nos igitur, qui animarum periculis, quantum cum Deo possumus, obviamus, & illarum saluti ex paternæ charitatis officio libenter consulimus, præfatos Magistrum, Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum singulos à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, si contigerit Magistrum, Præceptores, & Fratres, qui

nunc sunt, & pro tempore fuerint, ad eorum vxores, prout alij Christi fideles faciunt, accedere, ac Dominicas, & alias orationes, ad quas iuxta dictam Regulam obligantur, quacumque hora dici dicere, ac Missas & alias Horas Canonicas audiendo stare, vel sedere, seu aliquam interpositionem facere, aut non attentè audire, seu illas propter occupationem belli, vel infirmitates, vel alias legitimas occupationes non dicere, vel aliquas earum propter oblivionem omittere, aut lectiones in mensa, & Missam singulis diebus non audire, aut benedictionem mensæ non dicere, & plura genera carniū comedere, & alia prædicta non observare, nihilominus propterea peccatum mortale non incurrant, sed ea tanquam leves culpas eorum Confessoribus confitendo, & pœnitentias per eos sibi iniungendas adimplendo, plenè satisficiant, & satisfecisse censeantur, quodque Magister præfatus de consilio Priorum, & Tredecim Electorum dictæ Militiæ in præmissis, & alijs, in quibus cum Magistro, Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus prædictis per præsentem, & alias nostras litteras dispensavimus, Regulam prædictam iuxta præsentium, & aliarum litterarum prædictarum formam corrigere & emendare liberè, & licitè possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium, statui-mus, decernimus, & ordinamus, ac dicto Magistro Regulam prædictam modo præmissis corrigendi, & emendandi plenam & liberam licentiam concedimus, pariter & facultatem.

4 Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus, stabilimentis, vñibus, & naturis dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, statuti, constitutionis, ordinationis & concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo, qua-

quadringentesimo, octuagesimo sexto,
Primo die Idus Octobris, Pontif. no-
stri anno Tertio. *Concordat cum ori-
ginali.*

Anno 1493. Script. I.

*De Vestuario seu pro vestimentis portione
dari solita Vclens. Canoniceis ab Ordinibus
Magistris, num. 1. à Regibus Catholicis,
ann. 1493. quo D. Alfonsus de Cardenas
obiit die 1. Iulij. num. 2. à Rege Carolo
1516. num. 3. à Rege Philippo II. ann.
1564. & num. 4. à Rege Philippo III.
ann. 1600. vide ann. 1522.
script. 1. circa fi-
nem.*

EL Rey è la Reyna. Soprior
è Freyres del Convento de
la Villa de Vclès, vimos la peticion,
que nos embiastes con estos Freyres
del dicho Convento, è oimos las cosas
que de parte vuestra nos hablaron. Y
en lo que toca al Vestuario que nos em-
biastes suplicar vos mandamos dar,
à Nos place dello, è vos mandamos
librar para ello cient mill maravedis
en los recabdadores de esta Provincia se-
gund veréis. En las otras cosas, en el
Capitulo General quando se celebrare
se verà è proveerà segund cumple à
nuestro servicio è se deba facer de jus-
ticia è con Dios è Orden. De Barce-
lona à XXVI. dias de Agosto de XCIII.
años. Yo el Rey. Yo la Reyna. Por
mandado del Rey è de la Reyna, Juan
de la Parra. *Concordat cum originali.*

2. El Rey. Secretario Juan Lopez
de la Zarraga mi Contador Mayor de
la Orden de Santiago, cuya Adminis-
tracion Yo tengo por auctoridad
Apostolica, sabed que Yo ove escrito
vna mi carta al Reverendissimo Car-
denal de España, que tiene cargo por
poder mio de la governacion de la di-
cha Orden, el tenor de la qual es. este
que se sigue: Reverendissimo en
Christo Padre Cardenal de España, Ar-
cobispo de Toledo, Primado de las
Espanas, Chanciller Mayor de Cas-
tilla, nuestro muy caro, è nuestro muy
amado amigo Señor. Por parte del
Prior è Freyres del Convento de Vclès
nos fue fecha relacion que el Rey è la
Reyna mis señores, que santa gloria
ayan, y los Maestres que han sido de

la dicha Orden acostumbraron, &c. e
por ende muy afectuosamente vos ro-
gamos que si asi es, que los dichos
Rey, è Reyna mis señores, è los Maes-
tres que fueron del dicho Maestradgo
acostumbraron dar, e dieron el dicho
Vestuario al Prior è Freyres del dicho
Convento al tiempo que tomaban pos-
sesion del dicho Maestradgo, proveais
en ello por manera que se les de se-
gund, que en los tiempos passados se
les daba, lo qual en singular gracia re-
cibiremos. De la Villa de Bruselas
XXIV. dias de Julio de quinientos è
diez è seis años. Yo el Rey. Villegas
Secretario. E por quanto por informa-
cion avida en el dicho nuestro Conse-
jo de las Ordenes constò, que los Ca-
tholicos Reyes mis señores Avuelos,
que santa gloria ayan, è los Maestres,
que antes fueron de la dicha Orden
dieron à los dichos Prior è Freyres el
dicho Vestuario, Yo vos mando que
libreis al Reverendo Padre Prior è
Freyres del dicho Convento, ò à quien
su poder oviere, los dichos cient mill
maravedis para el dicho Vestuario,
&c. Fecha en la Villa de Madrid à
XIX. dias del mes de Hebrero año de
mill è quinientos è diez è siete años:
Cardinalis. Por mandado del Rey
nuestro señor è Governador en su
nombre, Pedro de Torres. *Concordat
prout est in publico instrumento exceptis
omissis.*

3. El Rey. Alonso Gonçalez de la
Rua, Cavallero y Fiscal de la Orden
de Santiago, cuya administracion Yo
tengo por auctoridad Apostolica, à cu-
yo cargo està el Oficio de la Contradu-
ria Mayor della, por parte del Prior, y
Freyres del Convento de Vclès se nos
hizo relacion, que por virtud de vna
Bula del Papa Adriano Sexto los Maes-
tres, y Administradores de la dicha
Orden, luego que suceden en la Digni-
dad, son obligados à dar al dicho Prior
y Freyres vn Vestuario, y que assi lo
dieron los señores Reyes Catholi-
cos, y el Emperador, y Rey mi se-
ñor, que ayan gloria, en sus tiempos,
y que despues que Nos sucedimos en
la dicha Administracion no lo aviamos
dado, suplicandonos fuessemos servido
de mandargelo dar, &c. y con acuer-
do del nuestro Consejo de las Ordenes
lo avemos avido por bien, y por esta
nues-

nuestra Cedula os mandamos, que libreis por vna vez cient mill maravedis, &c. Fecha en Barcelona à diez y ocho de Março de mill y quinientos y sesenta y quatro años. Yo el Rey. Por mandado de su Magestad, Juan Vazquez de Salazar. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

4. El Rey. Luis Gaytan de Ayala Cavallero de la Orden de Santiago, del mi Consejo de Hazienda, y mi Contador della, y de la dicha Orden, &c. *ut supra.* He tenido por bien, y tengo, de

dàr esta mi Cedula, por la qual os mandado lo assenteis así en los libros y nominas de la dicha Orden, que de mi tenéis, y libreis al dicho Prior, y Freyles para el dicho Vestuario los dichos cient mill maravedis, en qualesquier rentas de la Mesa Maestral, &c. Fecha en Tordesillas à doce de Julio de mill y seiscientos años. Yo el Rey. Por mandado del Rey nuestro señor, Francisco González de Heredia. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

ALEXANDER PAPA VI.

electus die 11. August. ann. 1492. obiit die 16. Augusti 1503.
& Pius III. ad 18. Octobris anno eodem.

Anno 1496. Script. I.

Bulla ad Ordinem reformandum & eius bona permittenda, aut eorum aliqua, si Generali Capitulo visum fuerit expedire, supprimenda. Vid. ann. 1510. Script. I.

ALEXANDER Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Francisco Archiepiscopo Toletano salut. & Apost. ben.

1. Ad Apostolicæ Dignitatis apicem licet insufficientibus meritis divina dispositione vocati ex susceptæ servitutis officio circa Militarium Ordinum statum in melius dirigendum & reformandum, quantum in Deo possumus, libenter intendere curamus, pro ut rerum & temporum qualitate pensata id in Dño confidimus salubriter expedire.

2. Sane pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Regis, & carissimæ in Christo filię nostræ Elisabethæ Reginae Castellæ & Legionis Illustrium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nonnulla statuta, stabilimenta, & ordinationes Militiæ S. Iacobi de Spata cuius ipsi Rex & Regina Administratores Apostolica auctoritate deputati existunt, adeo obscura sunt, ut ex illis dubia non pauca sæpe numero oriantur, & alia propter tem-

porum varietatem nedum eos fructus, pro quibus ordinata fuerunt, non producant, sed eidem Militiæ & illius portionis plurimum dispendiosa fore noscuntur. Necnon aliqua Conventus, Domus, Prioratus, Præceptoriat, Capellæ & Hospitalia dictæ Militiæ, ipsarumque Domorum Priores, Præceptores & Fratres propter locorum, in quibus consistunt, sterilitatem aut alias incommoditates non parva in dies dispendia patiuntur, & aliquibus maximis superabundantibus redditibus, alijs ex Conventibus, Domibus, Præceptoriat, Ecclesijs, Capellis & Hospitalibus huiusmodi pro earum & eorum necessitatibus eis incumbentibus oneribus perferendis propriæ non superant facultates. Verum si statuta stabilimenta, & ordinationes huiusmodi declararentur, corrigerentur, & reformarentur, & alia eidem Militiæ magis fructuosa & vtilia denuo ederentur, & ordinarentur, ac aliqua ex Conventibus, Domibus, Prioratibus, Præceptoriat, Ecclesijs, Capellis, Hospitalibus & Locis Militiæ huiusmodi supprimerentur, & in alijs Locis & Provincijs accommodis, & ipsi Militiæ vtilioribus denovo erigerentur, & ab aliquibus aliqua membra, Ecclesiæ, seu Beneficia alia Ecclesiastica eis vnita, ac annui redditus dismembrarentur, ac alijs ex Conventibus, Domibus, Prioratibus,

Præ-

Præceptorij, Ecclesijs, Capellis, Hospitalibus, & Locis Militiæ huiusmodi indigentibus perpetuo vniuerentur, annecterentur, incorporarentur, & applicarentur, eorumque bona immobilia pro alijs immobilibus bonis eis vtilioribus permutarentur, aut idoneis personis sub aliquo condecenti annuo censu sive Canone eis respective persolvendo in emphyteosim perpetuum vel ad tempus locarentur, & concederentur, profectò Militiæ, Conventuum, Domorum, Prioratum, Præceptoriarum, Ecclesiarum, Capellarum, Hospitalium & Locorum Militiæ, eorumque Priorum, Præceptorum, & Fratrum prædictorum commoditatibus plurimum consuleretur, & in Conventibus, Prioratibus, Monasterijs, & Hospitalibus prædictis divinus cultus non parvum susciperet incrementum.

3 Quare pro parte eiusdem Regis & Reginæ nobis fuit humilliter supplicatum, vt ea ex statutis, stabilimentis, & ordinationibus huiusmodi, quæ obfcura, declarati & interpretari, & dispendiosa ac minus vtilia fuerint, corrigi, reformari, ac tolli, & abrogari & alia eidem Militiæ vtiliora edi & ordinari, nec non Conventus, Domus, Prioratus, Præceptorias, Ecclesias, Capellas, & Hospitalia in locis incommodis existentia huiusmodi supptimi, & dictæ Militiæ in eis extingui, & alia in alijs Provincijs accomodis, & eidem Militiæ vtilioribus de novo erigi & institui, mandare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, qui dictam Militiam & dilectos filios illius Præceptores, & Fratres etiam propter vberes fructus, quos adversus Sarracenos Christiani nominis hostes, Catholicæ Fidei hætenus produxerunt, in visceribus gerimus charitatis, & divini cultus augmentum nostris præfertim temporibus augeri supremis desideramus affectibus, de prædictis certam notitiam non habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati tuæ, de qua in his & alijs specialem in Dño fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus de præmissis omnibus, & singulis ac eorum circumstantijs vniuersis vnâ cum dilectis filijs Tredecim viris ad guberna-

nationem dictæ Militiæ pro tempore deputatis, ac Prioribus, & Capitulo dictæ Militiæ secundum illius morem celebrando auctoritate nostra diligenter te informes, & si per informationem eandem ita esse repeteris, super quo tuam conscientiam oderamus, de eorum vel maioris partis consilio pariter & assensu omnia & singula Conventus, Domus, Prioratus, Præceptorias, Ecclesias, Capellas, Hospitalia & Loca dictæ Militiæ tam in capitibus, quam in membris, dicta auctoritate nostra reformes, ac statuta, stabilimenta, & ordinationes huiusmodi (substantialibus Regulæ in aliquo non mutatis) declares, & corrigas, ac illa ex eis, quæ dispendiosa & minus vtilia fuerint, vt præfertur, tollas & abroges, & quæcumque alia statuta, stabilimenta, & ordinationes honesta, & à Sacris Canonibus non deviantia, nec non Militiæ & illius Conventibus, Domibus, Prioratibus, Præceptorijs huiusmodi vtilia de novo edas, & adicias, nec non Conventibus, Domibus, Prioratibus, Præceptorijs, Ecclesijs, Capellis, & locis Militiæ in locis incommodis existentibus, & in eis Militiæ huiusmodi suppressis, & extinctis, alia Conventus, Domos, Prioratus, Præceptorias, Ecclesias, Capellas, Hospitalia, & Loca dictæ Militiæ in locis & Provincijs accomodis & eidem Militiæ vtilioribus, sine aliorum præiudicio, & Parrochialium Ecclesiarum, ac quorumcumque aliorum iuribus in omnibus semper salvis, erigas & instituas, eisque sic suppressorum, & extinctorum Conventuum, Domorum, Prioratum, Præceptoriarum, Ecclesiarum, Capellarum, Hospitalium, & locorum huiusmodi fructus, redditus, proventus & bona perpetuo applices, & appropries, & insuper Conventus, Domos, Prioratus, Præceptorias, Ecclesias, Capellas, Beneficia & alia membra & loca quæcumque quibusvis alijs Conventibus, Domibus, Prioratibus, Præceptorijs, Ecclesijs, Capellis, beneficijs & locis dictæ Militiæ redditibus, vt præfertur, abundantibus vnâ, annexa, & incorporata ab eis dependentia ab illis perpetuo dismembres, & separet, ac vniones huiusmodi dissolvat, & illa, etiam si ad ea consueverint per electionem as-

sumi, eisque cura immineat animum, personis idoneis (similiter etiam absque aliorum præiudicio) prædicta auctoritate conferas, & de illis provideas, aut illa alijs Conventibus, Domibus, Prioratibus, Præceptorij, Ecclesijs, Capellis, Beneficijs, Hospitalibus, & locis dictæ Militiæ, ut præmittitur, indigentibus eadem auctoritate etiam perpetuo vnias, annectes, incorpores, applices, & subijcias, ita quod liceat ex tunc illarum, & illorum Prioribus, Præceptoribus, Rectoribus & Gubernatoribus nunc & pro tempore existentibus respectivè viciniorum, annexorum, incorporatorum; & applicatorum Conventuum, Domorum, Prioratum, Præceptoriarum, Ecclesiarum, Capellarum, Beneficiorum, Hospitalium & locorum huiusmodi corporalem possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, ac perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus in suos & proprios respectivè obtentorum, & viciniorum Conventuum, Domorum, Prioratum, Præceptoriarum, Ecclesiarum, Capellarum, Beneficiorum, Hospitalium & locorum prædictorum usus, utilitatemque convertere, Diocesanorum locorum & cuiuslibet alterius licentia super hoc minime requisita.

5 Et nihilominus si (super quorum & Tredecim virorum, Priorum, Præceptorum, & singularum personarum Capituli huiusmodi conscientiam oneramus) permutationes & concessionem prædictas, si fiant, evidentem Conventuum, Domorum, Prioratum, Præceptoriarum, Ecclesiarum, Capellarum, Beneficiorum, & Locorum Militiæ huiusmodi, quorum permutanda & concedenda bona ipsa, similiter utilitatem reddere repereris, illorum & illarum Prioribus, Præceptoribus, Rectoribus, & Gubernatoribus etiam respectivè, eorum Castra, Villas, Loca, possessiones, terras, & alia bona quæcumque personis idoneis, ac quibus Militiæ & illius Conventuum, Domorum, Prioratum, Ecclesiarum, Capellarum, Beneficiorum & Locorum huiusmodi conditionem efficere poterunt meliorem, pro alijs Castris, Villis, Locis, possessionibus, terris, & bonis eis, & dictæ Militiæ utilioribus per-

mutandi, aut sub aliquo annuo censu; five Canone eondecienti eis, eorumque successoribus annis singulis persolvendo eisdem personis pro se, hæredibus, & successoribus respectivè in emphiteosim perpetuum vel ad tempus locandi, & concedendi de consilio & consensu huiusmodi eadem auctoritate licentiam largiaris, aliaque omnia & singula facias, geras, & decernas, quæ singulis præmissis necessaria fuerint quomodolibet, & oportuna; Nos enim ex nunc omnia & singula de consilio & consensu huiusmodi super præmissis, & eorum singulis pro tempore gesta & facta, valida, firma & efficacia esse, & inviolabiliter observari debere auctoritate Apostolica præfata earundem tenore præsentium decrevimus, eisque perpetuæ firmitatis robur ex nunc prout ex tunc, ut præfertur, & è converso adijcimus suppleantes omnes & singulos defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

6 Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, atque nostra, qua volumus, quod perentes beneficia Ecclesiastica alijs vicarij teneantur exprimere verum valorem secundum communem estimationem etiam Beneficij, cui aliud vicarij peteretur, alioquin vicarij non valeret, & semper in vicarij vocarentur quorum interest, statutis quoque, & consuetudinibus, statibilimentis, usibus, & naturis dictæ Militiæ iuramento confirmatis, Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo, Quadringentissimo, Nonagesimo sexto. VII. kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat prout est in publico transumpto.*

Anno 1498. Script. I.

De permutatione Beneficiorum de Mohernando & Robredillo in Toletana Diocesi. Vide ann. 1535. script. I.

FRater Franciscus Ximenez miseracione divina Sanctæ Ecclesiæ Toletanæ Archiepiscopus, Hispaniarum Primas, & Regnorum Castellæ
Ma,

Maior Cancellarius, dilecto nobis in Christo Laurentio Petri Vellon Fratri Religioso Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata salutem & benedictionem. Desideria iusta petentium congruo favore prosequimur, & votis eorum, quæ à rationis tramite non discordant, libenter nos exhibemus propitium atque benignum.

Cum itaque hodie tu Parrochiam Ecclesiam S. Mariæ Loci de Moherrando nostræ Dioc. quam hætenus tenebas & possidebas, & dilectus nobis in Christo Gomecius de Tevar Frater Religiosus dicti Ordinis Parrochiam Ecclesiam S. Mariæ Loci de Robledillo eiusdem nostræ Dioc. quam tenebat, & possidebat, desiderantes, vt afferbatis, adinvicem permutare, in manibus nostris ex causa permutacionis resignaveritis, Nosque resignationes ipsas ex eadem causa duxerimus admittendas, tibi, qui ad prædictam Parrochiam Ecclesiam dicti Loci de Robledillo per potentissimos Dominos nostros Ferdinandum & Elisabeth Regem & Reginam Hispaniarum, & prædicti Ordinis S. Iacobi Apostolica auctoritate perpetuos Administratores Nobis legitime fuisti præsentatus, prout ibi coram Nobis legitimo constitit documento, cum ex antiqua hætenus pacifica & inviolabiliter observata consuetudine Beneficiorum huiusmodi dicti Ordinis in nostra Diocesi consistentium Magistris S. Iacobi pro tempore existentibus pertineat, & expectet præsentatio, prædictam Parrochiam Ecclesiam de Robledillo cum omnibus iuribus & pertinentijs suis auctoritate nostra Ordinaria seu vigore alternative Apostolicæ Nobis concessæ, & prout melius de iure possumus, conferimus & assignamus, necnon de illa providemus te coram nobis personaliter constitutum per Birreti capiti tuo impositionem de eadem investientes, curamque animarum illius Ecclesiæ tibi districtius committentes, recepto tamen primitus à te, & dicto Gomecio compermutanti, quod in huiusmodi compermutatione non intervenit, nec interveniet fraus, dolus, simoniæ labe, seu quævis alia illicita pactio, seu corruptela, corporali iuramento. In cuius rei testimonium præsentibus litteris nostris nomine & sigillo pendenti muni-

tas fieri iuimus & mandavimus. Datis & actis in Oppido nostro Alcalà de Henares, die vicesima secunda mensis Ianuarij, anno à Nativitate Domini millesimo, quadringentesimo, nonagesimo octavo. Fr. Archiepiscopus Toleranus. De mandato Reverendissimi Dñi Archiepiscopi, Petrus de Velasco Secretarius. *Concordat. cum originali.*

Anno 1501. Script. I.

Bulla in favorem Regine Elisabeth Administratricis Ordinis, & vt Rege decedente prosequatur Administratrix, & similiter Rex ea decedente Administrator. Adiamta notificatione in Capitulo de Alcalà facta ann.

1503.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

1 Dum ad illos fidei constantiam & eximia devotionis affectum, quibus carissimus in Christo filius noster Ferdinandus Rex, & carissima in Christo filia nostra Elisabeth Regina Hispaniarum Catholici, Nos & Romanam reverentur Ecclesiam, diligenter attendimus, & paternæ consideratione pensamus, quod illi velut intrepidi Christi pugiles & athletæ semper pro Fidei Catholicæ exaltatione ac Reipublicæ Christianæ adversus infideles, & hoc potissimum tempore opportuno, contra perfidissimos Turcos Christi Nominis accerrimos hostes defensione, ac pro Nobis, & eiusdem Romanæ Ecclesiæ status manutentione, ac conservatione sæpe viribus, nullis laboribus, nullis periculis, nullisve expensis parcendo, ardentè opponuntur, sequè in antea etiam promptius & libentius more Catholicorum Regum, & Principum offerunt esse facturos, digne ducimur non immerito, vt votis eorum illis præsertim, per quæ ipsorum commoditatibus consuli possit, quantum cum Deo possumus, annuamus.

2 Dudum siquidem foel. record. Innocentius Papa Octavus prædecessor noster ex certis tunc expressis causis præfatum Ferdinandum Regem S. Iacobi de Spata, & de Calatrava, ac de Alcantara Militiarum S. Augustini & Cisterciensis Ordinum Magistra-

zum, cum illos per cessum vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem illos tunc obtinentium simul vel successively vacare contingeret, quamdiu vitam duceret in humanis, Administrationem motu proprio sub certis modo & forma tunc expressis per quasdam fecit, constituit & deputavit.

3. Et deinde præfato Innocentio prædecessore, sicut Dño placuit, sublato de medio, Nos ad apicem summi Apostolatus divina favente clementia assumpti præfata Elisabeth Reginam pro sua Reginali bonitate ac summa circumspectione, & erga Nos ac eiusdem Romanæ Ecclesiæ status conservationem & defensionem eximia, ac singulari devotione, etiam quamdiu viveret, eidem Ferdinando Regi in Administratricem vna tecum per alias nostras litteras etiam sub certis modo, & forma tunc expressis adiunximus, illosque ex tunc coniunctim, quoad viverent, dictorum Magistratum Administratores fecimus, constituimus, & deputavimus, sicut idem Innocentius prædecessor modo & forma præmissis adiunxit, fecit, constituit, & deputavit, prout in singulis litteris prædictis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur, haberi volumus pro sufficienter expressis & insertis, plenius continetur.

4. Cum autem, sicut accepimus, Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati litterarum prædictarum vigore Magistratum eorundem tunc certis modis successively vacantium possessionem dudum fuerint assecuti, illosque ex tunc bene, vtiliter, & laudabiliter rexerint, & gubernaverint, prout regunt, & gubernant de præfenti, Nos volentes præfatum Ferdinandum Regem & Elisabeth Reginam, suis tam præclaris erga eandem Rempublicam Christianam, præsertim pro his, quæ continue adversus ipsos perfidissimos Turcos Christianum sanguinem sitientes cum classe eorum potentissima facere non cessant, & in dies magis atque magis pro eorum Regio & Catholico animo, etiam pro nobis & eiusdem Romanæ Ecclesiæ status conservatione, manutentione, ac defensione libenter, vt prædiximus, offerunt esse facturos, meritis exigentibus, favoribus prosequi gratiosus, motu simili

non ad eorum vel alterius pro eis nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia eidem Ferdinando Regi, & Elisabeth Regina, vt administratione prædicta per alterius eorum cessum vel decessum seu quamvis aliam dimissionem cessante, dictisque Magistratibus seu eorum aliquo vel aliquibus sic quovis modo successively vacantibus, liceat alteri eorum soli eorundem Magistratum, vel illius, seu illorum ex eis, cuius vel quorum cessionem tunc fieri, & admitti contingeret, administrationem, quamdiu vixerit, alias in omnibus & per omnia iuxta singularum litterarum prædictarum continentiam & tenorem retinere & continuare perinde, ac si sibi soli tantum dicta administratio concessa fuisset, auctoritate Apostolica tenore præsentium de specialis dono gratiæ indulgemus, cuicumque Archiepiscopo vel Episcopo seu alteri personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ Regnorum & Dominiorum Ferdinandi Regis & Elisabeth Regina prædictorum super hoc per Ferdinandum Regem & Elisabeth Reginam præfatos aut alterum eorum eligendo vel eligendæ harum seriæ committentes, atque mandantes, vt si aliquis eorum in manibus suis administrationem prædictam in totum vel pro parte ad effectum præmissum sponte & libere cedere voluerit, cessionem huiusmodi auctoritate nostra hac vice dumtaxat recipiat, & admittat, eaque recepta, & admissa eadem auctoritate nostra decernat, alterum ex Ferdinando Rege & Elisabeth Regina prædictis, qui non cefferit vel non dimisserit, Administrationem omnium Magistratum prædictorum, vel illorum aut illius, cuius seu quorum cessionem fieri & admitti contigerit, vt præfertur, per se solum, quoad vixerit, vt prius retinere & continuare posse, atque debere.

5. Non obstantibus præmissis ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus, stabilimentis, vrbibus & naturis Militiarum & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis, necnon omnibus illis, quæ

in singulis litteris concessum est non obitare, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, commissionis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo primo. Pridie Idus Iunij. Pontificatus nostri anno Nono. *Concordat prout est in publico instrumento.*

6 En la Villa de Alcalà de Henares, de la Dioc. de Toledo, veinte è ocho dias del mes de Março del año del Nacimiento de Nueſtro Salvador Jesu Christo de mil quinientos è tres años, estando la Reyna nuestra señora, Administradora de la Orden de Santiago por autoridad Apostolica, en el Capitulo particular que su Alteza mandò celebrar, siendo para ello convocados por especial mandato de su Alteza, D. Anton de Ordas Administrador del Convento de Vclès, Don Alvaro de Luna Comendador Mayor de Montalvan, Don Hurtado de Mendoza Adelantado de Cazorla Comendador de Vñagre, Trece. Don Juan Chacon Adelantado de Murcia Comendador de Caravaca, Trece. Don Alfonso Tellez Comendador de Medina de las Torres, Treze. Don Bernaldino de Mendoza Conde de Coruña, Comendador de Mohernando, Garcilaso de la Vega Comendador de Veas, Don Enrique Manrique Comendador de Carrizosa, Don Diego de Cardenas Adelantado de Granada, Comendador de Oreja, Alfonso Oſorio Comendador del Hospital de Toledo, Juan de la Panda Comendador del Hospital de Cuenca, Diego de Torres Comendador de Estremera, Diego Fernandez de Villegas Comendador de Viloría, Rodrigo de Cespedes Comendador del Horcajo, Juan de Velasco Alcayde de las Salinas de Belinchon, Gutierrez de Trejo Comendador de Villamayor, Pedro de Velasco Comendador de la Zarza, Juan Oſorio Comendador de Dobbarrios, el Doctor Nicolàs Tello Comendador de Torres. Don Juan Infante de Granada, Juan Fernandez de

Santa Cruz, Alfonso Durán, Pedro de Ponte, Pedro de Ribera, Don Gonzalo Chacon, Don Lorenzo Xuarez de Mendoza, Don Alvaro de Mendoza, Don Antonio de Mendoza, Don Apóstol, Don Pedro de Acuña, Pedro Zapata, Alonso de Cardenas, Don Pedro Manrique, D. Pedro de Zuñiga, Francisco de Gaona Alcayde de Villanueva de Alcardete, Diego de Aguilera, Juan Rodriguez de Baeza, Juan de la Torre, Martin Cuello, Pedro Oſorio, Juan Chacon, Jayme Boti, N. de Costana, Hernan Perez de Guzmán, el Lic. Diego de Alarcon, Alonso de Cespedes, Pero Hernandez de Busto, Dia Sanchez de Caravajal, Inigo Barahona, N. de Guavara, Juan de Valdivieso, Antonio de Valderravano, N. de Salazar, Pedro de Estopiñan, Leonis Mendez de Sotomayor, è N. Vañuelos, Cavalleros del Avito è profesion de la dicha Orden, ante mi Juan Collado Comendador de Ocaña, Escrivano de Camara de Rey è Reyna nueſtros señores, è Notario especial para los Autos de este Capitulo, &c. Siendo su Alteza sentada, mandò notificar por mi el dicho Notario, que ya sabian como por autoridad de nuestro muy Santo Padre, el Rey nuestro señor, y su Alteza han tenido è tienen la Administracion de la dicha Orden, è de las Ordenes de Calatrava è Alcantara; è que agora su Santidad de su proprio motu, è cierta ciencia diò vnas sus letras en forma de Bulla, cerca de la Administracion de las dichas Ordenes, con vn Sello de plomo pendiente en filis de seda è colores, del tenor è forma siguiente: *Alexander Episcopus, serv. servor. &c. et proxime supra.*

7 E assi leida è notificada la Bulla de suso incorporada les fue dicho è aclarado en suma lo que contiene, es à saber, que nuestro muy Santo Padre manda, que vacando la Administracion de la dicha Orden por cesso ò por decesso del Rey ò de la Reyna nueſtros señores, que en tal caso, el que dellos quedare pueda vsar la Administracion de la dicha Orden. Su Alteza dixo, que teniendo por bien vsar della en el tiempo que menester fuesse, è convenga, desde agora como mejor su Alteza pudo, notificaba è certificò à los dichos Administrador, è Comen-

Ador Mayor, è Treces, è Comendadores, è Cavalleros la voluntad de su Santidad para que como obedientes la cumplan è guarden. E luego el dicho Administrador, è Comendador Mayor è Treces, &c. dixeron que la obedecian, è obedecieron, &c.

8. E luego el dicho Administrador soltó el Capitulo con las Laudes è Orationes acostumbradas; è yo Juan Collado Comendador de Ocaña, Escrivano de la Camara, è Notario susodicho en vno con los dichos Religiosos à todos los autos susodichos presente fuy, è de mandamiento de su Alteza è otorgamiento de los dichos Administrador, Comendadores è Cavalleros este instrumento è autos por otro fize escrevir en tres fojas de papel cepti de pliego entero, è en testimonio de verdad lo signè de mi signo acostumbrado. Johan Collado. *Comordat prout est in publico instrumento exceptis omisissis.*

Anno 1502. Script. I.

Bulla de Prioribus Militiæ, in qua duo, vt infra ann. 1531. script. 2. Qui deinceps triennales sint, & eorum electione per Magistros seu Administratores deinceps confirmanda, saboà in alijs immediata Priorum Romana Sedi subiectione, de quibus vide ann. 1228. script. 2. & 1464. scrip. 2. & seq. sub Dat. die 17. Martij post Capitulum Generale de Ecija habito mense Novemb. anni. 1501. anno ab Incarnatione vt supra 1469 script. 1.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam memoriam.

In suprema Beati Petri Sede, meritis licet insufficientibus, divina dispositione constituti ad ea sollicitudinis nostræ curam libenter adhibemus, per quæ Militiarum & Ordinum omnium felici prospero statui, ac salubri regimini, eorumque personarum animarum salutè consuli possit, & his, quæ propterea providè facta fuisse dicuntur, vt firma perpetuè & illibata permaneant, præcipuè cum id Catholicorum Principum devotio exposcit. Apostolici adijcimus muniminis firmitatem, & alias super hoc opportunè pro-

videmus, prout in Dño conspicimus salubriter expedire.

2. Sane pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Regis & carissimæ in Christo filix nostræ Elisabeth Reginæ Hispaniarum Catholicorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd olim Ferdinandus Rex & Elisabeth Regina præfati, qui Militiæ S. Jacobi de Spata sub Regula S. Augustini Administratores per Sedem Apostolicam deputati existunt, providè attendentes, quòd propter perpetuitatem Priorum dictæ Militiæ, in qua duo dumtaxat, videlicet vnus de Vclès & alius S. Marci Legionensis Domorum seu Conventuum dictæ Militiæ Priores existunt, eorumque incuriam, & minus decens regimen Fratres Clerici dictæ Militiæ illius regularem observantiam minime servabant, & Domorum seu Conventuum huiusmodi Ecclesiæ in earum structuris, & ædificijs maxima dispendia patiebantur, ipsique Fratres per diversa loca vagabantur, & plura alia inconvenientia eidem Militiæ eveniebant, quibus si Priores ipsi triennales forent, opportunè, & salubriter obviaretur, postquam dilectus filius Ferdinandus de Sanctoyo nuper Prior dictæ Domus de Vclès illius Prioratum, quem tunc obtinebat, in manibus certi fratris dictæ Militiæ extra Romanam Curiam sponte & libere resignaverat, & ipse Frater habens ad id à Rege & Regina prædictis specialem per eorum litteras potestatem, illius vigore resignationem huiusmodi extra eandem Curiam duxerat admittebam, de dilecti filij Garciæ Ramirez Prioris prædictæ Domus S. Marci consensu in Generali Capitulo eiusdem Militiæ in Oppido de Ecija Hispanensis Dioc. iuxta ipsius Militiæ morem novissime celebrato cum consilio & assensu Capituli prædictorum inter alia, quantum in eis fuit, statuerunt, & ordinarunt, quòd ex tunc deinceps perpetuis futuris temporibus ad Domorum seu Conventuum huiusmodi Prioratus, ad quos per dilectorum filiorum ipsarum Domorum Conventuum electionem, & Magistrorum seu Administratorum eiusdem Militiæ pro tempore existentium confirmationem Priores perpetui deputari consueverant, per eosdem Conventus

ref.

respectivè personæ idoneæ de Triennio in Triennium, aliis iuxta solitam formam eligerentur, & per Magistros seu Administratores prædictos electiones sic pro tempore factæ confirmarentur; ipsique Priores non perpetui, sed triennes forent, possentque vti Mitra, Rocheto, & alijs insignijs, quibus Priores perpetui dictarum Domorum utebantur; seu vti poterant; prout in litteris ipsorum Regis, & Reginae desuper confectis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus inferrentur, haberi volumus pro sufficienter expressis, pleniùs continetur.

3. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat, præmissa in non parum dictæ Militiæ commodum, ipsorumque Fratrum bonum, & salubre regimen, ac divini cultus augmentum in dictis Ecclesijs cedant, pro parte Regis & Reginae prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut statuto, & ordinationi prædictis, pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adijcere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati statutam & ordinationem huiusmodi, ac prout ea concernunt omnia & singula in dictis litteris contenta, auctoritate Apostolica & certa nostra scientia tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adijcimus, suplentes omnes & singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem. Et nihilominus pro potiori cautela ea omnia & singula de novo statuimus, & ordinamus, & quod quæcumque electiones, confirmationes, collationes, provisiones, & aliæ dispositiones de dictis Prioratibus vel eorum aliquo, etiam cum apud Sedem Apostolicam vacaverint seu vacaverit, etiam per Sedem eandem aliter, quam ut præmittitur, pro tempore factæ nullius roboris vel momenti existant, quodque statuto & ordinationi huiusmodi per quascumque etiam dictæ Sedis litteras in quarumcumque personarum cuiusvis status, dignitatis, gradus, Ordinis, & conditionis extiterint, & ex quibusvis etiam maximis vrgentissimis & excogitabilibus causis, etiam motu

proprio & ex certa scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac sub quibusvis verborum formis & clausulis etiam derogatoriarum, derogatorijs alijsque fortioribus; efficacioribus, & insolitis, irritantibusque decretis concessis & pro tempore concedendis, etiam si in eis præsentium litterarum tenor de verbo ad verbum insertus foret, seu pro expresso haberetur, derogari nullomodo possit, nec derogatum esse aliquatenus censeatur, decernimus.

5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutisqueque, consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis Domorum seu Conventuum, & Militiæ huiusmodi iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque & indultis, ac litteris Apostolicis Domibus, & Conventibus prædictis, ipsarumque Domorum pro tempore existentium Prioribus etiam motu, & scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine similibus & sub quibusvis verborum formis, & irritantibus decretis ac præmissis, & alijs quantumcumque fortissimis & efficacissimis clausulis nunc & pro tempore concessis, quibus omnibus, etiam si per illa, vel alias Priores, & Conventus ac Prioratus & Domus prædicti & eorum singuli ab omni superioritate, & iurisdictione Magistrorum & Administratorum prædictorum exempti & liberati, ac Sedi præfatæ immediate subiecti sint, seu esse videantur, & in eis contineatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modo & forma derogari possit, & pro eorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua ac de verbo ad verbum; non autem per generales clausulas id importantes mentio seu quævis alia expresse habenda foret, eorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inferrentur, pro sufficienter expressis habentes, quoad præmissa dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, harum serie specialiter & expresse derogamus, & derogatum esse volumus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ

stræ approbationis, confirmationis, ad-
jectionis, suppletionis, statuti, ordina-
tionis, constitutionis, derogationis &
voluntatis infringere, vel ei ausu teme-
rario contraire. Siquis autem hoc at-
tentare præsumpserit, indignationem
Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri
& Pauli Apostolorum eius se noverit
incursum. Dat. Romæ apud S. Pe-
trum, anno Incarnationis Dominicæ
millesimo, quingentesimo primo. Sex-
todecimo Kalendas Aprilis. Pontif. no-
stri anno Decimo. *Concordat cum ori-
ginali.*

SCRIPT. II.

*Bulla commissionis super Decimis Mili-
tum, ubi de pacifica Ordinis possessione
ab immemoriali ex fructibus & proven-
tibus terrarum, necnon ex anima-
lium nutrimentis. Vid. an.*

1533. script. I.

Alexander Episcopus, servus ser-
vorum Dei, dilectis filijs S. Do-
minici de Alcaraz, & eiusdem Sancti
Civitatis Regalis Tolet. Dioc. per
Priores gubernari solitorum Monaste-
riorum Prioribus salut. & Apost. ben.

Querelam carissimi in Christo filij
Ferdinandi Regis ac carissimæ in Chri-
sto filix Elisabeth Reginx Castellæ &
Legionis perpetuorum Administrato-
rum Militiæ S. Iacobi de Spata per Se-
dem Apostolicam deputatorum, nec-
non Didaci de Cordova, ac univerto-
rum aliorum Militum, & Præcepto-
rum eiusdem Militiæ accepimus con-
tinentem, quod licet ex privilegijs
Apostolicis dictæ Militiæ concessis,
quibus non est hactenus in aliquo de-
rogatum, Præceptores & Milites eius-
dem Militiæ pro tempore existentes
de quibusvis terris, & possessionibus,
alijsque fructibus, redditibus & pro-
ventibus eorundem, necnon anima-
lium suorum nutrimentis, ac alijs cui-
quam præterquam Superioribus eius-
dem Militiæ Decimas persolvere mi-
nime teneantur, nec ad id à quoquam
de iure compelli debeant, fuerintque
Præceptores & Milites prædicti in pa-
cifica possessione vel quasi præmissio-
rum à tempore concessionis Privile-
giorum prædictorum, ac tanto tem-
pore citra quod de eius contrario me-
moriam hominum non existit, tamen
venerabilis frater noster Franciscus
Archiepiscopus Toletanus, & quidam

alij Clerici & Laici Civitatis & Dioc.
Toletan. privilegia huiusmodi infringere
de facto molientes, ac falso præ-
tendentes Didacum & alios Milites &
Præceptores prædictos ex fructibus,
redditibus, & proventibus terrarum,
& possessionum, ac aliorum bonorum
suorum, necnon animalium eorum-
dem nutrimentis Decimas eis solvere
de iure teneri, eos seu quosdam ex eis
super hoc communiter molestare, &
inquietare, ac Decimas huiusmodi ab
eis exigere nixi sunt & nituntur minus
iuste in animarum suarum periculum,
iporumque Administratorum, Mili-
tum, & Præceptorum præiudicium
non modicum & gravamen. Quare
pro parte eorundem Administrato-
rum, Didaci, Militum, & Præcepto-
rum prædictorum nobis fuit humiliter
supplicatum, ut eis super his iustitiæ
ministerio subvenire paterna sollicitu-
dine curarem. Quocirca discretio-
ni vestræ per Apostolica scripta man-
damus, quatinus vocatis, qui fuerint
evocandi, & auditis hinc inde proposi-
tis, quod iustum fuerit appellatione re-
mota decernatis, facientes quod decre-
veritis ab ipso Archiepiscopo auctori-
tate nostra, ab alijs vero per censuram
Ecclesiasticam firmiter observari. Tes-
tes autem, qui fuerint nominati, si se
gratia, odio vel timore subtraxerint,
censura simili appellatione cessante
compellatis veritati testimonium per-
hibere. Quod si non ambo his exe-
quendis potueritis interesse, alter ve-
strum ea nihilominus exequatur. Dat.
Romæ apud S. Petrum, anno Incarna-
tionis Dñicæ. millesimo, quingentesi-
mo secundo. Idibus Augusti. Pontif.
nostri anno Decimo. *Concordat cum
originali.*

Anno 1503. Script. I.

*Bulla in forma Brevis, ut possent Reges
Catholici Priores in Domibus de Velès &
S. Marci pro primo dumtaxat Triennio
nominare, ut cuius Petrus Alfonso Legio-
nensis & Antonius de Ordas Velenfis
Priores nominati possessionem sunt adepti
mense Ianuarij ann. 1504. Vid. ann.*

1501. script. i. num. 6. Antonium
nondum Priorem.

Alexander Papa Sextus. Carissi-
me in Christo fili noster, & ca-
rissima in Christo filia nostra, salut. &
Apo.

Apost. benedict.

1. Dudum siquidem ad preces Ma-
iestatum vestrarum decrevimus ac vo-
luimus, & ordinavimus, vt Priores
Prioratum de Veles & S. Marci Mili-
tiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S.
Augustini, qui tunc perpetui erant, ex
tunc de cætero perpetuis futuris tem-
poribus non perpetui, sed Triennales
forent, & per dilectos filios Conven-
tuum Prioratum eorundem de
Triennio in Triennium alias iuxta for-
mam solitam eligerentur, & per Magi-
stros seu Administratores dictæ Mili-
tiæ pro tempore existentes confirma-
rentur, prout in nostris inde confectis
litteris plenius continetur.

2. Cum autem, sicut exponi nobis
nuper fecistis, pro divini cultus ibidem
augmento & salubri reformatione,
concordia, & tranquillitate Conven-
tuum, & Militiæ prædictorum longe
convenientius videatur, quod vos, qui
eiusdem Militiæ perpetui Administra-
tores per Sedem Apostolicam deputa-
ti estis, personas idoneas ad regimen
& gubernationem Prioratum prædi-
ctorum pro primo Triennio dumtaxat
nominare debeatis. Nos attendentes,
quod præfatæ Maiestates vestræ, sicuti
de ipsorum Militiæ & Prioratum ne-
cessitatibus melius informata, super
hoc melius providere potestis, vestris
in hac parte supplicationibus inclinati,
eisdem Maiestatibus vestris Priores
Prioratum eorundem pro primo
Triennio huiusmodi dumtaxat nomi-
nandi plenam & liberam harum serie
concedimus facultatem, ita tamen quod
eodem elapso Triennio ex tunc perpet-
uis futuris temporibus electiones &
confirmationes de Triennio in Trien-
nium fieri debeant iuxta formam litte-
rarum earundem.

3. Non obstantibus præmissis ac
constitutionibus, & ordinationibus
Apostolicis, ac statutis, stabilimentis
vobis, & naturis Prioratum, & Mili-
tiæ prædictorum, iuramento, confir-
matione Apostolica, vel quavis firmi-
tate alia roboratis, ac omnibus illis,
quæ in dictis litteris voluimus non ob-
stare, cæterisque contrarijs quibuscum-
que. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub
Anulo Piscatoris, die XIII. Aprilis
M.CCCC.III. Pontif. nostri anno V. n.
decimo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II

*Officij Episcopi. Penitentiarij litteræ
vt quidam Valensis Frater valeat se trans-
ferre ad aliam Canonicoꝝ Regularium
Domiũ infra sex menses à Dat præ-
sentium, neque atque post-
modum.*

Uianus miseratione divina, Episco-
pus Officij dilecto in Christo Al-
fonso Laurentij Fratri Militiæ S. Iaco-
bi de Spata Conventus Oppidi de Veles
nullius Diæc. salutem in Dño.

Exhibita nobis nuper pro parte tua
petitio continebat, quod tu propter cer-
tas legitimas causas non potes cum
animo tui quiete & sana conscientia in
Conventu & Militia prædictis ulterius
remanere, & propterea ad Ordinem S.
Augustini Canonicoꝝ Regularium,
ad quem singularem geris devotionem,
transferendi, & in aliqua dicti Ordinis
Domo seu Religioso loco, in qua vi-
geat par, vel strictior observantia, re-
manendi indulgeri tibi licentiam per
Sedem Apostolicam humiliter suppli-
cari fecisti. Nos igitur, qui Peniten-
tariæ Dñi Papæ curam gerimus, de ip-
sus auctoritate, & speciali mandato
super hoc vivæ vocis oraculo nobis
facto, vt, Superioris tui super hoc li-
centia petita licet non obtenta, ad di-
ctum Ordinem te hac vice transferre,
& in aliqua eius Domo, vbi benivolos
inveneris receptores, recipi valeas,
dummodo in ea vigeat par, vel distri-
ctior observantia Regularis, vt præ-
fertur, professione facta in dicta Mili-
tia non obstante, tibi tenore præsen-
tium, veris existentibus præmissis, li-
centiam impartimur, proviso quod
infra sex mensium spacium à Dat. præ-
sentium computandum cum effectu te
transferas, alioquin legitimo impedi-
mento cessante, præsentis litteræ nul-
lius sint roboris, vel momenti. Con-
stitutionibus Apostolicis, statutis quo-
que, &c. non obstantibus. Dat. Romæ
apud S. Petrum sub sigillo officij Peni-
tentiariæ. Tertio Nonas Maij. Pontif.
Dñi Alexandri Papæ Sexti anno V. n.
decimo. *Concordat cum originali*

exceptis om̄sissis.

IULIUS PAPA II.

electus die 1. Novemb. ann. 1503. obiit die 21.

Februar. ann. 1513.

Anno 1505. Script. I.

Bulla de quibusdam præstimonialibus portionibus annexendis Ecclesijs & beneficijs in Valle de Ricote erectis, & de præsentatione Rectorum à Comendatore Vallis facienda Collatori Episcopo Cartaginensi.

Adiunctis ex visitationis libro quibusdam clausulis.

IULIUS Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs Priori Prioratus de Velès Conchen. Diœc. Decano Giennensis, ac Cantori Hispalensis Ecclesiarum salutem & Apost. ben.

1 Inter cætera, quæ ex iniuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio incumbunt, zelus animarum Christi fidelium Nos propensiori cura urget; & ne propter Rectorum carentiam vel alias detrimentum seu animarum periculum patiantur, libenter in his adijcimus eiusdem officij partes, prout in Domino conspicimus salubriter expedire, illaque eis concedimus, quæ rationi congruunt, & conveniunt honestati.

2 Exhibita siquidem nobis nuper pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum & Siciliæ Regis Catholici, ac dilectorum filiorum converforum incolarum & habitatorum Ricote, & Blanca, ac Oxox, necnon Habaran, & Vlea locorum Cartaginen. Diœc. petitio continebat, quod locorum prædictorum, quæ populosa existant, & quorum incolæ, & habitatores alias Agareni erant, ab ipsorum locorum fundatione, & alias à tanto tempore citra, de cuius initio hominum memoria non existit, omnes Decimæ, & aliæ obventiones ex dictis locis, eorumque incolis provenientes debentur, & pertinent Præceptoris eiusdem loci de Ricote Militiæ S. Iaco-

bi de Spata Ordinis S. Augustini, & dilecto filio Michaeli moderno, & pro tempore existenti dictæ Præceptoris Præceptoris, ac huiusmodi Decimæ, & obventiones, fructus, redditus, & proventus dictæ Præceptoris reputantur, & existunt, & ex eis ipse Præceptor pro tempore existens adimplet, & adimplere tenetur onera sibi incumbentia tam pro Militibus seu Armigeris contra Sarracenos, & infideles tenendis, quam pro solvendis iuribus Priori, pro tempore existenti, & Conventui Prioratus de Velès Militiæ & Diœc. prædictorum iuxta statuta & fundationem dictæ Militiæ debitæ. Et licet divina disponente clementia omnes & singuli incolæ dictorum locorum utriusque sexus, & etiam qui antea sectam Macometicam observabant, ad Catholicam Fidem conversi sunt, & ipsorum Mesquitæ, in quibus ritus suos iuxta dictam sectam faciebant, in Parrochiales Ecclesias canonicè erectæ fuerint, & in eis Nomen Christi laudetur, & exaltetur, tamen ex defectu fructuum, reddituum, & proveniunt non sunt certi Rectores, qui Missas & alia Divina Officia in dictis Ecclesijs celebrent, ac Curam animarum dictorum incolarum exerceant, & eosdem incolas instruunt in Lege Dei & Fide Catholica, vel si aliqui sunt deputati, non habent unde se sustentare valeant.

3 Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, si aliqua præstimonialia seu præstimonialia portiones, aut simplicia beneficia in dicta Diœcesi consistentia, quæ nullam curam habent, neque aliquod servitium exigunt, per decessum illa obrinentium primo vacatura usque ad summam ducatorum ducatorum eiusdem Ecclesijs pro earum dotibus, ex quibus ipsarum Rectoris & alij Presbyteri ac Ministri in eis-

eisdem necessarij sustentarentur, & dictos incolas in Fide Catholica instruerent, perpetuo vniuntur & incorporarentur, ex hoc profecto divini cultus incremento, & animarum salutis incolarum, & habitatorum prædictorum plurimum consuleretur, pro parte tam Regis, quam incolarum, & habitatorum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut vnum, duo, aut plura præstimonialia, seu præstimonialia portiones, aut simplicia beneficia in dicta Diocesi consistentia, quæ primoper decessum illa obtinentium simul vel successivè vacare contigerit, usque ad summam ducent. ducat. huiusmodi dumtaxat dictis Ecclesijs, & Beneficijs in eisdem erigendis, pro illarum, & illorum dotibus perpetuo vniere, annectere, & incorporare, necnon ius Patronatus, & præsentandi personas idoneas ad dictas Ecclesias dicto Michaeli, & pro tempore existenti dictæ Domus Præceptori perpetuo reservare, concedere, & assignare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod semper in vniionibus vocarentur, quorum interesset, quique ea vota, quæ ad Christianæ Religionis & divini cultus augmentum tendunt, libenter prosequimur favore gratiæ specialis, de præmissis certam notitiam non habentes, ipsosque incolas & habitatores, & eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum ferie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum de præmissis nobis expositis auctoritate nostra vos diligenter infermetis, & si per informationem huiusmodi ita esse repereritis, vnum, duo, aut plura præstimonialia seu præstimonialia portiones, aut simplicia beneficia in dicta Diocesi consistentia, nullum servitium exigentia, quorum fructus, redditus, &

proventus ducentorum ducatorum auri de Camera secundum extimationem prædictam valorem annuum non excedant, quæ primùm per decessum illa obtinentium etiam in aliquo ex Mensibus Ordinarijs collatoribus, etiam per constitutiones nostras, seu litteras alternatarum, aut alia privilegia, & indulta pro tempore concessis, vacare contigerit, etiam si dispositioni Apostolicæ specialiter vel ex quavis causa, præterquam ratione vacationis apud Sedem vel familiaritatis alicuius viventis Cardinalis, generaliter reservata, seu ex generali reservatione Apostolica affecta fuerint, dictis Ecclesijs & Beneficijs in eisdem erigendis, pro illarum & illorum dotibus, ac pro Rectoribus & alijs Presbyteris, & Ministris sustentandis, qui Missas & alia Divina Officia celebrare, ac Curam animarum dictorum Incolarum, & habitatorum exercere, & confessiones audire, & eos in fide instruere, ac illis Ecclesiastica Sacramenta ministrare debeant, & teneantur iuxta providam distributionem & ordinationem per vos seu aliquem ex vobis faciendam, cum eorum omnibus iuribus & pertinentijs suis perpetuo vniere, annectere, & incorporare; ita quod liceat Rectoribus, & alijs Presbyteris & Ministris dictarum Ecclesiarum pro tempore existentibus per se vel alium seu alios corporalem possessionem præstimonialium, seu portionum aut beneficiorum vnitorum libere apprehendere, illorumque fructus, redditus, & proventus in suos & Ecclesiarum ac beneficiorum prædictorum iuxta ordinationem & distributionem huiusmodi, vsus & utilitatem convertere, Diocesani loci, & cuiusvis alterius licentia super hoc minime requisita, necnon ius Patronatus & præsentandi venerabili fratri nostro moderno & pro tempore existenti Episcopo Carthaginensi personas idoneas ad Ecclesias locorum prædictorum, quibus ipsa præstimonialia, seu portiones, aut simplicia beneficia vniere, annecti, & incorporari vigore præsentium contigerit, & per eundem Episcopum instituendas, eidem Michaeli & pro tempore existenti Præceptori dictæ Domus perpetuo reservare, & concedere auctoritate nostra curetis. Non obstantibus, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, quinto, Decimo kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno Secundo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

5 *Ex libro generalis visitationis factæ anno Dñi 1549, fol. 18. & 19. ibi:* Es Cura de la dicha Villa de Ricote, y de Oxo el Maestro Pero de Torres, por presentacion de Miguèl Perez de Almazàn Secretario de los Reyes Catholitos, è por colacion del Obispo de Cartagena, dada en el año de mill y quinientos y ocho años, à diez y siete del mes de Junio. Tiene las Premicias y el pie de Altar, y vn prestamo en S. Bartholomè de la Ciudad de Murcia, que rentará vn año con otro doce ò trece mil maravedis. Y otro medio prestamo en Mula en la Iglesia de Santo Domingo, que rentará vn año con otro diez y seis ò diez y siete mil maravedis.

6 *Fol. 29. ibi:* Es Cura de la dicha Villa de Blanca Miguèl Martinez de Pareja Freyle de la Orden, por presentacion de Vuestra Magestad. Dada en Valladolid à ocho de Março de mill y quinientos y veinte y siete años, &c.

SCRIPT. II.

*Nulla ad instantiam Prioris & Conventus S. Marci expedita super confirmatio-
ne Bullæ Alexandri VI. de Prioribus
Trientalibus remissivè, ad ann. 1502.
script. 1. & super translatione Monaste-
rij de casero non procuranda sub excom-
municationis pena ipsos factò. Vide
ann. 1486. script. 1. & 1562,
script. 1. & 1566.
scrip. 2.*

Iulius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Ad Romanorum Pontificum spectat officium suorum prædecessorum inhærendo vestigijs illa, quæ per ipsos prædecessores laudabili & provida ratione pro sælici & prospero statu Militiarum, & Ordinum omnium, ac personarum sub suavi Religionis iugo, & Regulari observantia Regentium, ac pro Fide Christi militantium facta fuerunt, ut maiorem ob-

stineant firmitatem, quo sæpius fuerint Apostolico præsidio communita, sui præsidij munimine roborare, ac illa etiam de novo statuere & ordinare, prout rationabiles causæ suadent, & ad id in Dño conspicit salubriter expedire.

2 Dudum siquidem sæcl. recordi Alexandro Papa Sexto prædecessore nostro pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Regis Aragonum Illustris, tunc Castellæ, & Legionis, ac claræ memoriæ Elisabethæ Reginæ, tunc in humanis agentis exposito, quod olim Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati, qui Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini perpetui Administratores per Sedem Apostolicam deputati existebant, provide attendentes, quod propter perpetuitatem Priorum dictæ Militiæ, in qua duo dumtaxat videlicet vnus de Velès & alius S. Marci Legionensis Domorum seu Conventuum dictæ Militiæ Priores existebant, &c. *vt supra ann. 1502. script. 1.*

3 Verum si statueretur & ordinaretur, quod dicta Domus S. Marci, & illius Prioratus ad alium locum transferri, & illius bona alteri loco applicari seu particulariter dividi, aut distribui non possent, quodque quæcumque persona, cuiuscunque status, gradus, Ordinis, vel conditionis aut Dignitatis Ecclesiasticæ vel mundanæ etiam Religiosa dictæ Militiæ, fuerit, quæ Domus huiusmodi translationem, aut illius Prioratus perpetuationem, seu bonorum huiusmodi alienationem, aut particularem divisionem & distributionem procurare, aut attemptare, seu præmissis consentire præsumeret, sententiam excommunicationis eo ipso incurrat, ex hoc profecto regularis observantia inibi conservaretur, ac pietatis opera maiori caritate exercerentur, pro parte dictorum moderni Prioris & Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteras prædictas approbare, & perpetuæ firmitatis robur obtinere decernere, aliàsque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, qui illorum votis libenter annuimus, per quæ Regularis observantia ubique vigeat, & pietatis opera diligentius exerceantur, moder-

num Priorem & Conventum huiusmodi, illiusque singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati litteras Alexandri prædecessoris huiusmodi auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, eaque omnia etiam de novo potiori pro cautela statuimus & ordinamus.

5 Necnon Domum S. Marci ac illius Prioratum & Conuentum præfatos cum omnibus & singulis fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, decimis, & iurisdictionibus, ac alijs bonis quibuscumque sub Beati Petri & Sedis Apostolicæ protectione suscipimus; ac statuimus & ordinamus, quod de cætero Domus S. Marci huiusmodi & illius Prioratus ad alium locum transferri, ac illius bona dividi, seu alienari, vel alicui alteri loco applicari nullomodo possint, quodque quæcumque persona etiam Religiosa dictæ Militiæ cuiuscumque status, gradus, Ordinis, vel conditionis, aut Dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ fuerit, quæ dictæ Domus S. Marci ad alium locum translationem, & illius Prioratus perpetuationem, ac bonorum eiusdem alienationem, seu alteri loco applicationem, aut eorundem bonorum communium divisionem, aut particularem distributionem quovis quæsito colore directè, vel indirectè procurare, seu attemptare, ac Religiosi & Fratres dictæ Militiæ in præmissis consensum præstare præsumperint, sententiam excommunicationis eo ipso incurrant, ipsique Religiosi & Fratres etiam ad quæcumque beneficia & officia dictæ Militiæ perpetuo inhabiles existant, ac in Capitulo dictæ Militiæ voce careant, quodque statuto & ordinationi prædictis per quæcumque dictæ Sedis litteras, etiam si in eis præsentium litterarum tenor de verbo ad verbum infereretur, vel pro inserto haberetur, derogari nullomodo possit, nec derogatum esse aliquatenus censeatur, irri-

tum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, eisdem auctoritate, & tenore decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, communicationis, statuti, & ordinationis, suspensionis, & decreti infringere, &c. **Data** Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, quinto. Octavo kalendas Novembris, Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali exceptis omisissis.*

Anno 1507. **Script. I.**

Bulla de non reeligendo aliquem in Prioratum nisi elapsis duobus Triennijs computatis à fine præcedentis. Necnon de facultate Regi concessa ad nominandum pro primo Triennio dumtaxat Priores, vt supra anno 1507. script. I. Vicarius idem Antonius & Petrus sui ipsorum successores res facti sunt mense Maij ann. 1508.

CARISSIMO in Christo filio nostro Ferdinando Aragonum & Siciliæ Regi Catholico. Iulius Pap. II. carissime in Christo fili noster, salutem & Apost. ben.

I Dudum soel. record. Alexander Papa Sextus prædecessor noster pro statu de Velès Conchen. Dioc. & S. Marci extra muros Legionensis Militiæ S. Iacobi de Spata Ordinis S. Augustini Domorum Conventualium, & Fratrum in illis pro tempore existentium prospere & salubriter dirigendo, & claræ memoriæ Elisabeth Reginæ Castellæ & Legionis consortis tuæ, tunc in humanis agentis, ac tunc Priorum & Fratrum dictæ Militiæ, cuius perpetuus Administrator auctoritate Apostolica deputatus existis, in ea parte supplicationibus inclinatus, auctoritate dicta statuit & ordinavit, quod ex tunc deinceps perpetuis futuris temporibus Priores dictarum Domorum Triennales dumtaxat essent, & illarum regimini & administrationi ad Domorum earundem Conventuum electionem respectivè, & ad pro tempore existentis ipsius Militiæ Magistri seu perpetui Administratoris confirmationem præficerentur, & Fratres

inibi existentes vivere in communi deberent, prout in ipsius Alexandri prædecessoris litteris plenius continetur.

2 Cum autem, sicut nuper accepimus, ab aliquibus revocetur in dubium, an Priores dictarum Domorum ad Triennium, ut præfertur, pro tempore electi, & confirmati, ad aliud Triennium immediate subsequens eligi possint. Nos, dubium huiusmodi æquitate oraculo submoventes, considerantesque, quòd si Triennales Administrationes prædictas etiam per viam similis electionis in easdem personas ad aliud Triennium prorogari liceret, ipsarum Domorum Priores iam non Triennales, sed Sexannales existerent, præbereturque exinde materia ipsis Prioribus, non tam commissorum curæ Fratres, & Domos recte gubernandi, quàm illorum potius vota pro nova de se electione facienda captandi, sicque in statutum & ordinationem prædecessoris huiusmodi, quæ perpetuitatem Priorum dictarum Domorum pro illarum reformatione & directione expressè rejiciunt, fraus posset via indirecta committi, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, auctoritate præfata, tenore præsentium declaramus, Priores dictarum Domorum pro tempore, ut præfertur, electos & confirmatos illarum regimini & administrationi ultra unum Triennium præesse, & in Priores Domorum earundem, nisi lapsis prius saltem duobus Triennijs, finem Trienij, quo præfuerint immediate sequentibus, eligi non posse, neque debere. Maiestati verò tuæ, quam reformationis, & directionis, ac prosperi status piorum locorum, & in illis degentium personarum pro suo innato Religionis & Fidei zelo studiosam esse cognovimus, quòd finito primo Triennio, ad quod præfatis Domibus de Prioribus per electionem & confirmationem huiusmodi, vel aliàs iuxta dictarum litterarum Alexandri prædecessoris continentiam & tenorem provisum fuit, vel si iam illud finitum existat, aliquos eiusdem Militiæ Fratres, quos ad id idoneos esse putaveris, in dictarum Domorum Priores pro proximo sequenti Triennio à die deputationis per

te faciendæ computando duntaxat, præficiendi & deputandi plenam & liberam, eidem auctoritate & tenore, concedimus facultatem, decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid fecus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

2 Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon Militiæ & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, visibus & naturis, & quas irritas, & nullas esse omninò decernimus, de Prioribus earundem Domorum ultra unum Triennium electionibus non confirmatis per dilectos ipsarum Domorum Conventus, seu quoscumque alios hactenus forsitan factis, ac omnibus illis, quæ dictus Alexander prædecessor in suis litteris prædictis voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die Nona Octobris M.D. VII. Pontificatus nostri anno Quarto. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla septima confirmationis Ordinis cum insertione Bullæ Alexandri III. supra 1175. script. 1. Et Prologi Cardinalis Alberti supra anno 1170. script. 1. Et Regule latine Ordinis, quæ traducta in vulgarem invenitur in stabilimentis. Necnon de facultate Capituli Generalis ad corrigendam Regulam, non mutata eius substantia. Vid. ann. 1247. script. 7. &

1486. script. 4.

Iulius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam: Militans Ecclesia, quæ fortissimis adversarijs non caret, ad sui defensionem plurimos, & diversigenis Milites, & Athletas fortes, & inter ceteros Fratres Militiæ S. Jacobi de Spata assumpsit, qui vitam activam, & contemplativam ducentes, simulque conjugalem pudicitiam servant, ac quasi Dño, cui se, suaque bona obtulerunt, tria tabernacula facientes, Christianæ Catholicæque Fidei adversus eius acerrimos hostes tutissimum præstiterunt ha-

hactenus, & in dies præstant auxilium pariter & præsidium. Vnde Nos, qui meritis licet insufficientibus divina disponente clementia eiusdem Militantis Ecclesiæ gubernacula gubernamus, eorundem Fratrum Religionis zelum, vitamque laudabilem, & actus commendatione dignos debita meditatione pensantes, non immerito eorum Regulam, concessasque eis immunitates, & alia privilegia, & indulta ipsis quodammodo adversus eiusdem Fidei Catholicæ hostes arma subministrando Apostolico munimine sub forma infrascripta roboramus, ut tanto validius, ferventiusque professionis suæ opus indefinenter peragant, quo pluribus, & quodammodo inconvincibilibus armis protectos, atque communitos se esse cognoverint. Dudum liquidem à felic. record. Alexandro Papa Tertio prædecessore nostro emanarunt litteræ tenoris sequentis: Alexander Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Petro Fernandi Magistro Militiæ S. Iacobi, &c. *ut supra in Bulla Confirmationis Ordinis anno 1175. cum subscriptionibus Cardinalium, & continuo prosequitur.*

2. Deinde sicut exhibita nobis nuper pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum, & Sicilia Regnorum Regis Illustris, qui Magistratus eiusdem Militiæ Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, ac dilectorum filiorum Priorum, Præceptorum, Fratrum & Religiosorum dictæ Militiæ, ac eorum ad Nos desuper destinati Procuratoris Petri de Barrientos Militis eiusdem Militiæ petitio continebat, quod bonæ memoriæ Albertus, ut creditur, eiusdem Tituli S. Laurentij Presbyter Cardinalis in dictis litteris præfati Alexandri prædecessoris subscriptus, gerens ad dictam Militiam singularem devotionis affectum, infrascriptam Regulam, cui proinde proœmium causa institutionis dictæ Regulæ, & Militiæ continens præpositum extitit, cum eiusdem Regulæ pœnali correctorio, ut asseritur, conscripsit tenoris infrascripti, qui talis est videlicet: Sancti Spiritus gratia in his ultimis temporibus, &c. *ut supra anno 1170. script. 1.*

3. Deinde Cardinalis Magister Albertus circa hunc Ordinem non parum devotus approbans cum exemplis

& auctoritatibus Apostoli Pauli & plurimorum SS. Patrum sanctum & confirmatione dignum ore suo dictavit, & stilo exaravit, auctoritate Apostolica confirmavit, qui talis est: In Nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen. Incipiunt statuta Fratrum Ordinis Militiæ Beati Iacobi, qui in tribus capitulis totus consistit, scilicet in coniugali castitate, in obedientia conservanda, in vivendo sine proprio. Videlicet in coniugali castitate sine crimine vivendo antiquis Patribus assimilentur, cum melius sit nubere quam vri, nec temere sit præsumendum, Nos ea posse perficere, quæ ipsi non potuerunt portare. Quare sub tali conservatione Creatori omnium placere satagant, & in eius servitio constanter perseverare contendant. In obedientia verò conservanda illius gratiam credunt promereri, qui fuit obediens Patri usque ad mortem, cum virtus obedientiæ magis sit Deo acceptabilis, quam sacrificium. Vivendo autem sine proprio illi assimilari nituntur, qui cum omnia possideret, ubi caput reclinaret, se non habuisse testatus est, & ipsi quamvis multa possideant, tamen secundum Apostolum tamquam nihil habentes esse conantur. Prædicta autem tria ad veræ & perfectæ charitatis complementum sunt instituta; cum enim perfecta charitas foras omnem abiciat timorem, & prædicti Fratres pro exaltatione Christianæ Fidei & fratrum defensione personas & res universas diversis periculis & martyrijs indifferenter exponant, Deum totamente & totis viribus, & proximum sicut se ipsos diligere comprobantur; unde cum perfecta charitate indubitanter regantur & ubi charitas ibi Deus, à vera charitate ipsorum statuta sic incipiunt.

Cap. 1. Episcopis & Prælatibus Ecclesiarum honorem & reverentiam exhibebunt, & universis Christi fidelibus, Monachis, & Canonicis cuiuscumque sint habitus, Templarijs, Hospitalarijs, & S. Sepulchri Ministris & cæteris in Sanctæ Religionis observantia positis cuiuscumque Ordinis pro viribus suis protectionem, & pro facultate sua ad augmentum eorum, quantum poterunt, subventionem facient secundum providentiam Magistri.

Cap. 2. Hospites verò cum omni gaudio recipiantur, & necessaria ipsis secundum facultatem Domus liberaliter administrantur, & si alicuius Ordinis fuerint, per tres dies magis honorifice quam Fratres tractentur, & si de mandato sui Magistri iuerint, & diutius in Domibus vestris morari necesse habuerint, tamquam Fratribus Domus ipsis & eorum equitaturis in vniuersis necessaria administrantur.

Cap. 3. Præterea pauperes Christi quolibet die in Domibus vestris fraternaliter recipiantur, & secundum facultatem Domus ipsis cum omni charitate necessaria exhibeantur.

Cap. 4. Quolibet die pro Dño Papa & Romana Ecclesia tres Pater noster dicant Pro Magistro suo vt Deus det ei scientiam, potentiam, & gratiam ab bene regendum eos, &c. *vt in principio stabilimentorum in vulgari Regula.* Qui omnes fiunt XXIII. Pater noster, & à quolibet Fratrum omni die debeant dici.

Cap. 5. Ad Matutinas omni tempore surgant quam cito Campanam suæ Ecclesiæ audierint, si tamen sanitatem sui corporis habuerint, aut si magnis laboribus non fuerint fatigati. In primis commendent se Deo & gloriose Genitrici Mariæ, Beatis Apostolis Petro & Paulo & Sancto Iacobo, deinde omnibus Sanctis, & quanta devotione & humilitate poterunt, tres Pater noster dicant in honorem Sanctæ Trinitatis pro salute animarum suarum. Silentium teneant in Ecclesia dum seruitium Dei agitur, pauca tamen ex necessitate loquantur. In Horis Sanctæ Mariæ stare debent in Ecclesia excepto in proprio Festo propter prolixitatem, & in alijs horis ad: Venite, & Hymnum, & Magnificat, & Benedictus, & semper cum dicitur Gloria Patri caput inclinent ad Altare.

Cap. 6. Verum cum horas diei audire non poterint, dicant 1. Pater noster & hoc genuflexo, nisi Festum fuerit. Pro Matutinis diei & Matutinis Beatæ Mariæ XXVI. Pater noster dicant. Pro singulis alijs horis tam diei, quam Beatæ Mariæ scilicet pro Prima, Tertia, Sexta, Nona, & pro Completorio dicant sex Pater noster. In principio verò omnium horarum vnum Pa-

ter noster dicant, genu flexo sicut diximus, & postea incipiant cum: Deus in adiutorium meum intende & Gloria Patri vsque in finem, & in fine vnius cuiuscumque horæ Pater noster dicant Gloria Patri totum. Pro Vesperis autem diei, & Beatæ Mariæ decem Pater noster dicant, & sic eas incipiant & finiant sicut diximus de alijs horis.

Cap. 7. Missam quolibet die audiant, si aliquomodo poterint, vel si alijs quibus magnis necessitatibus impediti non fuerint. Post Missam verò & Primam ad Capitulum cum silentio & diuino timore accedant, & prostrati ante Crucem & ante Comendatorem facta venia Capitulum solvant, & quod præceperit Comendator pro salute animæ suæ & Domus profiquo vadant. Die verò Dominica spaciosius Capitulum teneant, vbi cum maiori deliberatione & maiori gravitate, postposita omni cura, negotia Domus tractent, & quæ ad salutem animarum & Domus vtilitatem cognoverint spectare, diuina gratia auxiliante perficere studeant. Infra Mensem Regula semel legatur.

Cap. 8. Duas Quadragesimas faciant, vnam à die Quatuor Coronatorum vsque ad Natiuitatem Dñi, alteram verò à die Dñica ante Carnisprimum vsque ad Pascha Resurrectionis. A Festo S. Michaelis vsque ad Penthecostem sextas Ferias semper ieiuent. A Penthecoste verò vsque ad Festum S. Michaelis non ieiuent, sed tantum Quadragesimalia comedant. Qui autem infirmitate vel necessitate aut aliquo negotio detenti hæc se non posse seruare dixerint, cum Magistris licentia & providentia comedant.

Cap. 9. Verum cum vniuersorum intentio sit defendere Christi fidem & eius fideles, & hoc vniuersi promiserint, & magis placeat Deo obedientia quam sacrificium, si aliqui ex Fratribus à cibis abstinere, vel alias abstinencias, quam prælibatum est, facere proposuerint, secundum providentiam Magistri illas faciant, ita quod non propter hoc relinquunt defensionem, &c. *vt in vulgari Regula.*

Capit. 10. Eja nunc ergo Milites Christi expurgamini, & opera tenebrarum abijcite, & induimini armis lucis, ne vos possit seducere aduersarius

rius vester hostis antiquus, qui circum-
quærens quem devoret, & nititur mul-
tis modis vos revocare à tramite iusti-
tiæ, à semita veritatis, & rectitudinis,
&c. *ut in Regula vulgari.*

Cap. 11. Item qui defensor existit
ea omnia facere comprobatur, quæ
Dñus est dicturus in districto examine.
Dicer enim: Esurivi & dedistis mihi
manducare, sitivi, &c. *quoad substan-
tiam ut in vulgari Regula.*

Cap. 12. Verum si meticulosus ali-
quis fuerit, nec expeditioni idoneus,
secundum Magistri providentiam alia
negotia Domus tractet, ut non sit ocio-
sus, sed agat humiliter quod sibi fuerit
imperatum, sicut Beatus Hieronimus
dixit: Fac aliquid operis, ut semper
diabolus te inveniat occupatum.

Cap. 13. Cum autem ieiunaverint,
non conveniant cum vxoribus, nec in
solemnitatibus Sanctæ Mariæ, S. Ioa-
nis Baptistæ, Apostolorum, nec in alijs
maioribus Festivitatibus, aut vigilijs
earum. In illis igitur locis quibus fue-
rit Conventus Fratrum non habent-
ium vxores, in prædictis duabus Qua-
dragesimis viri, qui vxores habuerint,
Conventum teneant, & mulieres simi-
liter cum illis, quæ non habuerint vi-
ros, præfatis temporibus in Monasterijs
morentur. Si vero Fratres super Sar-
racenos fuerint, aut ad alia negotia &
vxores eorum interim voluerint stare
in Claustro conversationum mulie-
rum, recipiantur & honorifice habeantur
tamdiu, donec viri earum rever-
tantur, & hoc secundum providen-
tiam Magistri. Mulieres illæ, quarum
viri decesserunt, in Monasterijs ma-
neant, quodsi aliqua, quæ in Ordine
suo vitam honestam duxerit, extra Mo-
nasterium remanere voluerit, si Magi-
ster pro bono viderit, secundum Magi-
stri providentiam poterit remanere.
Et si aliquam earum nubere voluerit,
denuntietur hoc Magistro sive Comen-
datori, ut cum illius providentia cui
vult nubat iuxta verbum Apostoli
Pauli, qui ait: Mortuo viro mulier so-
luta est à lege viri, cui vult nubat tan-
tum in Domino, quod & de indulgen-
tia dicit: Volo adolescentiores viduas
nubere, filios procreare, nullam occa-
sionem dare diabolo maledicti causa.
Id ipsum autem de viris convenit ob-
servari. Illa vero quæ nubere voluerit,

in eisdem Monasterijs maneat perpe-
tuo, & si filias habuerit, in Ordine se-
cum nutriantur & in virginitate vsque
ad quindecim annos conserventur, &
litteras addiscant, & si tunc in Ordine
remanere voluerint, sit in providentia
Magistri: sin autem recedant cum hoc,
quod ad ipsas pertinet. Filius vero, qui
in Ordine natus fuerit, si pater eius vo-
luerit, nutriatur in ipsa Domo, & pars
hæreditatis illius serviat Domui vsque
ad quindecim annos similiter. Si vero
hæreditatem non habuerit, nutriatur
de communi Domus vsque ad quindecim
annos similiter. Et si tunc in Or-
dine remanere voluerit, sit in provi-
dentia Magistri, quod si noluerit Frater
fieri, recedat cum eo quod pertinet ei.
Statutum est enim, ut nullus Fratrum
exhæredet filium suum.

Cap. 14. Præterea si aliquis ex Fra-
tribus de mandato Magistri in terra suâ
aut in aliqua hæreditate, quam Do-
mum dedit, vel ei Domus dedit, mora-
tur, vivat ibi secundum statutum Or-
dinis, & sit obediens Magistro in om-
nibus & per omnia.

Cap. 15. Unusquisque Fratrum totum
id, quod ad Domum suam pertinet,
sic fideliter custodiat, ut nullo modo
in ea damnum faciat vel consentiat in-
ferri, sed omnes ad Domus incremen-
tum cum honestate intendant. Quodsi
aliquis Fratrum Domui damnum intul-
erit, secundum providentiam Magistri
aut Comendatoris & Capituli emen-
detur. Si autem incorrigibilis appa-
ruerit non solum in hoc, sed in alio
quoque vitio, Magister prout viderit
expedire de illo disponat.

Cap. 16. Nullo modo præsumant
murmurare inter se, vel contra Magi-
strum vel contra Comendatorem
suum, & qui viderit aut aliquo modo
scire potuerit de Magistro vel de Co-
mendatore, vel de Fratre suo aliquid,
quod sit emendandum, non murmuret
inde cum alio Fratre, nec aliquid ma-
lum dicat de Magistro vel de Comen-
datore, vel de Fratre suo, sed castiget
illum, quem credit esse in culpa, & qui-
bus modis potest secundum Deum ad-
viam rectam studeat revocare, adhibi-
tis etiam alijs ad eius correctionem, si
fuerint adhibendi.

Cap. 17. Nullus audeat Fratrem
suum dehonestare, vel vituperare, &

omnes Fratres honorent sese ad invicem cum omni diligentia ac benivolentia. Liceat eis habere quicquid est venationi necessarium secundum providentiam Magistri.

Cap. 18. Nulli hominum dent malum responsum, nec amarum, nec Fratri suo nec cuilibet alij, quamvis mereatur: sed univervis respondeant cum humilitate & mansuetudine, & caveant à mendacio.

Cap. 19. Nullus iuret nisi cum licentia Magistri vel Comendatoris, ne forte periuret. Patientes sint ad omnes Christianos, & si quis Christianus eis malum dixerit vel fecerit, patienter illud ferant, nec inde litigent, nisi cum Magistri vel qui eius loco fuerit providentia & consensu. Temperantiam servant in loquendo, ambulando, & in omni opere suo, & in omni gestu corporis sui.

Cap. 20. Obedientes sint Magistro in omnibus & per omnia. Illi, qui habuerint uxores, castitatem teneant conjugalem, & qui non habuerint uxores, castè vivant. Nullum proprium habeant, nec retineant quicquam, nisi quod à Magistro vel Comendatore fuerit eis concessum.

Cap. 21. A Magistro Comendator instituat, qui reliquis Fratribus (sive maneat in Conventu, sive in domo cum uxore & familia) secundum facultatem Domus, cui præfuerit, in univervis necessaria provideat.

Cap. 22. Tribus diebus in septimana videlicet in die Dominica & Tertia & Quinta Feria in prandio sive cœna de duabus carnibus poterunt refectio- nem habere, cum Magister vel Comendator viderit expedire.

Cap. 23. Ad mensam vero silentium teneant, nec nisi pro mensæ aut alterius rei magna necessitate loquantur, & ubi Conventus fuerit, quolibet die lectio audiatur.

Cap. 24. Vestes albi, nigri, & pardî coloris tantum habeant, & pelles agninas & alias parvi pretij similiter, & omnia suprascripta conservent secundum Magistri providentiam.

Cap. 25. Univervis specialis & unica intentio sit Ecclesiam Dei pro viribus defendere, pro exaltatione nominis Christi animas ponere, Sarracénorum crudelitati jugiter obviare, Ita

tamen quod causa humani sanguinis effundendi, aut humanæ laudis, aut cupiditatis & rapinæ vel crudelitatis eorum terram non deprædent, sed quicquid contra eos fecerint, pro exaltatione nominis Christi faciant, vel ut Christianos ab eorum impugnatione defendant, vel ipsos ad culturam Christianæ Fidei valeant provocare.

Cap. 26. Ideo præcipiendo mandamus, quatinus totum illud, quod à Sarracenis Deo donante per se acquirere potuerint, ad extrahendum Christianos de captivitate & de illorum potestate charitative tribuatur.

Cap. 27. Vnde Fratres, qui in Conventu fuerint aut in frontaria moram fecerint, omni die Dñico Eucharistiam recipiant, si voluerint, aut ex aliqua causa non fuerit abstinendum.

Cap. 28. Præterea Domus sint in Ordine, in quibus Fratres senio aut vulneribus impotentes effecti maneat, ubi omnia necessaria eis liberaliter & sufficienter ministrantur, ubi infirmitatem suam maiori licentia, quam cæteris, eis indulta possint relevare, & salutem animarum suarum, omni cura postposita, providere. Ad hoc statutum est, ut in Ordine sint Domus propriæ infirmorum, ubi secundum eorum voluntatem, prout opus fuerit, necessaria cum omni benivolentia ministrantur infirmis. Comendatores vero, qui illis infirmarijs præficiantur studeant, &c. *ut in vulgari.*

Cap. 29. Cum Frater ab hoc corporis ergastulo exierit, & reliqui Fratres eius transitum audierint, unusquisque Sacerdos pro anima eius tres Missas perfolvat, Clericus Psalterium legat, & hoc si præsentibus fuerint, Laici vero si præsentibus fuerint, pro tribus Missis centum & quinquaginta Pater noster dicant. Qui vero absentes fuerint pro vna Missa quinquaginta Pater noster dicant. Sacerdos si præsens non fuerit vnam Missam perfolvat. Clericus qui absens fuerit, pro vna Missa quinquaginta Psalmos legat. Comendator vero, sub cuius potestate Frater decesserit pro anima Fratris per quadraginta dies octo pauperum necessaria victui sicut octo ex viventibus subministrant. Et Clerici donec quadragenarium compleatur, sacrificium pro anima defuncti offerant, vel in Missa memoriam eius

eius faciant. Verum, si aliquis de his, qui ad tempus cum Fratribus morantur, infra tempus statutum decesserit, per septem dies alicui pauperum victualia dentur, & Fratres qui presentes fuerint, si sunt Sacerdotes, dicant unam Missam, si vero laici dicant quinquaginta Pater noster pro anima eius, & alij, qui presentes non fuerint, tredecim Pater noster pro eo persolvant, cum ad eorum notitiam eius obitus pervenerit.

Cap. 30. Pro suis defunctis communiter, quia forsitan aliquorum transitus non poterit sciri ab omnibus, persolvat unusquisque per annum triginta Missas.

Cap. 31. Defunctorum Fratrum vestes & lectisternia reserventur optime & per Hospitalia Domus, quorum quedam sunt in Frontaria, alia in strata Beati Iacobi iuxta præceptum Magistri vel illius, qui vices eius tenuerit, dividantur.

Cap. 2. Ter in anno administrantur pauperibus generaliter victus pro animabus defunctorum Fratrum. Scilicet in octavis Nativit. Domini, & in octavis Resurrect. Dñi, & in octavis S. Mariæ de Augusto, & si poterunt tunc eos in vestibus iuvent.

Cap. 33. Clerici verò, tam in Castris, quam in Villis simul maneant sub Priore, qui super eos fuerit ordinatus, qui & Ecclesijs, secundum quod viderint expedire, provideant, & filios Fratrum, de quibus præceperit Magister, litterarum scientia imbuant, & Fratribus tam in vita, quam in morte spiritualia subministrent, qui superpellicia deferant secundum providentiam Prioris. Clausstrum & Conventum teneant, ubi Fratres, quando placuerit Magistro, converfentur, & in Conventu manere & divinis vacare possint.

Cap. 34. Ipsi verò Clericis de laboribus & alijs bonis à Deo collatis decimæ reddantur à Fratribus, unde sibi & Ornamentis Ecclesiarum administrent. Quod si quid reliquum fuerit, in usus pauperum erogeretur.

Cap. 35. Constituatur autem locus, in quo quotannis fiat Generale Capitulum, ubi sit Conventus Clericorum & Prior, qui illorum & aliorum Clericorum curam possit habere, &

Fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus; & cum Magister de hac luce migraverit, donec alius per providentiam Tredecim Fratrum, qui ad hoc sunt electi, eligatur, curam Domus & Ordinis habeat, cui omnes sicut Magistro obedientes existant.

Cap. 36. Is, cum auditus & cognitus fuerit transitus Magistri, Tredecim illos Fratres sine dilatione aliqua convocabit, & si quisquam eorum infra L. dies infirmitate vel alia ex causa nequiverit interesse, cum consilio aliorum, qui presentes fuerint, alium absentis Fratris loco constituat, ut electio ex aliquorum absentia non valeat retardari. Illi sane Tredecim Fratres, si Magister qui pro tempore fuerit perniciosus aut inutilis apparuerit, corrigendi aut amovendi eum potestatem habeant, & si inter Magistrum & Capitulum aliquid emerferit questionis, eam valeant terminare. Ex hoc autem sibi non arrogent, ut minus Magistro debeant obedire. Si verò aliquis istorum Tredecim decesserit, vel pro aliqua culpa aut aliqua quacumque causa fuerit mutandus, Magister cum consilio reliquorum aut maioris partis loco ipsius alium ordinabit.

Cap. 37. Cæterum pro statu Domus Ordinis semper in melius reformandæ statutum est, quatinus singulis annis in Festo Omnium Sanctorum Magister Generale Capitulum teneat, ubi Tredecim prædicti Fratres, & Commendatores totius Ordinis, nisi supervenienti & evidenti necessitate remanserint, conveniant, ubi in primis Regula legatur, & de salute animarum & providentia temporalium tractetur.

Cap. 38. Vbi visitatores eligantur, qui per totum annum Domos Fratrum fideliter visitent, & ad diem iam dictam ad Capitulum revertantur & statum Fratrum ac Domorum Magistro & Capitulo significare studeant, ubi excessus corrigantur, & boni mores instruantur, & providenda ita provideantur, ut à Iesu Salvatore Nostro immarcescibili gloria in Cælis coronentur, pro cuius Sponsæ gloria, defensione, & frequenti custodia postpositis pompis sæcularibus conveniunt in terris; & ut ipsam suo Sponso illam custodiant, etiam animas ponere non

non formidant, eodem Dño nostro operatum effectum & auxilium ipsis in tam Sancto proposito semper præstante, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivit & regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

4 Hæc omnia, quæ pro salute animarum sunt instituta, unusquisque Fratrum tenetur omninò observare, nisi aliqua magna necessitate præpediatur, utpotè infirmitate vel alia magna necessitate vel sui Magistri providentia. Nullus Frater acculatus se proterva audeat ratione defendere, &c. *sequitur correctorium transgressionum Regulæ usque in finem ut in vulgari.*

5 Quare pro parte Regis Administratoris, Priorum, Præceptorum, & Fratrum prædictorum, ac aliorum Religiosorum dicti Ordinis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut eisdem litteris Alexandri Prædecessoris pro illarum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac eandem Regulam, & transgressionum Regulæ Correctorium per dictum Albertum Cardinalem, ut præfertur, editam approbare & confirmare, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignavemur.

6 Nos igitur considerantes Ordinem prædictum, & illius institutionem, ac statuta, & ordinationes Regulæ & Correctorii per dictum Albertum Cardinalem, ut præfertur, editas rationabilia & honesta, ac sanctè & piè vivendi normam, & ordinem continere, Regis & Administratoris ac Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Religiosorum prædictorum in hac parte supplicationibus inclinati litteras Alexandri prædecessoris, ac Regulam & Correctorium supradictum, ac omnia & singula superius expressa statuta & ordinationes, & in illis contenta quæcumque, prout iacent, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus, supplentes omnes & singulos defectus tam iuris, quàm facti, siqui forsitan in ordinatione Regulæ prædictæ, & alijs præmissis per dictum Albertum editis intervenerint.

7 Et si forsitan super dicta Regula, & illius statutis & ordinationibus, ac capitulis supradictis, seu aliquo aut ali-

qua particula eorum aliqua dubia exoriri contingat, eisdem Regi & pro tempore existenti seu existentibus Magistro seu Administratori aut Administratoribus dictæ Militiæ in Capitulo seu Capitulis Generalibus de consilio Prioris, & Præceptorum, ac Tredecim Electorum inibi tunc existentium, seu maioris partis eorum singula dubia, quæ circa dictam Regulam & illius capitula, ac qualiter illa intelligi seu observari aut adimpleri debeant, pro tempore occurrere contigerit, non mutata substantia ipsius Regulæ, declarandi licentiam & facultatem, auctoritatem & potestatem auctoritate Apostolica concedimus per præsentia.

8 Per hoc autem privilegijs, exemptionibus, libertatibus, & immunitatibus, ac alijs gratijs, concessionibus, indultis Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Religiosis & Militibus ac Ordini prædictis per Romanos Pontifices seu Sedem prædictam, aut Legatos eius tam in genere, quàm in specie concessis hætenus & in posterum concedendis non intendimus in aliquo derogare; sed volumus, decernimus atque declaramus, approbatione, confirmatione, & suppletionem, & priori decreto prædictis nequaquam obstantibus, huiusmodi privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, concessionem, gratias & indulta Ordini, Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Religiosis, & Militibus prædictis, ut præfertur, concessa in suis robore, & firmitate permanere.

9 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Militiæ & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, constitutionis, suppletionis, voluntatis, concessionis, decreti & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñæ millesimo, quingentesimo septimo, Pridie Kalendas

Novembris; Pontificatus nostri anno Quarto. *Concordat cum originariis exceptis omissis.*

SCRIPT. III.

Bulla de erectione Præceptorie de Villalobos & Villalva ex quibusdam Hospitalis & Eremitiorum redditibus. Bulla forsari ex retentis, sicut & secunda ann. 1505. & seq.

Ilius Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopo Sipontino; & Episcopo Afsinensi, ac dilecto filio Officiali Astoricensi salutem. & Apost. benedict.

1 Apostolicæ Sedis circumspecta benignitas cupientibus vitam ducere Regularem, ut eorum pium propositum possint ad laudem Divini Nominis adimplere; Apostolico præsidio adesse, ac ad illos dexteram suæ liberalitatis extendere consuevit; quos ad propria virtutum merita multipliciter recomendant, eorum etiam votis benigne annuendo, per quæ divinus cultus augmentum, & Religio propagationem cum animarum salute Christi fidelium valeant salubriter suscipere.

2 Cum itaque, sicut accepimus, Hospitale Sanctæ Trinitatis de Villalobos, & Beatæ Mariæ de Saillas, ac de Villa Frociente, de Castro-Verde, necnon S. Vincentij de Fuentes de Roppel, ac Beatæ Mariæ de Calatrava, & S. Iuliani de Maiorga, necnon Sanctæ Marinx de Villalva de Lampaina Oppidorum Legionensis, & Zamorensis Diocesum Eremitoria certo modo vacent ad præsens, & sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Magistri Francisci de Vega Clerici Burgenfis, Scriptoris & familiaris nostri petitio continebat, in dicto Hospitali, quod per Laicos gubernari consuevit, nulla, aut modica hospitalitas observetur, & dictorum Eremitiorum bona per Laicos ipsorum locorum, qui singulis annis in quolibet Eremitiorum prædictorum unam Missam dumtaxat celebrari faciunt, possideantur, seu potius occupentur, & in dicto Hospitali de Villalobos nulla Præceptorie Militiæ S. Jacobi de Spata existat, si in ipso Hos-

pitali nomen Hospitalis supprimeretur, & extingueretur, ac in eo una Præceptorie Militiæ erigeretur, & institueretur, ac illi sic erectæ Eremitoria prædicta cum bonis huiusmodi de consensu dictorum Laicorum perpetuo unirentur, & incorporarentur, ex hoc profecto divinus cultus inibi incrementum, & Religio dictæ Militiæ propagationem susciperent.

3 Quare pro parte dicti Francisci nobis fuit humiliter supplicatum, ut nomen hospitalitatis in dicto Hospitali penitus & omnino supprimere & extingueretur, ac in illo unam Præceptoriam ad instar aliarum Præceptoriarum dictæ Militiæ cum Ecclesia, campanili, campana, & alijs officinis necessarijs erigere & instituere, ac illi sic erectæ Eremitoria prædicta perpetuo unire, annectere, & incorporare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, qui divini cultus augmentum & Religionis propagationem sinceris desideramus affectibus, præstatum Franciscum cupientem, ut etiam accepimus, unâ cum dilectis filijs Magistri & Conventu Domus S. Marci dictæ Militiæ Civitatis Legionensis sub Regulari habitu virtutum Domino famulari, in huiusmodi suo laudabili proposito confovere cupientes, sibi que obgrata devotionis & familiaritatis obsequia, quæ Nobis & eidem Sedi hætenus impendit, & adhuc sollicitis studijs impendere non desistit, necnon Religionis zelum, vitæ ac morum honestatem, aliaque probitatis & virtutum merita, quibus personam suam, etiam fidedignorum testimonijs iuvare percepimus, gratiam facere specialem, ipsamque Franciscum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon verum annum prædictorum Hospitalis & Eremitiorum valorem, & eorum vacationis modum præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo

duo, aut vnus vestrum, vocatis laicis præfatis, & alijs, qui fuerint evocandi, de præmissis nobis expositis auctoritate nostra vos diligenter informetis, & si per informationem huiusmodi ita esse, & Hospitale, & Eremitoria prædicta quovis modo vacare repereritis, nomen hospitalitatis huiusmodi in dicto Hospitali penitus & omnino supprimere & extinguere, ac in illo vnam Præceptoriam ad instar aliarum Præceptoriarum dictæ Militiæ cum Ecclesia, campanili, campana & alijs officinis necessarijs sine alicuius præiudicio erigere, & instituere, ac illi sic erectæ pro eius dote Eremitoria prædicta, quorum in simul fructus, redditus & proventus quindecim ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum, vt dictus Franciscus asserit, non excedunt, cum omnibus iuribus & pertinentijs suis eidem Præceptorix sic erectæ, si ad hoc laicorum prædictorum expressus accesserit consensus, itaquod Præceptoriam ipsam pro tempore obtinentes onera Hospitali & Eremitorijs huiusmodi incumbentia perferre teneantur, perpetuo vnire, annectere, & incorporare, itaquod liceat eidem Franciscus, postquam sibi de dicta Præceptorix vigore præsentium provilum fuerit, & dictam Præceptoriam pro tempore obtinenti, illorum corporalem possessionem per se vel alium seu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac illorum fructus in suos, & Præceptorix erigendæ, necnon Eremitiorum prædictorum vsus & utilitatem convertere, Diocæsani loci, & cuiusvis alterius licentia super hoc minime requisita, curetis.

5 Et nihilominus, si erectionem, suppressionem, institutionem, vniionem, annexionem, & incorporationem prædictas vigore præsentium fieri contingat, vt præfertur, eundem Franciscum, si sit idoneus, & aliud canonicum non obstat, in Fratrem dictæ Domus & Militiæ recipere, sibi que Regularem habitum iuxta ipsius Militiæ consuetudinem exhibere, & cum inibi sincera in Dño charitate tractari facere, necnon professionem Regularem per Fratres Milites dictæ Domus emitti solitam ab eodem Franciscus, si

illam in vestris manibus; aut alicuius vestrum sponte emittere voluerit, necnon Præceptoriam prædictam, si à primæva eius erectione tunc vacantem, cuius fructus, redditus, & proventus viciniquatuor ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum non excedunt, vt dictus Franciscus etiam asserit, cum omnibus iuribus & pertinentijs suis præfato Franciscus, etiam habitu non suscepto, & professione per eum non emissa, conferre, & assignare auctoritate nostra similiter curetis. Inducentes per vos, vel alium, seu alios eundem Franciscum, vel procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem Præceptorix iuriumque, & pertinentiarum prædictorum, & defendentes inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac facientes Franciscum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad Præceptoriam huiusmodi, vt moris est admitteri, sibi que de illius, & annexorum huiusmodi fructibus, iuribus & obventionibus vniuersis responderi, contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo septimo. Nonis Novembris, Pontif. nostri anno Quarto. *Conservat cum originali exceptis omisiss.*

Anno 1508. Script. I.

Bulla forsan ex retentis super Eremitorijs, de quibus in precedenti. De Ordinis Præceptorij & beneficijs Sedi nullatenus reservandis, vide ann. 1479.

script. i. num. 11. & 1482.

script. i. & 1484.

script. 3.

Iulius Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Priori S. Marci extra Muros Legionenses salut. & Apost. ben.

1 Consuevit Apostolicæ Sedis circumspecta benignitas cupientes vitam ducere Regularem, vt eorum pium propositum possint ad laudem divini nominis adimplere, adesse præsidio, ac illos favore prosequi gratioso, quibus ad

ad id propria virtutum merita multipliciter suffragantur.

2. Dudum siquidem omnes Præceptorias, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura & sine cura Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia apud Sedem prædictam tunc vacantia, & in antea vacatura collationi & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attemptari. Cum itaque postmodum Præceptoriam Domus S. Trinitatis Oppidi de Villalobos Militiæ S. Jacobi de Spata Legionen. Dicec. per liberam resignationem dilecti filij Magistri Francisci de Vega Scriptoris & Familiaris nostri nuper ipsius Domus præceptoris de illa, de qua alias ab eius primæva erectione vacante sibi etiam tunc Clerico Sæculari canonicè Apostolica fuit auctoritate provisum, illius per eum possessione non habita in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam apud Sedem eandem vacaverit; & vacet ad præsens, nullusque de illa præter Nos hac vice disponere potuerit, siue possit, reservatione & decreto obstantibus supra dictis, & sicut accepimus dilectus filius Rodericus de Maiorga Clericus Astoricensis cupiat ob meliorem vitæ frugem in dicta Militia vnâ cum dilectis filijs Magistro & Fratribus illius sub Regulari habitu virtutum Dño famulari, Nos cupientes ipsam Rodericum in huiusmodi suo laudabili proposito conferre, ac eum apud Nos de Religionis zelo, vitæ, ac morum honestate, aliisque probitatis & virtutum meritis multipliciter commendatum horum intuitu gratioso favore profectui volentes, ipsumque Rodericum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutam fore censentes, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, & committimus, quatinus præfatum Rodericum, si sit idoneus, & aliud canonicum non obstat, in Fratrem dictæ Militiæ aucto-

ritate nostra recipias, sibi que Regularem habitum iuxta dictæ Militiæ consuetudinem exhibeas, faciens eum tibi sincera in Dño charitate tractari, ac professionem Regularem per Fratres dictæ Militiæ emitti solitam ab eodem Roderico, si illam in tuis manibus sponte emittere voluerit, eadem auctoritate recipias & admittas, ea que per te recepta, & admissa, si super quo tuam oneramus conscientiam, eundem Rodericum ad hoc idoneum esse repereris, Præceptoriam prædictam, quæ sine cura est, & cuius fructus, redditus & proventus viginti quatuor ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum, vt dictus Rodericus asserit, non excedunt, siue præmissis, siue alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscumque persona seu per similem dicti Francisci vel cuiusvis alterius resignationem de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & testibus sponte factam vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem prædictam legitime devoluta, ipsaque Præceptoriam dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata existat, super ea quoque inter aliquos litis, cuius statum presentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo eius dispositio ad Nos hac vice pertineat, cum omnibus iuribus, ac pertinentijs suis eidem Roderico eadem auctoritate nostra conferas, & assignes, Inducens per te, vel alium, seu alios dictum Rodericum vel Procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem Præceptoriam, iuribusque, & pertinentiarum prædictorum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, faciensque Rodericum, vel pro eo Procuratorem prædictum, ad præceptoriam huiusmodi, vt est moris admitti, sibi que de illius fructibus, redditibus, & proventibus, iuribus & obventionibus vniveris integre responderi. Contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

Non obstantibus foel. record. Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris nostri & alijs Apostolicis constitutionibus, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno In-

carnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo octavo. Terrio Idus Octobris, Pontif. nostri anno Quinto. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1509. Script. I.

Cardinalis Pœnitentiarij littera super collatione ReËtoria de Huelamo in favorem Gonjalvi Perez Supprioris de Montalvan ab ann. 1482. Vid. ann. 1516. scrip. 1.

Ludovicus miferatione divina Tituli S. Marcelli Presbyter Cardinalis, dilecto in Christo Gundisalvo Perez, Rectori Parrochialis Ecclesiæ Loci de Huelamo Conchen. Dioc. salutem in Domino.

Oblata nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod tu cuperes dictæ tuæ Parrochialis, cuius provisio, dum pro tempore vacat, ad Magistrum seu Conventum Militiæ S. Iacobi de Spata Ordinis S. Augustini spectare dignoscitur, & quæ in spiritualibus, & quoad animarum curam in eadem exercendam, Episcopo Segorbicensi est subiecta, Parrochianorum curam habere, & exercere, ipsisque quotiens oporteret, vt bonus Pastor & Rector Sacramenta Ecclesiastica ministrare. Sed quia dictus Episcopus, nulla saltem rationabili causa existente, licentiam tibi ad hoc concedere recusavit, desiderium tuum in hac parte adimplere non potes in non modicum animarum in dicta Parrochia degentium periculum & iacturam, supplicari fecisti propterea humiliter, tibi super his per Sedem Apostolicam de opportuno remedio misericorditer provideri. Nos igitur, qui singulorum animarum salutem ferventi desiderio affectamus, tuisque propterea supplicationibus inclinari, auctoritate Dñi Papæ cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, & de eius speciali mandato, super hoc vivæ vocis oraculo Nobis facto, tibi in casu, quo dictus Episcopus, vel eius Vicarius circa curam animarum dictæ tuæ Ecclesiæ negligens fuerit, tu ipsarum animarum curam habere, & exercere ipsique Parrochianis Ecclesiastica Sacramenta ministrare, dummodo aliud tibi canonicum non obstat, libere & licite possis, & valeas, dicti Episcopi li-

centia super hoc minime requisita, veris existentibus præmissis, indulgemus, ac licentiam & liberam concedimus facultatem. Præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis quoque tam Provincialibus, quàm Synodalibus, cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Sigillo Officij Pœnitentiariæ. Quarto Nonas Maij. Pontif. Dñi nostri Iulij Papæ Secundi anno Sexto. *Concordat prout est in publico instrumento.*

SCRIPT. II.

Bulla superioritatis Magistri seu Administratoris Ordinis in omnes Prioratus, Præceptorias, & personas eiusdem Ordinis ac de iurisdictione in Temporalibus per se & Spiritualibus per idoneum exercenda. Vid. ann. 1479. scrip. 1. num. 5. & 1523. scrip. 1. & 1553. scrip. 1. num. 5.

Iulius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Ex debito Ministerij Pastoralis, quæ nobis univrsorum Regularium locorum, & personarum sub suavi Religionis iugo Dño famulantium est cura commissa, ad ea nostræ vigilantie studia libenter convertimus, per quæ locorum & personarum eorundem, illorumque Superiorum pro tempore existentium statui prospero & tranquillo cumvniõnis & concordie amœnitate consuli possit.

2 Sane pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum & Siciliæ Regis Illustris, qui Magistratus Militiæ S. Iacobi de Spata Ordinis S. Augustini perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet ipse, & pro tempore existens dictæ Militiæ Magister, seu illius Magistratus perpetuus Administrator Caput dictæ Militiæ existat, & ad eum tamquam Generalem Superiorem rationabiliter spectare debeant superioritas, correctio, dominium, & iurisdictione in omnia, & singula Prioratus, Præceptorias, Domos, Ecclesias, Loca, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Presbyteros, & alias etiam feminæ sexus Religiosas personas dictæ

Militiæ; credaturque, quod cum Magister dictæ Militiæ pro tempore existens prima eiusdem Militiæ persona sit, superioritas huiusmodi pro tempore existenti ipsius Militiæ Magistro tempore, quo ipsa Militia fundata fuit, per speciale Privilegium Apostolicum concessa fuerit, tamen propter tanti temporis lapsum aut alias de privilegio huiusmodi non constet, possitque propterea inter Magistrum seu Administratorem, & personas dictæ Militiæ controversiæ & dissensiones progressu temporum exoriri, verum si, quod ipse Ferdinandus Rex quoad vixerit, & dicti Magistratus Administrator fuerit, & deinde successores sui dictæ Militiæ Magistri seu perpetui Administratores pro tempore existentes in omnia & singula Prioratus, Præceptorias, Domoſ, Ecclesias, & loca, necnon Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Presbyteros & alias etiam feminei sexus Religioſas personas dictæ Militiæ, ipsamque univēſam Militiam omnimodam, & ſupremam in temporalibus per ſe ipſum, & in ſpiritualibus per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad eius nutum amovendam eiusdem Militiæ perſonam idoneam, ſuperioritatem, correctionem, dominium, iurisdictionem, & auctoritatem gerere & exercere poſſent, & deberent ſtatueretur & ordinaretur, proſecto ex hoc opportune conſervationi iurium, & præ eminentiarum dicti Magistratus conſularetur, ac controverſijs, & diſſenſionibus huiusmodi obviaretur.

3 Quare pro parte dicti Ferdinandi Regis aſſerentis, ſe fuiſſe, & eſſe in exercitio, & uſu Superioritatis, & iurisdictionis prædictorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſa ſtatueretur & ordinare, aliaque de ſuper opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

4 Nos igitur huiusmodi ſupplicationibus inclinati, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Ferdinandus Rex, quoad vixerit, & dicti Magistratus Administrator fuerit, & deinde ſucceſſores ſui præſati in omnia & ſingula Prioratus, Præceptorias, Domoſ, Eccleſias & Loca, necnon Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Presbyteros, & alias etiam feminei ſexus Religioſas perſonas dictæ Militiæ, ipſamque univēſam Militiam omnimodam, & ſupremam in temporalibus per ſe ipſum, & in ſpiritualibus per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad eius nutum amovendam eiusdem Militiæ perſonam idoneam, ſuperioritatem, correctionem, dominium, iurisdictionem, & auctoritatem gerere & exercere poſſent, & deberent ſtatueretur & ordinaretur, proſecto ex hoc opportune conſervationi iurium, & præ eminentiarum dicti Magistratus conſularetur, ac controverſijs, & diſſenſionibus huiusmodi obviaretur.

ſamque univēſam Militiam, omnimodam & ſupremam in temporalibus per ſe ipſum, & in ſpiritualibus per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad eius nutum amovendam eiusdem Militiæ perſonam idoneam Superioritatem, correctionem, dominium, iurisdictionem, & auctoritatem gerere & exercere poſſint, & debeant auctoritate Apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia tenore præſentium ſtatuiſſus, & ordinamus.

Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis ac ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilitatis, uſibus, & naturis dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis eidem Militiæ ſub quacumque forma, & expreſſione verborum, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsque fortioribus, effeatiis, & inſolitibus clauſulis, irritantibusque decretis in genere vel in ſpecie, & alias quovis modo conceſſis, & per Nos & Sedem Apoſtolicam approbatis, & innovatis, quibus, etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua ac de verbo ad verbum noſtri autem per clauſulas generales id imponentes mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ſervanda foret, eorumque tenores ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, cæteriſque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incuſſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Milleſimo, quingentéſimo nono. Duodecimo Kalendas Junij, Pontif. noſtri anno Sexto.

Concordat

cum originali.

*** **

Anno 1510. Script. I.

Regia donatio cuiusdam Domus & aliorum bonorum in Civitate de Oran, ut ibi Ordinis Conventus conservetur. Vide transferendi & supprimendi facultatem Toletano commissam anno 1496.

script. I. & de Oran vid. ann.

1513. scrip. I. n. 3.

DOña Joana por la gracia de Dios Reyna de Castilla, de Leon, &c. Princesa de Aragon, è de las dos Sicilias, &c. Por quanto Yo tengo ordenado è mandado que en la Cibdad de Oran, que es en el Reyno de Tremecèn, se haga un Convento de Freyles de la Orden de la Cavalleria de Santiago, para la guarda de la dicha Cibdad è conquista de los Moros Enemigos de nuestra Santa Fè Catholica; è porque foy informada que la Casa donde posaba el Conde Pedro Navarro en la dicha Cibdad, al tiempo que por gracia de Nuestro Señor se ganó de los dichos Moros, es buena para se hazer el dicho Convento, por ende por la presente hago merced, gracia, è donacion pura, è perfecta è non revocable que es dicha entre vivos para agora è para siempre jamás, de las dichas Casas en que posaba el dicho Conde D. Pedro Navarro con todas sus entradas è salidas, usos è costumbres, derechos, è servidumbres, è pertenencias, para que en ellas se haga el dicho Convento. E asimismo hago merced para el dicho Convento de vna parada de Molinos de pan moler, los mas cercanos, y mejores de la dicha Ciudad. E asimismo de vna Huerta, la mejor que en ella oviere, para que en la dicha Casa se haga el dicho Convento è los dichos Molinos; è huertas se an fuyos, è al dicho Convento anexas, è pertenecientes, è los Freyles que en el estovieren agora è de aqui adelante para siempre jamás lo tengan, è posean todo, segund è por la forma è manera que sera ordenado, y establecido el dicho Convento. E por esta mi carta è traslado signado de Escrivano Publico mando à D. Diego Hernandez de Cordova Alcaide de los Donçeles, del mi Consejo, è mi Capitan General del dicho Reyno de Tremecèn è Alcaide

de la dicha Cibdad de Oran, è à su Lugarteniente en ella, que luego señalen la dicha Casa para el dicho Convento, con todas sus entradas è salidas, è asimismo la dicha parada de Molinos que sea la mas cercana è mejor de la dicha Cibdad, è la mejor Huerta de ella, è pongan en la possession de todo ello à la persona ò personas que ovieren el cargo è administracion del dicho Convento. E puestas en la dicha possession, mando al dicho Alcaide è à su Lugarteniente, è à otras qualesquier mis Justicias que son ò fueren de la dicha Cibdad, que guarden è cumplan, è hagan guardar è complir esta merced que Yo así fago, &c. Dada en la Noble Villa de Valladolid à veintè è seis dias del mes de Enero, año del Nacimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quinientos è diez años. Yo el Rey. Yo Lope Conchillos Secretario de la Reyna nuestra Señora, la fize escrivir por mandado del Rey su Padre. Licenciatus Ayala. Licenciatus Tello. Registrada. Licenciatus Ximenez. Castañeda. Chanciller. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1511. Script. I.

De statu Velenfis Conventus quoad literarum studia, & de filiis Militum ibi ad discipulis iuxta Bullam confirmationis ann. 1175. script. I. num. 15. & iuxta Regulam ann. 1507. script. I. cap. 33.

FX visit. ann. 1511. fol. 97. *Visitacion del Convento de Vclès:* Despues de lo susodicho, Sabado tres dias de Mayo, año susodicho del Nacimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quinientos è onze años, los dichos Alonso Hernandez Diosdado, è Bachiller Juan Gonzalez Visitadores, y Reformadores de la dicha Orden de Santiago en la dicha Provincia de Castilla con todos sus anexos, &c. por el Rey nuestro señor, Administrador perpetuo de la dicha Orden, llegaron à la Villa de Vclès, è se fueron derechos al Convento de la dicha Orden, donde se aparearon è fueron recebidos è apofenados en la manera siguiente. Primeramente dichos Visitadores fueron à la Iglesia de dicho Convento, donde hi-

zieron oracion, è luego hallaron ahi a D. Pero Alonso de Valdaracete, Prior del dicho Convento, que los recibio, è subidos con el al Coro de dicha Iglesia, hallaron en el a Juan Sanchez de Salamanca Soprior con todos los otros Freyles Conventuales, que a la yazon estaban en el dicho Convento, y en su presencia hizieron presentacion del dicho su poder, el qual de verbo ad verbum fue alli leído è notificado por Diego de Torremocha, Comendador de la Camara de los Preuillejos, è Secretario del dicho Convento, è acabado de leer, dize que fue tomado por el dicho Prior è Soprior è Freires en sus manos, è puesto sobre sus cabezas, è todos dixeron que lo obedescian, è que recibian è recibieron por sus Visitadores è Reformadores è de la dicha Orden en toda la dicha Provincia de Castilla a los dichos Alonso Hernandez Diosdado, è Bachiller Juan Gonzalez, segund de todo ello dieron fee ante mi Alonso de Leon Notario y Escriuano de la dicha Visitacion, los dichos Visitadores, y el dicho Comendador Diego de Torremocha, ante quien passo, por quanto yo el dicho Escriuano no fui presente a el dicho acto, por ser Hombre seglar. E luego otro dia siguiente, Domingo por la mañana, los dichos Visitadores entraron en Capitulo dentro en el dicho Coro juntamente con el dicho Prior, è Soprior, è Freires, echados fuera todos los seglares, è cerradas las puertas, donde dize que todos hizieron venias è dixeron sus culpas antel dicho Prior y en presencia de los dichos Visitadores, è se tratò de las cosas de la Orden, &c.

Fol. 214. *ibi*: General. E a la esquina de este dicho lienço està vna pieza mediana, nuevamente maderada de tinta, y sacino, que sirve de General, è tiene sus puertas è cerraduras, è vna ventana con su rexa, è ovieron informacion que cada dia se leen alli sus lecciones de Grammatica, è de Cano-

nes, è las demàs segund està establecido. E junto al dicho General està vna Escalera de yeso buena, por la qual subieron a otra sobreclaustra, &c.

Fol. 222. *ibi*: Acostamientos. Ay de acostamientos Diego de Torremocha, Comendador de la Camara de los Privillejos, que sirve de Secretario del dicho Convento, è se le dà de acostamiento cada año trece mill maravedis, è veinte è quatro hanegas de trigo, è quarenta è seis hanegas de cebada, è quarenta è seis arrobas de vino. Al Licenciado de Lillo, que sirve de Letrado para los negocios del Convento, è allende desto es obligado a leer cada dia vna leccion de Canones, dasele de acostamiento cada año veinte mil maravedis, è veinte fanegas de trigo. Al Bachiller de la Torre, que sirve animismo de Letrado, è demàs de esto es obligado a leer cada dia otra leccion, dasele cada año de acostamiento trece mill maravedis. Diego de la Muela, que sirve de Procurador, è de Fiscal, dasele, &c.

Fol. 221. *ibi*: de Epistola: Blas Martinez, Pero de Roa, Professos sin Ordenar: 1. Martin Fernandez de la Vara. 2. Monterroso. 3. Rodrigo de Leon. 4. Martin de la Vara. 5. Hernand Ruiz. 6. Juan Sanchez. 7. Diego de Cabranes. 8. Caprasio de Ortega. 9. Melchor. 10. Diego de Avilès. 11. Francisco Gomez. 12. Juan de Velès. 13. Pero de Veas. Novicios. 14. Juan Sanchez de Estremera. 15. Pero Diaz de Valdaracete. 16. Francisco Sanchez de Villarejo. 17. Diego Hernandez Ballesteros. Estudiantes hijos de Cavalleros è parientes de Freires. 18. Pero Gonzalez de Mendoza. 19. Francisco de Villarejo. 20. Valencia. 21. Diego de Torremocha. 22. Nicolas. 23. Luis de Alarcón. 24. Francisquito. 25. Pero Velasquez. 26. Gomecito. 27. Yanguas. 28. Pedro de Guaza. 29. Alfonso de Santa Cruz. 30. Pedro de la Torre.

LEO PAPA X.

electus die 15. Martij ann. 1513. obiit die 1.
Decembris ann. 1521.

Anno 1513. Script. L.

Bulla de non recipiendo ad habitum nisi Nobiles in Militari disciplina insignes, iuxta statuta qualificados, qui & in Conventu de Orán vel alibi probationis annum peragant. Vid. ann. 1484.

script. 3. & 1510.

script. 1.

Leo Episcopus, serv. servor. Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Romanus Pontifex, cui gregis Dñici per univertum Orbem diffusi protrocinium & cura superna sunt dispositione commissa, iusta, & honesta fidelium quorumlibet, præsertim Catholicorum Regum & Principum & aliarum personarum Militiæ pro Christianæ Fidei defensione institutæ adscriptarum vota ad exauditionis gratiam libenter admittit, & quæ in illorum subsidium à prædecessoribus suis provida sunt consideratione concessa, ut eò firmitus inconcussa permanent, quò fuerint sapius Apostolico stabilita præsidio, cum ab eo petitur, approbat, atque innovat, aliasque desuper ordinat, & disponit, prout personarum, locorum, & temporum qualitatibus diligenter pensatis, in Dño conspicit salubriter expedire.

2. Sane pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum, & vtriusque Siciliae Regis Illustris, qui etiam Magistratus Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, ac dilectorum filiorum Priorum, Præceptorum, Militum & Fratrum dictæ Militiæ exhibita nobis nuper petitio continebat, quòd quamvis in statutis & consuetudinibus, ac stabilimentis, vsibus & naturis dictæ Militiæ per Sedem prædictam pluries innovatis, approbatis, & confirmatis inter alia ca-

veatur expressè, quòd nemo in Fratrem dictæ Militiæ reciperetur, nisi qui per diligentem examinationem ad pugnandum cum Sarracenis, contra quos ipsa Militia in subsidium Fidei Catholicæ instituta fuit, idoneus reperiretur, aliasque ibi expressis modo & forma qualificatus existeret, & scilicet Innocentius Papa VIII. prædecessor noster auctoritate Apostolica statuerit, decreverit, & ordinaverit, quòd ex tunc deinceps perpetuis futuris temporibus pro tempore existens Magister, Priores, Præceptores & Fratres dictæ Militiæ ad receptionem vel provisionem alicuius in eadem Militia prætextu litterarum dictæ Sedis, vel Legatorum eius minime tenerentur, & ad id compelli nequirent, quòdque statuto, decreto, & ordinationi prædictis per quascumque etiam derogatorias derogatorias, alias fortiores, & efficaciores & insolitas clausulas derogatum nunquam conferetur, nisi dum & quotiens per pro tempore existentem Romanum Pontificem trinis diversis litteris ipsis Magistro & Fratribus cum intervallo duorum mensium inter earum Dat. & exhibitionem præsentatis, significatum foret, intentionis ipsius Romani Pontificis esse, derogare se illis velle, & non aliàs, nec alio modo, prout in statutis, & stabilimentis prædictis, & ipsius Innocentij prædecessoris inde confectis litteris plenius continetur, & ex facili quorumcumque dictæ Militiæ contra statuta vel stabilimenta prædicta se abscribi ambitione affectantium in illius Fratres receptione, magna ipsa Militia sustineat detrimenta, cum plerumque tales susreceptiones quærentes, nec idonei sint ad pugnam, nec digni, qui electorum virorum, quales sunt qui iuxta statuta & stabilimenta prædicta huiusmodi recipiuntur; numero & consortio ag-

gregentur; ex quo ipsius Militiæ virescit dignitas, & auctoritas diminuitur, ac viri Nobiles, & strenui, quibus eadem Militia nitere consuevit, cum sibi sæpe obicuri & ignobiles aggregari posse conspiciunt, illam intrare passim recusent, nihilominus ab aliquibus retrò annis multi minus idonei, & iuxta statuta ac stabilimenta prædicta nequaquam qualificati auctoritate litterarum Sedis præfatæ, forsan ipsarum litterarum forma non servata, recepti fuerunt, qui habitum dictæ Militiæ ad se honorandum gestantes, ac privilegijs, exemptionibus, immunitatibus & alijs favoribus, ac gratijs Fratris eiusdem Militiæ canonicè, & rite receptis concessis utentes, & fruentes in eorum propria commoda, nulla ad quæ veri dictæ Militiæ Fratres tenentur, onera subeunt in non modicum dictæ Militiæ, & illius rite & canonicè receptorum Fratrum vilipendium, dedecus, & iacturam, & scandalum plurimorum.

3 Quare pro parte Ferdinandi Regis & Administratoris, Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut dictas litteras Innocentij approbare, & innovare, quodque ex nunc de cætero in perpetuum nemo in Fratrem dictæ Militiæ quavis etiam Apostolica auctoritate, admittatur, nisi qui de nobili sit genere procreatus, vel Militari disciplina insignis, vitæque ac morum probitate, & honestate decorus, aliasque iuxta statuta & stabilimenta prædicta qualificatus, & qui in Civitate Oran, vel vbi secundum statuta & dictæ Militiæ stabilimenta pro tempore ordinatum fuerit, annum suæ probationis exegerit, & aliter pro tempore etiam dicta auctoritate recepti, seu admissi Fratres, seu personæ dictæ Militiæ nullatenus habeantur, & illius habitum gestare, privilegijsve, immunitatibus, exemptionibus, aut alijs gratijs, favoribus, vel indultis dictæ Militiæ Fratris & personis pro tempore concessis uti nequeant, ipsique Militiæ in aliquo minime astringantur; sed liceat pro tempore existentibus dictæ Militiæ Magistro vel Administratori, ac Prioribus, & Præceptoribus ac eorum cuilibet taliter susceptum dictæ Militiæ habitum gestantes tamquam fures & falsarios ipso habitu propria auctoritate exuere, eisdem auctoritate Apostolica, & tenore præsentium statuimus & ordinamus.

tes tamquam fures & falsarios ipso habitu propria auctoritate exuere, statuere, & ordinare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur Ferdinandum Regem & Administratorem, ac Priores, Præceptores, Milites, & Fratres prædictos, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum dumtaxat præsentium consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati litteras Innocentij huiusmodi auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus; & nihilominus contenta indictis litteris de novo, ac quòd ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus nemo in Fratrem dictæ Militiæ quavis etiam Apostolica auctoritate admittatur, nisi qui de Nobili sit genere procreatus, vel militari disciplina insignis, vitæque ac morum probitate, & honestate decorus, aliasque iuxta statuta, & stabilimenta prædicta qualificatus, quique in dicta Civitate Oran, vel vbi secundum statuta & stabilimenta dictæ Militiæ pro tempore ordinatum fuerit, annum suæ probationis peregerit, & aliter pro tempore etiam dicta auctoritate Apostolica recepti seu admissi Fratres, vel personæ dictæ Militiæ nullatenus habeantur, & illius habitum gestare, privilegijsve, immunitatibus, exemptionibus, aut alijs gratijs, favoribus, vel indultis dictæ Militiæ Fratris & personis pro tempore concessis uti nequeant, ipsique Militiæ in aliquo minime astringantur; sed liceat pro tempore existentibus dictæ Militiæ Magistro vel Administratori, ac Prioribus, & Præceptoribus ac eorum cuilibet taliter susceptum dictæ Militiæ habitum gestantes tamquam fures & falsarios ipso habitu propria auctoritate exuere, eisdem auctoritate Apostolica, & tenore præsentium statuimus & ordinamus.

5 Non obstantibus constitutionibus

bus, & ordinationibus, privilegijs quoque, indultis & litteris Apostolicis, quibusvis personis etiam motu proprio, & ex certa nostra scientia, & alijs sub quacumque forma, & expressione verborum, etiam cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque fortioribus, efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque decretis concedendis, quibus si etiam, pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas id importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inferrentur presentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque.

6 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutio- nis, approbationis, innovationis, decreti, statuti, ordinationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, tertiodecimo, Vndecimo kalendas Novembris, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla de Prioribus Conventus S. Iacobi Hispalensis deinceps Triennialibus, vide ann. 1409. script. 4. Vbi nihil de immediata subiectione. De ultimo perpetuo Francisco Martinez, vid. ann. 1383. script. 2. num. 4. De obedientia vero in manibus Vclen. Prioris ann. 1429. constat Cax. 107. num. 83.

LEO Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Cordubensi ac Malacitano Episcopis, salut. & Apost. ben. Hodie emanarunt à nobis litteræ tenoris sequentis.

1. Leo Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Supra familiam Domus Dñi superna dis-

positione præfecti cura versamur assidua, & perpeti trahimur desiderio, ut nostræ efficiatur providentiæ studio, quod singula pia loca Rectorum utilium commissa regimini votiva in spiritualibus & temporalibus suscipiant incrementa, ac vota personarum humilium, præsertim Catholicorum Regum & Principum, quæ ad id pertinere noscuntur, ad exauditionis gratiam admittimus libenter & favoribus prosequimur opportunis.

2 Sane pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum & Sicilia Regis Illustris, qui etiam Magistratus Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet Prioratus, Præceptoriat, & alia loca dictæ Militiæ, illorumque personarum, res, & bona in spiritualibus & temporalibus pro tempore existenti dictæ Militiæ Magistro iuxta ipsius Militiæ institutionem vel alijs legitime sint subiecta, & Prioratus Conventuales eiusdem Militiæ, prout sunt Prioratus de Vclès & Prioratus S. Marci Conchenfis & Legionensis Dicecesum per Priores Triennales, qui ad illos per dilectorum filiorum illorum Conventuum electionem assumuntur, regantur & gubernentur, & ex trienniali regimine & administratione huiusmodi, prout ab aliquibus citra annis experientia compertum est, ipsorum Prioratum de Vclès, & S. Marci statui in spiritualibus & temporalibus scilicet sit consultum, tamen dilecti filij Conventus Prioratus S. Iacobi Hispalensis dictæ Militiæ prætextu quarundam litterarum quondam Petri de Luna Benedicti Decimi Tertij in sua obedientia, de qua partes illæ fortè tunc erant, nuncupati, per quas idem Benedictus Prioratum ipsum, ad quem Prior, qui perpetuus foret, etiam per dictos eiusdem Prioratus S. Iacobi Conventum eligi deberet, & ipsius electionis confirmatio ad pro tempore existentem dictæ Militiæ Magistrum spectaret, erigi, & institui mandavit, ET ILLYM SIBI AC SEDI APOSTOLICÆ IMMEDIATE SUBIECIT sub regimine perpetui Prioris, non autem Triennialis, prout alij Prioratus prædicti iuxta statutum & ordinationem sel. rec. Alexandri Papæ Sex-

Sexti prædecessoris nostri desuper edita, degunt & deguerunt hætenus; & sicut eadem petitio subiungebat, quamquam dicti Prioratus S. Iacobi Priores, qui pro tempore fuerunt, & præfati illius Conventus dictis litteris Benedicti quoad immediatam subiectionem vñ nunquam fuerint, sed pro tempore existentem Magistrum & Administratorem dictæ Militiæ in eorum superiorum semper recognoverint, & ei in omnibus paruerint & intendunt, prout recognoscunt, parent, & intendunt ad præsens, tamen si ipsi vñlo vnquam tempore dictarum litterarum Benedicti forsitan auctoritate Apostolica in genere vel in specie confirmatarum prætextu se à superioritate, sub qua hodie, vt præfertur, existunt, subtrahere tentarent, posset in dicta Militia scandalum generare, parumque videretur conveniens, quòd dictus Prioratus Hispalensis, & in obedientiæ recognitione, & in sui regiminis qualitate solus in illis partibus sine aliqua necessaria & rationabili causa ab alijs foret diversus, prout hætenus in regimine fuit, quòd quidem ad eius prosperum & scelicem in eisdem spiritualibus & temporalibus statum minime pertinet, quòd forsitan videns, & sana conscientia ferre non valens dilectus filius Franciscus Martinez Frater dictæ Militiæ Prioratum ipsum S. Iacobi, quem tunc obtinebat, in manibus dilectorum filiorum Capituli dictæ Militiæ superioribus diebus in Civitate Hispalensi iuxta morem ipsius Militiæ congregati sponte & libere resignavit. Verum si statueretur & ordinaretur, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus dictus Prioratus Hispalensis, illiusque personæ, res, & bona in spiritualibus & temporalibus sub ipsius Ferdinandi Regis, & pro tempore existentis Administratoris vel Magistri dictæ Militiæ, sicuti cæteri eiusdem Militiæ Prioratus sunt, obedientia & superioritate existant, & per Priorem Triennem tantum, prout dicti de Velès & S. Marci Prioratus reguntur, & gubernantur iuxta statutum & ordinationem Alexandri prædecessoris præfati, regatur & gubernetur, & ipsius Prioris electio, vel postulatio, hac vice excepta, ad dictos illius Conventum, electionis verò confirmatio, aut postulationis huiusmodi, dum pro tempore fuerint, admissio ad Ferdinandum modernum, & pro tempore existentem dictæ Militiæ Administratorem, vel Magistrum pertineat, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus; & ordinamus. Necnon eidem Ferdinando Regi, & Administratori resignationem prædictam, si & postquam de illa sibi legitime constiterit, auctoritate nostra admittendi

modi, dum pro tempore fuerint, admissio ad Ferdinandum Regem modernum & pro tempore existentem Administratorem dictæ Militiæ vel Magistrum pertineat, statueretur, & ordinaretur, profecto ex hoc dicti Prioratus Sancti Iacobi statui in eisdem spiritualibus & temporalibus salubriter consulatur.

3 Quare pro parte tam dicti Ferdinandi Regis & Administratoris, quam dilectorum filiorum Priorum, Præceptorum, Militum & Fratrum dictorum Ordinis & Militiæ nobis fuit humiliter supplicatum, vt præmissa statuere & ordinare, aliisque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur Priores, Præceptores, Milites & Fratres prædictos, ac quemlibet eorum à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinatis, quòd ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus dictus Prioratus S. Iacobi, illiusque personæ, res, & bona in spiritualibus, & temporalibus sub ipsius Ferdinandi Regis, & pro tempore existentis Administratoris, vel Magistri dictæ Militiæ, sicuti cæteri eiusdem Militiæ Prioratus sunt, obedientia & superioritate existant, & per Priorem Triennem tantum prout dicti de Velès, & S. Marci Prioratus reguntur, & gubernantur iuxta statutum & ordinationem Alexandri prædecessoris præfati, regatur & gubernetur, & ipsius Prioris electio, vel postulatio, hac vice excepta, ad dictos illius Conventum, electionis verò confirmatio, aut postulationis huiusmodi, dum pro tempore fuerint, admissio ad Ferdinandum modernum, & pro tempore existentem dictæ Militiæ Administratorem, vel Magistrum pertineat, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus; & ordinamus. Necnon eidem Ferdinando Regi, & Administratori resignationem prædictam, si & postquam de illa sibi legitime constiterit, auctoritate nostra admittendi

& dictum Prioratum S. Iacobi per resignationem tunc admissam huiusmodi vacantem alicui dictæ Militiæ Fratri idoneo ad Triennium dumtaxat conferendi & de illo etiam providendi plenam & liberam concedimus facultatem.

5 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis ac statutis, consuetudinibus, stabilimentis, vñibus, & naturis dictæ Militiæ, necnon prædicti Benedicti, & quibusvis litteris, privilegijs, & indultis Apostolicis dicto Prioratui S. Iacobi per quosvis Romanos Pontifices prædecessores nostros & Sedem prædictam sub quibusvis verborum formis, & clausulis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque fortioribus efficacioribus & insolitis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, roboratis & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, etiam si in illis contineatur expresse, quod eis non nisi sub certis inibi expressis modo & forma derogari possit, ac de illis eorumque totis tenoribus pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales id importantes mentio seu quævis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, statuti, ordinationis, concessionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, tertiodecimo. Quartodecimo kalendas Decembris. Pontific. nostri anno Primo.

6 Quocirca fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos, vel alium, seu alios eisdem Ferdinando Regi, & pro tempore existenti Administratori, seu Magistro ac Prio-

ribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus prædictis, & cuilibet eorum in præmissis efficacia defensionis præsidio assistentes, ipsasque litteras vbi, quando, & quotiens opus fuerit, & pro parte eorundem Ferdinandi Regis, & pro tempore existentis Administratoris, ac Magistri, necnon Priorum, Præceptorum, Militum & Fratrum prædictorum, ac cuiuslibet eorum fueritis requisiti, solemniter publicantes faciatis auctoritate nostra statutum & ordinationem huiusmodi iuxta earundem litterarum nostrarum continentiam, atque formam inviolabiliter observari, non permittentes, eos, vel eorum aliquem super illis per quoscumque indebite molestari, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus omnibus supradictis, seu si aliquibus communiter vel divisim a præfata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, tertiodecimo. Quartodecimo kalendas Decembris. Pontific. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

Anno 1514. Script. I.

Bulla commissionis contra Officialem Conchen. qui prætextu conservatoriarum pro Episcopo suo Cardinali quasdam inhibitorias expedierat. Et contra Vclensem Priorem procedere intendebat non obstante appellatione.

Leo Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Officiali Tolitano in Oppido de Alcalà Toletanæ Dicec. residenti salut. & Apost. ben.

Sua nobis dilectus filius Prior Prioratus de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata Ordinis S. Augustini Conchenfis Dicec. petitione monstravit, quod alias tunc Promotor causarum criminalium Curie Conchenfis falso asserens, quod idem Prior certas tunc expressas litteras Officialis Conchenfis contra Iudices Sæculares Alcaldes nuncupatos Oppidorum del Quintanar & de la Mota eiusdem Prioratus directas inhi-

bitorias, vt dicebat, nec de certa causa tunc pendente inter dilectum filium Christoforum Venturam laicum del Quiratanar, & Catherinam filiam Ferdinandi Morcillo mulierem de la Mota Oppidorum prædictorum sub certis pœnis, & censuris tunc expressis se intromitterent, quatinus dictis Iudicibus intimarentur, impederat, ipsumque Alfonso, ex eo quod dictas litteras portaverat, punierat, & multaverat, petendo eundem Priorem super hoc inter alia condemnari ad certas pœnas tunc expressas coram Eustachio Muñoz pro Canonico Ecclesiæ Conchensis & Conservatore Episcopi, & Capituli Conchensium Apostolica auctoritate, vt dicebat, deputato segerente traxit in causam, & quia dictus Eustachius post nonnullas exceptiones legitimas & declinatorias loco & tempore congruis pro parte eiusdem Prioris coram eodem Eustachio propositas, quæ de iure admittendæ erant, ipsis saltem tacite reiectis, ad vteriora procedebat pro parte eiusdem Prioris sentientis exinde inter alia indebite se gravari, ad Sedem Apostolicam extitit appellatum. Sed dictus Eustachius appellatione huiusmodi, cuius ipse non erat ignarus, & infra cuius prosecutionis tempus, de quo non modicum supererat, idem Prior adhuc tunc existebat, contempta, ad vteriora dicitur processisse de facto, & temere attempando. Quocirca discretionis tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit appellatione remota decernas, faciens quod decreveris, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, tertio decimo. Quarto Idus Februarij, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat pro-*

ut est in publico instrumento.

SCRIPT. II.

Bulla conservatoria remissive ad annum 1530. script. 1.

L Eo Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Constituti in specula Militantis Ecclesiæ, &c. *vt infra anno 1530 script. 1. num. 2.* Dat. Mallian. Portuen. Diocesis, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, quattodecimo Sexto kalendas Iunij, Pontif. nostri anno Secundo.

SCRIPT. III.

Bulla de Laticinijs, Confessario eligendo, Altari Portali, ac de alijs indulgentijs Vicensibus, ac Legionensibus Canonicis Ordinis concessis, quorum Conventus summam à Rom. Pontifice designatam ad pias causas solventes exposuerunt. De

quo vid. Ratiociniorum

libros ann. 1515.

fol. 114.

L Eo Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filijs S. Iacobi de Spata Conchen. & Legionensis Diocesis, Domorum Prioribus & Fratribus, præsentibus & futuris salut. & Apost. ben.

I Religionis zelus, sub quo gratum Dño studeris reddere famularum, & sinceræ, quem ad Nos & Romanam Ecclesiam devotionis geritis affectum, promerentur, vt petitionibus vestris, per quas vos, & qui vestris insistent obsequijs, divinæ gratiæ aptiores reddamini, & divinis officijs intenti sitis, vobisque, & illis animarum salutis proveniat incrementum, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus, illa etiam concedentes, quæ vestris & eorum commoditatibus fore conspiciamus opportuna; hinc est, quod vos & vestrum quemlibet excommunicacionis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati estis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum ferie absolventes, & absolutos fore censentes, devotis vestris in hac par-

parte supplicationibus inclinatis

2 Vt liceat illis ex vobis, qui estis & fuerint pro tempore Graduati, Nobiles, vel Presbyteri habere Altare portabile, cum debitis reverentia, & honore, super quo in locis alias ad hoc congruentibus, & honestis sine iuris alieni præiudicio, & qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, & si forsan ad loca Ecclesiastico interdicto ordinaria auctoritate supposita vos declinare contigerit, in illis ianuis clausis, non pulsatis campanis, & sumissa voce, excommunicatis, & interdictis prorsus exclusis, in vestra & cuiuslibet vestrum, ac familiarium vestrorum domesticorum præsentia, dummodo vos, vel illi causam non dederitis interdicto, neque illud in vos aut eos contigerit specialiter emanare per vos, vel proprios, vel alios Sacerdotes idoneos, ita quod id vobis, & Sacerdotibus taliter celebrantibus ad culpam nequeat imputari; Missas, & alia officia divina celebrare, & celebrari facere possitis;

3 Necnon vobis & familiaribus ac servitoribus vestris domesticis, & cuiuslibet vestrum, ut aliquem Sacerdotem idoneum sæcularem, vel cuiusvis Ordinis Regularem in vestrum possitis eligere Confessorem, qui vita comite, vos à quibusvis censuris, & pœnis ac quorumcumque iuramentorum absque præiudicio tertij, & votorum, ac ieiuniorum, & pœnitentiarum vobis iniunctarum transgressionibus & pernitiorum reatibus, ac Horarum Canoniarum in toto vel in parte omissionibus, omnibusque alijs & singulis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, de quibus corde contriti, & quæ ore confessi fuerint, etiam si talia sint propter quæ Sedes Apostolica esset merito consulenda; videlicet iam dictæ Sedis reservatis, præterquam offensæ Ecclesiasticæ libertatis, criminum hæresis & rebellionis, aut conspirationis in personam seu statum Romani Pontificis seu Sedem eandem, falsitatis litterarum, supplicationum, & commissionum Apostolicarum, invasionis, deprædationis, occupationis, aut devastationis terrarum, & Maris

Romanæ Ecclesiæ mediaturæ vel immediaturæ subditorum, offensæ personalis in Episcopum vel alium Prælatum, prohibitionis devolutionis causatum ad dictam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, semel dumtaxat in vita, & in mortis articulo, quoties de illo dubitatur, etiam si mors tunc non sequatur in alijs vero casibus, quotiens fuerit opportunum, confessione vestra diligenter audita pro commissis vobis debitam absolutionem impendere, & iniungere pœnitentiam salutarem; necnon vota, ieiunia, & alia præcepta quæcumque, ultramarino, visitationis liminium Apostolorum Petri, & Pauli, ac S. Iacobi in Compostella, castitatisque, & Religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera committere, ac iuramenta quæcumque relaxare, quodque idem, vel alius Confessor idoneus omnium peccatorum vestrorum, de quibus corde contriti, & quæ ore confessi fueritis, ut præfertur, etiam semel in vita, & in mortis articulo plenariam remissionem vobis in sinceritate fidei, unitate dictæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostræ, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium persistentibus, auctoritate Apostolica concedere;

4 Et si pro tempore existenti in loco interdicto huiusmodi supposito forsan decedere contigerit, sic decedentium corpora, omnia pompa funebri Ecclesiasticæ sepulturæ tradi valeant;

5 Quodque Quadragesimalibus, & alijs anni Temporibus, & diebus, quibus Ecclesiæ Urbis, & extra illius Muros consistentes pro stationibus consecretis à Christi fidelibus visitantur, unam vel duas Ecclesias seu Monasteria aut Capellas, seu duo, aut tria Altitaria etiam in vestris Domibus consistentia devotè visitando, omnes & singulas indulgentias ac peccatorum remissiones consequamini, quas consequeremini, si diebus stationum earumdem singulas Urbis & extra eam consistentes Ecclesias huiusmodi personæ liter visitaretis, omniaque alia, & singula, quæ pro consecutione indulgentiarum & remissionum huiusmodi quomodolibet requiruntur, adimplere.

tis, & vestrum quilibet adimpleret.

6. Necnon quod eisdem quadragesimalibus & alijs anni diebus, quibus esus carniū, butyri, ovorum, & aliorum lactiniorum de iure vel consuetudine, aut iuxta dictæ Militiæ instituta, vel alias quomodolibet est prohibitus, butyro, ovis, & alijs lactinijs huiusmodi, & de vtriusque Medici consilio etiam carnibus vti, & vesci libere, & licite valeatis, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, licentiamque, & facultatem concedimus.

7. Decernentes præsentibus litteras, & in eis contenta quæcumque sub quibusvis specialibus vel generalibus similibus vel dissimilibus concessionum & facultatum revocationibus pro tempore factis, minime comprehendere, sed ab illis esse semper exemptas, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, & Militiæ & Domorum prædictarum iuramento, & confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus stabilimentis, vsibus, & naturis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

8. Volumus autem, quod indulto celebrandi ante diem prædictam, nam cum in Altaris ministerio immoleretur Dominus Noster Iesus Christus, qui candor est lucis æternæ, convenit hoc non noctis tenebris fieri, sed in luce. Et quod Confessor præfatus de his, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eam per confidentem, si supervixerit, alioquin per alios faciendam ei iniungat, quam ille aut ipsi facere omnino teneantur. Et ne, quod absit, propter facultatem eligendi Confessorem huiusmodi reddatur vestrum quisquam proclivior ad illicita in posterum committenda, quod illi ex vobis etiam fervitoribus, & familiaribus vestris præfatis, qui à sinceritate fidei, unitate S. Romanæ Ecclesiæ ac obedientia & devotione nostrâ ac successorum nostrorum prædictorum destiterit, aut ex confidentia concessionis eligendi Confessorem, & remissionis huiusmodi aliqua forsitan commiserit, ipsi concessio, & remissio, ac quoad illa præsentibus litteris nullatenus suffragentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutio- nis, indulti, concessionis, decreti, &

voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dni millesimo, quingentesimo, quatuordecimo. Sexto kalend. Ianij, Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla de facultate Magistris concessa ad puniendos Ordinis Milites, etiam qualificati homicidij reos inconsulta Sede Apostolica, & eos absolvendos penitentia peracta. Vide ann.

1600. script. 2.

IEO Episcopus, servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Ferdinando Aragonum & vtriusque Siciliæ Regi Illustri salutem & Apost. benedictionem. Exigunt præclara tuæ devotionis merita, quibus Nos & Romanam Ecclesiam revereris, ut votis tuis, per quæ personas tuæ iurisdictioni, & Superioritati ab Apostolica Sede commissas, quas Dei timor à malo non revocat, possitis tu, & qui tibi in eisdem iurisdictione, & Superioritate successerint, imminentis poenæ metu, & libera in delinquentes animadvertendi facultate in bene vivendi normam, & iustitiæ semitam continere, favorabiliter annuamus.

2. Sane pro parte tui, qui etiam Magistratus Militiæ S. Jacobi de Spata perpetuus Administrator per Sedem prædictam deputatus existis, ac dilectorum filiorum universorum Priorum, Præceptorum, Fratrumque dictæ Militiæ exhibita nobis nuper petitio continebat, quod licet in statutis, & consuetudinibus dictæ Militiæ, vel etiam privilegijs, & indultis Apostolicis illi concessis inter alia caveatur expresse, quod si aliquis eiusdem Militiæ Frater, aut Miles in cuiusvis etiam dictæ Militiæ Fratris aut Militis vel propriæ uxoris vel aliam quamlibet personam homicidium commiserit, quam cito fieri possit, in carcerem detrudatur, & conijciatur in vincula, ibique per annum & ultra donec per pro tempore existentem Magistrum dictæ

Mi

Militiæ Sedes Apostolica consulatur, & illius auctoritate pro commissi qualitate delicti ipsi homicidæ penitentia imponatur, penitentiam peragat, ac statuta & consuetudines, seu etiam privilegia & indulta huiusmodi in eo, quod Sedem prædictam consulendam esse disponunt, à tempore tanto citra, de cuius initio hominum memoria non existit, in usu vel observantia non fuerint, sed tu, & dictæ Militiæ Magistri, qui pro tempore fuerunt, tales homicidas absque præfate Sedis consultatione libere pro arbitrio castigare & punire consueveritis, nihilominus ut omnis in te & tuis in Magistratu seu illius administratione huiusmodi successoribus, necnon Fratibus & Militibus dictæ Militiæ cesset in præmissis conscientiæ scrupulus, desideratis, quod tanti temporis consuetudo tibi & pro tempore existenti Magistro seu Administratori Militiæ huiusmodi quæsisse videtur, potiori pro cautela tibi, & qui pro tempore fuerit Militiæ Magistro, aut Magistratus huiusmodi Administratori per nos specialiter concedi.

3. Quare pro parte tui & dictorum Priorum, Præceptorum, ac Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut omnes & singulas penitentiarum, & pœnarum impositiones, & inflictiones hæctenus contra quoscumque homicidas dictæ Militiæ Fratres, sive Milites per te, & tuos in dicto Magistratu seu illius administratione prædecessores factas cum absolutionibus & remissionibus inde secutis approbare & confirmare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos igitur Priores, Præceptores & Fratres prædictos, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs censuris & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati omnes & singulas penitentiarum & pœnarum impositiones & inflictiones hæctenus contra quoscumque homicidas dictæ Militiæ Fra-

tres sive Milites per te & tuos prædecessores huiusmodi hæctenus factas cum absolutionibus, & remissionibus inde secutis auctoritate Apostolica tenore præsentium ratas habemus, atque gratas, supplemusque omnes & singulos defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, necnon tibi, tuisque in Magistratu vel Administratione huiusmodi successoribus, dictæ Militiæ Fratres & Milites, qui in homicidij, etiam ut præfertur qualificati, reatum pro tempore incidere, & qui iam forsan inciderunt, & adhuc absoluti non sunt, prout delicti qualitatibus, & circumstantijs consideratis convenit, puniendi & castigandi, & penitentia peracta, seu pœna adimpleta absolvendi, aliasque omnia & singula circa ea necessaria & quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam & liberam auctoritate & tenore prædictis, licentiam & facultatem concedimus in perpetuum. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac prædictis, quibus, illis alias in suo robore permanens, harum serie specialiter & expresse derogamus, & alijs eiusdem Militiæ statutis & consuetudinibus ac stabilimentis, visibus, & naturis etiam iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis privilegijs, & indultis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, suppletionis, concessionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, quattodecimo, Sextodecimo kalendas Iulij, Pontificatus nostri anno Secundo. Concor-

dat. cum originali.

SCRIPT. V.

*Bulla de Medijs Annatis in quavis vaca-
tione Præceptoriarum solvendis, excepta
vacatione permutationis causa. Vbi n. 2.
de censure reservata, vide ann.*

1481. script. 1. & 1529.

script. 1.

LEO Episcopus, servus servorum
Dei ad perpetuam rei memo-
riam.

1. Romani Pontificis providentia
circumspecta ea, quæ per errorem or-
dinata fuisse noscuntur, cum ab eo pe-
titur, suæ provisionis ministerio corri-
git, & in debitum reducit statum,
prout honesta petentium vota depos-
cunt, & ipse in Dño conspiciat rationi,
& æquitati congruere.

2. Dudum, siquidem postquam scilicet
record. Sixtus Papa Quartus præde-
cessor noster volens Domorum Præ-
ceptoriarum Militiæ S. Iacobi de Spata
reparationi & conservationi consu-
lere, inter alia motu proprio, & ex
certa sua scientia per quasdam suas
litteras statuerat, & ordinaverat, quod
medietas fructuum, reddituum & pro-
ventuum unius Biennij cuiuscumque
dictæ Militiæ Præceptoriæ ex tunc
deinceps vacaturæ, quotiens vacaret,
in perpetuum in reparationem ipsius
vacantis Præceptoriæ Domus, & ædi-
ficiorum illius expendi, & converti
deberet, adiecta in contra facientes,
seu statutum, & ordinationem huius-
modi non observantes, excommuni-
cationis sententiæ pœna, à qua, nisi
per Romanum Pontificem, vel de
eius speciali mandato, absolvi nemo,
posset, præterquam in mortis arti-
culo constitutus, & satisfactione præ-
via in eandem reparationem omnino
convertenda, pro parte carissimi in
Christo filij nostri Ferdinandi Arago-
num, & vtriusque Siciliæ Regis Illu-
stris, qui Magistratus eiusdem Militiæ
perpetuus Administrator per Sedem
Apostolicam deputatus existebat,
prout existit, exposito, quod cum in
dictis litteris non fuisset expressus cer-
tæ vacationis modus, in qua dicta fru-
ctuum, reddituum, & proventuum
medietas pro reparatione huiusmodi
detrahenda foret, an detractio ipsa in

qualibet vacatione sibi locum vendica-
re deberet, ab aliquibus revocaturus
in dubium, quodque grave nimis, &
quandoque impossibile erat futurum
dictæ Militiæ Fratribus, quibus de
Præceptorijs ipsis per resignationem
simpliciter vel ex causa permutationis
factam pro tempore vacantibus provi-
deri contingeret, ex quacumque vaca-
tione medietatem fructuum, red-
dituum, & proventuum huiusmodi præ-
stare nos præfati Regis, & Administra-
toris in ea parte supplicationibus incli-
nati inter alia, quod ex tunc statutum,
& ordinatio prædicta locum sibi ven-
dicarent & effectum sortiri deberent,
cum & quotiens Præceptoriam prædi-
ctam per obitum dumtaxat illas obti-
nentium, non autem alias, vacarent,
per alias nostras litteras Apostolica au-
ctoritate perpetuò decrevimus, & de-
claravimus, prout in singulis litteris
prædictis plenius continetur.

3. Cum autem, sicut exhibita nobis
nuper pro parte dicti Ferdinandi Re-
gis, & Administratoris petitio contine-
bat, eius intentionis fuerit, quod me-
dietas fructuum, reddituum, & proven-
tuum huiusmodi in vacationibus ex
causa permutationis dictarum præcep-
toriarum dumtaxat præstari non debe-
ret, in alijs vero vacationibus quibus-
cumque statutum & ordinatio prædi-
cta quoad hoc staret, à nobis obtinere,
licet per errorem eorum, qui priorem
dicti Regis & Administratoris petitio-
nem nobis porrexerunt, aliter in dictis
nostris litteris, ut præmittitur, sit ex-
pressum, pro parte eiusdem Regis &
Administratoris nobis fuit humiliter
supplicatum, ut decretum & declara-
tionem nostram prædictam ad hoc, ut
dicta fructuum, reddituum, & proven-
tuum medietas in quibusvis Præcep-
toriarum, præterquam ex causa permuta-
tionis huiusmodi, pro tempore oc-
currentibus vacationibus præstari &
solvi debeat, reducere, & restringere,
aliasque in præmissis opportunè provi-
dere de benignitate Apostolica digna-
remur.

4. Nos igitur huiusmodi supplica-
tionibus inclinati, auctoritate præfata
tenore præsentium decretum & decla-
rationem nostram prædictam ad hoc,
quod dicta fructuum, reddituum, & pro-
ventuum medietas in quibuscumque

Præceptoriarum dicte Militiæ vacationibus pro tempore occurrentibus, præterquam cum per resignationem ex causa permutationis duntaxat factam vacaverint, in perpetuum alias iuxta statutum & ordinationem Sixti prædecessoris præfati præstari & solvi debeant, restringimus, reducimus, & moderamur. Non obstantibus decreto & declaratione prædictis, alijsque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis nostris litteris volumus non obitare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ restrictionis, reductionis, & moderationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, quartodecimo. Sextodecimo Kalendas Iulij, Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. VI.

Indulgentiarum littera XVII. Cardinalium concessarum visitantibus Eremitorium Sanctæ Mariæ de la Deheffa, Monasterium quondam prope Rozalem. Vid. ann. 1173. script. 2. & 1188. script. 2. & 1320. script. 9.

Raphael Ostiensis, Dominicus Portuensis, Iacobus Albanensis, Franciscus Tiburtinus, Petrus Prænestinus Episcopi, Thomas Tit. S. Martini in Montibus, Franciscus Tit. SS. Ioannis & Pauli, Nicolaus Tit. S. Priscæ, Adrianus Tit. S. Grisogoni, Leonardus Tit. S. Sufanz, Sixtus Tit. S. Petri Advincula, Antonius Tit. S. Vitalis, Achilles S. Sixti, Bendinellus Tit. S. Sabinæ, & Laurentius Tit. SS. Quatuor Coronarorum Presbyteri, Ferrericus S. Angeli, Alexander S. Eustachij, Marcus S. Mariæ in Via Lara, Sigismundus S. Mariæ Novæ, ac Alfonsus S. Theodori Diaconi, miseratione divina Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, univrsis & singulis Chri-

sti fidelibus præsentès litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam.

2 Quanto frequentius fidelium mentes ad opera charitatis inducimur, tanto salubrius animarum suarum saluti providemus. Cupientes igitur, ut Ecclesia Eremitorij Beatæ Mariæ de la Deheffa nuncupata, sita prope & extra muros Oppidi de Vclès Conchenfis Dioc. Conventui Ordinis seu Militiæ S. Iacobi de Spara præfati Oppidi perpetuo, ut asseritur, annexa, ad quam, sicut accepimus, dilecti nobis in Christo venerabilis, & discreti viri modernus Prior & Conventus de Vclès præfati singularem gerunt devotionis affectum, congruis frequenteretur honoribus, & à Christi fidelibus iugiter veneretur, ac in suis structuris, & ædificijs debite reparetur, conservetur, & manuteneatur, necnon libris, calicibus, luminaribus, ornamentis Ecclesiasticis, & rebus alijs divino cultui necessarijs decenter muniatur, utque Christi fideles ipsi eo libentius devotionis causa confluant ad eandem, & ad reparationem, manutentionem & munitionem huiusmodi manus promptius porrigant adiutrices, quò ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ uberius conspexerint se refectos, Nos Cardinales præfati, videlicet quilibet nostrum per se eorundem Prioris & Conventus supplicationibus inclinati, de Omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi omnibus & singulis utriusque sexus Christi fidelibus præfatis vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesiam Eremitorij præfata in singulis videlicet Nativitatis & Assumptionis eiusdem Beatæ Virginis, necnon in tribus Rogationum paulò ante Ascensionem Dñi, quas Letanias Maiores appellant, celebrari annuatim solitarum, festivitatis & diebus à primis Vesperis vsque ad secundas Vesperas inclusivè devote visitaverint annuatim, & ad præmissa manus porrexerint adiutrices, pro singulis diebus & festivitatis prædictis, quibus hoc fecerint, Centum dies de iunctis eis pœnitentijs misericorditer in Dño relaxamus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

3 In quorum fidem præsentès litteras

Huius anni
1514. *alia est*
in Appedice
Bulla Data Ro-
ma 5. Kal. Au-
gusti super Mo-
nasterio de Tu-
dia.

teras fieri, & nostrorum sigillorum ius-
sum appensione muniti. Dat. Romæ
in Domibus nostris, Anno à Nativi-
tate Dñi Millesimo, quingentesimo,
quartodecimo. Die verò quintade-
cima mensis Novembris, Pontif. San-
ctissimi in Christo Patris & Dñi nostri
Dñi Leonis Divina providentia Papæ
Decimo anno Secundo. *Concordat cum*
originali.

Anno 1515. Script. I.

Bulla ad nominandum Priores pro primo
Triennio, vi cuius electi sunt Antonius de
Ordas in Vclensi, & Ioannes Sancij de Sa-
lamanca in Legionensi Domibus.

Vide ann. 1503.
Script. I.

Charissimo in Christo filio nostro
Ferdinando Aragonum & vtrius-
que Siciliæ Regi Catholico.

I. Leo Papa X. Charissime in Chri-
sto fili noster salut. & Apost. ben. Du-
dum scel. record. Alexander Papa Sex-
tus prædecessor noster tuis & claræ
memoriæ Elisabeth Reginæ Castellæ
& Legionis, consortis tuæ tunc in hu-
manis agentis, & tunc Priorum & Fra-
trum Militiæ S. Iacobi de Spata Ordini-
nis S. Augustini, cuius tu perpetuus
Administrator per Sedem Apostoli-
cam deputatus existis, in ea parte sup-
plicationibus inclinatus auctoritate
Apostolica statuit, & ordinavit, quod
ex tunc deinceps perpetuis futuris
temporibus de Vclens. Conchenfis Dioc.
& S. Marci extra muros Legionen. di-
ctæ Militiæ Domorum Conventua-
lium Priores Triennales tantum essent,
& illarum regimini & administrationi
ad Domorum earundem Conven-
tuum electionem respectivè, & ad pro-
tempore existentis dictæ Militiæ Ma-
gistri seu perpetui Administratoris ele-
ctionis eiusdem confirmationem præ-
ficerentur, & Fratres pro tempore in-
ibi degentes vivere in communi debe-
rent, & deinde piæ memoriæ Iulius
Papa Secundus etiam Prædecessor no-
ster motu proprio, & ex sua certa
scientia auctoritate præfata declaravit,
Priores dictarum Domorum pro tem-
pore, ut præfertur, electos & confir-
matos illarum regimini & administra-
tioni ultra unum Triennium præesse,

& in Priores Domorum earundem
nisi lapsis prius saltem duobus Trien-
nijs finem Triennij, quo præfuissent,
immediate sequentibus eligi non pos-
se, neque debere; Maiestati verò tuæ,
quod finito primo Triennio, ad quod
præfatis Domibus de Prioribus per ele-
ctionem & confirmationem huius-
modi, vel aliàs provisum foret, vel si
iam finitum existeret, aliquos eiusdem
Militiæ Fratres, quos ad id idoneos ef-
se putares, in dictarum Domorum
Priores pro proximo ex tunc sequenti
Triennio à die deputationis per te fa-
ciendæ computando dumtaxat, præfi-
ciendi, & deputandi plenam & libe-
ram dicta auctoritate facultatem con-
cessit, decernens ex tunc irritum &
inane, si sæcus super his à quoquam
quavis auctoritate scienter vel igno-
rante contigerit attemptari, prout in
ipsorum prædecessorum desuper con-
fectis litteris plenius continetur.

2. Cum autem, sicut exponi No-
bis nuper fecisti, desideres, litteras Iu-
lij Prædecessoris huiusmodi ad aliud
Triennium finito tibi Triennio con-
cesso huiusmodi extendi; Nos itaque
huiusmodi supplicationibus inclinati
Maiestati tuæ, de qua in his & alijs
optimam in Domino fiduciam obtine-
mus, litteras Iulij prædecessoris huius-
modi quo ad hoc extendimus, ut finito
Triennio, ad quod dictis Domibus de
Prioribus est provisum, vel si iam fini-
tum sit, illos ex dictæ Militiæ Fratri-
bus, qui tibi ad hoc idonei videbuntur,
etiam si quilibet eorum nondum dictis
duobus Triennijs elapsis alterius ea-
rundem Domorum, non tamen cui
præficietur, Prior esse desierit, dictis
Domibus in earum Priores ad Trien-
nium à fine currentis Triennij vel
præfectionis per te vigore præsentium
faciendæ semel dumtaxat computandi
præficere, ipsique sic per te præficien-
di, dicto durante termino, eisdem Do-
mibus præfesso, earumque regimen, &
administrationem gerere, & exercere
libere & licite possint, & valeant.

3. Non obstantibus præmissis, ad
alijs constitutionibus, & ordinationibus
Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ
idem Iulius prædecessor in dictis lit-
teris voluit non obstare, cæterisque
contrarijs quibuscumque. Dat. in Vila
la nostra Malliana, sub Anullo Piscæ

Huius anni 1515. sub Dat. Bononia pridie Idus Decembris Bullam vide in Appendice super Administratione Caroli Principi concessa.

toris, die XV. Ianuarij M.D.XV. Pontific. nostri anno Secundo. Ja. Sadoleus. *Concordat cum originali.*

Anno 1516. Script. I.

Bulla commissionis, & eius vigore lata sententia contra Episcopum de Albarracini super iure presentandi Rectores in Ecclesia de Huelamo. Vid. ann. 1509. script. 1. & 1527. script. 1. & 1320. script. 12. & de Consilio Ordinis, vid. ann. 1484. script. 1.

LEO Episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Abbati Monasterij Montis Salutis Conchensis Dioc. salut. & Apost. ben.

1 Sua nobis dilectus filius Didacus, alias Jaime Boti, Promotor Fiscalis causarum Cameræ Magistri seu perpetui Administratoris, & Conventus Militiæ S. Iacobi de Spata Ordinis S. Augustini nullius Dioc. petitione monstravit, quod orta dudum inter quondam Gundisalvum Perez Supporem de Montalvan ex vna, & Venerabilem fratrem nostrum modernum Episcopum Segobricensem de & super Rectoria Parochialis Ecclesiæ Oppidi de Huelamo Segobricensis Dioc. quam quilibet eorum ad se de iure spectare dicebat, rebusque alijs tunc expressis, & illorum occasione coram certis iudicibus Consilij Ordinum nuncupatis in partibus illis, ad quos cognitio causarum similium, quæ pro tempore inter similes personas oriri solent, de antiqua consuetudine, seu alias spectare dicebatur, non ex delegatione Apostolica, partibus ex altera, materia questionis, iidem Iudices in causa ipsa perperam procedentes diffinitivam pro dicto Episcopo & contra eundem Gundisalvum sententiam promulgarunt iniquam, à qua dictus Promotor eorundem Magistri seu Administratoris, & Conventus eorum nomine, cum primùm ad ipsius notitiam dicta sententia pervenit, pro eorum interesse, de quo non modicum agebatur, ad Sedem Apostolicam appellavit.

2 Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis, qui fuerint evocandi, & auditis hinc inde propositis, quod iustum fuerit, appellatione remota decer-

nas, faciens, quod decreveris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Non obstante, si eidem Episcopo, vel quibusvis alijs ab Apostolica sit Sede indultum, quod ad iudicium trahi, aut suspendi, vel excommunicari, seu interdicti non possit per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam vestræ iurisdictionis explicatio valeat in hac parte quomodolibet impediri, quæ quoad hoc ipsi nolimus aliquatenus suffragari. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, quattuordecimo. Kalendis Iulij. Pontific. nostri anno Secundo. *Concordat prout est in publico instrumento.*

3 En la Villa de Alcocer en trece dias del mes de Agosto de mill e quinientos e catorce años, fue presentada esta Bulla de nuestro muy Santo Padre Leon Decimo ante el muy Reverendo señor Don Fray Bernaldo de Alcocer Abad del Monasterio de Nuestra Señora Santa Maria de Monfaluja por Jayme Boti Fiscal de la Orden de Santiago, el qual le requirió que la acepte, &c. *Y presentò poder dado por el Capitulo General en Ecija, Noviembre diez y seis de mil quinientos y vn años à los Promotores Cavalleros Fiscales de la Orden Francisco Zahera Comendador del Campo de Critana, y Jaime Boti Cavallero professo, y este le substituye despues à diez y siete de Septiembre de 1514. estando en Valladolid en el Bachiller Diego Tel'ez Cavallero professo vezino de Almozguera, y en el Bachiller Juan Diaz de Estremera Administrador del Hospital de Cuenca, y dicho Cavallero siguiò el Pleito, llevando la citatoria à Don Giliberto Martin Obispo de Segorbe, y haziendo la probança en V'clès, y Huelamo, y todo lo demàs hasta sentençia, que se diò en rebeldia por dicho Juez en Alcocer, Martes diez y nueve de Febrero del año de mil quinientos y diez y seis, que es la siguiente.*

4 Fallamõs que por la parte de la dicha Orden por su interese, y derecho que pretende apelò bien, y que por lo nuevamente ante Nos por parte de la dicha Orden alegado, y probado, y por todo lo demàs que nos pudo mover: La sentencia definitiva pronunciada por los Señores del Consejo de las Ordenes, en favor del dicho Señor Obispo, contra Gonçalo Perez Soprior de Montalvan defuncto, en que en efeto mandaron que el dicho Señor Obispo fuesse reintegrado, y restituido en la possession, y frutos de la Rectoria de la Iglesia Parrochial de la Villa de Huelamo, se debe enmendar, y enmendandola por lo que toca al interese, y derecho de la dicha Orden, la debemos revocar, y revocamos, declarando, como declaramos, la dicha Orden, y los Maestres de ella al tiempo que de la dicha Rectoria se hizo annexacion è vnion à la Mesa Episcopal de la Iglesia de Albarracin, estar en possession, vel quasi del derecho de Patronazgo, y presentar Rector à la dicha Rectoria, y que à la dicha quasi possession del dicho derecho, no parò perjuizio la dicha vnion, y annexacion, y que sin embargo della la dicha Orden, y Maestres deben gozar de la dicha possession vel quasi, y ser amparados en ella. Y por causas justas que à ello nos mueven, no hazemos condenacion de costas, y ansì lo juzgamos, y pronunciamos pro tribunali sedendo en estos escritos. Bernardus Abbas Montis Salutis Apostolicus Iudex. *Concordat prout est in publico instrumento.*

Anno 1518. Script. L

De iurisdictione Ordinaria Vclen. Prioris coram Inquisitoribus Conchen. exposita, & de recursu ad Cardinalem Adrianum, ac huius ad eos litteris sub forma: Si ita est, & Ordinariam quasi Episcopalem exercet, &c. Vide ann. 1592.

script. 1. & seq.

1 **N**Orario que estais presente, dareis por testimonio signado en manera que haga fe à mi Don Francisco Sanchez Giròn Prior del Convento de Vclès, como en la mejor via que puedo è debo, requiero à los muy Reverendos Señores el Licencia-

do de los Rios, è Licenciado Juan Yañez Inquisidores del Partido de Cuenca, y Prioradgo de Vclès, que à ellos es notorio, que segun derecho no pueden proceder, à lo menos sentenciar, sin que primero requieran à los Ordinarios que asistan à las sentencias de sus subditos, &c.

2 En la Villa de Vclès à diez è siete dias del mes de Junio de mill è quinientos è diez è ocho años, ante los Reverendos señores Licenciados Pero Gutierrez de los Rios, è Juan Yañez Inquisidores de Cuenca è Priorazgo de Vclès, pareció el muy Magnifico è Reverendo señor Don Francisco Sanchez Giròn Prior del Convento de Vclès, è en presencia de mi Francisco Ximenez Notario del Secreto del Santo Oficio de la Inquisicion del dicho Partido, presentò el escrito contenido en esta otra parte. E ansì presentado en la manera que dicho es, los dichos señores Inquisidores dixeron que lo oian, è que estàn prestos è aparejados de hazer lo que de justicia deben. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisissis.*

3 El Prior de Vclès Juez Ordinario; sin ninguna contradicion en todo su Priorazgo, dize: Que los Inquisidores de Cuenca è su Priorazgo proceden è dan sentencia contra los Hereges del dicho su Prioradgo, sin llamar al dicho Prior ò su Vicario; è como sea Juez Ordinario à vuestra Reverendissima Señoria suplica, mande guardar con el dicho Prior lo que se guarda con los otros Ordinarios. *T. la buelta de la hoja la Cedula siguiente original.*

4 Nos el Cardenal de S. Juan è S. Pablo, Obispo de Tortosa, Inquisidor Apostolico General contra la heretica pravedad è apostasia en todos los Reynos, y Señorios de Castilla, Leon, è Aragon, &c. encargamos è mandamos à vos los Venerables Padres Inquisidores contra la dicha heretica pravedad è apostasia en la Ciudad è Obispado de Cuenca, que veades la peticion de esta otra parte escrita, que ante Nos fue presentada. E si ansì es, que el dicho Reverendo Prior de Vclès es Juez Ordinario en todo su Priorazgo, è tiene, è exerce en èl la jurisdicion Eclesiastica è quasi Episcopal, le admitais de aqui adelante à èl, è à su Vicario à ver senten-

Rr 3. ten.

tenciar è determinar los procesos, que en esse Santo Oficio se hizieren contra las personas, assi vivos como defunctos, que son ò ayan feido vecinos del dicho Priorazgo, en aquellos casos è cosas, que de derecho se requiere la presencia è asistencia del Juez Ordinario, faciendo è proveyendo sobre todo, como de justicia debais, por manera que las partes à quien esto toca no reciban agravio, ni tengan razon de se queixar. Fecha en Ciudad de Zaragoza à nueve dias del mes de Octubre de mil è quinientos è diez è ocho años. A. Cardin. Dertusen. Por mandado de su Señoria Reverendissima, Ilope Diaz Secretario. *Concordat cum originali.*

Anno 1519. Script. I.

Inquisitionum Conchen. littere super eis de quibus proxime supra anno 1518. & 1592. & 1596. & 1600. script. i.

AL muy Magnifico è muy Reverendo Señor el señor Don Francisco Sanchez Giron, Prior del Convento de Velès.

Muy Magnifico, è muy Reverendo Señor. Acordamos de terminar ciertas causas que penden en este Santo Oficio è para la defenecion dellas, lo hazemos saber à vuestra merced, è assi le suplicamos, è si necessario es, gelo réquerimos, è amonestamos, para que juntamente con nosotros lo veamos, è parezca en esta nuestra Audiencia dentro del termino de la ley, aperciéndole à vuestra merced, que si dentro del dicho termino no viniere, que determinaremos lo que hallaremos por justicia. Prospera, y guarde Nuestro Señor la muy Magnifica, y muy Reverenda persona de v.m. como por su merced es deseado. De esta Ciudad de Cuernca à siete dias del mes de Enero de M. D. XIX. años. Besando las manos de vuestra merced. El Licenciado Pedro de los Rios. El Licenciado Joan Yañez. *Concordat cum originali.*

Anno 1520. Script. I.

Concordia & transactio eubicularij D. Francisci de Solis cum Valentibus super iniurijs, qui similiter per alias litteras cessit super negotio principali de provisione Prioratum, retinens dumtaxat Retoriam de Huelamo. Vide 1527. script. i. & 1536. script.

i. & 2.

IN Nomine Dñi. Amen. Nos verint unversi, quòd nuper Sanctissimus in Christo Pater & Dñus noster Dñus Leo Divina providentia Papa Decimus quandam commissionis sive supplicationis papyri scedulam Reverendo Patri Dño Bartholomeo P. . . Praeposito de Petra Sancta vtriusque iuris Doctori, Capellano suo, Sacrique Palatij Apostolici Causarum, & huiusmodi Auditori per certum suum cursorem presentari fecit huiusmodi sub tenore.

2. Beatissime Pater, postquam devotus Orator Franciscus de Solis Frater Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata litigando coram Reverendo Patre Domino Bartholomæo Petra Sancta vestræ Sanctitatis Palatij Apostolici causarum Auditore contra quemdam Antonium de Ordas, & alios de, & super Prioratu S. Iacobi de Velès Conchenis Dioc. dicti Ordinis, & rebus alijs in actis causæ latius deductis sententiam contra dictum Antonium reportavit diffinitivam cum fructuum, & expensarum condemnatione, vestris executorialibus desuper decretis, & ad partes transmissis, devoti vestri Antonius Lupi Gago dicti Oratoris Procurator, & Petrus de Xerez Notarius volentes litteras executoriales debitæ executioni demandare, ac possessionem dicti Prioratus seu Monasterij S. Iacobi de Velès apprehendere ad dictum Monasterium accesserunt. Quapropter Antonius de Ordas præfatus, & Franciscus Sancij assertus modernus Prior lite pendente intrusus, ac Franciscus Martinez, & Martinus de la Vara Fratres sive Religiosi eiusdem Monasterij, ac nonnulli complices ægrè ferentes intimationem dictarum executorialium, Procuratorem & Notarium præfatos diabolico spiritu dicti

car.

carceribus manciparunt, & detinuerunt, & eos sic carceratos ad certum locum de Medina del Campo ultra quinquaginta millaria distantem ab illic transmiserunt, ac per plures dies detenti fuerunt, prout creditur adhuc existere, litterasque de manu dictorum Procuratoris, & Notarij eripuerunt, & forsan dilacerarunt in magnum contemptum & vilipendium Sedis Apostolicæ, & iacturam dicti Oratoris, pœnas & censuras in Bulla in Coena Dñi & alia, &c. incurrendo. Ac si Pater Sancte, familia impunita remaneant, &c. Orator recurrit, quatenus Sanctitas vestra digneur committere dicto Reverendo Patri Auditori vel alicui alteri, vt constito sibi summarie de præmissis monitorium expediat contra Antonium de Ordas & alios, qui auxilium, consilium, vel favorem præstiterint, vt personaliter compareant coram eo, &c.

3 In huiusmodi siquidem supplicationis fine & extremitate duæ reperiebantur signaturæ, videlicet: De mandato Dñi nostri Papæ. Audiat idem Auditor, & constito summarie & extrajudicialiter de assertis, & non tuto accessu, ad præmissa & personaliter comparendum moneat per edictum, &c. vt petitur. Placet Dño nostro Papæ. Leonardus Cardinalis S. Petri ad Vincula.

4 Cuius quidem commissionis,

vigore per dictum Dñam Bartholomæum Auditozem inchoato, & continuato processu, postmodum die & hora infrascriptis in mei præsentia Notarij & testium infrascriptorum personaliter comparuit præfatus Dñus Franciscus de Solis principalis, citra tamen suorum Procuratorum revocationem, & melioribus via, modo, & forma, quibus melius potuit & debuit, liti, & causæ, seu causis huiusmodi inter ipsum Dñum Franciscum de Solis ex vna, & Vener. Dños Antonium de Ordas, Franciscum Sancij Girón, Franciscum Martini, & Martinum de la Vata Fratres siue Religiosos eiusdem Monasterij S. Iacobi ex adversa partibus, de & super iniurijs in præserta commissione contentis, & illarum occasione secutis, publice & expresse, sponte, & libere cessit, & renuntiavit, ac de præsentia cedit, & renuntiat, &c.

5 Facta fuerunt hæc Romæ in Domino habitationis mei Notarij infrascripti, sub anno à Nativitate Dñi millesimo, quingentesimo, vigesimo. Indictione Octava. Die vero Iovis trigesima prima mensis Maij. Pontif. prælibati SS. Dñi. Leonis Papæ Decimi anno Octavo.

Et ego Ludovicus Fornerij, alijs Bachodi, Clericus Lugdunensis, publicus Apostolica & Imperiali auctoritate Notarius, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

ADRIANUS PAPA VI.

electus die 9. Ianuarij ann. 1522. obiit die 24.

Septemb. ann. 1523.

Anno 1522. Script. I.

Bulla aliunde sumpta ex Bullario Romano Const. I. de unione Magistratum S. Iacobi, & de Calatrava ac de Alcantara Corona Regnorum Castellæ & Legionis, prohibita immobilium alienatione, & concessa conferendi Beneficia facultate.

Vid. hic. num. 5. & 1493. n.

3. script. I.

ADRIANUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei

memoriam.

1 Dum intra nostræ mentis ætate cana debita meditatione pensamus, S. Iacobi de Spata, ac de Calatrava, & de Alcantara in Regnis Hispaniarum erectas Militias propterea institutas fuisse, vt contra Orthodoxæ fidei hostes & inimicos arma quædam & valida præsidia essent, earumque Milites in infidelium expugnatione, ac Regnorum ab ipsis infidelibus occupatorum recupera-

ratione iugiter vacarent, strenuaque ipsorum virtute & opera proximis annis non solum quam plurimas Civitates & loca, sed etiam aliquot Principatus, Domina, & Regna, quæ infideles Mauri occupaverant, & per multos annos detinuerant, non sine proprii sanguinis effusione, cum magna Christi nominis gloria recuperata, & ad fidem Christi redacta fuisse consideramus: insuper & animo revolvimus, quæ charissimus in Christo filius noster Carolus Castellæ & Legionis Rex Catholicus in Imperatorem Electus, claræ memoriæ Ferdinandi Avi, & Elisabeth Reginæ Avæ, Castellæ & Legionis huiusmodi, ac aliorum progenitorum suorum vestigia sequutus, pro universa Ecclesia (cuius, ut Nos ad Summi Apostolatus apicem assumptione Pastor, ita ipse ad Sacri Imperij fastigium electione advocatus existit) non solum Insulæ Servarum, quam ipsi Mauri detinebant, expugnatione, sed etiam adversus Martinum Lutherum per Sedem Apostolicam hæreticum declaratum, executione fecit, & in dies ipsum sub disciplina nostra à teneris educatum ob eius devotionem, ac fidem erga Nos & hanc Sanctam (in qua permissione divina sedemus) ac universam Rempublicam Christianam, divina favente gratia, facturum fore speramus, dignum merito censemus & congruum, ut Militiæ prædictæ Coronæ Regni Castellæ, & Legionis perpetuò applicentur; non minus ut Caroli ipsius in Imperatorem Electi studia & conatus ad profligandos, & subigendos infideles barbaros, concedente Dño, crescant, & augeantur, quàm ut ipsarum Militiarum felix, & prosperum regimen semper in melius procedat, & illarum Militum disciplina solertior evadat, ipsumque Carolum in Imperatorem Electum, eiusque posteritatem signo specialis benevolentiæ prosequamur, & quadam perpetuitatis memoria decoremus.

2 Sanè, cum Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati in humanis agentes, suorum & ipsi progenitorum vestigia sequuti, quam plurima egregia facinora & gesta fecerint, nec solum Hispaniam à Sarracenis & Mauris, qui Regnum Granatæ, ac plura alia Domina occupaverant, non sine multis

laboribus & impensis ac magnâ Christiani sanguinis effusione purgaverint, ac quam plurimos infideles à falsis idolorum tenebris ad veram Orthodoxæ fidei lucem reduxerint, sed pluribus etiam classibus Oceanum Mare penetraverint, & ad diversas ac maximas, & antea mortalibus ignotas Insulas salutiferæ Crucis Vexillum detulerint, & in ipsis Insulis plurimas Metropolitanas, & Cathedralas, ac alias Ecclesias ad Christi Nominis gloriam & exaltationem erigi, seque ob talia merita: CATHOLICI nomine ab hac Sancta Sede insigniti obtinuerint, cumque in dictis Castellæ & Legionis Regnis S. Iacobi de Spata, ac de Calatrava & Alcantara, S. Augustini & Cirterciensis Ordinum Militiarum Magistratus ad eisdem Fidei exaltationem, & infidelium barbarorum, maximè circumvicinarum partium depressionem, & expugnationem instituti fuerint, ut præferatur; & quandoque illi per Romanos Pontifices prædecessores nostros Regibus Castellæ & Legionis huiusmodi, seu eorum Primogenitis, aut propinquioribus, Infantibus nuncupatis, respectivè in Administrationem, dum expediens fore visum fuerit, concedi consueverint, illorumque ad præsens idem Catholicus Rex in Imperatorem Electus, perpetuus Administrator per Sedem prædictam deputatus existat, ipsarumque Militiarum Magistrorum electiones ad Militiarum huiusmodi Præceptores, seu Milites spectare noscantur, ac inter eos, occurrente dictorum Magistrorum vacatione, super electionibus pro tempore faciendis, possent quandoque dissensiones oriri, plurimumque Regis Castellæ & Legionis pro tempore existentis intersit, ut ipse Magistratum huiusmodi curam, & Administrationem habeat, cum Magistratus ipsi quam plurimas Civitates, & arces, partim ab ipsis Regibus Castellæ & Legionis donatas, partim per ipsos Magistros ab infidelium manibus proprii sanguinis effusione comparatas & acquisitas possideant, & si illorum Magistri aliquando Regi se offererent, ex illorum institutione, quæ ad eorundem Regnorum pacem & quietem, ac infidelium expugnationem emanavit, gravia scandala, & pericula in Regnis ipsis (prout proximis

annis, cum in minoribus constituti, & dictorum Regnorum regimini, & Administrationi præpositi essemus, propter aspirationes ad ipsos Magistratus oculis nostris vidimus) succedere possent.

3. Si autem Magistratus ipsi, Coronæ Regiæ Regis Castellæ & Legionis huiusmodi pro tempore existentis perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ita tamen quod ex illorum huiusmodi ad infra scriptum effectum extincti non censeantur, illi per Regem ipsum longe melius regi & gubernari possent. Curaretque Rex ipse, ut illarum Militiarum Milites idonei, & in arte Militari adeo periti & experti essent, ut de illis merito sperari posset, quod non solum dicta Regna ab infidelibus defenderent, sed ipsum Regem ad expeditionem contra Turcas & alios Infideles maritima classe, ac terrestri exercitu suscipiendam & prosequendam vltro sollicitarent, & invitarent, scandalisque & dissensionibus inter ipsos Præceptores, seu Milites Electores, ac alijs periculis, quæ exoriri possent, obviaretur. Ipseque Carolus Rex in Imperatorem electus a sanctum pacis, & unitatis Regum & Principum opus, quod pro totius Christianæ Reipublicæ necessaria defensione, ac contra hostes Turcas felici expeditione perficere & concludere desideramus, pro sua religione & devotione in hanc Sanctam Sedem Nos plurimum iuvare, ac Rempublicam Christianam à tam gravi periculo, in quo constituta est, divina favente gratia liberare posset, ac omnia pro Fidei Catholicæ exaltatione, ac infidelium barbarorum depressione libentius & constantius facere non cessaret. Similiterque eius successores facere parati essent. Militesque dictarum Militiarum sub Regis huiusmodi disciplina Magistrali, & experti, & ad conferendum manus contra Turcas, & Infideles huiusmodi multo promptiores & alacriores redderentur.

4. Nos præmissa diligenti consideratione pensantes, ac animo revolventes, qualia & quanta eiusdem Caroli Regis in Imperatorem Electi Maiores præcis, ac etiam nostris temporibus pro expugnatione infidelium & barbararum Nationum perfeceant,

quorque Regna, & terras, ac Insulas ab ipsorum infidelium manibus eripuerint, & ad Christianam Religionem reduci curaverint, & quæ ipse Carolus Rex in Imperatorem Electus, tam ferventi animo, hac tempestate nostra, pro Christianæ fidei Religione, & huius Sanctæ Sedis dignitate tuenda adversus Martinum Luthetum præfatum, & eius fautores, ac alios, qui contra Nos, & dictam Sedem superbiæ continua erexerunt, ac in dictæ Insulæ Servarum expugnatione, quam divino assistente auxilio sibi subdidit, digne & laudabiliter effecerit; ac sperantes, quod quanto maioribus beneficijs & gratijs Maiestas sua à Sede Apostolica se præmunitam & affectam cognoverit, tanto magis eidem Ecclesiæ, cuius Advocatus (ut præfertur) existit, exuberantes favores, quoties opus fuerit, exhibebit, ac brevi tempore pro sua ipsius singulari devotione, ac virtute, Regiæque Magnanimitate & Imperiali Celsitudine ad honorem Dei & Nominis Christiani propagationem adversus nefandissimos Turcas, & Christiani nominis perpetuos hostes, & contra spurcissimam illam gentem, quæ Christianum sanguinem avide sitit, & nostris cervicibus imminet, iustissimum bellum suscipiet, ac tot Provincias & Regna ab ipsis Turcis & alijs infidelibus occupata recuperabit, & Nomen Salvatoris Domini Nostri Iesu Christi longe, lateque propagabit; habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum consilio & assensu Magistratus prædictos, quorum omnium qualitates, necnon verum & vltimum vacationis modum, illorumque ac Coronæ Regiæ Castellæ & Legionis huiusmodi Regnorum veros annuos valores præsentibus pro expressis haberi volentes, eidem Coronæ Regiæ (etiam si Corona ipsa aliquo tempore ad mulierem spectaret) cum omnibus præ eminentijs, iurisdictionibus, facultatibus, redditibus, iuribus, obventionibus, & pertinentis suis univèrsis auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus. Itaque ius administrandi ipsos Magistratus, sive in virum, sive in mulierem, cum Corona transeat, & omnia,

nia, quæ ipsi Magistri, qui pro tempore fuerint, facere, & exercere consueverunt, facere, & exercere, & Commendas ipsas, & Præceptorias, ac alia Beneficia Militiarum huiusmodi personis idoneis conferre libere possit in omnibus, & per omnia, perinde ac si vnio huiusmodi, quoad præmissa dumtaxat, minime facta fuisset; ipsorumque Magistratum possessionem propria auctoritate libere continuare, seu illam de novo sibi & Regi Castellæ & Legionis pro tempore existenti etiam propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus in suos, ac Magistratum huiusmodi vsus, ad quos deputati sunt, & utilitatem convertere, Diocesano locorum, & quorumvis aliorum licentia, seu consensu minime requisiti, ita tamen, quod ipse Catholicus Rex in Imperatorem Electus, eiusque successores Castellæ & Legionis Reges pro tempore existentes ea, quæ spiritualia concernunt, per personas dictarum Militiarum Religiosas per ipsos Reges pro tempore existentes ad id deputandas, ad eorum nutum amovibiles probè & laudabiliter exerceri facere debeant & teneantur. Quibus sic pro tempore deputatis personis gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, disponendi omnia & singula, quæ dictarum Militiarum Magistri pro tempore existentes de iure vel consuetudine aut alias quomodolibet facere, gerere, exercere, mandare, disponere, exequi poterant, & consueverant, auctoritate & tenore præmissis plenam, liberam, & omnimodam facultatem concedimus. Et ne in præiudicium dictæ vnionis per Milites seu Fratres dictorum Ordinum aliquid de facto tentetur per viam electionis vel postulationis, seu aliàs decedente Rege, vel Regina, qui dictos Ordines administraverit, auferimus ab eis omne ius, ac potestatem eligendi, postulandi, vel de novo Administratore perpetuo providendi, & sub pena excommunicationis, ac privationis Commendarum & Præceptoriarum, ac aliorum Beneficiorum, quæ obtinent, inhabilitatisque ad ipsa in posterum obtinenda, omnibus & sin-

gulis prohibemus; ne eligant, postulent, vel de eligendo, aut postulando tractent. Quas pœnas volumus eos ipso facto incurrere, absolutionem Nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter reservantes. Non obstantibus, &c.

5 Volumus autem, quod ipse Rex pro tempore existens ab alienatione quorumcumque bonorum immobilium & pretiosorum mobilium dictorum Magistratum penitus abstineat, & quod antequam dictos Magistratus, vel eorum aliquem administrare possit, succedens in Regno huiusmodi Nobis, seu successoribus nostris canonice intrantibus iura omnia solvere teneatur, quæ Magistri pro tempore solvere consueverunt, quibus solutis, ex tunc confirmatio & licentia concessæ sint & esse censeantur, administrationemque libere exercere possit. Et ille ex eis, qui vllò vnquam tempore (quod absit) à nostra & Romani Pontificis pro tempore existentis, canonice intrantis, & Romanæ Ecclesiæ obedientia & devotione se subtraxerit, vel contra eum bellum susceperit in eius damnum, & detrimentum honoris, aut rerum per se, vel alium, seu alios, directe vel indirecte machinatus fuerit, huiusmodi gratia privatus existat, præsentisque litteræ nullius sint roboris vel momenti, ipsaque vnio eo ipso dissoluta sit; ipsique Magistratus per dissolutionem huiusmodi vacare censeantur, & de illis per Sedem prædictam libere disponi possit.

6 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ vnionis, annexionis, incorporationis, concessionis, prohibitionis, reservationis, derogationis, decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, vigesimo tertio. Quarto Nonas Maij, Pontif. nostri anno Primo.

CLEMENS PAPA VII

electus die 19. Novembr. ann. 1523. obiit 25.
Septemb. 1534.

Anno 1523. Script. I.

Bulla de quibusdam Capellanis in Collegiata de Belmonte Conchen. Dioc. institutis, Vclensi Priori subiectis in visitatione, Capellanorum collatione, ac ceteris annexis iuribus. Et à tergo acceptatio Prioris

CLEMENS. Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1. Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet, eius superveniente obitu, litteræ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

2. Dudum siquidem scilicet record. Adriano Papa Sexto prædecessori nostro pro parte dilectorum filiorum Iohannis de Cisneros & Catherinæ Muñoz coniugum habitatorum Oppidi de Belmonte Conchensis Dioc. exposito, quod alias ipsi cupientes terrena in cœlestia, & transitoria in æterna felici commercio commutare ob singularem devotionem, quam ad Conceptionem Immaculatæ Virginis Mariæ gerebant, unum Altare sub dictæ Conceptionis, & S. Iohannis Baptistæ invocationibus in Sæculari & Collegiata Ecclesia S. Bartholomæi dicti Oppidi de bonis certis à Deo sibi collatis à fundamentis sumptuoso ædificio construi, & ædificari fecerant, & in constructione dicti Altaris, & alijs ad illud necessarijs per eos iam factis expensis de dictis, & alijs per eos acquisitis, necnon suis patrimonialibus bonis ultra summam trecentorum ducatorum exposuerant, intendentesque Deo dante Altare prædictum ornamentis, & alijs divino cultui necessarijs rebus fulcire, & eidem Altari fructus, & redditus pro sufficienti sustentatione unius, vel duorum Capellanorum

rum ex eisdem bonis patrimonialibus dare & appropriare, ut divinus cultus in dicta Ecclesia ad laudem & gloriam Divinæ Maiestatis & eiusdem Virginis Mariæ aueretur, & quod si ad dictum Altare una vel duæ Capellania seu Capellaniam perpetuam pro uno vel duobus Clericis perpetuis Capellanis, qui Missas & alia divina officia ad dictum Altare iuxta providam ordinationem per Ioannem & Catherinam præfatos desuper faciendam celebrare tenerentur, perpetuo erigerentur, & instituerentur, & ius Patronatus, & præsentandi personam seu personas idoneas ad Capellaniam seu Capellanas huiusmodi, cum illam seu illas perpetuis futuris temporibus, etiam ea prima vice, vacare contingerit, eidem Ioanni & Catherinæ, ac personis laicis per eos nominandis perpetuo reservaretur, & concederetur, profecto ipsi Ioannes & Catherina ex bonis suis prædictis sufficientem dotem eisdem Capellanis pro Capellanorum huiusmodi commoda sustentatione assignarent, & ex eo divinus cultus in dies susciperet incrementum, pro parte eorundem Ioannis & Catherinæ eidem Prædecessori humiliter supplicato, ut ad dictum Altare unam, seu duas perpetuam Capellaniam, seu Capellanas, pro uno vel duobus perpetuis Cappellano seu Capellanis, qui inibi Missas, & alia divina officia iuxta ordinationem per eos faciendam celebrare teneretur seu tenerentur, perpetuo erigere, & instituere, ac illi vel illis pro dote bona per Ioannem & Catherinam præfatos assignanda perpetuo applicare, & appropriare, necnon ius Patronatus, & præsentandi personam seu personas idoneas ad Capellaniam, seu Cappellanas huiusmodi, quotiens illam seu illas simul vel successive, etiam ea prima vice vacare contingeret dictis Ioanni, & Catherinæ, quoad viverent, & eis vita functis, per-

sonis per eos, aut eorum superstitem nominandis, & eorum successoribus, ius vero instituendi personas presentatas predictas pro tempore existenti Priori Prioratus de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata nullius Dioc. cui & nulli alteri dictæ Cappellaniz subijcerentur, reservare, concedere, & assignare, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaretur, idem Prædecessor, qui ex iniuncto sibi desuper Apostolicæ servitutis officio ad ea libenter intendebat, per quæ pia vota fidelium, ex quibus divinus cultus, & Ministrorum numerus in Ecclesijs quibuslibet præsertim Collegiatis augetur, ac Beneficiorum Ecclesiasticorum propagatio proveniret, & ut illa debitum sortirentur effectum, Apostolici favoris præsidium impartiebatur, eosdem Ioannem & Catherinam & eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum absolvens, & absolutos fore censens, huiusmodi supplicationibus inclinatus sub Dat. videlicet, Quinto Idus Aprilis, Pontificatus sui anno Primo, Apostolica auctoritate perpetuo ad dictum Altare unam seu duas perpetuas Cappellaniam seu Cappellanas pro uno vel duobus perpetuo Cappellano seu Cappellanis, qui Missas, & alia divina officia in dicto Altari iuxta ordinationem per eosdem Ioannem & Catherinam desuper faciendam celebrare tenerentur, sine alicuius præiudicio erexit, instituit, ac illi vel illis pro dote bona per dictos Ioannem & Catherinam assignanda applicavit, & appropriavit, necnon ius Patronatus & præsentandi personam seu personas idoneas ad Cappellaniam seu Cappellanas huiusmodi, quotiens illam seu illas simul vel successive, etiam ea prima vice vacare contingeret, dictis Ioanni & Catherinæ, quoad viverent, & ipsis vita functis personis per eosdem Ioannem & Catherinam, aut eorum superstitem nominandis, & eorum successoribus postquam Appella-

niz prædictæ dotata fuissent, ius vero instituendi personam seu personas presentatam seu presentatas huiusmodi dicto Priori de Vclès pro tempore existenti, cui, & nulli alteri Cappellaniz ipsæ subijcerentur, reservavit, concessit, & assignavit, ac eisdem Ioanni & Catherinæ ac eorum superstiti quæcumque statuta licita & honesta, sacristamen Canonibus non contraria, pro felici statu & gubernatione Cappellaniz seu Cappellaniarum, & servitio Altaris huiusmodi, & illius bonorum directione & conservatione faciendi, condendi & ordinandi, & quantum Altare prædictum nondum perfectum esset, illud perficiendi, & alia præmissa faciendi licentiam & facultatem concessit, necnon statuta, quæ tunc condita & edita reperiebantur, licita tamen & honesta, & eisdem Canonibus non contraria approbavit, & confirmavit. Et insuper quod si quis ex dictis Cappellanis per tres menses continuos à servitio Altaris huiusmodi absens foret, Cappellania per eum tunc obtenta eo ipso privatus existeret, postquamque dicti Ioannes & Catherina, aut eorum superstes, necnon successores Cappellaniarum huiusmodi Patroni pro tempore existentes alium Clericum loco sic absentis dicto Priori præsentare, ipseque Prior sic præsentatum instituere, statuit & ordinavit. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus dictæ Ecclesiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

3 Ne autem de absolute, erectione, institutione, applicatione, appropriatione, reservatione, concessione, assignatione, approbatione, confirmatione, statuto, & ordinatione prædictis pro eo, quod super illis dicti Prædecessoris, eius superveniente obitu, litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipsique Ioannes & Catherina illorum frustrentur effectu, volumus, & dicta Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, erectio, institutio, applicatio, appropriatio, reservatio, concessio, assignatio, approbatio, confirmatio, statutum, & ordinatione Prædecessoris huiusmodi perinde à dicta die Quinto Idus Aprilis suum

for:

fortiantur effectum, ac si super illis ipsius Prædecessoris litteræ sub eiusdem diei Data confectæ fuissent; prout superius continetur, quodque præsentis litteræ ad probandum plene absolutio- nem, erectionem, institutionem, applicationem, appropriationem, reservationem, concessionem, assignationem, approbationem, confirmationem statutum & ordinationem Prædecessoris huiusmodi ubique sufficiant; nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostræ voluntatis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, vigesimo tertio; Sexto kalendas Decembris, Pontificatus nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

4 En el Convento de Velés de la Orden de la Cavalleria de Santiago, postrimero día del mes de Mayo, año de mill e quinientos e veinte e quatro años, por parte de Cathalina Muñoz vecina de la Villa de Belmonte, fue presentada esta Bula de nuestro muy Santo Padre Clemente Septimo ante el muy Reverendo señor Don Juan Sánchez de Salamanca, Prior del dicho Convento, del Consejo de su Magestad, è fue requerido, que la accepte, è cumpla como en ella se contiene. E el dicho señor Prior con la reverencia, y acatamiento que debia dixo, que la acceptaba & acceptò e era presto de de la cumplir. Testigos Diego de Horozco Alcayde de Velés, è el Licenciado Pedro Lopez vezinos de dicha Villa, Diego Torremocha Secretario, &c. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1527. Script. I.

Sententia pro Cubiculario Solis Electo Balneariensi super Parrochiali Sanctæ Mariæ de Albarracín loci de Huelamo. Vid.

ann. 1516. script. 1. & de Albarracín Ordinis Civitate vid. an.

1. script. 2.

Petrus Andreas Gambarus
utriusque iuris Doctor, San-

ctissimi Dñi nostri Papæ Capellanus, & ipsius Sacri Palatii Apostolici causarum, causarum, & causis, ac partibus infra scriptis ab eodem Dño nostro Papa in locum bonæ memoriæ Martini de Spinosa dum viveret Coauditoris nostri certæ nobis desuper factæ presentatæ, & apud acta causæ registratæ commisionis generalis vigore Auditor specia- liter deputatus, Venerabilibus & citis conspectis viris Dñis Gomercio Carrillo de Albornoz Thesaurario, Garfia de Villa Real Cantori, & Petro del Pozo Canonico Ecclesiæ Conchenfis salutem in Domino.

2 Noveritis quod scilicet Leo Papa Decimus ad instantiam Dñi Francisci de Solis Fratris Militiæ S. Jacobi causam inter ipsam & Reverendum Dñam Gilbertum Episcopum Albaracientem super Rectoria de Huelamo commisit Reverendo Patri Domino Martino Despinosa Auditori, cui etiam eadem causa inter ipsum Episcopum & quondam Gundisalvum Petri dictæ Rectoriæ possessorem commissa reperiebatur in actis. Huiusmodi autem causa ab eodem Dño Martino de Spinosa non conclusa, dictus Sanctissimus Dñus noster Papa Leo Decimus, & similiter eius successor Dñus Adrianus Sextus viam universæ carnis, sicut Dño placuit, sunt ingressi, assumpto postmodum ad Apostolatus apicem Dño nostro Clemente Papa Septimo, & etiam dicto bonæ memoriæ Martino de Spinosa Auditore ab hac luce sublato, idem Dñus noster Clemens huiusmodi causam nobis commisit concludendam, & ad diffinitivam perducendam, quam promulgavimus in hunc, qui sequitur modum.

3 Christi nomine invocato pro Tribunali sedendo, & solum Deum præoculis habendo per hanc nostram diffinitivam, quam de Dñorum Coauditorum nostrorum consilio & assensu ferimus in his scriptis, pronunciamus, decernimus, & declaramus in causa quæ coram Nobis in prima seu vltiori vertitur instantia, inter Reverendum Patrem Dñum Franciscum de Solis Ordinis S. Jacobi Episcopum Balneariensem actorem, ex vna, & quondam Gilbertum Episcopum Albaracinentem adversarium intrusum de, & super Parrochiali Ecclesia San-

Sanctae Mariae de Albarracin Loer de Huelamo Segobriensis Dioc. quam quondam Gundisalvus Perez Frater Ordinis Militiae S. Iacobi illius ultimus possessor, dum viveret, obtinebat, rebusque alijs in actis causae latius deductis, & illorum occasione partibus ex altera, gratiam Apostolicam commendae per bonae memoriae Leonem Decimum eidem Domino Francisco de Solis de Parrochiali praedicta gratioe factam & concessam, & inde secuta quaecumque canonicam & canonica fuisse, & esse, seu inque debitum debuisse & debere sortiri effectum, Parrochialeque praedictam eidem Domino Francisco debitam fuisse, & sibi deberi, ac ad ipsum Dominum Franciscum expectasse, & pertinuisse, expectareque, & pertinere de iure, supradictumque Gilibertum Episcopum adversarium a Parrochialis, iuriumque, & pertinentiarum eiusdem possessione, occupatione, & intrusione tollendum, eijciendum & amovendum fore, prout tollimus, eijcimus, & amovemus, praefatumque Dominum Franciscum de Solis in & ad Parrochialis, iuriumque & pertinentiarum eiusdem possessionem realem & actualem possessionem ponendum, & inducendum fore, prout ponimus & inducimus, molestationem, perturbationem, & impedimenta quaecumque per praefatum Dominum Gilibertum Episcopum adversarium supradicto Domino Francisco de & super Parrochiali praedicta quomodolibet factas & praestitas factas & praestitas fuisse & esse temerarias, illicitas, indebitas, iniquas, & iniustas, temerariaeque, illicitae, indebitae, iniquae & iniustae, ac de facto praesumptas & praesumptas, illasque & illa eidem Giliberto adversario fecisse & facere minime licuisse, nec licere de iure, ac de, & super illa Parrochiali praedicta perpetuum silentium imponendum fore & imponimus, supradictumque Gilibertum adversarium in fructibus ex Parrochiali praedicta a die mortis perceptis, & in expensis in causa coram Nobis pro parte Domini Francisci de Solis principalis praefati legitime factis condemnandum fore, & condemnamus, quarum expensarum taxationem nobis in posterum reservamus.

4 Huiusmodi definitiva sententia

taliter est subscripta: Ita pronuntiavit bonae memoriae Petrus Andreas Gambarus, dum viveret Coauditor, & ego Ioannes Clerici Rotae Auditor subscripsi.

5 Qua quidem definitiva sententia, ut praefertur lata, & termino ad appellandum ab eadem adhuc pendente, subsequenter Nos ad Reverendi Patris Domini Francisci de Solis Electi Balneoregionensis, principalis in praefertis commissione & sententia principaliter nominati instantiam, Reverendum Patrem Dñm Gilibertum Episcopum Albarracinensem ex principaliter in eisdem commissione & sententia ex principaliter nominatum, omnesque alios & singulos sua communiter vel divisim interesse putantes, eorumque Procuratores, si qui erant in Romana Curia pro eisdem, ad videndum & audiendum, dictam Ecclesiam de Huelamo, & eius fructus sequestrari, ac sub firmo sequestro poni mandari, & sequestratores deputari, edictum per unum ex cursoribus ad Valvas Cancellariae Apostolicae affigi mandavimus, citantes sub certo termino, videlicet ad diem & horam infra scriptos, quibus advenientibus comparuit Magister Alfonso Vigil Clericus Toleranz Dioc. dicti Reverendi Patris Domini Francisci de Solis Electi Balneoregionensis Procurator, ad cuius instantiam iuxta, & secundum tenorem & vim constitutionis saec. rec. Innocentij Papae Octavi sequestratores deputavimus, vos videlicet Dños Gomezium Carrillo de Alvaroz Thesaurarium, Gasparum de Villarreal Cantorem, & Petrum del Pozo Canonicum Ecclesiae Conchen, & vestrum quemlibet, &c.

6 In quorum omnium fidem praesentes litteras exinde fieri, & per Notarium nostrum subscriptas subscribi & publicari mandavimus, sigillique nostri iussimus appensione muniti. Datum & actum Romae in Domo habitationis nostrae mane hora tertiara pro tribunali sedendo. Anno a Nativitate Dñi millesimo, quingentesimo, vigesimo septimo. Indictione quinta decima, die vero Lunae, sextadecima mensis Decembris, Pontif. SS. Dñi nostri Dñi Clementis Papae Septimi anno

Quinto. Concordat cum originali.

exceptis omissis.

Anno

Anno 1529. Script. L.

Bulla de Medijs Annatis remissive ad Sixtum ann. 1481. script. 1. & ad Leonem X. ann. 1514. script. 5. Nénon de erectione Thesauri ad iura Ordinis defensanda. Vide ann. 1567. script. 2.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Pastoralis officij nobis meritis licet imparibus, ex alto commissi sollicitudo requirit, vt ad ea, per quæ Religiosarum personarum quarumlibet, præsertim sub Regularibus Militijs studio piæ vitæ vacantium, profectui & iurium conservacioni consulatur, libenter intendamus, ac desuper eiusdem officij partes favorabiliter impartiamur, prout Catholicorum Principum exposcit devotio, & id in Dño conspicimus salubriter expedire.

2 Sane carissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Rex in Imperatorem Electus, qui etiam Castellæ, & Legionis ac Aragonum Rex, & Militiæ S. Jacobi de Spata sub Regula S. Augustini perpetuus Administrator in spiritalibus & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existit, nobis nuper exponi fecit, quod, licet alias foel. rec. Sixtus Papa Quartus volens Domorum, & Præceptoriarum dictæ Militiæ reparacioni & conservacioni consulere, inter alia motu proprio, & ex certa eius scientia per quasdam statuerit & ordinaverit, quod medietas fructuum, reddituum, & proventuum vnus Biennij, &c. *vt supra.*

3 Et deinde Leo Romanus Pontifex prædecessor, noster procurante claræ memoriæ Ferdinando Aragonum & vtriusque Siciliæ Rege, tunc in humanis agente, & dictæ Militiæ perpetuo Administratore etiam per Sedem prædictam deputato, per alias suas litteras similiter statuerit, & ordinaverit, quod ex tunc de cætero perpetuis temporibus liceret Ferdinando Regi & Administratori dictam vnus Biennij, &c. *vt supra.*

4 Cum tamen Domus & Aedificia Præceptoriarum Militiæ huiusmodi

iam pro maiori parte sufficienter constructa, & reparata existant, ac pro communibus ipsius Militiæ negotijs iuxta illorum qualitatem gerendis, necnon iuribus & bonis tam Mentæ Magistralis, quàm Præceptoriarum, Prioratum, Vicariarum, Castellaniarum & aliorum beneficiorum eiusdem Militiæ tutandis, ac privilegij & indultis illius personis concessis confirmandis, & litibus præterea in Romana & alijs Curijs coram diversis Ecclesiasticis, & Sæcularibus iudicibus generaliter & particulariter sustinendis multæ expensæ sint necessariæ, & dicta Militia, seu illius Magister, Præceptores, Priores, Vicarij, Castellani, Milites & Fratres pro tempore existentes communem Thesaurum, seu Ararium, ex quo huiusmodi impensas subire, vt supervenientes ipsius Militiæ necessitates sublevare possint, non habeant, quo fit, vt in eorum causis, & negotijs non inodica quandoque sustineant detrimenta, si de cætero quinta medietatis dicti Biennij omnium & singularum Præceptoriarum & Castellaniarum Militiæ huiusmodi per obitum, vt præfertur, pro tempore vacantium, necnon decima medietatis dicti primi Biennij omnium & singulorum Mentæ Magistralis dictæ Militiæ, dum illius Magistratus per obitum pro tempore vacaverit, fructuum, reddituum, & proventuum partes per dictum Administratorem seu Magistrum in vnum communem Thesaurum seu Ararium per eum deputandum reponendæ, & per Thesaurarium, seu Custodem ipsius Thesauri, seu Ararij per ipsum Magistrum seu Administratorem ad eius nutum ponendum & arrendendum pro oneribus dictæ Militiæ perferendis conservandæ, & de mandato ipsius Magistri seu Administratoris, vel Consiliariorum ipsius Militiæ eius nomine in negotiorum & litium huiusmodi prosecutionem, ac pro negotijs, & necessitatibus dictæ Militiæ, & illius Militum, ac aliarum personarum, & alios usus, de quibus eisdem Magistro seu Administratori, vel Consiliarijs, Generali Capitulo non durante, alioquin ipsi Capitulo Generali illo durante, vtilius videbitur convertendæ & exponendæ perciperentur, & levarentur, &c.

5 Nos igitur dictæ Militiæ proferturam statim paterio zelantes affectu Priores, Præceptores, Milites, & Fratres prædictos, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis, à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodo-libet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus præfatus Carolus & pro tempore existens Administrator seu Magister dictæ Militiæ quintam medietatis dicti Biennij tam Præceptoriarum, quam etiam ad collationem ipsius Magistri pro tempore existens pertinentium Castellaniarum quarumcumque Militiæ huiusmodi per obitum pro tempore vacantium, ita tamen, quod residuum fructuum, reddituum, & proventuum medietatum Præceptoriarum, & Castellaniarum huiusmodi iuxta Sixti & Leonis statuta & ordinationes exponi, seu converteri debeant, necnon Decimam medietatis omnium & singulorum dictæ mensæ Magistralis, dum Magistratum prædictum per obitum, & non alias pro tempore vacare contigerit, similiter primi Biennij fructuum, reddituum, & proventuum partes in vno communi Thesaurio seu Arario per eum & alios, ad quos spectat, deputando, reponendas, & pro supportatione onerum Militiæ huiusmodi conservandas percipere & levare libere & licite valeat.

6 Quodque fructus, redditus, & proventus in communi Thesaurio huiusmodi in præmissos, & alios usus & necessitates ipsius Militiæ, de quibus Administratori seu Magistro, vel Consiliarijs prædictis, non durante Capitulo Generali, alioquin eidem Generali Capitulo, eo durante, pro utilitate & augmento dictæ Militiæ expedire visum fuerit, per Thesaurarium seu Custodem Thesaurij aut Ararij huiusmodi per dictum Administratorem seu Magistrum ad eius nutum ponendum & amovendum convertentur.

possint, eidem Administratori seu Magistro super hoc plenam & liberam facultatem concedimus. Decernentes huiusmodi statuto & ordinationi, necnon præsentibus litteris per quascumque litteras Apostolicas quamvis etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores, & insolitas clausulas in se continentibus, nisi Magistri & Administratoris pro tempore existentis, & Capituli Generalis Militiæ huiusmodi expressus accesserit assensus, derogari non posse, nec derogatum censi. Sicque per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum, quodque & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

7 Non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, visibus & naturis, ac omnibus illis, quæ dicti prædecessores in præfatis litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, statuti, & ordinationis, concessionis & decreti infringere, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, vigesimo nono. Idibus Iulij, Pontif. nostri anno Sexto. *Concordat cum originali exceptis quæ alio mittuntur.*

Anno 1530. Script. I.

Bulla conservatorie Leonis X. & huius Clementis. De quibus fit mentio in Bulla Pij V. an. 1566. script. 1.

CLEMENS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Constituti in specula Militantis Ecclesiæ ad ea Nos sollicitè intendere convenit, per quæ Religiosorum & piorum locorum quorumlibet bona & iura ferventur illæsa, illorumque personarum ab indebitis molestationibus

Apa.

Apostolicæ Sedis suffragio protegantur concessas ad id per Romanos Pontifices prædecessores nostros litteras innovando, prout in Dño conspicimus expedire. Dudum siquidem scilicet rec. Leo Papa Decimus prædecessor noster claræ memoriæ Ferdinando Aragonum & vtriusque Siciliæ Regi, tunc in humanis agenti, & Magistratus Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuo Administratori per Sedem Apostolicam deputato, ac tunc Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus dictæ Militiæ infra scriptos Conservatores, & Iudices adversus occupatores, & detentores bonorum, & iurium ac Privilegiorum & indultorum ad Ferdinandum Regem & Administratorem, ac Priores, Præceptores & Fratres, qui tunc erant, & pro tempore essent, etiam ratione personarum suarum, & alias quomodo libet, necnon Militiam huiusmodi, ac illius Domos, & membra spectantium, necnon inferentes eidem Ferdinando Regi & Administratori, ac Prioribus, Præceptoribus & Fratribus, eorumque officialibus, servitoribus, & Vassallis iniurias, molestias, iacturas per suas perpetuis futuris temporibus vilituras deputavit litteras, quarum tenorem de verbo ad verbum inferi fecimus, qui talis est:

Leo Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus vniuersis Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus & personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, ac Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, ipsorumque Archiepiscoporum, seu Episcoporum Officialibus salutem & Apost. ben. Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente Dño præsidentes circa curam Militiarum & Regularium locorum omnium solertia reddimur indefessa solliciti, vt iuxta debitum pastoralis Officij eorum occurramus dispendijs, & profectibus divina cooperante clementia salubriter intendamus. Sane carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragonum & vtriusque Siciliæ Regis Illustris, qui etiam Magistratus Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, & dilectorum filiorum modernorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum dictæ Militiæ conquestione percepimus, quod nonnulli Archie-

piscopi, Episcopi, Abbates, alijque Ecclesiarum Prælati, & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ tam Religiosæ, quàm Sæculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, Milites, & Laici, communia Civitatum, vniuersitates Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac aliæ singulares personæ Civitatum, & Diocesum, ac aliarum partium diversarum occuparunt, & occupari fecerunt Castra, Villas, & alia Loca, terras, Domos, possessiones iura, iurisdictiones, privilegia, & indulta, necnon fructus, census, redditus dictæ Militiæ, illiusque Domorum & membrorum, & nonnulla alia bona mobilia & immobilia spiritualia, & temporalia ad Ferdinandum Regem & Administratorem, ac Priores, Præceptores, & Fratres etiam ratione suarum personarum, & alias quomodo libet, necnon Militiam, ac Domos, & membra huiusmodi legitime spectantia, ac ea detinent indebite occupata, seu ea detinentibus præstant auxilium, consilium, vel favorem; nonnulli etiam Civitatum & Diocesum, ac partium prædictarum, qui nomen Dñi in vanum recipere non formidant, eidem Ferdinando Regi Administratori, & Prioribus & Præceptoribus & Fratribus super prædictis Castris, Villis, Locis, terris, Domibus; possessionibus, iuribus, iurisdictionibus, privilegijs, & indultis, ac fructibus, censibus, redditibus & proventibus eorundem, & alijs bonis mobilibus & immobilibus, spiritualibus, & temporalibus, & rebus alijs ad eisdem Ferdinandum Regem Administratorem ac Priores, Præceptores, & Fratres, Militiam, Domos & membra etiam, vt præfertur, spectantibus ipsorum Ferdinandi Regis Administratores, Priorum, Præceptorum, & Fratrum Officialibus, servitoribus & Vassallis multiplicēs molestias, iniurias inferunt & iacturas. Quare Ferdinandus Rex Administrator, ac Priores, Præceptores, & Fratres prædicti nobis humiliter supplicarunt, vt, cum eisdem valde reddatur difficile pro singulis querellis ad Sedem prædictam habere recursum, providere ipsis super hoc paternam diligentiam curaremus. Nos igitur adversus occupatores, detentores, mo-

lestatores, & iniuriatores huiusmodi volentes eisdem Ferdinando Regi, & Administratori, ac pro tempore existenti Magistro Militiæ seu Magistratus huiusmodi Administratori, ac Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Officialibus, servitoribus, & Vassallis remedio subvenire, per quod ipsorum compefcatur temeritas, & alijs aditus commitendi similia præcludatur, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel vestrum aliquis per vos, vel alium, seu alios, etiam si sint extra Loca, in quibus deputati estis Conservatores & Iudices, præfatis Ferdinando Regi & pro tempore existenti Administratori vel Magistro, ac Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Officialibus, servitoribus, & Vassallis efficacis defensionis præfidio assistentes non permittatis eosdem super his, & quibuslibet alijs bonis, privilegijs, & indultis, iuribus & iurisdictionibus ad Militiam & Magistratum, Domos, membra ad Ferdinandum Regem Administratorem, Priores, Præceptores & Fratres huiusmodi, qui nunc & pro tempore fuerint, ut præmittitur, spectantibus, eorumque Officialibus, servitoribus & Vassallis, ab eisdem vel quibusvis alijs indebite molestari, vel eis gravamina, seu damna vel iniurias irrogari, facturi Ferdinando Regi, & Administratori, ac Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Officialibus, servitoribus, & Vassallis præfatis, cum ab eis vel procuratoribus suis seu eorum aliquo fueritis requisiti, de prædictis & alijs personis quibuslibet iniuriantibus super restitutione huiusmodi Castrorum, Villarum, terrarum, & aliorum locorum, iurisdictionum, iurium, privilegiorum, indultorum, fructuum, censuum, reddituum, proventuum & aliorum bonorum quorancunque, necnon de quibuslibet molestijs, iniurijs, ac damnis præsentibus, & futuris in illis videlicet, quæ iudicalem requirunt indaginem, summarie simpliciter & de plano sine strepitu & figura Iudicij, in alijs verò prout eorum qualitas exegerit, iustitiæ complementum, occupatores seu detentores, præsumptores, molestatores & iniuriatores huiusmodi, necnon contradictores quoslibet, ac rebelles cuiuscumque dignitatis, status,

gradus, Ordinis, vel conditionis extiterint, quancumque & quotienscumque expedierit, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compefcendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij Sæcularis, & nihilominus legitimis per vos super his habendis servatis processibus contra eos, quos censuras, & pœnas per vos pro tempore latas incurrisse constiterit, illas quotiens opus fuerit, iteratis vicibus aggravare curetis. Cæterum si per summariam informationem super his per vos habendam vobis constiterit, quod ad Loca, in quibus occupatores, detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi, ac alios, quos præfentes litteræ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus ipsis & citationibus de eis faciendis tutus non patebit accessus, vobis monitiones & citationes quaslibet etiam per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis coniectura, quod ad ipsorum citatorum, & monitorum noticiam pervenire valeant, faciendi plenam & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Ac volumus & præfata auctoritate decernimus, quod citationes & monitiones huiusmodi, sic factæ perinde ipsos sic citatos & monitos ardeant, ac si eis personaliter insinuata, & intimata extitissent, quodque Ferdinandus Rex & pro tempore existens dictæ Militiæ Magister seu Magistratus huiusmodi Administrator, ac Priores, Præceptores, & Fratres, necnon Officiales, servitores, & Vassalli, seu eorum aliquis quarumvis similibus vel dissimilibus litterarum & commissionum vigore coram alijs, quam vobis, coram quibus paratos se offerunt, de se querelantibus in iustitia respondere, vel vestrum aliquo in quibuscumque causis nequeat conveniri. Non obstantibus tamæ record. Bonifacij Papæ Octavi prædecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliquis extra suam Civitatem & Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra vnam dietam à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur, seu ne Iudices & Conservatores à Sede prædicta deputati extra Civitatem vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra

tra quoscumque procedere, seu alij vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo aliquis ultra tres dietas à fine suæ Diœcesis auctoritate præsentium non trahatur, seu de alijs, quàm manifestis iniurijs, & violentijs, & alijs, quæ iudiciale[m] requirunt indaginem, pœnis in eos si fecus egerint, & in id procurantes adiectis consentientes, se nullatenus intromittant, quam alijs quibuscumque constitutionibus à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus tam de iudicibus delegatis, & conservatoribus, quam personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis, ac alijs editis, quæ possent in hac parte iurisdictioni aut potestati vestræ, eiusque libero exercitio quomodolibet obviare, quodque vos, filij Canonici & Officiales, de personis quæ deputari in Conservatores possunt non estis, necnon privilegijs, indultis & litteris Apostolicis, & cum similibus Conservatorum deputationibus quibusvis Archiepiscopis, etiam Primatibus, Episcopis, quam etiam eorum Ecclesijs, Capitulis, Monasterijs, Collegijs, Vniversitatibus, Hospitalibus, Locis, Ordinibus & personis cuiuscumque conditionis, qualitatis, prærogativæ, vel præminentiae sub quibuslibet verborum formis & clausulis etiam derogatorijs derogatorijs, alijque fortioribus, efficacioribus & insolitis irritantibusque decretis per Nos & Sedem prædictam concessis, confirmatis & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus, etiam si in eis caveatur expresse, quod non nisi coram certis tunc expressis Iudicibus vel personis quarumvis litterarum Apostolicarum prætextu, valeant ad iudicium evocari, & pro ipsorum Privilegiorum, indultorum, & litterarum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas id importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si præsentibus de verbo ad verbum infererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque, seu si aliquibus communiter vel divisim à dicta

fit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi & eorum personis, locis, Ordinibus, & nominibus proprijs mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam vel totaliter non insertam vestræ iurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediti, & de qua, cuiusque toto tenore de verbo ad verbum in nostris litteris habenda sit mētio specialis. Insuper etiam volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus, quodque à Datis præsentium sit vobis & cuique vestrum in præmissis omnibus, & eorum singulis cœptis, & non cœptis, præsentibus & futuris perpetuata potestas & iurisdictione attributa, vt eo vigore, eaque firmitate possitis in præmissis omnibus cœptis & non cœptis, præsentibus & futuris & pro prædictis procedere, ac si prædicta omnia & singula coram vobis cœpta fuissent, & iurisdictione vestra & cuiuslibet vestrum in prædictis omnibus & singulis per citationem vel modum alium perpetuata legitime extitissent, constitutione prædicta super conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstante. Et quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quæque loca, de quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferri, quod ipsarum transumpto manu publici Notarij subscripto & sigillo alicuius Prælati, vel personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Curie Ecclesiasticæ impressione munito, in iudicio & alibi, vbi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur indubia, quæ adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ, eisdem præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Dat. Mallian. Portuen. Diœcesis. Anno Incarnationis. Dñicæ millesimo, quingentesimo, quattodecimo. Sextodecimo kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Secundo.

3 Cum autem, sicut carissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, qui

qui etiam Castellæ, Legionis, ac Aragonum, & Siciliæ Rex existit, suo & dilectorum filiorum modernorum Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dictæ Militiæ nominibus nobis nuper exponit, postmodum tam ab eodem prædecessore, quam à nobis diversæ litteræ conservatoriæ dilectis filijs Salmant. & de Alcalà de Henares Toleran. & Vallisoleti Palentin. Diæc. Studiorum Vniuersitatibus, & Toleran. Hispalen. Legion. Burgen. Corduben. Gien. Gadichen. Pacen, & diversarum aliarum Ecclesiarum Capitulis, illarumque particularibus personis concessæ dicantur, per quas iurisdictioni, & potestati Conservatorum, & Iudicum per præinsertas litteras Magistro seu Administratori, Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus Militiæ huiusmodi, eorumque Officialibus, servitoribus, & Vassallis pro tempore existentibus deputatorum, & ipsius iurisdictionis explicatio impediri posset, ac propterea dictus Charolus Imperator, qui Ferdinando Regi in Magistratu eiusdem Militiæ, cui ipse Charolus Imperator perpetuus Administrator per Sedem prædictam deputatus existit, successit, ac moderni Priores, Præceptores, Milites, & Fratres prædicti cupiant pro efficaciori & liberiori iurium ipsius Militiæ ac Privilegiorum illi concessorum protectione & conservatione easdem præinsertas litteras per Nos innovari, dictus Charolus Imperator & Administrator suo ac modernorum Priorum, Præceptorum, Militum & Fratrum eorundem nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecit, vt ipsas litteras præinsertas innovare, & de novo concedere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui personarum quarumlibet præsertim sub Regularibus Militijs pro Fidei Catholice defensione decertantium indemnitatibus libenter obviamus, huiusmodi supplicationibus inclinati, præinsertas litteras prædictas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, itaquod supradicti Conservatores & Iudices per illas deputati communiter vel divisim ad illarum executionem in omnibus & per omnia iuxta illarum continentiam & tenorem perpetuo procedere, ac Magi-

stram seu Administratorem, Priores, Præceptores, & Fratres Militiæ huiusmodi, eorumque Officiales, fervitores, & Vassallos nunc & pro tempore existentes, cum ab eis vel eorum Procuratoribus fuerint super hoc requisiti, contra inferentes eis iniurias seu gravamina, & damna super bonis, iuribus, privilegijs & indultis, ac alijs in ipsis litteris contentis manutere & conservare libere & licite valeant, etiam in omnibus & per omnia, perinde ac si alix litteræ conservatoriæ prædictæ nullatenus emanassent, auctoritate Apostolica tenore præsentium innovamus & de novo concedimus.

4 Non obstantibus constitutionibus præmissis ac ordinationibus Apostolicis, necnon alijs litteris conservatorijs prædictis, quibus illarum tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad supra scripta in dictis litteris præinsertis contenta, illis alias in suo robore per mansuris, specialiter & expresse derogamus, ac omnibus illis, quæ præfatus Leo prædecessor in dictis litteris voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, concessionis & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, trigesimo. Sexto. Kalendas Iunij. Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

Anno 1531. Script. I.

Bulla dispensationis in quodam statuto super confessione & communione, & in quibusdam Regula Præceptis. Vide 1428. script. 2. & 1486. script. 2. & 4.

Dilectis filijs Præceptoribus & Fratribus Militibus Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini Canonicorum Regularium.

1 Clemens Papa VII. Dilecti filij salut. & Apost. ben. Exponi Nobis nuper

per fecistis, quod licet vos iuxta laudabilia statuta, constitutiones, ordinationes & stabilimenta vestra Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini Canonicorum Regularium ter in anno videlicet in Paschatis, & Penthecostes, ac Nativitatis Dñi Nostri Iesu Christi festivitibus confiteri; & pro singulorum dictæ Militiæ præsentium videlicet centum quinquaginta, absentium vero Militum quinquaginta, Familiarium autem etiam præsentium similiter quinquaginta, absentium pro tempore decedentium animarum tredecim Pater Noster, & totidem Ave Maria Orationes dicere; necnon Regulam eiusdem Militiæ, in qua præcepta, mores, & instituta illius descripta sunt, semel singulis mensibus legere teneamini.

2. Quia tamen, tam charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, qui etiam Castellæ & Legionis Rex, ac præfatæ Militiæ per Sedem Apostolicam deputatus perpetuus Administrator existit, quam qui eum sequimini plures ex vobis, ut plurimum peregrinamini, & de loco ad locum transitis, vestrumque multi ipsius Caroli Imperatoris & Administratoris servitijs dicati, & adscripti, aut per obliuionem, aut occupationem, seu alias Orationes dicere, ac Regulam huiusmodi legere omittitis, & cum Festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis in tempore ad trinam annuatim confessionem huiusmodi per vos faciendam proportionabiliter æqualiori occurrat, idcirco tam Carolus Imperator & Administrator, quam vos Nobis humiliter supplicari fecistis, ut vobis & pro tempore existentibus Præceptoribus, & Fratribus Militibus dictæ Militiæ præceptum confitendi de festo Penthecostes ad festum Assumptionis transferendi, & Orationes in alia spiritualia bona animabus salubriora commutandi, necnon Regulæ lecturam huiusmodi ad ter in anno dumtaxat reducendi licentiam concedere dignaremur.

3. Nos igitur, qui singulorum præsertim Dño Militantium conscientia, quieti, & animarum saluti providere toris desideramus affectibus; huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis

& pro tempore existentibus Præceptoribus, & Fratribus Militibus dictæ Militiæ præceptum confitendi de Festo Penthecostes ad Festum Assumptionis transferendi, ac Orationes Patris nostri, & Ave Maria in celebrationem viginti Missarum singulis annis commutandi; necnon Regulæ lecturam huiusmodi de semel quolibet mense ad ter in anno; videlicet quando in diebus Paschatis, & Assumptionis, ac Nativitatis festivitibus consistebimini; dumtaxat reducendi; itaque pro satisfactione Regulæ vestrae huiusmodi circa præmissa vobis & cuilibet vestrum annuatim in Paschatis, & Assumptionis, ac Nativitatis festivitibus confiteri; & loco Orationum Patris nostri & totidem Ave Maria viginti Missas celebrari facere; necnon Regulam huiusmodi ter in anno, videlicet quando, ut præfertur, consistebimini, perlegere perinde sufficiat; & hæc animabus decedentium huiusmodi per modum suffragij suffragentur, ac si pro tempore existentes Præceptores, & Fratres Milites præfati præmissa omnia & singula, prout ante præsentium datam instituta & ordinata erant, omnino adimpleretis, & adimplerent, auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus pariter, & indulgemus.

4. Et insuper de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli auctoritate confisi; vobis omnibus & singulis, quibus præsentibus diriguntur, quotiens in singulis Paschatis, & Assumptionis, ac Nativitatis festivitibus huiusmodi ad ipsam confessionem, Pœnitentiæ Sacramentum acciderint, septem annos de iniunctis vobis pœnitentijs misericorditer in Dño relaxamus. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon prædictis & alijs eiusdem Militiæ etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, vsibus, & naturis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Præsentibus quoad indulgentiam ad vitam vestram, quibus illæ diriguntur, dumtaxat valituris. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris. Die XXI.

Aprilis, M. D. XXXI. Pontif. nostri

anno Octavo. *Concordat*

cum originali.

Script.

SCRIPT. II.

Bulla aliunde sumpta ex Bullario Romano Constit. XXXII. de facultate Clericorum Ordinis ad testandum. Vid. ann. 1534. script. 1. & 1567. script. 4. & 1575. script. 1.

Clemens Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ex Apostolicæ benignitatis officio cunctorum fidelium præsertim sub Religionis habitu Militantium circa dispositionem bonorum, quæ viventes possident, honestis desiderijs quantum cum Domino possumus libenter annuimus.

1 Sane carissimus in Christo filius Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, qui etiam Castellæ & Legionis ac Aragoniæ Rex, & Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini Canonicorum Regularium perpetuus Administrator in spiritualibus & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existit, suo, ac dictorum filiorum de Vclès Conchenfis Dicec. & S. Marci Legionensis Prioratum Priorum, necnon Fratrum eiusdem Militiæ nomine nobis nuper exposuit, quod licet iuxta statuta & stabilimenta dictæ Militiæ, ac illi concessa Privilegia, & indulta Apostolica Præceptores, & Fratres Milites eiusdem Militiæ de bonis sibi à Deo collatis, ac propria cuiuslibet ipsorum industria, tam ex Præceptorijs, quàm ex Parochialibus Ecclesijs, Capellanjs, & alijs Beneficijs ipsius Militiæ acquisitis, certis modo & forma in illis expressis, de licentia Magistri eiusdem Militiæ sive suorum Superiorum testari, & de illis disponere possint;

2 Tamen cum Fratres Clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes dictæ Militiæ forsitan in ipsis statutis, & stabilimentis, ac privilegijs, & indultis expresse non nominentur, ipsi Fratres Clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, dubitantes se eisdem statutis, & stabilimentis, ac Privilegijs, & indultis gaudere posse, in Capitulo Generali præfatæ Militiæ in Oppido Vallisoletæ Palentiniæ Dicec. novissime celebrato eidem Carolo Imperatori &

Administratori, tunc in Imperatorem Electo humiliter supplicarunt, ut liceret a Sede Apostolica licentiam & facultatem de bonis sibi à Deo collatis, & sua industria acquisitis testandi impetrare; & præfatus Carolus Imperator Administrator, habita desuper cum Prioribus dictæ Militiæ, & alijs eiusdem Consiliarijs matura deliberatione, eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus sub conditionibus, ac modo, & forma infrascriptis à dicta Sede Apostolica facultatem testandi huiusmodi petendi & obrinendi, facultatem concessit.

3 Quare dictus Carolus Imperator suo, ac Priorum, & Fratrum Militiæ huiusmodi nominibus prædictorum nobis humiliter supplicavit, ut eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus, de bonis suis, ut præfertur, testandi licentiam concedere, ac alijs in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur Priores, & Fratres Clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes præfatos, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationibus, & c. huiusmodi supplicationibus inclinati, de Vclès & S. Marci Prioratum prædictorum Prioribus nunc, & pro tempore existentibus & cuilibet eorum, ut de consilio alicuius ex Antianis Monasterij, in quo dicti Fratres Clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes professionem emiserint, eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus licentiam, & facultatem de quibuscumque bonis per eos tam ratione Prioratum, aliorumque Beneficiorum quorumcumque pariter, que secularium, aut aliorum quàm dictæ Militiæ Ordinum, quam alias undecumque sua industria licite acquisitis testandi & de illis disponendi, sic tamen quod quilibet ex eisdem Fratribus non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus universonum bonorum, iurium, actionum, & pertinentiarum suarum singulis annis alteri de Vclès, & S. Marci Prioribus pro tempore existentibus

inventarium dare teneantur. Nec non quod licentia huiusmodi testandi per eosdem Priores, concedenda per triennium, & non ultra duret; quo elapso ipsi Fratres Clerici non Conventuales seu pro Conventualibus non deservientes licentiam huiusmodi de novo repetere singulis triennijs teneantur: Et si ex negligentia seu malitia Fratres ipsi Clerici non Conventuales seu pro Conventualibus non deservientes inventarium bonorum suorum, ut praefertur, dictis Prioribus dare neglexerint, aut recusaverint, licentia huiusmodi per eos obtenta, ac inde secuta nullius sint roboris, vel momenti, neque in aliquo suffragentur, quodque dictis Fratribus Clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus obtenta licentia huiusmodi (*) in omnibus & per omnia succedere debeat, prout hactenus succedere consuevit. Et quod ipsi Fratres Clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes (licentia huiusmodi per eos obtenta) in suis testamentis, codicillis, seu ultimis voluntatibus, ac quibusvis dispositionibus per eos de bonis suis pro tempore factis, & conditis, ac faciendis & condendis, quintam partem omnium & singulorum bonorum iurium & actionum suarum (deductis debitis & oneribus) Conventui Monasterij, in quo professionem fecerint, reliquas vero partes bonorum huiusmodi quibusvis personis sibi gratis & acceptis, non tamen filijs seu nepotibus ex damnato coitu procreatis, neque adulteris, sive inhonestis, aut quarum conversatio à iure sit eis prohibita mulieribus, relinquere possunt, & valeant, concedendi & enlargiendi plenam, & liberam auctoritate Apostolica tenore praesentium, cum ad hoc praefatus Caroli Imperatoris & Administratoris expressus acceat assensus, auctoritatem, & facultatem concedimus.

Decernentes, praefatos Priores Fratribus pro Conventualibus, tam de Vales & S. Marci huiusmodi, quam S. Iacobi de Spira Hispalensis, & B. Mariae de Tudia, ac de Villar de Donas, & S. Monij de Vega, ac aliorum Conventuum dictae Militiae sive praesentibus & residentibus, sive absentibus licentiam huiusmodi concedere nullo modo pos-

se; & sic per quoscumque Iudices, &c. 6 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictae Militiae iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stabilimentis, vsibus, & naturis, ceterisque contrarijs quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dnicæ, Millesimo, quingentesimo, trigesimo primo. Decimo octavo Kalendas Januarij. Pontific. nostri anno Nono.

Anno 1532. Script. I.

Bulla in forma Brevis ad approbandum particulare Ordinis Breviarium à Cardinali Archiepiscopo Compostellano, Maiore Regis Capellano exactioni mandata.

Ioannes miseratione divina, Tituli S. Ioannis ante Portam Latinam, S. R. Ecclesiae Presbyter Cardinalis, Archiepiscopus Compostellanus S. C. Catholicarum Maiestatum Maior Capellanus, &c. Univerfis & singulis Christi fidelibus, vbique terrarum constitutis, salutem in Domino sempiternam. Vidimus, legimus & diligenter inspeximus quaedam Apostolicas Sanctissimi Dni nostri Dni Clementis divina providentia Papae Septimi litteras nobis directas in forma Brevis sub Annulo Piscatoris expeditas, sanas siquidem & integras, non viciatas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio & suspitione carentes, prout in eis primae facie apparebat, per honorabilem virum Antonium de Valderrabano Militiae Ordinis S. Iacobi de Spata Religiosum & Procuratorem nomine dictae Militiae nobis praesentatas, & exhibitas, quarum tenor sequitur, & est talis.

Dilecto filio nostro Ioanni Tituli S. Ioannis ante Portam Latinam Presbytero Cardinali. Clemens Papa Septimus, dilecte fili noster salutem & Apostolicam benedictionem. Sollicitae considerationis indagine, prout Pastoralis Officij cura requirit, circa statum quarumlibet personarum Religiosarum praesertim salubriter dirigendum operosa diligentiae studium libenter

(*) *Author Bullarum Magistri omisit hic, quae inveniuntur in Bulla Pauli III. anno 1534. script. l. n. 3.*

impendimus. Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, Militiæ S. Iacobi de Spata perpetuus Administrator a Sede Apostolica specialiter deputatus, quod licet Fratribus Presbyteris & alijs Religiosis personis dictæ Militiæ certus modus ad recitandas Horas Canonicas, ac alia divina Officia a Sede Apostolica sit datus, quia tamen procedente tempore huiusmodi modus alteratus, & propterea tam in Breviarijs quam alijs libris, quibus ipsi in divino rum recitatione & celebratione utuntur, ambiguitates & prolixitates inveniuntur, ne inde confusio & scandalum nascatur, cupit tam Breviarium quam alios libros ad debitam formam reduci. Quare pro ipsius Caroli Imperatoris Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur. Nos igitur circa præmissa opportune, ut par est, remedium adhibere volentes ipsius Caroli Imperatoris in hac parte supplicationibus inclinati circumspectioni tuæ, quæ etiam Capellæ Maioris dicti Caroli Imperatoris ex concessione Apostolica curam habet, & de qua in his & alijs specialibus in Domino fiduciam gerimus, committimus, & mandamus, quatenus a se ipsis & in hoc tibi assistentibus aliquibus ex dictis Fratribus Presbyteris, Religiosisque personis, quos ad id idoneos esse videris, ex Breviario & alijs libris huiusmodi ambiguitates & superfluas prolixitates tollere, & ad eam, quæ tibi opportuna videbitur, formam, dummodo universali Ecclesiæ consuetudini non sit dissimilis, reducere auctoritate nostra procures. Nos enim eidem circumspectioni tuæ Fratres, Presbyteros, & Religiosas personas huiusmodi ad modum, quem tu vigore presentium statueris, & non alium servandum teneri declarandi, ac contradictores quoslibet, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & alia iuris opportuna remedia appellatione postposita compescendi, necnon auxilium brachij secularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi plenam per presentes concedimus facultatem. Non obstantibus Apostolicis ac Provincialibus & Synodalibus Concilijs editis generalibus vel specia-

libus constitutionibus & ordinationibus, necnon statutis & consuetudinibus, stabilitis, usus & naturis dictæ Militiæ, privilegijs quoque indulgentis, & litteris Apostolicis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Nos, ac Sedem Apostolicam, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, & cum quibusvis derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus efficacissimis & insolitis clausulis irritantibusque, & alijs decretis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorum omnium tenores presentibus pro sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis, necnon modis & formis ad id servandos pro individuo servatis habentes, hac vice duxerat, illis alias in suo robore permansuris, harum serie specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Dato Romæ apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die decima octava Octobris, M.D. XXXII. Pontificatus nostri anno Nono. Blossus.

Post quarum quidem litterarum Apostolicarum præsentationem per dictum Antonium de Valderrabano Procuratorem factam & per Nos acceptatam Nobis per eundem fuit requisitum, ut omnia & singula in supradictis litteris Apostolicis contenta adimplere, & ad effectum perducere, prout in eisdem latius explicatur, curaremus. Nos igitur attendentes, requisitionem huiusmodi esse iustam & rationi consonam, volentesque mandatum Apostolicum Nobis in hac parte commissum, prout tenemur, reverenter exequi, Breviarium quoddam modo recitandi divina Officia secundum morem & Regulam Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata una cum Reverendis & Religiosis Fratrum Honoratissimo de S. Ioanne, & Fratrum Pedro del Villar Ordinis S. Hieronymi Conventus de Pallo de Madrid, & Baçenlaureo Fran-

Francisco de la Flot Vicario Conventus de Velès, & Didaco de Villandrado Fratre S. Marci de Leon Ordinis dictæ Militiæ S. Iacobi viris in recitandis Horis Canonicis, & divinis Officijs instructis & peritis ad hoc à Nobis ascriptis & nominatis iuxta dictorum litterarum Apostolicarum tenorem vidimus & examinavimus, idemque rite & canonicè compositum, ordinatum & emendarum iuxta consuetudinem & morem dictæ Militiæ & in nullo universalis Ecclesiæ consuetudini dissonans approbavimus, & confirmavimus, prout nunc auctoritate Apostolica Nobis in hac parte commissâ approbamus & confirmamus. Quocirca univèrsis & singulis Prioribus, Subprioribus, Vicarijs, Rectoribus, & alijs Fratribus, & personis quibuscumque Militiæ & Ordinis prædictorum nunc & pro tempore existentibus, præsentibus & futuris, qui Horas Canonicas & divina Officia secundum consuetudinem & modum dicti Ordinis Militiæ S. Iacobi recitare tenentur sive tenebuntur, Apostolica auctoritate prædicta Nobis commissâ in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, statuimus, & ordinamus, quatenus huiusmodi Breviarij per Nos, ve præmittunt, approbati & confirmati tam in omnibus Conventibus, quam in Beneficijs & Ecclesijs dicti Ordinis Militiæ Magistratus & Provinciarum, ac ubique locorum, ubi illos residere contigerit, in recitandis horis stilum, ordinem, & modum in hoc per Nos ut præfertur confirmato & approbato Breviario annotatum, sub censuris & pœnis prædictis servant, & teneant, nec ab illo in aliquo sub eisdem pœnis deviare possint, nec valeant. Quæ omnia & singula omnibus & singulis supradictis intimamus, insinuamus, & notificamus, atque ad eorum & cuiuslibet ipsorum noticiam deducimus, & deduci volumus per præsentis, eaque omnia & singula observare & tenere eadem præfata Apostolica auctoritate, ut præfertur, præcipimus & mandamus, exhortamur ac in Domino moneamus, volentes insuper, ut huiusmodi nostri processus sive instrumenti una cum præfatis litteris Apostolicis Nobis directis exempla manu Notarij publici Secretarij nostri subscripta, sigillaque nostri appositione munita ad ma-

lorem fidem & robur præmissorum in Archivis Conventuum S. Iacobi de Velès & S. Marci Legionensis habeantur & serventur. In cuius rei testimonium præsentis litteras sive præfens publicum instrumentum, processum nostrum in se continens manu propria subscripsimus, sigillisque nostri appositione munitas sive munitum coram Notario publico & testibus infra scriptis duximus concedendas. Dat. in Oppido de Madrid Toletanæ Diocesis, anno millesimo, quingentesimo, trigesimo tertio. Indictione quinta, die vero vigesima quarta mensis Februarij, Pontificatus præfati Sanctissimi in Christo Patris Dñi Clementis divina providentia Papæ Septimi anno Decimo. Præsentibus ibidem Francisco de Villacorta, & Ioanne de Mercado, ac Ioanne de Reyna laicis in hac Regia Curia residentibus. Ioannes Cardinalis. Mandato Illustrissimi Dñi atque Domini mei Cardinalis, Ioannes Ruiz de Amuseo Secretarius. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

*Sententia in favorem Prioris S. Marci
contra Vicarium de Tudia, & de
Reyna executioni mandata.*

DON Carlos por la Divina clemencia, Emperador semper Augusto Rey de Alemania, de Castilla, de Leon, de Aragon, &c. Administrador perpetuo de la Orden de la Cavalleria de Santiago por autoridad Apostolica, à vos el Vicario ò Administrador que es, ò fuere del Monasterio de Nuestra Señora Santa Maria de Tudia salud, è gracia. Sepades que Pleyto pendió ante mi en el mi Consejo de la dicha Orden en grado de apelacion entre partes, de la vna apelante Juan Fierro Freyre de la Vicaria del dicho Monasterio, è de la otra parte apelada el Reverendo Padre Prior, Freyles, è Convento de S. Marcos de Leon, è sus Procuradores, en sus nombres, sobre razon que en la Villa de Llerena à onze dias del mes de Mayo, del año pasado de mill è quinientos è treinta è vn años el Bachiller Diego Gallego Freyre de la

dicha Orden, Provisor de la Provincia de Leon, mandò dar, è diò vn mandamiento firmado de su nombre, dirigido al dicho Vicario Juan Fierro, &c. el siguiente: Yo el Bachiller Diego Gallego Provisor è Vicario General en la Provincia de Leon, por el muy Magnifico señor D. Garcia de Herrera, por la gracia de Dios, Prior del Convento de S. Marcos de Leon, del Consejo de su Magestad, à vos Juan Fierro Vicario de Nuestra Señora Santa Maria de Tudia, salud, &c. Sabed que yo he sido informado que vos en perjuizio de la Dignidad del dicho señor Prior, è no teniendo facultad para ello vos aveis entrometido à colar Capellanias de iure devoluto è de presentaciones de Patroneros, è à dar Reverendas para Ordenes, perteneciendo esto solamente al dicho Señor Prior, en lo qual delinquistis; por tanto proveyendo en ello, reservando à salvo el derecho de vos apercibir, è castigar por lo susodicho aver hecho, vos amonesto, è mando en virtud de tanta obediencia, è de suspension de vuestro Officio Sacerdotal, è de cien ducados de oro para obras del dicho Convento de S. Marcos, que siendovos este mandamiento notificado, en adelante no vos entrometais à dar, ni deis Reverendas de Ordenes Menores ni Sacras, ni coleis Capellania alguna, ni que sea de proveer de iure devoluto, como de presentacion de Patroneros, ni de otra manera; que si lo contrario hizieredes, desde agora para entonces, è desde entonces para agora vos he por incurrido è condenado en la dicha excomunion, &c. Bachiller Diego Gallego. Por mandado del señor Provisor, Miguel Gutierrez. El qual dicho mandamiento parece fue notificado al dicho Vicario Juan Fierro en su persona en la dicha Villa de Llerena à doce dias del mes de Mayo del dicho año de mill è quinientos è treinta è vn años. Despues de lo qual en la dicha Villa de Llerena à trece dias del dicho mes de Mayo del dicho año Francisco Mexia, en nombre è como Procurador que se mostrò del dicho Vicario Juan Fierro, pareció ante el dicho Bachiller Diego Gallego Provisor, è presentó vn escripto, en que

dixo, que apelaba è apelò del dicho mandamiento por èl dado, è pronunciado, para ante mi, è para ante los del dicho mi Consejo, è por el dicho Provisor le fue otorgada la dicha apelacion, è mandò que sin embargo de la dicha su apelacion guardasse è cumpliesse lo contenido en el dicho mandamiento. Y en la Villa de Ocaña à veinte è vn dias del dicho mes de Mayo del dicho año Juan Mazias, en nombre è como Procurador que se mostrò del dicho Juan Fierro, se presentó ante los del dicho mi Consejo, con vn testimonio signado de Escrivano en el dicho grado de apelacion, è por ellos le fue mandado dar carta de emplazamiento è compulsoria en forma, &c. E por los del dicho mi Consejo fueron ambas las dichas partes refebidos à prueba con cierto termino, y en cierta forma, por los quales fueron presentadas ciertas escrituras y probanças, è de ellas fue hecha publicacion è dado copia è traslado à las dichas partes è cada vna dellas, por las quales fue dicho y alegado de su justicia, hasta tanto que el dicho Pleito fue concluso, è por los del dicho mi Consejo visto; dieron è pronunciaron en èl sentencia definitiva, el tenor de la qual es este que se sigue.

z. En el Pleito que entrò el Prior, Freyles, y Convento de San Marcos de Leon de la vna parte, è Juan Fierro Vicario de Santa Maria Tudia de la otra, è sus Procuradores en sus nombres, fallamos que el mandamiento en el dicho Pleito dado, y pronunciado por el Bachiller Diego Gallego, Provisor de la Provincia de Leon, por el qual mandò al dicho Juan Fierro Vicario de Tudia, que no se entrometiesse à dar Reverendas, ni hazer colaciones de Capellanias, y Beneficios, de que por parte del dicho Vicario fue apelado, que fue, y es bueno, justo, y debidamente dado, è pronunciado, è que sin embargo de las razones, è agravios contra el dicho mandamiento dichas, è alegadas por parte del dicho Vicario, lo debemos confirmar, è confirmamos, como en el dicho mandamiento se contiene; è mandamos à el dicho Vicario, è à los Vicarios que despues de èl fueren en la dicha Vicaria de Tudia, que lo guarden è cumplan,

è que no se entremetan agora, ni en tiempo alguno à dar las dichas Reverendas, ni hazer las dichas Colaciones, so pena de suspension de Oficio, è Beneficio; è por esta sentencia definitivamente juzgando, así lo pronunciamos, è mandamos, è no hazemos condenacion de costas. Licenciatus Luján. Licenciatus Pereiro de Neyra. Licenciatus Sarmiento.

3. La qual dicha sentencia fue pronunciada en la Villa de Medina del Campo à diez è nueve dias del mes de Junio de este presente año de mill, è quinientos, è treinta è dos años. Y el dicho dia fue notificada à Francisco de Vera Procurador de los dichos Prior, y Convento de San Marcos de Leon, è al dicho Vicario Juan Fierro en su persona. Despues de lo qual en la dicha Villa de Medina del Campo à dos dias del mes de Julio del dicho año, el dicho Francisco de Vera en nombre de los dichos Prior, y Convento de San Marcos de Leon, presentó ante los del dicho mi Consejo vna peticion, en que dixo, que por quanto la dicha sentencia por ellos dada è pronunciada, era passada en cosa juzgada, que me suplicaba, è pedía por merced, le mandasse dar mi Carta executoria, ò como la mi merced fuesse; è por los del dicho mi Consejo visto, como por el processo de la dicha causa pareció la dicha sentencia por ellos dada è pronunciada, no aver sido suplicada por ninguna de las partes, è que el termino en que de derecho se pudiera de ella suplicar era pasado, fue acordado que debia mandarse dar esta nuestra Carta para vos en la dicha razon, &c. Dada en la Villa de Medina del Campo à quinze dias del mes de Julio, año del Nacimiento de Nuestro Salvador Iesu Christo de mill è quinientos è treinta è dos años. Licenciatus Luján. Licenciatus Pereiro de Neyra. Licenciatus Sarmiento. Yo Francisco Guerrero Escribano de Camara, la fice escribir por mandado, y con acuerdo de los del Consejo de las Ordenes. Diego de Soto por Chanciller.

Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisiss.

SCRIPT. III.

Præcipua clausula antiqui processus in litteris prædictorum Prioris & Vicarij, ubi constat de praxi in concedendis litteris ad Ordines, & in adducendis Episcopis ad Pontificalia exercenda, ac de alijs, de quibus supra ann. 1428. scrip. 5. & 1599. scrip. 1.

DON Enrique Infante de Aragon è de Secilia por la gracia de Dios; Maestre General de la Orden de la Cavalleria de Santiago, à los Concejos, è Alcaldes; è Oficiales, è Omes buenos de las nuestras Villas de Llerena, è Reyna, è Guadalcanal, è de las otras Villas; è Lugares que Nos; è la dicha nuestra Orden avemos en la Provincia de Leon; situados en las Vicarias de Santa Maria de Tudia, è de la dicha nuestra Villa de Reyna, è à qualquier, ò qualesquier de vos salud, è gracia. Sepades que en el Capitulo que Nos celebramos en el Convento de la nuestra Villa de Velès el dia de Santa Maria de Setiembre del año de la Data de la presente; estando con Nos en el dicho Capitulo Don Juan Diaz de Coronado Prior del dicho Convento; è Don Juan Alfonso de Vezgil Prior de San Marcos de Leon, è Don Gabriel Manrique Comendador Mayor de Castilla (emmienda por el Alvaro de Horozco Cavallero de la dicha Orden) è Don Lope Alvarez Comendador Mayor de Leon, è Garcia Lopez de Cardenas Comendador de Caravaca, è Juan Nuñez de Prado Comendador de la Presa, è Lope Alvarez de Oforio Comendador de Socobos, è Don Ferrando de Portugal Comendador de Vezejate, è Alfonso Rodriguez Malaver Comendador de las Tiendas de Villa-Martin (emmienda por el Luis de Carrança) è Mosen Luis Manjarres Comendador de Merida, è Rodrigo Manrique Comendador de Segura (emmienda por el Fernand Vazquez de Parada Comendador de Santa Cruz) è Lope de Estuñiga Comendador de Guadalcanal (emmienda por el Alfonso Diaz de Coronado Comendador de Villafranca) è Mosen Garcia de Heredia Comendador de Ricote; è Gomez Mexia Comendador de Estepa (emmienda

mienda por el Juan Gutierrez de Finestrosa Comendador de Cieza) è Martin Pantoja Comendador del Corral, que son los Trece de la dicha Orden, pareció Ferrand Sanchez Vicario de las dichas Vicarias de Santa Maria de Tudia, è de Reyna, è en presencia nuestra relatò è dixo, que pertenesciendo à el por intuitu de las dichas Vicarias, como à Vicario de ellas, toda la jurisdiccion Eclesiastica de las Iglesias, è de los Lugares en ellas situados, salvo las apelaciones solamente, que pertenescen al dicho Prior de San Marcos de Leon, que el tenia sentencia de los nuestros Visitadores, por Nos para esto especialmente Juezes deputados, pasada en cosa juzgada, è que Nos pedia, è Nos pidió por merced, que mandásemos ver la dicha sentencia, è gela mandásemos guardar, confirmando gela, &c. que es esta que aqui va incorporada, è mandamos engerir.

2 Sepan quantos esta carta de sentencia vieren, como Nos Juan Nuñez de Prado Comendador de la Preta, è Alfonso Rodriguez Malaver Comendador de Carrizosa, è Juan Diaz de Coronado Capellan de mi señor el Infante D. Enrique Maestre de Santiago, Visitadores por el dicho señor Infante Maestre, è por su Orden en todo el Maestrado, è Juezes dados, è deputados por especial mandado del dicho señor Infante, è Capitulo, para la causa è question de que aqui se haze mencion: Primeramente vimos vna petition dada è presentada por Ferrand Sanchez Vicario, Capellan del dicho señor Infante, è Vicario de Santa Maria de Tudia, è Reyna, por la qual se quexò, è querrellò al dicho señor Infante Maestre, en Capitulo en Velès, de D. Alfonso Ferrandez, Prior de Sant Marcos de Leon, en presencia del dicho Prior, que le avia fecho è facia muchos agravios è sinrazones, è ocupaciones en perjuizio de la Jurisdiccion Ordinaria de las dichas sus Vicarias, è de las anexidades de ella, è principalmente se quexò, è querrellò, que el dicho Prior se avia entremetido, è entremetia de conocer por si è por sus Lugarestenientes de las causas Civiles, è Matrimoniales, è Criminales, è mixtas en las dichas sus Vicarias por nueva accion, è simple que-

rella, no le perteneciendo, salvo al dicho Vicario, è sus Lugarestenientes, fucando la justicia de las apelaciones solamente para el dicho Prior. Item, que perteneciendo la presentacion de los Curas, è Capellanes al dicho señor Infante è Maestre, è al dicho Vicario la colacion dellas; que el dicho Prior se entremetió de poner Curas, è Capellanes en las dichas sus Vicarias, haciendo colacion en perjuizio del dicho Vicario. Item dixo, que pertenesciendo al dicho Vicario dar licencia à los Clerigos que se querian ir à Ordenar, è cartas de licencias à los Clerigos que querian salir de las dichas Vicarias, è à los Questores para las Hermitas, è Santuarios, è sus semejantes, quel dicho Prior en su perjuizio se entremetió de dar las dichas cartas è licencias, de que dize, que le viene de pérdida, è dampno al dicho Vicario por lo sobredicho, fasta en quantia de quinientos florines destos derechos. Item dixo, que pertenesciendole al dicho Vicario el traer del Olio, è Chrisma à las Iglesias de las dichas sus Vicarias, è seyendo anexos, è debidos por costumbre seis maravedis de cada Pila, para la costa del traer de la dicha Chrisma, è Olio, el dicho Prior en perjuizio fuyo, que traxiera vn Obispo à esta Villa de Llerena à facer consagrar, &c. E visto todas las otras quexas dadas por el dicho Vicario al dicho señor Infante, è vna carta de provision quel dicho señor Infante diò al dicho Vicario para el dicho Prior, en que le mandò, è defendió que se non entremetiesse en las cosas sobredichas, &c. E visto como Nos à cumplimiento de lo que nos assi mandò el dicho señor Infante estando en la Villa de Velès con el dicho señor Infante el dicho Prior, esso mismo Nos en presencia del dicho Prior aceptamos el dicho mandamiento, è le llamamos è citamos personalmente, para que en ello dixesse, è alegasse de su derecho lo que entendiesse, è viesse recibir los testigos, è informacion que Nos en esto à cerca dello entendiessemos tomar è recibir, è para que el diesse, è presentasse testigos de su parte si quisiesse. E visto como en presencia de su Procurador recibimos juramento del Prior de Velès, è de otros

ciertos testigos de sus dichos, è posiciones dellos, segun parece por escritos dignos de fee, signados de Escriuano Publico, que su tenor dellos assi es este que se sigue: En el Conuento de la Villa de Velès à veint è ocho dias del mes de Agosto, año del Nacimiento de N. Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è veinte è seis años, antel honrado è discreto D. Alfonso Ferrandez Prior de Sant Marcos de Leon, estando hy presentes Juan Diaz Freire del dicho Conuento, è Juan Nuñez Comendador del Oliva, Visitadores dados è deputados por nuestro Señor el Infante Don Enrique Maestre de Santiago, para la Visita de la Provincia de Leon, en presencia de mi el Notario publico è testigos de iuso escriptos, pareció personalmente Ferrand Sanchez Vicario de S. Maria de Tudia è Reyna, Freire del dicho Conuento, con licencia del dicho Prior, è presentó los testigos de iuso escriptos en vn escripto de articulos è preguntas, escriptas en papel, del tenor siguiente: Señores Visitadores, estas son las preguntas que debedes facer, &c. Luego el dicho Ferrand Sanchez dixo è requirió, que los dichos Visitadores tomassen juramento à Garcia Ferrandez Soprior del Conuento de Velès, è à Juan Alfonso de Sevilla, Freire del dicho Conuento, testigos por èl ante ellos presentados; è luego el dicho Prior de San Marcos dixo, que tomaba por Receptor para ver tomar los dichos à los sobredichos testigos por los dichos Visitadores, è la deposicion dellos à Andrés Ferrandez su Freire; è el dicho Vicario dixo, que tomaba por Receptor para ver tomar la deposicion de los dichos testigos à Garcia Ferrandez Bachiller, Freire del dicho Conuento, è luego despues desto, año, mes, dia è lugar susodichos, el dicho Vicario presentó sobre lo que dicho es al Prior de Velès delant los dichos Visitadores, estando hy presentes personalmente los antedichos Receptores, &c. *prosequuntur testium depositiones in Veleto.* E visto como despues que vinimos à esta dicha Provincia, querimos en persona, &c. *prosequuntur testium depositiones in Villa de Llerena.* E vista la dicha probança, è auido en todo è sobre todo nuestro acuerdo è consejo, con delibe-

racion, en ausencia è rebeldia del dicho Prior.

3 Fallamos que por los testigos à esta question traídos por el dicho Gonçalo Ferrandez Procurador, en nombre del dicho Vicario, è por los por Nos tomados, è por cada vno dellos ser probado sufficientemente todos los capitulos de suso escriptos, è expressos, que por el dicho Vicario al dicho señor Infante fueron presentados, è cada vno dellos segund, è por la via, è forma que en ellos, è en cada vno dellos se contiene, sacando el capitulo en que se contiene, que el dicho Prior tomó vna taza, è vna Mula, è otras cosas de Garcia Martinez Vicario que fue en las dichas Vicarias; è en todo lo al en los dichos capitulos, è en cada vno dellos contenido la probança por Nos tomada, è la probança por el dicho Gonçalo Ferrandez es sufficiente è bastante, è por ella se prueba, è parece, como el dicho Prior se entrometió en la juradicion de las dichas Vicarias, de que el dicho Ferrand Sanchez es Vicario en todas las cosas contenidas en los dichos capitulos; por ende pronunciamos è damos por bien probada la intencion del dicho Ferrand Sanchez è del dicho Gonçalo Ferrandez en su nombre, è aviendola por bien probada en ausencia del dicho Don Alfonso Ferrandez Prior, condenamosle è ponemosle perpétuo silencio de parte del dicho señor Infante Maestre è de su Orden; que agora è de aqui adelante non perturbe la Juradicion Ordinaria de las dichas Vicarias al dicho Ferrand Sanchez Vicario, ni le inquiete por ella, ni se entremeta èl ni sus Lugaresteniétes de conocer pleitos, ni questiones civiles, ni criminales, è mixtas por nueva accion, è simple quepella, salvo de las dichas apelaciones, ni se entremeta de poner Curas è Capellanias, ni les haga colaciones, ni de licencia à los questores è demandadores de las Procuraciones de los Santuarios, ni de las otras impetras, ni licencias à los Clerigos para se ir à ordeñar, ni se entremeta à traer Obispo à facer è consagrar Olio è Chrísma, ni se entremeta à visitar los Clerigos è Iglesias de las dichas Vicarias, ni à dar cartas monitorias de excomunion, assi como contra subdito, contra dicho Vicario;

ni se entremeta à facer premia, ni coercion alguna à los Clerigos de las dichas Vicarias para le facer obediencia, como fizo algunas vegadas. E desde oy fasta tres dias primeros siguientes de, è torne el dicho cepo, que mandò tomar à Juan Alfonso Clerigo Lugar teniente por el dicho Vicario, è de aquí adelante non se entremeta de poner, ni ponga, salvo vn Teniente en las dichas Vicarias, para que conozca de las dichas apelaciones, quando estoviere ausente desta Provincia. E por quanto paresce que el dicho Prior fatigò al dicho Ferrand Sanchez Vicario, faciendo las cosas sobredichas, è se le recresciò por ello pérdida è danno grave en los derechos de la dicha su Vicaria, por ende condemnamos al dicho Prior en el interessè è danno, la estimacion è moderacion de todo lo qual reservamos en Nos. E todo por esta nuestra sentencia è pronunciacion por via, è orden de Visitacion proveyendo anssi lo mandamos è pronunciamos, è condemnamos al dicho Prior en las costas derechas de este processo, de que en Nos reservamos la rassacion. Dada è pronunciada fue esta sentencia por los dichos Visitadores en la Villa del Herrena à ocho dias de Febrero, año del Nascimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è veinte è ocho años, à la Audiencia de la Tercia, en presencia de mi Ruy Gonzalez Esquivano de la Audiencia, è Visitacion de los dichos Visitadores. Juan Nuñez. Alfonso Rodriguez. Ioannes Didacus Capellanus.

4 La qual dicha senteneia, vista è examinada por el dicho Prior, è Comendadores Mayores, è Treces, è Capitulo, è avido sobre ello informacion, fue fallado la dicha sentencia deberse confirmar, è sernos pedido por el dicho Ferrand Sanchez que gela confirmassemos è mandassemos guardar, Nos visto su peticion ser justa tovimoslo por bien, è con consejo è consentimiento de los sobredichos Prior, è Comendadores Mayores, è Treces, è Capitulo, confirmamos la dicha sentencia è mandamos que le sea guardada en todo è por todo, como en ella se contiene, &c. De lo qual mandamos dar esta nuestra confirmacion firmada de el nombre del Prior por Nos Presidente,

è de los Comendadores Mayores, è Treces, è sellada con nuestro Sello, è con el Sello del dicho nuestro Cabildo, è signada è sobscripta del signo è nombre de Gonçalo Martínez nuestro Capellan, al qual Nos è el dicho nuestro Cabildo dimos abtoridad que fuesse Notario en los fechos del dicho Vicario, porque èl es Notario del dicho Cabildo. Dada en el nuestro Convento de la nuestra Villa de Velès à cinco dias de Noviembre, año del Nascimiento de Nuestro Señor Jesu Christo de mill è quatrocientos è quarenta años. I. Prior Velen. García de Cardenas. Juan Nuñez. Lope Alvarez. D. Fernando. García de Heredia. Martín Pantoja, &c. *Concordat prout est in publico transumpto exceptis omisissis.*

5 De mi D. Juan Manrique Vicario perpetuo General en lo espiritual, è temporal en las Vicarias de Santa Maria de Tudia, è Reyna, porque à mi incumbe, è pertenesce poner en la Villa de Guadalcanal, Villa que es de la juredicion de las dichas mis Vicarias, Juez para que oya, è libre por mi, assì como Vicario mio, è de mi juredicion en la Audiencia que pertenesce ser en la dicha Villa: Por ende yo confiando de vos Ferrand Matheos Clerigo Cura que sois en la dicha Villa, en la Iglesia de Señora Santa Maria, è de la vuestra buena discrecion, è sabidoria, è porque soys tal que guardaredes el servieio de Dios è mi honor, è à cada vno su derecho, encomiendovos, è dovos poder para que podades servir, è sirvades por mi el Oficio, è Juzgado que es en la dicha Villa, è que podades vsar, è vsedes de la juredicion, &c. E desto vos mandè dar esta mi carta firmada de mi nombre, è sellada con mi sello. Dada en la Villa de Carrion, XX. dias de Junio de Jij. CCCC. LXV. años.

6 De mi Alonso Martinez Clerigo, Cura de la Calera, Lugar teniente de Vicario en lo espiritual, è temporal, en las Vicarias de Santa Maria de Tudia, è de Reyna, por el Reverendo señor D. Juan Manrique mi señor, Vicario perpetuo en las dichas Vicarias, à todos los Curas, Clerigos, è Capellanes de las Villas, è Lugares de la dicha Vicaria de Reyna, salud è gracia. Ya sabedes en como en cada

vn año tenedes de vfo, è de costumbre de dar è pagar al dicho señor Vicario, los matavedis de los Cathedralicos, como siempre diesteis, è pagastes à los otros Vicarios sus antecessores, en lo qual memoria de Omes non es en contrario. Por ende por la presente vos mandò en virtud de obediencia, è sopena de excomunion, que del dia que esta mi carta vieredes en seis dias primeros siguientes, dedes, è paguedes los dichos Cathedralicos, è me los embiedes con el Sancristan de cada Villa, ò Logar, aqui à la Calera, segund lo avedes de vfo, è de costumbre. È so la dicha pena de excomunion vos mando que pongades en las espaldas desta mi carta el dia que llega, è la embiedes de Logar en Logar, porque yo sepa en como se cumple el mandamiento del dicho señor Vicario, è mio en su non. brè. Dada en la Calera à diez è seis dias de Noviembre año de mill è quatrocientos è sesenta è seis años. Alfonso Martinez Clerigo Cura.

7 *A tergo ibi:* La respuesta que dan los señores Clerigos, que por quanto ellos tienen carta del señor Prior, que so pena de excomunion non acudan con ninguna cosa al Vicario; que el señor Vicario, ò su Procurador, que lo procure, ò lo vea con el, è que estàn à cumplimiento de su mandado del señor Prior. Ferrand Garcia Cura.

Anno 1533. Script. I.

Bulla super Decimis Militum ex nutrimentis, ac de laboribus seu proprijs sumptibus excultis, cuius tenor originalis Abbati S. Clandij Legionensis Conservatori traditus deperisse dicitur, idèd hic transumpti tenor integer. Vid. an. 1502. scrip. 2.

IN Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Noverint univèrsi & singuli hoc præfens publicum transumpti instrumentum visuri, lecturi, pariter & audituri, quòd Nos Hieronymus de Ghinutijs Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Wigorniensis Sanctissimè Domini nostri Papæ, eiusque Camerarij, necnon Curie causarum Camere Apostolicæ Generalis Auditor, Romanæque Curie Iu-

dex Ordinarius vidimus, tenuimus, legimus, & diligenter inspeximus quædam litteras Apostolicas in forma Brevis, & sub Anulo Piscatoris expeditas inferius insertas confirmationis, & approbationis concessionum, statutorum, & ordinationum alias per Summos Pontifices Illustribus & Magnificis viris Dñis Magistris & Militibus Militiæ S. Iacobi de Spata concessorum & concessarum, per Sanctissimum Dominum nostrum Dominum Clementem Papam Septimum confirmatorum & confirmatarum; & quia eas sanas, integras, & illæsas, ac omni prorsus vicio & suspitione carere reperimus, idcirco ad Magnificorum Dominorum Magistri & Militum eiusdem Militiæ instantiam per Notarium nostrum & Curie nostræ causarum Camere Apostolicæ infra scriptum transumi, & exemplari, ac in hanc publicam transumpti formam redigi fecimus, & mandavimus, volentes, & auctoritate Curie nostræ decernentes, quòd huic præfenti nostro cum dictis originalibus litteris infra insertis fideliter auscultato, & collationato transumpto talis, & tanta fides in iudicio & extra detur, & adhibeatur, qualis & quanta proprio originali dictarum litterarum daretur, & adhiberetur, si in mediam exhiberentur aut ostenderentur. Huiusmodi vero litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur, & est talis.

2 Clemens Papa Septimus ad perpetuam rei memoriam. Sedis Apostolicæ copiosa benignitas his, quæ Romani Pontifices pro Militiarum quarumlibet, ac personarum in illis sub suavis Religionis iugo Altissimo famulantium felici & prospero statu concesserunt, & per easdem personas provide ordinata dicuntur, præsertim cum ad Catholicorum Principum vota intercedunt, sui muniminis adminiculum libenter impartimur, vt eo firmitus illibata persistant, quo fuerint suo præsidio stabilita.

3 Sane pro parte charissimi in Christo filij nostri Caroli Romanorum Imperatoris semper Augusti & Hispaniarum Regis Catholici, qui etiam Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini in Regnis Hispaniarum fundatæ perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam depuratus existit,

nobis tuper exhibita petitiō continebat, quod ſœlic. record. Alexander Tertius, Lucius Tertius, Gregorius Novus, Innocentius Quartus, Alexander etiam Quartus, & Urbanus ſimiliter Quartus, Martinus Quintus, Eugenius Quartus, Sixtus etiam Quartus, Innocentius Octavus Romani Pontifices prædeceſſores noſtri dictæ Militiæ, ac illius pro tempore exiſtentibus Magiſtris, Prioribus, & Fratribus, vt de Decimis perſonalibus, & nutrimentiſ animalium ſuorum ſive de iſſis animalibus, ac laboribus, & novalibus ſuis, quos proprijs manibus vel ſumptibus excolerent, Conventibus dictæ Militiæ, à quibus quarta vel tertia nullatenus exigeretur, cum integritate perſolverent, ſalva in novalibus & laboribus moderatione Concilij Generalis, conceſſerunt, iſſique Magiſtri, Priores & Fratres deſuper & alias pro iſſius Militiæ ſalubri ſtatu & ſœlici directione plura ſtatuta, ordinationes, & ſtabilimenta eandem Militiam, ac illius perſonas, res & bona concernentia ediderunt, ac illa auctoritate Apoſtolica approbati & confirmari obtinuerunt, prout in Apoſtolicis & parentibus litteris deſuper conſectis plenius dicitur contineri.

4 Quare pro parte præſati Caroli Imperatoris Adminiſtratoris aſſerentis, conceſſiones prædictas in viridi obſervantia exiſtere, nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt conceſſionibus ac ſtatutis, ordinationibus, & ſtabilimentis prædictis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere, & alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

5 Nos igitur iſſius Militiæ ſœlicem & proſperum ſueceſſum paterno zelantes affectu, necnon litterarum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, huiusmodi ſupplicationibus inclinati, conceſſiones, quatenus ſint in uſu, & viridi obſervantia, vt præfertur, necnon ſtatuta, ordinationes, & ſtabilimenta huiusmodi, vt præfertur, confirmata, quatenus alios, quam dictæ Militiæ Priores, Fratres & perſonas non concernant, & licita, honeſta, ac ſacris Canonibus contraria non exiſtant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & con-

firmamus. Supplentes omnes, & ſingulos iuris & facti defectus, ſiqui forſan in iſſis ſtatutis, ordinationibus & ſtabilimentis intervenerunt, & tam conceſſiones, quàm ſtatuta, ordinationes ſtabilimenta, vt præfertur, confirmata huiusmodi perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac ſiſdem Magiſtro, Prioribus, & Fratribus & perſonis ſuffragari, & per omnes dictorum Regnorum perſonas, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Episcopali, aut quavis alia dignitate præfulgeant, non obſtantibus quibuſvis litibus contra conceſſionum & ſtatutorum, ordinationum, & ſtabilimentorum prædictorum tenores, coram quibuſvis Iudicibus Ordinarijs ve Delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolicæ Auditoribus in Romana Curia, vel extra eam, quomodolibet introductis, & in quibuſvis inſtantijs pendentibus, quarum ſtatum, ac nomina Iudicum & collicigantium eiſdem præſentibus haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari, iſſosque Priores, Fratres & perſonas prædictas, aut quosvis alios contra conceſſionum, ac ſtatutorum, ordinationum, & ſtabilimentorum confirmatorum tenorem huiusmodi nullo vnquam tempore moleſtari debere, aut poſſe, irritum quoque & inane quidquid contra ea contigerit attemptari, decernimus.

6 Quocirca venerabilibus fratribus Caſtellamaris & Marroquitanenſi in Civitate Hiſpalenſi commorantibus Episcopis, ac dilecto filio Abbati S. Claudij extra muros Legionenſis præſentes committimus, & mandamus, quatenus iſſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte iſſius Caroli Imperatoris moderni & pro tempore exiſtentis Magiſtri, ſeu Adminiſtratoris, ac Prioris, & Fratrum dictæ Militiæ deſuper fuerint requiſiti, eis in præmiſſis efficaciſ defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, conceſſiones & ſtatuta, ordinationes, & ſtabilimenta huiusmodi firmiter obſervari, non permitentes eos deſuper per quoscumque quomodolibet moleſtari. Contradiçtores & moleſtatores quoslibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas & penas etiam pecunia-

rias eorum arbitrio moderandas, & applicandas, ac alia opportuna iuris remedia appellacione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus censuras & pœnas ipsas, quotiens opus fuerit, aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

7. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. in Civitate nostra Bononiensi sub Anulo Piscatoris die tertia Martij, anno millesimo, quingentesimo, trigesimo tertio. Pontif. nostri anno decimo. Blosius.

8. Quibus omnibus & singulis tanquam rite & legitime factis auctoritatem nostram & Curie nostræ interponendam duximus & interposuimus, pariter & decretum. In quorum omnium & singulorum præmissorum

fidem & testimonium præsentibus nostras litteras sive hoc præsens publicum transumpti instrumentum per Notarium nostrum & Curie nostræ infra scriptum fieri, & subscribi, nostrique proprii sigilli, quo utimur, fecimus appensione muniti. Dat. Bononiæ in ædibus nostræ solitæ residentie sub anno à Nativitate Dñi millesimo, quingentesimo, trigesimo tertio. Indictione sexta. Die verò sexta mensis Martij. Pontif. Sanctissimi Dñi nostri Clementis Papæ Septimi anno Decimo.

9. Et quia ego Pæ. Matheus de Bernabeis, Laicus Anconitanus publicus auctoritate Apostolica, necnon Curie causarum Cameræ Apostolicæ Notarius præmissis omnibus & singulis, dum sic, ut præmittitur, fierent & agerentur, vna cum prænomminatis testibus præsens interfui, idè præsens publicum transumpti instrumentum manu alterius fidelis scriptoris exinde confeci, subscripsi, publicavi, & as-

signavi in fidem præmissorum rogatus, & requisitus. *Concordat cum originali transumpto.*

PAULUS PAPA III.

electus die 9. Octob. ann. 1534. obiit die 10.

Novemb. ann. 1549.

Anno 1534. Script. I.

Bulla de facultate Clericorum non Conventualium ad testandum, & aliis quomodolibet disponendum. Vid. 1531.

script. 2. & 1567.

script. 4.

PAVLVS Episcopus, servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet eius superveniente obitu litteræ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suam consequantur effectum.

4. Dudum siquidem scelicis recor-

Clementi Papæ VII. prædecessori nostro pro parte carissimi in Christo filij nostri, tunc sui, Caroli Romani Imperatoris semper Augusti, qui etiam Castellæ & Legionis ac Aragonum Rex, & Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini Canonicorum Regularium perpetuus Administrator in spiritualibus & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existerat, suo ac dilectorum filiorum de Velès Conchensis Dioc. & S. Marci Legionensis Prioratum Priorum, necnon Fratrum eiusdem Militiæ nominibus exposito, quod licet iuxta statuta, & stabilimenta dictæ Militiæ, ac illi concessa privilegia, & indulta Apostolica

Præ-

Præceptores, & Fratres Milites eiusdem Militiæ de bonis sibi à Deo collatis, ac propria cuiuslibet ipsorum industria, tam ex Præceptorij, quam Parochialibus Ecclesijs, Capellanijs, & alijs Beneficijs ipsius Militiæ acquisitis, eertis modo & forma in illis expressis de licentia Magistri eiusdem Militiæ seu suorum Superiorum testari, & de illis disponere possent;

2 Tamen cum Fratres Clerici non Conventuales, seu in Monasterijs dictæ Militiæ pro Conventualibus non deservientes forsàn in ipsis statutis, stabilimentis, ac privilegijs, & indultis expressè non nominarentur; ipsi Fratres Clerici non Conventuales, seu in Monasterijs dictæ Militiæ pro Conventualibus non deservientes dubitantes, se eisdem statutis & stabilimentis ac privilegijs & indultis gaudere posse, in Capitulo Generali præfatæ Militiæ in Oppido Vallisoleti Palentin. Dioc. tunc novissimè celebrato eidem Carolo Imperatori & Administratori, tunc in Imperatorem Electo, humiliter supplicaverant, ut liceret eis à Sede Apostolica licentiam & facultatem de bonis sibi à Deo collatis etiam sua industria acquisitis testandi impetrare, & præfatus Carolus Imperator & Administrator, habita desuper cum Prioribus dictæ Militiæ & alijs eius Consiliarijs natura deliberatione, eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus seu in Monasterijs Militiæ huiusmodi pro Conventualibus non deservientibus sub conditionibus, ac modo, & forma infra scriptis à dicta Sede Apostolica facultatem testandi huiusmodi petendi & obtinendi facultatem concesserat.

3 Ac pro parte dicti Caroli Imperatoris, suo & Priorum ac Fratrum Militiæ huiusmodi nominibus prædictis eidem prædecessori humiliter supplicato, ut eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus seu in Monasterijs dictæ Militiæ pro Conventualibus non deservientibus, de bonis suis, ut præfertur, testandi licentiam concedere, ac aliàs in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur, præfatus prædecessor, qui cunctorum fidelium, præsertim sub Religionis habitu Dño Militantium circa dispositionem bonorum, quæ tunc viventes possidebant, honestis desiderijs

quantum cum Deo poterat, libenter annuebat, Priores, & Fratres Clericos non Conventuales seu in Monasterijs prædictis pro Conventualibus non deservientes præfatos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infra scriptorum duntaxat consequendum absolvens, & absolutos fore censens; huiusmodi supplicationibus inclinatus sub Dat. videlicet, decimo octavo kalendas Januarij, Pontificatus sui anno Nono, de Vclès & S. Marci Prioratum prædictorum Prioribus tunc & pro tempore existentibus & cuilibet eorum, ut de consilio alicuius ex anteanis Monasterij, in quo dicti Fratres Clerici in Monasterijs prædictis professionem emisissent, eisdem Fratribus Clericis non Conventualibus in Monasterijs prædictis, seu pro Conventualibus non deservientibus licentiam & facultatem de quibuscumque bonis per eos tam ratione Prioratum, aliorumque Beneficiorum quorumcunque, præterquam sæcularium, aut aliorumquam dictæ Militiæ Ordinum, quam alijs undecumque sua industria licite acquisitis testandi, & de illis disponendi; sic tamen, quòd quilibet ex eisdem Fratribus non Conventualibus seu pro Conventualibus non deservientibus universonum bonorum, iurum, actionum, & pertinentiarum suarum annis singulis alteri ex de Vclès, & S. Marci Prioribus pro tempore existentibus inventarium dare tenerentur, necnon quòd licentia huiusmodi testandi per eosdem Priores concedenda per Triennium & non ultra duraret, quo elapso ipsi Fratres Clerici non Conventuales in Monasterijs prædictis, seu pro Conventualibus non deservientes licentiam huiusmodi de novo repetere singulis Triennijs tenerentur & si ex negligentia vel malitia ipsi Fratres Clerici non Conventuales in Monasterijs prædictis seu pro Conventualibus non deservientes inventarium bonorum suorum (ut præfertur) dictis Prioribus dare negligenter aut recusarent, licentia huiusmodi per eos obtenta, ac inde secuta nullius essent roboris vel mo-

menti, nec in aliquo suffragarentur quòdque (dictis Fratribus Clericis non Conventualibus, seu in Monasterijs Militiæ huiusmodi pro Conventualibus non deservientibus, obtenta licentia huiusmodi, vel absque illa ab intestato decedentibus) Monasterium, in quo singuli Fratres Clerici non Conventuales, seu in Monasterijs prædictis pro Conventualibus non deservientes professi essent, in bonis, iuribus, & actionibus huiusmodi in omnibus, & per omnia succedere deberet, prout eatenus consueverat; & quòd ipsi Fratres Clerici non Conventuales, seu in Monasterijs prædictis pro Conventualibus non deservientes, licentia huiusmodi per eos obtenta, in suis testamentis, codicillis seu ultimis voluntatibus ac quibuscumque dispositionibus per eos de bonis suis pro tempore factis, & conditis, aut faciendis & condendis quintam partem omnium bonorum & singulorum iurium, & actionum suarum (deductis debitis & oneribus) Conventui Monasterij, in quo professionem emisissent, reliquis vero partibus bonorum huiusmodi quibusvis personis sibi gratis, & acceptis (non tamen filiis seu nepotibus ex damnato coitu procreatis, nec adulteris, seu inhonestis, aut quarum conversatio à iure esset eis prohibita, mulieribus) relinquere possent, & valerent concedendi, & elargiendi plenam & liberam auctoritate Apostolica, cum ad id præfati Caroli Imperatoris & Administratoris expressus accessisset assensus, auctoritatem & facultatem concessit; decernens, Priores præfatos Fratribus pro Conventualibus huiusmodi, tam in de Velès, & S. Marci huiusmodi, quam S. Jacobi de Spata Hispal. & Beatæ Mariæ de Tudia, ac de Villar de Donas, & S. Momi de Vega, ac aliorum Conventuum dictæ Militiæ, sive præsentibus & residentibus, sive absentibus licentiam huiusmodi concedere nullomodo posse, & sic per quoscumque Iudices quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane quidquid fecus contingeret attentari, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Militiæ iuramento, confirma-

tionem Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

4. Ne autem de absolutione, concessione, & decreto prædictis pro eo, quòd super illis ipsius prædecessoris eius superveniente obitu litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomolibet hæsitari, ipseque Carolus Imperator & Administrator, ac Priores & Fratres Clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes illorum frustrantur effectu, volumus, & similiter auctoritate Apostolica decernimus, quòd absolutio, concessio, & decretum prædecessoris huiusmodi perinde a dicto die decimo octavo kalendas Ianuarij, suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius prædecessoris litteræ sub eiusdem diei Dat. confectæ fuissent, prout superius enarratur, quòdque præsentibus litteræ ad probandum plenè absolutionem, concessionem, & decretum prædecessoris huiusmodi ubique sufficiant, neque ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñi, Millesimo, quingentesimo, trigésimo quarto. Tertio Nonas Novembris, Pontif. nostri anno Primo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

De Quinto olim à Militibus dari solito: Palacios scilicet de Anglaria, Oppidum in Dicec. Herdensi. Vide an. 1373. scrip. 1. de Donatore Azagra, Domino etiam loci de Ceptin in Regno Murcia. Vide 1332. script. 1. & 2. & 1228. script. 3. num. 2.

Alter verò uxoratus, qui Achelam

& alia plura dederat. Vid.

1186. scrip. 1.

Y **C**Onoscida cosa sea à los presentes, como a los que son por venir, que yo Don Gil Garfiaz de

de Zagra, do è otorgó por salut de mi alma, è de míos parentes, de buen razon, è de buena voluntad à D. Martin Pelaez Maestro presente de la Cavalleria de Sant-lague, è ad aquellos que depues del fueren en la Dignidad, è à todo el Convento de la Orden, Palacios por Quinto, segunt que la derechuria de la Orden lo manda, è lo establece, con todas aquellas cosas que yo hy he, è debó aver sin ninguna perturbacion, è contradicion de ninguno, que lo ayan por siempre.

Mas aquellas cosas que se establecien en el tiempo, que non se finen con el tiempo; de aquesta cosa tales testigos adiuntamos à la carta: Don Gil Comendador Mayor, Don Pero Rodriguez, Don Pero Pedrez, Don Pedro Preste è Sacristano de la Casa, Don Gomez Gonçalvez, Don Bartholomé Clerigo Missacantante, è todo el Cabildo. Sub Era M.CC. LVII. *Concordat cum originali.*

2. Hec est convenientia & beneplacitura firmum, quod inter se fecerunt Dominus Comendador P. Franco & omne Capitulum de Velès, & G. Medicus & vxor sua M. Placuit Comendatori P. Franco, & Capitulo, quod ab omni inquietatione & voto & professione (si fecerunt forsitan) solverent & liberarent G. Medicum & vxorem eius, tam de rebus immobilibus, quam mobilibus, & ceteris, quae pertinent ad personas easdem, vel ad mundialium rerum acquisitionem propter Quintum eorum, q̄ G. & vxor sua M. in diebus sui obitus citra Seram Guadalaiara habuerint. Similiter G. & vxor sua M. solverunt ex pacto huius compositionis quicquid illi expenderant vel dederant Fratribus eiusdem Ordinis ante hanc convenientiam, & sit alterutra pars ex toto facere his pacata.

Sunt huius rei testes idem Comendador, & F. Petri Prior, & F. Didaci olim eiusdem Ordinis Magister, & Fern. Remondi, & maxima pars eiusdem Capituli, & de Aurelia Pa. Martini, D. Ioannis, Magister Fulco, Magister Petrus, Petrus Ioannis Presbyter, &c. Facta carta III. kal. Martij, Era M. CC. XXVII. Regnante Rege A. in Hispanijs. *Concordat prout est in Codice Castellae.*

SCRIPT. III.

Toletani Archiepiscopi littera collationis Vicaria ac Beneficij de Villa-Rodrigo absque examinis mentione. absente Vicario & vigore indulti Apostolici. Vid. an. 1244.

in Concord. script. 12. & 14. & 1241. scrip. 2. & 1243. scrip. 2.

Ioannes Tavera divina miseratione Tit. S. Ioannis ante Portam Latinam S.R.E. Presbyter Cardin. Archiepiscopus Tolet. Hispaniarum Primas, ac Regnorum Castellae Archi-Cancellarius, &c. Dilecto nobis in Christo Petro Gutierrez in Artibus & Philosophia Licentiaro nostrae Toletanae Diocesis. Presbytero salut. & Apost. ben.

Meritis tuae probitatis inducimur, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque Inuestitissimus Caesar Carolus Imperator semper Augustus Hispaniarum Rex Catholicus, tamquam perpetuus Administrator Ordinis & Militiae S. Iacobi de Spata te nobis ad Vicariatum seu Parrochiale Ecclesiam S. Bartholomaei Loci de Rodrigo dictae nostrae Dioc. per obitum quondam Didaci de Avilès illorum, dum viveret, vltimi possessoris vacantes nominaverit, & praesentaverit, vt per Regias praesentationis litteras nobis legitime constitit, Nos praemissorum meritum tuorum intuitu specialem tibi gratiam facere volentes Vicariatum, ac Parrochiale praefatum, sicut praemittitur, vacantes cum suis annexis, cumque omnibus iuribus, & pertinentijs uniuersis auctoritate nostra Ordinaria, seu vigore indulti Apostolici Nobis concessi, & vt melius possumus, & debemus, tibi conferimus & assignamus, ac providemus etiam de eisdem, teque licet absentem in illorum corporalem possessionem vel quasi per Virreti Didaci de Guzman familiaris nostri tuum nomine acceptantis capiti suo impositionem inducimur, ac etiam investimus de eisdem. Quocirca uniuersis & singulis Vicarijs, Archipresbyteris, Rectoribus, Clericis, Capellanis, Notarijs, & Tabellionibus in nostro Archiepiscopatu constitutis praecipimus, vt in possessionem te inducant, &c.

Dat. in Oppido de Madrid nostrae Tolet. Dioc. anno Dni millesimo, quingentesimo.

gentesimo, trigesimo quarto. Die vero decima septima mensis Novembris. Præsentibus ibidem D. Didaco de Mendoza, & Didaco de Guzmán, & Antonio de Valeria familiaribus nostris, testibus ad præmissa vocatis. J. Cardinalis Archiepiscopus Toletanus. Mandato Dñi mei Cardinalis Archiepiscopi, Didacus de la Barce Secretarius. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

Anno 1535. Script. I.

Bulla de Vicaria perpetua de Moernando in Tolet. Diocesi per Militia Fratres obtineri solita cum annexis Ecclesijs de Robredillo, Sancta Cruz, &c. Vid. ann. 1498. scrip. I.

PAulus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Castellimatis & Casertan. Episcopis, ac dilecto filio Officiali Toletano salut. & Apost. ben.

Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, super quibus dilectus filius Petrus Alfonso Frater Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini apud Nos fœdigo commendatur testimonio, Nos inducunt, vt sibi reddamur ad gratiam liberales.

Cum itaque, sicut accepimus, perpetua Vicaria per Fratres dictæ Militiæ obtineri solita Parrochialis Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Luz Bella, loci de Monfernando Tolet. Dioc. certo modo vacaverit, & vacet ad præsens, Nos, in quorum manibus dilectus filius Sebastianus Martinez Clericus dictæ Dioc. asserens aliàs sibi de dicta Vicaria, vt præfertur, vacante Apostolica auctoritate provideri concessum fuisse, concessioni gratiæ huiusmodi, litteris Apostolicis desuper non confectis, per dilectum filium Michaelem Carrasco Clericum Salamantinæ Dioc. procuratorem suum ab eo specialiter constitutum, hodie sponte & libere celsit, quique celsionem ipsam duximus admittendam, eidem Petro, qui vt asserit, Bachalarius in Artibus existit, præmissorum meritorum suorum intuitu specialem gratiam facere volentes, ipsumque Petrum à quibusvis excommunicationis, suspensionis, &c. discretionem vestræ per Apostolica scripta

mandamus, quatenus vos, vel duo aut vnus vestrum per vos, vel alium, seu alios Vicariam prædictam, cuius, & de Monferrando, ac de Robredillo, necnon de Sancta Cruz, ac de Ceréz, & de Raudoná dictæ Dioc. Ecclesiarum, ac forsân aliorum illi annexorum fructus, redditus, & proventus viginti quatuor ducatofum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annuum, vt dictus Petrus asserit, non excedunt, quovis modo & ex cuiuscumque persona vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem præfaram legitime devoluta, ipsaque Vicaria dispositioni Apostolicæ specialiter reservata existat, & super ea inter aliquos, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore Dat. præsentium non sit in ea alicui specialiter ius quæsitum, cum annexis huiusmodi, ac omnibus iuribus ac pertinentijs suis eidem Petro conferre & assignare auctoritate nostra curetis, inducentes eundem Petrum, vel Procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem Vicariæ, & annexorum, iurumque & pertinentiarum prædictorum, & defendentes inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, facientes Petrum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad Vicariam huiusmodi, vt est moris, admitti, sibi que de illius, & annexorum eorundem fructibus, redditibus, & proventibus, iuribus, & obventionibus vniversis integre responderi, contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octavi etiam prædecessoris nostri & alijs Apostolicis constitutionibus, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quingentesimo, Trigesimo Quinto. Quinto Idus Novembris. Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat.*

cum originali exceptis omisis.

Anno 1536. Script. I.

*Nuntij in Hispania litteræ collationis factæ
per Beneficio de Huelamo, de quo
supra ann. 1516. & 1520.
& 1527.*

Ioannes Poggius Bononiensis, Prothonotarius Apostolicus, & in Regnis Hispaniarum Nuntius per Sanctissimum in Christo Patrem & Dominum nostrum Dominum Paulum Divina providentia Papam Tertium deputatus, dilecto in Christo Ioanni Campuzano Rectori Parochialis Ecclesiæ Oppidi de Huelamo Militiæ S. Iacobi de Spara Segobricensis Dioc. salut. in Dño. Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis ac virtutum merita, super quibus apud Nos fidedigno commendaris testimonio, Nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales.

2 Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod aliàs tu tunc Rector Parochialis Ecclesiæ de la Solana & Reverendus in Christo Pater Franciscus de Solis Episcopus Balneorregiensis tunc Rector siue Comendatarius dictæ Parochialis Ecclesiæ de Huelamo. quæ de iure Patronatus Magni Magistri dictæ Militiæ pro tempore existentis existunt, desiderantes illas, vt asserebatis, invicem permutare, Ecclesias eadem in manibus Illustrissimæ Caroli Romanorum Imperatoris ac Hispaniarum Regis Catholici, dictæque Militiæ Magni Magistri, illarum vnici Patroni, ex dicta causa invicem resignastis, ipseque Carolus resignationibus huiusmodi ex eadem causa admissis eundem Episcopum ad de la Solana, te verò ad de Huelamo Ecclesias prædictas loci Ordinatio infra tempus debitum præsentavit. Et sicut eadem subiungebat petitio, licet tu præsentationis eiusdem vigore te in dicta Ecclesia institui, & de illa tibi Ordinaria auctoritate provideri infra tempus debitum postulasses, idem tamen loci Ordinarius te in dicta Ecclesia instituere, & de illa tibi providere indebite recusavit, & deinde tu recusatationis huiusmodi prætextu ad eundem Carolum iterum recursum ha-

bens, idem Carolus te ad Ecclesiam eandem de Huelamo, vt præfertur, vacantem, coram Nobis infra tempus debitum præsentavit, prout per eius patentes litteras Nobis legitime extitit facta fides.

3 Nos igitur ad infra-scripta per Apostolicæ Sedis litteras sufficienti facultate muniti, tibi, qui & dictæ Militiæ Presbyter professus existis, præmissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, teque à quibusvis excommunicationis, suspensionis, &c. cum omnibus iuribus & pertinentijs suis Apostolica auctoritate nobis concessa & commissa, qua fungimur in hac parte, tenore præsentium conferimus, & de illa etiam providemus.

4 Quocirca discretis viris Priori Monasterij per Priorem soliti gubernari S. Hieronymi extra Muros Oppidi de Madrid, Tolenæ Dioc. & Archidiacono de Madrid in Ecclesia Toletana, & Officiali Conchenfi in spiritualibus Generali per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios te vel Procuratorem tuum tuo nomine in corporalem possessionem dictæ Ecclesiæ de Huelamo, iuriumque & pertinentiarum illius inducant auctoritate præfata, & defendant inductum, amoto exinde quolibet detentore ac faciant tibi de illius fructibus, redditibus, proventus, iuribus, & obventionibus vniversis integre responderi, contradictores dicta auctoritate Apostolica etiam appellatione postposita compescendo.

5 Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octavi, ac alijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, &c. in quorum fidem præsentibus litteras manu nostra ac Notarij infra-scripti subscriptas fieri, sigillique nostri, quo in similibus vtimur, iussimus appensione communiti. Dat. in Oppido de Madrid Tolet. Dioc. Pridie Idus Ianuarij. Pontif. eiusdem Dñi Pauli Papæ Tertij anno Secundo. Præsentibus ibidem discretis viris Dñis Petro de Soto, & Ioanne de Vañez Oxomensis & Pampilonensis Diocetum testibus ad id vocatis atque rogatis. Ioannes Poggius Nuntius Apostolicus. Et ego Ioannes Rubio Clericus Calagurritanus

nus publicus Apostolica auctoritate Notarius, &c. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Predicti Beneficij de Huelamo presentatio, nulla permutationis mentione facta. Vide in præcedenti scriptura num. 2.

DON Carlos por la Divina clemencia, Emperador semper Augusto, Rey de Alemaña, de Castilla, de León, &c. A vos el Reverendo in Christo Padre Obispo de Segorve, ó vuestro Provisor salud è gracia. Sepades que la Rettoria de la Iglesia Parrochial de la Villa de Huelamo; que es de la dicha Orden, al presente es vaca por renunciacion que della hizo en nuestras manos pura è simplemente el Reverendo in Christo Padre D. Francisco de Solis Obispo de Vañarea, ultimo Rettor, è Cura que fue de la dicha Rettoria, la presentacion de la qual pertenesce à mi como Administrador susodicho. Por ende acatando los meritos de Juan Campuzano Freyre de la dicha Orden, por esta mi carta le presento à la dicha Rettoria, è Beneficio Curado de la dicha Villa de Huelamo con todos sus anexos. E vos exortado, è encargo, que como con ella fueredes requerido hagais provision, collacion, è Canonica institucion al dicho Juan Campuzano de la dicha Rettoria; è ansi por vos proveido, mando por la presente al Concejo, Alcaldes, Regidores, Oficiales, è hombres buenos de la dicha Villa de Huelamo, que lo ayan por Rettor, è Cura, è le den la possession de la dicha Rettoria è le acudan, è hagan acudir con los frutos è rentas della, en guisa que no le falte, ni mengue cosa alguna, segund que mejor, è mas complidamente acudieron con todo ello al dicho D. Francisco de Solis Obispo de Vañarea, è à los otros Rettores, è Curas que antes deli fueron, sopena de la mi merced, è de diez mil maravedis para la mi Camara. Dada en la Villa de Madrid à veinte è ocho dias del mes de Noviembre, del año del Nascimiento de Nuestro Salvador Jesu Christo, de mill è quinientos è treinta è quatro

años. Yo el Rey. Yo Francisco de los Cobos Comendador Mayor de Leon, Secretario de su Cesarea, y Catholica Magestad, lo fize escrevir por su mandado. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

SCRIPT. III.

Bulla ad suspendendas lites inter Episcopos & Ordinem motas super Decimis & alijs, donec in Hispaniam reversus fuerit Imperator, facta mentione alterius Bullæ ad concordandum. Vid. ann. 1544.

script. 1. & 1560.
script. 1.

PAulus Papa Tertius, Venerabilis frater, & dilecti filij, salut. & Apost. ben.

1 Alias scilicet record. Clemens Papa Septimus prædecessor noster, postquam carissimum in Christo filium nostrum, tunc suum, Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Hispaniarum Regem Catholicum per quasdam hortatus fuerat, vt lites nonnullas inter Venerabiles fratres Archiepiscopum Hispalensem, & Cardub. Caunien. Abulen. Pacen. & Gaudicen. Episcopos, & dilectos filios Hispalen. Caunien. Abulen. Pacen. & Gaudicen. Ecclesiarum Capitula; ac alios Prælatos & personas ex vna, necnon Priores & Fratres Militiæ S. Iacobi de Spata, sub Regula S. Augustini super solutione quarundam Decimarum partibus ex altera exortas, & tam in Romana Curia, quàm extra eam coram diversis Iudicibus Ordinarijs, & Delegatis, necnon Conservatoribus interdecisas, per viam concordie terminare procuraret, easdem lites ad hunc effectum ad suum beneplacitum suspendendo, certis respectibus bonæ memoriæ Episcopo Marrochitano, ac vobis filij, Abbas, & Præceptor, per alias suas litteras in forma Brevis dedit in mandatis, vt primo dictas litteras tam partibus, quàm Iudicibus intimaretis; & suo nomine requireretis, vt eius beneplacito durante à prosecutione litium huiusmodi abstererent, &c.

2 Cum autem, sicut accepimus, præfatus Carolus Imperator in Hispaniam rediens concordiam inter partes tractare cœperit, diversis tamen negotijs

his arduis, & præsertim expeditione Africæ concurrentibus, ipsam concordiam ad effectum perducere non valuerit, & paulò post obitum dicti Clementis pro dicta expeditione ex Hispania discedens concordiam huiusmodi transferre coactus fuerit, & præfatum beneplacitum per obitum dicti Clementis expiraverit, &c. Nos autem intentum dicti prædecessoris prosequi volentes, &c. per præfatos committimus, ut vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos vel alium seu alios partibus & iudiciis prædictis nostro nomine iniungatis, ut donec præfatus Imperator in Hispaniam redeat, &c. à prosecutione dictarum litium desistant. Et cum in Hispaniam reversus fuerit, partes prædictas, si opus fuerit, ad comparandum coram eo pro lite huiusmodi componenda per vos vel alium seu alios etiam per censuras Ecclesiasticas compellatis, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris. Die decimanona Maij, M.D. XXXVI. Pontific. nostri anno Secundo. *Concordat prout est in publico instrumento exceptio omisissis.*

SCRIPT. IV.

Nuntij in Hispania litteræ Rectori Vniuersitatis Complut. ad videndum & approbandum, ut imprimatur, Missale Ordinis denuò correctum, ibi: In Nomine Domini Sancti Spiritus introibo ad Altare, &c. Vid. Initium Regulæ i 170. scrip. 1.

Ioannes Poggius Bononiensis Prothonotarius Apostolicus, & in Regnis Hispaniarum Nuntius per Sanctissimum in Christo Patrem & Dominum nostrum Dominum Paulum Divina providentia Papam Tertium deputatus discreto viro Rectori Vniuersitatis Oppidi de Alcalà Tolet. Dioc. salut. in Dño. Ex parte Prioris & Conventus de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata Conchenfis vel nullius Dioc. fuit propositum coram nobis, quod cum eidem Militiæ valde necessarium & utile sit, Missale eiusdem Militiæ, quæ sub Regula & Ordine S. . . . militat, tum ob raritatem librorum, tum etiam ob aliquam reformationem necessariam, & correctionem,

de novo imprimi facere, cuperent propterea Prior & Conventus præfati huiusmodi Missale, non mutatis substantialibus Missæ & ordinis ipsius, in melius reformare & corrigere, & sic correctum & reformatum illud imprimi facere, quod tamen eis licere, aut alias permitti non sperant absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, supplicari fecerunt igitur nobis humiliter dicti Prior & Conventus, qui Caput omnium Conventuum dictæ Militiæ existit, ut eis super his de remedio providere dignaremur opportuno.

2 Nos igitur ad infra scripta per Apostolicæ Sedis litteras sufficienti facultate muniti, ac attendentes, quod in his, quæ ad divini cultus augmentum pertinent, favorabiles esse debemus, atque benigni, huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica nobis concessa & commissa, qua fungimur in hac parte, discretionis tue tenore præsentium committimus & mandamus, quatenus te de præmissis diligenter informes, & si per informationem eandem correctionem seu reformationem illius, si fiat, eidem Militiæ magis utilem esse repereris, super quibus tuam oneramus conscientiam, eidem Priori & Conventui, ut Missale prædictum, citra tamen Canonem Missæ & alia illius substantialia, reformare, corrigere, & emendare, ac illud sic correctum, emendatum, & in melius reformatum publice imprimere, imprimi facere, & eo postmodum in Conventibus & locis ipsius Militiæ sine alicuius conscientiæ scrupulo uti libere & licite possint, & valeant tenore præsentium licentiam, & liberam concedas facultatem.

3 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Militiæ etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. In quorum fidem præfentes litteras manu nostra ac Notarij infra scripti subscriptas fieri, sigillique nostri, quo in similibus utimur iussimus appensione muniri. Dat. in Oppido Vallis Oleti Palentinæ Dioc. Tertio Idus Decembris. Pontif. eiusdem Dñi Pauli Papæ Tertij anno Tertio. Ioannes Poggius Nuntius Apostolicus, Ioannes

nes Rubio Clericus Calagurritanus publicus Apostolica auctoritate Notarius. *Concordat prout est in publico instrumento*

Anno 1542. Script. I.

Bulla ad revocandam facultatem Teletano concessam super visitatione Ecclesiarum Ordinum Militarium, sunt enim ab immemorabili exempta; & ex concessione oriri scandala possent. Vid. ann. 1244. in Concordijs. Script. 14. & 1488. script. 1.

Paulus Papa III. ad futuram rei memoriam. Laudanda Sedis Apostolicæ rectitudo dubia, quæ ex Apostolicis constitutionibus emergere possent, libenter de medio subducere satagit. Alias cum pro parte dilecti filij nostri Ioannis Tit. S. Ioannis ante Portam Latinam Presbyteri Cardinalis, qui Ecclesiæ Toletanæ ex concessione Apostolica, etiam tunc præesse dignoscatur, nobis expositum fuisset, quod in Diocesi Toletana quam plures Parochiales Ecclesiæ & alia Beneficia Ecclesiastica cum Cura & alias qualificata per diversas, diversorum etiam Mendicantium Ordinum Regulares personas, ac Milites, Præceptores, Fratres, & Conventus diversarum Militiarum, & sub diversis Regulis degentes, necnon Confraternitates, Collegia, Hospitalia, & alia loca à iurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio, & potestate loci Ordinarij, eiusque Officialium, & Vicariorum, ut prætendebatur, exemptos & exempta, quibus per Capellanos mercenarios minime idoneos ad nutum illorum pro tempore deputandos, & amovibiles, ac nonnullis ex eis per ipsos Fratres minus decenter deserviebatur in divinis, ac quod ex eo Ecclesiæ & Beneficia huiusmodi ut plurimum debitis fraudabantur obsequijs, & animarum Cura in eis negligebatur, divinusque cultus detrimentum propterea non modicum substinebat, cum personæ & loca huiusmodi prætextu Privilegiorum sibi à Sede Apostolica concessorum sese & Ecclesias, ac Beneficia, necnon Capellanos à iurisdictione, & alijs præmissis exemptos se esse asserentes officia, quæ ratione Ecclesiarum & Beneficiorum prædictorum tenebantur facere, non

curarent in animarum suarum periculum, perniciosum quoque exemplum, & scandalum plurimorum, Nos ipsius Ioannis Cardinalis in ea parte supplicationibus inclinati sub Data videlicet Sexto kalendas Iulij, Pontificatus nostri anno Octavo, eidem Ioanni Cardinali per se vel eius Officiales seu Vicarios, quando & quotiens opportunum sibi videbitur deputandos, omnia & singula Ecclesiæ & Beneficia prædicta, ac illarum & illorum singulares personas & Capellanos & Ministros, necnon res & bona quæcumque visitandi auctoritate nostra & tamquam Commissarium nostrum, ac in illos, illas, & illa omnia & singula visitationis, correctionis, ac debitæ reformationis iuris exercendi, sive exerceri faciendi, necnon Capellanos, & alios Ministros in eisdem Ecclesijs & Beneficijs pro illorum servitio deputatos, & ad id inhabiles seu insufficientes repertos, exinde tollendi & amovendi, aliosque idoneos & sufficientes deputandi, & ponendi, illisque & eorum cuilibet mercedem congruam ex fructibus Ecclesiarum & Beneficiorum huiusmodi deducendi, & assignandi, aliasque & alia in præmissis & circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna, quæ ipse Ioannes Cardinalis sua Ordinaria iurisdictione, ac si prædictæ exemptiones concessæ non fuissent, de iure facere posset, faciendi ac gerendi licentiam & facultatem concessimus, prout in supplicatione desuper per Nos signata, seu inde confectis litteris Apostolicis plenius continetur.

z Cum autem, sicut charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, qui etiam Militiarum S. Iacobi de Spira sub Regula S. Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis Ordinis perpetuus Administrator in spiritualibus & temporalibus per Sedem Apostolicam specialiter deputatus existit, nobis nuper exponi fecit, Ecclesiæ, & Beneficia, ac alia Loca Militiarum prædictarum per illarum Magnum Magistrum, aut Magistros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & Administratores dictarum Militiarum possessa ab immemorabili tempore citra & continue à iurisdictione, correctione, & visitatione, ac

obedientia Ordinariorum exempta fuerint, & sint, & propter dictarum Militiarum privilegia, tam per Nos, quam alios Romanos Pontifices concessa, credatur, dictas Militias sub concessione prædicta minime comprehendi, neque nostræ mentis fuisse, quod præfatus Ioannes Cardinalis prætextu concessionis sibi factæ huiusmodi Beneficia & Loca dictarum Militiarum, ac personas illis deservientes visitare possit, cum tamen inter Carolum Imperatorem & Administratorem, ac Ioannem Cardinalem, illiusque officiales & visitatores prædictos limites dictæ concessionis excedere volentes, super visitatione & alijs rebus in dicta concessione contentis differentiarum & scandala oriri possent, dictus Carolus Romanorum Imperator & Administrator nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur ad omne ambiguitatis dubium tollendum huiusmodi supplicationibus inclinati, Ecclesias & Beneficia ac Loca & Præceptorias dictarum Militiarum, ac personas eisdem Ecclesijs, Beneficijs, Locis, & Præceptorijs deservientes sub prædicta concessione nullatenus comprehendi, ac Ioannem Cardinalem & eius officiales ac visitatores præfatos Ecclesias Beneficia, Loca & Præceptorias ac personas eisdem deservientes huiusmodi visitare, neque in tribus Ordinibus huiusmodi aliquatenus se intromittere posse auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus & declaramus, districtius sub sententijs, censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibentes Joanni Cardinali ac illius officialibus & visitatoribus præfatis, ne Ecclesias, Beneficia, Loca, & Præceptorias, ac personas illis deservientes huiusmodi visitare, neque in illis se intromittere quoquo modo audeant, sive præsumant ac decernentes sic per quoscunque quavis auctoritate fungentes Iudices & personas (sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interprecandi facultate & auctoritate) iudicari & definiri debere: irritum quoque, & inane, si secus super ijs, à quaquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

4 Mandantes dilectis filijs Beatæ Mariæ de Mercede de Villagarcia Patensis Diœc. & eiusdem Beatæ Mariæ Oppidi Vallis Oleti Palentinæ Diœc. ac similiter dictæ Beatæ Mariæ de Huete Conchenensis Diœc. Monasteriorum per Præceptores gubernari solitum Præceptoribus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios eidem Carolo Imperatori, & Administratori in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præfatum Carolum Imperatorem ac Administratorem, necnon Ecclesias, Beneficia, Loca, & personas Militiarum huiusmodi decreto, declaratione, ac inhibitione, & alijs præmissis pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos aut eorum aliquos per Ioannem Cardinalem, illiusque officiales, & administratores præfatos, seu quoscunque alios contra præsentium ac privilegiorum eisdem Militijs concessorum tenorem quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas & alia iuris remedia appellatione postposita compescendo. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis quibusvis, ac sub quibuscumque tenoribus concessis, confirmatis, & innovatis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die III. Novembris M. D. XXXXII. Pontif. nostri anno Nono. Cæ. Accurrius. L. de Torres. *Concordat cum originali.*

Anno 1544. Script. L.

Bulla ad concordandas lites inter Episcopos & Ordinem S. Iacobi absque mentione Iudicum deputandarum, vulgò de Junta Apostolica, ibi num. 3. tibi per te componendas. Vid. ann. 1560. script. 1.

& 1578. script. 1.

num. 3.

Carissimo in Christo filio Carolo Imperatori semper Augusto.
1. Paulus, Papa III, Carissime in Christo fili noster, salut. & Apost. ben. Dudum per Nos accepto, quod antea per

per ſcel. record. Clementem Papam ſeptimum prædeceſſorem noſtrum etiam accepto, quòd inter tunc Archiepiſcopos Toleranum, & Hiſpalenſem, ac Epiſcopos Cordubenſem, Conchenſem, Caurienſem, Abulenſem, Pacenſem, Gadicenſem, & Oxomenſem, eorumque Capitula, & alios Prælatos ac perſonas Eccleſiaſticas ex vna, & dilectos filios Priores, Fratres, & Milites Militiæ S. Iacobi de Spata, ſub Regula S. Auguſtini, eorumque Conventus de & ſuper ſolutione quarundam Decimarum, tam novallium, quam pecorum & armentorum, rebusque alijs in actis cauſæ & cauſarum huiusmodi latius expreſſis, tam in Romana Curia, quam extra eam coram diverſis Iudicibus Ordinarijs; & Delegatis Conſervatoribus diverſæ lites ortæ fuerant, & aliæ oriiri formidabantur; partibus ex altera; idem Prædeceſſor cupiens, lites huiusmodi concordia amicabili finire, & concordare; per quaſdam ſuas in forma Brevis conſectas litteras Maieltati tuæ, vt inter perſonas prædictas te intromittere, & lites huiusmodi concordare dignaretur, commiſit, & deinde dicto prædeceſſore, ſicut Dño placuit, ab humanis exempto, Nos ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti, ne de eorumdem litterarum validitate ambigeretur, per alias noſtras in forma Brevis litteras expeditas cauſas prædictas eidem Maieltati tuæ per dictam concordiam finiendas commiſimus; tuque illarum vigore ad nonnullos actus dicebaris proceſſiſſe:

2 Poſtmodum vèro etiam per Nos accepto, quòd Africano ingruente bello pluribus & arduis eiſdem belli impeditis negotijs, ad Nos illas remiſeras; partibus cauſas ipſas coram nobis proſequendi licentiam concedendo; Nos tunc attendentes, Maieltatem tuam, inducijs inter Principes Chriſtianos (Nobis intervenientibus) ſicut divinæ placuit clementiæ, in Civitate Niciæ concluſis, in dicta concordia inter partes prædictas liberius attendere poſſe; omnes & ſingulas cauſas prædictas inter dictas partes tam in Romana Curia, quam extra eam quomodolibet coram quibuſcumque Iudicibus pendentes in eodem ſtatu, in quo pendebant & exiſtebant; ad noſtrum bene-

placitum, facta Iudicibus, & colligantibus huiusmodi legitima intimatione; ac durante huiusmodi noſtro beneplacito, ne in cauſis prædictis quidquam innovaretur, per alias noſtras in forma Brevis ſub Dat. videlicet, die Nonæ menſis Decembris; Pontificatus noſtri anno Quinto, ſuſpendimus; illamque & illas Maieltati tuæ componendas & concordandas remiſimus; & commiſimus; decernentes; quidquid per Maieltatem tuam concordatum aut amicabiliter concordandum foret, partes ipſas ad ipſius obſervationem teneri, & obligatos fore, ac irritum & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contra præmiſſa contigerit attemptari, prout in præſatis litteris plenius continetur.

3 Et licet, ſicut Priores, Præceptores, Milites, & Fratres dictæ Militiæ & Conventus nobis exponi nuper fecerunt, per illa verba in prædictis noſtris litteris appoſita videlicet: Et alios Prælatos ac perſonas Eccleſiaſticas, quam plures alios Archiepiſcopos, & Epiſcopos Regnorum Hiſpaniarum comprehendantur, cum tamen nonnulli plus debito ſcrupuloſi ſolum Archiepiſcopos & Epiſcopos in dictis litteris ſpecialiter expreſſos comprehendere prætendant, Nos, ne de ſuper dubitari, & ſeu diſputari contingat, eorumdem Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum ſupplicationibus in hac parte inclinati, cauſas prædictas non ſolum inter Toleranum & Hiſpalenſem Archiepiſcopos, ac Cordubenſem, Conchenſem, Caurienſem, Abulenſem, Pacenſem, Gadicenſem, & Oxomenſem Epiſcopos; illorumque Capitula in dictis litteris ſpecialiter nominatos, ſed etiam Venerabiles Fratres Granatenſem, Compoſtellanum, & Valentinum Archiepiſcopos, necnon Placent. Burg. Carthaginen. Giennen. Malacitan. Civitaten. Salamantien. Zamoren. Segunt. Legion. Segobien. Albarracin. Calagurritan. & Pampilonen. Epiſcopos, eorumque Capitula; ac quaſcumque alias perſonas Eccleſiaſticas in dictis Regnis commorantes & conſiſtentes, ac ipſos Priores, Præceptores, Milites & Fratres; eorumque Conventus, tam ſuper Decimis & alijs rebus prædictis in ipſis litteris ex-

preſiſis, quam etiam ſuper iuriſdictione, necnon iure patronatus, ſeu præſentandi perſonas idoneas dicti Ordinis ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia Eccleſiaſtica dicti Ordinis & Militiæ; illaque adminiſtrandi, regendi, gubernandi, & viſitandi; tam in dicta Curia, quam extra eam coram quibuſcumque Iudicibus Ordinarijs & Delegatis, etiam Sacri Palatii Apoſtolicæ Auditoribus, ſeu Cardinalibus nunc & pro tempore in quavis inſtantia quomodolibet pendentes, & pendent, dicto noſtro beneplacito durante, ſuſpendimus, illaque eidem Maieltati tuæ per illam poſt illius ſcæl. reſreſſum in dictis Regnis componendas, & concordandas, itaque in illis in omnibus, & per omnia iuxta tenorem prædictarum noſtrarum litterarum procedere libere & licite valeas, perinde ac ſi in ipſis litteris ſinguli Archiepiſcopi, Epicoſcopi, Capitula, & aliæ perſonæ præſertim ſpecialiter nominatæ fuiſſent, de novo concedimus, & comittimus.

4 Quocirca dilectis filijs intra ſeu extra Conchenſes, & intra muros Opidi Valliſoleti, ac de Villagarcia Palentina, & Pacenſis Diceceſum S. Mariæ de Mercede per Præceptores gubernari ſolitorum Monafteriorum Præ-

ceptoribus per præſentes mandamus; quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, ac omnia, & ſingula in eis contenta, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte tua fuerint ſuper hoc requiſiti, ſolemniter publicantes, in præmiſſis efficaciſſimo præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, non permittentes, beneplacito noſtro huiuſmodi durante, contra tenorem præſentium aliquid innovari; contradictores quolibet & rebelles per cenſuras & poenas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compellendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio Brachij Sæcularis.

Non obſtantibus ſcæl. rec. Bonifacij Papæ Octavi, prædeceſſoris noſtri de vna, & de duabus Dietis in Concilio Generali editis, ac alijs conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrarijs quibuſcumque. Data Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcaroris, die ſeptima Novembris. M. D. XXXXIII. Pontific. noſtri anno Vndecimo. L. de Torres. Con-

sordat cum originali.

IULIUS PAPA III.

electus die 8. Februar. ann. 1550. obiit in die 23. Martij

ann. 1555. Marcellus II. ad 29. Aprilis 1555.

Paulus IV. ad 18. Auguſti 1559.

Anno 1553. Script. I.

Bulla de Triremibus, vulgò Galeræ de la Orden, de Medijs Annatis, vt quinta parte theſauro applicata, relique quatuor ad tres redigantur, &c. & num. 3. De facultate arrendandi, & num. 5. De ſecunda inſtantia ſeu prima appellatione à Prioribus, vt ſupra ann. 1509. ſcript. 2. & n. 6. de Præceptorij. Et n. 9. de Alejo & Totana.

Chariffimo in Chriſto filio noſtro Carolo Romanorum Imperatoris ſemper Auguſto.

IULIUS Papa III. Chariffime in Chriſto fili noſter, ſalut. & Apoſt. ben.

I Cum ſicut nobis exponi fecit Maieltas tua, quod alias Priores, Tredecim, Præceptores, Fratres, & Milites Ordinis & Militiæ S. Iacobi de Sparta ſub Regula S. Auguſtini in eorum Capitulo Generali nuper de mandato tuo, dilecto Philippo Hiſpaniarum Principe Illuſtri nato tuo pro te ibidem interveniente, ſuper ſtabilitate, manutentione, & conſervatione dictæ Religionis, ac illius bonorum tractantes, quod pro bono ipſius Religionis & Fidei Ca-

tho:

tholicæ defensione, quatuor triremes Galeræ nuncupatæ, in littore maris dictorum Regnorum fabricarentur, & inibi nomine præfatæ Religionis manutinerentur, & ad eum spectarent & pertinerent, ac ex medijs fructibus primi anni omnium & singularum Præceptoriarum dicti Ordinis, earum pro tempore occurrente vacatione, iuxta ipsius Ordinis stabilimenta auctoritate Apostolica approbata, communi thesauro ipsius Religionis persolvi solitis, quarum vna ex quinque partibus in defensionem, & conservationem bonorum, reliquæ autem quatuor partes fructuum huiusmodi in reparationem Præceptoriarum dictæ Religionis, & piorum operum exercitium converti consueverant; tres partes ex dictis quinque partibus, duæ videlicet pro manutentione dictarum triremium, reliqua tertia pars fructuum prædictorum pro conservatione & defensione bonorum Religionis huiusmodi applicarentur; & forsitan alias & alia statuerunt & ordinauerunt, prout in Capitulis desuper celebratis dicitur plenius contineri. Quare Maiestas tua nobis humiliter supplicari fecit, vt pro præmissorum omnium maiori robore & efficacia in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

2 Nos igitur votis tuis, qui dictæ Militiæ Magnus Magister seu perpetuus Administrator à Sede prædicta deputatus existis, in hac parte favorabiliter annuentes, necnon statuti & ordinationis prædictorum veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, statutum & ordinationem huiusmodi, ac prout illa concernunt, omnia & singula in dictis statutis & ordinationibus ac capitulis desuper confectis contenta, & inde secuta quæcumque licita & honesta, ac Sacris Canonibus non contraria, auctoritate Apostolica ex nostra certissima & Apostolicæ Sedis plenitudine tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adijcimus. Ac omnes & singulos, tam iuris, quam facti defectus, siqui in dictis statutis & ordinationibus intervenerint, supplemus. Ac prout per dicta statuta & ordinationes ac capitula desuper confecta statutum & ordinatum est, ea omnia, & in illis

contenta quæcumque, vt præfertur, licita & honesta, etiam ex nostra certissima scientia, & dictæ Sedis Apostolicæ plenitudine perpetuo de novo statuimus, & ordinamus. Decernentes omnia & singula in dictis statutis & ordinationibus & capitulis desuper confectis teneri, & observari debere; necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

3 Et insuper Maiestati tuæ & Mensæ Magistrali Militiæ huiusmodi, ac quibusvis alijs Prioratum, Præceptoriarum, & aliorum Beneficiorum huiusmodi, Prioribus, Præceptoribus, & Militibus, ac Monialibus, & Hospitalibus, ac eorum singulis ipsorum Prioratum, Præceptoriarum, & Beneficiorum, & Hospitalium, quibus à Sede Apostolica fructus, redditus, & proventus, ac alia bona, iura, & emolumenta Mensæ Magistralis & Prioratum, Præceptoriarum, & aliorum Beneficiorum præfatorum ad triennium (& non ultra) arrendandi licentia, & facultas concessa existit, vt fructus, redditus, & proventus, ac bona, iura, & emolumenta ipsorum Mensæ Magistralis, Prioratum, Præceptoriarum, & Beneficiorum huiusmodi ad longius tempus (non tamen ultra novem annos) pro iusto & convenienti pretio (& dummodo ultra annum solutio pensionis conventæ non anticipetur) quibusvis personis cum obligationibus & cautelis necessarijs arrendandi, & ad firmam seu responsionem annuam dandi & concedendi;

4 Necnon dictas triemes habendi, tenendi, & gubernandi, ac fructus, redditus, & proventus, ac bona pro ipsarum triremium manutentione & conservatione, vt præfertur, applicata pro illarum conservatione & observatione & gubernio exponendi, plenam & liberam, auctoritate Apostolica tenore præsentium, licentiam & facultatem concedimus.

5 Præterea, quod de cætero à quibusvis sententijs per eosdem Priores seu eorum Vicarios pro tempore latis, nisi prius & immediate ad Consilium Ordinum, iuxta concessionem Apostolicam eidem Maiestati tuæ sive dicto Ordini desuper factam, appellatur, & causa primæ appellationis hu-

iusmodi ibidem cognita fuerit, ad Sedem Apostolicam appellari non possit.

6 Quodque, si contingat aliquem ante ætatem legitimam Ordinem præfatum profitendi ad aliquam Præceptoriam eiusdem Ordinis per illius Magnum Magistrum, aut perpetuum Administratorem assumi, aut de illa pro ipso minore quoquomodo disponi, si ille, cui, ut præfertur, provisum, aut pro quo de Præceptoriam dispositum fuerit, postquam ad ætatem legitimam profitendi pervenerit, professionem Regularem per eosdem Fratres & Milites emitti solitam expresse non emiserit, & titulum vel litteras patentes suæ provisionis Præceptoriam non expetiverit, & habuerit, quod tunc & eo casu, ac in talem eventum fructus, redditus & proventus Præceptoriam, de qua illi provisum extiterit, à tempore quo ad ætatem legitimam dictum Ordinem profitendi pervenerit, donec professionem prædictam emiserit, & titulum aut litteras patentes suæ provisionis Præceptoriam expediri fecerit realiter & cum effectu, pro manutentione dictarum triremium eo ipso applicati sint, & esse censeantur.

7 Et tales non professi, & qui titulum aut litteras patentes suæ provisionis Præceptoriam non expetiverint, ut præfertur, durante tempore prædicto aliquid ex eisdem Præceptorij habere, seu percipere minime possint, nec debeant, nec audeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus & ordinamus. Ac etiam exactoribus fructuum pro triremibus, ut præfertur, exponendorum, ut fructus Præceptoriarum huiusmodi percipere, exigere, & levare, ac in manutentione & conservatione dictarum triremium convertere possint, ac valeant, licentiam, facultatem, & potestatem dictæ auctoritate Apostolica concedimus.

8 Et insuper, si contingat, Oppidum de Aledo in Dioc. Carthaginensi in loco fragoso & quasi inhabitabili consistens, & illius Incolas & habitatores, ac Parrochiam Ecclesiam dicti Oppidi de Aledo, & dictæ Præceptoriam Præceptorem, ac illius Domum & habitationem ad locum de Totana, suburbium dicti Oppidi de Aledo nuncupatum, dictæ Dioc. in quo dictis

Magno Magistro, & Ordini eadem, & talis, ac tanta iurisdicção, superioritas, & præminentia, quæ, qualis, & quantalibus illis ad dictum Oppidum de Aledo competit, pertinet, & spectat, transferri, & inibi Priores, & Præceptores, Rectores, ac Fratres dicti Ordinis, & Militiæ, ac Incolas dicti Oppidi habitare & commorari velle; pro tempore existenti Episcopo Carthaginensi ex nunc prout ex tunc, & e contra, sub nostræ indignationis pœna, ne eosdem Priores, Præceptores, Rectores, Milites, & Incolas, etiam prætextu quod ad Beneficium ipsum in eius Diocesi constitutum, & institutum personam idoneam, dum illud pro tempore vacat, per eosdem Magnum Magistrum, Priores, Præceptores & Milites præsentatam ad eum instituere pertineat, vel ad eum, ad quem hæc institutio pertinuit, spectet, impedire, seu quominus illuc se transferre, & ibidem commorari, & residere, ac dictum Beneficium & illius Ecclesiam extendere, & amplificare, ac Domos seu Palatia ad eorum usum convenientia, fabricare seu fabricari facere, & iurisdictionem & præsentationem suam inibi, prout in eodem loco de Aledo exercebatur, exercere libere & licite valeant, super quibus eis plenam & liberam facultatem concedimus per præsentem, quoquomodo se intrromittere audeat, seu præsumat, dicti strictius inhibemus.

9 Et nihilominus dilectis filiis intra, seu extra Conchen. & intra Muros Oppidi Vallisoleti, ac in Oppido de Villagarcia Palentin. & Pacen Diocesis per Præceptores gubernati solitorum Monasteriorum Præceptoribus Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, per præsentem mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios præsentem litteras, ac omnia, & singula in eis contenta, ubi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte tua fuerint super hoc requisiti, solemniter publicantes, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentem & in eis contenta quæcumque firmiter observari. Non permittentes contra tenorem præsentium aliquid innovare: Contradictores quoslibet & rebelles per censuras, & pœnas Ec-

clasticas appellatione postposita compescendo, Necnon, legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis.

10. Non obstantibus scilicet record. Bonifacij Pap. VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilij Generalis de duabus, non tamen tribus Dietis, ac alijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima octava Decembris, M. D. LIII. Pontificatus nostri anno Quarto. *Concordat cum originali.*

Anno 1554. Script. I.

Nulla de Triremibus, ut supra, & de libertate à subsidio, lanceis, & alijs oneribus, dum viginti millia ducatorum expenderit Ordo in earum mantentione, & de Priorissis Monialium deinceps Triennialibus, & de facultate audiendi & interpretandi ius Civile. Vid.

ann. 1573. scrip. I.

Carissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto.

Iulius Papa III. charissime in Christo fili noster, salut. & Apost. ben.

I Exponi Nobis nuper fecit Majestas tua, quod nuper postquam Priores, Tredecim, necnon Præceptores, Fratres & Milites Ordinis & Militiæ S. Iacobi de Spata, sub Regula S. Augustini in eorum Capitulo Generali nuper demandato tuo, dilecto filio Philippo Hispaniarum Principe Illustri Nato tuo pro te ibidem interveniente, in Oppido de Madrid Toleranæ Dioc. super stabilitate, mantentione, & conservatione dictæ Religionis, ac illius bonorum tractantes, quod pro bono ipsius Religionis & Fidei Catholice defensione quatuor Triremes galereæ nuncupatæ, in littore Maris Reg-

ni Hispaniarum fabricarentur, & inibi nomine præfatæ Religionis mantenerentur, & ad eam spectarent, & pertinerent, ac ex medijs fructibus primi anni omnium, & singularum Præceptoriarum dicti Ordinis, earum pro tempore occurrente vacatione, iuxta ipsius Ordinis stabilimenta auctoritate Apostolica approbata, communi Thesauro ipsius Religionis persolvi solitis, quarum vna ex quinque partibus in defensionem, & conservationem bonorum, reliquæ autem quatuor partes fructum huiusmodi in reparationem Præceptoriarum dictæ Religionis, & piorum operum exercitium converti consueverant, tres partes ex dictis quinque, duæ videlicet pro mantentione dictarum Triremium, reliqua tertia pars fructuum prædictorum pro conservatione, & defensione bonorum Religionis huiusmodi applicarentur, inter alia statuerunt, & ordinaverunt, successive ipsi Priores, Tredecim, Præceptores, Fratres, & Milites præfatam Capitulum prosequentes in Oppido Vallisoleti, Palentinæ Dioc. eodem Principe pro te ibidem interveniente, super eisdem stabilitate, mantentione & conservatione, quod dictus Ordo quatuor Triremes pro illius & Sanctæ Fidei Catholice augmento haberet, & quod expensæ illarum solverentur ex redditibus & proventibus dicti Ordinis, & pro huiusmodi implemento quod consignarentur quolibet anno viginti quinque millia ducatorum ex fructibus, redditibus, & proventibus dicti Ordinis, & Præceptoriarum Militiæ & Conventuum, ac Hospitalium, & Alcaydiarum, ac pensionum & aliarum rerum illius, & ut dicti Milites & Ordo melius dictas Triremes mantenerent possent, quod ultra quintam partem, quam Thesaurus ex Annatis Præceptoriarum dicti Ordinis recipiebat, essent aliæ duæ quintæ partes pro expensis dictarum Triremium, ita quod ex quinque partibus partium ex dictis Annatis vna esset pro dicto Thesauo, sicut tunc illam recipiebat, & aliæ duæ prædictæ quinque partes essent pro sustentatione dictarum Triremium, & reliquæ duæ partes dictarum quinque partium remaneant pro operibus & laboribus domorum & membrorum dictarum.

starum Præceptoriarum, quòdque omnia & singula fructus, redditus, proveniunt, iura, obventiones, & alia quæcumque ex dictis Præceptorijis, & qualibet illarum provenientia in quatuor mensibus primi anni post vacationem dictarum Præceptoriarum pro expensis dictarum quatuor Tritemium (etsi de dictis Præceptorijis infra dictos quatuor menses per te, vel Administratorem, seu pro tempore existentem Magistrum Generalem vel perpetuum Administratorem dicti Ordinis provideatur) ac omne id, & quidquid ex dictis Præceptorijis usque ad finem dictorum quatuor mensium post vacationem prædictam proveniret, esset, & esse deberet pro sustentione dictarum Tritemium, absque eo quod Provisus aliquid recipiat in dictis primis quatuor mensibus; quòdque occurrente aliqua vacatione Monasterij, seu Prioratus Sororum Monialium dicti Ordinis de cætero Abbatisæ, seu Priorisæ, Commendatrices nuncupatæ, non perpetuo, sed de Triennio in Triennium, aut alias prout per dictum Capitulum Generale ordinatum foret, eligerentur, inter alia statuerunt, & ordinaverunt; prout in de Madrid & Vallisoleti Capitulis desuper confectis plenius dicitur contineri, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis.

2 Quare Maiestas tua Nobis humiliter supplicari fecit, vt pro præmissorum omnium maiori robore, & efficacia in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

3 Nos igitur votis tuis, qui dictæ Militiæ Magnus Magister seu perpetuus Administrator à Sede prædicta deputatus existis, in hac parte favorabiliter annuentes, necnon statuti & ordinationis prædictorum veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, statutum & ordinationem huiusmodi, ac prout illa concernunt omnia & singula in dictis Capitulis contenta, & inde secuta quæcumque, licita & honesta, ac Sacris Canonibus non contraria, auctoritate Apostolica ex nostra cerra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsen-

tium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes & singulos tam iuris quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplementis.

4 Et insuper, vt Priores, Tredecim, Præceptores, & Fratres dicti Ordinis dictas Trirèmes manutenere possint, quòd ex tunc de cætero super Præceptoriarum, & Alcaydiarum nuncupatarum, Conventuum, Hospitalium, & Beneficiorum, Capellaniarum, & Eremitiorum dicti Ordinis, ac illius membrorum, & annexorum fructibus, redditibus, & proventibus quartæ aut medietatis seu alterius partis dictorum fructuum, reddituum, & proventuum, aut aliud subsidium, etiam Lanceas nuncupatum, in Regnis & Dominijis ad instantiam Imperatoris, Regum, seu Reginarum Castellæ & Legionis concessum, & pro tempore concedendum, imponi minime possit, sed huiusmodi Ordo, Præceptoriarum, Conventus, Hospitalia, & Beneficia prædicta ab eo semper excepta sint, & esse censeantur.

5 Necnon, vt Scholares dicti Ordinis, dummodo Presbyteri non sint, iuris Canonici facilius participes & melius eidem Religioni prodesse possint, vt leges, & alia iura civilia tam PUBLICE, quam private audire, legere, & INTERPRETARI libere & licite valeant, auctoritate & tenore prædictis statuimus & ordinamus, ac cum eis desuper opportune dispensamus.

6 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Militiæ & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sic Sede indultum, quòd interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, Die sexta Septembris M.D. LIII. Pontif. nostri anno Quinto Jo. Larinen. *Concordat cum originali.*

PIUS PAPA IV.

electus die 24. Decembr. ann. 1559. obiit die 9.
Novemb. ann. 1565.

Anno 1560. Script. I.

Bulla ad concordandas lites Ordinis S. Iacobi cum insertione Bullæ Pauli III. De qua ann. 1544. script. I. & cum clausula num. 3. tibi per te componendas, & ibi de voluntate Pontificis manutendi in possessione.

PIUS Papa IV. Charissime in Christo fili noster salut. & Apost. ben.

1 Dudum à soel. record. Paulo III. prædecessore nostro emanarunt litteræ tenoris sequentis: Charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto, Paulus Pap. III. charissime in Christo fili noster. Dudum per Nos accepto, &c. *ut supra anno 1544. script. I. usque in finem ibi*: Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die septima Novembris M.D.XXXIII. Pontif. nostri anno Vndecimo. L. de Torres.

2 Cum autem, sicut accepimus, quamvis dilecti filij Priores & Fratres Clerici Ordinis Militiæ Divi Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini, eorumque Conventus iuxta Privilegia eis à Romanis Pontificibus diversis Prædecessoribus nostris concessa, necnon ipsius Ordinis stabilimenta, consuetudines, ac usus ab inmemorabili tempore obtentâ, & à Fratribus laicis seu Militibus eiusdem Ordinis observata, integras Decimas, tam personales & mixtas, quam etiam prædiales intra terminos dicti Ordinis, extra vero, personales & mixtas, necnon prædiales novalium & prædiorum suorum proprijs manibus vel sumptibus cultorum exigere, levare & habere potiti sint, hæcenusque exegerint, levaverint, & perceperint, ac etiam in futurum exigere, levare, percipere, & habere possint in quibuscumque vel quorumcumque Prælatorum Provincijs, Diocesi-

bus, & districtibus, vbi eisdem Militæ seu Fratres laicos habitare, vel domicilium habere, aut prædictos fructus, ex quibus easdem solvere teneantur, acquirere, colligere, nutrire, depasci, levare seu percipere contigerit, & cum inter eos ex vna & Venerabiles fratres Archiepiscopos & Episcopos in dictis litteris nominatos, ac alios Prælatos & Capitula Ecclesiarum, necnon personas alias Ecclesiasticas, ac forsitan alios partibus ex altera super dictis Decimis & rebus alijs diversæ lites, questiones, & differentiæ tam in Romana Curia coram vno, vel diversis Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus, forsitan S. R. E. Cardinalibus, quam in partibus eorundem certis Iudicibus ortæ fuissent, & Indecisæ penderent, ipsi Priores ac Fratres & Milites per prædictos, & forsitan alios super ipsis Decimis diversimode molestantur, prout adhuc forsitan molestantur, præ memoriæ Clemens Pap. VII. etiam prædecessor primò, & inde ipse Paulus similiter prædecessor præmissis obviare, ac de opportuno remedio providere volentes, per eorum litteras causas prædictas suspendendo, eas componendas, & etiam concordandas claræ memoriæ Carolo V. Romanorum Imperatori commiserunt, & remisertunt, prout in dictis eiusdem Pauli litteris plenius continetur.

3 Cum igitur post prædictarum litterarum ultimam datam seu concessionem ipse Carolus Imperator ob rebellionem Civitatis de Gante Comitatus Flandriæ, necnon bella in partibus Germaniæ tunc urgentia, & ibidem pullulantes Lutheranos & hereticos, quæ & quos respectively sedare & extirpare præsentialiter adeundo totis viribus conaretur & solum in his intentus fuisset, ut demum taliter qualiter rebus Germaniæ peractis præ in-

firmitatibus gravibus & lassitudine ad Regnum Hispaniarum se conferendo, omnia etiam ipsius Regni negotia, atque Dominum in te dimisit, atque renuntiavit, & quodam Monasterio, ubi vitam cum morte commutavit, se inclusit, & ideo non valuerit causas & differentias componere ac determinare, Nos volentes non solum predictas, sed etiam maiores, quæ inter supradictos ortæ & suscitatae fuerunt, seu de novo nasci, oriri vel suscitari possunt & specialiter lites, quæstiones & differentias amputare, eorum status, & merita, ac nomina, cognomina iudicium, litigantium, collitigantium, aliaque de necessitate seu magis vere exprimenda pro plene ac verius & sufficienter expressis habentes, & de te non minus quam de tuo Genitore confidentes, & sperantes tuis medio, ope & industria, ac dexteritate lites, causas, & quæstiones huiusmodi amputari, distinguere, seu componi, & concordari; volentes interim partes ipsas in possessionibus, in quibus respective existunt, manuteneri & defendi & nihil innovari, prout manutinemus, defendimus & ita expresse mandamus, motu proprio, non ad quorundam Priorum, Fratrum & Milicum, vel alicuius eorum Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra certa scientia, ac mera liberalitate omnes & singulas lites, causas, quæstiones & differentias, tam motas, quam quæ moveri possunt in futurum, ad Nos advocamus, illas seu earum decisionem & terminationem suspendimus, ac eas & earum singulas tibi per te componendas, & concordandas, itaut in illis iuxta præfatarum dicti Pauli Prædecessoris litterarum formam, contentiam, & tenorem, ac si ipsæ ipsius Pauli Prædecessoris litteræ tibi directæ, & præsentatæ fuissent, in omnibus & per omnia ad nostrum & Sedis Apostolicæ beneplacitum agere, & procedere libere & licite valeas, per præfentes committimus & remittimus, ac plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem tibi concedimus & impartimur.

4. Non obstantibus præmissis, ac recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de qua & Concilij Generalis de duabus

dieris, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illius, quæ dicti Clemens & Paulus Prædecessores in eorum litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die sexta Novembris M.D. LX. Pontif. nostri anno Primo. *A tergo*: Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis que aliamittuntur.*

Anno 1562. Script. I.

Auditoris Commissarij à Pio IV. deputati litteræ de non transferendo Conventu S. Marci à Civitate Legion. Vide anno 1505. script. 2. & 1566. script. 3. & de Titulo Reverendi, vid. an. 1474. script. r. num. 1. & 1477. script. 2. n. 2. & 1592. script. 1. n. 2. & 5.

1. **V**ilius Oradinus Dei, & Apostolicæ Sedis gratia, Electus Perusinus, ac vnus ex Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus locum tenens, causaque & causis infrascriptis in locum Reverendi Gasparis de Quiroga alias Co-Auditoris nostri subrogatus ab eodem Dño Papa specialiter deputatus vniversis, & singulis Dñis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, &c. salutem in Domino. Noveritis subinsertam commissionis papyri cedula[m] Nobis de mandato Dñi nostri Papæ præsentatam fuisse huiusmodi sub tenore.

2. Beatissime Pater. Cum Civitas Legionensis, vt est notorium, sit Caput eiusdem Regni, & Provinciæ Legionensis, ac antiquissima, ubi Reges Hispaniarum olim residentiam fecerunt, & ab ea cæteras Provincias Hispaniarum ab infidelibus expugnauerunt, ac Fidei & Religioni Catholicæ restituerunt, fuit in eadem antiquitus ad gloriam & honorem B. Iacobi Apostoli institutus Ordo seu Militia S. Iacobi de Spata in Monasterio S. Marci prope & extra Muros eiusdem Civitatis, quod similiter donatum fuit quam plurimis, ac diversis bonis, quæ & quos hodie possidet, ibique existit Conventus eiusdem Ordinis in commemorationem

Victoriarum, quas Reges cum auxilio incolarum eiusdem Regni, & in augmentum Fidei Catholicæ reportarunt, &c. reliquæ lineæ supplicationis legi non possunt infra vero ut sequitur.

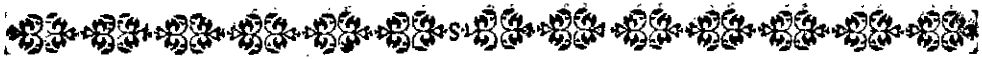
3 Cuius quidem commissionis virtute per Nos, & coram nobis ad nonnullos actus iudiciales, citra tamen causæ conclusionem, processo, subsequenter ad instantiam Reverendi Dñi Alfonso de Sancto Stephano in Romana Curia causarum dictorum Reverendi Dñi Prioris Fratrum & Conventus Monasterij S. Marci, Ordinis seu Militiæ S. Iacobi de Spata, Civitatis Legionensis, & aliorum contentorum in actis causæ huiusmodi Procuratoris, de cuius procurationis mandato Nobis constitit, citari fecimus, &c.

4 Nos tunc Iulius Oradinus præfatus attendens, postulationem huiusmodi fore iustam & rationi consonam, de Dominorum Co-Auditorum nostrorum consilio & assensu supradictos Rev. Dñum Priorem, Fratres, & Conventum Monasterij S. Marci Le-

gionensis in possessione, in quâ extiterunt, habitandi, morandi, & residenti in dicto Monasterio S. Marci, & illius ædificijs, ac infra illius limites, defendendos, & constituendos fore, & esse, decernendum & declarandum duximus, prout decernimus & declaramus, &c.

5 Datum Romæ apud S. Petrum in Palatio Caesarum Apostolico, ubi reddi solent iura, sub anno à Nativitate Domini millesimo, quingentesimo, sexagesimo secundo. Indictione quinta. Die vero vigesima secunda mensis Maij. Pontificatus Domini Pij divina providentia Papæ Quarti anno Tertio.

Et ego Alexander Fuscus Clericus Civitatis Castellæ, Publicus Apostolicæ auctoritate & Sacri Palatii Apostolici causarum Notarius, & huiusmodi causæ scriba eoram dicto Reverendo Patre Dño Auditore deputatus, quia supradicto mandato de manutenendo in possessione, petitioni, & decreto, omnibusque alijs inter sui subscripti, &c.

S. PIUS PAPA V.

electus die 7. Ianuarij anno 1566. obiit die
1. Maij ann. 1572.

Anno 1566. Script. I.

Bulla de Iudicibus Ordinis ad universitatem causarum, vulgò Conservatoria, quorum iurisdictio non impeditur per similia privilegia Salmant. Complut. & Vallisolet. universitatum Iudicibus concessa num. 4. circa medium, & num. 6. & 8. de appellatione ad Rom. Pontificem dumtaxat. Et num. 4. & 8. de exemptione etiam Vassalorum. Vid. ann. 1530. script. 1. & de huius Bullæ participatione Regi Portug. concessa vid. Bullar. Rom. in Greg. XIII. constit. 32. ex Apostolicæ S. z.

PIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Dum attentius inter nostræ mentis arcana recolimus egregiam

operam antiquitus per eos, qui pro tempore fuerunt, Magistros & Administratores, ac dilectos filios Conventum, Milites, & personas Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini in Mauris, & alijs, qui magnam Hispaniarum partem occupaverant, in fidelibus ab avitis sedibus non solum arcendis, sed etiam per quam plures periculosas pugnas tandem cum Domini Exercituum adiutorio profligandis, & à Patria expellendis, Deo & Ecclesiæ Sponsæ suæ, patriæque varijs temporibus hætenus impensam, & quam impigre, quoties sese ad id offert occasio, impendere conantur, dignum, quin potius debitum existimamus, ut exemptiones, & privilegia, quæ illis virtutum, laborumque suorum intuitu per Sedem Apostolicam concessa sunt,

quo firmitus illibata persistant, auctoritatis nostræ præsidio roboremus.

2 Sane carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, qui etiam dictæ Militiæ perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, tam suo, quam dilectorum filiorum Conventus, Priorum, Præceptorum, Fratrum, Militum, & aliorum Religiosorum, ac personarum dictæ Militiæ nominibus nuper exponi fecit, quod cum Militia ipsa in Hispania contra Mauros, aliosque Catholicæ Fidei hostes antiquitus per Sedem prædictam salubriter instituta, ac diversis Privilegijs, & indulgentis decorata fuerit, ut eo firmitus bella Dñi Exercituum prælietur, eiusque Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & aliæ personæ prælatæ Regularia Militiæ instituta ferventiori Religionis zelo amplectentur, observent, & exequantur, cuperet sua sibi privilegia, & indulta huiusmodi per Sedem eandem inconcuse præservari. Quare pro parte tam Philippi Regis & Administratoris, quam Conventus, Priorum, Præceptorum, Fratrum, Militum, & aliorum Religiosorum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus privilegijs, indulgentis, exemptionibus, immunitatibus, & alijs facultatibus, & gratijs sibi concessis præfatis robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac alias sibi in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur, qui salubrem Religionum quarumlibet & maxime Militiarum ad Catholicorum Regum preces per Sedem eandem institutarum directionem, ac immunitatum & privilegiorum sibi tamquam de republica Christiana benemeritis per dictam Sedem concessorum illætionem, & præservationem sincero desideramus affectu, Philippum Regem, & Administratorem, ac Conventum, Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & alios Religiosos præfatos, & eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab hominè quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum

harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium & singulorum privilegiorum, prærogativarum, immunitatum, exemptionum, libertatum, indulgentiarum, conservatoriarum, facultatum, indultorum, & aliarum gratiarum per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem eandem Militiæ, eiusque Prioribus, Præceptoribus, Diffinitoribus, Fratribus, Militibus, & alijs personis præfatis hæctenus concessorum, ac litterarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conservatorias, facultates, indulta, & alias gratias Militiæ præfatæ eiusque Magistro Administratori, Conventui, Prioribus, Præceptoribus, Diffinitoribus, Militibus, Fratribus, & alijs personis præfatis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam hæctenus quemodolibet concessa, necnon ordinationes, & statuta ab exordio fundatæ Militiæ vsque in præsentem diem per eos, dictamque Sedem edita, ac prout illa concernunt omnia & singula in quibusvis litteris Apostolicis, documentisque desuper confectis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen & honesta ac Sacris Canonibus non contraria, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus; ac illis perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adijcimus, omnesque & singulos iuris & facti defectus, si qui forsitan intervernerint in eisdem, supplemus, ac potiori pro cautela eadem omnia & singula privilegia, prærogativas, exemptiones, facultates, indulgentias, conservatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo & forma, quibus Militiæ eiusque superioribus & personis præfatis per dictos prædecessores concessa sunt; illis de novo eadem auctoritate concedimus, & innovamus, necnon eadem ordinationes, & statuta similiter de novo perpetuò statuimus, & ordinamus.

4 Et cum aliàs, postquam scilicet record. Leo Papa X. prædecessor noster claræ memoriæ Ferdinando Aragonum,

num, & vtriusque Siciliae Regi Catholico, qui etiam Magistratus Militiae praefatae perpetuus, dum viveret, Administrator per dictam Sedem deputatus erat, & tunc existentibus Prioribus, Praeceptoribus, & Fratribus dictae Militiae, ac eorum singulis uniuersos pro tempore existentes Archiepiscopos, Episcopos Abbates, & personas in dignitate Ecclesiastica constitutas, ac Cathedralium Ecclesiarum Canonicos, ipsorumque Archiepiscoporum, & Episcoporum Officiales, Conservatores, ac Iudices in perpetuum contra omnes & singulos Archiepiscopos, & alios Ecclesiarum Praelatos, ac Clericos, & Ecclesiasticas personas, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, Milites, & Laicos, Communia Civitatum, Vniuersitates Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum Locorum, ac alias singulares personas Civitatum & Dioecesium, ac aliarum partium occupantes, & occupantes Castra, Villas, & alia Loca, necnon terras, domos, possessiones, iura, iurisdictiones, privilegia, & indulta ac fructus, census, redditus dictae Militiae, illiusque domorum & membrorum, & nonnulla alia bona mobilia & immobilia spiritualia & temporalia ad Ferdinandum Regem Administratorem, ac Priores, Praeceptores, & Fratres etiam ratione suarum personarum, necnon Militiam, ac Domos, & membra huiusmodi legitime spectantia, & per illorum detentores indebite occupata, sive ea detinentibus praestantes auxilium, consilium, vel favorem, ac etiam nonnullos partium praefatarum, qui eisdem Ferdinando Regi, & Administratori, ac Prioribus, Praeceptoribus, & Fratribus super praefatis Castris, Villis, Locis, terris, domibus, possessionibus, iuribus, iurisdictionibus, privilegijs, & indultis, ac fructibus, censibus, redditibus, & proventibus eorundem, & alijs bonis mobilibus & immobilibus, spiritualibus, & temporalibus, ac alijs rebus ad eisdem Ferdinandum Regem, & Administratorem, ac Priores, Praeceptores, Fratres, Militiam, domos, & membra etiam ut praefertur spectantibus, ipsorumque Ferdinandi Regis, & Administratoris, Priorum, Praeceptorum, & Fratrum Officialibus, seruatoribus, & Vassallis multipli-

ces molestias, iniurias, & iacturas inferentes, etiam extra loca ipsorum Conservatorum existentes, ita quod Ferdinandus Rex, & pro tempore existens dictae Militiae Magister, seu Administrator, Priores, Praeceptores, & Fratres, necnon Officiales, seruitores, & Vassalli, seu eorum aliquis ex quarumvis similibus vel dissimilibus litterarum & concessionum vigore coram alijs, quam ipsis Conservatoribus, coram quibus paratos se afferebant de se querelantibus in iustitia respondere, vel eorum aliquo pro quibuscumque causis nequirent conveniri, cum potestate citandi, etiam per edictum constituto summarie, & extra iudicialiter de non tuto accessu, ac alijs facultatibus, clausulis, & decretis etiam formam Quinterni Cancellariae Apostolicae excedentibus per quasdam litteras suas constituerat, & deputaverat, pro parte inclitae memoriae Caroli V. Romanorum Imperatoris, qui etiam Castellae, Legionis, & Aragonum ac Siciliae Rex existerat, suo, & tunc Priorum, Praeceptorum, Militum, & Fratrum dictae Militiae nominibus pia memoriae Clementi Papae VII. etiam praedecessori nostro, exposito, quod post constitutionem, & deputationem huiusmodi, tam a Leone praefato, quam etiam ab ipso Clemente praedecessoribus diversae litterae conservatoriae dilectis filijs Salmanticensi, & de Alcalá de Henares Toletanae, ac Vallis Oleri Palentin Dioecesium Studiorum Rectoribus, & Vniuersitatibus, necnon Toletanae, Hispaniae, Legionensis, Burgenensis, Cordubensis, Gienezis, Gadicensis, Paceensis, & diversarum aliarum Ecclesiarum Capitulis, illarumque particularibus personis concessae dicebantur, per quas iurisdictionis & potestatis Conservatorum & Iudicum supradictorum, ipsiusque iurisdictionis explicatio impediri poterat, idem Clemens praedecessor supplicationibus ipsius Caroli Imperatoris & Regis, qui praefato Ferdinando in Magistratu praedicto successerat, inclinatus, litteras praefatas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, ita quod supradicti Conservatores, & Iudices per illas deputati communiter vel divisim ad illarum executionem in omnibus, & per omnia iuxta earum continentiam, & tenorem perpetuo procedere, ac Magistrum, seu Admini-

stratorem, Priores, Præceptores, & Fratres Militiæ huiusmodi, eorumque Officiales, Servitores, & Vassallos tunc, & pro tempore existentes, cum ab eis vel eorum Procuratoribus forent desuper requisiti, contra inferentes iniurias seu gravamina, vel damna super bonis, iuribus, privilegijs, & indultis, ac alijs in ipsis litteris contentis, manutere, & conservare valerent, etiam in omnibus, & per omnia perinde, ac si aliæ litteræ conservatoriæ præfatæ nullatenus emanassent, etiam per suas litteras innovaverit, & de novo concesserit, prout in singulis litteris præfatis plenius continetur; cumque, sicut eadem expositio subiungebat, post ultimas Clementis prædecessoris litteras huiusmodi multæ aliæ Conservatoriæ & Iudicum deputationes in favorem præfatorum, ac quam plurimorum aliorum Studiorum, sive Vniversitatum Generalium, ac Cathedralium, Collegiatarum, aliarumque Ecclesiarum Capitulorum, necnon Compostellan. Cæsaraugustan, Valent. Granaten. Conchen. Carthagin. Seguntin. Segobien. Palentin. Oxomen. Abulen. Placentin. Salmantin. Caurien. Civitaten. Oveten. Aurien. Tuden. Lucen. Astorican. Mindon. Zamoren. Gadican. Almarien. Marroquitanen. aliorumque Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, Priorum, & aliarum Dignitatum maiorum sive minorum, & particularium personarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, aliorumque locorum sæcularium, & diversorum Ordinum etiam Mendicantium Regularium, ac Hospitalis S. Ioannis Hierosolimitan. aliarumque Militiarum, Hospitalium, Vniversitatum, & Communitatum tam per præfatum Clementem, quam cæteros, qui ab eo fuerunt, Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, illiusque Legatos sub diversis formis, ac verborum expressionibus factæ, concessæ, innovatæ, & ampliæ fuerint, & ulterius Venerabilis frater noster Archiepiscopus Toleran. Conservator Supremus omnium appellationum à gravaminibus, seu sententijs quorumcumque aliorum Conservatorum in Regnis Hispaniarum existentium Apostolica auctoritate specialiter constitutus extiterit, ac diversa alia de novo emanave-

rint, per quæ illi, quominus singulis litteris præfatis libere vii, & per appellationem à suis Conservatoribus præfatis ad dictam Sedem Apostolicam immediate recurrere possint, ac aliàs effectus litterarum tam Leonis quam Clementis prædecessorum prædictorum, necnon Conservatorum & Iudicum per illas deputationum facultas, & iurisdictionio frequenter impediatur, ac propterea Militia præfata, & singulares illius personæ Sedi præfatæ immediate subiectæ in Prioratibus, Præceptorijs, Beneficijs, iuribus, iurisdictionibus, bonis, proprietatibus, fructibus, censibus, aliisque rebus, necnon Officialibus, Vicarijs, Servitoribus, & Vassallis præfatis, & diversis alijs sæpenumero gravamina, iniurias, & incommoda recipiant in eorum detrimentum, & sibi attributæ exemptionis læsionem, singulas Leonis, & Clementis prædecessorum litteras huiusmodi, ac quoad illarum totalem effectum consequendum, primo dictos Conservatores, necnon Philippum Regem, & pro tempore existentem Magistrum, seu Administratorem, ac Priores, Præceptores, Fratres, Officiales, Servitores, Vassallos, ac quoscumque alios in ipsis litteris comprehensos, eorumque Magistratum, Conventus, Prioratus, Baiulivas, Præceptorias, Ecclesias, Officia, & Loca quæcunque, etiam quoad præminentias, iura, & iurisdictiones, & generaliter omnia, quæ ad honorem, utilitatem, & exemptionem præfatæ Militiæ, illiusque Magistri, seu Administratoris, aliorumque supradictorum, quocumque iure, titulo, sive causa pertineant & pertinent, in pristinum & eum, in quo ante illarum concessionem quomodolibet erant, statum, auctoritate Apostolica & tenore prædictis restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

§ Ac Toletan. & aliorum Conservatorum, ac Iudicum constitutiones, & deputationes, earumque innovationes, & ampliationes præfatas in ea parte, qua primo dicti Conservatores, & Iudices, quominus iurisdictionem, auctoritatem, potestatem, & facultatem sibi per singulas litteras præfatas attributas libere exercere, ac Philippus Rex & pro tempore existens Magister seu Administrator, ac Priores, Præceptores, Fratres, & alij in ipsis litteris

contenti, illis uti & ab ipsorum suorum Conservatorum sententijs, decretis, declarationibus, gravaminibus, alijsque actibus quibuscumque ad Sedem præfatam & Romanam Curiam immediate appellare, provocare, & recurrere, causasque appellationum huiusmodi inibi prosequi valeant, quomodolibet impediuntur, ac impediri, seu alias illis in futurum quomodolibet præiudicari possint, revocamus, ac superinde confectas litteras, necnon processus per eas habitos, & inde sequuta quæcumque cassamus, & annullamus, ac pro nullis, irritis, & viribus carentes decernimus.

6 Et insuper, salvis tamen decretis Concilij Tridentini de Conservatoribus & exemptis loquentibus, statuimus, & ordinamus, quod deinceps in perpetuum idem Philippus Rex, & pro tempore existens Magister, seu Administrator, ac Priores, Præceptores, Officiales, familiares, servitores, Vassalli, & alij, ut præertur, expressi, ubicumque sint vel degant aut permaneant, ratione præmissorum, aut quorumcumque aliorum in ipsis litteris contentorum coram alijs, quam supradictis suis Conservatoribus & Iudicibus conveniri, aut ad alios conveniendos compelli, nec ab eis aut eorum gestis præterquam à diffinitivis sententijs, seu vim diffinitivæ habentibus appellari, & tunc appellationum causæ, tam in personabilibus, quam realibus, ac mixtis causis, tam active, quam passive interponendarum, non nisi ad Sedem præfatam immediate, & non alibi referri, ac inibi dumtaxat audiri & terminari possint.

7 Districtius inhibentes Toletan. etiam tamquam supremo, ac alijs præfatis, cæterisque Iudicibus, & Conservatoribus, necnon Archiepiscopis, Episcopis, Capitulis, Conventibus, Universitatibus, locis, & personis quibuscumque præfatis, eorumque singulis sub excommunicationis maioris lætæ sententiæ, ac amissionis perpetuæ suorum Privilegiorum, Conservatoriarum, facultatum, & exemptionum quorumcumque, tam præsentium, quam futurorum, ne per quascumque litteras seu privilegia, facultates, & indulta, etiam motu proprio & ex certa

scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, necnon consistorialiter, ac intuitu, consideratione, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum quorumcumque, ac alias sub quacumque verborum forma, & expressione confectas, & concessas, aliquem, seu aliquos ex Philippo Rege, & pro tempore existente Magistro, seu Administratore, necnon Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, Officialibus, Familiaribus, Servitoribus, Vassallis, & personis præfatis auctoritate litterarum ipsarum, vel alias quocumque pretextu, seu occasione contra tenorem litterarum Leonis, & Clementis prædecessorum huiusmodi communiter, vel divisim coram te alibi deinceps ad iudicium, vel alias vocare, seu in causam trahere præsumant.

8 Ac decernentes ex nunc præmissa omnia in favorem dictæ Militiæ concessa, ac Philippum Regem, & pro tempore existentem Magistrum, seu Administratorem, necnon Priores, Baiulinos, Præceptores, Milites, Fratres, Officiales, Servitores, Familiares, Cappellanos, Vassallos, & personas præfatas, & eorum singulos, tam ratione personarum, quam Magistratus, Præceptoriarum, seu Baiulivarum, Conventuum, Prioratuum, Ecclesiarum, & Locorum quorumcumque, necnon honorum, fructuum, proventuum, emolumentorum, privilegiorum, exemptionum, rerum, & iurium, ac iurisdictionum, necnon præminentiarum omnium, & singulorum in supradictis litteris contentorum, ad conveniendum aliquem, vel aliquos, aut respondendum coram alijs, quam dictis suis Conservatoribus, & Iudicibus, sine loci distinctione, & per appellationem ab eorum sententijs, & gravaminibus, tam active, quam passive, alibi quam apud Sedem prædictam immediate comparandum prætextu similibus, vel dissimilibus privilegiorum, exemptionum, conservatoriarum, ac quorumcumque aliorum indultorum specialium, vel generalium, tam præfatis, quam quibuscumque alijs personis Ecclesiasticis, Monasterijs, Ordinibus, Militijs, & locis nunc & pro tempore concessorum nullo tempore teneri, nec

nec ad id per INVNTIOS, ETIAM LEGATOS DE LATERE, seu quosvis alios quacumque auctoritate, & facultate fungentes, & functuros, aut etiam per litteras Apostolicas, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum præmissorum speciali & expressa derogatione pro tempore emanatis compelli, ac propter non paritionem aliquas censuras, & pœnas Ecclesiasticas, etiam privativas incurrere posse, ac approbationem, confirmationem, adiectionem, suppletionem, concessionem, innovationem, statutum, ordinationem, restitutionem, revocationem, cassationem, annulationem, decreta, extensionem, inhibitionem, aliaque præmissa, & præsentis litteras de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vicio seu intentionis nostræ defectu, quovis prætextu, quæsitove colore, aut ingenio nullatenus notari, vel impugnari posse, nec illas sub quibusvis similibus, vel dissimilibus conservatoriis, privilegiis, indultorum, & concessionum revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, & derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam motu & scientia, ac potestatis plenitudine, necnon Consistorialiter, etiam per Nos & successores nostros ac Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis quantumcumque urgentissimis & iustissimis causis, quomodolibet pro tempore factis, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & etiam vim contractus, aut legis seu statuti perpetui inducentibus decretis, & aliis quomodolibet concessis & concedendis, ac quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis & edendis, aliquatenus comprehendendi, neque illis vilo vnquam tempore etiam per Sedem præfatam derogari posse, nec derogatum censi, nisi de toto tenore, & Datis præsentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, limitatio, revocatio, aliaque præfata de Militiæ huiusmodi Administratoris pro tempore existentis expresso consensu factæ fuerint, & si aliter derogari, revocari, suspendi, & limitari contigerit, derogationem, revo-

cationem, suspensionem, & limitationem præfatas nullius esse roboris, vel momenti, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restituta, & de novo etiam sub quacumque Data, per ipsum Administratorem eligenda, concessa esse, & censi, ac vim validi & stipulati contractus inter Sedem, & Militiam præfatas habere, & ita per quoscumque Iudices & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiti debere, ac ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

9 Quocirca Venerabili fratri nostro Archiepiscopo Compostellano, & dilectis filijs Scholastico Salamantini, ac Abbati Sæcularis, & Collegiæ Ecclesiæ Oppidi Complut. Tolet. Dioc. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios præsentis litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte prædictorum Magistri seu Administratoris, Prioris, Conventus, Dignitatum, Præceptorum, seu Comendatorum, & Militum, aliorumque Fratrum, & personarum, & membrorum eius, aut alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos eorumque singulos confirmatione, approbatione, adiectione, suppletionem, innovatione, statuto, ordinatione, restitutione, repositione, integratione, cassatione, annulatione, decretis, inhibitione, aliisque supradictis iuxta præsentium litterarum continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & inobedientes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque iuris remedia eadem auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, ac legitimis

Super his habendis servatis processibus, easdem sententias, censuras, & pœnas etiam iteratis vicibus, quoties opus fuerit, aggravando, & interdictum Ecclesiasticum imponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachij secularis, non obstantibus præmissis ac recolendæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra vnam Dietam à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur, seu ne Iudices à Sede prædicta pro tempore deputati extra Civitatem & Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij vel alijs vices suas committere præsumant, ac de duabus Dietis in Concilio Generali edita, dummodo quispiam ultra tres Dietas ad iudicium præsentium vigore non extrahatur, alijsque quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus ac etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegijs quoque, indultis, exemptionibus, conservatorijs, facultatibus, & litteris Apostolicis specialibus, vel generalibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Conventibus, Capitulis, Ecclesijs, Monasterijs, Ordinibus, Militijs, Hospitalibus, locisque præfatis, ac quibusvis Vniversitatibus, Collegijs, & personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis irritantibusque & alijs decretis in genere vel in specie, etiam motu proprio, & ex certa scientia etiam consistorialiter, ac alijs quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis; quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret; illorum veriores tenores, formas, ac Dat.

ac si de verbo ad verbum infererentur; præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alijs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque; seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ac verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum absolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, suppletionis, concessionis, innovationis, statuti, ordinationis, restitutionis, revocationis, cassationis, annulationis, decretorum, extensionis, inhibitionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datis Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo sexto. Quinto Idus Ianuarij, Pontificatus nostri anno Primo. Cæsariorum. Ioann. Bapt. Fanchier, Registrata apud Cæsarem Secretarium. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Publicatio Bullæ præcedentis ab vno, ex tribus Iudicibus à Romano Pontifice deputatis, cum subdelegatione in eos, qui pro parte Ordinis fuerint nominati, vi cuius procedunt, donec Iudex Principalis duxerit negotium ad se revocandum, num. 5.

Et sibi ac Sede Apostolica reservat absolutiones, num. 9.

Illustrissimis, ac Reverendissimis in Christo Patribus, & Dñis, Dñis, Dei & Apostolicæ Sedis gratia, Archiepiscopis, Episcopis, Toletan. Cæsaraugustan. Valentini. Granaten. Compostellan. Conchen. Carthaginen. Seguntin. Segobiën. Palentin. Oxomen. Abulen. Placentin. Salmanticens. Cauren. Civitaten. Oveten. Auriën. Tuden. Lucen. Astoricens. Mindonen. Zamoren. Gadicen. Almarien. Marroquitanen, & alijs quibuscumque Dñis

Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus in Regnis ac Dominationibus invictissimi Dñi Philippi ab Austria Dei gratia Hispaniarum Regis Catholici, ac aliis vbilibet consistentibus, eorumque in spiritualibus & temporalibus Vicarijs seu Officialibus generalibus, necnon venerabilibus, & circumspèctis viris Dñis Decanis, Abbatibus, Capitulis, ac personis dictarum Ecclesiarum, & aliarum quarumcumque; Rectoribusque Vniversitatum, & Studiorum in dictis Regnis & dominationibus, ac alijs vbilibet existentibus, ac illi vel illis, ad quem vel ad quos præsentis nostræ litteræ pervenerint, quosque infra scriptum tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum, quibuscumque nominibus censeantur, aut quacunque præfulgeant dignitate. D. Antonius de Torres in Sacra Theologia Doctor, ac Collegiatae Ecclesiae Beatorum Martyrum Sanctorum Iusti & Pastoris Oppidi Compluten. Tolentanae Dioc. Major Abbas, insignisque Academiae, Vniversitatisque eiusdem Complut. Maior Chancellarius, Iudex, & Executor, ad infra scripta vna cum quibusdam alijs infra scriptis nostris in hac parte Collegis, cum clausula: QVATENVVS IPSI, VEL DVO, AVT VNVS EORVM PER SE, VEL ALIVM, SEV ALIOS, à Sede Apostolica specialiter depuratus. Salutem in Dño, & nostris huiusmodi immò verius Apostolicis firmiter obedire mandatis.

1 Litteras Sanctissimi in Christo Patri & Dñi nostri, Dñi Pij Divina providentia Papæ Quinti in forma quinterni eius vera Bulla plumbea cum filis sericis rubei, croceique colorum more Romanæ Curiae impendentes bullatas, sanas siquidem & integras, non vitiatas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed totini prorsus vitio & suspicionis carentes, prout in eis prima facie apparebat, nobis pro parte gloriosissimi, ac invictissimi Principis Dñi Dñi Philippi ab Austria Dei gratia Hispaniarum Regis Catholici, ac Conventus Militiæ S. Iacobi sub Regula S. Augustini Magistri & perpetui Administratoris, necnon Dominorum Conventus, Priorum, Præceptorum, Fratrum, Militum, seu Comendatorum, & aliorum Religiosorum & personarum dictæ

Militiæ pro se, & eorum successoribus præsentatas coram Notario Publico & testibus infra scriptis Nos cum ea, qua decuit, reverentia recepimus huiusmodi sub tenore, Pius, &c. *ut proxime supra.*

2 Post quarumquidem litterarum Apostolicarum præsentationem & receptionem nobis & per Nos, sicut præmittitur, factas, fuimus pro parte tam Christianissimi ac Invictissimi Domini Philippi Hispaniarum Regis Catholici Magistri, ac perpetui Administratoris, eiusque successorum, ac præfatorum Priorum, Præceptorum, Comendatorum, Fratrum, Militum & aliorum Religiosorum ac personarum dictæ Militiæ pro se & eorum successoribus dicti Conventus ac Militiæ S. Iacobi principalium in præsertis litteris principaliter nominatorum debita cum instantia requisiti, quatenus ad executionem dictarum litterarum Apostolicarum, & in eis contenta procedere dignaremur iuxta traditam seu directam per eas à Sede Apostolica nobis formam, tenorem, & continentiam.

3 Nos igitur D. Antonius de Torres Abbas, Iudex, & Executor præfatus, attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam & consonam rationi, volentesque mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum reverenter exequi, vt tenemur, idcirco auctoritate Apostolica nobis commissa, & qua fungimur in hac parte, præfatas litteras Apostolicas, & hunc nostrum processum, ac omnia & singula in eis contenta vobis omnibus & singulis supradictis communiter vel divisim intimamus, insinuamus, & notificamus, ac ad vestram & cuiuslibet vestrum notitiam deducimus, & deduci volumus per præsentem, vosque nihilominus & vestrum quemlibet auctoritate Apostolica prædicta tenore præsentium requirimus, & monemus primò secundò, tertio, & peremptoriè communiter & divisim, ac vobis & vestrum cuiuslibet in virtute sanctæ obediendiæ, & sub infra scriptis sententiarum pœnis distriçtè præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dies post præsentationem seu notificationem præsentium, & requisitionem vobis seu alteri vestrum desuper factas immediate sequentes, quorum sex dierum duos

duos pro primo, duos pro secundo & reliquos duos dies vobis vniverſis & ſingulis pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica aſignamus, præinſertas litteras Apoſtolicas & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte præſatorum, inuictiſſimi ac Catholici Dñi Philippi Hiſpaniarum Regis ac Adminiſtratoris perpetui, eiusque ſucceſſorum, ac Dominorum Conuentus, Priorum, Præceptorum, ſeu Comendatorum, Fratrum, Militum, & aliorum Religioſorum, ac perſonarum, & ſeu membrorum dictæ Militiæ, nunc & pro tempore exiſtentium, vel alicuius eorum fueritis, ſeu alter veſtrum fuerit, requiſitus, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis in præinſertis litteris Apoſtolicis contentis efficaciſſimæ deſenſionis præſidio aſſiſtentes, faciatis, & quilibet veſtrum faciat, eos, & eorum ſingulos auctoriſſimè Apoſtolicæ prædictæ confirmatiōne, approbatione, adiectione, ſuppletione, innovatione, ſtatuto, ordinatione, reſtitutione, reſpoſitione, reintegratiōne, caſſatione, annullatione, decretis, inhibitione, aliſque ſupradictis præmiſſis in præinſertis litteris contentis pacifice frui & gaudere, ac eaſdem præinſertas litteras & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, nec permittatis, eos vel eorum aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel impediri.

4 Quod ſi forte præmiſſa omnia & ſingula non adimpleveritis, ſeu diſtuleritis contumaciter adimplere, mandatiſque & monitionibus noſtris huiusmodi, immoſterius Apoſtolicis, non parueritis, nos in vos omnes & ſingulos ſupradictos, qui culpabiles fueritis in præmiſſis, & generaliter in contradictores quoſlibet & rebelles, ac impediētes præſatos Dños Regem & Adminiſtratoremi, & eius ſucceſſores, necnon Conuentum, Priores, Præceptores, ſeu Comendatores, aut Fratres, Milites, & alias perſonas, & ſeu membra dictæ Militiæ nunc & pro tempore exiſtentes in præinſertis litteris principaliter nominatos, ſeu eorum aliquem, aut ipſorum Procuratores ſuper præmiſſis in aliquo, aut impediētibz ipſis dantes auxilium, conſilium, vel

favorem publicè, vel occultè, directè, vel indirectè quovis quæſito colore, vel ingenio, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, Ordinis, vel conditionis exiſtant, ex nunc prout ex tunc, & e contra, prædicta ſex dierum canonica monitione præmiſſa, excommunicationis, in Capitula vero, Conventus, & Collegia quæcumque in hiſ forſan delinquentium & rebellium Eccleſias, Monafteria, Capellas, interditi Eccleſiaſtici ſententias ferimus in hiſ ſcriptis, & etiam promulgamus. Vobis vero Illuſtriſſimis ac Reverendiſſimis Patribz Dñis Archiepiſcopis, & Episcopis præſatis dumtaxat exceptis, quibus ob reverentiam veſtrarum Pontificalium Dignitatum deſerimus in hac parte, ſi contra præmiſſa aut eorum aliquod feceritis, ſeu fieri mandaveritis per vos, vel alium, ſeu alios publice, vel occultè, directè vel indirectè, quovis quæſito colore vel ingenio, ex nunc prout ex tunc, & e converſo, præſata ſex dierum canonica monitione præmiſſa, ingreſſus veſtrarum Eccleſiarum interdiciſus in hiſ ſcriptis, poſt vero huiusmodi interdicitum per alios ſex dies præſatos ſex immediate ſequentes, vos in eiſdem ſcriptis ſimili canonica monitione præmiſſa ſuſpēdimus a divinis; verum ſi præſatis interditi ac ſuſpēſionis ſententias per alios ſex dies, præſatos duodecim immediate ſequentes animo (quod abſit) ſuſtinueritis indurato, vos ex nunc prout ex tunc, & e converſo, huiusmodi canonica monitione præmiſſa, in hiſ ſcriptis excommunicationis ſententia auctoriſſimè Apoſtolicæ ſupradictæ innodamus.

5 Cæterum cum ad executionem præmiſſorum viterius faciendam nequeamus quoad præſens perſonaliter intereſſe pluribus alijs arduis in noſtra Collegiata legitime præpediti negotijs, discretis viris Dñis Priori Monafterij S. Martini Ordinis S. Benedicti, & Comendatori Monafterij Beatæ Mariæ de Mércede, & Miniſtro Monafterij Sanctiſſimæ Trinitatis Oppidi de Madrid nunc & pro tempore exiſtentibus, vniverſis quoque & ſingulis Dñis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Scholaſticis, Cantoribus, Cuſtodibus, Theſaurarijs, Succentoribus, Sacriſtis, tam Cathedralium etiam Metropolitanarum, quam Collegiatarum.

rum Canonicis, Parrochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, seu loca Tenentibus eorundem, Plebanis, Viceplebanis, Archipresbyteris, Vicarijs perpetuis, Capellanis Curatis & non Curatis, Altaristis, Presbyteris, Clericis, ac cæteris Viris Ecclesiasticis in quibuscumque dignitatibus, gradibus, vel officijs, Notarijsque & Tabellionibus publicis quibuscumque per præfatas Civitates, Diocæses, seu Regna, ac alias vbilibet constitutis, & eorum cuilibet in solidum super vltiori executione dicti mandati Apostolici atque nostri facienda, auctoritate Apostolica supradicta, tenore præsentium plenarie committimus vices nostras, donec eas ad Nos specialiter, & expresse duxerimus revocandas.

6 Quos Nos etiam, & eorum quemlibet in solidum requirimus & monemus primo, secundo, tertio, & peremptorie communiter & divisim, eisque nihilominus & eorum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ & sub excommunicationis pœna, quam in eos & eorum quemlibet in solidum, nisi fecerint quæ mandamus, ferimus in his scriptis, præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dies post præsentationem seu notificationem præsentium, ac requisitionem eis seu eorum alteri desuper factas immediate sequentes, quorum sex dierum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies ipsis & cuilibet eorum pro omni dilatione terminoque peremptorio ac monitione canonica assignamus, ita tamen quod in his exequendis vnus eorum alterum non expectet, nec vnus pro alio seu per alium se excuset: ad vos omnes & singulos supradictos, personasque & Loca alia, sive Capitula, & Collegia, de quibus, vbi, quando, & quotiens opus fuerit, personaliter accedant, seu accedat, & præfatas litteras Apostolicas superius insertas, huncque nostrum processum, ac omnia & singula in eis contenta, vobis omnibus & singulis supradictis communiter, vel divisim legant, intiment, insinuent & fideliter publicare procurent, ac eidem invictissimo, ac Christianissimo Dño Philippo Hispaniarum Regi Catholico, ac Magistro, & perpetuo Administratori, eiusque successoribus, necnon Dñis Conven-

tui, Prioribus, Præceptoribus seu Commandarijs, Fratribus, Militibus, ac alijs Religiosis, ac personis seu membris dictæ Militiæ nunc & pro tempore existentibus, vel aliquibus eorum in præmissis omnibus & singulis in præsertis litteris Apostolicis contentis, efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant & quilibet eorum faciat, eos & eorum singulos auctoritate Apostolica supradicta, confirmatione, approbatione, adiectione, supplementatione, innovatione, statuto, ordinatione, restitutione, repositione, reintegracione, cassatione, annullatione, decretis, inhibitione, alijsque supradictis præmissis in præsertis litteris Apostolicis contentis, pacifice frui & gaudere, ac easdem præsertas litteras Apostolicas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari. Nec permittant, eos vel eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri, contradictores quoslibet & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia appellatione postposita auctoritate Apostolica supradicta compescendo.

7 Et nihilominus si forte omnes & singuli supradicti, quibus præsentis noster processus dirigitur, mandatis ac monitionibus nostris huiusmodi, immo vltius Apostolicis, parere & obedire recusaverint, Nos ex nunc prout ex tunc, & vice versa prædictum gloriosissimum, ac invictissimum Principem ac Dñum Philippum Hispan. Regem Catholicum, omnesque alios & singulos Dños Principes, Duces, Comitibus, Marchiones, Barones, cæterosque Nobiles per prædicta Regna, ac alias vbilibet existentes iurisdictionem temporalem & ordinariam quomodolibet exercentes, eorumque Loca Tenentes & eorum quemlibet ex parte dicti Dñi nostri Papæ requirimus, & nostra affectuose rogamus, quatenus infra sex dierum spacium post præsentationem seu notificationem præsentium & requisitionem eis, seu eorum alteri desuper factas immediate sequentes, quorum sex dierum, duos pro primo, duos pro secundo & reliquos duos dies eis vniversis & singulis pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica assignamus.

Mus, omnes & singulos in præmissis inobedientes & rebelles per captionem & restrictionem, ac incarcerationem, & bonorum detentionem compellant, etiam manu forti, absque tamen gravi læsione corporum eorundem, & aliàs ipsos inobedientes & rebelles attingant potentia brachij sæcularis, donec ad obedientiam Sanctæ Mariæ Ecclesiæ devenerint, ac mandatis processibusque nostris antedictis paruerint, beneficium quoque absolutionis à supradictis nostris sententijs mueruerint obtinere.

8 Et generaliter omnia alia & singula nobis in hac parte commissa plenarie exequantur, omniaque & singula in dictis litteris Apostolicis superius insertis, ac in hoc nostro processu contenta debitæ executioni demandentur iuxta præinsertarum litterarum Apostolicarum & præsentis nostri processus vim, formam, & continentiam, atque tenorem. Itatenim, quod dicti Subdelegati nostri, aut quicumque alius seu alij nihil in præiudicium dictorum Inuictissimi ac Christianissimi Dñi Hispaniarum Regis Catholici Magistri ac perpetui Administratoris, & eius successorum, ac Dominorum Conuentus, & Priorum, ac Præceptorum, Comendatorum, & aliarum personarum seu membrorum dictæ Militiæ S. Iacobi ab Spata, principalium in præinsertis litteris principaliter nominatorum, vel alicuius eorum, valeant attentare, aut quomodolibet in præmissis absolvendo vel suspendendo aliquid immutare. Per processum autem nostrum nolumus, nec intendimus nostris in aliquo præiudicare Collegis, quo minus ipsi aut eorum alter, servato tamen hoc nostro processu, in huiusmodi negotio procedere valeant, prout eis vel eorum alteri videbitur expedire. Præfatasque litteras Apostolicas & hunc nostrum processum volumus penes dictum Dominum Philippum Regem ac Administratorem, eiusque successores, ac Conuentum, & Priores dictæ Militiæ huiusmodi Regulæ, eorumque Procuratores remanere, & non per vos aut quemcumque alium ipsis invitis detineri. Contrarium vero facientes præfatis nostris sententijs, censuris, & penis, prout in his per Nos late sunt, dicta canonica monitione præmissa ipso

facto volumus subiacere.

9 Mandamus tamen, copiam fieri de præmissis eam petentibus & habere debentibus, petentium quidem sumptibus & expensis. Absolutionem verò omnium & singulorum, qui præfatas nostras sententias, seu earum aliquam incurrerint, sive incurrerit quomodo, nobis vel superiori nostro tantummodo reservamus; in quorum omnium & singulorum fidem, robur, & testimonium præmissorum præsentibus litteras, sive præsens publicum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infra scriptum subscribi, & publicari mandavimus, sigilloque dictæ Collegiæ, quo utimur in similibus, iussimus, & fecimus appenditione communiti.

10 Datis & actis in Oppido Compluten. in Domo habitationis nostræ solitæ residentiæ, sub anno à Nativitate Dñi millesimo, quingentesimo, octuagesimo quarto. Indictione duodecima, die verò decima nona mensis Januarij, Pontif. Sanctissimi in Christo Patris & D. nostri D. Gregorij divina providentia Papæ Decimi Tertij, anno eius Duodecimo; præsentibus ibidem dominis Christophoro de la Flor Notario, & Sancto Cavallero, & Ambrosio Fernandez testibus ad præmissa vocatis, atque rogatis: D. D. Antonius de Torres Abbas Compluten. Iud. Apostolicus. Cosmas de Vega Notarius. *Concordat cum originali excepta Bulla inserta qua alio mittitur.*

SCRIPT. III.

Bulla de translatione Conventus S. Marci Legionensis ad Provinciam Legion. Extræmadura vocatam. Vid. ann. 1486. script. 1. & 1505. script. 2. & 1562. script. 1.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Regimini universalis Ecclesiæ disponente Domino præsidentes ad Militiarum & aliorum Regularium locorum statum salubriter dirigendum & refræmandas nonnullarum personarum laxiores havenas, prout ex debito iniuncti nobis Pastoralis officij tenemur, sollicitæ considerationis acien-

extendimus, & ea, quæ propterea provide facta fuerunt, ut illibata persistant, libenter, præcipue cum à Catholicis Regibus expetitur, Apostolici muniminis præsidio roboramus, ac aliàs desuper disponimus, prout melius conspiciamus, in Domino salubriter expedire.

2. Sane exhibita nobis nuper pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, & Militiæ S. Iacobi de Spata perpetui Administratoris à Sede Apostolica deputati petitio continebat, quod alias in Capitulo Generali dictæ Militiæ iuxta illius statuta & stabilimenta ac consuetudinem per Maiorem, & Præceptores ac Tredecim, & alios in Capitulo Generali celebrando interesse solitos congregato, & in Civitate Toletana incepto, ac in Oppido de Madrid Toletanæ Dioc. continuato, & in totum celebrato, Priores, & Maior, ac Præceptores, alijque prædicti Divini cultus & animarum salutis zelatores, attendentes, pro tempore existentem Priorem Domus seu Conventus S. Marci eiusdem Militiæ extra & prope Muros Legionenses, in quo quàm plures eiusdem Militiæ Fratres, Frailes nuncupati, Ordinem ipsum expresse professi residere consueverant, totius Provinciæ Legionensis nuncupatæ, quæ in quadam parte Hispaniæ Stremadura nuncupata consistit, illiusque incolarum in spiritualibus Prælatum, Dominum, & Superiorem existerem, nullamque iurisdictionem spiritualem prope Domum seu Conventum huiusmodi, ac inibi paucos, in dicta vero Provincia, multis Oppidis & Villis necnon copioso Incolarum etiam Nobilium & divitum Militiæ huiusmodi, ac dicto Priori subditorum numero referta, quàm plurimos redditus habere, ac in dictos Incolas iurisdictionem spiritualem exercere, & experientia comperitum esse, dictum Priorem Provinciam, ut pote latam & amplam, & à præfato Conventu spacio ducentorum & quinquaginta milliarium & forsan ultra distantem, illiusque Incolæ & subditos ob longam à Domo aut Conventu huiusmodi distantiam non sine maximis & excessivis expensis vitare posse, & quod propter eiusdem Prioris absentiam sapius eveniebat, Domus, seu Conventus huiusmodi Fratres, & alios

Ministros parum honeste vivere, & ad illicita nonnunquam, & fere sæpe prolabi, sicque durante visitationis tempore dictum Conventum multa incommoda & detrimenta pati, ipsoque Priore à dicta visitatione reverso dictæ Provinciæ subditos ad solvendum Decimas & alia iura & redditus eidem Conventui debita negligentiores effici, in non modicum Domus seu Conventus detrimentum, & animarum periculum, unde ut idem Prior de cætero Fratribus & subditis huiusmodi tam in spiritualibus, quàm temporalibus commodius providere, illisque, prout Pastorem decebat, invigilare posset, præfati Capitulum, negotio huiusmodi cum præfato Philippo Rege & Administratore communicato, ac de illius assensu ad divinis cultus augmentum, & pro eorum conscientiarum exoneratione, & eiusdem Militiæ maiori utilitate, maturis consilio & deliberatione inter eos habitis, sub Sedis Apostolicæ beneplacito stabilimento perpetuò duraturo statuerunt, ordinarunt, & decreverunt, aut ipse Philippus Rex statuit & ordinavit, quod vna Domus seu Conventus sub dicta seu alia invocatione in aliquo dictæ Provinciæ convenienti & decenti loco, per dictum Philippum Regem & Administratorem eligendo, ad quem, seu quam Prior, Fratres, & alij in eodem Conventu S. Marci residentes, duobus vel tribus eiusdem Conventus Fratribus pro Missis & alijs divinis Officijs celebrandis in Domo seu Conventu S. Marci huiusmodi remanentibus, transferri possent, & deberent construeretur, & ædificaretur; & habita desuper à Sede præfata confirmatione interim, donec in dicta Provincia domus seu Conventus huiusmodi construeretur, Prior & Conventus prædicti ad de la Calera nuncupatum in dicta Provincia consistentem, & si aliqui eiusdem Militiæ Fratres superessent, ad Hispalensem eiusdem Militiæ Domos, seu Conventus transferri deberent, & aliàs, prout in stabilimento seu statuto huiusmodi, cuius tenorem præsentibus pro expresso habemus, plenius dicitur contineri.

3. Quare pro parte eiusdem Philippi Regis nobis humiliter supplicatum fuit, quatenus statuto, ordinationi, & decreto prædictis pro firmiori illius sub-

substantia robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur, qui cuiuslibet Militiæ salutem directionem & augmentum sinceris desideramus affectibus, ipsum Philippum Regem & Administratorem a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes & absolutos fore censentes, necnon stabilimenti aut statuti huiusmodi, ac si præsentibus de verbo ad verbum infereretur, veriores tenores, ac lris & causæ, siquæ desuper inter Philippum Regem & Administratorem ex vna, necnon Priorem, Conventum prædictos partibus ex alterâ coram quibuscumque Iudicibus in Romana Curia vel extra eam vbilibet pendeat, statum & merita, nominaque & cognomina Iudicum & litigantium præsentibus pro sufficienter expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, stabilimentum seu statutum huiusmodi, & prout illum concernunt omnia & singula in illo & scripturis desuper confectis contenta quæcumque, licitam & honesta, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus, ac illis plenam firmitatis robur adijcimus, omnes & singulos iuris & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem, suppleamus, necnon interim, & quousque in dicta Provincia Domo seu Conventus constructur & ædificabitur, Priorem & Fratres, aliasque personas in dicto Conventu, seu Domo S. Marci residentes ad Domo seu Conventus de Calera & Hispalensem prædictos, eisdem auctoritate & tenore, transferimus seu transferri mandamus, ac plenam & liberam super omnibus & singulis præmissis licentiam & facultatem auctoritate, & tenore præmissis concedimus & indulgemus; necnon præmissa valida, & efficacia existere, suosque plenarios effectus sortiri, ac per ipsos Priores & Fratres, & alios quoscumque perpetuo inviolabiliter

observari, sicque per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate & facultate, iudicari & definiiri debere, ac quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptari contigerit, irritum & inane decernimus & declaramus.

5 Quocirca Venerabilibus fratribus Hispalensi & Compostellano Archiepiscopis, ac Episcopo Conchen-si per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios præsentem litteras & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dicti Philippi Regis & Administratoris fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illi in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant illum approbatione, confirmatione, adiectione, suppletionem, translatione, mandato & decreto præmissis iuxta præsentium continentiam, & renorem pacificè frui & gaudere, non permittentes dictum Philippum Regem, ac Capitulum, singulasque illius personas desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, turbari, aut inquietari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio imponendas, aliaque iuris remedia auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, ac legitime super his habendis, servatis processibus, illis sententijs, censuras, & pœnas huiusmodi incurrisse declarando, illas etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

6 Non obstantibus scilicet rec. Bonifacii Papæ Octavi prædecessoris nostri, quæ cavetur ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra vnam Diœcesim à fine suæ Diœcesis ad iudicium evocetur, seu ne Iudices à Sede prædicta deputati extra Civitatem vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij vel alijs vias suas com-

mittere præsumant, & de duabus Die-
tis in Concilio Generali edita, dum-
modo ultra tres dietas aliquis auctori-
tate præsentium ad iudicium non tra-
hatur, ac alijs constitutionibus & or-
dinationibus Apostolicis, necnon Mi-
litiæ & Conventus S. Marci prædicto-
rum etiam iuramento, confirmatione
Apostolica, vel quavis firmitate alia
roboratis statutis, consuetudinibus, sta-
bilitatibus, vsibus & naturis, Privile-
gijs quoque, indultis, & litteris Apo-
stolicis eisdem Militiæ & Conventui
S. Marci, illiusque Magno Magistro ac
quibusvis alijs Superioribus sub qui-
buscumque tenoribus & formis, ac
cum quibusvis etiam derogatorijs
derogatorijs & efficacissimis clausulis,
irritantibusque & alijs decretis in ge-
nere vel specie, ac alijs quomodolibet
etiam pluries concessis, confirmatis,
& innovatis, quibus omnibus, etiam
si de illis eorumque totis tenoribus spe-
cialis, specifica, expressa, & individua
ac de verbo ad verbum, non autem per
clausulas generales idem importantes,
mentio seu quævis alia expressio ha-
benda, aut aliqua alia exquisita forma
ad hoc servanda foret, illorum teno-
res, ac si de verbo ad verbum nihil pe-
nitus omisso, & forma in eis tradita
observata inserti forent, præsentibus
pro sufficienter expressis & insertis ha-
bentes, illis alijs in sub robore perman-
suris, hæc vice dumtaxat specialiter &
expresse derogamus, ceterisque con-
trarijs quibuscumque, aut si aliquibus
communiter vel divisim ab eadem sit
Sede indultum, quod interdici, suspen-
di, vel excommunicari non possint per
litteras Apostolicas non facientes ple-
nam & expressam ac de verbo ad ver-
bum de indulto huiusmodi mentio-
nem. Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostræ absolutio-
nis, approbationis, confirmationis, ad-
rectionis, suppletionis, translationis,
mandati, concessionis, indulti, decreti,
& derogationis infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Siquis autem hoc
attentare præsumserit, indignationem
Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri
& Pauli Apostolorum eius se noverit
incursum. Dat. Romæ apud S. Pe-
trum, anno Incarnationis Dñicæ mille-
simo quingentesimo sexagesimo sexto.
Tertio Nonas Julij, Pontif. nostri anno

Primo. Concordat cum originali.

Anno 1567. Script. I.

*Bulla de unione Beneficij Ecclesie S. Jaco-
bi in Valentia vulgò S. Jaime de Vclès ad
Ecclesiam de Museros. Vid. anni.
1245. script. 8.*

Pius Episcopus, servus servorum
Dei, ad perpetuam rei memo-
riam.

1 Ex iniuncto nobis desuper, me-
ritis quamquam insufficientibus, Apo-
stolicæ servitutis officio ad ea libenter
intendimus, per quæ Ecclesiarum qua-
rumlibet præsertim animarum curam
habentium statui & profectui cum di-
vini cultus augmento & animarum sa-
lute opportune consulatur, & ut id fa-
cilius subsequi possit, Catholicorum
Regum vota ad id tendentia ad exau-
ditionis gratiam libenter admittimus:
prout in Domino conspiciamus salubri-
ter expedire.

2 Cum itaque, sicut accepimus,
perpetuum simplex Beneficium Eccle-
siasticum in Ecclesia S. Jacobi, de Vclès
nuncupati, Valentini per Fratres Mi-
litiæ S. Jacobi de Spata sub Regula S.
Augustini obtineri solitum, quod olim
illius ultimus possessor, dum viveret,
obtinebat, per obitum eiusdem ultimi
possessoris, qui extra Romanam Cur-
riam diem clausit extremum, vacave-
rit, & vacet ad præsens, & sicut carissi-
mus in Christo filius noster Philippus
Hispaniarum Rex Catholicus nobis
nuper tam suo quam dilecti filij Lucæ
Ioannis Rõce Rectoris Parrochialis
Ecclesie Oppidi de Muceros Valentini-
cæ Dioc. nominibus exponi fecit, cum
dictæ Parrochialis Ecclesie etiam per
eosdem Fratres Milites teneri solitæ,
necnon Beneficij huiusmodi, quæ de
iure Patronatus ipsius Philippi Regis
existunt, & singulis annis per pro tem-
pore dictæ Militiæ Visitatores visitari
consueverunt, fructus, redditus, & pro-
ventus adeo rentes existant, ut ex illis
tam Ecclesiam quam Beneficium hu-
iusmodi pro tempore obtinentes se
commode sustentare nequeant, si Be-
neficium præfatum, quod à dicta Par-
rochiali Ecclesia ultra duo milliaria
non distat, eidem Parrochiali Ecclesie
perpetuo uniretur, & incorporaretur,

PRO-

perfecto pro tempore existens Rector Parrochialis Ecclesiæ huiusmodi quietus, & melius illi in divinis deserviret, & dilecti filij Parrochialis Ecclesiæ Parrochiani ex dicti Rectoris quieta vita non modica susciperent commoda.

3 Quare idem Philippus Rex, qui etiam dictæ Militiæ perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam specialiter deputatus existit, asserens, fructus, redditus, & proventus eiusdem Beneficij viginti & quatuor ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annum non excedere, eisdem nominibus nobis humiliter supplicari fecit, ut idem Beneficium dictæ Parrochialis Ecclesiæ perpetuo unire, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes, Beneficia huiusmodi Ecclesiastica alijs uniri, tenerentur exprimere verum annum valorem secundum estimationem prædictam etiam Beneficij, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unioibus commissio fieret ad partes vocatis, quorum interesset, eisdem Philippum Regem & Lucam Ioannem, ac eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis à iure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon dictæ Parrochialis Ecclesiæ fructuum, reddituum, & proventuum verum annum valorem, ac nomen & cognomen ultimi possessoris huiusmodi præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Beneficium prædictum quovis modo & ex cuiuscumque persona seu per liberam cuiusque resignationem de illo extra dictam Curiam, etiam coram Notario Publico & testibus sponte factam, aut affectationem alterius Beneficij Ecclesiastici ordinaria auctoritate collati, vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem Apostolicam legi-

time devoluta, ipsiunque Beneficium dispositioni Apostolicæ specialiter reservatum existat, & super eo inter aliquos lites, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa dummodo tempore Dat. præsentium non sit in eo alicui specialiter ius quaesitum, cum annexis huiusmodi ac omnibus iuribus & pertinentijs suis eidem Parrochiali Ecclesiæ Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus; itaque liceat eidem Lucæ Ioanni & pro tempore existenti ipsius Parrochialis Ecclesiæ Rectori ipsius Beneficij possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in suos, & dictæ Parrochialis Ecclesiæ, vsus & utilitatem convertere, Diocesani Locij, vel cuiuslibet alterius licentia desuper non requisita: Decernentes, præsentibus litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, aut quocumque alio defectu notari vel impugnari minime posse, neque valere, sed illas validas & efficaces, ac suos debitos effectus sortiri, sicque per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definituri debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

5 Non obstantibus voluntate & ordinatione nostris prædictis, ac Lateranensis Concilij novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a iure permisis, fieri prohibentis, necnon scilicet Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri & alijs Apostolicis constitutionibus, ac Ecclesiæ S. Iacobi huiusmodi, & quibusvis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscumque, aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de huiusmodi vel alijs Beneficij Ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum eius litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum vel alias quo-

modolibet sit processum. Quas quidem litteras & processus habitos per eandem, & inde secuta quæcunque ad dictum Beneficium volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem Beneficiorum aliorum præiudicium generari. Et quibuslibet alijs privilegijs, & litteris Apostolicis specialibus vel generalibus quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

6 Provisio quòd propter unionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi dictum Beneficium debitis non fraudetur obsequijs, sed eius congrue supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum unionis, annexionis, incorporationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentate præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, sexagesimo septimo. Quinto kalendas Augusti, Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla de Thesauro Ordinis, cui applicabatur quinta, ut deinceps ei applicetur quarta pars de medijs Annatis. Vide ann. 1529. script. 1. & 1553. script. 1.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Pastoralis officij debitum, quo universis Christi fidelibus astringimur, nos excitat & inducit, ut circa statum Militiarum quarumlibet in Fidei Catholicæ defensionem salubriter institutarum prosperè dirigendum sollicitis studijs intendamus, & his, quæ propterea provide facta fuisse dicuntur, ut firmitus illibata persistant, præsertim cum id à nobis per Catholicos Reges expeditur,

nostræ approbationis munimentum adijciamus.

2 Sane charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, & Militiæ S. Jacobi de Sparta sub Regula S. Augustini perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam specialiter deputatus, tam suo, quam dilectorum filiorum Conventus Militum Militiæ huiusmodi nominibus nobis nuper exposuit, quòd licet in antiquo statuto dictæ Militiæ Apostolica auctoritate confirmato caveatur, quòd ex fructibus Mediæ Annatæ singularum Præceptoriarum præfatæ Militiæ quinta pars ipsorum decurrendorum, durante vacatione cuiuslibet ex dictis Præceptorijs, Thesauro Militiæ huiusmodi pro sustentatione litium, & subventionem aliarum rerum ipsi Militiæ necessariorum solveretur; quoniam tamen compertum extitit, quintam partem huiusmodi pro litibus & alijs necessarijs præfatis non sufficere, in ultimo Capitulo Generali per eos edito statutum & ordinatum fuit, quòd de cætero perpetuis futuris temporibus loco quintæ partis fructuum Mediæ Annatæ singularum Præceptoriarum Thesauro huiusmodi solvi solitæ quarta pars illorum ipsi Thesauro solvefetur, prout in secundo dicto statuto plenius dicitur contineri. Quare idem Philippus Rex & Administrator dictis nominibus nobis humiliter supplicari fecit, ut vltimò dicto statuto robur Apostolicæ confirmationis adijcere, aliàsque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignarentur.

3 Nos igitur, qui cunctorum fidelium præsertim Catholicorum Regum vota ad exauditionis gratiam libenter admittimus, Philippum Regem & Administratorem, ac Conventum Militum huiusmodi, eorumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dimittatam consequendum harum serie absolventes & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, vltimò dictum statutum, sicut præmittitur, editum, dicta auctoritate

Apo-

Apostolica tenore præsentium confirmamus & approbamus, omnesque & singulos iuris & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eo, supplemus. Necnon pro tempore existentes huiusmodi Militiæ Præceptores, & quoscumque alios ad vltimò dicti statuti observationem, necnon dictæ quartæ partis fructuum huiusmodi solutione teneri, & obligatos esse decernimus & declaramus; ipsisque Administratori- bus, receptoribus, & Ministris: The- sauri huiusmodi pro tempore existi- tibus quartam partem fructuum huius- modi modo, & forma, quibus per eos quinta pars huiusmodi percipiebatur, colligebatur, & exigebatur, percipere, exigere, & levare libere & licite pos- sint & valeant, liberam & omnimodam facultatem auctoritate Apostolica & tenore prædictis concedimus & in- dulgemus.

4 Non obstantibus constitutioni- bus & ordinationibus Apostolicis, ac prædicto & alijs etiam dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis sta- tutis & consuetudinibus, stabilimentis, antiquis vsibus, & naturis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi- nam nostrorum absolutionis, confir- mationis, approbationis, suppletionis, decreti, declarationis, concessionis & indulti infringere, vel ei ausu temera- rio contraire. Siquis autem hoc at- tentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Pe- tri & Pauli Apostolorum eius se nove- rit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo, quingentesimo, sexages- simo septimo. Quinto kalendas Au- gusti, Pontif. nostri anno Secundo.
Concordat cum originali.

SCRIPT. III.

*Bulla de appellatione à Regio Consilio Or-
dinum, & Militibus ancianis in causis
criminalibus, ne deinceps fiat, vel commit-
tatur ad Iudices, vulgò de Manga. Vid.
in Civilibus ann. 1569. script. 1.*

*& 1597. script. 1. &
1600. script. 2.*

Pius Papa Quius ad perpetuam
rei memoriam.

1 Exponi nobis nuper fecit cha-

risimus in Christo filius noster Philip-
pus Hispaniarum Rex Catholicus, qui
Sancti Iacobi de Spata, & de Alcan-
tara, ac de Calatrava Militiarum sub
S. Augustini & Gisterc. Ordinum Re-
gulis perpetuus Administrator per Se-
dem Apostolicam deputatus existit,
quod Consilium Militiarum huius-
modi; in quo ad initus quatuor Egre-
gij Doctores, vel Licentiati in vtro-
que, vel altero Iurium, & vnus Præ-
sident Militiarum earumdem respecti-
ve professi continuè resident, de deli-
ctis, criminibus, excessibus per Præ-
ceptores, Milites, & Fratres, ac alias
personas Militiarum huiusmodi pro
tempore perpetratis & commissis cog-
noscere, illosque, adhibitis secum duo-
bus Præceptoribus aut Militibus An-
tianis illius Militiæ, cuius delinquen-
tes sunt, punire, corrigere, & casti-
gare consueverunt & solent, & quam-
vis delinquentes, vt præfertur, con-
demnati, sententijs contra eos latis
tamquam iustis & honestis acquies-
cere deberent & obedire, nihilominus,
vt à condemnatione & pœnis eis rite
impositis illicitis modis, & vijs se exi-
mere possint; à sententijs contra eos
latis huiusmodi appellationes interpo-
nunt aut interponere faciunt; causas-
que appellationum per eos interposi-
tarum huiusmodi certis Iudicibus ex-
tra gremium dictarum Militiarum eis
affectis, & vt plurimum Iuris ignatis,
vulgò dictis in partibus Hispaniarum
Iudices de Manga cum clausula: *Et
eorum cullibet* committere faciunt;
vnusque ex dictis Iudicibus solus cau-
sam per tot Doctores & duos Antianos
prius cognitam, terminatam, & sine
debito decisam cognoscit, & vt pluri-
mum amicitia, aut aliquo humano af-
fectu ductus seu ignorantèr errans om-
nes delinquentes huiusmodi iuste &
recte condemnatos per eius nullam,
iniquam, & iniustam sententiam ab-
solvit, quo fit, vt delinquentes ipsi, li-
cet gravia & enormia crimina, & deli-
cta commiserint, impuniri evadant, &
multitudo delinquentium in dies cres-
cat in multorum non modicum scan-
dalum & Militiarum huiusmodi vili-
pendium.

2 Quare prædictus Philippus Rex
& Administrator nobis humiliter sup-
plicari fecit, quatenus præmissis de op-
por-

portuho remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos attendentes, inconveniens esse, causas criminales Præceptorum, Militum, & Fratrum, & aliarum personarum Militiarum huiusmodi per personas Militiarum huiusmodi non professas cognosci & terminari debere, iustis & honestis petitionibus inclinatis, de cætero omnes & singulas causas quarumcumque appellationum interpositarum à sententijs per dictum Consilium contra quoscumque delinquentes Militiarum huiusmodi pro tempore latis, cum in partibus committerentur, nulli alteri personæ seu personis, nisi vni ex prædicto Consilio, qui cum voto & consilio trium Militum, qui fuerint coniuncti, & qui in præfata causa votum non dederint, iudicare debeat, committi debere, & quòd, cui causa appellationis commissæ fuerint, debeat & teneatur omninò cum prædictorum voto, & non alias, aliter, nec alio modo ipsas causas audire, cognoscere, decidere, & prout iuris fuerit terminare, per præsentis auctoritate Apostolica ex certa nostra scientia proprio motu decernimus, statuimus, & ordinamus.

4 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis, privilegijs quoque, indultis, iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis auctoritate vel firmitate roboratis, etiam litteris Apostolicis per quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros & Nos & Sedem Apostolicam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis irritantibus & alijs decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac si præsentibus de verbo ad verbum infererentur, pro plene & sufficienter expressis habentes, hac vice specialiter & expresse derogamus, & derogatum esse decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima nona Novembris M.D.LX.VII. Pontif.

nostri anno Secundo. *Concor-
dat sum originali.*

SCRIPT. IV.

Bulla declaratoria super facultate testandi & donandi, Ordinis Clericis concessa, qui scilicet pro non Conventualibus intelligi debeant? Vide ann. 1531. script. 2.

& 1534. script. 1. & 1614. scrip. 1. in fine.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

1 Romanum decet Pontificem in Suprema Iustitiæ Sede constitutum sua sollicitudine indefesse procedere, ut gratiæ per prædecessores suos concessæ, si alicui dubitationis scrupulo subiaceant, ita suæ declarationis adminiculo clarescant, ne cuiquam occasio de eis dubitandi relinquatur.

2 Exhibita siquidem nobis nuper pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini perpetui Administratoris petitio continebat, quòd licet nonnulli Clerici Ordinis & Militiæ huiusmodi, quando seu interim dum in eorum Conventibus vivunt, & à quibus numquam exiverunt, aliquos redditus Beneficiorum Ecclesiasticorum, aut pensiones, seu bona propria non possideant, neque habeant, sed ex bonis & redditibus, quæ dicti Conventus tam in vestitu, quam victu, alijsque rebus necessarijs communia habent, sustententur, ideo cum aliquid proprium non habeant, nec possideant, aliquid dare, aut de aliquo disponere non possint; alij verò Clerici Ordinis & Militiæ huiusmodi, qui in dictis Conventibus professionem emisissent, & extra eosdem Conventus solent residere in serviendo Canonicatibus & Præbendis, aut Hospitalibus, vel Monasterijs, & alijs locis eiusdem Militiæ, ac forsitan extra illam, per eos possessis, aut etiam dicto Philippo Regi, vel alijs Dominis Ecclesiasticis & temporalibus bona propria ex eorum redditibus Ecclesiasticis, ac salarijs eis assignatis, ac alias acquisitis habeant & possideant, & tam primò, quam secundò dicti Clerici in professione per eos pro tempore emissa non votum paupertatis, sed vivere sine proprio profiteantur, dictique Clerici extra eorum Conventus

viventes de eorum Prælatorum licentia, quæ certo anni tempore iuxta formam & constitutiones Ordinis & Militiæ huiusmodi eis concedi solet, ac etiam iuxta facultatem eis alias ad supplicationem claræ memoriæ Caroli V. Romanorum Imperatoris, & Hispaniarum Regis, dictæ Militiæ Administratoris, dum viveret, per litteras sæl. recor. Clementis VII. & Pauli III. ac forsitan aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum concessam, de eorum rebus, pecunijs, ac bonis quibuscumque, tam ratione Beneficiorum Ecclesiasticorum per eos pro tempore obtentorum, ac pensionum annuarum eis reservatarum, quam alias quomodocumque & qualitercumque licite acquisitis, tam donatione, quam testamento, & codicillis testari, & disponere, ac illa donare possint, idque Regulæ & constitutionibus huiusmodi non contraveniat; & aliquando contingat, ut præfati Clerici extra Conventus eorum residentes & suis Beneficijs, aut dicto Philippo Rege, seu alijs, ut præfertur, inservientes, aut ex alijs causis in Priores, aut ad alia officia Conventuum huiusmodi exercenda eligantur, qui toto tempore, quo durat officium, ad quod electi fuerint, idem officium exercendo in Conventu, in quo electi sunt, residere tenentur, ac in dictis litteris dicatur, quod Clerici non Conventuales, aut qui in Conventu fuerint tamen pro Conventualibus non deservientes, de suis bonis per eos acquisitis, ut præfertur, redita etiam huiusmodi certa parte, testari, & disponere, illaque donare possint; & cum ab aliquibus nimis scrupulosi dubitari dicatur, verba prædicta in litteris huiusmodi posita, videlicet quod Clerici non Conventuales, aut qui in Conventu fuerint tamen pro Conventualibus non deservientes, de quibus ex prædictis Clericis intelligi debeant; ideo prædictus Philippus Rex & Administrator ad tollendam omnem circa præmissa dubitandi materiam, supplicari Nobis fecit humiliter, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur singularum litterarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi sup-

plicationibus inclinati verba prædicta in litteris huiusmodi, ut præfertur, posita intelligi debere, quod Clerici Conventuales, qui vivunt in Conventu, & ab illo nunquam exiverunt, ac vivunt ex bonis Conventuum, non habentes Beneficia, neque propria bona, testari non possunt, ex quo bona de quibus vivunt, non sunt sua, sed eorum Conventus; omnes vero alij Clerici prædicti habentes bona propria de illa ratione Beneficiorum aut officiorum vel intuitu eorum personarum seu alias quomodolibet acquisitis, relicta tamen illa parte eidem Ordini, quæ relinqui solet, iuxta prædictatum litterarum formam & tenorem testari, & disponere, illaque donare possint, & valeant, ac præsentibus de subreptionis vel obreptionis vitio seu intentionis nostræ, aut Sedis Apostolicæ, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut quavis de causa revocari, imitari, vel alterari nullo unquam tempore possint, easque sub quibusvis renuntiacionibus, derogacionibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus quavis etiam auctoritate Apostolica, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas existere, sicque per quoscumque Iudices & Commissarios, ac etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, in quavis causa & instantia iudicari & interpretari debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, dicta auctoritate Apostolica per easdem præsentibus decernimus & declaramus.

4 Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octaviæ etiam prædecessoris nostri de vna & Concilij Generalis de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis vigore præsentium ad iudicium non trahatur, ac quibusvis alijs constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non Militiæ & Conventuum prædictorum

tum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roborationis statutis, & consuetudinibus, ac stabilimentis, visibus, & naturis, privilegij quoque, indultis, & litteris Apostolicis eidem Militiæ Conventibus, ac Clericis Conventualibus, & quibusvis alijs sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibus quoque, & alijs decretis per quoscumque Romanos Pontifices similiter prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam concessis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua & expressa ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, vel aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis alijs in suo robore permanentis hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die XX. Decembris M.D.LXVII. Pontif. nostri anno Secundo. Cæ: Gloriosius. *Concordat cum originali.*

Anno 1568. Script. L.

Bulla de unione Beneficij simplicis de Peñausende ad Mensam Magistralem Ordinis, ut dictum simplex & alterum ibi cum Cura possint, simul conferri Clerico Regulari Ordinis professo.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

In supereminenti Apostolicæ Sedis specula meritis licet imparibus superni dispositione Rectoris constituti circa Ecclesiarum quarumlibet, quarum Generalis Cura nobis divinitus est

commissa, profectum & salubrem directionem diligenter intendimus, & his, per quæ in eisdem Ecclesijs Ministri deputentur idonei, qui divini cultus celebrationi, sublatis quibuslibet scandalis & molestandi occasionibus, iugiter insistere possint, libenter assistimus, & ad hæc nonnumquam Beneficiorum Ecclesiasticorum statum alteramus, & commutamus, ac desuper disponimus, prout Catholicorum Regum vota exposcunt, ac locorum & temporum necnon personarum qualitate pensata id in Domino conspiciamus salubriter expedire.

2 Dudum siquidem omnia præstimoniam, & præstimoniales portiones, ac simplicia, cæteraque Beneficia Ecclesiastica apud Sedem prædictam tunc vacantia & in antea vacatura collationi & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingeret attemptari. Cum itaque postmodum præstimonium seu præstimonialis portio, aut perpetuum simplex Beneficium Ecclesiasticum in Parochiali Ecclesia Villæ de Peñausende Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini Zamoren. Diœc. per liberam resignationem dilecti filij Alvari de Moscoso Clerici de illo seu illa, quod seu quam tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam apud Sedem eandem vacaverit, & vacet ad præsens, nullusque de illo vel illa præter Nos hac vice disponere potuerit, sive possit, reservatione & decreto obstitentibus supradictis, & sicut exhibita nobis nuper pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippo Hispaniarum Regis Catholici, qui etiam dictæ Militiæ perpetuus Administrator per Sedem prædictam specialiter deputatus in spiritualibus & temporalibus existit, petitio continebat, cum Villa & Parochialis prædictæ fuerint, & sint dictæ Militiæ, ipsaque Ecclesia Fratri eiusdem Militiæ professo conferri, & de illa etiam provideri consueverit, ac super præstimonio seu portione, aut Beneficio huiusmodi, an illud vel illa Clerico Regulari eiusdem Militiæ, aut Clerico Seculari conferri deberet, inter præfatum Philippum Regem & Administratorem, ac Venerabili-

lem fratrem nostrum Episcopum Zamorensem differentia exorta extiterit, & si ad sedandas & tollendas differentias huiusmodi necnon lites, & scandala, ac alia mala, quæ exinde oriri possent, præstimonium, seu portio aut Beneficium huiusmodi Mensæ Magistrali dictæ Militiæ perpetuò vniretur, annecteretur, & incorporaretur, ac illud seu illa Fratri Militiæ huiusmodi professo conferretur, ex hoc profecto præter id, quod in vna & eadem Ecclesia Clericum dictæ Militiæ & Clericum Sæcularem propter diversitatem habitus & recitationem divinorum Officiorum, ac aliorum, in quibus Clerici Regulares dictæ Militiæ à Clericis Sæcularibus differunt, residere indecens & absurdum videretur, differentiarum, scandala, & lites huiusmodi cessarent, ac dictæ Ecclesiæ vtilius & absque scandalo inferviretur.

3 Quare pro parte eiusdem Philippi Regis & Administratoris asserentis fructus, redditus, & proventus præstimonij seu portionis aut Beneficij huiusmodi viginti quatuor ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorem annum non excedere, Nobis fuit humiliter supplicatum, vt præstimonium, seu portionem aut Beneficium huiusmodi Mensæ Magistrali dictæ Militiæ perpetuò vnire, annectere, & incorporare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, qui Catholicorum Regum pias petitiones, & vota grato prosequimur affectu, & quarumvis Militiarum pro nominis Christiani defensione pie institutarum commoditatibus libenter consulimus, quique dudum inter alia voluimus, statuimus, & ordinavimus, quòd petentes Beneficia Ecclesiastica alijs vniri, tenerentur exprimere verum annum valorem secundum estimationem prædictam etiam Beneficij, cui aliud vniri peteretur, alioquin vnio non valeret, & semper in vnionibus commissio fieret ad partes vocatis, quorum interesset, præfata Mensæ Magistralis fructuum, reddituum, & proventuum verum annum valorem præsentibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, præstimonium seu

portionem aut Beneficium huiusmodi, siue præmissis siue alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscumque persona seu per similem resignationem dicti Alvari vel cuiusvis alterius de illo, vel illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & testibus sponte factam, aut assensionem alterius Beneficij Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiam si ratio tempore vacaverit, quod eius collatio iuxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem præfatam legitime devoluta, ac præstimonium seu portio aut Beneficium huiusmodi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservatum, seu reservata existat, & super eo inter aliquos lis, cuius statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo eius dispositio ad Nos hac vice pertineat, cum annexis huiusmodi, ac omnibus iuribus, & pertinentijs suis Mensæ Magistrali præfatae, itaque de cætero præstimonium seu portio aut Beneficium huiusmodi non Sæculare, aut Sæcularis, sed Militiæ huiusmodi Regulare, seu Regularis existat, & dum illud seu illam pro tempore vacare contigerit, Clerico Regulari dicti Ordinis expresse professo, prout, & quemadmodum, ac eisdem modo & forma, quibus tam dicta Ecclesia, quam alia Militiæ huiusmodi præstimonija & præstimoniales portiones, ac Beneficia Clericis Regularibus Militiæ prædictæ & professis conferuntur, & conferti consueverunt, conferri debeat, liceatque illi, cui de præstimonio seu portione, aut Beneficio huiusmodi pro tempore provisum fuerit, eiusdem præstimonij, seu portionis, aut Beneficij, & quorumcumque illi annexorum, iuriumque & pertinentiarum suorum omnia corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere, illiusque fructus, redditus, & proventus huiusmodi in suos, ac præstimonij, seu portionis, aut Beneficij huiusmodi usus & vtilitatem convertere, Diocesani loci, vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita, Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus.

5. Decernentes vnionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi, necnon præfentes litteras quavis occasione, vel causa de surreptionis, aut obreptionis, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu per quoscumque notari, argui, vel impugnari non posse, neque debere, sed semper validas & efficaces existere, suumque debitum effectum sortiri, necnon Ordini, & Philippo Regi & Administratori præfatis, ac suis successoribus dictæ Militiæ Administratoribus pro tempore existentibus perpetuò suffragari, & sic per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari & definituri debere, necnon (prout est) irritum, & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignorantèr attentatum forsitan est hætenus, vel in posterum contigerit attentari.

6 Non obstantibus priore voluntate nostra præfata, ac Lateranensis Concilij novissimè celebrati, vniones perpetuas non nisi in casibus à iure permissis fieri prohibentis, necnon sceleratè Bonifacij Papæ Octavi prædecessoris nostri & alijs Apostolicis constitutionibus contrarijs quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de præstimonijs seu præstimonialibus portionibus, aut huiusmodi speciales, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum eius litteras impetrarunt, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem litteras & processus habitos per easdem, & inde facta quacumque ad præstimonium seu portionem aut Beneficium huiusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad affectationem præstimoniorum, seu præstimonialium portionum, aut Beneficiorum aliorum præiudicium generari & quibuslibet alijs privilegijs indulgentijs & litteris Apostolicis generalibus vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumcumque

totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Proviso, quòd propter vnionem, annexionem, & incorporationem præfatas præstimonium, seu portio, aut Beneficium huiusmodi debitis non fraudetur obsequijs, sed eius congruè supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum vnionis, annexionis, incorporationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ Millesimo, quingentesimo, sexagesimo octavo, vndecimo kalendas Maij. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

Anno 1569. Script. I.

Bulla de appellatione à Regio Consilio Ordinum absque Ancianorum mentione, scilicet in Civilibus. Vid. supra anq. 1667. script. 3.

Pius Papa V. ad perpetuam rei memoriam.

I Exponi nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, qui S. Jacobi de Spata, ac de Alcantara & Calatrava Militiarum sub S. Augustini & Cisterciensis Ordinum Regulis perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, quòd Consilium Militiarum huiusmodi, in quo ad minus quatuor Egregij Doctores vel Licentiatii in vtroque vel altero Iurium, & vnus Præfident Militiarum earundem respective professi continue resident, in dicto Consilio causas pro tempore inter Præceptores, Milites, & Fratres, ac alias personas Militiarum huiusmodi illis inservientes introductas & pendentes, quæ ex visitationibus in dictis Militijs pro tempore factis proveniunt, oriuntur, & resultant, audire, & cognoscere, illasque iuste & rectè terminare, finire, & decidere solent. Et quamvis per sententias ipsas condemnari sententijs huiusmodi, tamquam iustis, & rite, recteque lapsis acquiescere & obedire deberent;

rent, nihilominus, vt à sententijs & condemnatione ac pœnis in eis contentis illis rite impositis, illicitis vijs & modis se eximere possint, à sententijs contra eos latis huiusmodi appellationes interponunt, causasque ipsarum appellationum Iudicibus extra gremium prædictarum Militiarum eis affectatis, & vt plurimum Iuris ignaris in illis partibus vulgò dictis: *Iudices de Manga* cum clausula: *Et eorum cui libet* committi faciunt, vnusque ex dictis Iudicibus solus, & vt plurimum ignarus causam per tot iuris peritos probos prius rite & recte cognitam, terminatam, & mature discussam cognoscit, & vt plurimum amicitia, aut aliquo humano respectu ductus seu ignoranter errat, omnesque contra quos sententiæ iuste & recte latæ fuerunt, per eius nullam, iniquam, & iniustam sententiam absolvit in multorum scandalum & Militiarum & Consilij huiusmodi vilipendium.

2. Quare prædictus Philippus Rex, & Administrator nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis de opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3. Nos igitur attendentes, inconueniens esse, causas prædictas inter Præceptores, Milites, & Fratres per alias personas Militiarum huiusmodi non professas audiri, & terminari debere, iustis & honestis petitionibus prædicti Philippi Regis & Administratoris in hac parte inclinati, vt de cætero omnes & singulæ causæ quarumcumque appellationum à sententijs prædictarum visitationum per dictum Consilium contra quoscumque Præceptores, Milites, & personas huiusmodi Militiarum in causis prædictis

pro tempore latis, cum in partibus committentur, nulli alteri personæ seu personis, nisi vni ex prædicti Consilij Auditoribus, qui in prima instantia Iudex principalis, seu Relator causæ noti fuerit, committi debeant, qui causas appellationis sibi commissas cum alijs suis Co-Auditoribus communicare non possit, sed ipse solus cum voto, & consilio, ac assensu duorum aut trium Militum Ancianorum Militiarum huiusmodi, qui in prædicta prima instantia votum non dederint, & non alias, aliter, nec alio modo ipsas causas audire, cognoscere, & decidere, ac prout iuris fuerit terminare debeat, & teneatur, per præsentis auctoritate Apostolica ex certa nostra scientia perpetuò decernimus, statuimus, & ordinamus, ac mandamus.

4. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis, privilegijs quoque, indultis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & litteris Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros ac Nos & Sedem prædictam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis irritantibus & alijs decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro plene & sufficienter expressis habentes, hac vice specialiter & expresse derogamus, & derogatum esse decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die XX. Ianuarij M.D.LX.VIII. Pontif. nostri anno Quarto. Cæ: Glorierius,

Concordat cum originali,

✠(X)✠

GREGORIUS PAPA XIII.

electus die 17. Maij ann. 1572. obiit die 10. April. ann. 1585.

Sixtus V. ad 1590. Urbanus VII. Gregorius XIV.

& Innocentius IX. ad 1591.

Anno 1573. Script. I.

Bulla aliunde sumpta de facultate Clericorum trium Militiarum ad audiendum Ius Civile. Vid. ann. 1554. script. 1. Eis videlicet modo & forma, quibus olim seu ibi conceditur non Presbyteris.

GREGORIUS Papa XIII. ad perpetuam rei memoriam.

1 Univerſalis regiminis cura ſuſcepta nos admonet, vt cunctorum Chriſti fidelium neceſſitatibus ea, qua poſſumus, ratione ſuccurramus.

2 Exponi ſane Nobis nuper fecit chariſſimus in Chriſto Rex noſter Philippus Hiſpaniarum Rex Catholicus, quod cum ipſe conſtringat diverſos S. Iacobi de Spata, de Alcantara & Calatrava Fratres Freyles ſeu alias nuncupatos in diverſis Locis, & Collegijs etiam forſan ad hoc inſtitutis, Decretis & Theologiæ incumbere, ac pro Decretorum intelligentia neceſſe ſit etiam Iuri Civili aliquam operam dare, id facere nullomodo poſſunt abſque Sedis Apoſtolicæ licentiâ. Quare idem Philippus Rex, qui dictarum Militiarum perpetuus Adminiſtrator per Sedem Apoſtolicam ſpecialiter deputatus exiſtit, Nobis humiliter ſupplicari fecit, vt in præmiſſis dictorum ſtudentium utilitati conſulere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

3 Nos, qui Catholicorum Regum votis libenter annuimus, ipſius Philippi Regis ſupplicationibus huiusmodi inclinati, omnibus & ſingulis S. Iacobi de Spata, & de Alcantara, ac Calatrava Fratribus nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, quos deinceps in Collegijs ad hoc deputatis, aut alibi in Decretis ſtudere contigerit, vt pro illorum faciliiori intelligen-

tia ad tempus congruum arbitrio ſuorum Superiorem Ius Civile audire abſque alicuius irregularitatis vel pœnæ incurſu libere & licite valeant Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus & indulgemus.

Non obſtantiſque conſtitutionibus Apoſtolicis & Militiarum prædictarum & Ordinum, quorum illa exiſtunt, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Dat. Romæ apud S. Marcum ſub Anulo Piſcatoris, Die VIII. Septembris M. DLXXIII. Pontif. noſtri anno Secundo. Cæſar Glorierius.

Anno 1575. Script. I.

Bulla aliunde ſumpta ex Bullar. Rom. conſtit. 30. de reintegratiſone facultatum Fratrum & Militum (vt inibi legitur) trium Militiarum ad teſtandum. Vide ann. 1392. ſcript. 4. & 1486. ſcript. 2. & 1531. ſcript. 1. & 1567. ſcript. 4. tam in ultima voluntate, quam, &c. hic num. 2.

Gregorius Papa XIII. ad perpetuam rei memoriam.

1 Romani Pontificis providentiæ & benignitatis proprium eſt. vbi æquitas ſuadet, ac Catholicorum Regum vota expoſeunt, quæ generaliter à prædeceſſoribus ſuis ſtatuta ſunt, moderari, illaque interdum tollere, quæ facultatem teſtandi & diſponendi de bonis, quæ ſub Regulari habitu Militiarum degentes perſonæ poſſident, adiungunt.

2 Eicer enim ſœcl. rec. Pius Papa V. prædeceſſor noſter per ſuam perpetuo valituram conſtitutionem inter alia omnes & quacuſcumque licentiâs & fa-

facultates testandi, & aliàs quomodo-
libet disponendi, & ad certam & quan-
tumvis modicam summam, & quanti-
tatem de rebus, fructibus, & bonis im-
mobilibus, mobilibus, & semoventi-
bus inter alios ad Magistros, Priores,
Præceptores, Milites, Fratres, & per-
sonas Militiarum & Hospitalium vide-
licet S. Jacobi de Spata, de Calatrava,
& Alcantara Militiarum Hispaniarum,
ratione Præceptoriarum, Hospita-
lium, & Beneficiorum Ecclesiastico-
rum, etiam secularium & aliorum
Ordinum Regularium, ac pensionum
& fructuum quorumcumque prove-
nientium, necnon facta usque tunc,
non tamen effectum sortita, vigore li-
centiarum & facultatum prædictarum
testamenta & alias dispositiones huius-
modi, etiam si per easdem licentias &
facultates disponeretur, quòd dimidia
vel alia pars rerum & bonorum præ-
dictorum Militijs, Hospitalibus, Do-
mibus, & Locis, unde illa provenirent
vel alijs pijs locis relinquerentur, revo-
caverit & aboleverit, decernēs testamen-
ta, donationes, & alias dispositiones,
quas prætextu privilegiorum, facultatum,
dispensationum, & indulgentiarum
prædictorum sic revocatorum, ac con-
tra dictarum litterarum tenorem per
quoscumque etiam Apostolica aucto-
ritate fieri, vel factas persequi contige-
rit, tamquam subreptitiè exortas nul-
lius prorsus roboris, vel momenti esse,
nec per eas ius, aut titulum etiam co-
loratum cuiquam adquiri posse, &
aliàs prout in eiusdem prædecessoris
litteris latius explicatur: nihilominus
charissimus in Christo filius noster
Philippus Hispaniarum Rex Catholicus,
S. Jacobi de Spata, de Calatrava, &
de Alcantara Militiarum perpetuus
Administrator Apostolica auctoritate
deputatus, animadvertens, plerosque
ex Militibus Militiarum prædictarum
pro Fide Catholica tuenda & conser-
vanda arma induere, & ei rei plerum-
que perpetuam operam (vt veros Chri-
sti Athletas decet) navare, alios vero
gravibus negotijs pertractandis esse
distentos: & ex earundem Militiarum
stabilimentis, aut etiam Apostolicis in-
dultis libere vxores ducere posse, & in
Habitu Militari quandam Religiosorum
imaginem referre, nihilque hominibus,
præsertim Militibus prædictis,

gratius evenire posse intelligens, quàm
vt libera eis sit de bonis, quæ viventes
possident, tam in vltima voluntate
(quando amplius velle non possunt)
quàm aliàs disponendi tributa potestas;
propterea nobis humiliter supplicat
fecit, vt ex consueta Sedis Apostolicæ
benignitate opportune circa præmissa
providere dignemur.

3. Nos igitur commodis Militum
Militiarum prædictarum, quibus idem
Philippus Rex præest, consulere, ac
Philippi Regis voluntati hac in parte
satisfacere volentes, constitutionisque
prædictæ feriem, ac si de verbo ad ver-
bum infereretur, præsentibus pro ex-
pressa habentes illam, necnon illius
omnes effectus quoad hoc, vt Sancti
Jacobi de Spata, de Calatrava, & de
Alcantara Prioribus, Præceptoribus, &
alijs ipsorum Militiarum obtinentibus
Beneficia, & quovis nomine nuncu-
patis Militibus quæcumque licentiæ
& facultates testandi, & aliàs quomo-
dolibet disponendi de rebus, fructibus
& bonis immobilibus, mobilibus & se-
moventibus, vt præfertur, suffragen-
tur, eademque licentiæ & facultates
in posterum valeant, ac perpetuam ro-
boris firmitatem obtineant, suosque
effectus plenè sortiantur, penitus &
omniò Apostolica auctoritate tenore
præsentium tollimus & abolemus.

4. Necnon testamenta, & alias dis-
positiones in vim licentiarum, facultatum,
& consuetudinum prædictarum
iam condita, disposita, & ordinata,
quæ prædicta edita constitutione iuxta
testatoris, vel disponentis voluntatem
effectum minime sortiri potuerunt, &
quorum causa adhuc integra est, vt
medio hoc tempore nihil novi accide-
rit adversus eiusdem constitutionis dis-
positionem, omniaque & singula, quæ
in ea continentur, in eum, in quo an-
tequam à dicto Pio prædecessore con-
stitutio prædicta edita fuisset, quomo-
dolibet erant, statim restituimus, re-
ponimus, & plenarie reintegramus;
suosque plenarios & integros effectus,
impedimentis omnibus sublatis, quæ
ex dicta constitutione provenerunt,
sortiri debere volumus, statuimus, &
ordinamus, omnesque & singulas ear-
undem trium Militiarum Militibus
præsentibus & futuris testandi, & aliàs
disponendi de bonis prædictis concess-

has facultates, & consuetudines potiori pro cautela approbamus & confirmamus, illique perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adijcimus. Sicque in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices Ordinarios eorumdem Militiarum, & Delegatos, & quoscumque alios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales (sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) ubique iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si lecus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

5 Non obstantibus præmissis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis tam per dictum, quam per quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogationum derogatorijs, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & alijs decretis, etiam motu proprio & certa scientia ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, etiam iteratis vicibus approbatis. Quibus omnibus, etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio aut quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus contrarijs quibuscumque.

6 Volumus autem, quòd præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ præsentibus haberetur exhibitis vel ostensis. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die VI. Octobris M. D. LXXV. Pont. nostri anno Quarto. Cæ.

Glorierius.

Anno 1578. Script. I.

Sententia seu eius precipue clausula pro iurisdictione Vicariorum de Yeste cum insertione Bullæ ann. 1560. script. 1. de Yeste autem, Segura, Moratalla, & Huesca Ordinis Villis ante acquisitionem Regni de Murcia. Vide ann. 1242. script. 1. & 1245. script. 12. & 18. de usu verò iurisdictionis. vid. ann. 1243. script. 2. & 1245. script. 34. in fine & 1428. script. 5. & 6. eadem & sub eisdem vocibus, &

Datis sententia pro Vicaria de Segura.

1 **D**EN Phelipe por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, de Aragon, &c. A los del nuestro Consejo, Presidentes, è Oidores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, è Alguaciles de la nuestra Casa, y Corte, y Chancillerias, y à todos los Corregidores, y otros Juezes, y Justicias, assi de la Villa de Caravaca, como de otras las demás Ciudades, Villas, y Lugares de los nuestros Reynos, y Señorios à quien esta nuestra carta executoria fuere mostrada, ò su traslado signado de Escrivano Publico, sacado con auctoridad de Justicia, salud, y gracia.

2 Sepades que nuestro muy Santo Padre Paulo Tercio de felice recordacion, siendo informado de los Pleytos, y diferencias que avia entre algunos Prelados, Cabildos, y personas Ecclesiasticas destos nuestros Reynos, con los Piores, Conventos, Comendadores, Cavalleros, y Freyres de la Orden de Santiago, assi en Corte Romana, como fuera de ella, sobre la paga de los Diezmos, jurisdiccion, y preeminencias, y otros derechos Ecclesiasticos, y espirituales, deseando su Santidad, que con amigable concordia se acabassen los dichos pleytos, los suspendiò, y remitiò por vn Breve dirigido al Emperador y Rey mi señor (que santa gloria aya) la concordia y composicion de ellos en cierta forma; y despues aviendo Nos sucedido en estos nuestros Reynos, nuestro muy Santo Padre Pio Quarto aprobando el sobredicho Breve, nos cometiò la execucion de todo lo en el contenido, como mas largo se contiene en el dicho Breve, y aprobacion,

cion, que fu tenor de lo qual es como se sigue:

3 Pius Papa III. Charissime in Christo fili noster salut. & Apost. ben. Dudum à scil. rec. Paulo Tertio prædecessore nostro emanarunt, &c. Dar. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris; die sexta Novembris M. D. LX. Pont. nostri anno Primo.

Y siendo por Nos aceptado el dicho Breve, y tratandose pleyto ante Nos entre Nofre Saposá Cavallero y Procurador General de la dicha Orden de Santiago de la vna parte; y el Reverendo in Christo Padre D. Arias Gallego, Obispo que fue de Cartagena, difunto, y el Reverendo in Christo Padre Don Gomez Zapata Obispo que al presente es del dicho Obispado; que al dicho pleyto fue citado, y llamado de la otra parte, por vna nuestra Cedula mandamos à los Licenciados Rodrigo Vázquez Arce, Doct. Luis de Molina del nuestro Consejo, y Licenciado Diego de Castejon del nuestro Consejo de las Ordenes, que llamadas, y oidas las partes, &c. *enarrantur utriusque partis allegationes.*

4 Y Nos usando de la facultad à Nos concedida por el dicho Breve, y en cumplimiento, y execucion de él, avendonos enterado del derecho, y justicia de las partes, por la presente declaramos pertenecer al dicho Obispo de Cartagena que al presente es, y por tiempo fuere, la visitacion de la Pila de Bautismo, Oleo, y Chrisma, y Santo Sacramento de las Iglesias de la dicha Vicaria de Yeste. Y todo lo demás, que es visitar las dichas Iglesias de la dicha Vicaria, y Hermitas, y tomar quantas, y el conocer de todas las causas civiles, y criminales, y toda la jurisdiccion en primera instancia de la dicha Vicaria, y su distrito, pertenecer à la dicha Orden de Santiago, y al Vicario que por ella està puesto, y se pusiere en la dicha Vicaria, privativamente. Y con la dicha declaracion mandamos à las dichas partes, y à cada vna de ellas, se abstengan de la dicha profecucion del dicho pleyto, y de otros qualesquier que tuvieren sobre lo susodicho ante qualesquier Juezes, y que esta nuestra determinacion, y concordia tengan por vltima sentencia, guardandola cada vno en lo que le to-

ca inviolablemente. De lo qual mandamos se le de à cada vna de las partes Carta executoria para en guarda de su derecho. Dada en Madrid à seis de Septiembre de mil y quinientos y setenta y ocho años. YO EL REY. Yo Martin de Gaztelu Secretario de su Magestad Catholica, la fice escribir por su mandado. Lic. R. Vázquez Arce. El Doct. Luis de Molina. El Lic. Diego de Castejon.

5 Y agora el Procurador General de la dicha Orden de Santiago pareció ante Nos; y suplicó; le mandassemos dar nuestra Carta executoria de la dicha sentencia, &c. Dada en Madrid à XXVII. dias de Mayo de mil y quinientos y noventa y ocho años. YO EL PRINCIPE. Yo Francisco Gonzalez de Heredia Secretario del Rey nuestro señor; la fice escribir por su mandado; su Alteza en su nombre. Lic. Nuñez de Bohorqués. Lic. Diego Gasca de Salazar. Lic. Bonifaz. *Concordat cum origina. i exceptis omisis.*

SCRIPT. II.

Bulla de Indulgentia, celebrando pro anima ad Altare Crucifixi in Vclensi Ecclesia, & testimonium de Altaris assignatione Bulla vigore facta. Vide an. 1623. script. I.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1 Omnium salutis paterna charitate intenti inter tam multa pietatis officia; quæ nos pro munere nostro convenit exercere; sacra interdum loca speciali privilegio insignimus, ut inde fidelium defunctorum salutem amplius consulatur. Quocirca, vè Ecclesia Domus de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata nullius Dioc. copioso Sacerdotum & aliorum Ministrorum rebus divinis ibi continuo vigilantium numero fulcita, nec simili usque adhuc privilegio decorata, ac in ea Altare per Priorem dictæ Domus non tamen Maius, semel tantum nominandum, hoc speciali dono illustretur, Nos ferventi quoque devotione, ac precibus dilecti in Christo filij Ioannis de Zuniga Principis Petræ Preciæ, & dictæ Militiæ Maioris Præceptoris, ac apud

Nos & Sedem Apostolicam pro charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico Oratoris, inclinati, auctoritate nobis à Dño trahita concedimus, vt quoties Missa ad prædictum Altare celebrabitur pro anima cuiuscumque fidelis, quæ Deo in charitate coniuncta ab hac luce migraverit, ipsa de thesauro Ecclesiæ Indulgentiam consequatur, quatenus Dñi nostri Iesu Christi, ac B. Virginis Mariæ, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, aliorumque Sanctorum omnium meritis suffragantibus à Purgatorij pœnis liberetur. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dnicæ millesimo, quingentesimo, septuagesimo octavo. Quintodecimo kalendas Ianuarij, Pontif. nostri anno Septimo. *Concordat cum originali.*

2. *A tergo.* Noverint vniuersi præsentis litteras inspecturi, vel audituri, quòd anno à Nativitate Dñi & Salvatoris nostri Iesu Christi millesimo, quingentesimo, septuagesimo nono. Die verò quinta mensis Maij, Pontificatus autem Sanctissimi Dñi nostri Gregorij Papæ Decimi Tertij anno Septimo, in Conventu Vclensi Ordinis Militiæ S. Iacobi de Spata Canonico Regularium, sub Regula S. Augustini degentium, peractis horis Vespertinis & Completorio, Reverendissimus Dñus meus Dñus Didacus Apon-te de Quñones in Sacra Theologia Doctor, Prior eiusdem Conventus & Prioratus illius, Nullius Dicec. nec intra fines alicuius consistentis, Philippi Regis Catholici Dñi nostri Consiliarius, ac Capellanus in mei Notarij. & testium infrascriptorum indutus Pontificalibus Ornamentis, & Hebdomadarius Sacerdotalibus, & cæteri Ministri Ornamentis suo Ordini competentibus, accepra Bulla Apostolica in anteriori parte istius instrumenti contenta à prædicto Hebdomadario cum debita reverentia, à Choro in Claustro prædicti Conventus descendunt & Ecclesiam eiusdem sunt ingressi, &c. Cantantes & Bullam deferentes ad Altare Crucifixi sistentes, &c.

Summatim: Ibi lecta de verbo ad verbum à Ludovico de Perea Canonico dicti Conventus præfatus Prior vsus fuit commissione sibi concessa eligens dictum Crucifixi Altare pro

indulgentia ibi consequenda, quousque ad novam Ecclesiam transferatur, qua electione peracta, benedixit Populum concedens eas quas potuit Indulgentias quadraginta dierum, ac dimisit, &c.

Et ego Didacus Lopez de Salinas Notarius Apostolicus interfui & fidem facio, &c. D. Prior Vclensis. Diego Lopez Salinas.

Anno 1579. Script. I.

Bulla de precedenti Indulgentia post Altaris designationem duobus sigillis in eodem instrumento adhibitis.

Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Pridem concessimus, vt quotiens ad vnum Altarium, quod Maius non esset, Ecclesiæ Domus de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini nullius Dicec. Provinciæ Toleranz; quod Prior dictæ Domus semel tantum nominaret, Missa Defunctorum celebraretur pro anima cuiuscumque fidelis, quæ Deo in charitate coniuncta ab hac luce migraret, ipsa de Thesauro Ecclesiæ Indulgentiam consequeretur, quatenus Domini Nostri Iesu Christi, & Beatissimæ Virginis Mariæ, Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, aliorumque Sanctorum omnium meritis suffragantibus à Purgatorij pœnis liberaretur, prout in nostris super hoc expeditis litteris plenius continetur. Deinde Prior prædictus Altare Sanctissimi Crucifixi, quod in sinistra parte veteris Ecclesiæ existit & postquam in novam Ecclesiam, quæ ibi magnifice construitur, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum custodiendum traslatum fuerit, divinaque ibi Officia celebrari cœperint, Altare ad sinistram latus Altaris Maioris sub eadem Sanctissimi Crucifixi denominatione construendum nominavit. Quare Nos gratiam huiusmodi suum robur in prædicto Altari veteris Ecclesiæ eoque dumtaxat obtinere volumus, donec Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum & Divinorum Officiorum celebratio in novam Ecclesiam transferatur, facta autem dicta translatione gratiam prædictam in Altare Sanctissimi Cru-

Crucifixi in nova, ut præfertur, Ecclesia construendum transfundimus. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dñicæ millesimo quingentesimo septuagesimo nono, Tertio kalendas Novembris, Pontif. nostri anno Octavo. *Concordat cum originali.*

SCRIPT. II.

Bulla de plenaria ad viginti annos dumtaxat, cuius hic fit mentio in gratiam impetrantis, qui & præcedentes adeptus est.

Gregorius Papa XIII. Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem & Apost. ben. Ad augendam fidelium Religionem pia charitate intenti, precibus quoque dilecti filij Nobilis viri Ioannis de Zuniga Principis Petræ Preciæ, apud Nos & Sedem Apostolicam charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Oratoris, Præceptoris seu Comendatoris Maioris Præceptoris, seu Comendæ Castellæ Militiæ S. Iacobi de Spata nobis nuper super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus vere poenitentibus & confessis, ac Sanctissima Communione refectis Ecclesiam Conventus de Vclès in Festivitate S. Iacobi à primis Vesperis, &c. Plenariam omnium peccatorum Indulgentiam concedimus. Præsentibus ad viginti annos dumtaxat valituris, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris. Die prima Novembris M. DLXXVIII. Pontif. nostri anno Septimo.

Anno 1581. Script. I.

Testimonia de apportatione venerande Reliquiæ, Brachij scilicet Divi Iacobi Hispaniarum singularis Patroni, à Compostella ann. 1138. ad Herbypolim, inde ad Ducem Bavariæ, indeque ad Regem Philippum II. qui Ordini donandam & Vclensibus tradendam duxit, quod executioni post eius obitum à filio successore mandatum est. Vid. Chron. Iuliani Perez (vel cuius sit) in Adversarijs n. 531. ibi: Anno M.C. XXXVII. Prædie Idus Octob., &c. Author forsan post annum

1581. scriptum Bavariæ Anselmi vidit.

Ego Anselmus ex antiqua, Nobilique Steckeliorum

in Comitatu Lyrdeni Familia ortus; Serenissimorum Principum & D. D. Domini quondam Alberti piensimæ recordationis, nunc Dñi Guillelmi istius filij & successoris, Comitum Palatinorum Rheni, vtriusque Bavaricæ Ducum, &c. Consiliarius Aulicus, & ad Sacram Regiam Catholicam Maiestatem Dñom Philippum ter Maximum, potentissimumque multorum Regnorum Monarcham Legatus, præsentium tenore sanctè attestor, quod ex viris spectatæ fidei & huius rei veritatem scientibus compertum habeam; has Reliquias, quas Nono die Iunii anno post natum Christum millesimo quingentesimo octuagesimo ex Bavaricæ Civitate Moniacensi profectus, mari, quod distat inter Italiam & Hispaniam, superato, ultimo die Septembris Madridum foeliciter pertuli, & in Elva Lusitanica, vulgò Yelvas dicta, vigesimo octavo die Ianuarij anno millesimo quingentesimo octuagesimo primo Sacræ Regiæ Catholicæ Maiestati prælibati Serenissimi Principis & Domini Guillelmi vtriusquæ Bavaricæ Ducis, Dñi mei clementissimi nomine humilimè præsentavi, veras esse Reliquias Divi Apostoli Iacobi Maioris per Illustrissimum Orientalium Francorum Ducem quondam, Orthonem vocatum, & Reverendissimum in Christo Patrem Emericum Herbipolensem Episcopum ex Compostella Herbipolim translatis anno restauratæ salutis millesimo, centesimo, trigesimo octavo in Monasterio pro honore Divi Iacobi ibidem constructo depositas, & Macario primo istius Cœnobij Abbati asservatum datas, & hic custoditas, donec Reverend. in Christo Pater quondam Augustanus Episcopus Ioannes Egclophus ex equestri apud Suevos Kmeningerorum prosapia oriundus eas ab Herbipolensi suffraganeo (quibus tamen modis mihi non constat) consequutus apud Oetnigam, propter plurimum Sacratum Reliquiarum admodum religiosum Bavaricæ Oppidum, in eandem honorem & asservationem Sacellum suis sumptibus fabricare, & in hoc eas disponere proposuerit. Quo ante pij sui voti, propositique executionem immatura morte sublato, has Reliquias præfatus Serenissimus quondam Dux Albertus à moderno Diœceseos

Augustanz Antistite è Nobilissimo genere Dominorum de Bergnato adeptus de eorum certitudine docenda ad Herbipolensem Episcopum nunc temporis illo præfulatu fungentem Iulium nominatum ex insigni Echterorum apud Orientales Francos gente procreatum perscripsit, cuius litteræ responsionæ declararunt, prædictas has Sanctissimas Divi Iacobi Maioris Reliquias in illo Cœnobio ab anno Nati Salvatoris millesimo, centesimo, trigésimo octavo, religiosissime habitas, & inter venerabilem istius Monasterij propterea conditi supellestem asservas. In huius attestationis fidem & robur hæc, prout me conperta habere supra asserui, meo Marte composui, conscripsique, meapte manu denuo subsignavi, & Gentilitiorum meorum Insigni um annulo impresso munivi. Actum in Yelvas, ultimo die Ianuarij anno post Virgineum partum millesimo, quingentesimo, octuagesimo primo: Ego Anselmus Stheckehus propria manu suprascripta iterum sanctè attestor. *Concordat cum originali.*

2 Yo Francisco Gonzalez de Heredia, Secretario de la Magestad del Rey nuestro señor, y del Consejo de Camara, y de las tres Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcántara, y de los descargos de los Reyes de Castilla, certifico, que el Rey Don Phelipe nuestro señor, Segundo deste nombre, que tanta gloria aya, por vn Papel firmado de su Real mano, que dexò junto con su testamento, y codicillo, y todo ello està en mi poder originalmente por mandado de su Magestad Catholica, ordenò y mandò se diese à la dicha Orden de Santiago, y al Prior del Convento de Vclès en su nombre, el Brazo del Apostol Santiago el Mayor, para el efecto que se contiene en el dicho Papel, cuyo tenor es el siguiente.

2 El Brazo de Santiago el Mayor, que me embiò el Duque de Baviera, y està en mi Guarda-Joyas de Madrid, mando que se de, y entregue de mi parte à la Orden de Santiago, metido en la Caja de Ebano guarnecida de Oro que està agora, en la qual me le embiò el dicho Duque, que assi me ha parecido justo, por la devocion que tengo al dicho Apostol, y la Adminis-

tracion de la dicha Orden. Y quiero que mis Testamentarios la hagan entregar al Prior de Vclès en presencia de algunos Trezes de la Orden, y de algunos Religiosos del dicho Convento, para que en èl se guarde con la veneracion debida, y se conserve perpetuamente alli, como cosa por mi mandado entregada à la Orden de Santiago, sin que se pueda disponer de esta Santa Reliquia en otra forma por ninguna causa, ni manera que sea; y para que està en mejor guarda, y custodia, no ha de salir del poder del Prior de Vclès que la recibiere (ò de los que por tiempo fueren) la llavecilla, que juntamente se le entregará, de la dicha Caja de Ebano guarnecida de Oro. Y las llaves de otras dos Caxas vna sobre otra, en que esta de Ebano està metida, las ternàn otros dos Religiosos del mismo Convento, los que, aviendolo comunicado con el mismo Prior, y Treces que asistieren al tiempo de la entrega, señalaren mis Testamentarios. Y los dias del Glorioso Patron Santiago, ò otras Fiestas señaladas, que parezca facar al Altar su Santo Brazo, bastará que sea en su Caja de Ebano, sin sacarle de ella. Y demàs de esto el dicho Convento de Vclès, y Orden de Santiago, han de quedar con obligacion de traer la dicha Reliquia à qualquier parte, y lugar de la Provincia de Castilla, donde se celebrare Capitulo General de la dicha Orden de Santiago, para que se haga con su mas particular favor, y patrocinio, y acabado el Capitulo, se bolverà la Santa Reliquia al mismo Convento de Vclès, lo qual se harà todas las vezes que huviere Capitulo General en la dicha Provincia de Castilla, como queda declarado. Y quiero, y mando, que este Papel valga, como si fuesse clausula precisa de mi Testamento, y que vno de los primeros actos del Capitulo General sea ver como se cumple enteramente con esto, que dexo ordenado. En San Lorenzo à veinte de Agosto de mil y quinientos y noventa y ocho. Yo el Rey.

4 En cumplimiento de lo qual, estando la Magestad del Rey nuestro señor en vna pieza, y sala grande del Monasterio de S. Hieronimo desta Villa de Madrid, que llaman el Capitulo, oy Domingo diez y seis de Abril del año

año de mil y seiscientos, que es el día para que su Magestad mandò convocar el Capitulo General de la dicha Orden de Santiago, yo el dicho Francisco Gonçalez de Heredia, dixè al Rey nuestro señor, como su Magestad Catholica, que aya gloria, avia ordenado se diese el Brazo del Apostol Santiago al Prior del dicho Convento de Velès conforme al dicho Papel suyo incorporado, y su Magestad respondiò que se hiziesse así, &c. y le diò, y entregò al Doctor D. Bartholomeo Magnes, Prior que al presente es del dicho Convento de Velès, con sus tres Caxas, y Llaves Don Alvaro de Caravajal Limosnero, y Capellan Mayor del Rey nuestro señor, y Testamentario de su Magestad, que aya gloria, &c. todos cinco Treces de la dicha Orden, y estando asimismo presentes el Doct. Ramirez, &c. todos quatro Religiosos del dicho Convento, &c.

Y para que conste de la entrega, di este, y otro testimonio del mismo tenor, para que el vno estè en el Archivo de las Escrituras del dicho Convento de Velès, y el otro en la Fortaleza de Simancas, dicho día 16. de Abril de 1600. años, firmados, &c. *Concordat cum originali exceptis omisiis.*

Anno 1585. Script. I.

Regie Scedule ad Cartagenen. Et alios Episcopos super litteris ad Ordines Sacros Clericis Sæcularibus dari solitis ab Velen. Priore, qui non comprehenditur iuxta mentem Regis Tridentinum suscipientis in prohibitione, Sess. 23. cap. 10. Et idem existimavit congregatio D. D. Concha habita de mandato Episcopi ibi presentis die 3. Februar. ann. 1593. ut hic à num. 4.

EL REY. Reverendo in Christo Padre Obispo de Carragená, del nuestro Consejo, sabed que Nos somos informado, que de poco tiempo à esta parte os escusais de admitir las Reverendas, que el Prior del Convento de Velès dà para recibir Ordenes Sacros à los Religiosos de la dicha Orden, y Clerigos de su Priorato, fundandoos en el Decreto del Concilio de Trento, el qual, como lo avreis visto, no habla con el dicho Prior, que no es sujeto à

Obispo, ni otro Prelado Eclesiastico, ni tiene su Priorato dentro del termino de Obispado alguno, antes es inmediato à su Santidad, y Prelado Superior en su Priorato, y como tal à los Religiosos de la dicha Orden, y a los Clerigos de su distrito puede dar Reverendas, y en esta possession han estado el, y sus predecesores, sin que en el cumplimiento de ellas se aya puesto dificultad alguna por los Prelados que ha avido en essa Iglesia. Y pues que en tiempo que vos la govtanis no es justo que se haga novedad, encargamos mucho tengais por bien de admitir de aqui adelante las Reverendas que el dicho Prior diere para recibir Ordenes à los Religiosos de la dicha Orden, y à los Clerigos de su Priorato, segun è como se ha acostumbrado, porque pretender otra cosa serà contra las preeminencias de la Orden de Santiago, cuya conservacion deveis vos procurar, por ser Yo Administrador perpetuo de ella, que demas de cumplir en ello con lo que sois obligado, Nos recibiremos placer, y servicio. De Monçon à veinte de Septiembre de mil è quinientos è ochenta è cinco años. Yo el Rey. Por mandado de su Magestad, Matheo Vazquez. *Concordat cum originali.*

2 En la muy Noble, y muy Leal Ciudad de Murcia à veinte y seis dias del mes de Março de mil y quinientos y ochenta y seis, yo Ginès Sanchez Escrivano de su Magestad, y Publico del Numero, y Juzgado de la dicha Ciudad, de pedimento del Doctor Yranço, que ansí se dixo llamar, de la Orden de Santiago en el Convento de Velès, estante en esta dicha Ciudad, lei, y notifiqué la Cedula Real de su Magestad de suso contenida al Ilustrissimo Señor Don Geronimo Manrique de Lara Obispo de Cartagena, del Consejo de su Magestad, en su persona, el qual aviendola entèndido, la tomò en sus manos, y obedeciò con la reverencia, y acatamiento debido, como à tal Cedula Real de su Magestad; y en quanto su cumplimiento, pidiò se le diese traslado della para responder, el qual dicho traslado autorizado le entregué à su Señoría Ilustrissima, y lo recibí, y de ello doy fee, Ginès Sanchez Escrivano.

3 E despues de lo susodicho en la
di

dicha Ciudad de Murcia à veinte y siete dias del mes de Março de mil quinientos y ochenta y seis años el Illustrissimo Señor D. Geronimo Manrique de Lara Obispo de Cartagena, del Consejo de su Magestad, aviendo obedido la dicha Cedula Real de su Magestad, como de sulo se contiene, y obedesciendola de nuevo respondiendo à ella dixo quedà por su respuesta elavella obedecido, y dello doy fee Gines Sanchez Escrivano. *Concordat cum originali.*

4 El Rey. Reverendo in Christo Padre Obispo de Cuenca, del nuestro Consejo sabed &c. *ut supra*, de Monçon à 20. de Septiembre de 1585 años. Yo el Rey.

Aunque V.S. nunca se olvida de hazerme merced, la que agora he recibido ha sido doblada; pues demàs de averme mandado en que le sirva, que es siempre para mi muy grande, ha sido por medio de tan buen mensajero, à quien yo hetenido, y tengo tan grande aficion por las buenas partes que en su persona concurren, y por el amor de muy buen discipulo que me ha tenido, y tiene.

El Señor Obispo dexò de admitir en las Ordenes passadas las Reverendas que de V.S. traxeron los Ordenantes de su Priorato, no por falta de voluntad; que de otras ocasiones se yo que la tiene muy grande à las cosas de V.S. y de esse Sacro Convento, sino por algunos escrupulos que tuvo de no poderlo hazer conforme al Concilio de Trento. Yo supliqué à su Señoria que lo mandase estudiar de nuevo, y que se mirasse con particular consideracion; y se sirviò de que su Provisor, y otras personas de su Casa, y yo lo estudiasemos, y resolviessemos oy en su presencia. Hase hecho assi; y aunque se ofrecieron algunas dificultades, se han quitado todas, de manera, que su Señoria se ha quietado de fuerte, que de aqui adelante podrá V.S. (con seguridad de que acà se recibiràn bien) embiar las Reverendas de Clerigos Seglares, que fuere servido, aviendolos de examinar acà, como se haze con los que vienen de los demàs Ordinarios, y assi no fue necessario notificar la Cedula Real. Dios guarde à V.S. muy largos años con la salud,

y felicidad que yo deseo. En Cuenca à 3. de Hebrero de 1593. El Doctor Martin de Garnica. *Concordat cum originali.*

5 Al Doctor Don Pedro Grima Prior de Vclès, del Consejo de su Magestad, guarde Dios, &c. Vclès.

La de V. S. de ultimo de Enero recibí en tres de Febrero, y cerca de lo que V. S. escribe sobre admitir à las Ordenes à los de esse Priorato que traxeren Reverendas de V.S. ansi à los Canonigos, como que no lo fueren, digo que las Reverendas seràn admitidas para los vnos, y los otros. Y en esto no avrà falta, y ansi lo puede V. S. dezir à los señores del Real Consejo de las Ordenes. A mi me pesa mucho que ande V.S. tan achacoso en la salud, y que tan à menudo enferme. Guarde Dios à V.S. muchos años, y le dè tan entera salud como desea, yo la tengo. De Cuenca à tres de Febrero, quinientos y noventa y tres. J. Episcopus Conchen. *Concordat cum originali.*

6 *Provisoris in Epistola, sub Dat. Concha, die sexta Februarij clausula circa finem ibi:* Lo que tocò à las Reverendas (como ya avrà dicho à V.S. vn Religioso que traxo la Cedula Real, que para mi no era menester, que solo mandarlo, y quererlo V. S. es para mi todo el apremio del mundo) con el Obispo mi señor hize muy buen officio, que fue menester, porque aunque dessea dar gusto à V.S. le hazian fuerza las palabras del Concilio, à que se satisfizo lo mas bien que yo supe, en presencia del Doctor Garnica, que avra dado cuenta dello. Y en todo lo demàs que yo fuere de provecho, &c. Cuenca, y Febrero 6. de 1593 años. El Doctor Andrés de Rueda Rico.

7 Al Doctor Don Pedro Grima Prior de Vclès, del Consejo del Rey, nuestro señor, guarde, &c. Vclès.

Señor Prior de Vclès, la de V. S. de 23. de Hebrero recibí en 26. del mesmo, y con ella la del Secretario Tapia del Consejo de Ordenes, en nombre del Consejo de su Magestad; y pues sobre acuerdo se determinò, que lo que se hazia en servicio de V. S. su Convento, y Subditos Seglares, era cosa que se podia hazer con sana consciencia, no tenia V. S. para que publicarlo,

fino que quiso házer en vida, y durante su Oficio clara demostracion, que lo que siempre ha dicho, y hecho en favor deste su Capellan no era fingido, si no muy de veras; pague Nuestro Señor à V. S. la charidad con que esto haze, y à mi me conserve en su amor, porque pienso que me ha de ser de

gran fruto su amistad hasta la fin, quando con salud, y procurando la de V. S. con mis pobres Oraciones, Nuestro Señor las oya, y le haga tan Santo, quanto yo se lo suplico. De Cuenca à 27. de Hebrero de 1593. I. Episcopus Concheri.

CLEMENS PAPA VII.

electus die 30 Ianuarij anno 1592. obiit die 3. Martij anno 1605. Leo XI. ad 27. Aprilis 1605.

Anno 1592. Script. I.

Decretum Congregationis Concil. Trid. super dispensationibus Matrimon. De quo Barbosa in Concil. ses. 22. cap. 5. cum Prioris libello supplici num. 3. in cuius probatione contra Toletanum obtinuit, quod silentio praterijt Nicol. Garcia, qui contradictionem non omisit. De Benef. part. 9. cap. 2 à n. 142. vide ann. 1596. script. I. num. 1. in Audientia contradictarum, & num. 3. ad medium: de testium probatione.

CAMILLVS Burghesius Prothonotarius Apostolicus, vtriusque signaturæ Sanctissimi Dñi nostri Papæ Referendarius, necnon eiusdem Sanctissimi eiusque Camerarij, ac Curia causarum Camera Apostolicæ Generalis Auditor, Romanæque Curia Iudex Ordinarius, sententiarum quoque & censurarum in eadem Romana Curia & extra eam latarum, ac litterarum Apostolicarum vniuersalis & merus Executor ab eodem Sanctissimo Dño nostro Papa deputatus, vniuersis & singulis Dñis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Scholasticis, Cantoribus, Custodibus, Thesaurarijs, Sacristis, tam Cathedralium, quàm Collegiararum Ecclesiarum Canonicis, Parrochialium Rectoribus, seu Locatenentibus, earumdemque Plebanis, Viceplebanis, Capellanis Curatis & non Curatis, Vicarijs, cæterisque Pres-

byteris, Clericis, Notarijs, Tabellionibus publicis quibuscumque per Civitatem & Diocesim quamcumque, ac alias vbilibet constitutis salutem in Dño, & nostris huiusmodi, immo rarius Apostolicis firmiter obedire mandatis.

2. Noveritis, nuper fuisse coram nobis præsentatum pro parte Reverendissimi Dñi Prioris de Velès Militiæ S. Iacobi de Spatha Nullius Diocesis Provinciae Toletanæ libellum supplicem nuper Illustrissimis & Reverendissimis Dñis Cardinalibus Sacræ Congregationis Concilij Tridentini pro eius parte oblatum cum Decreto sive responso eiusdem Sacræ Congregationis ad dictum libellum dato, in calce eiusdem libelli adiecto, per Illustrissimum & Reverendissimum Dñum Hyeronimum Cardinalem Mathæium eiusdem Congregationis Præfectum subscripto, & eius sigillo impresso sigillato, in papyro, & latine scripto tenoris sequentis à tergo videlicet: Illustrissimis & Reverendissimis Dñis Cardinalibus Sacræ Congregationis Concilij Tridentini. Nullius iurisdictionis, pro Reverendissimo Priore de Velès Militiæ S. Iacobi de Spatha, Nullius Dioc. Provinciae Toletanæ, intrus-

3. Illustrissimi & Reverendissimi Dñi, iuxta decretum Concilij Tridentini sessione 22. capitulo quinto, dispensationes, quæ extra Romanam Curiam committi contigerit, Ordinarijs illorum, qui illas impetraverint, com-

committi debeant, quæ gratiosè conceduntur suum non sortiuntur effectum, nisi prius ab eisdem Ordinarijs tamquam Delegatis Apostolicis summarie, & extra iudicialiter cognoscatur, an expressæ preces veritati nitantur. In Magistratu S. Iacobi de Spata est quidam Prioratus sive Districtus, quem vocant Prioratum de Velès, qui habet plurima Oppida & Loca sub eius territorio, & distinguitur à Diocesis Episcoporum circumvicinorum per limites notorios, nec intra Diocesim alicuius Episcopi includitur, sed nullius Diocesis existit in Provincia Toletana sub iurisdictione Prioris dicti Prioratus, qui ex Fratribus Militibus dictæ Militiæ & Ordinis eligitur, & assumitur, penes quem à tempore immemorabili, & citra ex iustis & rationabilibus titulis residet, & semper habuit, & habet de præsentibus iurisdictionem quasi Episcopalem & Ordinariam in spiritualibus, temporalibus, matrimonialibus, civilibus, & criminalibus causis, quam dictus Prior per se & suos Vicarios & Officiales exercet in toto dicto Prioratu, & eius territorio, necnon Rocheto, Baculo, Mitra, & Annulo Pastoralis, alijsque insignijs & vestimentis Pontificalibus utitur, nec Archiepiscopo Toletano, aut alicui alteri Metropolitanò subijcitur, sed solos Romanum Pontificem, & dictæ Militiæ Magnum Magistrum Superiores immediatos habet, & licet dictus Prior in territorio dicti Prioratus habeat, & exerceat ordinariam quasi Episcopalem iurisdictionem, & iuxta dicti Concilij decretum ei, & non alteri ex vicinioribus Episcopis matrimoniales dispensationes, & alias quæcumque, quas homines dicti Prioratus à Sede Apostolica impetrabunt, committi debeant, tamen sollicitatores Romanæ Curie illas alicui ex vicinioribus Episcopis committi faciunt in præiudicium dictæ ordinariæ & quasi Episcopalis iurisdictionis, & in dispendium omnium.

4 Quare dictus Prior recurrit ad Illustrissimas & Reverendissimas DD. VV. & supplicat, dignentur declarare: An iuxta decretum dicti Concilij Tridentini. ses. 22. Cap. 5. dispensationes Matrimoniales & alie quæcumque, quæ personis dicti Prioratus de Velès

& seu illius territorij à Sede Apostolica conceduntur, si illas extra Romanam Curiam committi contigerit, ipsi Priori, non autem alicui ex vicinioribus Episcopis, sint committendæ? Congregatio Concilij censuit, dispensationes matrimoniales & alias quæcumque, quæ subditis inferiorum Episcopis à Sede Apostolica conceduntur, si eas extra Romanam Curiam committi contigerit, & illi inferiores Nullius Dioc. existant, & iurisdictionem quasi Episcopalem habeant, eidem inferioribus non autem vicinioribus Episcopis esse committendas. Hieronymus Cardinalis Mathæius. Loco sigilli.

5 Quod eundem præinsertum decretum sive responsum ad præinsertum libellum, quod ad eorum noticiam, ad quos spectat, facilius devenire, & ab eis liberius observari possit, & valeat, & ne quid contra illius tenorem per quosquam fieri vel etiam tentari contingat sub prætextu ignorantie, successive Nos pro instrumento intimationis & alias de opportuno in præmissis iuris remedio pro eiusdem Reverendissimi Dñi Prioris de Velès principalis parte fuimus requisiti. Quare Nos Camillus Burghesius Auditor & Iudex præfatus attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam & rationi consonam, discretioni vestræ & cuilibet vestrum tenore præsentium committimus, & in virtute Sanctæ obedientiæ & sub infra scriptis pœnis districte præcipiendo mandamus, quatenus statim visis & receptis præsentibus, & postquam præsentium vigore fueritis requisiti, seu aliquis vestram fuerit requisitus, præinsertum libellum cum decreto sive responso præfate Sacre Congregationis in eius calce adiecto, & omnia in eis contenta omnibus & singulis, quibus opus fuerit, & de quibus fueritis requisiti, intimetis & notificetis, & ad eorum noticiam deducatis, prout Nos intimamus, & ad eorum noticiam per præsentibus deduci volumus & intimari mandamus. Et Nichilominus monetis eisdem & quoscunque in executione præsentium nominandos & cognominandos cuiusvis status, gradus, Ordinis, dignitatis, & præminentie existentes, & ad quos expectaverit, quatenus infra sex die-

rum

rum spacium à die monitionis huiusmodi per vos eis factæ immediate sequentium, quorum sex dierum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos dies pro tertio, & peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, & vos assignetis eisdem, sub mille ducatorum auri de Camera locis pijs arbitrio nostro applicandorum, ac mandati executivi & in iuris subsidium suspensionis à Divinis, & respectivè excommunicationis, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & poenis debeant, & eorum quilibet debeat, prout ad eos & eorum quemlibet spectat & pertinet, quod præinsertum dictæ Sacræ Congregationis decretum, sive responsum iuxta illius tenorem omninò observetur, & suos debitos habeat effectus, omninò præmississe, & observari fecisse, & à quibuscumque impedimentis contra illius debitam executionem & observantiam per eos quomodolibet illatis & inferendis omninò cessasse & abstinuisse, & tam præinserto decreto, quam præsentibus nostris monitorialibus litteris in omnibus & per omnia paruisse, deque paritione huiusmodi nos quanto citius certificasse. Et insuper inhibeatis, prout Nos inhibemus præsentibus, omnibus & singulis supra dictis, & alijs quibuscumque in executione præsentium nominandis & cognominandis, ne executis præsentibus sub eisdem poenis & censuris audeant vel præsumant per se, vel alios directe, vel indirecte, publice, vel occulte præfato præinserto decreto quomodolibet opponere, nec contra illius tenorem ipsum Reverendissimum Dominum Priorem de Velès impedire, vel molestare, nec aliquid aliud in præiudicium præfati Reverendissimi Dñi Prioris & eius iurisdictionis quasi Episcopalis, necnon præsentium & præinserti decreti contemptum innovare, seu attemptare. Alioquin præfatos sic monitos, & inhibitos, si in præmissis sese fore gravatos senserint, peremptoriè citare curetis, prout Nos citamus eosdem per præsentibus, quatenus sexagesima die post executam vestram citationem huiusmodi proxima, si iuridica fuerit, alioquin prima ex tunc futura die iuridica compareant Romæ in iudicio legitime coram nobis seu

nostro in civilibus Locum Tenentè per se, vel Procuratorem seu Procuratores suos legitimos causam eorum gravaminis allegaturi, aliasque dicturi, facturi, vel recepturi, quod iustitia suadebit, & ordo dictaverit rationis. Certificantes eosdem sic citatos & monitos, quòd sive in dicto citationis termino, ut præmittitur, comparuerint, sive non, Nos ad præmissa & alia iuris opportuna remedia procedemus eorum absentia vel contumacia in aliquo non obstante. Quidquid autem feceritis in præmissis, Nobis quanto citius fideliter intimare curetis. Absolutionem vero omnium & singulorum præmissorum Nobis vel Superiori nostro tantummodo reservamus.

6 Ita quorum fidem præsentès fieri, & per Notarium nostrum infra scriptum subscribi, sigillique Reverendæ Cameræ Apostolicæ, quo in talibus utimur, iussimus & fecimus appensione muniri. Dat. Romæ in ædibus nostris, sub anno à Nativitate Dñi millesimo quingentesimo nonagesimo secundo. Indictione quarta. Die vero trigesima mensis Iulij, Pontif. autem Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Clementis divina providentia Papæ Octavi anno Primo. A. Iustus Lñs. Franciscus Belgius Cur. causa Cameræ Apostolicæ Notarius. *Concordat cum originali.*

Anno 1595. Script. I.

Executorialis sententia super passiva præsentatione ad Beneficium de Guaza, idem est ius ad alia Beneficia in Præceptorij venditis consistentia, & ad Vicarias scilicet de Mobernando, de Estepa, de Aliscar, & de Benamexi à Clericis Ordinis solitas obtineri.

DON Phelipe por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, &c. A los del nuestro Consejo, Presidentes, y Oidores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, Alguaciles de la nuestra Casa, Corte, y Chancillerias, y à todos los Corregidores, &c. y otros Juezes qualesquier, ansi Eclesiasticos, como Seglares, à quien esta mi carta Executoria, ò su traslado signado de Ecrivano Publico, sacado con autoridad de Justicia en publica forma, y ma-

nera que haga fee, fuere mostrada; sabed que pleyto se ha tratado ante ciertos Juezes por mi nombrados por vna mi especial comission, en virtud de vn Breve de su Santidad à mi concedido, entre el Procurador General de la Orden de Santiago de la vna parte, y D. Pedro de Zuñiga Marqués de Aguila-Fuente, cuya dizque es la Villa de Guaza de la otra, sobre el Beneficio Curado de la dicha Villa, y el visitar, y tomar las quantas de los bienes, y rentas de la Iglesia de la dicha Villa, y otras cosas en el processo contenidas, en el qual el dicho Procurador General pareció ante los dichos mis Juezes, y presentó vna peticion del tenor siguiente:

2. Muy Poderoso Señor. El Procurador General de la Orden de Santiago, digo, que siendo como es la Iglesia de la Villa de Guaza, y Beneficio Curado della, de la dicha Orden de Santiago, y de V. A. como Administrador perpetuo della, y el dicho Beneficio à proveer de V. A. como tal Administrador, y de los del nuestro Consejo de las Ordenes en su nombre, y la visita, y el tomar las quantas de los bienes, y rentas de las dichas Iglesias, Hermitas, y Cofradías pertenecen à los Visitadores Generales de la dicha Orden, y à las personas que V. A. nombra por muchas Bullas, y Privilegios Apostolicos vsados, y guardados inviolablemente, y por possession, y costumbre immemorial, sin que ningun Prelado, ni persona Ecclesiastica, ni Seglar proveyese el dicho Beneficio, ni visitasse las dichas Iglesias, ni tomasse las quantas dellas, hasta que de poco tiempo à esta parte D. Pedro de Zuñiga, que dicen que compró la dicha Villa, se alçó con el dicho Beneficio, y presentó à los Clerigos de San Pedro por collacion del Obispo de Palencia, y sus Provisores, y Vicarios, sobre lo qual se traxo pleyto en Corte Romana, donde la dicha Orden facó executoriales, y sin embargo dello el dicho D. Pedro de Zuñiga proveyó el dicho Beneficio, no lo pudiendo, ni debiendo hazer, por ser como es la dicha Iglesia, y Beneficio della de la dicha Orden de Santiago, y à proveer el Beneficio de V. A. como está dicho. Y porque à V. A. por virtud del Breve de su Santidad

pertenece el conoscimiento del dicho negocio, y causa, à V. A. pido, y suplico mande dar su Real Provision, inserto el Breve de su Santidad, para que el dicho D. Pedro de Zuñiga se abstenga de proveer el dicho Beneficio, y el dicho Obispo de Palencia, y sus Provisores no lo cuele, ni de la collacion por el tal nombramiento, y lo dexen, y consientan à la persona del Abito de la dicha Orden, que fuere nombrada por V. A. vsar, y servir el dicho Beneficio, administrando el Santissimo Sacramento, y hazer todas las demás cosas que suelen, y acostumbra hazer los tales Curas. Y asimismo consientan à los dichos Visitadores Generales de la dicha Orden, visitar las dichas Iglesias, Hermitas, y Cofradías, y si algun derecho tienen para no lo hazer, parezcan ante V. A. à lo alegar, así el dicho Don Pedro de Zuñiga, como el dicho Obispo, declarando la dicha Iglesia, y Beneficio Curado de ella, ser de la dicha Orden de Santiago, y el dicho Beneficio à proveer de V. A. y los dichos Visitadores poder visitar, y tomar las quantas de las dichas Iglesias, Hermitas, y Cofradías privativamente, amparando à la dicha Orden en su possession, y costumbre, reintegrandola en ella, mandando executar los dichos executoriales, sobre que pido justicia, y costas, y que se mande dar emplazamiento contra los interesados. Don Lope de Paz.

3. Y vista la dicha peticion por los dichos mis Juezes, se dió mi Carta, y Provision, para que el dicho Don Pedro de Zuñiga, y Obispo de Palencia, y su Provisor, se abstuyessen de conocer sobre el negocio de la provision del dicho Beneficio Curado de la dicha Villa de Guaza, y embiassen los Autos sobre ello fechos originalmente, &c. y Pedro del Castillo en nombre del dicho Don Pedro de Zuñiga, presentó vna peticion de excepciones en respuesta de la dicha demanda del tenor siguiente: Muy Poderoso Señor. Pedro del Castillo en nombre de Don Pedro de Zuñiga Marqués de Aguila-Fuente, cuya es la Villa de Guaza, digo, que por parte del Procurador General de la Orden de Santiago se ha intentado, &c. *ut supra*. lo qual niego lo otro, porque dicho Marqués mi parte,

te, como Señor que ha sido, y es de la dicha Villa de Guaza; tiene entre otras cosas el Patronazgo de la Iglesia; y el derecho de presentar en ella el Clerigo que sirve; y tiene el Beneficio Curado, y su Anexo, y por su presentacion, y no por la de otro alguno, se ha hecho la collacion, y canonica institucion de él; lo otro, porque en este derecho, y possession de presentar el dicho Cura, ha estado, y está el dicho Marqués, despues que V. A. y la Magestad del Emperador (que santa gloria ayá) en virtud de los Breves, y Bulas Apostolicas, que para ello tuvieron, diuimbraron de la Mesa Maestral (y Orden) de Santiago la dicha Villa de Guaza, y la vendieron; y tras passaron con todo lo que la dicha (Orden; y) Mesa Maestral tenia en la dicha Villa, especialmente con el dicho Patronazgo á Don Pedro de Zuñiga, padre del dicho Marqués mi parte, para él, y para sus descendientes, y subcesores. Lo otro, porque aviendose ofrecido antes de aora otra cosa semejante, en que los del Consejo de las Ordenes pretendian tener derecho al Beneficio de la dicha Iglesia, y presentacion de él, V. A. informado de lo que cerca de esto passaba, y que por cesacion, y venta suya era; y es el dicho Marqués el verdadero Patron; mandò dar, y despachar su Real Cedula por el mes de Octubre del año pasado de setenta y dos, en que declaró así lo dicho, y que le dexassen libremente usar de la dicha presentacion; y que el Presidente, y los del Consejo de las Ordenes no se lo impidiesen, ni estorvasen en manera alguna, con lo qual cesò, y se acabò por entonces la dicha perturbacion, y no se ha de dar lugar á que el Marqués sea perturbado sobre lo mismo. Por tanto, &c. Otrosi, para mejor convencimiento de la parte contraria, presento desde luego vn traslado autorizado de la carta de venta que mi parte tiene, y por V. A. le fue dada, de la dicha Villa de Guaza con el derecho de Patronazgo, y todo lo á ello anexo, y perteneciente; y asimismo presento vn traslado autorizado de la Real Cedula que está referida, su fecha en el Pardo á seis de Octubre, del año de quinientos y setenta y dos, y juro; &c. El Licenciado Pereira. Pedro del

Castillo:

4 De la qual peticion se mandò dar traslado al dicho Procurador General, por el qual se presentó otra peticion del tenor siguiente: Muy Poderoso Señor. Don Ladron de Guevara, Cavallero, y Procurador General de la Orden de Santiago; en el Pleyto que trata con D. Pedro de Zuñiga, Marqués de Aguila-Fuente; sobre, &c. lo qual se excluye; atento que por las dichas Bulas, y concesiones Apostolicas no se concede facultad de vender, ni enagenar derecho de Patronazgo, ni lo que es espiritual, ni á ello anexo, por lo qual por la venta que dize averse hecho de la dicha Villa, no se le transfieren los dichos derechos; y Patronazgo; lo otro, porque el derecho de Patronazgo, y nombrar Curas en las Villas, y Lugares de la dicha Orden, como consta por Bulas, y Privilegios Apostolicos; no pertenece á la Dignidad Maestral, por el Señorío que tiene sobre las Villas, y solo la pertenece por tal Dignidad Maestral; y así no pudo transferirse este derecho sin transferirse de dicha Dignidad Maestral; y su conjunto, y univèrsidad de derechos; lo otro, porque aviendo como ay en la venta nominacion expressa del Derecho de Patronazgo, por el mismo caso no se transfiere, no aviendola en las Bulas Apostolicas, en cuya virtud se celebrò la venta; lo otro, porque el dicho Beneficio Curado de la dicha Villa ES POR SU NATURALEZA BENEFICIO REGULAR, y para él han de ser titulados los Religiosos de la dicha Orden, segun su instituto, y fundacion, y por las Bulas concedidas á V. A. por su Santidad para la venta de los dichos Lugares, por ningunas palabras de ellas se deroga el derecho que tienen los dichos Religiosos á sus Beneficios Regulares, y así en su perjuizio no se pueden; ni han podido transferir estos derechos, ni proveerse los dichos Beneficios á Clerigos Seglares de San Pedro. Antes en caso negado que la parte contraria tuviesse algun derecho de presentar en el dicho Beneficio, avia de estar, y estaba obligado á presentar Clerigos Regulares de la dicha Orden, que le sirviesen en la forma que V. A. y los del Consejo de Ordenes estaban obligados á presentarlos antes de la

venta, y no se han de estender las dichas Bulas Apostolicas, antes debian, y deben restringirse. Lo otro, no obsta lo alegado por el adverso que los Curas tienen titulos, y colaciones del dicho Beneficio, à que se satisface, que sus llamados titulos, caso negado que los tengan, no son legitimos, antes son intrusos, y los tienen sin derecho, y con mala fee, pues no han sido presentados por V. A. y el dicho Beneficio es de su naturaleza de los Clerigos de la dicha Orden, los quales conforme al Decreto del Santo Concilio, le han de servir, y no los adversos, ni otros Clerigos Se-glares. Por todo lo qual, &c.

5 De la qual dicha peticion se diò traslado por los dichos mis Juezes al dicho Don Pedro de Zuñiga. Y Pedro del Castillo en su nombre presentó en respuesta vna peticion del tenor siguiente. Muy Poderoso Señor. Pedro del Castillo, &c. lo vno, por lo que es contrario al hecho dezir, que mi parte ha vsurpado el derecho de presentar, pues està presentado el titulo, y carta de venta, con expressa declaracion de que pudièsse presentar al Beneficio, y servicio de la dicha Iglesia, y de su Anexo; lo otro, porque no es de consideracion que por las Bulas Apostolicas, en cuya virtud se dismembrò la dicha Villa, no se diò, ni concediò facultad para enagenar el derecho de Patronazgo, pues por dichas Bulas se vendiò, y pudo vender todo lo anexo à la Mesa Maestral, y al Comendador, y Encomienda, y assi lo dismembrò, y apartò todo, y lo incorporò, y pulo en su Corona, y Patrimonio Real, y despues lo vendiò al dicho Don Pedro de Zuñiga; lo otro, porque menos fundamento tiene dezir, que el derecho de presentar es de la Dignidad Maestral, y que no la compete por Señorío del Lugar, y que por la venta de él no pasó, ni vendiò el dicho derecho de Patronazgo, porque à todo esto se satisface con la misma carta de venta, en que expressamente, como està dicho, se vende el derecho de poner, y presentar Cura, y todo lo demás que en qualquiera manera pertenece, y pudiere pertenecer à la dicha Orden de Santiago, y Mesa Maestral de ella, y à V. A. como Administrador perpetuo de dicha Orden, y al Co-

mendador que solia ser, de manera que todo lo comprehende, sin excluir cosa alguna; lo otro, porque assi està, y ha estado mi parte en quieta, y pacifica possession de presentar, y no es obligado à presentar Curas Religiosas de la dicha Orden, no embargante que lo fuesen antes de la venta, y cumple, y satisface con presentar Clerigos de San Pedro idoneos, y suficientes, como lo son los presentados, y no ay Bula de su Santidad, ni Decreto del Concilio, ni otra ninguna cosa que sea en contrario de aquesto; y pues el derecho de presentar se le diò, y vendiò libremente, y sin ninguna condicion, y la dicha Villa està dismembrada, y apartada de la dicha Orden, los Religiosos de ella, ni el dicho Procurador General no pueden con razon pedir, ni pretender derecho alguno, por tanto à V. A. pido, &c. El Licenciado Pereira. Pedro del Castillo.

6 De la qual dicha peticion por los dichos mis Juezes se mandò dar traslado, y el negocio fue recibido à prueba dentro de cierto termino, dentro del qual por ambas las partes se hizieron probanças, y alegaron de su justicia, hasta que el dicho negocio fue concluso, y visto por los dichos mis Juezes, me consultaron lo que cerca dello se podia hazer, y vsando de la facultad à mi concedida, por el dicho Breve de su Santidad, y enterado del derecho de las partes, di en el dicho negocio sentencia del tenor siguiente.

7 D. Phelipe por la gracia de Dios, &c. Por quanto el Papa Paulo III. de felice recordacion, siendo informado de los Pleytos, &c. *vt supra ann. 1544. script. 1. in relatione.* Y despues aviendo Nos sucedido en estos Reynos el Papa Pio Quarto, aprobando el sobredicho Breve, &c. *vt supra ann. 1560. script. 1. in relatione.* Y Nos vsando de la autoridad, y facultad à Nos concedida por el dicho Breve, y en su cumplimiento, y execucion del, aviendo nos enterado del derecho, y justicia de las partes, por la presente declaramos el dicho Beneficio Curado de la dicha Villa de Guaza, pertenecer el nombramiento del al dicho Marqués de Aguila-Fuente, y à los que por tiempo fueren Señores de la dicha Villa de Guaza, los quales puedan nombrar

brar quien lo sirva; y administre; con que sean obligados a presentar, y presenten para su servicio Freyle de la Orden de Santiago; y para ello aya de requerir, y requiera a los Conventos de la dicha Orden, si ay Religioso que lo quiera aceptar, y servir; y aviendole se nombre, y no aviendo Religioso de la dicha Orden que quiera aceptar, y servir el dicho Beneficio, en tal caso mandamos que pueda el dicho Marques nombrar, y presentar para el servicio del al Clerigo de la Orden de San Pedro que quisiere; y por bien tuviere. Y mandamos a las dichas partes, y a cada vna dellas se abstengan de la profecucion del dicho pleito, y de otros qualesquier que tuviessen sobre lo susodicho ante qualesquier Justicias; y que esta nuestra determinacion, y concordia tengan por vltima sentencia, guardandola cada vno en lo que le toca. De lo qual mandamos se de Carta executoria para en guarda de su derecho. Dada en el Pardo a veinte y ocho dias del mes de Octubre de mil y quinientos y noventa y cinco años. Yo el Rey. Yo Francisco Gonzalez de Heredia Secretario del Rey nuestro señor, la fice escribir por su mandado. El Licenciado Nuñez de Bohorques. El Licenciado Gasca de Salazar. El Licenciado Don Diego Lopez de Ayala.

8 Y agora pareció ante Nos el dicho Procurador General de la dicha Orden de Santiago, y me suplicó le mandasse dar mi Carta executoria de la dicha sentencia para en guarda del derecho de la dicha Orden, e Yo con acuerdo de los dichos mis Juezes tovelo por bien, por la qual vos mando a cada vno de vos en vuestra jurisdiccion, que veais la dicha sentencia suya incorporada, y la guardeis, cumplais, y executeis, &c. so pena de la mi merced, y de cinquenta mil maravedis para la mi Cámara, a quien contra lo susodicho fuere, o passare. Dada en Madrid a veinte y tres dias del mes de Diciembre de mil y quinientos y noventa y cinco años. Yo el Rey. Yo Francisco Gonzalez de Heredia Secretario del Rey nuestro señor, la fice escribir por su mandado. El Licenciado Nuñez de Bohorques. El Licenciado Diego Gasca de Salazar. El Licenciado Bonifaz,

Registrada: Jorge de Olalde Vergara
Canciller Jorge de Olalde Vergara
Concordat cum originali. exceptis omisissis

Anno 1596. Script. I.
Bulla de dispens. Matrimon. Vclesi Priori vel eius Officiali dirigendis, vt in Bullar. de Alcantara fol. 170. excepta clausula: Necnon testium fidedignorum comprobatione, &c. similis extat Bulla S. Marci tunc Emeritensi Priori concessa.

IN Nomine Sanctissimæ & individuz Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen.

I. Noverint vniuersi & singuli hoc præsens publicum transumpti instrumentum visuti, lecturi pariter & audituri, quod Nos Camillus Burgliesius Prothonotarius Apostolicus Sanctissimi Dñi nostri Papæ necnon Curie causarum Camere Apostolicæ generalis Auditor, Romanæque Curie Iudex Ordinarius, sententiarum quoque & censurarum in eadem Romana Curia & extra eam latorum, ac litterarum Apostolicarum quarumcumque vniuersalis & merus Executor ab eodem Sanctissimo Dño nostro Papa specialiter deputatus ad instantiam Reverendissimi Dñi moderni & pro tempore existentis Prioris Prioratus & Conventus de Vcles Militiæ S. Iacobi de Spata Nulius Dicec. Provincie Toletanæ principalis omnes & singulos suam communitate, vel diuisim interesse putantes eorumque Procuratores, siqui tunc erant in Romana Curia pro eisdem; ad dicendum & excipiendum, quidquid verbo vel in scriptis contra vel adversus litteras Apostolicas in forma Brevis sub Annulo Piscatoris, vt moris est, expeditas pro parte dicti Reverendissimi Dñi Prioris in actis nostri infrascripti productas dicere seu excipere volebant, videndumque illas transumi & exemplari, & in hanc publicam transumpti formam redigi mandari, nostramque, & Curie nostræ auctoritatem, pariter & decretum desuper interponi, per Audientiam publicam litterarum contradictarum Sanctissimi Dñi nostri Papæ, vt moris est, citari fecimus ad diem & horam infrascriptos. Quibus advenientibus comparuit iudicialiter coram nobis Illustris & R. Dñus Christophorus de Villanueva, Clericus

Pacensis Iuris vtriusque Doctor, ac in Romana Curia Militiarum Regis Catholici Generalis Procurator, & eo nomine dicti R. Prioris litteras Apostolicas prædictas inferius insertas facto, realiter, & in scriptis infra scripti tenoris exhibuit, atque dedit. Quas quidem litteras Apostolicas ad manus nostras recepimus, legimus & diligenter inspeximus, & quia sanas integras & illasas, non cancellatas, non vitiatas nec in aliqua parte suspectas, sed omni prorsus vitio & suspitione carentes ipas litteras per Notarium nostrum infra scriptum transumi, & exemplari, & in hanc transumpti formam redigi mandavimus & fecimus volentes, & auctoritate nostræ Curie decernentes, quod huic nostro transumpto publico cum dictis litteris originalibus diligenter auscultato, collationato & concordato de cætero in antea talis & tanta fides in iudicio & extra adhibeatur, qualis & quanta dictis litteris Apostolicis originalibus datur & adhibetur, seu daretur & adhiberetur, si in medium exhibitæ forent, aut ostensæ. Dictarum vero litterarum Apostolicarum tenor talis est; videlicet à tergo: Dilecto filio moderno & pro tempore existenti Priori Prioratus & Conventus de Velès Militiæ S. Iacobi de Spatha nullius Dioc. Provinciæ Tolitanæ. Intus vero.

2. Clemens Papa Octavus, dilecte fili salutem, &c. Pastoralis muneris divina dispositione nobis in iuncti ratio postulat, ut qui Universalis Ecclesiæ regimini licet immeriti præsidemus, ad ea considerationis nostræ intuitum dirigamus, per quæ particularium Ecclesiarum, earumque Prælatorum dignitas & auctoritas conservari, & augeri possit. Sane tuo nomine nobis nuper expositum fuit, quod licet Prioratus de Velès Militiæ S. Iacobi de Spata Provinciæ Tolitanæ, quem obtines, proprium, atque ab omni alterius cuiuscumque Prælati vel Antistitis Ordinariæ iurisdictione separatim territorium multa Oppida & loca frequentia habitatorum referta continens habeat, tuque & pro tempore existentes dicti Prioratus Priores Mitræ, & Baculi vsu habentes, aliisque Pontificijs Insignijs & facultatibus videntes Ordinariam iurisdictionem habere & exer-

ere consueveritis, ac propterea alias litteræ Apostolicæ tam gratiam, quam iustitiam concernentes, & præsertim super dispensationibus Matrimonialibus, & in forma: SIGNIFICAVIT intra limites iurisdictionis dicti Prioratus Priori pro tempore eiusdem Prioratus dirigi, ac per eum executioni demandari deberent; nihilominus à nonnullis annis abusu quodam non tibi seu pro tempore existenti Priori, sed Ordinario conviciniore dirigi cœperunt; quod cum in non modicum tuæ iurisdictionis præiudicium tendere appareat, nobis humiliter supplicari fecisti, ut tibi in præmissis de opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3. Nos tuæ dignitatis & auctoritatis, quam decet, rationem habentes, teque specialibus favoribus & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententijs censuris & pœnis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinatis etiam prius dilectorum filiorum nostrorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Decretorum Sacri Tridentini Concilij Interpretum sententia, quod huiusmodi causæ tibi & Prioribus pro tempore existentibus committendæ videbantur, si Prioratus iste, ut proponitur, nullius esset Diocesis, ac territorium particulare & separatim haberet, necnon restium fidedignorum comprobatione, quod huiusmodi qualitates in hoc Prioratu verificabantur, viso etiam Cancellariæ nostræ stylo, ut ex dilecti etiam filij dictæ Cancellariæ Regentis responso nobis constat, quibus omnibus negotium hoc pariter examinandum & terminandum commisimus, tibi & pro tempore existentibus Prioribus de Velès Militiæ S. Iacobi de Spata nullius Diocesis, & successoribus tuis in perpetuum, ut litteræ quæcumque Apostolicæ, etiam in forma Brevis, ac tam gratiam, quam iustitiam concernentes, ac præsertim super dispensationibus Matrimonialibus, & in forma: SIGNI-

ficavit; quæ à Nobis & Sede Apostolica pro personis sub iurisdictione tua, dictorumque Priorum ratione dicti Prioratus existentibus; pro tempore posthac concedentur; & ad partes transmittentur, tibi & pro tempore existenti Priori de Vcles seu Officiali vestro tamquam loci Ordinariò, non autem Archiepiscopis & Episcopis vicinioribus dirigantur; & committantur, tenore præsentium Apostolica auctoritate perpetuo concedimus, & indulgemus.

4. Mandantes propterea dilectis filiis Datario, illiusque substitutis Officialibus; & cuiusvis generis supplicationum Revisoribus, ac S. R. Ecclesiæ Vice-Cancellario, & Cancellariæ Regenti, ac Abbreviatoribus de Parco maiori nuncupatis, Secretarijs etiam Apostolicis, alijsque eiusdem Dataria, & Cancellariæ Apostolicæ ac Curia Romanæ Officialibus pro tempore existentibus, vt perpetuò observare debeant. Decernentes, aliter dirigendas litteras Apostolicas huiusmodi nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, vel momenti fore, esse; & censeri, neque executioni demandari posse, quòdque tu in causis & negotijs, quæ huiusmodi litteræ concernent, procedere in omnibus & per omnia valeas; & debeas, ipsique pro tempore Priores valeant & debeant, prout alij quicumque locorum Ordinaria, & Episcopali Dignitate fulgentes in suis respectivè Civitatibus & Diocesisibus possunt & debent.

5. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, necnon statutis & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris. Die tertia Aprilis, Millesimi, quingentesimi, nonagesimi sexti, Pon-

tis nostri anno Quinto. M. Vestrius Barbianus Locus ✕ Annuli.

6. Super quibus omnibus & singulis præmissis tamquam rite, recte, & legitime gestis auctoritatem nostram & Curia nostræ, pariter & decretum interponendum duximus, & interponimus per præsentis. In quorum omnium & singulorum fidem has præsentis fieri, & per nostrum Notarium publicum infra scriptum subscribi, sigillique Reverendæ Camera Apostolicæ, quo in talibus utimur, iussimus & fecimus appensione muniti. Datum Romæ in ædibus nostris anno à Nativitate Dñi millesimo, quingentesimo, nonagesimo sexto. Indictione nona. Die vero septima mensis Maij, Pontif. Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Clementis Divina providentia Papæ Octavi anno quinto. Præsentibus Dñis Marco Antonio Bruto, & Hyeronimo Fabio eiusdem Curia Con-Notarijs, testibus ad præmissa omnia & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis. Lud. Ripa Lns, Oct. Cellius Caus. Cur. Camera Apostolicæ Notarius. *Concordat cum originali.*

Anno 1597. Script. I.

Bulla confirmatoria cum insertione Bullæ Pij V. de appellationibus in criminalibus, vt supra ann. 1567. script. 3. cum clausula Nullum ius de novo, sub Dat. 1596. & in publicam formam redacta 1597.

IN Nomine Sanctissimæ & individua Trinitatis, Patris & filij & Spiritus Sancti. Amen.

1. Noverint univèrsi & singuli hoc præsens publicum transumpti instrumentum visuri, lecturi, pariter & audituri, quòd Nos Marcellus Lantes Prothonotarius Apostolicus, Sanctissimi Dñi nostri Papæ, necnon Curia causarum Camera Apostolicæ Generalis Auditor, Romanæque Curia Iudex Ordinarius, sententiarum quoque & censurarum in eadem Romana Curia & extra eam litarum ac litterarum Apostolicarum quarumcumque univèrsalis & merus Executor ab eodem Sanctissimo Dño nostro Papa specialiter deputatus, ad instantiam Præcep-

torum, Militum, & Fratrum Concilij Militiarum S. Jacobi de Spata sub Regula S. Augustini, ac de Alcantara, & de Calatrava sub Regula Cisterciensi omnes & singulos sua communiter vel divisim interesse putentes, eorumque Procuratores, si qui tunc erant in Rom. Curia pro eisdem, ad dicendum, & excipiendum, quicquid verbo, vel in scriptis contra & adversus litteras Apostolicas in forma Brevis sub Annulo Piscatoris Sanctissimi Dñi nostri Papæ, vt moris est, expeditas sub Dat. Romæ apud S. Petrum, die decima sexta Novembris millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pontif. sui anno Quinto in actis infrascripti nostri Notarij productas dicere seu excipere volebant, videndumque illas transumi, & exemplari, & in hanc publicam transumpti formam redigi mandari, nostramque & Curie nostræ auctoritatem & decretum desuper interponi, per audientiam litterarum contradictarum Sanctissimi Dñi nostri Papæ, vt moris est, citari fecimus & mandavimus ad diem & horam infrascriptas, quibus advenientibus comparuit judicialiter coram nobis seu nostro in Civilibus Locum-Tenente Illustris Dñus Christophorus de Villanova Procurator, & eo nomine dicti Concilij & Præceptorum litteras Apostolicas præfatas in forma Brevis, vt moris est, expeditas facto, realiter, & in scriptis infrascripti tenoris exhibuit, videlicet:

2. Clemens Papa Octavus ad futuram rei memoriam. Provisionis nostræ debet provenire subsidio, vt ius suum unicuique conservetur, proinde Nos tenorem quarundam litterarum in forma Brevis scilicet Pij Papæ Quinti prædecessoris nostri in Secretaria Domestica ipsius Prædecessoris reperiuntur ex minuta originali de verbo ad verbum transcribi, & præsentibus annotari fecimus pro eo, quod dilecti filij Consilium Militiarum S. Jacobi de Spata sub Regula S. Augustini, ac de Alcantara & de Calatrava sub Regula Cisterciensi ipsos huiusmodi tenore indigere significarunt, qui quidem tenor talis est:

Pius Papa Quintus ad perpetuam rei memoriam. Exponi nobis nuper fecit, &c. vt supra usque in finem ibi. Die vigesima nona Novembris. M. D.

LXXII. Pontif. nostri anno Secundo.

3. Cæterum vt earundem litterarum tenor sic insertus, omnimodam rei seu facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica decernimus, vt illud robur, eandemque vim, & eundem vigorem dictus tenor in omnibus & per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ supradictæ, & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quancumque, & vbi-cumque fuerit exhibitus vel ostensus, ac eidem pariter stetur in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ vel ostensæ; per hoc autem nullum ius cuiquam de novo acquiri, volumus, sed antiquum conservari. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima sexta Novembris, anno Dñi millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pontif. nostri anno Quinto. Locus Annuli Piscatoris. M. Vestrius Barbanius.

4. Quas quidem litteras Apostolicas ad manus nostras accepimus, vidimus, legimus, & diligenter inspezimus, & quia sanas, integras, & illæsas, non cancellatas, non vitiatas, nec in aliqua parte suspectas, sed omnino prorsus vitio & suspitione carere reperimus, ipsas per Notarium nostrum publicum infrascriptum transumi, & exemplari, & in hanc publicam transumpti formam redigi mandavimus, & fecimus, volentes, & auctoritate nostræ Curie decernentes, quod huic nostro transumpto publico cum dictis litteris Apostolicis originalibus diligenter aucto, collationato, & concordato de cætero in antea talis, & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta eisdem litteris Apostolicis originalibus datur & adhibetur, seu daretur & adhiberetur in iudicio & extra illud, ac si forent exhibitæ vel ostensæ. Super quibus omnibus & singulis præmissis, tamquam rite, recte, & legitime gestis nostram & Curie nostræ auctoritatem pariter & decretum interposuimus, & interponimus per præsentibus, in quorum omnium & singulorum fidem has præsentibus fieri & per nostrum Notarium publicum infrascriptum subscribi, sigillique nostri, quo in talibus utimur, iussimus, & fecimus appensione mutari. Datum Romæ in Aedibus nostris

stris, anno à Nativitate Dñi millesimo quingentesimo nonagesimo septimo: Indictione decima. Die vero vigesima prima mensis Iunii. Pontif. Sanctissimi in Christo Patris & Dñi nostri Dñi Clementis divina providentia Papæ Octavi anno Sexto. Præsentibus Dñis Marco Antonio Bruto, & Hieronymo Fabio Connotarijs testibus ad præmissa omnia & singula vocatis, habitis, specialiterque rogatis. Thomàs Lapius Lñs.

Ego Octavius Cellius Curiaë Causarum Camerae Apostolicæ Notarius de præmissis rogatus hoc publicum transumpti instrumentum subscripsi; & signavi requisitus. *Concordat cum originali excepta Bulla inserta quæ alio mittitur.*

Anno 1599. Script. I.

Declaratio Congreg. Concil. Trid. de facultate accersendi Episcopos, qui de licentia Priorum Militiarum vere Ordinariarum Pontificalia exerceant iuxta Trid. cap. 5. sess. 6. Vide an. 1532. script. 2.

IN Nomine Sanctissimæ & individuaë Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen.

1 Noverint univèrsi & singuli hoc præfens publicum transumpti instrumentum visuri, lecturi, pariter & audituri, quòd Nos Marcellus Lantes Prothonotarius Apostolicus S. D. N. Papæ, necnon Curiaë causarum Camerae Apostolicæ Generalis Auditor, Romanæque Curiaë Iudex Ordinarius, sententiarum quoque & censurarum in eadem Romana Curia & extra eam latarum ac litterarum Apostolicarum quarumcumque univèrsalis & merus Executor ab eodem S. D. N. Papa & Sancta Sede Apostolica specialiter deputatus, ad instantiam & requisitionem nonnullorum RR. DD. Priorum Militiarum S. Iacobi de Spatha, de Calatrava, Alcantara, & Montesa, præcipuè illorum de Vclès, de Merida, de Magacela, de Zalamea, & de Rollan nuncupatorum principalium, quoscumque sua communiter, vel divisim interesse putantes, eorumque Procuratores, siqui tunc erant in Romana Curia pro eisdem, ad dicendum & excipien-

dum quidquid verbo, vel in scriptis dicere, vel excipere volebant contra & adversus Decretum Congregationis Concilij per Illustrissimum & Reverendissimum Dñum Hieronymum S. R. E. Cardinalem Mathæium subscriptum, eiusque sigillo munitum ad favorem infracriptorum RR. DD. Priorum, videndumque illud transumptari, & exemplari, & in hanc publicam transumpti formam redigi mandari, nostraque & Curiaë nostræ auctoritatem pariter & decretum desuper necessarium interponi, per audientiam publicam litterarum contradictarum S. D. N. Papæ, vt moris est, citari mandavimus & fecimus ad diem & horam infra scriptas. Quibus advenientibus comparuit coram nobis in iudicio Illustris & Reverendus Dñus Christophorus de Villanova Clericus Pacensis I. V. D. in Romana Curia earundem Militiarum generalis Procurator, & dicto nomine Decretum prædictum inferius insertum factò, realiter, & in scriptis exhibuit, dedit, & produxit. Quòd quidem Decretum ad manus nostras recepimus, vidimus, legimus, & diligenter inspeximus, & quia omni prorsus vitio & suspitione carere reperimus, illud per Notarium nostrum publicum transumi, & exemplari, & in hanc publicam transumpti formam redigi mandavimus, & fecimus, volentes & auctoritate Curiaë nostræ decernentes, quòd huic transumpto cum eius originali diligenter auscultato, collationato, & concordato de cætero & in antea talis & tanta fides in iudicio & extra adhibeatur, qualis & quanta eidem originali datur & adhibetur, dareturque & adhiberetur, si Decretum illud in medium exhibitum & ostensum foret, cuius Decreti tenor sequitur, & est talis, videlicet:

2 Illustrissimi & Reverendissimi Dñi, nonnulli Priores Militiarum S. Iacobi de Spata, de Calatrava, Alcantara, & Montesa, præcipuè illi de Vclès, de Merida, de Magacela, de Zalamea & de Rollan nuncupati, sunt Nullius Dioc. & territorium separatim habent, vbi iurisdictionem Ordinariam exercent, ac propterea credunt absque alicuius alterius licentia, cum ipsi sint Ordinarii Loci, posse quovis Episcopos ad Pontificalia in prædicto suo

luc territorio exercenda vocare & admittere, ipsisque cap. 5. de reformatione sess. 6. Sacri Concilij Tridentini ad hoc non obstare; Supplicanti propterea Illustrissimis DD. Vestris Priores prædicti illis favere dignentur in opportuna declaratione. Pro quo, &c. Congregatio Concilij censuit. Si, ut proponitur, huiusmodi loca nullius Diocesis existunt, & Priores sint eorundem locorum Ordinarij, Decretum cap. 5. sess. 6. non obstare, quominus Episcopi ab ipsis Prioribus accersiti possint absque alterius licentia Pontificalia exercere in eisdem locis. Hieron. Card. Mattheius: *Locus ✠ Sigilli.*

3 Super quibus omnibus & singulis præmissis tamquam rite, recte & legitime factis auctoritatem nostram & Curie nostræ pariter & decretum interponenda duximus, & interposuimus per præsentis. In quorum fidem has præsentis fieri, & per Notarium nostrum publicum infra scriptum subscribi, sigillique nostri iussimus & fecimus appensione muniti. Datum Romæ ex Aedibus nostris, anno à Nativitate Domini M. D. XCIX. Indictione XII. Die vero XVII. mensis Decembris, Pontif. S. D. N. D. Clementis divina providentia Papæ Octavi anno Octavo. Præsentibus ibidem Magistris Dñis Marco Antonio Bruto, & Francisco Belgio eiusdem Curie Connotarjjs testibus ad præmissa vocatis atque rogatis. Thom. Lapius Lñs. Ego Cosmus Cecius de Massa Tudertinæ Diocesis Curie Causarum Cameræ Apostolicæ Notarius de præmissis rogatus præsens transumpti instrumentum subscripsi & publicavi requisitus. *Concordat cum originali.*

Anno 1600. Script. I.

Declaratio ut in præcedenti in omnibus, excepto quod in hac expresse dicitur de Calatravensi inter præcipuos, cuius eadem est ratio, si probaverit. Anno eodem 1600. die 29. Ianuarij facta est alia declaratio Concilij ad sess. 23. cap. 10. super litteris Dimisorij in favorem Priorum de Velès & S. Marci, cuius tenor, si comparuerit, in finem transcribetur.

IN Nomine Sanctissimæ & indivisæ Trinitatis Pat. & Fil. & Spiritus Sancti. Amen. Noverint univer-

si, &c. omnia sicut in proximo præcedenti instrumento etiam quoad voces usque ad supplicationis verba ibi: Cuius Decreti successiva tenor sequitur, & est talis, videlicet.

Nonnulli Priores Militiarum S. Iacobi de Spata, de Calatrava, Alcantara, & Montesa, præcipue illi de Velès de Merida, de Calatrava, de Magacela de Zalamea, de Alcantara & de Rollan nuncupati, sunt nullius Dioc. & Iurisdictionem Ordinariam exercent in aliquibus locis, & propterea desiderant absque alicuius alterius licentia, cum ipsi sint Ordinarij, posse quosvis Episcopos ad Pontificalia in prædictis locis exercenda vocare & admittere, ipsisque cap. 5. de reform. sess. 6. Sacri Concilij Tridentini ad hoc non obstare, supplicant propterea Illustrissimis DD. Vestris Priores prædicti illis favere dignentur in opportuna declaratione. Pro quo die 8. Ianuarij 1600. Congregatio Concilij censuit; si, ut proponitur, huiusmodi loca vere nullius Dioc. existant, & Priores sint eorundem locorum Ordinarij, Decretum cap. 5. sess. 6. non obstare quominus Episcopi ab ipsis Prioribus accersiti possint absque alterius licentia Pontificalia exercere in eisdem locis Hieron. Cardinalis Mattheius: *Locus ✠ Sigilli.*

Super quibus & singulis præmissis, &c. ut supra. Datum Romæ ex Aedibus nostris, anno à Nativitate Dñi millesimo sexcentesimo. Indictione XIII. Die vero XV. mensis Ianuarij, Pontif. S. D. N. D. Clementis divina providentia Papæ Octavi anno Octavo.

Præsentibus ibidem Dñis M. Antonio Bruto & Francisco Belgio eiusdem Cameræ Apostolicæ Connotarjjs testibus ad præmissa vocatis, habitis, atque rogatis. F. Illustrissimi & Reverendissimi Domini Loci Apost. Cosmus. T. Lapius Lñs. Ego Cosmus Cecius de Massa Tudertinæ Dioc. Curie Causarum Cameræ Apost. Notarius de præmissis rogatus præsens transumpti instrumentum subscripsi & publicavi requisitus. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

Script

SCRIPT. II.

Bulla aliunde sumpta de appellationibus in Criminalibus & Militis Militum trium Militiarum. Vid. ann. 1567. script.

1. *De Jacobis & de omnibus vid. ann. 1608. script. i. & 1707.*

script. i.

AL muy amado en Christo hijo nuestro Phelipe Rey Catholico de las Españas, Administrador perpetuo nombrado por auctoridad Apostolica de las Milicias de Santiago de la Espada, de Calatrava, y Alcántara.

I Clemente Papa Octavo. Muy amado en Christo hijo nuestro salud, y bendicion Apostolica. Poco ha que en nombre de tu Magestad nos ha sido hecha relacion, que tu aviendo hallado originadas en tus Reynos de las Españas algunas diferencias, y controversias entre los Tribunales Seglares, y el Consejo de Ordenes de las Milicias de Santiago de la Etpada de la Regla de San Agustin, y de Calatrava, y Alcántara de la Regla de Cister, de las quales Milicias tu por auctoridad Apostolica eres nombrado Administrador perpetuo, sobre la forma, y el modo de reconocer, y tratar las causas criminales y mixtas de los Cavalleros de dichas Ordenes Militares, tu para concluir las dichas controversias, y diferencias, como Administrador perpetuo de dichas Milicias, has ordenado, y establecido, que en adelante las causas criminales, y mixtas de los Cavalleros de qualquiera de dichas Ordenes Militares, en conformidad de los Estatutos, y Establecimientos de ellas se reconozcan, y se determinen en la primera instancia por el Consejo de dichas Ordenes Militares, y que los Cavalleros de dichas Milicias, que como delinquentes estuviesen detenidos en las carceles por qualquiera otros Juezes, se deban remitir al Consejo de dichas Ordenes Militares, ni los dichos Juezes puedan entrometerse en las causas de los susodichos Cavalleros, y que se pueda apelar de las sentencias que se provyeren por el dicho Consejo sobre las dichas causas criminales y mixtas a tu Magestad, como Administrador de dichas Ordenes Militares, y que tu Magestad

las cometiese las causas de las dichas apelaciones en la segunda instancia a quatro Juezes, dos de los quales sean del Consejo Real, y dos del Consejo de Ordenes de dichas Milicias; y si las partes se sintiessen agraviadas de estos quatro Juezes, sea licito de nuevo apelar a tu Magestad, como Administrador de dichas Ordenes Militares, segun arriba queda dicho, en el qual caso tu Magestad por ti mismo, no obstante qualesquier cosas, deba reconocer, mediante las personas que por ti se ayan de nombrar, las dichas causas en la tercera, y vltima instancia, y ordenar, y mandar que omnimodamente se cumpla, y se guarde la sentencia que por ti se diere:

2. Y por quanto segun se añadia en la dicha relacion, tu Magestad para mayor firmeza de la susodicha orden, desea que se le añada la fuerça, y firmeza de nuestra Apostolica confirmacion: por tanto nos hizo humildemente suplicar, que por la benignidad Apostolica nos dignassemos de proveer convenientemente en lo que dicho es: Nos, pues (por quanto podemos en el dicho Señor) deseando cumplir favorablemente tus justos deseos, inclinados a dichas suplicas por nuestra auctoridad Apostolica, y tenor de las presentes, confirmamos, y aprobamos, y comunicamos la fuerça de la inviolable firmeza Apostolica a la susodicha orden, en quanto a los Cavalleros de dichas Ordenes Militares, no empero en quanto a los Clerigos Beneficiados, o constituidos en las Sagradas Ordenes, y los que vulgarmente se llaman Freyles, cuyas causas, y las criminales, y mixtas de dichos Cavalleros, que meramente son Eclesiasticas, es a saber de heregia, simonia, y vsura, donde se trata, si el contrato sea feneraticio, o no, las exceptuamos de la susodicha orden, y suplimos a todos los defectos, así del hecho, como del derecho, si algunos ayan en ello intervenido, sin embargo por la susodicha auctoridad, y tenor de las presentes, establecemos, y ordenamos, que las causas criminales, y mixtas pertenecientes a los Cavalleros de qualquiera de dichas Ordenes Militares (no empero a Clerigos Beneficiados, o constituidos en Sagradas Ordenes,

nes, vulgarmente llamados Freyles, ni las susodichas criminales, y mixtas, meramente Ecclesiasticas, es à saber de heregia, simonia, y vsura, donde se trata, si el contrato sea feneratorio, ò no) se reconozcan, y determinen en la primera instancia por el Consejo de dichas Ordenes Militares, en conformidad de los Estatutos, y Establecimientos de dichas Ordenes Militares, los quales Cavalleros de dichas Militias, que como delinquentes estuviesen detenidos en las carceles por qualesquier otros Juezes, se ayan de remitir al Consejo de dichas Ordenes Militares, ni los dichos Juezes se puedan entrometer en las dichas causas criminales, ò mixtas de dichos Cavalleros (exceptuadas las arriba dichas) y que se pueda apelar de las sentencias que se proveyeren por dicho Consejo sobre las dichas causas criminales, y mixtas à tu Magestad, como Administrador de las arriba referidas Ordenes Militares; y la dicha tu Magestad cometa las causas de dichas apelaciones en la segunda instancia à quatro Juezes, de los quales dos sean del Consejo Real, y los otros dos del Consejo de Ordenes de dichas Militias; y si las partes se sintieren agraviadas de estos dichos quatro Juezes, sea licito apelar de nuevo à tu Magestad como Administrador de dichas Ordenes Militares, segun arriba queda dicho; en el qual caso tu Magestad por si misma, mediante las personas que por ti se nombraren, deba reconocer, y determinar las dichas causas en la tercera, y vltima instancia, removiendo otra qualquiera apelacion.

3 No obstante qualesquiera constituciones, y ordenaciones Apostolicas, y los Estatutos, y costumbres de las susodichas Ordenes Militares, aunque se ayan roborado con juramento, confirmacion Apostolica, ò otra qualquiera firmeza, y sin embargo de los Privilegios, indultos, y letras Apostolicas, que contra lo arriba referido en qualquier manera se ayan concedido, confirmado, è inovado; à todas, y à cada vna de las quales cosas, teniendo sus tenores por plena, y sufficientemente expressados en las presentes, y de verbo ad verbum insertos, quedando en lo demàs en su fuerça, y

vigor, por esta vez tan solamente, y para el efecto arriba referido, especial, y expressamente les derogamos, y todo lo demàs en contrario. Queremos enpero que à los transuntos de las presentes letras firmadas de mano de algun Notario publico, y selladas con el sello de alguna persona constituida en Dignidad Ecclesiastica, se de la misma fee, y credito que se diera à las mismas presentes si fueran exhibidas, ò mostradas. Dado en Roma en San Pedro, debaxo del Anillo del Pescador, à treinta y vn dias del mes de Enero de mil seiscientos, y del nuestro Pontificado año Octavo. M. Vestrio Barbiano.

Anno 1601. Script. I.

Bulla Hispaniarum Regi concessa ad concordandas lites inter Episcopos & Ordines Militares per biennium valitura cum clausula: Per te cum consilio peritorum. Vide ann. 1560. script. 1.

IN Nomine Sanctissimæ & individux Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen. Noverint universi & singuli hoc præsens publicum transumpti instrumentum visuri, lecturi, pariter & audituri, quod Nos Marcellus Lantes Prothonotarius, & ceterarum tenor talis est, videlicet à tergo: Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico, intus verò:

Clemens Papa Octavus, charissime in Christo fili noster, salut. & Apostoben. Pastoralis muneris divina dispositione nobis commissi debitum exposcit, ut non solum omnibus præsertim Ecclesiasticis & Regularibus ac Militaribus personis, quæ sub Apostolica nostra auctoritate sunt constituti, iustitiam æqua lance ministrare curemus; sed quandoque controversias & differentias inter eas vigentes pro communi quiete per amicabilem compositionem præcidere studeamus. Quæ res cum potissimum ad quietem & prosperum statum tuorum Regnorum, in quibus amplissimi Ecclesiarum Præsules, ac alij Dignitate, Nobilitate, ac opibus pollentes Ecclesiasticæ personæ, necnon quatuor insignes Militiæ

Reg

Regulares nempe S. Iacobi de Spata, Calatravæ, Alcantaræ & Beatæ Mariæ de Montefia Cisterciensis, & S. Augustini respectivè Ordinum institutæ sunt, quarum Milites nobilitate similiter & auctoritate in eisdem Regnis valde præstant, maxime pertineat, propterea Maiestas tua pro eius etiam pietate, religione, ac zelo plurimum cupit inter vtrumque Ecclesiasticum & Militarem statum Regnorum tuorum mutuam pacem & concordiam perpetuo firmari, speratque, tam Ecclesiasticas, quam Militares personas huiusmodi ad evitandos dubios litium eventus, & labores ac expensas, quæ in his prosequendis subire solent, super litibus & controversiis inter eos vigentibus, & quæ oriri poterunt, ad concordiam & amicabilem compositionem, Maiestate tua mediante, facile deventuros, & ad id opportuna facultas à nobis tibi tribuatur, quemadmodum dudum per scel. rec. Clementem Septimum, & Paulum Tertium claræ memoriæ Carolo Quinto Romanorum Imperatori, ac Hispaniarum Regi Avo tuo, ac per Pium Quartum & Gregorium Decimum tertium & alios forsitan Romanos Pontifices prædecessores nostros & novissime per Nos inclitæ memoriæ Philippo Secundo etiam Hispaniarum Regi Genitori tuo, qui ambo dictarum Militiarum perpetui Administratores Apostolica auctoritate deputati extiterunt, per diversas eorundem Prædecessorum ac nostras litteras sub certis tunc expressis modis & formis, & similiter ad præscripta tempora concessa fuit, prout in eisdem litteris, quarum tenores præsentibus pro expressis habere volumus, plenius continetur.

2 Cum autem, sicut nuper accepimus, supradicto Philippo Rege, tuo Genitore, cuius diligentia & industria inter multas ex Ecclesiasticis ac Militaribus personis tuorum Regnorum vigore facultatis sibi à Pio & Gregorio prædecessoribus & à nobis attributæ pax inita & tranquillitas secuta fuerit, ad meliorem vitam evocato, inter Venerabiles Archiepiscopos & Episcopos, aliosque Prælatos, necnon dilectos filios Capitula, & alias personas Ecclesiasticas Sæculares & Regulares ex vna, & dictarum Militiarum S. Iacobi de

Spata, Calatravæ, Alcantaræ, & Beatæ Mariæ de Montefia Magistros, Priores, Milites, ac alios Fratres & personas, Conventusque, & Domos dictarum Militiarum ex altera partibus, lites, differentiæ, & controversiæ motæ iam sint, & moveri ac denuo excitari possint, ac nonnullæ inter Archiepiscopum Hispalen. & Episcopum Corduben. Ecclesiarum, ac seu earum Capitula, & forsitan aliarum Ecclesiarum Archiepiscopos, & Episcopos, & seu Capitula vel Ecclesiasticas personas ex vna, & Milites S. Iacobi de Spata, de Calatrava, de Alcantara, & de Montefia coram dilecto filio nostro & Apostolicæ Sedis in illis partibus Nuntio per Nos seu prædecessores nostros commissæ & instructæ reperiantur, & coram eo forsitan ad nonnullos actus processum etiam fuerit, cumque valde interfit tuorum Regnorum quieti, ut lites & differentiæ huiusmodi per concordiam terminentur, & c. *suspendit omnes lites, ut in biennio possit Rex per concordiam eas terminare, Et infra:* Maiestati tuæ dictarum Militiarum Administratori, ut eas extra iudicialiter per te ipsum & cum consilio peritorum, quorum saltem medietas, personæ Ecclesiasticæ, quæ nullius Ordinis vel Militiæ Regularis sint, & reliqui, personæ Militares esse debeant, neutræ tamen sive Militares sive Ecclesiasticæ personæ huiusmodi alicuius ex Consiliis vel Tribunalibus Maiestatis tuæ Consiliarij, vel Iudices existant, amicabiliter concordare, & componere possit, & valeat, committimus & plenam & absolutam auctoritatem & facultatem, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & impartimur. Et quod transacto biennio causæ devolvantur ad priores Iudices, qui de eis cognoscant. Dat. Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die quarta Augusti M. DC. I. Pontif. nostri anno Decimo. M. Vestrius Barbianus.

3 In quorum omnium & singulorum fidem præsentibus fieri & per infra scriptum nostrum & Curie nostræ Notarium publicum transumi, & exemplari, sigillique Rever. Cameræ Apostolicæ, quo in talibus vtmur, iussimus, & fecimus appensione muniri. Dat. Romæ in Aedibus nostris anno à Nativitate Dni M. DC. I. Indictione XIII. die

vero XXIII. mensis Augusti, Pontif.
S.D.N. D. Clementis divina providen-

ria Papæ Octavi anno Decimo. Con-
cordat cum originali exceptis omisiss.

PAULUS PAPA V.

electus die 16. Maij ann. 1605. obiit die 28.
Ianuarij anno 1621.

Anno 1608. Script. I.

*Bulla aliunde sumpta de appellationibus in
criminalibus & mixtis trium Militia-
rum, eis traductione, appendice, ac forma,
quibus à fidedigno accepi, vt supra
1600. script. 2. & 1707.
script. 1.*

AL muy amado en Christo hijo
nuestro, Phelipe Rey Catholico
de las Españas. Paulo Papa Quinto.
Muy amado en Christo hijo nuestro
salud y bendicion Apostolica. Poco
ha que en nombre de tu Magestad nos
ha sido hecha relacion, que en otro
tiempo tu Magestad para concluir al-
gunas diferencias, y controversias, ori-
ginadas entre los Tribunales Seglares,
y el Consejo de Ordenes de las Mili-
cias de Santiago de la Espada sujeta à
la Orden de San Augustin, y de Cala-
trava, y Alcantara de la Orden de Cis-
ter, de las cuales por auctoridad Apo-
stolica eres tu nombrado Administra-
dor perpetuo, sobre el modo, y forma
de reconocer, y tratar las causas crimi-
nales, y mixtas de los Cavalleros de di-
chas Milicias, estableció, y ordenó, que
en adelante las causas criminales, y
mixtas de los Cavalleros de qualque-
ra de dichas Milicias, los cuales co-
mo delinquentes estuviesen deteni-
dos en las carceles, se remitiesen al
dicho Consejo de Ordenes de qualé-
quier otros Juezes, ni los dichos Jue-
zes pudiesen entrometerse en las cau-
sas de dichos Cavalleros, y que de las
sentencias que se proveyeren por el di-
cho Consejo sobre las dichas causas
criminales, y mixtas, se pudiesse ape-
lar à tu Magestad, como Administra-
dor de las susodichas Milicias, y tu di-
cha Magestad cometiesse las causas de
las dichas apelaciones en la segunda
instancia à quatro Juezes, dos de los

quales fuesen del Consejo Real, y los
otros dos del Consejo de Ordenes de
las susodichas Milicias; y si las partes
se sintiesen agraviadas de estos quatro
Juezes, les fuesse otra vez licito ape-
lar à tu Magestad como Administrador
de dichas Milicias, segun arriba se ha
dicho, en el qual caso tu Magestad por
ti, mediante las personas que para ello
se nombraren, no obstante qualesquier
cosas en contrario, debiesse recono-
cer, y determinar las dichas causas en
la tercera, y vltima instancia, y hazer
cumplir la sentencia por ti proveida. Y
despues desto la felice recordacion de
Clemente Papa Octavo nuestro pre-
decesor, por sus letras, en semejante
forma de Breve despachadas, lo con-
firmó, y aprobó, añadiendo inviolable
fuerça, y firmeza, y suplió todos, y
qualesquier defectos, assi del hecho,
como del derecho, si algunos huvies-
sen intervenido en la susodicha orden,
tocante à los Cavalleros de dichas Mi-
licias, no empero en quanto à los Cle-
rigos Beneficiados, ù constituidos en
Sagradas Ordenes, y los que vulgar-
mente se llaman Freyles, cuyas cau-
sas, y tambien las criminales, y mix-
tas de los dichos Cavalleros, que son
meramente Ecclesiasticas, es à saber,
de heregia, simonia, y vfura, donde
se trata, si el contrato sea feneracio,
ò no, exceptuó de la susodicha orden.
Y sin embargo de las causas crimina-
les, y mixtas pertenecientes à los Ca-
valleros de qualesquier Ordenes suso-
dichas, no empero à Clerigos Benefi-
ciados, ù à los que llaman Freyles, ni
las susodichas criminales, y mixtas,
verdaderamente Ecclesiasticas: es à
saber, de heregia, simonia, y vfura,
adonde se trata, si el contrato sea fene-
ra-

raticio, o no, en la primera instancia por el Consejo de dichas Milicias, en conformidad de sus Estatutos, y Establecimientos, se reconozcan, y se determinen, y que al dicho Consejo se huviesse de remitir por qualesquier otros Juezes los Cavalleros de las Milicias; los quales como delinquentes estuviessen detenidos en las carceles; ni los dichos Juezes pudiesen entrometerse en las causas de dichos Cavalleros criminales, y mixtas susodichas, como en las arriba dichas exceptuadas, y que se pudiesse apelar de las sentencias que se proveyessen por el dicho Consejo sobre semejantes causas criminales, y mixtas à tu Magestad, como Administrador de las dichas Milicias, y que tu Magestad cometiesse las causas de dicha apelacion en la segunda instancia à quatro Juezes, dos de los quales fuesse del Consejo Real, y los otros dos del Consejo de Ordenes de las susodichas Milicias; y si las partes se sintieren agraviadas de dichos quatro Juezes, les fuesse licito apelar de nuevo à tu Magestad como Administrador de las referidas Milicias, segun arriba queda dicho, en el qual caso tu Magestad por simisma, mediante las personas que por ti se ayan de nombrar, debiesse reconocer, y determinar las dichas causas en la tercera, y vltima instancia; removiendo qualquier otra apelacion, establecido, y ordenò, segun mas plenamente se contiene en dichas letras. Y por quanto, segun se añadia en la dicha peticion, ha parecido conveniente à tu Magestad, que los dos Juezes de tu Real Consejo, que por tu Magestad como Administrador susodicho de las referidas Milicias se huviesse de nombrar para el reconocimiento de dichas causas en la segunda instancia, en conformidad de las susodichas letras, sean tambien Cavalleros de dichas Milicias, si se hallen en dicho Consejo. Por tanto en nombre de tu dicha Magestad nos ha sido humildemente suplicado, que por la benignidad Apostolica nos dignassemos de proveer sobre ellos Nos, pues, por quanto podemos en el Señor, deseando cumplir benigna, y favorablemente los justos deseos de tu Magestad, y teniendo por expressadas en las presentes los tenores de las suso-

dichas letras, inclinados à dichas supplicas por autoridad Apostolica, y tenor de las presentes, decretamos, establecemos, y ordenamos, que tu Magestad como Administrador de las referidas Ordenes Militares, cada, y quando que se ayan de cometer las dichas causas en la segunda instancia à quatro Juezes; es à saber, dos del Consejo Real, y otro dos del Consejo de Ordenes Militares, sea de suerte empero, que si en el dicho Consejo Real se hallen Cavalleros de dichas Milicias, deba cometerlas à ellos juntamente con los dos susodichos del Consejo de Ordenes, y no à otros. Quedando en su fuerza, y vigor la excepcion, y letras susodichas, no obstante qualesquier constituciones, y ordenaciones Apostolicas, y los Estatutos, y costumbres de dichas Milicias, aunque se ayan ròborado con juramento, confirmacion Apostolica, ò otra qualquier firmeza, y sin embargo tambien de los indultos, y letras Apostolicas, que contra lo arriba referido en qualquier manera se ayan concedido, confirmado, è innovado, à todas, y à cada vna de las quales cosas teniendo sus tenores por plena, y suficientemente expressados en las presentes, y de verbo ad verbum insertas, quedando en lo demas en su fuerza, y vigor, por esta vez tan solamente especial, y expressemente las derogamos, y todo lo demas en contrario, queremos empero que à los trassumptos de las presentes letras, firmados de mano de algun Notario Publico, y sellados con el Sello de alguna persona constituida en Dignidad Ecclesiastica, se de la misma fee, y credito en juicio, que se diera à estas mismas presentes, si fuesse exhibidas, y mostradas. Dado en Roma en San Pedro, debaxo del Anillo del Pescador, à cinco de Noviembre de mil y seiscientos y ocho, y del nuestro Pontificado año Quarto.

2 Este trassumpto concuerda literalmente con el registro del Breve original, que se halla à fojas noventa y vna del libro décimoquarto de registros de Breves, y expediciones tocantes al Rey nuestro señor, que està entre los papeles de la Agencia de tu Magestad, Roma cinco de Abril de mil seiscientos y noventa y ocho

años. Don Alonso de Torralva. Traducido de Latin por mi Don Antonio Gracian Secretario de su Magestad, y de la Interpretacion de Lenguas, Madrid, y Agosto primero de mil y seiscientos y noventa y ocho años. Don Antonio Gracian.

3. *El Señor Rey Phelipe III. por su Cedula Real, expedida à sus Consejos, Chancillerias, y otros Tribunales Seculares, mandò guardar, y cumplir dichos Breves de Clem. VIII. y Paulo V. y dicha Cedula, su fecha en Madrid à 19. de Enero de 1609. se guarda en el Archivo de Simancas; y à la letra la trae Don Garcia de Mastrillo en las Decisiones decis. 290. n. 165. Los mismos Breves se mandaron guardar por decreto del Señor Rey Phelipe IV. de veinte y siete de Mayo de 1644. y ultimamente se mandaron guardar, y cumplir por Cedula del Señor Carlos Segundo, su fecha en Madrid à 27. de Mayo del año de 1683. en cuya Cedula se halla inserta à la letra la anterior del Señor Phelipe III. y se expresa el Decreto dicho del Señor Phelipe IV. y se guardan en el Archivo del Consejo Real de las Ordenes.*

Anno 1614. Script. I.

Bulla commissiois in causa Capellanie vulgò de Celda in Caravaca nullius Dioc. Provinciae Toletanae. Vid. ann. 1623. script. 2. Adiuncta licentia fundandi ab Vclensi Capitulo concessa quibusdam adhibitis conditionibus. Vid. ann. 1468. script. 1. & 1567. script. 4.

Paulus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo & Episcopis seu dilectis filijs Officialibus Toletan. Conchen. & Cartaginens. salut. & Apost. ben.

I. Sua nobis dilectus filius Ludovicus Suero de Quisiones Frater Capellanus Militiæ S. Iacobi de Spata petitione monstravit, quod alias lite pendente coram Consilio Regio Ordinum Hispaniarum inter dictum Ludovicum ex vna & dilectum filium Gabrielem Regidor de Loaysa etiam dictæ Militiæ Fratrem Capellanum adversarium ex altera partibus super quadam Capellania de Celda nuncupata, in Oppido de Caravaca nullius Dioc. Provinciae Toletanae sita, rebusque alijs in

actis causæ & causarum huiusmodi latius deductis & eorum occasione in prima instantia indecisa dictum Consilium suam desuper definitivam tulic sententiam, per quam dictam Capellania ad prefatum Gabrielem spectare declaravit, à qua quidem sententia pro parte dicti Ludovici ad Nos, Sedemque Apostolicam infra legitimum tempus appellatum, & de nullitate dictum, Nobisque humiliter supplicatum extitit, quatenus ei in præmissis de opportuno iustitiæ remedio subvenire paterna sollicitudine curarem.

2. Nos igitur unicuique, vt decet iustitiam ministrari cupientes, ipsamque Ludovicum à quibusvis excommunicationis, &c. & absolutum fore censentes, necnon statum & merita causæ & causarum huiusmodi pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati fraternitati vestræ fratres Archiepiscopo & Episcopi, sive discretioni vestræ, filij Officialis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis dicto Gabriele & alijs, qui fuerint evocandi, causam & causas appellationis, ac quam & quas ipse Ludovicus habet & movet, habereque, & movere vult & intendit contra dictum Gabrielem, omnesque alios in præmissis sua interesse prætendentes, etiam summarie, & prout in Beneficialibus, ac tam coniunctim, quam divisim auctoritate nostra cognoscatis, decidatis, sineque debito terminetis, seu quilibet vestrum audiat, cognoscat, & terminet. Nos enim vobis & cuilibet vestrum dictum Gabrielem & alios quoscumque, quando & quotiens opus fuerit, citandi, eiusque inhibendi, &c. concedimus facultatem & potestatem. Non obstantibus, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dñicæ millesimo, sexcentesimo, quartodecimo. Kalendis Ianuarij, Pontif. nostri anno Decimo. *Concordat cum originali exceptis omisis.*

3. Don Juan Sanchez de Salamanca por la gracia de Dios, Prior de Vclès, del Consejo del Rey nuestro Señor. Por quanto estando ayuntado à Capitulo con nuestro Vicario, e Freyres del nuestro Convento, por parte de vos el venerable nuestro amado hermano Diego Chacon Freyre professo deste nuestro Convento, è. Vicario

rio de Caravaca, nos fue hecha relacion por vuestra peticion, que en el dicho Capitulo fue presentada, diciendo que vos teniades e poseiades con nuestra licencia, de veinte e cinco años a esta parte, vna Huerta que se llama la huerta de Celda, que es termino de la dicha Villa de Caravaca, la qual heredad vos fue dada por el Maestre Don Alonso de Cardenas, e confirmada por el Capitulo General de la dicha Orden. E ansimismo teneis otros bienes muebles, e que vos teneis algunos cargos de vuestro Padre e vuestra Madre difuntos, de muchos bienes que gastaron por vos, e os dieron en los tiempos passados, e que por el descargo de vuestra conciencia, e para en satisfacion de los dichos bienes gastados, assi de los dichos vuestro Padre e Madre, como otros hermanos e parientes, a quien sois a cargo, vos queriades fazer vna Capilla en la Iglesia Parrochial de essa dicha Villa de Caravaca, que es de la vocacion del Salvador, e en la dicha Capilla dotar vna Capellania, para que vn Capellan pueda, e aya de cantar en ella cinco Missas cada semana, e que el Dote e bienes que señalabades e quereis dexar para la dicha Capellania, e sustentacion del tal Capellan, son los siguientes: La dicha Huerta de Celda con su Casa en ella, &c.

4 E Nos vista vuestra peticion, e avido sobre ello nuestro acuerdo con los dichos nuestro Vicario, e Freyles, por la presente tanto quanto podemos, e de derecho debemos vos damos, e concedemos la dicha licencia, para que podais dotar la dicha Capellania en la dicha Iglesia, e dexar para ella en dote todos los bienes de suyo declarados por via de Patronazgo, con tanto, que el derecho Patronazgo de la dicha Capellania, e de presentar Capellan para que la tenga, e sirva, quede e sea para vos en tanto que vivierdes, e despues de vuestros dias quede, e sea para el Prior que es, o fuere deste nuestro Convento. E que el tal Capellan que oviere de ser presentado despues de vuestros dias, sea Freyre professo del dicho nuestro Convento, e desta manera podais fazer, e otorgar el dicho Patronazgo, e no de otra manera. En testimonio de lo qual vos dimos la presente firmada de nuestro nombre e se-

llada con el Sello del dicho Capitulo, e referendada de nuestro Secretario. Dada a trece dias del mes de Mayo de mil e quinientos e doce años. Ioannes Prior Vclensis. Por mandado del Prior mi señor, el Comendador Torremocha. *Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

Anno 1619. Script. I.

Bulla aliunde sumpta de participatione Indulgentiarum Regularibus personis concessarum à Paulo V. anno 1606. In Bullar. Rom. const. 21. & in Bullar. de Alcant. fol. 173. Capellanos. Vid. ann. 1614. script. 1. num. 1.

PAULUS Papa V. ad futuram rei memoriam.

Sincerae fidei & devotionis affectus, quem dilecti filij Fratres, Capellani nuncupati, Militiarum S. Iacobi de Spata, ac de Calatrava, & Alcantara sub S. Augustini & Cisterciensi respective Regulis erga nos & Apostolicam Sedem gerere comprobantur, promeretur, ut eorum votis, illis praesertim quae ad illorum Religionem, & animarum salutem promovendum faciunt, libenter annuamus. Supplicationibus itaque illorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, eisdem Capellanis, qui tamen in Conventu vivunt, aut extra Conventum iussu superiorum sunt dumtaxat, quod omnibus & singulis Indulgentijs, & peccatorum remissionibus, ac poenitentiarum relaxationibus omnibus Regularibus Ordinibus etiam Mendicantium per Nos hactenus concessis, ac quibus ipsi fruuntur & gaudent, pari modo frui & gaudere libere & licite valeant, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus & indulgemus. Non obstantibus Regula nostra de non concedendis Indulgentijs ad instar, caeterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Maiorem, sub Annulo Piscatoris, die XXX. Octobris M. DC. XIX. Pontif. nostri anno XV.

Ego Martinus de Larequi Dioc. Pampilonen. Apostolica & Imperiali auctoritate Notarius in Romana Curia residens, transcripsi, &c. Romae die quinta Novembris 1619. Martinus de Larequi Notarius.

GREGORIUS PAPA XV.

electus die 8. Februarij anno 1621. obiit die 8.

Iulij anno 1623.

Anno 1622. Script. I.

Bulla declarationis super Mercatoribus aut eorum filijs ad habitum S. Iacobi recipiendis, ac ipsis & eorum Nepotibus ad de Calatrava & Alcantara, qui scilicet admittendi: Resp. Ne Mercatores ingrossum excludantur. Vide 1661. script. I.

GREGORIUS Papa XV. ad futuram rei memoriam.

I Exponi nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, Militiarum S. Iacobi de Spata, Calatrava, & Alcantara perpetuus Administrator Apostolica auctoritate, quod in recipiendis ad habitum Fratrum Militum dictæ Militiæ S. Iacobi de Spata ijs, qui, seu quorum genitores, & avi mercaturam exercentur quodam eiusdem Militiæ stabilimento Capituli quinti tituli primi cavetur expresse, ne dictæ Militiæ S. Iacobi habitus illi tradi aut exhiberi possit, qui mercator aut argentarius fuit, vel officium vile aut mechanicum exercentur, aut eorum, qui alterutrum officiorum huiusmodi exercentur, natus existat, etsi Nobilem, Hijodalgo vulgò nuncupatum, esse probet, cum declaratione quod Mercator ad hunc effectum intelligatur is, qui apothecam cuiusvis generis mercium in ea per se ipsum aut ministros suos residendo habuerit. Argentarius autem, qui bancum publicum tenuerit, & ex professo pecunias per se, aut suos deputatos ad cambium dederit; & quia nonnulli de Calatrava & Alcantara Militiarum prædictarum Fratres earumdem Militiarum stabilimenta materiam huiusmodi tractantia, ex eo quod illa simili declaratione carent, rigidiori sensu interpretantur, cum titulo sexto capituli primi Senatorum Militiæ prædictæ de Calatrava

caveatur, ne quis ad habitum per eiusdem Militiæ de Calatrava Fratres Milites gestari solitum admittatur, qui vel eius Genitor aut Avus cuiusvis generis mercium mercaturam per se ipsos, seu ministros suos exercentur sive Aurifex vel Pictor aut Argentarius fuerit, qui bancum publicum tenuerit, & ex professo pecunias per se aut suos deputatos ad cambium dederit; Titulo vero decimotertio capituli primi Stabilimentorum dictæ Militiæ de Alcantara prohibeatur, quemquam inter Fratres Milites recipi, qui Nobilis, vè præferatur, non sit iuxta modum, & forum Regnorum Hispaniarum, qui à Mauris, Conversis, Hæreticis, aut Hebræis, & ignobilibus vel eis, qui per Officium Inquisitionis hæreticæ pravitatis pro causis fidei puniti fuerunt, vsque ad quartam generationem in parte vel alias, originem non trahat, sed id dumtaxat recipiantur, qui de Nobilitate antiquo Christianorum Nobilium genere ex utroque parente & avis ambarum partium nominis & insignium procreati sunt, itaut fama publica in contrarium non sit, quique & quorum genitores Mercatores, affectuarij, aut argentarij, vel vsuarij, aut similibus personarum in huiusmodi officijs ministris seu officiales mechanici non fuerint, nec ex huiusmodi officijs vivant aut vixerint.

2. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, statuta seu stabilimenta dictarum Militiarum in illarum Capitulis Generalibus, auctoritate Apostolica desuper suffragante, edita fuerint, & dictus Philippus Rex multis negotijs impeditus, Capitula Generalia huiusmodi celebrare non possit, & pro tollenda omni in præmissis ambiguitate, necnon disparitate circa modum interpretandi exclusionem dictorum Mercatorum ab habitu Militiarum huiusmodi, vsque Iudices Consi-

lij Regij dictarum Ordinum uniformiter & citra opinionum disparitatem in huiusmodi materia de cetero iudicent, decreverit, exclusionem Mercatorum huiusmodi ab habitu Militiarum de Calatrava & Alcántara prædictarum iuxta declarationem stabilimenti capituli quinti tituli primi in prædicta Militia S. Jacobi emanatam intelligi debere. Quod nempe ij Mercatores ab habitu dictarum Militiarum de Calatrava & Alcántara absque dispensatione Apostolica exclusi intelligantur, qui aut quorum genitores vel avi apothecam apertam cuiusvis generis mercium tenuerint, & in illa merces per se ipsos seu ab eis deputatos venderint, non autem ij qui pecunias suas lucri causa in magna summa ad grossum, ut vulgò nuncupant, erogant, & ipsi in apotheca non vendunt seu vendere faciunt ad minutum.

3. Nos ut decreta huiusmodi per dictum Philippum Regem, ut præfertur, facta ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observentur, quantum cum Dño possumus, providere, ac dicti Philippi Regis votis annuere volentes, supplicationibus eius nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta ipsa per eundem Philippum Regem, ut præfertur, facta Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Decernentes præsentibus litteras validas firmas & efficaces existere, & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari debere, irritumque & inane si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari.

4. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, Militiarum huiusmodi etiam iuramento confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissis,

rum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singuliseorum tenores præsentibus pro plene & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Anulo Piscatoris, die XIV. Octobris, Pontif. nostri anno Secundo. *Concordat cum originali.*

Anno 1623. Script. I.

Bulla de Indulgentia pro anima, ut supra
ann. 1578. script. 2. & 1579:
script. 1. & 2.

Gregorius Papa XV. ad perpetuam rei memoriam.

Cum alias sæcl. rec. Gregor. Papa prædecessor noster concessisset, ut quotiens ad vnum Altarium, quod Maius non esset, Ecclesiæ Domus de Velis Militiæ S. Jacobi de Spata sub Regulâ S. Augustini nullius Dioc. Provinciæ Tolerantiæ, quod Prior dictæ Domus semel tantum nominasset, Missa pro anima cuiuscumque fidelis, quæ Deo in charitate coniuncta ab hac luce migraret, ad prædictum Altare celebraretur, anima ipsa de Thesaurò Ecclesiæ per modum suffragij Indulgentiam consequatur, quatenus Dñi Nostri Iesu-Christi, & Beatissimæ Virginis Mariæ, Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, aliorumque Sanctorum omnium meritis sibi suffragantibus à Purgatorij pœnis liberaretur, subinde verò Prior prædictus Altare Sanctissimi Crucifixi, quod in sinistra parte veteris Ecclesiæ existeret, & postquam in novam Ecclesiam, quæ inibi magnifice construebatur Sanctissimum Euchariistiæ Sacramentum custodiendum translatum fuisset, divinaque ibi officia celebrari cœpissent, Altare ad sinistrum latus Maioris Altaris sub eadem Sanctissimi Crucifixi invocatione construendum nominasset, idem Gregorius prædecessor gratiam huiusmodi in prædicto Altari veteris Ecclesiæ, eo vsque dumtaxat obtinere voluit, donec Sanctissimum Euchariistiæ Sacramentum & divinorum officiorum celebratio in novam Ecclesiam transferrentur, facta autem dicta

transf.

translatione gratiam prædictam in Altari veteris Ecclesiæ evanescere decrevit, eamque in Altare Sanctissimi Crucifixi in nova Ecclesiâ construendum transfudit, prout in diversis ipsius Gregorij desuper expeditis litteris plenius continetur.

2. Cum autem, sicut dilectus filius modernus dictæ Domus Prior nobis nuper exponi fecit, Altare Sanctissimi Crucifixi novæ Ecclesiæ huiusmodi in loco ubi strepitus fieri solet, itaut Missæ celebratio impediatur, situm sit, & propterea concessionem huiusmodi per Nos, ut infra, transferri sumopere desideret, Nos præmissis opportune providere volentes, concessionem Gregorij prædecessoris huiusmodi Altari Sanctissimi Crucifixi novæ Ecclesiæ prædictæ, ut præfertur, factam ad aliud eiusdem novæ Ecclesiæ Altare, non tamen Maius, per ipsum Priorem semel tantum designandum, servata alias dictarum litterarum forma, tenore præsentium perpetuo transferimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Maij M. DC. XXIII. Pontif. nostri anno Tertio. *Concordat cum originali.*

3. En el Sacro, y Real Convento de Vclès, de la Orden de Santiago, &c. à seis dias del mes de Enero de mil seiscientos y veinte y quatro años, dia en que se celebrò en el dicho Convento la Fiesta de la Dedicacion de su Iglesia, en virtud de vn Buleto de su Santidad Gregorio XV. y de la licencia del Señor Patriarca de las Indias Comissario General de la Santa Cruzada. El señor Don Pedro de Cruz Tribaldos Prior del dicho Convento, del Consejo de su Magestad, y su Capellan, acompañado de la Comunidad, &c. tomò en sus manos el Santo Christo, que estava en el Altar de la Capilla de la mano siniestra del Altar Mayor, donde estava sita la Indulgencia, de que en dicho Buleto se haze mencion, y lo puso, y pasó à el Altar de la Capilla del Crucifixo, que està allado derecho del dicho Altar Mayor, en el qual se celebrò Missa, &c. y en la dicha parte, Capilla, y Altar, quedò el dicho Santo Crucifixo, para que alli se gane la Indulgencia como por el dicho

Buleto se concedè, à lo qual fueron presentes por testigos Estevan Ruiz de Castañeda Presbytero, Julian de Castro, y Juan Rodriguez, estantes en dicho Convento, y su Señoria mandò de todo se diessè testimonio en publica forma, y lo firmò. P. Prior Vclensis. Ante mi, que fui presente, Alonso Fernandez Pedroche, Notario.

SCRIPT. II.

Bulla commissionis in causa competentis inter Vclensem Priorem & Vicarium de Montiel, ubi de Vclès: nullius Diœc. Provincia Toletana, & de Montiel: Militiæ & Provincia præfatarum. Vid. ann. 1614. script. 1. de Caravaca.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Tolerano, & Conchenfi & Zamorensi Episcopis, seu dilectis filijs eorum Officialibus & eorum cuilibet: Gregorius Papa XV. Venerabiles fratres, seu dilecti filij salut. & Apost. ben. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filij Prior & Conventus S. Iacobi de Vclès Militiæ S. Iacobi de Spata nullius Diœc. Provinciæ Toletanæ, quòd aliàs pendente lite inter ipsos ex vna & dilectum filium Alonsum Badillo, uti Vicarium & Iudicem Ordinarium Campi de Montiel Militiæ & Provinciæ præfatarum, super Iurisdictione & cognitione causæ criminalis, illiusque processu per dictum Alonsum, ut prætenditur, contra dilectum filium Licenciatum Aguado cognominatum eiusdem Militiæ expresse professum ac Rectorem Parrochialis Ecclesiæ Opipidi de la Solana iurisdictionis Vicariæ præfati Campi de Montiel accusatum, quòd intervenerit Matrimonio coram eo contracto non servata forma Concilij Tridentini, fabricato, rebusque alijs in actis causæ deductis coram dilectis filijs Concilio Ordinum Militiarum Regnorum Hispaniarum in prima instantia partibus ex altera, ijdem Concilium in ea nulliter & de facto procedentes diffinitivam, per quam cognitionem causæ præfate ad dictum Alonsum Vicarium spectare & pertinere declararunt, sententiam protulerunt, à qua pro parte eorundem exponentium infra legitima, ut ipsi asse-

asserunt, tempora ad Sedem Apostolicam appellatum, & de nullitate dictum extitit. Ideoque Nobis humiliter supplicati fecerunt exponentes praefati, vt eis in praemissis de opportuno iuris remedio subuenire paterna sollicitudine curaremus. Nos igitur vnicuique iustitiam, vt decet, ministrare cupientes, ac statum, & merita causae, & causarum huiusmodi praesentibus pro expressis habentes, ipsosque exponentes & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententijs, censuris & poenis a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinari fraternitati vestrae, fratres Archiepiscopo & Episcopi, cum, sicut iidem exponentes etiam asserunt, vos ex Ordinarijs vicinioribus illarum partium existatis, seu discretioni vestrae filij Officiales per praesentes committimus, & mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum vocatis ad id, qui fuerint evocandi, causam & causas appellationis & appellationum huiusmodi, ac

nullitatis & nullitatum ex tribus iniuratis & notoria iniustitiae auctoritate nostra audiat, cognoscatis, sineque debito terminetis & decidatis. Nos enim vobis & cuilibet vestrum citandi & inhibendi etiam sub censuris, & poenis, caeteraque in praemissis & circa ea necessaria & opportuna faciendi, exercendi & exequendi plenam & liberam concedimus facultatem. Non obstantibus praemissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Maiorem, sub Annulo Piscatoris, die septima Iulij M. DC. XXIII. Pontif. nostri anno Tertio. J. Bulgarius: Ho. Cossetus. Loco ✠ Annuli. *Concordat prout est in publico instrumento.*

El Licenciado Gaspar Ciales de Arce Provisor General en la Ciudad, y Obispado de Cuenca, por D. Enrique Pimentel Obispo de ella, otrosi Juez Apostolico que soy para lo infra-scripto, &c. *inhibet ac citat.* Dada en Cuenca a once de Agosto de mil seiscientos, y veinte y tres años. Licenciado Ciales. Por su mandado Pedro de Pedrosa Notario.

URBANUS PAPA VIII.

electus die 8. Augusti ann. 1623. obiit die 29. Iulij ann. 1644.

Innocentius X. ad annum 1655.

Anno 1626. Script. I.

Bulla aliunde sumpta de plenaria concessa Ordinis Militibus Sacram Eucharistiam sumentibus in Festis Natiuitatis Domini, Pentecostes, Assumptionis Beatæ Mariæ, & S. Iacobi diebus. Vid.

an. 1531. script. I.

VRBANUS Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam.

De salute Dñici gregis cura nostra diuinitus crediti assidue cogitantes, caelestes Ecclesiae Thesaurus, quorum dispensatores a Dño constituti sumus, ibi libenter erogamus, cum ad

ipsorum fidelium animarum salutem procurandam, conspicimus in Dño maxime profecturos.

Ad augendum itaque dilectorum filiorum Militum Militiae S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini devotionem & animarum salutem, caelestibus Ecclesiae Thesauris pia charitate intenti, omnibus & singulis Militiae praefatae Militibus, vere poenitentibus & confessis, qui in Dñi nostri Iesu-Christi Natiuitatis, ac Pentecostes, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, necnon S. Iacobi Apostoli festis diebus, in quibus, seu eorum aliquibus iuxta eiusdem Militiae statuta, &

con-

constitutiones Sanctissimum Euchari-
stia Sacramentum sumpserint, &
prout unicuique eorum suggeret devo-
tio, pias ad Deum preces effuderint,
quo die prefatorum id egerint, plena-
riam omnium peccatorum suorum in-
dulgentiam & remissionem misericor-
diter in Dño concedimus, presentibus
perpetuis futuris temporibus valituris
Dat. Romæ apud S. Petrum sub An-
nulo Piscatoris, die VI. Martij M. DC.
XXVI. Pontif. nostri anno Tertio.
*Concordat prout est in Bullario authenticò
Ordinis de Alcantara.*

Anno 1627. Script. I.

*Sententia contra & pro Ordine lata in
causa jurisdictionis Ordinis in Vicaria de
Veas, ubi num. 4. & 7. contra Carthagi-
nen. obtentum fuit. De Veas & Chiclana
nullius Dioc. Vide ann. 1279. script. 1.
& in Annal. Giennensibus, ad an. 1243.
pagina 137. §. deinde, ibi: In-
ter Veas & Chiclana.*

EN este processo de Pleyto
que ante mi ha passado, y
pende en este Tribunal Episcopal en-
tre partes, de la vna el Licenciado
Alonso Pedriñan, Fiscal General de
este Obispado, actor acusante, y de
la otra el Licenciado Geronimo Alon-
so Fernandez de la Torre, Presbytero
Freyle de la Orden de Santiago, Vi-
catio que pretende ser de la Villa de
Veas, y su Partido, reo acusado por
aver exercido, y usado Oficio de
Cura en la Villa de Veas, y su Partido,
sin tener licencia, colacion, ni cano-
nica institucion del dicho Curato, y Vi-
caria de su Señoria, Obispo de este
Obispado de Cartagena, administran-
do los Santos Sacramentos, haziendo
actos de jurisdiccion, y visitando el dis-
trito de la dicha Vicaria como tal Cura,
y Vicario, y sobre las demás cosas con-
tenidas en el processo, &c.

2 Christi nomine invocato. Fallo
atento los autos, y meritos del proces-
so, a que en lo necessario me refiero,
el dicho Fiscal aver probado su acusa-
cion, &c. y declaro al dicho Licencia-
do Geronimo Alfonso Fernandez de la
Torre por hechor, y perpetrador de
los delitos de que ha sido acusado, y
por ellos aver incurrido en las censu-
ras de excomunion mayor de la Bula;

in Coena Dñi, y de suspension, por
aver usurpado Jurisdiccion Ecclesia-
stica, frutos, y emolumentos de los
Oficios, y Beneficios Ecclesiasticos va-
cantes, y en pena de irregularidad, por
aver celebrado, y hecho actos de Or-
den, estando ligado con las dichas cen-
suras, y aver sido nulos los Sacramen-
tos de Penitencia, y Matrimonio, y
actos de jurisdiccion contentiosa, y vo-
luntaria, que ha hecho por si, y por
sus Tenientes, por defecto de titulo su-
ficiente. Y asimismo aver incurrido
en privacion, ipso iure, del derecho
a la presentacion que su Magestad hizo
en su persona para dicho Curato, y
Vicaria de la Villa de Veas, por aver
usado, y exercido dicho Oficio des-
pues de la dicha presentacion, que pa-
rece averla aceptado, y antes de la in-
stitucion canonica. Por tanto le exor-
to, y amonesto, &c. y nombro por
Economista, hasta que su Magestad pro-
vea en propiedad al Maestro Francisco
Garcia, a quien se le haga institucion
canonica, y se le despache titulo en
forma; y esta sententia se lea en las
Iglesias de dicha Vicaria de Veas, para
que venga a noticia de todos, asi lo
pronuncio, y juzgo, &c. Doctor Gines
Perez de Meca Provisor del Obispado
de Cartagena, y Murcia, en dos de
Abril del año mil seiscientos y veinte
y seis. *De hac contraria sententia non est
instrumentum authenticum.*

3 En el pleyto, y causa que ante
Nos ha pendido, y pende, en segunda,
ò otra mas verdadera instancia, por
Breve, y comision del Illustrissimo, y
Reverendissimo Señor Nuncio de su
Santidad, entre partes, de la vna el
Licenciado Alonso Pedriñan, Fiscal
Eclesiastico de la Audiencia Episcopal
de Cartagena, y todo su Obispado, y
de la otra el Licenciado Geronimo Al-
fonso Fernandez de la Torre de la Or-
den de Santiago, Vicario de la Villa de
Veas, y su Partido, de la misma Or-
den, visto este processo, y autos, &c.

4 Christi nomine invocato. Falla-
mos atento los autos, y meritos de es-
te processo, y lo nuevamente ante Nos
deducido, alegado, y probado, y Bu-
las presentadas, que debemos revocar,
y revocamos la sententia definitiva, en
este pleyto, y causa dada por el Doc-
tor

tor D. Ginès Perez de Meca, Provisor del Obispado de Cartagena, que de este Pleyto, y causa conoció en primera instancia, su pronunciacion en dos dias del mes de Abril, del año proximo pasado de mil seiscientos y veinte y seis, en todo, y por todo, segun, y como en la dicha sentencia se contiene. Y haziendo, y librando justicia en esta causa, debemos absolver, y absolvermos, y damos por libre, y quito al dicho Licenciado Geronimo Alfonso Fernandez de la Torre, de la acusacion, y querrela que le puso el dicho Fiscal, y de lo demás pedido, y deducido contra él en esta causa, y declaramos aver sido, y ser titulo bastante la provision que le dió el Consejo de su Magestad del Real de las Ordenes, para que sirviese el Oficio de Vicario, y Cura de la dicha Villa de Veas, y su Partido, entre tanto que su Magestad como Administrador perpetuo de la Orden, y Maestrazgo de Santiago, por autoridad Apostolica la provea en propiedad, y no aver tenido obligacion el dicho Licenciado Geronimo Alfonso de la Torre, de ir à tomar colacion, y canonica institucion, ni otra aprobacion, y licencia del Señor Obispo de Cartagena, ni de su Provisor, para exercer, y administrar el dicho Oficio de Cura, y Vicario por via de interin. Y asimismo debemos declarar, y declaramos no aver cometido el dicho Licenciado Geronimo Alfonso de la Torre los delitos de que ha sido acusado por el dicho Fiscal, ni aver incurrido en las censuras, ni irregularidad, ni privacion, ni en las demás penas contenidas en la dicha sentencia, por la causa que en ella se refiere; ni por otra alguna, ni por aver continuado el exercicio del dicho oficio de Vicario, y Cura despues del titulo que vitimamente su Magestad le dió en propiedad de la dicha Vicaria y Curato. Y asimismo por legitimos, y validos los Santos Sacramentos de la Penitencia, y Matrimonio, actos de jurisdiccion contenciosa, y voluntaria, fechos, y administrados por el dicho Vicario, y sus Tenientes, ó por otros Sacerdotes con su licencia.

Y atento la habilidad, y suficiencia del dicho Licenciado Geronimo Alfonso de la Torre, y la omision del

Señor Obispo de Cartagena, y su Provisor, y averle denegado la colacion, y canonica institucion que su Magestad encargó por el dicho Titulo, y Cedula Real, le hiziesse de la dicha Vicaria, y Curato en propiedad, le hazemos la dicha colacion, y canonica institucion por imposicion de vn Bonete, que ponemos sobre su cabeza; y mandamos, que fecha ante Nos, y el presente Notario Secretario la profesion de la Fè, por el susodicho se le den los despachos necessarios, para que se le de la possession en propiedad de la dicha Vicaria, y Curato, que hasta aora ha servido, y sirve por el dicho interin, y se le acuda con todos los frutos, y enolumentos, que como à tal Vicario, y Cura le pertenecen, con mas lo que su Magestad tiene mandado en el dicho Titulo.

5 Y asimismo mandamos, que esta nuestra sentencia se lea, y publique en las Iglesias Parrochiales de la dicha Vicaria de Veas, y su Partido, porque venga à noticia de todos, por quitar escrúpulos; y por esta nuestra sentencia definitivamente juzgando, así lo pronunciamos, y mandamos en estos escritos, y por ellos; no solo en la manera que dichos es, sino en otro qualquier mejor modo sin costas. El Doct. Thomàs de Cervellon Vandoval, Juez Apostolico. La qual dicha sentencia se pronunció en los onze de Octubre de mil y seiscientos y veinte y siete por el dicho señor Juez. Ante mi Ignacio de Velasco Notario Secretario del Ilustrissimo Señor Nuncio de su Santidad, y de su Curia, y Breves.

6 Concuerta este traslado con el original que queda en mi Oficio, y poder, à que en todo me refiero; y para que de ello conste de pedimento de la dicha parte del dicho Vicario de Veas, di el presente en Madrid dicho dia, mes, y año, y en fee de ello lo firmé. Ignacio de Velasco, Notario Secretario. *Concordat prout est in publico instrumento.*

7 En la Villa de Madrid à veinte y siete dias del mes de Octubre de mil y seiscientos y veinte y siete años, visto este proceso, y autos del por los Señores del Consejo Supremo de su Magestad, que son enre parres; de la vna el Fiscal Eclesiastico de Cartagena, y de la otra el Licenciado Geronimo Alfonso

lo de la Torre; del Avito de Santiago, Vicario de Veas, que vino al Consejo de pedimiento del dicho Fiscal, pretendiendo que el Doct. Cervellon, Rerendario, y Juez Apostolico, le haze fuerza en no otorgarle la apelacion que tiene interpuesta de la sentencia por el dada, y en aver hecho titulo, y colacion en ella de la dicha Vicaria al dicho Geronimo Alfonso, y despachado mandamientos de posesion en el tiempo que pudo apelar; dixeron, que el dicho Juez Apostolico en no otorgar la dicha apelacion, en quanto à aver hecho titulo, y colacion, y mandado dar la posesion de la dicha Vicaria al dicho Geronimo Alfonso, no haze fuerza, y se le remitieron, y así lo proveyeron, y señalaron.

8 El qual dicho auto està rubricado de las rubricas, y señales de los Señores, Fernando Ramirez Fariñas, D. Francisco de Texada, D. Garcia de Haro y Avellaneda, Oidores en el Real de Castilla, como todo mas largamente consta del processo, y autos que quedan en mi poder, y Oficio, à que en todo me refiero; y para que de ello conste de pedimiento del dicho Vicario, di el presente en Madrid à veinte y nueve de Octubre de mill y seiscientos y veinte y siete años, y en fee dello lo firmè, y signè rogado, y requerido. En testimonio ✕ de verdad, Ignacio de Velasco. *Concordat prout est in publico instrumento.*

Anno 1628. Script. I.

Nuntij in Hispania sententia super manutentione Ordinis, & Vicarij de Villa-Rodrigo in iure cognoscendi in prima instantia, & visitandi privative.

EN la Villa de Madrid à veinte y seis dias del mes de Septiembre de mil seiscientos y veinte y ocho años, visto este processo, y autos por el Ilustrissimo Señor D. Juan Baptista Panchilio Patriarcha de Antiochia, Nuncio, y Colector General Apostolico en estos Reynos de España, que son entre partes, de la vna la Dignidad Arçobispal de Toledo, y de la otra el Fiscal del Real Consejo de las Ordenes, por su derecho, y de la Orden de Santia-

go, y el Vicario de Villa-Rodrigo, que sin perjuizio de ambas partes en juicio petitorio, possessorio, y plenario, y en el interin, y hasta tanto que otra cosa se provea, y mande, debia de mantener, manutenia, y mantuvo, amparaba, y amparò à cada vna de las partes en la posesion que han estado, y està en la forma siguiente: Al dicho Vicario de la dicha Villa de Villa-Rodrigo, de conocer de las causas de ella en primera instancia privativè à la Dignidad Arçobispal, excepto en las colaciones de Beneficios, y Capellanias, en el hazer las quales manutenia, y mantuvo à dicha Dignidad Arçobispal privativè al dicho Vicario; y en quanto à la visita, manutenia, y mantuvo al dicho Vicario, y Visitador en la posesion en que està de hazerla en toda la dicha Vicaria, y en todos los autos tocantes à visita privativè con la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, excepto en la visita del Santissimo Sacramento, Santos Olios, y Chrísma, en el hazer la qual tambien manutenia, y mantuvo, amparaba, y amparò à la dicha Dignidad Arçobispal, y sus Visitadores, y de que quando vayan sean recibidos à son de campana; y en quanto al hazer Ordenes, confirmar, y exercer actos Pontificales en la dicha Vicaria, y dar Reverendas à los vecinos de ella, manutenia, y mantuvo à la dicha Dignidad Arçobispal privativamente, y en quanto à hazer colacion de la dicha Vicaria, que para este efecto se dirigen las provisiones del nombramiento del dicho Vicario, manutenia, y mantuvo à la dicha Dignidad Arçobispal privativamente, y en quanto à las apelaciones de las sentencias, y autos que diere el dicho Vicario, manutenia, y mantuvo à la dicha Dignidad Arçobispal; y al Real Consejo de las Ordenes acumulative à prevencion de admitirlas, oir, y conocer, y determinarlas, en la qual dicha posesion no sean inquietados, molestados, ni perturbadas las partes por persona alguna, ni la vna la otra la inquiete, moleste, ni perturbe, y para ello se den, y despachen los mandamientos de manutencion necessarios. Así lo proveyò, mandò, y firmò el señor Auditor. Brancatius Auditor. Ante mi D. Francisco

Gutiérrez Zorrilla Secretario. *Concordat prout est in publico transumpto.*

Anno 1643. Script. I.

Bulla commissionis & eius vigore sententia tertia & ultima conformis, ac executioni mandata contra Rectorem Vniuersitatis Complutensis super refrendatione quarumvis litterarum Rectoris in Vassallos Ordinis & specialiter incolas Prioratus Velestis. Vide ann. 1566.

scrip. i. n. 4. circa medium
& n. 6. & 8.

Venerabilibus fratribus Conchen-
sis & Segobienfis Episcopis siue
eorum Officialibus, & dilecto filio Ma-
gistro Gabrieli Martínez nostro & Se-
dis Apostolicæ Notario, in Regnis His-
paniarum commorantibus & eorum
cuilibet. Pro Priorate Velest Nullius
Dioc. Prov. Toletanæ.

I Urbanus Papa VIII. Venera-
biles fratres & dilecte fili salutem &
Apost. ben. Ex parte dilectorum filio-
rum Prioris & Conventus S. Iacobi de
Velest Nullius Dioc. Provincie Tole-
tanæ fuit nobis nuper humiliter sup-
plicatum, quatenus causam & causas
appellationis & appellationum pro ip-
sorum supplicantium parte infra legiti-
ma, vt ipsi asserunt, tempora à diffi-
nitiva sententia seu decreto diffinitivo
per dilectum filium Magistrum Seba-
stianum de Leiva nostrum & Sedis
Apostolicæ Notarium in illis partibus
commorantem Iudicem Apostolica
auctoritate delegatum contra dictos
supplicantes, & ad favorem dilecto-
rum filiorum Rectoris & Collegia-
lium Collegij S. Alfonsi Oppidi de Al-
cala de Henares Toletanæ Dioc. ad-
versariorum super iure exercendi iuri-
dictionem per dictos Adversarios præ-
tensam contra subditos dicti Prioratus
sine licentia dicti Prioris, rebusque
alijs in actis deductis in tertia seu alia
veriori instantia aliarum duarum sen-
tentiarum conformium ad eorum sup-
plicantium favorem promulgatarum
revocatoria, & aliarum duarum con-
formium non confirmatoria lata seu
facto interpositæ & interpositarum ac
nullitatis ex tribus iurisdictionis scilicet
citationis & mandati defectibus,
iniuriam, & iniustitiæ, necnon ac-

tentatorum, & innovatorum quorundam
cumque, ac restitutionis in integrum,
prout de iure adversus quæcumque
præiudicialia, saltem ex clausula gene-
rali, si qua in dicta causa videbitur, nec-
non quam & quas dicti supplicantes
super præmissis contra ipsos adver-
sarios, omnesque alios sua interesse pu-
tantes habent, & movent, habereque,
& movere volunt & intendunt, aliqui-
bus probis viris in dignitate Ecclesia-
stica constitutis in partibus illis, & eo-
rum cuilibet audiendas & decidendas
committere, aliasque eis in præmissis
de opportuno iuris remedio subvenire,
paterna sollicitudine curæremus.

2 Nos igitur vnicuique iustitiam,
vt decet, ministrari cupientes, ac sta-
tum & merita causæ & causarum hui-
usmodi præsentibus pro expressis ha-
bentes, ipsosque supplicantes & eorum
singulos, &c. absolutos fore censentes
huiusmodi supplicationibus inclinati
discretionem vestræ per præsentem com-
mittimus & mandamus, quatenus vos
vel duo aut vnus vestrum vocatis ad
id, qui fuerint evocandi, causam &
causas ipsas cum omnibus suis, inciden-
dependen. emergen. anex. & conex.
totoque negotio principali summarie
prout in causis benefic. procedi con-
suevit, auctoritate nostra audiatis, cog-
noscatis sineque debito terminetis &
decidatis; Nos enim vobis & cuilibet
vestrum etiam per edictum publicum
constitutum de non tuto accessu dictos Ad-
versarios omnesque alios, quos opus
fuerit, citandi, eisque inhibendi etiam
sub censuris & pœnis, ac innobedien-
tes in illas incidisse, servata formâ
Concilij Tridentini, declarandi, ag-
gravandi, & reaggravandi, auxilium-
que Brachij Sæcularis invocandi, nec-
non attentata prout de iure revocandi,
fatalia quoque, si durent, vestro & cu-
iuslibet vestrum arbitrio prorogandi,
&c. plenam & liberam Apostolica au-
thoritate tenore præsentium conce-
dimus facultatem. Non obstantibus
præmissis ac constitutionibus & ordi-
nationibus Apostolicis, cæterisque
contrarijs quibuscumque. Datum Ro-
mæ apud S. Petrum sub Annulo Piscæ-
toris die XXIX. Decembris, Pontifi-
catus nostri anno Vigesimo primo. *Concordat prout est in publico instrumento ex-
ceptis omnibus.*

3 Nos el Licenciado D. Rodrigo Cruzado Cavallero, Canonigo de la Insigne Iglesia Colegial del Sacro Monre de Granada, Provifor, Oficial, y Vicario General en la Ciudad, y Obifpado de Cuenca, por el Iluſtriſſimo, y Reverendiſſimo Señor D. Enrique Pimentel Obiſpo de dicho Obiſpado, de los Conſejos de Estado, y Guerra de ſu Mageſtad, otroſi Juez Apoſtolico que ſomos en virtud de vn Breve, y letras Apoſtolicas de nueſtro muy Santo Padre, y Señor Urbano Papa Octavo, expedidas à favor del Convento Real, y Capitulo de Señor Santiago de la Villa de Vclès. En el Pleyto, y caufa que ante Nos trata con el Rector, y Colegio Mayor de S. Illeſonſo, de la Vniverſidad de la Villa de Alcalà de Henares, con las quales fuimos requerido, y por Nos obedecidas, y acceptada la Juridiccion Apoſtolica, que por las dichas letras ſe nos da, y concede, que para que dellas, y de la dicha Juridiccion conſte, las mandamos aqui inferir que ſu tenor es el ſiguiente: Venerabilibus fratribus Conchenſis, &c. *ut proxime ſupra.* Y aviendo acceptado la Juridiccion Apoſtolica, que por las dichas letras ſe nos da, y concede, mandamos deſpachar, y deſpachamos inhibitoria, para que el ſeñor Doctor D. Sebaſtian de Leiva Juez Apoſtolico, que deſta caufa conocia ſe inibièſſe de ſu conocimiento, y ſe citàſſe el Rector del dicho Collegio Mayor de S. Illeſonſo de Alcalà, con eſtrados, y el Notario ante quien paſſaba el proceſſo de la dicha caufa, le remitièſſe ante Nos, y las dichas letras, ſe notificaron al dicho ſeñor Juez, y ſe inibiò, y con ellas ſe citaron en la dicha Villa de Alcalà en quinze dias del mes de Septiembre proximo paſſado de eſte preſente año, al Licenciado D. Juan Pardo Monçon, Cavallero de la Orden de Santiago, Rector del dicho Collegio Mayor de la dicha Vniverſidad, y al Doctor Don Francisco Alonſo, al Doctor Paramo, Doctor Ordaz, y el Licenciado Lope, Collegiales Mayores en el dicho Collegio, de que diò certificacion el Bachiller Domingo Ruiz del Rio, Notario Apoſtolico. Y por Ignacio de Velasco Secretario de Curia, y Breves del Tribunal del Iluſtriſſimo Señor Nuncio,

ante quien el proceſſo de la dicha caufa paſſaba, ſe nos remitiò originalmente, en el qual parece que por el Licenciado Francisco de Ocampo del Abito de Santiago, en nombre del Prior, y Convento Real de Santiago de Vclès, en veinte y dos dias del mes de Diciembre del año paſſado de mil y ſeiscientos y treinta y cinco, ante el Iluſtriſſimo, y Reverendiſſimo Señor D. Laurencio Campegi, Nuncio de ſu Santidad en eſtos Reynos de Eſpaña, ſe preſentò la querrela ſiguiente: Iluſtriſſimo Señor: El Licenciado Francisco Ocampo, del Avito de Santiago, por la perſona de mi Procurador, y en nombre, &c.

4 Y la dicha querrela ſe admitiò, y por ſu Iluſtriſſima ſe mandò recibir informacion al tenor de ella; y aviendo ſecho por parte del dicho Convento Real de Santiago de Vclès, ſe preſentaron la Buſa, y Privilegios de ſu juridiccion, y otros autos, y papeles que hazian à ſu favor, de que ſe diò viſta, y traslado à la parte del dicho Rector, y Colegio, y por ella ſe preſentò la peticion del tenor ſiguiente: Iluſtriſſimo Señor: Angelo Peregrina en nombre del Rector, y Colegio Mayor de S. Illeſonſo de Alcalà, en el Pleyto, &c. y de la dicha peticion ſe diò traslado à la parte del dicho Real Convento de Santiago, por la qual ſe ſatisfizo, y alegò de ſu juſticia, y en veinte y ſeis dias del mes de Febrero del año paſſado de ſeiscientos y treinta y ſeis, ſe recibì la caufa à prueba, con termino de treinta dias, en los quales las partes hizieron ſus probanças, y alegaron mas largamente de ſu juſticia, y preſentaron los autos que hazian en ſu favor, y eſtando la caufa concluda, y citadas las partes en forma, ſe pronunciò el auto ſiguiente:

5 *Prima ſententia conformis:* En la Villa de Madrid à veinte y ſeis dias del mes de Março de mil y ſeiscientos y treinta y ſiete años, viſtos eſtos autos, y proceſſo por el Iluſtriſſimo, y Reverendiſſimo Señor D. Laurencio Campegi Obiſpo de Sinigalla, Nuncio, y Coleſtor General Apoſtolico en eſtos Reynos de Eſpaña, que ſon entre partes, de la vna el Prior, y Convento de Santiago de la Villa de Vclès; y de la otra el Rector, y Colegio Mayor de

San Ildefonso de la Villa de Alcalà de Henares. Dixo que declaraba, y declaró, que en quanto à la Juridicion Eclesiastica que el dicho Rector exerciere en virtud de los Privilegios, y concessiones Apostolicas, los mandamientos, y provisiones que en virtud de ella despachare, no ligen ni comprehendan en el Priorato de Velès, sino con refrendacion del dicho Prior, ò su Theniente, y en la demás las partes usen de su derecho como les convenga, y así lo proveyò, mandò, è firmò el señor Auditor. Bernardus Campellu Auditor: Ante mi D. Francisco Gutierrez Zorrilla Notario Secretario.

6 Y del dicho auto por parte del dicho Rector, y Colegio se suplicò, y presentó la petition del tenor siguiente: Ilustrissimo Señor: Angelo Peregrini en nombre del Rector, y Colegiales &c. y de la dicha petition se diò traslado à la parte de dicho Convento Real de Velès, y con vista de lo que por su parte se alegò, se pronunciò el auto del tenor siguiente.

7 *Prima sententia contraria.* En la Villa de Madrid à quatro dias del mes de Febreiro de mil y seiscientos y treinta y ocho años, vistos estos autos, y processo por el Ilustrissimo, y Reverendissimo Señor D. Laurencio Campegi Obispo de Sifigalla, &c. *ut proxime supra.* Dixo que declaraba, y declaró el auto por su Señoria Ilustrissima proveido en los veinte y seis dias del mes de Março del año proximo passado de seiscientos y treinta y siete, deberse entender tan solamente, en quanto à las censuras que el dicho Rector fulminare en causas de personas Eclesiasticas, ò que en qualquier manera toque al fuero Eclesiastico; pero en quanto à las que fulminare en causas meramente profanas, y entre personas Seglares en el dicho Priorato, no sea necessaria la dicha refrendacion, y que sin ella valgan, y se puedan executar: Así lo proveyò, mandò, è firmò el Auditor. Bernardus Campellu Auditor: Ante mi Juan de Pau.

8 Y del dicho auto por parte del dicho Convento Real de Velès, se apelò en forma, y en el dicho grado de apelacion se presentó ante su Santi-

dad, de quien ganò letras, y comission, dirigidas al Doctor D. Augustin Barbosa Protonotario Apostolico, residente en la Villa de Madrid, que son las siguientes: Dilectis filijs Magistris Augustino Barbosa de Alcoba, ac Ludovico Suarez de Bustamante, nostris & Sedis Apostolicæ Notarijs, in Opido Madriti Toleranzæ Diccc: commorantibus, & eorum cuilibet. Urbanus Papa VIII. dilecti filij, salut. & Apost. ben. Exponi nobis nuper, &c. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem, sub Annulo Piscatoris, die Nona Junij M. DCXXXVIII. Pontif. nostri anno Quintodecimo. Y aviendose requerido con las dichas letras al dicho Doctor D. Augustin Barbosa, patece aceptò la Juridicion Apostolica, que por ella se le daba, y concedia, y mandò citar las partes, y que se le llevase el processo de la causa, y con vista de lo que las partes alegaron, pronunciò el auto siguiente:

9 *Secunda sententia conformis.* En la Villa de Madrid à cinco dias del mes de Noviembre de mil seiscientos y quarenta y vn años, vistos estos autos, y processo por el señor Doctor Augustin Barbosa, Protonotario, y Juez Apostolico, por Breve de comission de su Santidad, que son entre partes de la vna el Prior, y Convento de Santiago de la Villa de Velès, y de la otra el Rector, y Collegio Mayor de S. Ildefonso de la Villa de Alcalà de Henares: Dixo que revocaba, y revocò el auto proveido por el Ilustrissimo, y Reverendissimo Señor D. Laurencio Campegi, Nuncio, y Colector General Apostolico, que fue en estos Reynos de España, en quatro dias del mes de Febrero de mil y seiscientos y treinta y ocho años, en quanto declaró que en las censuras que el dicho Rector fulminasse en causas meramente profanas, y entre personas Seglares en el dicho Priorato, no sea necessario refrendacion, y que sin ella valgan, y se puedan executar. Y confirmaba, y confirmò el auto proveido por el dicho Señor Nuncio en veinte y seis dias del mes de Março del año passado de mil y seiscientos y treinta y siete, en todo, y por todo, como en el se contiene. Así lo proveyò, mandò, è firmò el señor Juez. Doctor Augustin Barbosa

Protonotario, y Juez Apostolico: Ante mi Christoval Mançano Notario.

10 Y parece que del dicho auto por parte del dicho Rector, y Colegio, se apelò para ante su Santidad, de quien se ganaron letras, y comission para el Doctor D. Sebastian de Leyva Protonotario Apostolico, que son las siguientes: Dilectis filijs Magistro Sebastiano de Leyva, & Didaco Oforio, ac Ioanni Oribe Montehermoso, nostris & Sedis Apostolicæ Notarijs, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris, die XII. Iunij M.DC. XXXII. Pontif. nostri anno Decimonono. Y aviendo requerido con las dichas letras al dicho Doctor Don Sebastian de Leyva, y aceptado la Jurisdiccion Apostolica, que por ella se le dà, y concede, mandò citar las partes, y que se llevase el processo de la causa, en el qual alegaron de su justicia, y concluyeron, y estando citados en forma, se pronunciò el auto del tenor siguiente:

11 *Secunda sententia contraria:* En la Villa de Madrid à veinte y nueve dias del mes de Mayo de mil y seiscientos y quarenta y tres años, visto este processo, y autos del por el señor Doctor D. Sebastian de Leyva Protonotario, y Juez Apostolico de esta causa, por Breve de su Santidad, que es entre partes, de la vna el Rector, y Colegio Mayor de S. Ildefonso de la Univeridad de Alcalà de Henares, y de la otra el Prior, y Convento de Santiago de la Villa de Vclès: Dixo, que declarandose como primero, y ante todas cosas se declarò por Juez competente desta causa, atento los autos, y meritos deste processo, y lo nuevamente ante su merced alegado, y papeles presentados, que debia revocar, revocaba, y revocò el auto definitivo, en esta causa dado, y pronunciado por el señor D. Augustin Barbosa, Protonotario, y Juez Apostolico, que della conociò por Breve de su Santidad, su Data en esta Villa en los cinco de Noviembre de mil y seiscientos y quarenta y vn años, y en todo como en el dicho auto se contiene, y haziendo, y librando justicia en esta causa, declaraba, y declarò no ser necessario refrendar, ni presentar ante el dicho Prior de Vclès, ni su Te-

niente, los mandamientos, y provisiones que se despacharen, dieren, y librasen por el Rector de la dicha Univeridad de Alcalà, que al presente es, y por tiempo fuere en qualquier manera, en virtud de los Privilegios, y Jurisdiccion Apostolica que exerce, así contra personas Ecclesiasticas, como contra Seglares, y sin la dicha representacion, y refrendacion valgan, y se executen, y mandaba, y mandò al dicho Prior, y su Teniente, que al presente es, y por tiempo fuere, en virtud de Santa obediencia, y fopena de excomunion mayor Apostolica, y decada quinientos ducados, aplicados para gastos de guerra contra Infieles, no impidan la execucion, y cumplimiento de los tales mandamientos, y despachos directos, vel indirectos, con apertibimiento, que se procederà à todo aquello que huviere lugar de derecho, para lo qual se despachen los mandamientos necessarios, y en quanto los dos autos proveidos en esta causa por el Ilustrissimo, y Reverendissimo Señor D. Laurencio Campeggi Obispo de Siñigalla, Nuncio que fue en estos Reynos, el vno en los veinte y seis de Março de mil y seiscientos, y treinta y siete, y el otro en los quatro de Febrero de mil y seiscientos y treinta y ocho años, fueren conformes à este auto los confirmaba, y confirmò, y en todo lo que fueren en contrario, los revocaba, y revocò, y así lo proveyò, mandò, è firmò Doctor D. Sebastian de Leyva: Ante mi Ignacio de Velasco Notario.

12 Y aviendo se apelado del dicho auto por parte del dicho Real Convento de Vclès, y ganado letras de inhibicion de su Santidad, con que fuimos requerido, y en virtud de ellas traydofe ante Nos el processo de la dicha causa por parte del dicho Real Convento, en doze dias del mes de Octubre proximo pasado de este año, se alegò, y expresó agravios contra el dicho auto, y presentó el scripto del tenor siguiente: Gabriel Lopez Haro en nombre del Prior, Canonigos, y Convento de Señor Santiago de la Villa de Vclès, en la causa con el Rector de la Univeridad de Alcalà, &c. Y de la dicha alegacion se diò traslado à la parte del dicho Rector, y Colegio por quien

quien se presentó la petición del tenor siguiente, &c.

Juan Muñoz de Aguilera en nombre del Rector, y Colegio Mayor de S. Ildefonso de la Villa de Alcalá de Henares, en el Pleyto con el Prior, y Convento de Santiago de la Villa de Velès, sobre competencia de Jurisdicción, &c. Y aviendose notificado, y citado à Juan Muñoz de Aguilera, y à Gabriel Lopez Haro Procuradores de dichas partes, vïstos por Nos los autos de la causa, pronunciamos vno del tenor siguientes:

13. *Tertia sententia conformis:* En la Ciudad de Cuenca à dos dias del mes de Diciembre de mil y seiscientos y quarenta y quatro años, su merced del Señor Licenciado D. Rodrigo Cruzado Cavallero, Canonigo de la Insigne Iglesia Colegial del Sacro Monte de Granada, Provisor, Oficial, y Vicario General de esta dicha Ciudad, y su Obispado, por el Ilustrissimo, y Reverendissimo Señor D. Enrique Pimentel Obispo del dicho Obispado, de los Consejos de su Magestad, &c. mi señor. Orrofi Juez Apostolico que su merced es en virtud de Breve, y letras Apostolicas de su Santidad, su Data en Roma à veinte y nueve de Diciembre del año pasado de seiscientos y quarenta y tres, en el Pleyto, y causa que es, entre partes, de la vna el Prior, y Convento del Señor Santiago de la Villa de Velès, y de la otra el Rector, y Colegio Mayor de Señor San Ildefonso de la Villa de Alcalá de Henares, aviendo visto los autos del processo, y lo dicho, y alegado ante su merced, por las dichas partes: Dixo, que declarandose, como ante todas cosas se declaraba, y declaró por Juez competente desta causa, sin embargo de la recusacion hecha por parte del dicho Rector, y Colegio, y de las letras de inibicion del Ilustrissimo Señor Nuncio de su Santidad, por no aver sido, ni ser, ni propuestose conforme derecho, y por las demás causas, y razones que del processo resultan, debia de revocar, y revocò, daba, y diò por nullo, y de ningun valor, ni efecto, el auto definitivo, en esta dicha causa proveido por el señor Doctor D. Sebastian de Leyva, Prothonotario, y Juez Apostolico que della conociò,

por Breve, y letras de su Santidad, su Data del dicho auto en la Villa de Madrid à veinte y nueve de Mayo del año pasado de mil y seiscientos y quarenta y tres, y por todo según, y como en èl se contiene, y administrando justicia, debia de confirmar, y confirmó el auto, en esta misma causa proveido, por el señor Doctor Agustín Barboza, asimismo Prothonotario, y Juez Apostolico, que della conociò, su Data en la dicha Villa de Madrid en cinco de Noviembre del año pasado de mil y seiscientos y quarenta y vno, el qual dicho auto juntamente con el del Ilustrissimo Señor Nuncio de su Santidad, de veinte y seis de Março del año pasado de seiscientos y treinta y siete, que en èl se refiere, su merced mandaba, y mandò se guarde, cumpla, y execute en todo, y por todo, según, y como en ellos se contiene, para lo qual se despachen los mandamientos, y demás recaudos que convengan, con las penas, y censuras necessarias, y por èste su auto, sin hazer condenacion de costas contra ninguna de las partes, así lo proveyò, mandò, è firmo, testigos, Laurencio Sanchez Ramirez Notario, y Estevan Bueno Sutil Alcayde, y el Licenciado Fernando de la Fuente Salazar, Fiscal general deste Obispado. El Licenciado Rodrigo Cruzado Cavallero, Juez Apostolico: Ante mi Diego Millán Notario.

14. Y el dicho auto se notificò à los Procuradores de las partes, y por la del dicho Rector, y Collegio de S. Ildefonso de Alcalá, se apelò en forma, &c. Y de la dicha apelacion mandamos dár traslado à la parte del dicho señor Prior, y Convento de Velès, por la qual se pidió, que sin embargo de dicha apelacion, se mandasse executar el dicho auto, por ser en conformidad de otros dos pronunciados en esta causa, y en favor de su parte, por lo qual, &c. y para proveer sobre èl, mandamos citar, y citamos las dichas partes, y con dicha citacion, pronunciamos el auto siguiente.

15. *Ultima sententia executionis:* En la Ciudad de Cuenca à doze dias del mes de Diciembre de mil y seiscientos y quarenta y quatro años, el señor Licenciado D. Rodrigo Cruzado Cavallero, Provisor General de la dicha Ciudad,

dad, y su Obispado, y Juez Apostolico en la presente causa, &c. Aviendo visto el proceso, y autos retroscritos, fechos, y causados à instancia, y pedimento del Prior, y Convento Real de Santiago de la Villa de Velès, contra el Rector, y Colegio de S. Ildefonso de Alcalá de Henares, y el auto por su merced proveido en dos dias del presente mes, y año, y la apelación del interpuesta, por parte del dicho Rector, su merced dixo, atento à que ay en esta causa tres autos conformes, se le despache à la parte del dicho Prior, y Convento de Velès, la executoria que pide, sin embargo de las apelaciones interpuestas por parte del dicho Rector, y Colegio, y lo demás que alega, y así lo proveyò, mandò, e firmò. Licenciado Rodrigo Cruzado, Cavallero: Ante mi Diego Millàn Notario.

16 Y del dicho auto por parte del dicho Rector se apelò en forma, y protestò lo inovado, y atentado, y el auxilio Real de la fuerza, y se mandò executar sin embargo. En cuya virtud dimos el presente, por el qual, &c. Y dimos la presente carta executoria firmada de nuestro nombre, sellada con el Sello de nuestro Juzgado, y refrendada del infrascripto Notario en la Ciudad de Cuenca à diez y siete dias del mes de Diciembre de 1644 años. Licenciado Rodrigo Cruzado Cavallero, Juez Apostolico. Por mandado del señor. Provisor Juez Apostolico, Diego Millàn Notario. *Concordat cum originali exceptis que omittuntur.*

Anno 1652. Script. I.

Regia concessio in favorem Ordinis facta de libertate Capituli Generalis in vsu papiri communis ad scripturarum & processuum formationem, ceteraque omnia negotia expedienda.

1. Señor. A la consulta que el Consejo del Capitulo General de la Orden de Santiago hizo à V. M. dando cuenta de que sus despachos corrian en papel comun, fue V. M. servido responder lo que se sigue.

2. En el Consejo de las Ordenes se usò de Papel Sellado en la parte que mira à lo Eclesiastico; y quando el año

de 1639. tomè esta resolución, fue con bastantes fundamentos, y pareceres de Ministros, à quienes remití el descargo de mi conciencia en esta parte, y así no se debe innovar, y antes de aver introducido lo contrario, debiera el Capitulo darme cuenta de la duda, para mandar lo que conviniese, pues su comisión no se alarga à decidir materia alguna, sin comunicacion, y resolución mia.

3. El Consejo del Capitulo ha conferido sobre esta respuesta, hallandose obligado à dar satisfacion à V. M. en ella, y que no ha salido de los limites que tocan al reconocimiento, y obediencia que deben al servicio de V. M. en cuya ley, y obligacion de sangre están los de él: Y debaxo de este presupuesto suplica el Consejo del Capitulo à V. M. se sirva tener entendido, que la Orden de Santiago, como son Prioratos, y Vicarias, no gastan Papel Sellado, y hallandose en esta possession los de la dicha Orden, parece que juntandose el Capitulo General de ella, como Eclesiastico, no debe merecer menos, por lo qual jamás se entendió que era necesario nueva resolución de V. M. para lo que se ha executado, y así fue siguiendo la costumbre, y possession en que están el Priorato de Velès, el Priorato de Leon, la Vicaria de Villanueva de los Infantes, la Vicaria de Caravaca, la de Yeste, la de Veas, la de Villa-Rodrigo, la de Segura de la Sierra, la de Xerez de los Cavalleros, la de Tudia, la de Merida, la de Barroco Pardo, la de Galicia, y la Vicaria de Villanueva del Ariscal; como consta al Consejo de las Ordenes, que en grado de apelacion juzga, y ha juzgado los procesos, que en dichos Prioratos, y Vicarias se han formado, actuado, y sentenciado en papel blanco, sin aver sido esto à V. M. de ningun perjuizio, ni aqui, ni en ninguna otra parte, en lo que sobre esto ha deseado V. M. de los demás Eclesiasticos: A que se añade, que quando salió lo del Papel Sellado, no fue en tiempo del Capitulo General de la Orden, ni ha avido otro despues acá. Ha entendido el Consejo del Capitulo, que V. M. ha sido informado, que este derecho montará cosa considerable, &c.

4. Y tambien para mayor comprobacion de este caso, la Orden de S. Juan, el Tribunal de la Inquision, y el de la Cruzada, despachari en papel blanco, siendo estos dos Tribunales dependientes de V. M. &c. Demas desto ya se sabe, que todo lo Ecclesiastico no gasta Papel Sellado, y si el Consejo del Capitulo General que representa toda la Orden de Santiago, despachasse en Papel Sellado, quedaria raticamente declarada por Secular, que es el punto sobre que mas ha instado, y insta esta Orden, cosa que si se platicase oy, que es llamada a Capitulo General, se podria dezir, que solo ha venido a recibir este disfavor, aviendo siempre por lo passado recibido tantas honras de los señores Reyes antecessores de V. M. merecidas por los servicios, que en la restauracion de España, &c. pues siendo esto asi en cosa tan conocida como el Cuerpo de la Orden, y su Capitulo General, no ay duda que le sera muy sensible todo lo que se innovare con el, teniendolo por despojo de la posesion en que se hallan sus Prioratos, y Vicarias, y el Capitulo General, sin aver dado consentimiento, ni poderle dar, pues como quedadicho, no ha estado junto.

5. Mayormente que este Consejo es Ecclesiastico, y Religioso, en quien asisten, y presiden personas Religiosas, y Ecclesiasticas, para cuyo medio impone precepto baxo de censuras, y en virtud de obediencia, pues sin este nervio mal se puede administrar lo espiritual, y Ecclesiastico de la jurisdiccion, y el Consejo tiene por cierto, que quando se promulgò la Pragmatica del Papel Sellado, no fue del Real animo de V. M. comprehender el Estado Ecclesiastico, el qual mostrò por vn memorial ser contra la inmunidad Ecclesiastica: y de este sentir, y parecer son los Doctores, y Maestros que despues de su promulgacion han escrito sobre este punto, afirmando ser materia sujeta a las excomuniones, y censuras reservadas a su Santidad, porque por este moderno medio del Papel Sellado, se da nueva forma a los Tribunales Ecclesiasticos, y se les impone gravamen, y carga, que les impide el libre uso de su jurisdiccion, para que no puedan hazer lo que por derecho Divino,

Natural, y Canonico les es permitido, porque V. M. (como dize en la Pragmatica) sin derogar a las demas solemnidades que de derecho se requieren para la validacion de los instrumentos, y autos publicos, añaade por solemnidad substancial la del Papel Sellado, y que de otra manera no hagan fee en juicio, ni fuera del; y determinando V. M. que esto se guarde en este Consejo, y Tribunal Ecclesiastico, claro es que se le limita lo que por derecho Divino, Natural, y Canonico le es permitido, porque la potestad que tiene de ligar, y de absolver, no se la dieron, ni la tiene dependiente del Papel Sellado, y asi en fuerza de la Pragmatica no se puede dezir que no ligan su obediencia, y centura, sino es en Papel Sellado, pues esto fuera limitar el derecho Divino, de donde esta Jurisdiccion se deriva, con que juzgo este Consejo del Capitulo ser esta parte clara, y para la conciencia del todo segura, y sin perjuizio de nadie, ni de la Regalia de V. M. pues todos ven que V. M. està consintiendo en los Tribunales, y Audiencias Ecclesiasticas, y en la misma Orden de Santiago, que no se platique el uso del Papel Sellado, por lo qual se persuadiò a que no era esta materia de las en que debia esperar resolucion de V. M. pues la conocia por el uso de los demas Tribunales, &c.

6. Y lo que V. M. se sirve de advertir en su Real respuesta, de que en el Consejo de Ordenes se gasta, no parece haze exemplar al de este Capitulo General, porque este es meramente Consejo de Ecclesiasticos, que representa toda la Orden, y el de Ordenes no es mas que vna Junta de Ministros que V. M. elige, para lo que les toca hazer, segun los Establecimientos, no dexando de dezir a V. M. que el Consejo de las Ordenes oy se forma en gran parte de Religiosos, y se forma en gran parte de Religiosos no profesos en las suyas, y sin poder votar en sus Capitulos Generales, siendo solos los profesos los que pueden votar, y los Capitulos, los que con sus Maestros pueden inovar los Establecimientos, y Reglas de las Ordenes, por lo qual suplica el Consejo del Capitulo a V. M. tenga por bien, que la Orden se mantenga en la posesion en que se halla, remitiendo esta materia, si pare-

ciere necessario à Theologos, y Religiosos, para que con mayor cargo de su profersion, digan à V. M. su sentir, &c.

7 Y para que V. M. se sirva de creer de la forma en que procedió el Consejo del Capitulo General en los dos últimos que se celebraron en tiempo de los señores Reyes, D. Phelipe Segundo, y D. Phelipe Tercero, los años de 1560. y mil seiscientos, pone el Consejo en las Reales manos de V. M. parte de lo que se hizo en ellos con el Papel incluso de sus originales firmados de los señores Reyes, de gloriosa memoria, Padre, y Avuelo de V. M. que quedan en poder del Secretario de este Consejo del Capitulo General. V. M. mandará lo que fuere su Real voluntad. Madrid à 26. de Agosto de 1652.

8 El Prior de Velès. El Prior de Leon. El Marqués de Leganès. El Marqués de Tarazona. El Duque de Terranova. El Marqués de Malpica. El Marqués de Valparaíso. Don Francisco Arevalo de Zuazo. El Duque de Ciudad Real. El Conde de Villamonte. El Conde de Grajal.

9 Considerando que el Capitulo es Congregacion Religiosa y Eclesiastica, y que lo que en él obro, es como Maestro, se podrá vsar del papel comun, y ordinario, escusando el Sellado en lo que en el Capitulo se trata, resuelve, y despacha: *Hic Rubrica Regis. Concordat prout est in publico instrumento exceptis omisiss.*

SCRIPT. II.

Regia concessio ex proprio motu in favorem Ordinis facta, ut in Congregationibus Ecclesiasticorum super distributione subsidij adsint Ordinis persona altera ex Militibus & ex Clericis altera.

EN Madrid à 25. de Septiembre de 1652. Al Prior de Velès. Aviendo el Escrivano de Camara de la Orden de Santiago, llevado al Consejo el pliego, que va aqui, que ha despachado la Contaduria del de Cruzada, y contiene la suma del Escusado que se ha repartido à las tres Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcántara, pidiendo

do se despachasen las provisiones que se acostumbra en razon de la cobrança, y execucion deste repartimiento, he querido remitirlo à los Capítulos de las Ordenes, à quienes toca muy propriamente el examen de esta materia; y para que con mayor noticia, y claridad se pueda conferir, y proponerme lo que se ofrezca, me ha parecido insinuaros con este motivo los apuntamientos que se siguen, juzgandolos dignos de consideracion.

En el Consejo de Ordenes ha mucho tiempo que se oye quejarse los antiguos Ministros de él, de la forma en que se platica el repartimiento del Subsidio, y Escusado, pareciendo realmente, que la queja se funda en razon, por dezir, que para hazer estos repartimientos se junta la Congregacion de las Iglesias, y Prebendacion de todos los Cabildos de los Reynos de Castilla, y Leon; y que siendo las tres Ordenes Militares vn cuerpo de tan grande representacion, y auctoridad, y tan grande el numero de las Encomiendas, y Beneficios à quienes se reparte el Subsidio, no ay persona en la Congregacion que en nombre de las Ordenes pueda representar la razon que tienen para que se les modere la suma, ò bien para que en el repartimiento se atienda à los accidentes del tiempo, que obligan à la gran disminucion à que han venido algunas Encomiendas, y Beneficios, de que resulta, que estando estimadas las Encomiendas en el valor antiguo, y à esta proporcion repartido el Subsidio, y Escusado, viene à ser el dia de oy intolerable la graveza, y que añadiendose à esto la de las Lanças, que tambien se haze carga de cada año, por la vrgentissima necesidad de las Guerras de España, apenas ay Beneficio, ò Encomienda que quede en la tercera parte de valor de aora cinquenta años, y que aunque es sin duda que se haze, y se hará justicia à los particulares que acudieren al Consejo de Cruzada à proponer estas demandas; pero se dexa considerar la dificultad, y la costa que avrá de tener quien intentare este camino, figuiendo vn pleyto, que así por pequeña suma que à cada particular les toca, lo mas ordinario es de-

zar correr con el repartimiento, antes que llegar por la minoracion en el Consejo de Cruzada.

Por esto se discutria tambien que fuesse muy conforme à razon que las Ordenes tuviessen persona que en nombre de cada vna representasse en la Congregacion de las Iglesias el estado de la hazienda, y el valor de los Beneficios, y Encomiendas; y pudiesse dar distinta razon à la Congregacion, como lo haze qualquiera Cabildo por medio de sus Prebendados.

Encargo, y ordeno al Consejo del Capitulo de Santiago, que atendiendo à todo lo referido, me represente sobre ello lo que estimare ser de mayor utilidad, y beneficio suyo, para que yo resuelva lo que tuviere por mas conveniente. *Hic Rubrica ✕ Regis. Concor-dat cum originali.*

2. Señor. En el Consejo del Capitulo de la Orden de Santiago, se viò vn decreto que V.M. fue servido remitirle de 25. de Septiembre, en razon de la paga del Subsidio, y Escusado, que se les reparte à las Ordenes de Santiago, Calatrava, y de Alcántara; reconociendo V.M. lo muy gravadas que estan, por aver venido à mucha quiebra las Encomiendas, y Beneficios; y averseles hecho los repartimientos sin asistencia de personas de las dichas Ordenes, que pudiesen representarlo, y reparar el agravio que se les haze. Y siendo Señor, vna de las principales cosas que este Capitulo tenia en cuidado para proponerla à V.M. se halla sumamente reconocido, y obligado à rendir à V.M. las debidas gracias de la merced que haze à la Orden; previniendola el remedio del daño que padece como Padre piadoso, y como Rey, y Señor, queriendo se guarde equidad, y justicia con todos, quedando los de esta Orden no solo en la obligacion de obedecer à V.M. como subditos, y servirle como leales vassallos, sino tambien en la de amor, y reverencia de hijos, y como tales obligados à solicitar el mayor servicio de V.M. à cuyos pies los de este Capitulo en nombre de todos, desean tener tesoros que ofrecer, como para la defensa de la Corona, y aumentos della las vidas, y las haciendas, con toda promptitud, y voluntad.

Y porque el repartimiento que se haze à esta Orden, como V.M. se sirve de insinuarlo en su Real Decreto, es excesivo respecto de la quiebra grande de las rentas, y por averse hecho sin parte, este Capitulo queda en cuidado de ajustar los valores antiguos, y de los tiempos en que se hizo el repartimiento, por donde se gobierna; al que oy tienen; para que visto por V.M. mande, y provea lo que mas con venga à su Real servicio. Y asimismo ajustará el numero de Encomiendas, y la mucha Jurisdiccion de la Orden, y la que cada vno de los Prioros de Vclès, y Leon tienen, en que reconocerà V.M. el agravio que se les haze en no admitirlos à la Junta, y Congregacion Ecclesiastica, como se estila en el Reyno de Valencia, y otras partes porque vno de los dichos Prioratos supone tanto como qualquiera de las Iglesias, aviendo muchas en Castilla, y Leon que quedan muy inferiores en el numero de los subditos, y ninguna de ellas està defraudada de tener persona que la represente en las Juntas, y Congregaciones, como lo està la Orden para sus Encomiendas, Beneficios, y Prioratos.

Por todo lo qual este Capitulo suplica à V.M. se sirva mandar se admitan por la Orden de Santiago, en las Congregaciones del Estado Ecclesiastico, vn Cavallero Comendador, y vn Canonigo Prebendado de ella; y dando V.M. licencia, propondrà el Consejo del Capitulo personas para que V.M. elija las que fuere servido; y no aviendole, el Consejo de las Ordenes. Y haziendole desde luego esta merced, para que quando llegue el caso, quede ajustado con las Iglesias, y quedará la Orden defendida; pues lo que se la carga de exceso resulta no en beneficio de la Real hazienda de V.M. sino de los interessados en el repartimiento, que baxando la pension à sus prebendas la cargan à las Ordenes en gran perjuizio, y en mandarlo V.M. remediar haziendo justicia; hará vn gran favor à la Orden, y à este Capitulo vna gran merced. Madrid. Octubre 5. de 1652.

El Prior de Vclès. El Prior de Leon. El Marqués de Léanès. El Marqués de Tarazona. El Marqués de Malpica.

El Marqués de Valparayso. El Conde de la Roca. D. Francisco Arevalo de Zuazo. El Duque de Ciudad Real. El Conde de Villamonte.

Està bien, y el Capitulo podrá proponerme personas para este efecto como se me consulta: *Hic Regis ✕ Rubrica. Concordat cum originali.*

SCRIPT. III.

Nuntij in Hispania litteræ super subsidio & eius inter particulares Ordinis personas distributione & exactione. Adiuncta litterarum notificatione & obedientia, sub Dat. an. 1509.

NOS D. Juan Rufo por la gracia de Dios, y de la Sancta Iglesia de Roma, Obispo de Bretonoriente, è de Forlin, Nuncio de nuestro muy Sancto Padre, Juez Apostolico principal del Subsidio, è Decima, à la Catholica Magestad concedido en todos estos Reynos de España el año passado de quinientos y ocho, à vos Garcia de Grajales, Vicario de la Ciudad de Alcaráz, è su Arçedianazgo, Juez Subdelegado para la cobrança del dicho Subsidio de dicho Arçedianazgo, è à otra qualquier persona que tenga, ò de aqui adelante tuviere poder para cobrar, y executar el dicho Subsidio, que à esse Arçedianazgo cupiere à pagar; salud en Nuestro Señor Jesu Christo, è à los nuestros mandamientos que mas verdaderamente son Apostolicos, firmemente obedecer, è cumplir. Sepades que ante Nos pareció Diego Sanchez Freyre de la Orden, y Cavalleria de Santiago, Cura de Villa Rodrigo, è nos hizo relacion que vos el dicho Vicario, y Juez susodicho le aveis pedido, è demandado cierta parte de Subsidio, que decis que debe; y es obligado à pagar, y contribuir con el dicho Arçedianazgo; è sobre ello aveis procedido contra el, è por vuestras cartas, que para ello aveis dado, hasta poner en redicho inclusivè, y otras censuras, premiandole que depositasse todo lo que le avia sido repartido de dicho Subsidio, no mirando ser de la Orden de Santiago, y persona que no debe ser, ni es obligado à pagar, ni contribuir, sino es en lo que à la dicha Or-

den fue repartido, del qual dicho agraviado para ante Nos interpuso apelacion; è cerca de lo susodicho por parte del dicho Diego Sanchez nos fue pedido; no diessimos lugar à ello, y le mandassimos proveer de manera que sobre esto no fuesse molestado, è por quanto à todas las personas de la dicha Orden, y Cavalleria de Santiago por un proceso por Nos discernido, fue mandado que pagassen cierta quantia de maravedis del dicho Subsidio, que por el repartimiento que fue hecho, cupo à la dicha Orden, è visto como el dicho Diego Sanchez es Freyle, y persona de la dicha Orden, y que lo que le cave à pagar del dicho Subsidio, lo ha de dar, y pagar en la cuenta de lo que cave à la dicha Orden, y no en otra parte. Mandamos dar la presente; por la qual declaramos no ser obligado el dicho Diego Sanchez à pagar, ni contribuir en el dicho Subsidio, que cave al dicho Arçedianazgo, aunque tenga en el sus frutos, y rentas, pues que como dicho es lo ha de pagar con el repartimiento de la dicha Orden, y por esta os inhibimos à vos el dicho Juez, para que no podais proceder en adelante contra el dicho Diego Sanchez Cura del dicho Lugar Villa Rodrigo, è vos mandamos que no le molestéis, ni sea molestado cerca de lo que dicho es, ni le pidais cosa alguna; pues no lo debe, ni es obligado à pagar, y si algunas censuras sobre ello le están puestas, damos poder à qualquier Presbytero de Missa Seglar, ò Regular, para que le pueda absolver dellas al dicho Diego Sanchez, cà Nos las damos por ningunas, è algamos, è quitamos qualquier entredicho que aya sido puesto à esta causa, è mandamos à vos el dicho Juez que guardéis, è cumplais todo lo de suso contenido, è contra ello non vayades, sopena de excomunion mayor, la qual ex nunc prout ex tunc & è converso pronunciamos en vos, lo contrario haziendo; lo qual hechio, y cumplido, è guardado; si contra esto algo alegar quisieredes; pareced ante Nos dentro de veinte dias, desde el dia que con esta os fuere requerido, que nos vos oyremos, y guardaremos justicia; de lo qual mandamos dar la presente firmada de nuestro nombre, y refrendada de

de Juan Vosmediano, Contador del dicho Subsidio. Dada en la Villa de Valladolid à quatro dias de Junio de mil y quinientos y nueve años. J. Episcopus Bretonorien. Nuntius, & Comes Apostolicus. Por mandado del Señor Obispo, y Nuncio, Juan Vosmediano.
Concordat cum originali.

2 En la Noble Ciudad de Alcazar à veinte y dos dias del mes de Junio de quinientos e nueve años, este dicho dia el Reverendo Señor Martinez Salido, Cura de la Villa de Almedina, e Vicario de ella, &c. Visitador de la Provincia de Castilla, &c. En presencia de mi el Escrivano, e testigos iuso escritos, el dicho señor Visitador susodicho leyó, e notificó esta carta inhibitoria del muy Reverendo Señor in Christo Padre D. Juan Rufo Obispo de Bretonorienzé, e de Forliñ, Nuncio de nuestro muy Santo Padre, Juez Apostolico Principal del Subsidio, e Decima à la Catholica Magestad concedido en todos los Reynos de Castilla, &c. En presencia del Reverendo Señor Garcia de Grajal, Vicario de la dicha Ciudad, e su Arçediazgo, e así leyda, e notificada en su presencia, como dicho es, el señor Visitador de suso nombrado lo pidió por testimonio, e le requirió la cumpliesse en todo, e por todo, segun en ella se contenia, testigos que fueron presentes à todo lo que dicho es Francisco Lopez de Huerta Notario, Alonso de Genave, e Alonso de Truxillo vecinos de la dicha Ciudad, e Juan Ruiz Cura de Sancta Cruz de los Cañamos, y despues de lo susodicho, luego incontinenti el dicho Señor Garcia de Grajal Vicario susodicho, dixo que la obedecia, e obedeció tanto quanto de derecho debia, como à carta de su Superior, e que se enibia, e daba por enibido del dicho caso en esta dicha carta enibitoria contenido, segun, e como en ella se contiene, testigos los dichos. Ferrandus Notario Apostolico. *Concordat cum originali exceptis omisiss.*

SCRIPT. IV.

Cardinalis Adriani littere de precedenti materia super subsidij exactione, sub Dat. ann. 1519. eiusdem alia ann. 1518. script. 1. num. 4.

NOs Adriano por la misericordia divina Cardenal de Tortosa, Inquisidor General de los Reynos, e Señorios de la Reyna, y del Rey nuestros señores, e D. Pero Ruiz de la Mota Obispo de Badajoz, Limosnero Mayor, e del Consejo de sus Altezas, Juezes Apostolicos, dados por nuestro muy Santo Padre Leon Decimo, para la execucion, y cobrança de la Decima por su Santidad impuesta sobre los frutos, y rentas Eclesiasticas, e Decimales de los Reynos, e Señorios de sus Altezas, para los gastos de Armada que se haze contra el Turco, e Moros enemigos de nuestra Sancta Fe Catholica, à vos los Juezes Executores nuestros Subdelegados, de todas las Dizecisis de los Reynos, e Señorios de sus Altezas, dados para la execucion, e cobrança de la dicha Decima, salud, e bendicion. Sepades que por parte de algunos Comendadores, Cavalleros, y Freyres de la Orden de Santiago nos fue hecha relacion, que vosotros, e algunos de vos, aveis intentado de pedir, y demandar à los Comendadores, Cavalleros, e Freyres de la dicha Orden, que den, y paguen la dicha Decima, de las Rentas que tienen en cada vna de las dichas Dizecisis, no lo pudiendo, ni debiendo vosotros pedir, y demandar por algunas causas, y razones que ante Nos por su parte fueron dichas, e cerca dello nos fue pedido lo mandamos proveer, de manera, que la dicha Orden e los Comendadores, e Cavalleros, e Freyres de ella, no ayan de recibir, ni reciban agravio. E Nos vista la dicha su relacion, e por algunos respectos que à ello nos mueven, acordamos de dar la presente para vosotros, e para cada vno de vos en la dicha razon, por la qual vos mandamos que non vos entremetais à pedir, ni demandar cosa alguna de las dichas rentas, que los dichos Comendadores, e Cavalleros de la

la dicha Orden, tienen en qualquier de las dichas Diócesis, sin que para ello tengais nueva provision, é mandamiento nuestro, fecho despues de la Data de nuestra carta, lo qual faced, é cumplid, mostrandovos para ello esta nuestra carta, ó su traslado signado de Escrivano Publico. E esto mismo mandamos à todos los Colectores de la dicha Decima. Dada en la Ciudad de Barcelona à veinte y vn dias del mes de Junio de mil é quinientos é

diez é nueve años; y si por razón de lo susodicho teneis puestas algunas censuras, ó entredicho, vos mandamos que le quiteis, y alçeis luego, ca Nos por la presente le alçamos, y mandamos que ad cautelam los absolvais. A Cardinalis Dertusen. P. Episcopus Paten. Por mandado de su Reverendissima Señoria, Juan de Vosmediano. *Concordat prout est in publico instrumento.*

✠(X)✠

ALEXANDER PAPA VII.

electus die 7. Aprilis ann. 1655. obiit die 22. Maij
anno 1667.

Anno 1661. Script. I.

Bulla ad revocandum quoddam Ordinis novum statutum & illud reducendum ad statum, in quo erat ante annum 1652. super Nobilitate & officijs recipiendorum ad habitum. Vide an. 1622. scrip. I.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico, Alexander Papa VII. Charissime in Christo fili noster salut. & Apost. benedict.

I. Maiestatis tuæ nomine nobis per dilectum filium Nobilem virum Ludovicum de Guzman Ponce de Leon tuum apud Nos & Sedem Apostolicam Oratorem nuper expositum fuit, quod cum per quoddam antiquum statutum Militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini, cuius tunc Administrator perpetuus auctoritate Apostolica depuratus existis, caveretur expresse, quod qui in Fratrem Militem dictæ Militiæ recipi desideraret, nobilitatem suorum genitoris & genitricis dumtaxat, quodque illi officia mechanica non exercuissent probare deberet, Capitulum Generale eiusdem Militiæ anno M. DC. LIII. celebratum, quæ in manus dictæ Militiæ deus cederet, faciendi ergo, statuit, ut ex tunc in futurum etiam Nobilitas

Avorum Paterni & Materni, quodque nec illi officia mechanica huiusmodi habuissent, seu exercuissent probari deberet.

2. Verum paulò post compertum est, novum statutum huiusmodi gravissimis inconuenientibus, tam contra Militiam prædictam, quam contra illos qui habitum per Fratres Milites ipsius Militiæ gestari solitum suscipere cupiunt, causam præbere. Nam cum dicti habitus concessio vnum sit ex præmijs maioris honoris, quæ Maiestas tua personis benemeritis præsertim Militibus post multorum annorum seruitia, quibus favere equum est, conferre solet, eiusmodi præmium prædictæ novæ probationis onere per dictum novum statutum inducto ita coarctatur, ut illius incapaces reperiantur multi, qui iuxta stylum antiquum illo decorari possent, ipsique prætendentes ad habitum huiusmodi admissi per obtentam super ea re gratiam, non sine nota remanent, dum probationes sive nobilitatis iuxta formam memorati novi statuti facere nequeunt.

3. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, tu præmissis consideratis per dilectorum filiorum Consilij tui Ordinum Militarium, necnon alterius peculiaris Congregationis virorum gravissimorum, quibus negotium huiusmodi extra Ordinem demandasti

sententiam expedire iudicaveris statutum novum huiusmodi abrogari & antiquum restitui, quo disponitur, ut Nobilitas genitoris & genitricis dumtaxat, quodque illi officia mechanica non exercuerint, probetur absque eo quod idem de persona avorum probare sit necesse, Nobis propterea humiliter supplicati fecisti, ut in præmissis opportunitate providere, & ut infra indulgere, de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos igitur Maiestatis tuæ votis in præmissis quantum cum Deo possumus favorabiliter annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, novum statutum supra expressum in Capitulo Generali anno M.DC.LIII. celebrato factum, auctoritate Apostolica tenore præsentium abrogamus, & abolemus, ac prædictum antiquum dictæ Militiæ statutum, quo cavetur, ut Nobilitas genitoris & genitricis dumtaxat, quodque illi officia mechanica non exercuerint, ad effectum suscipiendi habitum Fratrum Militum eiusdem Militiæ probari debeat, ita ut etiam concessionem habitus prædicti illis, quorum probationes iuxta novum statutum ut præfertur abrogatum factæ, ac in Consilio dictæ Militiæ retenti & pendentes existunt, necnon illis, qui habitus huiusmodi gratiam à te iam obtinuerint, nec probationes suas hactenus fecerunt, iuxta antiquum statutum huiusmodi fieri & expediri possint, auctoritate & tenore prædictis restituiamus & innovamus. Decernentes eas-

dem præsentibus litteras semper firmas validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac illis, ad quos spectat & pro tempore spectabit, plenissime suffragari, & ab illis respectivè inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

5. Non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Militiæ etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, stabilitatis, usibus, & naturis, privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis illorum tenores præsentibus pro plene & sufficienter expressis & de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Datus Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, Die septima Decembris M.DC.LXI. Pontif. nostri anno Septimo. S. Vgolinus. *Con-*

cordat cum originali.

CLEMENS PAPA IX.

electus die 20. Iunij ann. 1667. obiit die 9. Decembris
ann. 1669. Clemens X. à die 29. Aprilis 1670.
ad 22. Iulij 1676.

Anno 1668. Script. I.

*Bulla, ut Militiarum Clericū Ecclesiarum
Rectores vel Vicarij ad Triennales Digni-
tates in suis respectivè Ordinibus assumi
& pro eis alij substitui possint in
eorum Ecclesijs.*

CLEMENTE Papa Nono ad futuram
rei memoriam. Poco ha hizo se-
ños relacion por el amado hijo Ignacio
Velarde Agente, y Procurador Gene-
ral de las tres Ordenes Militares de Es-
paña, es à saber de Santiago de la Es-
pada, que milita debajo de la Regla
de S. Augustin, y de la de Calatrava, y
Alcantara, que militan debajo de la
de S. Benito, ò de otra Orden, que
por quanto el carissimo hijo en Chris-
to Carlos Catholico Rey de las Espa-
ñas, como Administrador perpetuo
de dichas Ordenes Militares, diputado
por auctoridad Apostolica, provee à
su voluntad en algunos Beneficios Cu-
rados, à personas professas de las di-
chas Religiones, los quales, principal-
mente en quanto à las dos vltimas Or-
denes Militares, por los votos de obe-
diencia, y pobreza acostumbrados à
hazerse por los Religiosos de las dichas
Ordenes, son manuales, y amovibles
à la voluntad del dicho Rey, acontece,
y sucede algunas vezes, que por la con-
servacion de la disciplina, y observan-
cia Regular, convenga encargar los
Oficios de Rectores de los Colegios
de la Vniversidad de Salamanca, y
otros mayores cargos à algunos de los
mismos Religiosos professos, como
mas capaces, y mas exemplares por
algun tiempo. Y por tiempo muy an-
tiguo acostumbraron los Reyes Ca-
tholicos, que por tiempo han sido, di-
putar en estos casos Vicarios idoneos,
aprobados por los Ordinarios con as-

signacion de congrua porcion de los
frutos de los dichos Beneficios para
exercer alli el cargo de almas, duran-
te la ausencia de los Curas, y la neces-
sidad dicha, la qual no suele durar
mas de tres años, lo qual cede en gran-
de utilidad, assi de las dichas Ordenes,
como de los Seculares que estàn en se-
mejante Curato, y segun la dicha su-
plica contenia, aviendose mirado por
la mayor quietud de las consciencias
de dichos Religiosos, el dicho Ignacio
desee mucho el que se le conceda In-
dulto por Nos al dicho Carlos Rey,
en quanto sea necessario, para que
atenta la necesidad, y utilidad evi-
dente, que desto puede seguirse à las
dichas Ordenes Militares, de aqui
adelante pueda usar de los officios de
los mismos Religiosos Curados como
se refiere.

2. Nos pues queriendo favorecer
al dicho Ignacio con especiales favo-
res, y gracias, y absolviendole como
por las presentes le absolvemos de
qualesquier sentencias, censuras, y pe-
nas Eclesiasticas de excomunion, sus-
pension, entredicho, y de otras qua-
lesquiera, impuestas por derecho, ò
persona, por qualquiera ocasion, ò
causa, si en algunas por qualquiera
manera està comprehendido, para que
consiga el efecto de las presentes tan
solamente, y dandole por abuelto, in-
clinandonos à las suplicas que en su
nombre nos fueron hechas humilde-
mente sobre esto, de consejo, y acuer-
do de los Venerables hermanos nues-
tros Cardenales de la Santa Iglesia de
Roma, Interpretes del Concilio Tri-
dentino, en virtud de la autoridad
Apostolica, y tenor de las presentes,
concedemos al dicho Carlos el Indulto
en la forma dicha, con condicion, que
no han de durar mas de tres años con

las causas referidas, por el tiempo de la ausencia de los Religiosos Curas, à quien toca el cargo de Almas, diputando en su lugar en sus Iglesias Parrochiales Vicarios idoneos para la administracion del dicho cargo, y de los Sacramentos, aprobados ò que se aprobasen por el Ordinario, salvo empero siempre en razon de lo referido; la autoridad de la Congregacion de los mismos Cardenales, determinando, que las presentes letras sean, y ayan de ser firmes, validas, y eficaces, y que surtan, y obtengan sus plenarios, y enteros efectos, y que sufraguen plenissimamente à aquellos à quienes toca, y tocara en adelante, y que ansi deba juzgarse, y determinarse en razon de lo referido por qualesquier Juezes Ordinarios, y Delegados, aunque sean Auditores de las causas del Palacio Apostolico, dando por nulo, y de ningun valor, lo que aconteciere atentarle en contrario sobre esto por qualquiera, con qualquiera autoridad, sabiendolo, ò ignorandolo.

3 Sin embargo de las constituciones, y ordenanças Apostolicas, y de las constituciones generales, ò especiales, hechas en los Concilios Universales, Provinciales, y Synodales, y assimilimo en quanto sea necesario, sin embargo de los estatutos, y costumbres de las dichas Iglesias, y Ordenes, aunque esten roboradas con juramento, confirmacion Apostolica, ò otra qualquier firmeza, y de los Privilegios, Indultos, y letras Apostolicas, que en contrario de lo referido se ayan concedido, y innovado en qualquiera manera, à todas las quales dichas cosas, y à cada vna dellas, teniendo en las presentes sus tenores por plena, y sufficientemente expressos, y que en lo demas tendran su fuerza, las derogamos especial, y expressamente por esta vez tan solamente, para efecto de lo susodicho, y à las demas qualesquier cosas en contrario. Dadas en Roma junto à Santa Maria la Mayor, debaxo del Anillo del Pescador à seis de Octubre del año de mil y seiscientos y setenta y ocho, y Segundo de nuestro Pontificado. J. G. Husio.

4 Traducido de Latin por mi D. Francisco Gracian Verruguete Secretario de la interpretacion de Lenguas,

que por mandado de su Magestad traxo sus Escrituras, y de sus Concejos, y Tribunales. Madrid à quatro de Septiembre de mil y seiscientos y setenta y nueve años. D. Francisco Gracian Verruguete.

SCRIPT. II.

Rota decisio in precedenti materia. Vid. Garc. de Benef. part. 11. cap. 5. n. 181; ac de verbo Milites & eius vsu pro Clericis ab anno 1560. ad 1608. vide 1567. script. 1. n. 2. & 1575. script. 1. & 1592. script. 1. n. 3. & 1600. script. 24 & de adiuncta, vid. Garc. in add. ad 1. part. cap. 4. n. 24.

SEGuntina Thesauraria 29. Aprilis 1596. coram Dño Orano: Ioannes Morales impetraverat Thesaurariam Ecclesie Seguntinae sub eo pre-textu vacantem, quod Rodericus de Lorençana Miles Ordinis S. Iacobi de Spata illam possidens Prioratum Militie S. Iacobi Monasterij S. Marci Legionensis ad triennium in gubernium sive administrationem concedi solitum fuisset affectus. Introducto autem coram nre in gradu appellationis iudicio, dubitavi, an per affectationem dicti Prioratus vacasset Thesauraria in casu, & ad effectum; de quo agitur Domini unanimi suffragio concluserunt nullum inductum fuisse vacationis modum. Nam cum huiusmodi Prioratus non detur in titulum, sed in administrationem ad triennium cum facultate semel tantum prorogandi, non potest dici; vllam causatam ex eius affectatione incompatibilitatem; cum receptissima sit conclusio, quod Officia & Dignitates, quæ non sunt perpetuæ; nec in titulum perpetui Beneficij conferuntur, non faciunt incompatibilitatem.

Adiuncta. Milites Regulares Militie S. Iacobi de Spata, aliosque huiusmodi non emittentes omnia tria vota substantialia videlicet: paupertatis, castitatis, & obedientie; non esse incapaces Beneficiorum Sæcularium seu simplicium sive curatorum, nec etiam pensionum. Die 10. Novem-

bris anni 1600.

INNOCENTIUS PAPA XI.

electus die 21. Septembris ann. 1676. obiit die 12. Augusti
 anno 1689. Alexander VIII. ad 1691. Innocen-
 tius XII. ad 1700. Clemens XI. à die 23.
 Novembris ann. 1700.

Anno 1684. Script. I.

*Regij Consilij Ordinum sententia contra
 Toletanum Archiepiscopum & Comenda-
 torem Maiorem Castellæ. participes Deci-
 marum Villæ de Villarejo de Salvanes
 duabus alijs confirmata & executioni
 mandata ab ultimo Iudice Cardinali in
 Hispania Nuntio, non obstante qua-
 dam Toletani decli-
 natoria.*

NOS D. Savo Mellini por la divina misericordia Prefbytero Cardenal de la Santa Iglesia de Roma, y de nuestro Sanctissimo Padre, y Señor Inocencio por la divina providencia Papa Undecimo, Nuncio, y Colector General Apostolico de los Reynos de España, con facultad de Legado à Latere, &c. A los Venerables en Christo Hermanos Señores Arçobispos, y Obispos de las Ciudades, Arçobispados, y Obispados de estos Reynos, y Señorios de su Magestad, y à sus discretos Provisores, Oficiales, y Vicarios Generales, y à los Reverendos Abades, Prioros, Deanes, Arçedianos, Chantres, Theforeros, Maestres Scueltas, Canonigos, y Racioneros de las Iglesias Metropolitanas, Cathedrales, Magistrales, y Collegiales dellos, y à los Juezes Sinodales, Referendarios, y Prothonotarios Apostolicos, y à los demás Juezes, y personas constituydas en Dignidad Ecclesiastica, ante quienes estas nuestras letras fueren presentadas, y de lo contenido en ellas, pedido execucion, y cumplimiento debido de justicia, y à cada vno, y qualquiera dellos in solidum, salud en Nuestro Señor Jesu Christo: Hazemos saber que pleyto,

y causa ante Nos, y en nuestro Tribunal se ha seguido, y tratado en grado de apelacion en tercera instancia, entre partes, de la vna el Licenciado Andres Garcia Ortega Presbytero, como Mayordomo de la Iglesia Parrochial de la Villa de Villarejo de Salvanes, y de la otra la Dignidad Arçobispal de Toledo, y sus Agentes, y Procuradores en su nombre, y el Marquès de los Balvases como Comendador Mayor de Castilla de la Orden, y Cavalleria de Santiago, y el Prior, Freyles, y Convento de Santiago de Vclès, interesados en los Diezmos de la dicha Villa de Villarejo, sobre reparos, y ornamentos de la dicha Iglesia Parrochial, por el qual dicho pleyto parece que por el Real Consejo de las Ordenes en siete de Abril del año passado de mil y seiscientos y setenta y dos, à instancia, y pedimiento de la dicha Iglesia Parrochial, se diò, y despachò la Provision del tenor siguiente: Don Carlos Segundo por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, &c.

2 Y aviendo precedido tasacion de Maestros de Obras, en quanto los reparos de la dicha Iglesia, y de otras personas peritas, en orden à los demás reparos se prosiguiò la causa hasta la definitiva, y parece que por el dicho Consejo de las Ordenes, se pronunciò en dicho pleyto la sententia que se sigue.

3 *Prima sententia conformis*: En el pleyto que es entre la Iglesia Parrochial de S. Andres de la Villa de Villarejo de Salvanes, y Eusebio Garcia del Rey su Procurador, de la vna parte, y la Dignidad Arçobispal de la Santa Iglesia Metropolitana de Toledo, y Francisco Martinez de la Bastida su

Pro-

Procurador, y el Marqués de los Balvases, y Francisco de Eguiluz su Procurador, y el Prior, Religiosos, y Convento de Santiago de Velés, y Thomás Rodríguez de Lofa su Procurador de la otra: Fallamos atento los autos, y meritos del processo de este pleyto, que debemos de condenar, y condenamos à la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, y al dicho Marqués de los Balvases, à que dentro de nueve dias como fueren requeridos con el despacho que en virtud de esta sentencia se diere, den, y paguen à la dicha Iglesia de Villarejo, y su Mayordomo en su nombre, la cantidad que fuere necesaria para los reparos de que necessita, conforme la declaracion, y tasacion hecha por Lucas Crespo, y Diego Rodríguez Maestros de Obras, en veynte y nueve de Octubre de mil y seiscientos y setenta y tres, baxando della la costa que tuviere el blanqueo de la dicha Iglesia, contenido en la dicha declaracion prorrata, conforme à la parte de Diezmos que perciben, y en quanto à los Ornamentos, mandamos que estos autos se lleven al señor Don Geronimo Miguel Ramos del Mançano Cavallero de la Orden de Santiago, Comendador de Palornas, para que mande hazer los de que necesitare la dicha Iglesia, y la cantidad que montaren, condenamos à la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, y al Marqués de los Balvases, à que dentro del dicho termino la paguen en la misma conformidad, y reservamos su derecho à salvo à la dicha Dignidad Arçobispal, y al Marqués de los Balvases, para que puedan hazer ajustar las quantas de la dicha Iglesia Parrochial de Villarejo, y lo que hubiere importado la Casa Dezmera en cada vn año, desde que la goza, y no se hubiere convertido en reparos, y Ornamentos de ella, lo repitan, y cobren para en pago de la cantidad que importaren los dichos reparos, y Ornamentos en que van condenados, y absolvemos, y damos por libre al dicho Prior, y Convento de Santiago de Velés de todo lo contra el en este pleyto pedido, y deducido, y no hazemos condenacion de costas, y por esta nuestra sentencia definitiva así lo pronunciamos, y mandamos: Licenciado Don Fernando

Queypo de Llano, y Valdés: D. Geronimo Miguel Ramos del Mançano: El Adelantado de la Florida: Licenciado D. Christoval de Corral: Licenciado D. Luis de Salçedo y Arbizus: D. Pedro Sarmiento y Toledo:

4 Dada, y pronunciada fue esta sentencia por los Señores del Consejo de las Ordenes del Rey nuestro señor, en la Villa de Madrid à diez y nueve dias del mes de Mayo de mil y seiscientos y setenta y quatro años. Concuerta con la sentencia original que queda en este Oficio en el Legajo de sentencias à que me remito, en Madrid à quatro de Diciembre de mil y seiscientos y setenta y quatro años. Juan de Madrigal: Y de la dicha sentencia se interpuso apelacion por parte del dicho Marqués de los Balvases, y en prosecucion della se presentò ante su Santidad, y ganò Breve, y comision, cometido el conocimiento de la dicha causa en segunda instancia, à los Licenciados D. Francisco Fernandez de Miñano, D. Juan Francisco de Dios, y D. Juan Antonio de Nava, y por el se acceptò la jurisdiccion Apostolica, que por su Santidad se le diò, y concediò, y se transportaron ante el los autos de la dicha causa, &c. Y de la dicha peticion se mandò tambien dar traslado à las otras partes, y se salió tambien à la causa por parte de la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, y en su nombre D. Francisco de Velasco como su Agente General en esta Corte, por quien se diò peticion pidiendo se remitiesse la causa por lo que à la dicha Dignidad Arçobispal tocaba al dicho Real Consejo de las Ordenes, donde dixo estaba pendiente el juizio de cierta declinatoria, sobre que dixo, y alegò diferentes razones, y por las otras partes se concluyò la causa para la definitiva, y por el dicho Juez fue avida por conclusa, y estandolo, y citados los Procuradores de todas las dichas partes, parece que por el dicho Juez Apostolico en veinte y dos de Septiembre del dicho año de setenta y siete se pronunciò la sentencia del tenor siguiente:

5 *Secunda sententia conformis.* En el pleyto, y causa que en segunda, ò otra mas verdadera instancia ante Nos ha pendido, y pende por comision de

su Santidad, entre partes, de la vna la Iglesia Parrochial de S. Andrés de Villarejo de Salvanes, y el Mayor-domo de la Fabrica della, y de la otra la Dignidad Arçobispal de Toledo, el Prior, Religiosos, y Convento de Santiago el Real de Vclès, y el señor Marquès de los Balvases, sobre los reparos, y ornamentos de dicha Iglesia, vulto, &c. Christi nomine invocato: Fallamos atentos los autos, y meritos deste processo à que nos referimos, que sin perjuizio de la declinatoria introducida por la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, debemos de confirmar, y confirmamos la sentençia definitiva en esta causa dada por los Señores del Real Consejo de las Ordenes su pronunçiation en esta Villa de Madrid à diez y nuebe dias del mes de Mayo del año passado de mil seiscientos y setenta y quatro en todo, y por todo segun en ella se contiene, y por esta nuestra sentençia definitivamente juzgando, assi lo pronunçiamos, sentençiamos, y mandamos en estos scriptos, y por ellos: Licenciado D. Juan Antonio de Nava Juez Apostolico. Dada, y pronunçada fite la sentençia de suso por el señor Licenciado Don Juan Antonio de Nava Prothonotario Apostolico, y Juez de esta causa, que en ella firmò su nombre en esta Villa à veinte y dos dias del mes de Septiembre de mil y seiscientos y setenta y siete años, siendo testigos D. Manuel Antonio Gutierrez, Pedro Nieto, y Domingo Antonio Garrido Barron estantes en esta Corte: Ante mi Thomas Cametino Notario Secretario.

6 De la qual dicha sentençia se interpuso apelacion por parte del dicho Marquès de los Balvases, y en prosecucion della se presentò ante Nos, y en nuestro Tribunal, de donde obtuvo letras ordinarias de inhibicion, citacion, y compulsoria, con las quales fue inhibido el dicho Juez Apostolico, y se transportaron en nuestro Tribunal los autos del dicho pleyto, y causa, y fueron citadas para la prosecucion della las partes de la dicha Dignidad Arçobispal de Toledo, y la dicha Iglesia Parrochial de la dicha Villa de Villarejo de Salvanes, y tambien fue citado el Doctor D. Diego Perez de Alcazar, Prior del dicho Convento de

Santiago de Vclès, y por parte de la dicha Iglesia Parrochial, &c. Y la causa quedò concluda para la definitiva, y estandolo legitimamente, y citados los Procuradores de todas las partes para su determinacion, proveimos vn auto definitivo en la dicha causa, cuyo tenor es como se sigue.

7 *Tertia sententia conformis*: Confirmase la sentençia en esta causa dada, y pronunçada por el Licenciado Don Juan Antonio de Nava Prothonotario, y Juez Apostolico, su pronunçiation en veinte y dos de Septiembre del año proximo passado de mil seiscientos y setenta y siete, por la qual confirma la dada por el Real Consejo de las Ordenes, su pronunçiation en diez y nuebe de Mayo del año passado de mil seiscientos y setenta y quatro en todo, segun, y como en dicha sentençia se contiene; y atento ay tres sentençias conformes, se dè, y despachè carta de executoria para que se lleve à su pura, y debida execucion con efecto, proveyòlo Monseñor Ilustrissimo Nuncio de su Santidad en Madrid à veinte y quatro de Octubre de mil y seiscientos y setenta y ocho años, y lo firmò el señor Auditor: Ioannes Vrfus Auditor: Ante mi D. Isidro Jacinto de Pau.

8 Por tanto en execucion, y cumplimiento de todo lo que dicho es, mandamos dár, y dimos las presentes, por las quales, y la autoridad Apostolica, à Nos concedida, de que en esta parte vsamos, exortamos, requerimos, y siendo necesario, mandamos en quanto à los dichos Señores Arçobispos, y Obispos en virtud de Santa obediencia, y fopena de entredicho, è ingreso de sus Iglesias, y de cada mil ducados aplicados para gastos de la Reverenda Camara Apostolica, y en quanto à los demàs Juezes, y personas contenidas en la cabeza de las presentes, en virtud de Santa obediencia, y fopena de excomunion mayor Apostolica, y de cada quinientos ducados aplicados, segun dicho es, que siendo requeridos con las presentes, ò qualquiera dellas lo fuere por parte del dicho Convento de Santiago de Vclès, las acepten, y aceptadas en su execucion, y cumplimiento, vean las dichas tres sentençias conformes de suso insertas, y las guarden, cumplan, y exe-

cuten ,hagan guardar, cumplir, y executar en todo, y por todo, segun, y como en ellas se contiene, llevandolas, y haziendolas llevar à su pura, y debida execucion, con efecto, que para todo ello, y lo demàs à ello anexo, necesario, y concerniente, les damos poder, y comission en forma, con facultad de excomulgar, y absolver, poner Eclesiastico entredicho, y cesacion à Divinis, y siendo necesario invocar el auxilio del Brazo Seglar. Dada en Madrid à veinte y dos de Febrero de mil seiscientos y ochenta y quatro. Jo: Antonius Liberatus Auditor. Por mandado de su Eminencia Juan de Cabredo por el Secretario Montero.

Concordat cum originali exceptis omisis.

Anno 1707. Script. I.

Regium Decretum super causis criminalibus Equitum trium Militiarum & ob-servantia Apostolicarum litterarum, de quibus supra an. 1600. script. 2.

Se 1608. script. 1.

EL REY. Por quanto aviendose dudado de si las Justicias Seculares Ordinarias podian conocer de las causas criminales, y mixtas de los Cavalleros Militares de Santiago, Calatrava, y Alcántara, cuya administracion perpetua tengo por auctoridad Apostolica, y especialmente en las del delito de lesa Magestad, ò si su conocimiento tocava al Consejo de las Ordenes, y Junta de comisiones, erigido, y formado por mi, como tal Administrador perpetuo, considerando con la entera reflexion, y madurez, que merece, materia de tanta gravedad; declare en Decreto de cinco de Diciembre del año proximo pasado, era inegable la incapacidad de los Juezes Seculares para conocer de causas criminales, y mixtas de Cavalleros de las Ordenes, y poder ser castigados solo por sus Juezes de Orden, dando la providencia que por entonces tuve por conveniente para que en esta forma se juzgasen, y sentenciasen las referidas causas. Y agora por otro mi Real Decreto de veinte y dos de Abril proximo pasado deste año, he resuelto, que de todas las causas criminales, y mixtas de los Cavalleros de las Orde-

nes, por graves que sean se conozca en mi Consejo de las Ordenes por los Ministros que le componen, aunque no sean professos, con intervencion de dos Ancianos, segun Dios, y Orden, y que de sus sentencias se pueda apelar à la Junta de comisiones, que tengo formada; y formare en adelante, con suplicacion de las que en ella se dieren para ante mi Real persona, à fin de determinarlas en este grado con las personas que eligiere, conformandome con los Breves de Clemente Octavo, y Paulo Quinto, los quales quiero que en todo se executen sin perjudicar por esto à la suplicacion interpuesta por mi Fiscal del Consejo de Castilla, ni al estado de ella, y à mi suprema potestad, y auctoridad Real. Por tanto mando al referido mi Consejo de Castilla, Alcaldes de mi Casa, y Corte, y demàs Tribunales, y Juezes de dentro, y fuera de ella, y à todos los Virreyes, Capitanes Generales, Governadores de Plazas, Alcaydes, y Castellanos de Castillos, y à todas las demàs personas de qualesquier estado, y calidad que sean, debaxo de cuya mano, y jurisdiccion estuvieren processados, presos, ò detenidos qualesquiera Cavallero, ò Cavalleros de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcántara, los remitan con sus causas à mi Consejo de las Ordenes, para que por el se de curso à las que estuvieren pendientes, y à las que en adelante se causaren en conformidad desta mi resolucion, y de lo prevenido en los dichos Breves. Y para mayor claridad, e inteligencia, y que no se ofrezcan embarazos, ni competencias que atrassen, ni perturben la justa, precisa, y debida jurisdiccion que debe tener mi Consejo de las Ordenes sobre los Cavalleros dellas; es mi voluntad se guarde, y cumpla asimismo lo prevenido por las Reales Cédulas, y Decreto despachados por los señores Reyes mis Predecesores, en diez y nueve de Enero de mil seiscientos y nueve, veinte y siete de Mayo de mil seiscientos y quarenta y quatro, y veinte y siete de Mayo de mil seiscientos y ochenta y tres, que tratan de esta materia. Y inhibo, y doy por inhibidos à todos los Tribunales, Juezes, y Justicias, y demàs personas que van expressados, para que no se entrometan

tan à conocer en las causas que estuvieren pendientes, ni en las que adelante se causaren de los dichos Cavalleros de las Ordenes por graves que sean, porque todas las que huviere pendientes han de passar en el estado que estuvieren con las personas al dicho mi Consejo de las Ordenes (ò se han de mantener en las prisiones, segun las que por èl se les dieren) para que las sentencie, y determine, y las que se causaren en adelante se han de actuar, sentenciar, y determinar por el dicho mi Consejo, sin embargo de

lo que en contrario de esto pueda aver por Leyes, Pragmaticas, Cedula, Provisiones, estilo, y costumbre, y otra qualquiera cosa que en contrario de ello aya avido, y aver pueda, por convenir así à mi servicio, al bien, y quietud de mis Vassallos, à la mas pronta expedicion de las causas pendientes, y à evitar los perjuyzios, y embarazos que podrian seguirse en adelante en las que se ofreciesen. Dada en Buen Retiro à doze de Mayo demil setecientos y siete años.

Post quarum siquidem litterarum præsentationem, & prædicti Procuratoris Generalis factam, vt præfertur, requisitionem, Nos accedentes ad hunc Divi Iacobi in Vclesio situm eiusdem Militiæ Conventum Canonicorum Regularium sub Regula Sancti Auguitini, vbi Privilegiorum Camera, seu Archivum Generale prædicti Ordinis consistit, patefactis coram Nobis, & infra scripto publico Apostolica auctoritate Notario omnibus, & singulis originalibus prædictorum Alexandri Tertij, & aliorum Romanorum Pontificum litteris, tam sub plumbos, quam in forma Brevis more Romanæ Curia in favorem dictæ Militiæ expeditis, necnon, & alijs similiter originalibus Regum, Iudicum, & aliarum personarum donationibus, privilegijs, concessionibus, sententijs, & scripturis, ac etiam cæteris publicis instrumentis, & authenticis codicibus seu membraneis libris, Tumbos, seu Beceros vulgariter nuncupatis, ac alijs similiter authenticis scriptis, ex quibus præinsertæ litteræ per prædictum Procuratorem Nobis præsentatæ de promptæ fuerant, vt præfertur, patefactis, & exhibitis, vidimus, legimus, & diligenter inspeximus prædicta originalia instrumenta, & exemplaria, sana quidem, & integra, non vitiata, non cancellata, nec in aliqua sui parte suspecta, sed omni prorsus vicio, & suspitione carentia, prout in eis prima facie apparebat, & iuxta verum eorum tenorem legimus, auscultavimus, collationavimus, correximus, & concordavimus præinsertum Nobis præsentatum eorundem originalium transumptum, & omnes quas in eo fecimus, vel invenimus Bullas, & alias scripturas concordare in omnibus cum suis veris originalibus, mandavimus, in cuiuslibet sine annotari, & subsignari per infra scriptum Notarium sub hac forma scilicet: Concordat cum originali, quas autem invenimus aut fecimus cum authenticis transumptis, & membraneis libris vulgò Tumbos, seu Beceros vocatis tribus scilicet codicibus, quorum alter Tumbo horadado de Castilla, alter Tumbo de Leon, tertius verò vtriusque Regni, Tumbo Maior, & Moderno vernacula lingua dicuntur, atque cum alijs publicis instrumentis in omnibus concordare, similiter annotari iussimus, & subsignari absque vlla prorsus exceptione, quas verò scripturas aliqua, seu aliquibus incisione, aut incisionibus brevitas cum originalibus pro modo suo concordare vidimus, annotari etiam pro modo suo fecimus, & subsignari per infra scriptum Notarium, nonnullis alijs ex præinsertis scripturis, vel quia minoris momenti, aut desumptæ aliunde quam ex prædicto Archivo videbantur, aut ob alias causas prætermisissis, ac numerorum divisione in omnibus, veluti à veritate originalium non deviantes, permiffa. Vnde Nos per sæpèdictum Procuratorem, vt præmittitur, requisiti, attendentes eius requisitionem esse iustam, & rationi consonam, præinsertum transumptum diligenter collationatum & correctum, ac modo & forma prælibatis concordatum in hanc publicam formam per infra scriptum Notarium redigi, & solito eius signo signari mandavimus, volentes ac decernentes, vt eidem transumpto, & in eo contentis scripturis per Notarium publicum, vt præmittitur, signatis plena fides in iudicio, & extra, ac ubicumque adhibeatur, & illi stetur, ac si ipsæ originales litteræ exhibitæ forent, & ostensæ. Quibus omnibus & singulis

nostram interponendam duximus, & interponimus auctoritatem pariter & decretum, in quorum omnium, & singulorum præmissorum fidem præsentis litteras fieri iussimus; nostroque nomine subscripsimus, ac sigilli nostri, quo in talibus utimur, fecimus appositione muniri. Datis & actis in prædicto Regio Conventu Sancti Iacobi de Velles anno à Nativitate Dñi millesimo, septingentesimo, decimonono. Die verò vñdecima mensis Martij, Indictione duodecima. Pontificatus autem Sanctissimi Domini Nostri Clementis Divina providentia Papæ Vñdecimi, anno Decimonono.

Licentiatus D. Didacus de Torres Cath. Mai. Hon. Capp. & Protonotarius & Index App. Trib. Nunciature.

De mandato Dñi Proton.
Franciscus Lozano Presbyter. Notarius Apostol.

Locus ✠ Sigilli.

Et ego Franciscus Lozano Presbyter, Ecclesia Sanctissime Trinitatis in Villa de Velles Conchensis Diocesis, Publicus auctoritate Apostolica Notarius præfens interfui, & hoc publicum transumptum signo meo solito signavi in fidem & testimonium præmissorum rogatus & requisitus.

In testimonium ✠ veritatis.
Franciscus Lozano Notarius Apostolicus

REGIO EQUESTRIUM ORDINUM

amplissimoque militiarum Senatui operis compilator

summam offert, & symbolum obedientiæ suæ.

POTENTISSIME DOMINE.

AMbiguæ laudis civem (Conscriptorum sententia vti fas sit Senatoriam celsitudinem allocuturo) qui debitis Reipublicæ officijs non sua sponte, sed iussusungeretur, Senatus existimabat Romanus, inquit Velerius *Max. lib. 1. cap. 4. n. 7.* Nullius ergo laudis merito existimabit & Romanus & Catholicus (Pontificius inquam, & Regius) civem, quem imperia reddiderunt ambiguum. Iamdiu equidem in mandatis acceperam Bullas & nonnulla alia Iacobæi Ordinis in eius Archivo recondita documenta transcribere, ordinare, & in vnum redigere, atvero pusillum de facili magna dignatio obruit, ambiguumque fecit non servitutis labor, sed libertatis in Bullis, ac documentis, quæ transcriberentur eligendis amplitudo. Quæ enim deligerem, quæ despicerem, ac ex delectis, quæ integra, quæve truncata, ne in immensum opus excresceret, conferebam, qui præciperet opus erat. Bullarium tandem in præceptis attendens, Romanorum Pontificum præcipua complere Diplomata, & in cæteris aliquando incidere, plurimis vndequaque displiciturus elegi, ratus tamen sua quodammodo gloria non fraudari in aberrandi, deficientive necessitatem fortuna compulsus, vt de Spartanis ad Termopylas perituris Triarius apud Senec. Rethor. in *Suasoriarum lib. 1. Suas. 2. ad certam*, inquit, *victoriam omnes, ad certam mortem tantum Lacones.* Hoc igitur vestrum opus, quantula parte meum meritò dedignatum, Regiæ vestræ Celsitudinis pedibus suapte natura properat obvolvendum, impatiens ab eo mitti, quem vestra imperia dicandi iure mulctarunt, & iustè, quia vt ibidem *Valer. Max. quidquid imperio cogitur, exigenti magis, quam præstanti acceptum refertur.* Inveniat obsecro & qua exactum acceptionem, & quæ præstitum tutelam. R. V. Celsitudini tribuat, per quem Reges regnant, perpetuam, quam orans exopto, incolumitatem.

Regiæ vestræ Celsitudinis humilimus cliens.

D. Iosephus Lopez, Agurleta.

APPENDIX BULLARUM

EXTRA GENERALE ORDINIS S. IACOBI
Vclense Archivum consistentium, & maiori ex parte etiam
ad Militias de Calatrava, ac de Alcantara spectantium, qua-
rum tenores partim latino per Notarium publicum ex ori-
ginalibus, partim vulgari per publicum Regium Interpretem
idiomatibus, & prout iam dudum in lucem editi inve-
niuntur, ac partim denique ex non contemnendæ fidei li-
bris deprompti & extracti, servato iuxta eorum, & cuius-
libet in faciendâ fidei auctoritatem ordine,
sequuntur.

*Bullarum in forma Brevium sequuntur tenores ex litteris originalibus
extracti, & per publicum Apostolica auctoritate Notarium in fidem
redacti.*

SCRIPT. I.

*Bulla de participatione Indulgentiarum
Equitibus trium Militiarum concessa.
sa. Vide anno 1619.
& 1626.*

Gregorius Papa XV. ad perpe-
tuam rei memoriam.

Alias scelicis recordationis Paulus
Papa V. prædecessor noster supplica-
tionibus dilectorum filiorum Fratrum
Capellanorum nuncupatorum Mili-
tiarum S. Iacobi de Spâra, ac de Cala-
trava, & Alcantara sub S. Augustini,
& Cisterciensis respective Regulis sibi
humiliter porrectis inclinatus, eisdem
Capellanis, qui tamen in Conventu
vivebant, aut extra Conventum iussu
Superiorum erant dumtaxat, quod
omnibus & singulis Indulgentijs, ac
peccatorum remissionibus, & poeni-
tentiarum relaxationibus omnibus Re-
gularibus Ordinibus & Mendicantium
per ipsum Paulum prædecessorem ea-
tenus concessis, ac quibus ipsi fruebantur,
& gaudebant, eodem modo frui, &
gaudere libere, & auctoritate valerent, au-
thoritate Apostolicæ concessit, & in-

dulxit, prout in ipsius Pauli prædeces-
soris litteris desuper expeditis, qua-
rum tenorem præsentibus pro expresso
haberi volumus, plenius continetur.
Cum sicut pro parte dilectorum etiam
filiorum Fratrum Militum nuncupa-
torum dictarum Militiarum nobis nu-
per expositum fuit, ipsi, etiam si Matri-
monium contrahere possint, tamen ad
emittendam professionem per illos
emitti solitam certis diebus in aliquo
Conventu suarum Militiarum resi-
deant, & eo die, quo habitum susci-
piunt, & professionem emittunt, Sacra
Communionem refecti esse debeant, ac
aliquibus statutis diebus singulis annis
in vnum ad Sanctissimum Eucharistiæ
Sacramentum sumendum congregen-
tur, & propterea, quod præmissa maiori
cum devotione peragere valeant, sibi
per Nos vt infra indulgeri summopere
desiderent, Nos eorum desiderijs huius-
modi, quantum cum Domino possu-
mus, annuere volentes, supplicati-
bus eorum hæc in parte inclinati, om-
nes & singulas Indulgentias, ac remis-
siones & relaxationes præfatas, eisdem
Fratribus Capellanis vt præfertur con-
cessas, eas scilicet, quarum dicti Fra-
tres

tres Milites capaces sunt, ad ipsos Fratres Milites Apostolica auctoritate tenore presentium extendimus. Non obstantibus omnibus illis, quæ in prædictis litteris dictus Paulus prædecessor voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die XXVII. Septembris M. DC. XXII. Pontif. nostri anno Secundo. S. Car. S. Just.

Extracta est præsens copia ex litteris Apostolicis originalibus in forma Brevis more Romanæ Curie expeditis, mibi ad hunc effectum à D. Alfonso Antonio Alemán & Rosales, Equite Militaris Ordinis Sancti Iacobi de Spatha; & Procuratore Generali eiusdem Ordinis & Militia, & Locum Tenente Regis Arcis Boni-Recessus exhibitis, & eidem D. Alfonso restitutis, & cum eis bene, & fideliter collationata concordat; & in fidem ego Petrus de Galvez Notarius publicus Apostolicus & Major Regiæ Capelle Serenissimæ Catholice Maiestatis Dñi nostri Domini D. Philippi Quinti Divina favente clementia Hispaniarum Regis, necnon Reverenda Camera Apostolicæ in his Regnis etiam Notarius Secretarius hic me subscripsi, & subscripsi. Actum Martii hac die trigesimo mensis Octobris anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono. Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Clementis divina providentia Papa Undecimi, anno eius Decimo nono. In testimonium & veritatis. Petrus de Galvez.

SCRIPT. II.

Bulla, ut Clerici Militiarum in Priores, aut Rectores assumi possint absque vacatione Beneficiorum suorum. Vid. ann. 1668. script. 1.

& 2.

CLEMENS Papa IX. ad futuram rei memoriam.

1 Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ignatius Belarde Agens & Procurator Generalis trium Ordinum Militiarum Hispaniæ, nempe Sancti Iacobi de Spatha sub Regula S. Augustini, ac de Calatrava & Alcantara, Sancti Benedicti seu alterius Ordinis, quod cum charissimus in Christo filius noster Carolus Hispaniarum Rex Ca-

tholicus, vii perpetuus Administrator dictorum Ordinum Militiarum auctoritate Apostolica deputatus, nonnullis Beneficijs curatis, quæ præsertim quoad ultimos dictos duos Ordines Militares propter vota paupertatis & obedientiæ à Fratribus Ordinum huiusmodi emitti solita sunt manualia, & ad nutum ipsius Caroli Regis amovibilia, de personis eorundem Ordinum Militarium respectivè professis provideat, interdum contingit, ut pro conservatione disciplinæ atque observantiæ regularis aliquibus eorundem Religiosorum professorum, tamquam capacioribus & magis exemplaribus, officia Rectorum Collegiorum Univerſitatis Studij generalis Salamanticensis, aliaque munera maiora ad aliquod tempus committi oporteat, & ab antiquissimo tempore soliti fuerunt Reges Catholici pro tempore existentes in his casibus deputare Vicarios idoneos, ab Ordinarijs approbatos, cum assignatione congruæ portionis ex fructibus Beneficiorum huiusmodi ad exercendam ibidem curam animarum, durante Curatorum absentia & necessitate huiusmodi, quæ ultra triennium durare non solet, quod in maximam tam dictorum Ordinum, quam Sæcularium sub cura huiusmodi existentium utilitatem hactenus cessit.

2 Cum autem sicut eadem expositione subiungebat, ut quieti conscientiarum dictorum Religiosorum magis consultum sit, præfatus Ignatius plurimum cupiat memorato Carolo Regi, quatenus opus sit, à nobis indulgeri, ut eorundem Religiosorum Curatorum opera sicut præmittitur deinceps uti possit, attenda necessitate atque utilitate evidenti eisdem Ordinibus Militarijs inde proventura, Nos ipsum Ignatium specialibus favoribus & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum presentium tantum consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium Fratrum nostrorum San-

Etæ R. E. Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum consilio eidem Carolo Regi indultum huiusmodi, non tamen ultra triennium proximum duraturum, & dummodo durante ex causis præmissis tempore absentia eorum, quibus cura animarum incumbit, deputetur in eorundem Ecclesijs Parochialibus pro eiusdem Curæ & Sacramentorum administratione idonei Vicarij, ab Ordinarijs locorum respectivè approbati, seu approbandi, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium. Decernentes ipsas præsentis litteras, firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios & Delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane quidquid fecus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

3 Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Concilijs editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, Ecclesiarum & Ordinum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis illorum tenores præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris. Die VI. Octobris M.DC.LXVIII. Pontificatus nostri anno Secundo. J.G. Husius.

Extracta est præsens copia ex litteris Apostolicis originalibus in forma Brevis more Romanæ Curia expeditis mihi ad hunc effectum à D. Alfonso Antonio Ale-

man & Rosales, Equite Militaris Ordinis Sancti Iacobi de Spatha, & Procuratore Generali eiusdem Ordinis, & Locum Tenente Præfecti Regis Arcis Boni-Recessus exhibitis, & eidem D. Alfonso restitutis, & cum eis bene & fideliter collationata concordat, & in fidem ego Petrus de Galvez Notarius publicus Apostolicus, & maior Regia Capella Serenissima Catholice Maiestatis Domini nostri Domini D. Philippi Quinti divina favente clementia Hispaniarum Regis, necnon Reverendæ Camera Apostolicæ in his Regnis etiam Notarius Secretarius hic me subscripsi, & subscripsi. Actum Matrili hac die trigesima mensis Octobris, anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono. Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri Domini Clementis divina providentiâ Pape Undecimi anno Decimo nono. In testimonium ✠ veritatis. Petrus de Galvez.

SCRIPT. III.

Bulla ut probationes qualitatum Militum ad habitum de Natione Hyberna admittendorum fieri possint Matrili, prout Regi Administratori & eius Ordinum Consilio visum fuerit.

Charissimo in Christo filio Carolo Hispaniarum Regi Catholico Innocentius Papa XI. Charissime in Christo fili noster, salutem & Apostolicam benedictionem. Maiestatis tuæ nomine nobis per dilectum filium nobilem virum Ludovicum de la Cerda y Aragón Marchionem de Cogolludo, tuum apud Nos & Sedem Apostolicam Oratorem nuper expositum fuit, quod intuitu meritorum, quæ Natio Hyberna sibi in servitio tuo acquisivit, & propter incommoditatem, & magnam difficultatem, quam admittendi de Natione huiusmodi ad habitum alicuius trium Ordinum Militiarum Hispaniarum, nempe S. Iacobi de Spatha, de Alcantara, & Calatrava, in faciendis suarum qualitatum ad id requisitarum probationibus habent, tu, qui dictorum Ordinum Administrator perpetuus auctoritate Apostolica deputatus existis, cum deliberatione dilectorum filiorum Consilij tui Ordinum huiusmodi desuper habitâ decre-

Ecc
visti

visti Nobis supplicandum, quatenus Nos ipsi, qui de dicta Natione habitu alicuius dictorum Ordinum deinceps honorarentur, ut probationes suarum qualitarum huiusmodi in Oppido Matriti Tolet. Diocesis. communi Ordinum prædictorum Partia, facere possent, concedere dignaremur.

Nos igitur Maiestatis tuæ votis in præmissis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuere volentes, ac supplicationibus eiusdem Maiestatis tuæ nomine per dictum Marchionem Oratorem tuum Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, eidem Maiestati tuæ, ut deinceps habitu alicuius Ordinum prædictorum de dicta Natione honorandi probationes suarum qualitarum ad id requisitarum in dicto Oppido Matriti facere liberè, & licitè, ac validè possint, & valeant, ita ut probationes huiusmodi sic factæ illis in omnibus & per omnia suffragentur, perinde ac si illæ in cuiusque eorum patria, & alias iuxta anteriora statuta, seu stabilimenta & ordinationes Capitulares eorundem Ordinum, iam dudum auctoritate Apostolica confirmata, factæ fuissent, cum Consilio tuo Ordinum huiusmodi auctoritate Apostolica perpetuo statuendi plenam & amplam facultatem eadem auctoritate tenore præsentium tribuimus & impartimur.

Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictorum Ordinum Militiarum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, illis alijs in suo robore permanentis, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris. Die XII. Iulij M. DC. LXXXVIII. Pontificatus nostri anno Duodecimo. J.F. Albanus.

Extracta est presens copia ex litteris Apostolicis originalibus in forma Brevis more Romana Curia expeditis mihi ad hunc effectum à D. Alfonso Antonio Alemán & Rosales, Equite Militaris Ordinis Sancti Jacobi de Spatha, & Procuratore Generali eiusdem Ordinis, & Militia, & Locum Tenente Præsenti Regis Arvis Boni Recessus exhibitis, & eidem D. Alfonso restitutis, & cum eis bene, & fideliter collationata concordat; & in fidem ego Petrus de Galvez Notarius publicus Apostolicus, & maior Regiæ Capella Serenissima Catholice Maiestatis Dñi nostri Domini D. Philippi Quinti divina favente clementia Hispaniarum Regis, necnon Reverenda Camera Apostolica in his Regnis etiam Notarius Secretarius hic me subscripsi, & subsignavi. Actum Matriti hac die trigesima mensis Octobris, anno Dñi millesimo septingentesimo decimo nono. Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Clementis divina providentia Papæ Vndecimi anno Decimo nono. In testimonium ✠ veritatis. Petrus de Galvez.

SCRIPT. IV.

Bulla ad concordandas lites inter Ordines Militares, & alias Ecclesiasticas personas. Vid. an. 1560. script. 1.

Charissimo in Christo filio nostro, Carolo Hispaniarum Regi Catholico. Innocentius Papa XII. Charissime in Christo fili noster salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum à scælicis recordationis Gregorio Papa XIII. prædecessore nostro emanarunt litteræ simili forma Brevis claræ memoriæ Philippo II. Proavo tuo Hispaniarum Regi Catholico directæ tenoris, qui sequitur: *videlicet à tergo*: Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico: *intus verò*: Charissime in Christo fili noster salut. & Apost. bened. Controversijs & litibus olim in Romana Curia, & extra eam coram diversis Iudicibus Ordinarijs & Delegatis inter Archiepiscopos Toletan. & Hispalen. ac Episcopos Conchen. Corduben. Caurien. Abulen. Pacen. Gadicen. & Oxomen. eorumque Capitula & nonnullos alios Ecclesiarum

Præ-

Prælatos, & personas Ecclesiasticas Regnorum Hispaniæ, ac Priores, Milites, & alios Fratres Militiæ S. Iacobi de Sparta sub Regula S. Augustini, eorumque Conventus super iure de imandi, seu præstatione, & solutione quarundam Decimarum, tam novallium, quam pecorum, & armentorum, rebusque alijs in actis causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione pendentibus, alijs item, ut formidabatur, orituris, ut illæ omnes amicabiliter concordia terminarentur, felicis recordationis Clemens Papa VII. horratu claræ memoriæ Caroli Quinti Romanorum Imperatoris, Hispaniarum Regis, & dictæ Militiæ perpetui Administratoris per Sedem Apostolicam deputati, Genitoris tui, per tuas litteras in forma Brevis confectas eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem & auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controversias huiusmodi, seque inter partes prædictas interponendi; id ipsumque postea piæ memoriæ Paulus Papa III. per alias suas similes litteras illi commisit, causas universas, & singulas prædictas ubicumque, & quomodocumque pendentes in eodem statu, quo pendeabant, ad suum beneplacitum, facta Iudicibus & colligantibus huiusmodi legitima intimatione, suspendendo, & ne, durante huiusmodi beneplacito suo, in causis prædictis quidquam innovaretur, inhibendo, decernens partes ipsas ad observandum quidquid per illum concordatum, aut amicabiliter compositum foret, omnino teneri, ac irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter cõtingeret attentari, & subsequenter ad tolendum dubium, an sub illis verbis generalibus: Et alios Prælatos, & personas Ecclesiasticas, ceteri Archiepiscopi, & Episcopi Regnorum prædictorum comprehenderentur, ipse Paulus prædecessor per alias litteras, causas prædictas, non solum inter Toleran. & Hispalen. Archiepiscopos, ac Cordubèn. Conchen. Cauren. Abulen. Pacen. Gadicen. & Oxomen. Episcopos, illorumque Capitula huiusmodi in dictis litteris, ut præferrii, specialiter nominatos, sed etiam Granaten. Compostelan. & Va-

lentin. Archiepiscopos, necnon Paten. Burgen. Carthaginen. Giennien. Malacitan. Civitaten. Salmantin. Zamoren. Seguntin. Legionen. Segobien. Albarracinen. Calagurritan. & Pampilonen. Episcopos, suorumque Capitula, & quascumque personas Ecclesiasticas in dictis Regnis consistentes, ac ipsos Priores, Præceptores, Milites, & Fratres, eorumque Conventus, tam super Decimis, & alijs rebus prædictis in ipsis litteris expressis, quam etiam super iurisdictione, necnon iure Patronatus, seu præsentandi personas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia Ecclesiastica eiudem Militiæ, illaque administrandi, regendi, gubernandi, & visitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam, coram quibuscumque Iudicibus Ordinarijs & Delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus, in quavis instantia quomodolibet pendentes, dicto tuo beneplacito durante, suspendit, illasque eidem Carolo Imperatori per eum componendas, & concordandas, ita quod in illis in omnibus, & per omnia iuxta tenorem primodictarum suarum litterarum procedere libere & licite valeret, perinde ac si in ipsis litteris singuli Archiepiscopi, Episcopi, Capitula, & alia personæ prædictæ specialiter nominatæ fuissent, de novo concessit ac commisit; sed ipso Carolo Imperatore ac Rege, his vix acceptis aut imperfectis relictis, de medio sublato, cum per similis memoriæ Pium Papam IV. prædecessorem nostrum accepto, quod Priores, Milites, Fratres, & Clerici dictæ Militiæ iuxta Privilegia eis à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus suis concessa, necnon ipsius Militiæ consuetudines, usus, & stabilimenta ab immemorabili tempore ab eis observata, integras Decimas, tam personales & mixtas, quam etiam prædiales intra terminos dictæ Militiæ, extra vero personales & mixtas, necnon prædiales novallium prædiorum suorum proprijs manibus, vel sumoribus cultorum exigere, & habere potuissent, (*) & eatenus exegissent in quibuscumque & quorumcumque Prælatorum Provincijs, Diocesis seu districtibus, ubi eosdem Milites ac Fratres etiam laicos habitare, vel domicilia habere, aut præ-

(*) Potitū fuissent, iuxta Pium IV. 1560. num. 2.

dictos fructus, ex quibus easdem solve-
re tenentur, acquirere, colligere, nu-
trire, depasci, levare, & percipere con-
tingeret, ipseque Pius prædecessor ani-
madvertens conducibile fore, ut hoc
quoque negotium universoni via com-
positionis & concordie huiusmodi ter-
minaretur, & propterea volens non so-
lum prædictas, sed etiam maiores, quæ
inter supradictos ortæ, & suscitatae fue-
rant, & denuo nasci, oriri, & suscitari
poterant, lites, quæstiones, & differen-
tias amputare, interim vero partes ipsas
in possessionibus quibus erant, in ma-
nuteneri, & defendi, nihilque innovari
debere, motu proprio certa que scien-
tia & deliberatione suis, omnes &
quascunque lites, causas, controversias,
quæstiones, & differentias tam mo-
tas, quam quæ moveri poterant in fu-
turum, ad se advocavit, & illas decisio-
nemque, & terminationem ipsarum sus-
pendit, & tibi per te componendas &
concordandas, ita quod in illis iuxta
prædictarum Pauli prædecessoris litte-
rarum continentiam & tenorem, ac si
illæ tibi directæ, & præsentatæ fuissent,
in omnibus & per omnia ad suum, &
Sedis Apostolicæ beneplacitum agere,
& procedere libere, & licite valeres
commisit, & remisit, plenamque
& liberam licentiam, facultatem, &
auctoritatem tibi concessit, prout in
suis in eadem forma Brevis confectis
& singulis alijs aliorum prædecesso-
rum prædictorum litteris plenius con-
tinetur. Cum autem sicut accepimus
negotio prædicto à te suscepto ita effe-
ctum sit, ut inter multos prædictorum
pax & tranquillitas diligentia & indu-
stria tuis sit sequuta, cumque etiam si-
miles & aliæ diversæ lites & quæstio-
nes inter eosdem, ac alios Archiepisco-
pos, & Episcopos, eorumque Capitula,
necnon Prælatos, & personas Ecclesia-
sticas tam Sæculares, quam Regula-
res ex vna, & dilectos filios Magistròs,
Priores, Præceptores, Milites, & alios
Fratres Militiarum de Calatrava & Al-
cantara Cisterciens. Ordinis, eorumque
Conventus partibus ex altera super so-
lutione decimarum, tam novarum,
quam pecorum, & armentorum, nec-
non Iure patronatus, administratione,
cæterisque iuribus, & iurisdictionibus
supradictis, rebusque alijs in actis cau-
sæ & causarum huiusmodi latius dedu-

ctis, & illorum occasio e tam in dicta
Curia, quam extra eam motæ iam sint,
& in futurum oriri formidentur; Nos
cupientes has quoque lites, quæstiones
& differentias eadem opera & indu-
stria tuis componi, atque concordari,
earum status & merita, ac Iudicium, &
colligantium nomina, & cognomina,
cæteraque de necessitate exprimenda
præsentibus pro plene & sufficienter
expressis habentes, omnes & quascum-
que lites, causas, quæstiones, & diffe-
rentias tam motas, quam quæ moveri
poterunt in futurum inter has poste-
riores partes, ad Nos avocamus, & illas
illarumque decisionem & terminatio-
nem ad nostrum, & dictæ Sedis bene-
placitum, ita tamen quod interim par-
tes ipsæ in possessione in qua existunt
manuteneri, & defendi debeant, nihil-
que immutari queat, factaque Iudici-
bus, & colligantibus huiusmodi legiti-
ma intimacione, præsentium auctori-
tate suspendimus, easque universoni &
singulas tibi per te concordandas &
componendas, ita quod nostro & Sedis
huiusmodi beneplacito durante, tu in
illis pro huiusmodi concordia & ami-
cabili compositione te interponeres
agere & procedere libere & licite va-
leas, committimus, & remittimus, ac
plenam, & liberam licentiam, & facul-
tatem, ac auctoritatem concedimus.
Decerneres partes ipsas ad observan-
dum ea omnia, quæ in præmissis per
Majestatem tuam concordata, amica-
biliter composita & terminata fuerint,
omnino teneri, & ad id efficaciter
obligatos fore, nec ab illis villo un-
quam tempore cessari posse, nec non
irritum & inane quicquid secus super
his à quoquam quavis auctoritate
scienter vel ignoranter contigerit at-
tentari. Non obstantibus omnibus, quæ
in singulis litteris præfatis concessum
est non obstat, cæterisque contrarijs
quibuscunque. Datum Tusculi sub
Annulo Piscatoris die XX. Octobris
M. D. LXXXIV. Pontificatus nostri
anno Decimo tertio. Cæsar Gloriosus.
CVM AVTEM SICVT Majestatis tuæ
nomine dilectus filius Nobilis Vir mo-
dertus Dux de Medina-Cæli, eiusdem
Majestatis tuæ apud Nos & Sedem
Apostolicam Orator nobis nuper ex-
poni fecit, in facultatibus eidem Philip-
po Regi ut præfertur concessis ad effe-
ctum

Clum componendi lites & controversias, quæ inter personas in præinsertis litteris expressas super rebus ibidem contentis persæpe oriri solent, pariformiter vti posse plurimum desideres. Nos Maiestatis tuæ votis hac in re, quantum nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere cupientes, supplicationibus tuo nomine nobis per præfatum Ducem super hoc humiliter porrectis inclinati, ac litium & controversiarum huiusmodi status & merita nominaque, & cognomina ac qualitates Iudicum & colligantium & alia quæcumque etiam specificam, & individuam mentionem, & expressionem requirentia præscriptibus pro plene & sufficienter expressis & specificatis habentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum consilio eidem Maiestati tuæ omnes & singulas facultates, memorato Philippo Regi sicut præmittitur concessas & attributas, itaut tu illis ad effectum componendi lites & controversias prædictas tam de præsentis exortas, quam quæ in posterum forsan exoriri possint, vti servata tamen in omnibus & per omnia eorundem litterarum forma & dispositione, libere & licite possis & valeas, ad nostrum & dictæ Sedis beneplacitum auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus & impartimur, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis præfatorum Cardinalium. Non obstantibus litium pendentium, aliisque præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus & singulis illis, quæ in litteris præinsertis concessa sunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die XXVIII. Martij M.DC. XCIII. Pontif. nostri anno Secundo. J. F. Cardinalis Albanus.

Extracta est præsens copia ex litteris Apostolicis originalibus in forma Brevis more Romane Curie expeditis mihi ad hunc effectum à D. Alfonso Antonio Aleman & Rosales, Equite Militaris Ordinis S. Iacobi de Spatha, & Procuratore Generali eiusdem Ordinis, & Locum Tenente Præfecti Regis Arcis Bonis-Recessus exhibitis, & eidem D. Alfonso restitutis, & in fidem ego Petrus de Galvez Nota-

rius publicus Apostolicus, & maior Regiæ Capellæ Serenissima Catholica Maiestatis Domini nostri Domini D. Philippi Quinti divina favente clementia Hispaniarum Regis; necnon Reverendæ Cameræ Apostolica in his Regnis etiam Notarius Secretarius. hic me subscripsi, & subscripsi. Actum Matriti hac die trigesima mensis Octobris anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono. Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri Domini Clementis divina providentia Papæ Vadesimi anno Decimo nono. In testimonium ✕ veritatis. Petrus de Galvez.

SCRIPT. V.

Bulla ad concordandas lites, vt in præcedenti, Regi nostro Philippo V. concessa. Vide ann. 1544. & 1560. & 1601. & 1536. script. 3.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico. Clemens Papa XI. Charissime in Christo fili noster, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum à felicis recordationis Gregorio Papa XIII. prædecessore nostro emanarunt litteræ in simili forma Brevis claræ memoriæ Philippo II. Hispaniarum Regi Catholico dictæ tenoris, qui sequitur: *videlicet à tergo*: Charissimo in Christo nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico: *intus vero*: Charissime in Christo fili noster salutem, & Apost. ben. Controversijs & litibus olim in Romana Curia, & extra eam coram diversis Iudicibus Ordinarijs & Delegatis inter Archiepiscopos Toleran. & Hispanen. ac Episcopos Conchen. Corduben. Caurien. Abulen. Pacen. Gadicen. & Oxomen. eorumque Capitulos & nonnullos alios Ecclesiarum Prælatos & personas Ecclesiasticas Regnorum Hispaniæ, ac Priores, Milites, & alios Fratres Militiæ S. Iacobi de Spatha sub Regula S. Augustini, eorumque Conventus super iure decimandi seu præstatione, & solutione quarundam Decimarum, tam novalium, quam pecorum & armentorum, rebulque alijs in actis causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione pendentibus, alijs item, vt formidabatur, orituris, vt illæ omnes amicabiliter

concordia terminarentur, felicitis recordationis Clemens Papa VII. horfatu claræ memoriæ Caroli Quinti Romaniotum Imperatoris, Hispaniarum Regis, & dictæ Militiæ perpetui Administratoris per Sedem Apoftolicam deputati, Genitoris tui, per suas litteras in forma Brevis confectas eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem, & auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controverfias huiusmodi, feque inter partes prædictas interponendi, id ipfumque poftea piæ mem. Paulus Papa III. per alias fuas fimiles litteras illi commiffit caufas univèrfas, & fingulas prædictas ubicumque, & quomodocumque pendentes, in eodem ftatu, quo pendebunt, ad fuum beneplacitum, facta Iudicibus & colligantibus huiusmodi legitima intimatione, fufpendendo, & ne durante huiusmodi beneplacito fuo in caufis prædictis quidquam innovaretur inhibendo, decernens partes ipfas ad obfervandum quidquid per illum concordatum, aut amicabiliter compositum foret, omnino teneri, ac irritum & inane, quicquid fecus fuper his à quoquam quavis auctoritate fcienter, vel ignoranter contingeret attentari, & fubfequentèr ad tolendum dubium, an fub illis verbis generalibus Et alios Prælatos & perfonas Ecclefiafticas, cæteri Archiepifcopi, & Epifcopi Regnorum prædictorum comprehendèrentur, ipfe Paulus prædeceffor per alias fuas litteras, caufas prædictas, non folum inter Toletan. & Hifpalen. Archiepifcopos, ac Cordubèr. Conchen. Caurien. Abulen. Pacen. Gadicen. & Oxomen. Epifcopos, illorumque Capitula huiusmodi in dictis litteris, vt præfertur, fpecialiter nominatos, fed etiam Granaten. Compoftelan. & Valentini. Archiepifcopos; necnon Pacen. Burgen. Carthagenen. Giennen. Malacitan. Civitaten. Salmartin. Zamoren. Seguntin. Legionen. Segobien. Albarracinen. Calaguritan. & Pampilon. Epifcopos, eorumque Capitula, & quafcumque perfonas Ecclefiafticas in dictis Regnis confiftentes, ac ipfos Priores, Præceptores, Milites, & Fratres, eorumque Conventus, tam fuper Decimis, & alijs rebus prædictis in ipsis litteris ex-

preffis, quam etiam fuper iurifdictione, necnon iure patronatus, feu præfentandi perfonas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, vel alia Beneficia Ecclefiaftica eiuſdem Militiæ, illaque adminiftrandi, regendi, gubernandi, & vifitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam coram quibuscumque Iudicibus Ordinarijs, & Delegatis, etiam caufarum Palatii Apoftolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus in quavis inflantia quomodolibet pendentes, dicto fuo beneplacito durante fufpendit, illasque eidem Carolo Imperatori per eum componendas, & concordandas, ita quod in illis in omnibus, & per omnia iuxta tenorem primodictarum fuarum litterarum procedere libere & licite valeret, perinde ac fi in ipsis litteris finguli Archiepifcopi, Epifcopi, Capitula, & aliæ perfonæ prædictæ fpecialiter nominatæ fuiffent, de novo conceſſit ac commiffit; fed ipfo Carolo Imperatore, ac Rege his vix ceptis, aut imperfectis relictis demedio fublato, cum per fimilis memoriæ Pium Papam IV. prædecefforem noſtrum accepto, quod Priores, Milites, Fratres, & Clerici dictæ Militiæ iuxta Privilegia eis à diverfis Romanis Pontificibus prædecefforibus fujs conceſſa, necnon ipſius Militiæ confuetudines, uſus & ftabilimenta ab immemorabili tempore ab eis obfervata integras Decimas, tam perſonales & mixtas, quam etiã prædiales intra terminos dictæ Militiæ, extra vero perſonales, & mixtas, necnon prædiales novalium præditorum fuorum præptijs manibus vel ſumptibus cultorum exigere, & habere potuiſſent, & eatenus exegiffent in quibuscumque & quoruncumque Prælatorum Provincijs, Diœceſibus, feu diftriçtibus, vbi eoſdem Milites ac Fratres etiam Laicos habitare, vel domicilia habere, aut prædictos fructus, ex quibus eaſdem ſolvere tenentur, acquirere, colligere, nutrire, depaſci, levare & percipere contingeret, ipſeque Pius prædeceffor animadvertens conducibile fore, vt hoc quoque negotium univèrfum via compositionis, & concordiæ huiusmodi terminaretur, & propterea volens non folum prædictas, fed etiam maiores, quæ inter fupradictos ortæ, & fuſcitæ fuerant,

& denuo nasci, oriri, & suscitari poterant, lites, quæstiones, & differentias amputare, interim vero partes ipsas in possessionibus, in quibus erant, manuteneri, & defendi, nihilque innovari debere, motu proprio, certa que scientia, & deliberatione suis, omnes & quascumque lites, causas, controversias, quæstiones, & differentias, tam motas, quam quæ moveri poterant in futurum, ad se advocavit, & illas, decisionemque, & terminationem ipsarum suspendit, & tibi per te componendas & concordandas, ita quod in illis iuxta prædictarum Pauli prædecessoris litterarum continentiam & tenorem, ac stillæ tibi directæ, & præsentatæ fuissent, in omnibus & per omnia ad suum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum agere, & procedere libere, & licite valeres, commisit, & remisit, plenamque & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem tibi concessit, prout in suis in eadem forma Brevis confectis, & singulis alijs aliorum prædecessorum prædictorum litteris plenius continetur. Cum autem, sicut accepimus, negotio prædicto a te suscepto ita effectum sit, ut inter multos prædictorum pax, & tranquillitas diligentia, & industria tuis sit sequuta, cumque etiam similes & aliæ diversæ lites, & quæstiones inter eosdem, ac alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, necnon Prælatos, & personas Ecclesiasticas, tam Sæculares, quam Regulares ex vna, & dilectos filios Magistros, Priores, Præceptores, Milites, & alios Fratres Militiarum de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis Ordinis, eorumque Convëntus partibus ex altera super solutione Decimarum, tam novallium, quam pecorum, & armentorum, necnon iurepatronatus, administratione, cæterisque iuribus, & iurisdictionibus supradictis, rebusque alijs in actis causæ & causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione tam in dicta Curia, quam extra eam motæ iam sint, & in futurum oriri formidentur; Nos cupientes has quoque lites, quæstiones, & differentias eadem opera, & industria tuis componi, atque concordari, earum status, & merita, ac iudicium, & colligantium nomina, & cognomina, cæteraque de necessitate exprimenda præsentibus

pro plenè & sufficienter expressis habentes, omnes & quascumque lites, causas, quæstiones, & differentias tam motas, quam quæ moveri poterunt in futurum inter has posteriores partes, ad Nos advocamus, & illas, illarumque decisionem, & terminationem ad nostrum & dictæ Sedis beneplacitum, ita tamen quod interim partes ipsæ in possessione, in qua existunt, manuteneri, & defendi debeant, nihilque immutari queat, factaque iudiciis, & colligantibus huiusmodi legitima intimatione, præsentium auctoritate suspendimus, easque universas & singulas tibi per te concordandas & componendas, ita quod nostro, & Sedis huiusmodi beneplacito durante, tu in illis pro huiusmodi concordia, & amicabile compositione te interponere, agere, & procedere libere & licite valeas, committimus & remittimus, ac plenam & liberam licentiam & facultatē, ac auctoritatem concedimus. Decernentes partes ipsas ad observandum ea omnia, quæ in præmissis per Maiestatem tuam concordata amicabilem, composita, & terminata fuerint, omnino teneri, & ad id efficaciter obligatos fore, nec ab illis vllò unquam tempore resiliiri posse, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, quæ in singulis litteris præfatis concessum est non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die XX. Octobris M. D. LXXXIV. Pontif. nostri anno Decimotertio. Cæsar Gloriosus. Locus ✕ Annuli Piscatoris. ET SVBINDE pro parte clar. pariter memor. Caroli II. earundem Hispaniarum Regis Catholici piæ mem. Innocentio Pap. XII. itidem prædecessori nostro exposito, quod ipse facultatibus eidem Philippo Regi, ut præfertur, concessis ad effectum componendi lites & controversias, quæ inter personas in præinsertis litteris persæpe oriri solebant, pariformiter uti posse plurimum desiderabat; idem Innocentius prædecessor eidem Carolo Regi omnes & singulas facultates, memorato Philippo Regi, sicut præfertur, concessas & attributas, ita ut idem Carolus Rex ad effectum componendi lites & contro-

versas prædictas tam tunc ortas, quam quæ in posterum forsitan exortiri possent, vti libere & licite possent, & valeret, sub certis modo & forma tunc expressis auctoritate Apostolica concessit & imperitus fuit, & alias prout in eiusdem Innocentij prædecessoris desuper in simili forma Brevis die XXIX. Martij M. DC. XCIII. expeditis litteris, quarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus, vberius continetur. CVM AUTEM, sicut Maiestatis tuæ nomine nobis nuper expositum fuit, tu, qui S. Iacobi de Spatha, de Calatrava, de Alcantara, & Beatæ Mariæ de Montesia, respectiue Miliciarum Administrator perpetuus dicta auctoritate deputatus existis, facultatem componendi extrajudicialiter quascumque lites inter Fratres Miliciarum huiusmodi ex vna, ac Episcopos, Capitula, aliasque Ecclesiasticas personas ex altera partibus ortas, & pendentes, ac in futurum exorturas iuxta indultum prædicto Carolo Regi à prædicto Innocentio prædecessore concessum, vt præfertur, tibi à nobis pariter concedi plurimum desideres; Nos Maiestatis tuæ votis hac in re, quantum nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere cupientes, supplicationibus tuo nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac litium & controversiarum huiusmodi status & merita, nominaque & cognomina & qualitates Iudicum & collitigantium, & alia quæcumque, etiam specificam & individuum mentionem, & expressionem requirentia, præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & specificariis habentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum consilio, eidem Maiestati tuæ omnes & singulas facultates, memoratis Philippo & Carolo Regibus, sicut præmittitur, concessas, & attributas, itaut tu illis ad effectum componendi easdem controversias & lites tam nunc

ortas & pendentes, quam in futurum exorturas, pariformiter vti, secuta tamen in omnibus & per omnia earundem litterarum forma, & dispositione, libere pariter & licite possis & valeas, ad nostrum & dictæ Sedis beneplacitum auctoritate nostra Apostolica tenore præsentium concedimus, & impertimur, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis prædictorum Cardinalium. Non obstantibus litium pendentijs, aliisque præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus & singulis, quæ tam in præinsertis Gregorij, quam in alijs Innocentij prædecessorum litteris concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die XVII. Iulij M. DCC. XVI. Pontif. nostri anno Decimo sexto. F. Cardinalis Oliverius.

Extracta est præsens copia ex litteris Apostolicis originalibus in forma Brevis more Romana Curia expeditis, mihi adhuc effectum à D. Alfonso Antonio Alemán & Rosales, Equite Militaris Ordinis Sancti Iacobi de Spatha, & Procuratore Generali eiusdem Ordinis & Locum Tenente Præfecti Regis Arcis Boni-Recessus exhibitis, & eidem D. Alfonso restitutis, & cum eis bene, & fideliter collationata concordat; & in fidem ego Petrus de Galvez Notarius publicus Apostolicus & Maior Regiæ Capellæ Serenissimæ Catholice Maiestatis Dñi nostri Domini D. Philippi Quinti Divina favente clementia Hispaniarum Regis, necnon Reverendæ Cameræ Apostolicæ in his Regnis etiam Notarius Secretarius hic me subscripsi, & subscripsi. Actum Matriti hac die trigesima mensis Octobris anno Domini millesimo septingentesimo decimo nono. Pontificatus autem Sanctissimæ in Christo Patris, & Domini nostri Domini Clementis divina providentia Papæ Undecimi, anno Decimo nono. In testimonium ✠ veritatis. Petrus de Galvez.

Bulle sequuntur & alia, quorum tenores vulgares facti & in lucem iam dudum, ut praefertur, editi, ac ut plurimum in eorum ad quos spectant, Palatinis Mensis, & Officijs expositi ad usum, & depositi inveniuntur.

SCRIPT. VI.

Bulla de Medijs Annatis in omni Praeceptoriarum vacatione adducendis, etiamsi incapaces Praeceptorias obtinendi eas possederint. Vide ann. 1481. script. 1.

Et 1529. script. 1.

VRbano Papa VIII. para perpetua memoria. Por quanto por parte del charíssimo hijo nuestro en Christo Phelipe Rey Catholico de las Españas, que por autoridad Apostolica es Administrador perpetuo de las Ordenes de Santiago de la Espada, y de Calatrava, y Alcantara, debaxo de las Reglas de San Agustín, y Cisterciense respectivamente; y por parte tambien de las dichas Ordenes se nos hizo relacion; que por sus Estatutos, y Establecimientos, confirmados por autoridad Apostolica, entre las demás cosas se ordena expressamente, que todos los que por tiempo fueren proveídos de Encomiendas, Prioratos, y de qualesquier otros Beneficios de las dichas Ordenes, en qualquier modo vacantes; excépto por resignacion por causa de permuta, estén obligados a pagar cierta parte de los frutos, rentas, y proventos de las tales Encomiendas, Prioratos, y Beneficios a los comunes Tesoros de las dichas Ordenes, aplicados para restaurar, y reparar las Casas, y Edificios de las dichas Ordenes, y como mas largamente se dize esta contenido en las letras de Sixto Quarto, y Julio Segundo, y Paulo Tercero Pontifices Romanos nuestros predecesores, en que confirman los dichos Estatutos, y Establecimientos; cuyos tenores queremos ser avidos por sufficientemente expressados en las presentes. Y en años passados el dicho Phelipe, y otros Reyes Catholicos sus predecesores en virtud de facultad Apostolica, a ellos alguna vez especialmente concedida, y tambien Nos, y los Pontifices Romanos nuestros predecesores, a suplica, y instancia del

dicho Rey Phelipe, y de otros Reyes Catholicos sus antecessores, hemos concedido algunas Encomiendas, y Prioratos, y otros Beneficios de las dichas Ordenes a personas incapaces por su vida de ellas, o por cierto tiempo por via de supervivencia del Comendador del titulo, y tambien por cantidades de dinero, determinadas para cobrar se por algunos años, y quizá en otros modos; y los incapaces a quien se han hecho estas concessiones rehusan pagar de los frutos, rentas, y proventos de las dichas Encomiendas, Prioratos, y Beneficios a ellos concedidos, como esta dicho, las partes que se deben conforme a los dichos Estatutos, o Establecimientos de las dichas Ordenes. Por lo qual nos hizieron suplicar humilmente el dicho Rey Phelipe, y las dichas Ordenes, que por la benignidad Apostolica fuésemos servidos de mirar en lo susodicho, como convenga; por el bien de las dichas Ordenes. Nos, pues, atendiendo a que no es puesto en razon, que los tales incapaces sean de mejor calidad que los mismos Cavalleros de las dichas Ordenes, que no lo son; y queriendo hazer especiales favores, y gracias al dicho Rey Phelipe, y Cavalleros de las dichas Ordenes, y absolviendo, y dando por absueltas sus singulares personas por el tenor de las presentes, y para alcanzar su efecto tan solamente, de qualesquier sentencias de excomunion, suspension, y entredicho, y de las demás sentencias, censuras, y penas Ecclesiasticas, dadas por derecho, o Juez por qualquier ocasion, o causa, si en algunas de qualquier manera estuviéren comprehendidas, inclinados a lo que así se nos ha suplicado por el tenor de las presentes, declaramos, que todas, y qualesquier personas, de qualquier manera incapaces, y por qualesquier causas aun multiplicadas, aunque sean Niños, Pupilos, y Mujeres, y para ayuda de Dotés, a quien hasta aora se han con-

cedido Encomiendas, y Prioratos, y otros qualesquier Beneficios de las dichas Ordenes, en los modos susodichos, ò otros en qualquier forma aun por la rata de los frutos, y pensiones, que de qualquier manera les estuvieren reservados, y reservadas sobre ellos; estèn obligados à pagar las partes de los frutos, rentas, y proventos de las tales Encomiendas, Prioratos, y Beneficios, que los Cavalleros capaces proveidos de las tales Encomiendas, y Prioratos, y otros Beneficios, deben pagar, conforme à las dichas Letras Apostolicas, y à los Estatutos, Establecimientos de cada vna de las dichas Ordenes, confirmados, como està dicho, por autoridad Apostolica, y que à ello puedan ser apremiados, y compelidos con los remedios convenientes de derecho y hecho, y que así se aya de juzgar, y definir por qualquier Juezes Ordinarios, y Delegados, y por los Auditores de las causas del Palacio Apostolico, y Cardenales de la Santa Romana Iglesia, aun Legados de Latere, y por los Nuncios de la dicha Sede, y qualesquier otros de qualquier autoridad que sean, dando por nulo, y de ningun valor lo que contra esto fuere atentado por qualquier persona, con qualquiera autoridad, à sabiendas, ò con ignorancia, no obstante qualesquier concesiones hechas à las dichas personas, de las Encomiendas de las dichas Ordenes, ni las Constituciones, y Ordenanças Apostolicas, y en quanto sea necesario, los Estatutos, y costumbres, Establecimientos, usos, y naturaleza, y Ordenanças Capitulares de las dichas Ordenes, aunque esten roborados, y roboradas con juramento, confirmacion Apostolica, ò con qualquiera otra firmeza, ni los Privilegios, Indultos, y Letras Apostolicas, en contrario, de qualquier manera concedidas, confirmadas, è innovadas à las dichas personas, y à qualquiera de ellos: todas las quales cosas, y cada vna de ellas, teniendo sus tenores por suficientemente expressados en las presentes, y quedando para lo demás en su fuerza, para efecto de lo susodicho especial, y expressamente derogamos, y qualesquier otros contrarios. Dada en Roma en San Pedro, sub Annulo

Piscatoris, à quinze dias del mes de Enero del año de mil seiscientos y treinta y nueve. Decimosexto de nuestro Pontificado. M.A. Maraldo.

SCRIPT. VII.

Regium Decretum per Bullam precedentem post illud expeditam, ex parte confirmatum super Medijs Annatis, ex parte vero quoad vacationes per decennia computandas pratermissum.

EL REY. Por quanto conforme à lo dispuesto por Bulas Apostolicas, Establecimientos, y Definiciones de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcántara, cuya Administracion perpetua Yo tengo por autoridad Apostolica, siempre que suceda à ver vacante de las Encomiendas de las dichas Ordenes, pertenece, y se cobra en las de Santiago Media Annata para la dicha Orden, que es la mitad de la renta de los dos primeros años; y en las de Calatrava, la tercera parte de la renta de vn año; y en las de Alcántara que tienen Casas Fuertes, el primero la tercera parte de la renta de el, y el segundo la mitad, y no siendo de las que tienen Casas Fuertes, solamente la tercera parte de la renta del primero año, contandose todo desde otro dia de la muerte de los Comendadores, ò su promoción à diferentes Encomiendas, lo qual se ha de convertir en reparos de las casas, y demás miembros de ellas, y otros gastos forcosos; y en la paga de los salarios de algunos Ministros, y otras cargas, y obligaciones precisas; y respecto de que Yo hago merced de las dichas Encomiendas en Administracion con goce de frutos, otras con años de supervivencia, y tambien à menores de edad, y à mugeres, y para pagar deudas de difuntos, sacando Breves Apostolicos para su cumplimiento, y efecto; D. Pedro de Velasco Cavallero professo de la dicha Orden de Santiago, y Contador de las Medias Annatas de las Encomiendas de ella, à cuya cuenta està su administracion, y cobrança, por vn memorial que diò en mi Consejo de las Ordenes, me representò los inconvenientes que de esto se seguian, por que

que los que despues sucedian en las dichas Encomiendas pretendian no deber este derecho, à causa de no aver sido los que ansi avian gozado de ellas legitimos Comendadores, y que con vna media annata se cumplia, supuesto que solo avia vna vacante por muerte de los vltimos Comendadores, y que esto era de presente, y feria en lo de adelante de muy grande perjuizio, ansi à la dicha Orden y sus Ministros, como à las dichas Encomiendas, y ocasionaba largos pleytos, en que se gastaba mucho caudal; porque me suplicò mandasse proveer de remedio, que escusasse este daño. Y aviendose visto en el dicho mi Consejo de las Ordenes, y los medios que el dicho Don Pedro de Velasco propuso, y conmigo consultado, teniendo consideracion à lo que tan justamente, y con tanto acuerdo està dispuesto por las dichas Bulas, Establecimientos, y Dificiones, y el beneficio que se sigue à las dichas Ordenes y sus Encomiendas, y queriendo, que por causa de semejantes mercedes no reciban perjuizio, ni disminucion, he resuelto, que de aqui adelante perpetuamente, de la misma manera que se cobra en las vacantes por muerte, ò promocion la dicha Media Annata, Tercia, y mitad de frutos para las dichas Ordenes, se cobre de todas las Encomiendas de que Yo hiziere merced, y los Reyes mis sucesores, à menores de edad, à mugeres, para casarse, para pagar deudas de difuntos, con años de supervivencia, en administracion con goce de frutos, ò en otra qualquier manera, que no sea dandolas en titulo à Cavalleros de la dicha Orden, capaces de recibir collacion de ellas, no solo luego como ayan muerto los vltimos Comendadores, ò sean promovidos à otras, sino tambien otra vez quando por averse cumplido el tiempo porque las tenian las personas que no fueron legitimos Comendadores, se dieren à Cavalleros de las dichas Ordenes, que lo sean, de manera que se cause este derecho por el goce de los frutos en qualquier forma que se tenga, como se causa en la vacante que sucede por muerte, ò promocion de qualquiera Comendador propietario, regulandole en las supervivencias, ò goce de frutos de tiempo limitado (segun

el porque se dieren) cada diez años vna media annata, tercia, ò mitad de frutos, como tocara à cada Encomienda, que es lo que naturalmente parece podrian tardar en vacar; y que siendo por menos tiempo la supervivencia ò goce de frutos, se ratee al mismo respecto. Y para que esto sea sin perjuicio de los interesados en el goce de frutos, ò supervivencia, y les quede libre todo el tiempo porque se les hiziere merced, el que fuere menester para satisfacer este derecho à las dichas Ordenes, se de demàs en cada goce de frutos, ò supervivencia; y de el se faque y beneficie lo que importare, de la manera que se ha hecho, y haze en las vacantes de las dichas Encomiendas, que suceden por muerte ò promocion. Y esta mi Cedula mando ansi se guarde, cumpla, y execute, y que todas las mercedes semejantes, que Yo hiziere de aqui adelante, y los Reyes mis sucesores, sean, y se entiendan hechas con esta calidad, aunque en ellas particularmente no se expresse; y en las cartas en que pidieremos à su Santidad las confirme, se ponga, y especifique assi en cada vna, siempre perpetuamente, y de otra manera no se pueda usar, ni use de ellas, ni en su virtud se pida ni faque ningun Breve de su Santidad en confirmacion de las tales mercedes; para que la gracia, y concession lo comprehenda de la misma manera, y en ninguno de los dichos casos quede perjudicado el derecho de las dichas Ordenes, ni aya causa de dudar de que se ocasionen pleytos; y de esta mi Cedula tomen la razon los Contadores de las dichas Ordenes, y la asienten en los libros de ellas, y se despaché dos duplicados de ella, para que esté en el dicho mi Consejo, y en poder de mi Secretario de las dichas Ordenes y de mi Agente de ellas, que asiste en Roma, y se observe, y execute lo aqui contenido inviolablemente, que ansi es mi voluntad, y de este despacho no se debe el derecho de la Media Annata. Fecha en Madrid à diez y seis de Febrero de mil seiscientos y treinta y siete años. YO EL REY. Por mandado del Rey, nuestro señor, Don Francisco de Calarayud.

SCRIPT. VIII.

Bulla de vacantium Præceptoriarum redditibus, Ordinum Theſauris pro rata applicandis. Eſt præ manibus latina & vulgaris in lucem edita, ex quibus latinam apponendam elegi. Vide ſimile indultum ann. 1553. ſcript. I. num. 6. & 7.

Alexander Papa VII. ad perpetuam rei memoriam.

1 Militantis Eccleſiæ regimini per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam, nullo licet meritorum noſtrorum ſuffragio præpoſiti, ad ea, per quæ Ordinum Militarium quorumvis ad eiufdem Eccleſiæ decus, & præſidium ſolerti pietate inſtitutorum conſervationi, & vtilitati proſpicitur, libenter intendimus, Paſtoralisque Officij noſtri partes peculiari ſtudio deſuper interponimus, prout pia, providaque orthodoxorum Regum vota poſtulant, & nos, perſonarum, & locorum qualitatibus mature conſideratis, conſpicimus in Dño ſalubriter expedire.

2 Nomine ſiquidem chariſſimi in Chriſto filij noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici, nobis per dilectum filium Nobilem virum Ludovicum de Guzman Ponce de Leon, ipſius Philippi Regis apud Nos, & Sedem Apoſtolicam Oratorem, nuper expoſitum fuit, quòd per ſtatuta, ſeu ſtabilimenta Militarium S. Iacobi de Spatha ſub Regula Sancti Auguſtini, ac de Calatrava, & Alcantara Ciſtertiensis ſeu alterius Ordinis, quarum dictus Philippus Rex Adminiſtrator perpetuus auctoritate Apoſtolica deputatus exiſtit, cavetur expreſſè, vt fructus, redditus, & proventus Præceptoriarum ſeu Commendarum pro tempore quovis modo vacantium, Sancti quidem Iacobi de Spatha pro rata dimidiæ Annatæ ſeu medietatis fructuum duorum primorum annorum, de Calatrava verò pro rata tertiæ partis fructuum vnius anni, ac de Alcantara Militiarum huiusmodi pro rata tertiæ partis primi, & medietatis fructuum ſecundi annorum reſpectivè à die obitus, vel ad alias Præceptorias ſeu Commendas promotionis Præceptorum, ſeu Commendatariorum. Præ-

ceptoriarum ſeu Commendarum huiusmodi computandorum, in ſatisfactionem onerum & obligationum præciſſarum Ararij ſeu Theſauri, & Capſæ communis ipſarum Militiarum reſpectivè convertantur, & applicentur.

3 Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, experientia competum ſit, dimidias Annatas, ac tertiæ partes, & medietates fructuum huiusmodi præfatis oneribus & obligationibus adimplendis, necnon tuendæ Militiarum præfatarum iuriſdictioni, aliſſique expenſis pro illarum adminiſtratione, & gubernio de neceſſitate ſubeundis minime ſufficere, & propterea memoratus Philippus Rex, facta ſibi ea ſuper re per dilectos filios Procuratores Generales, & Fiſcales dictarum Militiarum inſtantia, Ararij, ſeu Theſauris, & Capſis communibus earundem Militiarum integros fructus, redditus, & proventus quarumcumque Præceptoriarum ſeu Commendarum Militiarum huiusmodi, tam nunc vacantium, nec cuiquam hæctenus ab ipſo Philippo Rege conceſſarum, quàm deinceps quodcumque quovis modo vacaturarum, à die illarum vacationis donec de illis proviſi ipſarum Præceptoriarum ſeu Commendarum titulos conſequantur, & poſſeſſionem apprehendant, à Nobis applicare plurimum deſideret, hac tamen lege, vt dictæ Præceptoriarum ſeu Commendæ vacantes, illarumque fructus interea eodem modo adminiſtrètur, quo ſupradictæ dimidiæ annatæ, ac tertiæ partes, & medietates fructuum adminiſtrari conſueverunt; cumque applicatio huiusmodi, ſi fiat, ad conſulendum præſenti præfatarum Militiarum neceſſitati peropportuna ſit futura, multoque rationabilius ac menti, & intentioni tam claræ memoriæ Regum Fundatorum earundem Militiarum, quàm ſœlicis recordationis Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui illarum inſtitutiones confirmarunt, conformius videatur, fructus dictarum Præceptoriarum ſeu Comendarum pro tempore earum vacationis in communem vtilitatem, ac tuitionem, & meliorem adminiſtrationem ipſarum Militiarum erogari, quam privatorum Præceptorum, ſeu Commendatariorum, ſicut hæctenus factum eſt.

est; sedere compendio; idcirco ipse Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit; vt in præmissis opportunè providere, & vt infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur;

4 Nos igitur eiusdem Philippi Regis desiderio in præmissis, quantum cum Domino possumus, benigne annuere cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, vniuersos ac integros fructus, redditus, & proventus quarumvis Præceptoriarum seu Comendarum memoratarum Militiarum S. Iacobi de Spatha, ac de Calatrava & de Alcantara nunc vacantium, nec cuiquam ab eodem Philippo Rege hæcenus collatarum seu concessarum, & deinceps perpetuis futuris temporibus quouis modo vacaturarum à die illarum vacationis huiusmodi donec, & quousque de illis provisum ipsarum Præceptoriarum, seu Comendarum titulos consequuti fuerint, & possessionem apprehenderit, decursos, & decursuros ætarijs seu thesauris, & capis communibus earundem Militiarum respectiue ad effectum adimplendi onera & obligationes Ætariarum, seu Thesaurorum, & Capisarum communium huiusmodi, ac tuendi iurisdictiones dictarum Militiarum; necnon consulendi necessitatibus, rectæque administrationi, gubernio, & vtilitati ipsarum Militiarum; itaut quæcumque collationes, provisiones, & concessiones Præceptoriarum seu Comendarum huiusmodi à prædicto Philippo Rege, eiusque successoribus, earundem Militiarum Administratoribus pro tempore quodcumque faciendæ, saluæ & reservata semper præsentis applicatione, factæ intelligantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium applicamus & appropriamus. Decernentes easdem præsentibus litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore; suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inuolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolice Auditorum iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

5 Non obstantibus præmissis ad constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictarum Militiarum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singularibus, illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datus Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, sub Anulo Piscatoris die XVIII. Novembris M. DC. LXI. Pontificatus nostri anno Septimo. S. Vgolinus,

SCRIPT. IX.

Bulla ad applicandum Ecclesijs Ordinis id quod olim Leo Pap. X. de Medijs Annatis in augmentum Præceptoriarum conuertendum concesserat. Vide infra script. 15. n. 5. & ann. 1514. script. 5 & de vacatione Mensæ an. 1529. script. 1. n. 4.

AL muy amado en Christo hijo nuestro Carlos Catholico Rey de las Españas:

1 Clemente Papa X. Muy amado en Christo hijo nuestro, salud, y bendición Apostolica. En nombre de tu Magestad nos fue poco ha hecha relación, que por quanto las Iglesias Parochiales, y Dezmeras del Orden de Santiago de la Espada, de quien tu eres Administrador perpetuo, diputado por autoridad Apostolica; se hallen notablemente destituidas de Ornamentos, y Alhajas Sacras, y otras cosas convenientes al Culto Divino, y que sus Edificios necesitan de reparos, y las Fabricas de las mismas Iglesias han menester la mayor parte de las rentas; Tu mirando à la necesidad de las mismas Iglesias; y al decoro del Culto Divino que en ellas se tiene, oida sobre esto la sentencia de tu Consejo de las Ordenes Militares, juzgaste que convenia, que se tomen vna vez tan

solamente del Erario, ò Tesoro de las Medias Annatas de dicha Orden treinta mil ducados de moneda, llamada vulgarmente de vellon de España, es à saber, así de aquello que de allí hiziere, como de los frutos, y rentas del mismo Erario, ò Tesoro, y Medias Annatas que en él huviere en adelante, y se apliquen para Ornamentos, y Alhajas Sacras de las mismas Iglesias, y otras cosas concernientes al Culto Divino, y que se distribuyan segun tu miente, y arbitrio de dicho Consejo de las Ordenes Militares, entre las Iglesias Parrochiales, así de las Preceptorias, ò Encomiendas que tienen parte en dicho Erario, ò Tesoro, como entre las de la Mesa Maestral de dicha Orden, y Preceptorias, ò Encomiendas à ella tocantes, que no tienen parte en el mismo Erario, ò Tesoro; y para que se mire maduramente en adelante por semejantes necesidades, te ha parecido asimismo que aya de establecerse, y ordenarse, que en aquel tiempo que sucedieren las vacantes, y Medias Annatas de las Preceptorias, ò Encomiendas de dicha Orden, se vea si por ventura las Iglesias de las mismas Preceptorias, ò Encomiendas necesitan de reparos, y Ornamentos, y en quanto allí liuviere tal necesidad se le provea à aquella, cuyos acostumbrados y propios reditos de las Fabricas de las mismas Iglesias respectivamente no bastaren para ello, de aquel capital que debiera convertirse en compra, ò adquisicion de rentas para aumento de dichas Preceptorias, ò Encomiendas respectivamente; y en quanto à las Iglesias, cuyos Diezmos tocan à la dicha Mesa Maestral, por quanto no tienen vacante de Medias Annatas, aquello que les sobrate en el Tesoro de los gastos necesarios, que se hazen en las Fortalezas, ò defensas de dicha Orden, llamadas vulgarmente del Fuerte, se aplique para reparos, y Ornamentos de las mismas Iglesias; por lo qual nos fue suplicado humildemente en nombre de tu Magestad, que nos dignásemos proveer contigo convenientemente enrazon de lo referido; y concederte lo infrascripto, segun la benignidad Apostolica.

2. Nos, pues, queriendo condes-

cender favorablemente, quanto podemos en el Señor, con los piadosos deseos de tu Magestad en esta parte, inclinados à semejantes suplicas, en virtud de la autoridad Apostolica, y tenor de las presentes, damos, y concedemos à tu Magestad plena, y amplia facultad de hazer, en virtud de dicha nuestra autoridad, aplicacion de treinta mil ducados de dicha moneda, vna vez tan solamente, de dicho Erario ò Tesoro de Medias Annatas, para reparos y Ornamentos de las sobredichas Iglesias Parrochiales y Dezmerás, y Sacras Alhajas, y otras cosas concernientes al Culto Divino; y de hazer semejante distribucion de dichos treinta mil ducados entre las mismas Iglesias, en los sobredichos modo y forma, y segun al dicho tu Consejo de las Ordenes Militares pareciere más conveniente para mayor decoro del Culto Divino; y (*) que en las futuras necesidades de semejantes Iglesias se mire, como arriba está expressado (en el interin y hasta que el Capitulo General de dicha Orden juzgare aya de proveerse de otra fuerte à semejantes necesidades, y sobre la ordenança, ò determinacion del mismo Capitulo General, que se hiziere sobre lo referido, aya avido el beneplacito ò confirmacion de esta Santa Sede) establecerlo, y ordenarlo.

3. Sin embargo de lo referido, y de las Constituciones, y Ordenanças Apostolicas, y asimismo de los Estatutos, y costumbres, Establecimientos, vsos, y naturalezas de dicha Orden, aunque esten roborados con juramento, confirmacion Apostolica, ò otra qualquier firmeza, y de los Privilegios, Indultos, y Letras Apostolicas, que en contrario de lo referido se ayan concedido, confirmado, y innovado en qualquier manera, à todas las quales cosas, y à cada vna de ellas, teniendo en las presentes sus tenores por plena, y sufficientemente expressos, y insertos de verbo ad verbum, y que en lo demás tendran su fuerça, los derogamos especial, y expressamente por esta vez tan solamente para efecto de lo susodicho, y à las demás qualesquier cosas en contrario. Dada en Roma junto à Santa Maria la Mayor, debaxo del Anillo del Pescador, à veinte y siete de Julio del año

(*) Y de estas blecer, y ordenar como arriba está expressado, para que se mire en adelante por...

año de mil seiscientos y setenta y vno,
y Segundo de nuestro Pontificado. J.
G. Sluffo. Lugar del Sello ✕.

Traducido de Latin por mi Don Francisco Gracian Verugete, Secretario de la Interpretacion de Lenguas, que por mandado de su Magestad traduzgo sus Escrituras, y de sus Consejos, y Tribunales. Madrid à dos de Diciembre de mil y seiscientos y setenta y vn años. Don Francisco Gracian Verugete.

SCRIPT. X.

Bulla ad suppressandas Ordinum Castellania, & earum redditus (pro salarijs videlicet designatos) Ecclesijs applicandos.

A Nueſtro muy amado en Christo hijo Don Carlos Rey Catolico de las Españas:

Innocencio Papa XI. Muy amado en Christo hijo nueſtro, salud, y bendiccion Apostolica. Poco ha que por el amado hijo Noble Varon Luis de la Cerda y Atagon, Marqués de Cogolludo, tu Embaxador à Nos, y à la Sede Apostolica, se nos ha hecho relacion, de que aviendote los amados hijos del tu Consejo de las Ordenes hecho representacion, de que se podian suprimir los Oficios de los Governadores de las Fortalezas de dichas Ordenes, que llaman Alcaydes, por ser al presente inutiles, y que los salarios que se pagan à dichos Governadores se gastassen en cosas mas necessarias, es à saber en adornos, y reparos de las Iglesias de dichas Ordenes, tu has condescendido à su propuesto, y has hecho, ò mandado hazer la supresion de dichos Oficios; pero con tal, que la dicha supresion no surta fù efecto, sino es despues de la muerte de los que aora estan gozando dichos Oficios, y de los que han obtenido, se les conceda la futura succession de ellos; pero porque se puede dudar si tu mandato, ò decreto de dicha supresion, podrá furrir su debido efecto sin aprobacion de esta Santa Sede, por tanto has hecho, que por medio de dicho Luis Marqués tu Embaxador se nos suplique, que por la benignidad Apostolica nos dignassemos de proveer convenientemente acerca de lo arriba

referido, y hazer la gracia que abaxò se dirà. Nos queriendo en esto condescender quanto podemos en el Señor con los deseos de tu Magestad, inclinados à dichas suplicas, por la autoridad Apostolica confirmamos el dicho mandato, ò decreto de tu Magestad, y aprobamos la supresion de los sobredichos Oficios, para el efecto de que los salarios que se pagari à los Governadores de dichas Fortalezas, se puedan gastar en cosas más necessarias; es à saber en Ornamentos y reparos de dichas Iglesias de las Ordenes, en el modo que arriba se ha dicho, y en quanto sea necessário por la dicha nueſtra autoridad Apostolica, damos y concedemos à tu dicha Magestad plena y amplia facultad de hazer por la dicha nueſtra autoridad la supresion de dichos Oficios para el efecto referido; no obstante las cosas arriba dichas, las Constituciones, y Ordenaciones Apostolicas, y asimismo los Estatutos, y costumbres, Establecimientos, vsos, y naturalezas de las sobredichas Ordenes, aunque se ayan roborado con juramento, ò confirmacion Apostolica, ò otra qualquier firmeza, y sin embargo tambien de los Privilegios, Indultos, y Letras Apostolicas, que en contra de las cosas arriba mencionadas en qualquier modo, fuer te, y manera se ayan concedido, confirmado, ò innovado. A todas y cada vna de las quales cosas, teniendo sus tenores por plena, y sufficientemente expressados, y de verbo ad verbum insertos en las presentes, quedando para lo demàs en su fuerza, y vigor; por esta sola vez, y para el efecto de las presentes especial y expressamente las derogamos, y todo lo demàs en contrario. Dado en Roma en Santa Maria la Mayor debaxo del Anillo del Pescador, à doze dias del mes de Junio de mil seiscientos y ochenta y ocho, y de nuestro Pontificado año Duodécimo. J. F. Albano: Lugar del Anillo del Pescador. ✕.

Traducido de Latin por mi Don Antonio Gracian, Secretario de su Magestad, y de la Interpretacion de Lenguas. Madrid y Diciembre siete de seiscientos y ochenta y ocho. Don Antonio Gracian.

SCRIPT. XI.

Regium, piumque Decretum super Praeceptorij, vulgò de Bastimentos ad informandum de earum institutione, & redditibus, Primitijs videlicet Altari restituentis, ac de idonea Ecclesiarum Rectoribus assignanda mercede. Vid. an. 1244. in Concord. script. 12. num. 1. & 2. script. 14. num. 4. & ann. 1505. scrip. 1. num. 5. & de idonea mercede an. no. 1542. script. 1. num. 1.

EL REY. El Consejo de Ordenes, como se lo mandó, hara examinar, y pondrá en mi noticia el origen de las Encomiendas, que llaman de Bastimentos de Estremadura, Campo de Montiel, y Castilla, su aplicacion,

y si oy han cessado los fines de su institucion: de qué frutos, y rentas se componen, y quienes las gozan: y me consultará su parecer, sobre si se deberán aplicar como vayan vacando à la congrua respectiva de los Curas de los territorios; y si para hazerlo se necesitara Breve de su Santidad: y afsimismo me propondrá el Consejo los medios, que hallare practicables para el aumento de las congruas de los Beneficios, que por no tenerlas competentes à mantener vn Religioso con la decencia correspondiente, suelen passar à los Clerigos de San Pedro, de qué se ha experimentado resultar inconvenientes, y perjuicios de los derechos de las Ordenes, con todo lo demás que en esta razon estimare el Consejo digno de mi Real agrado. En Madrid à 21. de Enero de 1717.

Bulla sequantur & alia, quorum tenores in libris & alijs non contemnenda fidei monumentis inveniuntur, plurimum tum ad inquirenda originalia, tum ad plenam aliquarum ex appositis Bullis intelligentiam deservientes.

SCRIPT. XII.

Bulla Honorij III. ann. 1220. expedita, de exemptione Ordinis à Vicesima Decimarum, olim ante Decimam Lugdunensem in modum subsidij imponi solita. Vid. Tolet. Legatum an. no. 1225. scrip. 2.

Honorius Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano Apostolicæ Sedis Legato, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dilecti filij Magister, & Fratres Militiæ Sancti Iacobi, nobis humiliter supplicarunt, te ac multis alijs intercedentibus pro eisdem, vt cum expositi sint obsequio Iesu-Christi pugnantes iugiter contra inimicos Fidei Christianæ, nec ad hoc sux sibi sufficiant facultates, ipsos à præstatione Vicesimæ absolvere dignaremur. Vt igitur quod intercedendo pro eis postulas ipse præstes, fraternitati tuæ per Apostolica

scripta mandamus; quatenus Vicesimam de his, quæ habent in tua Provincia, cum ea tibi & venerabili fratri nostro Palentino Episcopo in sua Diocesi concessisse dicamur, ab ipsis, nec exigas, nec exigi patiaris. Dat. Viterbij duodecimo Kalendas Iunij, Pont. nostri anno Quarto.

SCRIPT. XIII.

Bulla Alex. IV. ann. 1256. expedita ad procedendum contra Privilegiarum Ordinis violatores, sive eius Fratres excommunicando, sive decimas ab eis de laboribus aut nutrimentis extorquendo, sive in eos violentas manus iniiciendo. Vide ann. 1175. scrip. 1. de censuris n. 21. de Decimis n. 16. de foro Canonis n. 24.

Alexander Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, De-

eamis; Archidiaconis; Archipresbyteris; & alijs Ecclesiarum Prælatiſ, ad quos litteræ iſtæ pervenerint; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

1. Non abſque dolore cordis; & plurima turbatione didicimus; quòd ita plerisque partibus Eccleſiaſtica cenſura diſſolvitur; & canonicæ ſententiæ ſeveritas enervatur; ut viri Religioſi; & iſmaximè; qui per Sedis Apoſtolicæ privilegia maiori donati ſunt libertate; paſſim à malefactoribus ſuis iniurias ſuſtineant & rapinas; dum vix inveniantur; qui congrua illis protectione ſubveniant; & pro ſervenda pauperum innocentia ſe murus deſenſionis opponant.

2. Specialiter etiam dilecti filij Maſtifer; & Fratres Ordinis Militiæ S. Iacobi tam de frequentibus iniurijs; quàm de ipſo quotidiano defectu iuſtitie conquerentes; univèrſitatem veſtram litteris petierunt Apoſtolicis excitari; ut ita videlicet eis in tribulationibus ſuis contra malefactores eorum prompta debeatis magnanimitate conſurgere; quòd ab anguſtijs; quas ſuſtinent; & præſuris veſtro poſſint præſidio respirare.

3. Ideoque univèrſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus; atque præcipimus; quatenus illos; qui poſſeſſiones; vel res; ſeu domos prædictorum Fratrum vel hominum ſuorum irreverenter invaſerint; aut ea iniuſtè detinuerint; quæ prædictis Fratribus ex teſtamento decedentium relinquuntur; ſeu in ipſos Fratres vel ipſorum aliquem contra Apoſtolicæ Sedis indulta ſententias excommunicationis; aut interdicti præſumpſerint promulgare; vel decimas laboris de terris habitis ante Concilium Generale; quas proprijs manibus aut ſumptibus excolunt; ſeu nutrimentiſ animalium ſuorum ſpretis Apoſtolicæ Sedis privilegijs extorquere; monitione præmiſſa; ſi laici fuerint; publicè candelis accenſis ſinguli veſtrum in Diceceſi & Eccleſijs veſtris ſententia procellatis: ſi vero Clerici; vel Canonici Regulares; ſeu Monachi fuerint; eos appellatione remota ab Officio & Beneficio ſuſpendatis; neutram relaxaturi ſententiam; donec prædictis Fratribus plenariè ſatisfaciant; & tam laici; quàm Clerici Sæculares; qui pro violenta manuum

injectione in Fratres eodem; vel ipſorum aliquem anathematis vinculo fuerint innodati; cum Diceceſani Episcopi litteris ad Sedem Apoſtolicam venientes ab eodem vinculo mereantur abſolvi. Dat. Laterani. XV. Kalendas Ianuarij. Pontificiſtri anno Secundo.

SCRIPT. XIV.

Bulla Bonifacij VIII. ann. 1299. expedita ſuper non-uſu Privilegiatorum; ne vitæ delictè obſtet ad uſum; dummodo contra ea legitime præſcriptum non ſit.

Bonifacius Episcopus; ſervus ſervorum Dei; dilectis filijs Magiſtro & Fratribus Ordinis Militiæ S. Iacobi; ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Cum; ſicut ex parte veſtra ſuit propoſitum coram nobis; vos & prædeceſſores veſtri; qui fuerunt pro tempore; quibusdam Privilegijs; & Indulgentijs à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus vobis & Ordini veſtro conceſſis propter ſimplicitatem & ignorantiam uſi non fueritis temporibus retroactis; nos veſtris ſupplicationibus inclinati; indemnitati eiufdem Ordinis volentes in poſterum præcavere; utendi de cætero eiſdem Privilegijs & Indulgentijs; dummodo non ſit eis per præſcriptionem vel aliud legitime derogatum; auctoritate vobis præſentium indulgemus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere; vel ei auſu temerariò contraire. Siquis autem hoc attemptare præſumpſerit; indignationem Omnipotentiſ Dei; & Beatorum Petri; & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum. Dat. Lateran. Nonis Ianuarij; Pontificiſtri anno Quinto.

SCRIPT. XV.

Bulla de Medijs Annatis ad Præceptoriarum augmentum applicandis; ſi adificiorum reparatione non indigeant. In cæteris Bulla revocata per aliam. Vide ann. 1514.

ſcript. 5. Et fere quoad hoc; vide in Append. ſcrip. 9.

Leo Episcopus; ſervus ſervorum Dei; ad perpetuam rei memoriam.

1. Providus Paterfamilias, qui vti necessaria ab initio disposita, & successu temporis minus vtilia fore reperit, in melius commutat, sic etiam Romanus Pontifex, ad quem bonorum Ecclesiasticorum omnium plena, atque libera pertinet dispositio, quæ à prædecessoribus suis ad certos invenit ordinata, nonnumquam in alios convertit usus, & emergentia desuper dubia suæ declarationis dilucidat ministerio, prout iuxta varietatem temporis, & qualitatem locorum conspicit in Domino salubriter expedire.

2. Dudum siquidem sceleris recordationis Sixtus Papa Quartus prædecessor noster volens Domorum & Præceptoriarum Militiæ S. Iacobi de Sparta reparationi, & conservationi consulere, inter alia motu proprio, & ex certa sua scientia statuit, & ordinavit, quod medietas fructuum, reddituum, & proventuum vnius Biennij cuiusque dictæ Militiæ Præceptoriæ ex tunc deinceps vacaturæ, quotiens vacarent, in perpetuum in reparationem ipsius vacantis Præceptoriæ Domus & ædificiorum illius expendi, & converti deberet, adiecta in contrasacientes, seu statutum, & ordinationem huiusmodi non observantes excommunicationis lætæ sententiæ pœna, à qua nisi per Romanum Pontificem, vel de eius speciali mandato absolvi nemo posset, præterquam in mortis articulo constitutus, & satisfactione prævia in eandem reparationem omninò convertenda, prout in ipsius prædecessoris inde confectis litteris plenius continetur.

3. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte charissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragoniæ, & vtriusque Siciliæ Regis Illustris, qui perpetuus Administrator dictæ Militiæ per Sedem Apostolicam deputatus existit, petitio continebat, Domus Præceptoriarum dictæ Militiæ pro maiori parte in earum ædificijs & structuris satis decenter instauratæ & reparatæ sint, itaut multæ ex eis instauratæ, & reparatione, in quas dicta fructuum, reddituum, & proventuum medietas converti debeat, nequaquam indigeant, & si statueretur, & ordinaretur, quòd ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus liceat dicto Ferdinando Regi, & pro tempore existenti Ad-

ministratori, seu Magistro dictæ Militiæ medietatem fructuum, reddituum, & proventuum Biennij cuiuslibet Præceptoris pro tempore vacantis huiusmodi (converso prius ex illis in reparationem Domus ipsius Præceptoris, si ea egerint, quantum fuerit opus) in emptionem aliquorum bonorum stabilium pro eadem Præceptoris, cuius erunt fructus, redditus & proventus, ac in illius usus & utilitatem convertere, profecto ex hoc dictarum Præceptoriarum utilitati opportunè consulere-
tur.

4. Et quoniam in litteris prædictis non fuit expressus certæ vacationis modus, in quo dicta fructuum, reddituum, & proventuum medietas pro reparatione huiusmodi detrahenda foret, an detractio ipsa in qualibet vacatione sibi locum vindicare debeat, ab aliquibus revocatur in dubium, pro parte eiusdem Ferdinandi Regi, & Administratoris, asserentis grave nimis & quandoque impossibile futurum dictæ Militiæ Fratribus, quibus de Præceptoris ipsis per resignationem simpliciter, vel ex causa permutationis factam pro tempore provideri contigerit, ex quacumque vacatione medietatem fructuum, reddituum, & proventuum huiusmodi præstare, nobis fuit humiliter supplicatum, vt præmissa statuere, & ordinare, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

5. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, quòd ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus liceat Ferdinando Regi, & Administratori, ac qui pro tempore fuerit, Magistro dictæ Militiæ, seu illius Magistratus Administratori, dictam vnius Biennij fructuum, reddituum, & proventuum medietatem cuiuslibet vacantis pro tempore Præceptoris (converso prius ex illis in Domus ipsius Præceptoris, & illius ædificiorum reparationem, si, & quando ea indigeant, quantum opus fuerit) in emptionem bonorum stabilium pro ipsa Præceptoris, cuius fructus, redditus, & proventus extiterint, & in illius usus, & proprietatem convertere, prout eiusdem Præceptoris utilitati viderit expedire, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus & ordinamus.

Quod.

7 Quodque statutum & ordinatio Sixti prædecessoris huiusmodi & præfentes litteræ locum sibi vendicent & effectum sortiri debeant, dum & quotiens Præceptorie prædictæ per obitum dumtaxat illas obinentium, non autem alias vacabunt, decernimus, & declaramus.

7 Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Militiæ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac stabilimentis, vlibus, & naturis, privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Militiæ per prædictum, & alios quosvis Romanos Pontifices prædecessores nostros & Sedem Apostolicam sub quibusvis verborum formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis etiam motu proprio, & de ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, approbatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus etiam si in illis continetur expressè, quod eis, non nisi sub certis inibi expressis modo & forma derogari possit, ac de illis eorumque totis tenoribus pro illorum sufficiente derogatione specialis, specificata, expressa, individua, ac de verbo ad verbum non autem per generales clausulas id importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficiente expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, decreti, statuti, declarationis & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. XIII. quinto Idus Decembris. Pontif. nostri anno Primo.

*** **

SCRIPT. XVI.

Bulla de fundatione Conventus in Domo S. Mariæ de Tudia, & forma exercendæ à Vicario iurisdictionis. Vide an. no 1532. scrip. 2. & 1534. script. 1. n. 3.

Leo Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

i Inter cætera fidelium vota, quæ exauditionis gratia digna esse censemus, illa libenter amplectimur, per quæ religio propagationem, & divini cultus augmentum suscipere dignoscitur; & ijs, quæ propterea provide ordinata fore comperimus, ut firma perpetuò & inconcussa permaneant, cum à nobis petitur, Apostolici muniminis adijcimus firmitatem.

2 Sane pro parte charissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Aragoniæ & vtriusque Siciliæ Regis Illustris, & dilectorum filiorum Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum Militiæ S. Iacobi de Spatha exhibita nobis nuper petitio continebat, quod aliàs (annus agitur vndecimus vel circa) Vicaria Domus Beatæ Mariæ de Tudia dictæ Militiæ nullius Diocesis, tunc certo modo vacante, dictus Rex, qui etiam Magistratus eiusdem Militiæ perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus, & ratione Administrationis huiusmodi præfate Vicariæ Ordinarius collator existit, dictæ Vicariæ de Administratore idoneo in temporalibus & spiritalibus Ordinariæ auctoritate providit, ordinavitque, quod Ecclesiæ dictæ Domus in Divinis per quatuor Capellanos deserviretur, ipsisque Administratori & Capellanis conveniens pro eorum vitæ sustentatione subsidium ex fructibus, redditibus, & proventibus dictæ Vicariæ præstaretur, prout per decem annos vel circa extitit observatum, reliquum verò, quod ex dictis fructibus, redditibus, & proventibus superesset, in ampliatione dictæ Domus, & ædificijs, ac officinis necessarijs apud eam pro vsu & habitatione aliquorum Fratrum dictæ Militiæ, qui inibi in communi viverent, construendis exponi iussit, & fecit.

3 Et deinde cum Domus prædicta ampliata iam, & in eum statum perducta fuisset, quod in ea vnus Vicarius, & octo Fratres commodè residere possent, in Capitulo Generali dictæ Militiæ anno præterito apud Oppidum Vallisoleri Palentinæ Diœcesis per illius tunc Præsidentem & Dissimutores inter alia pro divini cultus augmento, & Religiosis propagatione, quod ex tunc de cætero in perpetuū in dicta Domo vnus, qui Vicarius foret, ibique præset, & octo illi Fratres eiusdem Militiæ, qui simul Conventum facerent, & quorundam quinque, ac Vicarius Presbyteri, reliqui vero tres Fratres prædicti Subdiaconi, & Diaconi existerent; quique omnes sub regulari disciplina, & in communis, prout in alijs dictæ Militiæ Conventualibus Domibus reformatis vivebatur, vivere, & fructus, redditus, & proventus dictæ Vicariæ in communi possidere deberent, & Vicarius dictæ Domus pro tempore existens ab illius Vicaria pro solo nutu Magistri Militiæ, seu Magistratus huiusmodi Administratoris pro tempore existentis amoveri possit, tenereturque singulis Mercurij & Veneris diebus ad Locum de la Calera dictæ Diœcesis, temporali domicilio dicti pro tempore existentis Vicarij subiectum, ad causas ibi audiendas personaliter se conferre, & liceret sibi de fructibus, redditibus, & proventibus dictæ Vicariæ vsque ad summam duodecim millium Morabetinorum monetæ illarum partium dumtaxat in elemosinis annis singulis erogare, & non possit quemquam in Fratrem dictæ Domus recipere, aut alicui habitum eiusdem Militiæ exhibere, sed id, & dictorum octo Fratrum in ipsa Domo Beatæ Mariæ residere debentium nominatio, & deputatio servitorum, quod ipsi Vicario & Fratribus Beatæ Mariæ huiusmodi, qui pro tempore fuerint, immediate subiacerent, statutum, & ordinatum fuit.

4 Quare pro parte dictorum Ferdinandi Regis Administratoris, ac Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, vt statuto & ordinationi prædictis pro illorum subsistentia firmiori robore Apostolici muniminis adijcere, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

5 Nos igitur Priores, Præceptores, Milites & Fratres præfatos & eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis à iure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendam, harum serie absolventes & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium statutum & ordinationem prædicta approbamus, & confirmamus, ac perpetuis futuris temporibus illa observari debere decernimus, suppletes omnes & singulos defectus, si qui forsitan intervernerint in eisdem. Necnon potiori pro cautela omnia & singula supradicta, prout in dicto Capitulo Generali statuta & ordinata fuerint, eisdem auctoritate & tenore statuimus & ordinamus.

6 Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ipsiusque Domus Beatæ Mariæ fundatione, ac præfate Militiæ, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, decreti, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dñicæ millesimo quingentesimo quartodecimo. Quinto Kalendas Augusti Pontif. nostri anno Secundo.

SCRIPT. XVII.

Bulla ad conferendam Administrationem trium Militiarum Carolo Hispania Principi, quamprimum vacaverit per obitum vel aliam dimissionem Regis Catholici

Avi sui. Vid. an. 1509. scrip. 1.

& 1523. scrip. 1.

Teo Episcopus, servus servorum Dei. Dilecto filio Nobili viro Carolo Hispaniæ Principi Primogeni-

eo, Austriae Archiduci, salutem & Apostolicam benedictionem.

1. Praeclaræ devotionis sinceritas, & eximiae Fidei constantia; quibus tu nostro, & Apostolicæ Sedis conspectui hæcenus clavisisti, & in futurum magis, ac magis clarere speramus, nos excitant, & quodam modo tuis de Sede prædicta benemeritis id exigentibus nos impellunt, ut illa favorabiliter concedamus; per quæ tui status honor, pax, & tranquillitas proveniant, ac tibi pro subditorum tuorum benigna gubernatione incumbentiæ onera facilius valeas supportare:

2. Horum igitur consideratione ducti sperantes, quod tu eo promptius circa dictæ Sedis beneplacita exequentia te studiosum exhibebis, quo maioribus favoribus & gratis ab ipsa Sede te noveris ornatum atque munitum, ac propterea te, qui in sextodecimo vel circa, tuæ ætatis aetate constitutus existis, eiusdem Sedis munificentia, & condigno honore prosequi volentes, motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, S. Iacobi de Spata, & de Calatrava, ac de Alcantara, S. Augustini, & Cisterciensis Ordinum Militiarum Castellæ & Legionis Regnorum Magistratus, qui dudum charissimo in Christo filio nostro Ferdinando Aragonum, & utriusque Siciliæ Regi Catholico, & claræ memoriæ Elisabeth, dum viveret, Reginæ Castellæ, & Legionis tunc in humanis agenti, Avis tuis in administrationem ad utriusque & alterius superstitis eorum vitam sub certis modo & forma, Apostolica auctoritate concessi fuerunt, & quos Ferdinandus Rex solus obtinet, quamprimum illorum administrationem huiusmodi per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem dicti Ferdinandi Regis cessare, & illos quovis modo simul, vel successive etiam apud Sedem prædictam vacare contigerit, concedendos tibi, quoad vixeris, in similem administrationem nostræ, & eiusdem Sedis dispositioni auctoritate Apostolica tenore præsentium specialiter & expressè reservamus.

3. Districtius inhibentes dilectis fi-

lijs Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratibus, & personis dictarum Militiarum, ac illi vel illis, ad quem, vel ad quos dictorum Magistratum electio, confirmatio, collatio, provisorio, seu quavis alia dispositio communiter vel diversim pertinet, ne de illis, seu eorum aliquo, cum, ut præfertur, vacaverint, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum & indultorum eis concessorum disponere, nec non quascumque similes, vel dissimiles, & efficaciores speciales reservationes, accessus, & ingressus; uniones, annexiones, & incorporationes etiam perpetuas vel temporales, nominationes, nominandi & resignandi facultates, concessionis, & mandata sub quibusvis verborum formis, & expressionibus, & quavis, etiam Regum, Reginarum, aut aliorum Dominorum temporalium, & Prælatorum quacumque, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel alia quavis dignitate, auctoritate, seu præminentia Ecclesiastica, vel mundana, aut Cardinalatus honore fulgentium, & de quorum dignitate, præminentia, & honore specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, aut obsequiorum per eos nobis, & dictæ Sedi, & pro Fide Catholica impensorum, & iurium cesorum vel oblatorum, & damnorum per infideles eis illatorum consideratione concessa, & concedenda nunc & pro tempore habentibus, & prosequentibus, ac ex quavis facultate, privilegio, & potestate, ac indulto per nos vel Sedem eandem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concessis, & concedendis, seu aliis pro tempore nominatis, vel electis Magistratus prædictos quomodolibet expectantibus, ne Magistratus ipsos acceptare, nec de illis sibi provideri, aut illos commendari facere, seu aliis de illis disponere, vel se intromittere quomodo præsumant.

4. Volentesque & statuentes, quod quacumque per Nos, & Sedem prædictam Militijs, Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratibus, & alijs prædictis, vel in eorum favorem, aut alijs sub quibusvis verborum formis, denominationibus, specificationibus, & designationibus, quibus etiam plene, specificè, & expressè derogari

ne;

nequeat, vim, & effectum habentibus, & alijs etiam derogatorijs derogatorijs, cæterisque effectui præsentium præiudicantibus clausulis, irritantibusque & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quavis consideratione, vt præfertur, quomodolibet hæcenus concessa vel facta seu impofterum concedenda, vel faciendaprivilegia, indulta, facultates, litteræ, speciales reservationes, perpetuæ vel temporales vniones, nominationes, mandata, nominandique vel resignandi facultates, & quævis aliæ gratiæ, & concessiones, quocumque nomine nuncupentur, necnon declarationes, exceptiones, suspensiones, & ad ius commune reductiones, quorum omnium tenores & effectus, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis, & in quantum ipsis præsentibus præiudicarent, ea prorsus præinfertis haberi volumus, ad Magistratus prædictos, per nos reservados, & tibi concedendos, vt præfertur, nullatenus se extendant, seu extendere possint, aut debeant vllomodo; ac decernentes ex nunc omnes electiones, nominationes, resignationes, provisiones, commendas & alias quascumque dispositiones, alijs quam tibi de Magistratibus huiusmodi faciendis, irritas & inanes, nulliusque roboris, vel momenti existere, & præsentibus nostras litteras, quas vim & effectum validi & efficacis contractus inter Nos & Sedem prædictam, & te, à quo nos recedere minime posse censeamur, habere decernimus, ac in illis contenta quæcumque per quascumque constitutiones, aut Chancelleriæ Apostolicæ regulas, aut litteras, quæ super revocatione vel suspensione specialium reservationum impofterum à nobis & Sede prædicta ex quavis causa, etiam consistorialiter emanarent, minime revocari, vel suspendi, nisi huiusmodi revocationes tibi per trinas litteras eundem tenorem continentes, de Fratrum nostrorum consilio emanatas trinis distinctis vicibus tibi præsentatas, tibi intimatæ fuerint, ac tuus ad id expressus accesserit assensus; sed illis non obstantibus plenarium effectum sortiri posse, & debere: & si forsan easdem præsentibus vllomodo revocatas, vel suspensas censeris, aut

revocari, vel suspendi contigerit, illas ex nunc prout ex tunc, & è contra quotiens revocatæ, vel suspensæ fuerint, in pristinum & eum, in quo ante huiusmodi revocationes & suspensiones, quomodolibet exitebant, statum, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus ex nunc prout ex tunc, & è contra restituimus, reponimus, & reingramus, ac repositas, restitutas, & plenarie reintegratas eo ipso, & sic pro præsentium, & in eis contentorum validitate per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere decernimus.

¶ Et nihilominus te ex nunc, prout ex tunc & è contra, cum Magistratus prædicti, vt præmittitur, vel alias quovismodo vacabunt, etiamsi actu nunc forsan quovismodo vacent, Administratorem dictorum Magistratuum, ac Militiarum, & cuiuslibet eorum in spiritualibus & temporalibus eisdem modo & forma, ac cum omnibus & singulis facultatibus, concessionibus, privilegijs, gratijs, & indultis, ac præminentijs, quibus Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati illorum Administratores deputati fuerunt, motu, scientia, & potestate, ac auctoritate, & tenore prædictis constituimus, & deputamus, ac Magistratus ipsos, quorum fructus, redditus, & proventus, ac qualitates præsentibus haberi volumus pro expressis, cum omnibus membris, pertinentibus, oppidis, terris, arcibus, vassallis, iuribus, dependentijs, & annexis suis tibi per te, quoad vixeris, tenendos, & administrandos, prout dicti Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina, dum viveret, illos tenuerunt & administrarunt, ac dictus Ferdinandus Rex nunc tenet, & administrat, in huiusmodi administrationem concedimus & assignamus, ac concessos & assignatos, necnon ex nunc plenum ius tibi in illis pleno iure acquisitum fore, ad teque solum illorum fructuum perceptionem spectare decernimus, necnon tibi corporalem possessionem Magistratuum, cum vacaverint, vel si vacent, vt præfertur, ac membrorum,

ium, & pertinentiarum prædictorum per te, vel alium, seu alios apprehendendi, ac omnia, & singula, ad Magistros dictarum Militiarum pro tempore existentes quomodolibet pertinentia, spiritualia videlicet per Ecclesiasticas, temporalia verò per sæculares idoneas earundem Militiarum, & Ordinum personas faciendi, exercendi & exequendi, ac debitis & consuetis illorum supportatis oneribus, de residuis eorum fructibus, redditibus, & proventibus, sicuti Magistri ipsarum Militiarum, qui pro tempore fuerunt, de illis disponere & ordinare poterunt, seu etiam debuerunt, alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium & pretiosorum mobilium dictorum Magistratum tibi penitus interdicta, disponendi & ordinandi eisdem auctoritate & tenore facultatem concedimus.

6. Quocirca Venerabili fratri nostro Bernardino Episcopo Sabinensi, & dilectis filiis nostris Francisco, Titulo Sanctæ Balbinæ Presbytero Cardinali, ac Decano Ecclesiæ Sancti Petri Leodiensis Diocesis per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios tibi, occurrente vacatione Magistratum huiusmodi, vel si vacent, vt præfertur, in adipiscenda illorum possessione auctoritate nostra assistant, facientes tibi & Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, oppidorum, & arcium Præfectis, & alijs subditis & personis præfatis obedientiam, & reverentiam debitas & devotas, necnon consueta servitia & iura tibi ab eis debita integrè exhiberi, contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo.

7. Non obstantibus omnibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon regulis Chancellerie Apostolicæ editis, & edendis, ac generalibus, vel specialibus reservationibus per Nos & Sedem prædictam pro tempore factis, necnon Militiarum, & Ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stabilimentis, vsibus, & naturis, privilegijs quoque, indulcis, &

litteris Apostolicis illis sub quibuscumque tenoribus concessis & confirmatis, quibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specifica, indivisa, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in tuo robore permanentibus, hac vice dumtaxat motu simili specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque, aut si aliqui super provisionibus, seu commèdis sibi faciendis de Magistratibus huiusmodi speciales, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis partes generales dictæ Sedis, vel Legatorum eius litteras impetrarunt, etsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum, quibus omnibus te in affectuone dictorum Magistratum volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad affectuonem Magistratum & Beneficiorum aliorum præiudicium generari, seu si Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, Præfectis, subditis, & personis præfatis, vel quibusvis alijs communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli, aut quòd interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, quòdque de Magistratibus huiusmodi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem coniunctam, vel separatim spectantibus nulli valeat provideri, seu commèda fieri per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Proviso, quòd dicti Magistratus propterea in spiritualibus non lædantur, & in tem-

temporalibus detrimenta non sustineant, sed eorum congruè supportentur onera antedicta; nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, inhibitionis, statuti, restitutionis, repositionis, reintegrationis, constitutionis, depurationis, assignationis, concessionis, mandati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Bononix anno Incarnationis Dñicæ millesimo quingentesimo decimo quinto Pridie Idus Decembris. Pontif. nostri anno Tertio. P. de Comitibus.

SCRIPT. XVIII.

Bulla facultatis ad dismembrandam aliqua Ordinum Oppida & bona, adiunctis Pij IV. & V. Bullis, & alijs signaturis ac Sacre Rotæ decisionibus super dismembrata Vicaria de Estepa ad intelligentiam iurisdictionis Ordinis in ceteris Vicarijs.

Charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto. Paulus Papa III. Charissime in Christo fili noster salutem & Apostolicam benedictionem.

I Dudum postquam alias scelicis rec. Clemens. Papa VII. prædecessor noster nonnullis de causis animum suum tunc moventibus tibi, qui etiam Hispaniarum Rex Catholicus existebas, prout existis, aliqua Oppida, Arces, Fortalicia, Vassallorum iurisdictiones, seu nemora, saltus, & pascuæ, ac alia bona immobilia, tam ad Mensas tuas Magistrales S. Iacobi de Spata, Sancti Augustini, ac de Alcantara, & Calatrava Cisterciensis Ordinum Militiarum, quarum perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existis, quam ad diversas Præceptorias à dictis Militijs dependentes legitime spectantia, quorum fructus, redditus, & proventus ad valores quadraginta millium ducatorum auri largo

rum ascenderent, videlicet viginti millium à Mensis Magistralibus, reliqua verò viginti millium ducatorum huiusmodi à Præceptorijs prædictis iuxta tuam deliberationem & determinationem perpetuò dismembrandi, & separandi, ipsaque bona dismembrata tibi appropriandi, & sine consensu Capitulum Militiarum huiusmodi illorum fructus ex tunc de consensu Præceptorum Præceptoriarum, à quibus bona ipsa dismembrata & separata fuissent, percipiendi, alioqui cedentibus, vel decedentibus ipsarum Præceptoriarum Præceptoribus de bonis ipsis dismembratis tanquam de alijs bonis tuis proprijs liberè disponendi & faciendi, & in quoscumque, quocumque titulo etiam donationis, vel venditionis cum Vassallis, ac iurisdictione, omnibusque alijs iuribus & pertinentijs suis transferendi, itaque iurisdictione locorum, quæ litterarum huiusmodi vigore cum Vassallis & iurisdictione dismembrata existerent, ad Maiestatem tuam, seu personas, in quas huiusmodi loca transferri contingeret, seu territorium, aut districtum, cum Maiestas tua, vel personæ per te deputandæ vellent applicare, pertineret, illisque, in quos bona dismembrata, & tibi applicata, & per te translata fuissent, nullo unquam tempore molestari possent, ac si illa eis per dictum Clementem prædecessorem, & Sedem prædictam concessa fuissent, perpetuo retinenda, itaque loco bonorum dismembratorum huiusmodi alios redditus & proventus super Regni Granatæ, & Africæ vestigialibus seu gabellis, aut alijs redditibus ex eisdem Regni Granatæ & Africæ Civitatibus & Locis tibi subiectis, usque ad summam quadraginta millium ducatorum similium pro Fidei, ac Regni Granatæ & Africæ, & Fidelium defensione, ac infidelium offensione, ita perpetuò assignare tenereris, quod illorum perpetua administratio ad te Regem Castellæ existentem in Fidei, ac Regni Granatæ & Africæ, ac Fidelium huiusmodi defensione, & offensione infidelium pertineret, plenam & liberam auctoritatem, licentiam, & facultatem inter alia per suas litteras concesserat; Nos litteras prædictas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis motu proprio, & ex certa

scienc.

scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine approbavimus, & confirmavimus; ac pro potioris cautelæ suffragio illa omnia, & singula Maiestati tuæ perpetuo de novo concessimus.

2. Cum autem; sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, inter dictas Præceptorias nonnulla de iure Patronatus laicorum; etiam & inter dicta bona nonnulli fructus decimales, & primitiales existunt; de quibus in præfatis litteris specialis mentio facta non existit; & ab aliquibus vertatur indubium, an tu de illis; uti de prædictis in eisdem litteris contentis; dictarum litterarum vigore disponere potueris, & possis? pro parte Maiestatis tuæ assentis (quoad Magistratus & Præceptorias S. Iacobi) etiam coniungas, qui Magistratus; aut Præceptorias huiusmodi pro tempore obtinuerunt, etiam dictos decimales & primitiales fructus percipere, & de eis; prout de alijs ipsorum Magistratum, & Præceptoriatum redditibus, disponere consuevissent, ac etiam quoad S. Iacobi, Calatrava, & Alcantara Magistratus; & Præceptorias Militiarum huiusmodi, Rectores Parochialium Ecclesiarum; intra quarum terminos ipsi decimales, & primitiales fructus colliguntur, nihil ex dictis decimalibus & primitialibus fructibus exigere, vel habere, immò certam portionem eis assignatam semper percipere consuevissent, teque, quod hæcenus percipisti, exposuisse, & quod in futurum ex bonis dictorum Magistratum & Præceptoriarum dictarum litterarum vigore percipies, præsertim quæ in fructibus decimalibus, & primitialibus consistunt, pro Regnorum tuorum ab infidelibus defensione & contra ipsos infideles expeditione omninò exponere vellet, nobis fuit humiliter supplicatum, ut difficultates, quæ in præmissis oriri possent, tollere, & alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3. Nos igitur, qui iustis tuis desiderijs, illis præsertim, quæ in Christianæ Republicæ, & Fidei tuitionem redundant, quantum cum Deo possumus libenter annuimus; huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes & singulas de dictorum Magistratum & Præceptoriarum, & eorum Mensa-

rum (& quoad facultatem tamen eos percipiendi, etiam decimalibus & primitialibus fructibus) *inssistentibus bonis*; dictarum litterarum vigore; & alias iuxta ipsarum tenorem per te factas dismembrationes, appropriationes, translationes; & alias dispositiones; dummodo quoad Præceptorias, quæ de iure Patronatus; ut præfertur, existunt, ipsorum Patronorum ad hoc expressus accedat assensus; auctoritate Apostolica per præsentem approbamus; & confirmamus; suppletes omnes & singulos defectus; si qui forsan interverint in eisdem, tibi que, ut residuum bonorum prædictorum, usque ad summam prædictam quadraginta millium ducatorum; & quoad facultatem eos percipiendi; & decimales, & primitiales fructus huiusmodi alias iuxta prædictarum litterarum tenorem ab eisdem Mensis; & Præceptorijs dismembrare, & separare, ac dismembrata tibi applicare; fructusque ipsorum percipere; & de illis libere disponere; & in quascumque personas; etiam laicas transferre possis, & valeas, dummodo quoad Præceptorias de iure Patronatus; ut præfertur, existentes ipsorum patronorum similiter ad id expressus accedat assensus; dicta auctoritate per easdem præsentem concedimus, & indulgemus.

4. Decernentes, personas ipsas, in quas bona per facultatem huiusmodi sic transfuleris; perpetuo retinere, & percipere, ut præmittitur; posse, & valere, sicque per quoscumque Iudices & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis aliter iudicandi & interpretandi facultate, sententari, & diffiniri debere, necnon quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ighoranter contigerit attentari, irritum & inane. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Clemens prædecessor in suis; & Nos in præfatis litteris volumus non obstare, quæ præsentibus pro repetitis & insertis haberi volumus; cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. in Domino Sanctæ Avin. extramuros Nicienfes. sub Annulo Piscatoris; die V. Iunii M. D. XXXVIII. Pontif. nostri anno Quarto.

Adiuncta Bulla de predicta iurisdictionis dismembratione. Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

1. Sane pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici & dilecti filij Nobilis viri Adami Centurionis Marchionis de Laua Nobis nuper exhibita petitione continebat, quod alias postquam felicis recordationis Clemens Papa VII. prædecessor noster ex certis causis tunc expressis claræ memoriæ Carolo Romanorum Imperatori, & Hispaniarum Regi, tunc in Imperatorem Electo, & S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini, & de Alcantara, ac de Calatrava Cisterciensis Ordinis Militiarum in spiritualibus, & temporalibus perpetuo Administratori per Sedem Apostolicam specialiter deputato, quodcumque iuramentum de non alienandis bonis Mensarum Magistratum, & Præceptoriarum Militiarum earundem, &c. *ut proxime supra n. 1.* Et deinde per piæ memoriæ Paulum Papam III. etiam prædecessorem nostrum accepto, quod antequam litteræ dictæ per eundem Carolum Imperatorem, & Regem executioni demandatæ fuissent, præfatus Clemens prædecessor de medio sublatus fuerat, idem Paulus prædecessor litteras ipsas, ac si dicto Clemente prædecessore adhuc vivente, ad illarum executionem procedi ceptam fuisset valere, &c. *ut proxime supra n. 1.* Et postremo pro parte ipsius Caroli Imperatoris, & Regis eidem Paulo prædecessori exposito, quod Præceptoriarum prædictarum nonnullæ de iurisdictionibus etiam laicorum, & inter dicta bona etiam nonnulli fructus decimales erant, de quibus in litteris prædictis specialis mentio facta non fuerat, ac verteretur ab aliquibus in dubium, an idem Carolus Imperator & Rex de eis veluti de alijs prædictis disponere potuisset, ipse Paulus prædecessor per alias suas in forma Brevis litteras, &c. *ut proxime supra num. 2. Or. seq.*

2. Præfato Carolo Imperatore etiam de medio sublato, Philippus Rex præfatus, etiam dictæ Militiæ perpetuus Administrator per Sedem eandem deputatus, aut devotissima in Christo filia Ioanna Castellæ Infans dicti Phi-

lippi Regis Soror, ac Castellæ & Legionis Regnorum, in absentia ipsius Philippi Regis Administratrix, seu Gubernatrix ac Procuratrix ad id præfato Carolo Imperatore, seu Philippo Rege constituta, seu speciale ad id in absentia Caroli Imperatoris, seu Regis Philippi licentiam a recolendæ memoriæ Iulio similiter prædecessore nostro habens, post dicti Caroli Imperatoris, & Regis obitum, de Estepa cum suis Fortalitijs, & pagis, & quidquid olim erat territorij Estepæ & de Pedrera nullius Diocesis Oppida tunc dictæ Militiæ S. Iacobi cum suis terminis, Vassallis, iurisdictionibus civilibus, ac criminalibus, altis & infimis, meris mixtis Imperijs, ac Domibus, Hospitijs, tabernis, molendinis, & alijs quibuscumque ædificijs, possessionibus, pœnis Cameræ Notariatus, pascuis, Decimis, & Primitijs, ac etiam pœnis, calumnijs, &c. itaque nihil illis seu Præceptoriarum Estepæ vel Philippo Regi, ut Administratori perpetuo Militiæ, nec Priori, & Conventui Sancti Marci, nec Præceptoriarum huiusmodi pro tempore existentibus remaneret (dilecti filij Christophori de Ossorio, tunc Præceptoris dictæ Præceptoriarum ad id accedente consensu) anno proxime præterito, seu alio veriori tempore perpetuò dismembravit, & separavit, &c.

3. Et nihilominus facto diligenti calculo & estimatione omnium & singulorum fructuum, reddituum, proventuum, iurium, & obventionum bonorum sic dismembratorum, videlicet quantum respective obtigerat Mensæ Magistrali, ac Præceptoriarum de Estepa, & forsari Militiæ S. Iacobi huiusmodi per annos quinque continuos annuum Dni millesimum quingentesimum vigesimum nonum immediate præcedentes, ac detracta postmodum quinta parte totius summæ eorundem quinque annorum pro certo valore annuorum & iurium eorundem, Philippus Rex, seu dicto nomine Ioanna Infans huiusmodi habita certa informatione, quod Mensæ prædictæ nullos redditus in Oppidis ac terminis, & alijs Locis prædictis percipiebat, & proinde nulla eis, sed solum ipsi Præceptoriarum recompensa proveniebat, idè illi certum tunc expressum annuum reddi-

tum super vectigalibus, aliisque iuribus ferici dicti Regni Granatæ in perpetuum tam pro æquali recompensa reddituum, & proventuum bonorum, & iurium dismembratorum, quàm etiam pro rata augmenti quinque millium ducatorum huiusmodi, habito respectu ad valorem eorundem bonorum dictis quinque annis concessionem litterarum Clementis prædecessoris huiusmodi immediate præcedentibus (non autem ad tempus dismembrationum prædictarum, quo forte redditus, & proventus annui, ac etiam bonorum valores huiusmodi multum superexcreverant) ad hoc, vt in Regno Granatæ, & Africæ ad Fidei defensionem, infideliumque offensionem perpetuo converterentur, dedit, constituit, & assignavit; ac postmodum possessionem corporalem, realem, & actualem singulorum Oppidorum ac Vassallorum iurisdictionum, bonorum, & reum dismembratorum prædictorum apprehendit; & deinde pro exsolvendis debitis causa gravissimorum, & frequentissimorum bellorum, atque apparatus tam contra Infideles, quàm alibi diversimode factorum, Oppida ipsa de Estepa, & de Pedrera, in quibus videlicet de Estepa Sanctæ Mariæ, cuius Rector, seu Vicarius iurisdictionem civilem & criminalem in causis Ecclesiasticis dictorum Oppidorum, ac territoriorum exercebat, & Sancti Sebastiani in de Pedrera vero Oppidis huiusmodi alia Parochialis, ac forsitan in eisdem, ac dictis territorijs alia Ecclesiæ, ac Beneficia Ecclesiastica, necnon Præfimonias, seu Præfimoniales portiones consistebant, quæ pro tempore vacantia præfatus Rex tamquam Administrator forsitan in Capitulo, seu Consilio Præsidentium Consilij Militiæ, & seu Præceptor de Estepa præfatus ABSQVE ALICUIVS ORDINARI] ADMINICVLO CONFEREBAT, & de illis aliàs libere disponebat cum Arce, Pagis, Territorijs, iurisdictionibus civilibus & criminalibus altis & basis, meroque & mixto Imperio, ac omnibus Vassallis, domibus, ædificijs, terminis, pascuis, possessionibus, decimis, proventibus, redditibus, iuribus, notariatibus, præeminentijs, &c. *præfatio Adamo Marchioni pro summa 550. ducatorum, ad illa omnia & singula, necnon iulpatronatus,*

& præsentandi personas sibi benevolas ad Ecclesiastica Beneficia, & officia prædicta pleno iure, prout Præceptor Præceptoris de Estepa, & Rex tamquam Administrator, ac Militia huiusmodi habebant, perpetuo habendum, & possidendum, vendidit, transtulit, concessit, & assignavit, illorumque omnium & singulorum possessionem realem, actualem, liberam, & expeditam sibi tradi, & relaxari mandavit, prout in singulis litteris prædictis, ac Imperialibus & seu Regijs diplomatis, aliisque instrumentis & scripturis, tam publicis, quàm privatis desuper confectis plenius continetur, &c.

4 Cum autem sicut eadem petitio subiungebat, licet dismembratio, separatio, applicatio, venditio, alienatio, & singula alia præmissa insequendo tenorem singularum litterarum Clementis, & Pauli, ac Iulij prædecessorum huiusmodi facta, & celebrata fuerint; nihilominus pro eo, quod vel eorum aliqua, iam defuncto præfato Carolo Imperatore & Rege, cui forsitan soli præfati prædecessores huiusmodi facultates concesserant, & forsitan antequam dicto Philippo Regi per Sedem eandem pariter concederentur, vel confirmerentur, facta & executura extiterunt; & recompensa prædicta secundum computationem valoris proventuum quinque annis Datam litterarum Clementis prædecessoris huiusmodi modo, & forma præmissis, non autem tempus dismembrationis huiusmodi præcedentibus, quo quidem tempore proventus ipsi longè superexcreverant; ac nullæ recompensæ pro valore & pretio Arcis & Vassallorum prædictorum, necnon domorum, murorum, & certarum aliarum rerum in ipsa venditione comprehensarum dictæ Præceptoris datæ & assignatæ fuerunt; ac etiam quia forma dictarum litterarum in omnibus servata non fuit; & fortè ipse Carolus Imperator, seu Philippus Rex facultatem huiusmodi, etiam quoad summam viginti millium ducatorum prædictorum à Præceptoris supradictis, excessit, & ex certis alijs causis de valore dismembrationis, separationis, applicationis, venditionis, & aliorum præmissorum, necnon inde secutorum hæretetur, seu dubitari possit in futu-

rum ; pro parte Philippi Regis , & Adami Marchionis præfatorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut difmembrationi, separationi, applicationi, appropriationi, venditioni, concessioni, & assignationi præmissis pro illarum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ firmitatis adijcere, aliâque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

5 Nos igitur attendentes, &c. huiusmodi supplicationibus inclinati, difmembrationem, separationem, applicationem, vel appropriationem, venditionem, translationem, concessionem, assignationem, & alia præmissa, ac quæ prout illa concernunt, omnia & singula in diplomatis, instrumentis, cedulis, ac quibusvis alijs scripturis publicis & privatis desuper contextis, contenta & inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore præsentium ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adijcimus, necnon omnes & singulos etiam substantiales & solemnitates omittarum, ac alios quoscumque iuris, & facti defectus, siqui intervenerint in eisdem, supplemus; decernentes illas inviolabile robur obrinere, ac per Philippum & futuros Reges, ac Militiam de Spatha, necnon Præceptores Administratores præfatos, cæterosque, ad quos quomodolibet spectat, & pertinebit in futurum, inviolabiliter observari debere, ac Adamum Marchionem, illiusque hæredes, & successores, aut nominandos, aliosque præfatos tamquam veros Dominos viles & directos, Oppida, arcem, pagos, &c. necnon irapatronatus, ac Ecclesias, Cappellas, Præstimonias, & alia Beneficia, &c. ab omnibus & singulis Decimis, quartis, medijs, &c. ac etiam à quorumcumque Ordinariorum Locorum & Metropolitanorum iurisdictione, visitatione, & auctoritate penitus libera, immunita, & exempta, perpetuò libere tenere, & pacifice possidere, aliâque de illis, necnon omnibus & singulis facultatibus in separatione, venditione, & alienatione præfatis contentis, libere disponere, ac personas idoneas ad Parochiales, aliâque Ecclesias, necnon Capellas, Capellanas, Præstimonias, seu præstimonialis portiones, & Beneficia huiusmodi,

quoties illa quovis modo & ex cuiuscumque persona, etiam si apud Sedem Apostolicam vacare contigerit, Venerabili fratri nostro Archiepiscopo Hispalensi, seu alteri ex Malacitanensi, ac Cordubensi Episcopis, vel eius Officiali prout Adamo Marchioni, aut hæredibus, alijsque prætatis pro tempore visum fuerit, personas ad præsentationes huiusmodi instituendas præsentare, seu Rectores, Vicarios, Clericos in eis, toties quoties illis videbitur, ponere, & amovere etiam, prout Militiæ S. Iacobi Magistri, Administratores & Præceptores præfati, tam conjunctim, quam divisim ante difmembrationem prædictam forsân faciebant, aut facere poterant, &c.

6 Et nihilominus in Oppidis, pagis, locis, iuribus, iurisdictionibus, Parochialibus, & alijs Ecclesijs, & Cappellanis, cæterisque Beneficijs, necnon bonis, & quibuscumque alijs rebus statum & essentiam Militiæ & Ordinis huiusmodi penitus supprimimus, & abolemus, ac ad statum sæcularem & profanos vsus respectivè reducimus, quodque ex nunc de cætero in perpetuum omnes & singulæ causæ appellationis à gravaminibus, & sententijs Rectoris, seu Vicarij Ecclesiastici Bearæ Mariæ huiusmodi, ac etiam alijs Ordinarijs Iudicibus Sæcularibus dictorum Oppidorum tam civiles, quam criminales Ecclesiasticæ, & Sæculares, ac mixtæ, prout olim ad Priorem, vel Præceptorem, vel Conventum Legionensem, aut alium seu alios dictæ Militiæ referebantur, ad Sedem Apostolicam immediate devolvantur, seu quòd illæ per Archiepiscopum aut alterum ex dictis Episcopis, vel eius Officialem, quem appellantes duxerint pro tempore eligendum, tamquam ab ipsa Sede Delegatum, cognosci, & terminari, & præfati Rectores pro Oleo, & Chrismate ad aliquem ex eis accedere possint, nec vlla alia iurisdictione, visitatio, superioritas, vel auctoritas Ordinaria, Metropolitana, vel mixta in eisdem Oppidis territorijs, Vassallis, & personis Sæcularibus & Ecclesiasticis, eorumque bonis & rebus exerceri, seu iuspatronatus & conferendi in dictis Ecclesijs & Beneficijs cuiquam prætendi debeant, perpetuò statuimus. Datum Romæ apud Sanctum

Annus Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo, sexagesimo. Kalendis Maij, Pontificatus nostri anno Primo.

7 *Adiuncta S. Pij V. Bulla de præcedenti materia, ac de appellatione in secularibus ad Regem.* Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Olim siquidem scelicis recordationis Pio Papa Quarto prædecessori nostro pro parte charissimi in Christo filij nostri tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici, & dilecti filij Nobilis viri Adami Centurionis Marchionis de Laula inter alia exposito, quod postquam piæ memoriæ Clæmens Papa VII. prædecessor noster ex certis causis tunc expressis claræ memoriæ Carolo Romanorum Imperatori, &c. *ut proxime supra.* Philippus Rex etiam tunc dictarum Militiarum perperuus Administrator per Sedem eandem deputatus vigore litterarum recolendæ mem. Iulij etiam Papæ III. similiter Prædecessoris nostri, post dicti Caroli Imperatoris & Regis obitum, Oppida de Estepa, & de Pedrera tunc dictæ Militiæ S. Iacobi Nullius Diocesis cum Arcibus, Vassallis, iurisdictionibus, & alijs iuribus, &c.

8 Et deinde gravissimis & frequentissimis sumptibus bellorum causa obnoxius, Oppida ipsa de Estepa, & de Pedrera, in quibus, videlicet de Estepa Sanctæ Mariæ, cuius Rector, seu Vicarius iurisdictionem civilem & criminalem in causis Ecclesiasticis dictorum Oppidorum, ac territoriorum exercebat, & Sancti Sebastiani in de Pedrera verò Oppidis huiusmodi alia Parrochialis, & forsan in eisdem ac dictis territorijs aliæ Ecclesiæ, ac Beneficia Ecclesiastica, necnon Præstimonialia, seu Præstimonialia portiones consistebant, quæ pro tempore vacantia præfatus Rex, *tamquam Administrator absque alicuius Ordinarij adminiculo* CONFEREBAT, & de illis alias libere disponebat, cum arce, pagis, territorijs, Vassallis, mero & mixto imperio, iurisdictionibus civilibus, & criminalibus, ac omnibus alijs iuribus suis, &c. vendiderat; præfatus Pius prædecessor volens prædictorum Philippi Regis, & Adami Marchionis, eorumque posterorum indemnitati consulere, dismembratio-

nem, separationem, appropriationem, venditionem, translationem, concessionem, assignationem, & alia præmissa auctoritate Apostolica ex certa scientia approbavit & confirmavit, discernens inter alia Adamum Marchionem, illiusque hæredes & successores, aut nominandos, aliosque præfatos tamquam veros Dominos vtilis, & directos, Oppida, arcem, pagos, territoria, ac omnia & singula alias res & bona in dicta venditione expressa tamquam bona Patrimonialia Paterna, & habita nullique Ecclesiæ, seu Præceptoriatæ, aut Militiæ vel Ordini subiecta, sed mere laicalia, & profana, eorumque fructus, redditus, & proventus, pertinentias, & emolumenta cum iuribus Patronatum ad Ecclesias, & Cappellas, Cappellanas, Præstimonialia, & alia Beneficia huiusmodi à quacunque Ordinariorū locorum aut Metropolitanorum iurisdictione, visitatione & auctoritate penitus libera, immunita & exempta perperuo habere, tenere, & pacifice possidere, aliasque de illis, necnon omnibus, & singulis facultatibus in separatione, venditione, & alienatione præfatis libere disponere, ad personas idoneas ad Parrochiales, aliasque Ecclesias, necnon Cappellas, Cappellanas, Præstimonialia seu portiones, & Beneficia huiusmodi, quoties illa quovis modo vacare contingeret; Venerabili fratri nostro Archiepiscopo Hispalensi, seu alteri ex Malacitanensi & Cordubensi Episcopis, vel eius Officiali, prout Adamo Marchioni aut hæredibus, alijsque præfatis pro tempore visum foret, per eum ad deputationes huiusmodi instituendas præsentare, seu Rectores, Vicarios, & Clericos in eis toties quoties illis videbitur ponere, & amovere etiam, prout Militiæ S. Iacobi Magistri, Administratores, & Præceptores præfati tam coniunctim, quam divisim ante dismembrationem prædictam forsan faciebant aut facere poterant, libere, & licite disponere, ac etiam quibusvis exemptionibus etiam de non solvendo Decimas, ac Privilegijs, & prærogativis, quibus Militia de Spata, ac illius Mensa, necnon Magister pro tempore existens, seu Administrator illius, ac Præceptor de Estepa, & eius Præceptor præfati quomodolibet utebantur, fruebantur, & gaudebant, uti

huius & gaudere posse, ac Militiam de Spata, Mensam, Administratores, maiorem; & alios Præceptores præfatos, eorumque successores pro tempore existentes, ac Philippum, & successores suos ETIAM TAMQVAM REGES nullum ius, nullamque causam, seu actionem in Oppidis, arce, pagis, territorijs, Vassallis, iuribus, iurisdictionibus, bonis, & rebus alijs dismembratis, & venditis, necnon iure patronatus, & præsentandi ad Ecclesias, & Beneficio huiusmodi de cætero habere seu prætendere, sed illa omnia, necnon ipsum iure patronatus tamquam mere laicale ex fundatione, & donatione Adami Marchioni, ac hæredibus, & successoribus, seu nominandis, cæterisque præfatis plenarie competere & nihilominus etiam perpetuo statuit, & ordinavit, quod ex tunc de cætero in perpetuum omnes & singulæ causæ appellationum à gravaminibus & sententijs Rectoris, seu Vicarij Ecclesiæ Beatæ Mariæ huiusmodi, ac etiam ALIJS ORDINARIJS IUDICIBVS SÆCVLARIBVS dictorum Oppidorum, tam civiles, quam criminales Ecclesiasticæ aut mixtæ, prout olim ad Priorem, seu Præceptorem, ac Conventum Legionensem, aut alium, seu alios dictæ Militiæ referebantur, ad Sedem Apostolicam immediate devolvantur, seu quod illæ per Archiepiscopum aut alteram ex dictis Episcopis, vel eius Officialem, quem appellantes duxerint pro tempore eligendum, tamquam ab ipsa Sede Delegatum cognosci, & terminari, ac præfati Rectores pro Oleo, & Christate ad aliquem ex eis accedere possent, nec vlla alia iurisdictione, visitatio, superioritas, vel auctoritas Ordinaria, Metropolitana, vel mixta in eisdem Oppidis, territorijs, Vassallis, & personis secularibus, & Clericis, eorumque bonis, & rebus exerceri, seu iure patronatus, & conferendi in dictis Ecclesijs, & Beneficijs à quoquam prætendi deberent, prout in singulis dictorum Prædecessorum litteris, necnon Imperialibus, & Regijs diplomatibus, alijsque instrumentis & scripturis desuper confectis plenius continetur, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, duodecimo kalendas Septembris, Pont. nostri anno Primo,

9. Ex Signaturis Iustitiæ diebus: 3. Septembris & 17. Decembris anno 1705. contra Vicarium de Estepa, reum. Rota Tribunal declinare cupientem §. Quamvis, & §. Et quidem, ac seq. in processu Romæ typis mandato anno 1708. Huiusmodi autem causa est de exceptis in Decreto Conciliari, siue spectemus personam, quæ debet conveniri, siue causæ qualitatem & gravitatem. Et quidem si inspiciamus personam adversarij, qui in Districtu Estepensi omnimodam iurisdictionem Ordinariam Ecclesiasticam & quasi Episcopalem cum usu Pontificalium exercet: cum qualitate Nullius, nullique Ordinario subijcitur, utique huiusmodi causa dicitur de exceptis in præcitato Decreto Conciliari: nam ubicumque causa Ecclesiastica est promovenda contra Superiorem Ecclesiasticum nulli Episcopo subiectum, & ratione huiusmodi iurisdictionis immediate subiectum Sedi Apostolicæ, tunc huiusmodi causæ in prima instantia cognosci debent in Curia Romana, neque licitum est Ordinarijs & Superioribus Ecclesiasticis immediate subiectis Sedi Apostolicæ forum Curia Romanæ declinare, etiam ex mente Sacr. Concil. Trident. vt rectè advertit Barbos. in adnotat. ad cap. 20. §. 2. de Ref. num. 29. idemque probat Narbon. leg. 59. Glof. 1. in 4. lib. 2. Recopil. n. 189. Marchesani. de comm. mis. tom. 2. tit. de commis. avocationis caus. p. 2. §. 1. num. 26. &c. Prout nos praxis continetur docet, nam in Sacra Rota cognoscuntur omnes causæ iurisdictionales, quæ contra Episcopos, aliosque Ordinarios promoveri contingit; & consimilem instantiam reiecit hoc Supremum Tribunal sub die 22. Sept. 1701. ad relationem Dñi de Carolis in causa Leodien. iurisdictionis inter Decanum & Capitulum Collegiæ Ecclesiæ S. Mariæ Oppidi Huenfis, & Celsissimum Episcopum & Principem Leodien. seu Archidiaconum Controsij eius Vicarium instantem pro remissione causæ ad partes sub prætextu primæ instantiæ, & nihilominus hoc Supremum Tribunal, dicta exceptione non obstate, causam in prima instantia Sacra Rotæ Auditorio remisit, &c. *infra in 2.* Vnicum ex adverso in præterita propositione promovebatur obiectum, quod scilicet R. Nuntius

Nuntius Hispaniarum sit Iudex Exemptorum, quodque proinde coram eo in prima instantia debebat promoveri, non autem in Sacro Rotæ Auditorio, &c. Certum enim est, quod adversarius coram duobus Iudicibus poterat conveniri, vel coram R. Nuntio Hispaniarum, vel in Curia Romana; quocirca si obtestata fuit commissio huius causæ in Curia Romana, & directæ Sacro Rotæ Auditorio, utique non potest forum declinari; neque causâ à Sacro Rotæ Auditorio, ubi commissâ reperitur, avocari, cum forum Romanæ Curie per Exemptos non sit vllò pacto declinabile, ut probavi in mea facti distributa in præterita propositione §. Et quidem, &c. *infra in fine*: Fidem facio qualiter proposita in Signatura habita die 3. Sept. 1705. causa Nullius, Provinciæ Hispalen. iuris amovendi Vicarium inter Exc. Dominum Marchionem Estepensem & D. Laurentium de Anduxar, &c. ponente R. P. D. de Gentilibus, rescriptum fuit: AD ROTAM, in fidem, &c. Datum ex ædibus nostris M. A. de Ansidaeis, &c. fidem facio qualiter reposita die 17. Decembris 1705. causa Nullius, Provinciæ Hispalen. iuris amovendi Vicarium inter, &c. ponente R. P. D. de Gentilibus, rescriptum fuit: IN DECISIS ET AMPLIUS: Datum, &c. M. A. de Ansidaeis.

10. *Ex Decisione coram Dño Molinès Decano die 21. Februarij 1707. in tredecim §§. distributa: Nullius, Provinciæ Hispal. iuris amovendi Vicarium. §. 7.* Imperturbabile autem visum fuit, Marchiones de Estepa gaudere Privilegio Apostolico retinendi in habitu iurisdictionem Ecclesiasticam per Vicarium deputandum exercendam. Nam quidquid sit an glor. mem. Philippus II. virtute dictorum Brevium sanctæ memoriæ Clementis VII. Pauli III. & Iulij III. potuerit dismembrare unâ cum bonis iurisdictionem Ecclesiasticam competentem recensitis tribus Militijs, dum Sacra Rota examinando præfatorum Indulcorum tenorem in alia simili disputatione putaverit, illa tribuisse potestatem dismembrandi iurisdictionem temporalem seu laicalem, non vero spiritualem & Ecclesiasticam, ut patet ex firmatis in Nullius seu Legion. 23. Martij 1703. coram Domino Anfaldo; in casu, de quo agitur; ces-

sare visa fuit omnis difficultas, quia ad validandam dicti Status venditionem superaccessit Breve confirmatorium sanctæ mem. Pij IV. obtentum ad instantiam Regis Philippi II. venditoris, & Adami Centurionis emptoris, in quo primo loco leguntur prædicta indulta, postea disponitur dismembratio amplissima facta cum comprehensione iurium & rerum, tam temporalium, quam spiritualium, &c. Denique exponitur venditio dicti Status facta eodem modo, quo continebat dismembratio sub expressa narrativa, quod Rector, seu Vicarius S. Mariæ de Estepa iurisdictionem civilem & criminalem in causis Ecclesiasticis exercebat, &c. Et infra §. 8. in ea parte in qua concedebatur iurisdictione Marchionibus ex capite assertæ obreptionis & subreptionis, hoc Sacrum Tribunal per tres sententias conformes, quarum primam pronuntiaverat Card. Seraphinus, declaravit, præfatas litteras Pij IV. omniaque & singula in illis contenta, fuisse & esse canonicas, firmas, & veras, nec alicui obreptionis vel subreptionis, intentionis defectui, vel alicui regulæ in contrarium facienti subiectas, & proinde cum Marchio de Estepa virtute præfate Bullæ Pij IV. in medium afferat rem iudicantem adeo solemnem, nefas esset illam ulterius in dis-crimen revocare, &c.

11. *Ex decisione coram Dño Molinès Decano die Veneris 10. Junij 1707.* Nulla siquidem emerfit ratio ambigendi super potestate Marchionis deputandi Vicarium. Nam certum est, quod ante venditionem dicti Status factam favore Adami Centurionis, illius iurisdictione spiritualis Ecclesiastica, & per consequens ius deputandi Vicarium pro eius actuali exercitio, spectabat ad Magistrum & Præceptorem Ordinis S. Iacobi de Spata, quamobrem, &c. Quod autem Magister & Præceptor Ordinis S. Iacobi in Statu de Estepa exercebant iurisdictionem Ecclesiasticam, ac per consequens obtinebant potestatem deputandi Vicarios pro illa exercenda, non merebatur in controversiam deduci; nam ipsi defensores moderni Vicarij admittunt, dictum Statum esse nullius Diocesis, & ante venditionem fuisse sub iurisdictione Superiorum dicti Ordinis, indeque hanc

hanc causam intulant: Nullius, Provinciae Hispaniae, prout est factum innegabile, dum omnes constitutiones Pontificiae emanatae occasione dictae venditionis supponunt dictam qualitatem Nullius in dicto Statu. Hoc positum innegabile est, quod Magister & Praeceptor Ordinis gaudebant iurisdictione Ecclesiastica in dicto Statu, &c. Ceterum praescindendo ab hoc motivo, certum est, quod Serenissimi Reges Hispaniarum tamquam perpetui Magistri Ordinis S. Iacobi de Spata vigore constitutionum Papalium, & signanter una Adriani VI. prima inter suas, habent ius in locis Ordinis exercendi iurisdictionem Ecclesiasticam medianibus Vicariis per eos deputandis, &c.

12 *Ex decisione coram Dño Alarowando die Luna 12. Decembris 1707. in duodecimo §§. distributa fol. 213. dicti processus.* Pronunciatum fuit per sententiam R. Decani praevij geminis Decisionibus editis sub diebus 21. Februarii & 10. Iunij labentis anni Marchioni Aloysio Centurionis Dño Status Estepensis competijse & competere ius deputandi Vicarium amovibilem pro exercitio Ecclesiasticae iurisdictionis in dicto Statu Estepensi, eumque ad libitum & nutum amovendi, etiam sine causa. Quae cum in omnibus suis partibus iustitiae consona à Dominis meis recognita fuerit, pro illius confirmatione respondere non haesitarunt. QUANTVM ENIM attinet ad ius deputandi, fundatissima est intentio Marchionis. Ex tenore siquidem diplomatis Sanctae mem. Pij IV. editi anno 1560. pro comperto habuerunt Dñi, quod Rex Catholicus Philippus II. in venditione dicti Status, quam fecit pretio ducatorum 55. millium Adamo Centuriono, expresse comprehendere voluit iurisdictionem quoque Ecclesiasticam, quae in eodem Statu per Vicarios exercebatur ibi: *civilem & criminalem in causis Ecclesiasticis, &c. plene iure prout Praeceptor de Estepa, & Rex tamquam Administrator Militiae habebant, perpetuo vendidit, &c.* Cum itaque in controversia minime sit ius deputandi Vicarium praefatum spectasse ante dismembrationem, vel ad Praeceptores Ordinis Militaris Conventus S. Marci Legion. ex constitutione Ordinis confirmatoria *la V. sub §. 14. edita*

anno 1175. per Sanctae mem. Alexandrum III. vel ad ipsum Hispaniarum Regem tamquam perpetuum Administratorem eiusdem Ordinis ex alia constitutione *prima §. 4. circa medium* promulgata anno 1522. per Sanctae mem. Adrianum VI. consequens inde est, ut idem ius fuerit traslatum in Marchionem emptorem, omnesque eius successores, prout existerat penes Regem vel Praeceptorem per regulam subrogatorum, de qua in prima decis. §. 5. & in secunda decis. §. Nulla agunt, &c.

13 *Ex §. indubitanter 6.* Indubitanter verò quia Marchio, ut dictum est, fuit subrogatus in omnibus & singulis iuribus & praerogativis Praeceptoris Ordinis & Serenissimi Regis Catholici perpetui eiusdem Ordinis Administratores, cui Sanctae mem. Adrianus VI. facultatem indulgit personas ab ipso Rege deputatas pro administratione spiritualium amovendi, sicuti clare depromitur ex dicta eius constitutione *la prima §. 4. Bullar. tom. 1.* Et in puncto quod Vicarij Generales huius Ordinis deputati pro exercenda Ecclesiastica iurisdictione confirmari aut removeri possint ab officio per designationem seu deputationem alterius personae, ad libitum Regis, testatur cum *P. Mendo disq. 7. n. 255. Bernardus Justin. in Histor. Chronolog. Ordinis Milit. tom. 1. cap. 26. §. de Dignitate*, ut inde firmum maneat Marchionem eodem iure amovendi & confirmandi ad sui libitum pollere, quemadmodum pollebant eius Authores. PRÆTEREA NON OBSISTERE visum fuit, quod in dictis Indultis Pianis non legatur expressè attributa facultas removendi Vicarium. Quippe contrarium resultat ex verbis, ibi: *presentare, seu Rectores, Vicarios, Clericos in eis toties quoties illis videbitur ponere, & amovere etiam, prout Militiae S. Iacobi Administratores ante dismembrationem praedictam forsan faciebant, aut facere poterant.* Non subsistente, quod in hac parte Indulta non loquantur de Vicario Generali deputando ad exercitium Officij Iudicis Ordinarij Ecclesiastici cum plenaria iurisdictione Apostolica, sed potius de vicariis praeficiendis administratione Beneficiorum inferiorum. Et etenim cum verba sint generalia, & sic apta om-

omnes continere, atque superius facta fuerit mentio de Rectore seu Vicario Estepensi, affirmari nequit, quod sub mox relatis verbis: *Rectores Vicarios non fuerit comprehensus etiam Vicarius Estepensis*; cum verba generalia generaliter veniant intelligenda, non autem ad speciem coarctanda *per text.* & *glos. in leg. verb. simpliciter ff. de Aleator. Rot. decis. 135. n. 6. decis. 180. n. 1. decis. 618. n. 3.* MINUS OBSISTIT, quod Indulta concepta sint per verba dubitativa: *forfan faciebant*, quoniam ex iam dictis constat, quod tam de iure, quam ex constitutione Adriani VI. aut Rex tamquam Ordinarius Administrator, aut Præceptores Ordinis habentes ius deputandi, habebant quoque ius removendi; proindeque illa dictio: *forfan* intelligenda potius venit suppositivæ & assertivæ seu augmentativæ, *ut in cap. ex parte de celebrat. Mis. cap. tua ad nos de sponsal. ubi glos. in verbo: forte. Barbosa. dict. 120. n. 6. Rot. decis. 65. n. 3. p. 3. decis. 248. n. 9. p. 1. Recent.*

14 *Ex §. Que licet & seq.* Quæ licet per se satis clara sint, clariora redduntur inspecta subsecuta observantia, dum omnes deputationes Vicariorum post emptionem dicti Status, quæ per Marchiones pro tempore expletæ fuerunt pro exercitio Ecclesiasticæ iurisdictionis, conceptæ fuerunt sub expressa reservatione ad libitum amovendi, & cum hac eadem lege & reservatione concepta inspicitur deputatio moderni Vicarij hodierni (non tamen legitimi contradictoris) quæ observantia in iure nostro multum obtinet, & apprimè declarat, quatenus indulta dubia forent, qualis foret mens concedentis ex relatis per Rotam coram Emerix Jun. decis. 1342. n. 8. & sæpius alibi, etiam si intellectus ab observantia procedens esset malus, vel de iure non tenendus, ut in terminis Apostolicarum constitutionum per text. in leg. Minime 23. ff. de Legibus dixit Rota decis. 24. n. 8. & 9. decis. 242. n. 10. coram Emerix, & in secunda Decisione huius causæ §. certo certius. NON OBSTANTE, quod præfata facultas amovendi nunquam actualiter ad exercitium perducta fuerit. Non enim exinde inferatur, quod Marchiones dicta facultate carerent, quando ex præmissis

huiusmodi facultas adeo remanet comprobata; unde potius id venit adscribendum eorum benignitati; cumque versemur in materia facultativa, non sufficit non usus alicuius temporis, nisi probetur, quod evenerit casus amovendi, quodque amovendus inhibuerit, ne amoveretur, atque etiam Dñs acquieverit prohibitioni pro lapsu temporis considerabilis, prout tradunt Antonel de temp. leg. l. 4. t. 10. n. 4. Rota in Cavalic. Banallitatis turni 25. Iunij 1696. §. Assistit, coram Dño Priolo, & in terminis amotionis dictum fuit in Giennen. iuris mutandi super restit. in integrum 26. Aprilis 1700. §. Nec refert coram R. P. D. meo Anfaldo.

Extracta Piana Indulta, Signature & Decisiones ex dicto processu Romæ typis mandato, & in Archivo Exc. Domini Marchionis de Estepa ad custodiam deposito.

SCRIPT. XIX.

Penitentiarij littera, ut in Vicensi Conventu matutina hora recitari aut decantari possint commodiori tempore, quo senes adesse valeant.

ANtonius miseratione divina Episcopus Sabinensis, dilectis in Christo Priori, Fratribus, & Conventui Monasterij seu Domus S. Iacobi de Vclès, Sedi Apostolicæ immediate subiecti, Militiæ S. Iacobi de Spata, sub Regula & observantia Canonico-rum Regularium S. Augustini, Conchensis, seu nullius Diocesis, salutem in Domino.

1 Fervens devotionis zelus, quem ad Sanctam Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, non immerito promeretur, ut votis vestris, illis potissime quibus vestræ quieti, & corporali saluti consuli perspicimus, favorabiliter annuamus.

2 Sanè nobis pro parte vestra nuper exhibita petitio continebat, quod vos pro vestrorum animorum, & salutis maiori consolatione & quiete, & ut in choro meliori cum ordine & frequentia tam per senes, quam per alios dicti Conventus Fratres, Omnipotenti Deo deserviretur, cupiretis horas

ma-

matutinas, ad quas recitandum tene-
mini, de cætero in principio noctis,
aut alio tempore ad arbitrium ve-
strum, & in posterum futurorum Præ-
latorum, recitare, & decantare; ex
quo quidem saluti, & quieti Fratrum,
seu Canonico Regularium ipsius
Monasterij plurimum consuleretur, ac
Cultus Divinus in dies susciperet in-
crementum, quod vobis licere dubita-
tis inconsulta desuper Apostolica Sede.
Quare supplicare fecistis humiliter, vo-
bis super his per Sedem eandem de op-
portuno remedio misericorditer pro-
videri.

3 Nos igitur attendentes, quod in
his, per quæ Divinus Cultus incremen-
tum suscipiat, vestræque quieti, &
corporali saluti promptius subvenia-
tur, favorabiles esse debemus, atque be-
nigni, humilibus supplicationibus in-
clinati, auctoritate Domini Papæ, cu-
ius Pœnitentiariæ curam gerimus, &
de eius speciali mandato super hoc
vivæ vocis oraculo nobis facto, vobis,
vestrisque in futurum in dicto Mona-

sterio seu Conventu successoribus Præ-
latis, ut de cætero matutinas horas
tempore æstatis & hyemis hora vobis
magis bene visa ad arbitrium vestrum
& successorum in dicto Monasterio ve-
strorum dicere, & decantare liberè, &
licite possitis & valeatis, possintque &
valeant futuri, ut præmittitur, vestri
successores, veris existentibus præmis-
sis, in perpetuum indulgemus, licen-
tiamque, & liberam concedimus facul-
tatem.

4 Non obstantibus Apostolicis, ac
tam Provincialibus, quam Synodalibus
Concilijs editis generalibus, vel specia-
libus constitutionibus, & ordinationi-
bus, necnon diœcæ Militiæ S. Jacobi de
Spata, ipsiusque Conventus, etiam iu-
ramento, confirmatione Apostolica,
vel quavis firmitate alia roboratis sta-
tutis, & consuetudinibus, cæterisque
contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ
apud S. Petrum, sub Sigillo Officij Pœ-
nitentiariæ. Septimo kalendas Octo-
bris, Pont. Dñi Pauli Papæ III. anno
Nono. F. Bracolinus. Jul. Cordellus.

F I N I S.

INDEX

INDEX OPPIDORUM, ET POSSESSIONUM
 qua ex hoc Bullario ad Ordinem S. Iacobi spectare quodammo-
 do, aut spectasse noscuntur, quibusdam alijs ex Visi-
 tationum Libris adhibitis, asterisco
 notatis.

Littera p. paginam, c. columnam, n. numerum designant.

- A**
- Abanán, vide Habaran.
 Abeiuela ad Securam p. 147. p. 231. n. 26.
 Abenayzar ad Securam p. 147. p. 231. n.
 26. p. 354.
 Abrantes cum terminis p. 11. c. 1.
 Abula Conventus S. Matthaei p. 8. p. 386.
 num. 2.
 Agerant possessiones in Anglia p. 31. col. 1.
 Agna in Valencia p. 269.
 Agraya ad Securam p. 147. p. 231. n. 26.
 Aguilarejo Praeceptoriam p. 401.
 Aillon forsam Alion p. 130. n. 15. p. 37. c. 2.
 * Aillones in Provincia.
 * Alameda ad Estepam.
 Alameda Comendator p. 422. c. 2.
 Alano in Vasconia p. 92. n. 6.
 Alarcon Hospitale p. 42. p. 50. c. 1. alia ibi
 p. 226. n. 6. p. 227. n. 20. p. 228. n. 26.
 * Albalá prope Alcaescam.
 Albaladejo prope Montiel p. 160.
 Albauxbez ad Securam p. 147. aliud ad
 Regnum Giennense p. 231. n. 26. p. 354.
 Albarracin eius donatio extra; Castrum
 Ordini relinquendum p. 58.
 Albatana in Regno Murcia p. 189.
 Alboer in ripa Tagi; nunc Villamanrique.
 p. 118. Rex Comititi Poncio; & Comes
 Comiti de Almeria; & iste cuidam San-
 cio de Ochar extra; & p. 120. p. 122.
 Albuera Vallis in Extremadura p. 6. c. 2.
 Alburquerque p. 6. n. 4.
 Alcabdet in Regno Murcia p. 189.
 Alcañiz in Regno Legion. p. 97. c. 2.
 Alcardet Villanova p. 377. p. 437. c. 2. pag.
 116. c. 2.
 Alcazar Caput Ordinis in Lusitania p. 14.
 n. 4. mirabiliter è manibus Maurorum
 ereptum p. 66. de Patronatu Regis p.
 154. & p. 80. n. 3. p. 169. p. 236. c. 2.
 Alcobella prope Oxomam p. 25. c. 2. de Ri-
 ba de Doiro p. 13. c. 1.
 Alconcher prope Alarcon p. 44. c. 2.
 Alconcher prope Xerez p. 7. c. 2. p. 192.
 Alcubillas p. 81. n. 4. p. 147. p. 160. p. 417.
- Alcaescam p. 329.
 Alado p. 211. n. 2. p. 249. p. 354. p. 514. n. 8.
 Algecira possessiones p. 313.
 Algecira de Guadiana p. 62. c. 1. confirma-
 tur p. 81. n. 4. p. 160.
 Algibe in Prioratu Vclen. p. 310.
 Algarfa in Valentia p. 301. & seq.
 Alhambra p. 60. & seq. eius termini p. 63.
 p. 81. n. 4. p. 115. n. 3. p. 122. p. 161. p.
 417.
 Alhange p. 159. donatio.
 Albarilla, Alfarella p. 14. n. 4. in terminis
 Aurelia p. 119. n. 6. Donatio p. 146. p.
 226. n. 3.
 Aliaguilla p. 85. c. 2.
 Aliou, vide Villalon, vel Aliou est Aillon.
 p. 130. n. 15.
 * Aljucen de Mérida.
 Almadana in Lusitania p. 14. n. 4. de Pa-
 tronatu Regis p. 154. & p. 80. p. 164. p.
 185. p. 338. n. 4.
 Almaguer p. 81. n. 4. Corral Praeceptoriam p.
 406. n. 11. p. 417. c. 2. p. 496. c. 1.
 Almazan possessiones p. 130. n. 15.
 Almedina p. 127. p. 160.
 Almenara prope Vclès p. 307.
 Almendral p. 329.
 Almendralejo Praecept. p. 401.
 * Almobarin prope Emeritam.
 Almograf in ripa Tagi prope Alcantaram
 p. 7. c. 2. n. 3. vel Mograf; vide Almora-
 diel p. 35. c. 2.
 Almonacid, quoad Secularia p. 306.
 Almuradiel, vel Moradiel p. 81. n. 4. p. 160.
 Alpagès p. 266. c. 2.
 Alva Casale in Gallecia ex restitutis p. 23.
 & p. 37. c. 2.
 Alvisfre in Lusitania donatio p. 144.
 Ambite p. 130. n. 17. vel Embit.
 Ambou Hospitale in Dicec. de Tolon p. 92.
 num. 12.
 Anchuelo p. 508. i. p. 139. c. 2. n. 2.
 Andujar possessiones Cancellarij p. 231. n.
 23. olim Notarij Ioannis Diaz apud
 Vclès p. 62. n. 2. p. 53. c. 2.
 Anglaria p. 343. alias Palacios p. 504. c. 1.

Index Oppidorum;

Angliae Regnum, censum viginti Marcharum p. 31. c. 1.
Antaman in Vasconia p. 92. n. 5.
 * *Aranjuez in Ripa Tago ad Aureliam.*
Arauzo de Torre, & ibi Magister, qui dimisit post obitum Regis p. 66.
Archela p. 32. & seq. p. 122. n. 1. pag. 123. num. 4.
Arcos S. Salvador Darcos ann. 1179. ex restitutus p. 23.
Arenos in Permia p. 32. p. 226. n. 5.
Arenes fuit secundi Magistri cum Tamaon, Conla & alijs, extra, datur Nuncio Froila p. 72.
Ariscal prope Hispalim p. 582.
Aroello seu Arguello p. 7. c. 2.
 * *Arroyo de Merida.*
 * *Arroyo Molinos de Montañiches.*
 * *Arroyo Molinos de la Encomienda Mayor.*
Atalaya p. 8. n. 4. olim de Palay Bellido anno 1110. datum Ordini 1209. extra, p. 210.
Avengamar ad Moiam p. 58. & p. 77. c. 2. donatio p. 226. n. 1.
Aurelia vulgò Orella, & Oreja p. 14. n. 4. p. 119. datur Ordini cum terminis pag. 120. c. 2. p. 128. n. 29.
Aza & alia in Almazan & Aillon p. 130. num. 15.
Azebron possessiones, & quoad Sacularia p. 311.
Aznar ad Securam p. 147. p. 231. n. 26.
Azuaga. Praeceptorium p. 349. ibi Capitulum ad electionem Magistri p. 401. c. 1.

B

* *Baionas ad Vicariam de Villa-Rodrigo.*
Baldenia in Principatu Antiochia p. 22. c. 24.
Baltanas vide Valtanas.
Bardena cum Ecclesia ex restitutus p. 233. c. 2. aut Barcea p. 190.
Barchinonense Monasterium Iunqueras p. 356. p. 208. p. 393.
 * *Barjacoba in Gallecia.*
Barra in Gallecia pag. 14. n. 4. que anno 1150. data fuit D. Fernando Odoarez ob merita apud Almeriam, extra, qui obiit Frater, ex Nobilibus, vulgò Ricofemes extra. Item ex restitutus p. 23. p. 80. n. 3. & 4.
Barrio Valent. Dicec. p. 32. n. 4.
Barroco Pardo Comitum de Vrgel ann. 1181. extra p. 80. n. 4. Praeceptorium p. 376. Vicaria p. 582.
Barcience p. 77. c. 1. p. 375. c. 2.

Beas aut Vea p. 362. c. 2.
Bedmar in Gienn. Regno p. 354.
Belforado Cellarium 307. p. 314.
Belinchon, vide Salinas.
Belvis ad Paracuellos p. 68. olim Ledesma.
Belvis p. 226. n. 4. prope Torrebuceyt.
Bellavilla & Chalon possessiones p. 31. c. 1.
Bellomonte in Lusitania p. 185.
Belmonte ad Praeceptorium del Horcajo p. 82. c. 1. & 2.
Benamexir pro etus defensione. Cruciatum p. 249. p. 345. c. 1. p. 354.
 * *Benatobe prope Securam.*
Benazuza, aut Venazuza Praeceptorium p. 401.
Beneventum Ovet. Dicec. Ecclesia p. 42. c. 1. p. 64. c. 1.
Berignio, possessiones p. 31. c. 1.
 * *Berlanga in Provincia.*
 * *Biedma in Ripa Tago Praeceptorium.*
 * *Bienquerencia in Provincia.*
Bienvenida Praeceptorium p. 401.
Blanca olim Nigra, in Valle de Ricot. pag. 442.
 * *Boadilla in Castella veteri.*
Bogas Villanova p. 106. c. 1. Bogas Militijs S. Jacobi, & Calatrave dedit D. Rodericus Ruiz olim, extra.
Bonameson Grangia p. 278. expressius p. 282. c. 2.
Bonoloco Hospitale in Vasconia p. 92. n. 10.
Bonseos in Vasconia p. 92. n. 5.
Borrallista prope Montiel p. 160.
 * *Borriana in Valencia, possessiones.*
 * *Botija in Provincia.*
Boussen in Vasconia p. 92. n. 9.
Buckebis in Principatu Antiochia p. 221. col. 2.
Bullas ad Caravacam p. 308.
Bulterola, Vulterola p. 147. p. 211. p. 231. num. 26.
Burgeya ad Securam p. 147. p. 211. p. 231. num. 26.
Burgo de Sardinaria in Gallecia p. 190.
Burgos possessiones p. 307.
Burguillos ad Xerez p. 192.
Burgum de Ponte Mini p. 14. n. 4. extra restitutus p. 23. p. 43. c. 1. p. 80. n. 3.
Buycoito ad Securam p. 147. p. 231. n. 26.

C

Cabañas p. 35. c. 2.
 * *Cabeza la Baca in Provincia.*
Cabezagorda, possessio prope Andujar p. 230. n. 14.
 * *Cabezamesada, in Vicensi Prioratu.*

De Possessionum, &c.

- Caceren Santiago in Lusitania* p. 260. c. 2. p. 268.
Caceres p. 5. & p. 6. n. 4. p. 29. c. 1. p. 149. & seq. cum Regia Corona in perpetuum p. 151. c. 1.
 * *Calamonte in Provincia.*
Calera p. 498. n. 6.
Calunacum in Vasconia p. 92. n. 5.
 * *Calcadilla in Provincia.*
 * *Campillo in Provincia.*
 * *Campo de Becerros in Galicia.*
Cañamares p. 127. p. 160. *Cañamarejo* p. 160. p. 417.
 * *Canara in terminis Secura.*
 * *Cañaverel in Provincia.*
Canena p. 221. & seq. p. 298.
 * *Cantaiegallo, Castellania prope Llerenam.*
Cantiñana in Extrem. aut Lusitania p. 62. c. 2. p. 98. & seq.
Caravaca p. 308. p. 354. & seq. *Cruce Santa* p. 359. *Vicaria* p. 582.
Caravanchel p. 51. p. 229. n. 35.
Carentini possessiones p. 31. c. 1.
 * *Carmona prope Cordubam, possessiones.*
Carrapatas Villar ex restitutis p. 23. c. 2. p. 37. c. 2.
 * *Carrascalejo in Provincia.*
Carracedo ex restitutis in Galicia p. 23. confirmatum p. 80. n. 4.
Carrizal prope Montiel p. 160.
Carrizosa prope Montiel p. 63. p. 160. pag. 417.
Carvallo in Galicia p. 322.
Casar de Palomero, vide Palomero.
 * *Casariobe ad Estepam.*
 * *Casas de Cordova Praeceptoris.*
 * *Casas de Di. Anton in Provincia.*
 * *Casas de Reyna in Provincia.*
Castellar de la Mata prope Montiel pag. 417.
Castiel Seto p. 354. & seq.
Castilla in Regno Murcia p. 211.
Castilleja prope Hispalim p. 336.
Casti de Solerana p. 307.
Castrotoraf donatio Rom. Ecclesia p. 9. p. 78. ex restitutis p. 23. c. 2. p. 18. ubi Hospitalitale p. 69. p. 81. n. 4. p. 82.
Castroverde p. 59. donatio Comitum, extra, confirmatur p. 81. n. 4. p. 227. n. 17. p. 3. c. 1. p. 228. n. 23.
Castroverde aliud in Lusitania p. 338. num. 4.
Castrum Nantomis in Gallia Decima p. 28. c. 2. p. 31. c. 1.
Catbena p. 127. p. 147.
Cebegin p. 270. p. 308. p. 354. & seq.

- * *Cenete, aut Zenet in Valentia.*
Cenomanum Hospitale in Anglia p. 31. c. 1.
Ceptin in Murcia p. 301. p. 303.
Cerbatos Monasterium p. 34. p. 236. n. 2.
Cerezo prope Fitam p. 505.
Cernina prope Montiel p. 160.
Cervera prope Choncham p. 285. p. 344. c. 2.
Chancin p. 354. & seq.
Chiclana p. 222. n. 7.
Chocoteca in Lusitania p. 186. c. 1.
Cidamon p. 250. c. 2. p. 343.
Cieza Comendator p. 311. p. 354. & seq.
Cobiellas de Cerrato p. 227. n. 10. p. 309.
 * *Cobillana Ecclesia, & possessiones in Provincia.*
 * *Codosedo Monasterium* p. 80. n. 4.
Colmanar in terminis Aurelia p. 106. c. 1.
Conchense Hospitale Domus cum alijs solaribus, molendino, & Aldea p. 29. c. 2. p. 26. c. 2. p. 351. spoliatio p. 355.
 * *Cordobilla prope Emeritam.*
Coteles Palent. Dioc. p. 32. n. 4.
Courel datum in Benevent. Curijs 1181 extra, & p. 25. cum restitutis p. 24. c. 1. p. 80. n. 4.
 * *Cozar prope Montiel.*
Cozollo S. Eufemia translatio Conventus p. 425. n. 7. p. 34. c. 1. olim Canonicozum p. 33. & extra p. 37. c. 2. p. 81. n. 4. pag. 226. n. 2. p. 227. n. 21.
Crescente in Galicia p. 14. n. 4. ex restitutis p. 23. p. 8. n. 3.
Gritana olim Quitrana p. 81. n. 4. p. 160. Campo p. 295. n. 4.
Cubillos prope Zamoram p. 69. c. 1.
Cuervo prope Guadianam fluvium p. 160. p. 318. & seq.
Cuesta, aut la Cuesta Praeceptoris p. 401.
Curiel seu Courel.
Cuzques p. 116. c. 2. p. 260.

D

- Dasmeros in Salas ex restitutis* p. 23.
Daufe Casale ex restitutis p. 23.
Demuyo, vel Demur in Vasconia p. 92. n. 5. p. 345.
Defriana S. Salvador p. 14. n. 4. Comitum Ramiri Frolez, qui vixit ad 1170. extra, primo loco in restitutione p. 23. c. 2. cum suis Ecclesijs in Valdornia p. 43. c. 1. p. 80. n. 3.
 * *D. Aluarb in Provincia Oppidum.*
Donfront in Anglia possessiones p. 31. c. 1. patria Eleonora Regina Castellae extra.
Dosbarrios p. 123. n. 4. dederat D. Petrus Martinez Docarez Frater extra, & p.

Index Oppidorum,

227. num. 16. datum in pignus p. 300.

E

Elda in Regno Valencia, aliàs Ella p. 231.
n. 28. Guillelmus Conquistator Frater
Ordinis extra.

Elberena, vide Llerena.

Embite fuit Michaelis, ac Garfia, & Gu-
terrij Michaelis eius progenitorum, ex-
tra p. 77. c. 2. n. 1. p. 81. n. 4. Toletanus
Præsul emit, non ritè anno 1224. p.

101. col. 1. V. p. 230. n. 17.

Emerita p. 6. n. 4. quarta pars, forum pag.
106. & seq. p. 141. p. 148. Nundinæ
p. 246.

Engra, aut Enguera in Regno Valencia
p. 138. p. 269.

Esgarragat in Vasconia p. 92. n. 5.

* Esparragalejo in Provincia.

Espechel p. 229. n. 37. in ripa Tagi posside-
bat Hospitale de Takvera 1494. extra.

Estepa, pro eius defensione Bulla Cruciatæ
p. 249. c. 2. p. 262. n. 9. p. 354. p. 628.

Estremera in termino Alfarella p. 14. n. 4.
p. 122. n. 2.

Estriana, vide Destriana.

S. Eufemia Conventus 30. Cozollon.

F

Falconis Montis Decime p. 28. c. 1. pag. 313
col. 1.

Famusco p. 81. n. 4. p. 230. n. 8. p. 37. c. 2.

Fañe prope Segobiam p. 230. n. 17.

Faro, aut Haro p. 362. c. 1.

Ferez, ad Securam p. 147.

Feria p. 266.

Ferrera in Gallaecia p. 23. c. 2.

Feznavesor, vide Heznavesor.

Figuera prope Critanam p. 160.

Finojo prope Montiel p. 160.

* Finojoso in Prioratu Valensi.

Fons Magistri p. 275. & seq.

Fons planus Fuenllana p. 417.

* Fontanillas prope Castrotoraf.

Fontedomna in ripa Tagi p. 122. n. 1. p.
123. num. 4.

Fontelepino in Gallaecia ex restitutis p. 23.
Fontelepino quoad Secularia in Dioc.
Conchen.

Fontesauco inter Salvanès & Valdracet
p. 123. n. 4.

Fontoriola Molendinum p. 66. n. 2. Fonto-
ria Didaci Perez. de Fonte Almerix
extra.

Forcaxo Belmonte p. 82. c. 1. X. p. 336.

Fores Hospitale in Vasconia Santiago pag
92. n. 9.

Fradel in Valencia p. 269. p. 301.

* Fregenal in Provincia.

Fresnedo Ponte ex restitutis p. 23. c. 14.

Fuenteanaya p. 306.

* Fuente el arco in Provincia.

Fuente de cantos p. 335. c. 1. p. 354.

Fuente Domingo Perez p. 306.

* Fuentes de Leon in Provincia.

Fuente maielo prope Montiel p. 160.

* Fuenteoiuelo in Castella veteri.

Fuentes, quoad Secularia p. 306.

Fuentidueña, vide Fontedomna.

Fuente plana, sive Fons planus p. 127. pag.
160.

Furnos, sive Hornos p. 145.

Fuznaio Palent. Dioc. p. 32. n. 2.

G

Galera prope Huescar p. 211. p. 231. n. 27.
Castel de Galera p. 249. c. 2.

Ganadi ex restitutis p. 23. c. 2.

Garavanes in Gallaecia p. 37. c. 2. forsan ex
restitutis Rovanes p. 80. n. 4.

Garos in Vasconia p. 42. p. 8.

* Garrabilla in Provincia.

Gasca Aldea prope Alarcon p. 44. c. 2.

* Genave aut Xenave prope Securam.

S. Gerrenes in Principatu Anthiochie p. 223
col. 2.

* Gilena ad Estepam.

Gypsum, in Principatu Anthiochie p. 223
col. 2.

Gonçon in Asturijs p. 74. c. 2. seu Gozon p.
80. n. 4. p. 96. c. 2. X. p. 305.

Gordaliza in Castella veteri p. 189.

Gorgogi dedit Lupus Garcés de Gorgogi fi-
lius D. Garfia de Zafra Frater Oramis
1214. extra p. 81. n. 4. p. 160.

Gorrocica Domus p. 52. c. 2.

Granada seu Granadilla prope Galisteum
p. 37. c. 2.

Granatensis Conventus p. 428. n. 6.

Guadabira, Alcalá, domus, & c. p. 231. n. 25.

Guadalcanal p. 260. c. 2.

Guadalfaiara possessiones p. 33. c. 1. p. 48.
col. 1.

Guaza Palent. Dioc. p. 37. c. 2. p. 81. n. 4. p.
306. c. 2. p. 553.

Gueriz in Gallaecia p. 349.

Guescar, vel Huescar in Frontaria contra
Granatam p. 147. p. 231. n. 26. p. 249.

* Guijuela de Merida.

Guistral ex restitutis p. 24. c. 1.

De Possessionum, &c.

Gutta ad Securam pag. 147.

H

- Habaràn in Valle de Ricot. p. 442.
 Hamusco, vel Famisco p. 81. p. 230. n. 8.
 Haro Villa Efcusa Præceptoría p. 352.
 col. 1.
 * Herrera in Provincia.
 * Herrera ad Estepam.
 Heznavesor p. 161. c. 2. p. 228. n. 25. p. 60.
 col. 1.
 * Higuera de Llerena.
 Hinojosa Præceptoría p. 401.
 Hinojoso in Marchionatu p. 306.
 * Hinojoso in Prioratu Velenfi.
 Hispalensis Conventus p. 371. p. 462. pag.
 491. n. 5.
 Hontanaya quoad Secularia p. 306.
 Hontigola, sive Fonticula. p. 119. n. 6.
 Horcajo, vide Forcajo.
 Hernachos donatio p. 163.
 Hornos, sive Fornos p. 545. p. 330. n. 16. p.
 354. & seq.
 Hospitalia in Gallia & Vasconia p. 92. p.
 190. n. 3.
 Huelamo, vide Olamo.
 Huerbita in Regno Valencia p. 269.
 Huescar in Montanis de Secura p. 147. p.
 211. p. 231. n. 26. Cruciatâ pro eius
 defensione p. 249. n. 2.
 Humanes, seu Humana p. 37. c. 2. cum alijs
 prope Eitam post obitum primi Magi-
 stri.

J

- Jumilla prope Montiel p. 160.
 Junqueras Monasteriam p. 208. p. 356.
 p. 393.

L

- Landete ad Moyam p. 77. c. 2.
 Lapar Villa p. 76. c. 1. XI.
 Laqui in Vasconia p. 92. n. 9.
 Laruda, vel Ruda in Lusitania p. 14. n.
 4. p. 80. n. 3. Arruda p. 164. c. 2.
 Laucotera in Vasconia p. 92. n. 6.
 Layas ex restitutis p. 234.
 Laynan p. 37. c. 2.
 Ledesma de Xarama ad Paracuellor p. 46.
 c. 2. Comitum de Urgehextra, etiam
 vocata Belwis p. 68.
 Legionensis Conventus, vide S. Marcus.
 Lentinum in Sicilia Conventus p. 74.
 Lentamo cum Castro p. 30. n. 2. & 14. n.
 4. quam dedit Arias Fumaz, qui obti-

nuit anno 1176. cum Pomar de Pa-
 raiso, & alijs.

- Letur in Montanis Secura p. 147.
 Liotor vide Litur in Montanis Secura p.
 147.
 Llerena p. 331. c. 2. p. 352. c. 1.
 Lobon Præceptoría p. 401.
 Lodium Monasterium p. 14. n. 4. ex resti-
 tutis p. 23. p. 80. n. 3. p. 190.
 Lorqui in Regno Murcia Præceptoría
 Mensa p. 401.
 Luchena in Extremadura p. 6. c. 2.
 Lumbrana Palent. Dicec. p. 32. n. 2.

M

- Mafamud in Castilla veteri p. 189.
 Magnoy ex restitutis p. 23.
 Manciet in Vasconia p. 92. n. 5. p. 345.
 Manjabacas prope el Cuervo p. 160.
 * Marta Paz prope Zamoram.
 Maquiz apud Jaen p. 230. n. 9.
 Medellin sub conditione cum Montanches
 &c. p. 151. c. 1. Decima Regaliun p.
 228. n. 32.
 Medes Castrum in Asia p. 168. & 169.
 num. 6.
 Medes Præceptoría in Hispania p. 389.
 & seq.
 Medina las Torres, Præceptoría p. 401. p.
 157.
 Membrilla sive Marmellaria p. 81. n. 4. p.
 127. n. 2. p. 160. p. 417.
 Merida Emerita.
 Meriz Casal, ex restitutis p. 23.
 Mertola, ut ibi sit Conventus Lusitania
 p. 155.
 Miguel Estevan p. 160. sive Mirabel p.
 422. c. 2.
 Mirabel aliàs Miguel Estevan pag. 422.
 col. 2.
 Mirabet ad Securam p. 147. p. 211.
 * Miragenil ad Estepam cum alijs Op-
 pidis.
 * Mirandilla in Provincia.
 Mobernando p. 297. p. 298. p. 315. Mora-
 tilla p. 260. c. 1.
 Molinos de Pelay p. 231. n. 25.
 Monasterio Præceptoría p. 401.
 Monfrange p. 35. c. 2. sive Almonfrang.
 Monreal p. 122. n. 2. p. 394. & seq.
 Monsanto p. 9. c. 2.
 Monsmaior in Lusitania p. 6. c. 2.
 Montagudillo prope Montiel p. 160.
 Montalegre p. 68. c. 2. Præceptoría p. 376.
 Montalvan donatio anno 1210. extra con-
 firmatur p. 81. n. 4.

Index Oppidorum,

- Montanges*, vel *Montanches* p. 35. c. 2. p. 143. cum *Trugillo*, *Sañcha Cruz*, &c. p. 131. c. 1.
Montebansio. *Damus Ensis seu de Spatha* p. 207. *Montebau* p. 92. n. 8.
Montebernardo in *Vasconia* p. 92. n. 6.
Montemolin p. 260. c. 2. *Præceptorium Maior* p. 335. c. 1 p. 345. c. 1.
Mortenegro *Præceptorium* p. 191.
Montevrotundo in *Vasconia* pagin. 92. num. 6.
Montesquiuo in *Vasconia* p. 92. n. 6. *Momi* n. 6. & p. 289. *Montebau*, *Montecalvo* ibi n. 6. & 8. & p. 289.
Montiel sive *Montsellum* p. 126. n. 2. pag. 156. post *Castrum S. Pauli*, & p. 229. n. 1. p. 417.
Montijo, *Præceptorium* p. 401.
Montrusque in *Ripa Tegi* p. 118. p. 122. num. 1.
Monizon v. *Santiago* pag. 80. num. 4. pag. 401.
Monzot cum *cauto* inter *bona Regni Legionis* ad *annum* 1170. p. 14. n. 4. & *Regni Castellæ* p. 52. n. 5.
Moraveia seu *vetus* p. 14. n. 4. *dedit Rodericus Muñoz filius celeberrimus Nunij Alfonso*, *extra*.
Mora, scilicet *nova* p. 14. n. 4. *constructa à Martino Fernandez de Fita*, & *eius fratribus extra*. *Data primo Magistro seu confirmata cum Peña nigra* pag. 227.
Moral in *termino Legionis* p. 23. c. 2.
Moraleja ad *Belois* & *Torrébuçeyt* pag. 315.
Moralinas *ex restitutis* p. 23. c. 2.
Moratailla, ad *Securam* p. 147. p. 211. p. 231. n. 26. p. 249. p. 354.
Moratilla ibi *Ecclesia Maior* prope *Fitam* pag. 126. num. 1. *Comendator* ibi pag. 167. c. 1.
Morteira *ex restitutis* p. 23. c. 2.
Mota, vide *Cuervo*, & p. 464. c. 2.
Motrico, *Ballena tributum* p. 49. c. 2.
Mozoy *Hospitale de Mercede* p. 58. p. 60. & seq.
Muzio, vide *S. Munius*.
 * *Mures*, *Præceptorium Benazuza*.
Musseros in *Regno Valentie* *donatio* p. 162. p. 532.
- O
- Navas de la Condesa* prope *Montiel* pag. 160.
Negrales in *termino Legionis* *ex restitutis* p. 23. c. 2.
Nerpe ad *Securam* p. 147.
Noelajas sive *Neblias*, *tria Oppida* in *terminis Aureliæ* p. 119. n. 6. in *solitudinem redacta*, ut *alia* prope *Aureliam* p. 119. n. 1. *unum Oppidum* ann. 1214. p. 122. n. 2.
- P
- Palacios* in *Anglaria* pag. 250. c. 2. *pro Quinto cuiusdam Militis* pag. 503. n. 1.
Palma *Comendator* ibi *dicitur* p. 419.
Palmela *Caput* post *Alcazar* in *Lusitania* p. 67. n. 5. p. 80. n. 4. *de Regis Patronatu* p. 154. p. 163. p. 185.
Palomas in *Provincia Præceptorium*, p. 593. col. 1.
Palomero p. 80. n. 4.
Pampiega p. 307.
Panoya in *Lusitania* p. 268. c. 1.
- N
- Nantomis* *Castrum* in *Gallia* p. 28. c. 2.
 * *Nava* in *Provincia*.

De Possessionibus, &c.

- Paracuellos* p.43. c.2. p.46. in Bulla p.81.
 n.4. p.126. p.227. n.11. p.283. p.315.
Paramo S. Maria de Pinel.
Parraga in Galicia p.349. c.2.
Paterno aut. Paterna prope Alcaraz p.81.
 num.4.
Pedreira ad Estepam p.627. c.1. p.629. n.8.
 * *Pedro Muñoz in Vclensi Prioratu.*
Peña, alias Oxox p.249.
Peñafalcon p.35. c.2.
Peñafior prope Montiel p.160. *Præceptoria*
 p.376.
Peñafora prope Fitam p.46. ad *Mobernan-*
do p.48. c.2.
Peñagofent p.14. n.4. *ex restitutus* p.23. c.
 2. p.96. c.2. XII. *Ecclesia* p.538.
Peñamarta p.354.
Peñanegra alias Peñachristiana, donatio
intuitu persone Magistri p.227. n.8.
 * *Peralejos prope Castrotoraf.*
Perales de Taiuna ad Tagum versus Sal-
vanes p.118. p.119. n.6. p.122. n.4.
Pereleio ex restitutus p.23. c.2.
 * *Perilla prope Castrotoraf.*
Petrosa fuit Dominorum de Fita extra, &
D. Fernandi Ruiz de Castro extra, & p.
 72. c.1. & 2. *Ponzantiguo.*
Petrouzzos Ecclesia ex restitutus p.23.
Pexin in Regno Murcia p.189.
 * *Pias in Galicia.*
 * *Piedraita prope Castrotoraf.*
Pinel de Suso S. Maria de Pinel p.3. c.1.
 p.14. n.4. p.80. p.349. & seq. p.351. n.3.
Piraira Mons ex restitutus p.23.
Plazenzuela p.210. c.2.
Polenes Castrum in Vasconia p.92. n.9.
Polvorera p.58. p.309.
Pons Emeritensis Ordinis sumptibus pag.
 213.
Pontemini p.14. n.4. *ex restitutus* p.23.
Pontevillar & Ponte de Fresnedo ex resti-
tutus p.23.
Portillejo p.49. c.1.
 * *Porto in Galicia.*
Portugazel in Anglia possessiones p.31.
 col.1.
Posadas viejas prope Critanam p.160.
Potgia Castrum in Dicec. de Tolon p.92.
 num.12.
Pozantiguo dedit cum Petrosa D. Fernan-
das Ruiz ann. 1184. extra, & pag. 72.
 col.2.
Pozo de Couna p.80. n.4.
 * *Pozorrubio in Vclensi Prioratu.*
Pozuelo prope Alarcon, nunc Pozo los Frei-
les p.228. n.27.
Pozuelo in Castella veteri p.309.

- Priaranza in Galicia ex restituti* p.273.
 col.2.
Priego ad Securam p.147. p.354.
Prugo in Vasconia p.92. n.9.
Puebla intra muros Salmantinos p.270.
ab Ecclesia S. Matthei ad S. Christopho-
ri, anno 1222. extra.
 * *Puebla de la Calçada in Provincia.*
 * *Puebla de D. Fadrique in Vclensi Prio-*
ratu.
Puebla del Principe prope Montiel p.417.
 * *Puebla del Prior in Provincia.*
 * *Puebla de la Reyna in Provincia.*
Puebla de Sancho Perez p.329. c.1.
Puerta iuxta Securam p.354.
Puerto prope Montiel p.127.

Q

- Quadros* pag.354. col.1.
Quintana-Annaya, Cancellario (olim
Notario) Ioanni Diaz p.230. n.15.
apud Vclès: p.62. n.2. & 3.
Quintanar in Prioratu Vclen. p.352. c.1.
 p.462.
Quintanilla p.14. n.4. *qua anno 1144.*
erat Petri Erez extra, ex restitutus an-
no 1181. p.23. c.2. p.80. n.3.
 * *Quintela de los Freiles in Galicia.*
Quitrana, vide Critana.

R

- Raudona prope Fitam* pag.505.
 * *Retama in Provincia.*
Retorta, Ecclesia ex restitutus p.23. c.2.
Reyna & Tudia p.349.
Riba de Teio Præceptoria in Lusitania p.
 338. n.4.
Ribera Præceptoria p.401.
Ricote Vallis pro eius defensione Cruciatæ
 p.249. p.266. *Ecclesia* p.442.
Rinconada de Perales p.118. p.122. n.1.
Robledillo prope Fitam p.434.
Rocha in Galicia, & de Narla p.322.
 * *Roda ad Stepan.*
Roiriz Ecclesia ex restituti p.24. in *Astu-*
rijs S. Maria de Raizes.
Rosende in Galicia p.344. c.2.
Rovanes ex restitutus p.24. c.1. *forfan*
Ruanes.
Roydeva ad fluvium Guadiana p.160.
Rubea, Villa, in Regno Legion. p.97. c.1.
Ruda, seu la Ruda in Lusitania p.14. n.4.
 p.163. *Arruda* p.164. c.2.

Index Oppidorum.

- S
- Sabardos Monasterium, dedit D. Fernandus Arice sub notabili cautela p. 75. n. 2.
 ☉ 3. ☉ VII.
- * Sagra, seu Zagra in Valentia Præceptoris.
- Salceda Palent. Diœc. p. 32. n. 4.
- Salcedo in Regno Legion. p. 34. c. 2. p. 37. col. 2.
- * Saldaña ad Peña ofende.
- Salidillo p. 127. p. 160.
- Salinas de Belinchon pag. 93. Alcaide ibi Ioannes de Velasco p. 437. n. 6. p. 227. n. 7. p. 229. n. 2. ☉ in Hispal. obsidione omnino p. 229. n. 4.
- Salinas de Espartinas p. 121. c. 1.
- Salvanès p. 118. p. 126. vide Villarejo p. 6. ann. 1684.
- * Salvatierra prope Montanches.
- Samaran in Vasconia p. 92. n. 5.
- * Sancta Ana in Provincia.
- * Sancta Colomba de Bezmarban.
2. Sancta Cruz in terminis de Albarilla p. 82. c. 1. X. p. 116. c. 1.
- Sancta Cruz in terminis de Caceres, sub hoc nomine inter Sarracenos p. 35. c. 2. p. 151. c. 1. n. 2.
- Sancta Cruz de los Cañamos p. 417. pag. 587. c. 1.
- Sancta Cruz prope Fitam ad Moratillam p. 305.
- Sancta Cruz Vallisolet. Monasterium pag. 351. n. 4.
- Sancta Eufemia, vide Cozollos.
- Sancta Eulalia Palentin. Diœc. p. 32. n. 2.
- Sancta Maria de Albarracin p. 58.
- Sancta Maria de los Llanos p. 310.
- Sancta Maria de Monte p. 32. n. 2. Palent. Diœc.
- Sancta Maria de Pinel, vide Pinel pag. 349. ☉ seq.
- Sancta Maria de Radzes, vide Roiriz.
- Sancta Maria de Rozalen, Monasterium de la Dehesa de Rozalen p. 41. c. 2.
- Sancta Maria de Sepiazop. 37. c. 2. Hospitalale anno 1114. extra restitutum ann. 1176. quando Castrotoraf pag. 18. ☉ extra.
- Sancta Maria de Sierra p. 32. n. 4. Palent. Diœc.
- Sancta Maria de Tudia, vide Tudia.
- Sancta Maria prope Montiel p. 127. pag. 160.
- Sancti Spiritus de Maitin p. 187. p. 191. pag. 206.
- Sancti Spiritus Salmanticens. p. 209. pag. 292. ☉ seq. p. 425. n. 7.
- Sanctos de Maimona p. 332. c. 2.
- * Sanctus Augustinus. Oppidum in Provincia.
- * S. Cebrian prope Castrotoraf.
- S. Estevan in Porta, possessiones p. 230. num. 5.
- S. Ferciole in Vasconia p. 92. n. 6.
- S. Jaime de Uclès in Valen. Ecclesia p. 532.
- S. Mames Palent. Diœc. p. 32. n. 4.
- S. Marcellus Castrum in Vasconia p. 92. num. 6.
- S. Marcos de Leon Monasterium p. 37. c. 2. p. 425. n. 7. p. 444. p. 524.
- * S. Marcos de Teruel, possessiones, olim Conventus.
- S. Miguel de las Medas p. 389.
- S. Paulus, Castrum cum præferentia in spe. Elu. Montelli p. 156. p. 129. n. 1.
- * S. Petrus de Merida Oppidum.
- * S. Petrus de Muelles in Gallecia.
- * S. Relayo prope Castrotoraf.
- S. Petrus de Petra Monasterium p. 209. p. 221.
- S. Privatus Præceptoris p. 98. ☉ seq.
- * S. Salvador de los Monasterios in Provincia.
- Sandianas Ecclesia ex restitutis p. 230. c. 1.
- Santiago forsan Montizon p. 80. n. 4. pag. 401. p. 127. Sanctiague p. 161. p. 148.
- Santiago de Fores in Vasconia p. 92. n. 9.
- * Santiago del Robledo prope Montanches.
1. Santiago. Jalameña, alias Almenara pag. 307.
- Santoyd, S. Auditor Diœc. Tolet. p. 76. XV. p. 96. c. 1. VI. p. 98. c. 1.
- Sardon Villar, aut Villar Sarno ex restitutis p. 24. c. 1.
- * Saucelle ad Penagofende.
- Scornabui Castrum apud Tolon p. 92. n. 12.
- Secura eius termini p. 147. donatio p. 152. p. 161. p. 230. n. 10. p. 354. Vicaria pag. 378.
- Segura in Provincia.
- Sepulveda Serna p. 227. n. 13.
- Servian in Gallecia p. 80. n. 4.
- * Sierra ad Estepam cum alijs Oppidis.
- Siles ad Securam p. 354.
- Sisimbria in Lusitania p. 153. p. 185. Simbria p. 257.
- Sobrescobio in Asturijs p. 37. c. 2. cum Arenes p. 72. c. 1. p. 80. n. 4. p. 305.
- Socobos ad Securam p. 147. p. 354.
- Solana p. 417. p. 506. ☉ seq.
- Solana prope Caceres p. 35. c. 2.
- Solerana p. 307. p. 309.
- * Suquellamos in Uclens. Prioratu.

¶ Possessionum, &c.

Sotello in terminis de Albambra p. 62. &
p. 81. n. 4.
Stampas, Warena, Villanova p. 28. c. 1. p.
31. col. 1.

T

Tarovailla, ad Securam p. 147. p. 231. n. 26.
p. 249. c. 2.
Talsmanca p. 210. c. 2.
Talavera Hospitale p. 44. c. 1. vinea p.
227. n. 14. p. 342.
Terrinches p. 127. p. 160.
Tiendas dedit D. Bernardus Martini ibi
Magister anno 1190. mense Martio
extra, datur uxoris sub iuramento,
p. 73. & seq.
Tiy in Regno Valentie p. 138. a Rege
Zeyt.
Tocon prope Montiel p. 160.
Toleti Hospitale, dicitur iam ad Captivos
extrahendos institutum an. 1180. p. 21.
c. 2. p. 37. c. 2. p. 180.
Tolmanos p. 257.
* Tomelloso in Velenfi Prioratu.
Tordomar p. 210. c. 2.
Torre D. Alfonso p. 414. c. 2.
Torre-Buceyt p. 315.
Torre Juan Abbad p. 127. p. 160. p. 417.
Torrelengua Grangia p. 278.
* Torremocha in Provincia.
* Torre-Nueva prope Montiel.
* Torre de Santa Maria prope Mon-
tanches.
Torres prope Montiel p. 127. p. 160.
Torres in Regno Valentie p. 138. p. 269.
Torres de Alvanchez vel de la Frontera
p. 127. p. 145. donatio, & p. 230. n. 21.
p. 354.
Torre de Zafra, sive Torremorante p. 77.
prope Belois olim Borjasamel extra.
Totana p. 514. n. 8.
Tovilla p. 210. c. 2.
* Tovofo in Uclensi Prioratu.
Trasavola Valent. Dioc. p. 32. n. 4.
* Transerra prope Villam de Reyna.
Trejuncos quoad Secularia p. 306.
Triuili Villa p. 97. c. 1.
Truxillo, Turgiellum iura Episcopalia
p. 3. c. 1. p. 63. c. 2. n. 2. possessio Nobi-
lium Fernandi, & eius filij Petri Ca-
stellanorum extra p. 228. n. 31. & 33.
& Castellani filij mentio n. 38. p. 151.
c. 1.
Tudia Vicaria p. 493. p. 495. Conventus
p. 491. n. 5. p. 619. c. 2.
Tulamon in Vasconia p. 92. n. 9.

Turra prope Montiel p. 160.

V

* Vadatoza ad Estepam cum alijs Op-
pidis.
Valadazot p. 258.
Valaderey p. 81. n. 4.
Valconet p. 32. & seq.
* Valdefuentes in Provincia.
Valdelacasa p. 72. n. 1. p. 250. n. 2.
Valdelmançano prope Torrebuceyt & Bel-
vis p. 126. n. 4.
* Valdemerales prope Montanches.
Valdeporco p. 118. p. 122. n. 1.
Valdornia cum Villafafila p. 25. c. 1.
p. 43. c. 1.
Valarazet p. 123. n. 4.
Valencia Ecclesia S. Iacobi de Uclès p. 532.
* Valencia de la Torre in Provincia.
Valencia del Ventoso p. 266.
Valera non Ordinis sed Decima de Valera
& Portatici p. 14. n. 4. p. 62. c. 1.
Vallisoleti Domus p. 304. Conventus
p. 351.
Valtablado p. 227. n. 18. del Rio extra.
Valtanas in Castella veteri p. 309.
* Valverde in Provincia.
Vasconia Præceptoría p. 191. Conf. Diaz
p. 198. pro bonis ibi p. 252. c. 2.
* Vayonas prope Securam ad Villam Ro-
drigo.
Uclès Villa data 1174. p. 11. c. 2. p. 14.
n. 4. forum speciale ann. 1180. extra.
Vota seu Almudes p. 87. confirmata ad-
natio p. 152. p. 227. n. 9.
Uclès Prioratus p. 384. p. 551.
Uclès quoad temporalia & eius terminos,
Tarancón, Saelices, Torrubia, Euento
de Pedro Naarro, Rozalen, &c.
Uclès Præceptoría extincta p. 394.
Uclès Privilegiorum Camera similiter Præ-
ceptoría p. 312. & seq.
Veas, aut Beas p. 362. c. 2. Vicaria p. 574.
c. 1. p. 582.
Venazuza, aut Benazuza ad Præcepto-
riam de Mures.
Ventoso p. 266.
Veras manos ex restitutis p. 23. c. 2.
Vetule Castellum in Principatu Antiochia
p. 22. c. 2.
Vezejate, vide Socuellamos p. 351.
Vicaria Ordinis ann. 1652. post aliena-
tionem locorum, scilicet de Mohernan-
do, de Estepa, ac de Benamexi p. 582.
Villa Alon p. 7. c. 2. n. 1. & p. 230. n. 15.
datam a Comitibus Gallie de Trava
seu

Index Oppidorum,

- seu Traftamar, & de Barria extra, à Papa confirmatum* p.37. c.2.
Villacanes possessiones p.49. c.1.
 * *Villacelumbre in Provincia.*
Villafescua de Haro Præceptoría p.352. c.1.
Villafasila p.25. c.1. datum cum *Valdornia* ann. 1181. p.150. & seq.
Villafan p.89. c.2.
Villafranca prope Alcaraz p.160.
Villafranca in Legion. Provincia Præceptoría p.495. c.2.
Villafritos p.227. n.22.
Villagarcía in Dioc. Pacen. p.353.
Villagarcía in Frontaria Regni Legionis p.228. n.24.
 * *Villagonçalo de Albange in Provincia*
Villahermosa Præceptoría p.401. p.417. p.131. c.1.
Villajos prope Critanam p.160.
Villalar p.268. c.1. p.319. c.2.
Villalobos p.453.
Villalva p.453.
 * *Villalva de Lampreana.*
Villamayor in Prioratu, Cuzques p.356. c.2. p.383.
Villamanrique prope Montiel, olim Belmonte p.417.
Villamanrique in Ripa Tagi, vide Albuér.
Villa Martín Hospitale p.47. sub protectione Sedis specialiter p.71. & seq.
Villamelendo p.44. c.2. p.226. n.6. p.228. n.26.
Villanova prope Concham p.227. n.18. alias *Ojos rotundos extra* & ibi n.19.
Villanova de Alcardet p.377. p.401.
Villanova de Ariscal p.582.
Villanova de Cavia, seu Cania in Lusitania p.185.
Villanova de la Fuente & de Alcaraz p.117. c.2. p.160. Ecclesia pleno iure ibi, & p.230. n.7. p.335.
Villanova de Hueva p.269. c.1.
Villanova de Infantes p.417.
 * *Villanova del Valle de Ricot.*
Villar in Gallecia p.322.
Villar de Donas p.45. confirmatur p.80. n.4. *Conventus Clericorum* p.491. n.5.
Villarejo de Salvanes p.593.
Villa Revello p.7. c.2.
Villarmentero p.58. c.2. p.309.
Villa Rodrigo p.504. *Vicaria* p.576.
 * *Villar de Santos in Gallecia.*
Villar Sarnio in Gallecia p.190.
Villarrubia, sive Villar Rubens cum Noblejas p.122. n.2.
Villar Rubeo prope Critanam p.160.
Villasilo p.44. c.2. p.226. n.6. p.228. n.26.
 * *Villatobas ad Aureliam, vel Occantiam.*
 * *Villaverde in Prioratu Uclensi.*
Villerucla prope Salmant. p.270.
Villoria in Prioratu Uclen. Præceptoría p.401.
Visagra vide Toletum & p.228. n.34.
Visoya Civitas p.168. & 169. n.6.
Ulea in Valle de Ricot p.442.
Ulagre p.329. c.1.
Warena, Villanova de Stampis p.28. c.1. p.31. c.1.

X

- Xandolilla in Regno Gienn.* p.230. n.13.
Cancellarij (olim Notarij) Joannis Diaz apud Uclès p.62. n.2. & 3.
Xerez p.192. donatio cum terminis p.339.
 * *Xenave in Montanis Securæ.*

Y

- Yelamos cum Archela* p.32. & seq.
Yemeda p.226. n.4.
Yeste ad Securam p.147. p.231. n.26. p.354. & seq. *Vicaria* p.544.
Yiar, vel Yhar p.230. n.6.
Yntur in Regno Murcia p.189.

Z

- * *Zagra aut Sagra in Valentia.*
Zalé in Africa p.166.
 * *Zamora Ecclesia S. Susana.*
 * *Zaragoza possessiones sub censu.*
 * *Zarça de Albange.*
Zarça de Buena Madre, prope Civitatem Roderici p.210. n.2.
Zarça prope S. Cruz in Prioratu Uclensi p.311. c.2. *Præceptoría, &* p.437. n.6.
Zarça in Limia Lusitania p.14. n.4. *Legionis inter restituta* p.23. c.2.
 * *Zarça de Montanches.*
Zarça prope Montiel p.160.
 * *Zenet seu Genet in Valentia.*
Zierza, vide Cieza.
Zuferola p.35. c.2.

INDEX RERUM NOTABILIUM.

Littera p. paginam, c. columnam, n. numerum designant.

A

Abbas S. Mariae de Pinel de Suso, vel de Parano, Clericus Magistri Capellanus p. 349. c. 2. & ibi. *Comendator* p. 350. c. 2. *ultimus Abbas simul Prior Hispanensis* p. 351. c. 1. *testandi facultas cuiusdam Abbati concessa* p. 392.

Abbas Montis-Salutis Iuacae in discordia inter Vclenses p. 56. c. 2. & *Iudex Conservator Ordinis* p. 370. c. 2. & *Iudex Apostolicus in causa super Rectoria de Huelamo* p. 472.

Abbas de Huerta seu Vertani Monasterij aut Ortensis p. 53. c. 1. & 2.

Abbas S. Petri de Gorniel vendidit Vclensi Priori Monasterium prope Vclès p. 41. c. 1.

Abbas Saecularis Vclensis p. 56. & 57.

Abbas Complutensis immediatus Iudex à Papa Conservator p. 524. n. 9. p. 525. & seq.

Abbas de Sobrado cum Cardinali Hyacinto in professione Abulensium p. 9. c. 1.

Abbatibus contra quos quaedam sunt Bullae p. 68. 71. & 75. 82. 101. & c. & *ad quos alia* p. 59. p. 64. & c.

Abbatia nonnunquam dicebatur Vclensis Conventus p. 311. c. 2.

Abbatiale, vulgo: Abadengo, non est Dominium Ordinis in Vassallos, sed altioris exemptionis p. 320. n. 2.

Abintestato decedentibus Ordinis Clericis, nulla testandi facultas eorum consanguineis prodesse potest p. 503. c. 1.

Absens & extra suum districtum Prior Vclens. ad Ordines promovere, & alia exercere valet p. 384. p. 322. c. 1.

Absentia alicuius ex Tredecim suppletur cum aliorum consilio p. 15. c. 1. & *absentia aut voto* p. 205. c. 1. & 2.

Absentia Magistri, & extra Regnum Castellae comprobatur mense Martij anni 1244. p. 138. c. 1. & 2. & p. 128. col. 2.

Absolutio excommunicati à Iudice à quo

an dari possit à Iudice ad quem, qui ex parte confirmaverat sententiam primi Iudicis p. 723.

Absolutio pluribus datur, duobus duntaxat apud Sedem comparentibus p. 333. & seq.

Absolutio Clericorum dimicantium contra Lusitanos p. 360. & *aliorum ex subdelegatione committitur Ordinis Presbyteris* p. 147. & seq.

Absolutiones. ob celebrata officia in locis Apostolico interdicto, ut in p. 466. n. 2.

Absolutione non eget Presbyter, qui extra Ecclesiam eiecit homicidam, Ecclesiae violatorem p. 304. & seq.

Absolutio ob usurpationem donorum S. Crucis de Caravaca Papae reservatur p. 359.

Absolutio ob applicationem reddituum de Medijs Annatis in alios usus Papae reservatur p. 409. c. 1. p. 469. c. 1. p. 618. c. 1.

Absolutio Parrochianorum Ecclesiarum Ordinis ad Priores, Rectores, & Vicarios earum spectet, sicut ex usu spectavit p. 360. c. 2. *usu in quam innixo Privilegij in genere cum suis plebibus gubernare* p. 16. n. 20. & p. 39. n. 20. & *ubi nullus Episcopus* p. 166. *de hoc quasi de re indubia* p. 381. c. 1.

Absolutio Fratrum professorum ab omnibus, exceptis Papae reservatis, fiat à quolibet Ordinis Priore, vel Vicario quandocumque per 15. annos p. 371. c. 1.

Absolutio à Regularibus commissis & poenitentia salutaris impositio à laico fieri nequeunt p. 356. & 359. *an absolutio, relaxatio, aut commutatio impediri queant? sub quaestione* p. 176. c. 2.

Absolutio Militiae Fratris seu Militis homicidae poenitentia peracta, & homicidij punitio inconsulta Sede Magistris conceditur, & usus approbatur p. 467. & seq.

Absolutio à quibusdam reservatis in articulo mortis, & semel in vita, à ceteris verò toties quoties p. 466. n. 3.

Index rerum notabilium.

- Absolutio Magistri D. Pelagij committitur Episcopo Segobienſi* p. 198. & seq.
- Absolutionem apud Sedem comparandam obtineant manuum violentarum iniectores in Fratres* p. 96. c. 2. & p. 16. n. 2. & in *Appendice* p. 617. n. 3.
- Absolutio ad cautelam, datur de censuris nullis* p. 586. c. 2. p. 588. c. 2.
- Absstinere coniugati Fratres tenebantur quibusdam diebus ab uxoribus* p. 449. cap. 13. p. 379.
- Absstinere à carnibus & ieiunare* p. 448. cap. 6. & 8. dispensatur p. 379. & p. 426.
- Abulenses Episcopi D. Eneus in acquisitione Aurelie* p. 119. n. 9. D. Sanctius cum Card. Iacinto p. 9. n. 9. p. 22. n. 5. D. Dominicus p. 33. c. 1. n. 2. & c. 2. n. 3. p. 34. D. Ioannes p. 45. n. 3. D. Iacobus p. 49. c. 2. D. Petrus p. 51. c. 2. p. 58. c. 1. D. Dominicus p. 59. c. 1. p. 60. c. 2. p. 63. p. 85. n. 4. D. Benedictus olim Abbas Vallisolet 1240. extra, Abulen. p. 170. n. 8.
- Abulenses Optimates Ordinis Regulam coram Apostolico Legato profitentur* p. 8. c. 1. & p. 9. n. 9.
- Abulen. Diocesis Vota, vulgò S. Jacobi Ordini cum ultramontanis, vel Toletanis conceduntur* p. 5. n. 4.
- Abulensis Conventus S. Matthaei Cappellania dicitur anno 1441.* p. 386. n. 2.
- Abundantia in Ordinibus Militaribus contra barbaras Nationes deserviat* p. 286. c. 1.
- Abundantia erat Parrochialibus Ordinis Ecclesijs* p. 103. c. 2.
- Abuzeyt Rex Valentie non Concha, sed apud Moiam S. Regis Vassallus factus* p. 85. n. 3. Comendator de Anchnelo, & Belvis (nunc Torrebuzeyt) dedit Villam de Orbeta, &c. p. 139. c. 1. n. 2. vitur Regia locutione: Nos p. 199. c. 1. & 2.
- Actores, sive rei convenire & conveniri in iudicio debent Ordinis personae ac vassalli coram Iudice Conservatore* p. 485. v. 521.
- Administratio Ordinis annectitur Regiae Coronae in perpetuum* p. 475.
- Administrationem obtinuit de facto D. Alvarus de Luna* p. 381.
- Administratores Domini Reges portionem à Magistris dari solitam pro Vestuario Valensibus Clericis, similiter dari precipiunt* p. 431.
- Administrator trium Ordinum D. Carolus Hispania Princeps ante unionem perpetuam* p. 621. & seq.
- Administratores Ordinis, Magistro in minori etate constituto, à Papa dati, vel eius commissione* p. 309. c. 2. & p. 311. & seq. & p. 328. c. 2.
- Administratores reputantur, qui bassamentorum curam agebant, sicut qui Vaccarum* p. 261. c. 2. n. 4. & p. 262. c. 2. n. 13. idè simul hanc curam, & veram Comendam obtinebant p. 329. c. 1. n. 2. & p. 332. c. 2. & 349. c. 2. & 352. c. 1.
- Administrator Conventus Valens Praefes in Capitulo Comendatorum* p. 437. n. 6. Capitulum dissolvit n. 8.
- Administrator Rex Catholicus in discordia electionis post obitum Magistri D. Roderici Manrique* p. 401. n. 2. & iterum perpetuus p. 431. n. 1.
- Administratrix Regina Dña Elisabeth p. 435. sub spectativa ante obitum Magistri Cardenas n. 2. & p. 436. n. 3.*
- Administratrices femina Regina* p. 477. num. 4.
- Administratoribus Regis successoribus concessa superioritas, an & Magistris, pro quibus non asseruit de vsu* p. 457. num. 3.
- Administratoris Ordinis consensus expressus requiritur ad derogationem Bullae S. Pij V.* p. 524. c. 1.
- Administratores Praeceptoriarum earum redditibus fruentes ad Medias Annatas teneantur* p. 610. c. 2.
- Adquisitio honorum supplet defectum dilapidationis aliquatenus* p. 167. c. 2.
- Adquisita Castra ab Abulensibus Fratribus Magistro assignantur, & quibus castris* p. 8. c. 2.
- Adquisita extra Ordinem, facile concedebantur ad testandum* p. 269. col. 1. & 2.
- Acquirere etiam Clerici non Conventuales possunt in Beneficijs Sacularibus, & alterius Ordinis Regularibus, ac de adquisitis disponere* p. 490. n. 4. ibi rectè: Pariterque nonvero consequenter nec sensum admittit: præterquam p. 502. n. 3. ubi recapitulatur textus Clementis VII.
- Adrianus Papa V. in Serie.*
- Adrianus Pap. VI. in minoribus Generalis Inquisitor Card. Dertusen.* p. 473. n. 4. v. 587. c. 2. *Papa Militiam Coronae univit* p. 475.
- Adventus à die Quatuor Coronatorum 8. Novembris ad 24. Decembr. Quadrages-*

Index rerum notabilium.

- gestus est, & vocatur p. 448. cap. 8. & p. 313. c. 1. dispensatum super hoc p. 378. & seq. etiam cessantibus bellis p. 427. n. 4.
- Adventus nec in exercitu non servari permittebatur** p. 171. c. 2.
- Adventus Fratrum pro elemosynis colligendis iocundus, & aperiuntur Ecclesie interdita, ad quas deveniunt** p. 214. n. 4. & p. 173. n. 11. in Bulla forsitan ad instar concessa ibi Bañulibus contra voluntatem Priorum n. 8.
- Advocati dicebantur: Voceros** p. 121. c. 2.
- Advocatus Ecclesie Romanae D. Carolus Hispan. Rex in Imperatorem Electus** p. 476. c. 1. p. 477. c. 2.
- Erarium, vide Thesaurus.**
- Agnes Romeva Priorissa de Junqueras** p. 393. c. 1. Monasterij Vclensis, immediate Romana Ecclesie subiecti, ibi.
- Affines inter se Balduinus Imperator, & Alfonsus Rex vulgò Sapiens** p. 168. c. 2.
- Albarracinen. Episcopi D. Gilibertus Martinus Alvarez inter Fratres Subcomendator & etiam inter Tolet. Canonicos** p. 125. n. 6. & 7. p. 151. c. 2.
- Albertus Cardinalis, Regulari ordinavit** p. 1. non se ipsum vocat Sanctum p. 3. n. 14. Gregorius Pap. VIII.
- Albornoz Toletanus; alius Hespal. Praefules** p. 315. p. 344. Garsias p. 285.
- Egidius Cardin. p. 324.**
- Alcaidie seu Castellaniae Medias Annatas solvant** p. 483. c. 2.
- Alcaides, vide Castellani.**
- Alcantarensis Militia eadem cum Calatruvensi** p. 277. c. 2.
- Alcavala & Tributa nomine Regis locata cessare, seu Ordini restitui videntur** p. 335. c. 1. p. 247. p. 331. c. 2. restituta p. 335. c. 2. unde leges Capitulares super tributis rite, & rectè p. 262. n. 12.
- Alcavalas Tributum Ordinis in eius Dominij** p. 331. c. 2. eius mentio an. 1180. in foro Vclensi, extra. Alia Vassallorum tributa p. 247. p. 321. p. 319.
- Alédo in Indice Oppidorum, eius Ecclesia, & iurisdictio transferatur ad locum de Totaná absque ullo praecementiarum preiudicio** p. 514. n. 8.
- Alexander Papa III. p. 10. Alex. IV. p. 191. V. p. 340. VI. p. 432. VII. p. 588. & p. 612. VIII. 592.**
- Alfonsus VI. Rex p. 118. eius privilegia in favorem Ecclesie Toletanae** pag. 123. num. 4.
- Alfonsus VII. Rex dictus Imperator conquisivit Aureliam** p. 119. dedit Alboer Comiti Poncio p. 120. c. 1.
- Alfonsus VIII. Rex dicitur Hispanorum** p. 120. c. 2. eius manus osculatus Rex Legion. p. 81. c. 1. primus Fundator Hospitalium de Mercede Redemptionis pag. 21. p. 27. p. 29. c. 2. p. 35. p. 41. c. 1. p. 60. col. 2.
- Alfonsus IX. Rex Legion. cum matre** p. 43. c. 1. uxoratus p. 47. c. 2. victor prope Emeritam p. 223. c. 2.
- Alfonsus X. Rex Cast. & Leg. p. 117. c. 2. p. 148. c. 1. electus Imperator** p. 203. & 204. c. 2. Fundator Militie S. Mariae de España p. 305. c. 2.
- Alfonsus XI. Rex sub tutoribus** p. 267. c. 2. De eo p. 307. c. 1. p. 309. p. 314. n. 5. p. 320. n. 2.
- Alfonsus I. Portug. Rex p. 9. & 11. Villam de Santaren furnivè intravit** p. 158. num. 2.
- Alfonsus II. Portug. Rex p. 67. n. 5. p. 158. n. 3. p. 165. n. 3.**
- Alfonsus II. Aragon. Rex p. 2. n. 11.**
- Alfonsus Melendez de Guzman Ordinis Magister** p. 307. c. 2. p. 309. p. 317.
- Alfonsus de Cardenas, Magister post electionem à priore institutus & possessionem adeptus** pag. 402. n. 5. Decimas de Montiel; & iurisditionem defendit p. 135. & seq. obiit die 1. Julij 1493. extra, & p. 431. c. 1.
- Alfonsus Diaz de Coronado Vicarius de Tudia** p. 353. c. 1. p. 348. inter Tredecim p. 349. p. 352. Prior Vclensis p. 376. p. 377.
- Alfonsus Fernandez Prior Legionen.** pag. 496. c. 1. & seq. Alius de Acevedo pag. 388. c. 2.
- Alfonsus Perez, Ponce** p. 342. p. 351. p. 352. Praeceptor Maior Legionen. p. 362. c. 2. & Maior Castellae p. 366.
- Alfonsi Alfonsi XI. eiusdem valoris ac praecedentes tempore Patris sui fuisse inveniuntur** p. 313. c. 1. p. 267. p. 334. n. 1.
- Alfonsi ante bellum aurei Morabetini** p. 73. p. 174. c. 2. post bellum vero albi p. 213. c. 1. alij Alfonsi p. 313. c. 1.
- Algarbij Reges Sancius Lusit. & S. Fernan. Castelle** p. 175. c. 1.
- Alienata, qui recuperaverit sit eorum Comendator** p. 262. n. 10. p. 293. num. 3. p. 295. c. 1.
- Alienatio prohibita iuramento, dispensatur** p. 364. c. 2.
- Alienatio Villa de Caceres non fiet** p. 151.
- Alie-

Index rerum notabilium.

- Alienatio honorum Ordinis quovis titulo prohibetur* p.83. c.1. facta sub emphyteosi aut annuo censu revocatur p.98. p.100. p.234. c.2. p.246. p.346. p.270. c.1. p.346. c.1.
- Alienationis species impignoratio* p.300. p.407. c.2. sicut donatio, inf feudatio, &c. ibi n. 12. in fine.
- Alimenta Sororibus extra Monasterium pro victu & vestitu* p.66. n.2.
- Allegatio iuridica pro Ecclesijs de Montiel* p.113. c.2.
- Almudes, vide Vota S. Jacobi.*
- Altare portabile* p.385. p.388. p.465. c.2.
- Altare in Vclensi Ecclesia, vulgò de Anima* p.545. & seq. p.571. & seq.
- Altarium duorum aut trium visitatio sufficit ad quasdam Indulgentias* p.466. num.5.
- Alvarus de Luna merò laicus anno 1430.* p.383. c.2. *Magister Ordinis* p.408. c.2. p.409. c.1.
- Amici Regum vocati Magistri* p.88. c.2. p.258. c.2. & *Tolet. Presul* p.431. c.1.
- Amicorum Captivorum merces* p.417. n.2. *Inimicorum Captivorum merces seu pretium* p.85. c.1.
- Amotio ab officio Tredecim* p.167. p.203.
- Amotio Rectorum in Flixbon. Dioc. quomodo* p.186. n.2.
- Antiani Milites duo in causis criminalibus Militum adhibentur in prima instantia* p.535. c.2. tres in secunda pag. 536. n.4. p.560.
- Antiani Milites in causis civilibus Militum non adhibentur in prima instantia* p.540. n.1. in secunda vero seu appellatione duo, vel tres adhiberi debent pag. 541. num.3.
- Antianus Monasterij consulatur ad concedendam Clericis testandi licentiam* pag. 490. n.4.
- Antiani Monasterij de Vclens Canonici ad Matutinas horas commodo tempore ut venire possint, dispensatur* p.633.
- Anima de Purgatorij penis liberanda dum Missa ad quoddam Vclen. Ecclesie Altare celebretur* p.545. & seq. p.571. & seq.
- Annata, vide Media Annata.*
- Anniversaria, vel similia pro Rege Legion.* p.74. c.2. & 73. n.2. p.311. p.336.
- Annotationes marginales ad Regulam de Privilegio speciali facte* p.430. n.3.
- Annuli usus, ac alicorum Pontificalium intra & extra limites sue iurisdictionis Priori Vclensi concessus* p.385. & Legion. p.388.
- Annus ab Incarnatione Dni à die 25. Martij, Era verò à Ianuario sicut & Indictio.* p.57. & 58. p.126. & 128. p.393. p.438. & 440.
- Annus sterilis melior fertili quando* pag. 299. c.1.
- Annus probationis à Militibus peragendus* p.461. c.1. n.3.
- Annos quinque qui peregerit professus Matrimonium contrahere non valeat* p.197. c.1.
- Anthiochenus Patriarcha Aimericus* p.234. num.6.
- Anthiochenus Princeps Boamundus quædam offerens Ordini cum vocat de Sparta* p.22. n.2.
- Anticipatio in arrendationibus prohibetur* p.513.
- Apostata est, qui malis artibus probat libertatem* p.366. c.2. n.2.
- Apostata sive abijciat, sive retineat habitum* p.83. c.1. & p.28. c.1.
- Apostata excommunicatus, publicè nuntiatur* p.140. c.1.
- Apostata seu Rediens in seculam per censuram cogatur* p.15. n.9. ad huiusmodi excommunicandos Bulla Alexandri III. cum clausula reiecto habitu p.232. c.1. at evitandus.
- Apostata per Reges cogantur redire* p.141. c.1. p.165.
- Apostate reconciliatio quomodo & à quibus fiat* p.357. c.2.
- Apostolica Congregatio Iudicum à Rege deputatorum, vulgò: Junta Apostolica* p.507. p.511. p.517. p.564. cum clausula: tibi per te componendas p.518. c.1. p.604. p.607. c.2.
- Apostolica Congregatio, vulgò Junta as etiam contra Sæculares personas* p.511. n.1. & 3. ac forsitan alios p.517. c.2. p.554. & seq.
- Apostolici Iudices inhiberi iuventur in causa, cuius cognitio ad Magistrum spectat* p.358.
- Appellans ob gravamen litigandi tempore messium auditur* p.294. c.2.
- Appellans in expensis condemnandus, si quod allegat non est ita* p.294.
- Appellatio prima in quibusdam ad Sedem, quando in prima instantia cognoscit Ordinum Consilium, ut inter personas Ordinis* p.418. & extra in Legibus Capitularibus tit.8. cap.15.
- Appellatio, vulgò: Alçada, alciare se* p.107. n.10. p.68. c.2. p.224. n.8. & in Sæcularibus terminatur intra Ordinem p.308. c.2. Appe

Index rerum notabilium.

Appellatio à compromissarijs Iudicibus frustratoria dicitur, ut vero admittitur p. 59. c. 2.

Appellatio à Iudice Conservatore fieri valet ad principalem Iudicem per modum avocationis, vel suspensionis ante definitivam p. 527. n. 5. in fine.

Appellatio à Iudicibus Magistri in quibus, & quando non est p. 309. c. 1.

Appellatio pro Regis parte à suo Regio Ordinum Consilio ad Sedem p. 472. & seq.

Appellatio à Vicarijs per Magistrum deputatis ad Priorem p. 498. n. 3. ex concessione vero Apostolica ad Tribunal deputantis p. 513. n. 5.

Appellationes à Consilio Ordinum in causis criminalibus ad tres, in civilibus ad duos Antianos Milites in Romana Curia committendæ p. 535. p. 540. p. 559.

Appellationes in causis criminalibus & mixtis Militum p. 563. non ex delegatione ad quatuor Milites Regis Consiliarios pag. 564.

Appellationes à Vicario de Estepa post dismembrationem, ad Sedem immediate expectant p. 628. n. 6. & 8.

Appellationes in Estepa ad arbitrium appellantium p. 628. c. 2. p. 630. c. 1. etiam in Secularibus, ibi ad Regem vero post annum 1566. p. 630. in omnis.

Appellationis quedam cause summative expositæ p. 195. c. 2.

Apportatio processus in causa contra Portugalia Fratres pro 450. Turonensibus p. 297.

Aragonenses Reges dabant Oppida cum Ecclesijs, & earum iuribus unversis p. 162. c. 2. & extra.

Arbitraria Episcoporum nominatio ad ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis in usu, etiam Reſtoribus communitis p. 281. c. 1. & Abbatibus de Santoyd Tolet. p. 97. c. 1. & Segobien. p. 387.

Arbitraria vicinorum Episcoporum ad exigendum Oleum Sanctum & Chrisma, & ad appellandum p. 627. & seq. n. 6. & 8.

Archidux Austriae D. Carolus Princeps Hispanie Administrator ante unionem Magistratum p. 621. & seq.

Archivum Privilegiorum Camera in Vcles p. 313. c. 1.

Armis defendere tenetur Ordo Ecclesiam Barcinonensem p. 208. n. 7.

Arrendandi facultas ad novem annos (prohibita anticipatione ultra unum) conceditur p. 513. n. 3.

Arrendatores Toletani Praesulis à Tertiarijs

Ordinis exigant p. 128. n. 5. p. 133. n. 8.

Astoricenses Episcopi D. Fernandus I. approbavit Ordinem p. 2. n. 10. confirmat p. 4. n. 2. p. 7. c. 2. p. 79. n. 3. successor D. Arnaldus à 1173. ad 76. pag. 18. c. 2. D. Fernandus II. pag. 24. c. 2. num. 4. pag. 43. c. 1. electus sub hac expressione confirmat die 1. Maij 1190. extra. D. Lupus p. 49. c. 1. D. Munius Legatus ad Romanam Curiam p. 100. c. 1. contra ipsum Bulla p. 103. c. 2.

Attendentes, Bulla de qua mentio in cap. veniens de verb. sig. in 6. p. 25. c. 2.

Augmentum Praeceptoriarum ex Medijs Annatis p. 469. p. 618. num. 3. Ecclesijs applicatur p. 613. & seq.

S. Augustini Regula Canonorum p. 492. c. 1. p. 88. & seq. p. 102. n. 3. pag. 464. c. 2. p. 483. n. 2. p. 501. n. 1. p. 633. c. 2.

Avorum Nobilitas, & officiorum immunitas eorundem, reducuntur ad dispositionem pristini statuti p. 588. & seq.

Aurei olim & Morabetini iidem p. 53. p. 69. c. 2. & expressius in donatione Salinarum, Alfonsini ante bellum p. 73. post bellum p. 213.

Aurienses Episcopi seu de Orense D. Adan p. 4. p. 79. n. 3. D. Alfonsus p. 18. p. 24. p. 43. p. 75. n. 3.

Azemila tempore belli, alias Bestia p. 150. n. 6. p. 248. p. 253.

B

Baculi, Mitra, Annuli Pastoralis, & aliorum Pontificalium usus p. 552. c. 1. in contradictorio cum alijs preeminentijs comprobatus p. 553. p. 558. n. 3.

Baculi usus & aliorum Pontificalium intra & extra suam iurisdictionem Prioribus concessus p. 384. p. 388.

Batalioa aliquando Praeceptoria seu Dominus Ordinis p. 173. n. 8. p. 522. c. 2.

Baldwinus Imperator p. 168. & seq.

Barbosa D. D. Augustinus sententiam tulit Iudex in causa Reſtoris Complut. p. 579. n. 9.

Barcinonen. Episcopus licentiam concedit ad fundandum p. 208.

Bartholomeus Lopez de Rubere Sixti IV. Nepos Comes Viani, & Cerveteris Praeceptor per litteras Apostolicas pag. 406. n. 11. p. 417. c. 2.

Bastimentorum, & aliorum reddituum collectio simul, cuidam commissa à Magistro Padilla p. 331. amoto alio predecessore, & successore Gomezio Arias

Index rerum notabilium.

- pag. 329. col. 1. pag. 332. col. 2. numer. 2.
- Bastimentorum Collectores, seu Primitiarum Fratres Ordinis esse debent** p. 261. n. 4. **Comendatores dicuntur, & visitari possunt, sicut Praeceptores Domorum ibi** & p. 262. n. 13.
- Bastimentorum Comendatores aliam veram Praeceptoriam habere simul poterant** pag. 329. pag. 332. pag. 349. p. 352. col. 1.
- Bastimentorum Comendatores, & Primitiarum** p. 133. n. 4. post annum 1244. p. 127. c. 1. **idem in Ecclesijs, vulgo de Ribera** p. 126. c. 1. **inquiratur origo Regis iussu** p. 616.
- Beatienses Episcopi, vide Giennenses.**
- Beatiense Concilium seu Civitas plumbeo sigillo utitur** p. 108. c. 2.
- Beatiensi seu Giennensi Ecclesiae non obstat concessio limitum in eius praedictum ante erectionem facta** p. 103. c. 1. p. 63. & seq.
- Beatrice Regina uxor S. Regis** pag. 84. pag. 93. c. 1. pag. 146. c. 1. **succefferat Ioanna Regina anno 1239. pag. 145. c. 1. pag. 153. c. 1. obiit Beatrice die 14. Novembris anno 1235. extra in Vicensi Archivio.**
- Belli tempore, ieiunia dispensantur, immod absque limitatione** pag. 379. num. 1. & 3. **expressius omni tempore** pag. 427. n. 4. & 7.
- Benedicere populum intra & extra suas iurisdictiones possunt Priores** p. 385. p. 388.
- Benedictus Papa XI.** p. 238. **Benedictus XII.** p. 303.
- Benedictus XIII. aliàs D. Petrus de Luna. Vide Legatus,** & p. 365.
- Benefactoria de mari ad mare** pag. 150. col. 2. **homines de benefactoria** pag. 157. col. 2.
- Beneficia intra vel extra Ordinem habentes eius Clerici testari possunt, & disponere, ac etiam donare bona de ipsis acquisita** p. 537.
- Beneficia obtinentes tam Regularia Ordinis, quam Secularia, seu etiam alterius Ordinis Regularia inventarium dare tenentur, ut testari possint** p. 490. n. 4. p. 502. n. 3.
- Beneficia in erectis Ecclesijs Vallis de Ricote erigenda dotem habeant** pag. 443. col. 2.
- Beneficia & Praeceptorias conferant Reges Administratores ea forma ac libertate**
- qua olim Magistri** p. 478. c. 13.
- Beneficia & Praestimonia Ordinis Regularia sunt, & Regularibus Clericis conferenda** pag. 539. num. 4. pag. 555. num. 4. & 7.
- Beneficiati, & alij Prabendas obtinentes electi in Priores, Beneficium aut Prabendam non amittunt** pag. 589. & seq.
- Beneficium Ecclesiae de Guaza Regulari post alienationem caterorum bonorum Ordinis Regularibus conferendum** pag. 553. & seq. num. 4. & 7.
- Beneficium quoddamulare in Ecclesia de Peñaufende Regulari deinceps sit** p. 539. num. 4.
- Berengaria Regina Legionis anno 1197. pag. 47. col. 2. Castella cum filio** pag. 84. **cum nepote** pag. 147. col. 2. **cum Balduino Imperatore** pag. 170. num. 3.
- Bernardus Martin, cuius erat Hospitale de las Tiendas** pag. 73. col. 2. **factus Frater Ordinis die 15. Martij. anno 1190. extra.**
- Bestia tributum. Vide Azemila.**
- Bestia humanae naturae subiectae ad hominum libertatem redimendam deseruiant** pag. 112. c. 1.
- Bona Ordinis dicuntur ea, ex quibus Magister, & Fratres satisfaciunt servitoribus suis** pag. 354.
- Bona Decimalia & Primitialia non nisi pro defensione ab infidelibus, dismembranda** pag. 625. c. n. 2.
- Bona Ordinis permutantur absque speciali facultate Sedis** pag. 309. & seq.
- Bona Ordinis non alienanda, nec sub emphyteosi** pag. 83. col. 1. pag. 246. p. 299. **nec a Regibus Administratoribus** p. 478. num. 5. **nec ullam lesionem patiantur spiritualibus aut temporalibus** p. 623. c. 2. & seq.
- Bona propria quodammodo dicuntur bona Clericorum non Conventualium** pag. 537. c. 2.
- Bonifacius Papa VIII.** pag. 238. **eius electio** pag. 239. c. 2. **Bonifacius XI.** pag. 340.
- Bonorum detentio & sequestratio fieri debita per Iudices Seculares a Iudice Ordinis requisitos** pag. 529. num. 7.
- Bracharensis Praesul D. Ioannes Ordinem approbavit** pag. 2. num. 10. **ad successorem D. Stephanum Suarez Honorius Papa III.** pag. 70. & 71. **ad successorem Ioannes Papa XXII.** pag. 295. c. 2. & seq. p. 291.

Index rerum notabilium.

- Brachij S. Jacobi Maioris translatio ad Ecclesiam de Vclès p. 547.
- Brachij Sacularis auxilium impartiri debent Iudices per captionem & incarcerationem absque grave corporum lesione p. 529. n. 7.
- Breviarij traditio, participatio Divinorum p. 327. c. 2. ad constituendum in possessione Canonicum pag. 328. num. 3.
- Breviarium Ordinis in lucem edendum approbatur p. 491. & seq. Missale p. 508.
- Burgenses Episcopi D. Petrus p. 3. n. 2. p. 12. D. Marinus nunquam Martinus p. 32. c. 1. p. 45. c. 1. p. 46. c. 1. D. Mattheus Electus p. 49. c. 2. D. Fernandus Electus p. 50. c. 1. Gonçalez Vclensis in Kalenda die 21. Julij. D. Mauricius p. 60. c. 2. p. 63. p. 85. n. 4.
- Burgensis Electus Egidius Cardin. Hispanus anno 1141. extra D. Ioannes Diaz olim Notarius apud Vclès p. 62. num. 3. Oxomensis & Cancellarius Dominus in Villis de Xandolilla; Veas; & alijs p. 103. c. 1. p. 230. n. 13. & 15. & 23. Burgens. & Cancel. cum Balduino Imperatore p. 170. n. 8. D. Mattheus olim Conchen. p. 196. c. 1.
- Burgensis Dices. Vclen. Prior, non ut Prior; sed origine D. Ioannes de Velasco p. 404. n. 3.
- Butyri & Ovorum esus tempore Quadragesime indultus p. 467. n. 6.

C

- Caceres prima invocatio Militia p. 3. & seq. Seniores de Caceres p. 4. c. 2. Congregatio, Fratres, Conventus, Milites, & Domus de Caceres ibi, necnon Cantoris & Thesaurarij Dignitates eiusdem Conventus p. 4. & 5. c. 1. Corona Regia perpetua Villa aut Ordinis p. 149. & 151. col. 1.
- Calagurritani Episcopi D. Rodericus p. 3. n. 2. p. 12. D. Gasias apud Alarcos extra. D. Ioannes Massoco p. 42. c. 2. p. 58. c. 1. p. 59. c. 1. p. 60. c. 2. p. 64. c. 1. D. Ioannes II. p. 85. n. 4. Perez Vclensis in Kal. die 29. Aug. contra Tolet. Oxom. p. 103. c. 1.
- Calatravenses in concordia cum Iacobais p. 42. p. 225. n. 3.
- Calatravenses Magistri D. Martinus Perez de Siones p. 12. & p. 42. c. 2. D. Nuniuz Perez p. 42. c. 1.
- Calatravenses obtinuerunt Occantiam in terminis Auralia p. 12. l. c. 1. & 119. n. 6.
- Calera Conventus nuncupatur p. 530. c. 2;
- pag. 531. c. 1.
- Calixtus Papa III. p. 389.
- Camera Privilegiorum Comendator percipiat à ceteris Comendatoribus quantam impositionem p. 312.
- Cancellarius Magistri p. 309. n. 2. p. 142. col. 2.
- Canonis foro omnes personae Ordinis fruuntur p. 16. n. 24. p. 617. n. 3.
- Canonici Cathedralium, & Officiales Episcoporum Iudices esse possunt Ordinis Conservatores p. 485. n. 2. p. 487. c. 1. p. 521. n. 4.
- Canonici Vclen. Clerici p. 49. c. 1. p. 88. & seq. p. 77. c. 1. n. 2. p. 201. & seq. p. 278. c. 2. p. 286. c. 2. p. 248. c. 2. & 3. p. 327. c. 1. & 2. p. 370. n. 3. p. 373. c. 2. p. 382. c. 2. p. 398. c. 2. p. 401. c. 2. p. 633. c. 2.
- Canonici præ Monachis in Bulla Alexandri III. Canonici p. 16. n. 18. post Monachos in Regula Cardinalis Alberti Monachi p. 447. cap. 1.
- Canonici quondam in Monasterio Sanctæ Eufemie de Cozolis p. 43. & seq.
- Canonicorum Habitus p. 89. Breviarium & Gladius p. 327. & seq.
- Canonicorum Regularium sub Regula Milites p. 489. n. 1. p. 501. n. 1.
- Canonicus, qui Ordinis Præbendam obtineat, & alius dicti Ordinis Miles ad hunc Congregationi Ecclesiarum in distributione Subsidiij p. 584. & seq.
- Cantor seu Chantre Conventus de Caceres pag. 5. c. 1.
- Capitulares Leges. Vide Leges.
- Capituli Generalis Præsides, ad electionem; Vclensis Prior in qualibet Provincia p. 402. n. 5. p. 421. & seq. ad reliqua vero negotia Prior Provincia in qua celebratur p. 74. n. 3. p. 260. c. 2. n. 1. p. 495. c. 2.
- Capitulum Generale ex Tredecim & Comendatoribus congregandum pag. 15. n. 13. & in Regula p. 451. cap. 37.
- Capitulum Generale in Fest. Omnium Sanctorum celebrandum p. 15. n. 10. & in Regula p. 451. cap. 35. & 37. dispensatum super hoc p. 202. c. 2. & prius consuetudine introductum celebrari in Dominica; Lixtare p. 58. c. 2. p. 70. n. 2. & post dispens. p. 254. n. 31.
- Capitulum Generale in Conventu maiori, ubi sit Prior omnium Clericorum, celebrandum p. 15. n. 10. & in Regula pag. 451. cap. 35. dispensatum p. 203. n. 2.
- Cappellania vulgò de Celda in Ecclesia de Caravaca p. 568. & seq.
- Cappellania quadam in Ecclesia Collegiata

Index rerum notabilium.

- de Belmonte Conchen. Dioc. nulli alij quam Priori Valensi sunt subiecta pag. 479.
- Cappellanorum nomine in tribus Militijs post annum 1608. Clerici earundem veniunt p. 568. n. 1. p. 569. c. 2. p. 599. c. 1. & 2. sub nulla expressione anno 1623. p. 572. c. 2. sub Militum p. 542. c. 2. vlt. de Milites.
- Cappellanus Magistri Comendator in Abbatia seu Comenda del Paramo factus p. 349. c. 2.
- Cappellanus Regis Maior Archiepiscopus Compostellanus p. 491. c. 2.
- Captivi Amici redimantur sub precepto p. 450. cap. 6. p. 417. c. 1. n. 2. Vide Redemptio.
- Captivi inimici ne cum preiudicio Domus manus mittantur p. 263. n. 5.
- Caput Ordinis, & Ordinem recepit Romana Ecclesia in ius & proprietatem sibi p. 140. c. 2. est in Castella p. 344. c. 1. in Viles p. 317. c. 1. p. 337. n. 2.
- Caravaca in Indice Oppidorum, iurisdictione Nullius Dioc. p. 568. n. 1. Cappellania ibi vulgo de Celda p. 569. S. Crux p. 359.
- Carcerem & captionem & alia iuris remedia prestare debent Iudices Saculares requisiti a Iudice Ordinis Conservatore p. 529. n. 7.
- Carnes edere de consilio utriusque Medici diebus Quadragesima & alijs iure prohibitis iniulgetur p. 407. n. 6.
- Carolus V. Imperator, I. Rex, & Ordinis II. perpetuus Administrator p. 431. p. 621. p. 475 p. 515.
- Carolus II. Rex & Ordinis VI. Administrator p. 600. p. 602.
- Cartaginenses seu Murcienses Episcopi D. Gaspar Martinez Electus p. 211. & seq. D. Arias Gallego & D. Gomez Zapata p. 545. n. 3. D. Hieronymus Manrique p. 549. n. 2.
- Castellanie, sive Alcaldia Medias Annatas solvant p. 483. c. 2.
- Castellanorum vulgo Alcaldes redditus aut salaria Ecclesijs applicantur p. 615. Prefecti Arcium p. 623.
- Cathedrales Ecclesie in Ordine habeant designatas possessiones, & redditus p. 16. n. 19. ad praxim reduci intenditur pag. 106. n. 3. disceditur ab hac intentione p. 142. c. 1. p. 166. p. 169. n. 6.
- Cathedralium Canonici Iudices Ordinis Conservatores esse possunt sicut & Provisores Episcoporum non constituti in Ecclesiasticis Dignitatibus p. 485. n. 2. p. 487. c. 1. confirmatur a S. Pio V. p. 521. num. 2.
- Cathedraticum, procuratio p. 125. c. 1. p. 127.
- Cathedraticum, nec Procuraciones, nec aliud preter Tertiam, & Institutionem concedunt Arbitri in Ecclesijs prope Tagam p. 122. n. 2. p. 123. n. 4.
- Cathedraticum Vicarijs de Tudia dari solitum p. 498. n. 6.
- Caurienses Episcopi D. Petrus p. 7. c. 1. & anno 1172. apud Soriam p. 2. n. 11. etiam cum Card. Jacinto p. 79. n. 3. vacat p. 24. D. Arnaldus p. 43. p. 75. n. 3.
- Causa inter Episcopum & Ordinem ad Consilium Ordinum Militarium de antiqua consuetudine dicitur spectare p. 472.
- Celebramus Arch. Tolet. Ordinem approbavit p. 2. n. 10. Episcopus Segunt. anno 1165. pag. 3. c. 2. n. 2. litem movit primo Magistro ante annum 1177. p. 121. c. 1. Indulgentias cum Oxomensi concessit p. 10. c. 2.
- Census annui sub emphiteosi conceduntur imponendi p. 434. n. 5. unde impositi & confirmati anno 1510. semper validi & merita sub custodia in Archivi capiteillis p. 97. & 98.
- Census in favorem Ecclesie Romanae p. 17. n. 26. p. 78. c. 2. n. 1. p. 166.
- Census in feudationis, alienationis species p. 407.
- Charitas principium Regula & a vera charitate eius statuta incipiunt p. 447. n. 3. in fine & cap. 1. 2. & 3.
- Chrisma & Oleum p. 17. n. 22. p. 165. c. 22. & horum denegatio ibi & p. 105. col. 2.
- Citationis Bulla ad comparandum in Carria super causa reunionis Portugaliae Fratrum p. 296. n. 4.
- Civilia iura, publice interpretari & audire possint Clerici Ordinis p. 516. n. 5. p. 542.
- Civitatenenses Episcopi D. Petrus p. 18. p. 24. p. 35. p. 43. D. Lupus p. 196. c. 1.
- Clausula Alexandri III. p. 15. n. 20. ibi: Nec aliqua per Episcopos, &c. non autem ut in Cherubino ubi: Ne aliqua per Episcopos, &c. explicatur p. 25. c. 2. Ita ut nulla per Episcopos, &c. & in Urbano III. p. 39. n. 20. & Greg. IX. p. 110. n. 8.
- Clausula Alexandri III. p. 16. n. 20. Cum suis plebibus gubernare ad Ecclesias Parrochiales etiam in Africa extenditur pag.

Index rerum notabilium.

- p. 166. c. 2. & sub ea comprehenditur Ordinaria Vicariorum iurisdicctio pag. 632. n. 12.
- Clausula Pauli III.** præterquam Sæcularium p. 502. *reclē in Clem. VII.* pariterque p. 490. n. 4.
- Clemens Pap. III.** p. 41. *IV.* p. 206. *V.* p. 251. qui in Templariis sententiam dixit p. 255. **Clemens VI.** p. 312. *VII.* Avinionensis p. 353. alius *VII.* p. 479. **Clemens VIII.** p. 551. *IX.* p. 590. *X.* p. 590 p. 613. **Clemens XI.** p. 592. eius Bulla ad concordandas lites p. 605. c. 2.
- Clerici obediētiæ suo Priori** pag. 15. n. 15: vivere in Oppidis & Castellis simul cum Fratribus iubentur ibi, & in Regula cap. 33. à Priore suo illuc mittantur p. 89. n. 6.
- Clerici Ordinis etiam Fratrum Militum nomine veniunt** p. 532. n. 2.
- Clerici Ordinis & Magistri, Clerici etiam Regis dicuntur** p. 149. c. 2. n. 3.
- Clerici Ordinis Prædicatores contra Infideles.** p. 181. p. 249. ipsi dumtaxat & Episcopi p. 182. c. 1. & Dominici p. 149.
- Clerici Ordinis præstantes contra Lusitanos irregulares** p. 360.
- Clerici Ordinum Militarium excipiuntur in Bullis appellationum in causis criminalibus & mixtis** p. 563. n. 2. p. 566. col. 2.
- Clerici utantur superpelliceis** p. 15. n. 15. in Regula p. 451. cap. 33. p. 89. n. 8.
- Clerici Sæculares in Campo de Montiel etiam de prædijs exempti à Decimis** p. 133. n. 5.
- Clericis à Fratribus Decime solvi debent** pag. 15. num. 16. & in Regula p. 451. cap. 34. p. 89. n. 9.
- Cælestinus Pap. III.** pag. 41. in minoribus Cardin. Legatus apud Soriam pag. 2. n. 11. apud Abulam pag. 9. n. 9. apud Zamoram cum fratre suo Bobone p. 9. p. 79. Castellum de Toraf Romanæ Ecclesiæ dari consulit p. 99. n. 2.
- Cælestinus IV.** p. 91. *V.* p. 237. huius renuntiatio p. 239. n. 2.
- Cæna.** Vide Yantar.
- Collatio Beneficij recipi potest de manu Iudicis appellati in casu omissionis Iudicis a quo** p. 575. n. 4. & seq.
- Collatio Beneficiorum & Præceptoriarum libera sit Regibus Administratoribus ea libertate qua olim Magistris** pag. 478. c. 1.
- Collatio Vicariæ de Tudia à Rege Administratori tamquam ab Ordinario** pag.
619. Vicariæ & Beneficiorum de Estepa, absque alterius adminiculo p. 627. c. 1. p. 629. c. 1.
- Collatio Canonica & confirmatio Magistratus post electionem per Priorem** p. 402. n. 5. auctoritate Ordinaria p. 404. n. 3. de Velès p. 421.
- Collectores elemosynarum** p. 172. p. 193.
- Collectores Subsidiij illud exigere non valent in Ecclesijs Ordinis & eorum censura nullæ sunt** p. 586. & seq.
- Collectores Tributorum** p. 262. n. 12.
- Collegium dicitur Militia seu Magister cum Militibus** p. 13. n. 3. & similiter **Conventus Militum Collegium vocatur.** p. 54. c. 2. n. 2.
- Comendatores Clerici esse possunt** p. 77. p. 197. p. 350. c. 2. non autem Præceptores Domorum fortium p. 197.
- Comendatores Maiores Castelle olim de Velès in Curia Regis Castelle victum sibi & octo hominibus suis de gratia speciali habent** p. 27. c. 1. p. 83. c. 2. p. 228. num. 30.
- Comendatoris nomen Primitus seu Præceptoris** p. 8. n. 5. p. 9. c. 2. ante confirmationem & p. 14. n. 8. p. 15. n. 13. & 17. Præceptoris nomen strictius quam Comendatoris p. 197.
- Comendatrices Ordinis triennales ad arbitrium Capituli** p. 516. c. 1.
- Comendatrices, seu Prioris electio à Magistris confirmanda & de iure cognoscendi** p. 356. p. 358.
- Comites in Regno Castelle Rodericus Gomez** p. 119. n. 10. Villosus p. 120. Comes Maritimus p. 120. Comes Otho de Almeria p. 120.
- Comes Nunius** p. 3. p. 12. in obsidione Conche p. 121. c. 2. ibi obiit equum suum Ordini relinquens extra & p. 20. c. 1.
- Comes Petrus Marit. Vide Petrus.**
- Comes Alvarus Pérez** p. 120. c. 2. p. 3. n. 3.
- Comes Fernandus Nunij** p. 12. c. 2. p. 20. c. 1. p. 61. 62. & 63. Alferez 51. ibi Benefactor cum uxore, de qua etiam post obitum Comitis p. 95. c. 2. V.
- Comes Gonsalvus Nuñez ante creationem Tenens Aguilar** p. 47. c. 2. & in Legionis Regno Arras Regina p. 49. n. 3. postea vero p. 61. 62. & 65. & iterum apud Legionem Tenens Zamoram p. 69. num. 4. cuius uxor Maria pag. 95. c. 2. IV.
- Comes Alvarus Nuñez etate posterior, testis de possessione primi Magistris super Algecira prope Alambra** pag. 62.

Index rerum notabilium.

- n.1. *Alferez* apud Navas de Tolosa p. 59. c.1. Procurator Regni qui fuerat, non qui esset p.61. & 63. obiit anno 1119: die 7. Martij: Kalenda Velen. extra.
- Comes Lupus* p.3. n.3. *Comes Gomecius Gonzalez* p.3. n.3. creatus p.9. n.9. post obsidionem Concha p.20. c.1. de Castella dicitur in Legione paulò ante Beneventanam Curiam 1181. extra. Alius ibi eiusdem nominis p.24. n.5.
- Comes Gundisaluus* (Roderici Gomez filius extra) p.12. s.1. & c.2. n.3. *Comes Gundisaluus* (Willelmi extra) de Marañon p.12. c.1. & 2. in obsidione Concha p.20. c.1. p.121. c.2. *Iudex Arbitr.*
- Comites in Regno Legionis Rodericus Velaz* p.120. num.10. Avus Roderici de Sarraria p.9. pag. 11. in tit.
- Comes Ramirus Frolez* p.120. n.10. & filij *Comites Alfonsus*, & *Froila Ramirez* in Asturijs p.4. n.3. p.29. c.1. in Astorica p.4. c.2. in sine p.7. n.3. & 1. *Froila Tenens Astoricam* nonaum *Comes* p.43. c.2. *Comes vero* p.49. n.3.
- Comes Poncius de Cabrera* p.119. n.12. p.120. c.1. & 2. filius *Fernandus Poncij Maior* nonaum *Comes* vivente Patre p.7. c.1. n.3. *Comes vero* p.43. n.3. *Mincer* p.18. n.3.
- Comes Osorius Martinez* p.119. n.10. filius nona *Comes* p.18. n.3. *Comes Velaz Guterij*, seu *Velazcus* p.24. n.5. cui dedit Rex cum equum appretiatum, de quo p.23. c.2. in fine extra filius *Poncius nona* *Comes* p.18. n.3. p.49. n.3.
- Comes Ermengot Vrgellensis* p.7. n.3. cum Cardinali apud Abulam p.9. n.9. p.79. n.3. p.18. n.3. p.249. *Comes Petrus Alfonsi* olim apud Almeriam Dñs de Fazaña prope Toletum extra, cum Cardinali apud Zamoram p.79. n.3.
- Comes Fernandus* (vulgò de Trava) p.119. n.10. filius *Gundisaluus Fernandez* *Comes*, extra, nepos *Gomecius Gonzalez* in Frastamar p.4. n.3. p.7. n.3. p.24. p.43. n.3. p.49. n.3.
- Comes Rodericus* (*Alvarez*) in Sarria p.4. n.3. Frater Ordinis p.9. c.2. p.11. *Magister Militie S. Martie de Monte Gaudij* in Novembri anni 1181. & Julio 1182. extra, in Sarria successor *Bernardus Alvarez* nona *Comes* p.24. n.5.
- Comes Emegot ultimus*, & filia *Zatembiast Vrgellensis* p.90. c.2.
- Comites de Beaurie*, *Vicecomites* p.90. n.1. p.9. n.5. & 8.
- Comita seu Curia* apud Salmanticam p.20. c.1. apud Beneventum p.23. & seq. apud Carrion in Regno Castella pag.42.
- Commercium cum Sarracenis Vassallis* conceditur p.182. c.2. vel forsan alijs p.112. c.1. p.181.
- Commissionum Bulla in causis particularibus* contra Calagurrit. *Episcopum* p.64. contra *Civitatem Conchen.* p.65. contra *Villas de Velès* & *Occania* p.65. contra *Abbatem de Nogales* p.68. contra *Casaraug.* *Episcopum* p.68. contra *Templarios* p.69.
- Commissionum Bulla* contra *Abbatem de Balbuena*, & *viduam Garfia Gonzalez* & alios p.97. contra *Fratres Clericos S. Marti Legion.* & *Fratres Monasterij de Santuy* p.97. & seq. contra *Tolet.* & *Astoricen.* *Præsules* pag.100. & seq.
- Commis.* *Bulla super Castrorotaf;* super quadam *Fratris sepultura* & alijs pag. 81. & 82. contra *Comitissas viduas Fern.* & *Gundisalvi de Lara* p.95.
- Commissionum Bulla super Monasterio de Santoid*, & super *Votis* p.70. contra *Abates de Sobrado*, *Offera* & *Moreuela* p.71. contra *Templarios Hospitarios* & super *Villis de Alcaniz* & *S. Maria de Arcos* p.71. super *Monasterio de Sabaridos*, *Ecclesia S. Facundi*, & alijs p.74. & 75.
- Commutatio Voti Hierosolymitani pro habitu Ordinis* p.120.
- Complutensis Abbas Iudex principalis Ordinis* in *Bulla conservatoria S. Pij V.* p. 524. n.9. p.525. & seq.
- Complutensis Rectoris literas* contra *subditos Ordinis in Prioratu de Vèles*, expeccatis inspicere debet. *Prior* pag.577. & seq.
- Compositionis Bulla* de eis, quæ veris *Donationis restitutis non possunt in favorem Ordinis* p.215.
- Compostellanus Archiep.* *D. Petrus II.* *Ordinem* approbavit p.2. n.10. *Vexillum* & *Vota S. Iacobi* dedit p.5. inter *Fratres* receptus n.1. & seq. *Abula* cum *Cardinali Jacinto* anno 1172. p.9. n.9. & *Zamora* cum ipso p.79. n.3.
- Compostellanus D. Petrus III.* quando *Salmanticus Præsul* *Ordinem* approbavit p.2. n.11. & cum *Cardinali Jacinto* p.4. n.2. & p.79. n.3. & quando *Compost. Suarez* 75. n.3. confirmavit *donationem de Vèles* pag. 11. & seq. & apud
- Com-

Index rerum notabilium.

- Compostellam p. 49. c. 1. D. Bernardus p. 106. n. 1. p. 108. p. 148. & seq. D. Ioannes p. 190. n. 1. & 7.
- Compostellani Praefules D. Fr. Berengarius Index Commissarius p. 291. c. 2. & 295. D. Ioannes Tavera Maior Regis Cappellanus p. 491. c. 2.
- Conceptionis Beatae Mariae die confictus prope Xerez p. 94. c. 2.
- Concha Civitas quando fuit capta p. 19. c. 2. donatio honorum ibi consistentium usque ad pontem ibi.
- Conchense Hospitale pleno iure ad Ordinem spectans p. 258. spoliatum ibi; & iterum p. 355.
- Conchenses Episcopi D. Ioannes Electus p. 22. n. 5. p. 30. c. 1. p. 45. n. 3. p. 47. n. 6. S. Iulianus p. 49. c. 2. p. 50. n. 3. p. 51. c. 2. p. 53. c. 1. D. Garfias p. 57. n. 14. p. 58. c. 1. p. 60. c. 2. p. 62. c. 2. D. Lupus p. 85.
- Conchenses Episcopi D. Gundisalvus pag. 116. c. 2. D. Mattheus p. 176. c. 1. p. 177. c. 1. & 2. p. 185. c. 1. ad Sedem Burgen: p. 196. D. Gundisalvus Regis Notarius p. 210. c. 2. ad Tolet. Sedem p. 254. c. 1. D. Paschasius p. 251. & seq. p. 254. c. 1. vacat p. 282. D. Otto p. 284. c. 1. D. Alvarus de Isornia p. 377. D. Ioannes pag. 550. & seq.
- Conchensis Hospitalis terminus; Ripa fluminis de Xucar p. 159.
- Concilio Constantiensi adfuerant nonnulli Ordinis Fratres p. 374. c. 1. p. 375. c. 2. p. 376. & seq.
- Concilium Viennense convocatum p. 254. & seq. n. 6. p. 268. c. 2.
- Concordia inter Reges Arag. & quondam Valentia p. 199.
- Concordia cum Ecclesia Compostellana p. 5. & seq. p. 141. & seq. p. 190.
- Concordia litium inter Ordines Militares & Episcopos Regibus commissa p. 510. cum clausula: Tibi per te componendas p. 517. p. 604. p. 607. & etiam extraiudicialiter petitur p. 608. c. 1. in concessione omittitur c. 2.
- Concordia Templariorum cum Episcopo Pacensi p. 192. c. 2.
- Concordia cum Ecclesijs p. 118. ad 137. p. 208. p. 211. p. 221. & p. 185. & seq.
- Concordia cum alijs Militijs p. 20. p. 42. p. 225. p. 288.
- Confessarii Granatensium Montium pag. 429. n. 6.
- Confessarius eligendus ex gratia speciali discretus & idoneus Presbyter p. 299. p. 303. p. 342. c. 1.
- Confessarius Magistri Frater Ordinis pag. 366. c. 1.
- Confessiones Militum ter in anno p. 489. quater in Statutis tit. 7. cap. 1. & 4. transfertur altera ex tribus ad Festum Assumptionis p. 489. n. 3.
- Confessor idoneus eligendus vigore privilegij Leonis X. Sacerdos Secularis aut Regularis p. 466. n. 3.
- Confessorem eligendi indultum non prodest eis, qui ex confidentia privilegij delinquerint p. 467. n. 8.
- Confidentia in gratia remissionis ad peccandum inutilem reddit gratiam p. 303. p. 342. c. 2.
- Confirmationes Ordinis & Privilegia in eis contenta salva & integra permanere dicuntur in concordia prima cum Toletano p. 123.
- Confirmationes Privilegiorum p. 216. pag. 232. p. 520. n. 3.
- Confirmationes Villarum: Vide in Indice Oppidorum & p. 226. p. 229.
- Confirmationis Bulla Honorij III. expedita anno septimo post Bullam Toletano concessam p. 63. & p. 79.
- Confirmationis Ordinis Bulla Alexandri III. p. 13. Lucij III. p. 30. Urbani III. p. 36. Innocentij III. p. 51. eiusdem alia p. 57. Honorij III. p. 79. Innocentij IV. p. 173. Iulij II. cum insertione prima Bullae & Regula p. 446.
- Confratria extra Hispaniam p. 172. p. 214. & seq.
- Congregatio Ecclesiarum ad Subsidiium fiat intervenientibus ibi duobus Ordinis personis p. 584. & seq.
- Congregatio Iudicum vulgo de Junta Apostolica; vide Apostolica.
- Congrua merces; vel sustentatio pro Rectoribus Ecclesiarum vnde assignanda pag. 509. p. 216. p. 625. c. 1.
- Contugati Milites. Vide Vxorati.
- Cordubenses Episcopi Oleum & Chrisma concedant Ecclesijs de Estepa p. 627. & seq.
- Consensus expressus Administratoris Ordinis requiritur ad derogandum vel limitandum quodlibet Privilegium, vel Statutum Ordinis per litteras Apostolicas p. 520. n. 3. p. 524. c. 1.
- Conservator potest coram se in iudicium trahere personas Ordinis conventas a laicis secularibus p. 486. c. 2. p. 523. n. 6.
- Conservator Ordinis ad instantiam vel requisitionem cuiuslibet Fratris; servito-

Index rerum notabilium.

- ris vel Passalli Ordinis procedere potest p. 486. c. 1. p. 522. c. 2. n. 4. & 5.
- Conservator Ordinis Subdelegatus à Complutensi principali non potest cognoscere in causa de sui natura spectante ad Iudices ipsius Ordinis, Ordinarios pag. 529. n. 8.
- Conservatores Ordinis Canonici Cathedralium & Vicarij in Ecclesiastica Dignitate non constituti p. 485. n. 2. p. 487. c. 1. p. 521. n. 4.
- Conservatores Ordinis citare possunt per edicta ubi non constat de tuto accessu p. 486. c. 2. p. 522. n. 5.
- Conservatores Ordinis Iudices sunt ad procedendum tam summarie, quam prout negatij qualitas exegerit active, & passive ad universitatem causarum p. 486. c. 1. & 2. & seq. p. 522. n. 5.
- Conservatores Principales, Compost. Praesul, Scholasticus Salmantinus possunt requisiti procedere non obstante publicatione à Collega Complut. Abbate facta p. 529. n. 8.
- Conservatores principales Ordinis p. 524. n. 9. possunt ad se revocare causas Conservatorum Subdelegatorum pag. 528. num. 5.
- Conservatores tam supremus Toletanus, quam alij inbibentur & eorum deputationes revocantur in his, per qua iurisdictionio Iudicum Ordinis impediri potest p. 522. n. 5. & 7.
- Conservatoria ad tempus p. 345. p. 151. & 9.
- Conservatoria ad tempus in favorem Prioris & Conventus de Vclès p. 372.
- Conservatoria perpetua quoad alienata p. 64. c. 2. quoad exemptionem fori Secularis p. 65. & seq. quoad alia Privilegia p. 617. c. 1.
- Conservatoriarum concessio signum immediata subiectionis p. 217. c. 1.
- Conservatorie Bulla copia denegari non potest eam petentibus suis sumptibus p. 529. n. 9.
- Conservatorie in perpetuum prima Sixti IV. p. 396. secunda Leonis X. & alia Clementis VII. pag. 484. & S. Pij V. p. 519.
- Consiliarij Milites sint Iudices appellationis in causis crimin. & mixtis Militum quando appellatio non est ad Curiam p. 563. p. 566.
- Consilij Ordinis deliberatio exigitur ubi necessaria ad probationes Hybernorum faciendas Matrili p. 601.
- Consilium Ordinis in causa inter Mensam Magistralem & quendam Praeceptorem super Decimis cognoscit p. 418.
- Consilium Ordinum, & Consilium Capituli Generalis inter se differunt p. 583. num. 6.
- Consilium Ordinum Militarium de antiqua consuetudine cognoscere debet in causis iurispatronatus Ordinis, etiam contra Episcopos p. 472.
- Consilium Ordinum in prima instantia cause criminalis Militum, duos Antianos in appellatione verò tres admittere debet p. 535. & seq. p. 560.
- Consilium Ordinum in prima instantia causa civilis Militum, nullum Antianum, in appellatione vero duos, vel tres admittere debet p. 540. & seq.
- Consilium Ordinum, in quo, ad minus quatuor Doctores vel Licentiatos iurisperiti & unus Praeses respectivè professi p. 535. c. 2. p. 540. c. 2.
- Constantiensis Concilij quadam decreta p. 374. & seq.
- Constantinopolitanus Imperator, Imperium, &c. p. 168.
- Consuetudo absolvendi Parrochianos confirmatur p. 360. & seq.
- Consuetudo in solvendis Decimis Vicensi Conventui debitis contraria non obstat p. 376.
- Conventuales non sunt qui habent Beneficia, aut officia, aut bona de quibus vivunt p. 537. n. 3.
- Conventus in quo Caput Ordinis fiat, & sit p. 14. n. 3. factum p. 21. c. 1. p. 304. c. 2. n. 1. p. 52. c. 1. n. 3. p. 94. c. 1. n. 1. p. 240. c. 2. p. 317. c. 1. n. 2. p. 337. c. 2. n. 2. p. 344. n. 2.
- Conventus de Alcazar in Lusitania p. 144. c. 1. p. 154. c. 2. transferendus ad Castellum de Mertola p. 155. c. 2. translatus p. 187. n. 4.
- Conventus Barchinon. Sanctae Mariae de Junqueras p. 208. p. 209. n. 3. p. 356. & seq. p. 393. c. 1.
- Conventus de la Calera nuncupatus pag. 530. c. 2. p. 531. c. 1.
- Conventus in Civitate de Oran p. 458.
- Conventus Clericorum duo duntaxat p. 438. c. 2. p. 465. c. 2. p. 490. n. 4. & 5.
- Conventus Clericorum est eorum heres, qualibet Bulla restandi conditione non observata p. 503. c. 1.
- Conventus Fratrum Militum in Regnis Castella, Legionis & Portugaliae tres p. 261. n. 3. & 15.
- Conventus Militum est Magister cum Fra-

Index rerum notabilium.

Fratribus Militie p.126. n.1. p.128. n.8. p.177. c.1. & 2.
Conventus Monialium Illerdensis S. Petri de Petra p.209. c.1. p.221. c.1.
Conventus de Montalvan; cuius Præses Subprior p.327. n.3.
Conventus Sacra Domus Sanctæ Mariæ de Lentin in Sicilia Militum duntaxat fuisse videtur sub Præceptore pag.274. col.2.
Conventus Sanctæ Eufemia de Cozolos sub Comendatrice p.34. c.1. p.37. c.2. p.210. c.2. apud Toletum extra.
Conventus Sanctæ Mariæ de Tudia pag.491. n.5. p.503. c.1. & in Appendice pag.619.
Conventus Sancti Iacobi Emeriten. olim Sancti Iacobi de Robledo prope Montanches anno 1480. extra.
Conventus Sancti Iacobi Hispanensis fundatio p.371. c.2. p.491. n.5. p.503. c.1. p.462. & seq.
Conventus Sancti Iacobi Granatensis, vulgò de la Madre de Dios sub Priorisa; & in Spiritualibus sub Velen. Priore p.429. n.5. & 6.
Conventus Sancti Iacobi Matritensis extra.
Conventus S. Marci Legion. p.37. c.2. p.74. c.1. p.388. c.2. p.424. c.1.
Conventus S. Marci de Teruel. erectus anno 1246. extra.
Conventus S. Matthei Abulensis sub Præceptore p.8. c.1. sub Comendatrice anno 1286. & 1314. extra; & sub Capellano p.386. c.2. n.2.
Conventus S. Múniij de Vega p.37. c.2. p.491. n.5. p.503. c.1.
Conventus S. Salvatoris de Villar de Donas p.45. c.2. abest p.37. c.2. confirmatur p.80. c.2. n.4. p.491. n.5. pag.503. c.1. n.3.
Conventus Sancti Spiritus Salmant. Subprior anno 1222. extra. sub Comendatore 1236. extra. sub Comendatrice p.209. & seq. p.269. & seq. p.292. ad 295. & 424. c.1.
Conventus Velenensis duplex; & Militum sive Fratrum ibi habitantium an. 1174. p.12. p.126. n.1. & Canonicorum p.41. c.2. p.49. c.1. p.124. n.9. & 10. p.177. c.1. & 2.
Conventuum Sancti Marci; Sanctæ Eufemia; & Sancti Spiritus traslatio quomodo faciendâ p.424.
Conversio Nobilium Hispania circa annum 1169; dissidentibus Regibus p.2

num.5.
Convocandi ad electionem ius discutitur p.404. n.3. per sententiam terminatur p.421.
Convocatio Prælatorum pro statu & pace Regni post obitum Regina D. Mariæ p.287.
Convocationes ad Concilia p.254. p.367. p.374.
Cruciata Bulla initium p.140. sub Apostolico Legato c.1. & sub Commissario prosecutio p.249. n.3.
Cruciata Bulla in favorem Terræ Sanctæ transfusi petitur; in favorem Ordinis etiam concessa p.235. p.181. p.251. Cruce signati cum Magistro pag.169. num.3.
Cruciata Consilium adire ne cogantur Ordinis persone ob gravamen subsidij ad sine Congregationi Ecclesiarum duæ Ordinis persone p.584.
Crucis Sanctæ de Caravaca Cappella Indulgentia ad eam confluentibus p.359.
Cura animarum Fratrum infra Parochias Ordinis commorantium inest Parrocho Fratri Ordinis pag.360. & seq.
Curati & alij Ordinum Clerici Beneficia habentes ea non amittunt assumpti in Rectores vel Priores p.590. p.600.
CuKilla Veneru p.197.

D

Data Bulla conservatoria eligi potest per Reges Administratores; renovando eius concessionem p.524. c.2.
Decima Lyudunensis; Vide Subsidium.
Decimaria & Primitialia pro defensione ab Infidelibus dismanbranda conceduntur p.625. c.1. n.2.
Decimarum Tricesima secundum Regulam p.249. nihil in Regula de tricesima ibi; & p.447. & seq.
Decimas de laboribus non possunt Episcopi exigere à Fratribus Ordinis in quorum potestate non remanent post factam Conventui solutionem p.110. n.12.
Decimas Militum percipere qualiter potiti sunt Clericorum Conventus usque ad annum 1560. p.517. c.1. p.605. c.2. p.606. c.2. ex Bulla & Regula p.15. n.16. p.451. cap.34. p.53.
Decima integra in Villanova de Alcaraz pag.117.
Decima de laboribus Fratrum Ordinis

Index rerum notabilium.

- excipiuntur in generali concessione, ante Ordinis confirmationem p. 12. c. 1. & 2. quid in Giennen. Dicc. p. 222. n. 7. generaliter p. 53. p. 517.
- Decima Magistrales spectantes ad Veleni Conventum auditis partibus confirmantur p. 201.
- Decima Militum non nisi ipsius Ordinis Superioribus dari solite, tam de terris, quam de nutrimentis p. 440. c. 1. pag. 500. c. 1. iuxta tenorem privilegiorum p. 159. c. 1.
- Decima de nutrimentis ad Conventum Clericorum p. 517. p. 603. p. 616. n. 3.
- Decima de novalibus & nutrimentis Militum non exemptorum in Vasconia ipsis conceduntur p. 92. n. 13. & 16.
- Decima personalis & mixta intra aut extra terminos Ordinis ad Clericorum Conventum p. 517. n. 2. p. 606. c. 2.
- Decima praeiales intra terminos Ordinis de terris, proprijs sumptibus cultis ad Clericos spectant p. 517. n. 2.
- Decima de tributis, molendinis, & spolijs in expeditionibus, vulgò Cavalgadas ad Regem similiter p. 11. p. 63. c. 2. in fine p. 33. c. 2. n. 2. p. 228. n. 28. 31. 32. 33.
- Decima Veleni Conventui debita solvantur etiam si consuetudo sit contraria p. 376. & seq.
- Decima de Vclès ante Diocesis assignationem ad Regem spectasse videntur p. 12.
- Decisiones Rotae de Prioribus triennialibus p. 691. de Vicarijs de Estepa pag. 630. & seq.
- Declaratio Conventualitatis ad effectum testandi vel non p. 536. & seq.
- Defesa in Montiel (prata aut pasqua) exempta à Decimis seu à tertio p. 133. n. 7. ideo forsitan nihil de nutrimentis debetur Toletano.
- Depositio seu amotio à Praeceptorio ne fiat pro libito dumtaxat Magistri pag. 261. n. 8. p. 276.
- Depositio Prioris quis exemptus, à quo fieri & quomodo possit p. 89.
- Depositio alicuius ex Tredecim p. 203. p. 205. c. 2.
- Depositio Magistri à quibus & quando p. 167. p. 203.
- Desertum quid sit p. 16. c. 1. p. 94. n. 1. p. 110. n. 9. & 13.
- Didacus Garsie Cancellarius p. 45. n. 4. successor Guterij Royz p. 34. n. 3. (Giron ad Segoviam promoti p. 45. n. 3.) Cancellarius p. 60. c. 1. non autem Henrici Regis p. 61. n. 3. iterum cum Episcopis apud Vclès p. 62. & 63. c. 2.
- Didacus Muniz Magister Ordinis olim Comendator Maior Castelle sub titulo de Segura p. 260. c. 2. p. 264. n. 32. p. 266. c. 2. p. 268. p. 275. c. 1.
- Dietas tres designant Leo X. & S. Pius V. in suis Conservatorijs p. 487. p. 525. c. 1. quinque Sixtus IV. p. 397. n. 5.
- Dietae ultra quas vocari ad Iudicium possunt Fratres p. 194.
- Dignitas Ecclesiastica non requiritur in Canonicis Cathedralium & Officialibus Episcoporum, Ordinis Conservatoribus p. 487. c. 1. confirmatur p. 522. n. 4. & 5.
- Dignitas cum sigilli usu, Vclensis Subprioratus p. 77. c. 1. n. 2. & p. 123. num. 6. cum praelatione thesaurarij pag. 124. n. 10. & Subcomendatoris p. 57. n. 15. & in distributionibus Clericorum pag. 336. c. 1.
- Dignitates Cantoris seu Chantre, & Thesaurarij in Canonicorum Conventu p. 52. c. 1. n. 2. & p. 77. c. 1. n. 2. & p. 124. num. 10.
- Dimissorias ad Ordines concedendi facultas per sententiam pro Vicario de Tudia confirmatur p. 497. n. 3. inhibetur p. 494. n. 2.
- Dimissoriae litterae ad Ordines per Vclensium Priorem expeditae admittantur p. 549. & quod non obstat Trident. in ses. 23. cap. 10. p. 550. n. 4. & seq.
- Diocesani dicuntur Toletani Praefules in collatione Vicarij de Secura p. 378. c. 2. ad arbitrium p. 381. iuxta usum aut pactum seu obligationem concedendi S. Oleum, & c. p. 128. c. 1. n. 3.
- Diocesani in applicandis redditibus Magistratum ad id, ad quod applicari debeant, ius nullum habent p. 478. c. 1.
- Diocesanorum arbitraria electio ad determinata munia p. 381. communiter ex propinquioribus p. 353. c. 1. p. 378. c. 2. p. 627. & seq.
- Dioec. Carthag. Caravaca pag. 359. c. 1. Nullius p. 568. c. 1.
- Dioecesis Nullius, districtus de Tudia & Reyna p. 619. p. 2. ad quadam, scilicet Sanctum Oleum, & c. Hispanen. p. 353. sol. 1.
- Dioecesis Nullius Oppida de Estepa pag. 629. n. 7. p. 630. n. 9. & seq. ad Christum vero & S. Oleum p. 628. n. 6. pag. 630. c. 1.
- Dionysius Rex Lusitaniae p. 268. c. 1. n. 9.
- Dismembrandi facultas 209. ducatorum ex mensis, & 209. ex Praeceptorij

Index rerum notabilium.

- p.627. c.1. & 2. dubitatur excessus in Præceptorij p.527. n.4.
- Dismembrata iurisdicção Ecclesiastica retinet qualitates immediata subiectionis, & Nullius, ac alias p.627. p.630. n.9. & seq.**
- Dismembrata iurisdicção Secularis delegatur vicinioribus Episcopis p.628. n.6. applicatur Regibus per speciale Indultum p.630. ibi: etiam tamquam Reges. Reliqua in omisissis.**
- Dismembratorum valores excreverant à tempore facultatis anno 1529. ad tempus executionis p.626. n.3. pag.627. num.4.**
- Dispensatio in defectu natalium ad Magistrerium p.340. & seq.**
- Dispensatio in quibusdam Regule præceptis, quæ sub mortali obligare credebantur p.430. p.378. in legenda Regula p.489.**
- Dispensatio Regula cap.8. de duabus Quadragesimis ex parte pag.171. c.2. de vestibus, testamentis, & ieiunijs p.427. n.6. & 7.**
- Dispensationes Matrimoniales Prioribus de Vclès & S. Marci, vel suis Officialibus committendæ, aliàs nulla p.551. p.557.**
- Disponendi de bonis facultas, tam per testamentum, quam per donationem, tam in ultimis voluntatibus, quam aliàs, Clericis Ordinis conceditur, & redintegratur p.537. p.543. c.2.**
- Disponere pro libito de redditibus Præceptorie crimen erat p.260. c.1.**
- Distribuere redditus pro libito, ac de eis disponere Clericus Frater an possit pag.325. n.5.**
- Doctores vel Licenciati quatuor ad minus in Consilio Ordinum p.535. p.540.**
- Dominicani Subpriors Domorum Casaraug. & Illoiden. Prælati in professione cuiusdam Fratris Ordinis pag.91. col.1.**
- Dominicanus Prior Provincialis Legatus Apostolicus ad Indulgentias Ordinis p.140. c.1.**
- S. Dominici collo ignitum circumdedit Deus p.102. n.2.**
- Dominicus felicit post Toletanum Primate confirmat sextus, quartus vero post Priorum de Vclès p.47. n.6.**
- S. Dominicus in terra suorum maiorum inter Prædicatores Prædicator p.102. n.4. & 6. in fine, & à pueritia sub Regula S. Augustini p.102. n.3.**
- S. Dominicus in Sanctis relatus presentibus in Romana Curia Regis Oratoribus & alijs Hispanis p.102. num.6. p.99. & seq.**
- Dominium Ordinis in Vassallos non veluti de Abadengo p.320. cum facultate leges condendi, vide leges v. appellatio.**
- Donatio de novo statuta est restitutio, non autem Militia de novo p.23. & seq.**
- Donationes facere possunt Ordinis Clerici eisdem forma & conditionibus, quibus testamenta, codicillos, & alias dispositiones p.537. c.1. & 2. p.543. c.2.**
- Donationes Oppidorum. Vide in eorum Indice.**
- Domnus à Rege nominatur Petrus Fernandez ante Magistrerium p.3. de hoc prænomine in nobilibus p.24. n.5. pag.34. & seq. in vsu p.62. & 63. inter Canonicos p.77. c.1. p.179. c.1. aliquando non ita p.213. c.1. p.349. c.2.**
- Ducatorum viginti quinque millia ex redditibus Ordinis Treremibus applicantur p.515. c.1.**
- Ducatorum 408. ex Mensis & Præceptorij dismembrandi facultas pag.626. & seq.**

E

- Ecclesia Caput Ordinis exempta. Vide Conventus, & p.16. n.20. pag.94. num.1.**
- Ecclesiarum Fabrica. Vide verba: tertia, reparatio, Ornamenta.**
- Ecclesiarum gubernatio absque limitatione Clericis Ordinis committitur pag.16. n.20. p.39. n.20. p.94. n.1. pag.166. c.2. vsu comprobatur, tam in Vicarijs, quam in Rectoribus p.381. c.1. p.632. num.12.**
- Ecclesia in Asia & Africa sub omnimoda libertate p.169. & seq. p.166.**
- Ecclesia Cathedralis sex vel septem à Rupte S. Petri per montana Secura ad Andujar, Magacelam, & Turgellum p.63. & seq. p.103. c.1. p.113. & seq. num.1.**
- Ecclesia Conventuales. Vide Conventus pro Cathedralibus p.142. c.1. p.128. num.4.**
- Ecclesie in locis desertis eadem libertate gaudent, quæ Ecclesie in terris Saracenorum p.25. c.2. p.94. pag.104. & seq. præter presentationem Rectoris coram Episcopo p.111. n.13.**
- Ecclesie de Montiel exempta p.133. n.11 p.135. c.2. ab origine in Dicecesi nulla**

Index rerum notabilium.

- p.60. & seq. p.63. & seq. p.126. c.2.
n.2. & n.7.
- Ecclesia fundata alia in terris Sarraceno-
rum sive cultis, sive desertis. &
alia in locis desertis, sive fidelium, sive
Sarracenorum* p.16 n.20. p.166. c.2.
- Ecclesia Ordinis, sive in desertis, sive in
acquisitis à manibus Sarracenorum,
neque interdicto, neque excommunica-
tioni per Episcopos subduntur* pag.16.
n.20. *decisum super hoc contra Toleta-
num* p.111. n.13. *explicatum in eius
libello* p.94.
- Ecclesie alie Cathedrales* p.16. n.19. *pro
quibus Conventuales* p.142. c.1. &
*alia Parrocchiales alie quas habebat
Ordo ante eius confirmationem* pag.23.
c.2. & *alia post confirmationem eri-
gendæ* p.16. n.20. p.25. c.2.
- Ecclesie Parrocchiales alie quas habebat
Ordo ante eius confirmationem* pag.23.
c.2. & *alia post confirmationem eri-
gendæ* p.16. n.20. p.25. c.2.
- Ecclesia temp. ariorum* p.192. & seq. pag.
265. p.308. p.339.
- Ecclesia in terminis de Truxillo usque ad
Guadianam* p.33. & p.228. n.33.
- Ecclesia in Villanova de Bogas, & Villa
etiam, nova, de Colmenar, noviter ere-
ctæ* p.106. c.1.
- Egidius de Alborno Tolet. Præsul quas-
dam Præceptorias affectus dimittat*
p.315. & seq. *Cardinalis creatus* pag.
316. n.6. *eius Pater Comendator de
Huelamo* p.285. *Fernandus Frater &
Fernandus nepos* p.344.
- Egidius Garsie de Azagra, Ordinis ex
Nobilibus Frater præ Comendatore
(forsan tunc non Maiore) de Montal-
van* p.90. c.1. *cuius Castrum de Cep-
tin* p.303. n.2. & *Palatia de Anglaria*
p.503.
- Electio Bonifacii Papæ VIII.* p.237. *Be-
nedicti XIII.* p.365.
- Electio Datæ litterarum S. Pij V. conce-
ditur Ordinis Administratori* p.524.
col.2.
- Electio Magistri ad Tredecim Frattes
cum Priore* p.15. p.203. & seq.
- Electio Priorissæ seu Comendatricis iure
devoluto ad Magistrum spectat* p.356.
c.2. & *electionis confirmatio ibi, &
ius cognoscendi* p.358. c.2.
- Electio Priorum Ordinis, in quo duo sunt,
à Magistro confirmanda* p.438. *ne de
eis, qui citra duo triennia Priores fue-
runt, fiat* p.445.
- Electio Priorum de Vclès à quibus &
quomodo* p.89. n.10.
- Electiois Magistri D. Laurentij de Et-
gueroa approbatio quarto post adeptam
possessionem anno* p.362. p.356.
- Electus Imperator Rex Castellæ* pag.204
col.2.
- Eleemosynarum Collectores & Nuntij*
p.193. p.172. p.215.
- S. Elisabeth Regina Portugaliæ sigillam
apponebatur Regis litteris* p.268. *ita
omissis.*
- Emeritensis Episcopus futurus, cui plura
reservantur* p.106. n.3. p.142. c.1. &
eius defectu Clericis Conventualibus
c.1. *in medio* p.16. n.19.
- Emeritensis Pons* p.212. *forum sive leges*
p.106.
- Empiteosis sive plantations ius sub sexta
parte fructuum* p.77. c.1. *prohibetur
Magistris. Vide alienatio. Conceditur
Regi Administratori* p.434. n.5.
- Enricus. Vide Henricus.*
- Episcopalia iura Ordini competere pos-
sunt* p.33. c.2. p.228. n.32. *ea desig-
nari debent Episcopo futuro cum alijs
possessionibus* p.16. n.19. p.106. n.3.
vel Ecclesijs Conventualibus pag.142.
c.1. *quarum Clericis committitur ple-
bium gubernatio* p.16. n.20. *per Vica-
rios* p.632. n.12.
- Episcopalis Ordinis qua sunt, à Diocesa-
no vel alio Episcopo exigi possunt* p.164.
n.22. *dandi obligatio* p.165. c.2. *usus
in exigendo pro libito* p.381. c.1. *ut
nunc in Espepa* p.628. n.6. p.630. c.12.
- Episcopatus sex vel septem à Toletio ver-
sus Anduxar & Rupes S. Petri* p.1134.
c.2. n.1. p.63.
- Episcopi Hospitalitatem concedant* p.194.
& *ex debito non exigant* p.184.
- Episcopos vocare & admittere ad Pontifi-
calia in Prioratibus de Vclès & S. Mar-
ci* p.561. & *in Vicarijs olim* pag.496.
p.381.
- Episcopus creandus in terminis Bullæ Ho-
norij* p.128. n.7. p.63. *ubi sex Epif-
copatus* p.113. c.2. *in Emerita* p.142.
col.1.
- Episcopus, in causa inter ipsum & Ordi-
nis Magistrum, Consilij Ordinum iu-
dicium & sententiam admittit* p.472.
- Epitaphium primi Magistri fundatoris*
p.29. c.1.
- Equarum Comendatores* p.262. n.11.
- Equi & arma Fratribus legari solita à
Secularibus* p.55. n.3. p.56. n.6. *Co-
mes Nanius extra. Vide Comites, &
in verbo Luctuosa.*
- Escusado. Vide Congregatio Eccle-
siarum.* Este-

Index rerum notabilium.

*Essepa in Indice Oppidorum, Præcepto-
ria sit pag. 262. num. 9. Vicaria Nul-
lius p. 627. & seq.*

Eugenius Papa IV. p. 383.

*Exceptio fori secularis competit Ordinis
Fratribus pag. 104. pag. 183. col. 1. p.
65. & seq. In Crimin. & Mixtis pag.
595.*

*Excommunicandi facultas in Capitulo
Generali p. 583. n. 5.*

*Excommunicantes personas Ordinis ex-
communicari iubentur p. 617. n. 3.*

*Excommunicare Fratres, quia non pos-
sunt Episcopi, alijs vijs molestant pag.
165.*

*Excommunicati à Legato, qui officio est
functus, non nisi Papæ commissione ab-
solvuntur p. 289. & seq.*

*Excommunicatio aut interdictum à Sub-
delegatis Collectoribus Subsidij nullius
sunt roboris, sed ad cautelam dari
opportet absolutio pag. 586. col. 2. pag.
588. c. 2.*

*Excommunicatio Papæ reservata. Vide
Reservatio.*

*Excommunicatio in personas Ordinis ne-
quit imponi ab ullo Episcoporum pag.
116. num. 21. pag. 165. col. 2. confessio
Toletani Præsulis super hoc p. 109. num.
4. positum in corpore iuris cap. Veniens
de verb. signif. in 6. pag. 111. num. 6.
non intelligitur renuntiatum hoc privi-
legium in generali renuntiatione pag.
108.*

*Excommunicatio contra familiares & ser-
vientes per Episcopos nequit imponi nisi
in certis casibus p. 16. n. 21.*

*Excommunicationes ad detegenda occul-
ta non nisi à Sede inveniuntur p. 217.
c. 2. p. 253. c. 2.*

*Exemptio à Procuracionibus Legatorum
petita, & eidem commissa, cui per-
mutatio loci de Villagarcia pag. 353. &
pag. 354.*

*Exemptio à solutione Medie Annatæ
seu redditus ratione obitus pag. 287.
Vide: Tertia, Subsidium, Vicefima.*

*Exemptio omnimoda seu plenaria Ordinis,
à Martino V. inbarente vestigijs
Lucij III. confirmata pag. 381. Vide
Immediata subiectio.*

*Exemptiones omnes, & Privilegia per
Sedem Apostolicam concessa confir-
mantur post Tridentinum pag. 320.
num. 3.*

*Expense Visitatorum Procuraciones di-
cuntur pag. 50. pag. 125. num. 2. pag.*

*193. similiter expense Apostolici Legati
p. 288.*

*Extractus ab Ecclesia, simulque vulnera-
tus Comendator Maior pag. 333. prop-
ter quod ex his incurso, non exprimi-
tur p. 334.*

*Extrahens ab Ecclesia eius violatonem p.
304.*

F

*Fabrica Domorum & Castrorum ex Mæ-
dij Annatis sub censura reservata p.
409. num. 4. olim ex bonis Præcepto-
rum p. 362. n. 5.*

*Fabrica & ornamenta Ecclesiarum ex
primis Decimis, non ex decima Deci-
mæ p. 592. & seq. Vide: Tertia.*

*Fabrica & reparatio Ecclesiarum ubi
non est Tertia, Stabilimentum Ordinis
tit. 27. cap. 1. at vero ex Decimis
p. 592. & seq. forsitan quia Tertia omni-
nò extincta non est p. 103. c. 2.*

*Fabricis & ornamentis Ecclesiarum ap-
plicantur Castellanarum redditus &
alia subsidia p. 613. p. 615.*

Facienda p. 227. n. 22.

*Familiares Ordinis, ei servientes, etiam
in colendis agris pag. 59. col. 2. privile-
gio de non excommunicandis gaudent
p. 16. c. 2.*

*Familiaris continuus Papa seu Assisens
p. 183.*

*Famulis secularibus quomodo satisfacien-
dum p. 354.*

*Federicus seu Fadrique Infans Magister
Ordinis pag. 308. & seq. ad pag. 334.
col. 2. num. 3. eius Mater pag. 313.
col. 2.*

*Federicus Mustatij Comendator electus
Conventus de Lentin in Sicilia p. 274.
& seq.*

*Fernandus II. Rex Legionis, Hispaniarum
Rex pag. 4. col. 1. num. 1. pag. 6. pag. 7.
col. 2. num. 2. & 3. Rex dumtaxat post
Beneventanam Curiam pag. 23. col. 2.
pag. 28. col. 2. devicit Regem Lusita-
nia equitans super quodam Ordinis
equo pag. 23. col. 2. num. 2. restitutio-
nem seu donationem de novo statutam
Ordini fecit pag. 23. anno 1188. extra
& pag. 41.*

*Fernandus III. Sanctus Rex in Castella
& Toletano anno 1217. pag. 66. num. 3.
de eius atate. Vide Berengaria Rex
Legion. pag. 92. sub questione in Cu-*

Index rerum notabilium.

- ria Romana pag. 98. c. 1. pag. 200. c. 1.
 Rex Algarbij ann. 1248. pag. 175. c. 1.
 Rex Corduba non auctem Marcia pag.
 153. c. 1. pag. 160. c. 1. Rex utriusque
 pag. 147. c. 2.
- Fernandus IV. Rex Castella & Legio-
 nis, &c. & de Algarbijs, ac Domi-
 nus Molina sub tutoribus pagin.
 246. & seq. eius Cancellarius Ma-
 ior Fernandus Romero Visitator Or-
 dinis pagin. 263. numer. 26. contra
 Aluam de Tormes anno 1212. pag.
 265. col. 2.**
- Fernandus V. Rex Catholicus Castella,
 &c. Dominus de Vizcaya & de Moli-
 na pag. 399. c. 1. Gubernator Ordinis
 pag. 401. col. 1. Administrator cum
 Regina pag. 431. pag. 432. pag. 622.
 num. 5.**
- Fernandus Diaz Magister Ordinis pag.
 31. dictus de Spata pag. 32. col. 1. pag.
 33. col. 2.**
- Fernandus Martinez de Fita dedit Vil-
 lam de Paracuellos pag. 43. col. 2.
 pag. 46. col. 1. pactum iniit cum ne-
 potibus ex Fratre Roderico pag. 46.
 col. 2. Comendator Maior dignatione
 Dei pag. 44. col. 1. Fundator Præcep-
 toriæ vulgò de la Enfermeria pag. 48.
 col. 1. Vice-Magister in Castella pag. 50.
 col. 2.**
- Fernandus Gonçalez de Marañon pag.
 44. col. 1. pag. 49. col. 1. Magister pag.
 57. num. 15. & ibi in Bulla & p. 285.
 col. 2.**
- Fernandus Perez Chancin, vulgò Choci
 Comendator de Alcazar Maior Lusita-
 niæ pag. 74. col. 2. Magister pag. 84. c.
 2. pag. 125. num. 7. Chacin Ordinis, in
 Indice Oppidorum.**
- Fernandus Oforez Comendator Maior
 Legion. pag. 337. col. 1. pag. 340. Magi-
 ster ante dispensationem pag. 339. &
 post, pag. 343. & seq. subscribit cum
 Rege pag. 344. col. 1. Vexillum benedicti
 obtinuit pag. 346. & alia pag. 344. Al-
 ter Fernandus Oforez Vicarius de Tu-
 dia p. 403. c. 1.**
- Fernandus Perez Prior Vclensis pag. 41.
 col. 2. pag. 47. col. 1. num. 6. Confocius
 S. Martini p. 53. col. 2. p. 504. c. 2.**
- Fernandus Rodriguez Prior Vclen. pag.
 309. num. 3. Sancto sine quieuit p. 310.
 & seq.**
- Fernandus Ruiz Castellanus, filia San-
 etia, & Nepos Suarius p. 72.**
- Feudi census trium librarum piperis &
 unius Capelli Ierosol p. 4. c. 2.**
- Fidei & Pacis Militia in Vasconia pag.
 91.**
- Filij de Algo pag. 150. col. 2. pag. 157.
 col. 2.**
- Filij speciales Ecclesiæ. Vide Speciales
 proprii.**
- Filius Militis solati, & solatæ mulieris
 electus & in possessione Magister pag.
 339. pag. 340. defectum natalium pa-
 ti dicitur, ac denuo ei Dignitas confer-
 tur pag. 341. & & seq.**
- Fœmina sive vir Regna Castella & Legio-
 nis possideat, Militias administret pag.
 477. c. 2.**
- Fonsadera & alia servitia in Oppido de la
 Oliva excipiuntur in concessione pag.
 313. col. 1. exemptio ab hoc tribut o pag.
 227. num. 22. p. 319. & seq.**
- Fonsado pag. 88. col. 1. pag. 227. num. 22.
 & 15.**
- Forum sive iudicium saculare in omnibus
 declinare debent Ordinis Fratres pag.
 104. col. 1. pag. 65. & seq. pag. 183.
 pag. 595.**
- Forum sive Leges Castri de Toraf pag. 19.
 col. 1. pag. 69. & 78. col. 1. de Monte-
 alegre pag. 68. col. 2. Civitatis Emeri-
 tensis pag. 106. Castri & terminorum
 de Aurelia pag. 119. de Cebegin pag.
 270. c. 2.**
- Forum seu Leges pro quibusdam Villis
 in Regno Legionis pag. 149. & seq.**
- Forum Juzgo pag. 224. num. 8.**
- Franciscus de Solis Ordinis Frater, Pape
 Cubicularius Prioratus & alia Ord-
 nis Beneficia obtinere voluit pag. 474.
 Rectoriam de Huelamo defendit pag.
 481. pag. 472. eam obtinuit simul Epis-
 copus, ac dimisit pag. 506. & seq.**
- Franciscus Ximenez Toletanus Prasul
 licentiam ad permutationes & conces-
 siones possessionum sub emphiteosi lar-
 giatur pag. 434. num. 5. Beneficium
 de Mobernando ad Ordinem spectare
 fatebitur pag. 435. col. 1. Amicus
 Regis dictus pag. 431. num. 2.**
- Fratrum nomine communiter Milites
 dumtaxat pag. 15. num. 10. num. 15.
 num. 16. & expressius pag. 16. num.
 24. pag. 170. num. 7. pag. 126. num. 1.
 & 8. pag. 183. col. 1. pag. 361. pag. 467.
 & seq.**
- Fratrum nomine, Cardinales pag. 168.
 num. 1. pag. 169. num. 7.**

Index rerum notabilium.

Froila seu Frela, Ramirez p. 41. c. 2. eius uxor p. 7. c. 1. necdum creatus Comes 1188. pag. 43. col. 2. eius filius Nunius pag. 72. col. 1. de numero Tredecim pag. 74. num. 4. Vide: Petrus Nuñez.

Frontaria edificijs & Militibus ab Ordine munita pag. 62. pag. 99. col. 1. Ob hoc Cruciate concessio pag. 249. col. 2.

Frontaria defensio, veluti alia pietatis opera pag. 73. col. 2. pag. 25. col. 2. pag. 355.

Fundatores Ordinum Militarium dicuntur Reges p. 612. n. 3. Militia S. Iacobi p. 41. c. 2. p. 29. c. 1.

G

Galeras de la Orden. Vide Tirimenes.

Gallecia Regnum Concordiam inuit cum Regno Castelle p. 223.

Gante Civitatis rebellio & alia Germaniæ bella p. 517. n. 3.

Garfias Gonzalez de Arauzo p. 66. c. 1. num. 1. Comendator Maior Vlen. p. 58. c. 2. Magister p. 60. & 61. p. 66. c. 1. num. 2. post Magisterium p. 125. num. 7. & extra pluries ad ann. 1231. & pag. 86. c. 2.

Garfias Gonzalez de Candamio, Ordinis Magister p. 73. c. 1. p. 74. num. 3. & col. 2. pag. 77. c. 2. pag. 79. c. 2. post obitum p. 96. c. 2.

Garfias Fernandez vulgò de Trugillo Magister pag. 270. c. 2. pag. 275. pag. 289. pag. 295. c. 1. Comendator forsam de Palmela p. 260. c. 2. & de Vclès p. 269. num. 3.

Garfias Alvarez de Toledo Magister pag. 335. c. 1. cessit anno 1366. p. 338. c. 2. num. 3.

Garfias Fernandez factus Dñs de Villagarcia Ordinis Magister p. 353. c. 2. p. 352. c. 1.

Garfias Laurentij Vlen. Comendator pag. 147. c. 2.

Garfias Perez Prior Vlen. ad Romanam Eccles. & c. p. 278. c. 2.

Gastonis Vice-Comitis de Bearnæ testamento quadam bona restitui iubentur pag. 252. c. 2.

Gavellas, aut similia tributa, solvere Fratres non tenentur pag. 183. Ordini in eius Dominij à Regibus concessa pag. 329.

Generale Capitulum circa Regulam substantialia & ubi dubium non est, nihil immutare valet pag. 433. c. 2. pag. 452. num. 7.

Generale Capitulum Ordinem reformare & alia plura valeat cum assensu D. Fr. Francisci Ximenez pagin. 433. num. 4. & seq. numer. 5. per se Regulam declarare pag. 452. num. 7. Vide: Capitulum.

Giennense Regnum excipitur in donatione Secure sicut Murciense & alia pag. 153. c. 1.

Giennenses Episcopi D. Dominicus Ordinis Predicatorum primus Beacensis pagin. 108. col. 2. pro ipso Calagurrit. & Oxomeni Vclenses pagin. 103. col. 1. D. Martinus pag. 221. & seq.

Giennens. Regni Civitas Capitalis conquisita pag. 168. col. 2. & in omistis pag. 131. num. 19. ann. 1246. paulò post adventum Magistri pag. 167. col. 1.

Gladius etiam Clericis simul cum Brevario traditur p. 328. num. 3.

Gonsalvus Rodriguez Ordinis Magister pag. 47. col. 1. & 2. Gonsalvus Kodorniz vulgò dictus, extra in Tumbo Legionis. Capitulum habuit ann. 1199. apud Legionem pag. 49. col. 1. de eo pag. 50. col. 1.

Gonsalvus Ruiz Giron pag. 213. c. 2. Magister p. 220. p. 221.

Gonsalvus Perez Martel Magister, in Serie ante pag. 1.

Gonsalvus Mencia Comendator de Vclès non Maior pag. 317. num. 1. Administrator Ordinis pag. 328. col. 2. vicit Ioannem de Pádilla in campo pag. 338. num. 3. Magister Ordinis pag. 335. p. 336. & seq.

Gonsalvus Perez Prior Vclensis, de quo in Stabilimentis. fol. 7. restitutus pag. 202. pag. 201. pag. 207. col. 1.

Gonsalvus aut Gundisalvus Toletanus Præsul, quondam Conchensis pag. 254. col. 1. pag. 195.

Granatensis Monialium Conventus fundatio pag. 428. earum Confessarij deficiente speciali Privilegio, qui ab Vclensi Priore eligantur pag. 426. numer. 6.

Grandimontensis Frater, Miles Ordini factus redit ad priorem Ordinem pag. 54. longè arctiorem.

Gregorius Pap. VIII. in minoribus Pres.

Index rerum notabilium.

- Byter Card.* qui olim *Albertus Regulam* scripsit p. 1. p. 447. c. 1. num. 2. in *Sede Pontificali* p. 41.
- Gregorius Pap. IX.* pag. 91. *Dominicum* felicis *Sanctum* dixit p. 101. & ipse est cap. *Veniens de verb. signif.* in 6. p. 109. num. 1.
- Gregorius Pap. X.* p. 213. *Gregorius XI.* p. 340. se & *Curiam ad Romam* contulit p. 346. c. 2.
- Gregorius Pap. XII.* pag. 340. *Gregorius XIII.* p. 542. *Gregorius XIV.* p. 542.
- Gregorius Pap. XV.* pag. 570. pag. 599. col. 1.
- Guadiana fluvius*, terminus inter *Prioratum* & *Campum de Montiel* p. 127. num. 3. à *Toledo ad Rupes S. Petri* per lineam rectam, *questio* pag. 115. num. 3.
- Guaza in Indice Oppidorum*, eius *Beneficium Regulari* post alienationem aliorum honorum *Regularibus* conferendum pag. 553. & seq. num. 4. & 7.
- Guas & lievas* *Assallorum onus* pag. 350. col. 2.
- Guterius Archiep. Tolet.* *Index cum Mattheo Conchen.* in causa *Magistri* pag. 176. col. 1.
- H
- Habitum* recipientes auctoritate *Apostolica* tamquam *fures* & *falsarii* habeantur p. 461. num. 4.
- Habitus* *Canonicorum Ordinis* de manu *Prioris* p. 89. num. 5. alius quam ipse auferre non potest num. 8. ad ipsum dumtaxat *habitus benedictio* seu *superpellicet* num. & 8.
- Habitus Militiarum de Calatrava* & *Alcantara* conferatur ea forma, qua iuxta *statuta Militie S. Iacobi* quoad *exclusionem officiarum* conferri disponitur p. 570.
- Habitus Ordinis* post *professionem* datur p. 54. c. 1. *Infirmis* petentibus, quorum *silentium in sanitate* veluti *professio* habetur p. 56. n. 7.
- Habitus Ordinis* *vigore litterarum Apostolicarum* non conceditur p. 171. *datus* admittitur p. 295.
- Habitus* & *provisio* per *litteras Apostolicas* quibus *circumstantiis* p. 419. & seq.
- Habitus restitutio spoliatis iniuste Clericis*, quibus *ceremoniis fieri consueverat* p. 328. n. 3.
- Henricus I. Rex* p. 60. c. 2. & seq. *Henricus II.* p. 335. c. 2. *Rex Castellae, Legion.* & *Algarbij* & *Algecira*, ac *Dñs de Molina*, ibi & p. 339. in *omnibus Henricus IV.* p. 398.
- Henricus Infans*, *Ordinis Magister* pag. 374. *Dux* sub titulo *de Villena* pag. 375. col. 2. *detentus apud Moram Ordinis Villam* pag. 377. col. 2. & extra, pro eo *appellatio ad Curiam* pag. 383. in *Capitulo Generali* pag. 495. & seq.
- Herbypolensis Episcopus* *Brachium S. Iacobi* ex *Compostella* translatum in *Monasterio eidem Apostolo dicato* collocavit p. 547.
- Hierosolymitanum Capellum* pagin. 4 col. 2. *Hierosolymitanum Votum* pag. 140.
- Hispalensis Conventus fundatio* pag. 371. *Privilegijs Ordinis* gaudeat, & *preterea casu discordia in electione Prioris*, *Magister* eum *ponere valeat* pag. 372.
- Hispalensis Praesul* unus ex *vicinioribus Vicarie de Estepa* pag. 628. num. 6. *Dicecesanus ad Sanctum Oleum*, & non *Ordinarius territorij de Tudia* & *Regna* p. 353. c. 1.
- Hispalenses Praesules* pag. 289. col. 2. *D. Fernandus de Alborno* *filius Praeceptoris de Montalvan* pag. 344. col. 2.
- Hispalensis Prioratus*, *Sedi Apostolicae* *immediatè dicebatur subiectus* pag. 462. num. 2. pag. 372. num. 3.
- Homagium pro Castro de Albarracin* pag. 58. in *praesentia Regis* & *aliorum* *subnimitia loci* *expressione*, ac *testium*.
- Homagium pro filiabus Regis Legionensis* pag. 143. & *expressius* pag. 155. num. 3. *Aliud in manibus Zeyt olim Regis* p. 199. c. 2.
- Homagium* & *iuramentum simul fieri* *solitum* p. 319. n. 5.
- Homicidij reos Militie Fratres* seu *Militates* punire vel *absolvere potest Magister* *inconsulta Sede* pag. 167. & seq.
- Honorius Pap. III.* pag. 63. *Honorius IV.* pag. 232.
- Horæ Canonicae* per *Breviarium Ordinis* *recitanda* pag. 493. col. 1. *Ordinis etiam Missale* pag. 508.

Index rerum notabilium

Horæ Matutine recitanda an media nocte per coniecturam in Regula: Surgant, &c. pag. 448. cap. 3. dispensatur ad cautelam pag. 633.

Hospitale seu Domus S. Eulalie Barchinonen. pag. 106. ad instar pag. 89. pag. 90. & seq.

Hospitale de Villamartin fundatum anno 1196. pag. 47. c. 1. sub protectione Sedis pag. 71. & seq.

Hospitalia ad refectorem pauperum pag. 2. p. 41. c. 1. pag. 47. pag. 73.

Hospitalia Ordinis ad redemptionem pag. 21. pag. 26. pag. 29. & seq. Vide Redemptionis.

Hospitalis S. Ioannis Ordo in concordia cum Templarijs & Iacobeis pag. 20. & pag. 225. eidem applicata bona Templariorum pag. 264.

Hospitalitas Episcopis fieri debet pag. 447. cap. 1. & 2. non vero exigi ex debito pag. 184.

Hospitalitas in Ordine præcipua cura p. 16. num. 18. & in Regula, quæ incipit à charitate pag. 447. num. 3. in fine, & cap. 1. 2. & 3.

Hospitalitatem facere Episcopi debent Fratribus pag. 194. non vero Fratres exigere ex debito pag. 184.

Hyacinthus. Vide Iacintus.

Hyberna Oriundi Natione qua forma ad habitum admittendi & eorum inquirenda qualitates pag. 601. & seq.

I

Iacintus Cardin. Legatus pag. 2. num. 11. pag. 9. c. 1. num. 9. & ibi infra, & pag. 79. apud Zamoram; Cælestinus III. pag. 41. & pag. 99. num. 2. & 3.

S. Iacobi Brachium translatum à Compostella in Herbiopolim, & inde ad Ecclesiam de Vclès pag. 547.

S. Iacobi Vexillum. Vide Vexillum & Vota

Iacobus I. Rex Aragon. sub protectione recipit Ordinis bona pag. 86. favet Vrgell. Comitisse pag. 89. & seq. fundat, & similiter Comes Bearnensis ad instar pag. 90. & 91.

Iacobus Prior Vclensis pag. 248. c. 2. pag. 254. c. 1. pag. 310. c. 2.

Ianua seu porta, qua dicitur Visagra pag. 21. c. 2.

Ianua una in Vclensibus duobus Conven-

tibus, quæstionis origo inter Fratres & Clericos pag. 177.

Idonea sustentatio pro Rectoribus Ecclesiarum p. 509. c. 2. p. 616.

Infirmitas Regulæ p. 447. dispensantur pag. 379. absque expressa limitatione num. 1. & 3. iterum absolute p. 427. num. 4. & 7. prius ex parte p. 171. deinde alia abstinentia p. 430.

Immediata subiectio Ordinis p. 252. & seq. immediata Magistri p. 167. c. 2. ex decis. in cap. Veniens; quidquid in Glossa de verb. sign. in 6. p. 109. num. 7. & 13. immediata Hospitalis Toleranib. p. 244. c. 1. Chonchenfis p. 258. c. 2. cum 252. & seq.

Immediata Sedi Romanæ subiectio Prioratus de Vclès & alia eius qualitates p. 552. c. 1. comprobata in contradictorio p. 553. p. 558. num. 3. & in antiquis Bullis pag. 201. & seq. pag. 278. col. 2.

Immediata subiectio, aut soli Ecclesie Romanæ teneri, quadam tributa solvendo p. 166. p. 167.

Immediata Romanæ Sedi dicitur Domus Conchen. Dioc. pag. 201. pag. 278. p. 384. num. 1.

Immediatè subiecti Sedi non habent præter Romanum Pontificem alium defensorem p. 217.

Immediatè subiecti Sedi non possunt Rotam declinare p. 630. n. 9.

Immobilia pro elemosyna quando legant non possint p. 56. num. 8. nec de eis olim testari pag. 361. num. 5. pag. 426. col. 2. num. 2.

Incarcerare & capere debent Iudices Seculares requisiti à Conservatore Ordinis p. 529. num. 7.

Indulgentia ad Animam de Purgatorij penis liberandam in Vclen. Ecclesia Missam celebrando p. 545. & seq. pag. 571. & seq.

Indulgentia concessa à Toletano & Oxoniensi Presulibus p. 10. & seq. à Conchenfi p. 30. c. 1.

Indulgentia Frontariam defensantibus p. 355. pag. 85. pag. 236. num. 5. pag. 251. col. 1. vel contra Mauros militantibus p. 140. p. 182. c. 1.

Indulgentia plenaria Militibus S. Iacobi conceditur, qui diebus in stabilitatis assignatis Sanctissimum Eucharistia Sacramentum sumperint p. 574. quadam alia ad tempus olim concessa pag. 489. num. 4.

Index rerum notabilium.

- Indulgentia plenaria non suffragatur ei, qui ex confidentia delinquit pag. 342. c. 2. p. 303. c. 2.*
Indulgentiarum participatio cum alijs Ordinibus Clericis Militarijs conceditur p. 569. c. 2. Militibus p. 599. & seq.
Indulgentiae concessae visitantibus Ecclesias Urbis, conceduntur duo ad tria Altaria visitantibus p. 466. n. 5.
Indulgentiae à Cardinalibus concessae in favorem Ecclesiae vulgò de la Dehesa ad Conventus de Velès spectantis p. 470. p. 391. & seq.
Indulgentiae aliae à Romanis Pontificibus p. 213. & seq. p. 140. c. 1. p. 181. c. 1. p. 283. c. 2.
Infeudandi licentia sub emphiteosi conceditur Capitulo Generali mediante informatione & assensu Tolotani Praesulis p. 434. num. 5.
Infeudatio alienationis species pag. 407. num. 12.
Informatio de qualitate recipiendorum ad habitum per Magistrum coram alijs Militibus fieri solita p. 419. n. 2.
Infractio exactionis genus p. 350. c. 2.
Inhibitio quorundam Iudicum Apostolorum in causa cognitione ad Magistrum spectante p. 357. & seq.
Inimicorum Captivorum Merces p. 85. c. 1. aenicoorum Merces p. 117. n. 2.
Innocentius Pap. III. p. 51. Innocen. IV. p. 139. V. p. 213. VI. p. 324. VII. p. 340.
Innocentius Papa VIII. p. 419. IX. p. 542. X. p. 573.
Innocentius Pap. XI. p. 592. & p. 515. XII. pag. 592.
Inquisitionis Sanctum Tribunal Conchen. Priorem de Velès tamquam Ordinariam & iurisdictione quasi Episcopali gaudentem vocat & admittit p. 473. & seq.
Instantiarum ordo in causis Militum, & forma per appellationes ad Curiam pag. 535. p. 540. per appellationes ad Regem p. 566. p. 595.
Institutio Beneficiorum Ordinis recipi potest de manu Iudicis appellati in casu omissionis Iudicis à quo p. 575. n. 4. & seq.
Institutio & destitutio Beneficiorum & Cappellaniarum in Prioratu de Velès consentium ad Priorem spectat pag. 385. c. 1.
Institutio ad Ecclesias in locis desertis, per Episcopos p. 111. n. 13. in terris Sarra- cenorum sub nulla notoria Diocesi, abs-
- que alterius Ordinarij adminiculo pag. 627. c. 1. p. 381.*
Interdictum in Regno Castella ob tertiam decimarum (vulgò Tertias Reales) propria auctoritate occupatam p. 284. c. 2. in locis & Ecclesijs Ordinis p. 290. & seq.
Interdictum in Regno exceptis illis Ordinibus locis, quae in obedientia Magistri persistebant p. 331. c. 1.
Interdictum in suis Ecclesijs ponitur ab Episcopis, quia in personas Fratrum nihil possunt p. 165. c. 2.
Interim in Ecclesijs de Montiel, licet valida esse pactio p. 127. c. 2. n. 2. interim non egent praesentatione p. 575. c. 1.
Inventarium honorum dari debet à Clericis, alioquin testandi licentia nulla est p. 491. p. 502. c. 2.
Investitio per Annulum p. 9. c. 1. per traditionem Breviarij Canonici, & Gladij Militiae Fratribus p. 327. & seq. & Gladij deaurati Magistris p. 405. n. 5.
Invocatio Ensis, seu Domus Ensis p. 207. c. 2. Crucem in modum Ensis p. 2. n. 7.
Invocatio in exordio, nec S. Iacobi, nec de Caceres, nec Christi in Lusitania pag. 11. c. 1. & p. 9. c. 2.
Invocatio Militum Beati Iacobi auditæ cum plausu in Regno Legionis p. 6. n. 1. p. 7. c. 1. & 2. at verò in Castella p. 32. c. 1. & nulla in Lusitania p. 9. c. 3. pag. 11. c. 1.
Invocatio Ordinis primo de Caceres p. 4. & 5. deinde à die 12. Februarij 1171. S. Iacobi p. 5. n. 1. & p. 6. n. 5. & p. 2. n. 7. simul cum Signo seu Vexillo.
Invocationes variae in exordio Ordinis factae sub quaestione Milites Christi pag. 448. cap. 10. sub Christo Militaturi p. 5. n. 1. immò Christi, & Iacobi n. 2. Militemus in Christo p. 6. n. 5. Milites seu Fratres de Spatba p. 22. r. 2. p. 32. c. 1. n. 1. Fratres Spatarij p. 48. in dissidio cum Compos. Ecclesia c. 2. n. 2.
Ioannes Pap. XXI. in serie anno 1277. Ioannes XXII. p. 270. Ioannes XXIII. p. 340.
Ioannes I. Rex Castella & Legionis p. 348. p. 349. p. 350. p. 353. c. 2.
Ioannes II. Rex Castella & Leg. p. 374. c. 2. p. 382. c. 2.
Ioannes Rex Navarrae p. 389. n. 2. & 5.
Ioannes Oforez Magister Ordinis, Frater Ioannes p. 241. n. 3. Frater etiam Lusitanus p. 245. c. 1. Maior domus Regis p. 246. & seq. successit D. Ioannes Nunez.

Index rerum notabilium.

- ñez p. 247. c. 2. Ordinem reformavit p. 260. & seq.*
Ioannes Garcia de Padilla Magister p. 331. occissus p. 338. n. 3. die 27. Novembris p. 332. n. 4.
Ioannes Pacheco Magister p. 394. c. 1. & 2. p. 396. c. 2.
Ioannes Fernandez Comendator Maior Portugalia vocatus Magister p. 236. p. 245. c. 1. p. 241. n. 4.
Ioannes Becerra Prior Vlenfis p. 311. c. 2. p. 321. p. 325. & seq. p. 336.
Ioannes Diaz de Coronado Prior Vlenfis p. 383. c. 2. p. 386. c. 2. p. 392. p. 394.
Ioannes de Velasco Prior Vlenfis p. 401. p. 421. & seq.
Ioannes Emmanuelis Infantis filius contra Regem p. 306.
S. Ioannis Ordo. Vide Hospitalarij.
Irregulares Clerici Ordinis dimicantes contra Lusitanos p. 360.
Irregularis non efficitur eiciens ab Ecclesia reum mortis; Ecclesie violatorem p. 304.
Index ad universitatem causarum deputatur Conservator Ordinis a qualibet eius persona requisitus p. 523. n. 6. & 8.
Judices cognoscetes in causis testamenti aut donationum Clericorum Ordinis iudicare debent iuxta tenorem Bullae ad testandum concessae sublata eis aliter iudicandi facultate p. 491. n. 5. pag. 503. c. 1. p. 537. c. 2.
Judices Magistri de quibus cognoscant p. 308. & non est appellatio pag. 309. col. 1.
Indices Militum trium Militiarum tam in civilibus, quam in criminalibus professos esse oportet p. 536. n. 4. p. 541. num. 3.
Judices in partibus singulares; seu cum clausula: Eorum cuilibet, vulgariter in Hispania de Manga p. 535. p. 540.
Judicialiter procedere iuxta Bullas vulgo: de Junta Apostolica p. 554. & seq. & extrajudicialiter petitar pag. 608. omittitur in concessione c. 2.
Judicum Apostolicorum Congregatio, vulgo: Junta Apostolica ad concordandas lites inter Episcopos & Ordinem p. 507. c. 2. p. 510. & seq. p. 517. pag. 564. p. 602. p. 605. An contra Saeculares p. 517. c. 2. ibi: forsan alios & p. 554. & seq.
Julius Papa II. p. 442. Julius III. p. 512.
Iuramenta duo a Magistro Cardenas praestari iubentur, aliud speciale p. 406.
n. 7. aliud more solito p. 264. n. 32. p. 403. n. 5. de armentis vaccarum, & c. dispensatur p. 378.
Iuramenti dispensatio quoad alienationes & liminum visitationem in favorem Magistri Figueroa p. 364. c. 2.
Iuramenti relaxatio & aliae gratiae concessae Confratribus benefactoribus Ordinis p. 214. n. 2. & seq.
Iuramentum calumniae exigitur in causa de Montiel p. 112. c. 2. p. 113. n. 1. 2. & 3. p. 116. n. 3. ibi: Iurati; ubi Iuraturi legendum.
Iuramentum in Capitulo Generali p. 74. c. 1. teste Iesu Christo, & sub voto n. 3.
Iuramentum coram Sabinesi, Sedis Legato p. 88. n. 1. p. 176. c. 2.
Iuramentum in favorem usurarij, ab ipso relaxetur p. 300.
Iuramentum Magistri iuxta consuetudinem Militiae, dicitur votum Religionis p. 379. n. 2.
Iuramentum non requiritur de emissa professione in Religione strictiori, ut ad eam redeat; qui alibi professus est pag. 54.
Iurapatronatus Laicorum in Ordine pag. 625. c. 1. & 2.
Jurisdictio in Canonicos p. 89. n. 8.
Jurisdictio Consilij Ordinum in causis inter Episcopos & Magistrum p. 472.
Jurisdictio Ecclesiastica omnimoda in Ecclesijs de Esbepa transfertur ad emptorem p. 626. & seq.
Jurisdictio in Ecclesijs de Lorca, Murcia; & Origuela, non conceditur Ordini, facta notabili exceptione p. 212. n. 6.
Jurisdictio Militiarum sumptibus ex earum Thesauris defensanda p. 483. c. 2. p. 613. c. 1. n. 4.
Jurisdictio ordinaria; Prioribus, Vicariis; ac etiam nonnullis Rectoribus communis, & in usu de generali licentia p. 16. n. 26. specialis ob scrupulum exigitur p. 381. c. 1.
Jurisdictio Ordinis in Bulla Alex. III. p. 16. n. 20. omnimoda & absque limitatione concessa explicatur p. 630. p. 632. tam de iure, quam ex constitutione p. 633. n. 13.
Jurisdictio pleno iure in Ecclesia Villenova p. 117.
Jurisdictio temporalis Ordinis in Vassallos sui Dominij non de Abadengo p. 320. num. 2.
Jurisdictio Toletani in Parrochos Ordinis nulla p. 123. n. 4. etiamsi valeret pactio

Index rerum notabilium.

- p. 124. c. 2. p. 127. c. 1. & 2. quoad
 censuras maxime p. 111. n. 13. in cor-
 pore iuris.
 Iurisdictione in Visoya, nulla Ecclesia,
 vel Ecclesiastica persona gaudeat con-
 tra voluntatem Ordinis p. 169. n. 6.
 Iurium Ordinis defensio ex eius thesauro,
 seu arario p. 483. p. 613.
 Ius addiscendum in Conventu Vicensi p.
 459. civile p. 516. n. 5. p. 542.
 Iuspatronatus ad erigenda Beneficia in
 Valle de Ricote Praeceptorum reservatur
 p. 443. & seq.
 Ius Primitiarum distinctum à Decima-
 rum in Beneficijs noviter erectis p. 442.
 c. 1. cum p. 444. n. 5.

K

- Kalenda seu defunctorum Ordinis Codex
 Vicensis p. 29 c. 1. p. 94. c. 2. p. 220. c. 1. p.
 332 n. 4. p. 334. c. 2.
 Kodorniz quartus Magister, vulgò: Or-
 doñez vel Hordoñiz in serie Magistro-
 rum ante pag. 1.

L

- Lacticiniorum Privilegium in favorem
 Vlen. & Legion. Conventuum pag.
 465. & seq. n. 6.
 Laicale sit iuspatronatus ad Ecclesias de
 Estepa, vel tamquam laicale post abo-
 litam ibi essentiam Ordinis p. 628. n. 6.
 p. 630. n. 1.
 Laici Seculares Notarii in Capitulis Or-
 dinis non admittebantur p. 459. c. 1.
 Laicis Sacularibus servitoribus Magistri
 & Fratrum, quomodo satisfaciendum
 pag. 354.
 Laico Militi Comendatori socius Presby-
 ter datur ad correctionem Monialium
 p. 356. c. 2.
 Laicos & plures uxoratos esse Magistrum
 & Fratres opponit dumtaxat Toleta-
 nus D. Rodericus in causa Ecclesiarum
 de Montiel, cetera fatetur in suis li-
 bellis p. 94. p. 104. c. 2.
 Laicorum Patronatus nonnulli in Ordine
 in Ecclesijs ante eius confirmationem p.
 16. n. 20. de consensu Praeceptorum
 dismemberunt p. 625. c. 1. n. 2. & 3.
 Lancaarum origo p. 286. citatio ad im-
 positionem biennio post impositas procura-
 tiones ibi & p. 289.
 Lanceas, nec aliud Subsidium solvere te-
 neatur Ordo et Triremes manutene-
 re

- possit p. 516. n. 4.
 Lanceros & Vallesteros, Vassallorum
 quoddam onus p. 350. c. 2.
 Lateranense Concilium de Decimis p. 111.
 n. 14. non obstat in Conchen. Dicer. p.
 116. c. 2. p. 56. n. 11. p. 366. & seq.
 Lateransis Vicefima in modum Lugdunen-
 sis Decimae p. 616. c. 1.
 Latina Ordinis Regula p. 447. n. 3.
 Laudisimo ius in sensu emphiteotico p.
 208. n. 6.
 Laurentius Suarez de Figueroa Comen-
 dator Emerita p. 349. c. 1. p. 351. Ma-
 ior Castella p. 352. c. 1. Magister pag.
 356. electio p. 362. c. 2. eius Confessor
 p. 366. c. 1.
 Lectura Regulae singulis Mensibus p. 448.
 cap. 7. reducitur ad ter in anno p. 489.
 Legata indistincte ad pios usus, Ordini
 conceduntur p. 215. p. 249.
 Legati Sedis Cardin. Iacintus p. 2. n. 112.
 Cardin. Ioannes Sabinensis p. 88. c. 2.
 p. 202. c. 1.
 Legati, Bernardus Tolet. Primas p. 194.
 c. 1. Rodericus etiam Primas p. 85. c. 2.
 p. 616. c. 1.
 Legatus in Hisp. Guillelmus Episcopus
 Sabinensis p. 284. Procuratores sua
 Legationis exigit p. 285. causa & for-
 ma eas imponendi p. 288. c. 2.
 Legati in Hisp. Guillelmus Cardin. Tit.
 S. Clementis p. 347. c. 2. Bertrandus
 Episcopus Senensis p. 329.
 Legatus in Hisp. Petrus de Luna Dia-
 conus Cardin. S. Mariae in Cosmedin p. 555.
 Legatus in Hisp. Nicolaus Parentinus
 Episcopus tempore Sixti IV. pag. 420.
 n. 2. Ioannes Rufus tempore Iulij II.
 pag. 586.
 Legatus in Hisp. Ioannes Pogius Bononiens.
 sistempore Pauli III. p. 506. p. 508.
 Legati tempore Urbani VIII. Ioannes Bap-
 tista Pamphilius p. 576. & Laurentius
 Campegi p. 578. n. 5. 7. & 9.
 Legatus in Hisp. D. Savus Mellini Cardi-
 nalis p. 593.
 Legatus in Sicilia Petrus Cardin. dedit
 Ecclesiam Sancti Spiritus p. 187. Or-
 dinis veluti Protector in Curia p. 199.
 col. 2.
 Legatus ad concedendas Indulgentias,
 Prior Provincialis Praedicatorum
 p. 146.
 Legatus Apostolicus Officio functus absol-
 vere nequit quos excommunicavit pag.
 289. c. 2. p. 290.
 Legati etiam de Latere non possunt cam-
 pel-

Index rerum notabilium.

- pellere personas Ordinis coram alijs quam Conservatore comparere p.523. & seq.
- Leges & Civilita iura publicè audire & interpretari possint Clerici Ordinis p.516. n.5. p.542.
- Leges Capitulares super tributis (nunc Regis) in locis Ordinis tit. 5. Sifas tit.28. & 29. Pechos tit. 51. Hidalgos tit. 65. Alcaualas, &c. ritè & rectè condita de rebus Ordinis p.247. p.262. n.12. p.321. p.331. c.2.
- Leges Emeritensium pag.106. Vide Forum.
- Leges Capitulares tit.40. Mostrencos tit. 41. Abintestatos, earum origo p.215. p.249. n.5. & 6. p.319. p.331.
- Legionenses Episcopi. D. Ioannes Ordinem approbavit p.2. n.10. & donationes Regias p.4. n.2. & p.7. c.1. & pag.9. n.9. D. Manricus electus mense Martij 1181. p.24. num.4. p.35. c.1. p.43. c.1. p.49.
- Legionensis Prior Provincia sue in spiritualibus Pralatus, Dñs, & Superior p.530. n.2. potest Ordines Minores suis Subditis conferre, Pontificalibus uti & alia intra aut extra suum districtum p.388. p.384.
- Legionensis Prior potest exequi Dispens. Matrim. p.557. & Episcopos vocare ad Pontificalia exercenda p.497. col.2. p.561.
- Legionensis Prioratus triennalis sicut Vclensis p.438. non valet provideri aliter quam iuxta statuta; etiamsi apud Sedem valet p.439. n.4.
- Legionensis Conventus translatio p.424. p.444. p.529.
- Legionenses Priores D. Michael p.49. c.1. D. Rodericus Fernandez p.74. col.1. cum alijs Presbyteris p.97. c.2. D. Alfonso Fernandez p.496. D. Ioannes Alfonso Vegil p.495. c.2. de Sevilla p.497. c.1. D. Alfonso Fernandez de Azevedo p.388. D. Ludovicus de Castro p.401. c.1. p.421. D. Gaspar Ramirez p.421. n.1. & 3. p.438. c.2.
- Legionis & Gallecia Regna concordant inveniunt cum Castellæ Regno p.223.
- Leo Papa X. p.460. p.619. Leo XI. p.551.
- Leonor aut Eleonor Magistri Mater quasdam in Algecira possessiones dedit p.313. iussu Regis in custodia p.317. n.3. & 6.
- Liberales gratia vel timore, seu prodigi de bonis Ecclesiasticis, prodigi conscientiarum suarum dicuntur p.424. n.4.
- Libertas Ecclesiarum plena p.16. n.20. similiter in Africa p.166. c.2. Vide Ecclesia.
- Libertas Ordinis seu exemptio inter Maiores numeratur p.617. n.1. propter eam; & in eius indicium Decem Malachini p.17. n.26. pro Regno Zale p.166. c.2.
- Librum scripsit Procurator in Curia Miles ad Militès p.298.
- Licentia ad Matrimonium. Vide Matrim.
- Licentia testandi intestatis; consanguineis prodesse non potest p.491. c.1. in omisis p.503. c.1.
- Licentia transeundi ad arctiorem locum denegari non potest p.54. n.2. redcundum ex arctiori ad Militum Collegium à Papa obtinenda p.54. n.2.
- Licenciati vel Doctores quatuor ad minus in Consilio Ordinum p.535. p.540.
- Lievas & guias Vassallorum onus p.350. col.2.
- Lites & controversia inter Ordines & Episcopos; ac etiam non Episcopos nec Ecclesiasticos an Regibus commissa p.511. n.1. & 3. ac forsan alios p.517. c.2. p.556. c.2. n.7.
- Lites & controversia inter Episcopos & Ordines Militares Regibus componenda committantur p.510. p.517. p.603. etiam extrajudicialiter petitur p.608. c.1. omittitur verò in concessione c.2.
- Litterarum studia etiam ad iura addiscenda p.459. & communiter ad litteras p.42. c.2. p.64. c.1. & ex coniecturis p.31. & seq. & in Conventu Vclensi iuxta Regulam p.448. & seq. cap.13. & Bullam p.15. n.15.
- Litteras quoad ius civile audire publicè & interpretari p.516. n.5. p.542. c.1.
- Littera Apostolica qua forma deservire valent ad habitum vel provisionem prout ter consensum Magistri p.420. num.2. & 4.
- Littera Prioris Vclensis ad Clericos sui Prioratus inter Tagum & Guadianam sub excommunicationis poena, Data extra Prioratum p.321. p.327. n.3.
- Loca communiter Villa, Oppida, &c. p.16. n.19. in Conservatorijs Bullis Villas & alia loca p.396. n.2.
- Lucenses Episcopi D. Ioannes p.4. n.2. p.24. n.4. D. Rodericus p.55. p.43. p.75. n.3.
- Luceus Papa III. p.24. Iuris S. Petri di-

Index rerum notabilium.

- cit esse Domum Maiorem Ordinis p. 30. Lucrum sequuntur quoad exemptionem Innocentius III. p. 165. c. 2. & Martinus V. p. 381. c. 2.*
Luctuosa Templariorum, post luctum acit post obitum p. 334. c. 2. pro equo equitis vel Vassalli obeuntis sexcenti Morabetini, ibi, & p. 267. confirmatur p. 321. n. 3.
Lugdunensis Decima. Vide Subsidium. Lupus Alfonsi de Saavedra Comendator Maior Domorum seu Præceptoriarum Regni Legionensis. p. 275. & seq. postea Toletani Hospitalis p. 282. alius eodem tempore p. 275. c. 2.
Lux & speculum Hispaniarum, earum Patronus S. Iacobus p. 429. n. 5.
- M
- Magacela Nullius Diœcesis p. 418. col. 1. p. 422. c. 2. licet in Bulla Honorij exprimat p. 63. & eius conquestio facta fuerit post annum 1216. videlicet 1235. p. 146. c. 1.*
Magister Ordinis primus. Vide Petrus: dicitur Magister Militum de Caceres p. 4. c. 2. n. 1. Magister Militum S. Iacobi p. 5. c. 1. p. 6. n. 5. Magister verò Militiæ p. 7. c. 2. n. 1. 2. & 3. est Canonicus Compost. Ecclesie p. 5. c. 1. & Carthaginensis p. 212. n. 6. Vassallus, & Miles Apostoli p. 5. c. 2.
Magister Ordinis primus suscepit Magistrerium per voluntatem Dei p. 13. n. 3. p. 37. n. 3.
Magister inter ceteros viros Ecclesiasticos vocatur ad Concilium p. 256. p. 287. p. 288. c. 2. p. 370. n. 8.
Magister propria auctoritate apprehendere potest Præceptorias erectas à tempore D. Alvari de Luna cedentibus vel decedentibus possessoribus p. 409. n. 3.
Magister nequit pro libito amovere à Præceptoriam p. 261. n. 8. p. 276.
Magistrales redditus omnino à Diœcesanis independentes in eorum perceptione vel applicatione p. 478. c. 1.
Magistralis Mensæ pro Medijs Annatis fit Decima Medietatis p. 483. c. 2.
Magistratus institutio Canonica, & Collatio statim post electionem per Priorem p. 402. n. 5. Ordinaria auctoritate p. 404. n. 3.
Magistratum Militiarum Administratio p. 435. p. 620. unio ad Regiam Coronam p. 475.
Magistri electio post D. Ioannem Pæbeco inhibita & reservata Sedi p. 403. n. 2. contra Privilegium p. 171.
Magistri Ordinis immediatè subesse Romanæ Ecclesie noscuntur p. 167. Vide immediata.
Magistris & Administratoribus petita Superioritas, Regis Catholici successoribus conceditur p. 457. n. 2. & 4.
Magistrorum iurisdictio spiritualis Ecclesiastica & facultas eam exercendæ per Vicarios non merebatur in controversiam deduci p. 631. n. 11.
Malacini, libertatis indicium p. 17. n. 26. p. 166. c. 2.
Malacitanenses Episcopi iudices appellationum à Vicarijs de Estepa cum Hispalen. & Corduben. p. 627. & seq.
Marcha p. 167. c. 1. p. 169. n. 6. valor 137 solidorum & quatuor denariorum seu sterlingorum.
Marcelus Papa II. p. 512.
Maria Castella Regina p. 229. n. 40. obitus p. 287. n. 2. alia, Regis Petri Marter p. 319. c. 2.
Maria Melendi fundatrix Salmant. Conventus p. 209. p. 212. & seq. Amata Colanda, vulgò Violante Comendatrix p. 393. n. 2.
Martinega, exactionis species p. 350. forsan die S. Martini eius solutio p. 69.
Martinus Papa IV. p. 213.
Martinus Papa V. p. 376. exemptionem Ordinis plenariam renovat inherens vestigijs Lucij III. p. 381. c. 2. personas locorum Ordinis iudicat per verba: ne teneantur, Fratres verò per illa: ne teneamini p. 382. n. 3.
S. Martinus quondam Seguntinus Episcopus p. 53. Vide Seguntini Præfules.
Martinus Perez de Siones Magister Ordinis de Calatrava vixit post Magistrerium p. 42. c. 2. n. 3.
Martinus Fernandez Socius Prioris p. 311. c. 1. contra successorum Priorem p. 324. & p. 225. n. 5.
Martinus Pelæz Barragan Comendator Maior Portug. sub tit. de Palmela p. 67. n. 5. Magister Castellanis non infensus p. 68. c. 1. & nec Legionensibus p. 69. p. 70. & 72. eius Prædecessor in Arauzo p. 66. successor de Candamio apud Legionem p. 73. c. 1.
Martinus Alfonsi filius Regis Legion. fundator Salmant. Conventus p. 209. c. 2. ibi sepultus p. 300. n. 5.

Index rerum notabilium.

- Marzadga** ; forsam in Martio solutio p. 350. c. 2.
- Matrimoniales dispensationes Prioribus de Vclēs S. Marci in Curia committenda** p. 551. & seq. p. 557. & seq.
- Matrimonium contrahendum de conscientia Magistri legitur, non de licentia** p. 14. n. 8. p. 38. n. 8. de licentia p. 55. c. 1. & de providentia in Regalia p. 449. cap. 13.
- Matrimonium omnibus Militibus permis- sum** p. 14. n. 7. eis, qui continere ne- quiverint plurimum indulgetur: ibi: conugio sortiat, licentia verò non extorqueatur p. 55. c. 1.
- Matritum communis patriæ Orninum Militarium** p. 601. & seq.
- Mattheus Episcopus Concl.** p. 176. p. 177. p. 185. ad Sedem Burg. p. 196.
- Matutina hora in Conventu Vclēsi reci- tari possint hora qua valeant adire Antiani aut senes** p. 633.
- Media Annata Mensæ Magistralis sit. De- cima medietatis reddituum unius biennij, idest, vigesima pars duorum annorum** p. 483. c. 2.
- Medias Annatas convertere in reparatio- nem edificiorum præceptum sub ex- communicationis poena, & reservatio- ne** p. 409. n. 4. in augmentum p. 618. c. 1. in reparatiōnem Ecclesiarum pars quedam p. 613.
- Medie annate ex omnibus Præceptorij vacantibus deducenda excepta vacatio- ne permutationis causa** p. 469. n. 4. & ex Castellanijs p. 483. c. 2.
- Medie Annate in Militijs de Calatrava ac de Alcantara sub tertia & medietate fructuum** p. 610. c. 2. p. 612. c. 1.
- Medie Annate in omni vacatione dedu- cenda licet incapaces Præceptoriarum eas possederint** p. 609. & expressus p. 610. & seq.
- Medie Annate (seu redditus ratione va- cationis Beneficiorum) siquæ exacte sunt, restitui Ordini iubentur** p. 287. col. 1.
- Mense Magistralis separata bona ad ip- sam reducuntur** p. 408. n. 3. in eius va- catione pro Media Annata p. 483. c. 2.
- Mercatores, qui & quales excludi vel ad- mitti intelligantur ad habitum Militia- rum** p. 560.
- Mercedes. Vide Vota S. Iacobi. Merces Redemptio.**
- Mercedis Hospitalia ad Redemptionem Captivorum in Toledo** p. 21. apud Com-
- itiam p. 26. c. 2. apud Alarcón p. 45 p. 49. apud Moiam p. 58. p. 60. c. 2. apud Castrotoraj p. 69. apud Villam de Talavra p. 86. ad instar in Catalonia p. 90.
- Messis tempus feriatum & excusat à litigando, recteque appellatur** p. 294.
- Miles Ordinis quidam affectus litteras expectativas vel ad Præceptoriam, vel ad Prioratum solitam, vel solitam à Militibus obtineri** p. 399.
- Milites seu Militia Fratres homicidas punire potest Magister Sede inconsulta** p. 468. n. 4.
- Milites trium Militiarum participes in- dulgentiarum Pauli V. p. 599. & seq. S. Iacobi plenaria quibusdam diebus** p. 573.
- Militia S. Iacobi absque expressione Or- dinis** p. 6. c. 2. p. 7. c. 2. p. 13. n. 1. cum expressione p. 8. c. 1. instituta infra Octavam Apostoli p. 3. n. 4. absque in- vocatione speciali p. 9. p. 11. c. 1.
- Militia S. Iacobi in Vasconia** p. 91. non exempta, sed sub Auxitano Præsule p. 92. n. 16. quoad Decimas verò de nu- trimenti n. 13.
- Militia S. Mariae de Monte Gaudij** p. 92. in tit. & extra.
- Militia S. Mariae de España Privilegia concessa confirmantur (post eius unio- nem) in favorem Magistri & Ordinis S. Iacobi** p. 305.
- Militis ex soluta filius, electus, & in pos- sensione Magister** p. 241. dispensatio ibi, & seq.
- Militum appellationes ordinariae in causis crimin. & mixtis** p. 563. p. 566. ad Curiam vero in Crimin. p. 535. in Ci- villibus p. 540.
- Militum nomine Clerici Ecclesiarum Re- ctiores** p. 532. n. 2. Priores, & ceteri Fratres Beneficia obtinentes p. 543. n. 3. p. 552. c. 1. p. 591. c. 2. n. 1. & 2. post annum 1608. Cappellanorum p. 569. col. 2.
- Mindonienses Episcopi D. Ioannes** p. 42. n. 2. p. 79. n. 3. D. Rabimatus p. 18. c. 2. p. 24. p. 43.
- Missa in qualibet hebdomada pro anima Regis Fern. Legion. in Conventu S. Marci** p. 74. c. 2.
- Missale Ordinis in lucem edendum appro- batur** p. 508.
- Missam celebrandi ante lucem, privile- gium** p. 466. n. 2. parce illo utendum p. 467. n. 8. pro anima. Vide Altare.

Index rerum notabilium.

Mitra usus & aliorum Pontificalium Prioribus concessus p.385. p.388.
Mixtas, & personales Decimas intra & extra terminos Ordinis exigere potius sunt clus Clerici p.517. c.1. p.603. c.2. p.606. c.2.
Monachi præ Canonici in Regula, & post eos in Bulla Alexandri p.16. n.18. & p.447. cap.1.
Monasteria. Vide Conventus, alia Monasteria scilicet S. Ioannis de Sabardas p.74. & seq. c.2. S. Vincentij de Castro toraf p.70. & seq. S. Faicis de Eremo Auriem. Diœc. p.75. & seq.
Monasterium S. Anditi vulgò de Santoy p.76. c.2. XV. p.95. & seq. VI. p.97. & seq. ibi Tolet. Diœc. Segobienfis verò p.387. in fine.
Monasterium de Rozalen extra annexum Monasterio de Comiel p.41. c.2. destruetâ Ecclesia p.10. & seq. translata p.391. c.2. Monasterium hereditas p.74. c.2.
Moneta, quoddam tributi genus p.349. col.2.
Moneta, grossi Turonenses, Floreni p.297. p.298.
Moneta, Marca & alia p.167. Anfusini p.174. p.179.
Montemolin & Segura sub Maiore & alio Præceptoribus p.260. c.2.
Montiel in Indice Oppidorum, eius Vicaria Militiæ & Provinciæ eiusdem dicitur ac Velenfis Conventus p.572. c.2.
Morabetini olim aurei p.53. p.69. c.2. Novi albæ moneta p.304. n.3. p.247. c.1. Legionenses p.190. n.6.
Morapetini p.210. p.211. Alfonso post bellum Albi quatuor pro vno nigro videlicet 88y. pro 22y. p.213. c.1. & pro vno albo decem denarij p.309. n.3. Legionenses, pro quolibet, solidi octo p.72. c.2. vsuales communes p.332. col.2.
Moftrencos, ignoti bona Domini, ad Ordinem spectantia p.215. p.249.
Mulier sive vir Regnum Castellæ & Legionis possideat, Magistratus Militiarum administret p.477. n.4.
Murciæ Regnum p.115. col.2. n.2. non conquistum 1242. p.117. sed 1243. p.117. p.147. p.152.
Murciæ Regnum Infantæ traditum non comprehendit loca ad Securam spectantia p.147. & seq. p.153. c.1.
Murcia la Nova, aliqua vrbs in Regno Valentia vt ibi. De Xucar en açà

pag. 199. col.2.
Murciem. seu Carthaginem. Episcopus suæ per dimissionis ad Ordines per Priorum de Vclès expeditis p.549.
Muncienses Episcopi. Vide Carthaginenses.
Murciensis Regni quadam loca Ordinis Ecclesias dotatas habeant p.442. Ricolte in Indice Oppidorum.
Museros in Indice Oppidorum, eius Ecclesiæ vnitur Beneficium S. Iacobi de Vclès in Valentia p.532. & seq. Donatio Ecclesiæ cum vniuersis iuribus à Rege Aragon p.162. c.2.

N

Natalium defectum dicitur pati filius Militis soluti ex soluta p.340. n.2.
Natiuitas Beatae Mariæ Solemnis p.115. c.2. n.2.
Nicolaus Papa III. p.213. Nicolaus IV. p.233. Nicolaus V. p.387.
Nobiles Castellæ cum Infante Philippo quadam bona in prædam ducunt p.218.
Nobiles in Hispania p.1. n.2. p.13. c.2. non multis retrò annis Ordinem instituerunt p.99. c.1.
Nobiles & strenui in Militia Fratres recipi consueverunt p.461. c.1. nemo deinceps nisi de Nobili generi, vel Militari disciplina insignis p.461. col.2. num.4.
Nobiles plures intrusi ad bona Ordinis occupanda p.257. & seq. aliquibus ad tempus concedebantur p.262. n.9. & 10. p.305. c.1. p.308. c.1.
Nobilitas Avorum in ultimo Capitulo generalis p.588.
Nominatio Episcoporum per Vicarios & Rectores solita pro arbitrio inter se fieri p.381. c.1. de licentia generali p.16. n.22. p.165. p.627. & seq.
Notarij Regum, Ordinis Fratres, Petrus de la Cruce p.12. c.2. n.3. p.20. col.1. Petrus Ponce eius ex Fratre nepos p.60. c.2. Ioannes Diaz p.62. col.2. n.3. tandem Cancellarius p.85. c.2. Fernandus Romero etiam Cancellarius præ facto Comendatore p.263. n.26.
Novalium Decimæ Clerici soluantur p.533. & seq. p.500. n.3. p.517. p.603. p.606. c.2. exemptio etiam Militijs non exemptis concedi solita p.92. num.133. & 16.

Novitij Militiæ Fratres annum probationis

Index rerum notabilium.

nis in Civitate Oran, vel alibi peragant p. 461. n. 4.

Nullius Dicec. Caravaca p. 568. c. 1. Vide Dicecesis.

Nullius Dicec. & alie qualitates Vicariorum de Estepa pag. 269. num. 6. pag. 630. n. 9. & seq.

Nullius. Vide Magacela.

Nundinas facere potest Ordo in Dominijs suis p. 182. an. concurrentes extraneos securos reddere? p. 246. & seq.

Nuntij Apostolici etiam Legati de Latere non possunt compellere Fratres, servitores, nec Vassallos Ordinis ad comparandum coram alijs, quam suis Conservatoribus p. 523. n. 8.

Nuntij Collectores elemosynarum p. 193. p. 172. falsi puniuntur p. 201. c. 1.

Nuntium (alias Mintium) tributum in Regno Legion. à Militibus (vulgò Cavalleros) dari solitum Nobilibus (vulgò Ricos homes) Magistro à Fratribus solvatur p. 28. c. 2.

Nutrimetorum Decima p. 173. n. 7. p. 92. n. 13. p. 500. n. 3. p. 440. c. 1. p. 517. pag. 603. p. 606. c. 2. p. 616. & seq.

O

Obedientia Votum sub vno Magistro p. 14. n. 6. non sub pluribus p. 240. c. 2. n. 1. pag. 273. n. 5. & 7. & p. 337. c. 2. n. 2.

Observantia & ceremonia Regulares sub peccato mortali p. 430. num. 2. Vide in verbo Scrupulus.

Officia & Nobilitas Avorum suscepturi habitum Militum, reducuntur ad dispositionem pristinam stabilimentorum ante annum 1653. p. 588. & seq.

Officia, que, & qualia impediant ad habitum Militiarum quoad mercaturam pag. 560.

Officiales seu Vicarij Episcoporum Iudices Ordinis Conservatores p. 485. n. 2. p. 487. c. 1. p. 521. n. 4.

Officiales Vicarij Priorum de Velès & S. Marci dispens. Matrim. exequi possunt p. 558. n. 3.

Officium Divinum iuxta Breviarium Ordinis recitandum p. 493. c. 1. Hora in Choro per coniecturam 2. Surgant. pag. 448. cap. 5. 633. c. 2.

Osium Sanctum exigatur p. 16. n. 22. dare tenentur Ordinarij, & alij p. 165. c. 2. in casu de quo pag. 105. & in usu etiam in dismembratis locis p. 628. n. 6. pag. 630. col. 1.

Omes bzenos in Ordine, qui iuxta communitatem acceptionem p. 162. c. 2. p. 261. n. 8. p. 276. c. 1. p. 319. n. 2.

Omnimoda dicitur iurisdictione Vicariorum de Estepa & Nullius p. 630. n. 9. idè quia fuit Vicaria Ordinis pag. 631. num. 11.

Opera pietatis partem habere dicuntur de Medijs Annatis in quatuor reparationi Domorum applicatis pagin. 515. col. 2.

Orationes Pater noster dispensantur quoad modum, & horam p. 430. num. 3. & pro defunctis pag. 450. cap. 29. commutantur in viginti Missarum celebrationem p. 489.

Oratores Regis S. Fernandi ad Gregoriam IX. Episcopi Segobien. & Astoricen. pag. 100.

Oratoria ubilibet erigi possunt, si quatuor adsint Fratres moraturi pag. 16. num. 23. exempta sunt in quibusdam ibi.

Ordinaria iurisdictione, ac Decima cum ceteris, que ad Templarios spectabant in Caravaca Ordini dantur pag. 308. col. 1.

Ordinariam iurisdictionem ab immemoriali nonnulli Rectores Ecclesiarum Ordinis, sicut & Priores, ac Vicarij, exercere consueverunt p. 381. de generali scilicet eas gubernandi licentia pag. 16. n. 20. idè desideratur specialis pag. 381. n. 2.

Ordinarij Confessores Granatensium Mortualium (deficiente Privilegio) qui? p. 429. num. 6.

Ordinarios vices utpotè habentes se gesserunt semper Clerici Ordinis Vicarij, & nonnulli Rectores pag. 381. & sufficit Bulla Alex. III. num. 20. qui est in Bullario Magno S. 14. p. 632. n. 12.

Ordinarius Collator Vicarie de Tudia Rex tamquam Administrator pag. 619.

Vicaria & Beneficiorum de Estepa similiter absque alterius adminiculo pag. 627. c. 1. p. 629. c. 1.

Ordinati in Sacris Fratres testari non possunt vigore Privilegij Innocentij VIII. p. 427. n. 6.

Ordinationes Clericorum. Vide Episcopalis Ordinis.

Ordinationes dicuntur Ordinis statuta & confirmantur, itaut irritum & inane sit contra eas per Iudices decisum pag. 500. n. 5.

Ordinationes seu stabilimenta ab exordio fundata Militie per Ordinem edita

Index rerum notabilium.

- confirmantur post Trident. Concilium p. 520. n. 3.*
Ordines Minores conferunt Vclen. & Legionem. Priores suis subditis secularibus p. 384. p. 388. alienis autem subditis, cavere debent.
Ordo S. Iacobi viros sanctæ vitæ producit usque ad annum 1295. p. 140. n. 2.
Ordo S. Iacobi institutus quinta die infra octavam Apostoli p. 3. c. 2.
Orientalis pars Toleti p. 115. n. 3. & occidentalis p. 63.
Ornamenta pretiosa & vestes deauratas, &c. deferre possunt Milites de licentia Magistrî, Regula non obstante pag. 427. num. 7.
Ornamenta & reparationes Ecclesiarum ex quibus bonis fieri debeant p. 592. & seq. non obstante cap. 1. tit. 17. Stabiliment. quia forsan Tertia quid subsistit p. 103. c. 2. per quos iudices, ibi, quæ Ordinis sunt eius Ecclesiæ p. 133. n. 11. p. 135. c. 2.
Ornamentis & reparationi Ecclesiarum applicatur quedam pars de Medijs Annatis p. 613. & seq. & etiam redditus Castellaniarum, vulgò Alcaidias p. 615.
Ovetenses Episcopi D. Gundisalvus p. 4. p. 79. n. 3. D. Rodericus p. 24. p. 35. p. 43. D. Ioannes Gonzalez die 1. Maij 1190. Electus cum Astoricensi electo, extra.
Ovorum & lacticiniorum induitus esus diebus Quadragesima p. 467. n. 6.
Oxomensis Episcopi D. Iouannes I. approbavit Ordinem p. 2. n. 11. & cum Toletano p. 10. & seq. p. 3. c. 2. Garfias apud Vclès electus p. 32. c. 1. confirmatus pag. 33. n. 3. Martinus p. 46. c. 1. p. 49. c. 2. Didacus p. 50. n. 3. p. 52. & seq. Vclensis in Kalenda die 26. Decembris.
Oxomenses Episcopi D. Melendus p. 58. c. 1. p. 68. c. 1. p. 81. c. 2. D. Petrus p. 88. c. 1. D. Ioannes Diaz p. 103. c. 1. olim cum S. Martino p. 53. c. 2. Regis Notarius p. 62. c. 2. Vide Burgen. & Vallisolet.
- P
- Pacenses Episcopi D. Petrus p. 192. & seq. D. Fr. Alfonso p. 326. n. 9.*
Pacensis Episcopus, Tertia Tertia Decimarum & quadam alia portione pro Procuracionibus contentus cetera omnia iura renuntiat p. 193.
Pacis & fidei Militia in Vasconia sub Regula Ordinis S. Iacobi p. 91. num. 3.
quoad Decimas exempta num. 13. quoad iurisdictionem Auxitano Præsuli subiecta n. 16.
Palentini Episcopi D. Raimundus p. 119. c. 1. D. Petrus p. 119. c. 2. D. Raimundus alius pag. 3. pag. 120. c. 2. pag. 22. num. 5.
Palentinus D. Aldericus seu Ardericus p. 32. apud Vclès c. 1. & cum Vclensibus apud Palentiam c. 2. olim Seguntinus p. 27. c. 1. in donatione ad expensas Capituli Generalis p. 50. c. 2. Vclensis in Kalenda die 4. Augusti.
Palentinus Electus D. Tellus pag. 58. c. 1. Episcopus p. 59. c. 1. p. 63. Index subscribit pro socijs p. 123. n. 7.
Papyro communi uti debet Capitulum Generale Ordinis in expediendis negotijs pag. 582. & seq.
Pariterque, dictio in recto sensu p. 490. n. 4. sub errore autem transcribentis in Bulla Pauli III. Præterquam absque vilo grammaticali sensu pagin. 502. col. 2.
Parrochi Ordinis in Tolet. Dioc. quoad personas omnino exempti p. 124. c. 2. & in Montiel etiam si valeret pactio p. 127. c. 1. & 2. & p. 111. num. 3. Vide Rectores.
Parrochiales Ecclesiæ cum suis plebibus generaliter à Clericis gubernandæ pag. 164. num. 20. pag. 166. c. 2. & actu in omnibus etiam quoad iudicialia gubernata pag. 381. de licentia prædicta generalis pag. 632. num. 12. desideratur specialis num. 2.
Parrochiales Ecclesiæ aliæ, quas Ordo habebat ann. 1175. pag. 23. aliæ quas erexit vel in desertis terminis scilicet Aurelie pag. 119. n. 1. vel in Sarracenorum terris non desertis pag. 16. num. 20. p. 94. p. 106. c. 2.
Parrochianorum absolutio consueta simul & eadem forma approbatur ac Fratrum & Familiarium in Prioratibus Vicarijs & alijs Ecclesijs Ordinis pag. 360. c. 2. & ut res in dubia proponitur p. 381. c. 1.
Parrochiales Ecclesiæ locorum intelligit Toletanus Primas D. Rodericus in illa clausula Alex. III. Ecclesiæ cum suis plebibus, & concessam libertatem fatetur in suis libellis pag. 94. n. 1. p. 104. col. 2.
Participatio Bulla conservatorie S. Pij V. per aliam conceditur eidem Ordini S. Iacobi in Portugalia p. 516. in tit.

Index rerum notabilium.

- Participatio Indulgentiarum omnibus alijs Ordinibus concessarum Militari- bus conceditur p. 569. p. 599.*
- P. Iacobus Episcopus Conchen. pag. 251. & seq.*
- Pastores quasdam agnas Hospitalibus Captivorum dare ex voto tenentur pag. 29. c. 2. p. 48. c. 1. p. 87. c. 2.*
- Pastores & seruientes Conuentus Velenfis exempti p. 248. p. 398. Hospitalis Con- chensis greges pag. 225. c. 1. Ordinis S. Mariae, & S. Iacobi p. 305. c. 2.*
- Patronatus in Villis Ordinis olim Regius, Ordini conceditur p. 154.*
- Paulus Pap. II. p. 291. Paulus III. p. 501. & 624. Paulus IV. p. 512. Paulus V. pag. 566.*
- Paupertatis Votum sub hac expressione non emittitur pag. 14. num. 6. pag. 426. c. 2. sed non habendi proprium pag. 450. cap. 20. Vide Votum.*
- Pax celebris inter Reges Castellæ & Le- gionis in Beneventanis Curijs anno 1581. p. 23. n. 1. & extra.*
- Pelagius Perez Correa cum Comitissa de Vrgel anno 1228. pag. 90. c. 1. Comen- dator de Alcazar Maior Lusitania pag. 144. c. 1. pag. 155. c. 2. Maior de Viles pag. 153. c. 1. Magister pag. 117. Lau- des in ore Papæ pag. 206. obitus pag. 220. col. 1.*
- Pelagius Rodriguez Prior Velenfis p. 160. c. 2. p. 249. c. 1. n. 3.*
- Peñafende in Indice Oppidorum, eius Beneficia duo Regularia sint pag. 538. & seq.*
- Permutatio Monasterij de Loyo & alio- rum honorum p. 190. p. 192.*
- Permutatio Oppidi de Vilagarcia in Dioc. Pacem. quibus conditionibus fieri de- beat p. 353.*
- Personales & mixta Decima p. 500. n. 3. p. 517. p. 603. p. 606. c. 2.*
- D. Petrus Fernandi primitus Magister p. 8. c. 1. Fundator p. 29. c. 1. datur ei Pi- nel pag. 3. c. 1. vocatur in Rom. Curia (quando minus notus) Petrus Ferlando p. 10. c. 1. & Fernandi postmodum p. 13. p. 21. c. 1. & p. 37. n. 3. & in Antiochia p. 22. c. 2. n. 2. Dantur ei absque expressio- ne Ordinis Castra Peñanegra & de Mora, scilicet Nova p. 227. num. 8. confirmat cum Fratre Privilegium Aurelia pag. 119. n. 12. Clarus Mundo & Cælo pag. 29. col. 1.*
- Petrus Arias Magister Ordinis p. 58. c. 2. pag. 66. c. 1.*
- Petrus Gonzalez, vulgò Mengo Subcomen- dator de Voles pag. 66. num. 1. subscri- bit ultimus, ut pote donator, & simul acceptator num. 3. Comendator Maior pag. 125. num. 7. pag. 86. c. 2. Magister pag. 93. apud Xerez pag. 94. c. 2. pag. 98. c. 2. p. 108. c. 1.*
- Petrus Nuñez Miles pag. 174. c. 2. de Nu- nio Froila ex Tredecim & Maiore Pe- tri pag. 72. pag. 74. num. 4. (vulgò de Te- nez) Magister Militie S. Mariae de Es- paña pag. 305. & S. Iacobi p. 223. pag. p. 225. p. 231. n. 30.*
- Petrus Fernandez vulgò Mata, Ordinis Magister p. 236. c. 2.*
- Petrus Fernandez Cabeza de Baca Ordinis Magister p. 351. c. 1.*
- Petrus Moñiz de Godoy, Ordinis Magi- ster p. 351. c. p. 116.*
- Petrus Vidaz Iudex, Petrus Fernandez Merinus, Petrus Ponce Notarius Regis Alfonsi VIII. pro Redemptione in Hof- pitali Modiensis p. 60. c. 2. p. 73. p. 77.*
- Petrus de Luna Cardinalis S. Mariae in Cosmedin fidem fecit de benedictione Vexilli Ordinis pag. 346. Legatus in Hispania pag. 355. eius electio p. 365. num. 3.*
- Petrus Lupi de Baeza Procurator in Cu- ria Romana p. 297. Auctor cuiusdam libri pag. 298. & seq. Ioannes eius Fra- ter etiam Procurator, & Ordinis Ad- ministrator p. 309. p. 311.*
- Petrus Manrique p. 3. n. 3. Comes p. 122. c. 1. n. 3. & c. 2. n. 3. & p. 49. c. 2. inter Benefactores Hospitalis de Alarcon p. 50. c. 1. n. 2.*
- Petrus Ponce, à Rege fundatore Hospi- talium de Mercede nutritus, Hospi- talibus de Mercede devotus pag. 604. col. 2.*
- Petrus Guterrij Nobilis, vulgò Ricus homo p. 12. c. 1. n. 3. Dominus Villa de Occania p. 121. c. 1. Fundator Hospi- talis Conchensis cum D. Tello Perez & cum ipso apud Voles. Vide D. Tel- lius.*
- Philippus II. Rex, Ordinis III. Admini- strator perpetuus p. 431. n. 3. p. 512. n. 1. p. 518. n. 4. p. 548. & seq.*
- Philippus III. Rex, Ordinis IV. Admini- strator p. 432. n. 4. p. 548. n. 4. p. 563. & seq. p. 566. & seq.*
- Philippus IV. Rex, Ordinis V. Admini- strator p. 582. p. 584. p. 588. p. 610. col. 2.*
- Philippus V. Rex, Ordinis VII. Admini-*

Index rerum notabilium.

- strator pag. 595. & seq. pag. 601. c. 2. pag. 616. perpetuus similiter & signanter ob, & apud eiusdem Decretum fol. 2. huius Bullarij.*
Philippus Rex Gallie Villam-Novam prope Stampas & quasdam Decimas concedit Ordini p. 28. p. 31. n. 5.
Philippus Infans cum alijs Nobilibus Regni Castellæ p. 218. c. 2.
Piana Indulta pag. 627. pag. 629. & in eis contenta vera sunt & firma pag. 631. c. 2.
Pinet de Suso in Indice Oppidorum. Datur primo Magistro pag. 3. c. 1. cuius fuerit pag. 351. num. 3. aliàs Sancta Maria de Pinet præfertur Vclesio pag. 14. num. 4. pag. 30. c. 3. num. 3. pag. 52. num. 5. & etiam Sancta Maria del Paramo p. 349. & seq.
Pius Pap. II. p. 391. Pius III. p. 432. Pius IV. p. 517. S. Pius V. p. 519.
Placentinæ Episcopi D. Brictius p. 43. pag. 58. c. 1. D. Dominicus p. 59. c. 1. p. 62. c. 2. p. 85. c. 2.
Plebes Ecclesiarum, Parrochianos intelligit Toletanus Primas D. Rodericus in suis libellis p. 94. n. 1. p. 104. c. 2.
Plena libertas in gubernandis Ecclesijs extra Hispaniam & intra, eisdem verbis concepitur p. 16. n. 20. p. 166. c. 2.
Pleno iure ad Ordinem spectant Ecclesia Villa-Novæ p. 117. Hospitale Conchen-se p. 258. c. 2.
Pluralitas Præceptoriarum de cætero non dispensanda & qua forma pag. 409. num. 5.
pœnitentiæ Sacramentum ritè & valide administrant Rectors & Vicarij Ecclesiarum Ordinis absque vilijs Episcopi licentia p. 16. n. 20. p. 360. c. 1. p. 381. c. 1. & 2. p. 575. n. 4. & seq. licentiam generalem agnovit Toletanus, laicos dumtaxat opponens p. 94. p. 104. c. 2.
Pontificalium usus intra & extra suas iurisdictiones Prioribus concessus pag. 385. p. 388.
Pontii Emeritanus Artifex pag. 212. & seq.
Portabile Altare quibus concedatur pag. 466. num. 2. & Prioribus p. 385. pag. 388.
Portugalie Comendator Iosannes Fernandez vocatus Magister p. 241. n. 4. in schismate p. 236. iterum sub obedientia Magistri Generalis p. 240. & seq. pag. 245. c. 1. p. 260. c. 2. n. 1.
Portugalie Fratres iterum in divisione p. 262. n. 6. p. 291. p. 295. & in Curia processus p. 297. persistentes p. 337. & seq.
Portugalie Fratribus S. Iacobi conceditur participatio Bullæ conservatorie S. Pij V. per aliam p. 519. in tit.
Portugalie Ordinis Conventus de Alcazar ad Mertolam transferendus pag. 155. translatus pag. 186. n. 4.
Possessio per Annulum. Vide Investitio.
Præbendam seu Beneficium non amittunt electi in Priores, aut Rectores p. 590. & seq.
Præceptor ante legitimam ætatem factus, & post eam non professus amittat Præceptorie redditus p. 514. n. 6. & 7.
Præceptor licet professus, qui litteras provisionis suæ expediri cum effectu non fecerit, amittat redditus, Triremibus applicandos p. 514. n. 6. & 7. Thesauris trium Ordinum p. 612.
Præceptores Domorum Fortium seu Castrum habentium non nisi Milites pag. 197.
Præceptores de Ricote cum iure præsentandi Rectores p. 433. n. 3. & 5.
Præceptoriam, quam concedit Capitulum, nequit auferre Magister p. 276.
Præceptoriarum pluralitas de cætero non dispensanda & qua forma p. 409. n. 5.
Præceptorias sub administratione aut alio titulo obtinentes ad Medias Annatas teneantur p. 609. p. 610. c. 2.
Præceptorie erectæ de bonis Mensæ Magistralis à tempore D. Alvari de Luna revocantur, licet de consensu Capituli fuerint erectæ p. 408. c. 2.
Præceptorie plures per litteras Apostolicas p. 406. n. 11.
Præceptorie vacantis redditus de primis quatuor mensibus Triremibus applicantur pag. 516. c. 1. Thesauris nunc sub alia forma p. 612.
Præceptoris nomen p. 8. n. 5. strictius quam Comendatoris p. 77. p. 197. p. 262. n. 13. p. 350. c. 2. p. 401. c. 2.
Prædia Religiosorum acquisita vel adquirenda & eorum Terradicum aut Terrazgo partem decimarum non præstant p. 186. c. 1.
Prædiales Decimas intra terminos Ordinis exigere potiti sunt Conventus Clericorum, & etiam extra ex cultis Militum expensis p. 117. c. 1. pag. 603. pag. 606. c. 2.
Prædicatores ad exhortandum contra Sag-

Index rerum notabilium.

- vacenos Dominicani** p. 140. & **Iacobi** p. 181. p. 249. n. 3.
- Prædicatorum strenua multitudo in terra Genitorum S. Dominici, in cuius conversione ipse** p. 102. n. 4. & 6.
- Præfecti Arcium** pag. 623. Vide **Castellani**.
- Prælatus Ecclesiasticus Magister, & inter alios convocatus** p. 256. p. 287. p. 288. c. 2. p. 370.
- Presentare Clericos eis Episcopis, quibus visum foret, in Ecclesijs dismembratis** p. 629. c. 2. p. 628. n. 5.
- Præterquam dictio errore transcribentis seu recapitulantis Bullam Clementis VII. in qua: pariterque** p. 502. c. 2. p. 490. n. 4. c. 2. circa finem.
- Primitiæ & Decimalia pro defensione ab infidelibus & eorum offensione dismembranda conceduntur** pag. 625. col. 1. num. 2.
- Primitiarum ius discretum à Decimarum & obventionum iure** p. 442. c. 1. cum p. 444. n. 5.
- Primitias recipiebat Tertiarius Magistri** p. 128. n. 5.
- Primitiæ tertia pars** p. 127. c. 1. nihil ex eis **Toletano**, sed ad **Bastimentorum Præceptores** p. 133. n. 4.
- Primogenitus D. Alfonso Regis Sapientis in Ordine educatur** p. 117.
- Prioratus de Velès Nullius, quasi Episcopalis & aliæ eius qualitates** p. 552. testibus, & alijs modis comprobata p. 553. p. 558. n. 3.
- Prioratus Velen. & Legionem. per litteras Apostolicas obtenti à D. Francisco Solis Ordinis Clerico** pag. 474. dimittuntur, retenta **Parrochia de Huelamo simul cum Episcopatu Balneoregiensi** pag. 481.
- Priores de Velès & S. Marci curam gerentes animarum Magistri & Fratrum, eos absolvant ab excommunicatione, & etiam Clericos ab irregularitate** pag. 360.
- Priores de Velès & S. Marci ad licentiam testandi concedendum unici Papæ Commissarii** pag. 490. num. 4. excedere, seu aliter licentiam dare non possunt pag. 491. p. 503.
- Priores in Convëntu tempore quo durat officium pro Convëntualibus non sunt, habentes aliàs beneficium** pag. 537. c. 1.
- Priores Ordinis, triennales sint, duo dumtaxat** p. 438. reeligantur, nisi duobus alijs triennijs transactis p. 445.
- Priores per triennium in Convëntu residentes Beneficium seu Præbendam non amittunt** p. 590. & seq.
- Priores Consiliarii Regum, duo scilicet** pag. 392. c. 1. p. 394. p. 401. c. 2. p. 494. c. 1. p. 568. n. 3.
- Priorisæ aut Comendatricis electio quomodo confirmanda & à quo super hoc cognoscendum** p. 356. p. 358.
- Priorisæ seu Comendatrices Ordinis triennales sint ad arbitrium Capituli** pag. 516. c. 1.
- Privilegia Ordinis, & concessiones quas tenus sint in usu confirmantur; stabilita vero absolute** p. 500. n. 5. & à **S. Pio V. post Tridentinum** p. 520.
- Privilegia Regum particularia, in favorem Comendatoris de Velès** pag. 27. pag. 83. **Convëntus Sancti Spiritus** pag. 318. **Convëntus Hospitalis** pag. 225. **Convëntus Velen.** pag. 248. **Militia S. Mariae de España** p. 305.
- Privilegiorum usus liceat post non usura** p. 617. c. 2.
- Processus in causa contra Portug. Ordinis Fratres ad Curiam** p. 297. eius folia 440. p. 298.
- Procuraciones sua Legationis exegit Guillelmus Legatus** pag. 285. causa eas imponendi, & forma p. 288.
- Procuraciones Visitatorum in Capitulis Generalibus** p. 506. 2.
- Procuracionum Legatis dari solitarum exemptio petitur** pag. 354. impetrata forsân sicut permutatio **Villæ Garfia** pag. 353.
- Procurator iurare non debet de calumnia** pag. 114. num. 2. & 3. sed principalis cogendus est pag. 116. num. 3. iuratori.
- Procuratores Ordinis in communi & pro singulis** pag. 263. num. 25. in **Curia Rom.** pag. 106. pag. 168. col. 1. pag. 179. pag. 447. num. 2. pag. 241. num. 3. pag. 298.
- Procuratores in Hispania** pag. 309. pag. 311. **Petrus Sanchi de Burgos alias Velasco** pag. 314. num. 5. pag. 319. num. 1. pag. 334. col. 2. **Iacobus Boti** pag. 472. col. 2. alij ante annum 1600. pag. 545. num. 3. pag. 554. n. 2. & 4.
- Procuratorium mandatum in forma dare noluit Ecclesia Toletana** p. 114. n. 4. que ratum habebit, ratum de presentî non habet p. 115. c. 2. p. 116. ibi: **Ayctmos firmæ, &c. nec potestatem com-**

Index rerum notabilium.

mittit, ut in pag. 114. col. 2.
 Professio emittebatur ante habitus sus-
 ceptionem p. 54. p. 28. c. 1.
 Professio Militum seu Militia Fratrum
 post probationis annum apud Oran vel
 ubi ordinatum fuerit peractum p. 361.
 num. 4.
 Professionem Comendator, qui distulerit
 amittat Praeceptoris redditus trivemi-
 bus applicandos p. 514. n. 6. nunc The-
 sauris p. 612.
 Professos oportet esse Iudices in causis
 tam civilibus quam criminalibus Militi-
 um trium Militiarum p. 536. n. 4. p.
 541. n. 3. de hoc p. 595. c. 2.
 Prologus Card. ad Regulam p. 1. Procu-
 ratoris ad suum librum p. 298. c. 2.
 Propria dicuntur bona Clericorum non
 Conventualium p. 537. c. 2. scilicet ad
 proprium usum p. 325. n. 5.
 Proprii abdicatio seu vivere sine proprio
 est forma voti in professione omnium
 Fratrum Militiae p. 426. n. 2. non vo-
 tum paupertatis p. 563. c. 2. iuxta Re-
 gulam p. 447. n. 3.
 Propriam dicere quicquam ut crimen ha-
 betur p. 260. c. 1.
 Proprii filij quoad defensionem non sunt
 proprii cum omni proprietate p. 109. n.
 3. p. 111. n. 13.
 Proprii Sedis Apostolicae filij cum omni
 proprietate sunt quos alius quam Ro-
 manus Pontifex excommunicare non
 potest p. 109. n. 7. p. 111. n. 13.
 Professio Apostolica Ordinis absque sus-
 ceptione in speciales filios p. 10. c. 1. &
 cum susceptione, ac exemptione & li-
 bertate p. 14. n. 4. p. 16. n. 21. & 16. di-
 recta ad Clericum cum inhibitione Praesu-
 lum p. 18. c. 1.
 Protectio honorum Conventus de Vclès
 praefer communem Alexandri Tertij
 alia specialis p. 204. salvo iure Magi-
 stri c. 2.
 Protectio Ordinis in Regno Aragon. pag.
 86. c. 2.
 Protectio Sedis in favorem Hospitalis de
 Villa Martini p. 71. & seq.
 Protectio nullitatis in eis, quae absque
 consensu Capituli acta fuerint p. 318.
 num. 6.
 Provisio Comendatricis iure devoluto, ad
 Magistrum p. 536. c. 2.
 Provisio per litteras Apostolicas p. 171. p.
 295. contra hoc privilegium Sixtus
 IV. p. 401. n. 2. p. 399. p. 406. n. 11. ful-
 citur Privilegium p. 420. n. 2. & 4.

Provisor S. Marci Legionensis simul Ma-
 gistri Cappellanus p. 370. n. 3.
 Pseudo concordia, quia inter non partes
 & c. p. 126. c. 1. & de quibus lis non
 erat c. 2. servetur in eis, quae exprimi-
 untur p. 133. n. 10. & 12.
 Publicatio & intimatio Bulla conservato-
 ria S. Pij V. p. 125. à n. 1. ad 5.
 Punire vel absolvere homicidas Militiae
 Fratres p. 468. n. 4.

Q

Quadragesima est à die 8. Novembris ad
 24. Decembris p. 448. cap. 3. dispen-
 satur ex parte p. 171. c. 2.
 Quadragesimalibus diebus ovorum & la-
 eticiniarum indultus esus & usus pag.
 467. n. 6.
 Quadragesima in Ordine duae iuxta Re-
 gulam p. 448. cap. 8. p. 313. c. 1.
 Quadragesima millia Ducatorum dismetri-
 brari possint ex Ordinum redditibus,
 208. ex mensis, & 208. ex Praecepto-
 rijs p. 624. c. 1. fidelium defensionem &
 infidelium offensionem assignanda col. 2.
 dubitatur de excessu in Praeceptorijs
 p. 627. n. 4.
 Qualificati certo modo, & ad pugnandum
 idonei sint Milites & Fratres ad habi-
 tum recipiendi p. 419. n. 2.
 Qualificati hominidij reus miles quomodo
 & à quo puniendus p. 467.
 Qualitates ad habitum requisitae qua for-
 ma probanda quoad Hybernos, vulgo
 Irlandeses p. 601. & seq.
 Qualitates districtus seu Prioratus de
 Vclès nullius, quasi Episcopalis, imme-
 diata Sedi subiectionis & alia p. 552.
 c. 1. in contradictorio comprobata p.
 553. p. 558. n. 3.
 Quarta pars de Medijs Annatis applica-
 tur thesauro Ordinis ad quem dimitta-
 reat quinta spectabat p. 534.
 Quarta vel tertia Decimarum de laboribus
 & novalibus Fratrum Ordinis & abs-
 que limitatione ulla de nutrimentis &
 alijs bonis p. 109. num. 11. & 14. p.
 500. n. 3.
 Quasi Episcopalis iurisdictio Priorum
 p. 473. & seq. p. 552. c. 1. in contradi-
 ctorio cum alijs qualitatibus comproba-
 ta p. 553. p. 558. n. 3. Vicariorum de
 Estepa p. 630. n. 9.
 Quatuor ad minus Doctores vel Licencia-
 ti in Consilio Ordinum p. 535. p. 540.
 Qua-

Index rerum notabilium.

Quatuor Milites Consiliarii sint Iudices
 secunda instantia in causis crimin. Mi-
 litum p. 564.
 Quatuor sint Triremes expensis Ordinis
 manutendenda p. 512. p. 515.
 Quaestiones & lites in Vclensibus Militum
 & Canonicorum Conventibus p. 89. p.
 176. & seq.
 Quinque dietas assignat Sixtus Papa IV.
 p. 397. c. 2. tres autem I. eo X. & S.
 Pius V. in suis Conservatorijs p. 487.
 c. 1. p. 525. c. 1.
 Quinta pars de Medijs Annatis Thesauro
 Ordinis applicatur p. 483. c. 2. sit quar-
 ta p. 534. sit Tertia & impetretur fa-
 cultas, dicit Capitulum Generale stabili-
 tit. 15. cap. 25. non contribuit ad Tیره-
 mes p. 515. c. 1.
 Quinta pars, vulgò Quinto p. 8. n. 2.
 Quintarii Agricola, Familiares dicuntur
 & partem Decimarum dare non tenen-
 tur p. 59. c. 2.
 Quintarii in Conchen. Dioecesi degentes
 partem Decimarum Ordini, & partem
 Ecclesijs Secularibus solvant p. 56. n.
 9. & p. 116. c. 2. salvoire possessio-
 num Ordinis in communi p. 56. n. 11.
 & p. 116. p. 366. c. 2.
 Quintarii Ordinis nominantur cum prae-
 ferentia respectu coniugatorum p. 116.
 col. 2. forsan de Ditiorebus pag. 503.
 & seq.
 Quinta dua partes de Medijs Annatis seu
 due de quinque partibus applicantur
 tremeibus p. 515. c. 2.
 Quintum eorum Secularium qui intesta-
 ti decedunt p. 250. n. 6.
 Quintum seu quintam partem relinquere
 debent Clerici testantes p. 502. n. 3. in
 quibusvis dispositionibus & donatio-
 nibus p. 491. c. 1. p. 537. n. 3. tam in
 ultimis voluntatibus, quam alias p.
 543. c. 2.
 Quintum seu quintam partem relinquere
 Milites olim teneri videntur p. 504.
 col. 1.

R

Rebellio quorundam Comendatorum pu-
 niri iubetur p. 244. p. 259. & seq.
 Rectores Collegiorum Militarium ob resi-
 dentiam in eis Beneficium si habuerint
 non amittunt p. 590. & seq. p. 600.
 & seq.
 Rectores Ecclesiarum Ordinis absoluant
 Parrochianos ut consueverunt p. 360.
 & seq.

Rectores Ecclesiarum Ordinis tam foram-
 penitentiae, quam iudiciale concernen-
 tia exercuerunt de licentia scilicet gene-
 rali p. 16. n. 20. desideratur specialis p.
 381. c. 1.
 Rectores in Ecclesijs Vallis de Ricot anno
 1507. certi aut perpetui sub collatione
 non erant p. 442. n. 2.
 Rectoris Studij Complutensis littera con-
 tra Subditos Prioratus Vclensis prius
 per Priorem inspicienda p. 577. & seq.
 Redditus ad expensas in Capitulis Gene-
 ralibus p. 50. c. 2.
 Redditus per obitum vacantes, seu Media
 Annatae p. 287.
 Redditus pro libito expendere, ac de eis
 disponere Clericus Frater utrum? pag.
 325. n. 5.
 Redemptio Captivorum, praecipuum Re-
 gule p. 450. cap. 26. impositum pro Hof-
 pitali Toletano p. 35. & seq.
 Redemptio Captivorum inimicorum, ius
 Regium p. 85. c. 1. Ordini partim conce-
 ditur num. 2.
 Redemptio si amittatur, Vota, vulgò Ze-
 lemnes, seu Almudes non solvuntur p.
 29. c. 2. p. 48. c. 1.
 Redemptio omitti cepit circa annum
 1250. post Bullam Innocentij IV. pag.
 180. p. 415. n. 5. iterum praecipua pag.
 243. & in usu p. 263. n. 21.
 Redemptio unius Captivi pro decem alijs
 p. 22. n. 2.
 Redemptores secumferentes Captivos ini-
 micos sine praedudicio domorum ferant
 p. 263. n. 21.
 Relectio Priorum ne fiat nisi duobus
 Triennis transactis p. 445. Priorisa-
 rum, prout Capitulo visum fuerit pag.
 516. c. 1.
 Reformatio Ordinis p. 260. ad reforma-
 tionem aliam Bulla p. 432.
 Reges etiam tanquam Reges nullum ius in
 Oppidis de Estepa habuisse post dis-
 membrationem dicuntur p. 630. c. 1.
 Regia servitia, Tributa, census, &c. Vide
 Tributa, Alcala.
 Regula Ordinis ore & stylo Card. Alberti
 p. 3. n. 14. Latina p. 447. n. 3. prius in
 Hispania concepta p. 14. n. 6. p. 15. n. 10.
 & secundum tenorem Regulae Abulen-
 ses p. 8. c. 1.
 Regula incipit a charitate p. 447. n. 3. in
 fine & cap. 1. 2. & 3.
 Regula Ordinis quoad ieiunia, vestes, testa-
 menti factionem & alia dispensatur
 p. 378. & seq. p. 427. n. 6. & 7.

Index rerum notabilium.

- Regulam legere singulis mensibus commutatur, & reducitur ad ter in anno* p.489.
- Regula declarationem in Capitulo Generali admittit, salva eius substantia* p.430. n.3. p.433. p.452. n.7.
- Regula praeceptum redemptio Captivorum* p.450. cap.26. in favorem Toletani Hospitalis p.35. n.2. in quo aliunde obligatoria est p.22. c.1. n.3. p.243. col.2.
- Regulam S. Augustini in pueritia professus, aut sub ea consecratus S. Dominicus* p.102. n.3. felicitis post Priorem Velen. p.47. c.1. n.6. Vide in Oxomen. & Palent. Episcopis, in Kalenda.
- Regula annotationes marginales de speciali Privilegio appositae* p.430. n.3.
- Regulare Beneficium de Guaza permanet post dismembrationem* p.553. & seq. n.4. & 7.
- Regulare deinceps sit quoddam Saculare Beneficium de Peñaufende* p.539.
- Regularia de sui natura Beneficia & praestimoniam Ordinis* p.539. c.2. p.555. n.4. & 7. utrum natura & essentia Ordinis quoad hoc sufficienter abolita in Ecclesijs de Estepa p.628. n.5. & 6.
- Regularium S. Augustini Canonicorum sub Regula Milites etiam Ordinis* p.489. n.1. p.490. c.1. p.501. n.1.
- Relator Consilij Ordinum, qui fuerit in prima instantia cause civilis Militum, excluditur in secunda* p.541. n.3.
- Reparatio Domorum Praeceptoriarum ex Medijs Annatis primitus facienda* p.409. n.4. p.469. & seq. p.618. n.1. & 5.
- Reparatio & fabrica. Vide Tertia.*
- Reparationsi Ecclesiarum applicatur quaedam pars de Medijs Annatis* p.613. & seq. etiam redditus Castellantarum p.615.
- Rescripta in prauidicium Ordinis, tacita veritate obtenta subreptitia sunt* p.40. col.2.
- Reservata censura contra eos qui in alios usus Medias Annatas converterint* p.409. n.4. p.469. p.483. p.618. quinta Thesauri sit quarta p.534. quarta sit tertia stabilim. tit. 15. cap.25.
- Reservata crimina à quibus non nisi semel in vita absolvi possunt Fratres excipiuntur expressè* p.466. n.3.
- Reservata Sedi absolutio eorum, qui usurpant oblata Cappella Sanctae Crucis de*
- Caravaca* pag.359.
- Reservatio provisionis & electionis Magistri post obitum D. Ioannis Pacheco* p.403. n.2.
- Restitutio Sigilli Capituli Generalis ad Voles Caput Ordinis* p.317. & seq.
- Restitutio seu Donatio de novo statuta plurimum Ecclesiarum & possessionum in Regno Legionis* p.23. & seq. iterum fieri iubetur p.61. c.2.
- Reverendi Titulus Priori de Voles in Regijs concessus* p.398. n.1. p.401. n.2. in Capitulis Generalibus p.402. n.5. in Romana Curia p.551. n.2. p.552. & seq. n.5. p.557. n.1.
- Reus Velenis Prior in consistorio immediate absque remissione ad partes, auditur* p.323. absolvitur p.324. n.3.
- Roagia Tributum* p.183.
- Rodericus, Enneci Lupi filius, communiter Teneguez cum Magistro Arauzo* p.661. c.2. n.3. p.125. n.7. Magister in expeditione ultra Murciam p.115. col.2. n.2. p.153. c.1. post Magisterium p.160. c.2.
- Rodericus Gonzalez Mexia Comendator Maior Legion. p.349. c.1. p.351. c.1. Magister Ordinis in Serie ante pag.12. consanguineus Magistri Offorez, cuius etiam Petrus de Ixar* p.348. c.1. pag.349. c.1.
- Rodericus Manrique Comendator de Segura ex Tredecim* p.495. c.2. de eius Magisterio, consuetudinibus, recuperatione Villa de Huescar Ordinis in Indice Oppidorum, & alijs, extra. De electione successoris Magistri p.401. n.2.
- Romana Curia ad Almam Urbem regressus* p.346.
- Romanum communiter vocatum vexillum Ordinis benedicitur* p.346.
- Rota per modum arbitrij & concordia unica sententia decidat* p.132. num.31. causam ibi pendentem p.131. c.1. pag.136. & seq.
- Rota decisiones pro Prioribus ad triennium* p.591. de Vicariorum iurisdictione, deputatione & amotione pag.6301. & seq.
- Rota agnoscit concessam iurisdictionem in clausula: cum suis plebibus* p.632. n.12. sicut Toletanus p.94. p.104.

S

Sabinensis Episcopi Legati sententia p.891. confirmatur ab Urbano III. p.201.

Sacrilegium ob violentam spoliationem Hof-

Index rerum notabilium.

- Hospitalis Coneben. Sedi reservatum* p.258. p.355.
- Salmantini Episcopi D. Berengarius* p.119. n.9. *D. Petrus Suarez* pag.2. n.11. p.79. n.3. *Compostellanus* p.12. c.1. *D. Vitalis* p.18. p.35. p.43. *D. Gundisalvus* (alias *Fernandez*) p.49. c.1.
- Sancius Rex Castellæ, Desideratus* vulgò dictus, filius *Alfonsi Imperatoris* pag. 120. c.1. *Pater Alfonsi Regis*, vulgò *Nobilis nuncupati* p.120. c.1.
- Sancius Rex Castellæ & Legionis*, filius heres *Regis Alfonsi* vulgò *Sapientis* p.300. c.2. n.5. in eius favorem *Regna Cast. Leg. & Gallecia* p.223. eius filia *Yolanda* p.292. & seq.
- Sancius Rex Navarra Vassallus Imperatoris Regis* p.120. c.1.
- Sancius I. Rex Portugaliae cum Patre Alfonsop.* 9. devictus à *Legionensi* p.23. c.2. *Amicus Magistri Sancij de Lemos* p.158. c.2. filius *Alfonsi* & *Mabalde* p.164. c.2.
- Sancius II. Rex Portugaliae filius Alfonsi* & *Vrraca* p.154. c.1. dedit iurapatronatus *Ecclesiarum de Alcazar*, &c. c.2. *Mertola* p.155. *Ayamonte die 2. Maij anni 1240. extra*, & confirmatio à *Rege successore in Algarbijs* ut in p.175. c.1.
- Sancius Fernandez de Lemos Ordinis Magister* p.34. c.2. *Amicus* dictus à *Rege Portugaliae* p.158. c.2. n.2. apud *Alarcos* anno ante conflictum p.44. c.2. ad *Capitulum in Toletop.* 45. c.1. n.2. & 3. post conflictum p.46. c.1.
- Suarius Rodriguez* (nonnumquam in transcriptis *Sancius*) *Comendator Maior Lusitaniae* p.158. *Magister* p.51. p.52. p.229. n.35. alius, vel forsitan eundem, *Rektor in Benevento contra Galagur. Episcopum* p.64. c.1.
- Sancius Sanchez de Mazuelo in Velefo* p.189. concedit *Alcabdet* & alia n.2. *Nobilis in Curia Romana* p.191.
- Sancispiritus, initium Regulæ* p.1. *Domus Salmantica sub hoc titulo* p.209. alia *Zamora, extra, in Missalibus Ordinis*: In nomine *Domini Sanctispiritus* p.508. in tit.
- Sancispiritus Domus, Monasterium sit.* p.209. & à *fundatione* & *fundatrice per mulieres solitum gubernari* p.293. n.2. Vide *Indicem Oppidorum. Privilegia* verò p.300. n.5. *transferendi facultatem* p.424.
- Santoy Monasterij Abbas, Dioc. dicitur* *Segobien.* p.187. *Toletana* verò p.98. c.1. in *Indice Oppidorum.*
- Sarraceni transfretarunt in Hisp. ad annum 1170. pag.2. n.5. & 6. de commercio cum eis* p.111. & seq. pag.180. & seq.
- Scrupuli notorij in exigendis licentijs specialibus* p.381. c.1. & p.16. n.20. p.165. c.2. alius p.360. col.2. alius p.354. c.2. nimis scrupulosus p.537. c.1. scrupulis agitati p.379. n.2. alius de ieiunijs p.427. n.4.
- Seculare quoddam Beneficium sit deinceps Regulare* p.539.
- Seculares nonnumquam Præceptorias obtinebant* & *qua forma* p.262. n.9. & 10. p.266. col.2. p.209. p.305. col.1. p.318. & seq.
- Seculares personas intelligit Toletanus in clausula: cum suis plebibus concessam agnoscens iurisdictionem, alia longe diversa obijciens* p.94. p.104. idem agnoscit *Rota ex §.14. Bulla in Cherub.* hic verò p.16. n.20. p.632. n.12.
- Seculares persona an comprehendantur in Bulla, vulgò de Junta Apostolica* p.511. nom.1. & 3. & forsitan alios p.517. c.2.
- Secularia Beneficia & Ordinum aliorum quam S. Iacobi obtinentes Clerici inventarium dare tenentur* p.490. n.4.
- Secularium Iudicum appellationes in Oppidis de Estepa post dismembrationem ad Sedem vel eius Delegatos* p.628. n.6. ad *Reges in omisus* post &c. p.630. col.1.
- Secura & Montemolin sub Maiore & alio Præceptoribus* p.260. c.2.
- Segobienses Episcopi D. Petrus* p.119. n.1. *D. Willelmus* p.120. c.2. p.3. n.2. *D. Gundisalvus* p.12. c.2. p.27. p.42. *D. Guterius* (*Ruiz Giron olim Cancellarius* p.34. c.2. n.3.) p.45. c.1. n.3.
- Segobienses Episcopi* p.46. c.1. nulli. *D. Gundisalvus* p.49. c.2. p.51. p.53. *D. Geraldus* p.60. c.2. p.63. nullus p.85.
- Segobiensis Episcopus D. Bernardus* p.88. *Orator pro Rege ad Curiam* p.100. c.1. in *causa S. Dominici* p.102. num.6. in *causa de Montiel* p.112. & seq. *D. Raimundus* p.196. c.1.
- Seguntini Præsules Cerebrunus* p.3. n.2. *Locelmus* p.12. c.2. p.20. c.1. *Ardericus* p.27. c.1. ad *Palentiam* p.32. *S. Martinus* p.33. n.3. p.42. c.1. p.43. c.2. p.53. col.1. *Rodericus* p.46. col.1. p.49. c.2. p.53. c.1. p.59. col.1. p.63. c.2.

Index rerum notabilium.

- c. 2. Lupus p. 85. p. 88.*
Seguntinus Episcopus D. Fernandus Col-
lector & Nuntius p. 388. c. 2.
Septies in die sanguinem fundere non for-
midant. Milites p. 178. c. 2.
Sepultura Fratrum gratis p. 172. num. 6.
p. 82. XII.
Sepultura Fratrum non pro libito eorum
p. 263. n. 26. nihil de hoc in Privilegio
testandi p. 426. & seq.
Servitores. Vide Familiares.
Servitores Fratrum Ordinis remuneratio-
nem habeant absque Ordinis detrimen-
to p. 354.
Serne aut separata pradia Comendatorum
p. 133. n. 7.
Sigillum Capiruli Generalis restituitur p.
317. ad Velès Caput Ordinis n. 2.
Sigillum olim Fratres habere non poterant
p. 123. n. 6. Templarij verò nec in com-
muni p. 193. c. 2.
Signifer est vexillifer p. 7. c. 1. n. 3. p. 10.
c. 1. in Regno Castella Alferez. p. 59. c. 1.
n. 2. & n. 1.
Signum Crucis in pectore gestandum p. 2.
n. 7. p. 18. c. 1.
Signum Sancti Jacobi p. 2. n. 7. est vexil-
lum Ecclesie Compost. p. 5. c. 2. n. 1. &
2. & 4. & pag. 6. c. 2. p. 7. c. 2. p. 8. sub
Habitu & signis c. 1.
Silvensis Episcopus Delegatus in causa di-
visionis Fratrum Portugaliae exonerat-
us p. 296. n. 3.
Si velletis Bulla de qua in cap. veniens de
verb. sig. in 6. p. 53. c. 2.
Sixtus Pap. IV. p. 394. expectativas con-
tra Privilegium Innocentij IV. conces-
sit p. 399. p. 420. p. 406. n. 11. eius Ne-
pos Bartholomeus Lopez Comendator
p. 417.
Sixtus Pap. V. p. 542.
Solidi octo pro quolibet Morapetino Legio-
nensi p. 72. c. 2. Tredecim pro qualibet
Marca p. 167. c. 1. p. 169. n. 6.
Sorores Regis S. Fernandi recipiuntur in
Castrotoras p. 93. permanent ibi p. 98.
99. & 100.
Spata. Vide invocatio. Spatarij Fratres
tempore dissidij cum Ecclesia S. Jacobi
Compostellana p. 48. c. 2. n. 2.
Speciales Ecclesie Romanæ filij cum omni
proprietate sunt Fratres Ordinis pag.
109. n. 7. & 13. p. 165. col. 2. p. 178.
col. 2.
Speciales filij quoad defensionem non sunt
proprie speciales p. 109. n. 3. & 13.
Specialis licentia exercendi ordinariam iu-
risdictionem desideratur eis qui gene-
rally gubernandi Ecclesias cum suis ple-
bibus contenti, eam ab immemoriali
exercuerant p. 381. c. 1. quæ sufficiens
erat p. 632. n. 12.
Spiritualia per alium idoneum & tempo-
ralia per se Magister Ordinis, seu Ad-
ministratores exercere valeat p. 405. c. 1.
p. 457. n. 2. & 4. Spiritualia per Ecclē-
siasticas, temporalia per Sæculares Or-
dinum personas p. 623. n. 5.
Spiritualia à Magistris exerceri solita te-
neantur Reges Administratores perso-
nis Religiosis Militiarum committere,
p. 478. c. 1.
Spiritualium & temporalium Admini-
stratores Reges p. 501. n. 1. p. 590. n. 1.
p. 509. n. 2.
Spoliatores Conchensis Hospitalis ad Se-
dem recurrant de Sacrilegio absolvendi
p. 258. p. 355.
Spoliatus Ordo iterum post annum 1196.
p. 99.
Spoliatus Ordo in Regno Legion. ante an-
num 1175. ex restitutionibus p. 18. c. 2.
p. 23. p. 75. n. 3.
Stabilimenta Ordinis confirmantur, &
quidquid contra eorum tenorem per Ju-
dices innovatum fuerit, inane decerni-
tur p. 500. n. 5.
Stabilimenta Ordinis omnia ab exordio
fundatæ Militiæ edita, post Concil.
Trident. confirmantur p. 520. n. 3.
Stabilimentum Ordinis de non impetran-
dis litteris ad habitum & provisiones
tit. 8. cap. 4. antiquum p. 295. c. 1.
Stabilimentum de Nobilitate Avorum
tam materni, quam paterni in ultimo
Capitulo factum ad pristinum statum
reducitur p. 588.
Sterlingorum valor p. 167. minor quam
solidorum.
Stipulati contractus vim habet Bulla con-
servatoria S. Pij V. p. 424. c. 2.
Studia litterarum iuxta Bullam p. 15. n.
15. in Conventu Vicensi p. 459. commu-
niter p. 42. c. 2. p. 64. c. 1. quoad ius ci-
vile p. 516. n. 5. p. 542. c. 1. ex conie-
cturis in Palentia p. 32. c. 1. Vide Ar-
dericus.
Studiorum Universitatibus Conservato-
ria concessa iurisdictionem Conservato-
rum Ordinis non impediunt p. 488. c. 1.
p. 522. n. 4. & 5.
Subdiaconus Papæ, Prior Vicensis pro
bono pacis p. 179. c. 1.
Subiectio immediata Sedi. Vide imme-
diata.

Index rerum notabilium.

- Subsidij concessio** Ordinem non comprehendit, licet exigi iubeatur ab exemptis p.220. c.2. & expressius p.233. & exactum restitui mandatur pag.234. num.5.
- Subsidij exemptio** discutitur p.422. defenditur p.424.
- Subsidium distribuatur** in Congregatione Ecclesiarum presentibus, simul cum alijs Ecclesiasticis, Ordinis duabus personis p.584.
- Subsidium** in Ecclesijs Ordinis non per Collectores; sed per ipsum Ordinem distribui & exigi solitum p.586.
- Subsidium nullum imponi** possit Ordini dum quatuor Triremes manuteneant p.516. n.4.
- Superioritatis Bulla Magistro seu Administratori Ordinis à Julio II. concessa** p.456.
- Superpelliceis Canonici Ordinis utantur** p.89. n.8. ex Bulla p.15. n.15. ex Regula p.451. cap.33.
- Supervivencia in obtinendis Præceptorij** quid, & qua forma vacatio regulanda p.609. & expressius p.611.
- Supplicatio Ordinis ad Romanum Pontificem** p.99.
- Supplices de Velès pro Capitulo utuntur sigillo** p.77. c.1. præthesaurario & alijs Monasterij Dignitatibus p.57. p.124. n.10. in distributionibus p.336. c.1.
- Supplices Ordinis Prædicatorum in solemnem actum Professionis, & non ut testes** p.90. & 91.
- Supplicatus de Montalvan in Regno Aragonie Francie & Anglie, ac in Sicilia, Italia &c.** p.327. n.3.
- T**
- Tagi fluminis via aut transitus, Ordinis sunt à Zorita ad Toietum** p.84. c.1.
- Taiunia flumen, terminus Ordinis** p.119. n.6. præter Segobienses Villas, seu Aldeas p.123. n.5.
- Tellus Tellij Episcopus Palentinus, Arbitrarius compromissarius** p.122. n.1. propria manu pro socijs subscribit p.123. n.7. Donator de Amaiuelas de Juso in favorem Hospitalis de Villa-Martin anno 1232. extra.
- Tellus Perez Nobilis vulgò, Ricus homo** p.12. c.1. n.3. p.121. c.1. Fundator Hospitalis Conchen. p.26. c.2. p.29. c.2. ac de Villa-Martin p.49. c.1. & Fundatoris Genitor p.86. col.1. in Velefia præsens, post Maiorinum p.33. col.1. p.42. n.4. non continuo in Regijs Privilegijs p.22. col.1. etiam apud Velès p.32. c.1. in omisiss. Donator Ville Garsie p.228. n.24. & ibi n.22.
- Templariorum bona Ordini S. Iohannis applicantur** p.264. p.279. & seq.
- Templariorum bona quadam in potestate Ordinis S. Iacobi** p.280. & seq. n.8. p.265. p.270.
- Templariorum concordia** p.20. p.192. & seq. Oppida & Præceptores p.271. c.1. p.266. c.2.
- Templariorum extinctio** p.254. & seq. p.279. n.2.
- Templariorum quoddam ius, Luitosa vulgò vocatum, Ordini S. Iacobi conceditur** p.267. p.320. col.2. p.348. post Luctum, sive obitum p.334. Iacobæ olim Luctuosa p.6. c.1.
- Tertia Fabrica in Ecclesijs de Turgiello ad Guadianam, Concilio, vulgò ab Conzejo** p.33. c.2.
- Tertia Fabrica ad triennium in alios usus converti possit** p.103. c.2.
- Tertiam Fabricam in duas partes dividi est necesse, si Decimarum summa dividatur** p.126 in tit. & c.1. in corpore.
- Tertia Fabricarum in Ecclesijs ante Ordinis confirmationem donatis** p.16. n.20. p.19. c.2.
- Tertia, vel quarta de Decimis Militum** p.500. n.3. p.111. n.14.
- Tertia Regia (vulgò tertias Reales) de Vassallis Ordinis non exigenda, quia nunquam exacta** p.297. siquid exactum restituatur, ibi. Interdictum ob occupationem p.284. c.2.
- Tertiarij ad omnes fructus in Campo de Montiel, etiamsi valeret pactio, ab Ordine constituendi** p.128. n.5. p.133. num.8.
- Testamentis Legata indistincta ad Cruciatam expectant** p.249. n.5.
- Testamento Philippi II. adiuncta scedula donationis Brachij S. Iacobi Maioris** p.548. c.1.
- Testandi facultas concessa Comendatoribus & Fratibus de medietate bonorum mobilium** p.361. n.5. p.426. n.2. plenior per Innocentium VIII. exceptis in Sacris vel in Conventu constitutis pag. 426. n.6.
- Testandi facultas Clericis Ordinis concessa** p.490. p.501.
- Testandi quadam facultas Clerico Ordinis concessa an tenorem excefferit non constat** p.392.

Index rerum notabilium.

- Testandi facultates revocata à S. Pio V. reintegrantur à Gregorio XIII. p. 542. & seq.*
Testandi & donandi facultas Clericis Ordinis concessa declaratur à S. Pio V. p. 536.
Testamentum Comendatoris absque expressione Privilegij p. 344. col. 2. iubetur per Ordines partem ratificari ibi in fine.
Testium de positionibus præter alias probationes verificantur qualitates Prioratus Vclensis p. 558. n. 3.
Theutoniæ mittit quosdam Magister p. 178. c. 2.
Thesaurarius Seguntinus D. Rodericus Lorençana in Priorem Electus Præbendam non amittit p. 591.
Thesaurarius seu Sacrista. Vide Dignitates.
Thesaurus seu Erarium Ordinis ad defendenda iura p. 483. petitur etiam ad alios usus n. 4. in fine; conceditur pro supportandis dumtaxat oneribus p. 484. n. 5. Ad operapia de alijs partibus p. 515. c. 2. Ad subventionem necessariorum p. 534. n. 2.
Theauri pars quinta reservatur in electione Tremerium p. 513. col. 1. p. 515. c. 2. quinta sit quarta p. 534. De tertia in stabiliment. tit. 15. cap. 25.
Theauri Ordinum habeant redditus vacantes Præceptoriarum p. 612.
Thesaurus Magistrorum in Vclesio sit p. 263. n. 22.
Titulus Præceptoris dum non expeditur, applicantur redditus, ut pote vacantes p. 514. n. 6. & 7. p. 612. & seq.
Tolet. Primates Bernardus Legatus p. 118. Raimundus p. 119. n. 9. Ioannes p. 120. & Celebrunus p. 2. n. 10. Petrus de Cardona Electus p. 27. c. 1.
Tolet. Primates Gundisalvus p. 32. & seq. Martinus p. 44. cum Vclensi Priore & Dominico felicis p. 47. n. 6.
Tolet. Primas, & Legatus D. Rodericus Ximenez p. 58. p. 85. Vicefima Lateranensis ei concessa p. 616. Concordia p. 122. in modum concordia p. 126. inrare de calumnia noluit p. 113. & seq. p. 116. col. 1. num. 3. ut in Actis de Montiel. De Vicario in eius absentia p. 103. c. 1. Bulla: Veniens sive cap. 1. de verb. sig. in 6. in eius presentia p. 109.
Tolet. Primates D. Guterius p. 176. col. 1. D. Gundisalvus Electus p. 195. p. 229. n. 40. D. Gundisalvus alius olim Con-
- chen. p. 254. c. 1. D. Ioannes p. 288.*
Tolet. Primates D. Egidius de Albornoz p. 308. c. 2. p. 315. p. 324. & seq. D. Gundisalvus p. 321. c. 2. D. Gomecius p. 335. c. 2.
Tolet. Primates D. Ioannes p. 378. D. Petrus de Mendoza p. 129. c. 1. D. Franciscus Ximenez p. 431. p. 434. D. Ioannes Tavera p. 504. p. 509.
Toletane concordia & pseudoconcord. p. 188. & seq.
Tolet. Diœc. minime nominatur in ultima non confirmata concordia de Novalibus p. 132. n. 1 & seq.
Tolet. Ecclesie Capitulum p. 113. & seq. p. 129. c. 2.
Toletani præfensio ad extensionem limitum versus Orientem & Meridiem p. 63. p. 103. Vide Magacela.
Toletani Hospitalis redditus deferviant ad usus, ad quos deputati fuerunt p. 143. p. 21. c. 2.
Toletanus nihil percipiebat ante pseudoconcordiam p. 126. n. 2. & n. 7. p. 117. nec ab anno 1480. ad 1491. p. 133. n. 13. p. 135. vitus super hoc in prima instantia p. 136. n. 2. secunda in Rotâ ad hoc pendet p. 131. c. 1. p. 132. n. 3.
Translatio Conventuum Sancti Marci Sanctispiritus & S. Eusebii de Colzolos quomodo faciendâ p. 424.
Translatio Conventus S. Marci Legionæ fiat, sub censura notabili p. 444. & seq. n. 5. per sententiam p. 519. n. 4. ad Provinciam fiat p. 531.
Translationes Brachij S. Iacobi Maioris à Compostela in Herbypolim, & inde ad Hispaniam p. 547.
Translationes Altarium in Ecclesijs de Vclès nova & veteri p. 536. p. 571.
Transitus Fratris vel sororis ad alium Ordinem fieri nequit sine licentia Magistri p. 15. n. 7. etiam prætextu ætioris Religionis p. 20. c. 2. sed requiritur aliâ Sedis Apost. licentia p. 441. c. 2.
Transitus ad alios Ordines Militares frequens apparet p. 9. c. 2. p. 42. c. 2. n. 3. ubi transeuntes Redditi vocantur. & p. 225. c. 2. n. 1.
Tredecim Fratres ante Ordinis confirmationem p. 5. c. 1. de hoc numero in Bulla Alexandri p. 15. n. 11. 12. 13. cum voto decisivo p. 205. n. 1. revocata quâdam declaratione p. 167. c. 2.
Tredecim ad electionem convocatio discutitur p. 404. n. 3. terminatur per sententiam p. 421.

Index rerum notabilium.

Tredecim absque expressione absentium p.74. n.4. & p.301. c.2. & p.311. c.2. & cum expressione p.351. & p.352. & iterum absque expressione p.362. c.2.

Tredecim per Capitulum Generale deputati p.276. c.1.

Tredecim quidam de eorum numero rebelles p.244. c.1. p.260. c.1. & 2. & p.264. n.31.

Tredecim intelligi videntur sub nomine bonorum Ordinis hominum p.160. c.2. p.261. n.8. p.276. c.1. p.319. n.2.

Tributa Roagij, Gavellarum aut similitum de Fratribus non exigantur p.183.

Tributa Vassallorum Ordinis, ei conceduntur p.247. c.1. & 2. p.321. ideo vitè & rectè leges Capitulares super impositionibus, vulgò Padrones p.262. n.12. & 13.

Tributa Vassallorum. Vide Alcavala Fonfado &c. De Almozarifazgo pag. 211. n.2. p.93. c.2. p.339. c.2. Tarazona p.335. c.1.

Tricesima de fructibus loco Decimarum exigitur p.292. nihil in Regula mandari respondetur, ibi c.1. & in Capitulis Regule p.447. & seq.

Tridentinam Synodum subsequuta fuit confirmatio omnium exemptionum & Privilegiorum Ordini ante Synodum concessorum p.520. n.3. p.523. n.6.

Tridentinum in ses. 23. cap.10. de dimissionibus non comprehendit territorium Prioratus de Uclès p.549. & seq.

Triennales deinceps Ordinis Priores p.438. duo dumtaxat n.2. Triennales Hispanenses p.462. Triennales Comendatrices, vel prout Capitulo Generali visum fuerit p.516. c.1.

Trina admonitio precedat de observatione conditionum, quibus fundatur Hospitalis Conchen. p.26. c.2.

Trina diversa littera ad recipiendum aliquem, vel ei providendum p.420. n.4. similes trinas litteras in favorem Caroli V. Administratoris p.622. c.1.

Triremes quatuor fabricentur & manuteneantur p.513. eis applicantur redditus Præceptorum negligentium profiteri p.514. n.6. & 7.

Triremibus seu Galleris Ordinis sint redditus vacantes Præceptoriarum, & quaedam pars de Medijs Annatis p.515. p.516. n.1.

Triremibus 208. ducatorum applicantur, & libertas à Subsidio & alijs conceditur p.515. c.2. p.516. n.4.

Vadenses Episcopi D. Ioannes p.4. p.79. n.3. D. Bertrandus p.24. D. Petrus Electus p.43.

Vadia in Indice Oppidorum, Conventus ibi, & Vicaria p.619. c.2.

Turonenses, Moneta p.297. c.2. **Grossi & floreni** p.298.

V

Vacantis redditus Præceptorie Thesauris applicantur p.612. olim de primis quatuor mensibus Triremibus p.516. c.1.

Vacatio Præceptoriarum à Secularibus & alijs incapacibus obtentatum computatur per decennia p.611. c.2.

Vacatio Præceptorie dicitur, licet possessor legitimus Præceptor non fuerit p.609. & expressius p.610.

Vaccarum Comendatores visitentur sicut visitantur Præceptores Domorum p.262. n.13. sint Ordinis Fratres, sicut & Bassimentorum n.3. & 11.

Valores Mensæ & Præceptoriarum multum excreverant tempore dismembrationis respectu temporis quo fuit data facultas p.626. n.3. p.627. n.4.

Vallesteros & Lançeros quoddam Vassallorum onus p.350. c.2.

Vallisoletani Abbates Ioannes Didaci olim p.53. c.2. Notarius Regis apud Velès p.62. c.2. n.3. Abbas de Sant. Ander, & Vallisolet p.85. p.88. Vide Oxomen. & Burgen. Robertus de Moya p.380. n.4.

Vallisolet. Monasterium. Vide Conventus.

Vallisol. Domus ad Caldefrancos de suso p.310. c.1.

Vascus Rodriguez, vulgò Coronatus, Magister Ordinis p.297. c.1. ad 307. c.1. alius forsitan aliter Coronatus p.269. n.3.

Vascus Lopez, in Serie Magistrorum ante paginam 1.

Vassalli Ordinis p.4. c.2. Vassallos in quadam sententia à Rege lata p.161. c.2. item à Rege p.297. n.2. & 3. p.308. c.2. p.271. c.1.

Vassalli Ordinis per Conservatores defendendi p.485. in Bulla Leonis X. num.2. Clem. VII. n.3. S. Pij V. p.521. & seq. & in Bulla Sixti IV. p.406. n.7.

Vassalli Ordinis non de Abadengo, ideo exemptio à fonsadera p.320. c.1.

Vassalli & persone locorum Ordinis in Bulla exemptionis Martini V. intelligi videntur in verbo: ne teneantur sicut

Index rerum notabilium.

- Ordinis Fratres in verbo: Ne teneantur.
Vassallus sicut & qualibet Ordinis persona, potest per se vel per Procuratorem dominare Indicem sibi conservatorem p. 487. p. 522.
Uclenses duo Conventus in discordia & concordia p. 89. p. 176. p. 179.
Uclensis Canonorum Conventus p. 49. c. 1. p. 77. c. 1. sub protectione Sedis p. 201. p. 204. c. 1. & c. p. 233. & seq.
Uclensis Prior p. 41. c. 2. p. 53. exemptus p. 89. n. 11. in Romana Curia absque remissione ad partes auditur p. 323. & seq. p. 630. c. 2.
Uclensis Prior extra suum districtum utitur Pontificalibus & c. p. 384. & censuras extra etiam expedit. p. 321. pag. 327. n. 3.
Uclensis Prior in quasi Episcopali vocatur ad causas Sancte Inquisitionis p. 473. & seq. Index Apostolicus Capella in Collegiata de Belmonte Concen. Dioc. p. 479.
Uclensis Prior dimissorias secularibus concedit & admitti debent p. 549. & seq. Dispens. Matrim. exequitur p. 551. pag. 557.
Uclensis Maior Comendator vicium sibi & octo de suis in Regia Curia habet p. 27. p. 83. eadem in Tago a Zorita ad Toleum p. 84. c. 1.
Uclensis districtus seu Prioratus qualitates p. 552. c. 1. comprobatae in contraditorio p. 553. p. 558. n. 3.
Uclen. & *Legionen.* Vide Priores.
Veis in Indice Oppidorum, iurisdictione p. 575. n. 7.
Venari & *piscari* in Regula p. 450. cap. 17. & p. 171.
Venatores quasdam tuniculorum seu cirrogrillorum pelles ex voto dare tenentur p. 29. c. 2. p. 48. c. 1. p. 87. c. 2.
Venerari deferant Presbyteri dumtaxat, & Milites ac de Militari genere create sorores p. 197.
Veniens, Bulla cap. veniens de verb. sig. in 6. p. 109. n. 1. p. 111. n. 13. & 14.
Vestes Militum Conventualium p. 261. n. 2. p. 263. n. 27. & n. 29.
Vestes aut pro illis portio Uclensibus Clericis a Magistris dari solita p. 431.
Vetazá filia Domini Luscare p. 268.
Vexillifer. Vide signifer & lignum.
Vexillum Ordinis communiter Romanum (antequam benediceretur a Papa) p. 346.
Vexillum S. Iacobi Ordini traditum simul cum votis *Abula* & *transerra* p. 3. n. 4. eius descriptio cum Apostoli effigie, extra in codice Castella Suscipiendus cum vexillo in exercitu Archiepiscopus p. 5. c. 2. n. 2.
Vicaria de Estepa, Nullius, quasi Episcopalis cum omnimoda, quia fuit Ordinis p. 630. n. 9. n. 11. & seq.
Vicaria de Montiel, eligat Magister unum ex tribus medijs p. 132. n. 3. dicant iurisprudentes ibi, & p. 135. c. 2.
Vicaria Ordinis quatuordecim numerantur ante erectionem Vicarie de Totana & post aliarum alienationem pag. 582. num. 3.
Vicarij Episcoporum & *Canonici* in Ecclesiastica Dignitate non constituti conservatores Ordinis p. 485. n. 2. p. 487. & p. 521. n. 4.
Vicarij perpetui, *Priores*, & *Rectores* Parrochianos absolvant, ut moris fuit p. 360. & seq.
Vicarij Ordinis, *Vicarij Priorum* p. 281. n. 3. p. 386. n. 2. p. 513. n. 5. appellatio ab eis ad Tribunal eos deputantis, de speciali Apostolica concessione n. 5.
Vicarij Ordinum S. Iacobi & de Calatrava, ac de Alcantara p. 277. n. 3.
Vicarij Seculares p. 150. c. 2.
Vicarij de Tudia dimissorias concedebant p. 497. n. 3. de alijs eorum iuribus pag. 493. & seq. perpetui p. 353. c. 1. eorum Ordinarium Collator p. 619. c. 2.
Vicarij in usu exercendi Ordinarium & nominandi pro arbitrio Episcopos de licentia scilicet generali p. 161. n. 20. de sideratur specialis p. 381. c. 1. p. 165. c. 2. p. 632. n. 12.
Vicarius de Segura Ioannes Garcia, amoto alio Seculari eligitur p. 378. & profequitur p. 380. n. 4.
Vicarius Emeritensis extra suam Ecclesiam reum eiciens irregularitatem non incurrisse declaratur p. 304.
Vice-Comites de Bearne & *Gavarneti* ex Familia de Moncada p. 90. c. 2. in fundationibus Militiarum ad instar ibi & p. 92. n. 5. & 8. p. 52.
Vicesimus, quoddam in Lateranensi olim subsidium, a quo eximitur Ordo p. 616. sicut, etiam a Lugdunensi Decima pag. 220. p. 233. p. 234.
Victoria apud Navas de Tolosa p. 59. c. 1. & p. 60. Dei clementia & Vassallorum auxilio c. 1. n. 2.
Victoria apud Xerez p. 94. c. 2. & extra apud Emeritam p. 223. c. 2. apud Alca-

Index rerum notabilium.

- zar in Lusitania p. 67. apud Civitatem Roderici p. 23. c. 2.
- Vistualia Fratibus Ordinis vendi ne prohibeantur p. 104. c. 1.
- Victus in Curia Regis Castellae Comendatori Majori concebitur p. 27. p. 83.
- Vienensis Concilij convocatio. p. 254. & seq. n. 6. p. 268.
- Villa Rodrigo in Indice Oppidorum eius Vicarij iurisdictio privata in cognoscendo & visitando p. 576.
- Violentia manus, qui iniecerit in Fratrem vel Sororem, censuram incurrit, ac si in Clericum iniiceret p. 16. n. 24. p. 195. p. 200. p. 617. n. 3.
- Visitare limina apostolorum iuratur a Magistro Figueroa p. 364. c. 1. non autem a Magistro Cardenas p. 406. n. 12.
- Visitatio Ecclesiarum Militiarum Toletano Praefui concessa revocatur p. 509.
- Visitatio Ecclesiarum in locis alienatis, ad Ordinem iuxta executorialia litteras spectare dicitur p. 554. n. 2.
- Visitatiōi subsunt omnes Praeceptorie, seu Domus Ordinis p. 15. n. 14. & in Regula cap. 38. & vallimentorum ac vicariorum Comendatores, qui Domus non habent p. 262. n. 13.
- Visitatores Ordinis prohibent sub poena capitis p. 136. n. 2.
- Visitatorum expensae procuratores p. 50. p. 125. n. 2. p. 193.
- Visitatores in spiritualibus & temporalibus p. 263. n. 26. p. 135. & seq.
- Visitatores in Generali Capitulo eligendi p. 15. n. 14. & in Regula p. 447. cap. 38. p. 47. c. 2. procuratores eis assignantur p. 50. c. 2. quomodo eligeantur pag. 263. num. 26.
- Visitatores ius habeant in Officialibus Magistrorum p. 262. n. 13.
- Visitatio Altarium. Vide Indulgentia.
- Vitalis de Villanova laudatus a Montefanis, Comendator Major in Regno Aragonia p. 301. c. 1. pro eo Praefectus in Castro de Ceptim Petrus Excardo pag. 302. c. 2.
- Ulypponensis Civitas obsessa in ea consistentibus obsessoribus p. 344. n. 3.
- Ulixbonensis Ecclesiae concordata p. 185. de amotione Rectorum, de Decimis in Ecclesijs olim de Regio Patronatu p. 154. c. 2. p. 14. n. 4. & 20.
- Unio Praeceptorie de Uclès ad Mensam p. 395.
- Unio Beneficiorum de Museros & S. Iacobi de Uclès in Valentia p. 532. & seq.
- De Peña Usende p. 538.
- Vota S. Iacobi, vulgo Zalemnes concessa in perpetuum in Dioc. Abulen. & Tolet. Provinciae p. 5. n. 4. & in Zamora Salamant. & Civitate quoad medietatem, & confirmantur ubi & quando Ordo p. 17. c. 2.
- Vota S. Iacobi in Civitate Tolet. a Rege in Mercedem commutata videntur p. 21. c. 2. n. 2. p. 22. n. 4. in Concha, & p. 26. c. 2. sub appellatione ad Regem p. 27. c. 1. & ex p. 29. c. 2. Authore Rege n. 2. & ex applicatione votorum Hospitali Tolet. p. 417. n. 2.
- Vota in honorem S. Iacobi ab Obtensibus emissa p. 48. c. 1. ab Uclensibus p. 87. c. 2. Redemptioni applicata, Mercedem vocantur p. 415.
- Vota S. Iacobi soluta, & solvi iubentur p. 70. c. 2. p. 87. p. 184. & seq. pag. 213. & seq. in Marchionatu de Moyar p. 417. & seq. n. 5. licet in alios usus converteri consueverint p. 186. c. 1. p. 455. n. 5.
- Votum obedientiae sub uno tantum in Militia Magistro p. 14. n. 6. in omnibus p. 450. cap. 20. p. 240. n. 1.
- Votum obedientiae Clericorum sub suo Priore p. 15. n. 15. & in Regula p. 451. cap. 33. & post annum 1509. sub eodem Priore cum additione: In loco Magistri vigore Bulla p. 456. c. 1.
- Votum castitatis Militum p. 14. n. 7. & in Regula p. 450. cap. 20.
- Votum virginitatis sine proprio p. 14. n. 6. & in Regula p. 450. cap. 20. de quo etiam p. 276. c. 1. p. 426. c. 2. p. 260. c. 1. p. 325. n. 5. non est votum paupertatis p. 536. c. 2.
- Votum Ierosolymitanum pro habitu Ordinis commutatur p. 140.
- Votum peregrinationis, & C. Magistris quantumvis Religiosis eget dispensatione p. 299. aut commutatione p. 342. c. 1.
- Votum Religionis, dicitur iuramentum à Magistris praestari solitum p. 379. n. 2. p. 402. n. 5.
- Urbanus Pap. III. p. 35. Urbanus IV. p. 200.
- Urbanus V. p. 347. VI. p. 340. VII. pag. 342.
- Urbanus Pap. VIII. p. 573. & p. 609.
- Urraca Alphonsi Legion. Regina p. 4. p. 7. p. 91. non autem anno 1176. p. 18. c. 2. iterum Regina cum filio p. 43. c. 1. Urraca Alfonso dumtaxat p. 43. c. 2. & seq.
- Usura sub specie venditionis, re autem sub pignore cum pacto non computandi in sortem perceptos fructus pignoris, per Later. Concilij poenam plectatur p. 300. col. 2.

Index rerum notabilium.

- Usurarius relaxet prius iuramentum in sui favorem factum* p.300.
- Usurarum causa ac alia Ecclesiastica Militum trium Ordinum excipiuntur in Bullis appellationum* p.563. p.566.
- Usus Privilegiorum indulgetur post non usum* p.617. c.2.
- Vulgare idioma vulgò Romance in usu,* anno 1219. p.503. & in Regijs scriptis p.242. p.160.
- Uxorati arcentur ab administratione Hospitalis de las Tiendas* p.74. c.1.
- Uxorati post Quintarios Ordinis partem Decimarum Conchensi Episcopo* p.116. *Quintarios Milites, non famulos* p.59.
- Uxoratos aut Laicos esse Magistrum & Fratres opponit Toletanus, cætera vero concessa fatetur in suis libellis* pag.94. pag.104.
- Uxorem ducere nequeant, qui per quinque annos in Ordine continere potuerunt* p.197. in Bulla p.14. n.7.
- Uxorem ducere de conscientia Magistri* p.14. n.8. de providentia p.449. cap. 13. de licentia p.54. c.2.

X

- Xerez in Indice Oppidorum, eius Vicaria* p.582. n.3. sub dominio cuiusdam Infantis p.308. c.2.
- Xucar fluminis Ripa prope Hospitale Conchense est ipsius Hospitalis, & ad illud spectat* p.259. c.1.
- Xucar divisionis terminus, Xucar en* aca, &c. p.199. c.2.

Y

- Yantar, Yantares, quædam contributiones ad Mensam* p.261. n.7. p.350. c.2. *Cæna de Montaban* p.269. c.1.
- Yeste in Indice Oppidorum; eius Vicaria & iurisdictio privativa* p.545. n.4.
- Yolanda filia Regis Sancij Castella* p.292. *Dña in Vzere Comendatrix Monasterij Sancti Spiritus* p.243. & seq.
- Yolanda dimittit habitum, Monasterij administrationem, que præter formam Ordinis obtinuerat* p.295.
- Yoles filia Iacobi Aragonem* p.117. *Regina* p.229. n.39. p.231. num.29. *Domina Oppidi de Alvezca anno 1295.* p.303. col.1.

Z

- Zalè Regnum quoad spiritualia plena libertate per Clericos Ecclesia gubernanda* p.166. c.2.
- Zamorenses Episcopi D. Bernardus in conquestione Aurelia* p.119. n.9. *D. Stephanus in approbatione Ordinis* pag.2. n.10. p.79. n.3. p.9. n.9. *depositarius cuiusdam instrumenti* p.99. n.3.
- Zamorenses Episcopi D. Vellelmus* pag.35. c.1. p.43. c.1. *D. Martinus Aris* l.p.61. c.2. *D. Martinus Roderici II.* p.69. p.73. p.98. c.1. & 2. *D. Suarius* pag.196. c.1.
- Zelemis. Vide Vota Sancti Iacobi.*
- Zeyt Abuzeyt in Murcia anno 1244.* p.138. in alia Murcia 1262. p.177.
- Zeyt Aazon* p.166. *Res Zalè.*

L A U S D E O .

